

Otawa,

Sanomia Wiipurista.

1863.

Keljäs Kuosiferta.

Sisällön luettelo.

Munonkissa.

Wuoden vaihteessa, n:sa 2.
Runo kielestä kerätty (lähet.), n:sa 10.
Suomi (lähet.), n:sa 14.
Puulotus-laakso (lähet.), n:sa 16.
Paavo kunnian etsinnössä (lähet.), n:sa 19.
Räelle (lähet.), n:sa 20.
Suomelle (lähet.), n:sa 21.
Suomen poika (lähet.), n:sa 44.
Ronna, n:sa 45.
Uuden ajan onnentoivotus (lähet.), n:sa 49.
Kewäellä (lähet.), n:sa 23.
Isänmaa (lähet.) n:sa 23.
Ranskalaisuuden malja Suomessa, n:sa 28.
Meitoseni, n:sa 29.
Odottajat (lähet.), n:sa 31.
Kulta (lähet.), n:sa 35.
Ujan kello (lähet.), n:sa 35.
Tunnettu kuvaus (lähet.), n:sa 36.
Millon walkeepi päivä? (lähet.), n:sa 39.
Tunnetko tutuksi? (lähet.), n:sa 51.
Paula, kultani! (lähet.), n:sa 52.

Rannofirjallisuutta.

Kuwaelmia elämästä, n:sa 2—4, 7 ja 8.
Tuli-palo, n:sa 5—12, 14—16.
Rouwan luuloja Kanadassa (lähet.), n:sa 5.
Paulun voima, murhetapaus (näytelmä), n:sa 18—20, 22 ja 24.
Omituisia matka-muistelmia (lähet.), n:sa 9, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25.
Toinen kohta (lähet.), n:sa 25—27.
Totinen Jumala (lähet.), n:sa 26.
Wiipurin pamaus, n:sa 29.
Uhteruus kovan onnen voittaa (lähet.) n:sa 29.
Toivo, rakkaus ja usko, n:sa 30.
Rahan himo, näytelmä, n:sa 31, 33—36, 38, 39 ja 41.
Hintsa ja Anna, n:sa 32 ja 34.
Steeni, n:sa 35.
Munkki, n:sa 36.
Aika ja matkustaja (lähet.), n:sa 37.
Kaarle Pietarinpoika, n:sa 37.
Luotfi ja hänen perheensä, n:sa 37, 38, 40, 41 ja 42.
Kolme kofitata, n:sa 42 ja 43.
Hiiden metsästäjä, n:sa 45—49.
Hopea-maljat, n:sa 51 ja 52.

Tohtelewia firjoituksia.

Uusi vuosi, n:sa 1.
Suomen kieli wirka-kielenä, n:sa 2.
Awunkeinon hedelmistä Ruotissa, n:sa 3.
J. W. S. ja Wiipurin läänin lahjoitusmaat, n:sa 3 ja 4.
Roffalan juttu, n:sa 4 ja 9.
Italian sotawäki, n:sa 4.
Wiina-aija walttiopäiwä-fysymyksenä, n:sa 4.
Olko, Ruotinkaan waltan aikana, päähallitukselta estettä Suomen tieltä käyttämästä wirallisesti Suomenkielissä tienoissa, n:sa 5.
Uitauk-welwollisuudesta, I, n:sa 6, 7.
" II, n:sa 22.
Wiipurin kääntöläispien oppilaisista (lähet.), n:sa 6.
Meitä kolme ystäwää, minä itse neljäs (lähet.), n:sa 6.
Wenäen kielestä alkeis-opistoissa (arm. sääntö), n:sa 8.
Wara-president A. E. Fagerström wainajan muistoksi, n:sa 8.
Wiipurin kirjallisuus-seuran esitys Senaattiin Suomen kieli-ajassa, n:sa 8 ja 9.

Onko maalle asetetuista kauppalloista hyötyä? (lähet.), n:sa 8.
Sananen maawiljelykseen kuuluvista asioista (lähet.), n:sa 9.
Wenäen ja Suomen kielestä, n:sa 10.
Onko suomenkielisten sanomalehtien tarkasti julkaseminen Suomikielkoisten wirkeitä? n:sa 10 ja 11.
Suomen kieli-juttua (Wirolahden pitäjän pöytäkirja), n:sa 11 ja 12.
Eräitä mietteitä ja selityksiä A. B—kosen kirjotukseen Otawan 10:sa n:sa (ruumiin wiemisestä; lähet.), n:sa 12.
Holliforttia (lähet.), n:sa 12.
Suomi koulu-kielenä, n:sa 14.
Werenlasu ja sen waiikutukset (lähet.), n:sa 14.
Wähän selitystä h:ra H. K. K:lle (kieliseikassa; lähet.), n:sa 15.
Maantiet ja niiden foriaus, n:sa 16.
Pitäjän-kokousten järjestäminen, n:sa 16.
Ransakoulun seminariosta, n:sa 16.
Maapallon syntyminen auringosta, n:sa 16.
Kuinka Wiron wiinan tulwasta päästäisiin, n:sa 17.
Kirkkoherroin asettamisista seurakuntiin (lähet.), n:sa 17.
Pawanfaaren ja Seiskarin naisille (lähet.), n:sa 18.
Kirjoitus enolle (lähet.), n:sa 18.
Kieliseikka, n:sa 18.
Uusi kalastamisen asetuk, n:sa 18.
Soululahjoja hätäantyneille, n:sa 19.
Näinköhän papiis-puute sillä parani, että pappien tulewaisuus heitettäisiin epäwakaiksi? n:sa 19.
Muutama sana sotamies-torppain puolustajille (lähet.), n:sa 20.
Paukka-päätteestä pi, n:sa 20 ja 21.
Matkustajan ilmestyk eli ihmeellinen uni (lähet.), n:sa 20.
Walttiopäiwä-asioita, n:sa 20, 23, 24, 27, 29—31, 35, 36, 38—42, 47, 50.
Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä I, n:sa 21, 24, 27, 28 ja 29.
Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä II, n:sa 39, 40, 44, 45, 46 ja 49.
Kirjoitus Sisaren pojalle (lähet.), n:sa 24.
Siemen potaattien säilyttämisestä maa-kuopissa yli talwen (lähet.), n:sa 25.
Koulu-opettajain kokous, n:sa 26 ja 27.
Kääntöksiä: kulkku-taudin parantamiseen, n:sa 26.
" **Hinkku-yskää vastaan**, n:sa 9.
Koululenko wai kirkollenko on hyötyä koulu-opettajoiden pääsemisestä kirkon wirkoihin? n:sa 27.
Puolueuusta (rajawartijoiden töille; lähet.), numeroissa 28.
Woipiko sodasta Suomelle olla muuta kuin haittaa? n:sa 29.
Kirje Rankaan Pefalle (suomen kielestä; lähet.), n:sa 29.
Kirjoitus kaukaiselle ystäwälle (palo-wakuuttamisesta; lähet.), n:sa 30.
Uuraan kansakoulusta, n:sa 30, 35.
Kuinka papiis-säädystä walttiopäiwillen edusmiehiä walitaan, n:sa 30.
Kirje sedälle Samossa (suomalaisuudesta Wiipurissa; lähet.), n:sa 30.
Odottaako Suomi entistä yhdistystensä Ruotin kansa? n:sa 31.
Suomennokista sananen, n:sa 32.
Suomenkieli wirka-kielenä (arm. käsikirja), numeroissa 32.
Walttiopäiwä-miehen waali Rannan kihlakunnassa, n:sa 33.
Wiina-jutusta, (lähet.), n:sa 6, 7, 13, 14, 33.
Suomen kansallisuus, n:sa 33.
Nine-kirjoituksen pää-säännöt (lähet.), n:sa 34.
Wenein kirstauksesta Wiipurissa (lähet.), n:sa 34.

Raupan-liikkeestä pyhäpäivinä, n:sa 34.
 Ransa-kouluin vastustelijoille (lähet.), n:sa 35.
 Wiipurin käwelys-paikoista, n:sa 36.
 Porwariston edusmies-waalistä, n:sa 36.
 Mietteitä uudesta kirjoitus-tavasta (lähet.), n:sa 36, 37.
 Reisarin käyminen Wiipurissa, n:sa 37 ja 38.
 Morsiamen kerjäämisestä, n:sa 37.
 Opettajoiden nykyiset palkat Ruotsissa, werratuina
 samoihin Suomesä, n:sa 39.
 Suomen rahaseikka tätä nykyä, n:sa 39.
 Uusia hinaus-höyryjä Wiipurin ja Uuraan välillä
 (sakotettu), n:sa 39.
 Reisarin puhe Suomen waltio-säädyille, 18:s Syys-
 kuuta 1863, n:rosa 39.
 Kronstatista (Suomesä rakennetut Wenäen sota-
 laivat; lähet.), n:sa 40.
 Suomenkielen nykyisyys, n:sa 41.
 Onko ruotsalainen kansakoulun opettaja-seminario
 Suomesä nykyään tarpeellinen eli edes hyödyl-
 linen, n:sa 42.
 Armoll. esitys, koskewa tilain lohkomista, n:sa
 42 ja 43.
 Armoll. esitys, koskewa tilusten rauhoittamista,
 n:sa 42, 43, 44, ja 45.
 Ammuttu pahantekijä, n:sa 43.
 Udin-kurpitsi eli Kaawu-ydin, n:sa 44.
 Elämän ja eläkkeen wakuutus-yhtiöistä, n:sa 44
 ja 51.
 Onko kirkkoherra-tutkion jyrkkä lafkauttaminen to-
 della hyödyllinen? n:sa 44 ja 47.
 Wiina-asia, säätyjen ratkaistawana, n:sa 44.
 Wähäsen wastinetta (Uufuniemen nimestä; lähet.),
 n:sa 45 ja 48.
 Walitettava kohta Wiipurin köyhäin kouluissa,
 n:sa 45.
 Onnettomuus merellä (lähet.), n:sa 46 ja 50.
 W. Kirkkoh. v. Essen'in esitys suomenkielen kou-
 lukieleksi saamisesta, n:sa 47.
 Maawiljelijä K. S. Hagman'in esitys nimismies-
 seikan parantamisesta, n:sa 47.

Onko suomalaisuus Wiipurissa todella heikompi
 kuin muissa suomenkielisissä seuduissa? n:sa 48.
 Porimestari Gildénin puhe sähkölennätin-laitoksen
 lunastamisesta, n:sa 48.
 Herra v. Essen'in puhe sensurin poistamiseksi,
 n:sa 49.
 Herra M. A. Zilliakufselle (Otawan kannattawai-
 suudesta), n:sa 49 ja 50.
 Muutamia muistutuksia Eurenin Suomalais-ruot-
 salaisen sanakirjan kielipillisistä johdannosta,
 n:sa 50 ja 51.
 Otawan lufijoille ja kustantafunnalle (Otawan kan-
 nattawaisuudesta; lähet.), n:sa 50.
 Taulu, osoittawa Suomen kirkko- ja koulu-wiras-
 ton leski- ja orpokasan asennon, w. 1860—62,
 n:sa 51.
 Selitystä rauhattomuudesta Wiipurissa (lähet.),
 n:sa 51.
 Otawan lufijoille, n:sa 52.
Kirjoituksia Koti- ja Ulkomaalta
 löytyy lyhykäisesti pian joka numerossa.
Uutisia maaseuduilta.
 Parikkalasta, n:sa 1, 3, 10, 47,
 Lappeenrannasta, n:sa 1.
 Walfjärweltä, n:sa 2.
 Helsingistä, n:sa 2.
 Impilahdelta, n:sa 2, 5, 11, 16.
 Rafista, n:sa 2, 12.
 Mikkelistä, n:sa 5, 10.
 Säämingistä, n:sa 7, 9, 11, 15 ja 28.
 Säkijärweltä, n:sa 7.
 Hiitolasta, n:sa 12.
 Jääskesta, n:sa 17.
 Salmin kirkkafunnasta, n:sa 17.
 Sawosta, n:sa 18.
 Wirolahdesta, n:sa 4, 8, 14, 15, 20, 22, 23,
 28, 45, 46, 47 ja 50.
 Andreasta, n:sa 12 ja 23.
 Jyväskylästä, n:sa 16 ja 23.
 Uufuniemestä, n:sa 28.
 Uuraasta, n:sa 2, 13, 17, 29, 33, 37, 38, 39, 41.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 marffaa ja 40 pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Zilliafuksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikissa maamme postikonttoreissa

N:o 1.

Perjantaina 2 päivänä Tammiukuuta.

1863.

Otawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Zilliafuksen kirjapai-
nossa ja myös kaikissa Suomen postikontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., j. o. 3
marffalla ja 40 pennillä Suomen rahassa kolo-
ja 68 kopelalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
wat. Vchden tarfotus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Nuotfinkielisiä luennoita on ilmoitettu pi-
dettäväksi täällä fofiteettifalissa, toinen jo huomena
ja toinen tulewana torstaina kello 1/28 j. p. p.
Suomispäivän luento on „suomalaisuudesta Nuot-
fin wallan aikana” ja torstaina tulee luettavaksi
„Wiipurin läänin kärsimykset entijinä aikoina ja
miten ne ovat vaikuttaneet kansan luontoon.”
Piletit maksaa 40 kop. ja tulot käytetään palkin-
noiksi kaunokirjallijista teofijista Suomen kielessä.
Paremmen laatuijista iltahuwifkeista on täällä ollut
suuri puutos, siis woipi toiwoa fofiteettifaliamme
huomis- ja torstai-iltana kuulijoita täpö täyteen.

— **Suomenkielisiä pöytäkirjoja.** Helin-
gista tulleet yliopistolaifet ovat tuoneet sen ila-
huttawan uuden vuoden uutisen, että Helsingin
kaupunnan maiftraatti on palkannut eri wirkamie-
hen, joka suomeksi toimittaa kaikki ne maiftraatin
pöytäkirjat, joita afianomainen suomeksi tahtoo.

— **Warfaita,** jotka täällä pitkin jylfyyä ovat
warastelleet, on jo kaffi faatu kiini. Toinen niistä
on lifi kaupuntia afuwa suomalainen paritfija akka
ja toinen on Wenäen fotamies. Ohdeffa he tätä
ammattiansa toimittivat funne afan oikea mies
wiime funnuntaina antoi affansa falatvöt poliifille
ilmin. Wiime tiistaina heitä jo tutfittiin läm-
neriffä.

— Wiipurin suomalainen kirjallisuus-seura ko-
foontuu tulewana maanantaina, 5:nä p. tätä kuuta,
Wilken koulun huoneiffa kello 6 j. p. p. kuufaus-
kofouftansa wiettämään.

Uusi vuosi.

Uusi vuosi on taas alkanut ja wanha mennyt
loppuun. Tämöinen ajan waihe faattaa muis-
telemaan tapahtuneita afioita ja toiwomaan uusia

tapahtuwiffi. Ja jos ainaki mennyt vuosi on tu-
lewan vuoden walmiftaja, niin tämä feikka etenki
nyt on filmiin piftävä. Mennyt vuosi oli tofin
merkillinen fanomakirjallifsuudeffa ja tulee Suo-
men hiftoriassa ainaki olemaan tarfää vuosi, mutta
sen merkillifet ja muiftettawat tapauffet olivat kui-
tenki waan walmiftus-töitä niille suurille afioille,
joita suomalainen toiwoo täytetyiffi ehkä jo tämän
nyt alkawan vuoden kulueffa, eli kumminki tofi
kerran, jos waan ei paha onni faa ne nyt pir-
feät filmit fokeiffi eiffä tuuwittele suomalaisia fuo-
lettamaan uneen. Menneen vuoden aluffa is-
tui waliofukunta ja walmifti afioita tämän wuo-
den waltioapäiwien päätettäwiffi. Kuinka moneffa
afiaffa eiffö, waliofukunnan iftueffa, filmit auwen-
neet! Ja kuitenkin oli hywä ettei waltioapäiwät fil-
loin olleet afioita päättämässä, sillä moni afia olifi
ehkä filloin päättynyt nurin-puoliffefsti; fille fe tun-
tuu, kun nyt, vuoden kuluttua, famoja afioita mie-
titään. Niin äffinäifet olivat suomalaiset wiefä
mennä vuonna omiffa afioiffaan. Mutta toiwot-
tawä on, että ne, jotka tänä vuonna waltiopäi-
wiin päättämään kofounturwat, ovat jo ehtineet tar-
kemmin oppia yhteifen hywän.

Mennyt vuosi oli myös fe, joka kieli-fyfymyf-
fessä walfutti komitean iftumaan. Ja walfka ko-
mitea tähän afiaan hafi enemmän efteitä kuin
walmiftufia, niin on tämä Suomen kansan tar-
fää afia kuitenkin toiffella tawalla walmiftuma
ehkä jo feffi tänä vuonna päätettäwäffi. Mutta
mennä vuonna oli myös kowa katowuofi. Onko
fe fiinäki tapauffeffa mitään walmiftanut? On
tofin. Se on meidät yhdistänyt toiffimme. Se on
walmiftanut meiffä tähän asti puuttuwaa yhtey-
den henkeä. Ne yhteifet awun riennot todistawat
fiitä. Ja yhteyttä me näinä aikoina etenki tarwit-
femme, sillä yhteydeffa on woima. Katowuofi tah-
too meitä opettaa yhteiffillä woimilla woittamaan
ja poiftamaan luonnon wastuffet. Se walfuttaa
ja walmiftaa meiffä wireyttä ja ahferuutta. Mutta
kun ahferuus on wäähäpätöinen, jos ei oppi ja fi-
wifitys sekä wapaus ole apuna, niin fe myös pa-
fottaa meitä hankfimaan kansalle enemmän fiwis-
tyftä ja töiffä sekä feinoiffa suurempaa wapautta,
kuin mitä tähän asti on kansalla ollut. Se olfoon
fiis meidän toiwomme, että tämä katowuofi wal-
miftaa Suomen kansalle yhteyshenkeä ja kansal-
liffa koulufa, näitä fiwiftyffen lähteitä, sekä wa-
pautta elämän liikunneiffa.

A. G. G.

Waltioapäiwän fufymyfset.

Seitsemäs komitea. Johtajana fenaattori Langen-
fkiöld ja jäfeninä: tullijohtofukunnan päätirehtöri J. A.
von Born, kamreeri fenaatiffa J. Thilén, profefori

J. W. Snellman, kauppaneuvos J. F. Hackman, maawiljelyneuvos J. G. Schatelowig ja rowasti A. Siren. Komitean valmistettawina ovat seuraawat fyshymykset:

47:s fyshymys: suostunta-werosta waltiowelan luittaamiseksi sekä muihin kustannuksiin.

Majesteetti on käskennyt, että Säätyjen nähtäväksi on annettava tili, joka näyttää kaikki vielä maksamattomat waltiowelat sekä mihin niitä on käytetty ja miten niitä on arweltu luolettaa, niin myös on Säädyille ilmoitettava waltiowarain nykyinen tila, mitä on tuloja ja mitä maksuja. Kun Säädyt siten ovat tulleet rakemaan, että nykyiset waltiowarat eivät piisaa kansan-opetuksen ja koulutoimen parantamiseksi, tie- ja weskulku-yhdistysten sekä suurempain järwenlaske- ja suowiljelyshankkeiden edistämiseksi, eikä tarpeellisten loistotornien rakentamiseksi Suomen rantoja pitkin, niin Säätyjen mieltä on kuultawa, jos he näihin tarkoituksiin ottaisiwat maksuaksensa suostunta-weroa, jota warten tehtäwien ehdotusten mukaan. Majesteetti myös ilmoittaa:

a) Se suostunta-wero, mitä koulutoimen parantamiseksi tarwitaan, tulee käytettäväksi ainoastaan rahwaan opettamiseen ja siihen tarwittawiin laitoiksiin, jota myöten kuin ne rahat, mitä kufin seurakunta on welwollinen maksamaan, eivät siihen tarpeesen riitä. Ehdotus on tehtävä miten tämä asia paraiten on järjestettävä ja ehdotus on Säätyjen mietittäväksi annettava.

b) Ne ehdotukset, mitä jo on tehty aikomuksessa saada maawiljelys järwen-laskeamisen ja joiden luittaamisen kautta edistymään sekä kulku-tiet parantamaan kanawien ja rauta-teiden rakentamalla, ovat Säädyille näytettävät. Säädyt saawat määrätä, mitkä wedenlaskeukset sekä wiljelystyöt ovat suostunta-werolla kustannettawat ja missä järjestyksessä. Samoten on Säätyjen päätettävä, jos suostunta-weroa käytetään kanawien luittamiseen taikka rautatien rakentamiseen, eli ehkä kumpaseenki tarpeesen ja missä järjestyksessä, että se olisi koko maalle hyödyksi, jontähden esityksiä on Hallituksen puolelta annettava.

c) Ehdotus tarpeellisista Suomen rannoille rakennettawista loistotorneista on Säädyille annettava, ja Säädyt ilmoittakoot, jos ehkä muita tai useampia tällaisia torneja on suostunta-werolla kustannettava.

Jos Säädyt suostunta-weron maksuun käywät, niin on myös määrättävä, jos tämä weron maksu on kestämä tulewiin waltiopäiwiiin saaffa taikka waan wiisjinä vuosina, ja jos Hallituksen tulee pitää eri tili näistä rahoista sekä tulewissa waltiopäiwissä niistä tehdä Säädyille tili.

Lisäksi antaa Majesteetti Säätyjen walita yhden miehen joka Säädyistä vuosittain tarkastamaan waltio-pankin tilaa ja näille edusmiehille tarpeen wuoksi myös wara-edusmiehet. Samoten Säädyt saawat edusmiestensä kautta ottaa osaa Bankin hallinnossaki, jos sitouwat vastaamaan Bankista ja sen antamista seteleistä.

48:s fyshymys: waltiolainan ottamisesta, että Wiipurin läänin lahjoitus-mailla asuwat talonpojat päässiwat lunastamaan maatilansa itselleen perinnöksi.

Majesteetti on käskennyt Säätyjen mieltä kuulla, jos Säädyt tahtowat, että Hallitus tässä asiassa käypi wälimieheksi ja, jos muita waroja ei ole, siis tekee lainaa omassa maassa, Säätyjen takaamisella, ja toimittaa tilin rahojen käyttämisestä.

Rahdeksas komitea. Johtajana senaattori Pangs-kiöld ja jäseninä: promessori A. G. Arppe, kihlak. ruomari A. A. Wahlberg, wuori-mekaanikko W.

Brehmer ja wapriikin isäntä A. W. Wahren. Valmistettawina ovat seuraawat fyshymykset:

38:s fyshymys: palowiinan poltto- ja myömä-oikeudesta.

Majesteetti on katsonut tarpeelliseksi, että wiinan poltto- ja myömä-oikeus herkeää maawiljelykseen sidottuna olemasta ja että wiinan poltto tehdään ruunun tarkasti silmällä pidettäväksi wapriikki-työksi. Hallitus on määräämä missä wiina-wapriikit ovat rakennettawat, mutta wiinan myömä-oikeus annetaan seurakunnille, jotka kuitenkin kufin walwofoot ettei kapakka-liikettä siitä synny. Säätyien valmistettawaksi on siis laki-ehdotus tehtävä seuraawilla määräyksillä:

a) Se palowiinan poltto- ja myömä-oikeus, joka nyt on maatilan isännillä sekä kaupunnin asukkailla, häwiää kokonaan, jontähden myös se tähän asti ruunulle maksettawa wiinanpoltto-wero herkeää.

b) Hallitus ottaa wiisjin määrätyn rahan joka wiina-kannulta, mitä poltetaan, ja määrää myös yksinään missä, maalla tai kaupunneissa, wiina-sawotoita saapi rakentaa sekä miten paljon kufin sawotta saapi polttaa.

c) Wiinan myömä-oikeuden saawat maa- ja kaupunnin-seurakunnat kufin erittäin antaa luotettawille miehille wiisjiä maksua vastaan, jonka seurakunnat itse määrääwät ja saawat kantaa sekä käyttää hyödyttäwiin tarkoituksiin.

d) Hallituksen tulee walwoa, ettei wiinaa luwattomasti polteta eikä myöä, sekä ettei tätä taparaa ulkomaalta maahan tuoda.

Muuten käskee Majesteetti Säätyjä ilmoittamaan, jos tahtowat wuotuiselle wiinanpoltolle panna wiisjiä määrää, joko koko maalle yleisesti eli ehkä erittäin joka läänille. Jos Säädyt wiinan poltto-asiassa Hallituksen kanssa suostuwat ja wiinanpoltto-weroa karttuisi Hallitukselle enemmän kuin mitä nykyinen wiina-wero tekee, niin Hallitus tahtoo käyttää kumminki yhden osan tätä lisääntyntä weroa vähentääkseen maawiljelijän waiwoja. Hallitus on siinä tapauksessa ottawa esimerkiksi maantien suuremmat sillat kustantaakseen ja silta- sekä jahti-woudit palkataakseen sen ehdotuksen mukaan, minkä Senaatti on tekewä.

52:sen fyshymyksen kohta f:) miten maatilan omistajat wapautettaisiin hollikhydin ja tienteon welwollisuudesta, taikka saisiwat huojennusta näissä asioissa.

Majesteetti on tahtonut kuulla Säätyjen mieltä ja yhteistä keskustelemista näissä asioissa, jonka jälestä Majesteetti on antawa tarpeen mukaiset säännöt.

Yhdeksäs komitea. Johtajana senaattori Born ja jäseninä: wuorineuvos G. Laurell, promessorit A. Woberg ja E. E. Lindelöf sekä rahalaitoksen direktöri A. F. Soldan. Komitean valmistettawana on:

52:sen fyshymyksen kohta k:) jos muut painomitat woisi hylätä ja käyttää waan ruokakaluin paino-mittaa.

Majesteetti on käskennyt kuulla Säätyjä, jos eivät tahtoisi muuttaa nykyiset painomitat kymmenys-mitoiksi (decimal-vigter), sekä jos ne tarpeetomat tapulikaupunnin-, wuori- ja taffirauta-painomitat eivät olisi ehkä nyt jo heti hylättävät. Sitten on asetetus näissä asioissa annettava.

Mainituista fyshymyksistä on Hänen Keisari. Majesteettinsa katsonut seuraawat fyshymykset semmoisiksi, että ne joko kokonaan eli kumminki osaksi kuuluwat K. Majesteetin omaan päätös-waltaan, waikka Majesteetti näissäki on tahtonut kuulla Säätyjen mieltä ja tahtoa. Ne fyshymykset ovat: 38:s fyshymys ja 52:sen fyshymyksen kohdat b, d, e, f, g, h, i, k, ja l.

Kun muutamat fyshymykset ovat toisia kiireem-
mät, niin Majesteetti on käskennyt, että laki-ehdo-
tukset ovat ensin ja esinensä tehtävät fyshymyk-
sille: n:o 13, 16, 18, 20, 36, 38, 40, 41, 42,
45, 47, 50 ja 52:sen kohd. b, g, h, ja l.

Senaatti on myös käsketty tutkimaan ne wal-
mistetut laki-ehdotukset ja Keisari. Majesteetille
alamaisuudessa ne lähettämään sitä myöten kuin ne
toinen toisensa perästä joutuvat valmiiksi ja ai-
nakin niin aikasin että, katsoen sitä aikaa mikä
menee niiden armolliseen tutkintoon, kutsumus voi-
daan laillisessa järjestyksessä lähettää waltiopäi-
vien kokoontumiseen jo 1863 vuoden kuluessa

Toimituksen muistutus. Niistä fyshymyk-
sistä, mitä waliofunta piti kiireimpinä, on siis
niinkuin näkyy jätetty pois fyshymykset: N:o 17 kohta
g) kauppijas-kirjain todistus-voimasta; n:ro 21,
Lafmannin- ja Kämnerin-oikeuden häwittämisestä;
n:ro 35, riita-asioissa Howioikeuteen pantawan
nostorahan alentamisesta; n:o 46, maan suojelemi-
seen menewien kustannusten tasasemmassa jaosta,
ja n:ro 49, kaupuntien maksusta koulu-laitosten
ylläpitämiseen. Sitä vastaan piti waliofunta wä-
hemmän kiirehtiwinä waltiopäiwän fyshymykset 43,
45, 50, 53 ja 54.

Rotimaalta.

Varikkalasta, 14 Jouluf. Tänäpäiwänä pi-
dettiin täällä monjaiden pitäjän miesten waati-
muksele yhteinen kirkonkokous pappein palkoista,
jossa pian yksimielisesti suostuttiin että pappein
woi-saatawa ja päiwätyöt muutetaan elomaksuksi
seuraawalla tawalla, nimittäin: että kun kirkkoher-
ran wirka nyt on awonainen, niin maksetaan senään
kun ennen oli määrätty naula jokaiselta lehmältä,
ne 110 leiwiskää woita, jotka kirkkoherralle keskin-
fertaaisesti lukein tästä oli wuodessa tullut, uudelle
kirkkoherralle tynneri ruista jokaisesta kahdesta lei-
wisestä woita, joka maksu jaetaan tilallijilta juok-
semaan weron mukaan, niin että kirkkoherra tulee
saamaan woin jään 55 tynneriä ruista entisen
ruis-saatawan lisäksi, ollen tähän summaan luettu
seksi woi jonka tähän asti maamökilläiset lehmis-
tänsä ovat maksaneet. Lähimmäet maksawat edelleen
kirkkoherralle naulan woita joka lehmästä joka heillä
on. Päiwätyöt, yksi jalkapäiwä joka tilasawulta
kirkkoherralle, sowittiin samaten muuttaa eloksi, niin
että ne 888 tilasawuin ja maamökilläisten päiwä-
työtä suoritetaan pitäjän tilallijilta kappalla ruista
jokaisesta päiwä työstä, tullen näistä siis kirkko-
herran ruis-saatawan lisäksi yhteiseen 888 kappaa
tefewä 29 tynneriä 18 kappaa, mikä weron mu-
kaan jaetaan tilallisten maksettawaksi. Maahan-
laskeiais-lehman jään, mikä maksetaan jokaisen ti-
lan isännän eli emännän kuoltua jonka pesään on
jäänyt 6 eli uisampia lehmiä, uudelle kirkkoherralle
ainoasti 5 ruplaa hopiaa. Kappalaisen saatawat
muutettiin samoille perustuksille maksettawaksi niin
pian kuin se wirka muuttuu toiselle miehelle

Sekä konsistorin edusmies kirkkoherra Ronden,
että Guvernörin jäninen aseessori ja kruunun wouti
Murenius oliwat tyytyväiset näihin sowingtoihin.
Tällaisen muutoksen menestymiseen toiwotaan nyt
waan forkaa asian omaista wahwistusta.

Katowuodelta kohdatuin awuksi on täällä, paitsi
niitä 100 ruplaa mitkä pitäjä kokonaisuudessaan
lahjoitti, ja mitä myös erinäisellä listalla kerät-
tiin, pitäjässä asuwat herraswäen naiset lahjoitta-
neet ompeluksia, jotka huutokaupalla myötynä tuot-
tiwat wähän päälle neljänkymmenen ruplan.

Lappeenrannasta 16 p. Jouluf. Eletäänhän
täälläkin, waikka köyhänä wuotena, entistä tapaa;
terweys on ollut kaupungissamme koptalainen, wan-
hojapa waan on kuollut.

Jäät tuliwat tänä talwena wahwoiksi, kuin oli-
wat puhtaat lumesta näin kowina pakkaisina kuin
näinä aikoina on ollut, aina 15 ja 25 pykälän
wälillä. Jopa on näkynyt Sawon äijiä woi- ja
liha-kuormainja kanssa wirtaaman kaupungimme lä-
pitse Wiipuriin, waan on pitänyt usiain tähän
kaupata tawaransa keli-rikon tähden, kuin ei ole ollut
lunta ja arwattawasti ovat tässä saaneet huonom-
man hinnan kuin Wiipurissa saisiwat. Waan nyt
alkaa jo tulla toimeen lumesta, jota on näinä päi-
winä tullut, — tänään on ilma hywin lauhkea.

Tänne on nykyjään rakennettu mahtawa ja iso
kapakka tahi hartsewna, eli missikä häntä kut-
suttane, jossa sitä orjan lientä wiinaa ja myös
sitä kalliista ja hywin luwallista olutta nautitaan.
Wanhat kapakat tuliwat ahtaiksi, näetsen, kuin juo-
maria lisääntyy ja juomattomia wähentyy. Mikäs
tähän mahtanee olla mikana? Mythän pitäis nuo-
rison siwistyyä jo raittiimmaksi, kuin on asetettu
ja asetetaan kouluja ympäri joka paikkaan. Mikäs
mun wietteele siihen kuin olut. Olut on siwisty-
neempi ja wienompi juoma kuin wiina. Olutta
ei katsota miksiäkään häpiäksi, jos sitä nuoretkin wä-
hän lappaawat, ensisti wähemmän ja sitten tottu-
mista myöten enemmin ja enemmin. Pienetkin poika
nulistat ovat walitettawasti joutuneet niin pahalle
tawalle, että firnaawat itsensä niin täyteen että
fikä seitsemältä paistaa. Minä olen nähnyt omilla
silmilläni näitten nuorten turmiota; en minä ole
mikään erittäin raittiuden ystäwä, waan sanonhan
nyt kumminkin sanan siwuitse kulkeisiani.

Turmeltunut Nuorukainen.

Förteckning öfver dem, hvilka genom
frivilliga bidrag till skolan för gossebarn af Wi-
borgs stads arbetande klass afsagt sig nyårsvisi-
terna.

N. Schmidt	3: —
Robert Örn.	2: 50.
Carl Sallmén	3: —
Herman Grotenfelt	1: —
August Lohman	3: —
J. J. Judén	2: —
S. Wild	1: 50.
Paul Wahl	5: —
Fr. Wahl	2: —
J. F. Hackman	5: —
Wold. Hackman	5: —
C. Löfgren	2: —
Joh. Bandholtz	2: —
Wiik	1: —
Wasili Neusräjeff	1: 50
Fr. Richardt	2: —
J. H. Stünkel	1: —
G. Gripenberg	3: —
M. Tichanoff	5: —
A. Krohn	5: —
W. v. Koskull	1: —
Carl Sal. Sundman	1: —
Elisabeth Thesleff	2: —
Julius Dippel	2: —
M. Alenest	1: —
C. Rosenius	2: —
John Sesemann	2: —
J. Sparrow	1: —
L. Langenskiöld	1: —
J. M. Thesleff	8: —
Alex. Thesleff	2: —
Const. Steven	1: —
Anna Thesleff	2: —
J. Snellman	1: —
Rehenkampff	1: —
A. Keldán	1: —
J. Durisch et Clopat	1: —
J. L. Thessén	1: —
W. Rothe	2: —
H. R. Holstius	1: —
Otto Alfthan	1: —
Ferd. Alfthan	2: —
Herman Kröger	1: —
W. Sapetoff	1: —
J. Nervander	— 50.
Anton Er. Fagerström	1: —

O. af Schultén	5. —
G. Ahrenberg	1: 50.
N. K. Hornborg	1: —
A. Löfström	4: —
B. O. Nymalm	1: —
Toth	1: —
Wasili Tschusoff	1: —
J. F. Albrecht	1: —
B. Indrenius	3: —
A. Frankenhäuser	1: —
A. J. Sallmén	1: —
Karm	1: —
A. Hagander	1: 50.
Сарафановъ	1: —
C. Bruun	2: —
B. Дыбовъ	1: —
Bar. Nicolay	3: —
H. Floman	1: —
E. Helsingius	1: —
Wickman	1: —
J. F. Gråberg	1: —
J. Lindström	1: —
Erenburg	1: —
H. Цепенниковъ	1: —
G. L. Mollerus	1: —
C. Sesemann	5. —
J. Sesemann	1: —
N. A. Zilliacus	1: —
Sophie Örn	2: —
Perret	1: —
Ruotzi	1: —
A. Serebrakoff	1: —
C. F. Lindh	1: 25.
E. A. Rumbin	2: —
Lavonius	1: 50.
N. Popoff	1: —
A. Tschirkin	1: —
Petr. Ivanoff Kokin	— 50.
M. Besack	1: —
J. G. Heinrichus	1: —
H. Смирновъ	1: —
A. B. Шумишъ	2: 50.
G. Галочкинъ	1: —
T. Tulander	1: —
I. Schavaronkoff	— 70.
Roediger	1: 65.

Kuulutusia.

Agare af fabriker, underlydande denne Magistrat, böra vid vite af tio rubel silfver inom utgången af instundande Januari månad till Magistraten inlemna förteckningar rörande deras fabriker för innevarande år upptagande följande:

Privilegii brevets datum.

Arbetspersonalens antal af mästare, gesäller och lärlingar med särskild uppgift å dem som äro öfver 15 år och dem som icke uppnått nämnde ålder, samt hvilka af dem äro utlänningar och hvilka finska undersåtare.

Antalet af vattenverk, maskiner, verkstäder och andra till fabriken hörande inrättningar jemte uppgift å deras olika ändamål: Råämnens beskaffenhet och mängd, som blifvit förbrukade, inhemska och utländska. Tillverkningens belopp af hvarje särskilt slag, samt dess värde.

Huruvida inrättningen åtnjuter publikt lån jemte beloppet deraf. Wiborgs Rådhus, den 17 December 1862.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichus.

Stadens handtverkare böra vid vite af tio rubel silfver inom utgången af instundande Januari månad till Magistraten inlemna förteckningar rörande deras handtverk under innevarande år upptagande följande nemligen:

Antalet af gesäller och lärlingar med särskild uppgift å utlänningar och dem som äro af finska nationen; råämnens beskaffenhet och mängd, som blifvit förbrukade, inhemska och utländska samt tillverkningens belopp af hvarje särskildt slag och dess värde. Wiborgs Rådhus, den 17 December 1862.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichus.

Huutokauppoja.

Fredagen den 9 Januari 1863 kl. 10 f. m. anställes offentlig entrepenad auktion å nedannämnde Församlings prestegård, der åt den minstfordrande utbjudes takläggningen med pärtor af Församlingens kyrka, hvarföre i yrket kunnige speculanter böra præstera till vederhäf-

tigheten bestyrkt proprie borgen för åtagandets ordentliga fullgörande. äfvensom bevis öfver ägande skicklighet dertill, som, jemte det att erforderliga materialier anskaffas af Församlings boerne och att de görande anbudnen underställas deras pröfning vid auktions tillfället, härmed kunnigt göres, Kaukola den 12 December 1862.

C. A. Sahlberg.

Kapellan v. pastor.

Perjantaina 9 p. Tammikuuta 1863 kello 10 e. p. p. toimitetaan julkinen urakka huutokauppa alanmitetyn Seurafunnan rappilassa, jossa vähemmän vaativalle tarjotaan Seurafunnan kirjon päreillä kattaminen, jonkätähden tätä työtä taitawat etsiät pitävät oleman varustetut kelmollisellii mahwistetulla takauksella että he tämän työn toimellisesti ja kelmollisesti täyttävät, kuin myösfin todistufilla, että he jina owat taitawat, mifä, jamoten että tarpeelliset työ aineet hantitaan Seurafunnan asujamilta ja että huudot paifalla heiltä foetellaan ja tarkastellaan, tämän kautta tiettäväkfi tehdään. Kaukolasta 12 p. Joulukuuta 1862.

G. M. Sahlberg.

Rappalainen w. firfkeherra.

Yksityisiä ilmoituksia

Gymnastik för herrar börjas den 7 Januari kl. 5 e. m. å vanligt ställe.

Med högvederbörligt tillstånd hålles Lördagen den 3 Januari 1863 i Societets-Salongen

ETT LITTERÄRT FÖREDRAG

på svenska språket om Finskheten under svenska våldets tid. Inkomsten användes till premier för skönlitteratur på finska. Biljetter å 40 kop. säljas vid ingången. Början kl. 8 e. m.

Thorsdagen den 8 Januari hålles för samma ändamål ett annat föredrag.

Saunantaina Tammif. 3 p. 1863 pidetään Seurteettisialisja

Ruotsinkielellä luento:

Suomalaisuudesta Ruotsin wallan aikana. Tulet lähtetään palkinnoisii kaunokirjallijista teokista Suomen kielessä. Billettii saa seurteettisialisja 40 kopelasta kop. Alku kello 1/2 8 i. p. p.

Torstaina Tammif. 8 p:nä pidetään teinen luento, jonta tulet lähtetään samafii tarpeellii.

På balen andra dagen Jul utbyttes ett par varma ölverskor emot ett par dito större, hvilket misstag önskas att få rättadt i Söpetoffs gård invid stora gatan

Från nästa termins början, emottages skolbarn i kost och kvarter hos

(3) 3

F. Bosin.

Wuokrataan.

Uti Tervaniemi stadsdel, St. Anne, kan stall för tvenne hästar, jemte foderrum, få hyras. Närmare å detta biads tryckeri.

(5) 1

Myytävännä.

Gasbesparare å 30 kop. stycket hos
C. G. Clouberg.

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Poetiska Minnen af Frans Mörtengren. Samlade af hans vänner 30 k.

Dikter af Theodor Lindh. 60 k.

Vitterhets-Arbeten af G. Ph. Creutz. 50 k.

Tio sånger ur Kalevala med Ordbok. 50 kop.

Protokoll, hållna hos Högloflige Ridderskapet och Adeln vid Landtdagen i Borgå år 1809. 1. 2. 2 Rb. 60 k.

Snöblomman Toilett-kalender för 1863. 80 k.

Freja. Kalender på Vers och prosa för 1863 Med 6 fina planscher. 80 k.

Vinterblommor. Toilettkalender för Damer. 80 k.

Kalender für das Jahr 1863. 1 Rb.

St. Peterburger Taschen Kalender für das Jahr 1863. 25 k.

Lindblad. Evangelisk Kalender för 1863. 80 k.

Wipurissa, M. M. Zilliatuffen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:

Billiakuksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikissa maamme postifontoreissa.

N:o 2.

Perjantaina 9 päivänä Tammiukuuta.

1863.

Otawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Billiakuksen kirjapai-
nossa ja myös kaikissa Suomen postifontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., s. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa koku-
ja 68 kopelalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
wat. Lehden tarkoitus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Viime lauantaina yliopiston opettaja, magister
Jul. Krohn, piti kaupunkin seura-salissa „Suo-
malaisuudesta Ruotsin wallan aikaan“ ruotsinkie-
lisen luentonsa, eli oikeemmin puheensa (kirjoitusta
muka ei näkynyt, vaan esitys kävi vapaasti, „far-
tatta“). Saapunvilla oli noin 140 kuulijaa. Pu-
huja, joka piti, hänkin, ruotsalaisuuden wallan sekä
kielessä että mielessä alkaneen syntyä Suomes-
sa vasta sitälähin kuin Yliopisto saatiin Suomeen,
s. o. vuodesta 1640, kreivi P. Brahen ollessa
Suomen kenraali-kubernörinä. Kuitenki puhuja ei
syyttänyt Ruotsin hallitusta muutoksesta; peri-wastoin
tiedetään Ruotsin kuninkailta kirjalliseksi käsityksi,
että Suomeen asetettaisiin Suomea taitavia wirta-
miehiä, ja ensimmäinen suomen kieli-oppi, piispa
Petraeukselta, on, miten sen esipuheessa mainitaan,
toimitettu mainitun kuuluisan kreivin huolesta.
Sitä waan puhuja kummeksi että vielä meidän ai-
kaan suomen miehiä on, jotka pyytävät pitkittää ruot-
salaisuuden valtaa Suomes- ja kuitenkin ilkeewät
haastaa Suomen kansallisuudesta, — ottaen muka
esimerkiksi Belgian ja Helvetian maiden koftia.
Näissä maissa kuitenkin ei, miten Suomes- ja Un-
karissa ja Pöömässä, wallaston ja rahwaan wä-
lillä ole kieli-erotusta, waan eri paikkakuntien wä-
lillä; kussaki paikkakunnassa kaikki, yläiset sekä ala-
set, käyttävät samaa kieltä äidinkielenä. — Eilen
mag:er Lawonius awasi „muutamia lehtiä Wiipu-
rin läänin historiasta,“ — johon ehkä wasta la-
weammalta ryhdyimme.

— Kirjallisuus-seuran kokouksessa Loppiais-
aatonä oli kysymyksenä, kaikin puolin ensimmäisenä,
suomen saanti wirta-kieleksi, josta asiasta Hallitus
Maaliskuussa odottaa wirtakunnilta sekä yksityisiltä
lausetta. Seuran päätös oli lyhimmiten seuraawa:

1) Rykyisille wafinaisille wirtamiehille jääköön
omaan mieliwastaan, josko käyttävät Suomea tahi
ei. 2) Waan täst'edes asetettawien ala-tuomarien
olisi maalla sekä kaupunnissa kirjoittaminen suo-
meksi: a) 5:n vuoden päästä eli vuodesta 1867
alkaen, kaikki pienemmät paperit, joillen woipi olla
sama kaawa, esim. kiinne-kirjat, sowinnon ja liitto-
kirjat, uhkasakko-tuomiot, kuulutukset, takuun ynnä
kaikki muut todistukset; — b) 10:n vuoden perästä
eli w. 1872, pöytäkirjat kaikissa riita-asioissa, jotka
eiwät koske rikoksiin, ja wihdoin c) vuodesta 1877
kaikki paperit, mitä laatua tahansa;

Lakmannin ja howi-oikeuden pitäisi 10:n vuoden
jälkeen jatkaa suomeksi pöytäkirjaa siune webotuisissa
ja walitetuisissa jutuisissa, joiden alkuperäinen eli
ala-oikeuden pöytäkirja on suomenkielinen, s. o.
käyttää samaa kieltä kun ala-oikeus;

Kubernörien, jotka samote kuin kaupunki-halli-
tukset ja kruunun palweliat, jo 27 p. maalif 1732,
Bohjanmaan pappien walituksesta, welwoitettiin
kuulutuksensa kirjoituttamaan suomeksi suomalaisiin
seurakuntiin, olisi kirjoitettava suomeksi, vuodesta
1867 alkaen, kaikki sama-kaawaiset kirjoitukset: im-
missiointi-kirjat, immisitioni-päätökset, perintöoston-
ja weronlaskeumus-päätökset, päätökset rööstö-as-
ioissa j. n. e., ja w. 1872 kaikki muutki;

Kruunun woutien ja nimismiesten, henki-kirjoit-
tajoiden sekä maamittarien kaikki wiimistään wi-
den vuoden kuluttua, ja julistukset kaikki nyt koh-
dasteen.

3) Älköön kukaan pääskö wafinaiseksi tuomariksi,
eikä muuksi siwiili-wirtamieheksi, suomalaisiin seu-
tuihin, ennenkuin asetus tässä kieli-seikassa on il-
mestynyt;

4) Pitäjäs ja kaupunki itse määrätköön, on jos
ruotsin- tahi suomenkielinen, tämän suhteen.

— Tyttö-lapsia on viime vuonna Wiipurin kau-
punkiin seurakunnissa, syntyneet erinomattain paljon,
poikia suhteen; etenki suomalaisessa seurakunnassa,
jossa naisten woitto kansan lisäyksessä oli noin
100 proc., miespuoliin verraten, s. o. naisia li-
sääntyi kahdesti sen verran kun miehiä. Siitä päät-
tään, wanhojen arwelun mukaan ei olisi sotaa tänä
vuonna tulossa Wiipurin linnaan, eikä siis nyt
tarwittaisi sitäkään wähhää linnoitusta, mikä vielä
on jälellä, länsi-puolla muka kaupunkia. Leikkipu-
hefikseen; tavallisuutta wastoin ainaki tämä nais-
wäen lisäys on, semminki kuin se tapahtui pelkän
syntymisen kautta, eikä tulnut miespuolien ylimää-
räisestä kuolemisesta. Tawallisesti muka kyllä syn-
tyy poikia enemmän kuin tyttöjä, waan kuoleeki
miespuolia saman verran enemmän, — miten tänä
vuonna myös näkyy tapahtuneen Suomen pääkau-
punnissa, Porissa j. n. e.

Omian rahan toteentumifesta. — Armolissessa Julistuksessa 4 p:ltä huhtif. 1860 säädetty Suomen omituinen raha-yksikkö, nimellä **marffa**, joka, jaettuna sataan **penniin**, vastaa neljänneksen hopea-ruplaa eli 25 kop. kop., on armolissessa Kuulutuksessa viime jouluf. 10 p:ltä määrätty pantavaksi toimeen, niin että tulewan heinäf. 1 p:stä alkaen kaikki verot ja muut maksut frunnulle sekä kaikki satot, ynnä wirtamiesten saatawat — ja, sanalla sanoen: kaikki, mitä on suoritettawana frunnulle, wirtamiehille tahi funnal-
le, — siitä päivästä lähtien on lassettawa marffoissa ja pennissä, jonkatakuden myös kaikissa ylös-
kanto-firjoissa, tuomioissa, welkomuseteleissä, yksityisten welka- ja kontrakti-firjoissa, rätingeissä ja tilinteoissa kaikki raha-määrä on firjoitettawa tässä Suomen omassa rahassa, sekä rupla- ja kopeetta-laskuista muutettawa marffoiksi ja penniksi.

Vuoden vaihteessa.

(f. "Nya Sw. Ps." N:o 406.)

Kunniat istuimes
Asetit, korkeell' aj'an
M', joss' autuus ja rauha
Ei vaihtelee, ei herkeä.
Waltaji, ikuinen!
Vimeestä eipä tiedä;
Se lafi, jon loit meillen,
Ei muuta j'nua.

Korkea funingas!
Sufuja mennä annat,
Sijaan taas toijii kannat,
Polwesta polween uudistat.
Lempeästi jilmäis
Ne hoitelee, jokaisen;
Armols, kun pyhdämmä, on
Jof'-aamull uudestaan.

Pakenewat vuodet
Ja ystävät, — sä waan jäät,
Ja aina hoidon annat
Niin lapsillen kuin isille:
Sorretuille ponnelt',
Ja voimaa heikommillen,
Ja turvaa itfewillen
Omien' handalla.

Warmana waeltaa
Ku funnialla fulkee
Ja, käskyjäsi kuullen,
Rakastaa toinen toistansa,
Toiwonsa rakentaa
Sinuhun maailmassa;
Glossa, kuolemassa
Sä autat, Jumala!

Herrallen ylistys!
Totisna, armollisna,
Pyhänä, wanhurskasna
Kaikk' yksin woip' Hän wiisaasti.
Jumalalle kiitos!
Latinsa, rakkautensa,
Armons' ja herittäutensa
Pysyypi i'äti.

Suomen kieli wirta-kielenä.

Tämän firjoittaja vuonna 1861, esitteli "tärkeintä Waltiopäiwien kysymystä" ja wihdoin toisessa Sanomalehdessä, Tapiossa muka, — Waliofunnan mietittäväksi jo annetuiden kysymysten ehdittyä julkisuuteen, — sai muutaman sanan lausutuksi ajan määräämisestä, milloin suomen kieli

pääsisi täyteen valtaansa Suomessa. Waan tusfin silloin oli toiwoa asiassa senkään werran edistystä seuraawan, kuin nyt kuitenkin tiedämmä tapahtuneen. Tähän luulpon antaa funnioitettawan firjaelian M. T(aipale)en wastaus mainittuun firjoitukseeni täysin syytä. M. T. muka, kyllä surullisella ja alafuloisella mielellä, samassa Sanomassa walitti että, koska asiaa ei ollenkaan olnu waltiopäiwä-kysymykseksi esitelty, Suomen warmaan vielä täytyisi odottaa jonkun kymmen-kunnan wuotta, ennenkuin aika sen lailliselle wallalle tulisi edes Waltion tutkittavaksi ja päätettäväksi.

Nyt tiedetään sen armollisesti tätä ainetta warten asetetun Komitean 12:sta jäsenestä lähes puolen eli 5 pyytäneen Suomea kirjalliseksi oikeus-
kieleksi wiimistään 10:n wuoden päästä, — jopa 3:n määränneen vielä lyhemmän ajan, 5 wuotta, — niille muka tuomarillen, jotka tästedes hakewat ja saawat wakiinaisia wirtoja suomalaisissa tienoissa. Toiwo siis on että, miten jo w. 1861 arwelimma, "jonkun wuosi-kymmenen kuluttua," Suomen kieli on yleisenä wirta-kielenä Suomessa. Ne 7 mainitun komitean jäsentä, heki, tunnustiwat maan kielen wallan waatimukset ei ainoasti kohtuullisiksi, waan myös la'issa perustetuiksi, — waikka eiwät roh'enneet määrätä näitä waatimuksia täytettäväksi 10:nkään wuoden perästä asetettawilta tuomarilta. Senpä tähden ja kun myös ei tunneta näiden 7:n — miten ne toiset 5 ja warmaanki 3 näitä — mitään tehneen Suomen kieltä warten, emme jaata olla luottamuksella odottamatta, armollisen hallituksen määrääwän mainitut toisten komitea-jäsentien ehdotukset toimeen, — jos ei 5:stä eikä 10:stäkään, niin edes 5+10 (f. o. 15):stä wuodessa. Täten-
fin olisi kuitenkin toiwota, jähkä kaikki nykyiset wirtamiehet wähitellen ereniwät, wihdoinfin 50:n wuoden perästä päästä näkemästä ja kuulemasta wierasta wirta-kieltä Suomessa. Suomalaiset, tunnetulla kärkeilläyydellänsä, luultawasti tähänki kyllä myöhäiseen puolta wuosisataa pitkän ajan määrään tyytyiwät, kunhan waan jo nykyinen mies-
polwi näkisi asiasta wähitellen — amonaisiksi aika-
ajoin joutuwissa wiroissa muka — totta tulewan, ja saisi kuolla niihin turwiin, että edes lapsensa ja perillisensä tulisi nauttimaan isänmaan kielen oikeutta täydessä määrässä.

Ne 7 komitean jäsentä, miten ehkä moni muu, odottaa melkeen kaikki muutokset koululta. Koulujen waiikutusta emme suinkaan kiellä; ihan wastoin olemma ensimmäisiä anomaan niiden suomentumista, kuta enemmin ja kuta wälemmin sen parempi. Mutta ei kouluja kuitenkaan tarwita, tusfin woidaankaan, saada täydesti suomalaisiksi, ennen kuin tuomio-istuimet. Täytyihän pappienkin jo 4 wuotta siitä ruweta pöytä-firjansa suomeksi firjoittamaan, — wieläpä kaikkien, sekä wanhojen että nuorien, — wieläpä ilman wähintäkään tinkimä-aikaa. Ja eiköhän tuomarin pöytä-firjan suoruus ole yhtä tärkeä? Todella, koska Wironki maassa Wiron kieli, tuo hyl'itty "maa-rahwaan kieli," on käytettävä jokaisessa paperi-lapussa, ku rahwaalleen annetaan ja rahwasta koskee, — waikka luultawasti sielläki suullisessa tutkinnoissa saattanee tapahtua, että rahwaan kieltä wähemmin huomartawan tuomarin edessä wastajaan, rikos-asioissa eten-
fin, täytyy tyytyä semmoisiin fantajan selityksiin kuin: "han pratar bara strunt" (hän lörpöttelee turhia, joutawia), ynnä että, kuten erään suomalaisen olemma useemmin kuullunna semmoisten selityksien wuoksi laatineen, arwellaan entisille kansan kielessä taitamattomille wirtamiehilleen yksitiwillä waroilla maksaa pensionit, jos waan siten edes saataisiin muutosta paremmalle puolelle. H. R. R.

Kunnioitettawille ja Armaille Maamiehille!

Teidän hymähtöisyydenne ja armeliaisuutenne puutteenalaisia ja köyhiä kohtaan, joita maassamme kyllästä löytyy, ovat tutut. — — Kyllä onki anteliaisuuttanne näinä aikoina koeteltuna, siihen turvattuna. Wakuutettu siitä, ettette vielä ole wäsyneet auttamasta, rohkenen minä pyytää Teiltä apua:

Hänen Keisariallinen Majesteettinsa on viime Lokakuun 14 p:nä Armossa myönnöittänyt pitäjäläisillemme kaikkisa Suomenmaan Ewangelis-lutherilaisissa seurakunnissa, sekä kollektien että perustuskirjain („stamböcker“) kautta, keräämään apua uutta kirkon- ja kellokapulin rakennusta warten Welfjärmwellä. Syyt, joiden tähden H. Keis. Maj:ttinsa on tämän meille myönnöittänyt, ovat painawat. Teidän suosiollanne fertonen niitä:

Heinäkuun 25 p. 1860, kello 9 paikoilla iltaa, syttyi entinen kirkkomme ukonnuolesta tuleen ja wäheisessä hetkessä poroksi paloi. Kuinka onneton semmoinen tapaus on, sattui se missä hywänsä, arwannette. Sen seuraukset ovat meille sangen katkerat. Sillä 1:ksi on meidän seurakuntamme pieni sekä alaltansa että wäki-paljoudelta. Maata, josta kirkon ja kellokapulin rakennus pitää kustannettaman, ei löydy kuin 11 manttaalin eli 44 arwioruplan ala: wäkeä koko pitäjässämme ei ole täyttä 2300 henkeä lutherilaisia, joista ensin osa joutowäkeä (loisia).

2:ksi Seurakunnallamme ei löydy entisiä säästö- eli wara-kassoja, joihin nyt tarpeessamme olisi turwautuminen.

Näin nuutuneina ei meille wiaaksi luettane awun pyytäminen kirkkomme ja kellokapulin rakennukseen. Se rakennus tulee meille, joilla kymmenien penintulmain päästä hirret ovat hankittawat, maksamaan wähintäinki 8000 ruplaa hopeassa. Millä tavalla me poloset sen toimeen saamme? Mällä pakoittaa meitä jo tänä vuonna 5000—6000 ruplaa hopeassa walta-warjoista welaaksi pyytämään, ja sillä keinon tuskin talolliset nutiisin pääsnewät. Joutowäellä eri seikka. — — Näin astain ollessa mitenkä sitte mieliminenkään uutta kirkkoa rakentamaan? Kymmeniä vuosia saanemme waroja siitä warten keskenämme kerätä, eikä ne sittenkään tarpeeksi riittäne.

Jo päälle kahden vuoden olemme laudoista ratetussa wälialkajaisessa kirkontapasesa kokeneet kirkonmenojamme wietää. Monta kora, erinomattain talwisina aikoina ja syysmyrskyllä, olemme tässä wälialkajaisessa kirkossamme, joka meille kuitenki 500 ruplaa hopeassa maksoi, sen hataruuden tähden kärsineet. Oi, jospa vielä, jospa kohta, laisimme uudessa temppelisä, johonka meille kaawa jo annettu on, polwiamme Herran edessä notkistaal.

Auttakaat, maamiehemme, meitä! Eihän hywät työhne, joita rakkaudessa harjoitatte unhotetuiksi tule. Pankaat laupiaasta anteliaisuudestanne joku ropponen myös siihen uhri-arkkuun, josta apua köyhäin Welfjärmwelaisten kirkon rakennukseen haetaan. Sydämemme tarwuttamisesta meidän tarwistamme muistamaan ja meille weljellisen awun tuottamisesta tahdomme Herralle kaikessa heikkoudeessamme funnian ja kiitoksen lausua!

Kunnioitettawa Suomen Bapisto! Pyydän nöyrästi, kallahatakat meidän anomukseemme. Alailansa sanotulla hywällä sanalla ja kehoituksella taidatte meitä paljo auttaa. Sitä tehdesäune olkaat wakuutetut, että meidän wähänen, halpa seurakuntamme on nöyrää, yskinfertaista kansaa, joka, rakastaen autuuden wälilappaleita, niitä wiljelee ja

sentähden uutterasti kirkossa käyppi. — — — Welfjärmwellä Joulukuun 11 p:nä 1862.

L. A. Sandgrén.
(Suom:r.)

Kotimaalta.

Wraahesta kirjoitetaan D. W. S:miin, että kauppias siellä Johan Sellman on nykyään lahjoittanut hänen $\frac{4}{10}$ osaa 14 laivassaan Raahen kaupungin kauppalauralle pantawaksi perustusrahastoksi siellä wästedeä toimitettawaa porwaris-koulua warten. Nämä laiva-osat ovat arwatut 150,000 hopearuplaan; ja niiden tulee purjehtimalla ansaita siksi, että perustus-rahasto nousee 250,000 ruplaan, jolloin wasta koulu pannaan woimaan ja awataan.

Porin ruotsalaisissa sanomissa mainitaan, että siellä puutetta kärsiwäisten hywäksi on ruwettu maksamaan peli-wero, siten että kuskakin pelipöydässä maksetaan 1 rupl. 20 kop. Tällä keinolla on jo wähän ajan sisällä saatu kokuun yli 360 ruplan, siihen myös luettuna wapaehtoiset lahjat peliwoitoista.

Welfjärmwellä on hätäytyneille maamiehille Dulun, Waasan ja Kuopion lääneissä koottu wapahtoisia lahjoja, niinkuin seuraa:

D. F. Hofdahl 50 rpl., Baron Boris Freedericks 100 rpl., And Langén 10 rpl., Frida Cederwall 3 rpl., 15 kapp. rufiita, 15 kapp. ohria, 15 kapp. fauroja, Joseph Talikain 10 rupl., Gust. Taberman 1 rupl. 50 kop., 15 kp. rufiita, J. W. Rönn 3 rupl., yksi nimittämätöin 1 rupl., toinen nimittämätöin 1 rupl., Michel Lingwist 25 kop., Gustaf Robert Andersson 1 rupl., Aug. Nyqwist 50 kop., Anna Etina Forsblom 1 rupl., Christina Tallgren 25 kop., Louisa Lindström 25 kop., Anna Ågräs 25 kop., Johan Pekkari 50 kop., Petter Möro 30 kop., Anna Roustain 50 kop., Sofia Nahkuri 20 kop., Anders Hakuli 50 kop., yksi nimittämätöin 2 rupl., Allskalan ja Benttilän kylistä 6 rupl., 18 kp. rufiita, 26 kp. fauroja, Sampaalan kylästä 50 kop., 2 tynn. 1 kp. fauroja, Riikirannasta 2 rupl. 60 kop., Cantor Åstkanus 5 kp. rufiita, 5 kp. ohria, 5 kp. fauroja, Sauholan kylästä 60 kop., 23 kp. fauroja, Ålmolan ja Väiwilän kylistä 2 rupl. 49 kop., 27 kp. rufiita, 2 kp. ohria, 14 kp. fauroja, Jutikkalan kylästä (1 osa) 1 rupl. 50 kop., 13 kp. rufiita, 12 kp. ohria, Jutikkalan kylästä (2:nen osa) 1 rupl., 15 kp. rufiita, 13 kp. ohria, 7 kp. fauroja, Rakkalasta 1 kp. rufiita, 16 kp. fauroja, Rostealan ja Weikkolan kylistä 25 f., 3 kp. rufiita, 4 kp. ohria, 1 tynn. 15 kp. fauroja, Rostealan Salosta 7 kp. rufiita, 1 tynn. 2 kp. fauroja, Roiwulan kylästä 25 kop., 6 kp. rufiita, 1 kp. ohria, 1 tynn. 12 kp. fauroja, Kuoppolan ja Saawolan kylistä 3 rupl. 25 kop., 28 kp. fauroja, Raawolan kylästä 14 kp. rufiita, 24 kp. fauroja, Rirkkolasta 23 kp. rufiita, 9 kp. fauroja, Rousealasta 3 kp. rufiita, 2 tynn. 3 kp. fauroja, Nurmijärwen kylästä 12 rupl. 4 kop., 29 kp. rufiita, 1 tynn. 23 kp. fauroja.

(Jatk.)

Kuulutuksia.

De jordägare inom Wiborgs Län, hvilka äro delägare uti Finlands Hypotheksförening, varda härmedelst kallade till allmän sammankomst hos undertecknad, Tisdagen den 3 Februari 1863 klockan 3 eftermiddagen, för att i stället för de efter lottning afgående tvenne ledamöter i Wiborgs Länekommitté, välja tvänne ledamöter, samt tillika utse tvenne Suppleanter i komittén. Wiborg den 27 December 1862.

På Wiborgs Länekommittés vägnar:

A. R. Frey.

Ne maanhaltiat Wiipurin läänissä, jotka ovat osalliset Suomen Hypoteekkihdytyksessä, kutsutaan tämän kautta yhteiseen kokoukseen allekirjoitetun tyhjänä Tiistaina 3 päivänä Helmikuuta 1863 kello 5 iltapuolella, walitsemaan kaksi jäsentä niiden staan Wiipurin läänifomiteassa, jotka arwan muutaan tulewat eroamaan, ja yhtäaika myös nimittämään kaksi varajäsentä samaan fomiteaan. Wiipurissa, 27 p. Soulu-kuuta 1862.

Wiipurin Läänifomitean puolesta:

(3) 1

M. R. Frey.

Medelst offentlig entreprenad auktion, som den 4 nästkommande Februari kl. XI. f. m. anställes ej mindre härstädes än inför Magistraten i Willmanstrand, utbjudes till den minstfordrande emot borgen, leverencen af 259 tschetvert 3 tschetverik 2^{20/30} garnits rågmjöl och 24 tschetvert 6 tschetverik en garnets bohveler, gryn till ryska proviant magasinet i Willmanstrand genast efter öppnandet af innevarande års seglation; hvarom lugade spekulanter härigenom underrättas. Wiborgs Landskontor, den 2 Januari 1863.

B. INDRENIUS.

E. Olsoni.

Auktionissa, joka ensi helmikuun 4:nä päivänä kello 11 e. p. p. toimitetaan niin hyvin täällä kun Lappeenrantaan Maistraatissa, ulostarjotaan vähemmän vaativalle, taksusta vastaan urakka, että wenäjän muona makasiiniin Lappeenrantaan hankkia 259 sätwerittiä 3 setwerikkaa 2^{20/30} garnittua ruisjauhoja ja 24 setw. 6 setwerikkaa 1 garnittua tattarihyyniä, heti tämän vuoden seilauksen eli meri liikkeen alkaessa: josta urakan halullisille täten tieto annetaan. Wiipurin maankontoriissa 2 tammikuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 16

E. Olsoni.

Agare af fabriker, underlydande denne Magistrat, böra vid vite af tio rubel silfver inom utgången af instundande Januari månad till Magistraten inlemna förteckningar rörande deras fabriker för innevarande år upptagande följande:

Privilegii breffvets datum.

Arbetspersonalens antal af mästare, gesäller och lärlingar med särskild uppgift å dem som äro öfver 15 år och dem som icke uppnått nämnde ålder, samt hvilka af dem äro utlänningar och hvilka finska undersåtare.

Antalet af vattenverk, maskiner, verkstäder och andra till fabriken hörande inrättningar jemte uppgift å deras olika ändamål: Råämnens beskaffenhet och mängd, som blifvit förbrukade, inhemska och utländska.

Tillverkningens belopp af hvarje särskilt slag, samt dess värde.

Huruvida inrättningen åtnjuter 'publikt lån jemte beloppet deraf. Wiborgs Rådhus, den 17 December 1862.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinricius.

Yksityisiä ilmoituksia

Tisdagen den 13 Januari 1863 anställes den femte af de för innevarande säsong subskriberade baler.

MASKERAD

till förmån för Handtverkar pensionskassan, anställes söndagen den 11 Januari 1863 i societetshuset. Entrée-biljetter à 75 kop. för herrar, 26 för damer och 16 kop. silfver för barn, säljas hos bokbindar Sundström, och vid ingången. Början sker kl. 8 eft. midd.

Tillkännagifvande.

I anseende till de i denne stad gängse falska rykten om min person, i anledning af ett, den 4 december nyss-förflutet år, ifrån mig på ett obekant och obegripligt sätt försvunnet bref, adresserat till handelshuset K. Rothe & C:o, börande innehålla 250 rubel silfver, får jag upplysa om: att jag hvarken är "förfäskedad" ifrån min tjänstbefattning, ej heller "derföre är nödsakad att afflytta ifrån orten," och mera dylikt; Men att jag, för breffvets försvinnande är, icke "af herr Lojander, såsom ryktet förmäler, utan genom herr Postdirektören i Finland "entledigad ifrån tjensten," dock endast tills vidare. Vidare får jag vänligen uppmana hvar och en här i Wiborg,

att öppet och oppriktigt yttra sig, om jag varit till nöjes, d. v. s. uppvaktat med sådan drift och omtanka, som en posttjensteman egnar och anstår, — eller ej. Den mistrognaste delen af menskligheten härstädes får jag dessutom försäkra, att jag är helt och hållet i okunnighet om, hvart ifrågakomne bref tagit vägen, och kan jag detta, om så fordras, med liffig ed bekräfta. Derjemte anhåller jag på det högsta att hvar och en, som vill bistå mig eller annars intresserar sig för saken, ville godhetsfullt gifva tillkänna, ifall någon upplysning skulle vinnas om det bortkomna breffvet, för hvilken tjänst med nöje gifves en belöning lika med femtedelen af breffvets innehåll. Wiborg, den 4 Januari 1863.

K. A. S. Borgenström

Expeditor för ankommande poster vid postkontoret härstädes.

Privatundervisning.

Af några härvarande lärare förberedas ifrån början af snartinstundande vårtermin gossar till inträde på högre elementarskolans första och andra klasser. Närmare kan öfverenskommas med undertecknad, som från den 14 Januari träffas i Zagels gård invid finska kyrkan.

J. R. Relander.

Kollega.

(2) 1

Agenter sökas.

För ett företag, som öfverallt kan bedrivas med betydlig vinst, sökas solida agenter, som kunna ställa borgen. Frankerade anbud på tyska, fransyska eller engelska språket kunna insändas till A. Farr i Hamburg.

(2) 1

Plantagen

Neger

Cigarren

bin ich im Stande noch bis zum

1 März

zu den alten Preisen zu begeben, d. h. pro Mille Hambg Banco Mark 48.

Zur Probe

versende ich: Ganze Original

Fässchen à 300 Cigarren: Mark 14^{1/2}

Halbe Original Fässchen à 150 Cigarren

Banco Mark 7^{1/4}.

Die Zahlung ist enweder Baar Sendung, oder kurze Traste auf hier.

Carl Heylbut,

Agent und importeur, Hamburg. Bei Aufträgen wolle man gefäll. um Irrthümer zu vermeiden genau auf der Adresse bemerken Carl Heylbut, Agent und Importeur in Hamburg.

Tvenne skolbarn emottages i kost och gvarter hos Enkefru Julie Lydecken boende uti fröken Eulers gård inom fästningen.

En aktad medlem af Handelsståndet har, till handtverkar pensions-kassan, förärat 10 rub. s;r.

Wuokrataan.

Uti Tervaniemi stadsdel, S:t Anne, kan stall för tvenne hästar, jemte foderrum, få hyras. Närmare å detta brads tryckeri.

(5) 2

En kammare, på förmouliga vilkor, hos

(3) 1

B. S. Hougberg.

Myytämänä.

Stia myydään Talin kartanoissa. Tarkempia tietoja tavarasta ja hinnasta annetaan myymäpaikoissa sekä Wiipurin kaupunkiissa.

(2) 1

Mauno Lamoniuksetta.

Lisä-tähteä ei tältä viikolta tulnut, koska tiistaina oli pyhä.

Wiipurissa, M. A. Jiljakuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Lisätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista No 2.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Stawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Zilliakuksen kirjapai-
nosssa ja myös kaikkissa Suomen postikontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., s. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa koto-
ja 68 kopetalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
wat. Lehden tarkoitus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Maisteri Lawoniuksen luento kaupunnin seura-
salissa viime torstain iltana oli kuulemassa noin
170 hengen paikoille. Kuineena puhujalla oli Wi-
purin lääniläisten kärsimiset entisinä aikoina, erin-
omattain niiden alituisien sotien ja raja-mete-
lien kautta mitkä tapahtuivat Ruotjin wallan ai-
kana, jolloin Wenäläiset yhä wäijyivät tätä maa-
ta — tätä meidän köyhää Suomea — ja rääf-
käsivät kansaa kaikissa niissä paikkakunnissa mit-
kä milloinkin onnistuivat waltansa saamaan.
Puhuja myös kertoi senaikuudesta yläpiästä ja
kansaa raivittawasta aatelistöstä ja warsinakin wir-
kamiehistä, jotka elivät niinkuin ruhtinaat tä-
män köyhän kansan h'ellä ja wä'ellä. Nimis-
miehen wirka esim. siihen aikaan oli niin tulo-
kas, että sitä moniaat halusivat ja saivatkin asi-
anomaisilta ylhäisiltä herroilta korkeilla hinnoilla
ostaa. — Kun nyt yhä raiwoi wihollinen ja tur-
meli usiasti kaikki mitä turmelemista oli, sen seu-
rannoksi oli nälkävuodet ja rutto-taudit ja pääliseksi
vielä wirkamiesten ankara kowuus ja oman woi-
ton pyyntö, niin on ymmärrettävä että kansan
luonnon laatu sai kaikesta sellaisesta wähitellen
aikojen kulussa tylyn ominaisuuden, jota kyllä hy-
win usiat nyt meidän aikoina ihmettelee ja pahet-
sii, tutkimatta ollenkaan niitä wäkewiä wai-
kuttawia sivistä mitkä juuressa ovat. Tätäkin seik-
kaa ja kohtaa selitti puhuja totisilla ja liikutawilla
sanoilla, mieleen johdattaen myös että samat jo
mainitut syyt ovat wajottaneet tämän puolen kan-
san olon ja elämän niin paljon kurjallisempaan
tilaan Suomen lännepuolen asukkaista suhteen kuin
nyt nähdään. Sen kowan kuoren alla mikä wisottui
sata wuotisen erillensä olemisen ajalla muusta Suo-
mesta on kuitenkin Wiipurin lääniläisellä vielä tal-
lella sama pohja-luonne kuin muillakin Suomalai-
silla ja erinomattainkin elää terve kansallisuuden
tunto sen kuoren alla. Lopuksi toiwotti puhuja wa-
kaisella innolla kaikkia walistuksen ja sivistyksen
osallisia lewittämään sivistystä kansalle kufin ym-
pärikkänsä tämän kansan paremmaksi kohenemiseksi

ja niin edespäin, mainiten myös sitä suurta on-
nea kuin meille nyt on sallittu sillä että armolli-
nen Hallitsijamme on wakuuttanut Suomen kansalle
jo tänä vuonna waltiopäiwien saannin, joiden
kautta wanhentuneita lakia on mahdollisuus ajan
waatimuksia myöten parannella.

— Meidän on pyydetty julkaisemaan että siihen
maskeeradi-tanssiin mikä pidettiin täällä kaupunnin
seura-salissa keskiwiikko iltana 7 p:nä tätä kuuta,
oli ostettu 240 herras-, 196 rouwas- ja 61 lapsi-
hengen pilettiä, niinkuodoin 497 hengelle yhtei-
seen, joista koto tulo oli 301 rupl. 4 kop. Kulun-
sit tästä pois lukein, 61 rupl. 4 kop., jäi jäännös
tätälaisen orpohuoneen hywäksi yhteensä 240 rupl.
hop., josta Wiipurin Rouwaswäen yhtyys kiittää
nöyrimmästi asianomaisia hywäntekewää Oleisöä.

(Lähetetty.)

— Wiipurin kunnioitettawille kaupunkilaisille edes-
kuntaa, tämän kautta, lufuniemen waiwaishoito
nöyrimmän kiitoksensa sen lahjan edestä 400 rup-
lan hopeasia, jotka owat köyhiin ja hädässä ole-
wiin awuksi tänne lähetetyt.

--r.--

— Kirjanen Uuraasta 1862 vuoden lopulla.
Koulu, jossa tänä syksynä käwi hywin wähä lap-
sia, suljettiin 13 p. Jouluf. Syyn lasten wähy-
teen luulen olewan osittain se, että, kuin tänä
vuonna oli salmessamme paljon laivoja, oli lap-
sillakin, etenkin pojilla rahan saalis; osittain myös
wanhempien wähäinen huolimattomuus lastensa
tulewaisuudesta ja kenties pelko koulunmaksusta,
joka kuitenkin on hywin wähäinen sitä vastaan
mitä koulun hywäätahtomat hoitajat sen woimassa-
pitämiseen antawat. Kuitenkin on toiwottawa että
tulewana lukuaikana enemmin lapsia tulee kouluun.

— Kirjasto on lisääntynyt uusilla kirjoilla (noin
100) ja kirjoja on ahkerasti lainattu. Jos niitä
yhtä ahkerasti luetaan, niin olisi kiitettävää; mutta
sitä emme voi takaukseen mennä. Tää salmessa
on hywin tähän asti kestänyt, waikka alussa kafi
poikaa kufilla ollessa upposivat weteen, jään hei-
dän alla haljeteissa, josta kuitenkin paikalla tois-
ten awulla saatiin ylös ja pääsivät waan kylmällä
löyhlyllä. Muutamia on kuollut ja palo-wahinko
oli taas, jossa wanha saunamökki poroksi paloi.
Se oli jo kolmas palowahinko wuodessa täällä,
jossa kauwan aikaa semmoista ei ole ollut. — Muuta
uutta nyt en tiedä. Lopuksi tahdon opettajan il-
moituksen mukaan ilmoittaa asianomaisille että kou-
lussa alkaa opettaminen ja lukeminen taas 20 p.
Tammik. tulewana vuonna. Toiste enemmin.

U. R. D.

Kuwaelmia elämästä.

I.

Ustollinen waimo.

I.

Wuoteella makasi frelwi Harald. Hän oli wii-
meisissä kuolon-lampauksissaan. Wuoteensa wie-
ressä oli kaunis puolisonsa polwillaan ja puristi

hänen tättänsä; se nähyi olewan kokonaan surulla täytetty, hiuksensa olivat vapaat kaifista kahleista, hartioillaan, hän voivotteli, itseä tiherteli, huokaili, rukoi, walitti — kas, siinä wasta uskollinen waimo!

Mutta odota! Kreivi ei vielä kirjoittanut jälkeensääntönsä alle, kreivinna kertoi huokaussensa, hyyneleensä ja rukouksensa — tullaan kaiken hänen suuren omaisuutensa perilliseksi. Niinkuin jo sanoin, kreivinna wasta uskollinen oli.

Kreivi kirjoitti wapisewalla kädellä jälkeensääntönsä (testamentin) alle, puolisonsa oli koko hänen rikkautensa ainoa perillinen. Nyt heittäytyi kreivinna wuoteelle, laski wapisewan kätensä kuolewan puolisonsa kylmälle otsalle jota jo viimeisen kamppauksen hiki kostutti.

— Harald, rakas Harald! Puhu waan ainoasana, että vielä kerran saisin kuulla rakkaan äänesi — oletkos vielä, rakas Harald, hengissä —

Kreivi koki hirsikewänä viimeistä voimiaan ottaakseen jäähyväiset puolisoltaan.

— Eppuni lähestyy... kohta olen tuolla ylhäällä... elä onnellisena, Klaudiani... muista minua... —

— Jäiästä, jäiästä! Mutta jos sinun nyt täytyy kuolla, niin en minäkään tahdo elää... mulla on vielä yksi rukous.

— Se olkoon sulle edeltäpäin myönnetty.

— Jos voit, niin tule ja ota minut, kohta kuolemani perästä, tästä maailmasta, joka, sinun pois ollessasi, minulle on iloton ja autio. Mikä on rakkaus sinutta, Harald? Lupaa mulle, että kohta kutsut minua pois tästä surullisesta maasta, niin että kohta, kohta tulisin taas yhdistetyksi sin kanssasi, tuolla ylhäällä, taivaan ja tähtien loistawissa iloiissa majoissa... —

Kreivi tahtoi wastata, mutta kuolema sulki hänen suunsa — Harald oli kuollut. Klaudia nousi ylös ja, nähtyvänsä puolisonsa jo kuolleen, nosti hän jälkeensääntönsä ilmaan ja nauroi korkealla äänellä. Hän weti kellonauhaa; palvelija astuu siinä.

— Mene paikalla paruuni Alfselin tykö. Ilmoita hänelle, että puolisoni on kuollut.

Kas, siinä wasta uskollinen waimo! Ei mikään maailmassa voita uskollista waimoa.

II.

Kolmen päivän perästä oli komeat hautajaiset. Ensimmäisissä waunuisissa istui Klaudia murhepuvussa. Wieressään istui wanha seura-neitinsä. Klaudian silmät olivat hyyneleitä täynnä.

Toisissa waunuisissa istui taas paruuni Alfsel, joka oli ollut Haraldi wainajan paras, uskollisin ystävä ja joka luultawasti tulee hänen lähimäiseksi seuraajaksi. Hän heittäytyi waunujen nurkkaan ja haufotteli.

— Hyi piru, kuin ikävä. Hm, vuoden kuluttua näin Klaudian, sillä hänen kanssa saan rahoja. Mutta huomena täytyy mun pyytää tuhatta ruplaa Klaudialta antaakseni sille kirokalle juutalaiselle, joka minua niin kowasti ahdistaa.

Kiretut hautajaiset! Jos ne jo olisivat lopussa. — Näin Alfsel itseksensä puhui.

Arffu lausettiin hautaan. Klaudian silmistä juoksi hyyneleet wirtoina ja Alfsel oli liikutettu.

Balausmaikalla ajoi Klaudia Alfselin kanssa ensimmäisissä waunuisissa. Klaudia, joka vähää ennen oli niin murheellinen, oli nyt iloinen.

— Kiitos taivaalle! Nyt ei mitään enää ole tiellä onnellemme. Eikös se sinua, Alfselini, ilahuta? —

— Jos se minua ilahuttaa! Eikö se hyynel, joka silmästäni on, sano sulle, kuinka iloitsen? Di, Klaudia! Eä olet onneni aurinko! —

— Alfsel! Sinä olet elämäni onni! —

He syleiliwät, suuteliwat toinen toistaan.

III.

Murhe-wuosi oli juuri lopussa. Harald oli unhotettu, hän makasi pimeässä haudassa, mutta nyt puolisonsa ja ystävänsä häitä pidettiin. Elo oli yleinen, wieraat tanssivat niin että kynttilät ruunuisissa sammuiwat. Tanssi toinen toisensa jälässä seurasi. Wäsymättömin oli Klaudia. Hän oli kaunis morsius-puvussa ja ilo silmistään loisti. Nyt hän siwus-kamarissa oli puolisonsa, Alfselin kanssa, hänen sylissään lewähtääkseen. Di kuinka onnellinen Klaudia nyt oli.

Mutta soitanto kutsui taas uusin tanssiin. Morsius-pari siirui saliin. Ohtäkkiä kello löi 12 — se oli sydän-yö. Soitanto waikenee, sali tulee pimeäksi — Klaudia tirkaisee hirmuisesti, edessään seisoo haahmon näköinen olento, se pyytää häntä tanssiin, se ottaa häntä kiini kylmällä kädellä, Klaudia wapisee — haahmo on kuollut puolisonja.

— Mitäs minusta tahdot?

— Täyttää viimeisen rukouksesi! —

Haahmo ottaa Klaudian solin käsin kiini, hän polkee lattiaan — Klaudia huutaa apua —

Wieraat kauhistuwat, he kiiruhawat Klaudian awuksi, joka hengetönnä lattialla makaa — Klaudia on kuollut!

Kotimaalta.

Helsingistä 1 p. Tammi. Tänäpäni owat ihmiset wanhan tawan mukaan liikkeessä ja toimesta uutta vuotta toinen toiselleen toivottaakseen. Minäkin tahdon wanhaa tapaa seurata sillä tawoin, kun en suullisesti voi, kuitenkin että lähetan sulle Otawalle kirjallisesti hyvän uuden vuoden toivutusta. Hyvää uutta vuotta siis sekä sulle että kaikille! Nyt niihin untiisiin, jotka sulle kertoa tiedän. Joulua on wietetty täällä niinkuin ennen, lahjoja annettu ja lahjoja saatu ja niihin rahoja ja paperia tuhlatu. Kauppiat owat tehneet hywää kauppaa etenkin lasten leikki-kaluilla. Muutamissa puodissa on semmoinen kauppaakin tehty, että ostajat owat maksamatta ja kauppa-herrojen hoksaamatta yhtä ja toista pistäneet taskuunsa ja jos kauppaherrat wälillä owatkin hoksanneet, niin eiwät ole siitä mitään tehneet waan antaneet ostajat pitää ne joululahjoina. Muutamia on kuitenkin paloitettu, kun asia on huomatuksi tullut, antamaan takaisin taikka maksamaan. Niin tapahtui erään suppi-turkin fantawan herran kanssa eräässä kirjakaupassa. Samoin tapahtui eräälle paremmalle, niinkuin sanotaan, naiselle eräässä puodissa. Muttei kummaa, sillä mintähden ei pääkaupuntimme olisi muiden pääkaupuntien kaltainen siinä asiassa? Onni kyllä, ett'ei täällä ryöwätä niinkuin Londoossa selkeällä päiwällä kadulla. — Näytelmähuoneessa on näillä ajoilla näytetty sekä „Rau ei“ (En voi) että „Daniel Hjorth.“ Edellisen tekijä on suuri runoiliamme Runeberg. Siitä voit ajatella millä innolla pääkaupuntilaiset, kun sitä ensimmäisen annettiin, tunkesiwat näytelmä huoneeseen sitä katsomaan ja kuulemaan. Tällimäisen tekijä on taas ylioppilas J. J. Wecksell. Sitä on jo paljon arwosteltu ruotsalaisissa sanomissa ja siihen tahdon waan sanoa, että arwostelijat owat jokainen etsineet ylös sen heikompia puolia ja oikein kiitettävällä innolla tiukkaan tufineet niitä. Tefemä on hywä ja tekijän ensimmäisenä sangen onnistunut, mitä hywänsä eräät arwostelijat sanoot. Wähä kirjallisuutta on jouluksi tullut painosta ja suomen kirjallisuutta tuskin mainittawaksi, ell'ei eriteta ylioppilas Dahlbergin runoja. Niistä ei voi muuta sanoa kuin mitä hänen entisistä runoista on sa-

nottu — niistä puuttun runollista mielenkuwitteluista. Muuten näyttää tekijällä olevan taitavaisuutta runoja kirjoittamassa ja runoniekaksi voidaan häntä osaksi sanoa, tuskin kuitenkin runoniekaksi sanan laueamassa merkityksessä. Olen kuulut että kohta uuden vuoden perästä tulee taas painosta neljäs wihko „Mansikoita ja Mustikoita” ja kenties myös „Näytelmistö.” — Muuta tällä kertaa en nyt tiedä sulle. jutella, mutta kun toiste kirjoitan niin toivon saavani enemmän uutista kertoa, kun ihmiset ovat päässeet entiseen elämän järjestykseensä joulun riemuista ja juhlista. Siis hen asti jää hyvästi!

Kustaa Waltti.

— **Impilahdelta** Joulk. 22 p. Mihiin nimi-lis-toihin joita läänin Herran Gubernööri on tänne lähettänyt awun keräämistä warten hätää kärsiwille maamme pohjois osissa ei vielä tietääkseni ole merkitty ainoakaan nimeä, ehkä usiammissa tiloissa jokaista yleisesti on kehoitettu pikaiseen awun tekoon; mutta antaako sekin jolla ei mitään antamista ole? Jokinainen täkäläinen hywin kyllä tietää ettei siihen ole mikään muu kuin yleinen woimattomuus syynä. Samat kowat kohtauksat kuin monissa muissa maamme osissa, joissa halla on tehnyt tuhojansa, ovat kohdanneet ustoita täälläkin, ehkä ei toki niin kaikkialta, sillä jos halla täällä yhdeltä raiskasi kaswut niin toiselta sitawastaan jätti melkeen wahingoittamatta, jonkatahden kärsiwä on aina tilaisuudessa saamaan apua siltä jota halla on vähemmin wahingoittanut. Osissa ja alanko maisissa ovat kummini kaikki kylwöt yleisesti hallalta turmeltut — Useimmissa perhefunnissa walitetaan jo ilmantuneen ähky- ja wähin wetotautiaksi.

Täkäläinen rouwaswäki on auttaaksensa hädän alaisia seurakunnassa valmistanut kaikenlaisia käsitöitä jotka arwalla eli muntoin tulee myötawäksi. Toiwottawa olis että wallasjäätyiset täst' edes joka aika pitäisiwät senlaisia ompelu-seuroja, joilla helposti voitaisi koota waroja niinkuin esim. seurakunnan lainakirjastoon, sanomalehtien hankkimiseksi j. m. s. Tanne ei ole tilattu munta kuin yksi ainoa suomenkielinen sanomalehti; se olisi siis kaikkialta arwesta jos jollain tavalla saataisi edes joitakuita sanomalehtiä jaettawaksi seurakuntaan, joka, sekä että se herättäisi suurempaa luku-halua, saataisi kansan huomaamaan sanomalehtien wiljelemisen hyödyn.

Gräs talon isäntä Paawo Koponen Sumerian kylästä sai urhollisesta taistelostansa kahden rosmon kanssa, jotka eräänä yönä yrittivät warastamaan hänen kotoa, lahjaksi pitäjän wirtamiehiltä ison hopea pikan pällekirjoituksella „Urhollisuudesta pitäjän herroilta.” Wäsemmässä kaswosensa kantaa hän myös iluista merkkiä samasta taisteluksesta, joka on seuraus firween terän kowasta kolhauksesta, jolla rosmot, paiti usiampia hyöntejä pysähyllä joka myös oli heillä aseena, olivat mufiloineet Koposta. Urhollisuutensa on merkittävä erinomattain siitä että hän puoli alastoinna ja aseettomana taisteli siihen asti kunnes voitti wastustajainsa aseet. Yksi rosmoista, nimeltä Paawo Laakkonen, jonka samassa tilaisuudessa täytyi antautua, istuu nyt läänin wankehuoneessa, mutta toisista ei ole vielä saatu mitään tietoa.

Yksi asia on vielä kerrottawa yleisölle. Kuin asianomaiset ja useammat pitäjän miehistä ovat tulleet huomaamaan seurakuntamme uuden firkon, jonka pääraikentajana oli eräs Gustaf Stulander Jaakimwaaran pitäjämästä, olevan tehdyn kiitettävällä nerolla ja tarkkuudella, niin owat mainitut asianomaiset toiwoneet saada sanomalehdissä

yleisölle julkisaattaa ei ainoastaan korkeinta suositansa mainituksa suhteessa, mutta myös ilmoittaa Stulanderin nerollisuutta ja muntoin hywää ja piteää käytöstä rakentaja- sekä muurari-ammateissa. Ja pyydetään siis että muutki sanomalehdet tämän asianomaisien ja pitäjämiehisten puolesta puhumisen suosiollisesti julkaisiwaat.

S—l—n.

— **Johanneksen pitäjämästä (Rakista.)** „Minä mies niinkuin muutki merimatkoilta majoilleni tulut, saan lukea tufulta tulleita sanomia kaikilta kansalaisiltamme, mutta harwoin näkyy seurakunnassamme kirjoitetuksi jotain uutisia sanomalehdissä. Terweys seurakunnassamme on tawallinen, paiti pöbby- ja kulkutauti tahtoo raisttaa usiampia ihmisiä, enimmittain lapsia. Mutta useammissa paikoissa naapurin rakkaus näyttää olevan epätaisaista kuin hien kynnö; waan se tuleeikin luultakseni siitä kun olemme opissa lapset, waikka jo muntoin pakiut parta-leuwat. Jaakko Repo.”

Toimituksen muistutus. Lähettäjä alkoon pahastua että olemme loppu-pään hänen kirjoituksista pois jättäneet. Sillä sellainen wertauspuhe rengastettamista poraista ja tunfioista, mitä lähettäjä on loppupäässä lausunut ja luullut kentiesi sukkelamaisuudeksi, on itse asiassa kuitenkin liian rostaista ja mitätöntä yleisölle, niin hywää kuin se sitte lieneekin josain kylän päässä ja erinomattain hywässä yotaatti maassa. Sellaisia lauseita sopii käyttää ainoastaan silloin kuin puhe on maanwiljelystä, waan ei suinkaan silloin kuin muussa katsannossa hengen wiljelystä taroitetaan.

— **Wälfjärwellä** on hätäytyneille maanmiehille Dulun, Waasan ja Ruopion lääneissä koottu watahtoisia lahjoja, niinkuin seuraa:

(Jatk. viime lehdestä.)

Drawaniemen kylästä 4 kp. rufiita, 1 tynn. 8 kp. fauroja, Rekkolasta 16 kp. ohria, 15 kp. fauroja, Ruustinlahden kylästä 1 tynn. 9 kp. rufiita, 6 kp. ohria, Päiwäkiwen kylästä 6 kp. rufiita, 17 kp. ohria, 17 kp. fauroja, Metsäwirkin kylästä 18 rupl., Rambalan kylästä 5 rupl., 6 kp. rufiita, 1 tynn. fauroja, Sarkolasta 25 kop., 29 kp. rufiita, 14 kp. fauroja, Johan Joonaanp. Suofas 3 rupl., Siparilan kylästä 3 rupl., 2 tynn. fauroja, Suontaan kyläfunnista (1 osa) 1 rupl. 40 kop., 1 kp. rufiita, 5 kp. ohria, 1 tynn. 13 kp. fauroja, Suontaan kyläfunnista (2 osa) 1 rupl. 50 kop., 13 kp. rufiita, 4 kp. ohria, 1 tynn. 5 kp. fauroja, Matts Thomaanp. Dinas 50 kop., Tarpilan ja Naumalan kylästä 75 kop., 1 kp. rufiita, 11 kp. ohria, 1 tynn. 14 kp. fauroja, Thomas Zacharianp. Holttinen 1 rupl. 25 kop., Pöppölän, Turutilan ja Wosuffalan kylästä 1 rupl., 7 kp. rufiita, 23 kp. ohria, Lemmettylän, Piikolan ja Teppolan kylästä 2 rupl. 70 kop., 22 kp. rufiita, 2 tynn. 23 kp. fauroja, Weikkolan Saelta 1 rupl. 61 kop., Uudesta kylästä 6 rupl., 1 tynn. 3 kp. rufiita, 1 tynn. 4 kp. ohria, 3 tynn. fauroja, Hirvisaaren kylästä 2 rupl. 40 kop., Waalimon kylästä 20 kp. rufiita, 8 kp. ohria, 1 tynn. 18 kp. fauroja, Walkeamatkan kylästä (1 osa) 1 rupl. 20 kop., 13 kp. rufiita, 27 kp. fauroja, Walkeamatkan kylästä (2 osa) 2 rupl. 52 kop., 14 kp., rufiita, 12 kp. ohria, 1 tynn. 16 kp. fauroja, Walkeamatkan Salosta 50 kop., 1 kp. rufiita, 19 kp. fauroja, Mannilan ja Piikkilän kylästä 11 kp. ohria, 10 kp. fauroja, Anders Thomaanp. Munka 5 kp. rufiita, Martti Piski Rakhalasta 50 kop. ja Dawid Mirronen Kemmetrylästä 25 kop. Paiti näitä on pitäjän yhteisistä magasiineista jo viimeis-kuluneessa Lokakuussa lahjoitettu 30 tynn. rufiita. — Tämä kaikki tekee yhteen: 270 ruplaa 81 kop. hopeata, 43 tynn. 18 kp. rufiita, 6 tynn. 19 kp. ohria ja 36 tynn. 2 kp. fauroja. Joulukuun 18:nä p. 1862.

D. F. Hofdahl.

Ulkomailta.

Uusi vuosi valtiollisissa wehkeissä ei ole ennätännyt vielä tuntua merkillisemmälle kuin että wanhon vuoden festonaiset seikat ovat hywässä wauhdissa jatkuneet uuteen. Baami Roomissa ei ole vielä kadottanut hyviä toivoja maailman valtansa pysyvyydestä; Keisari Napoleon antaa sotawärensä wälewästi tapella Meksikossa ja lisää niin muodin — wähintäkin Franskan „sota-kunniaa.” Italiassa on Garibaldin jalka saatu niin terweeksi että se jo woipi tehdä palvelusta sangarille — jos ei muualla niin kuitenki Caprerasa. Suurin hoppu on nyt waan siitä plynkappaleesta mikä haawasta wiimenki pois saatiin. Tätä möhärettä owat monjaat rikkaat kilwotelleet saada omaksensa, suurilla rahilla, waan jos kukaan muut kuin sangarin oma poika, Menotti, tulee niin onnelliseksi, ei ole vielä tietoa. Itäwalta ei ole vielä ollut tarpeiksi woihallinen nöyryyttämään Ungaria, ei kuitenkaan sen wapaamielistä puoluetta, jonka esinässä Deak on johdattajana. Muusta „saksan poliittisista” woipi löytää kumia sanomista Kladderadatsch. Greekalaisilla on pula saada itsellensä uutta kuningasta, ja owat sentähden aina vielä ilman. Pohjois Amerikassa festää yhä „sota, meteli ja weriset waatteet.” Tästä sodasta ei osaa vielä nytään muuta sanoa kuin: „alku työn kaunistaa, loppuosa kiitos seifoo.”

Kuulutuksia.

De jordägare inom Wiborgs Län, hvilka äro delägare uti Finlands Hypotheksförening, varda härmedelst kallade till allmän sammankomst hos undertecknad, Tisdagen den 3 Februari 1863 klockan 5 eftermiddagen, för att i stället för de efter lotning afgående tvenne ledamöter i Wiborgs Länekomité, välja tvänne ledamöter, samt tillika utse tvenne Suppleanter i komitén. Wiborg den 27 December 1862.

På Wiborgs Länekomités vägnar:

A. R. Frey

Me maanhaltiat Wiipurin läänissä, jotka owat osalliset Suomen Hypoteekkiyhdistyksessä, kutsutaan tämän kautta yhteiseen kokoukseen allekirjoitetun tykönä Tiistaina 3 päivänä Helmikuuta 1863 kello 5 iltapuolella, walitsemaan kaksi jäsentä niiden jaan Wiipurin läänikomiteassa, jotka arwan muukaan tulewat eroamaan, ja yhtäaika myös nimittämään kaksi warajäsentä samaan komiteaan. Wiipurissa, 27 p. Joulukuuta 1862.

Wiipurin Läänikomitean puolesta:

(3) 2

A. R. Frey.

Stadens handtverkare böra vid vite af tio rubel silfver inom utgången af instundande Januari månad till Magistraten inlemna förteckningar rörande deras handverk under innevarande år upptagande följande nemligen:

Antalet af gesäller och läringar med särskild uppgift å utlänningar och dem som äro af finska nationen; råmnens beskaffenhet och mängd, som blifvit förbrukade, inhemska och utländska samt tillverkningens belopp af hvarje särskildt slag och dess värde. Wiborgs Rådhus, den 17 December 1862.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia

Theater-Anzeige.

Mittwoch den 14 Januar.

Werner oder Herz und Welt.

Schauspiel in 5 Acten von Carl Gutzkow. Die Vorstellung Dienstag den 13ten Januar fällt aus.

Die Direction.

Tvenne skolbarn emottages i kost och gvarter hos
(3) 2 Enkefru Julie Lydecken
boende uti fröken Eulers gård inom fästningen.

Privatundervisning.

Af några härvarande lärare förberedas ifrån början af snartinstundande vårtermin gossar till inträde på högre elementarskolans första och andra klasser. Närmare kan öfverenskommas med undertecknad, som från den 14 Januari träffas i Zagels gård invid finska kyrkan.

J. R. Relander.

Kollega

(2) 2

Agenter sökas.

För ett företag, som öfverallt kan bedrivas med betydlig vinst, sökas solida agenter, som kunna ställa borgen. Frankerade anbud på tyska, fransyska eller engelska språket kunna insändas till A. Farr i Hamburg.

(2) 2

Juridiska föreningens filial afdelning i Wiborg sammanträder thorsdagen den 13 innevarande månad klockan fem efter middagen å Kejserlige Hofrätten. Wiborg, den 12 Januari 1863.

Bestyrelsen.

Den, som å maskeradbalen härstädes den 7 i denne månad tillbytte sig en annans läder galosch, torde skyndsamt rätta misstaget hos

Bernhard Broman.

Plantagen

Neger

Cigarren

bin ich im Stande noch bis zum

1 März

zu den alten Preisen zu begeben, d. h. pro Mille Hambg Banco Mark 48.

Zur Probe

versende ich: Ganze Original

Fässchen à 300 Cigarren: Mark 14 $\frac{1}{2}$

Halbe Original Fässchen à 150 Cigarren

Banco Mark 7 $\frac{1}{4}$.

Die Zahlung ist enweder Baar Sendung, oder kurze Traste auf hier.

Carl Heylbut,

Agent und importeur, Hamburg. Bei Aufträgen wolle man gefäll. um Irrthümer zu vermeiden genau auf der Adresse bemerken Carl Heylbut, Agent und Importeur in Hamburg.

Wuokrataan.

En kammare, på förmonliga vilkor, hos

(3) 2

B. S. Hougberg.

Myytämänä.

En ny kursläde uti Befallningsmannen Tulanders gård N:o 51, snedd emot Landskansliet hos Wagnmagaren

(2) 1

Jakob Granskog.

I f. d. Siliverstoffs bod

nyligen inkomna:

Windrufvor

Fikon och russin.

Färsk Caviar.

Sjonga.

Muikrom.

Holländsk sill.

Eidamer och Schweitzer ost samt Saltgurkor jemte pickles.

(2) 2

W. Neustroeff.

Olja myydään Talin kartanoissa. Tarkempia tietoja tavarasta ja hinnasta annetaan myymäpaikassa sekä Wiipurin kaupungiassa.

(2) 2

Mauno Savoniuffelta.

Gasbesparare à 30 kop. stycket hos
C. G. Clouberg.

Wiipurissa, M. A. Zilliatuffen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Zilliafuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 3.

Perjantaina 16 päivänä Tammikuuta.

1863.

Otawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. M. Zilliafuksen kirjapai-
nossa ja myös kaikissa Suomen postikontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., j. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa kolo-
ja 68 kopelalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
wat. Vchden tarkoitus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Lorihintoja.

Tällä wiikolla on maksanut: rukiit 7 rupl., ohrat 3 r.,
taurat 3 r. ja 3 r. 30 kop., pöytärit 3 r. tynnyri, ohran ryy-
nit 25 kop., pöytärit 16 ja 20 kop., liina riemenet 10 ja 12
kop. lappa; woi 17 ja 18 kop., palwattu raamaan liha 3 ja
6 kop., palwattu lampaan liha 7 ja 8 kop., palwaamaton 3
ja 6 kop., juolanan siian liha 8 ja 10 kop., tali 12 ja 13 kop.,
humalat 10 ja 12 kop. nautat; metset 60 kop., teeret 33 ja
30 kop., vyyt 23 ja 30 kop., metsä-kanat 13 kop. pari; koiru-
halot 1 r. 43 ja 1 r. 53 kop., petäjä-halot 1 r. 20 ja 1 r.
30 kop., kuuksit 1 r. sylti; heinät 13 ja 20 kop., olet 10 kop.
vunna.

Wiipurista.

Keskiwiikko aamuna täällä wiikolla oli yksi wanki
päässyt karhuun Wiipurin linnasta ja juossut sel-
laisella wilewyydellä ensin salmen yli jääätä myöten
Hiekkaan ja Pöörunkiin ja aina edelleen taas jään
poikki Huusniemen kohdalle ja siitä metsään, ettei ta-
kaa ajajat ole voineet häntä kiini saada. Kahleet
oli hän saanut puita hakatessaan kolistetusti san-
gen sukkelasti pois jaloistaan ja ne hän on hy-
lännyt, yhtenä wanki-waatten kanssa, paikalle, mu-
kaansa ottaen sen kirveen, jolla oli puita hakan-
nut. Hänen waattensa matkalla on ollut liina-
houkut ja „halatti” sekä tohvelit jalkineina. Tästä
waattensesta on hän vielä halatin hylännyt met-
sään. — Näin on kertonut kulkupuhe, sekä että an-
emaiset frunummiehet ovat olleet kaikin voimin
karfulaista kiini jahtaamassa. Mies (kotoisin Hämees-
tä) on ollut wankina warlaudesta ja jo kaksi kertaa en-
nen saanut raippoja. — Wuorokauden päästä, toissa
aamuna, on tämä karfulas saatu jälleen kiini yhdes-
sä talossa näillä lähi-senduilla ja tuotu takaisin linnaan.

Järjellisen awunkeimon hedelmistä Muotissa.

Hädän-awun Toimikunnalle Helsingissä!
Vuonna 1851 kohtasi yhwän kowa kato Werm-

lannin maakunnan pohjois-osa. Siinä syntyvän
hädän auttamiseksi koottiin lahjoja 130,500 rikkiin
asti, jotka jaettiin 14 hädänalaiselle pitäjälle, eh-
dolla että rahat käytettäisiin ainoastaan työn
hankinnoksi. Niin tehtiinkin, ja seuranto oli ei ai-
noasti hädän poistaminen vaan myös että joka seu-
rafunta taas weti jisaan rahastustön yleensä 60 ja
70 tuhannen rikkiin välillä, ja paitti sitä Werm-
lannin maaherran huostassa vielä on tallella noin
30 tuh. rikkiä, jaettawiksi tulewaisuudessa samaan
tarkoitukseen. Kuin tulee hätä, pance joka seura-
kunta liikkeesen hädän poistamiseksi säästörahansa,
joka sillä aikaa on kaswanut yhä suuremmaksi, kan-
taen korkea koron päälle. —

Suomalainen seurafunta Östmarkki ja toinen Lek-
wattnet kokiwat samalla kertaa erinäisellä saadulla
rahastolla nousta aina siihen asti kestäneestä ker-
jäläisilästänsä. Niin tapabtui; 10 vuotta on nyt
seurattu k. Wermilannin talousseuralta hywäksi kat-
sottuja sääntöjä sillä menestyskellä, että paitti uu-
dismaan wilelemistä, joka on saattanut kansaston
paljoa parempaan tilaan, myös kuleksiwat kerjäläis-
laumat ovat maanteiltä korjatut, työhön pan-
tuina ja siten muuttuneet heittiöistä ahferoiksi per-
heenisänniksi ja työntekijiksi. — Wermilannin talo-
usseuran vuosikertomuksesta w:ltä 1861 näemme
perustusrhaston, 15 tuhatta rikkiä, ei ainoastaan
säilyneen vaan myös lisääntyneen, samalla aikaa
kuin 415½ tynnyrialaa uutta peltoa on tullut wil-
jellyksi ja wanhaa peltoa koko joukko parannetusti.
Näin on siis huomattu täällä luotettawa keino saat-
taa köyhiä paikkakunta hywään taloudelliseen ti-
laan ja kansastoa eteenpäin siwistyskessä. Koke-
mussen neuwomina ovat muut pitäjät nyt päättä-
neet seurata Östmarkin ja Lekwattnet'in esimerkkiä.

Monta ovat minun kansa yhtänuumaiset siinä,
että Pohjais-Suomi, jossa hätä nyt on niin suuri,
woipi samalla tavalla parempaa tulewaisuutta it-
sellensä walmistaa.

Sentähden olen näitä kirjoituksia lähettänyt har-
tahimmalla toiwotuksella että koottu kokemuksemme
mahtaii tulla meidän wanhalle rakastetulle Suo-
melle hyödyksi ja siunaukseksi.

Kaifella kunnioituksella nöyrin palvelianne

M. Almqvist,

Kirkkoherra.

* Näda ja Kyrkebol 17 p. marrašk. 1862.

Kuwaclmia elämästä.

II.

Kosto on Jumalan.

I.

„Pois kirottu! Pois synnykseltäni! Sinusta en
tahdo tietää” huusi se rikas ja ylpeä rusthollari

Matti Kiuru naiselle, joka pienen pojan kansa seisoj tuwan ovelle. Nainen oli Kiurun oma sisar. Hän oli vielä nuori, waikka suru oli uurtanut otsansa ja tehnyt posken sa kalwelksi ja wajonneiksi. Poika oli noin seitsemän wuotinen, sen hiukset olivat mustat ja mustat silmänsä iskiwät tulta. Hän oli naisen ainoa lapsi.

„Di matti! Kuinka voit olla niin julma? Mitä olen minä rikkonut, kos'et tahdo ottaa minua ja lastani vastaan?” wastasi nainen.

„Pois silmistäni. sinä irstas! Mene mustalais- teji tykö, joita niin rakastat. Pois paikalla, taikka wiskaan sinut pihalle. Pois talostani!”

„Di rakas weljenil Anna meille waan wähäi- nen pala leipää saadaksemme sammuttaa nälkäämme, sillä emme ole syöneet kolmeen päivään. Di Matti! ole armelias! Olenhan minä sisaresi ja onhan tämä lapsi sukulaisesi.”

Kiuru ei wastannut sanaakaan siihen, waan sur- wasti naisen ovesta ulos pihalle. Nainen ruijatti maahan ja loukkasi päänsä portaisiin. Poika kar- kasi ruothollarin päälle ja kätensä nosti puukon, jolla hän tahtoi kostaa äitinsä edestä Kiurulle, mutta woimansa oli lapsen woima ja ruothollari sur- wasti häntäkin pihalle. Nainen nousi ylös, sen kaswot olivat weressä.

„Ha firottu! Sinua muistan ijäisesti” huusi poika. „Suureksi tultuani tahdon hirmuisesti kos- ta.”

„Wai vielä uhkaat, hiiden jitiö! Kyllä minä sinut opetan!” wastasi Kiuru ja otti seipään.

Nainen otti pojan kädestä ja kiiruhti hoiperte- lewana pois. Kiuru seurasi heidän jälessä maan- tielle asti, siinä hän seisahtui.

„Hiiden roistowäki! Warfaat ja roswot rohke- nee vielä tulla tänne nyhaamaan. Mun pitäisi lä- hettämän nimismiestä perään että hän panisi heitä kiini. Hiiden lunska! oltuasi roswojen seuras- sa ohdit vielä tulla tänne. Ennen polttaisiin taloni tuhaksi kuin ottaisin sinut huoneisiini.”

Nainen meni poikaneen tien poikki metsään. Kul- tiesaan polku-tietä myöten, jonka hän löysi met- sässä, itki hän katkeraasti. Hän kiirehti päästäk- seen niin pian kuin mahdollista lähimaiseen kylään, sillä nälkä häntä kowasti ahdisti. Poika näkyi unhottaneen nälkänsä. Hän kääntyi usein kun kuuli jonkun ratinan metsässä, luullen Kiurun olevan heidän jälessä. Puukon piti hän kädessään.

Viimein tulivat he järwen rannalle ja siinä rupe- si nainen nyt pesemään weren kaswoistaan. Mutta woimansa olivat lopussa — hän waipui maahan. Poika istuutui hänen wierehensä.

„Mitäni! Sinä tulet niin kalweaksi. Oletkos sinä kipeä?” kysyi poika.

„Armas Orjoni! . . . En jassa enää nousta ylös . . . Kohta kenties olet äidittä . . . Älä itke . . . Kun olen kuollut, niin mene lähimaiseen kylään ja rufoile . . . kyllä siellä löydät hyviä ihmisiä . . . että tulewat ottamaan ruumiini tästä . . . Armas lap- seni! Sinä jätät yllinäsi, mutta' älä sure . . . Jumala kyllä sinusta huolta pitää . . . Mutta Orjoseni! Unhota se, mitä enosi on tehnyt . . . Älä milloin- kaan ajattele kostoa . . . Jätä kosto Jumalalle, sillä kosto on Jumalan . . . Ole aina rehellinen . . . aytta aina ihmisiä . . . auta myös enoasi, jos hän apua tarwitsee . . . Jumala olkoon kansasi . . . Jää hy- w . . .” Nainen ummisti silmänsä — Orjo oli äidittä.

Hän heittäytyi äitinsä ruumiin päälle ja itki katkeraasti. Samassa sattui wanhus tulemaan jär- wen rannalle. Hän seisahtui ja katseli hämmäs- tyneenä pojan käytöstä.

Hän lähestyi, nosti pojan ylös, kysyi häneltä

mitä oli tapahtunut ja saatuaansa tietää kaikki sa- noi hän:

„Poika rukka! Ole murheetta! Tule nyt kanssani kylään, josta lähetän wäkeä tänne ottamaan äitisi ruumiista pois.

Älä itke, poikasenil! Kyllä saat kohta syödä. Minä tahdon olla isänä sinulle, koska enosi on niin julma. Häntä et enää tarwitse nähdä, sillä minä ajan kaukana tästä. Älä itke, saat asua suuressa kauniissa kylässä, kaupunnissa, jossa on niin pal- jon foreita taloja, niin foreita kuin firrko kylässä. Älä nyt waan itke, kyllä kaikki vielä hymäksi tulee.”

Näin nyt wanhus jaaritteli, kunnes tulivat ky- lään, josta hän kohta lähetti wäkeä noutamaan naisen ruumiista metfästä.

II.

Yhtenä kauniina kesäkuun aamuna — wiiden- toista vuoden kuluttua — tuli joukko nuorukaisia Kiurun taloon. Ne olivat ylioppilaita, joista muutamat keräsivät runoja, muutamat taas kas- waimia ja hyönteisiä.

„Hywäähuomenta!” sanoivat nuorukaiset astu- essaan sisään.

„Terwe tultuanne!” wastasi Kiuru, joka istui pöydän päässä ja luki sanomia.

„Nyt sanotaan „terwe tultuanne,” ennen wis- fattiin minua pihalle, kuin pyysin palan leipää. Ha! Mun olisi kostaminen, mutta kosto on Jumalan, janoi äitini.” Näin puhui yksi oppilainen itse- seen. Hän oli pitkä-kaswuinen, kaunis, musta- ihonen nuorukainen. Se oli Kiurun sisaren-poika, ylioppilas Orjo Metfäla. Kiuru häntä ei tunte- nut. Metfäla istuutui ja waipui sywiin ajatuf- siin. Ne toiset taas rupeivät puhumaan yhtä toista Kiurun kansa, muutamat retfahyiwat pen- sille, toiset taas lähestyiwät tyttöjä, jotka siellä täällä tuwassa puuhasiwat, ottiwat heitä syliin kä- sin kiini, nipiستeliwät heitä postista ja teliwät kaikenlaisia jutkauksia heille.

„Hoi, akkafeni!” huusi yksi heistä emännälle. „Walmistapas nyt meille kahwia ja woi-kakkuja, sillä me olemme nälkäiset kuin sudet metsässä ja jos runoja osaat laulaa, niin laula syödesämme, mutta nyt ensin kahwi ja kakkuja.”

Emäntä kiiruhti paikalla ja wähän ajan perästä oli suuri kahwi-pannu ja ruokaa pöydällä.

„Nyt ukot! Hyökättäämme tämän kuparisen lin- nan päälle, käksi jo ennen mainittu oppilas, joka oli iloinen huliwili. Kaikki käwiwät istumaan pait Metfäla, joka ajatufsiinsa oli.

„Moi Metfäla? Kuinkaamme korkeissa tiedoissa, ihanoissa taidoissa ja isämaamme lauluissa ynnä korkeassa soitannossa! Miss olet niin alakuloinen? Oletkos saanut rukkaiset kylän tytöiltä, wai mikä sinua, sinä iloihin iloihten joukoista, waiwaa?” ky- syi yksi heistä. (Jatk.)

Enytön suru.

(Lähetetty.)

Munloin hywin iloinen tyttö, oli kerran tans- siesta palottuansa suuresti murheellinen. Gräs hä- nen ystäwättärensä kysyi häneltä, jos tanssissa ta- pautui mitään erinomaista eli mitä hän niin suri. Tyttö alusta kielsi koko surunsa; mutta kuin ystä- wättärensä sanoi selwästi hänen haahmosensa nä- kymän että hänellä oli joku murhe mielessä, ja muistutti häntä ystäwyydestänsä, wastais tyttö: „Eiköhän sinä suris; kuin kaikki muut osaisit ruot- sia ja sitä kestenään haastoitfin. Minä kuin en osant muuta kuin tätä tuhmaa suomii, sain kuun- nella mykkänä, enkä tullut miessään arwossa pietyks.” — „Älkää armaat suomen neidot mokomalla tuhmuu- della arwoanne alentako. Muistakaa tof' että suo- malaisia olemmekil Suomen kansalainen.

Kirje-waihtoa.

Karjalaiselle. Teidän runoa pitäjänne piirimiestä vastaan ei voida lehteen ottaa, kun ette ole ilmoittaneet koto- paikkaanne etkä muuta nimeä kuin "Karjalainen." Kansakunnallisessa merkityksessä olemme Karjalaisia kaikki täällä itä puolella Suomea, niin liene sekin "pitäjänne piirimies" joka "otti tuhaksi tavaksi, palkan eistä palkit panna, ojiin pie- niin pitkin puolin."

Kotimaalta.

Hämeenlinnan wanki- ja parannushuoneiden hoidossa tapahtuneista petoksista ja wäärinkäytök- sistä, joista kauwan on jo puhuttu ja jotka ovat kauwan karmastaneet jokaisen rehellisen Suomalai- sen mieltä, on nyt sekä ruotsinkielisessä kirjallisuudessa lehdesämme että Dagbladissa julistettu seuraavia tietoja.

Viime marraskuussa oli Helsinkiin tullut entinen ryöstöwouti Dahlström, joka petoksesta ja wel- fakirjan wäärentämisestä oli raippawitsjoilla ran- gaistu ja sitte w. 1855 pidetty Hämeenlinnan pa- rannushuoneessa, ja oli täällä heti ostanut kaup- piase Sällströmiltä 7000 ruplaa maksawan karta- non, josta oli heti käteen maksanut myyjälle 1000 ruplaa. Tämä outo tapaus, että muka parannus- huoneesta päässyt wanki liikkui niin suurissa asi- oissa, herätti kaupungin poliisin tarkastuksen, josta syystä pidetyssä tutkinnoissa Dahlström oli il- moittanut saaneensa ei ainoastaan ne 1000 ruplaa waan vielä enemmänkin rahoja mainitun parannus- huoneen entiseltä wahtimestarilta Rennerfeltiltä, jota oli sanonut antaneensa kirjoitustöissä ja jota otti eron siitä wiraastansa melkeen samaan aikaan kuin Dahlström pääsi parannushuoneesta irti. Tämä hra Rennerfeltin anteliaisuus sai itsensä maamme profuraatorin matkustamaan Hämeenlinnaan viime joulukuussa, niinkuin jo kerroimme. Hra profu- raatori piti Hämeenlinnan raastuwasä tutkintoa asiassa sekä hra Rennerfeltin että parannushuoneen nykyisen wahtimestarin hra Eklundin kanssa. Siinä tutkinnoissa sanotaan Rennerfeltin tunnustaneen antaneensa Dahlströmille, sen päästeessä parannus- huoneesta, 150 r. ja sittemmin wähitellen enem- män eli aina 1300 ruplaan asti. Se tutkinto oli pidetty joulukuun 18 p:nä, milloin oli raastuwan edustalla seisonut suuri wäenpaljous. Seuraavana päivänä oli hra profuraatori pitänyt tutkintoa itse- sänsä parannushuoneessa, milloin hänen sanotaan kessineen paljo petoksia ja wilppiä sen huoneen hoi- dossa. Sen hoidon suhteen on muun muassa tehty seuraavia löydöksiä: että parannushuoneen johto- funnan omat jäsenet ovat saaneet hankkiaksensa ja myöskänsä laitokselle semmoisia tarwis-aineita niin kuin halkeja, kuusen hawuja, olkia, hiekkaa eli fantaa, öljyä jne.; että huoneiden walaistus on ollut niin huono ja wälinäinen, että wartijana seisowa wenäläinen sotamies w. 1860 oli paran- nushuoneen etukäytävässä eli korridorissa ampu- nut kuoliaaksi yhden wahtimiehen eli wankinihdin, jonka hämärässä piti karkuun pyrkivänä wankina; että sen walaistuksen huonouden syystä Rennerfelt silloin oli tuomittu 9 r. 60 kpan saksoon, waan ettei tätä sakkorahaa vielä nytkään ole häneltä otettu ulos; että yhä on maksettu ulos 700 halko- sylen hinta, waikka laitoksen lämmitykseen ja mui- hin tarpeihin on mennyt tuosin puoltakaan, kuin esim. on maksettu 250 koiwuhalko-sylen edestä eikä ole jätetty laitokselle muuta kuin 60 sylvää; että laitoksessa on ei ainoastaan harjoitettu olutkauppaa waan myös löydetty oika olut-tehdas. — Eyy- päästä näihin petoksiin ja laittomuksiin sanoo Dag- bladın kirjoittaja koto Hämeen läänissä oltawan yksimielisen kuin myös siitä, minne ne tällä tawoin karkittuneet woittorahat ovat keräytyneet. Toiwot-

tawa on, että tämä asia tulee lailla lain anfa- ruudella tutkituksi sekä fetään säälimättä rangais- tuksi, kuka tahki kutta ikään siihen owat syypäät; muutoin siitä seuraa parantamaton loukkaus kansan luottamuksessa lakiin ja lakihitoomme.

(S:tar)

Ulkomailta.

Greekkalaisten ehto-sanat mutta tuningaasta pyyh- täessä on: Prinsssi Alfred eli tasawalta! Mutta prinsssi Alfredin walitsemista Europan isot wallat eiwät tahdo tunnustaa otolliseksi. Sentähden uh- faa Greekan kansa nyt perustaa tasawaltaa, sillä pa- kottaakseen isot wallat myönnyttämään heille prinsssi Alfred. Muutoin on Greekan wäliaikainen halli- tus wakuuttanut ylläpitävänsä rauhallista, perus- tuksellista yllinvaltaa. Jos kansakokous tämän lupauksen pitää, niin luullaan Englandsin tunin- kattaren tahtowan lisätä Greekan onnea ja antaa Jonian saarten yhtyä Greekan waltakunnan yhtey- teen. Runinkatar toiwottaa sentähden Greekkalai- sille rauhallista, perustuksellista prinsssiä tunin- taaksi, sellaista, joka ei yritä eikä ryhdy käymään päällekkäis-jotaa Turkin waltakuntaa vastaan.

Förteckning öfver qvarliggande bref vid post- kontoret härstädes för December månad.

Orekommenderade:

Stabskaptenen F. Granstedt fribref; Fru Amalia Favre; Kronolänsmannen O. Cajander; Handl. C. G. Trede; Handl. bokhållaren W. Lange; Bonden Esaias Svag; Monsieur M. Kietdysz; Skomakaremästaren J. E. Rosenlund; Skrädd. lörghossen W. Tolonen; Kofferdi Kapten P. A. Gulin; Schiffs-Captein Th. Gelinikane; Konstapeln And. W. Holm- qvist; Sjömannen Joh. Saxelin; Snickari sällille Em. Ro- panen; Madame A. Linde, nee Ivanoff; Arbetskarlen Jakob Johansson Salo; Und. off. vid 19 de Wiborgs Indelta N. N. Wentin; Timpermännille Jakob Johananpojalle Suik- kelelle; Eva Kaisa Tarkijainen; Kultasepän sälli Otto Törrönen 2:ne; Palveluspijalle Amalia Eklöf; Palvelus- pijalle Saara Kortmannille. Леонтимъ Веймарн; Алек- сандръ Кавелину; В. Бесаробову; Дмитрію Рукомой- нику; Фабриканше Маріи Боклонше; Котельному Ма- стеру Бетру Горохову; Елизаветъ Райконе; Евдокии Мазаевой; Александру Михайловичу Титову 2:ne; Шки- перу А. Корнилову 2:ne; Егору Грищенову; Шкиперу Петру Бьлову; А. Тепейковскому; Matros E. Jürgens; Авдотін Михайловой. Е. Дрищенову; Т. Грачеву; А. Бростъ; G. W. Fegerström; S. Gehö, H. N. Roudholdt; E. Потановой; E. Borgström, W. Koli eli A. Pesonen; A. Адрамову; С. Фокъ.

Returnerade Dito.

Torpären Michel Thomasson, ifr. T. hus; Мещанинъ Анна Праскоряковой, изъ Тихвина; Чиновнику Мой- севу, въ перед. Степановиъ Увомон, изъ С. П. дурі; Купцу М. Финанъву, съ перед. Крестьянину В. Ко- Гандину изъ Гронницъ; Нададь Мистровой, изъ Висва.

Rekommenderade.

Mari-Charlott Awetschkin, Анна Ефремовой передать Анна Андреевнъ; Jungfru Anna Sina Ikonen, К. Че- мерзинъ; Frans Wahlberg; Fröken Ida Örn; D. Wirke; Anders Johan Holm; Mari Höckert. Wiborgs Postkon- tor, den 3 Januari 1863.

Paket:

Herr O. Paldani:

Kuulutuksia.

Thorsdagen den 17 (29) i denne månad, klockan tolf på dagen sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset, hvarom vederhörande underrättas. Wiborg den 14 Ja- nuari 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:

CARL STRÅHLMANN.

f.d.

J. G. Heinrichius.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Freda- gen den 30 i denne månad klockan tolf på dagen, hvil- ket tillkännagifves. Wiborg den 14 Januari 1862.

På Brand-Kommissionens vägnar:

CARL STRÅHLMANN.

f.d.

J. G. Heinrichius.

De jordägare inom Wiborgs Län, hvilka äro delägare uti Finlands Hypotheksförening, varda härmedst kallade till allmän sammankomst hos undertecknad, Tisdagen den 3 Februari 1863 klockan 5 eftermiddagen, för att i stället för de efter lottning afgående tvenne ledamöter i Wiborgs Länekomité, välja tvänne ledamöter, samt tillika utse tvenne Suppleanter i komitéen. Wiborg den 27 December 1862.

På Wiborgs Länekomité's vägnar:

A. R. Frey

Me maanhaltiat Wiipurin läänissä, jotka ovat osalliset Suomen Hypoteekkiyhdistyksessä, kututaan tämän kautta yhteiseen kokoukseen allekirjoitetun tyhjänä Tiistaina 3 päivänä Helmikuuta 1863 kello 5 iltavuorolla, valitsemaan kaksi jäsentä niiden sijaan Wiipurin läänikomiteassa, jotka arwan muutaan tulevat eroamaan, ja yhtäaikaan myös nimittämään kaksi varajäsentä samaan komiteaan. Wiipurissa, 27 p. Joulukuuta 1862.

Wiipurin Läänikomitean puolesta:

(3) 3

A. R. Frey.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som Tisdagen, Onsdagen och Thorsdagen den 27, 28 och 29 innevarande Januari från kl. 10 f. m. förrättas å nedannämnde ställen, försäljes den ifrån strandade Engelska barkskeppet Independent, om 596 tons dräkt, bergade last och inventarier, nemligen: den 27 å Ristniemi udde i närheten af Kaukiala by uti Säkkiärvi socken omkring 560 tolfter plankor af 6 till 22 fots längd och 3 st. mäster äfvensom fartygs skrofvat i det skick detsamma finnes vid nämnde udde nedsjunket; den 28 vid Trångsund staden underlydande hamn 120 tolfter plankor och omkring 1900 stänger stångjern samt den 29 uti denne stads packhus fartygets inventarier, bestående af 30 st. segel, 3 st ankaren, 2 st. kettningar, 3 st båtar, stående och löpande gods samt diverse andra effekter: hvarom hugade köpare härigenom underrättas. Wiborgs Sjö-Tullkammare, den 8 Januari 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langenskiöld.

Julkisella huutokaupalla, joka toimitetaan Tiistaina, Keskiviikkona ja Torstaina tämän Tammikuun 27, 28 ja 29:tenä päivänä kello 10:estä e. p. v. alla nimitetyissä paikoissa, myydään haakirakoon joutuneesta Englantilaisesta laivasta Independent, 596 tonnin kantava, pelastettu lasti ja kappineet; nimittäin: 27:tenä päivänä Ristiniemellä lähellä Kaukialan tyliää Säkkijärven pitäjässä noin 560 tolftia laakkuja vituudeltaan 6:estä 22:teen jalkaan ja 3 kap. mastoja sekä laivan runko semmoisessa tilassa kuin se on nimitetyssä nimessä upennut; 28:tenä päivänä Uuraassa kaupungin alle kuuluvassa satamassa 120 tolftia laakkuja ja noin 1900 kappale kankirautaa sekä 29:tenä p. tämän kaupungin pakkaushuoneessa laivan kappineita, jotka ovat 30 kap. purjeita, 3 kap. ankkuria, 2 kap. rautavitjoja, 3 kap. weneitä, kaikki laivan löydet sekä muita kappineita: joista haluaville ostajille tämän kautta ilmoitetaan. Wiipurin Meri-Tullihuoneessa, 8 päivä Tammikuuta 1863.

Carl Sal. Sundman.

T. Langenskiöld.

(3) 1

Yksityisiä ilmoituksia

Concert-Anzeige.

Das 3:te Abonnement-Sinfonie-Concert zum Besten der Nothleidenden wird Montag den 19 ten Januar stattfindend. Näheres durch Affichen.

M. Faltin.

H. Wächter.

Tillkännagifvande.

Gasverket tager sig friheten härmedst tillkännagifva, att gasledningen för staden och Wiborgska förstaden öfverläts åt gasledaren Völkors, boende å gasverket för S:t Peterburgska förstaden deremot åt gasledaren Hinrichs, boende i närheten af röda brunnen i gården N:o 62. De samma äro berättigade, att der så önskas inrätta gasledningar i husen och utföra andra dithörande arbeten, om hvilka då contraheras med inspektör Blohm. Följande prisbestämningar få dervid ej öfverskridas:

1) vid nya ledningar från hufvudröret till gasklockan för hvarje fot ej öfver 50 k. ledningar inom hus . . . . . 25 k.

2) arbeten vid redan förut inrättade ledningar, såsom för att borttaga eller anbringa lampor

för lampor af 1 till 2 lågor . . . . . 20 kop.

för d:o af 3 och flere lågor . . . . . 30 kop.

3) åtskilliga arbeten, som blott kunna beräknas efter tiden:

för ett arbete, som ej räcker öfver en timme 30 k.

.. .. som ej räcker öfver två timmar 50 k.

.. .. 3 .. 70 k.

.. .. 4 .. 90 k.

.. .. 6 .. 1: 10 k.

för en dag . . . . . 2: rubel.

Nämnde gasledare äro derhos skyldige att då de påkallas oförtöfvadt sjelfve infinna sig eller ock skicka en pålitlig man. Så snart någon kallelse af dem ej skulle hörsamas, borde det genast meddelas gasinspektören Herr Blohm, emedan hvarje försummelse från gasledarenes sida bestraffas med en plikt af 2 rub. s:r, som tillfalla stadens fattiga.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Общество газнаго освѣщенія имѣетъ честь увѣдомить, что газосоводство въ городѣ и на Выборгскомъ форштадтѣ поручено газосоводчику Фелкеру, квартирующему въ заведѣніи.

На Петербургскомъ же форштадтѣ, передано господину Гиррихсу, живущему по близости краснаго колодца въ домѣ подъ номеромъ 62-мъ. Выше означеннымъ поручено заводить газъ въ домахъ желающихъ и въ случаѣ потребности производить всѣ работы по этой части подъ присмотромъ газнаго инспектора, господина Блюма.

Ниже означенныя цѣны ни въ какомъ случаѣ не могутъ быть превышены а именно:

1-о При новыхъ проводахъ, Отъ главной трубы до газометра за каждый футъ не болѣе . . . . . 50 коп.

за провода же въ дома за футъ . . . . . 25 коп.

2-о За работы при старыхъ проводахъ какъ то: за снятіе или ставку лампъ а именно:

за лампу обѣ одному или двухъ рожкахъ . . . 20 коп.

за лампу о трехъ или болѣе . . . . . 30 коп.

3-о За разныя работы, которыя только могутъ быть оцѣнены по времени:

за одинъ часъ работы . . . . . 30 коп.

за два часа . . . . . 50 коп.

за три часа . . . . . 70 коп.

за четыре часа . . . . . 90 коп.

за шесть часовъ . . . . . 1: 10 коп.

за день . . . . . 2 руб.

Упомянутые газосоводчики должны, въ случаѣ требованія, немедленно явиться сами или послать за себя надежнаго человѣка.

Если окажется какое нибудь непослушаніе, то просить обращаться господину Блюму, съ виновнаго же будутъ взиманы штрафныя деньги 2 р. серебромъ въ пользу бѣдныхъ.

Pudonnut:

Noin 8 ruplaa hope. sakkiani-lukkarossa, viime keskiviikkö-iltana, isolla kadulla. Hyvät löytäjät luovataan ilmoittajalle Tohtori Koranderin luona Kaupunginvesi-Hallmanin luudessa kiivikartanossa. Alf. Appelroth.

En rödblommig »Munduk» i närheten af gamla Aptheket, som benäget torde aflemnas åt Faktorn å Tryckeriet

Wuokrataan.

En kammare, på förmonliga villkor, hos

(3) 3

B. S. Houghberg.

Uti Tervaniemi stadsdel, S:t Anne, kan stall för tvenne hästar, jemte foderrum, få hyras. Närmare å detta blads tryckeri. (3) 3

Myytävänä.

Zu verkaufen

eine Photographirmaschine für 4 Bistienarten, oder 2 Stereoscoren-Bilder, bei

Dr. F. Reibler

im Hause Grogberg

Peterburger Werstatt

I. A. Falck's bokhandel.

Finlads-Stats-Kalender f. 1863, å 1 Rbl.

Gasbesparare å 30 kop. stycket hos

C. G. Clouberg.

Wiipurissa, M. M. Siikalausen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 3.

Roussu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Otawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi wnodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Zilliauksen kirjapai-
nosja ja myös kaikissa Suomen postikontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., s. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa kolo-
ja 68 kopelalla puoleksi wnodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
wat. Lehden tarfotus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Wääriä Wenäjän wiiden ruplan seteliä on, Ta-
pion kertomuksen jälkeen, Ruopiossa nähty monta.
Wäärännyys on niin tehty että oikian puolinen
alanurkka on setelistä pois rewäistyn siks että on
saatu pankkiherrain nimet, keskellä alalaitaa olewa
setelin arwomäärä ja nurkan numero. Niiden sjaan
on siwästi liistaroitu palanen toisesta paikasta
seteliä. Petos tarkoittaa siis saada yhdestä wii-
den ruplan setelistä kaksi, kun muka pankki ottaa
setelin vastaan, jos waan on pankkiherrain nimet,
setelin numero ja arwomäärä.

— Wiipurin kirjallisuus-seuran kokouksesta,
6:nä päivänä t. k., oli kertomus Otawan n:sta
2; kertomus waatii kumminkin seuraawia muutoksia
ja lisäyksiä. 1) Lakmannein pitäisi 10:n vuoden
jälkeen, mutta Howi-oikenden ja Senaatin wasta
15 vuoden järeä jattaa suomeksi pöytäkirjaa sinne
wedetuissa jutuisa, jos ala-oikeuden pöytäkirja on
suomenkielinen. 2) Pappien ja papištojen pitäisi,
jo annettujen asetusten mukaan, kirjoittaa kaikki
todistuksensa ja toimituksensa suomeksi. 3) Alkoon
lukaan päästö wafinaiseksi tuomariksi eikä muuksi
siwiili-wirkamieheksi mihinään sentun Suomessa,
ei wafinaiseksi wirkamieheksi Howi-oikeuteen enem-
män kuin Senaattiinkaan, ennenkuin asetus tässä
kieli-seikassa on ilmestynyt. 4) Jokainen pitäjä
ja kaupunki Suomessa määrätään itse, jos suomi
tai ruotsi on olewa sen pitäjän ja kaupunnan wirta-
kieli, ja kun tämä kerran on määrätty, niin saa-
toon jokainen sitä toista kieltä puhuwa määrättyä
eri lunastusta vastaan waatia itselleen kirjasta
käännöksen.

— Kansakoulun komitean tekemän ehdotuksen
sanowat Helsingin Sanomat tulleen jo takasi Pie-
tariasta ja aiwottawan niitä painattaa. Senaa-
tin sanotaan myös esitelleen ylemmäksi, että niin
miehisten kuin waimoisten kansakoulun opettajain
opetus-laitos eli seminariumi pantaisiin toimeen jo
tulewana syksynä Hywäskylän kaupunkiin, nyt ensin
wäli-aikaisesti waan yhdeksi wnodeksi.

— Kirjapaino-lain ehdotus kuulun myös jo
Pietariasta takasi senaattiin tulleen. Toiwotaan siitä
waadittawan tulewilla waltio-wäiwillä säätyjen lau-
setta. Sangen tärkeä asia tämä olisi.

— Rufouspäiwän tekstiit wuodelle 1863. —
1:senä rufouspäiwänä 22 p. Helmit. aamusaarnan
teksti Jerem. 3: 14, 15; puolipäiwäsaarnan Hes.
18: 21—24; iltasaarnan Micha 4: 2. — 2:sena
rufousp:nä 19 p. Huhtik. aamusaarnan Ps. 12:
2; puolipäiwäsaarnan Eph. 5: 14—16; iltasaarnan
Ps. 25: 4, 5. — 3:ntena rufousp:nä 5 p. Heinäk.
aamusaarnan Gal. 4: 4, 5; puolipäiwäsaarnan Jes.
53: 4, 5; iltasaarnan 2 Cor. 7: 1. — 4:ntenä ru-
fousp:nä 25 p. Lokak. aamusaarnan Gal. 5: 13;
puolipäiwäsaarnan 1 Cor. 9: 24, 25; iltasaarnan
teksti Ps. 56: 13, 14.

J. W. S. ja Wiipurin läänin lahjoitusmaat.

Wiime vuonna kotoontuneen waliofunnan keskus-
teltawina olleita kysymyksiä on Litteraturbladissa
h:ra professor J. W. Snellman tunnetulla nerol-
laan tarkemmin tutkinut. Niiden joukossa on myös
48:s kysymys, jossa on esitetty lupaa hallitukselle
ottaa waltiolainaa, lunastaaksensa Wiipurin lää-
nin lahjoitusmaat pois „herrojen” wallasta. Se-
naatin lauseen woipi niin ymmärtää, että hallitus
sai määrätä keinon, miten lahjoitusmaiden lam-
puodit muutettaisiin weromaan talonpojiksi, sentäh-
den on waliofunta, suostuen Senaatin esitykseen,
lykännyt koko asian Säätyjen tutkittawaksi. Kun
tiedämme sangen monen meidän lukijoita tahtowan
tietää mitä professor J. W. S. on tässä tärkeässä
asiassa wirkkanut, niin suomennamme tähän h:ra
professorin kirjoituksen. Me liitämme siihen omia
muistutuksiamme ja kehoitamme jokaista, kuka tar-
kemmin tuntee tämän surullisen asian sepeät seikat,
niistä muistuttamaan, että h:ra professorin, meistä
katsoen wähillä muutoksilla sangen soweliaaksi saa-
tawa, esitys woisi tulla noudatetuksi. H:ra J. W.
S. lausun seuraawalla tawalla:

„Että nämä lahjoitusmaat ovat mätähaawa
maallemme, sitä ei woi epäillä. Itse oikeuden tut-
kinto on epätiedossa, jos talonpojat alkuperäisin
owat olleet maan omistajia eli ei. Jos eiwätkään
olisi olleet, niin heidän surullinen tilansa kuitenkin
waatii isänmaata arwelemaan. Mitään satunnaista
ei heidän tilansa kuitenkin ole, sillä kaikki wa-
paatilan talonpojat Suomessa owat samassa ti-
lasja.

„Meidän maassa ollaan vielä äkkinäisiä wal-
tiolainas-asioissa ja katsotaan hywin helpokkiasiksi,
että waltakunta lainaa, kun tarwis on. Saapihan
waltakunta tulewaisuudessa maksun, joski korforaha
jääpi saamatta. Mitä kuitenkin syystä woisi waa-
tia näissä lainan esityksissä, on jonkunlainen ar-
wattu määrä sen esitetyn lainan suuruudesta. Tästä
ei kukaan näy huoliwan, kunhan waan lainataan.
Kumminki on jotenki warmaa, että esitetyn lainan

määrä enemmän lähestyy kymmentä miljoonaa kun yhtä miljoonaa (rupl. hop.)

„Jos ei lainalla tehdä minfäänlaisia antamia töitä, niinkuin rautateitä eikä muita semmoisia, niin epäilemättä käypi laatuun tehdä valtiolaina, lunastaaksensa takaisin mainitut lahjoitusmaat. Sillä etenki sellaisessa wallan-alaisessa valtakunnassa, kuin Suomessa, on lainaamisella pianki rajansa, missä luottamus joko ihan loppuu eli on waan suurella wahingolla pysytettävä.

„Meidän mieleemme on todella se, ettei valtakunnan pitäisi mainittua tarkoitusta warten lainaa tehdä, waikkaki lainaa woisi saada ilman mitään suoraa wahinkoa. Sillä se estäisi ja wiivytäisi kaikkia muita maamme edistymiseksi tehtäviä töitä.

„Me luulemme muita maallemme vähemmän wahingollisia keinoja löytyvän, millä tämä tarkoitus voitettaisiin. Yksi näitä keinoja olisi se, että koetettaisiin waikuttaa arenti-kontrahdin tefoa jotenki soweliailla ehdoilla muuten ja esimerkiksi 30:stä aina 50:n vuoden ajaksi. Se on tunnettu, ettei talonpoikia ylimalkaan ole saatu tällaisien kontrahdien tefoon, ei edes niillä warsin halvoilla ehdoilla, mitä muutamissa howeissa on heille tarjottu. Heissä pysyy muka luulo, että maa on heidän, ja pelkäävät kontrahdin teolla menettävänsä tämän heidän omistusoikeutensa. *) Niin paljon lafitiedettä mahdane löytyä maassa, että woipi päättää, jos tuomioistuimelle on mahdollista tuomita heille se luultu omistusoikeus. Jos sitä vastaan semmoinen päätös on mahdoton, niin talonpojat kyllä ymmärtävät heille edulliseksi käydä semmoisiin kontraktiin,

*) Tähän tahto toimitus muistuttaa, että tämä talonpoikien tosin launis oikeuden tunto ei suinkaan ole se tähdellinen syhy, joka heitä kontrahdin teosta estää. Heidän uppiniskaisuutensa on montaki syytä, mutta etenki kaksi syytä: toinen on se, ettei maanmittarin jako ole tilojen maat rajoittanut, ja toinen taas se, ettei talonpoijilla ole luottamusta "herran" (tällä nimellä ne mainitse howin isännän prikasnikkaa, eiwätkä muusta herrasta tiedä) lupauksiin. Ne, joissa on mainittu oikeuden tunto, tosin tietävät että tilat ovat annetut toisen omaisuudeksi; jolta he eiwät enää woit tiloja omiikseen riidellä. Mutta kontraktia he oikeastaan eiwat pelkää, sillä sanotaan että moni heistä on sekä polwillaan että kirjallisesti rufoillut saada ostaa itsensä ruunuu talonpoijiksi, ja eihän ruunuu immisitioni, mitä he pyytävät, oikeastaan ole muu kuin monen wuotinen kontrakti. Mutta kun tilan metsät ja muut owat ihan jakamatta ja kaikki "herran yhteistä maaja," niin on siwistyneemmäksi waikaa käydä kontrahdin tefoon. Muutamalle, joka on kontrahdin tehnyt, sanotaan käyneen niin, että hän sai maksaa ne kontrahdisja määrättyt werot, mutta ihan wieras on saanut hakata laskea hänen maillaan sekä talastaa hänen lammissaan, sillä ei ole rajaa joka määräisi ne maat ja wedet hänelle, joita hän kontrahdin teossa luuli omiikseen. Sillä lailla saisi kontrahdin tekijä maksaa määrättyt werot, mutta toinen eri luwalla nauttia tilan ehkä parahimmat tulet. Jos tämä ruhe tetta on, niin ei suinkaan se muita kontrahdin tefoon kehoita, eikä synnytä luottamusta niinkuifut-tuun "herraan." Kirsen maata pitää talonpoika pyyhänä. Mutta sanotaan muutamun "herran" antaneen firkonmaastasi petattimaita, joten kirkkomaalla siellä on supistunut niin, että ruumista haudatessa wanhat ruumiit owat haudoistaan kaimettawat kun lihat vielä owat luisia kiini. Kun pyhitetyn maan rajoista ei enemmän ydellä, niin waikaa on luottaa niihin rajoihin, joita odutetaan siitä kallioista siihen ja siitä petäjästä siihen, niinkuin rajoja wälisten kuuluu määrättävän, kun kontraktia tehdään. On tosin näitä niin lutsutuita "herroja" parempiaki, mutta kun talonpoika ei tiedä jos hänellä jo huomispäiwänä on toinen herra, jolla on toinen mieli, niin ne hywättään herrat eiwät woit yleistä luottamusta matkaan saatua. Ei siis ihme jos talonpojat näkewät paremman hyötynsä siinä wanhassa entisessä, koettaen pettää "herra" niin paljon kuin mahdollista. Se pitävät huoneensa, mit-tynsä ja peltonsa mitä huonommassa tilassa ja kofewat ferätä rahaa näkymättämänä kuffaroensa. Eiten woipi kuffaro olla täynnä, waikka miehet näöltään owat kerjäläisiä, eiwätkä sen näköisinä suuria weroa maksaa tarwitse. Ensin owat siis tilan maat mittarien rajoin ja pyyhkiin saatawat, ennenkuin kontrahdin tefoon on talonpoikia kehoittaminen. Kuka vielä tarfemmin nämä asiat tietää, häntä kehoitamme ne ilmoittamaan, sillä nyt on aika näitä oikeita walwoa, ja älkään pelko nyt enää letään estäkö ilmoittamasta sitä, mikä totta on.

kuin wasta mainittiin. Toiwo saada valtiolainan kautta maa lunastetuksi ainoastaan kehoittaa heitä vielä enemmän puuttumasta kontrahdin tefoon. Jos sitä vastaan semmoisia kontraktia saapi tehdyksi niin pitkäksi ajaksi, että aika riittää ferätä säästöön semmoinen rahajumma, millä talonpojat itse woivat maan itselleen lunastaa, niin on siinä ehto löydetty heidän wapauttamiseksi. *) Sama lunastaminen on heillä myös, waikka maa waltiolainanfi kautta ensin lunastettaisiin; sillä ruunu tulee silloin weron-ottajaksi, ja wero on määrättävä niin korkeaksi, että se kumminfi antaa ne warat, millä lainaa fuoletetaan.

(Jatk.)

*) Tässä tarwitaan kuitenkin edeltäpäin annettu ihan warmaa tieto, että talonpoika saapi tilan omaikseen lunastaa, kun hänellä on lunastus-raha ferätty. Että ruunulta saawat tilan milloin tahansa, sen he tietävät, waan jos "herra" heille tilan myöpi, se on hywin epätiedossa, ja tawallisesti luullaan "herran" ennen myynnin tilansa waikka kellen ennen kuin warakkaalle lampuodillensa. Toiseksi pitäisi jo nyt näinä aikoina kunni tilan lunastus-jumma määrättämän, sillä jos tämä määrääminen jätetään siinä päiwäksi, milloin talonpoika tahtoo tilan lunastaa, niin tilan hinta silloin ehkä useinku nousee mahdottomaksi, etenki jos tilan maawiljelys on parantunut. Sen talonpoika tosin ymmärtää, eikä siis kontrahdin teosta enemmän kuin lunastus-raham feräämisestä tule mitään, jos ei tilojen eri hinnat jo edeltäkäsiin määrätä ja talonpoika tehdään ihan warmaaksi, että hän todella saapi tilan lunastaa. Miten tiloille aikaa myöten nousee hintaa sen todistawat ne monen monituifet Moskalan tilat, joita parailaan turikan alle kuulutetaan. Komitea olii siis heti ajettetawa, jola "herroja" kehottaisi myymään tiloja talonpojille sekä sopisi tilojen hinnoista sen herran kanssa, joka myymään suostuu, sekä muuten ruunuu nimesjä walwoisi kontrahdin tefoa sitten kun maanmittari ensin on maat kullenki tilalle jakanut ja pyyhittänyt. Tunnettu on että muutama wuosi sitten pari pitäjätä armolirjalla anoiwat saada itsensä lunastaa ruunuu talonpojiksi, kunhan waan Senaatti määräisi sen jumman, mikä heidän olii maksettawa. Tässä ei siis tarwita muuta kuin lunastamisen määrä ja luottamus, mutta nämät juuri owatti helppommin janelui kuin aikoin saatu.

Kultalan firjoittajalta.

(Annettu)

Jokainen täysi-ikäwäinen on, sitä ajattelematta, wieraimmanfin nuorison kaswattaja.

Sillä se kuulee hänen sanoja, näkee hänen esimerkkiä, ja noudattelee niitä kofemattomuudesta.

Jaa, te wanhemmat, jotka jo olette lopettaneet omien lastenne kaswattamisen, ette te vielä ole päättäneet toimitustanne maan päällä. Te olette vielä welkaa sananne ja esimerkkiänne sille alafaiselle nuorisolle, joka teitä wieraista huoneista tarkastelee.

Palweliat, te olette waltojenne taloissa ei ainoasti asian-toimitustanne, waan myösfin puheistanne ja töistänne edeswastaawaiset maailman Tuomarin edessä, joka rakastaa wiattomuutta ja hirwittäwästi huutaa: Voi sitä, kenen kautta pahennus tulee!

Te kotalaiset, te muukalaiset, te wanhuksset, nuorukaiset, neidot! Te olette itseänne welwolliiset ei ainoasti kodillenne ja perheellenne, waan myösfin jokaisen nuoruudelle ja wiattomuudelle, kenen teitä woipi nähdä.

Te autatte sen kaswattamista, itse siitä tietämättä.

Woi sitä, joka myrkyyttää osan ihmisiufua!

Woi sitä, kuka ilkeydellä tahi kewyt-mielisyhdellä laskee jumalattomuuden tahi pahunden siementä waikka wieraimfin lasten rintaan!

Talwifäräjät Wiipurin Howiwifen. Den alle kuuluwissa lafmanni- ja fib-lafunnissa.

Wiipurin laafmannifunta: Käfifalmen etelä, Käfifalmen kessi, Cortawalan ja Salmin fib-

Iafuntien kansa — Käfifalmen kaupungiſſa 20 p. tammik. — Rymen, Lappeen ja Jääſken kirkkun-
tien kansa — Lappeenrannan kaupungiſſa 23 p.
Helmik. — Rannan ja Uyräpään kirkkunnissa —
Wiipurin kaupungiſſa 21 p. huhtik.

Karjalan laakmannikunta: Wähä-Sawo-
lahden ala, Juwan, Mikkelin ja Heinolan kirk-
kuntien kansa — Mikkelin kaupungiſſa 22 p.
tammik. — Karjalan ala, Eiperin ja Pielisjärwen
kirkkunnissa — Pielis-Joensuun kaupungiſſa 26
p. helmik. — Rautalammen, Kuopion ja Jifalmen
kirkkunnissa — Kuopion kaup. 19 p. maalisk.

Rymen kirkkunta: Säkjärwen pitäjän kansa
— Rakkolan tilalla Mifalahden kyläſſä 10 p. ma-
alisk. — Wirolahden pitäjän kansa — Scharinin
tilalla Wiirjoen kyläſſä 7 p. huhtik. — Wehka-
lahden pitäjän ja Sippolan kappelin kansa —
Mäntlahden tilalla Dwarbbyn kyläſſä 9 p. hel-
mik. — Rymen ja Pyhtään pitäjien ſekä Suuri-
saaren ja Tytärsaaren kansa — Viikuppin tilalla
Brobyn kyl. 12 p. toukok.

Lappeen kirkkunta: Sawitaipaleen pitäjän
ja Suomenniemen kapp. kansa — kärkekartanossa
maikritun pitäjän kirkon luonna 3 p. helmik — Le-
min ja Taipalsaaren pitäjien kansa — kärke-
kartanossa Wainikkalan kyläſſä enſimainituſſa pi-
tjäſſä 18 p. helmik. — Lappeen pitäjän kansa
— Lappeenrannan kaupungiſſa 11 p. maalisk. —
Luumäen pitäjän kansa — Lallun tilalla Haimi-
lan kyläſſä 9 p. huhtik. — Walkealan pitäjän kansa
— Rantalan tilalla Saarennon kyläſſä 20 p. huhtikuuta.

Jääſken kirkkunta: Kuokolahden ja Raut-
järwen pitäjien kansa — Nappolan tilalla Waiitti-
lan kyläſſä 3 p. helmik. — Joutsenon pitäjän
kanssa — Sawelan kappalaispuuſtellilla Karja-
laisten kyläſſä 29 p. tammik. — Antrein pitäjän
kanssa — Kilpiälän tilalla 3 p. maalisk. — Jääſ-
ken pitäjän ja Kirwun kappelin kanssa — Wirol-
lan taloſſa 14 p. huhtikuuta.

Rannan kirkkunta: Koiviston ja Rakin
pitäjien kanssa — waſta määrättäwällä paikalla
5 p. helmik. — Uudenkirkon pitäjän ja Kuolema-
järwen kapp. kanssa — waſta määrättäwällä pai-
kalla 8 p. huhtikuuta. — Wiipurin pitäjän kanssa
Wiipurin kaupungiſſa 11 p. maalisk.

Uyräpään kirkkunta: Kiwennawan pitäjän
kanssa — nimismies Etenbergin tilalla Ujärwen
kyläſſä 10 p. helmik. — Randun pitäjän kanssa
— kärkejapaikalla Warikkalan kyläſſä 3 p. ma-
aliskuuta. — Wäljärwen pitäjän kanssa — Lam-
minpään feſtifikwariſſa Walliamatkan kyläſſä 12
p. maalisk. — Pyhäriſtin pitäjän ja Heinjoen
kappelin kanssa — kärkejap. Kyyrölän kyläſſä 21
p. huhtikuuta.

Käfifalmen etelä-kirkkunta: Hiitolan pitä-
jän, Ilmeen ja Tiurulan kappelien kanssa, kärkekar-
tanossa Hiitolan kirkonkyläſſä 28 p. huhtik. —
Pyhäjärwen pitäjän kanssa — Konnitsan tilalla
ſaman nimieſſä kyläſſä 27 p. tammik. — Käi-
fälän ja Käfifalmen pitäjien ſekä Kaukolan kap-
pelin kanssa — kauppias Sinken taloſſa Kä-
fifalmen kaupungiſſa 11 p. helmikuuta. — Säk-
folan pitäjän ja Metſäpirtin kappelin kanssa —
waſtedes määrättäwällä paikalla 12 p. maalisk.
(Jatk.)

Kotimaalta.

Varikkalaſta, 13:s Tammikuuta. Täälläki on
jokainen, ken on ſaanut tiedon Suomen kielikomi-
tean ehdotukseſta, ilmoittanut ſiitä tyytymättömyy-
teſä. Sentähden onki nyt täältä walmiſtettu pi-
täjän mieſten yhteinen alamainen pyyntö, joſſa

koetellaan mitättömäſſi näyttää komitean työtä ja
anoa:

1:ſſi Että kaiſſi ſekä yſſityiſten että wirta-
kuntain, wirtamieſten ja oikeuſten kirjoitukset ſuo-
mekſi tehtäiſin järſiään yhtä laillieſſi kuin ſamal-
laiset kirjoitukset ruotſieſſi.

2:ſſi Että pöytäkirjat ja toimitukset kaiſſä oi-
keuſieſſä, wirtamieſten tykönä ja wirtakunnissa,
joieſia feſtustelut owat ſuullieſet, ſamaten kuin ne
wälikirjat ja ſowinnot mitkä ſuomea puhuwain wä-
lillä yſſityiſiltä tehdään, vuoden peräſtä ſitte kuin
aſetus täſtä on tullut, pitää wälttämättömäſti kir-
joitettaa ſillä kielellä kuin feſtustelut owat tapah-
tuneet

3:ſſi Että kaiſſi yläoikeudet, miſſä lain käynti
tapahuu kirjallieſti, oliſiwat welwollieſet 10 wuo-
den peräſtä aſetukſen tultua antamaan toimituf-
ſenſa ſuomalaiſille aſiamiehille ſuomekſi.

4:ſſi Että opetus kaiſſä kouluieſſä, joieſſä ym-
päröſtö on enimmäkſi oſakſi ſuomalainen, vuoden
peräſtä ſitte kuin aſetus on tullut muutetaan ſuo-
malaiſeſſi enſin alimieſſä luokkſa ja ſitte porras
portaalta ylimäieſſen aſti, kunnes aſian haarojen
mukaan yhtäläinen muutos ſaattaa tapahtua yli-
opieſtoſſa.

Ulkomailta.

Ranskasta. Pariiſin Arkki-pieſpa Morlot on
kuollut ja ſe oli pappiloille paha aſia. Suurin
oſa Ranskän pappeja owat pitäneet paawin puolta
ja häntä kumartaneet, eikä Morlot heitä ſitä eſ-
tänyt, ſillä hän oli hywä ja rauhallinen mieſ.
Waan nyt pelätään ettei Napoleon enää mitäkään
paawin kumartajaa arkki-pieſpakiſi walitſe.

Roomiſta. Uuden vuoden päiwänä oli Ransk-
kan upſierit paawin tykönä ja paawi piti heille
puheen, joſſa ennustaa Italian wielä ferran katu-
waiſena lankeaman hänen pyhien jalkojenſa juu-
reen, ſamoten kuin Jaakoppi ennen lankeſi enkelin
eteen, kuin hän enſin koko yön oli taieſtellut enke-
lin kansſa, häntä tuntematta. Ranskän lähetti-
läälle piti paawi myöſ puheen, joſſa kiitti Ransk-
kan ſotawäkeä että owat niin hywäſti ſuojelleet
paawin pyhää iſtuinta. Hän antoi ſiunaufſenſa
Ranskän keiſarille, hänen puolieſolle ſekä pojalle,
Ranskän ſotawäelle ja koko Ranskän maalle ja
piti niin heilät puheet, että miltei paawi ja kaiſſi
läſnäolijat itkemään parahtaneet. Paawi aiſoo
myöſ häwittää ſuurimman oſan ſotawäkeään, jota
nyt on 10,000 mieſtä, ja jättänyt ihan ranskä-
laiſien ſuojelufſeen. Ranskälaiſet owat ſiis ſaa-
neet tehdä uusia linnoituſſia Ciwita-Becchian ympä-
riſſe. Luullaan että Napoleon tekee tämän kaupun-
nin wahwakſi linnakſi, joſta hän milloin tahansa
woipi ſäilyttää naapuri-waltaa, ſitä uutta Italiaa.

Italiasta. Uudella waſta walitulla miniſte-
rieillä näkyy olewan jalompi mieli ja wakawammat
toimet kuin Ratazzin miniſterieillä. Ratazzi ja
hänen mieheſä kanwan epäiliwät joſ Garibaldi
on oikeuteen wietäwä eli ei, ja kumarſiwat kaiſſeen,
mitä Ranskän keiſari waan waati, mutta tuommoi-
ſeen kanſa wiimenki kylläſtyi. Uusi preſidentti Fa-
rini on ſitä waſtaan ſelittänyt, ettei hän enää
Roomin aſiaſſa tahdo Napoleonin kansſa feſtustella.
Tämä ilahutti italialaiſia, mutta oli kuin pamaſ
Napoleonille. Ne kaſſi laiwakapteinia, joſſa Ga-
talian luona laſſiwat Garibaldin Neapolin man-
ner-maalle ja ſitä julieſtettiin maanſa petturieſſi,
owat nyt molemmat ihan wapautetut. Toiwo on
myöſ että kaiſſi muutſi ſiini olewat garibaldilai-
ſet kofta wapautetaan. Garibaldi itſe ei wielä
woi käyda haawoitetulla jalallaan, mutta on jo
mennyt kotiinſa, Capreraan. Livornosſa ja joſa

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Zilliafuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 4.

Perjantaina 23 päivänä Tammikuuta.

1863.

Otawa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Zilliafuksen kirjapai-
nosja ja myös kaikissa Suomen postikontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., s. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa kolo-
ja 68 kopelalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
wat. Vchden tarkoitus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Rokkalan juttu. Sanomalehti Åbo Under-
rättelser, 27 p. viime joulukuuta, panee ihmeeksi,
että niin paljon tiloja julistetaan myötäväksi Wi-
ipurin maananselissä, eikä tästä kamalasta asiasta
mitään ole wirfetty. Mitä on tosin kamala, mutta
kyllä Otawa jo viime vuonna n:ssa 9 selitti alun-
näihin tilan myömiä. Me pyydämme siis wi-
lahtamaan mainittuun Otawan numeroon ja tah-
domme tässä waan lyhykäisestii jatkaa kertomusta
„Rokkalan jutusta.“ Wiipurin monia lahjoitus-
maita on Rokkalaksi yksi, jolla on tiloja Rakin, Roi-
wiston ja Kuolemajärwen pitäjissä. Rokkalan itse
hovia lufematta, on tätä lahjoitus-maata talonpoi-
kien eli lampuotien wiljeljänä 40,000 tynnyrin
alaa maata. Lampuoteja ja tiloja on 192 ja heillä
on arwattawasti kullaki koko joukko perettä. Suo-
men ruunu käwi wälimieheksi ja sanotaan keisaril-
liselta kabinetiltä lunastaneen talonpoikien haltuissa
olewan maan ja maksaneen siitä 87 tuhatta rupl.
hop. Sen summan pitäisi talonpoikien ruunulle suo-
rittaman 25 vuoden kulussa, eikä ruunu heiltä
mitään korkea niistä maksamattomieta rahoista
waadi. Jos niin tilan lunastusta wuosittain suo-
rittawat, niin tilat jäisi heille wero- eli perintö-
tiloiksi, mutta 25:nä maksu-wuotena ovat tilat relji-
luontoa, se on niinä wuosina he eiwät tarwitse mi-
tään ruunun-weroa maksaa. Wiipurin kuvernörin
oikeus piti talonpoikien kansa kokousta Kaislahden
hoviissa, mutta niinkuin tavallista niin tässäki ko-
kouksessa talonpojat eiwät suutansa awanneet. Ku-
vernöri otti äänettömyyden suostumukseksi, mutta
jälestä päin talonpojat selittiwät äänettömyydellään
tahtoneensa ilmoittaa, etteiwät he ruunun ehdotuf-
siin suostu. Waikaa on ainaki tietää mitä mykän
mielessä on, ja talonpojat päättäkööt tästä tapauk-

sesta miten pitäjän tavallisuuslaki kokouksissa on ol-
tawa, mykänäkö wai ei? Senaatin waatimuksen
ja kokouksessa otetun myöntymisen mukaan oli en-
simäinen oia tilojen lunastusta suorittawa mennä
vuonna ennen Helmikuun 1:stä päivää. Wino-
astaan muutamit silloin maksansa suorittiwat ja
saiwat heti perintö-kirjat tiloilensa. Mutta kun
näin wähä osa tuli maksamaan ja enin osa alkoi
kyläkunta-oikeudessa riidellä tiloja itselleen ilmai-
seksi, niin tehtiin sittemmin kaikki tilat perintö-
loiksi, että talonpojat näkisiwät tilat heille todella
perinnöksi annettawan. Waan tämä ei auttanut.
He eiwät ottaneet tarjotuita perintökirjoja ensin-
kään vastaan, waan pitkittiwät riitaa. Joka oi-
keudessa ovat he asiansa menettäneet ja wiimeksi
Wiipurin hovi-oikeudessa, mutta hovi-oikeuteenki
owat he wero-raham maksaneet juttua wielä senaat-
tiin pitkittääkseen. Sanotaan heidän keränneen
1500 rupl. hop., ajaaksensa asiata senaatissa. Sillä
wälillä on kuitenkin Wiipurin maananselissä ku-
rikka jo pauffunut, lyöden tiloja toisille. Hallitus
on katsonut talonpoikien riitaa turhaksi ja myöpi nyt
huutokaupalla nämät tilat enimmäen tarjoawalle ja
muuten niillä ehdoilla, millä talonpojatki olisiwat
saaneet ja wieläki saisiwat tilat itselleen. Ne en-
simäiset myötiin viime vuoden 9:nä p. Joulukuuta
ja meniwat kaikki wieraille. Mutta tulewan Ke-
säkuun alusta myödään niitä melkeen joka päivä.
Winoastaan 43 Rokkalan talonpoikaa on suoritta-
nut ensimmäisen vuoden lunastus-raham. Siis on
näitä tilan-osa 149 maananselissä myytäwänä,
jos tilojen entiset wiljelijät eiwät vuoden kulussa
ehdi mieltänsä muuttaa.

Jos pahoin sattuu käymään, niin on siis wuo-
den kuluttua 149 perhekuntaa jos ei kaikki kerjä-
läisnä niin kumminki maaltaan kulkijoina! Jos
neuwoa saamme, niin olisi neuwomme, että Rokka-
lan talonpojat maksasiwät menneen vuoden perintö-
lunastus-osan eli huutokaupassa huutasiwat tilat
itselleen ja ottasiwat perintökirjat taskuunsa. Jos
taas rahansa owat kaikki siihen maksamaan riitaan
menneet, niin hankkifoot itselleen takausmiehet, jotka
takaawat että rästillä olewa lunastus osa tulee mak-
setuksi, ja me toiwomme silläki ehdolla tilat annet-
tawan ennen heille kuin wieraille. Talonpojat ei-
wät siinä mitään menetä. Jos senaatissa juttunsa
menettawät, niin he kuitenkin owat lunastus-sum-
malla tilat itselleen saaneet. Jos taas senaatissa
tilat itselleen ilmaiseksi woiitawat, niin he kyllä saa-
wat maksetut lunastusraham takaisin joka äyrin.
Eräs Taawet Tulppi Rakin pitäjän Sawoniemen
kylästä sanotaan seisowan riitelemien talonpoikien
esinenässä. Hän on ymmärtänyt asian paremmin.
Hän on maksanut oman tilansa lunastusraham ja
wielä lisäksi takausmiehillä lunastanut itselleen toi-

senki tilan. Koska Roffalan talonpojat häntä riidassa seuraavat, niin käyppihän häntä seurata lunastus-raham maksamisesfaki. — Tämä Roffalan juttu on kohta kokaontuville waltioapäiwille hywä osoitus päättäessä Wiipurin muista lahjoitus-maista, sillä lahjoitus-maiden talonpojista on moni, joka odottaa Roffalan jutun loppua.

— **Waltiolainasta** on nyt tullut arm. julistus, jossa R. M:ti ilmoittaa wahwistaneensa sen lainan, 4,400,000 thaleria, jonka Suomen hallitus on ottanut M. A. von Rothschildilta Frankfurtsissa. Sen ohessa on senaatti myös julkaisut lainan ehdot. Lainan on takaisin maksettawa 42 vuoden kulussa, niin että joka puoli wuosi suoritetaan 117,060¹⁵¹/₁₆₈ thaleria. Kuitenkin on Suomen hallituksella lupa vuoden 1868 kuluttua maksaa isomman osan wuosittain. Enimäinen maksu tapahtuu heinäkuun 1 p. 1863. Suomen hallitus antaa Rothschildille welfaseteliä 1000, 500, 200 ja 100 thalerin arwosta, joista aina joka puoli wuosi arwalla määrätään mitkä owat lunastettawat. Arpa tapahtuu Suomen pankissa, ensiferan toukokuussa 1863. Intressi on luettu 4½ prosenttiin; mutta kuinka suuri kapitaaliwähennys lienee, sitä ei ole ilmoitettu. Sentähden ei taideta arwatakkaan kuinka hywät tai huonot tämän lainan ehdot lienevät.

J. W. S. ja Wiipurin läänin lahjoitusmaat.

(Loppu n:sta 3.)

Mutta tätä feinoa, pitäisi eri raha-pankki sinne laitettaman taikka olisi Suomen Bankin Wiipurissa olewalle waihto-konttorille annettava walta, erittäin hoitaa niitä tähän tarkoitukseen määrättyjä raha-waroja. Talonpojilla olisi silloin tilaisuus pankkiin panna heidän telemät säästönsä. Saattaa pankkia tilaisuuteen päästä lainalla auttamaan niitä talonpoikia, jotka jo owat säästäneet jonkun wissin rahsumman, niin pankki voisi saada wallan antaa korkea kantawia raha-paperia arwoltaan wähsuomaisia ja lyhyemmässä ajassa maksettawia, joten ne olisimat halukkaammat yleisessä liikenteessä. Raha-paperit olisi annettawat wississä määrässä lainojen suhteen ja wakuus näille papereille olisi hankittawa sen lunastetun maan intefissä.

Se ei myöskään ole mahdotonta, että Wenäen rahsummia *) voisi käyttää sellaisessa lunastus-pankissa, etenki sitte kun raha tässä maassa muuttuu oikeaksi hopea-rahaksi. Siinä tapauksessa olisi ehkä soweliainta tehdä se ihan ykityis-pankiksi.

Me esittelemme näitä siitä syystä, että 1:ksi, waltio-laina tähän tarkoitukseen tulisi maassamme estämään teollisuuden edistymistä; 2:ksi, jos ruunu käypi ostajaksi, niin howien hinnat korotetaan mahdolloman korkeiksi; **) 3:ksi, moneksi kymmentuntawuodeksi ja moneen miespolween jätetty lunastus pitää talonpoikaa melkein samassa kykenemättömyydessä kuin hän nykyään on, jota vastaan, jos ennenässä omaa tointa häneltä waaditaan ja hän näkee toiwonsa lyhyemmässä ajassa voitettawaksi,

*) Mitenkin tämä pankki laitetaan, on katsottawa millaisen miehien kansa talonpoika saapi tekemistä, ja pankki on ylimalkaan niin laitettawa, että talonpojat siihen luottawat ja panewat siihen wuoruiset säästö-rahansa. Waan tämä ei ole mitään helppo asia, sillä talonpoika näillä paikoin on hywin epäluuloinen. Eap-suudesta hän on oppinut pitämään rahansa niin näkymättömissä ja tietämättömissä, kuin waan mahdollista on ollut. Wait sitä saapi talonpoika paljoa suuremman korforahan, jos hän köyhille naapureillensa antaa rahansa lainaksi.

**) Miinkuin sanottu, niin hinnoista on nyt jo näihin aikoihin sowingittawa, sillä wuosi wuodelta ne nousewat, ostakoon riloja ruunu tai talonpoika. Ja kun howin hinta ferran on määrätty ja ostolupa saatu, niin määrättyön ättemmin aiki ja tilaisuus ostajan.

hän pakotetaan muuttamaan maawiljelyssensä ja elämäntapansa *)

Tätä ehdotusta vastaan woipi muistuttaa, että maan omistajat eiwät myy yksittäisiä tiloja. Luultawa on kuitenkin että moni katsoisi itselleen edulliseksi saada lunastus ja kuitenkin vielä esim. 20, 30 tai 35 vuotta nauttia maasta arentia. Jos waaditaan että kokonaiset seurakunnat yhtyisimat asiaan, niin asia sen kautta vielä enemmän wahwentuisi. Se soppu ja yhteyshenki, joka tähän asti on näytännyt siinä, ettei mennä kontrahdin tekoon, saapi tässä toisin maalin ja tulee enemmän kuin mikään muu korottamaan kansaa. Jos maan omistaja ei tilojaan möisi, niin säästö-rahakumminki on säästetty, ja se aika on tulewa, milloin koko kansasto woipi muuttaa pois, jättäen maan samaan tilaan, minmoisessa tilassa se sen ottiki **) sillä oman woiton pyyntö tosin opettaa asukkaista arentiajan loppuessa imemään maasta viimeisetki woimat ja jättämään ennen tehdyt parannukset taas rappiolle. Wiisas maan omistaja kumminki aina aawistaa tätä siinä kansastossa, jolla on walmiit warat kädessä, millä woipi ostaa maata misä hywänsä ja jättää hänen tilansa autioiksi.

Saada tämä ehdotus onnistumaan, siihen taas tarwitaan, että muutama tai useampi isänmaan ystäwä ottaa asian toimeksensa. Wiipurin läänissä ei ole rahamiehistä puutetta. Pankki sellainen kuin ylempänä osotettiin, ei anna ylöllisiä korkoja, mutta kumminki aina hywän woiton. Mitään wahingolla ja uhrilla toimitettua hywäntekoa sen ei tarwitse olla. Se tulisi kuitenkin kaikin puolin olemaan isänmaallinen toimi ja yritys.

Ehdotus tosin sotiä sitä ajatusta vastaan, joka tahtoo että waltion pitää kullenki ensin tulewalle antaa maa, rahat, lausut, terwan ja lisäksi vielä leiwänki — ihan ilmaiseksi, ja pait sitä vielä se hirmuinen wero (se wähiin ehkä Euroopassa) on alennettawa ja ehkä ihan poistettawa.

*) 4:ksi tahtoissimme tähän vielä lisätä, että waltio-lainalla rutosti lunastetun howin aluudessa woisi käydä niin pahasti kuin nykyään Roffalan aluudessa, jossa tahtowat tilat kaikki lahjaksi sekä antawat wafaran paukuttaa tilat wieraille ja ajaa entiset peltojen kyntäjät maantielle, ennenkuin he ruunulle maksunsa suorittawat. Kun kansa on raaka, niin ei ole rutosti käntäwä. Heille on aikaa annettawa, heitä on neuwoilla neuwottawa, muuten he menewät tiloistansa.

**) Monet nuni-rauniot Wiipurin läänin metsissä kullin todistawat, että koko kansasto on entisimäki aikoina jättännyt maat autioiksi, ja moni warakkaampi on nykyimäki aikoina muuttanut pois ja jättännyt tilansa autioiksi; mutta köyhiä on aina löhynyt, jotka ottawat ne hylätyt maat wiljelläseen. Siis on muistettawa, että warakkaampien woimuutto on näissä seutuina miltei tavallista, eikä se näy kumminkaan kaikkia maan omistajia säilyttämän, sillä köyhiä tilalle pyrkimä on aina saapuwilla, waikkaki maawiljelys sillä tawoin ei siinä taan parannu eikä edisty.

Italian sotawäki.

Ruotjin sanomalehti Dagligt Allehanda sisältää kirjotuksen Italian sotawoimasta, joka saattaa olla huwittawa meille suomalaisille, jotka tässä asiassa olemme vielä wasta-alkawaisia.

Käki, jota sotawäen suhteissa seuraa nyt koko Italia, säätää että Italian seisowaan sotawäkeen otetaan 2 miestä jokaisesta tuhannesta asukkaasta wuodessa, joka tekee 45,000 miestä koko Italiasta. Tämä on wiides osa kaikkista jotawäkeen kirjoitetuista nuorukaisista. Tämän seisowan wäen palawelus aika kestää 11 vuotta, siten että se palwellee 5 vuotta sotajoukossa ja 6 vuotta rajattomalla luwalla kotonansa, mutta walmisna hallituksen käsylle tulemaan sotawäkeen. Tällä laitoksella on arweltu Italian seisowan sotawäen pitämän tulla olemaan luwultaan 200,000 miestä rauhan aikana ja 388,000 miestä sota-tilassa. Koko seisowa so-

tawäki, inwalidein ja 30,000 gendarmin kanssa tulisi olemaan 242,000 miestä. Tämän sotawäen ohessa Italiassa olisi vielä erinäinen warawäki, niistä toisen luokan nuorukaisista, joiden tulee olla palveluksessa 5 vuotta ja jokawuosi käydä sotaharjoituksessa 40 päivää. Näistä tulee koko warawäen joukko olemaan 200,000 eli 210,000 miestä. Italia voisi tällä waralla sotatilaisuuteen saada kokoon lähes 600,000 miestä. Nämä joukot jaetaan sitte 84 rykimenttiin, joista 8 on grenadiiriä ja 42 bersagliiriä. Hewoiswäki on jaettu 21 rykimenttiin kewyt-aseista j. n. e. Koko sotajoukolla on yleensä 540 kanonia 15 batterissa. Mutta tämä kaikki ei tule wähällä kulungilla. Se oikein täikäyttää kuin saa kuulla mitä sellainen sotawäki sulee maksamaan. Sota-Ministeri on siitä tehnyt ehdotuksen ja saanut sen wuodeksi 1863 nousemaan wähintäin 197 miljoniin markkaan, warfinaista maksua, ja sen yli vielä 63 miljonia markkaa lisämaksua, se tahtoo sanoa: 260 miljonia markkaa. Italian sotawoima ei ole vielä niin suuri kuin ylempänä on sanottu. Se on waan arweltu sellaiseksi korottaa. Mutta wisisti se silloin tulee maksamaan vielä enemmän. Ne 260 miljonia markkaa tefewät wäähä enemmän kuin yhden markan jokaista Italian asukasta kohti, niin että jos meillä Suomessa olisi samallinen sotawäki, ja samallinen maksu 1 marka 13 penniä joka hengeltä, niin se tekisi summasa 1,977,000 markkaa eli lähes 500 tuhatta hopia ruplaa.

Talwifäräjät Wiipurin Howioifenden alle kuuluwissa lafmanni- ja fihlafunnissa.

(Jatko n:o 3.)

Räfsälmen feskifihlafunta: Parikkalan pitäjän kanssa — Suurumäen tilalla Kangaskylän kylässä 9 p. helmik. — Kurkijoen pitäjän kanssa tuomaritalossa kirkon likellä 4 p. toukok. — Jaaskiman pitäjän kanssa — pitäjän färäjäkartanossa 5 p. maaliskuuta.

Sortawalan fihlafunta: Sortawalan maa- ja kaupungin seurakuntien kanssa — Sortawalan kaupungissa 10 p. helmik. — Uufuniemen pitäjän kanssa — tilalla n:o 2 Kofonlahden kylässä 17 p. maaliskuuta. — Ruskealan pitäjän ja Leppälahden kappelin kanssa — kappalaistalossa mainituksa pitäjässä 20 p. huhtik.

Salmen fihlafunta: Suojärwen pitäjän ja Korpiselän kappelin kanssa — nimismiehen talossa mainitun kappelin kirkon kylässä 9 p. helmik. — Suistamon pitäjän kanssa — tilalla n:o 20 Umanlahden kylässä 20 p. huhtikuuta. — Salmen pitäjän kanssa — yhdistetyllä tilalla n:o 1 ja 3 Tulemaan kylässä 24 p. helmikuuta — Impilahden pitäjän ja Riitelän kappelin kanssa — tilalla n:o 1 mainitun pitäjän kirkonkylässä 20 p. maaliskuuta.

Pielisjärwen fihlafunta: Nurmeksen pitäjän, Rautawaaran kappelin ja mainittuun pitäjään kuuluwan osan kanssa Juuwan kappelia — färäjäkartanossa Nurmeksen kirkonkylässä 2 p. helmikuuta. — Pielisjärwen emäseurakunnan kanssa — färäjäkartanossa kirkon likellä 9 p. maaliskuuta. — Pielisjärween kuuluwan osan kanssa Juuwan kappelia — Mikkolan tilalla Juuwan kirkonkylässä 13 p. huhtikuuta.

Karjalan ala-fihlafunta: Rihetelyswaaran seurakunnan kanssa — määrättävällä paikalla 19 p. helmikuuta. — Resälahden pitäjän kanssa — Penalan tilalla Kerelin kylässä 7 p. toukokuuta. — Riteen pitäjän ja Räikkylän kappelin kanssa — Räjänahon tilalla Puhosen kylässä 20 p. tammi-

kuuta. — Tohmajärwen ja Peltjärwen pitäjän kanssa — Remien festifikewarissa 9 p. huhtikuuta. — Ilomantsin ja Enontaipaleen pitäjän kanssa — Kotimäen tilalla Ilomantsin kirkonkylässä 11 p. maaliskuuta.

Piperin fihlafunta: Kontiolahden kappelin kanssa — Joensuun kaupungissa 3 p. helmikuuta. — Piperin emäpitäjän ja Polvijärwen kappelin kanssa — Penttilän tilalla Konttilansalmen kylässä 10 p. huhtikuuta. — Raawin pitäjän kanssa — Retuisen festifikewaripaikalla 10 p. maalisk.

Kuopion fihlafunta: Kuopion färäjäkunnan kanssa, johon kuuluu osa Kuopion emäseurakuntaa sekä Maaningan ja Karttulan kappelit — färäjäkartanossa Kuopion kaupungissa 16 p. helmikuuta. — Tuusniemen färäjäkunnan kanssa, johon kuuluu Tuusniemen kappeli ja muu osa Kuopion emäseurakuntaa — Siikaniemen tilalla Riistaweden kylässä 20 p. maaliskuuta.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Sauhosta kertoo Härmäläinen seuraawaa famalaa tapausta, joka olkoon waroitukseksi muille: 29:nä joulukuussa meni rengin waimo Rajantilan kylässä naapuri-waimon tykö kahweelle, joiten wäliä oli noin parikymmentä sylvä, jätti 5 ja 4 wuotiset lapsensa tölliinsä ja pani owen ulkopuolelta kiini. Itse oli wäähä ennen, niinkun sanottiin, polttanut tupakkaa vastaan hammasfärkyä ja wirtittänyt piippuansa tulitikkuilla, jotka hän jätti pöydälle. Lapsset, jotka oliwat nähneet äitinsä ottawan näillä walkeeta, ottiwat myös ja pudottiwat kaifeti palawan tikun pahnoin joita oli laattialla. Pahnoista paloi ainoastaan osa, mutta sawua tuli sentähden niin paljo, että, ennenkuin ihmisiä tuli, wanhempi jo oli tufektunut ja nuorempi, joka wähiessä hengissä saatiin ulos, kuoli myös muutaman tunnin perästä. Tämä asia on sitä merkillisempi sentähden, että sama äiti noin kolmewuotta takaperin (wuosilukua en muista) ikään yhdenkaltaisen huolimattomuuden kautta poltti koko huoneensa ja sen sijalle laski lastansa. Siitä onnettomasta tapauksesta olisi hänen pitänyt olemas warotettu. Dieus waatii että tämä ihminen pannaan laillisen tutkinnon alle, sillä hänen huolimattomuutensa on niin julkinen, ettei woi olla epäilemätä hänen sydämensä laadusta ja sitä wähemmin kun hänen fäytöksensä tämän julman tapauksen jälkeen oli erittäin ihmeteltäwä.

Ulkomailta.

Lennätin-sanomia. Egyptin wara-funingas kuoli viime sunnuntaina, 18:8 tammikuuta ja 38-mael Pasha on jo hundettu wara-funinkaaksi hänen- sjaansa. — **Amerikasta.** General Morgan on lyöty. Tappelua festi tammikuun vielä 14:nä päivänä Pohjois-waltalaiset owat woittaneet suuria etuja etelä-länteisessä osassa, mutta owat tapelusssa menettäneet 6500 miestä kuolleita ja haavoitettuja.

Suutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som Tisdagen, Onsdagen och Thorsdagen den 27, 28 och 29 innevarande Januari från kl. 10 f. m. förrättas å nedannämnde ställen, försäljes den ifrån strandade Engelska barkskeppet Independent, om 596 tons drägt, bergade last och inventarier, nemligen: den 27 å Ristniemi udde i närheten af Kaukiala by uti Säckjärvi socken omkring 560 tolfter plankor af 6 till 22 fots längd och 3 st. mäsler äfvensom fartygs skrofwet i det skick detsamma finnes vid nämnde udde nedsjunket; den 28 vid Trängsund staden underlydande

hamn 120 tolfter plankor och omkring 1900 stänger slängjern samt den 29 uti denne stads packhus fartygets inventarier, bestående af 30 st. segel, 3 st ankaren, 2 st. kettningar, 3 st båtar, stående och löpande gods samt diverse andra effekter; hvarom hugade köpare härigenom underrättas. Wiborgs Sjö-Tullkammare, den 8 Januari 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langenskiöld.

Julkisella huutoaupalla, joka toimitetaan Tiistaina, Kesäkuun 27 päivästä e. p. p. alla nimitetyissä paikoissa, myydään haakiriffoon joutuneesta Englantilaisesta laivasta Independent, 596 tonnin kantava velastettu lahti ja kapiineet; nimitäin: 27:tenä päivänä Riistiniemellä lähellä Kaupialan kylää Sääjärven pitäjässä noin 560 tolltia laukkuja pituudeltaan 6:esta 22:teen jalkaan ja 3 kapp. mastoja sekä laivan runko semmoisessa tilassa kuin se on nimitetyssä niemessä upponut; 28:tenä päivänä Uuraassa kaupungin alle kuuluvassa satamassa 120 tolltia laukkuja ja noin 1900 kapp. kankirautaa sekä 29:tenä p. tämän kaupungin pakkahuoneessa laivan kapiineita, jotka ovat 30 kapp. purjeita, 3 kapp. ankuria, 2 kapp. rautavitjoja, 3 kapp. veneitä, kaikki laivan löydet sekä muita kapiineita; josta haluaville ostajille tämän kautta ilmoitetaan. Wiipurin Meri-Tullihuoneessa, 8 päivä Tammiukuuta 1863.

Carl Sal. Sundman.

T. Langenskiöld.

(3) 3

Yksityisiä ilmoituksia

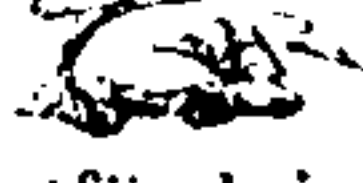
Concert-Anzeige.

Das 4-te Abonnement-Sinfonie Concert wird Montag den 26 Januar (dem Geburtstage Mozarts) stattfinden. Näheres durch Affichen.

R. Faltin.

H. Wächter

Söndagen den 1 Februari anställes den sjette af de för innevarande vinter subskriberade baler.

 Lagenhets innehafvare erinras derom, att uppbörden af Pastorsrättigheterna bör vara slutförd inom utgången af Januari månad, hvarjemte jag får meddela att jag om Lördagarne träffas hemma för emottagandet af denna uppbörd. Wiborg i Januari 1863. C. Lille.

Tillkännagivande.

Gasverket tager sig friheten härmedelst tillkännagifva, att gasledningen för staden och Wiborgska förstaden öfverlåtits åt gasledaren Völkers, boende å gasverket, för S:t Petersburgska förstaden deremot åt gasledaren Hinrichs, boende i närheten af röda brunnen i gården N:o 62. De samma äro berättigade, att der så önskas inrätta gasledningar i husen och utföra andra dithörande arbeten, om hvilka då contraheras med inspektor Blohm. Följande prisbestämningar få dervid ej öferskridas:

1) vid nya ledningar från hufvudröret till gasklockan för hvarje fot ej öfver 50 k. ledningar inom hus . . . . . 25 k.

2) arbeten vid redan förut inrättade ledningar, såsom för att borttaga eller anbringa lampor

för lampor af 1 till 2 lågor . . . . . 20 kop.
för d:o af 3 och flere lågor . . . . . 30 kop.

3) åtskilliga arbeten, som blott kunna beräknas efter tiden:

för ett arbete, som ej räcker öfver en timme . . . . . 30 k.
" " som ej räcker öfver två timmar . . . . . 50 k.

" " " " 3 " " " " 70 k.
" " " " 4 " " " " 90 k.

" " " " 6 " " " " 1: 1 k.
för en dag . . . . . 2: rubel.

Nämnde gasledare äro derhos skyldiga att då de påkallas oförtöfvadt sjefve infinna sig eller ock skicka en pålitlig man. Så snart någon kallelse af dem ej skulle höras, borde det genast meddelas gasinspektoren Herr Blohm, emedan hvarje försummelse från gasledarenes sida bestraffas med en plikt af 2 rub. s:r, som tillfalla stadens fattiga.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.

Общество газнаго освѣщенія имѣетъ честь увѣдомить, что газоводство въ городѣ и на Выборгскомъ форштадѣ поручено газоводчику Фелкеру, квартирующему въ заведѣніи.

На Петербургскомъ же форштадѣ, передано господину Гирихсу, живущему по близости краснаго колодца въ домѣ подъ номеромъ 62-мъ. Выше означеннымъ поручено заводить газъ въ домахъ желающихъ и въ случаѣ потребности производить всѣ работы по этой ча-

сти подъ присмотромъ газнаго инспектора, господина Блюма.

Нижѣ означенныя цѣны ни въ какомъ случаѣ не могутъ быть превышены а именно:

1-о При новыхъ проводахъ,
Отъ главной трубы до газометра за каждый футъ не болѣе . . . . . 50 коп.
за проводы же въ дома за футъ . . . . . 25 коп.

2-о За работы при старыхъ проводахъ какъ то: за снятіе или ставку лампъ а именно:
за лампу объ одномъ или двухъ рожкахъ . . . . . 20 коп.
за лампу о трехъ или болѣе . . . . . 30 коп.

3-о За разныя работы, которыя только могутъ быть оцѣнены по времени:
за одинъ часъ работы . . . . . 30 коп.
за два часа . . . . . 50 коп.
за три часа . . . . . 70 коп.
за четыре часа . . . . . 90 коп.
за шесть часовъ . . . . . 1: 10 коп.
за день . . . . . 2 руб.

Упомянутые газоводчики должны, въ случаѣ требованія, немедленно явиться сами или послать за себя надежнаго человека.

Если окажется какое нибудь непослушаніе, то просить обращаться господину Блюму, съ виновнаго же будутъ взиманы штрафныя деньги 2 р. серебромъ въ пользу бѣдныхъ.

Plantagen

Neger

Cigarren

bin ich im Stande noch bis zum

1 März

zu den alten Preisen zu begeben, d. h. pro Mille Hambg Banco Mark 48.

Zur Probe

versende ich: Ganze Original Fässchen à 300 Cigarren: Mark 14 1/2
Halbe Original Fässchen à 150 Cigarren Banco Mark 7 1/4

 Die Zahlung ist entweder Baar Sendung, oder kurze Traste auf hier.

Carl Heylbut,

Agent und importeur, Hamburg. Bei Aufträgen wolle man gefäll. um Irrthümer zu vermeiden genau auf der Adresse bemerken Carl Heylbut, Agent und Importeur in Hamburg.

Wuokrataan.

Nu genast tvenne rum, passande för ungherrar, uti Clopatts gård N:o 28 inom f. d. fästningen.

(2) 2

Uti Tervaniemi stadsdel, S:t Anne, kan stall för tvenne hästar, jemte foderrum, få hyras. Närmare å detta blads tryckeri.

(5) 5

Myytävänä.

Till salu: finnes såväl å Finska Industri-Depot som hos undertecknad. **Smörkärnor** efter Engelsk metode, **Water Clousetter**, flere sorter **Kaffe-kokare** af messing, **Husgerådssaker** af bleck, såsom Former, Durchslag, m. m.

(3) 2

K. K. Weikanen,

En alldeles ny Royal pianino

(3) 2

hos fru Ekerman.

Ett bättre fortepiano att säljas eller också att hyras ut, uti S:t Petersburgska förstaden i gården N:o 248.

(3) 1

Åbo handskar, hos

(3) 2

J. F. Albrecht.

Gasbesparare à 30 kop. stycket hos

C. G. Clouberg.

Wiipurissa, M. M. Jilinafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Lisätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista No 4.

Rouvu-aika Wiipurissa Päätähensä perästä.

Stawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 Lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, jaapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Zilliauksen kirjapai-
nossa ja myös kaikissa Suomen postikontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., s. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa koko-
ja 68 kopetalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
mat. Lehden tarjous sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Sukia ja kala-werkkoja. Saarijärwen Hr
rowasti K. Kr. Stenius kehoittaa „häädän alais-
ten ystäviä, etenki kaupunnin kukoistawassa nuo-
risossa,” tilaamaan köyhien ja nyt nälkää näke-
wien Saarijärweläisten tekemiä sukia. Hinta maa-
latulle sukki-parille tulee olemaan 6 markkaa ja ter-
watulle 4 ja 5 m. Wiimistään 10 p. maalisk.
ovat sukset saatavina täällä, siis paraasen hanki-
 aikaan. Jos maksu toimitetaan edeltäpäin, on apu
sitä suurempi. — Samalla tavoin tarjotaan ahwen-
werkkoja, jouhi-nuoraiset kummeneen markkaan ja ta-
walliulla liina-söyhällä 8:aan m. — Tilaus-listoja
on Gloubergin kirja-kaupassa.

Lahjoitus-maita kaupan. Keneral-majori
ruhtinas Galitsin on tarjonnu lahjoitus-mantunsa,
Pyhäristin pitäjäässä, Suomen kruunulle lunastet-
tawiksi. Rouwat, öwerstin leski Anna Fock, kol-
legioneurwoksen leski Olga Shepelewa ja hovinur-
woksen leski Katrina Strukowa ovat niin-ikään
luvanneet muutamilla ehdoilla antaa eräitä heidän
moistoihinsa Raudun pitäjässä kuuluvia tiloja näi-
den nykyisillen asukkaillen, perintö-oiwendella hallit-
tawiksi. K. senaatti, jonka mieltä asiasta on ar-
mossa kysytty, on alommaisesti ilmoittanu että, koska
lahjoitus-maiden asia yleiseen on määrätty tule-
wisja waltioapäiwissä ratkaistawaksi, nämäki tem-
put saawat jäädä sita ennen koskematta.

Surullisia tapauksia. Helsingin „Dagblad”-sano-
ma näkyy menestywän H. Uutisten jo mainitse-
missa kujeissa, — saada muka Suomi-kiikkoisten
miehet eriamään. Tämmöistä erimielisyyttä, sen
ehkä Dagblad hywin ymmärsi, käyneekin suomalai-
sissa helpommin kuin naapureissaan aikoin saami-
nen; erinäisyys pyytää olla suomalaisen luonnetta,
— sitäki päättäen, että Suomalaiisten kyllien ta-
lot eivät ole, miten esim. Ruotsalaisten ja We-
näläisten, yhdessä jonossa toistensa kanssa waan
erillänsä kulin. — Näihin mielteisiin antaa meillen
ainetta se vähä-pätöisyys, jolla myös eräät itsen
Wiipurin kirjallisuusseuran jäsenet pyytävät saada
seuran yleisesti hyvää ja kiitettävää ja jotenkin

yhämielistä päätöstä wirtakieli-seikassa — jos ei
kumotuksi, niin kuitenki muutetuksi; miten jo edelli-
sestä lisälehdestä voidaan aawistaa. Arwoisa kir-
jaelia, nyt H. Uutisten toimittajoina, hr M. M.
oli kuitenkin jo Literaturbladissa syystä walittanu
että edes ne 5 jäsentä suomen kieli-komiteassa, jotka
pyysivät määrä-aikaa suomen asettamiselle wirta-
kieleksi, eivät woineet olla yhämielisiä. 5 vuotta
muka enemmän tai vähemmän näin tärkeässä ja wuosi-
satoihin ulottuwasja asiassa ei olisi tehnyt suurta
wäliä; etenki kun tiedetään hallituksen tähän asti
ei liioin hätäilneen saadakseen suomea osaawia wir-
kamiehiä, koska ei tietysti vielä kellenkään suomea
taitawammalle papille ole suotuna mitään etu-oi-
keutta kirkkoherra-wirtoihin, 21 p. Maalisk. 1846
annetun asetuksen mukaan, — ei senkään perästä
kun kirkonkokousten pöytäkirjat alettiin suomeksi kir-
joittaa, — — liekö wika piispan-hallinnossa, jonka
todistettawana tuo taito ja oppi on, wai missä.
— Mutta mitä, asian näin ollen, on sanominen
sitä kun eräs Wiipurin kirj.-seuran jäsen kuulun-
 äksen karanneen ei waan wihollisen puolelles, it-
sen Dagbladin leiriin, sieltä muka ampuaksensa
myrkkyliisiä nuoliaan seuraa kohden, samote kuin äs-
keijinä wuosina herroja J. W. S. ja D. R. was-
toin, — näitä Suomen yhtä lämpimiä kuin ne-
rokkaita, innollisia ja urhollisia sankaria was-
taan, joilla Suomen kieli-taito ei ole mikään pe-
ru, eikä satunnaisesti woitettu, waan „hi’ellä ja
waiwalla” ansaittu tawara, ja joita — hr J. W.
S:a warmaankin — tuo meidän nykyinen karkuri
syytti pensheydestä Suomea eli suomenkielisiä rah-
waan-kirjoja kohtaan. — Ainoa, mitä Seuran vielä
tarkastelemattomassa ja siis oiwaltamattomassa pöy-
täkirjassa kieli-seikasta lie muutettawa, on että
pappien, suomalaissä seuduissa warmaankin, on
kirjoitettawa suomeksi „kaikki nyt kohdasteen,” mi-
ten Stawassakin jo alkuperäisesti aiottiin mainita,
— sekä sittemmin on mainittu, waikka sillä häm-
mentäwällä lisäyksellä että asetukset nyt jo waati-
siwat todistukseksi suomalaisiksi.

— Tois sunnuntain iltana löydettiin eräs sepän
oppilainen, Kellkalan kylästä, kuoliaana wereissään
kaupunnin raitilla liki Punaista lähdeä. Kaksi muu-
ta opin-poikaa, toinen waski-sepän Neurosen ja toi-
nen läkkiseppä Weikkasen, syytetään tapelneen hänen
kanssaan surma-paikalla. — Merkkillisintä tässä hir-
mu-asiasja on, että wainajan luota löydettiin paljo
äsksen warastettua tawaraa: kulta ja n. e. — Wai-
naan sanotaan, tappelun perästä, palanneen lä-
heiseen olut-kauppaan, jossa hän oli sita ennen
wiettäny iloista iltaa; waan nyt ulos sytättiin,
kun muka wuoti wertä niska-haawasta, minä luul-
laan mainitun waskiseppä-oppilaisen tehneen —
waskeilekkuun sakilla.

Wiina-asia waltioapäiwä-kysy- myksenä.

Itäwää kyllä on niin riettaasta aineesta, kuin
wiina on, ruweta kirjoittelemaan. Waan koska,

miten Helsing. Utiset jo mainitsivat, viinan-keitto kieltämättä on tärkein kaikkia ensi Waltio-päivis-
len esiteltäviä kysymyksiä, niin ei haitanne jos
Otamaki siitä ilmoittaa mielensä.

Viinan ylöllisyyttä maassamme useimmat, milt' eiwät kaikki pahelji ja walita. Waan millä keinoin tämä saatetaan poistaa? Kofemus muissa maissa on, tätäkin seikkaa warten, näyttänyt tawaran wähenemiseen olewan paraimman keinon että se tehdään kalliimmaksi. Miten sitte kalliisuus saadaan aikoiin? Arwattawasti siten että korkeat kruunumaan yhteisellä hyödyksi, yhteisten warojen kartuttamiseksi, ottaa korkeamman wiina-weron eli „wiina-arennin“ kuin nyt. Mont kyllä arwelee nykyistäkin arenti-summaa liian isoksi, koska, jo parikymmentä vuotta takasin, moni köyhempi ja raittiutta rakastawampi talon-isäntä luopui wiinan keitosta, päästäkseen arenti-maksusta. Tämä temppu kyllä on tosi, waan tiedetäänhän jo että, itsissä walio-kunnan jäsenissä talonpoikaissäätöä, viime vuonna oli enimmäistö koto-poltton puolustajana. Wiina-arenti siis hywin tietää korotusta, jos muka wiina-tulwasta pääseminen on toiwossa. Mutta nyt tulee pää-kysymys, minkä werran tuota wiina-weroa on lisättävä. Tähän nyt on wastuu aprikoitawa.

Nuotsin maassa, jossa, lähes kymmenkunta vuotta sitte, koto-poltto laffautettiin ja wiinan valmistus kruunulta wuokrattiin tehtailten korkeampaan wero-hintaan, on siitä lähtien kruunu saanu miljonittain voittoa joka wuosi, waikka wiinan-nautinto on tuntuwalla tawalla wäheny. Tästä päätetään olisi, miten meidän mainio Litteraturbladin toimittaja jo ammoin on esitelly, Suomessa wuositittain wiinasta saatawa noin miljonan hopea ruplaa eli neljä miljonaa markkaa, lisätuloa kruunulle, — joilla miljonilla jo hywin käwi ei ainoasti kansa-kouluja asettaminen, joita ja newoja kuitwaminen, sekä kofia perkaaminen ynnä järwiä laskeeminen, waan myös teitä --- wieläpä rantateitä rakentaminen.

Wiinan arenti Suomessa olisi siis nostettawa niin suureksi, että siitä karttuisi koto maasta walioille koto miljonan, s. o. tuhannen tuhatta ruplaa joka wuosi. Waan ymmärrettävästi tällöinen arenti-maksu olisi ihan toista kuin nykyinen, joka ei nouse kuin seitsemännes-osaan sitä, eli 150 tuhanteen ruplaan. Ja luultawasti silloin jokainen kella wähä edes älyä lie, luopui koto-poltosta, ja siten voitaisiin Suomessa saada wiinan-keittotehtaita, jotka maksaisivat arentia sen mukaan, mikäli walmiiksi saawat wiinaa, s. o. määrä-summan joka kannulta. Tehtaisiä muka valmistus-työ ei käy niin kalliiksi kuin nykyiseltä, nykyisillä wiinapannuilla, jonka wuoksi tehtaiden kannattaisi ottaa tuo miljonan maksu niukoilleensa. On, näet, lausuttu että, waikka kruunu ottaisi — miten sen onkin ottaminen — weroa wiina-kannulta saman werran kuin koto nykyinen ainiin-kannun hinta on, ei kuitenkaan tarwitsisi wiinan hinta nousta kaksinkertaiseksi, kunhan waan tehtaita syntyy. H. R. R.

Kuwaelmia elämästä.

Kosto on Jumalan.

II.

(Katso n:o 3.)

„Oh, Metsälä lentiesi ajattelee jotakuta tapausta muutoksia rikkaassa elämässään,“ mietti toinen.

Metsälä nosti päätänsä, katsoi surullisena heitä ja wastasi:

„Arwaat oikein. Minä ajattelin surullisinta tapausta elämässäni.“

„Wai niin. Mutta kuin se nyt mieleesi pisti?“

„Se tapahui tässä pitäjässä.“

„Kerro, kerro!“ huusivat nyt kaikki yhdellä äänellä.

„Hywä. Minä tahdon kertoa sen suomeksi, että wäki tässä tuwassa saa kuulla. Oli ennen eräässä kylässä tätä pitäjätä rikas rusthollari, jolla oli kassilasta, poika ja tyttö. Yhtenä päivänä tuli kylään joukko mustalaisia. Tyttö rakastui eräsen heistä, nuorukaiseen, joka oli kaunis ja muksea mies ja wapaa niistä rikoksista, joita mustalaisella tawallisesti on. Hänkin rakastui tyttöön. Oltuaan hywin kauwan kylässä läksi joukko viimein matkaan, mutta nuorukainen jäi rusthollarin palvelukseen rengiksi. Rusthollari oli rikas ja sentähden myös ylpeä mies ja, hawaittuansa tyttärensä rakastuneen renkiin, firosi hän tyttärensä ja ajoi häntä nuorukaisen kanssa pois tyköään. He läksivät metsään, etsivät ylös mustalais-joukon ja waelisivat sen kanssa ympäri. He olivat nyt mies ja waimo. Metissä synnytti nainen lapsen. Joukon ajan perästä sairastui mies, hän kuoli ja nainen jäi poikinsensa. Nyt waeli nainen poikaneen wiisi vuotta ympäri mustalais-joukon kanssa, sillä hän ei tahtonut mennä isänsä luokse. Mutta yhtenä päivänä otettiin joukko kiini ja wiettiin wankenteen; nainen pääsi irti, koska ei ollut mustalainen. Nyt päätti hän mennä weliensä luokse, sillä isänsä oli kuollut ja weliensä oli nyt isäntä. Mutta mitä weliensä tefi?“ — Kauusessaan viimeiset sanat katseli hän Kiurua, joka kalweana istui pöydän päässä. — „Kuin nyt sisarensa tuli ja pyysi apua, pyysi ainoasti palan leipää, niin weli firosi häntä, surwasi sisarensa pihalle, hän surwasi pojankin ulos ja ajoi heidät metsään, jossa nainen kuoli nälkään, kuoli haawasta, jonka hän langetessaan oli saanut päähänsä. Poika oli nyt yksinään äidittä ja kodotta, mutta Jumala hänestä huolta piti, sillä wanhus jattui tulemaan jinne, otti pojan otto-pojakseen ja haudatti naisen.“

Metsälä waimeni. Muut olivat kauwan ääneti ja Kiuru katseli lattiata kalweana kuin lumi.

„Tunnetkos pojan ja sen julman miehen?“ kysyi nyt yhti oppilaisista.

„Tunnen molemmat. Poika, se olen — minä itse“ —

„Sinä?“ huusivat kummaistuneet toverinsa.

„Niin, poika olen minä ja mies, joka sisartaansa firosi ja ajoi metsään, on —“

Samaassa nousi Kiuru ylös ja mennä kompuroi, käsin kaswonsa peittäen, jiwukammariin, — hän, se ylpeä rikas rusthollari häpeä.

„Mies, joka niin tefi, on tämän talon — isäntä,“ sanoi Metsälä towerilleen. Nämät ryöpsähtiwät ylös.

„Ha!“ huusivat he kaikki yhdellä äänellä.

„Siljaa! Kuollessaan sanoi äitini minulle: älä milloinkaan kosta; jätä kosto Jumalalle, sillä kosto on Jumalan. Ja Jumalan käsiin olen heittänyt koston, hän kostaan — minä annan anteeksi!“

III.

Kolme vuotta viimeisen tapauksen perästä heräsi Kiuru eräsnä aamuna hywin warhain. Aurinko ei vielä ollut taiwaalle noussut. Kiurulla oli ollut paha uni; — hän oli nähnyt sisarensa kalweana ja werisenä. Monta kertaa tahtoi hän nousta ylös, mutt. ei woinut, sillä sisarensa piti häntä kiini kylmällä ja werisellä kädellä. Viimein hän kuitenkin hawahui. Koko ruumiinsa oli kylmässä hiessä ja wuode oli niinkuin meressä kastettu. Hän ryöpsähti ylös, juoksi tupaan ja huusi apua.

„Mikä teitä taas waiwaa?“ kysyi wanhin renkiänsä. Kiuru ei wastannut, waan lauhistui ja wapii.

„Oletteko te taas nähneet pahaa unta“

„Bibä suusi!” ärsyi Kiuru ja meni toiseen siun-
kammariin, awasi siellä kaapin, josta hän otti pul-
lon ja joi. Hän, näet oli Metsälän kertomuksen,
perästä heittäytynyt juopoksi; hän joi waan yssi-
nään ja toisten näkemättä. Sillä lailla toivoi hän
poistaa lewottomuutensa, mutta turhaan; hän joi
kunnes hän juopuneena nukkui, mutta lewotoin hän
oli unessa ja lewotoin heräessään.

Juotuaan läksi Kiuru ulos pihalle. Siinä hän
nyt katseli ensin ympärilleen. Mifoesansa mennä
pellolle hawaitti hän sawua nousewan tallin yli-
sistä. Hän meni nyt katsomaan, mikä se olisi.
Tultuaan rapuille, jotka weivät yläin, näki hän
walkean olewan walloillaan. Hän juoksi pihalle,
huusi wäkeänsä awuksi, ja itse kiiruhti hän hurjana
kaiwolle, kaiwolta talliin ja taas takaisin. Wäki
tuli awuksi, mutt’ei mikään auttanut, sillä kowa
tuuli nousi, tuli tuli suuremmaksi, asuin-huoneetkin
rupestawat palamaan ja wähän ajan kuluttua oli
koko talonsa palanut tuhaksi.

Kiuru istuutui siwelle ja katsoi maahan. Kas-
wonsa oliwat kalweat kuin lumi. Silloin lähestyi
häntä mies ja sanoi:

„Paha onni on teitä kohdannut. Toinen, josta
ette tietäne, on myöskin tapahtunut. Poikanne,
joka oli matkalla Pietariin, on kuollut kolera-tau-
tiin. Minä surkuttelen teitä!”

Kiuru peitti kaswonsa. Hän itki, hän se ylpeä,
joka ennen ei ollut itkennyt. Se oli kowin kohta, se
sillä poika oli ainoa lapsensa ja rakkahti hänelle.

Sillä wälillä oli eräs herra tullut siihen; hän lä-
hestyi Kiurua, lasi kätensä Kiurun hartioille ja
sanoi:

„Kiuru! Muuttakaa Nurmelaan, siellä on tilaa
teillentin.”

„Nurmelaan?” kysyi Kiuru ja katsahti ylös. Hän
ryöpsähti seisalleen, kalwettui ja peitti kaswonsa
sanoen:

„Ha, kosto on Jumalan!”

„Niin, kosto on Jumalan, mutta anteeksi-anta-
minenkin on Jumalan. Tulkaa! Sisaren-pojan ta-
lossa on teille tilaa kylläksi.” Se oli Orjö Met-
sälä, joka Kiurulle tarjosi talonsa.

„Di Jumalani. Kuinka tofi kostat!” huusi Kiuru.

„Hän on kostonut, mutta hän onkin laupias.
Tulkaa! Minä olen unhottanut sen, mitä olette
tehneet minulle. Tulkaa!”

Ja Kiuru meni Nurmelaan, jossa hän kohta kuoli,
sillä onnettomuudet oliwat musertaneet hänen woi-
mansa. Metsälä oli hänelle poikana, — Metsälä
kuoli kuolewan äitinsä sanaa, hän auttoi enoansa
kuin se oli onnettomuuden tilassa.

Rotimaalta.

Wirolahdesta 11 p. Tammik. Sen joka ai-
noa sanoma-kirjallisuuden lusia warmaan tietää
että nyt on Suomen maassa kallis aika, edeskin
pohjois puolla. Nyt useampi perheunta on täy-
tynyt lähteä koto-seuduiltaan matkaamaan tänne
itämöiselle osalle maataamme, etsien henkensä elä-
tystä, jossa ei niin kowa onni kohdannut. Kowa
on aika, sen kuulee joka ainoan paikkakunnillaan
olijan ihmisen walituksesta, mitä he tunteewat köy-
hydestään, mitä saapi itse kukiin kärkeä. Mutta
toisin on laita näitten pohjolaisien, mitkä nyt tä-
näkin aikana täällä kiertewät paikasta paikkaan.
Nämät ylen reippaat pojat, myös urholiset ukot,
sekä ne siweät naiset, ylen korkeassa kaswate-
tut ihmiset, näyttävät ettei he tämän-wuotifesta-
saan köyhyydestä tiedä mitään! Leipä, jos se ei ole
Wenäjältä ostetuista jauhoista, se saa usein mennä
nurkkaan, saaden vielä — sanoja särpimekseen. „He
ei saada tämmöisellä leiwällä ja ruualla muuta

elättää kuin sikoja,” sen he owat monesti itse sa-
noneet, „mitä täällä syöwät ihmiset.”

Täällä pitäjäsämme eräs kartanon isäntä, herra
F. Alfthan, on ruwenut tilansa päällä tiettämään
termaa, fannosta ja juurikoista, jota työtä nämät
mainitut pohjalaiset oliwat, ja on wieläkin yssi-
osa, tekemässä. Melis nurkkaifesta seitzen jalkahesta
sylestä maksettiin 2 rupl. hop. ylösotto palkkaa.
Weto, joka on annettu potraädyslä, tulee noin 1
ri:lan paikoille. Piikkomifesta myöskin sanotaan
samanlaisesta sylestä maksettawan yhden ruplan
paikoille. Työn alkaessa oli Pohjolaisia 30 mie-
hen paikoille, täällä ilman waimoita ja lapsittia.

Tämä ei ollutkaan aikomuksessa että puhua
terma työstä, waan sen tefiöistä, ja heidän käy-
töistään tänä näin kowin kalliina aikana, mikä
meillä ihmis parat! on edessäämme. Nämät järjel-
liset olennot ei ole järjettömienkään wertaisia, koska
tekewät pilkkaa joka päiwäisestä ruuastaan. Ne
hywät herrat eiwät tyytys kuin siihen mitä parem-
paan ruokaan, si’an läskiin ja werekseen woihin,
waikka heidän työnsä puoleksikaan ei kannattasi.

Oh, herra! kuin kauwan sinä annat häijyn-il-
listen ihmisten semmoista tehdä, siunauffen si-
jaan sallit kirouffen lahjas päälle, jotas armostas
annat meille furjille raukoille henkemme elatukseksi.

—1—

Turun rangaistus-käähkänä. Kirjeessä Tu-
run howioikendelle 24 p:ltä viime marrask. on S.
K. M. määrännyt että kaikki ne miehenpuolisat
pahantekijät, jotka tästälähin tuomitaan wanhu-
teen wissiksi ajaksi, tulewat, kärkeäkseen rangaistus-
fensa, maamme kaikiesta lääneistä lähdetettäwiksi
Turun uuteen tätä nyhyä awattuun rangaistus-
käähkänään.

Porin Raupungin Sanomat owat tau’on-
neet ulostulemaasta, kuten Porin ruotsalaisessa sa-
nomalehdessä tietää annetaan. Nyhyinen toimitus
on jättänyt tämän wirkansa, syystä että sillä on
paljo munta tekemistä; ja uutta toimitusta ei käy-
nyt saaminen, koska lehdelle elo-aikansa kulnessa
ei ollut kanttunu tarpeeksi asti tilaajoita. — Kunn.
tilaajat woiwat tilausjeteliä vastaan ulosanto-
paikalla takaisin saada koko tilaushinnan.

Uluu-lähdettämiset Ruotsista. Keis. Se-
naatti on niiden kotoilemisten johdosta, jotka Ruot-
sissa owat tehdyt maamme hädän-alaisille, 22 wii-
mekulunnutta Jouluk. lähettänyt Suomen Kenrali-
kuwernörille kirjoituksen, jossa Senaatti pyytää että
Kenrali-kuwernöri S. K. Majesteetille tefisi esityk-
sen siitä, että julkinen kiitollisuuden lausunto näistä
awun-anteista lähetettäisiin Ruotsin hallitukselle.

Sanomalehden privilegiumia. Keis. se-
naatti on antanut wara-tuomarille J. Nygrénille
privilegiumin ulosantamaan suomalaisen sanoma-
lehden, nimeltä: **Mikkelin Wiikkosanomia**, ja sota-
saarnaajalle K. J. G. Sirelius’elle ulosantamaan
hengellisen lehden, nimeltä: **Kristliga Budbäraren**.
Edellinen tulee Mikkelin Ilmoituslehden sijaan,
joka jo näkyy paranneen.

Ulkomailta.

Kreikan maa on yhä kuninkaatta. Useisim-
mät lennätinsanomamat kuitenkin ilmoittaat, että Eng-
lannissa nyt on homma saada Saksenilais Koburg-
Gotha’n herttua (Ernest I) freikan kuninkaaksi ja
freikkalaisten walitsema englantilais prinssi Alfred
herttuaksi Koburgiin. Herttua Ernest onkin jo suos-
tunu pyrkimään Kreikan kuninkaaksi.

Kuulutuksia.

Uppbörden af sistlidet års poduschnie medel och i sam-
manhang dermed borgerskapets bidrag till understöd för

nödlidande i landet, verkställas å Magistratens vanliga uppbördställe från klockan 9 till 12, på dagen, i följande ordning, nemligen.

Måndagen den 9:de instundande Februari med f. d. fästningen tills gården N:o 100.

Tisdagen den 10:de med återstoden af fästningen.

Onsdagen den 11:te med Wiborgs förstad och Bäckbuket.

Thorsdag den 12:te med Petersburgsförstad till gården N:o 200 och Fredagen den 13:de med återstoden af samma förstad, Papula, Pantzarlaks, Havis och diverse betalande. Wiborgs stads kassa kammare den 24 Januari 1863.

Ch. Tavast.

Sedan Hans Kejsersliga Majestät den 13 (1) December 1862 i Nådär sanktionerat det lån, som för Finska Statsverket afslutats med Bankirhuset i Frankfurt am Main M. A. von Rothschild & Söner till belopp af 4,400,000 thaler preussisk kurant, för att icke allenast ur rörelsen indraga Statsverkets utfärdade låneobligationer å 100, 300 och 900 rubel med löpande 4% ränta på ränta samt Statskassa obligationer å 50 rubel med 3 $\frac{1}{10}$ % enkel ränta, utan ock genom anskaffande af metallikt mynt ordna penninge circulationen i landet, så har Hans Kejsersliga Majestät uti Nådiga kungörelse den 23 i sagde månad i afseende å detta lån meddelat särskilte närmare bestämmelser, bland annat:

a) att uppå lånesumman utställas obligationer under Litt: A. B. C. och D. lydande Litt. A. å 1,000, Litt. B. å 500, Litt. C. å 200 och Litt. D. å 100 thaler.

b) att dessa obligationer, som tryckas på svenska och tyska språken samt dateras för den 2 Januari 1863, utfärdas af Finans Expeditionen i Kejsersliga Senaten för Finland och ställas å innehafvaren att gälla i hvar mans hand, utan att indossement vid öfverlåtelse erfordras;

c) att räntan, bestämd till 4 $\frac{1}{2}$ % för året att räknas från den 2 Januari 1863, utbetalas på half års terminer den 2 Januari och 1 Juli; i hvilket afseende hvarje obligation åtföljes af räntekuponer för de första tio åren jemte en talon, emot hvilken nytt kuponsblad vid sagde tids utgång kostnadsfritt utfås uti Finlands Bank eller hos Bankirhuset M. A. von Rothschild & Söner.

d) att i enlighet med en åberopade Nådiga kungörelsen åtföljande plan, lånet efter hand amorteras genom utlottning af obligationer, som två gånger årligen verkställas i Finlands Bank, hvarefter de utlottade obligationerna kungöras uti bland annat Finlands allmänna tidning.

e) att utlottade obligationer jemte förfallna räntekuponer efter innehafvarens godkännande inlösas:

i Frankfurt am Main, hos M. A. von Rothschild & Söner, i Hamburg, hos det Bankirhus som dertill utses, efter thaler myntfot, samt

i Helsingfors, uti Finlands Bank efter fastställd beräkning af 371 mark 23 penni för hundra thaler, i följd hvaraf hvarje half års ränta å 100 thaler utgår med 8 mark 33 penni.

f) att ränta erlägges å utlottade och förfallna obligationer endast till förfallodagen; börande, då sådana obligationer till inlösen anmälas, alla dertill hörande icke förfallna kuponer jemte talonen återlemnas, vid äfventyr att å kapitalsumman afräknas saknade kuponers nominal belopp samt

g) att i stället för obligationer, taloner och kuponer, som förkommit eller genom olyckshändelse gått förlorade, nya kunna erhållas, under iakttagande af de derom uti 18 §: af ofvanberörde Nådiga kungörelse meddelade föreskrifter.

Ock alldenstund för Finland förbehållits viss andel af lånet för att sålunda bereda tillfälle till placering af kapitaler inom landet, fördenskull har Hans Kejsersliga Majestät förordnat att sagde andel skall upplåtas till teckning under följande villkor:

1:o teckningen kan ske antingen i Finlands Bank i Helsingfors eller dess underlydande kontor i Åbo, Björneborg, Nikolaistad, Uleåborg, Kuopio och Wiborg samt hos Bankens agent i Tammerfors, börande innan teckningen börjas derom åtta dagar förut tillkännagifvas genom i orten utkommande tidningar, hvarefter teckningen hålles öppen under en månad.

2:o vid teckningen, som sker i jemua 100 thaler, erlägges för hvarje 100 thaler ett fastställt pris af 333 mark 93 penni eller deremot svarande 83 rubel 48 $\frac{3}{4}$ koppek silfven, hvarutom köparen är skyldig att ersätta den å obligationerna ifrån dessas datum den 2 Januari 1863 till teckningsdagen upplupne ränta efter beräkning af 16 mark 70 penni för 100 thaler om året.

3:o Såsom betalning för de tecknade obligationerna emottages de första fjorton (14) dagarne, utom hvad för liquidens afslutande erfordras i gängbart mynt, allenast Statsverkets ofvanberörde låneobligationer å 100, 300 och 900 rubel samt statskassa obligationer å 50 rubel, hvarvid innehafvare af slika obligationer godtgöras såväl för

kapital beloppet som för den till teckningsdagen upplupna räntan.

4:o Efter utgången af sagde fjorton dagar försäljes obligationerna under den återstående teckningstiden, såväl emot omnämnde statsobligationer efter uppgifven beräkning som emot gängbart mynt; samt

5:o vid teckningen utgifvas å de inbetalte medlen interimsqvittanser, hvilka sedermera å den ort der teckningen skett utbytas emot de obligationer som af Finans Expeditionen komma att utfärdas. Dessa interimsqvittanser lyda på viss person och få icke annorlunda än till namngifven person öfverlätas efter anmälan derom hos Banken, kontoren eller agenten samt uti Banken gjord anteckning å qvittanset. Hvilket allmänheten till kännedom härigenom meddelas. Helsingfors, å Storfurstendömet Finlands Bank, den 14 Januari 1863.

Enligt befallning.
S. Dalström

Med anledning af Bankodirektionens tillkännagifvande af den 14 Januari 1863 rörande de närmare bestämmelser och villkor för teckningen af obligationer till det för Finska Statsverket med bankirhuset i Frankfurt a. M. M. A. von Rothschild & Söner afslutade 4 $\frac{1}{2}$ % amorteringslån stort 4,400,000 thaler preussisk kurant, meddeles allmänheten härigenom till kännedom att teckningen vidtager uti Finlands Banks kontor i Wiborg den 4 Februari 1863. Helsingfors, å Storfurstendömet Finlands Bank, den 14 Januari 1863.

Enligt befallning
S. Dalström.

Gumtokauppoja.

Wid offentlig entreprenad auktion, som den 24 näst instundande Februari kl. XI f. m. anställs inför General Tulldirektionen, kommer att till den minstfordrande utbjudas anskaffandet af 370 kannor bomolja och 165 lis-pund talg, att här i staden under seglationstiden detta år på skeende requisitioner, efter hand levereras till finska kustbevaknings ångfartygen; förbehållande Direktionen sig pröfningen af de skeende anbuden; hvilket härigenom kungöres. Helsingfors, af General Tulldirektionen i Finland, den 15 Januari 1863.

På befallning.
O. Holmberg.

Yksityisiä ilmoituksia

Söndagen den 1 Februari anställs den sjätte af de för innevarande vinter subskriberade balar.

Palvelukseen haetaan.

En student, van vid barns handledning, önskar sig condition såsom lärare antingen i staden eller på landet. Närmare underrättelser lemnas å tryckeriet, der detta blad utdelas.

Yhteppiläs, tottunut lapia opettamaan, pyrkii opettajaksi kaupunnissa tai maalla. Enemmän tietoja saadaan kirjapainossa, joska tämä lehti jaetaan.

Wuokrataan.

2 varma snygga rum med tambur, skild ingång och del i bagarstuga, i kapten Bergs gård, uthyres hällst åt Herrskap utan tjenstefolk. Uppassning och vatten fås å stället. Äfven uthyras af densamme enskilda rum, passande för arbets-folk och formän.

(3) 1

Myyntäwänä.

Till salu: finnes såväl å Finska Industri-Depot som hos undertecknad, **Smörkärnor** efter Engelsk metode, **Water Clousetter**, flere sorter **Kaffe-kokare** af messing, **Musgerådssaker** af bleck, såsom Former, Durchslag, m. m.

(3) 3

K. K. Weikanen.

En alldeles ny Royal pianino

(3) 3

hos fru Ekerman.

Ett bättre fortepiano att säljas eller också att hyras ut, uti S:t Petersburgska förstaden i gården N:o 248.

(3) 2

Åbo handskar, hos

(3) 3

J. F. Albrecht.

Wipurissa, M. A. Jilinfaffen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 5.

Rousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Otawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi wuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Zilliauksen kirjapai-
nosja ja myös kaikkia Suomen postifoutto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., s. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa kolo-
ja 68 kopelalla puoleksi wuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
mat. Lehden tarkoitus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Keisarillinen Majesteetti on menneen Tammi-
kuun 14 p:nä nimittänyt ja määrännyt maan-
sijhterin Wiipurin läänissä ja ritarin J. Snellmanin yleiseksi
esittelijä-sijhteriksi keisarilliseen Suomen senaattiin.

— R. Wiipurin howioikeus on suonut Wiipu-
rin kaupunkiin politia pormestariille ja ritarille M.
Örnille wirtawapauden kolmeksi kuukaudeksi, luettu
7:nestä p:stä mennyttä tammi-kuuta, ja määrännyt
neuwomiehen, wara tuomari G. J. Strahlmanin sil-
l-aikaa toimittamaan täällä pormestarin wirtaa.

— Sähkölennätin-sanomisja käyttämään
Suomen kielä on, niinkuin M. A. kertoo, Sähkölen-
nätin-hallitus antanut suostumuksensa.

— Markkinat ovat paraillaan täydessä wauh-
dissaan, ilma sangen kaunis ja Newonhännän lahti
erinomaisen hywässä luonnon laitoksessa kilpaa aja-
wille hewois-herroille.

— Saa Otawassa on waadittu seuraawaiselle:

Surullinen unennäkö seisoallaan. Eräs
Hywin Korkeasti Kirjanoppinut Otawan apu-
toimittaja oli menneellä wiikolla saanut kuulla Otawan
päätoimittajan kuulle, että eräs Suomalaisen kir-
jallisuusseuran jäsen oli suomalaisuuden asiasta lä-
hettänyt muutaman sanan Hels. Dagbladiin. Mitä
ja miten tähän kaiken suomalaisuuden wainolehteen
woisi joku suomenmielinen mies kirjoittaa, se oli
asia, joka nyt käwi yli kaiken ymmärryksen ja saatti
miehparan surullisia näkyjä näkemään viimeisessä
Otawan 4:ssä lisätähdesä.

Kirjoittajasta Dagbladiin kaswaa tässä kauhea
jättiläinen, joka suomalaisuuden kowaksi wastusta-
jaksi muuttuneena herättää näynnäijässä suuren
pelwon niistä aikeista, joilla tämä tulewassa Seu-
ran kokouksessa woisi kumota sen viimeisen päätös-
sen suomen kielten asiaa koskewissa ehdotuksissa.
Mutta eipä sinäkään kaikki. Mainittu jättiläinen,
jolle uneksija omistaa tämänlaisen woiman suoma-
laisuuden asiassa, saapi vielä hirweän sotaisen muo-
don, ottaa lujan aseman Dagbladissa, tuisuttu-
maan myrkyllisiä nuolia Seuran päälle. Huhuu,

kuin hirtittääl! Jo ensi lausauksin aika ruttojalama
lienee. Mutta arwaathan ymmärtäwäinen lukija
mikä sen tarinan loppu on, joka alkaa sanoilla:
parturius montes et nascitur — —? Se peljät-
täwä kirjoitus, josta uneksija oli jo sitä näkemät-
tänsä saanut niin surullisia ennustushahmoja, oli
„ojennus asiaan suomen kielten käytännöstä kuulu-
tustissa,” johon oli suljettu ote siitä Pohjanmaan
kirkon arkistoissa löytywästä w. 1732 annetusta
Runinkaan Selityksestä Pohjanmaan pappein wa-
litustsin, jonka mukaan papit eiwät ole welwoite-
tut kielikäytäntäjän wirtaa toimittamaan waan pitää
kuulutusten olla valmiiksi kirjoitetut niiden äitin-
kielellä, joiden seurattawiksi ne owat aiwotut. Tä-
män asetuksen ilmaiseksen katsoin sentähden tar-
peelliseksi, kun sitä ei löydy asetuskokouksissa ja kui-
tenkin mahtaij moni sitä itse toiwoa lukeakseen.
Kun nyt Dagblad ruotsintaessaan Otawan sotkuista
kertomusta Kirjallisuus Seuran ehdotusaikeista suo-
menkielen asiassa, oli erheyksellisesti saanut suoma-
laisten kuulutusten ajan wuoteen 1867, johon asti
maansa kielelle muukalaiset wirtamiehet vielä sai-
siwat pappein suomennus-aidolla ratsastaa, niin
lähetinkin tämän asian ojennukseksi kirjoituksen Dag-
bladiin pantawaksi; mutta miten tämä kaikki sopi-
nee Dagbladin henkeen, sen woinee nähdä sen hy-
wästä tahdosta sitä julkaisemaan.

Koska siis lähetykselläni oli tarkoitus saada yk-
sikkään suomalaisuuden oikeus lakitodistuksella esiin
wedetyksi, niin saan unta näkemälle Otawan apu-
toimittajalle omistaa aika kiitokset yksinkertaisuudek-
seen; ei sentähden että yksinkertaisuus itsestään on
kiitettävä, waan sentähden sitä yltämyrskyä
wuoksi oli tällä kertaa huwitukseksi asti.

J. W. M.

Erään rouwan lauloja Kanadassa.

(vuonna 1836.)

(Annettu.)

Kerran oli minusta aiwan hypainen kuulla, ker-
toi eräs Englantilainen, mitä yksi hywin säädylly-
nen rouwa, miehensä matkaan lähtemiseen wasta-
mielinen osakas merkiti, nähdesään yhden wirtassa
arwollisen meri-upseerin pojan, ahkerasti tekewän
kirweswartta. „Minusta se on ihme, että te su-
waitsette poikanne alentawan itseänsä sillä tawoin,”
sanoi hän itselle. Kapteini katsahi ylös kummas-
tustissa. „Alentawan itsensä! Miten niin, matami?
Poikani ei firole, ei juo wäfewiä, ei warasta,
eikä walehtelee.” „Mutta te sallitte hänen tehdä
kaiken alhaisimpia töitä. Mitä on hän nyt tawal-
lista salwumiestä parempi; ja minä arwaan, että
te myöskin annatte hänen pilkkoa puita?” „Sen
kaiketi minä myönnytän: tuon piron halkoja hän
hakkasi kaikki eilen, enjin läksyn luettuaansa,” oli
wastaus. „Ennen näkisin minä poikani kuolleena,
kuin antaisi heidän käyttää kirwestä, niinkuin al-
haiset työmiehet.” „Laisuus on kaiken pahan alku”,
muistutti kapteini. „Ruinka paljon pahemmin käyt-
täisi poikani aikansa, jos wallattomasti juoksi pit-
kin katuja pahain kumppanein kanssa!” „Jos myön-

myttätte, niin tässä maassa herras- eli rouvas- ihmislle ei ole hyvä asia?" wäitti rouwa. "Se on niille maa, jotka eivät tahdo työtä tehdä, ei-wätkä voi elää ilman, nääntyänsä nälkään tääl-lä," wastasi kapteini kiiwasti; "ja siitä syystä minä totutan warhain poikiani olemaan hyödyllisessä ja uutterassa toimesta." "Minä poikiani en koskaan anna työkseenellä työmiesten tavalla," sanoi rouwa narkästyneenä. "Eitte, rouwa, he eivät en-sinkään kelpaa uudis-talolaisiksi, ja säälly on, että te toitte heitä yli Atlannin walta-meren." "Me olimme pakoitetut tulemaan. Meillä ei ollut enään waroja elää kotona tottuneella tavalla, muutoin en koskaan olisi tullut tähän hirwittävään maahan." "Tultuanne tänne, tekisitte hywin, jos taipuisitte näihin keskuuksiin. Kanada ei ole paikka jouten olewaisille. Muutamissa tämän maan osissa ovat uisiammat ruoka-warat yhtä kalliit kuin Löödoossa, waatteet paljon kalliimmat, eikä niin hyvät, ja huonot markkinat, ett'ei ole walitsemista." "Mie-lelläni tahtoisin siis tietää, mikä hyöty Kanadasta on?" arweli rouwa wimmassansa. "Se on hyvä tila kunnolliselle ja wireälle käsi-työläiselle. Se on oiwallinen maa köyhälle työn-tekijälle, joka muuta-man vuoden kovan työn perästä, woipi istua omassa talossansa, ja katsoa ulos maatansa, ja nähdä lapsiansa hywästi wahwistuneina elämässä itsenäisinä werottomina talollisina. Se on ankara seutu rikkaalle tuumittelijalle, jolla on kyllin waroja ostaa maata sopiwalla paikalla; sillä jos hänellä on älyä siinä, woipi hän woittaa sata sadalta kor-koa rahoistansa, odotettuaan jonkun vuoden. Mutta se on kowa maa köyhälle herras-miehelle, kenen tottumukset ovat tehneet hänet keliwottomaksi sem-moiseen työhön. Hän tuopi tullessansa tilallensa sopimattoman mielen; ja myöskin jos tarwis waa-tii häntä ahferoitsemiseen, niin hänen työstänsä on vähän arwoo. Hänellä on waikea elämä. Me määrättyt kulungit palkoista ja elämästä ovat kor-keat, ja hän on pakoitettu karsimään monta puu-tetta, jos hän soisi pysyä piirisänsä, ja olla wapa-weloista. Jos hänellä on suuri pere, ja kaswat-taa lapsiansa ymmärtäwäisesti, niin että sowingaa heitä warhain uudistalolaisen elämään, niin hän tekee hywin heille, ja näkee kohta hyödyn omalla tilallansa; mutta jos hän itse on huolimaton, wai-monsa turhamainen ja tyhtymätön, ja lapset ope-tetut halwetsimaan työtä, niin he kohta joutuwat häwiöön. Lyhyesti sanottu, on tämä maa hyvä niille, joille se on sowlia; mutta jos ihmiset ei-wät tahdo sowlia tarpeellisuuden ja neuwon mu-kaan, niin heillä ei ole siinä mitään tekemistä. Se on selwä, ett'ei tämä maa ole sopiwa jokaiselle ih-mis-luokalle." "Että ei se koskaan ole minulle eikä perheelleni," sanoi rouwa röykeästi. "Miwan tosi," oli lyhyt wastaus, ja siihen päättyi puhe.

Tuli-palo.

Koulu-juttu, muinoinista ajoista.

(Käännös Runebergin alkuperäisestä kirjoituksesta Morgonbladissa 1834.)

Wiimein kaifui komanto-huuto: "eteenpäin march!" kaikki oikasiwat itsensä, joka naama näytti urhollisemmalta, jalat nostettiin, musiikki soitti; — mutta torwi yskinänsä, sillä rumpu oli Su-malatics' misä rummun-lyöjineen. Paikalla huusi kenraali seisahdumaan, Öwersti sai ankaran toran, yski komppani-päälikkö pantiin arestiin ja kaarti-laisia laitettiin karkulasta etsimään. Ei wiipynyt kauwan ennen kun nähtiin karkulas kiini otettuna. Pidettiin sota-keräjä, asiat olivat selwät, hän tuo-mittiin saamaan kaatloppia. Nyt alkoi monta huu-taa: "taffi pois."

"Että ota nuttua pois päältäni," huusi rangais-tawa ja thönsi pois korpraalin fättä, joka oli wal-mis häntä palwelemaan tässä asiassa, "ei kukaan ennenkään oo nututta juosut."

"Muriseeko hän?" kysyi Kenraali, käsi siwussa.

"Antakaa hänen pitää taffi päällänsä; Kaarti-stit owat leifanneet warsin paksuja witsoja," huusi monta jääkäriä yhtäkaa.

"Sinä olet pilkannut palwelusta, poikani?" sa-noi Kenraali ja otti rangastawan leuwasta kiini.

"Niin, herra Kenraali," sanoi Kaartiisti, "elä säälly häntä; jos Jääkärit pääsewät rangastulsetta, niin ei kukaan voi pitää heitä sota-lipun ympärillä."

"Woimme leikkiä itsekseen, osaamme äskierata yhtä hywästi kun kaartifin," murisiwat Jääkärit wi-hoissaan.

"Jos en kelpa heille, taffi päälläni," sanoi mei-dän pieni rummun-lyöjä, "niin juoskoon joku toi-nen kaatloppia." Tätä sanottuaan otti hän rum-punsa maasta, walmis lähtemään.

Nyt loppui järeystys, Jääkärit wisfasimat pois jo kohotetut keppinsä ja linjat hajosiwat tykkänään; kaikki murisiwat wihoissaan. Kenraali oli suureso-pulassa, ja koko hänen ansionsa häwiämäisillään; rangasta hän ei woinut kaikkia ja suoda anteeksi oli mahdotoin. Hän päätti häwittää koko Jää-käri-rykmentin ja sanoi — tässä koheni hän ään-tänsä niin paljon kuin voi — "jok'ainoon sotamie-hen siinä pettäjäksi ja wihoilliseksi."

Tätä sanottuaan astui hän esiin; tempasi ryk-mentin sota-lipun ala-upserin kädestä, filjasi kaar-tin siwäriin ja käksi sen pajoneteilla karkoittaa häm-mästyneet Jääkärit pakoon, jotka, unhottaen sota-ansionsa, pötkiwät julmasti huutaen eri haaroille niittua.

Näin oli sowingo joukossa häwinnynnä. Wan-hemmat wielä äskierasiwat; nuoremmat oliwat, pa-foon päästyä, kofoutuneet yhteen fulmaan niittua ja he näkyiwät tuumiwan.

Jääkärit tuumiwat, waan mitä he arweliwat ei-wät kauwan aikaa itsekään woineet selittää, sitä vähemmin joku muu. Oli itäänkuin hurisewa joukko neuliaisia, jotka wihoissaan etsiwät jotakuta kappaletta pistääksensä. Rauwan kesti tämä hu-rina. Ensimmäiset sanat, joita oli mahdollista ym-märtää, oliwat yksinkertaiset: "Niin, niin!" ja "ei, ei!" joiden perästä kohta seurasi, sellaisella woimalla filjaistu, "hiljaani!" että myrsky heti lakkasi. Nyt wasta oli mahdollista ymmärtää sa-noja ja lauseita. "Oh ho," filjasi pieni rummun-lyöjä, "minua eiwät he enään wärwää, sitä wa-kuutan. Tiedän kyllä kaartiisten mielellään katso-wan että oman nahkani jännittäisin rumpuun; waan ei olla narrina, voidaan kyllä leikkiä itsekseen." (Jatt.)

Kotimaalta.

Seuraawa, tänne Mikkelistä lähdetetty keloitus sopii hywin wastaukseksi Wirolahdenki kirjoitukselle, wiime numerossa:

Djennammeko me kaikki Suomenmaan asukkaat totisesta, wapaasta sydämmeestä lätemme ja lah-jamme sitä surfeata nälkää meidän maassa vähän suutamaan? "Kyllä on annettu, ja ne siellä Poh-janmaalla owat suuret laiskat, ne juowat kahwea ja wiinaa; ei niillä kuulu olewan hätää mistään; sanoo moni. Mutta jos kymmenes osa on ajatte-lemattomia ja juomaria, pitääsi meidän jättää ne 9 kymmenestä nälkään kuolemaan? — Toiset meitä ajattelewat että siellä ei voi ollenkaan niin suurta wajautta olla kuin huudetaan. Mutta kyllä me aina löydämme syytä omaa itseämme puolustelemaan, jos ei muulla tavalla, niin sanoen että olemme itse wajautta karsiwia. Ja tosi on että paljo on an-

nettu, hywin paljo, mutta vielä puutos on suuri. Eikä yhä ole vielä näille nälkää karsivillen antanut kuin ylenpalttisuudesta; tahikka olemmeko yhdellä tahi toisella tavalla vähentäneet omaa uusia suurellista ja ajattelematointa elämän laastua näitä leiwättömiä auttaesamme? Toi on, että me olemme itse puutteen alaiset, niinkuin moni wirtamieski kuuluu jollonkullon walittawan, koska syöpi ainoastaan kasta laatua ruokaa ja monella muulla on neljä ja wiisi ruokalajia. — „Minulla,” ajattelee toinen, „ei ole sitä ja tätä,” — mutta eiköhä tällä tavalla aina ole näiden alaisia? Muistakaamme Ruotsin maata, sen yfimieliisyyttä, — sitä lempeää, suloisia weljen mieltä, jossa Ruotsista meidän puutteen alaisille ferätään. Tuskin niin pientä pitäjätä, niin etäistä kappelia, niin köyhää, jota ei olisi meille, — toisen maan lapsille, — hellästä armahawaisesta sydämeistä lahjanja ojentanut. Kuningas ja päiwäpalkollinen antaa jos paljo, jos vähä, — mutta kaikki rientää kuta wälemmin sitä parempi lahjanja meidän tarjoamaan.

Wenäjältä ja Puolasta.

Puolanmaasta luetaan Pietarin sanomisfa famaloita kuulumisia. Völlä Tammikuun 22 ja 23 päiwän wälillä on syttynyt meteli kapinoitsijain Puolalaisten ja wenäjän sotawäen wälillä yhtäikaa useimmissa kaupungeissa yli koko Puolan maan. Puolalaisten aifomus sanotaan olleen häwittää sinä yönä wenäläiset Bartholomeon yön tawoin koko maasta. Päälefarfaukset tapahuiwat syvän yön aikana ja wenäläisiä tapettiin nufukissa wuoteillaan ollessa. Eräässä paifassa kuin wenäjän sotawäki teki wastusta sinä huone-rakennuksessa missä oliwat majoitetut, pistiwät kapinoitsijat huone-rakennuksen tuleen ja polttiwat sotawäkeä sillatawoin eläwältään. Hirmutyöt on saatu kuitenki jokapaifassa sotawäen woimalla kasta seifattumaan ja kapinoitsijat owat joutuneet suureen tappioon. Senjälkestä julistettiin sotalafi yli koko maan. Käheisimmiksi syiksi kapinaan luullaan sotawäen otto, jota talonpojat useimmissa paifoin Puolassa owat panentuneet wastustamaan.

Kuulumuksia.

Stadens skeppsredare anmodas att uppkomma ä Rådhuset Onsdagen den 11 instundande Februari kl. 11 f. m. för att sig emellan utse revisorer för granskning af Sjömanshuset härstädes räkenskaper sistlidne år. Wiborgs Rådhus den 26 Januari 1863.

På Magistratens vägnar:

CARL STRÄHLMANN.

förordnad.

J. G. Heinrichus.

Sedan Hans Kejserliga Majestät den 13 (1) December 1862 i Näder sanktionerat det lån, som för Finska Statsverket afslutats med Bankirhuset i Frankfurt am Main M. A. von Rothschild & Söner till belopp af 4,400,000 thaler preussisk kurant, för att icke allenast ur rörelsen indraga Statsverkets utfärdade låneobligationer å 100, 300 och 900 rubel med löpande 4% ränta på ränta samt Statskassa obligationer å 50 rubel med 3 $\frac{1}{10}$ % enkel ränta, utan ock genom anskaffande af metalliskt mynt ordna penninge circulationen i landet, så har Hans Kejserliga Majestät uti Nädig kungörelse den 23 i sagde månad i afseende å detta lån meddelat särskilte närmare bestämmelser, bland annat:

a) att uppå lånesumman utställas obligationer under Litt. A. B. C. och D. lydande Litt. A. å 1,000, Litt. B. å 500, Litt. C. å 200 och Litt. D. å 100 thaler.

b) att dessa obligationer, som tryckas på svenska och tyska språken samt dateras för den 2 Januari 1863, utfärdas af Finans-Expeditionen i Kejserliga Senaten för Finland och ställas å innehafvaren att gälla i hvar mans hand, utan att indossement vid öfverlåtelse erfordras;

c) att räntan, bestämd till 4 $\frac{1}{2}$ % för året att räknas från den 2 Januari 1863, utbetalas på half års terminer den 2 Januari och 1 Juli; i hvilket afseende hvarje obli-

gation åtföljes af räntekuponer för de första tio åren jemte en talon, emot hvilken nytt kuponsblad vid sagde tids utgång kostnadsfritt utfås uti Finlands Bank eller hos Bankirhuset M. A. von Rothschild & Söner.

d) att i enlighet med en åberopade Nädiga kungörelsen åtföljande plan, lånet efter hand amorteras genom utlottning af obligationer, som två gånger årligen verkställas i Finlands Bank, hvarefter de utlottade obligationerna kungöras uti bland annat Finlands allmänna tidning.

e) att utlottade obligationer jemte förfallna räntekuponer efter innehafvarens godtfinnande inlösas:

i Frankfurt am Main, hos M. A. von Rothschild & Söner, i Hamburg, hos det Bankirhus som dertill utses, efter thaler myntfot, samt

i Helsingfors, uti Finlands Bank efter fastställd beräkning af 371 mark 25 penni för hundra thaler, i följd hwaraf hvarje half års ränta å 100 thaler utgår med 8 mark 35 penni.

f) att ränta erlägges å utlottade och förfallna obligationer endast till förfalldagen; börande, då sådane obligationer till inlösen anmälas, alla dertill hörande icke förfallna kuponer jemte talonen återlemnas, vid äfventyr att å kapitalsumman afräknas saknade kuponers nominal belopp samt

g) att i stället för obligationer, taloner och kuponer, som förkommit eller genom olyckshändelse gått förloerade, nya kunna erhållas, under iakttagande af de derom uti 18 §: af ofvanberörde Nädiga kungörelse meddelade föreskrifter.

Och alldenstund för Finland förbehållits viss andel af lånet för att sålunda bereda tillfälle till placering af kapitaler inom landet, fördenskull har Hans Kejserliga Majestät forordnat att sagde andel skall upplåtas till teckning under följande villkor:

1:o teckningen kan ske antingen i Finlands Bank i Helsingfors eller dess underlydande kontor i Åbo, Björneborg, Nikolaistad, Uleåborg, Kuopio och Wiborg samt hos Bankens agent i Tammerfors, börande innan teckningen börjas derom åtta dagar förut tillkännagifvas genom i orten utkommande tidningar, hvarefter teckningen hålles öppen under en månad.

2:o vid teckningen, som sker i jemna 100 thaler, erlägges för hvarje 100 thaler ett fastställt pris af 333 mark 95 penni eller deremot svarande 83 rubel 48 $\frac{3}{4}$ koppek silfver, hvarutom köparen är skyldig att ersätta den å obligationerna ifrån dessas datum den 2 Januari 1863 till teckningsdagen upplupne ränta efter beräkning af 16 mark 70 penni för 100 thaler om året.

3:o Såsom betalning för de tecknade obligationerna emottages de första fjorton (14) dagarne, utom hvad för likvidens afslutande erfordras i gångbart mynt, allenast Statsverkets ofvanberörde låneobligationer å 100, 300 och 900 rubel samt statskassa obligationer å 50 rubel, hwarvid innehafvare af slika obligationer godgöras såväl för kapital beloppet som för den till teckningsdagen upplupna räntan.

4:o Efter utgången af sagde fjorton dagar försäljes obligationerna under den återstående teckningstiden, såväl emot omnämnde statsobligationer efter uppgifven beräkning som emot gångbart mynt; samt

5:o vid teckningen utgifvas å de inbetalte medlen interimskvittanser, hvilka sedermera å den ort der teckningen skett utbytas emot de obligationer som af Finans-Expeditionen komma att utfärdas. Dessa interimskvittanser lyda på viss person och få icke annorlunda än till namngifven person öfverlätas efter anmälan derom hos Banken, kontoren eller agenten, samt uti Banken gjord anteckning å kvittanset. Hvilket allmänheten till kännedom härigenom meddelas. Helsingfors, å Storfurstendömet Finlands Bank, den 14 Januari 1863.

Enligt befallning.

S. Dalström.

Med anledning af Bankodirektionens tillkännagifvande af den 14 Januari 1863 rörande de närmare bestämmelser och villkor för teckningen af obligationer till det för Finska Statsverket med bankirhuset i Frankfurt a. M. M. A. von Rothschild & Söner afslutade 4 $\frac{1}{2}$ % amorteringslån stort 4,400,000 thaler preussisk kurant, meddeles allmänheten härigenom till kännedom att teckningen vidtager uti Finlands Banks kontor i Wiborg den 4 Februari 1863. Helsingfors, å Storfurstendömet Finlands Bank, den 14 Januari 1863.

Enligt befallning

S. Dalström.

Såsom tillägg af Bankodirektionens genom kungörelse af den 14 i denna månad meddelade föreskrifter, angående villkoren för teckningen af Obligationer till det för Finska statsverkets räkning med Bankirhuset i Frankfurt am Main M. A. von Rothschild & Söner afslutade 4 $\frac{1}{2}$ % amorteringslån, stort 4,400,000 thaler, meddelas härigenom till kännedom, att, enligt derom gifven nädig be-

fallning, alla de personer, hvilka den dag då teckningen härstades öppnas, intill kl. ett på dagen, anmäla sig till deltagande deri och deponera den fastställda betalningen, skola anses ega lika rätt samt att i följd häraf, i händelse teckningssumman redan nämnde dag skulle öfverstiga det för teckning bestämda belopp, detta belopp fördelas i förhållande till de tecknado summorna, hvilken ordning äfven blifver gällande första dagen då teckningen emot erläggande af betalning jemväl i gängbart mynt vidtager. Bankens kontor i Wiborg, den 29 Januari 1863.

Gustaf Gripenberg.

Gruotokauppoja.

Wid offentlig entreprenad auktion, som den 24 nästinstundande Februari kl. XI f. m. anställes inför General Tulldirektionen, kommer att till den minstfordrande utbjudas anskaffandet af 370 kannor bomolja och 165 lispund talg, att här i staden under seglationsliden detta år på skeende requisitioner, efter hand levereras till finska kustbevaknings ångfartygen; förbehållande Direktionen sig pröfningen af de skeende anbuden; hvilket härigenom kungöres. Helsingfors, af General Tulldirektionen i Finland, den 13 Januari 1863.

På befallnin.
O. Holmberg.

(3) 2

Medelst offentlig auktion, som verkställes å Fagerö i Pyttis socken, Lördagen den tjugundeåttonde (28) nästkommande Februari, kl. X. f. m. försäljes den del af förölyckade Engelska Briggen »Fremonts» plank- och brädlast, som ligger upplaggd på Fagerö, nemligen: 163, ¹¹/₁₂ Tolfter Plankor, ifrån 3 till och med 11 alnars längd, 3 tum tjocka och 11 tum breda, 201, ¹¹/₁₂ Tolfter Plankor ifrån 3 till och med 14 alnars längd, 3 tum tjocka och 9 tum breda samt en tolft af 9 ¹¹/₂ alnars längd, 1 tum tjocka och 9 tum breda; hvarom hugade spekulanter härigenom underrättas. Fredrikshamns Sjö-Tullkammare, den 24 Januari 1863.

Gust. Rob. Brunov.

(3) 1

Yksityistä ilmoituksia

Tillkännagifvande.

Undertecknad får härmed äran en vördad allmänhet tillkännagifva att jag under pågående marknad å öppen

PERUANSK GUANO.

Undertecknade få härmedst underrätta allmänheten derom, att importen af **Peruansk Guano** och dess försäljning för **Peruanska Regeringens** räkning blifvit i hela Ryssland, uteslutande öfverlemnad åt dem; för det närvarande till följande priser:

Mark Banko 160 — per 2000 ff. Brutto Hamburger vigt eller 20 centner, vid köp af 60,000 ff:d eller deröfver

Mark Banko 174 — per 2000 ff:d Brutto Hamburger vigt eller centner, vid köp af 2000 ff:d till 60,000 ff:d.

I säckar, att betalas per kontant, utan afdrag af Tara, godvigt, afslag eller decort,

Uppdrag, förfrågningar och Remisser böra fränkerade adresseras till undertecknade herrar **L. D. Mutzenbecher Söner.**

Hamburg i Januari 1863.

(3) 1

En gymnasist önskar sig kondition såsom barnalärare uti något hus, emot en aflöning af 13 rubel i månaden. Närmare upplysning fås af Polismästar Löfström.

Wuokrataan!

Öfre våningen i undertecknads stenhus, innehållande 8 rum, tambur, kök och skafferi, samt nödige uthus, att tillträdas d. 1 Juni. Par kamrar och ett vindsrum med eldning, kunna dessförinnan eller nu genast erhållas, efter öfverenskommelse med

B. S. Hougberg.

2 varma snygga rum med tambur, skild ingång och del i bagarstuga, i kapten Bergs gård, uthyres hållst åt Herrskap utan tjenstefolk. Uppassning och vatten fås å stället. Äfven uthyras af densamme enskilda rum, passande för arbets-folk och formän.

3) 2

plan försäljer ett väl sorteradt lager af Juvel, Guld och Silfver arbeten. Wiborg den 2 Februari 1863.

G. A. Strömbäck.

Juvel, Guld och Silfverarbetare ifrån Helsingfors.

Unterzeichneter hat die Ehre einem geehrten Publicum bekannt zu machen, daß er während der Jahrmarktstage auf offenem Markt ein wohlversehenes Lager von Juvel- Gold und Silber-arbeiten zum Verkauf ausbietet. Wiborg den 2 Februar 1863.

G. A. Strömbäck.

Juveliver, Gold und Silberarbeiter aus Helsingfors.

Alakirjoitettu saa tämän kautta kunnioitetulle yleisölle ilmoittaa, että minulla näillä talvimarkkinoilla markkina ketolla on myytävänä hyvin valistettu varasto teoksia kalleista timpeistä, kullasta ja hopeasta. Wiipurissa juna 2 p. Helmikuuta 1863.

G. A. Strömbäck.

kulta ja hopea-seppä Helsingistä.

Нижеподписанный честь иметъ извѣстить почтеннѣйшую публику, что на открытомъ мѣстѣ во время ярмарки или во вторникъ (3-го) и среду (4-го) сего февраля мѣсяца продаются хорошия сдѣланныя вещи бриллантовыхъ, золотыхъ и серебряныхъ работъ. Выборгъ 2-го Февраля 1863 года.

Г. А. Стрембекъ,
мастеръ бриллантовыхъ, золотыхъ и серебряныхъ работъ изъ Гельсингфорса.

Theater-Anzeige.

Freitag den 6:ten Februar 1863. Zum Benefiz für Herrn Ernst Hartmann:

Der Königsleutenant.

Spielfiel in 4 Aufzügen von Carl Gutzkow.

Die Direktion.

Zu diesem meinem Benefiz erlaube ich mir hiedurch ein hoch geehrtes Publikum einzuladen.

Ernst Hartmann.

BAL

till förmon för handtverkar pensions-kassan, anställes söndagen den 8 Februari 1863 i Societetshuset. Entrébiljetter å 75 kop. för herrar, och 25 kop. för damer säljas vid ingången. Balen börjas kl. 8 eft. midd.

L. D. Mutzenbecher Söner

och

A. I. Schön & Co.

Uti handlanden T. Zagels gård inom fästningen uthyres från den 1:ta näst instundande Juni på ett eller flere år ett kvarter bestående af sju boningsrum, varm tambur, källare och nödvändiga uthus. Om hyresvilkoren öfverenskommes med undertecknad.

(3) 2

Adolf Relander.

Myytävänä.

Ett bättre fortepiano att säljas eller också att hyras ut; uti St Petersburgska förstaden i gården N:o 248.

(3) 3

Wiipurissa, M. M. Siiliakusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a a n:
Zilliakuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa

N:o 6.

Perjantaina 6 päivänä Helmikuuta.

1863.

Otawa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, saapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. A. Zilliakuksen kirjapai-
nossa ja myös kaikissa Suomen postikontto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., s. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa kolo-
ja 68 kopelalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
mat. Vchden tarkoitus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Raha-kurssi.

Pietarissa 4 Helmik. (23 Tammik.)

Londen	36, 36 ³ / ₁₆
Amsterdam	76, 176 ¹ / ₄
Hamburg	32, 32 ¹ / ₈
Paris	377, 378

Wiipurista.

Markkinoilla viimeä tiistaina ja keskiviikkona
oli jotenki paljo kansaa, etenki edellisenä päivänä
kuin ilma oli hyvä, ja paljo oli myös kaikellaista
maa-tavaraa, warunki puu-astiota ja kärryn foria.
Puu-teokset olivatki sentähden halvempia tällä ker-
taa kuin monena kertana ennen. — Bellawat maksoi-
wat paras laatu 12 ja huonommat 8 kop. naula;
rukiit 6 r. 30 f., ohrat 4 r. 50 f. ja laurat 2 r.
80 f. ja 2 r. 20 f. tynnyri. Kalliinta mitä kolo
markkinoilla lie ollut, oli ruokatawaroista särwin-
aine. Niin maksoi esim. woi-naula 19 ja 20 f.,
palwattu lampaan liha 7 ja 8 f., tuores siian liha
8 f. ja palwattu raamaan liha 4¹/₂ kop. naula.
Hewoiset olivat myös kalliin laisia, parhaat työ-
hewoiset 75 ja kohtalaiset 60 ruplaa. Mustalai-
sia oli paljo, humalaisia vähä. Me kuulimme sa-
nottawan että ainoastaan yksi humalainen, s. o.
yksi juopunut, oli kiini joutunut ja sentähden meil-
läään nyt ei ole kirjiaan panna muuta kuin yksi
sellainen. Bahasti ei ole tällelään yhdelle käynyt,
hän on sanonut päässeensä wapaaksi kaikesta ran-
gaistuksesta sen tähden että oli juonut yksin kaiken
kansan edestä. Mies nimittäin sanoi päästö-sanat
kurasta kuuluneen seuraawalla tawalla: „Koska
sinä olet juonut yksin kaiken kansan edestä niinkuin
katolikin pappi, niin pääset sinä wapaaksi kaikesta
edestwastauksesta ja saat niinmuodoin nyt mennä
matkaasi.”

Wiipurin käsityöläisien oppilaisista.

Surkuteltawaa on se mitä oli Otawan 4:n:n nu-
meron lisätähdeissä ja 5:ssä numerossa käsityöläi-
sien oppilaisista kirjoitettu. Se oikeen hirmuttää
kun ajattelee semmoisten asioiden perään kuin että
murhata ja warastaa, jotka kumpasetkin ovat hirmu-
töitä. Etenkin semmoisten wasta alkawien nuoru-
kaisien kansa, jotka saivat siwistystä enemmän
kun joku toinen. Waan pitää katsahtaa kummin-
kin sen siwistyksen asian perään, kuinka sen kansa
laita oikeen on, jos ne sitä saawat tarpeeksi asti
taikka jos on oma huolimattomuus syynä. Me
mestarit kella semmoisia oppipoikia löytyy, ovat
kansa huolimattomat, kuin eivät katso paremmin
heidän peräänsä, etteivät sais niin elää kuin
willit luontokappaleet. Sillä kuin yksi semmonen
nuori pojan huliwili saapi pahan alun, niin
se tuleekin aina hullumaksi ja tekee viimeksellä
tuommoisikkin asioita. Siis pitäis heitä kaikkia muo-
toa pitämän hywän kurin alla, ja ei laskea niin
paljon ulkona juoksemaan, josta pahuus juuri tu-
leekin. Siwistys koulussa on kansa monella hy-
win huono, etenkin ala-luokilla, joista moni on jo
täysi kaswuinen ja tuskin osaa siältä lukea, waikka
käywät siellä 3 kertaa wiikossa. Moni on taas
huolimaton koulun käymiseen ja waikka on kyllä
kova kuri niin kumminkin jäävät pois, ja vielä
monta kertaa; mitäs siitä sitten on hywää, että
siellä käydä, kun ei tiedä läksylöistäänsä eikä muista
luvunlaskennoistansa taikka kirjoituksistansa mitään.
Siis pyytäsin minä teitä, rakkaat koulukumppanit,
karkottaa pois kaikki huonot ajatukset mielestänne
ja ottakaa oikeen uskollisesti kiini elämästänne ja
ajatelkaa tulewan elämän perään, kuinka se sitten
pitää käymän, kun opissa jo niin ajateltette. Käyt-
täkää itsenne siwolla ja kunniallisesti, niin kaikki
asiat käywät hywästi. Ja sitten vielä pyytäsin
minä heidän isäntiäänsä ja mestaria, että näitä
poikia parjoja koiteltais kaikella mahdollisella tawalla
saada siwistyksen tuntuon, josta olis hywin tarpeel-
linen ja tärkeä asia.

R. Lindqvist.

Meitä kolme ystäwää, minä itse neljäs. *)

(Kähetetty.)

Suomettaren 12 n:ssa (mennyttä vuotta) lue-
taan Waliokunnan keskuistelo maanteiden, jiltain
ja hollikyyti seikoista. Siinä (waliokunnassa) on
suurin osa huutanut kyytirahan korotusta. Waan
minä liitän itseni rowasti Mlopaeuksen, kauppaneu-

*) Heinolan puolelaisen lähettäjän E. E:n menneenkäsi-
liää ajatuksia — paikottain kowin konserwatiivillisia, warsin-
kin hollikyytirahan korottamisen asiassa. Toim.

mosten Snellmanin ja Wolffin sekä pormestari Tengströmin mietteisiin, että kyytirahan forotus ei ole hyvä, sillä se olisi yhä auttamaton este köyhemmän ihmisen päästä kotoa pois, ja kuitenkin sattumukset ja asiat ovat niin köyhällä kuin rikkaalla, ja kuin virka-sääty eli virkamies tulee usein matkustamaan tilallisten kustannuksella, niin tulee se jälleen tilallisten rasitukseksi. Jos vaikka koko virkakunta tulisi itseltänsä eli omalla kulungillaan virka-reisut tekemään, niin se on taas niille rasitus. Vai sanotaanko että niille pitää lisätä palkkaa? Hyvä! Waan mistä niille palkka lisätään? Eikö se juokse aina yhäistä waltakunnan suonista, joiden suonten toinen pää on tilallisten raha-kassarossa. Jos taas koulunkäviöt ja virkamiehet wapaute-taan siitä hollivahdin korko- eli lisä-maksusta, ja muut muikkarit siihen sidotaan, niin siitä tulee semmonen sekaotus että jälkimäinen wälitys tulee pahemmaksi kuin ensimmäinen, että joskuu juoni siihen wapauden ja waatimisen wäliin tunkee kuin kiila kurikan pafotuksella. No, uskottawasti reissawaiset eli kyydittävät siitä wähenis, jos kyytiraha forkenis, ja se taas käwis niinkin että hollimiehet saisi usein maata lojottaa pitkät ajat ilman kopekan hyötyä. Mutta kuin kuitenkin hewoset ja miehet pitäis olla warustettu, ei sowi wuoroa auki jättää; se waan olisi tarpeen että se kelmoton hewois räätälys eli se tawaton ajotapa saatais lakkauttaa ja että muutkin ammatit olisi welwoitettu osaltaan hollia käymään, sekä että kaikilla olisi wapaus hollia kyydillä ajaa, kuin myöskin että kass ei pitäis pääsemän yhdellä kyyti-rahalla kulkemaan, joka onkin ihan nurin puolista. Jos nyt esim. on kassi reissawaista täysikaswuista miestä, niin kumpikin waateteineen ja wakkoneen painaa vähimmäkseen 12 leiwiskää, se on jo 24 leiwiskää, siihen vielä lisäksi tulee ehkä 10 leiwiskän painawa kyytimies, se on jo 34 leiwiskää. Tästäpä jo arwaa sen hymänsä millä tawalla sillä kuormalla lennetään usein 2 penikulmaa täyttä juoksua j. n. e.

Maanwiljeliä G. M. Lammilla tahtois muuttaa palvelijoiden muutto-aikaa; waan siinä nykyisessä muutto-ajassa ei ole niin suurta wikaa että se ansaitais muuttamista. Sillä usein tapahtuu että kohta jälkeen nykyisen muutto-ajan tulee jo hyvä reki keli, silloin tarwitaan rengit työssä, saada talwitöitä aikoin. Nykyinen muutto-aika on siis kohdin sowelias aika.

Samasäsa Sittaren 12 numeroissa kototarpeen wiinan poltto sai taas pahan wamman, kuin Turun lähipitäjässä isännät ja muut heidän muassa yltivät ylellisesti juomaan. Se ei mahda olla kuitenkään totta että siellä kaikki niin tekee, — jos joku konna niin tekee, niin silläkö sitten wedetään kaikki yhteisesti yhteen syhyhyn; ja minä tähden ei frunnuun palvelijat tatso perään, saawathan ne osan sakosta ja owathan ne usein hywinkein walppaat sellaisissa asioissa. Ei täällä niin eletä, täällä isännät ja nuoret miehet owat hywin siistit *) ja säästäwäiset, että wiinaa piisais tarpeiksi toiseen polton aikaan asti, sillä jussihan saaliinsa ferralla syöpi. Täällä käytetään kotitarpeen wiinan kanssa niin, että se ansaitsee kutsuttaa kotitarpeeksi, — täällä isännät näkee sen häpiäksi ja tuhlaukseksi Turkulaisen tawalla käydä juomaan; täällä on tultu hawaitsemaan että wiina ei ole mitään wäärä wälilappale, waan wäärin käyttäminen tekee kaikki wääräksi. Ja suurempi rahan tuhlaus on se suuri oluen juominen, waan siitä ei wirteta mitään.

*) Se on hyvä että niin owat! Me peläämme kuitenkin että moni lukee näissä sanoissa liianasta kerskausta ja mikä vielä pahempi on — että moni kurtistaa näissä yksipuolista kotipolton puolustusta.

Toim.

Muistutus: Tämän (menneen) vuoden Suomettressa oli kerta kirjoitus Enolle ja kaikille yhteisesti ja itse kullensin. Siihen kirjoitukseen on moni itsensä loukannut, niin että se on älähtänyt silloin kun se on kolahtanut, waan asia on sillä parattu että kuin tawat muuttuu niin waisukin muuttuu, hywille kiitokseksi ja wäärille muistutukseksi ja parannukseksi, ja johon ei ole sattuma niin älköön nostako hattuaan, syhyhyn ei tarwits lukea itseänsä osalliseksi syhyhden-syhyhyn. Vai pitääkö aina huutaman hywä, hywä, vaikka ei hywä olisi, ja rauha, rauha, vaikka ei rauhaa olisi. Jos niin teemme, niin kaikki pahuus saapi ulkofullatun fuoren, jonka fuoren alla se kaswaa seitsemän sarwiseksi ja sitten kuin se sen päältä silwatun fuoren alla jo on kaswanut niin suureksi ettei enää mahdu fuoreensa ja tulee niin seitsemän sarwisena auringon walkeuteen, silloin ei se ole enää huopia woittaa, silloin, ystäwäni, se ei enää ole yhden päivän työ woittaa, se ei ole enää joskuu maksaran tefo, että aamulla alkaa ja illalla on kypsi.

Ne kuin yllä mainittuun loukkaukseen joutuu, niin ne näkyy joutuneen semmoiseen tilaan niinkuin se, jonka palo-kello herättää ja sitten silmät raolla kuullee sen kamottaman äänen: jo nurkasi palaa, kuullee että se oli wahinko kuin niin wiisaan miehen käteen on kynä joutunut, kuin se, joka kirjoitti kaikille yhteisesti.

Tuli-palo.

Koulu-juttu, muinoinista ajoista.

(Käännös Runebergin alkuperäisestä kirjoituksesta Morgonbladissa 1834.)

„Woimme kyllä," sanoi yksi sota-wanhursista; „meitä on enemmän kun kaartiastia, ja kenraalia saamme kyllä."

„Minä lyön kilpaa heidän rummun-lyöjän kanssa, vaikka hän on sersshanti," kiljasi meidän weitikka ja hänen kaswonsa oliwat ihan tuli-punaiset harmita ja innosta.

„Bojat," sanoi yksi, „läffäme pois ja antaam' kaartiastien jäädä tänne, herra Gyllendeg kaipaa warmaanfin Rehtorille että olemme polkeneet heidän hänen niitullansa ja farfoittaneet hänen lampansa."

„Mistä hän sen tietäisi?" sanoi sota-wanhurs.

„Mistä tietäisi?" sanoi ensimmäinen, „pappilan wanka paimen-akka kulki äsken tästä siwutse maantiellä ja näytti meille keppiänsä; minä näin ja saamme kawahtaa itseämme huomena."

„Ohtä kaikki," sanoi sota-wanhurs, „jos menemme tahi ei; me olemme kuitenkin olleet täällä."

„Ja emmekä me oo kaartiastia huonommat," kiljasi rummun-lyöjä.

„Ja emmekä anna heidän luulla meidän olewan pelfuria!" sanoi pieni sotamies nenä pystyssä.

„Niin, walitkaam' upstieria," huusi monta ääntä, „kuka käypi kenraaliksi?"

Ennenkuin tämä kysymys wastattiin, tapahtui sattumus, joka päätti kaikki wastaukset. Mars-siwa joukko, josta äsken oli sananen sanottu, nimittäin meidän tuntemattoman Herra Kulta-tahtaan (Gyllendeg'in) lammak-sarja, oli jääkärien huutuksessa ja penhateissa mennyt pafoon sille puolelle niitua, johon kaartiastit seisahtuiwat ja jossa saivat olla enemmän rauhasa. Waan nyt tefi kaarti, yhä ästieraten, woimakkaamman sotaliikunnon, josta lampaat aiwan säikähtyiwat ja sitä kyytiä läksiwät pafoon päällikköneen, suuri, musta, Espanialainen päästi ensimmäisnä, ja riensiwät jääkärien puolelle. Nämät, jotka nyt näkiwat oman urhollisuutensa tässä niin hywästi kawahtuna, katseliwat waan

tätä tapausta, sifsi kun yfsi niistä, lifempänä fatsoen farfulaisten fenraalla ja tawattua hänessä wertauffen, joka kofta kaifilta myönytettiin, osoitti fä tensä, nauroi ja huusi: „Pojat, pojat, tuos' on Musta Rustaa!”

„Ja koto hänen rosmo-joukkoja,” huusi toinen, (oli tähän aikaan näillä seuuilla yleisesti tunnettu rosmo, wuosi tätä ennen fiini otettuna joukkoneen, jota pojat ihmettelivät ja nimittivät Mustaksi Rustaksi.)

„Ottakaamme roistot fiini ja pankaamme heidät arestiin!” huudettiin nyt joka haaralta. Enemmän ei tarwittukaan.

Kaikki, unhottaen koftoa ja äkserfisiä, riensivät nyt rosmo-joukkoa wasten, fiini ottamaan fetä waan saatiin. Tätä ei kuitenkään woiu tehdä niin helposti, kun oli aiwottu, nyt täytyi myöskin järfeä käyttää leifissä. Sotapetos löydettiin; reikä awattiin aitaan, jonka tafana oli toinen pienempi niittu, ja wihollinen piiritettiin ja ajettiin warowasti pie neen niittuun, jossa kaikki pritykset farfaamaan olivat mitättömät. So oli suurempi osa joukosta wiety latoon, jossa he olivat wanfina; nimiä, joita sentu monta vuotta hirmuisesti pelkäsi, nähtiin tässä tyhneinä ja kesuina kuin lampaat; waan yfsi oli vielä jälellä, joka myöskin nytkin nelijalkaisessa ja tyhnessä puwussansa uhkasi puolustaa entistä arwoansa, oli pääliffö itse, julma Musta Rustaa. Monta kertaa koeteltiin piirittää häntä; yhtä monta kertaa oli piiri särettynä. Ei ollut fetään näistä pienistä pojista, joka ei seisonut sekä jaloilla että pääläella tämän Mazarinon edessä; myöskin meidän pieni rummun-lyöjä oli ollut esillä ja saannut suuren reijän wasti-rumpuhun, jonka pääsi puski. Nyt olivat ryntäykset loppuneet, lewättiin ja katseltiin toisiansa. Pojat olivat linjassa niitun kolkassa; Mazarino seisoi ringin sisässä walmiina puolustmaan itseänsä.

„Niin, tuolla hän seisoo!” sanoi kynnärän forkuinen forpraali rummun-lyöjälle ja osoitti kädelänsä julmaa wastustajata.

„Niin, tuolla hän seisoo!” wastasi kysytti.

„Sinä olet raukka,” sanoi forpraali ihan tyhneesti.

„Sinä itse olet raukka,” wastasi rummun-lyöjä ja kohotti rumpu-palikkaansa, walmiina rummuttamaan towerinsa nahkaa.

„Miks'et pitänyt häntä fiini kun hän tuli, waan fäänfit rumpusi häntä wasten ja annoit hänen päästä pakoön?”

„Miksi? sifsi että olet tuhma ja me kaikki, kun luulemme että musta Rustaa antaa ottaa itsensä fiini käffillä, niinkuin faritsa; minä olen sanonut että häntä täytyy wangita pyydyksillä.” Tätä sanottuaan heitti hän rummun pois wyöltänsä, otti nuoran, jossa hän sitä fantoi ja tefi siitä paulan.

Yhtäkään sanaa sanomatta meni hän sulettuun aidan-raukoon ja awasi sen jälleen. Tähän sitoi hän paulan niin kawalaasti, että Musta Rustaa, jos hän koetteli päästä läpi, wälttämättömästi tässä löytäisi hirtensä. Kun tämä oli tehty, meni hän takaisin, ripusti rumpunsa röijyn nappiin, otti palikat, meni suoraan nelijalkaisen wihollisensa wastaan ja alkoi rummuttaa mitä woimia waan oli, niin että tämä, tottumaton tällaiseen sota-musiikkiin, olisi tarwinnunna kahdeksan jalkaa päästäfjensä jotenkin niin pian pakoön, kun hänellä näkyi olewan aikomus.

Tähän asti olivat muut towerit waan katselleet mitä rummun-lyöjä tefi; mutta nyt, kun näkivät wihollisen täyttä kysyttiä juoksewan pakoön, niin riensivät he awuksi sellaisella sotahuudolla, ikään kun olisi ollut tarkoituksena kaataa Jerikon muurit. Musta Rustaa ei enempää juossut, hän lensi waan

omaksi wahingokseensa. Sillä tuskin oli hän hofsannut ra'on, jonka läpi hän tuli tähän pulaan, ennenkuin ojent matkansa sinne ja riensi täyttä woimaa paulaan. Ensimmäiset jääkäriä, jotka ajowat takaa, hyppäsivät yli aidan, heidän seurassa myöskin meidän urhollinen rummun-lyöjä, ja kerkesivät nähdä ylpeän wanfinsa viimeiset liikutukset; hän oli hirtettänä. Ja nyt täytyi meidän astua wä häisen taakseppäin tästä ajasta, tehäksämme tutawuutta miehen keralla, jonka pelätty näkö kofta enentää pelästyksen tässä kometiallisessa tapauksessa. (Jatk.)

Ulewä-mielisyys.

(Annettu.)

Kuin muinoin Keisari Bespasian käski yhtä roomalaiista senaattoria antamaan huutonsa maansa hyötyä wastaan, ja uhkasi häntä kohdastansa fuoleamalla, jos hän puhuisi sen puolesta, niin Roomalainen, tietäen että koetus palwella kansaa, oli omassa wallassansa, waikka seuraus oli ainakin wafuutoin, wastasi hymyillen: „Sanoinko koftaan olewani fuolematoin? Wunni on omassa, ja elämäni teidän tahdossa; tehkää mitä te tahdotte, minä te'en welwollisuuttani; ja jos minä kaadun isänmaani palweluksessa, niin minulle tulee suurempi kunnia fuolemastani, kun teille kaifista laakeristanne.”

Ulkomailta.

Saksan suurten waltain, Itäwallan ja Preussin wäli alkaa käydä pahaksi, aina sodan uhkauksiin asti. Itäwallan hallitus on nimittäin viimeisinä aikoina sulasta täytymisestä huonojen raha-asiansa ja monien alusmaakuntien suhteen ruwennut parantamaan entistä kowin itsewaltaista hallitustapaansa ja sillä tawalla woittanut monen Saksan pienen waltakunnan parempaa suosioa kuin Preussi, jonka hallitus taas wastoin päin käytöksellään, toisin kuin perustuslaisia määrätään, on suututtanut sekä oman maansa säädnyt että myöskin Saksan pienet wallat. Preussi pelkää nyt sentähden Itäwallan woittoa kansojen suosioista ja uhkaa Itäwallaa sodalla, jos tämä ei fäänny takaisin entiseen hallitus-menoonsa. Preussi tuntuu lyottawan tässä asiassa Franskan keisarin apuun.

Taksa,

lasfettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Wenäjältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Helmi-kuusä 1863.

Tynnyri rukiita 7 r. 30 f.; tynnyri kauroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 20 f. ja 2:n sortti 15 kop. leiwiskä: hienot wehnäjahot 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa säffi 12 r. 30 f., 2:n sortti 9 rupl. ja leiwisköttäin 1:n sortti 1 r., 2:n ortti 75 kop.; ruisjahot 1:n sortti 8 r. tynnyri, ja leiwisköttäin 1:n sortti 65 f.; tattari rhyynit 11 r.; hirs rhyynit 1:n sortti 15 r., 2:n sortti 14 r., ohran rhyynit 10 r. ja kauran rhyynit 10 r. tynnyri; manna rhyynit 1. r. 40 f., perlrhyynit 1 r. 20 f. leiwiskä; herneet 1:n sortti, 36 kappaaläätävä fuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hienolaatuinen wehnäleipä 10 f. naula, $\frac{1}{2}$ naulaa 5 kop. ja $\frac{1}{4}$ naulaa 2 $\frac{1}{2}$ f.; ruisleipä 5 f. naula, 2:n sortti 2 $\frac{1}{2}$ f. naula; 1 naula Suomen 1:etä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 7 kop., 2:nen sortti eli hywä fopya-liha 5 kop. ja 3:8 sortti eli huonompi samallinen 4 kop. naula; suomen fuolattu liha 1:nen sortti 6 kop., 2:nen sortti 5 kop. ja 3:8 sortti 4 kop. naula; fuolattu fän liha 1:nen sortti 14 kop., 2:nen sortti 10 kop., tuores fän liha 1:nen sortti 14 kop., 2:nen sortti 10 kop., samustettu ffinffu 16 kop., samuttamatoin samallinen 14 kop. naula; lampaan liha 1:nen sortti 7 kop. 2:nen sortti 5 kop. naula; wäsfän liha 1:nen sortti 10 kop., 2:nen sortti 5 kop. naula; tuores woi 25 kop. ja ruuwau walmistukseen felpaama woi 18 kop. naula; liinawoi 20 kop. naula; ja 1 naula fuolaa 1 kopekka.

Wiipurin Raastuwaassa, 31 p. Tammiukuuta 1863,
viran puolesta
J. G. Heinrichus

Huutokauppoja.

Medelst offentlig dels frivillig, dels exekutif auktion, som anställes härstädes lördagen den 14 innevarande Februari kl. 4 e. m., försäljes åtskillig lösegendom i möbel, åkdon, körredskap, skjutgevär, snickareverktyg, vågbalancer, 96 L $\frac{1}{2}$ hampa samt diverse, äfvensom en å Niittusaari holme uppförd kasernbyggnad af stock, hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 3 Februari 1863.

Wold. Ålgren.

Wid offentlig entreprenad auktion, som den 24 nästinstundande Februari kl. XI f. m. anställes inför General Tulldirektionen, kommer att till den minstfordrande utbjudas anskaffandet af 370 kannor bomolja och 163 lis-pund talg, att här i staden under seglationstiden detta år på skeende requisitioner, efter hand levereras till finska kustbevaknings ångfartygen; förbehållande Direktionen sig pröfningen af de skeende anbuden; hvilket härigenom kungöres. Helsingfors, af General Tulldirektionen i Finland, den 15 Januari 1863.

(3) 3

På befallnin.
O. Holmberg.

Medelst offentlig auktion, som verkställes å Fagerö i Pyttis socken, Lördagen den tjugundeåttonde (28) nästkommande Februari, kl. X. f. m. försäljes den del af förolyckade Engelska Briggen »Fremonts» plank- och brädlast, som ligger upplagd på Fagerö, nemligen: 163, $\frac{1}{12}$ Tolfter Plankor, ifrån 3 till och med 11 alnars längd, 3 tum tjocka och 11 tum breda, 201, $\frac{1}{12}$ Tolfter Plankor ifrån 3 till och med 14 alnars längd, 3 tum tjocka och 9 tum breda samt en tolt af 9 $\frac{1}{2}$ alnars längd, 1 tum tjocka och 9 tum breda; hvarom hugade spekulanter härigenom underrättas. Fredrikshamns Sjö-Tullkammare, den 24 Januari 1863.

(3) 2

Gust. Rob. Brunov.

Yksityisiä ilmoituksia

En gymnasist önskar sig kondition såsom barnalärare uti något hus, emot en aflöning af 13 rubel i månaden. Närmare upplysning fås af Polismästar Löfström.

PERUANSK GUANO.

Undertecknade få härmedst underrätta allmänheten derom, att importen af **Peruansk Guano** och dess försäljning för **Peruanska Regeringens** räkning blifvit i hela Ryssland, uteslutande öfverlemnad åt dem; för det närvarande till följande priser:

Mark Banko 160 — per 2000 ff. Brutto Hamburger vigt eller 20 centner, vil köp af 60,000 ff:d eller deröfver

Mark Banko 174 — per 2000 ff:d Brutto Hamburger vigt eller centner, vid köp af 2000 ff:d till 60,000 ff:d.

I säckar, att betalas per kontant, utan afdrag af Tara, godvigt, afslag eller decort,

Uppdrag, förfrågningar och Remisser böra frankerade adresseras till undertecknade herr ar

I. D. Mutzenbecher Söner.

Hamburg i Januari 1863.

(3) 2

Theater-Anzeige.

Unterzeichnete giebt sich die Ehre die, während des nur noch kurzen Aufenthaltes der deutschen Theater Gesellschaft in Wi-burg zur Aufführung kommenden Stücke anzuzeigen und ein hochgeehrtes Publikum um recht zahlreichen Besuch zu ersuchen.

Schauspiele:	Opern:	Charaktergemälde und
Die Valentine	Regimentstochter	Singspiele.
Die Räuber.	Martha.	Unter der Erde.
Ein verarmter Edelmann.		Appel contra Schwie-
Die Juden von Worms'.		gerfohn.
Emilia Galotti.		Robert und Vertram.
Ludwig der Eiserne.		
Der Sohn der Wildniß.		

Catharina Nclitz.

BAL

till förmon för handtverkar pensions-kassan, anställes söndagen den 8 Februari 1863 i Societetshuset. Entrébil-jetter å 75 kop. för herrar, och 25 kop. för damer säl-jas vid ingången. Balen börjas kl. 8 eft. midd.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lifränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söckne-dagar samt att jag gerna lemnar upplysningar an-gående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glinskantinen rahakaswin-laitos Turussa.

Min-miehenä täällä Glinskantinen rahakaswin laitoksella Tu-russa, saan minä ilmoittaa että vanoja nimitettyyn laitokseen saadaan maksaa minullen joka arki-päivänä ja että minä mie-leskoni annan tietoja laitoksen tarpeituksesta j. m. m.

Paul Wahl.

Wuokrataan.

Uti handlanden T. Zagels gård inom fästningen uthy-res från den 1:ta näst instundande Juni på ett eller flere år ett qvarter bestående af sju boningsrum, varm tam-bur, källare och nödvändiga uthus. Om hyresvilkoren öfverenskommes med undertecknad.

(3) 3

Adolf Relander.

Myytävänä.

Kolme kartanoa N:o 30—32 Meisniemen Iopotiassa, suu-rella kadulla, jotta kuuluvat kauppa-ies mainajan M. Kosche-lewan perillisille, tarjotaan myytävänä. Tarfemman tiedon antaa perillisten holhoja (wörmynteri) kauppa-ies Alexander Swanoff, Dibowan kauppa-puodissa.

Gårdarne N:ris 30—32 i Wiborgska förstaden vid stora gatan, som tillhöra afidne handlanden M. Koscheleffs Arfvingar, stå till salu. Närmare underrättelser lemnar arfvingarnes förmyndare, handlanden Alexander Ivanoff i Diboffska salubodan.

Дома подъ № 30—32 находящийся на Выборгскомъ Форштадъ на большой улицѣ, принадлежащій наслед-никамъ умершаго купца М. Комелева желающіа ку-пить могутъ. Адресоваться въ Лавкѣ Дыбовой къ опе-куну наследниковъ, купцу Александръ Иванову.

Nyligen inkommit

till Nya Colonial handeln midtemot klocktornet

Buhler v. der Lenk Fab-riks Schweitzer Ost.

Wiipurissa, M. M. Zilliatuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 6.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Otawaa, Sanomia Wiipurista,

jota toimitetaan tänäki vuonna 1863 lisätäh-
tineen samana aikana ja yhtä suurena kuin
tähänkin asti, jaapi tilata täksi vuodeksi täällä
Wiipurissa h:ra M. M. Zilliauksen kirjapai-
nosja ja myös kaikkia Suomen postikoutto-
reissa 1 ruplalla ja 35 kop. hop., j. o. 5
markalla ja 40 pennillä Suomen rahassa koto-
ja 68 kopelalla puoleksi vuodeksi, johon jo on
luettu sekä postirahat että postimestarien wai-
mat. Vchden tarkoitus sekä toimittaja tulee ole-
maan sama kuin tähänkin asti on ollut.

Wiipurista.

Anton Erik Sagerström, Wiipurin hovi-
oikeuden wara-presidentti, waipei täällä fuoleman
uneen viime perjantai-iltana kello 7. Hän oli
77 vuoden vanha, ja saamme ehkä wasta enem-
män kertoa tästä uutteraasta ja kunnan miehestä.

— **Wiipurin Suomalainen Kirjallisuus-
seura** piti viime tiistaina, 3 p. t. k., vuosiko-
koustansa, jossa useimpia seuran asioita oli kes-
kusteltawina ja päätättäwinä. Seuran sihtieri luki
vuosikertomuksen seuran töistä ja toimista nyt wii-
meksi kuluneella vuodella ja rahaston hoitaja antoi
esille wuosi-tilinsä, joka näytti: a) Seuran rahas-
tosja maksuja vuoden kuluessa 719 rpl. 25 kop.
ja säästöä kassassa 453 rpl. 62 kop., b) Agriko-
lan muistopatsaan rahastossa 6% korkea kantawaa
säästöä tulemaan wuoteen 50 rpl. ja c) Wilken
koulun rahastossa maksuja vuoden kuluessa 918
rpl. 13 kop. ja säästöä tulemaan tili-wuoteen
23,511 rpl. 95 kop. hop. Wilken koulun johtaja
luki myös kertomuksen koulun kahden ja puolen wuo-
den waiikutuksesta. Kertomuksesta näkyy, että koulu
on waiikutannut ainoastaan yhdellä, ensimmäisellä,
luokalla, jossa uskonoppia, kirjoitusta, ainekirjoi-
tusta, maatiedettä, historiaa, luvunlaskeuttoa, puus-
tawi-laskua, mittausoppia, eläintiedettä, kuffaisop-
pia on luettu hywin saman werran miltei enem-
män kuin ruunun ylä-alkeskoulussa on tawallista;
pait näitä on myös fyysikkia ja kemiaa luettu koto-
joukko ja Ruotsin kieltä niin paljon, että oppilaat
jo jotenki ymmärtävät ruotsinkielisen kirjan. Hy-
wän taipumuksensa wuoksi on eräs oppilas M. Iko-
nen ainekirjoituksen saan saanut Runebergin kir-
jasta Fänrik Ståls sägner kääntää runollisesti kapa-
paleita. Tämä nerokas poika ereni fuolon kautta
koulusta viime syksynä, ja sitten on koulussa ollut
ainoastaan 9 oppilasta, sillä kouluun otetaan uusia
oppilaita waan joka kolmas wuosi. Senjälkeen
seurasi se aina vuosikokouksissa tawallinen wirta-
miesten wäli ja seuran toiwon mukaan jäiwät
entiset wirtamiehet kaikki wirtoihinsa edelleen, ollen

siis Rannan kirkonkunnan tuomari herra asesessor
M. Lawonius seuran esimiehenä, hovi-oikeuden siht-
tieri M. Alopaeus wara-esimiehenä, konsuli W.
Hackman rahaston hoitajana ja konrehtori M. G.
Corander sihtierinä. Tilikirjoja tutkimaan walit-
tiin herrat hovi-oikeuden notario M. K. Hornborg
ja ruunun woutti B. W. Tornell. Hallitukselle lä-
hetettävä ja nyt walmiiksi kirjoitettu ehdotus saada
Suomen kieltä oikeuskieleksi luettiin Seuralle ja
päättyi se lopullisesti ylimalkaan semmoiseksi, kuin
Otawan edellisissä numeroissa jo on kerrottu, kui-
tenki sillä muutoksella, että pappiloilleki suotiin wiihi
wuotta harjoitus-aikaa, joten ehdotettiin heidätki
wasta vuonna 1869 pakotetuiksi kirjoittamaan kaikki
kirjansa suomeksi pait pöytäkirjoja, joita jo owat
welwolliset suomeksi kirjoittamaan. Tuomiokapitu-
lin fyysymys Wilken koulun tulewaisuudesta tuli
wastatuksi üten, että seura ei näe koulun nyt mi-
tään muutosta waiitiwan, ja muissa Tuomiokapi-
tulin anotuissa tiedoissa on Seuran pöytäkirjoista
otteita Tuomiokapituliin lähetettävä.

Aitaukswelwollisuudesta.

I.

„Helsingin Uutisien“ n:ssa 6 sanotaan: „aitauk-
swelwollisuuden muutoksesta arwelee moni talon-
poika, että se (esitelty muutos) kyllä on luonnolli-
nen ja mukawa herroille, joilla tawallisesti on la-
weat maat, mutta mahdoton pienille tiloille.“
Omaa mieltänsä tässä asiassa „Uutiset“ ei wät il-
moita. *) He sanowat kumminki jos talonpoikainen
sääty, jonka asiaa siinä nimen-omaan (?) ajetaan,
olisi muutosta wastaan, emme tiedä olisiko se oi-
kein toiwottawakaan.“ Tästä woipi siis tulla sii-
hen luuloon, että „Uutiset“ ei wät joisi muutosta ny-
kyisessä aitaukswelwollisuudessa sentähden, että asia
koskee oikeittain pienien tilojen isäntiä ja nämät
luulewat muutosta itselleen wahingolliseksi. Me
puolestamme olemme tässä asiassa ihan toista mieltä
ja tahdomme siis muistuttaa, että

1:ksi, aitaukswelwollisuudessa esitetty muutos ei
millään tawalla ketaan aitaamasta kiellä, ei her-
raa enemmän kuin talonpoikaakaan;

2:ksi, tämä muutos koskee aatelis-säätyä, se kos-
kee papiis-säätyä, se koskee porwari-säätyä ja talon-
poikaisessa säädyssäki se koskee suuren tilan isäntiä
ihan saman werran kuin pienempi tilan isäntiä, se
koskee loitia ja mökkilläisiäki ja kaikkia kella waan
on lehmä tai lamma, hewoinen tai porsa; eikä
siis pienen tilan isäntien ehkä wäärä luulo saa
toijien oikeutta polkea;

3:ksi, se mainittu luulo, että tämä muutos olisi
mukawa suuren tilan isännille waan ei pienille ti-
loille, on ihan wäärä.

*) Sittemmin owat H. U:t n:ssa 8 tässä asiassa mieltänsä
ilmoittaneet. Se kirjoitus olisi ehkä hywä, jos sitä ymmär-
täisi. Mutta waha haitta on, ettemme tiedä mitä H. U:t
„raja-maalla“ tarkoittawat, johon ei elukoita saa panna. Sa-
mate puhellaan siinä „aidasta“, jossa toinen ei tahdo osaa
ottaa. Warmaan siinä tarkoitetaan raja-aitaa, eikä haka-
aitaa, wai miten?

Näitä muistutustamme koitamme tässä todistaa. Raf. R. 5: 3 laskee, että aidan pitää oleman 2 tyynärää korkeaa ja 2 tyynärää seiväsparien välillä, tarffa, wahwa ja niin tiheä että estää raawaat ja siat. Raf. R. 9: 3 sanoo, jos eläin menee toisen kelmottemasta aidasta, antakoon kiini-ottaja eläimen pois, waan aidan isäntä palkitsoon wahingon ja sakoitettakoon. — Nämät kohdat on ehdoteltu muuttaa melkein näin: kella raawas eli eläin on, hän hoitakoon raawastansa niin, ettei se wahinkoa toisen maalla te'e, suojelkoon maata aita tai ei; jos wahinko on tapahtunut palkitsoon raawaan isäntä wahingon. Tässä ei millään tavalla ole ketään kielletty aita tekemästä, se pitää jokaisen ymmärtää. Ken aita tarwitsee ja katsoo sen itselensä hyödylliseksi, häntä ei kukaan ole kieltänyt aita rakentamasta, waikka hän sen tefisi pilwiin asti korkean ja niin tiheän, ettei sääsketkään läpi lennä. Ja jos laki tässä kohdin kerran muutetaan, niin tosin moninaki vielä vuosina Suomen wähenewiä metsiä aidaksiksi, seipäiksi ja wiskiksi haistataan, sillä ei metjän wihaajat niin samaa maasta häwiä, jos ymmärtäwäiset pääsiwätki siitä käskystä, joka nyt pakoittamalla heitä pakoittaa metjänsä raiskaamaan. Mutta tässä on waan fyysmys kenen welwollisuus se on aita kstantaa, joko sen, kella on ruisia ja niittyä, taikka sen, joka on poraan tai hewoisen isäntä. Onko se ruis tai hewoinen, mikä aita tarwitsee? Eli toisin fyysmen: rakennetaanko aita estämään ruisia hyppäämästä toisen maalle wai hewoista hyppäämästä toisen niittyyhyn? Onko se minun rutiini wai minun hewoiseni, joka on pahantefiä ja jota minä olen welwollinen aidalla estämään? Aidatsoon siis jokin, jolla eläimiä on, waikka wäskiset aidat, ja aidatsoon myös rutiinsa, lauran ja niittynsä, jos hän niin tahtoo ja edulliseksi näkee; ei häntä tämä muutos siitä ensinkään kiellä, waikkei se myöskään siihen ketään pakota.

Että aitaus-welwollisuuden muutos koskee jostaista Suomen waltiosäätyä, pitäisi myös jokaisen ymmärtää. Matelis-säätyhyn kuuluwilla on sekä farjaa, jota on aidoilla tai muulla pahanteosta warkastawa, että myös maatiloja, joista odottawat riistaa myöväksensä tai syöväksensä. Papis-säädyllä on myös maawiljelystä sekä farjaa. Että pormareillaki on farjaa, sen torwien törinä kesä-iltoina Wiipurisfaki todistaa, ja monella pormarilla on pelot ja niitytki. Että talonpojillaki on farjaa sekä peltoa, sitä ei ole kukaan riitaan pannutkaan. Siis luulissimme eitetyn muutoksen koskewan jokaiseen säätyhyn, etenki vielä kun moni pormari tulewaisuudessa on eläwä niistä hirjistä, jotka kaswawat niistä seiwäspuista, joita nyt kaswamaan jätetään, ja saapi lämpimänsä niistä puista, joita nyt ei aidaksiksi tärwätä. Tämä on siis jokaiselle säädylle yhtä hellä asia, päättääessä, jos raawaan isäntä on welwollinen aita tekemään eli muulla tavalla raawastansa hoitamaan, taikka jos pellon isäntä on welkapää ihan wieraita eläimiä kaitsemaan ja wahitimaan.

Kolmanneksi olisi vielä selwitettävä, jos aitaus-welwollisuudessa esitelty muutos on mukawa suuren tilan isännälle, waan mahdoton tai suoraan sanottu wahingoksi pienen-tilan isännille, taikka jos se on wahingoksi molemmille ja pienen tilan isännälle vieläpä suuremmaksi wahingoksi kuin suuren tilan isännälle.

Kun waltiopäiwän 11:8 fyysmys esittää tilojen jakamista nykyistä pienempiin osiin ja luultawa on, että kaikki Säädyt suostuwat tähän niin hyödylliseen ehdotukseen, niin on arwattawa, että pieniä tiloja syntyy Suomen oikeen tufulta. Mutta hywin pienien tilojen isäntiä, jotka maa-

wiljelyksellä eläwät, löytyy Suomessa jo nytkin hywin paljon. Ottakaamme siis sellainen tila, jolla on peltoa 12 tyynyriin alaa kolmeen osaan jaettuna, ja saman werran niittyä, kolmessa eri palstassa *) ja lasketaan luku mitä tällaisen tilan aidat nousewat maksamaan. Kuusi aidaa ja seipäitä on nykyisinä aikoina hywin harwassa kohdin saatawa. Tawallisesti aidakset sekä seipäät owat huonoa mänty-puuta ja maksawat 3 rupl. syli, metsään särettyinä. Jos wiidestä ruplaasta saapi sylen kottiin wedetyksi, niin on hywä. Joka syli aidaksia tulisi siis maksamaan 8 rupl. hop. Oetaan nyt peltomaa yleensä olemaan 420 tyynärää pituudeltaan ja 400 tyynärää lewendeltään, mikä tekee 12 tyynyriin maa-alan. **) Jos tätä aitaamaan käwisimme, niin soveltuu luku seuraawaisesti:

547 syltä piiri-aitaa ottaa 11 syltä aidaksia, à 8 rpl.	88:
280 syltä wäli-aitaa ottaa 5½ syltä aidaksia, à 8 rpl.	44:
3720 seiwästä waraseipäineen, à 1 f. f:le	37: 20.
2500 wisk-seppiä, à 30 fop. sadasta	7: 50.
Aitaamiseen 16½ renki-päiwää, à 40 fp.	6: 60.
<hr/>	
Yhteensä 183: 30.	

Potaatti- ja kaali-maa, ollen 100 tyynärää pitkä ja 70 tyynärää lewä, wiepi aitaansa rahaa 26 ruplaa.

Jos taas otetaan jokin niistä kolmesta niitystä olemaan 300 tyynärää pitkä ja 190 tyynärää lewä, niin tefiji se

327 syltä aita, ottaen 6½ syltä aidaksia, à 8 rpl.	52: 03.
1470 seiwästä, à 1 fop. fapp.	14: 70.
1000 wisk-seppiä, à 30 fop.	3: —
Aitaamiseen 6½ renki päiwää	2: 60.
<hr/>	
Toisen niityn aita	72: 34.
Kolmannen niityn aita	72: 33.
<hr/>	
Yhteensä 217: 00.	

Tawallinen wajffa-haka, ollen 200 tyynärää pitkä ja 140 tyynärää lewä, waatii aita, joka saman luvun jälkeen tulisi maksamaan 50 rupl. 70 fop.

Jos kaikki lasketaan yhteen, niin tällaisen tilan aidat maksawat:

Pellon aidat	183 rpl. 30 fop.
Potaattimaan aidat	26 " — "
Niityn aidat	217 " — "
Wajffa-hakan aidat	50 " 70 "
<hr/>	

Yhteensä 477 rpl. 00 fop.

Kuusiasta puista rakennettu aita keetää 10 ja wiisitoistaki vuotta, mutta talonpoikien tawalliset räätä-männysiä ja koiwu-puista syhätty aidat kestävät tuokiin 6 tai 7 vuotta, ennenkuin joka seiwäs ja aidas on ihan uusi pantawa. Tawallisesti näitä korjataan joka wuosi, mutta usihan puu korjatesfaki pannaan. Jos siis otetaan aita kestämään 7 vuotta korjaamatta, niin tällainen aidan pienen tilan isäntä menettää aitoihinsa joko työssä, rahoissa tai puissa vähimmittäinki 68 rupl. hop. joka wuosi. Se on toisin sanottu, tällainen ¼₂₄:n osan manttaalin tila ei pääse sillä, että se antaa metsämaansa laitemeksi loisien ja muun irttonaisen mäen farjalle, sen pitää vielä menettää

*) Niittyä tällaisella tilalla on muutamissa paikoissa enemmän, waan on koko joukko tiloja, joilla on niittyä vähemmän. Tässä otettu niittumäärä on olewinaan keskimääräinen, ja mitä enemmän olisi tilalla niittyä sitä enemmän tarwitaan silloin aitaakin.

**) Harwoin on pelto näin yhtä-siwuinen. Se on tawallisesti sokeaa. Mutta mitä kaitasempi pelto on, sitä enemmän aita siihen tarwitaan. Ja jos pelto-osat, niinkuin useinki on laita, sattuwat olemaan eri paikoissa, niin newetäwät vielä enemmän aita.

vuotuiseksi 68 rupl. varjellakseen samojen lehmii ja porkaita pahanteosta! Eynstä tosin on nurek-
sittu, että maawiljelykselle on työnnetty maksu mak-
sun niskaan, emmekä mekään voi olla tässä mai-
nitsematta sitä merkittävää eroitusta, mitä tämmöi-
selläki pienellä tilalla mennä vuonna oli oikean
ruunun weron ja niiden määrätömiin erinäisien
sekä kappamaksujen eri summien välillä. Tämä
1/24:n osan manttaalin tila sai maksaa:

	Rupl.	fop.	
Tilan wero-rahaa	"	53.	
tihuntia	"	25.	
wiinanpoltto-rahaa	"	42.	
heinä ja wakanfi-rahaa	"	90.	2: 10.
Ruunun-wordin kannettawia			
erinäisiä maksuja	5:	47.	
Kappa-maksuja	5:	05.	
Pitäjän tarpeita	1:	35.	
Hollikyyti	2:	00.	13: 87.

Yhteensä 15: 97. *)

Mutta mitä vähäpätöinen summa tämä kum-
minä on, sitä weroa vastaan 68 rupl. hop., mitä
tämä tila saapi maksaa wieraisten eläimien holho-
misesta.

Jos karjasta saatu woi ja maito, sitten kuin pa-
pit ovat siitä osansa ottaneet, riittää vuosittain
tarpeellisiin huone-rakennuksiin, työ-aseiden ostoon
ja korke-rahon suorittamiseen, niin on hyvä. Pel-
lon antimet woiwat tällaisesta tilasta tuottaa wuo-
dessa noin 140 ruplaa, sillä kolmas osa vuoden tu-
loista hywin hywästi menee isännältä sinne tänne
maawiljelyksessä tarwittawaan apuun. Siitä woi-
toista aidat siis wiewät jo puolet ja ulosteet vielä
16 ruplaa. Siis täytyy isännän kituen elättää
itsensä sekä perheensä vuosikauden 56:lla ruplalla!
Waan jos hän ei olisi aitaamaan welwoitettu, niin
lisääntyisi hänelle vuoden eläkettä jo toiset puolet.
(Jatk.)

*) Kun tähän vielä lisätään se raskas maantien taso
ja kerjuu, niin taitaa piisata weroa tällaiselle tilan osalle!
Ei taida siis maawiljelys jaksaa enään suostunta-weroa mak-
saa. Jos maawiljelystä edistää, taikka waan elossa pysyt-
tää tahdetaan muulla tavalla, kuin lahjoilla kateuueina, niin
pahoin pelkaamme, että ne wuesi wuodelta enentyvät "eri-
näiset maksut" sekä kappamaksut owat maawiljelykseltä wä-
hennettävät. Keskittämällä waatii, että ne muut elatus-keinot
saawat raskuutta ja weroa saman verran kuin maawiljelys.
Maksajet he sen tarwittaman suostunta-weron ja ottajet
myös osaa niistä lomin lewisä "erinäisistä" ja kappamak-
suisista, jotka maawiljelijän harteilla tähän asti owat paina-
neet wuesia tosin jo monta.

Tuli-palo.

(Jatko n:sta 6.)

Meillä on jo ollut tilaisuus nimittää kaupunnin
kunniallista pakaria, herra Gyllendeg, ja tahdomme
waan toiwoa että hän olisi lufialle yhtä tuttu, kuin
jokaiselle hengelle asuwa kahden, kolmen penikul-
man matkaa hänen kyltinsä ympärillä. Herra Gyllen-
deg'illä oli jo kaksikymmentä vuotta ikää, joka myös
oli pannut hänen hiuksensa harmaaksi, ei ainoas-
taan jauho. Meljakymmentä vuotta oli hän ollut
pakarina sendussa, ja hän raskaasti puheensa sekoit-
taa tämän kiitoksensa. Ihmiset sanoivat hänen
olewan mahdottoman rikkaan ja warma oli ett'ei
hänellä ollut leiwän puutetta. Hän oli lihawa ja
pulskea. Lihawuutensa, joka muuten oli kaifi-
enin suuri-arwoinen hänen olennoisensa, oliwat
surut ja wihat tuettaneet hänelle. Lufia häm-
mästyy; mutta hänen oma selityksensä oli, että
suru ja wiha oli hänen jokapäiwäinen leipä. Ei
woida wäittää, ett'eiwät ne olleet hänelle kehoitus-
aineena ruokahalullensa, ja senpätähden, kun tah-
toi tehdä itsellensä hywän atrian, tahi muuten tunsi
waisten-mielisyyttä ja inhoa, meni hän edeltäpäin

alas werstaansa ja otti sieltä wihan. Nyt wan-
hoilla päimillään oli totuttu tapa muuttunut pa-
haksi tawaksi; hän woi tuskin elää tunnin toru-
matta, ja ihmiset sanoivat häntä riitaiseksi ja kinf-
kuiseksi. Muutama kerta wuodessa annettiin hä-
nelle aika riita-kalastit, jolloin hän sai nauttia kyl-
läksensä; sellaiset pidot antoivat hänelle koulupojat
kun he polkivat hänen niittunsa tahi wiskasivat
fiiriä hänen kylttiinsä. — Vielä tahdomme sanoa
että herra Gyllendeg joka pyhä käwi kirkossa, aina
lähettti raha-roosansa niin kowasti haawiin, että
tämä kaisui ikään kun olisi wisanut kassi; hän ei
ollenkaan fikennut, ainoastaan kaiffiin suurimassa
wihaasnaan, hän oli niin siwä-mielinen rikkaudek-
sansa, että hän aina sanoi itsensä köyhäksi, wai-
notuksi ja yksinäiseksi maailmassa.

Melkein siihen aikaan kun pojan-nalikat niitulla
weiwät lampaita arestiin, meni herra Gyllendeg
werstahansa, herättävään puolipäiwä-uneestaan.
Hän oli nyt warsin kauwan ollut torumatta, siis
kuohui hänen huokauksensa ja hänen sieramensa le-
weniwät owelle astuesssa; oli itäänkun hän olisi
tuntunut hajun jostakusta harmista.

"Jumala warjelloon minua," sanoi hän heti si-
sään astuesssa ja loi silmiänsä ainoaan säiliinsä,
joka oli wanha piika talossa, "Jumala warjelloon,
Eufanna, kun sinun silmäsi owat noessa. Ihan,
kun et koskaan ennen olisi unnia korjellut, ihmi-
uen. Mitä luulet ihmisten sanewan? He sanowat,
torakat owat enemmän kun sastrani.

(Jatk.)

Piiskun-kone.

Piiskata orjia koneella on Amerikassa jo rahaa
tuottawa teollisuus, josta sanomalehti Missouri
Democrat kertoo seuraamaa: „Lufija ei ehkä tiedä,
että Etelä-walioissa on ihmisiä, jotka orjien piis-
kunta käyttävät oikeana elatus-keinona, ja kum-
minä on tämä totta. Tähän tarkoitukseen on jo
parannettu kone keksitty, jossa orjia oikeen tufulta
woipi piiskata. Ofsi tällöinen piiskun-kone on
Mayenassa. Piiskun-huone, jossa tätä kutsutaan,
on kyltä pitkä ja yhtä-lewä sekä 5 kynnärää kor-
kea. Lattian kanssa tasapintaaisesti kulkee kassi ra-
tasta, joiden ympärillä kiittää nahka-remeli, mi-
hin koko joukko piiskan simoja on liitetty. Toinen
rattaita on liitetty liikutawaan hammas-rattaaseen,
jossa on kampi. Wahwa orja, tarttuen kampiin,
panee koneen liikkumaan. Piiskun-huoneeseen on
yhdistetty fonttori-huone, jossa maksu otetaan, ja
riisuma-huone, jossa pieksettävät orjat riisutaan ja
6 kerrallaan ajetaan simoja siitämään. Owi su-
letaan, orja tarttuu kampiin ja kello kädessä mää-
rää koneen isäntä miten kauwan konetta on liiku-
tettava. Rattaat kiepumat hirmuisella nopeudella,
noin 200 kertaa minutissa ympäriinsä, ja simat
siwaltawat onnetonta orjaa päästä jalkoin asti tu-
hansilla werisillä raamuilla. Koneen isäntä, h:ra
Hampton Jones, katsoo wiisitoista minuttia koh-
tuulliseksi ajaksi, jolloin nuo puoli tusinaa orjia en-
nättää tarpeeksi asti pieksää. Mita tosin ei ole
pitkä, mutta ei hintakaan ole suuri; hän ottaa waan
yhden dollarin (1 rupl. 35 fop.) jokaisesta piek-
settävästä miehestä. Mutta helwetin tuskat ei-
wät woi olla suuremmat kuin tällöinen rangais-
tus! Kun aika on kulunut ja ne onnettomat orjat
wedetään ulos, wawisten ja werissä, owat he enem-
män kuolleita kuin eläviä. Etelä-waliojen herrat
lähettävät monien penikulmien päästä orjiansa
tänne pieksettäwiksi, ja koneen isännällä oli suu-
ret tulot, kunne nykyisen sodan alla Pohjois-wal-
tojen sota-laumat tänneki ehtiwät ja häwittiwät
häneltä tämän hywän koneen."

Lautamiehistä.

Näyttääksenne miten lautamiehet Ruotsissa tietävät minä arvoisia miehiä he oikeuden istunnoissa ovat, tahdomme sanomalehdestä Nya Dagligt Allehanda tähän ottaa seuraavan ilmoituksen: Tämän vuoden (1862) syys-käräjisä Neder-Kalix'in pitäjän käräjäkunnassa tapahtui, että päättäessä erästä juttua oikeuden koto lautakunta yhdistyi eri päätöksen vasten sitä, mitä virkaa toimittava tuomari C. B. Norström katsoi oikeaksi. Lautakunnan puolue tuli täten yleisen lain mukaan voittamaan ja päätöksen tekemään.

Kuulutuksia.

Sedan Hans Kejserliga Majestät, på derom gjord underdånig ansökning af Häradshöfdingen i Stranda domsaga, Hofrätts Assessoren och Riddaren Magnus Lavonius, medelst resolution af den 13 nyssförvikne Januari i Nader beviljat Hofrätts Assessoren och Häradshöfdingen ledighet från utöfningen af domare embetet i Nykyrka sockens och Kuolemajärvi kapells samt Björkö och St. Johannis Socknars särskilda tingslag af nämnde domsaga intill den 1 Juli nästkommande år, så varda, jemlikt Kejserliga Brefvet af den 5 April 1842 och Hofrättens i följd deraf den 19 i samma månad utfärdade cirkulär, hugade competente sökande som önska domare embetet i berörde tingslag under tiden förestå, härigenom antydde att i sådant afseende inom trettio dagar härafter denne dag likväl oräknad, hos Kejserlige Hofrätten sig skriftligen anmäla och behörigen styrkte merit förteckningar tillika hit ingifva. Kejserlige Wiborgs Hofrätt, den 3 Februari 1863.

Enligt befallning:
Magnus Alopæus.

Juridiska föreningens öfverlägning i Wiborg sammanträder thorsdagen den 12 innevarande Februari klockan fem eftermiddagen å Kejserlige Hofrätten, till öfverläggning och besvarande af följande i års programmet upptagne frågor: N:o 9 i allmän civil lag, 4, 5 och 6 i allmän kriminal lag samt 1 och 2 i speciel lag. Wiborg, den 9 Februari 1863.

Bestyrelsen.

PERUANSK GUANO.

Undertecknade få härmedst underrätta allmänheten derom, att importen af **Peruansk Guano** och dess försäljning för **Peruanska Regeringens** räkning blifvit i hela Ryssland, uteslutande öfverlemnad åt dem; för det närvarande till följande priser:

Mark Banko 160 — per 2000 ff. Brutto Hamburger vikt eller 20 centner, vid köp af 60,000 ff:d eller deröfver

Mark Banko 174 — per 2000 ff:d Brutto Hamburger vikt eller centner, vid köp af 2000 ff:d till 60,000 ff:d.

I säckar, att betalas per kontant, utan afdrag af Tara, godvikt, afslag eller decort,

Uppdrag, förfrågningar och Remisser böra fränkerade adresseras till undertecknade herrar

I. D. Mutzenbecher Söner.

Hamburg i Januari 1863.

(3) 3

Wuokrataan.

Inom fästningen uti Koscheleffska gården N:o 89 tvenne rum för ungherrar eller ett mindre hushåll, antingen med eller utan kök för billigt pris.

2 varma snygga rum med tambur, skild ingång och del i bagarstuga, i kapten Bergs gård, uthyres hållst åt Herrskap utan tjenstefolk. Uppassning och vatten fås å stället. Äfven uthyras af densamme enskilda rum, passande för arbets-folk och formän.

3) 3

Öfre våningen i undertecknads stenhus, innehållande 8 rum, tambur, kök och skafferier, samt nödige uthus, att tillträdas d. 1 Juni. Par kamrar och ett vindsrum med eldning, kunna dessförinnan eller nu genast erhållas, efter öfverenskommelse med

B. S. Hougberg.

Huutokauppoja.

Julkisessa Auktionissa, jonka määrätty rakennus neuvokunta toimittaa Kiivennawan seurakunnan pitäjän tuomassa lauantaina ensi tulewan Maaliskuun 14 p kello 11 e. p. p., ulostarjotaan vähimmän vaativalle ja parhaiten luotettavalle, urakalle, asianomaiselta virkamieheltä wakuutettua takauksella, Kiivennawan kappalaisen virka talon efi puustellin kirtanoiden muuttelaminen ja uudesta rakentaminen, estyessellisesti 4882 hovia ruplan fulungilla. Tämän urakan ehdot tulewat auktionissa tarkemmin määrättäväksi sekä urakan huutajien felvollisuus neuvokunnalta tutkittavaksi; rakennustin hanffiiwat pitäjänmiehet kirjaa ja fulungin estys on joka lauantai päivänä alafirjoitetun tyfönä saapuvilla. Annettu Kiivennawalla 3 p. Helmikuuta 1863.

Rakennus neuvokunnan puolesta:

G. Kiljander.

Medelst offentlig auktion, som verkställes å Fagerö i Pyttis socken, Lördagen den tjugundeåttonde (28) nästkommande Februari, kl: X. f. m. försäljes den del af förölyckade Engelska Briggen »Fremonts» plank- och brädlast, som ligger upplagd på Fagerö, nemligen: 163, ¹¹/₁₂ Tolfter Plankor, ifrån 3 till och med 11 alnars längd, 3 tum tjocka och 11 tum breda, 201, ⁹/₁₂ Tolfter Plankor ifrån 3 till och med 14 alnars längd, 3 tum tjocka och 9 tum breda samt en tolft af 9 ¹/₂ alnars längd, 1 tum tjocka och 9 tum breda; hvarom hugade spekulanter härigenom underrättas. Fredrikshamn Sjö-Tullkammare, den 24 Januari 1863

(3) 3

Gust. Rob. Brunov.

Yksityisiä ilmoituksia

Af anledning får jag den vördade allmänheten till kännagifva, att underskrifven fullföljer och emottager alla sorts till skräddare yrket hörande arbeten, såsom tillförene. Härmed förbjudes på min räkning, till någon annan person, utgifva någon vara eller medel, emedan jag derföre icke går i ansvarighet. I. F. Forselius, boende i St. Petersburgska förstaden vid stora karelska gatan i gårds ägaren Udartsofs gård.

En gymnasist önskar sig kondition såsom barnalärare uti något hus, emot en allöning af 15 rubel i månaden. Närmare upplysning fås af Polismästar Löfström.

(3) 3

I. D. Mutzenbecher Söner
och
A. I. Schön & C:o.

Myyntämänä.

I dessa dagar inkommen

God kryddad Eknäs Wassbuk

i Colonialhandeln midt emot kloktornet.

Продается Корова хорошей породы и скоро тѣлится, о цѣнѣ спросить въ новомъ домѣ Капитана Берга на Петербургскомъ Форштатѣ.

Wiipurissa, M. A. Jilinauksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

E i l a t a a n:

Billiafuksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikkialla maamme postifonttoreissa.

N:o 7.

Perjantaina 13 päivänä Helmikuuta.

1863.

Wiipurista.

Anton Erik Fagerström, joka haudattiin viime tiistaina, oli syntynyt 26 p. Eysst. 1786 ja oli siis kuollessaan 76 vuotta 4 kuukautta ja 11 päivää vanha. Erhetyö viime lisätähdessä, jossa hänen ikänsä sanottiin olevan 77 vuotta, tulee siitä, että kirkon kirjoissa sanotaan hänen syntyneen 26:s tammik. 1786. Hän kirjoitettiin auskultantiksi Turun hovioikeuteen 19:s kesäk. 1809 ja auskultantiksi Vaasan hovioikeuteen 5:s jouluk. 1810; sai varatuomarin nimen 6:s kesäk. 1815, tehtiin Vaasan hovioikeuden kanslistaksi 14:s lokak. 1818 ja erotettiin mainitun hovioikeuden lisäviskaaliksi 20:s helmik. 1819, notarioksi 14:s toukok. samana vuonna ja proto-notarioksi 25:s huhtik. 1822; nimitettiin armoissa asessoriksi Vaasan hovioikeuteen 10:s maalisk. 1823, sai kunnia-merkin 15 vuoden viran toimituksesta 2 p. toukok. 1832 ja 20:stä virkavuodesta 15:s jouluk. 1836; nimitettiin armoissa hovioikeus-nemvokseksi Vaasan hovioikeuteen 12:s tammik. 1837 ja muutettiin samallaan toimitukseen Wiipurin hovioikeudessa 19:s kesäk. 1839; tehtiin ritariiksi Keis. S:t Vladimir tähdistön neljättä luokkaa 15:s huhtik. 1841, sai kunnia-merkin 25:stä virkavuodesta 9:s jouluk. 1841 ja 30:stä virkavuodesta 21 p. jouluk. 1846; tehtiin ritariiksi Keis. S:t Anna tähdistön toista luokkaa 29:s maalisk. 1848, sai kunnia-merkin 35:stä virkavuodesta 14:s jouluk. 1851; sai Wara-Presidentin nimen ja arvon 14:s maalisk. 1855 ja kunnia-merkin 40:stä virkavuodesta 1 p. tammik. 1857; nimitettiin armoissa viidenkymmenen vuotisesta viran toimituksesta ritariiksi Keis. S:t Vladimir tähdistön kolmatta luokkaa 19:s kesäk. 1859 ja sai kunnia-merkin 50:stä virkavuodesta 28:s jouluk. 1861. Kun hän viime perjantaina kuoli, oli hän ollut lakkaamatta aberraassa viran toimituksessa 53 vuotta ja 7½ kuukautta. Rauha hänen tomullensa!

— **Nainen opettajana.** Senaatin armollisen päätöksen mukaan on mamseli S. Schaeffer, katsomatta siihen että hän on waimopuoli, oikeutettu hakemaan itseänsä piirustus-opettajaksi Wiipurin lisättyyn ylä-alkeskouluun. Tämän päätöksen voimalla on mamseli S. Schaeffer taitonsa ja ansionsa vuoksi jo tuomiokapitulissa myös määrätty ja nimitetty piirustus-opettajaksi mainittuun kouluun. Tämä on tietääksemme ensimmäisen kerran kuin tällainen muutos uuteen parempaan on Suomessa tapahtunut. Me toivomme onnea tälle alikawalle naiselle, joka on rohennut kiitettävään soitaan ajan kuluksi epäluuloja vastaan. Ja luulomme on, että hän kohtaki tulee näyttämään Suo-

jan luoneen naisensii kelpaamaan myös muuhun kuin tanssiin ja frinoliinin kantamiseen.

Aitaus-welwollisuudesta.

(Jatko n:sta 6.)

Kun tämän kirjoituksen edellisessä osassa koto riwin poisjäämällä lauseemme tuli epäselväksi, niin tahdomme tässä oikeana kertoa seuraavan lauseen: Kolmanneksi olisi vielä selvitettävä, jos aitaus-welwollisuudessa esitelty muutos on mukawa suuren tilan isännälle, waan mahdoton tai suoraan sanottu wahingoksi pienen tilan isännälle, taikka — jos ihan vastoin se nykyinen aitaus-welwollisuus on wahingoksi molemmille ja pienen tilan isännälle vieläpä suuremmaksi wahingoksi kuin suuren tilan isännälle. — Sen tehtyä jatkamme nyt kirjoitustamme.

Lehmän paimenet ovat talonpojilla jo nytkin, waikka he aitojaki ristiin rastiin rakentawat, mutta otetaan waikka nämätki paimenet vielä lukuun. Korkeittain maksetaan täällä paimenille rupla lehmästä ja tällä tilalla ei elätetä kuin korkeittain 6 lehmää; lehmien paimenelle tulisi siis 6 ruplaa. Pannaan saman verran sille, joka pientä karjaa paimentaa. Paimenilla olisi siis 12 ruplaa yhteensä. *) Kylän naapurien kanssa olisi suostuttawa, että hewoille aidattaisiin yhteinen hewoishaka, joka ei tarvitseisi kuin 3 tai 4 riukuista aitaa. Kun itse aidaksensa wetää ja osansa rakentaa, niin osa tämmöistä kolme riukuista aitaa ei monta kuluuta. Mutta jos rahalla aidattaja kulluttaa tähän noin 10 ruplaa hänen osaltaan, niin aitaa kolmekunta kolme-riukuisella aidalla hewoilleen jo koto pienen salon, eiwätkä miehet silloin tarvitse päiväkaudet juosta hewoistaan etsimässä, kun syntö tahi muu hewoista waatii. Jos nämät kymmenen ruplaa lisätään entiseen, niin koto woutainen maksu nousee olemaan 22 ruplaa. Siis jäisi aitojen kulungiosta isännälle vielä voittoa 46 rupl., ja jos tähän pannaan entinen eläke-rahka, niin tulisi vuoden eläke olemaan 102 ruplaa sen sijaan kun aitoja rakentamalla olisi waan 56 ruplaa, ja aidas-, seiwäs- sekä witsas-puut jäisivät kaikki kaswamaan ja säästymään. — Onkohan siis aitaus-welwollisuuden esitetystä muutoksesta pienen tilan isännälle wahinkoa? Ei suinkaan, mutta waan voittoa ja hyötyä.

Mutta tämä voittoa ja hyöty nousee vielä suuremmaksi, jos lasjetaan luku mitä puut täysi-kaswuisina antawat, jos ei niitä aidaksi, seipäiksi ja wiskiksi tärwätä. Mainitun tilan aitoihin meni 43 jyltää aidaksia ja joka syleen woipi lukea noin

*) Arwattawa on, että karjan kulkutien reunat ovat aidattawat, jos pelto tai niitty sattuu liiki tie-reunaa.

150 puuta, melkeen kaikki hirren alkua, sillä lopen huono puu ei aidauskeksi kelpaa; se teki 6450 nuorta hirren alkua. Seipäitä meni aitaan 9660 kappaletta, joista ainaki kaswaksi hywää poltto-puuta, jos ei hirttäkään kaifiesta syntyi. Wisakiksi meni 6460 suoraa kunsen alkua, joista kaifiesta woisi kaswaa hirsi. Metsää täysikaswuisesti odottaessa, pilaantuu kuitenkin moni puu ja ottakaamme siis, että ainoastaan $\frac{1}{10}$ osa näitä puista pääsevä täysikaswuisesti, se on 10:stä puusta häwiäisi 9 ja waan yksi jäisi kaswamaan. Tilalle mennyt puu ei kumminkaan mene ihan mitättömäksi, sillä se kelpaa hywin hywästi polttopuukseksi taikka hawukseksi tunkioon. Wiisi-sylisestä hirrestä maksetaan rupla, mutta 90 fop. näillä paikoin ainakin. Täysi-kaswuisesti eh-tineestä polttopuusta woipi hywin saada puolen syltä 3 korttelin pituisia halkoja, minkä pituisia halot täällä paikoin owat. Täten tulisi luvun lasku seuraawa:

Aidaspuista 645 hirttä, à 90 fop.	580	rpl.	50	fop.
Seiwäs puista 483 syltä hal-koja, à 90 fop.	434	"	70	"
Wisakista 646 hirttä, à 90 fop.	581	"	40	"
Yhteensä 1596 rpl. 60 fop.				

Jos aitaus-welwollisuus jätettäisiin jokaisen omaan tahtoon, niin tällainen pienen tilan isäntä siis woisi joka 7:ntenä vuonna säästää tulevaisuuden waraksi noin 1596 ruplaa. Semmoisella tulevaisuuden toiwolla woisi paimenille maksaa waikka koko se aidoista luvettu wuotuinen kulunki 68 ruplaa, ja sillä summalla saisi kesäksi jo jommoisetki lehmän ja porsaan paimenet.

„Nykyisestä aitaus-welwollisuudesta ei ole niin suurta wahinkoa, kun oma hewoinen wetää aidaset omaista metsästä ja oma käsi hakkaa wisakset ja seipäät;” niin sanoo talonpoika tawallisesti. Mutta tässä on näytetty, mitä voittoa ne puut antawat, jos ne omaanki metsään jätetään kaswamaan. Jos taas oma hewoinen wetää ja isännän käsi hakkaa hawuja ja mutaa läawään eli narettaan sen ajan, mikä menee aidan tarpeita hakatesa, särkiesä ja wetäessä, niin lehmät eivät tarwitisi, niinkuin nyt, maata sonnassa, eikä myöskään tarwittaisi panna rukiin siemeniä puolet semmoiseen peltoon, joka sinä kesänä ei ole tädettä nähnytkään. Mutta jos ne 12 ruplaa, jotka paimenille owat maksettawat, wälittämättömästi owat muualta hankittawat, niin käyslöö isäntä hewoisiineen 16 päivää naapurin työssä, niin sillä nämä 12 ruplaa owat tienatut ja tämä aika kuitenkin on vähempi kuin se, mikä menee aidas-tarpeita hankkiesä.

Nykyisestä aitaus-welwollisuudesta on wahinkoa suuremki tilan isännälle, waan sitä ei kukaan ole tieltänytkään. Mutta me sanomme tästä olewan vähemmän haittaa suuren tilan isännälle. Se tulee siitä, että suurella tilalla on karja-laituinta yltä sylväin, eikä tarwitse yhteistä laituinta kenenkään kansa. Suuren tilan isäntä pakoittaa siis lain kautta naapurinsa aitaamaan hänelle raja-aita ympäri koko maansa. Tämä on helposti saatu, sillä Laki sanoo: „wäkirajoilla olkoon sanansia sillä, joka aidata tahtoo, ja toimittakoon aitaamisen jokainen tilamies tilojen weron jälkeen.” Kun suuren tilan isännät päivä päivältä enemmän panewat maansa raja-aitaan, niin loisien eli irtonaisten wäen kaikki lehmät ja porjaat jäävät pienien tilojen ennestään jo wähiä laitumia närsimään ja pellon aitoja nuuskimaan. Suuren tilan isäntä on kuin ruhtinas tilallaan, eikä raja-aita hänen maalleen wieraasta karjaa laske. Se on siis nyt jo hänen omaasa walleksaan, jos pellon ja niityn aitoja hän pitää tahto tai paimenta warjelemaassa wiljelyksiä omalta karjalta. Hän siis woipi myös wuorowil-

jelystä käyttää, waan ei pienen tilan isäntä. Nyt jo kolme-jaoissa maksaa aidat paljo, saatikka sitte jos 9 tai 11 pelto-osaa olisi aidattawana.

Kun metsää ei enää ole haitaksi asti missäkään Suomen kolkassa, niin emme nykyisestä aitaus-welwollisuudesta näe hyötyä olewan kellenkään muille, kuin loisille eli irtonaiselle wäelle ja, kun tilan maat paloitetaan, myös kaikille semmoisille pienen mökin isännille, jotka aikowat elää karjasta, jota wieras saapi kesäkaudet ilmaiseksi lyöttää. Jos aitaus-welwollisuutta kestää, niin on arwattawa että sellaisia karja-hoittajia tuskulta syntyy etenki liiki kaupunteja, missä maidolle aina löytää ostajan. Jos sellaisella tupalaisella ei olisi niittyä ei niin ensinkään, niin hän woipi koko talwen syöttää ostohkeinillä karjansa ja saapi kumminkin suuren woiton maidolla taikka juustolla ja woilla. Wiipurissa on ollut lehmä, ihan puhdasta Suomen pientä rotua, joka paraana lypsyaikana owat antaneet yhdeksän kannua maitoa wuorokaudesta. Kun karjalla eläjä ei suinkaan huonoja lehmä itselleen waltise, niin ei pitäisi olla liikaa, jos pannaan hywän lehmän antamaan ylimalkaan 2 kannua joka päivä 10:nä kuukautena, ja maito-kannulle panna hintaa 10 fop., sillä kaupunnissa täällä maksetaan lämmästä maidosta 12 ja 13 fop. kannusta. Se teki vuoden tuloa joka lehmästä 60 rupl. hop. Kun lehmä koko sulan ajan elää wieraan maawiljelijän karja-laitumella ihan ilmaiseksi, eikä lehmän isäntä tarwitse paimentakaan kustantaa, niin on hänen lehmää syötettävä talwella 220 päivää. Heinineen suuruisineen otetaan tämä maksamaan 35 rupl., joka on kokonaista 2 leiwiskää heiniä joka päivälle, jos puuta maksaa 16 fop. Hywisä ajoin kun ostaa, saapi hyviä heiniä Wiipurissa 14 ja 12 fop. puudan. Jos kaubnarahat otetaan pois maito-rahoista, niin antaisi jokainen lehmä liiki Wiipuria puhdasta voittoa wuodessa kaksikymmentä wiisi (25) rupl. hop. Jos pienen tuwan isäntä wähiiseen potaatti- tai ryyti-maahan käyttää sen tateen, mikä lehmä antaa, niin saapi hän sillä enemmän kuin korforahan sille hinnalle, mikä lehmästä maksoi.

Kiiki Wiipuria olisi tällaisella pienen tuwan isännällä 4:stä lehmästä ja muualla ehkä 5:stä lehmästä wuotuisia voittoa 100 rupl. ja pienen tilan maata wiljelemällä isännällä ei olisi wuodessa maastansa voittoa kuin tuskin 56 rupl., ja kumminki on suuri eroitus heidän tyowaiwoissaan. Jos siis karjan hoitoa tahdotaan edistää, mutta samassa myös metsää ja pienien tilojen maawiljelystä joko ihan häwittää taikka situmalla elämään, niin on nykyinen aitaus-welwollisuus pysytettävä ja muutama ehkä kappa-maksu sekä „erinainen” weropeekka maawiljelijän hartioille vielä lisättävä.
A. G. G.

Rotimaalta.

Säämingistä 23 p. Tammik. Täältä ei ole paljoa mihintään sanomiin laukaen aikaan kirjotettu mistään asiasta tietoa, johonka en tiedä mitään muuta erinomaiesta syystä kuin joutamattomuuden ja huolimattomuden. Talonpoikasissa henkilöissä onkin wähiä jotka woivat kaupaltaan joutaa, waikka ei ne kaikki talonpojatkaan sitä tee kuin moni on harjaantumaton kirjotukseen opin puutteesta. Täälläkin on jo oltu aikeessa laittaa pitäjäämme parempi koulu järjeety, joka tähän asti on ollut niin huonolla kannalla, ettei koulumestaria nähdä yhtään kertaa wuodessa olewan vitäjällä koulun pidossa, waikka kyllä hän kapat käypi kantamassa. Waan ei opetus sentähden etemmäksi lewene, ja se mahtaa olla seurakunnan päämiesten

ja seurakuntalaisten oma syh ja huolimattomuus. Ruin edesmenneinä vuosina pitivät esimiehet siitä uudesta koulujärjestyksestä kofousta, niin kuului monen yksinkertaisen tähän kysymykseen sanovan, että on aikaan tultu tähänkin asti ilman mokomia eläkkeitä, jossa vastuksessa kofonaan nähdään siivistymättömyys, vaikka he eivät sitä itse kelsi, vaikka kaikkein kyllä pitäisi nähdä mikä hyöty kirjoitustaidostakin olisi jokaiselle, niin myös monesta muustakin opista, joka siitä koulusta vois hyödyksi tulla. Tähänkään asti ei olisi tarwinnut umpi-suin myskänä olla, sillä aikaahan sen werran talonpojallakin on, jos tahtoisi ja taitasi pitäjänsä merkillisimpiä asioita yleisölle tiedoksi antaa; waan kyllä moni on koululaitosta enemmän kufistamassa kuin edesauttamassa, joista kuitentkin kaikki hyöty opin suhteen tulis, ei ainoastaan itselleen waan myöskin muille. Moni ehkä tämän pahakseen ottaa, waan jos asia pannaan tarkkaan näköisälle, niin kyllä sen äffinäisenkin ymmärtää näistäkin mainituista syistä. Kyllä täällä on ollut paljon sanomista wiinan poltto kieltoa vastaan, vaikka esivalta on hywäksi nähnyt katoruoden tähden lafkauttaa keiton tänä vuonna. Ruin eiwät saa suuria woittoja ottaa Karakasaaaren lasi-tehtaan saksalaisilta työmiehiltä, niin seppä heidän käypi wästen luontoa; ja vaikka kofta toiset rautat ainoat kopeeffansa wiinan eteen panewat, niin kuitentkaan ei toisilla ole siitä sääli, vaikka siihen saan pitää monjaiden waimot ja lapset köyhyyttä nähdä. Näillä on kyllä hywät palkat, mutta kuitentkin siihen himornokaan palkansa panewat, joista nähdään myös mikä hyöty wiinasta on Suomen maalle. Kyllä ei suinkaan wiina paha ole, waan juojat owat pahat, joista tulee kaikki ruokottomuus niin pubecsa kuin muusfakin elämässä, muuten se kyllä rohtuna manis, kuin ei waan moni itsiänsä sillä turmelisi. Moni on nuorista ruwenna olutta ottamaan, eiwätkä sitä niin suurena wirheenä pidä, kuin se muka on miedompaa juotawaa, waan kyllä sekin oppia antaa juomiseen; niinkuin ala-alkeskoulu oppilaitoksissa, niin samaten on olut juoppouden alku, vaikka sitä moni siivistyneiden juomana pitää.

Ensikertalainen.

Wenäjältä.

Puola. Wenäen wiralliset lehdet antawat tarfempia tietoja kapinoista Puolassa. Kapinoitsijain komitea on antanut julistuksen, jossa kaikki Puolalaiset kehoitetaan aseisiin tarttumaan ja harjoittamaan murhaa ja polttoa, jos tahtowat woittoa ansiota Jumalan ja isänmaan edessä. Pääkaupunnissa, Warsowassa, nämät yritykset eiwät onnistuneet, kun wirakunnat siellä suurella wireydellä pitivät järjestystä woimassa, kuitenki oli koko joukko sotawäkeen otettawia sieltäki lähtenyt pakoon ja kokoontunut kasteen joukkoon Weiffel-wirran rannalle. Sotawäki siirui 16 p. Tammik. estämään näiden joukkojen yhdistymistä, mutta tämä ei onnistunut. Toisia kapina-joukkoja ilmaantui Sierockin ja Puluskin kaupunkien feuduilla, sekä yhtäaikaan monessa muussaki paikassa, mutta kapinan oikea pesä on Plockin kubernörifunnassa. Sotien näitä vastaan kaatui emersti Kozlainow firweillä lyötynä. Pöllä 22 ja 23 p. wälillä oli wäätetty kello 12 karata kaikkein wenäläisten sotajoukkojen päälle. Plockin kaupunnissa wastusteli Wenäen kenraali v. Mengden urhoollisesti monta tuntia ankaraassa tappeluassa ja ajoi viimein kapinoitsijat takaisin. Samate on sotawäki muissaki paikoin karkottaneet kapinoitsijat pakoon. He pitawät paraastaan olopaikkojaan metissä, joista tulewat lennättin-lankoja karkomaan, rauta-teitä rikkomaan ja harjoittamaan murhaa ja häwitystä. Tappeluisa on

kaatunut wäkeä molemmin puolin, waikkei paljon. Wenäen kenraali Kannabich ja ewest-luutnantti Maibaum owat haawoitellut. Sitä vastaan owat wenäläiset saaneet 300 wäkeä ja kapinoitsijoilta koko paljouden sota-aseita ja niiden joukossa 5 kuorma wiskateita, lultawasti aiwotut talonpojille aseiksi. Suurin osa heistä on warustettu pyssyillä ja rewolweri-pistooleilla, mutta on niitaki, jotka owat järjestetyt hewois-wäeksi. Maafansa on ollut hywin wähän amullinen näissä kapinoissa, vaikka heille luvataan wuokratut maat omihsensa, jos kapinassa osaa ottasiwat. Papit owat warsin innokkaat kapinaa lewittämässä ja monta pappia on siini saatu juuri kapinaa saarnateissaan. Särtyitä rautateitä ja lennättimiä karkataan yhä ja uusimmat tiedot sanowat kapinoitsijain yritykset jo olewan käymässä mitättömiksi. Kuitenki on vielä tappeluita ollut 25, 28 ja 31 p. viime kunta ja suuri joukko kapinoitsijoita on keräyntynyt Antonowon kaupunnin feuduille, jonne sotawäkeä on lähetetty. Maapuri-maissa, Galitsiassa ja Unkarissa, kuuluu myös olewan kapinan yrityksiä yhtäaikaan alkeilla. — Uusia tappeluita on ollut Helmikuun 2 p. Bialyn tienoilla ja 3:na p. Wilnan feuduilla.

Ulkomailta.

Italiasta. Sanomalehti La Nation kertoo, että Garibaldi warustaa jo uutta rohkeata yritystä. Hänen jalkansa on jo niin parantunut, että hän sillä woipi wähän käwellä.

Preussista. Kansan edusmiehien wastuu-kirja, joka on päätetty kuninkaalle annettawaksi on ankara. Pait muuta siinä sanotaan: „Teidän Majesteettinne ministerit owat laittomasti käyttäneet, ne owat maksettawaksi käskeneet maksuja, joita waltiopäiwät ihan owat kieltäneet. Sanomalehtiä on wainottu, kun totuutta owat puhuneet. Perustuslaillisia oikeusiamme on sorrettu. Ei kukaan uskalla sanoa, että Majesteetin tahto on semmoinen, mutta olkoon meille sallittu suoraan sanoa, että ministerit owat polkeneet waltakunnan perustuslait. Ransa näkee kauhistuksella waltiolliset oikeutensa sorretuiksi. Preussin kansa siis toiwoo, että Majesteetti tietää eroittaa kansan edusmiesten rehelliset sanat semmoisien kuisfutuksista, jotka käyttawät Teidän Majesteettinne nimeä peittääksensä omia woiwattomia tarkoituksiansa. Kansan edusmiehinä ollessamme on meidän täytymys selittää, että sisällystä rauhaa ja ulkonaista woimaa ei woi waltakunnalle saawuttaa, jos ei käännyttä takasin perustuslakien noudattamiseen.“ — Ministeri Bismarck on tästä sanonut, että Preussin kuningas ei ole se, joka kaikkelaissia löpötyksiä kuulee, hän uhkasi siis kuisfauttaa kuninkaan kormaan, ettei kuningas tätä wastuu-kirjaa ottasi ensinkään vastaan. Tammikuun 31 p. jo myös ilmoitetaan, ettei kuningas todellakaan tahdo puhella niiden kanssa, joiden pitäisi antaa kuninkaalle mainittu wastuu-kirja. Siis on päätetty lähettää tämä kirja tawallisena kirjeenä kuninkaalle.

Greifan maasta. Pait Roburgin herttuaa Ernestiä,, joka 2 p. Helmik. kuuluu suostuneen ottamaan vastaan Greifan kuningas-fruunun, estetään sinne jo uusiaki fruunun hakioita. Mitä on taas koko joukko. Mutta greiffalaiset itse näkewät jo kyllästyneen näihin puuhiin, ja lultawa on että he tulewat tahtomaan samallaiesta tasawaltaista liittoa, kuin nykyään on Sweitsin waltakunnalla, jolloin kuningasta ei ensinkään tarwita. Tällä wälillä Greiffalaiset kuitenki pahaksi onneksi owat muuttuneet rauhattomiksi. Rosmojoukkoja synthy päiwä päiwältä, jotka paljon pahaa tekewät. Nykyistä hallitusta ei enää totella. Hallituksen

on tähtymys myönnättää kaikki, mitä sotawäki waan tahtoo. Niin on se nykyään saanut eroittaa enemät wanhat upseerit wiroistaan ja niiden sijaan upseeriksi forottaa 300 entistä ala-upseeria, sillä niin oli sotawäen tahto, joka ajaa pois upseerin, mikä ei ole sotamiehen mielestä hyvä. Väestöpuntifi hämmästy, kun uhattiin jo hävittää koko nykyinen hallituski. Kauppa-puodit sulettiin ja porwarit lukitiwat owensa, mutta onneksi yritys ei kuitenkaan onnistunut. Kaikkien toivot ovat siis wal-tiopäiviin, joissa paraillaan presidenttiä walitaan. Balbis luullaan tulewan walituffi. Mutta kufaki walitaan, niin hän walitaan presidentiksi ainoas-taan yhdeksi kuukaudeksi.

Amerikasta. Hirmuisemmaasti kuin ennen rai-woaa täällä nyt sisällinen sota kaikella kauhistuf-sellaan. Yhdyswaltojen presidentti julisti, niinkuin tietty, Tammikuun 1 p. orjat wapaiksi kaikissa ka-pinoitsewissa waltakunnissa, ja se on hirmuisesti juututtanut Etelä-waltojen kansaa. Ransa huutaa kostoa takaisin. Heidän herransa Jefferson Davis on siis käskenyt, että armoa ei saa antaa kenraali Butlerille eikä millenkään upseerille joka orjia on suojellut, jos kuka heistä eläwänä joutuisi Etelä-waltojen käsiin. Butler oli se ensimmäinen yhdys-waltojen kenraali, joka käskyn mukaan wapautti orjat niissä maissa, mitä hän Etelä-waltalaisilta woitti. Vait sitä ovat Etelä-waltalaiset päättä-neet hirttää jokainoan mustan ihmisen, mikä on mennyt Pohjoiswaltojen sotawäkeen, mutta sitte jou-tunut heidän käsiin. Tätä julmaa päätöstä ovat he jo seuranneet ja siis hirttäneet kaikki mustat, joita he viimeisissä tappeluissa wangiksi saivat. Yhdyswallat taas puoleltaan kokewat kostoa samalla tawalla. Niin hirttiwät heti nykyään yhtäikaa 38 Eteläwaltojen sotamiestä, jotka oliwat joutu-neet heidän waltansa. Ja kumminki ovat nämät tappelewat kansat maailman siwistyneimpiä ihmisiä! Mutta tässä näkyy miten weljeksen riita woipi ih-misen willittää. Ranskan keisari sanotaan lähet-täneen firjeen, jossa esittelee Pohjois ja Eteläwal-toja sopimaan orjien asian, mutta jos milloin, niin taitaa nyt sowinto olla ihan mahdotoin.

Gaurokauppoja.

Julkisessa Auktionissa, jonka määrätty rakennus neuwofunta toimittaa Kiwennawan seurakunnan pitäjän tuwasja lauwanta enst tulewan Maaliskuun 14 p. kello 11 e. p. p., ulos-tarjotaan vähimmän waatiwalle ja parhaitain luotettawalle, urakalle, asianomaiselta wiefamieheltä wakuutettua takausta vastaan, Kiwennawan kappalaisen wifka talon eli puustellin kartanoiden muunteleminen ja nudestaun rakentaminen, es-tyksellisesti 4882 hopia ruplan kulungilla. Tämän urakan eh-dot tulewat auktionissa tarkemmin määrättäwäksi sekä urakan huutajien kelmollisuus neuwofunnalta uittawaksi; rakennuf-siin hankkiwat pitäjänmiehet hirää ja kulungin eitys on joka lauwantafi päiwänä alafirjoitetun tykönä saapuwilla. Annettu Kiwennawalla 3 p. Helmikuuta 1863.

Rakennus neuwofunnan puolesta:

G. Kiljander.

Yksittäisiä ilmoituksia

Söndagen den 13 Februari anstalles den sjunde af de för innevarande vinter subskriberade baler.

Theater-Anzeige.

Sonntag den 13:ten Februar, Kein Theater, wegen Vor-bereitung zu den Räubern.

Montag den 16:ten Februar:

Die Räuber.

Trauerspiel in 3 Acten von F. Schiller.

Die Direction.

Wie wir vernehmen wird das jetzt in Petersburg mit gros-sem Beifall gegebene Repertoire und Cassenstück, über welches

die Petersburger Zeitung vom Sonnabend den 21:ten Januar eine längere Abhandlung enthält:

Die Juden von Worms

in nächster Zeit auf unsrer Bühne gegeben werden. Nach den ersten Aufführungen des Hoftheaters wurden nach dem Wunsche des Publikums und der Kritik, um das Interessante einzelner Situationen zu heben einige Längen entfernt, und die häufigen Wiederholungen bestätigen den Nutzen derselben. Wie wir hören wird die Novität mit der neuen Einrichtung des Peterburger Hoftheaters auf unsrer Bühne zur Auffüh-rung kommen.

Agentur.

Till en affär, som lemnar 6% provision och vid hvil-ken man med någorlunda drift kan emotse en stor om-sättning, sökas verksame agenter. Frankerade anbud ad-resseras till **W. Meuck i Hamburg.**

(5) 1

Hos undertecknad boende uti Fru Sandbergs gård vid finska kyrkan, emot tages all slags Linnesömnad, som förfärdigas med skyndsamhet och accuratess af

(3) 1

Wilhelmina Göde.

Löndetty.

Upphittadt är ett armband med ett vidhängande litet hjerta, som ägaren på närmare beskrifning kan återfå uti Alexandroffs gård, då madam Maria Köhli efterfrågas.

Pudonnut:

7:tenä päiwänä tätä Helmikuuta häwitettiin kaupungin ja Papulan wälillä yksi kultainen fantasiaermus punaisen fiwen kanssa, johonka ovat piirrettyt puustawit A. M. Löytäjä saa palkinnon, kun jättää mainitun formuksen Behmin koulun.

Myyntämänä.

Frischer Caviar

à 1 r. 70 c. p. pf.

Gesalzener **Caviar** à 80 c. p. pf.

Königsberger **Marzipan** und **Aepfel crème** zu haben auf der Peterbourger Vorstadt in der Colonial Handlung.

Nyligen inkommen

God Wasshuk,

Färsk Caviar,

Appelsiner och Åkerbärssylt hos

W. Schawaronkoff vid paradplatsen i Kapten Thesleffs gård.

Blini njöl af bästa sort och färsk Caviar,

hos Ivan Schawaronkoff

(2) 1

uti Bandholtzka gården.

Nyligen inkommit

till Nya Colonial handeln midtemot klocktornet

Buhler v. der Lenk Fab-riks Schweitzer Ost.

Kolme kartanoe N:o 30—32 Meisniemen lopotissa, juu-rella kadulla, jotka kuuluvat kauppa mies wainajan M. Kosche-lewan perillisille, tarjotaan myytäwäksi. Tarkemman tiedon antaa perillisten holhoja (wörminteri) kauppa mies Alexander Iwanoff. Dibowan kauppa-puodissa.

Gårdarne N:ris 30—32 i Wiborgska förstaden vid stora gatan, som tillhöra aslidne handlanden M. Koscheleffs Arfwingar, stå till salu. Närmare underrättelser lemnar arfwingarnes förmyndare, handlanden Alexander Iwanoff i Diboffska salubodan.

Дома подъ № 30—32 находящийся на Выборгскомъ Форштатъ на большой улицъ, принадлежащій наслед-никамъ умершаго купца М. Комелева желающіи ку-пить могутъ. Адресоваться въ Лавкъ Дыбовой къ опе-куу наследниковъ, купцу Александръ Иванову.

Wiipurissa, M. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 7.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Sussia ja werkoja Saarijärveltä on nyt tulnua monta fuormaa, ja saadaan Cloubergin kirjakappassa jo tänähin — siis Paskiais-tiistaiksi.

Suomen wirtakielen seifoista Kirjallisuusseura Helsingissä piti suunnan worta-wasten, viime keskiviikkona, ja näkyy, Helsing. Sanomien mukaan, yhtyneen meidän kirjallisuusseuran tuumiin, — kuitenkin aikaa lyhentäen kahdella vuodella, joka lyhennys oli tarpeellinen sen vuoksi että Helsingin seura ei, miten Wiipurin, al'a nyky-ajasta, waan wasta sitä, jolloin asetus asiassa saadaan. Sitten kaikkien tästä lähtien wirtaa saawien ala-tuomarien pitäisi: 3:ntena vuonna asetuksen ilmentumisen perästä, toimittaa kaikki pienemmät paperit suomeksi sita anowillen juttumiehille; 8:ntena kaikki päätökset ynnä pöytäkirjat siwiili-asioissa, ja 13:ntenä w. kaikkityhni, — siis myös rikos-asioissa. Lakmanien olisi kahdeksan vuoden päästä ja howioikouden 13:n vuoden per. antaminen päätöksiä suomeksi semmoissa jutuisa, jotka suomenkielisinä ovat ala-oikeuksista tullunna. Kuvernöörien, kruununpalwelioiden, maamittarien j. n. e. olisi kaikkien toimittawa paperinsa suomeksi suomalaisille, kolmen vuoden jälestä. — Seuran pöytäkirja tarkastellaan seuraawassa Maaliskuun wafinaisessa kokouksessa. — Limingassa kuulutaan olewan samallaisessa hommassa suomen kielen suhteen.

Sortawalan kirkkoherra wirkaan kuului haetoja olewan arwollisimmat: Ranskan kielen opettaja, w. t. kappalainen Wiipurissa, w. kirkh. Adolph Melander; Elimäen kappalainen, w. kirkh. Rob. Toss. Endell, ja Sortawalan alkeiskoulun rehtori Aleks. Jerdin. Alferblom. — W. kirkh. Endell muka, joka oli kolmantena esitelty Pieksämäen kirkkoherra-waliin, on äskettäin armossa wapauteuttu tästä ja hänen sijansa siiber mainittuun waaliin asetettuna Joroisin kirkh., jota-rowasti, mag: r R. Aleks. Lindström.

Kaukolasta, joka nykyään on Kälijalmen kappeli, muuttaa kirkkoherran apulainen M. J. Piispanen Pietarin suomalaisen seurakuntaan, johon hän on kutsuttu samallaiseen toimeen, entisen siikalaisen apu-papin Alfr. Lindberg'in tyttänään erottua papisäädystä. — Kuolo on niin-ikään äskentemmannu kassi papis-apulaista Poroon hippakunnasta; Joulun aikaan kuoli nimittäin entinen kappalais-sijainen Sulkawassa Nordström ja, 26 p. tammi, Ristiinan kirkh. apulainen S. Wahlman. — Apulais-pappien puute siis näyttää nousewan yhä tuntuwammaksi.

Mikkelin läänin w. t. Kuvernööri on, Pietarin sanomien mukaan, henkiwarjelun frenatierykmentin översti T. Thilen nimitetty. Mikkelin kuvernööri, wapaaherra ja ritari, Samuel Werner von Troil, näetsen, wast'ikään muutettiin kuvernööriksi Hämeenlinnan läänin, jonka kuvernööri, salaneuvos y. m., wapaahr. Otto Rehbin-

der oli saanu wirta-eron, täydellä elake-rahalla, ja nyt Hämäläisessä antaa seuraawaiset, korkeilla kirjaimilla painetut jää-hywästöt:

„Hämeenläänin asukkaille!

Yksikolmatta vuotta täällä waiikutettuani, ovat heikennyt terweyteni ja runneltu woimani, joilla en enää woisi kohtaawia wastuksia woittaa, waastineet minun lepoa ja rauhaa hakemaan. Sentähden olen alamaisuudessa pyytännyt ja saanut armollisen eron wirastani. Waikka wanhuus ja kiwuloisuus minua rasittaa, olen minä kuitenkin hellässä sydämessä alati pitäwä ne hartaat tunnot, joilla minä wiimiseen hetkeeni asti tulen anomaan Herran Jumalan runfasta siunausta tälle kauniille maakunnalle ja sen kunnioitettawille asujamille. Jumala korkeudessa warjelloon ja suojeltoon jalo-mielistä lempiää Keisariamme, Esiwaltaamme ja sydämmellisesti rakastettua isänmaatamme!

Hämeenlinnasta Tammiuun 31 p. 1863.

[D. Rehbinder.]

Eikö wiina ole „mikään wäärä wälikappale?”

(Lähdetetty.)

En suinkaan mielelläni tahtoisi puheeksikaan ottaa koko mokomaa „wälikappaletta” kuin wiina on; waan olen nähnyt, niin monta kauhistawaa esimerkkiä siihen, että se, „ei mikään wäärä wälikappale,” on kieltämättä ollut alkuna lukemattomiin hirtittäwiin ja keltwottomiin kohtauksiin ihmiskunnassa, ja sitte — kuitenkin vielä rohkenee T. T. niin wapaasti puolustaa sitä, että hän on tosiaankii kokenut pukeida „ulkokullattuun fuoreen” konserwatiwillisuutenensa. *) Niin somaan ja „ulkokullattuun fuoreen” on T. T. pistäinnyt, että ottaa kaikki kotosentulaisensa todistukseks ettei wiinaa pitäis kenenkään wieroa. Todistaapa vielä milt'ei koko suomen maan olewan ihan loukkaamattoman wiinalta; eikös sitä todista: „kuin Turun lähipitäjässä isännät ja muut heidän muassa yltiwät ylellisesti juomaan,” — ikään kuin muualla ei juotais, — ja sitte, koska se sielläkii wähenee niin ettei niitä koko juomaria jääkkään muuta kuin — „joku konna,” koko Suomeen (?) — Oh hoh! menemättä „ulkokullattuun fuoreen,” täytyy meidän walittaen tunnustaa niitä „konnia” rakkaassa isänmaassamme löytyvän enemmänkii.

„Täällä on tultu hawaitsemaan että wiina ei ole mikään wäärä wälikappale,” sanoo T. T., „waan wäärinkäyttäminen tekee kaikki wääräksi.” No mutta kuinka sitä käytetään, ettei se muutu wääräksi? Eäkärit ovat forottaneet äänensä wiinaa vastaan niin, että kieltävät pois koko wälikappaleen nautittsemisen. T. T. wäittää ett'ei se ole „mikään wäärä wälikappale;” mutta koetta-kooppas etsiä, jos sitä „wälikappaletta” löytyy kuin paljo nautittawissa lääke-aineisjakaan. Löytynee niitakin onnettomia, jotka ovat sillä „wälikappa-

*) Niinkuin kunn. D:n toimitus tutui entisyyden puolustamista. Katso Otawan G:ta n:sta.

leella" myrkyttäineet niin, ett'eivät onneksensa voine
sittä luopua. . .

Oluenki liifaa nauttimista palittawat jo lääkä-
rit, etenii nais-wäessä; T. T. moittii sen kal-
leutta. Ei suinkaan olekaan ollut niin wahingol-
lista terweydelle kuin wiina. Eli pitääkö T. T.
lääkärien opetusset luulotuksina; ja kaikki maailman
lääkärit luulotteliolna? Pois se!

Mitä kotipolittoon tulee, ois toiwottama: että se
pharmasöötiin wirka jäis kaikilta.

Merkillisintä on kumminkii se, kuin T. T. ei sen-
kään puolesta pidä wiinaa waarallisena kuin fruu-
nun-palwelioita löytyy niin paljo, että jaksawat
hallita ne „konnat," ne waan „muutamat konnat!"

D. M—n.

Suwaclusia elämästä.

(Satto n:sta 4.)

3.

Merimies ja hänen morsiamensa.

I.

Syksynen oli ilta. Meri oli raswa-tyhni, ja kun
ja taivaan tähdet kumastuivat mereen. Laiwoilla,
jotka satamassa olivat, tuli wähittäin hiljaisuus;
merimiesten laulut waihenivat; ihmiset, jotka ran-
nalla liikkuivat, rupešivat menemään jokinainen ko-
tiinsa ja kohta oli ranta ihmistä tyhjä.

Hiljaisesti läheni tyttö rannalle. Hän istuutui
kiwelle ja näkyi odottaman jotakuta. Kohtakin
kuultiin airojen läikkyminen ja wene liikkui ran-
taa kohti.

„Seisota!" käski miehuullinen ääni ja wene sei-
sahui. Tyttö kiiruhti sinne. Weneestä hypähti
kookas nuorukainen maalle, hän kiiruhti tytön was-
taan ja he sylleiliwät toinen toistaan.

„Mä itse, morsiameni! Tulewana fewäänä, niin
kohta kuin meri aukenee, olen taas täällä ja sil-
loin, Helmiseni, toiwon ett'ei isäsi enää kiellä si-
nua mulle waimoksi. Ole iloina."

„Mutta jos sairastut, jos hukut mereen, jos —"

„Rukoile Jumalata, että hän minusta huolta
pitää, sillä hän se on, joka määrää merimiesten
elämän waiheet."

„Rukoilla minä tahdon edestäsi joka päivä.
Mä sinäkään unhotat minua — —"

„Sinua? En, morsiameni, en sinua unhotat. Olet-
han talliin ja mulle rakkaahin maailmassa; kuinka
sits unhotaisin sinut? Mutta, Helmiseni, nyt täy-
tyy mun ottaa jäähyvästin, sillä niin kohta kuin
länsi-tuuli tulee — näen sen jo etäältä röyheltä-
västä wedestä — lähdemme purjehtimaan. Morsi-
ameni, Helmiseni, jää hywästi!"

„Di Williamini! Miin kohta jo. Jää hywästi!"
Merimies suuteli tyttöä, he sylleiliwät vielä fer-
ran toinen toistaan, vielä ferran suuteliwat tois-
aan ja merimies juoksi weneesen.

„Eoutakaa!" käski hän. „Jää hywästi, morsi-
ameni!"

„Jää hywästi! Jumala sinua warjelloon!"

Wene lensi aaltojen yli ja kohta se ei enää nä-
kynyt. Tyttö seisoi vielä jonkun ajan rannalla,
mutta, nähtyänsä laiwan rupeawan purjehtimaan,
alkoi hänkin mennä kotiinsa.

Rannalle rakennetun patta-huoneen takaa astui
mies, joka oli kuunnellut heidän puhetta. Hän
nostti nyrkkinsä ilmaan.

„Kirottu perämies! Sinäkö se olet, joka olet was-
tus minulle? Mutta odota! Tyttöä et saa. Ennen-
kuin kottiin tulet, on hän jo minun. Minä pako-
tan häntä siihen ja isänsä saan kyllä suostumaan.
Tahdon tehdä niin, ett'ei laiwa pääse, ennenkuin
vuoden perästä, kottiin. Kapteeni on kyllä mulle
sinä awullinen, ha, ha, ha!"

Hänkin meni kottiin; ranta tuli tyhjäksi ihmistä,
ja kohta oli kaupunki ja kaikki sen asukkaat unen
wälessä.

(Satt.)

Tuli-palo.

(Satto n:sta 6.)

„Jumala warjelloon minua," sanoi Rulta-tah-
das herra heti siisään astuesssa ja loi silmiänsä ai-
noaan sälliinsä, joka oli wanha piika talossa, „Ju-
mala warjelloon, Susanna, kun sinun silmäsi owat
noessa. Ihan, kun et koskaan ennen olisi uunia
forjaellut, ihminen. Mitä luulet ihmisten sanowan?
He sanowat, torakat owat enemmän kun safrani
kellertäneet herra Gyllendeg'in rinkelit — moi
minua mies poloiesta; kohta sanotaankin että Su-
sannan mustat formet owat enemmän kun si-
rappi rusottaneet hänen limppunsa. Miten owat
korput? Maantielle joudun wiimisiillään teidän kans-
sa; niin, sinne joudun sinun tähtesi, Susanna.
Rousewatko korput, sanon minä; onko kieli pudon-
nut suustasi. Rousewatko ne? kysyn minä; miksi?
ei yhtä hywin jääpalaisien seassa kaupunnin jää-
kellarissa. Saan käydä mieroä sinun tähtesi, ih-
minen. Moh! poltathan ylös kaikki leiwät uunissa!
Eikö sinulla oo nenää, hurja, etkö tunne että hai-
fee palaneelle?"

Koko a'jan teli Susanna waan työtä ja puuhaa
kiwaastumatta eikä wirkkanut sanaakaan. Peri-
wastoin kuunteli hän ilolla herransa toraa, hän
oli siihen niin tottunut ett'ei hän siitä wälittänyt
mitään. Senpätähden hän waan waieten kuun-
teli herransa puhetta, joka yhä vielä murisi aina
enemmän kiwaastuen

„Ha," sanoi hän, „ruis-jauhoissa on hiekkaa,
sen werran että wiilaa formet rikki. Sinä olet
istunut jauho-fulilla, Susanna, ja olet waiti että
sittä sano mitään. Kyllästänyt olen minä ihmisiä
neljäkymmentä vuotta, waan ei kukaan ole vielä
sanonut minun antaneeni hänelle kiwiä syödäksensä
leiwän siaan. Ja täällä on häkää huoneessa."
— Nyt nosti hän nenänsä pystyyn ja nuuski sinne
ja tänne. — „Sinä olet lykännyt pellit kiini ko-
win warain, ryökäle, ja tahdot tappaa sekä itseä
että muita. Minä harwoin tohdin tulla wersta-
hani enempää; kiusaa ja harmia on täällä mihin
waan katselen. Ja tuon pienen werran wehnä-
jauhoja olet sinä tuonut siisään lämpiämään? Sillä
kyllä voidaan kyllästyttää kissojasi, waan ei ke-
tään muuta. Minä olen käynnyt kirkossa ja ru-
koillut Herramme että hän opettaisi ja parantaisi
sinut, häijy, mutta sinulla on oma pääsi; — Ju-
mala warjelloon minua, tässä on sellainen häkä,
että oikeen kuhisee korwisani — minä näen sa-
rani-rinkelit vielä olewan täällä; eikö kukaan pap-
pilaista ole ollut heitä hakemassa, Susanna? minä
luulen että woiisit wastata." —

Tässä katkaisi wieno mesinki-ääni hänen puhet-
tansa; tämä ääni oli wanhan paimen-muijan, joka
muutaman hetken hofsaamattomana oli seisnut owen
wieresä ja odottanut saada haastaa. „Kyllä joku
on ollut heitä hakemassa ja se on minä itse," sa-
noi hän, „waan kutapa tässä saapi suu-wuoroa?
Kyllä minä maailmassa olen nähnyt paljon, waan
ei missään semmoista menoa kun te pidätte, herra
Gyllendeg. Teidän pitäisi pelätä Jumalaa, ja maal-
linen korkeus ei ole ikuinen."

„Kyl, kyllä, te olette täällä rinkelä hakemassa,
muori, ja jaksatte yhä elää kehnoudeksanne! Miin,
niin, surua ja waiwaa kestää kyllä, muori —
Sanna, hiton häijy, nyt laasket sinä kaikki lämpi-
men ulos taasi — minä tahdoin sanoa, muori,
että suru ja waiwa on jokapäiväinen leipäni, ja
loppu kaikesta on mieron tiellen joutuminen."

„Elä pillkaa, herra Gyllendeg," wirkki muija,

„on jumalatonta sillä tavoin haastaa. Eikö Herramme ole antanut kylläksi tämän maailman rikautta ja anstota teille, täyttänyt teidän puotinne ja melkein forottanut teidät kaupunnin raatmanniksi. Minä olen vanhempi teitä, minä, ja minä woin sanoa että haastatte kun vähämielinen.”

Herra Gyllendeg otti rinkelin, punnitsi sen kädessään ja lausui walittaen: „Kuka haastaa kun vähämielinen? Te ette tiedä mitä tällainen rinkeli maksaa itselleni, muori, sitä ette tiedä. Luuletteko wehnäjanhoja sataman meidän päiwissämme, tai saffrania kaswaman niitullani?”

„Luulenko minä saffrania kaswaman niitullanne? Minä en ole nähnyt saffrania kaswaman niituilla, joita ei polteta, sitä vähemmin — mutta tiedän mitä tiedän, kyllä aikaa myöten ilmestyy, herra Gyllendeg.” — Tässä otti hän taskustansa nuuskatoosan, wiskasi nuuskua nenäänsä, ja pillisti hywin wiefkaasti herra Gyllendeg'iä ja lausui: „Saffrania! kiittäkää Jumalaa jos jääpi vähäkään heinää jälle lampaillenne, herra Gyllendeg, sitten kun Rehtori on laskenut wäköitansa sinne, minä en sano muuta.”

„Mitä, wäköitä?” kysyi herra Gyllendeg härtäisenä.

„Koulu-pojat, koulu-pojat, jotka paraikaa polkeewat siellä, niin että niittu on enemmän markkintorin näkönen, kaunis niitty.”

„Woi hiton konna! te ette puhu totta, muori!” huusi herra Gyllendeg julman wihaisna.

„Minä en pyydä maksua sanioistani, tietäkää se herra Gyllendeg, jos ette usko minua, olkaa uskomatta; minulle ei olekaan mitään wahinkoa tapahtunut, näethän; minä näytin keppiä pojille, yksi niistä näytti minulle taksain, sillä on tämä kuitattu, ja Jumala suunnatsoon lapset, heillä myös tähtyy olla iloa; rikkaan miehen niittua rasittawat, näethän.” —

„Sanna,” kiskasi herra Gyllendeg, joka innossansa ei kuullut muijan puhetta, „pidä huolta talosta ja kartanosta, raato, ett'et polta ylös meitä ja vielä lisäksi koko kaupuntia, minun pois ollessani — kuuletko minua, kysyn minä? — Etä laske kissoja si puotiin, sanon minä; se on wale että siellä löytyy rottia; kiskasi ne owat, jotka syöwät leiwän siellä, sinun kissoja, roisto, sanon minä. Missä on keppini? woi hiton konna, tässä pitää olla toinen järeystys!” Nyt otti hän hattunsa sekä keppinsä, ja meni sywästi huoaten, wäsyksissään ja wihoissaan niitullensa.

(Jatketaan.)

Kotimaalta.

Hypoteesi-yhteys on nyt saanut hallitukselta luvun ottaa ulkomailta lainaa, waan ainoasti $7\frac{1}{2}$ miljonaa markkaa, waikka oli pyydetty 10 miljonaa. Saa nähdä vieläkö nyt saada lainoja kohtuullisilla ehdoilla, niinkuin muutamia kuukausia sitte olisi saatu. Wäliin on tullut waltion laina ja erinomainen huuto maamme köyhyydestä, kun nykyisen nälkävuoden sanomat owat ehtineet lewitä ympäri maan piirin.

— **Uusi yhtiö.** Reis. senatti on tammif. 16 p. myödyttänyt Uudenmaan ja Hämeen maawiljelyseuran anomuksen, että yhtiö, nimeltä „Campo,” asetetaan koko maalle wakuuttamaan eloa ja elufoita raesateen ja ukkosen wahingoista.

— **Pietarsaaren** firkohera on antanut alttiiksi antamuksesta ja fristillisestä aputoimesta ylewän esimerkin, joka on Wasabladiin kautta tunnettu. Hän, näet, takaa pitäjäläistensä lainoja kauppiesten tykönä, on itse antanut lainaksi ja kuuluu parikaa panttauttawan kiintonaista omaisuuttansa samaan armeliaiseen tarfoitukseen.

Säffijärwelta 7 p. Helmif. 1863. Warmaan useampi, muualta Wiipurin läänin tullessaan, on hawainnut nimitetty läänin tiet erittäin hywiksi, ja kieltämättä owatkin parhaimpia Suomessa, waan kylläpä niitä rakennetaan ja wertaamattomat summat owat ne maawiljelijälle maksaneet. Eikuitenkaan mitään niin hywää, ettei siinä jotakuta wifaa löytyisi; niinpä näiden mainittuin teidenkin kanssa. Niitä kuin on wuosi wuodelta forotettu, niin owat ne tulleet niin korkeiksi ja wierettäwiksi kuin hewoisen selkä, että jos joku sattuu niispun aikana wierähtämään eli pimeällä kallistumaan tieltä, niin ei muu kuin erinäinen onni woi henkeä wärjellä. Tästä on äsköinen surkea esimerkki. Gräs talonpoika Wirolahden pitäjältä, tullessaan tämän-talwifilta äsköin olleilta markkinoilta Wiipurissa kaatui kuormineen Terwajoen ja Nisalahden kylien välillä, ja jäi kuorman alle, jossa hän heitti henkensä maantien ojaan. Niinkuin edellä jo sanoin, on tähän asti teitä rakennettu wahan ferraasaan aina korkeimmaksi; eiköhän siis nyt jo olisi aika alkaa niitä alentaa. En warmaan tiedä, mutta luulin senkin laatuun käywan, ja sillä tavalla ettei niihin enempää muualta hankittaisi rakennus-tarpeita, waan otettaisiin rapaa itse tieltä korkeimmilta paikoilta ja pantaisiin kuoppa-paikkoihin. Sillä tavalla tiet aikoa myöten aleneiswat sekä monen miehen juuri maantien warrella olewa maapalsta säilyisi, joka nyt, etenkin jos se on soramaata, mänee tien rakennuksella. — Talwi on täällä, niinkuin muissakin maissa; turkki säilyy, puut säästyy. Kaikki merkit ennustawat huonoa vuotta. Niitut sekä pellot owat ylännettä täynnä, kalapyyttö raunoilla huonompi kuin milloinkaan. Jos ei kewät paranna talwen töitä, niin vielä meitäkin tulewana syksynä nälkä näiwertää.

—t.

Wenäjältä.

Puolasta: Sähkölennättimen sanomia. Breslawasta 11 p. helmif.: Puolan rauhatonuus yhä leweää; Sosnowitse, Mostski, Granitsa ja Madretsejor owat saanna kärkeä ryntäyksiä. Portoklufusen on walloitettu. Uinoa rikkomaton yhdistys on Warshowan ja Breslawan välillä.

Sitä tätä.

Gräs „J. W. M.” on Otawaassa (N:o 8, lisät.) syttänv erästä ”Hywin Korkeasti Kirjanoppinutta Otawan aputoimitajaa” ”hyfinkertaisuudesta”, jolla sanalla J. W. M. warmaan tarfoittaa typeryyttä. Itse asia, josta J. W. M. on kessiwinaan syhtä tähän päätöseen, tawataan Otawan sitä edellisessä lisä-tähdeessä, — ja woi siis kunnioitettava lukija huomata mitä typeryyttä siinä löytynee; itse enme semmoista ole woineet eiwallaa. Kuitenkaan enme saada olla myödyttämättä että, jos tämä ”J. W. M.” on se samaa nimi-merkkiä kantawa mies, joka Wiipurissa on tuttu firja-kauppiemistetaan, niin on kyllä taitanu niinki tapahtua, että Hänellen jollonkullon on sattunu onni — jos ei kaupassa pettää, — kuitenkin hyödyttömään kauppaan wiefoitella ”korkeasti kirjanoppinuttakin” ostajaa ”hyfinkertaisesti” — tuskin muka, luultemme, tämä lie tapahtunut kaffinkertaisesti, senwähemmin useampaa kertaa; sillä — ”wahingosta wiisaaksi tullaan.”

Uti C. G. Cloubergs bokhandel hafva följande bidrag antecknats för de nödlidande i Wasa, Uleåborgs och Kuopio län:

Transport från N:o 48 f. 1862: 4938 Mark 62 penni. — Lärarinornas och lärarnes veckobidrag: 33 m. — För de nödlidande: 40 m. — Behmska Skolan: 36 m. — Barren å Nygård: 2 m. 40 penni — Okänd 12 m. — Lärarinornas och lärarnes veckobidrag: 33 m. — En liten gosse: 1 m. — En annan liten gosse: 1 m. — Behmska skolan: 24 m. — Wid Ånsk Missionsbön d. 6/12 62: 19 m. 12 p. — Ba Selin: 4 m — Lärarinornas och lärarnes veckobidrag: 33 m. — M. F. 8 m. — S. M.: 8 m. — Insamladt af Söndagsskolans elever: 24 m. — Lärarinornas och Lärarnes veckobidrag: 33 m. — T.: 12 m.

— Alexander Waldonen: 4 m. — Snickare Embetets låda 120 m. — Skräddare Embetets låda: 100 m. — 2 veckors bidrag af lärarinnorne och lärarne vid härvarande skolor: 66 m. — Några menniskovänner: 15 m. 20 p. — Johan Bolund: 2 m — Anna Wirkola: 4 m. — Anna Parkala: 2 m. — Lärarinnornas och Lärares veckobidrag: 33 m. — d:o d:o 33 m. — Wid svensk Missionsbön d. $\frac{1}{2}$, 63: 17 m. 44 p. — Wid finsk Missionsbön d. $\frac{1}{10}$: 13 m. 12 p. — Lärarinnornas och Lärarnes veckobidrag 33 m. — d:o d:o 33 m. — Af åtskillige bondhustrur och qvinnor i Nykyrka socken och Halila by: 49 m. 20 p. — Summa 5820 m. 10 penni.

Kuulutusia.

Emedan högvederbörligen förordnad blifvit, att den Civila bevaknings personalen vid fängelse inrättningen i Kexholm, finge intillsvidare, tillökas med ytterligare åtta fängknektar å extra stat. i och för bevakningen derstädes, hvilka komme att åtnjuta enahanda förmoner med de härförinnan antagne ordinarie fängknektarne, så varda hugade sökande härigenom uppmanade, att, försedde med nödige frejdebetyg och bevis öfver deras uppförande i öfrigt, inom den 15 instundande Martii härstädes skriftligen anmäla sig till erhållande af nu ifrågavarande befattningar. Wiborgs Landskansli, den 13 Februari 1863.

B. INDRENIUS.

N:o 715

E. L. Erikson.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes härstädes Fredagen den 27 Februari kl. 4 e. m., försäljes ej mindre gården och tomten N:o 100 inom Anina samt hälften af gården och tomten N:o 99 inom Neitsytniemi stadsdelar, än åtskillig lösegendom i möbel, koppar-, messing- och jernsaker, porcelliner, linne-, säng- och gångkläder samt diverse; hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 16 Februari 1863.

(3) 1

Wold. Ålgren.

Yksityisiä ilmoituksia

M. S. D. B.

Zum Besten der Spohrichen Capelle findet
Donnerstag, den 19 Februar 1863
im Societäts-Saale
ein Concert statt.

- 1) Ouverture zur Oper "Elise" . . . . . Cherubini.
- 2) Solo für Clarinette . . . . . J. Müller.
vorgetragen von Herrn Reichstein.
- 3) Quartett für Streichinstrumente . . . . . Beethoven.
vorgetragen von den Herren Göde, Schmitgen, G. Spohr u. G. Spohr.
a) Allegro con brio.
b) Adagio.
c) Scherzo.
d) Allegro.
- 4) Symphonie, G. dur, N. 1. . . . . Beethoven.
a) Adagio molto ed Allegro con brio.
b) Andante cantabile con moto.
c) Menuetto. Allegro molto e vivace.
d) Adagio. Allegro molto e vivace.

Billets à 60 f. f. find Abends an der Kasse zu haben. Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr.

Blini med kaviar serveras alla dagar i Restauration i Stadsträdgården

(2) 1

M. Holmberg.

Enligt gjorda anmälanden hafva följande kontraböcker med härvarande Sparbank för egarene förkommit, nemligen:

N:o 719, 720, 841, 1929, 2402 och 2404; och varda nämnde böcker, i händelse de icke inom tre månader efter kungörandet häraf tillrättafås, för kraftlöse förklarade. Wiborg, den 7 Februari 1863.

På Sparbankens vägnar:

(3) 1

C. G. Clouberg.

Emot inteckning i en större landegendom eller brandförsäkrad stadsgård önskas nu genast eller sist inom tio dagar ett lån stort 2000 å 2500 rubel silfver, emot 6 proc. och förbindelse att betalas efter uppsägning eller

om så önskas på bestämda terminer. Den härå fäster afseende behagade uppgifva sin adress å N. A. Zilliacci tryckeri.

Af anledning får jag den vördade allmänheten till kännagifva, att underskrifven fullföljer och emottager alla sorts till skräddare yrket hörande arbeten, såsom tillförene. Härmed förbjudes på min räkning, till någon annan person, utgifva någon vara eller medel, emedan jag derföre icke går i ansvarighet. I. F. Forselius, boende i S:t Petersburgska förstaden vid stora karelska gatan i gårds ägaren Udartsofs gård.

Agentur.

Till en affär, som lemnar 6% provision och vid hvilken man med någorlunda drift kan emotse en stor omsättning, sökas verksame agenter. Frankerade anbud adresseras till **W. Menck i Hamburg.**

(5) 2

Herrar Skeppsredare!

En Sjökapten, som i flere år fördt fartyg på större och mindre farvatten, eger god kunskap, såväl i navigation som sjömanneri, hvaröfver meritförteckning kan upptes, men nu af en händelse är utan kondition, rekommenderar sig till resp. skeppsredares gunstbenägne åtanke. Wiborg i Februari 1863.

C. A. Lindholm.

Adress: Handl. Sopotoffs gård, midt emot katholska kyrkan, till höger om porten.

Herrat Laiwan-omistajat!

Laiwa-kaptein, jolla on hyvä taito sekä meri- että laiwan-oppia, minä hän voipi todistaa, ja joka monta vuotta on kulettanut laiwoja sekä suuremmilla että pienemmillä merillä, mutta nyt sattumuksesta on paifatta, pyytää kunniallisia laiwan-omistajia häntä muistamaan. Wiipurissa Helmikuussa 1863.

C. A. Lindholm.

Muuta Kauppias Sopotowan kartanossa, vastapäätä katoliikin kirkkoa, portista oikealla kädellä.

Wuokrataan.

Öfre våningen i undertecknads stenhus, innehållande 8 rum, tambur, kök och skafferij, samt nödige uthus, att tillträdas d. 1 Juni. Par kamrar och ett vindsrum med eldning, kunna dessförinnan eller nu genast erhållas, efter öfverenskommelse med B. S. Hougberg.

Inom fästningen uti Koscheleffska gården N:o 79 tvenne rum för ungherrar eller ett mindre hushåll, antingen med eller utan kök för billigt pris.

Myyntämänä.

i f. d. Siliverstoffs boda.

God ost förfärdigad efter Schweitsisk method af Herr Buhler van der Lenk å Liikkala, till 25 kop. per $\frac{1}{2}$ Eidamer,

Schweitzer,

Willikala,

Grön och

Limburger ost,

Färsk Caviar och Muikrom,

Apelsiner och Windrufvor,

Bohvele eller blinimjöl och

Holländsk sill

hos Wasili Neustroeff.

Observera.

På Kähäri gård finnes till salu kryddad och renadt godt finkelt Brenvin, för en rubel 20 kopek s:r par kannan. Äfven kan bestälningar göras om nämnde vara igenom Färgarmästaren Kaukonen som bor i S:t Petterburgska förstaden å revohäntä gatan. (2) 1

Ett betsatt matbord för 20 personer och ett divansbord samt tvenne divaner hos

Pentti

(3) 1

boende uti guldsmed Golins gård i nya stadsdelen.

Blini mjöl af bästa sort och färsk Caviar,

hos Ivan Schavaronkoff

(2) 2

uti Bandholtzska gården.

Wiipurissa, M. M. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

Hinta:
Tältä vuodelta 5 marffaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

Tilataan:
Zilliafuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 8.

Perjantaina 20 päivänä Helmikuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 17 (5) Helmik.

London	36, 36 1/2
Amsterdam	176,
Hamburg	31 7/8, 32
Paris	376 1/2, 377 1/2
Berlin	100

Kirkollisia ilmoituksia.

1:senä Kufouspäivänä saarnaa: Suomen kirkossa Tohtor Korander; ruotsin kirkossa arkidiakonus Hougberg, ja iltasaarnan T:r Korander.

Wiipurista.

Tuli-paloo huihuksa viime keskiwiikko-iltana Hl. 9 ilmoitettiin kaupunkiin torni-kellolla — waan koska pian huomattiin ainoasti noki- eli karsi-tulen, raatiherra Swanowskyn kartanossa Saksan kirkkotorin warrella, olleen syynä säikäykseen, niin kohta her'ettiin ki soittamasta ja juoksemasta.

— **Pakkasesta** tänä talvena, ei ole tietty. Gräs lähdeittäjä Helsingin Sanomissa, joka on lasfenu lufua kylmä-pyläleistä tammikuussa vuosina 1861—1863, on keskinen noiden olleen keskimäärin — 15° vuonna 1861, — 14° w. 1862 ja waan — 1° tältä vuodelta, mainittuna vuoden kylmimpänä kuuautena.

— **Wenäen kielestä alkeis-opistoissa** nyt Suomen wallasto-sanomissa luetaan, että tämän kielen opetus

1) tykkänään laittaa alkeis-kouluista, ja ne nykyään Wenäen kielellen omistetut lufu-tunnit Wlä-alkeiskoulun kolmannella luokalla käytetään Saksan kielen opettamiseen, waan 4:nnellä luokalla puolet eli 2 tuntia Latinan kielen kirjoitus-harjoituksiin ja toinen puoli samantaiisiin harjoituksiin Suomen kielelle ruotsinkielisissä ja Ruotsille peräti-suomalaisissa kouluissa.

2) Lukioissa eli gymnasioissa: a) Meisissä saapi heittää lufematta nykyisinä opetus-aineina olevia kieliä yhden, Kreikan mufa, Wenäen ja Ranskan kielestä jommankumman, — miten waan oppilaisen ja hänen holhojansa mieli tekee; b) siwiili-lukioissa niin-ikään, fen tahtoo, woipi päästä Wenäen kielestä tahi Ranskasta, jos fen hylkäämängsä kielen sijaan mieli oppia Latinaa.

Sen ohessa on ilmoitettu että, Wenäen rajatiemoihin asetettaessa postimestaria, ynnä tullin sekä maa-polisin wirkamiehiä, on katsottawa hakijoiden Wenäen kieli-taitoa, paitsi että tämä taito on, miten ennen jo on Otawassakin julkaistu, wälttämättömästi tarpeellinen, Wallasto-sihteristön ja K. Majesteetin kanslian ynnä Kenraalikuvernörin kanslian wirolle.

— **Suomenkieliset** Helsingistä viimeksi tulleet

Sanomat ilmoittaaat fitäläisen Kirjallisuus-seuran ehdotuksista Suomen wirka-kieltä suhteen, että ainoastaan tuomari-wiroissa nykyisillä wirkamiehillä olisi oma mieli-walta josko käyttää Suomea tahi ei; waan kaikille muille wirkamiehille pitäisi tulla kolmen vuoden perästä, asetuksen saatua, pakko antamaan paperinsa suomeksi. Kun Kuvernööri-wirastoissa on jo suomenki kielen kääntäjiä, niin tämä ei liekään mikään liika vaatimus.

— **Suomen Maalaisten yhtiö** **Walo-wahinkoa** wasten on, miten tämän-wuotuinen Almanakan loppu-kirjoituksesta selkeimmin nähdään, sangen hyödyttävä yhtiö. Siis ei haitanne jos Otawaki kertoo tämän yhtiön asiamiehen äsken julistamaa lasfua Yhtiön tuloista ja maksuista kullaki läänistä, neljänä jo kuluneena vuonna. Siitä muka näkee missä läänissä tulta paremmin hoibetaan. Missä, näet, Yhtiön maksut ovat tuloja isommat, siinä läänissä arwattawasti huolimattomuus wallitsee. Isänmaan kunniaksi kuitenkin oiwalletaan tämän olevan ainoasti Mikkelin ja Hämeenlinnan läänissä laidan. Asetamma läänit sen mukaan, mikäli ne ovat Yhtiötä hyödyttäneet, ja siis ensiksi Helsingin eli Uusmaan läänin, sitte Dulsun, Wiipurin j. n. e., miten seuraa:

	Walo-wahingo- den			Maksut Oh- tiölle.	
	paljous.	a r w i o.		Rupl.	fop.
		Rupl.	fop.		
Helsingin lääni	32	4,653	75	16,480	8
Dulun lääni	12	1,720	60	5,780	8
Wihurin lääni	17	3,289	85	8,161	48
Waašan lääni	45	8,775	43	13,332	33
Kuopion lääni	33	2,334	70	4,320	44
Turun ja Porin lääni	113	26,304	79	28,510	85
Hämeen lääni	43	15,222	74	12,263	50
Mikkelin lääni	7	6,154	30	3,232	50

Yhdyskunnan hoito-kustannukset ovat palkkoja 10,533 r. 91 f.; forko-rahoja 7,412 r. 74 f.; wöskanto-palkkoja 3,407 r. 76 f. ja järjestämiskustannuksia 2,070 r. 9 fop.

W. President M. G. Jagerström wainajan muistoksi,

Laki-opillisen Yhtiön Wiipurilais puoluen kokouksessa, *) 12 p. helmik. — Sanan-saattaja wirkkoi ruotsiksi tällä tawoin: „Ennenkuin käymmä täksi päiväksi järestetuihin kesusteluihin, pyydän saada lukea muutamia sanoja muistiksi Yhtiömme jäse-

*) Laki-opillisen Yhtiön, joka 11 p. helmik. 1862 armotlisesti wahmistettiin, tätäläisessä osastossa on nykyään esimiehenä howi-oikeuden asessoreri Nils Grotenfelt, ensimmäisen esimiehensä, lakmanin ja waltaneuwoksen y. m. Pohmanin evottua esimiehundeista Marraskuussa

nestä, joka on viimeisen kokouksemme perästä lähtenyt meidän piiristä.

Sangen lyhyt on Laki-opillisen Yhtiön ja siis tämänkin sen osuen olo vielä ollu, ja kuitenkkin sen riivit alkaat harweta. — Mutta semmoinen on ajan vaatimus. Meillen on tuttu, että wanhin la'iooppineita Wiipurin howi-oikeuden alalla, w. Presidentti Anton Gr. Fagerström, on jättänyt meidät, palaamatta enää.

W. President Fagerströmin wirka-waikutuksesta en tässä tahdo sanella, waan osoitetaan sitä warten maan kolmen howioikeuden muisto-firjoihin, jotka siitä antaantobistuksen. Mutta se erinomainen lempi, jonka Hän elin-aikanaan Lain-opillisen yhdistyksen erittäin omisti, waatii nyt welwollista fiitollisuuden tunnustusta. Tämä lempi oli tuttu jokaiselle, ku w. Presidentin kansa oli läheisemmässä keskuudessa. Jo kuin, monta vuotta siitä puuha Yhtiön asettamisesta laki-tiedon mielipiteiden waihteelle täälläki paikoin tuli tutuksi ja welwollisuuden mukaisesti ensin tehtiin w. President Fagerströmin tiedettäväksi, mielistyi Hän siihen. Hän oiwalsi sen kohdasteen ylewästi, Hän tunsi että wirkamies, waikka tämän tosin on etenkin toimittaminen wirka-toitansa, kuitenkkin sillä ei vielä ole yleisöä kohden täyttännyt kaiken welwollisuutensa awaruuden. Hän tiesi että kansalaisellen sitäläisessä waltio-asemassaan oli myös kallisena welwollisuutena pidettävä että laki-tieteen edistystä kartuttaa sekä muuten myös oikeus-hoidon parannukseen ja waurastumiseen waikuttaa kuki woimiansa mukaan. Hän tiesi niin-ikään että Hänen lawea taitonsa ja runsas kokemusensa jina kohden ei wät olisi arwotta, — ja kaiken sen wuoksi Hän kohta suoraan ja epimättä ilmoitti, aikowansa innollisesti waikuttaa Yhtiön syntymiseen ja tarfoitukseen. Saatua armollinen lupa Yhtiön asennollen ja ruwetua järjestämään tätä sen osastoa, w. President Fagerström oli ensimmäinen, ku firjoittii jäseneksi osastoon, ja oli kaikissa sitä wasten pidetyissä walmistus-suunnioissa läsnä, ryhtyen myös neuwoilemisiin niissä. Niin-ikään Hän sittemmin ei laimin lyönyt niitä wakinaisia kokouksia, joita osastossa, sen saatua toimeen, on täällä pidetty, ja aina julkaisi silloin eteen sattuwissa jutuisa mitä Hän 50 vuotta pitemmällä wirka-ajallansa ja wirallisessa waikutussessansa niin awarasti oli kokenu. Niitä temppuja, jotka tältä osastolta edes wiskattiin keskusteltawiksi täällä Yhtiön olon ensimmäisellä wuodella kussakin eri osastossa, oli kass w. President Fagerströmin esittämää ja puolustamaa. Ne yltäkyllin osoittaat millä innolla Hän tahtoi saada epä-selwyhttä la'ista poistetuksi ja ojentaa mutkasta, kahden waiheella olewaa käytäntöä yksimieliseksi. Rumpainenki näitä kysymyksiä löytyy myös wuosi-esittelöissä ja molemmat oliwat esineinä juttelemiselle tämän osaston wiimisi kokouksessa 16 p. tammik., jolloin w. President F. vielä itse oli saapuwilla. *) Hän siis sai vielä itse olla osallisena keskusteltaessa niistä.

W. President Fagerström oli luonteeltansa nöyrä ja kopeilematon, waan myös niin uuras ynnä luja welwollisuuttansa täyttämässä että ainoasti kuolema saattoi katkaista Hänen waikutuksensa. Verjantaina 30 p. tammik. Hän vielä istui Sananjohantajana k. howi-oikeudessa ja 8 päivän perästä eli Helmikuun 6:ntena p. Hänen elämä-ratansa oli joutunut perillen. Rauha Hänellen, eiköön muistonsa lauan meillä!

Erittäin mainittakoon mikä monelle täällä woipi olla rietyntöytä eli että w. President Fagerström

oli poika historiallisellem henkilölle, nimittäin Kaarle Joh. Kaarlenp. Fagerströmin, joka oli pormestarina ensiksi Waasassa ja sitte Dulussa. Tämä mies on sen wuoksi muistettava että Hän aikanaan oli Dikeus-kanslerin wirastolta Kuotissa wälittu ja määrätty olemaan, Dikeus-kanslerin johdon alla, wirallisena fantasia Swean kuninkaallis howretin pitämässä tutkinnoissa siitä hirmuisesta pahateosta, mikä tehtiin yöllä maaliskuun 16:n ja 17 p:n wälillä w. 1792 kuningas Ryösti III:nnele. Sitä warten pormestari Fagerström oli howioikeuden monissa ja laajoissa kokouksissa tästä asiasta, Maaliskuun 24:n ja Heinäkuun 11:n p. wälillä, ynnä osoitti siinä erinomaisen taidon ja toimen. Pormestari Fagerström kuoli Tukholmissa 15 p. huhtik. 1799; ja Hänen jälkeen jäi nyt leskensä, w. President Fagerströmin äiti, Beata Katarina Grifintytör Fahlen kuoli 28 p. syyskuuta 1802.

W. President Fagerström oli syntynyt, miten Wiipurin howi-oikeuden nimi-firjaan (matrifulaan) on firjoitettu, 26 p. tammik. 1786, mutta, oman sanansa mukaan elinkautensa, oikeittain wasta 26 p. syysk. s. wuonna. Kuollessaan Hänellä siis oli ikää: 76 vuotta, 4 kuukautta ja 10 päivää. — Hänen tomunsa haudattiin Wiipurin seurakunnan Nistimäen hautuumaahan 10 p. helmik. 1863."

Tuli-palo.

(Jatko n:sta 6.)

Myös kaarti oli jo saanut tietää sitä onnetonta tapausta ja tullut katsomaan. Yhteinen wahinko oli saattanut molemmat sota-woimat sowingoon; kaartiolit ja jääkärit puuhasivat hätäisenä langenneen ympärillä. Pieni rummun-lyöjä seisoi heidän keskellä. Hänen muuten iloiset kaswonsa oliwat nyt hywin surkeasti rystistyneet. Wälistä tarttui hän kuolleen wanhinsa sarwiin, heilutti ja tempasi, kaikkia woimia, toiste otti hän taas rumpu-palikan ja nakkasi sillä. Tätä tehdesänsä itki hän wälistä ja wälistä torui. Tämöinen oli seikka niitulla ja tässä työssä oli poika nalikkamme, kun yhtäkkiä kuisutettiin: „herra Gyllendeg, herra Gyllendeg." Kaikki hämmästyiwät, kun näkiwät häntä, jota ei wät ollenkaan toiwoneet tänne tulewaksi.

Ja herra Gyllendeg seisoi pelästyneen joukon edessä, hikisenä, kowasti huokaellen ja ei woinut sanoa sanoa pelästä wihasta. Pojat, toiwoen woiansa salata koko lammassutkauksen, oliwat, jina samassa kun herra Gyllendeg tuli heidän luokseensa, tehneet ringin, rummun-lyöjän ympäri, niin että hänellä olisi aikaa peittää kuolleen. Pojat terwehtiwät herra Gyllendegia, ottaen lakkinsa pois päästänsä, jota ei wät ollenkaan olisi tehneet, jos ei hätä ollut niin suuri ja painawa.

Mutta täten ylllyttiwät waan enemmin herra Gyllendegia. „Woi minua mies poloista," huusi ukko ja loi silmiänsä ympäri niitun, „kaikki minun lampaanit owat häwinneet. Ah minun Jumalani! näyttäkää paikalla mihin olette ne ajaneet, muuten pieksän teidät niin että tulette muhkeaksi kun näkileipä."

„Elkääte suuttakoo, herra Gyllendeg," wastasi poikien päämies, „sillä me heidät etsimmä. He pääsiwät weräjästä maantiele."

„No menkää heitä hakemaan, häijyt!" huusi ukko ja kohotti keppiänsä.

„Menemme, menemme kunhan waan herra Gyllendeg ensin menee," sanoiwat pelästykissään pojat, jotka ei wät tohtineet särkää rinkiä hänen silmiensä edessä.

„Woi saakeli, tuommoiset roistot kaskewät minut pois omalta niitultani," huusi ukko ja löi kepi-

*) Nämä kysymykset owat yleiseen üwili-lakiin koskewia ja Gyllendegin numeroilla 6 ja 7 otetut.

länkä rinkiin, joka heti hajosi niinkuin höyhenet tulessa. Mutta kuitenkin sai hän pientä rummun-lyöjää kauluksesta kiini; tätä kohtasi kova onni, sillä herra Gyllendeg pamautti jo kerran kepillänsä. Jo ennen kun toinen pamaus kerkesi langeta, astui poika eteen, joka ei ollut muu kun meidän kenraali ja sanoi:

„Heretkää Jumalan tähden, herra Gyllendeg, te ette Jumalattoman työn, kun lyötte häntä, jota polwillanne pitäisi fiittää!”

„Kah hittoa! miksiä minun täytyy häntä fiittää?” huusi herra Gyllendeg harmissaan; kuitenkin hän kerkesi lyömästä.

„Miksi teidän pitää häntä fiittää?” jatkoi vapauttaja heti, „ettekö näe, herra Gyllendeg! sen tuolla makaa?” — nyt osotti hän wakisella miehellä kuollutta päsää.

„Woi minua, mies poloista,” kiljasi herra Gyllendeg, tuossa hän makaa tuo kaunis eläin, jonka nämät pedot owat tappaneet.”

„Elkää säälikö häntä,” jatkoi toinen, „elkää säälikö, hän on näet kaikkien suurin rosmo ja waras koko maailmassa.”

„Säwyttöin lurjus! milloin on hän warastanut ja milloin rosmoannut?” huusi herra Gyllendeg ja kohotti jo keppiänsä kenraalia vasten, vähältä ettei unohuttanut rummun-lyöjää.

Tätä juuri tahdottiin. „Tulkaa, herra Gyllendeg,” äänsi vapauttaja ja meni ihan liki vastustajansa, „tulkaa, meillä on ladossa koko hänen rosmojoukkonsa; parempi on että autatte meitä heitä vangitessa, kun että seisotte tässä ja ette tee mitään.”

Nyt herra Gyllendeg enempää ei woinnut malttaa mieltänsä. Tyffänään wimmapäisjään wiritti hän keppiänsä wapaata wihollistansa kohti, ja laskefin wahingossa irti sen, joka jo oli hänen käsissänään; ja rummun-lyöjämme, joka nyt oli wapaana, lenki ikäänkun raketti tiehensä, kerkkipä vielä lennossa rumpunsa temmata maasta. Muutaman minutin kuluttua seiso herra Gyllendeg työpöykkinään, tulisena ja ylimäärin wihaisena nitukansa.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Wirolahdesta 7 p. Helmik. Tämän talven seikka on kummallinen, joka ei mahda historiaamme sijatoin olla. Hirvun kowia tuulia on ollut pitkin talwea tähän asti; 28 päivää vasten yöllä, tuuli pelmusi niin ankaran kowasti että tahtoi metfästä puut taitella, sekä katot hajoittaa. Se armottoman kowa tuuli, joka saattoi merenkin tottelemaan itseään, lykkäs hirweän paljouden wettä ettei mies-muistiin ole näin talwella sitä ollut. Kaikki mitä waan vähänkin alaisilla paikoilla rannoilla oli, tavallista weden nousua vasten talteen korrjattuja kapineita, ne se kuljetteli pois paikoiltaan. Halkoja, mitä oli ihmisiällä menneen-kesäiseltä tähtteeksi jäänyynä rannoillemme, kuin Pietariissa ei maksaneet niin paljon, ne hajoitteli ja kuljetteli ympäri metfä sekä niittyjä. Niitty-latoja sekä pieleksiä (kekoja, suowia) niin-ikään kasteli. — Lauwantaina eli 31 p. taas satoi wettä oikein aika lailla; sitä kofountu kaikkiin alangoihin ja lumetomille paikoille, pelloille sekä niityille, kun esti ojisissa olewa lumi pois menemästä, ja, pakfasen tultua, wesi kylmettyi jääksi. Mutta mitäs luuletta te oppineet maan wiljeliät tähän?! Onkohan tämä mikään merkki tulevaisuudelle? — Luuloani myöten se ei ole muuta kuin fuormaa fuorman päälle, eli, toisin sanoen, köyhyyttä köyhyyden päälle. Syns-wiljat useammissa paikoissa (eli yleisesti, melkein jokaisen), kuuuuden sekä myös huonon ste-

menen tautta, jäiwät huonoille aluille, ja nyt jäätyi nämä paikat; kun kewät-lämmin tulee, se hauutoo jäätä, ja jää tekee samaa sille maalle joka alansa on, olkoon se niittyä eli peltoa, jos ei erinomaisen pikaisesti lähde pois, ettei se saata kaswien juurille waiwuttaa pahaa. Eihän toki haitaksi liene jos koettaisi keinoa, sillä „ei ojaan oppi kaada, eikä ole taakaksi taito.” Lumen lähtiesä on ajaminen kylwö-pelloille kaikenlaisia roskaa, jota taloissa kyllä löytyy, — esimerkiksi tuhkaa, fontaa, syysjauhoja, hiilus-poroja j. m. m. senlaisia aineita mitkä waan jään wälemmin sulattawat pois. Nämä on sopiwin kylwää elikkä seuloa harwalla seula-lorilla. — Mutta ompa täällä tapahtunut tapaturmaisia fuolemiafin. Eräs talon-mies Nafarin talosta lähellä kirkkoa, käytyään kivitöissä Lomkissa, mennä ksfänä, jäi tiwen alle, josta se saatiin pahoin runneltuna; neljän tunnin ajan sen jälkeen elettyään heitti henkensä. — Olis vielä vähän sanelemista tämän että myös rajapitäjamme morsius-kerjuista, jota harrastetaan tehdä ilman wähintäkään inhoa, mutta tämän jätän toiste, jolloin ai'on laweamminfin kertoa.

J. A.

Wirolahdelta 14 p. Helmik. Ne tämän kuun alussa merkilliset paljaat ja koleat ajo-kelit saattoiwat täällä surullisia mieli-aloja monelle iäisesti muistettawaksi. 2 päivä sanottua kuuta kaatui heinäfuorman päältä maahan entinen pitäjämme Herastuonari Orslahden kylästä, niin onnettoman kowasti lähellä omaa kartanoansa, pää edeltä, paljaalle jäällen, että jünä sanotaan awauntuneen kowasta wuotamaan ja, muutaman tunnin enään elettyänsä, waiwai hiljaiseen fuoleman uneen. Samalla wilkolla, 4 p. t. k., Wiipurin markkinoilta kottiinsa palautumassa, kaatui Mikko Rikkola *) läheltä Nisalahden kylää Säkjärwen pitäjässä samote, kuin alkoi ajaa hewoisellaan kiiwaasti myötämäkeen. Reki alkoi wierä kolealla tiellä, joka sen tempasi kumoon maantien ojaan, ja sinne sanotaan miehen itsensä jääneen raskaan fuorman alle ruh'aksi niin että paikalla fuoli. — Ilmojen laatu on alituisesti myrskyinen. Siis onkiin koko tämän talwen kestänny meren jäät rikkiinäisinä ulommalta; vielä 7 ja 8 päivänä tätä kuuta oli sulan halfausia aina Somerosta Kiuseriin (Wiskariin) asti. — Meidän mieliämme aina pahoittaa se alituinen parjauk, jota joka päivä saadaan kuulla etenki niiltä ruotsalaisuuden puolustajilta Suomesfamme. Niin on esim. se äsken istunut Suomen Kieli-komitea tehnyt Helsingissä. Alkääte kunnialliset herrat niin luulko! onhan suomalaisissa funnon miehiäkin, jos on heittiöitäkin; waan se ylimalkainen halwefiminen käypi niin kipeästi suoraan suomenmiehen sydämmelle että milt'ei tee koko hänen elämänsä lewottomaksi. Kyllähän suomalaisissa löytyy samoin rehelliä ja uskollia miehiä kuin muissakin kansoissa, kuin ne waan kerran vähänkin pääsewät opin ja tietojen perille. Meidän on täytynny tähän asti kitua siinä lapsellisessa tilassa. Ja mistäs lapsi taitaa hywää oppia, kuin ei sillä ole kunnollisia wanhempia? Eikös, hywät isänmaamme rakastajat! se olisi wanhempain welwollisuus, laittaa lapselliselle omakielisiä opetuksia, neuvoja, nuhteita, asetuksia, y. m. Siintähän lapsesta funnon miestä toiwotaan, keta taidolla neuwotaan, waan meitä onnettomia suomalaisia sen sijaan wihataan, sorretaan, ylenkatsotaan, etenkin (nykyijiltä?) Suomen wirkamiehiltä; hee pitawät meitä tuskin siinä arwossa kuin muinoin pakana-maille wainottuja wiili-kansoja. **) —

*) Luultawasti sama mies, josta Säkjärwen kirjoituksessa viime n:ssa mainittiin ja jota ”J. A. edellä sanoo talon isännäksi Olaurpalan kylästä.

Toim.

**) Eiköhän tässä jo ole liikoja lasfettu.

Toim.

Nöyryästä olemme tähän asti olleet siihen tytyväiset
waikka usein paholla mielin. Waan eikös, hywät
isänmaamme ehtiehet! olisi jo se aika kulkenu fer-
ran esillemme, että saattaisi päästää se wiatoin
wanhi-rauffa walloilleen, joka on saannu niin monta
wuosi-sataa loifoa pimeässä tornissaan; iitä faifin
nöyryimmästi toiwottaa suora suomalainen

A. M—lä

Sippakunnan sanomia.

Kuopioista. Hänen Keisarillinen Majesteettinsa on
wiime kuun 19 p. annetussa kirjessa armoissa päättänyt, että
Haapajärven kappeli-seurakunta Pyhäjoen pitäjässä on muut-
tama erinäiseksi konsistoriumilliseksi pitäjäksi, Haapaveden pi-
täjän nimellä, niin kohta kuin liikkoherran wirka Pyhäjoella
ja kappalaisen wirka Haapajärvellä tulee amenaiseiksi.

Ulfomailta.

Preussista. Lennätin-sanomia. Berlin 16 p.
helmif.: Minister Bismarck on waastannu Preussin
Puolalaisien alamaisen lähettiläillen, että Puo-
lalais liifunnon tarfotus on uudestaan rakentaa
Puolan waltakuntaa entisiin rajoineen, j. n. e.

Kuulutuksia.

Sedan hos Magistraten gjorts ansökning om inlösen af
staden tillhöriga tomten N:o 48 i Pantsarlaks stadsdel,
så kommer densamma att försäljas till den mestbetalande
medelst offentlig auktion inför Magistraten Onsdagen den
23 i denne månad kl. 11 f. m., hwarom hugade speku-
lanter underrättas. Wiborgs Rådhus, den 16 Februari 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Tisdagen den 21 (12) i denne månad, klockan 3 på eft.
midd, sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset,
hwarom vederbörande underrättas. Wiborg den 16 Fe-
bruari 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Freda-
gen den 27 i denne månad klockan 3 på eft. midd., hvil-
ket tillkännagifwes. Wiborg den 16 Februari 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes härstädes Freda-
gen den 27 Februari kl. 4 e. m., försäljes ej mindre
gården och tomten N:o 100 inom Anina samt hälften af
gården och tomten N:o 99 inom Neitsytienimi stadsdelar,
än åtskillig lösegendom i möbel, koppar-, messing- och
jernsaker, porcelliner, linne-, säng- och gångkläder samt
diverse; hwarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auk-
tionskammare, den 16 Februari 1863

(3) 2

Wold. Ålgren.

Julkisessa Auktionissa, jonka määrätty rakennus neuvovalta
toimittaa Kiwennawan seurakunnan pitäjän tuvasja lauwanta-
tina ensi tulewan Maaliskuun 14 p. kello 11 e. p. p., ole-
tarjotaan wähiimmän waativalle ja paraittain luotettawalle,
urakalle, asianomaiselta wirkantieheältä walutteina talausta
wastaan, Kiwennawan kappalaisen wirka talon eli puusiellin
fartanoiden muuttelaminen ja uudestaan rakentaminen, es-
tyksellisesti 4882 hovia ruylan fulungilla. Tämän urakan eh-
dot tulewat auktionissa tarkemmin määrättäwäksi sekä urakan
huutajien kelwollisuus neuwovalta tutkittawaksi; rakennus-
stin hauffiivat pitäjänmiehet kirjää ja fulungin esitys on joka
lauwantasi päiwänä alafrejoitetun tyfönä saapuwilla. Annettu
Kiwennawalla 3 p. Helmikuuta 1863.

Rakennus neuwovalta puolesta:

G. Riihlander.

Yksityisiä ilmoituksia

Blini med kaviar serveras alla dagar i Restaura-
tion i Stadsträdgården

(2) 2

M. Holmberg

Enligt gjorda anmälanden hafva följande kontraböcker
med härvarande Sparbank för egarene förkommit, nem-
ligen:

N:o 719, 720, 841, 1929, 2402 och 2404; och warda
nämnde böcker, i händelse de icke inom tre månader
efter kungörandet häraf tillrättas, för kraftlöse förkla-
rade. Wiborg, den 7 Februari 1863.

På Sparbankens vägnar:

(3) 2

C. G. Clouberg.

Agentur.

Till en affär, som lembar 6% provision och vid hvil-
ken man med någorlunda drift kan emotse en stor om-
sättning, sökas verksame agenter. Frankerade anbud ad-
resseras till **W. Meenck** i **Hamburg**.

(5) 3

Hos undertecknad boende uti Fru Sandbergs gård vid
finska kyrkan, emot tages all slags Linnesömnad, som
förfärdigas med skyndsamhet och accuratess af

(3) 3

Wilhelmina Göde.

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring
12 miljoner rub. sr) afslutar genom undertecknad,
dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot
brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på
landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas:
i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand
af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Palwelukseen halutaan.

En med goda betyg försedd och i Matlagning kunnig
Hushållerska kan genast erhålla plats uti ett större hus
härstädes. Den härå reflecterande behagade aflämnas svar
till Boktryckeriet härstädes.

(3) 1

Wuokrataan.

Inom fästningen uti Koscheleffska gården N:o 79 tvenne
rum för ungherrar eller ett mindre hushåll, antingen med
eller utan kök för billigt pris.

Nöyrytämännä.

Till salu utbjudes Stadsgården inom fästningens tredje
quarter, N:o 126, om 308 quadratfamnars areal, bebyggd
med brandförsäkrade bonings och uthus, hwaraf hufvud-
byggnaden indelats i sal med två tamburer, fem kamrar,
kök med skafferi och källare, samt öfrige byggnaderne
bestå af drengstuga med kök, bod, vagns- och vedlider
samt stall och fähus. Om köpevilkoren kan öfverens-
kommelse träffas med Hofrättsrådet Löfgren.

(3) 4

En större heltäckt släda står till salu hos Herr Ehren-
burg i Societetshuset, hwarest man äfwen kan få uppgift
på slädans pris.

Ein grösserer ganz verdeckter Kutschlitten steht bei Herrn
Ehrenburg im Societätsaule in Wiborg zum Verkaufen, wo
man ebenfalls den Preis des Schlittens erfahren kann.

Волыня coveredъ крытый сани у Г. Эренбургъ въ
домъ благороднаго общества въ Выборгѣ, гдѣ и о цѣнѣ
узнать.

I gården N:o 80 försäljes enskilda meubler såsom speg-
lar skåp och en flögel.

Im Hause N:o 80 werden verschiedene Meubeln wie Spie-
geln, Schränke und ein Flügel aus freier Hand verkauft.

(3) 4

Observera.

På Kähäri gård finnes till salu kryddad och renadt godt
finkelt Bränvin, för en rubel 20 kopek sr per kannan.
Äfwen kan beställningar göras om nämnde vara igenom
Färgarmästaren Kankunen som bor i St Petterburgska
förstaden å Revohäntä gatan.

(2) 2

Ett betsatt matbord för 20 personer och ett divansbord
samt tvenne divaner hos **Pentti**

(3) 2

boende uti guldsmed Golins

gård i nya stadsdelen.

Wiipurissa, M. M. Jiltiafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa **A. G. Corander.**
Painamisen sallii: **J. F. Palmgren.**

Öifätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 8.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Se alamainen mielitahdon ilmoitus ja esitys, jolla Wiipurin Suomalainen Kirjallisuusseura Suomen kieli-asiassa nykyisin on mennyt Senaattiin, kuuluu seuraavaisesti:

Suuriwaltaisin Kaiken Armollisin Keisari ja Suuriruhtinas!

Teidän Keisarillisen Majesteettinne Suomen Senaatin yleisestä Kansliasta annetun kuulutuksen kautta 20 p. Lokak. mennyttä vuotta on kehoitettu kaikkia niitä, jotka toiwovat ilmoittaa mieltensä siitä lausunnosta, jonka Teidän Keisarillisen Majesteettinne asettama Komitea antoi keinoista millä tavalla oikeus-kirjoissa wastapain käytettäisi suomen kieltä, tulemaan ennen tulewan Maaliskuun loppua senkaltaisella mielen ilmoituksella Teidän Majesteettinne Senaattiin. Kiitollisena käyttäisääm tästä tilaisuutta, saada sanotuksi mieli-alansa tässä Suomen kansan ja sen waurastumisen warjin tärkiässä asiassa, Suomalainen Kirjallisuusseura Wiipurissa on katsonut welvollisuudekseen olla tälle kehoitukselle kuuliainen ja ilmoittaa ne neuwot ja keinot, joiden kautta, Seuran käsityksen mukaan, kysymyksenä olewat muutokset maan oikeuskielessä soweljaimmin woisiwat tapahtua, jonka oheessa Seura yhdeltä puolen on tarkoittanut lain käytännössä rikkomattoman menon säilyttämisestä ja toiselta puolen suomen kielen luonnollisia oikeuksia. Suomen kielen wälttämättömästi waatiwan luonnollista oikeutta päästä yhtäläiseksi Ruotsin kielen kanssa, on myös Komitea myödyttänyt, kuitenki kuin suurella osalla oikeuslaitosten wirka- ja ammattimiehillä tätä ennen ei ole ollut tilaisuutta hankkia itsellensä suomen kielen taitoa, niin se koko maassa yleensä ikäwöity parannus kielen asiassa ei woine nyt heti käyda laatuun, waan sitä ei pitäisi kuitenkaan jättää rajattomasti tulevaisuuden nojaan; jonkatabden kuin kaikissa maamme opetuslaitoksissa jo opetetaan suomea ja kuin niiltä maamme nuorilta miehiltä, jotka tästälähin rupeewat wirkamiehiksi, tulee ei ainoastaan toiwoa tämän kielen taitoa, mutta myös oikeudella sitä waatia, niin muutos ruotsinkielestä maan omaan kieleen oikeuden toimituksissa taitane woida tapahtua soweljaimmin seuraawalla tavalla:

1:o että Kihlakunnan Oikeuksissa maalla ja kaikissa kaupunkiin tuomioistuunoissa

a) wiiden vuoden kuluttua, lusein 1:stä p:stä Tammikuuta tulewana vuonna 1864, niimmuodoin 1:stä p:stä Tammikuuta 1869, kaikki pöytäkirjat, mitkä koskewat tilan huutoja, tilain panttauksia, huolto-asioita ja uhfasakkoja, yksipuoliset tuomiot ja sowinnot, kuin myös liinekirjat, kaikki Tuomarien ja julkisten Notarioiden antamat panttaus-asiain ynnä takuu-otollisuuden todistukset ja kaikki muut todistukset, kalukirjoitukset sekä arwoja syynitoimitukset — wälttämättömästi kirjoitetaan niin hywin ylöspäno-(konsepti) kuin myöskin ulos-annettawina toimituksina suomeksi:

b) että wiisi vuotta jälemmin eli 1:stä p:stä Tammikuuta 1874 lähtein kaikki pöytäkirjat, Päättäköset ja Tuomiot siwiili-asioissa ja oikeuden käynnin toimituksissa, sekä

c) wiiden vuoden perästä senjälkeen, eli 1:stä p:stä Tammikuuta 1879, pöytäkirjat ja Päättäköset kaikissa näihin tuomioistuimiin eteen tulewissa rikos-asioissa, niinhyyin pienemmissä, kuin suuremmisissa, pitäisi kirjoitettua ja toimitettua suomeksi, josta kieli tästä viimeksi nimitetyistä päivästä lähtien tuli niinmuodoin olemaan ainoa kieli, jota Kihlakunnan Oikeuksissa maalla ja Kaupunkiin tuomioistunnoissa käytetään, lufematta tuomioistunnoita niissä seuduissa kuin alempana 11:össä ja 12:össä pykälissä mainitaan.

2:o että 1:stä p:stä Tammikuuta 1874 lähtein Lakmannin Oikeudet olisiwat welwoitetut kirjoittamaan suomeksi pöytäkirjansa, Päättäkösensä ja Tuomionsa kaikissa niissä jutuisissa, joissa Kihlakunnan Oikeusten pöytäkirjat Lakmannin Oikeuteen owat suomen kielisinä annetut.

3:o että Guvernörien ja kaikkien maamme wirka- ja ammattimiesten kuulutukset suomalaisiin seuraluntiin, jotka kuulutukset määräyksen mukaan Ruunkaallisessa resolutionissa Pohjanmaan papiston walitukselle 27 p:ltä Maaliskuuta 1732, jo tätä ennen oliwat pitäneet olla kirjoitetut suomeksi, tästä päivästä lähtein pitäisi suomeksi toimitettaman.

4:o että Guvernörien Päättäköset ryöstö-asioissa, werottamisen toimisissa ja frunnon tilojen kiisteissä ja perinnön ostoissa, immisition-kuulutukset ja kirjeet, perinnön osten kuulutukset sekä passit ja kaltenkaltaiset todistukset pitäisi 1:stä p:stä Tammikuuta 1869, ja wiisi vuotta myöhemmin eli 1:stä p:stä Tammikuuta 1874 kaikki Maankansliasta, Maankonttorista, Läänikirjuri-konttorista ja Rant-täriöistä annettawat toimitukset ja räknit, olkoot minkä nimellisiä hywänsä, toimitettai suomeksi, jolla kielellä myös kaikki niissä pidetyt pöytäkirjat kirjoitetaan. (Jatk.)

Outo maalle asetetuista kauppalloista seuralunnalle eli maakunnalle hyöttyä?

(Lähetetty.)

Kysymykseen wastataan on; waan samassa jälkeen, että enämpi rahan menekkiä ulkomaille, se on ikään kuin olisi lisätty niin monta reppu-ryysää entisen lisäki, — ylellinen foreus pääsi suurempaan wauhtiinsa, eikä kuitenkaan maakauppalat wor täyttää ja käyttää tilallisten tarwista. Toisin heillä on kaikkea tawarata ja samasta hinnasta kuin meri-kaupunneissa. Waan maata wiljelijä täytyy ensin maan ja karjan tuotteet wiedä meri-kaupunkiin, ja sitten muka tuoda rahat pitäjään kauppalloille ja kaupan päälliseksi ostaa huonoa tawaraa, jos ei hywää ole. Mutta kaupunnissa pääsee puodista puodiin, jos ei ole yhdessä hywää, niin onhan toisessa eli kolmannessa. Se on turhaa että maakaupoissa on ensinkään sikkia,

karttunia ja se ties niiden kaikkien foreuksien nimeä. Ruin monen muotinen foreus on joka likka harakan ja poika nulikan silmissä, niin se wiettee semmoseen himoon, että saaman sitä pitää, waikka itse jäis orawan kanssa yhteen leipään. No onhan niistä hyötyäkin, eihän tarvitse jokapäivästä tarwista mennä kaupunkiin hakemaan? No niin, kuin ensin wien riistafuorman kaupunkiin ja sitten tulen kotiin ostamaan foto-kauppiailta. Mutta ostathan nekin riistaa? Miwan hywin; waan niin polkuhinnasta, että se hänen kannattaa rahdin kanssa wiedä kaupunkiin ja saada vielä itselle voittoa.

T. T.

Suwaelmia elämästä.

(Jatko n:sta 4.)

3.

Merimies ja hänen morsiamensa.

II.

Kewät oli jo tullut. Meri oli heittänyt päätänsä jää-peitteen, maa rupefi wiheriöitsemään ja matka-linnut olivat taas tulleet ihanaan Pohjallaan. Oli lauantai iltä. Satamassa oli jo muutamia laiwoja, merimiehet lauloivat ja rannalla käweli ihmisiä edes takaisin. Murinko oli laskeutunut, tähdet rupefiwat wilkkumaan taiwaalla ja kuu nousi ylös. Yön lähestyessä hiljeni taas kaikki, merimiehet herkesiwät laulamaasta ja ranta tuli tyhjäksi ihmisistä. Waan kaikkein edimmäksi mereen ulottuwalla niemellä istui tyttö ja katsoi ylös merelle. Ihanat kaswonsa olivat kalweat ja silmissään oli kyneleitä. Se oli Helmi. Hän odotti laiwa, joka oli wienyt Williaminsa pois toisiin maihin. Joka ainoa päivä meren auitti tultua, oli hän tullut tänne tiedustelemaan, jos laiwa näkyisi. Tänäpänäkin oli hän tänne tullut. Hän näki nyt laiwan tulewan, mutta se oli musta, walkeilla wiivoilla ja Williamin laiwa oli wiheriäinen, punaisilla wiivoilla. Helmi waipui ajatuksiin. Laiwalla käärittiin purjeita koon ja ankuri lasfettiin meren pohjaan. Laiwasta lasfettiin wene mereen, miehiä astui alas siihen ja alkoivat soutaa rannalle. Helmi ei hawainnut tätä. Mies läheni.

„Miksi taas siinä istut? Turhaan odotat sinä Williamia; hän on meren pohjassa,” sanoi mies.

„Walehtelet. Se ei voi olla totta.”

„Usko, jos tahdot, sama se on minulle. Mulla on kirje, jossa se seisoo, että laiwa kalliin tawaransa kanssa on mennyt pohjaan ja miehet owat hukkuneet — isäsi tawara on häwinnyt, mutta minä häntä autan ja palkinnoksi saan sinut.”

„En, en milloinkaan tule waimoksesi. Älä sitä toiwokaan!”

„Oh, se on waan tyhjää ajattelemista. Oltuañ kaikki päivää kanssani, olen minä yhtä hyvä kuin Williami.”

„En milloinkaan tule waimoksesi. Se on viimeinen sanani, ja jos isäni awulla tahdot pakottaa minua, niin sanon papin edessä: en.”

Molemmat waikenivat. Helmi waipui taas ajatuksiin ja mies katseli weneitä, joka läheni. Kohta se seisahdui rannan luo.. Miehet astuivat maalle.

„Ha, perkele! Siinähän se kirottu perämies on. Ha, Helmi ei enää saa elää!” puhui mies itselleen ja samassa juoksi hän Helmen luokse, tarttui häneen, surwasi hänet mereen ja aivoi juosta tiehenjää, mutta merimiehet ottiwat hänet kiinni.

„Mies! Mitäs olet tehnyt?” huusi yfsi niistä, syöksi itsensä mereen ja hetken perästä näkyi hän meren pinnalla neidin kanssa. Se oli William.

„Di Jumala! Helmi, Helmi rakas morsiameni,

hawahdu!” huusi hän. Helmi awasi silmänsä, katseli Williamia ja sanoi:

„Uneksinko minä? Oletkos sinä William?”

„Olen, olen oma Williamisi. Jumala minut hätään lähetti.”

„Ah, nyt muistan. Se oli orpanani, joka minut mereen syöksi.”

„Mikä on tapahtunut? Helmi, oletkos elossa? Mitä näen, William? Onko laiwa vielä jälellä? Kyhy samassa Helmen isä, joka muiden kanssa oli tullut paikalle.

„Herra patruuni! Laiwanne on kotiin tullut, mutta kapteeni on kuollut. Tyttärenne surwasi tuo, jota mieheni nyt pitävät kiini, ja mistä syystä, en tiedä, mutta onneksi satuin tähän ja mulle onnistui pelastaa tyttärenne.”

Isä kääntyi ja katseli miestä, joka oli tehnyt tämän rikoksen.

„Totta Jumal'awital!” sanoi hän. „Nyt asia mulle selkence. Ha, sinä kyykäärme! Kirje oli wääristetty. Wiekää pois häntä filmistäni!”

Merimiehet weiwät hänet kaupunkiin, jossa hän wanfenteen pantiin.

William! Tule tänne! Suuren kiitollisuuden weissa olen sinulle. Sinä rakastat tytärtäni ja hän jinnua. Sentähden annan hänet sulle waimoksesi, ja laiwan, jonka onnellisesti olet tuonut kotiin, annan myöskin sulle omaksesi. Jumala teitä siunatsoon!”

William ja Helmi fiiruhtiwat isän syliin.

Kuu ja taiwaan kirkkaat tähdet katseliwat tätä kauniista kohtauksesta, katseliwat onnellista merimiestä ja hänen kauniista morsianta.

R. W. W—n.

Kotimaalta.

Maawiljelyksen ja karjan-hoidon apuhankkeita maassamme. Maawiljelyksen ja yleisten töiden toimikunta k. Suomen senaatissa on, S. M. Tidning'in ilmoituksen mukaan, 16 p. Tammi k. esitellyt hallitukselle hywin perustettujen syiden näyttämällä seuraawaisia ilahuttawia apuhankkeita.

Hallan-pesä korprien ja rimprien kuuwaamiseksi, pohjoisissa läänissä wuosittain	300,000.
Yksityisen yrittäwäisyyden auttamiseksi laina-rahasto 20 wuotena	25,000.
Järwen lasku-rahaستا lisättäisiin	20,000.
Karjan-hoito ja siitys-laitosten perustamiseksi pohjoisiin läänisiin	60,000.
Karjanhoidon kehoittamiseksi Suomen muissa läänissä wuosittain 5 wuotena	20,000.
Uudenmaan ja Wiipurin Maawiljelysseuroille parempain karjan ja maidon hoitajien saamiseksi wuosittain	500.
Kehoitus-palkinnoiksi syöttäläis-eläimistä 3 eri-näyttelössä wuosittain	1,500.
Eläinten lääkäri-oppilaisten matkarahaksi wuosittain	1,500.
Hewoisen kaswatuksen edistämiseksi 7 eli Maawiljelyskoulouksen pitämiseksi joka 3 eli 4 wuotena	3,000.
Maawiljelysseuroille, kullekin, kehoitus-palkinnoiksi pienemmille maawiljelijöille	1,000.
Kehoitus ja funnia-palkinnoiksi 20—100 tynnyrin alasta hywin wiljeltyä peltoa ja niittyä, jota sama haltia on pitänyt wäbintään 10 wuotta wuosittain	3,000.
Matka-rahoiksi maawiljelyskouluihin opettajille ja liikkuwille maawiljelyksen neuwojille wuosittain	2,000.
Kalain wiljelemiseen entisen wuosirahan 2,400 rupl. lisäksi wuodessa	1,200.
Rautatien saamiseksi Hämeenlinnasta	

Tampereelle ja Riihimäeltä Lahdelle
Wesijärwen rannalla ja tämän kana-
walla yhdistämiseksi Väijänteesen tar-
wittawa raha-summa.

Maawiljelys-Sanomien toimittamiseksi,
vuosittain . . . . . 500.

Tämän esityksen on senaatti määrännyt jätettä-
wäksi tuleville waltiopäiwille laki-ehdotuksia wal-
mistawan komitean 7:nelle osakunnalle, jolla on
keskusteltawana suostunta-weron asiat, ja tulee siis
tämä tulewain waltio-päiwäin tutkintoon.

Kaifellaista.

Maalla Pohjois Böhmissä Saksanmaalla wal-
litsee vielä sellainen tapa, että morsiamen ei ai-
noastaan kotikylänsään, mutta myöskin naapuri-
kylissä pitää käydä talosta taloon ja kerjätä höy-
heniä morsius-wuoteesensa. Kohta kuin on kuulu-
tettu lähtee morsiamin, saattajaksensa ottaen köyhän
afan tähän waellukseen, ja se on jotenki omituista
nähdä warakkaan talon tyttären silkki-hameessa ja
muissa morsius-keruksissa maahan kassowilla silmillä
ja surullisella muodolla seisowan porttiloilla ja ejiin
tuowan anomustansa siinä muodossa mikä kerran
on tawaksi otettu. Nämät kerjäämis-waellukset kes-
tävät useasti monta päiwää perätyste. Morsianta
kohdellaan kuitenkin yleensä hywydellä ja hänelle
annetaan paljo höyheniä, niin että hänellä tawalli-
isesti on niissä kylläksi koko päänsä iäksi.

Yksi „herännyt” mies Gausstadin kartanossa Nor-
jassa on synteinsä tuskissa lähtenyt yhtenä yönä
ulos huoneesta ja hafannut oikian kätensä poikki,
senmukaan kuin piipiasa seisoo: „jos joku jäsen
pahentaa sinun, niin hakkaa se pois.” Waikka
hänelle oli tullut suuri weren hukka, hän on kui-
tenki tullut pelastetuksi kuolemaasta, ja waikka hän
nyt kaipaa toista kättänsä hän on sittenki yhtä
wimmamielinen herännäisyydessään kuin ennenkin.

Göteborin feuduilla Ruotissa on nykyisin eräässä
pappilassa kuollut 72 vuoden ikäinen naimaton
pitäjän pappi. Hän oli ollut 25 vuotta pappina sa-
maassa seurakunnassa, ja waikka hänellä ei tiedetä ol-
leen määrällistä isään tuloa wuodessa enemmän kuin
800 rikkiä (noin 320 ruplaa), paitti mitä puus-
tellin arentimies hänen elannoksensa maksoi, on
hän jälkeensä jättänyt omaisuutta 38,000 rikkiä.
Hänen paperiensä joukossa on tawattu muistiin-
kirjoitus, että hän eri kokiin erään sobran peh-
musteesen oli tallettanut 8—9000 rikkiä ja että tu-
litikku-koteloissa, jotka oliwat sytydyt yhteen nurkka-
huoneesen (skrubbiin,) oli kätkeytynä noin 5000 rik-
kiä. Perään etsittäessä tawattiinkin, niinkuin alku-
peräisesti oli ilmoitettu, ne nimitetyt summat, jonka
ohessa myös nähtiin että ne paitat sobwassa, jonne
rahat oliwat tupaatut, oliwat ulkopuolelta waratut
merkeillä. Wähää ennen hänen kuolemansa oli
pidetty häitä yhdesä rikkaassa talonpoikaseessa ta-
lossa, ja waikka hän oli jotenki heikko, piti hänen
kuitenki päästä sinne, luultawasti waan saadak-
sensa hywän uhrin, jota ei sallittu apulaiselle, jol-
la, paitti wapaata elantoa, ei ollut enemmän kuin
150 rikkiä wuotuista palkkaa. Kohta jalestä wihi-
simisen oli hän kuitenkin niin kowasti sairastu-
nut, että hänelle täydyttiin tehdä makuu-tila wau-
nuihin ja sillä tawalla saattaa hänet kotiinsa, jossa
hän sitte muutama päiwä senjälkeen kuoli.

Puolasta.

Kertomukset kapinan menosta Puolassa lawenewat
yhä ulkomaiden lehdissä — ja niiden kertomusten
mukaan lawenee myös kapina. Stewämmäksi ka-
pinan yli johdattajaksi mainitaan eräs nuori, 24
vuoden ikäinen Frankowski, joka myös on kapina-

hallituksen sota-ministeri; mutta viimeisemmät sa-
nomat owat nyt tuoneet sen tiedon, että tämä mies
on tappelusssa Sandomirin luonna pahasti haawoi-
tettu ja saatu wangiksi. Hän on pitänyt johdat-
taa kapina-joukkoja Lublinin kuvernöri kunnassa. —
Augustowan kuvernöri kunnassa johdattaa kapi-
najoukkoja ylimäisenä päällyksenä översti Penfie-
wicz, jonka tiedetään olleen Garibaldilla atjutant-
tina äsköisessä Italian wapautus-sodassa. Wol-
hyniassa sanotaan genraali Czajkowski olewan me-
teli-joukon pää-johdattajana. Tämä mies on en-
nen ollut Turkin sotapalveluksessa. Warshowan
kuvernöri kunnassa ferrotaan eräs greiwi Tyszc-
wicz olewan meteliläisten pää-johdattajana. Muina
ylimäisinä päällysmiehirä mainitaan eräs (paroni)
Seidel, Kurowski, Lagunowski ja Koczanski ynnä
muita. Radomin kuvernöri kunnassa kuuluu ka-
pinoitsijat olewan hywin warustettuina ja heillä
olewan heroiswäkeäkin — sen mukaan kuin ulkomai-
den sanomissa ferrotaan. Kapinoitsija-joukon pal-
jous tässä läänissä on, ulkomaiden sanomien mu-
kaan, 15,000 miestä. Muutoin on wenäjän sota-
wäen ja Puolalaisten kapinoitsijain wälillä jo ta-
pautunut sangen monta isompaa ja pienempää ka-
hakkaa, joissa enimmäisä Wenäläiset, niinkuin Pie-
tarin sanomissa seisoo, owat paljo woittaneet ja
monta monituista kapinoitsija-joukkoa häwittäneet.
Wenäjää sotawäen paljous Puolassa on sangen
suuri ja mutta wäkeä ferrotaan lähetetyn ja vielä
lähetettävän sinne lisää. Ulkomaiden sanomat puhelee
myös että Warshowan, Wilnan ja Riowan seu-
duilla on wenäjän wäkeä 150,000 miestä. Tä-
män suhteen onkin luultawa että kapinallisten Puo-
lalaisten koko hurja yritys menee turhaan, erinomat-
tainki kuin maa-rahwas ei kuulu kernaasti otta-
wan osaa kapinassa. Koko kapina on alaisemman
papisten ja alaisemman aateliston toimeen panema
ja kannattama. Puolalaisia ylioppilaita ulkomailta
rientää paljo kotimaahansa kapinoitsijain riwiin.

Otawaan otettawaksi on waadittu seuraawa was-
taus.

Sitä-tätälle.

Kun te **Hywin Korceasti Kirjallinen** Otawan Aputoi-
mittaja olette sen 7:essä Lisätähdeissä tahtoneet muutamalai-
sen sitätätä-lirjeitukseen lautta ojentaa yksinfertaisuutenne kass-
arwoiseksi, niin siihen ei tukaan woi vastaan sanoa. Pidänki
sentahden tarpeettomana ruweta oikomaan teidän horrossellista
käsitteänne östen ja myhynin sewelaisuudesta kansallisesa
elämässä, ja tahdon ainoastaan muistuttaa että kun koko tei-
dän sitätätä-lirjeitukseenne ei eninkään kuulunut siihen asiaan,
josta teillä oli aije wastata, niin olisi teidän ollut paras
hallita sentaiset syrjämietteet aivoissanne, koska jokainen,
joka ei ole sattunut korceasti kirjallista hattuanne näkemään,
woii ehkä luulla teitä ala-ikäiseksi kun niin rauffamaisesti
waltiatte tulleenne wietellyksi firjan ostoon. Muutoin pahoi-
taa minua kowasti kun niin wäärin käsititte hywän taroituf-
seni siinä että teitä kohoitin ostamaan itsellenne — saarnafirjan.
Wiskä minä luulin teidän sitä tarwittewan, sen hymmärtäisi
firkolliset sanankuulijanne teille hywin selittää.

S. W. W.

Jos kunnioitetut riittelijät luulewat tarwittewansa jattaa
tätä riitaa vielä edelleen, niin on parasta että kääntymät
jonkun toisen sanomalehden palsteille, — me emme katso sewel-
jaaksi ottaa enempästä kummaltakaan puolelta firjoituksia leh-
teemme tässä asiassa.

Toimimus.

Lapioa

saattaa vieläkin tilata ja saawat sen täydellisenä
vuoden alusta asti ne, jotka nyt vielä kohta ti-
laawat; mutta tulewassa kuussa wähenetään nii-
den painattaminen waan siihen määrään kuin sil-
loin tilaajoihin on. Hinta on niille jotka itse sen
hakewat Kuopion kirjapainosta 1 rupla waan lä-
hetettynä maaseuduille täällä ja kaikissa Suomen
postikonttoreissa 1 rupla 20 kopeekkaa koko ja
puolta wähemmän puolelta wuodelta. Toim.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes härstädes Fredagen den 27 Februari kl. 4 e. m., försäljes ej mindre gården och tomten N:o 100 inom Anina samt hälften af gården och tomten N:o 99 inom Neitsytniemi stadsdelar, än åtskillig lösegendom i möbel, koppar-, messing- och jernsaker, porcelliner, linne-, säng- och gångkläder samt diverse; hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 16 Februari 1863.

(3) 3

Wold. Ålgren.

Yksityisiä ilmoituksia

Theater-Anzeige.

Freitag den 27:ten Februar 1863.

Martha

oder

Der Markt zu Richmond.

Oper in 4 Abtheilungen von W. Friedrich, Musik v. F. Flotow. Die Direktion.

Zu diesem unsern Beneßz laden ergebenst ein
Kopfa und Frau.

Kätkäknä

emot frivillig afgit för nödlidande i Landet anställes i morgon den 23 dennes, i händelse väderleken är gynnande, om ej så påföljande dag.

I. Stenberg.

КАТАНЬЕ НА САЛЗКАХЪ

съ добровольною платою въ пользу нуждающихся отъ неурюща будетъ завтра 13 (23)-го сего мѣсяца въ случаѣ погода будетъ благоприятна; въ противномъ же случаѣ въ слѣдующій день. I. Стенбергъ.

Enligt gjorda anmälanden hafva följande kontraböcker med härvarande Sparbank för egarene förkommit, nemligen:

N:o 719, 720, 841, 1929, 2402 och 2404; och varda nämnde böcker, i händelse de icke inom tre månader efter kungörandet häraf tillrättafås, för kraftlöse förklarade. Wiborg, den 7 Februari 1863.

På Sparbankens vägnar:

(3) 3

C. G. Clouberg.

Hos undertecknad boende uti Fru Sandbergs gård vid finska kyrkan, emot tages all slags Linnesömnad, som förfärdigas med skyndsamhet och accuratess af

(3) 3

Wilhelmina Göde.

Af anledning får jag den vördade allmänheten till kännagifva, att underskrifven fullföljer och emottager alla sorts till skraddare yrket hörande arbeten, såsom tillförene. Härmed förbjudes på min räkning, till någon annan person, utgifva någon vara eller medel, emedan jag derföre icke går i ansvarighet. I. F. Forselius, boende i St Petersburgska förstaden vid stora karelska gatan i gårds ägaren Udartsofs gård.

Herrar Skeppsredare!

En Sjökapten, som i flere år fördt fartyg på större och mindre farvatten, eger god kunskap, såväl i navigation som sjömanneri, hvaröfver meritförteckning kan upptes, men nu af en händelse är utan kondition, rekommenderar sig till resp. skeppsredares gunstbenägne åtanke. Wiborg i Februari 1863.

C. A. Lindholm.

Adress: Handl. Sopetoffs gård, midt emot katholska kyrkan, till höger om porten.

Herrat Laiwan-omistajat!

Laiwa-kaptein, jolla on hyvä taito sekä meri- että laiwan-omisessa, minä hän woipi todistaa, ja joka mentä wuotta on kulettanut laiwoja sekä suuremmilla että pienemmilla merillä, mutta nyt satumuksesta en valkatta, pyytää kunniallissa laiwan-omistajaita häntä muistamaan. Wiipurissa Helmikuussa 1863.

C. A. Lindholm.

Uuswa Rauppias Sopetowan kartanoessa, wastapäätä katholicin kirkkoa, portista oikealla kädellä.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lifränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söcknedagar samt att jag gerna lemnar upplysningar angående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glinskantinen rahakaswin-laitos Turussa.

Uusi-miehenä täällä Glinskantinen rahakaswin laitokselle Turussa, saan minä ilmoittaa että panoja nimitettyyn laitokseen saadaan maksaa minullen joka arki-päivänä ja että minä miellöni annan tietoja laitoksen tarpeituksesta j. m. m.

Paul Wahl.

Agentur.

Till en affär, som lemnar 6% provision och vid hvilken man med någorlunda drift kan emotse en stor omsättning, sökas verksame agenter. Frankerade anbud adresseras till **W. Menck i Hamburg.**

(3) 3

Palwelukseen halutaan.

En med goda betyg försedd

och i Matlagning kunnig Hushållerska kan genast erhålla plats uti ett större hus härstädes. Den härå reflecterande behagade allmänna svar till Boktryckeriet härstädes.

(3) 2

Palwelukseen halutaan.

Ett ungt fruntimmer önskar sig ju förr dess hellre bli anställd uti ett bättre hus på som eller att gå frun tillhanda. Den härå reflekterar behagade i förseglad biljett uppge sin adress till W. E. som inlemnas å detta blads tryckeri.

Wuokrataan.

Öfre våningen i undertecknads stenhus, innehållande 8 rum, tambur, kök och skafferi, samt nödige uthus, att tillträdas d. 1 Juni. Par kamrar och ett vindsrum med eldning, kunna dessförinnan eller nu genast erhållas, efter öfverenskommelse med **B. S. Hougberg.**

Myytämänä.

Till salu utbjudes Stadsgården inom fästningens tredje kvarter, N:o 126, om 308 qvadratfamnars areal, bebyggd med brandförsäkrade bonings och uthus, hvaraf hufvudbyggnaden indelats i sal med två tamburer, fem kamrar, kök med skafferi och källare, samt öfrige byggnaderne bestå af drengstuga med kök, bod, vagns- och vedlider samt stall och fähus. Om köpevilkoren kan öfverenskommelse träffas med Hofrättsrådet Löfgren.

(3) 2

Alexander Schuichinin Buebisja on myytämänä fatto väreitä. Hint 33 rup. tuhannelta.

(3) 1

Ett betsatt matbord för 20 personer och ett divansbord samt tvenne divaner hos

Pentti

(3) 3

boende uti guldsmed Golins gård i nya stadsdelen.

Myytämänä

G. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Fotografier af Finska Målarens Taffor I. 1 rb. 75 k.

Porträtter till Fänrik Ståls Sägner I. 1 rb.

Kalle Skog, Svampuggare, eller Anvisning till de matnyttiga Svamparnes igenkännande och användande af E. H. 25 k

Adress-underrättelser för Korrespondenter jemte tabell, utvisande posternas i Finland afgångsdagar. 25 k.

Protokoll, hålna hos Högloflige Ridderskapet och Adeln, vid Landtdagen i Borgå år 1809 1. 2. 2 Rb 60 k.

Kreikan Kiehi-oppi Mettelawille kirjoittanut Gustaf Randelin. 2 markkaa.

Suomalainen Meri-sanakirja, kirjoittanut Nibin Stjernereutz. 3 markkaa.

Höyrytönet, niiden Keskintö ja Käytöntö, 32 Kuupirtokumalla selitetty. 2 markkaa.

Reiche, Verheer Ostawa, kirje Helulle ja Sydämele. 33 f. Kuotjinkiel-oppi Schibergin ruotjinkiel-opin mukaan suomen-nettu 13 f

Wiipurissa, M. M. Jilinfuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii; J. F. Palmgren.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettä munalla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Billiafuffen kirjainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifonttoreissa.

N:o 9.

Perjantaina 27 päivänä Helmikuuta.

1863.

Maha-kurssi.

Pietarissa 24 (12) Helmik.

London	33 ¹⁵ / ₁₆	36
Amsterdam	173 ¹ / ₂	176 ¹ / ₂
Hamburg	317 ¹ / ₁₆	15 ¹⁵ / ₁₆
Paris	376 ¹ / ₂	

Wiipurista.

Eilen aamua vastaan kello kolmen ja neljän välillä oli palokello kaupunkilaistemme ensimmäinen aamuherättäjä. Tuli leimusi Papulassa sillan tämpuolisen kulkatarkhuri Balthasar'in asumarakennuksen katolla, mutta sammutus-aseiden pikaisesti paikalle jouduttua saatiin tuli heti tukautetuksi, niin ettei suurempaa vahinkoa tainut tulen kautta tulla kuin vähäinen osa rikkonaisista kattoa. Mutta samana yönä sanotaan varastetun kiviämässä olleita liinawaatteita saman huoneen pyönnikiltä.

— **Suomal. Kirjallisuusseura** kokoontuu tiistaina 3 p. t. k. kello 7 illalla tavallisessa paikassa.

W. S. K. Seuran esitys Senaattiin.

(Satt. viime kerrat. n:o 8.)

5:o että maamme **Howioikeuksissa** jälestä 1:sen p:n Tammikuuta 1879 ainoastaan suomea pitäisi kirjoituksissa käyttää, mutta sitä ennen ne niihin tulleet suomalaiset juttukirjat kääntäisi siksi tarpeeksi asetetut valantehneet kielenkääntäjät.

6:o että **Teidän Keisarikillisen Majesteettinne Suomen Senaatin** vastamainitusta päivästä lähtien kaikki juttukirjat pitäisi olla kirjoitetut suomeksi, mutta sitä ennen sinne tulleet, suomeksi kirjoitetut toimitukset olisivat niinkään valantehneiden kielien kääntäjien käännettävät.

7:o että 1:stä p:stä Tammikuuta 1869 lähtien maamme **Kruununvondit, Nimismiehet, Poliisimestarit, Huuto- ja kaupunkin johtajat, Kaupunkin vondit, Kaupunkin palvelijat, Poliisipalvelijat** maalla sekä kaupungeissa y. m. pitäisivät kirjoittaa suomeksi kaikki heidän toimitettavat pöytäkirjat, synnikirjat, todistukset ja toimitukset, olkoot minkä nimellisiä hyvänsä.

8:o että **Maamittarit, Veronlaskemuksessa** työskentelevät **wirkamiehet** ja kaikki muut **wirka- ja ammattimiehet**, jotka tekivät toimitusta mikä koskee yleistä kansaa maalla ja suomalaista kansasta kaupungeissa, 1:stä p:stä Tammikuuta 1869 lähtien pitäisivät kirjoittaa kaikki toimiinsa kuuluvat toimitukset suomeksi, jolla kielellä myös **Maanjako- ja Dikenden** pöytäkirjat ja **Tuomiot** pitäisi vastamainitusta päivästä lähtien olla kirjoitetut.

9:o että **Papisto**, joka jo tätä ennen on velvoitettu kirjoittamaan pitäjän kokousten pöytäkirjat suomeksi, pitäisi 1:stä p:stä Tammikuuta 1869 lähtien

kirjoittaa sanotulla kielellä **papinkirjat** ja kaikki **wirkaan** kuuluvat toimitukset.

10:o että **Tuomioistuinteissa** kaikki kirjoitettavat ja niistä annettavat toimitukset pitäisi 1:stä p:stä Tammikuuta 1874 lähtien kirjoittaa suomeksi.

11:o että 1:stä p:stä Tammikuuta 1879 lähtien **suomenkielen** pitäisi olla kaikissa maamme yleisemmissä ja alaisemmissa tuomioistunnoissa, **wirkalaitoksissa** ja **hallintotiloissa** sekä kaikkien **wirka-, ammatti- ja toimitusmiesten** käytettävänä kielenä.

12:o että yleiselle kansalle niissä **käräjäkunnissa** ja **kaupungeissa**, joissa **kansasto** puhun osittain suomea ja osittain ruotsia, annettaisi oikeus laillisessa järjestyksessä pidetyissä pitäjänkokouksissa suostua kumpaista näitä kieliä pitäisi tuomioistunnoissa ja **hallintotiloissa** sekä **wirka- ja ammattimiesten** asioissa heidän kunnassansa **Dikenskielenä** käyttää; ja pitäisi tämän suostumuksen sen jälkeen **läänin** **Gubernörin** **wahwistaa**, samote jos erimielisyyttä sattuu seurakunnan jäsenten välillä kunnassa tehdystä vaatimuksesta tässä aineessa ja, missä **waapaatoista** suostumusta ei voi syntyä, **Gubernörin** tulisi ratkaista asia **Päätöksellä**, jossa, jos niin että **tytymättömyyttä** sitä vastaan ilmestyi, **muutosta** saisi etjää tavallisessa järjestyksessä. Tästä kaikesta seuraa että, missä ruotsi **wahwistetaan** oikeuskieleksi sellaisille kunnille, tämä kieli siis tulisi olemaan toisena maassa käytettävänä oikeuskielenä.

13:o että niissä edellisessä pykälässä mainituissa kunnissa puoluksella, jolla ei ole sen kielen taitoa, mikä siellä on oikeuskieleksi otettu, olisi oikeus, erityistä **lunastusta** vastaan, saada **pyydettyänsä** toimitus siinä toisella maamme kielellä. Samallinen pitäisi myös laita olla kaikissa maassamme olevissa tuomioistunnoissa ja **hallintotiloissa**; josta seuraa että myös niissä kunnissa, joissa suomi on otettu oikeuskieleksi, puolus, joka sellaista tahtoo, pitäisi erityistä **lunastusta** vastaan saada **pyydettyänsä** toimitus ruotsiksi; jonka mukaan tuomarilla eli **wirkamiehellä**, joka toimituksen antaa, pitäisi olla **welwollisuutena** kirjoittaa ja säilyttää **taltentseensa** (arkiv), paiti kunnan **Dikenskielillä** kirjoitettua konseptia, myöskin konsepti siinä kielellä, jolla **waadittu** toimitus on annettu; ja pitäisi se puolus, jonka **pyynnöstä** vastamainittu toimitus annettiin, olla **welwollinen** suorittamaan **lunastuksen** ei ainoastaan tästä toimituksesta mutta myöskin kunnan oikeuskielellä pidetystä pöytäkirjasta, ja siis **maksamaan** **kätkäntertainen** **lunastus**.

14:o että kaikki ne **Papit, Tuomarit** ja muut **wirka-, ammatti- ja toimitusmiehet**, jotka tämän päivän jälestä **wirkaan** nimitetään, pitäisivät olla **welwoitetut** **noudattamaan** niitä **määräyksiä**, joita **Dikenskielen** suhteen tässä ylempänä on esitelty, **waan** että niiltä, jotka tätä ennen ovat tulleet

wirkoihinsa ja ammatteihinsa asetetuiksi, ei olisi kielletty, jos eivät tuntisi taitawansa suomea siihen määrään että voisivat vastata tällä kielellä kirjoitettuja toimituksiansa oikeiksi, edelleenki ja niin-
kauwan kuin ovat nykyisten wirkoihinsa ja ammattiensä toimissa, käyttää ruotsia; jonka tähden heitä myös alkoon muutettako suomalaisiin kuntiin ennen kuin ovat näyttäneet taitawansa niin täydellisesti suomea että voisivat täydellisesti vastata heidän tällä kielellä kirjoitetut oikeuskäynnin toimituksensa oikeiksi; mutta

15:o että muutoin kaikki Difensistunnor, wirkakunnat, wirka- ja ammattimiehet welwoitettaisi tästä päivästä lähtien vastaanottamaan heille annetut suomen kielellä kirjoitetut toimitukset.

Olen swimmästi alamaifella kunnioittamisella, uskollisuudella ja hartaudella,

Suuriwaltaisin Kaikenarmollisin Keisari ja Suuriruhtinas!

Teidän Keisarillisen Majesteettinne

kaiken alamaifin ja uskollisin palvelija ja alamainen

Mauno Lavonius.

(Sönniehenä Wiipurin suomalaifessa kirjallisuusseurassa, seuran puolesta

Axel Gabr. Corander.

Seuran sihteeri

Tuli-palo.

(Jatso n:sta 6.)

Tämän jutun ensimmäisessä osassa olemme kelleet kertoella onnettoman tapauksen herra Gyllendegin niitulla, joka pani hänet suuttumaan koulu-poihiin, ja myös koetellunna näyttää kuinka nämät tiesivät pelastaa itsensä niistä waaroista, jotka heitä uhkasi kun kunnioitettava Porjari wiritti keppe-
änsä. Elköön to' kukaan luulko poikien olleen niin sokeita etteivät jo edeltäpäin nähneet waaroja, paljon waikeempia kuin entiset heitä lähenewän niin kau-
wan kun herra Gyllendegin wiha kesti. Seupä tähden koeteltiin kaikkia, saada hänet sopimaan, jitä oliwat kaikki wakuutetut, että herra Gyllendeg huomena aifoi Rehtorille katiwata. Mina myö-
hään iltaan asti käwi keskusteluita hänen tykö-
nänsä; itse wanhan Susannan woittimat pojat puo-
lellsa, waan kaikki tämä oli turhamaista. Tar-
jottiin herra Gyllendeg'ille kassinkertaista maksua jitä mitä oli kadottanut, rufoiltiin ja luvattiin parannusta; mutta ei! herra Gyllendeg „tahtoi an-
taa Rehtorin määrätä hintaa eläimelle,” niinkuin sanoi, „ja muuten tarkastella mitä koulu-laki mää-
rää tämmöisessä seikassa.” „Muuten ei hän ollut mikään narri koulu-pojille ja sanoi että Sannalla sekä muilla pitäisi olla enemmän mieltä kun juosta ja haastaa hywää tämmöisille kunnille jotka oliwat kaupunnin kiusana.”

Tämmöisessä tilassa alkoi koulun-käynti huomis-
päiwänä. Opettajat toisensa perään astuiwat suu-
reen koulu-huoneeseen ja meniwät jokahinen luok-
kahansa. Harmaa-päinen Rehtori kysyi ja selitti jo latinan-kieli-oppia ja muut opettajat äänsiwät myös omituisella launilla nuotilla. Wanha koulun-
kello oli seisnut yli yön ja nyt taas alottanut käydä, winkuen wanhuudesta joka rattaassa. Mutta ha-
waittiin kohta ettei ollut oikeen niinkuin olisi pi-
tänyt olla. Pienen hätä ja tuska oli pojilla. Rehtorin täytyi ylentää ääntänsä saadaksensa heitä kuulemaan Ciceron puhetta, ja opettaja toisessa luokassa huusi jo äänessä yhdelle „heitöitänsä,” että Jumala ja ei kukaan muu ole häntä luonut. Ei mikään auttanut. Joka ferta kuin owi aukeni lensi kaikki ulwat sinne, wästättiin wäärin, puhut-
tiin lawotellen ja läksyt meniwät hywin huonosti. Opettajat suuttuiwat; yksi toisensa perään alkoivat

laulaa laisluudesta, pamauffista ja fantschufasta ja loppuwärssi oli aina flatsch ja ai, ai! Silloin astui herra Gyllendeg sisään.

Pojat punastuiwat ja katsoiwat hätäisnä kirjoi-
hinsa, koko kouluhuone oli ihan hiljaan; mutta herra Gyllendeg astui wakawasti Rehtorin pöydän luokse ja lausui:

„Hm! hm! woi minua mies poloista, hm! hm! minä olen ihminen minä myöskin. Minä arwe-
len herra Rehtori, että suru ja waiwa owat joka-
päiwäinen ruokani, yskinään kun olenkin maail-
massa. Mutta kuitenkin eläköön ja antakaat elää, herra Rehtori; ah minun Jumalani! jos taifinaa alustetaan warin täynnään, niin kuohuu se yli, sanon minä.”

Tämän ihme ihmeellisen puheen puhuttua, jonka salaista tarloitusta Rehtori paremmin kun joku muu ihminen maan päällä tottumuksesta woi ar-
wata, waikeni herra Gyllendeg, odottaen minfäilä-
sen waiikutuksen se tefisi.

Se ei jäänynekään pois. „Puhufaa herra Gyl-
lendeg,” huusi Rehtori nousten ylös ja lyöden kep-
piänsä lattiaan, puhufaa ja nimittäkää minulle pahan-tekijä; totta Jumal'awita selkä-saunaa ei jäästetä.”

„Keskäymmentä vuotta olen ollut pafarina kau-
punnissa,” jatkoi herra Gyllendeg, oliin myös kel-
wannut paremmaksi. Kouluksa ei ole minua käy-
tetty, niin kun monta muuta; köyhä ja yskinään olen maailmassa ollut, sanon minä, ja olen kui-
tenkin päässyt ihmiseksi. En ole warastanut enkä walehellut. — — — Etä irwistä ifeniäji, siinä siellä kolkassa; minä haastan niinkun olen opetettu ja emmekä vielä ole nähneet kaikkien päiwien loppua.”

„Puhufaa, herra Gyllendeg, ja etkää antakaa katkaista puhettanne,” sanoi Rehtori lyöden pojille keppe-
änsä pöytään,” sanokaa onko joku loukannut kunnianne; hän kyllä saapi selkähänsä, olkaa wa-
kautettu jitä.”

„Mitä minulla kunnian keralla on tekemistä,” huusi herra Gyllendeg suuttuissa ett'ei häntä ym-
märretty,” ah minun Jumalani, minä kysyn waan mitä koulu-laki määrää sille, joka hirttää toisen lampaita?”

Tämä odottamaton kysymys, jolle ei missäkään koulu-la'iossa ollut wastausta, oli hywin hämmäs-
tyttänyt Rehtoria. Hän seifoi hetken hämmästy-
neenä ja murehti muutamia ymmärtämättömiä sa-
noja ennenkuin sai sanoneensa, että laki semmoi-
sessa sutkauffessa ei luvannut mitään; waan että hän olisi walmis tekemään pykälän, lampaan tap-
pamisesta täksi ja ifuiseksi ajaksi, jonka woi kirjoittaa 1721 vuoden koulu-la'in jiwuihin. „Ja,” lisäsi hän mahtawasti, onko joku koulu-pojista, ol-
koon kuka tahansa, hirttänyt teidän lampaanne, seilicet mala intentione, herra Gyllendeg, niin näyt-
tää minulle pahan-tekijätä, totta Jumal'awita hä-
nen selkäsä on paitalla maassa.”

Nyt nousi meidän keraalimme ylös, fiirehtien ottomaan koko syyn päällensä, niin etteivät toiset saisi rangaistusta, waan hän yskinään, muuten tiesi hän ojaawanja parain selittää ajan hywimmälle kan-
nalle. Hän aloitti siis puhettansa jotenkin rohke-
asti, sanoi olewanja hän joka wei pojat herra Gyl-
lendeg'in niitulle, ja kertoeli, jota pojat ei wät luul-
leet, jotenkin totisesti tapaukset siellä. Sitte aloitti hän puhettansa. Hän ei woinut luulla, sanoi hän wiimeiseksi, että herra Gyllendeg'in niittu pilau-
tuisi niin myöhään syksyllä; „muuten,” lausui hän, „olen minä kassinkertaisesti tahtonut maksaa lam-
paa, jonka minä wohingossa, waan ei ollenkaan aikomuksella tulii tappamaan.”

„Onko hän tarjonnut teille kassinfertaista maksua, herra Gyllendeg?“ kysyi Rehtori.

„Eikää uskofoo häntä,“ vastasi tämä, „kyllä on totta mitä hän sanoo; mutta hän on enemmän liipattu kun me molemmat yhdessä.“

(Jatk.)

Kotimaalta.

Suomen Kansan Kiitos. Ruotsin virallisessa lehdessä kerrotaan että, kun keis. senaatti Wenäjän hallitukselle on maininnut ne kiitollisuuden tunteet, jotka Ruotsista annetut awunlahjat hääntäntyneille Suomessa ovat herättäneet Suomen kansassa, on Wenäjän ministeri Tukholmassa kääntäen mukaan virallisessa kirjoituksessa Ruotsin ulkomaan asiain valtio-ministerille pyytänyt, että Suomen kansan sulimmat kiitokset kannettaisiin kaitille niille, jotka awunlahjoilla ovat lievitäneet hätää Suomessa. Tämän on ulkomaan asiain valtioministeri antanut julistettavaksi.

(S. II.)

— **Kuopiosta** kertoo „Tapi“ seuraavaista: Suomenkielen asia, tämä tärkeä kansan elon ja sivistymisen sekä kaikin puolisen waurastumisen ehto, näyttää panewan toki meitäkin aina liian paljosta aikailuwaituudesta syytettyjä suomalaisia liikkeelle, nyt kun on tulewan kuun loppuun kella hywänsä lupa jättää mietteitänsä H. Keis. Majesteetille Suomen senaattiin, sen tässä asiassa istuneen komitean ehdotuksen nojalla. Kirkon-kokouksia tästä asiasta kuulutaan pidettävän näissäkin maakunnissa useimmissa pitäjissä, se tahtoo sanoa: kaitissa niissä pitäjissä, joissa on vähäkin siksi miehettä miehiä, että osaawat pyytää kirkkoherraltansa yhteistä pitäjän kokousta ja missä kirkkoherra ei waan ole ollut niin itsewaltias, että olisi kieltänyt tammöisen tärkeän pyynnön. Waan jos yhteinen kokous missä tämän syyn tähden on jäänyt pitämättä, niin semmoiset seurakuntalaiset ovat surkuteltawat raiskat, jotka eivät tiedä, että kirkkoherransa on perustus-laillisesti welvollinen kutsumaan kokoon pitäjän miehiä silloin kuin „seurakunta sen waatii,“ huolimatta hänen omista yksityisistä mieli-pitineistänsä. Wiime tiistaina läksi täältä oikein warta-wasten Helsinkiin wiemään erinäisiä lauseita tässä suomenkielen asiassa useimpain satain allekirjoitusten kanssa Sawosta ja Karjalasta herastuomari E. G. Pelkonen Maaningalta ja talonisäntä Edam Karjalainen Juustasta. Tästä kaikesta näkyy, että suomenkielen asia, ainakin näissä pohjoisissa maakunnissamme pidetään paljoa tärkeämpänä kuin koto-poltton asia, waikka niin suomi-kiikhoiseksi itseänsä tunnustawa lehti kuin „Helsingin Uutiset“ tässä tuonain päätti wiinan-Asian pidettävän tärkeämpänä. Surkeata on ajatella, jos missä Suomen suomalaisessa maakunnassa niin olisi yleinen miellala, kuin nimittäin pois eroitetaan juopot ja erinäiset wiina-saksat. Suottaako sitte sanottaisiin: „maa kansan omaisuus, kieli kalliin tawara.“

— **Wirolahdesta** kuului että sielläkin pidetään pitäjänkokous Suomen kieliasssa Senaattiin menemistä warten.

— **Eämingistä**, 18 p. Helmikuuta. Tämän talwen ilmat ovat täällä niinkuin muallakin olleet hywin waihettelewaiset, wiidentoista pykälän pakkaisesta on muuttunut wiiden pykälän lämpimäksi ja weijateeksi, waan nyt toki on ollut muutama päivä pakkaisista. Erinäistä ei mitään ole täällä kuulunut eikä näkynyt, munta kuin että yksi, joka nimittä itsensä „Ensikertalainen,“ on ruwennut waihettelemaan sanomalehdissämme ja wieläpä hän näkysi tahtowan muitakin pitäjäläisiä samoja jälkiä seuraamaan, waan kuin ei saa muita siihen willi-

tykseen, niin hän syyttää heitä joutamattomuudesta ja huolimattomuudesta, hän näkyy tämän lehden 7:stä numerossa jonkin joutawilla lörpötyksillä julkisuuteen tuowan pitäjämme koulumestarin wirheitä ja rikoksia. Hänen lörpötyksensä koulumestaria vastaan on ihan waletta; kyllähän minäkin omin silmin olen nähnyt kuinka koulumestari tänä, niin kuin monena muunakin vuonna on ollut usiamassa kyllän päässä opettamassa ei ainoastaan lufua, waan myöskin kirjoitusta ja luwunlasua, — häneltä olen itsekini saanut oppia kirjoitus taitoon, ja todistuksia löytyy hywin paljon, että koulumestarin neuwon kautta moni mies pitäjässämme kirjoittaa ja lufua laskee, ehkä tuo „Ensikertalainen“ liene kansa saanut kirjoitus oppinsa koulumestari-stamme. Kylläpä tuohon tarwittais jonkunlainen kone, jolla kaikki ihmiset pitäjämme yhden koulumestarin johdattamisella saataisi lufemaan ja kirjoittamaan, waan jos ei kella itsellä mihin halua liene, niin ei semmoiset koneet taida auttaa. Ei kunnan mies wiittä awata suutansa koulumestari-mme vähästä käymisestä, sillä ei hän yksinään enuätä käydä joka mökin töllöä nuuskimassa, kuin ei kannata niin vähällä palkalla pitää apulaista; ja jos wielä pitäisikin, niin apulainen tahtoo enemmän palkkaa kuin päämiehellä on sisään tuloa, mistäpä se maksetaan ja milläpä eletään.

Kusta Suomalainen.

Puolasta.

Kapina kestää yhä, mutta Wenäjän wäki on kuitenkin saanut paljo häwitetyksi kapina-joukkoja. Petnätin sanomat Hampurista luulee genraali Türrin tulleen kapinoitjain luo, sekä myöskin että genraali Samuikin wenäjän wäessä on asetettu genraali Ramsayn sijaan Puolassa, joka viimeksi mainittu on muuane kutsuttu. Krakasta kirjoitetaan että kansaa rientää hirmuisella kiireellä kapina-joukkoihin.

Ulfomailta.

Italiassa alkaa wapautusfodan puolue taas puuhata ja tuumitella uusia ja rajuja retkeilemisiä. Genua on edellisissä yrityksissä ollut se keskus-paikka, jossa wäkijoukot ovat koonneet ja toimittaneet itsänsä lähtöön, nyt sanotaan heidän walinneen warsinaiseksi valmistus-kohtaksi Florenzi. Genuasta Valermoon asti on wapautus puoluen suosittelijat ahkerassa toimesta valmistaisissa yrityksissä kuntoon. — Neapelissa on pidetty nykyisin suuri kansankokous, jossa 3000 henkeä on läsnä ollut. Päätarjoitus tällä suurella kokouksen pidolla on ollut neuwotella miten rosmot saataisi kokonansa maasta häwiämään. Kokonainen tujina on pidetty puheita tässä tilaisuudessa ja niissä arwoiteltu Italian hallituksen toimia kowilla sanoilla, ja sitä paitsi moitittu Granekan hallituksen käytöstä ja waltio-wehkeitä. Kokous tuli lopulta siihen päätöksen että pantaisi toimeen paikkafunnallinen neuwofunta, joka auttaisi parlamentillistä tutkimus-kommissionia, ja että perustettaisi vapaa wäki, jonka päälyksenä olisi Garibaldi, sekä että pyydettaisi hallintolaitoksen puhdistamista sellaisista wirkamiehistä jotka ovat epäluulon alaisia.

T ä h t i.

Tämän niminen sanomalehti annetaan tänä w:na 1863 Grenckellin kirjapainosta Turussa yksi numero joka wiikko, näyttölehden kokoisena, ja jos tilaajia vähänki koolta ilmaantuu, annetaan myöskin silloin tällöin lisälehti. Tätä lehteä ruwetaan antamaan 27 p. Maaliskuussa. Tämän wuotiset tulewat maksamaan Turussa Grenckellin kirjapainossa 75 kop.,

Turun postifonttuorista pitäjän lauluissa mene-
wille 95 kop. ja muissa maamme postifonttoreissa
1 rupl. 6½ kop., johon on luettu postiraha ja
postimestarien waiwan-palkka.

Tähti tulee sisältämään kaikki osaa: ensimmäisessä
eli maallisessa osassa tulee ilmeistymään foto- ja
ulkomaan uutisia, niin myös waltioollisia, taloude-
llisia ja historiallisia asioita foto- ja -ulkomaalta,
sekä erinäisten ihmisten ilmoituksia ja kuulutuksia.
— Tähden toinen osa tulee sisältämään firjoituksia
hengellisisä ja seuralunnallisissa aineissa, tietoja
uskonnon ja seuralunan hengellisestä tilasta foto-
ja -ulkomaalta. — Toimitus ottaa kiitollisuudella
wastaan Tähdelle sopivia firjoituksia.

Tähden wähyys ja heikko walo-woima ei voi
kummasakaan kohdassa olla loiste; mutta se kokee
kumminin woimainja perästä pillsiä ja säteillänsä
lewittää tarpeellista waloa sen piiriin kuuluvissa
aineissa. Toimitus.

Kuulutuksia.

Jemlikt derom meddeladt förordnande komma medelst
offentlig auktion, som Fredagen den 13 instundande Mars
kl. XI. före middagen å härvarande Landskontor anstäl-
les, att till den minstfordrande å entreprenad utbjudas
transporten af 3000 tunnor korn från kronomagasinet i
Wiborg till Nyslotts stad; hvarom lugade spekulanter
härmedelst underrättas, med tillkännagifvande att nämnde
transport skall vara fullgjord inom utgången af April må-
nad innevarande år, äfvensom att spekulanterne vid auk-
tionen, då de närmare vilkoren för entreprenaden komma
att uppgifvas, höra vara försedde med till vederhäftig-
heten styrkte borgesförbindelser för åtagandets fullgö-
rande, så framt de önska att afseende skall hafvas å de-
ras anbud. Wiborgs Landskontor den 23 Februari 1863.

B. INDRENIUS.

Emil Helsingius.

Säännön mukaan, tulee julkisessa Auktionissa, josta täällä
maaliskuun 13 p. kello 11 e. p. p. toimitetaan, vähintään
waatiwalle tarjottawaksi urakalle 300 ötra tynnerin fulettami-
nen Wiipurin Ruunun makuusiniesta Sawonlinnan kaupunkiin;
josta urakan halullisille täten tieto annetaan, ilmoituksella,
että mainittu fulettaminen on tehtävä huuhittuun ajalla tänä
vuonna, sun myös, että huutajin tulee Auktionissa, jossa ura-
kan ehdot tarkemmin selitetään, olemaan warustetut waluute-
tuilla urakan täyttämisen takauksilla, jos he huudeittensa kat-
santoa toivoowat. Wiipurin Maanfonttoreissa 23 p. Helmi-
kuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 258.

Emil Helsingius.

Huutokauppoja.

Fredagen den 6 instundande Mars och derpåföljande
dagar försäljes medelst offentlig frivillig auktion som från
kl. 4 e. m. anställes i gården N:o 103 inom Neitsytmiemi
stadsdel, allehanda dyrbarare möbel, en större förgylld ljus-
krona, glas och kristaller, porsliner, sängkläder, koppar-,
messing- och jernsaker, äkdon och hästredskap, trädkärl
samt diverse; hvilket härigenom till kännedom meddelas.
Wiborgs stads Auktionkammare, den 26 Februari 1863.
(2) 1 Wold. Älgren.

Yksityisiä ilmoituksia

Da in meiner **Fotographie** aus dem da-
meiner **Fotographie** liegenden Al-
bum min schon mehrere Bilder herausgenommen wor-
den sind, wird ferner daselbe nicht mehr vorge-
legt. Und weil einige Fälle vorkommen bei un-
bekannten Personen, daß welche ihre Bilder bei
mir liegen lassen, oder theils abholen und nicht
bezahlen; so erbitte ich ohne Ausnahme ferner für
jedes einzelne Bild die Bezahlung.

Gleichzeitig empfehle ich mich einem Hochgeehrten
Publikum ganz ergebenst

M. Seifert.
Fotograph.

Agentur.

Till en affär, som lemnar 6% provision och vid hvil-
ken man med någorlunda drift kan emotse en stor om-
sättning, sökas verksame agenter. Frankerade anbud ad-
resseras till **W. Menck** i **Hamburg**.
(3) 4

S:t PETERSBURGSKA

Brandförsäkrings Bolaget,
med ett grund Capital af 2,400,000 r.,
emottager emot billiga premier försäkringar mot
Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på
landet genpm dess befullmäktigade agenter.
Bandholtz & Co.

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom underteck-
nad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag
af bolagets statuter äfvensom blanketter till de be-
höfliga deklarationerna utdelas af

W. von KARM.

Palwelukseen halutaan.

En med goda betyg försedd

och i Matlagning kunnig Hushållerska kan genast erhålla
plats uti ett större hus härstädes. Den härå reflecterande
behagade aflämna svar till Boktryckeriet härstädes.
(3) 3

Kadonnut.

Wiimeisissä perhevi-tanssailiissa kaupunkiin seura-jalissa (8
p. t. f.) unohtui romwaswäen waattens-huoneeseen yksi musta
filffi-mantteli ja — katoiti sieltä. Tämän kappaleen nyhyistä
hallituaa — eli fentiesi hallituitarta pyhdetään olemaan niin
kottelias ja eifajemaan wifania Herra Sopotowan Nuoti-
magasiinissa suuren kadun warrella — kappaleen tänne tuo-
mitella

Porttappat: Ett guld armband mellan Handl. Richardts
och Rådman Ivanoffskis gård, upphittaren uppmanas att
mot hederlig wedergällning aflämna densamma hos Handl.
Richardt.
(3) 1

Wuokrataan.

Nu genast, 2:ne rum, passande för ungherrar, uti Clo-
patts gård N:o 28 inom f. d. fästningen.
(2) 1

Ilmytämänä.

Mariane N:o 20 Pietarporin esikaurungissa suurella kadulla.
Sittempiä tietoja antaa lartanon omistaja.

Skidor. och

Puukko-knivar, tillverkade af de Nödlidande i Saa-
rijärvi socken. Närmare underrättelse erhålles uti Herr
G. G. Cloubergs Bokhandel.
(3) 1

Surnmjölk och **Tjernmjölk** linnes alla Onsdag-
ar och Lördagar till salu uti Assersorskan Freys gård
N:o 81 inom f. d. Fästningen.
(3) 1

I gården N:o 80 försäljes enskilda meubler såsom speg-
lar, skåp och en flügel.

Im Hause N:o 80 werden verschiedene Meubeln wie Spie-
geln, Schränke und ein Flügel aus freier Hand verkauft.
(3) 2

Till salu utbjudes Stadsgården inom fästningens tredje
quarter, N:o 126, om 308 quadratfamnars areal, bebyggd
med brandförsäkrade bonings och uthus, hvaraf hufvud-
byggnaden indelats i sal med två tamburer, fem kamrar,
kök med skafferier och källare, samt öfrige byggnaderne
bestå af drengstuga med kök, bod, vagns- och vedlider
samt stall och fähus. Om köpevilkoren kan öfverens-
kommelse träffas med Hofrättsrådet Löfgren.
(3) 3

Alexander Schuchman Wuodissa on myytävänä latto pä-
reitä. Hintaa 33 kop. tuhannelta.
(3) 2

Wiipurissa, M. M. Siiliakusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. P. Palmgren.

Oisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 9.

Nonju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 15 (27) Helmik.

Londen	35 ¹⁸ / ₁₆	36
Amsterdam	176	
Hamburg	31 ⁷ / ₈	32
Paris	376 ¹ / ₂	

Wiipurista.

Viime lauantaina oli H. Mhäisyhtensä Suomen kenral-kubernööri täällä matkallansa Pietarista Helsinkiin. Warmaan wei H. Y:nä nyt Helsinkiin ne suuret uutiset, joista Helsingin ruotinsieliset sanomat ovat tietävinään.

— **Kokkalan juttu.** Meille on tullut selityksiä siihen kirjoitukseen, jonka annoimme Otawan 4:ssä numerossa. Niin on ilmoitettu ettei Wiipurin maafansliassa ole myötävänä kuin 79 näitä niin kutsutuita „Kokkalan tiloja.” Se tahtoo sanoa, ainostaan 79 kokonaista perheuntaa on maantielle menemässä. Ompa tuota tuossaki. Vielä nyt on asia kamala. Jos nämätkään tilat eivät ole lopen huonoja, niin olisi parasta että entiset asukkaat lunastaisivat nämätki, pysyen siten vanhoilla tunnetuilla maillaan. — Samoten on Taawet Tulkki selittänyt, että hän tosin on kaksi tilaa itsellensä lunastanut, waan että se toinen tila oli autiotila, mikä ennenki oli ollut hänen omassa haltuissaan, eikä siis mikään „toisen miehen” tila. Ilmoituksessa tätä, tahdomme sanoa, ettemme mekään ole sitä „toisen miehen” tilaksi kutsuneet, sillä meistä katsoen olivat tilat kaikki Suomen ruunun omaisuutta, koska ruunu oli ne kabinetiltä itselleen lunastanut, eikä siis sekään autiotila ollut kenenkään yksityisen tila.

Kirje-waihtoa.

Otawalle on tullut paljon lähetyksiä, joista funnioitettavia lähettäjiä saamme kiittää ja lupaamme ottaa näitä lähetyksiä Otawan palstoin sikäli kuin waan sopii.

Sananen maawiljelykseen kuuluvista asioista.

(Lähetetty.)

Kuin maawiljelys on Suomen pää- ja emä-elinkeino, niin olisi wälttämätöntä saada se siihen kuntoon että woipi täyttää tämän kutsunuksensa, ettei tänäpäni mielellään syöä huomisen muonaa. Wilahdetaanpas tätä vähän lifemmin.

Monissa maamme paikkakunnissa, missä kaswiwiljelys on sywältä juurtunut, on pellot siitä suuttuneet, etteivät anna täyttä tuloa. Tämä on pafottanut ja pafottaa vieläki enemmän kasfen polttoon, että jo paikoin täytyy taas nylkeä wasta raadettu aho kaskeksi, johon pitää talwella, peninkulmien päästä, ja usein toiselta ostaen, hankkia „wierto-pölkkyt” ja aidasetki, jotka, koloamattomat koirut, oltuansa pari kolme vuotta aitana, lahottawat, ettei enään ole niillä suurta arwoa polttopuinaakaan. Nyt sattuu tämä kaswi olemaan monesti 5, 6 ja toisinaan 10 wirstan päässä, asunnosta, johon älyämme minä ajan wiepi mätä käydessä

tätä wiljelemässä, semminki wiertämisessä, johon pitää oleman erinomaisen kiiwa ja tuulinen ilma, mikä tuuli usein tuo sateen juuri kun on päästy työhön käski. Vieläpä antaa kaswi tämän monin kertaisen waiwan palkkioksi epäwakaisten tulon. Täällä ilalla tiluksilla taitanee kaswiwiljelys kohta wärsin loppua.

Tähän woinee joku arwella: „niin se on, kella on huonot metsät ja pitkät raade-matkat, waan kella on lifellä hywät kaswimaat kyllä se hywin waiwan maksaa.” Niin tämä näyttääki sille, joka ei ota metsän häwittämistä ja maan laihaksi raakkaamista mibinkään arwoon, eikä juohduta mieleensä kuinka puutawara naapurimaissamme on kallias ja aina kallimmaksi tulee sikäli kun metsät wähenewät. Kuitenki metsän tuotteet owat melkein ne ainoat wiemätawarat Ulkomaille, millä Ulkomaan tawarat saadan maahamme waihdetuiksi. Ei suinkaan wähänki etenpäin miettiwä maamies lehuksaan kasfen kunnattawan, waikka hänen on waikea luopua wanhasta totutusta tawasta ja kun ei tiedä muutakaan mihin turwata.

Muutos tässä asiassa on tehtävä wiimenki. Paras olisi siis jos ruwettaisiin jo ajallansa ahkerroimaan, ennenkun metsät pääsewät loppumaan. Muutos on tapahtuma ryhtymällä nerolla newoin, soiden ja peltujen wiljelykseen, ehkä ei juuri äkkiä ole kaswiwiljelyskään hylättäwä, waan sitä on wähenettävä mitä mahdollista on wuosi wuodelta. Newat, suot ja monet lafsot owatki luonnollisessa tilassaan ikuiset hallan pesät, sentähden on niiden kimppuun ryhdyttäväki ensin, ja näihin tarpeisiin on viime aikoina Hallitusksemmei ruwennut apua tekemään. Tosin tulee weden pois-saanti paikoin maksamaan jotenki paljo, waan on muistettava wasta tulewaa hyötyä, sillä useinki wilja-kaswun perästä saadaan oiwallinen laituin-maa eli niitty joka onki „pellon äiti.”

Ennen kun peltowiljelys woidaan parantaa, on karjan hoito samassa parannettava, sillä peltowiljelys ja karjan hoito owat ikäänkuin sidotut riippumaan toinen toiseensa. Karjanhoidon parannukseksi täytyy antaa pellosa sija rehukaswulle. Niityt ja laitumet owat saatawat parempaan kuntoon. Kaikki liika pelto, johon työwoimat eivät ulotu kunnolla wiljelemään, on pantawa wuorottelemalla heinäkaswuun. Wähempi mutta hywin wiljelty maa-ala antaa aina suuremman tulon kuin iso ja huonosti hoidettu.

Karjan hoidolle, sekä siihen kuuluwille heinä- ja rehukaswulle on tähän asti annettu kowin wähä arwo; waikka nämä meidän kylmässä ilma-piirissä eivät taitasi koskaan antaa niin suurta halla-wuotta kuin paljas jywä-wiljelys.

Mutta kun kansamme ei ole vielä ehtinyt niin paljon astua siwistyksen rappuja, että näkisi koto ihmiskunnan olewan yksi ainoa suuri perhe, niin taitaa olla pelko leiwän loppumisesta, jos jywä-wiljelys wähenettäisiin ja sen sijaan heinä- ja rehuwiljelys enennettäisiin. Eitan yksipuolisesti

ymmärretään vanhaa sananlaskua „oma henki, henki, ei wafkan henki.” Waan kun karjanhoito tulee parannetuksi, niin että se saadaan täydellisesti antaman, on myös sen anti, woi ja juusto, kunnolla valmistettava ja hoidettava, ett'emme tarwitfi häwetä fantasiaa kaupaki jita, mitä on päälle oman tarpeen, ulkomaalaisten nenän eteen, minä edestä taas nämä, jotka ovat oikeassa jymäwiljelyn foto-maassa, nalkaawat meille jymä ja jauhoja, joista emännät saawat leipää leipoa Silloin näyttäis-see, ettei ole wafkan henki wäähä osake omasta hengestämme. Ja sitte peltoimme myös saawat voimallisempaa ja mehuellisempaa fontaa, josta nämätki tietysti leppyyvät antamaan suuremman ja wafamman tulon. Mutta kun laajemmille selityksille näissä asioissa löytyy jo omallaki kielessämme sopivia kirjoja, niin en katso tarpeelliseksi tässä pitemmältä wirkkaa.

D. B—g.

Omituisia matka-muistelmia.

(Lähetetty.)

Lyhyempi eli pitempi matka kapaloista hautaan on kullakin ihmisellä. Ihmisten omista syistä katseawat elämän langat usein ajemmin, kuin mitä Luoja alku-peräisin oli määrännyt. Kenen osaksi on tullut ylävämpi katsanto-piiri, se koettelee kumwilemalla ja kertomalla wiedä lähimäisiä mukana. Tämän kirjoittajalle onnistui kerran päästä tavallisista toimistansa irti ja kahdeksi kuukaudeksi ulkomaille. Se oli vuonna 1861, 10 p. Heinäk.

Wiipuri on hänen kotopaitkanja, josta hän, poikana ja nuorukaisena ollessaan, aina ennen surumielin erosi, jos yffinänsä oli penikulmankin päähän mentävä, — sillä sen hellä-tuntoinen kernaasti jättäisi rakasta ympäristöänsä, jos ei welvollisuus tahi muu siihen pakoita. Kotonta saattoiwan häntä nyt edellisenä iltana oman sa parhaila toivotuksilansa uuden kiwi-laiturin wieressä seisowaan höyrylaiwaan. Namun neljännellä tunnilla herättiwät lähtö-merkit ja torni-kellonkin lyönti ne lepääwät matka-kumppalit walweille, ja „Aura“, köysistänsä ja woimiinsa taas päästyään, läksi ihanalla säällä tawallansa wettä kytämään. Uraan sataman läpi wauhdilla kulkeisamme, wiipyiwät kertojan filmät vielä näillä tunnetuilla seuđuilla. Siellä niinkuin ennenkin kuului puu-tawaroiden läiskinä, ja miehet jo oliwat liikkeellä laivoja lastaamassa. Ulaksi joutuimme Helsingiin, jossa käwelyämme ja muutaman tuttawan nähtyämme, seuraawana aamuna siirsimme etemmäksi Turkuun. Tästäkään kaupungista minulla ei paljon outoa ollut, jossa jo vuonna 1855 kuukauden olin asunut. Kupitan eli p. Henrikin lähteellä asti käytyäni, sen wedellä itseäni wirwoitettuan ja soittoa siellä kuultuani, käwelyäisiä ja istuwaisia ja parannusta etsiwäisiä wieraita nähtyäni, kaupungissa tuttaviam terwehdittyäni, seurahuoneessa kahden kumppalini kanssa iltaruualla oltuani, menimme taas siihen käyntö-koneilla warustettuun wäli-aikaiseen asuntoon, joka päivän koittaessa niinkuin kotelias näyttely-tanssitar kulki takaperin Aura-jokea myöten, sanoen sillä tawoin jäähywäisiänsä kaimansa lähestölle ja Suomen mantereelle, jonka tyttäristä muutamat rannalla wiittailiwal käsilänsä. Turun ja Ahwenanmaan saaristojen wälitse kulkeisamme, oli kirkas sää ja wieno tuuli wei jonkun waastamme tulewan laivan sen määräs-paikkaa lifemmäksi, mutta awonaiselle merelle ennätettyämme, nousi paksu sumu, että piti toisinaan hiljemmin käyttää alustamme, ja waroten vastaan sattuwaisia antaa kuulua waroitusaäntä. Kuitenkin tuli, päivällisen syötyämme, jo Ruotsin kalliit meidän näkymiin, ja kohta jo linnan ja wiheriöitsewillä rannikoilla

olewain ihanien asuntojen, sekä siinä pitkässä salmesssa seisowien ja liikkuwien eri laiwain ja we-neitten siwuitse ehdimme noin kello 5:n aikana illalla pysähdys-paikalle Stockholmiin. Kapineitamme tullimiehille näytettyämme, ja viimeiset Aurassa suoritettuumme, tuli meidän maalle astuesssa, kofoukko rawintolan tariffijoita kottinensa sekä, kantomista ja ajamista pyytämiä ympärillemme, niin että sen ei jo ennen päättännyt, mitä tehdä ja minne mennä, olihan saanut tinkiä heidän kanssa. Minä maata wiljelewän maamiehen kanssa menimme somaan kottteriin wilkas-liikkeisen kadun warrella. Samana iltana oli vielä aika mennä teateriin, Humlegård nimisessä puistossa. Siellä meille tunnettu D. Andersson'in seura näytteli: „Jos waimo waan tahtoo, kyllä sille onnistuu,” ja „wähä kansan huwitusta.”

Tämä pääkaupunki on osittain kauniisti rakennettu, mutta on siellä myös wanhan-aikuisia kaitoja katujaakin korkeine monikertaisine katanoinneen, joissa katusolissa tuskin kaks kärkeä pääsewät toinen toisensa siwuitse, ja ilma on niissä arwattawasti hai-sewa ja painawa. Rustinki-kammareissa näimme kuninkaallisten ja sotawäestön muinaisia monenlaisia pukuja, aseita, y. m. — Siellä näet muun seassa myös kuningas Gustaf II Adolf'in satuloitetun hewoisen topattuna, josta hewoisesta hän, uskomme puolesta Saksanmaalla sotien, sotatantoreelle kaatui, siellä owat hänen weriset waatteensa ja miekansa säilytettynä. Myöskin Kaarle XII:n mah-tawan miehen, saappaat ja waatteet, sekä entisaikaisen nahkaisen tykin ja kaisenlaista muutaki siellä näkee. Kuninkaan suuri linna on kaunis. Sen portailla lepää kaks walettua leijonaa. Sen alla rantapuolella on ryytimaa, jossa etenkin iltoina moni herrasmies perheineen, puhellen ja soittoa kuunnellen, nautitsee kypin teetä tahi muuta läheisestä kahwe-huoneesta. Rannasta lähtee usein niitä ketteröitä höyry-weneitä, wieden lystäilijöitä joko „Djurgård” nimiseen tarhastoon eli muualle. Tämä puu-tarha kuuluu olewan penikulman suuruinen, ympäri mitaten. Meidän siellä käydessä, pidettiin „Blåporten” nimisessä osassa pidot danskalaiselle ruhtinaalle, joka sotalaiwan sa kanssa haminaan oli tullut. Rawintolan edessä soitteli toinen soitto-kunta myös Suomes sa tunnetuita ruotsalaisia lauluja; myöskin Bellman'in pilan sepittämiä. Toisessa kohdassa ampuiwat muutamat maaliin, joiden seassa tapajin erään tuttawan englantilaisen. Ympäri käydään yhteen tullaan. Passia Wiipurista saadessani, olin luvannut näyttää sitä Wenäjän konsulaateissa ulkomaille. Konsulin tykö siis järwen poikki weneellä mennessäni, jossa muitakin yli seurasi, puhutteli minua suomeksi eräs suomea taitawa ruotsalainen, murteesta tahi näöstä arwaten että olin suomalainen. Tästäpä etenkin sottomies kummastrui, ja toiselle rannalle päästyämme, hän muilta maksun ottaessa, ei tohtinut minulta ottaa niin mitään. Kohteliaas saattajani tästä sunoi, rahwaassa vielä löytywän sen epäluulon, että pitäwät suomalaisia noitureina. Mälar-järwen rannalla on pait muita suurempikin uima-huone eli koulu siinä taibossa. Moosen mäeltä on kaunis näkö-ala yli kaupungin. Siellä korkeudella on myösfin rawintola, näyttely-huone ja kansan huwitusta tarjona. Sieltä hämärässä palatesamme, tuli etempää muutamissa höyryissä, joista rakettia laskiwat ja soittoa kuului, wapaa tarffa-ampuja-wäki kaupunkiin, josta ne aamulla oliwat ulos marssineet. Ne oliwat tawallisissa herras-waatteissa, joko gari-baldis tahi olki-hatuissa, ja kantoiwat olallansa pajoneteilla warustettuja tussareita. Sunnuntai aamuna menimme kahden kesken suomalaiseen pie-neen mutta somaan kirkkoon. Sinne ei tullut kait-

tiian kuin kymmenkunta henkeä, syystä kuin kuulin, että Nuotjin muuttaneet umpi-suomalaisetin, kohta sen maan fieltä opittuansa, käywät ruotsalaisissa kirkkoissa. Saarnaaja kuului olewan Nuotissa syn-tynt ja oppineen suomea pohjoisessa suomalis-essa seurakunnassa. Kirkon-meno ei kestänyt kauan. Muutamia wärsyjiä määrätystä wirsistä laulet-tiin urkujen johdolla, ja saarna oli lyhyt. Sieltä astuimme enin wäkästi aifaa hovi-kappeliin ja sitten vielä ajalla suureen eli Nikolai-kirkkoon, jossa sielun-paimen Beskow piti voimallisen saarnan. Kirkko oli täpö-täynnä sanan-kuulijoita, jotka ur-kujen jälkeen weisajivat: „Meil' linna luja Su-mala, myös wahwa wastusajet." Tätä kaikkea nähtyä ja kuultua, menimme ravintolaan makeata päiwällistä syömään. Niissä sekä kauppa-puoteis-sain tawataan usein ulkomailla siemiä neitoseja pas-saamassa. Sotamiehiä sinisissä unihwormuissa sekä muntoin Nuotjin wapaata kaunistä wäkeä oli hu-paista nähdä. Paljon walittawat siellä irstaista wallattomuutta tapahtuwan. Kerran kuuli tämän firjoittaja, lewolle mentyä, kadulta heleän apu-huudon, joka kuitenkin poliisin wäliin tultua loppui. Monta yhteistä hywää toimeen saatavia seuroja kuuluu siellä löytywän, jotka jo owat monta kuu-non laitosta etenkin nuorisolle aikoin saaneet.

(Jatk.)

Kaifellaista.

Sowinto-oikeus. — Semmoista laitosta, jois-sa riita-asiat koetaan saada keskinäisellä sowinnolla ratkaistuksi ja päätetyiksi ilman käräjänkäynnittä, sanoo Suometar, on toiwottu ja koetettuki myös maahamme saada, waikka tähän asti turhaan. Näi-den laitosten hyötyä ja tarpeellisuutta emme tar-winne nyt selittää, kuin siitä ennen jo on lawe-asti puheltu, waikka siitä ei walitettawasti tä-hän asti ole vielä waiutusta näkynyt. Sitä iloifempi on meidän kertoa, että sowinto-oikeutta wiljellään Juhinsalon kylässä Lohangon kappelia ja Eysmän pitäjää. Esimerkiksi hywästä firjoi-tuksen taitawuudesta siinä Lohangon kappelissa, kertoo muka yksi lähettäjä sieltä, että „Juhin-salon kyläläiset owat keskenänsä laittaneet sem-moisen oikeuskunnan, jossa kyläläisiä astoitansa keskenänsä sowittelewat ja ratkasewat, päästäksensa waiwaamasta, usein pienten astain tähden, munta oikeuslaitosta sekä maksamasta hukkaan rahoja tuo-marin pöytäkirjain pitkään wedytyistä wiivoista. Toisin Juhinsalolaiset pitäwät sowinnosta pöytäkir-jaa, joka astoita tuumittaessa firjoitetaan, mutta he antawat lauseensa ilman maksutta. — Tämän olen waan maininnut näyttääkseni, etteiwät seurakunta-laisemme ole yksinfertaisempia kuin muuallakaan."

— **Neuvo hinkku-yskää vastaan.** Hinkku-yskä on sairaus, joka kestää muutaman wiikon tai kuukauksiaki, eikä saateta sitä lääkeillä estää, kun-minkaan ei sen alussa, waan pikemmin sen jonkun ajan kestettyä. Siowittämiseksi on sopiwa antaa offennus-ainetta yhden pulwerin kerran wiikkoonsa, mutta puoli pulweria on kyllä 6 wuotifelle lapselle ja $\frac{1}{4}$ pulweria 2 wuotifelle. Myöskin annetta-foon „Belladonna-rohtoja" joka toinen tunti niin monta tiukausta eli tippaa kun lapsella on ijan wuosta. Täksi lääkkeeksi sekoitetaan: puoli drakmaa „belladonna-nestettä ja 3 unssia puhdistettua wiinaa. — Hywä koto-lääkitys on luoti hylkeen-ihräa, josta rusketuneet syriät owat hywin tarffaan pe-ratut; sitä keitetäkseen neljännes tunnin aifaa fort-telissa maidon, johon pantakoon pari sipulia; sitä lientä annetaan ruoka-lusikallinen 4—6 kertaa joka päiwä lapsille, jotka owat yli wuoden wanhat. — Muutoin suojeltakoon, miten waan mahdollista on, lapsia pakkaselta ja weto-ilmalta, waatetetakoon

hywin eiwätkä he nauttiko aiwan tufewaa ruokaa eikä kuumottawia juomia.

— **Paawi ja W. Raamattu.** Sanomalehti Spectator sanoo: se on melkein luultawa, ettei paa-mi ole oikein kotona Pyhässä Raamatussa. Uuden joulun päiwänä kun hän piti puhetta Ranskan up-steri-joukolle, sanoi paawi, „Piemontin (ei-kä siis Italian) vielä kotuwaisena nottistawan polwen-sa B. Pietarin istuimen edessä, samoten kun Jaa-koppi, tietämättä koko yön taisteltua, laskeutui Enkelin jalkojen juureen." Mutta näyttää kun paawi näillä sanoilla olisi tullut wäkä pulaan. Kun Jaakoppi rufoili enkeliltä sinnausta, niin Raa-mattu todistaa enkelin hänellen sanoneen: „sinua ei pidä enää kutsuttaman Jaakop, waan Israel; sillä sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten kanssa ja olet woittanut." Tämä olisi hywä ennustus Italialle. Se olisi siis wasta sanottawa: „sinua ei enään pidä kutsuttaman Piemontti, waan Ita-lia; sillä sinä olet taistellut hengellisen ja maalli-sen wallan kanssa ja olet woittanut." Mikä kowa onni lie pannut paawin walitsemaan Raamatusta hänen asialleen niin pahan paikan!

— **Kirje — l — b — s:lle.** (Lähetetty.) Ettehän kun-nioitettawa synäiliä pahastune, jos te'en pienen mer-kityksen tarkastettuani synäilöstänne: „Weljefset." Ei ole aikomukseni suuresti koskea itseänsä synäi-löstä, tahdon ainoastaan mainita, että maineleh-dellä nimitetään se „uuteloski," mutta kertomusta alettaissa „tarinakki." Minusta näyttää tarina-nimitys sille warjin sopimattomalle, sillä minusta näb-den ei se sisällä suuresti tarinallisuutta muussa, kuin joskus pufunsa puolesta. Senlaiset sekä-nimitykset loukkaawat waan fieltämme.

D. N—n.

Kuulutuksia.

Jemlikt derom meddeladt förordnande komma medelst offentlig auktion, som Fredagen den 13 instundande Mars kl. XI. före middagen å härvarande Landskontor anställes, att till den minstfordrande å entreprenad utbjudas transporten af 3000 tnnor korn från kronomagasinet i Wiborg till Nyslotts stad; hvarom hugade spekulanter härmedelst underrättas, med tillkännagifwande att nämnde transport skall vara fullgjord inom utgången af April månad innevarande år, äfvensom att spekulanterne vid auktionen, då de närmare vilkoren för entreprenaden komma att uppgifwas, böra vara försedde med till vederhäftig-heten styrkte borgesförbindelser för åtagandets fullgö-rande, så framt de önska att afseende skall hafwas å de-ras anbud. Wiborgs Landskontor den 25 Februari 1863.

B. INDRENIUS.

Emil Helsingius.

Säännön mukaan, tulee julkisessa Auktionissa, joka täällä maaliskuun 13 p. kello 11 e. p. p. toimitetaan, vähimmän waatiwalle tarjottawaksi urakalle 300 otra wynnörin fulettami-nen Wiipurin Muunun maksiinista Savonlinnan kaupunkiin; josta urakan halullisille täten tieto annetaan, ilmoituksella, että mainittu fulettaminen on tehtävä huuhituun ajalla tänä wuonna, kun myös, että huutajin tulee Auktionissa, jossa ura-kan ehdot tarkemmin selitetään, olemaan warustetut wakuute-tuilla urakan täyttämisen takauksilla, jos he huudoillensa fat-santoa toiwowat. Wiipurin Maankonttorissa 25 p. Helmi-kuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 258.

Emil Helsingius.

(3) 2

Suutokauppoja.

Wid offentlig Auktion, som förrättas härstädes den 15 nästinstundande April kl. 11 f. m., komma särskille, Saima kanalverk tillhörige, vid Rättijärvi sjö belägne bo-nings- och uthus byggnader att till den mestbudande försäljas med vilkor, som vid auktionen närmare bestäm-mas. Wiborgs Landskontor, den 27 Februari 1863.

B. INDRENIUS.

E. Olsoni.

Julkisessa Auktionissa, joka täällä toimitetaan ensi Huuh-tikuun 15 p. kello 11 e. p. p., tulee muutamia Saiman Ra-

nästan omiutiset, Rättijärven feudulla olewaiet afuma ja ulko-fartanot enimmäen maksamalle myytävällä, ehdoilla, jotka auktionissa tarkemmin määrätään. Wiipurin Maantansielija 27 p. Helmikuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 354

E. Olsoni.

Fredagen den 6 instundande Mars och derpåföljande dagar försäljes medelst offentlig frivillig auktion som från kl. 4 e. m. anställes i gården N:o 105 inom Neitsytniemi stadsdel, allehanda dyrbarare möbel, en större förgyld ljuskrona, glas och kristaller, porsliner, sängkläder, koppar-, messing- och jernsaker, åkdon och hästredskap, trädkärl samt diverse; hvilket härigenom till kännedom meddelas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 26 Februari 1863.

(2) 2

Wold. Älgren.

Yksityisiä ilmoituksia Theater-Anzeige.

Freitag den 6:ten März.

Zum Benefiz für Herrn Emil Grimm.

Mondecaus

oder

Der Entdecker der Dampfkraft.

Historisches drama in 5 Aufzügen von A. G. Brachvogel.

hieraf

Zigeunerbilder!

3 lebende Bilder.

1 Bild. Eine Zigeunerhochzeit. 2 Bild. Zigeuner im Kampf.
3 Bild. Zigeuner am Abend

Preise der Plätze wie gewöhnlich.

Die Direction.

Zu diesem meinen Benefiz erlaube ich mir ein hochgeehrtes Publikum hiedurch ganz ergebenst einzuladen.

Emil Grimm.

Härvarande Fruntimmersföreningens årslotteri kommer att ega rum under påskveckan, och anmodas härmedelst vinsternas godhetsfulla gifvare och gifvarinnor att inlemna desamma hos fru Sofie Örn.

Uställningsdagen, såväl som utlottningsdagen, skall framdeles närmare tillkännagifvas genom annons i detta blad.

Direktionen för

härvarande Fruntimmersförening.

Die Jahreslotterie des hiesigen Frauenvereins wird in der Osterwoche stattfindend, und werden die gütigen Geber und Geberinnen von Gewinnsten ersucht, solche der Frau Sophie Örn zuzustellen.

Die Ausstellungstage, sowie der Verloosungstag werden durch eine spätere Anzeige in diesem Blatte bekannt gemacht werden.

Die Direction des
hiesigen Frauenvereins.

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap

i London

grundadt år 1836,

stadfästadt genom särskild parlamentsakt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 " "

Årlig inkomst 232,021 " "

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm. D. Kröger.

Agentur.

Till en affär, som lemnar 6% provision och vid hvilken man med någorlunda drift kan emotse en stor om-

sättning, sökas verksame agenter. Frankerade anbud adresseras till **W. Menck i Hamburg.**
(3) 5

Försäkrings-Aktie-Bolaget

SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

(öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och avslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt avslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Handlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & C:o.

I Kuopio af Herr Kellgren.

I F:hamn af Herr C. H. Ahlqvist.

I Lovisa af Herr C. G. Majander.

I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Palmeluckseen haluawa.

Ett ungt fruntimmer önskar sig, ju förr dess hellre, bli anställd uti ett bättre hus på söm eller att gå frun tillhanda. Den härå reflekterar behagade i förseglad biljett uppge sin adress till W. E. som inlemnas å detta blads tryckeri.

Wuokrataan.

Öfre våningen i undertecknads stenhus, inom fästningen jemte källare och nödvändiga uthus, att tillträdas den 1 nästinstundande Juni. Öfverenskommelse med
(2) 1 Johan Bäckman.

Nu genast, 2:ne rum, passande för ungherrar, uti Clouatts gård N:o 28 inom f. d. fästningen.
(2) 2

Öfre våningen i undertecknads stenhus, innehållande 8 rum, tambur, kök och skafferi, samt nödige uthus, att tillträdas d. 1 Juni. Par kamrar och ett vindsrum med eldning, kunna dessförinnan eller nu genast erhållas, efter öfverenskommelse med B. S. Hougberg.

Inom fästningen uti Koscheleffska gården N:o 89 tvenne rum för ungherrar eller ett mindre hushåll, antingen med eller utan kök för billigt pris.

Från den 1 Juni år 1863 uthures ett stort kvarter med 7 rum, vagnslider med stall i. f. d. fästningen, N:o 19 hos,
Petter Antonoff. II

Съ 1863 г. Юня 1 д. отлается въ аренду большая квартира 7 комнатъ, скінажнымъ сараемъ и конюшнями, въ Городъ въ домъ II. Антонова № 19-й.

(3) 1

Myytävänä.

Skidor, och

Puukko-knifvar, tillverkade af de Nödlidande i Saarjärvi socken. Närmare underrättelse erhålles uti Herr C. G. Cloubergs Bokhandel.
(3) 2

Surmjölk och **Tjernmjölk** finnes alla Onsdagar och Lördagar till salu uti Assersorskan Freys gård N:o 81 inom f. d. Fästningen.
(3) 2

I gården N:o 80 försäljes enskilda meubler såsom speglar, skåp och en flygel.

Im Hause N:o 80 werden verschiedene Meubeln wie Spiegel, Schränke und ein Flügel aus freier Hand verkauft.

(3) 3

Alexander Schuschinon Vuodissa on myytävänä fatto päreitä. Hinta 35 kop. tuhannelta.
(3) 3

Wiipurissa, M. A. Siiliatusten kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Silliatuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 10.

Perjantaina 6 päivänä Maaliskuuta.

1863.

Wiipurista.

Painowapaus-laki, jota viime vuoden komitea ehdotteli, on parhaillaan Senaatissa tutkittavana, sanoo Helsingfors tidningar niminen sanomalehti. Senaatin jäsenien mielet tässä asiassa kuuluvat olewan hyvin eroavia, kumminki on toivottavaa, että mainittu laki-ehdotus, joko semmoisena kuin komitea sen esitteli taikka muutettuna, tulee annettavaksi valtiopäivien päätettäväksi.

— **Kummallinen rahan-lyöntö** on kirjoitus, jolle on anottu sana Otawassa; se on seuraava: Tammikuussa tänä vuotena kuulin erältä Wiipurin pitäjän talonpojilta, jotka rahtifuormia wetivät Helsinkiin, seuraavan melkeen samottavan uutisen. He tapasivat tiellä niinkään samallaisen rahdin wetäjän, ehkä eriskummasta ainetta hänen fuorman sa sisälsi, jota ennen ei ole kumminkaan niin rohkeasti vedetty. Rahtimiehet tavallisesti kyselivät toisiltaan, yhteen satuttuansa, mitä kylläkin on fuormana, jonka he myöskin toisilleen mielellään ilmoittavat, jos waan tuntevat toinen toisensa. Nyt äskes toisten seuraan sattunut rahtimies ei ilmoittanutkaan näille fuorman sa sisällystä toisten kysymykselle, ehkä hän oli tunnettu. Sepä pani toiset arvelemaan ja paitsi sitä se hewoinen, joka sattui kulkemaan mainitun fuorman jälestä, päristeli ja fuorsahтели, ja missä yösiä pitivät, niin se oudoksittu fuorman wetäjä ei maannutkaan ruvassa, waan fuorman sa päällä. Se fuorma oli peitetty niini-matoilla, waan yhdestä paikasta oli peitos wähä mennyt pois, niin että ihan tarkasti taisi nähdä siltä rikkiänseltä paikalta että siinä oli maalattu ruumiin firstu. Siitä toiset rahtimiehet saivat hyytä yksimielisesti katsoa koko sen fuorman sisällystä, jota he eivät kuitenkaan tehneet sen läsnä ollessa, kenen fuorma oli. Näin yksimielisesti katsottuansa, niinpä suureksi ihmeekseen löysivät firstussa ruumiin ja vielä lisäksi kaksi muuta ruumista käärittyinä niini-mattoihin sisään. Sellaista ainetta fuorma sisälsi. Arwattavasti toiset rahtimiehet kysyivät mistä hän niitä on saanut ja mihin hän niitä wetää, sekä mitä hän niistä saapi weto-palkkaa, johon ruumiin wetäjä oli vastannut, että ruumiit ovat annetut hänelle Lappeenrannan ketrui-huoneesta, hän wiepi niitä Helsinkiin ja palkaksi on luvattu 8 ruplaa kappaleesta. Asiaa nyt kuin on ruvettu tarkemmin tiedustelemaan, niin siitä on huomattu että mainitut ruumiit eivät olekaan ketruihuoneesta, waan niiden pitäisiikin oleman Lappeen hautaus-maasta. Sen tähden Lappeen pitäjän wäki ovat hyvin pahoillaan ja etenni ne, joidenka sukulaista on kuollut viime syksynä sekä tänä talvena. Viime sunnuntaina, eli se 1 p. tätä kuuta, on kuuloitettu

saamassa Lappeen kirkossa kokous, jossa kokouksessa tahdotaan, että kaikki ne ruumiit, jotka ovat haudatut tänä talvena, pitää kaivaa ylös, josta saavi nähdä ketä on wiety pois Helsinkiin ketä ei. Sen rahti-miehen nimi, joka ruumiita kuletti on Juhana Kourula Lappeen pitäjästä.

A. P:konen.

Wenäen ja Suomen kielestä.

Kloka ilmoitimme lukijoillemme, että Wenäen kielen oppiminen on poistettu olemasta pakoitettuna opetusaineena maamme koulu-laitoksissa. Alkeiskouluista sanottiin sen ihan lakkaawan ja lukioissa on se olewa oppilaan omassa wallassa, jos tahtoo Wenättä oppia tahi ei; ja Wenäen nykviisistä 26:sta luku-tunnista tulee käytettäväksi ainoastaan 2 tuntia koulun neljännellä luokalla Suomen kielen oppimiseen eli kirjoitus-harjoituksiin ruotsinkielisissä kouluissa, waan kaikki muut luku-tunnit käytetään joko Saksan, Latinan, Kreikan, Wenäen tahi Ranskan oppimiseen, ja peräti suomalaisissa kouluissa ei Suomen kieli saa näistä Wenäen 26:sta tunnista ei niin ainoaa tuntia. Niin ymmärrämme me Suomen wallasto-sanomissa annetun ilmoituksen. Mutta mainitun ilmoituksen ymmärtävät H. Utiset siten, että ruotsinkielisten koulujen 4:llä luokalla kaikki „4 wenäjän-kielistä tuntia käytetään suomenkielisiin kirjoitus-harjoituksiin“ sekä että „koulu-oppilaalla on kuitenkin tilaisuus, jos niin haluaa, ylimääräisillä tunneilla oppia wenäjän-kieltä“ — ja „Litteraturblad“ taas on tietäwinaan, että koulun molemmissa ylä-luokissa sekä lukion kaikissa kolmessa luokassa tulee kaksi tuntia joka luokassa käytettäväksi Suomen kielen oppimiseen, joten Wenäen nykviisistä 26:sta tunnista Suomen kieli siis saisi 10 luku-tuntia! — Suomen wallasto-sanomissa annettu ilmoitus on siis hyvin eri tavalla tullut ymmärretyksi. Mutta kun emme voi tietää miten Litteraturblad ja Utiset ovat Suomen kieli-raufalle saaneet nämä heidän ilmoittamat edut, niin pyysimme siinä, ettei armas kielemme ole saanut muuta kuin kaksi lukutuntia ruotsinkielisten koulujen 4:nnessä luokalla ja suomenkielisissä kouluissa ei niin tuntia.

Tähän asti on suomenkieltä luettu koulun toisesta luokasta alkaen, johon on käytetty koulussa ja tavallisessa lukiossa 8 tuntia kummassaki, mutta siwiili-lukioissa waan 6 tuntia. Waan koulu-la'in mukaan ei näitä lukutunteja ole käytetty juuri Suomen kielen oppimiseen, waan paremmin Ruotsin kielen oppimiseen. Oppilaisia on koulussa sekä lukioissa opetettu kääntämään suomalaista kirjaa lauliksi ja sujuwaksi ruotiksi sekä harjoitettu siihen työhön tarwittawassa kieli-opissa. Sillä tavalla oppii ruotia sekä jotenki ymmärtämään suomalais-

sen kirjjan, waan ei suinkaan siten suomenkieltä käyttämään opi. Siis ei ole mikään ihme, mitä myös „Borgäbladet” nauraa, että oppilas, joka Kalevalaksi jo on ruotiksi kääntänyt, festifiemariin tullessaan ei voi suomeksi muuta sanoa, kuin „hyvä päivä . . . hewoinen!” Jos oppilaalle suomenkieltä tahtoo opettaa, niin siihen tarwitaan, että oppilas saapi kääntää ruotsalaista kirjaa lauliksi ja sujuwaksi suomeksi. Mutta tällaiseen oppiin ei koulu-laki anna tilaisuutta ennenkuin wastaawallisen lukion ihan ylimmäisessä luokassa, jossa on annettu 2 tuntia suomenkielisiin kirjoitus-harjoituksiin.

Kohta waaditaan kaikkia wirtamiehiä käyttämään suomea. Ihmeeksi pistää ettei siis nyt Wenäen 26:sta luku-tunnista, annettu suomen käyttämisen opettamiseen muuta kuin 2 tuntia ja neki sangen kummallisesti koulun 4:nnellä luokalla. Se tahtoo sanoa: neljännellä luokalla pitää koulupojan oppiman yhtenä wuotena muutamia suomalaisia harjoituksia, jotka ovat unhotettawat ja hywinki unhotuwat ennenkuin hän ehtii lukion ylimmäiseen luokkaan taikka yliopistoon, jossa hänellä wasta on tilaisuus jatkaa tätä wähää oppiansa suomenkielen käytännössä. Jos nämä kaksi tuntia olisi annettu edes lukion toisessa luokassa, niin oppilas saisi oppiansa jatkaa eikä siis olisi pakotettu unhotamaan sitäkään wähää, mitä hän näinä kahdena tuntina on oppinut. — Toiwottawa sentähden olisi, että Suomen wallasto-sanomisja julistettu ilmoitus olisi waan wälitaikaiseksi käytännöksi tehty esitys ja että „Litteraturblad” tarkemmin tietää miten ne Wenäen tunnit oikeittain tulewat käytettäväksi.

Että siwiili-lukioissa Latina woipi saada Wenäen tunnit, on hywä asia, koska näissä lukioissa Latinaa ennen ei ensinkään opetettu, mutta että Latinalle kouluissaki näistä annettiin 2 tuntia lisää, se oli meistä katsoen Latinalle wähi liikaa. Latinalla oli ennen 30 tuntia ja sai nyt 2 tuntia lisää; sillä on siis, Lukion tuntia lukematta, jo koulussa 32 lufutuntia wiikossa, kun uskon-opilla on 10 ja kaikilla muilla opetus-aineilla, muutamilla 9 ja toisilla waan 8 lufutuntia. „Borgäbladet” N:o 7 katsoo Latinan tuntia kouluissa kowin vähäksi, tietäähän sen, ja tahtoen sille tuntia wieläki enemmän kehoittaa saamaan kouluja Suomen maassa samankaltaiseksi kuin koulut ovat Ruotsin waltakunnassa. Kun tiedämme Ruotsissa alettawan opettaa Latinan kieltä koulun wasta kolmannella luokalla, meillä jo ensimmäisellä luokalla, ja opetustawan olewan siellä sellaisen että ehditään opettaa enemmän, waikka latinalla on vähemmän lufutuntia; niin olisi kyllä hywä, että koulut täällä pääsivät Ruotsin koulujen kaltaiseksi, etenki kun sanomalehdessä Nya Dagl. Allehanda luetaan, että 103:sta oppilaasta, jotka viime syksynä studenttitutkintoon ilmoittiwat, ainoastaan 33 oppilasta ilmoittiwat Latinaa lufeneensa, josta näkyy ettei tämän kielen oppimiseen siellä oppilaista pakoteta. Ja Ruotsissa on ruotsinkielellä paljoa enemmän luku-tuntia, kuin suomenkielellä on Suomen kouluissa. Toiwottawa siis on, että jo kohtasi meidän kouluissa suomenkielelle sallitaan enemmän lufutuntia, ja se onpiki ihan wälttämätön asia, jos wirtamiehien suomenkielen käyttämisestä mitään on toiwomista — otettaisiin sitte nämä lisää-tunnit joko Wenäen entisistä tunnista taikka Latinan, meistä katsoen, kowin runsaasta opetus-ajasta.

M. G. G.

Tuli-palo.

(Katso n:o 9.)

”Punnittakaa sananne, herra Gyllendeg,” sanoi Rehtori wähyäsen pistettynä, ”minä en ole mikään

lapsi, näethän, ja olen tutkinut asiaa ennenkin. Tutkimus, herra Gyllendeg, tutkimus ensi, ja sitten selkään. — Olkhan sinulla,” — tässä kääntyi hän meidän kerraallimme, — toiset awunna hirttäessä; tahi kuinka, tanssi-mestari?”

”Kutapa minua olisi auttanut hirttäessä, koska ei ollut aikomukseni hirttää, ainoastaan wangita? Peri-wastoin juoksivat kaikki auttamaan lammasta, waikka apu tuli myöhään.”

”Kas, kas, huusi herra Gyllendeg ja pisti sormet forwiinsa,” en ole mikään syntinen ihminen, jos ei hän luistabda oikeuden käsistä, itäänkuin liukas anferias.”

”Silentium! (hiljaan) herra Gyllendeg,” pyysi Rehtori, ”teidän oikeutenne ei tule wahingolle. Mitä maksuun koskee, niin menen minä takaukseen; muuten näkyy asia olewan semmoinen, että suurta rangaistusta ei ollenkaan ole tarwis, waan ainoastaan puoli tusinaa läjäyksiä kummallekin kädelle.”

Herra Gyllendeg näkyi miettiwän olisiko olla tyytyväinen tähän päätökseen wai ei. Tuomittu itse kuunteli hämmästyksellä tuomionsa. Kyllä koulussa oltiin totuttu lyhykäiseen oikeus-keräjäan; waan tällä kertaa ei näkynyt selkoa tulewan ensintään. ”Olkää rangaistakaa minua onnettomuuteni tähden, herra Rehtori,” sanoi hän liikutawaisesti; ”kyllä on jo kowin waikkoa minulle täytyä maksaa wahingonkin.” Muuta ei kerinnyt sanoa.

”Herkee, herkee weitikka,” katkaisi herra Gyllendeg hänen puhettansa, peläten joka sanaa kun wastustaja sai sanoneeksi, ”minä sanon, että hän pakenee kun samu uunista, milloin waan kuuma ahdistaa. Voi minua mies poloista, herra Rehtori, antakaa hänelle kämmenellensä ensi, sanon minä, ja antakaa hänen sitte haastaa, tahi minä en oo mikään syntinen ihminen, jos ei hän haasta meitä niin pyörryksiin, että lyömme itseämme, ennenkuin hän lopettaa.”

”Niin totisesti kun Herra elää! pakoon hän ei pääse, waikka haastaisi kun Cicero,” sanoi Rehtori, murti suutansa, otti witsan ja nosti sytetyn kättä.

Samaan aikaan oli pienellä rummunhädjällä myös oma ahdistuksensa ja piinansa. Heidän pieni pojan-nalikka oli nimittäin kutsuttu taululle kertosmaan kaksi julman pitkää lukua ja hänellä oli warsin wähi aikaa sekä halua nyt numeroita käyttää, kun hänen ystäwänsä oli sellaisessa waikassa pulassa. Suuret hiki-pisarat tunkentuiwat otsaansa ja numeron kirjoitettunsa taululle yleni hän forwiansa kuullakseen mitä toisessa huoneessa tapahui. Opettaja hoksasi tämän.

”Voi kummaa!” huusi hän, ”voi kummaa, et-hän pääse yhtäkään etemmäksi. Oletko unohtanut kertos-taulusi mestari? sano, mitä kaksi kertaa yhdeksän tekee?”

”Kahdeksantoista,” wastasi poika, ajattelematta, koko hänen ajatuksensa riippui Rehtorin wiimeisissä sanoissa: niin totisesti kun Herra elää.

”Kahdeksantoista,” kiljasi opettaja kiiwastuen, ”no eikö tule mitään muuta, juna sen hylky; etkö saa kahdeksan ylään ja yhden muistiin?”

Mutta juuri kuin kertoja oli kirjoittamaisillaan kahdeksan, lankei ensimmäinen räpsäys Rehtorin luokassa. Pienen pojan käsi alkoi wäristä, kun kuuli tämän; ja waikka hän kaikkia woimia koetteli pitää wastaan tuliwat kuitenkin kyyneleet silmiinsä. Kahdeksan sai hän tuskin valmistetuksi, ja yhden antoi hän opettajan, herran nimesiä, pitää muistissa; itse weti hän päätänsä olka-päiden wäliin ja meni ikään kun olisi matkustanut wiimeiseen tuomioon, sielu kädessä, suoraa tietä Rehtorille.

”Olkää häntä loffo,” huusi hän, ”hän ei ole

mitään tehnyt; minä olen syypää." Nyt koetteli hän tunkeuda Rehtorin luokse.

Mutta herra Gyllendeg, jos ei ollenkaan rakastanut sekoitustia tässä heikessä, tempasi hänet nopeasti kiini ennen kun Rehtori hoksasi.

"Voi minua mies poloista," sanoi hän ilolla, "tässä minä nyt tapaan sinut, jota juuri etsin. Odota vähäisen, odota vähäisen, rosmol voi sinua weitikka, kohta tulee sinunki vuorosi." Tämöisillä lohduitus-sanoilla piti hän hänet kiini siksi kun Rehtori ehti lopettaa tulinan.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Varikkalasta 2 p. Maalisk. Eilen pidetyssä kirkkoherran vaalissa, jonka toimitti Rautjärven kirkkoherra Herby, sai Uguniemen kirkkoherra Prowasti Berner 82¹⁵¹/₁₉₂, Kadettikoulun opettaja Prowasti Collan 11⁴¹/₄₈ arvio-ruplan huutoa ja Archidiaconus Hongberg ei yhtään huutoa. — Wetotanti on pitäjässä yhä lewenemässä, useita pereitä on joissa joka henki potee tätä hirviää tautia. Kuolevaisuus on isempi tavallista.

Puolasta.

Wenäen wiralliset sanomat yhä waan todistavat millaisia raukkoja kapinoitsijat Puolassa ovat. Heitä kaatuu muka tappeluissa ja otetaan vangiksi sadottain, kun Wenäen puolelta ei kaadu kuin pari eli kolme miestä. Niin kerrotaan että Semiaticzin nimisen kaupunnan luona, 9:nä p. Helmik., tapahtuneessa tappelussa kapinoitsijat menettivät 1000 miestä, waan Wenäen sotawäkeä kaatui ainoastaan 12 miestä ja yhä monta haavoitettiin. Kapinoitsijat ovat kumminki juuri kuin jääksen jukua, sillä waikka heitä paljon kaatuu ja hävitetään, niin ilmaantuu heitä, kun ilmasta, taas uusia tuhansia. Sentautta on Puolaan laitettu aina enemmän ja enemmän sotawäkeä. Helmikuun 17 p. tuli Grodnon kaarte-husari-rykmentti Warshowaan ja Wilnasta ilmoitetaan Paulowan sekä toisen kaarte-rykmentin hywässä järjestyksessä sinne tulleen sekä että Keisarin ulaani-rykmentti on Wilnan kautta matkustanut Warshowaan. Seuraavana päivänä lähetettiin Pietarista 3:8 kepeä tykki-patteria Warshowaan ja 19:nä mainittua kunta läksi Keisarillisen perheen tarkempuja-pataljona Wilnaan. Sota-aseita tappeluista on ollut 5, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 päiwinä Helmikuussa ja muutamina päiwinä monissa paikoin yhtäikaa; niin oli 8:nä p. tappelua 4:essä eri paikassa. Waan itse Warshowassa on kaikki hywässä järjestyksessä. Preussin kuningas sanotaan lähettäneen miehen Pietariin keskustelemaan päivästä, jollein Preussin sotawäki astuisi yli rajan ja kävisi Wenäen sotawäen kanssa yhdessä Puolan kapinaa masentamaan, mutta viimeiset postit toivat tiedon, että Panslawallat kieltävät tämmöistä Wenäen ja Preussin liittoa syntymästä. Keisari on sattuneista syistä antanut julistuksen, ettei ketään Puolassa laillisetta tutkinnotta eikä tuomiotta pantako wanfenteen eikä rangaistako, ja kuka on kiini otettu, hänen asianja on wiimistäänki kolmen päivän kuluessa saatettava oikeuden eteen, joka päättävästi hänet vielä wanfenteessä pidettäväksi taikka heti wapaaksi. Warshowassa on kenral Korff myös antanut julistuksen, joka laskee jokaista yffityistä kahden vuorokauden kuluessa antamaan kaikki huostassansa olevat sota-aseet, sillä jos määrä-ajan kuluttua mitään ase hänen huoneassansa löydetään, on mies kapinoitsijaksi luettava. Jos kapinoitsijat johonkubun kartanoon käyvät taikka kartanosta pyssy

laukaistaan, on semmoinen kartano heti tyhjin tulla hävitettävä. Mutta Suuriruhtinas, Puolan warakuningas, on sotawäkeä kowasti kieltänyt käyttämästä wäliwaltaa rauhallista kansaa vastaan. — Muiden maiden sanomalehdet kertovat myös tiheistä tappeluista Puolassa, joissa milloin Wenäen sotawäki milloin taas kapinoitsijat ovat voitton saaneet. Mutta kun waan pienet joukot näissä ovat tapelleet, niin niillä ei olisi suurta merkitystä, jos ei tappeluiden paljous sekä paikkojen laukaisuus toisistaan ja kapinoitsijoiden rohkeus todistasi kapinan laajuutta sekä päivä päivästä kasvawaa waikentta, saada sitä masentumaan. Suonoilla aseilla warustettujen, metissä piilottelemien kapinoitsijoiden siaan ilmestyy nyt järjestettyjä pataljonia, sota-aseilla ja waroilla warustettuja, joilla on taitawat ja ymmärtävät päälliköt. Italiaan paenneet puolalaiset rientävät sieltä suurissa joukoissa takaisin Puolaan, ja italialaisten seuroissa on mietitty lähettää apuwäkeä puolalaisille, mutta on kuitenkin päätetty ensin kysyä Garibaldin mieltä tässä asiassa, joutähden muutamats ovat lähteneet Kapreraan.

Ulkomailta.

Preussista. Helmikuun 6 p. luettiin kuninkaans vastaus kansan edusmiehien lähetetylle kirjelle. Kuningas ei katso perustuslakia millään tavalla loukatuksi ja odottaa siis edusmiehiä alamaan sowingon tefoa.

Reikasta. Baltiopäivät julistiwat entisen kuninkaan koko perheenensä eroitetuksi Reikan kuningas-oikeuksista ja walitsiwat prins Alfredin itsellensä kuninkaaksi; kunnes kuningas jaadaan, halitsoon nykyinen wäli-aikainen hallitus. Nämät päätökset eiwät olleet suurille walloille mieleisiä, jotka tahtosivat wähentää Englannin anšioa täällä.

Amerikasta. Helmik. 6 p. Pohjois-wallat tefewät suuria warustuksia, aikoen walloittaa Charlestownin. Eteläwallat koittelivat ottaa Pohjois-walltojen tykki-alukset, waan eiwät onnistuneet. Helmik. 7 p. Eteläwallat woittiwat Texas-lahdessa sattuneessa pienessä tappelussa. 8:nä p. waltakunnassa Illinois on ehdotus tehty, joka selittää presidentti Lincolnin käyttäineen wasten perustuslakia ja muuten ehdottelee jo rauhan tefoa. Wicksburgin luona odotetaan uutta suurta tappelua.

Förteckning öfver qvarliggande bref vid Wiborgs Postkontor för Februari månad 1863.

Rekommenderade:

Herr Alm: Fredrik Ivanoff adress Hr Grischenoff; G. Nasaroff; E. Masajeff; Katarina Ivanoff, alla inspecie rekommenderade, Екимъ Шенелевы med 1 rbl, C. L. Kiljander med 14 rbl; Ипуръ Илохоню 200 rbl.

Retournerade:

Handl. Nikolaj Patigin i Demiansk. sjö tull vaktmästaren A. Eklund 4 rbl 23 kop

Utländska bref med lösen:

		lösen	Lösen.
Krukmakare	J. Backlund	lösen	10 kopek.
	B. Bussman	"	17 "
Bergskommiss.	G. F. Albrecht 2:ne	"	20 "
	S. D. Luchmunov	"	20 "
Styrman	I. R. Nörhmand	"	23 ¹ / ₄ "
Demoiselle	Augusta Backman	"	27 "
	Walbur Santa Pukki	"	29 ³ / ₄ "
Herr	H. Gruen	"	37 "
	W. Müller rsq	"	56 "

Orekommenderade:

Гедуръ Беprman; Mälare Gesällen Grönberg; Marie Hansson; Karvalin Kisälli J. Ahonen; Timmermannen M. Granqvist; Befallningsmannen Lubert, H. A. Lichtenberg; Arbetskarlen Zimes, Арафъ Михайловичъ; Kristian Klarin; Karolina Timasellen; Timmermannen Milkola; Эввъ Джепъ; Pika Tytöllen O. Keinänen; A. Рейдольфъ; A. Kupariselle K. Iskanjukselle.

Retournerade:

Е. Метлину; Леонтиѣ Веймаръ; Skräddare Gesällen Zetterman; Guldsmedslärlingen A. Lindell; A. Hägglund.

Kuulutusia.

För att undfå del af Herr Guvernörens öfver Länet den 20 sistlidne Januari gifva Utslag i anledning af de besvär, som numera allidne vice Presidenten A. E. Fagerström, Herr Hofrätts Rådet H. F. Floman, samt Herrar Hofrätts Assessorerne V. Tudeer, N. Grotenfelt, G. Lindberg och A. S. Weissenberg anført öfver Magistratens den 14 Maji sistlidne år gifva utslag, angående skyldigheten att deltaga uti gäldandet af de Wiborgs stad åliggande skole bidrags medel, anmodas stadens öfriga innevånare att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 18 instundande Mars kl. 11 f. m. Wiborgs Rådhus, den 28 Februari 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

(3) 1

J. G. Heinrichus.

Jemlikt derom meddeladt förordnande komma medelst offentlig auktion, som Fredagen den 13 instundande Mars kl. XI. före middagen å härvarande Landskontor anställles, att till den minstfordrande å entreprenad utbudas transporten af 3000 tunnor korn från kronomagasinet i Wiborg till Nyslotts stad; hvarom lugade spekulanter härmedelst underrättas, med tillkännagifvande att nämnde transport skall vara fullgjord inom utgången af April månad innevarande år, äfvensom att spekulanterne vid auktionen, då de närmare villkoren för entreprenaden komma att uppgifvas, böra vara försedde med till vederhäftigheten styrkte borgesförbindelser för åtagandets fullgörande, så framt de önska att afseende skall hafvas å deras anbud. Wiborgs Landskontor den 23 Feruari 1863.

B. INDRENIUS.

Emil Helsingius.

Säännön mukaan, tulee julkisessa Auktionissa, joka täällä maalisuun 13 p. kello 11 e. p. p. toimitetaan, vähimman vaativalle tarjottavaksi urakalle 3000 otra tynörin kulettaminen Wiipurin Ruunun makuusista Sawonlinnan kaupunkiin; josta urakan halullisille täten tieto annetaan, ilmoituksella, että mainittu kulettaminen on tehtävä huutituun ajalla tänä vuonna, kun myös, että huutajin tulee Auktionissa, jossa urakan ehdot tarkemmin selitetään, olemaan varustetut wakuuteilla urakan täyttämisen takauksilla, jos he huutoillensa taksantaa toivoovat. Wiipurin Maankonttorissa 23 p. Helmikuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 238.

Emil Helsingius.

(3) 2

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som förrättas härstädes den 13 nästinstundande April kl. 11 f. m., komma Saima kanalverk underlydande Laakko och Lokka frälse hemman N:ris 1 och 2 i Jyrkilä by samt halfva Askola frälsehemman N:o 1 i Kotola by af Wiborgs socken, att jemlikt Kejserliga Senatens för Finland derom meddelade föreskrift, till den mestbudande försäljas, med villkor, som vid auktionen närmare bestämmas. Och äro köpe anbudet underkastade Kejserlige Senatens pröfning. Wiborgs Landskontor den 2 Mars 1863

B. INDRENIUS.

E. Olsoni.

Julkisen huutokaupan kautta, joka täällä toimitetaan ensi Huutituun 13 p. kello 11 e. p. p., tulee Saimaan kanavan wapa tilat N:o 1 Laakko ja N:o 2 Lokka Jyrkilän kylässä sekä puoli Askolan tilaa N:o 1 Kotolan kylässä, Wiipurin pitäjässä, Keisarillisen Suomen Senaatin säännön mukaan, enimmäen maksavalle myytäväksi, ehdoilla jotka laupetellesa tarkemmin määrätään. Ja ovat ostovuudet Keisarillisen Senatin tuffimmon alaiset. Wiipurin Maankonttorissa 2 p. Maalisuunta 1863.

B. Indrenius.

N:o 567

E. Olsoni.

Pietilän hoviessa, 6 mirstaa Wiipurin kaupungista tulee ensi-tulewana Torstaina, 12 p. tätä Maalisuunta kello 10 e. p. p. huutokaupalla myytäväksi huonekaluja (myöpelitä), sänkywaatteita, lasia, posliinia ja talon kaluja; wassioita, sitoja). n. e.

På Pietilä egendom 6 verst ifrån Wiborg kommer nästinstundande Thorsdag den 12 Mars kl. 10 f. m. å auktion att försäljas: **möbel, sängkläder, glas, porselliner, husgerådssaker, kalfvar, svin** etc. Löjtnant Granfelt.

Yksittäisiä ilmoituksia

Theater-Anzeige.

Sonntag den 8:ten März 1863.

Die beiden Regimentstöchter.

Oper in 2 Abtheilungen und 4 Acten von Donizetti.

Zum Schluß:

Napoleon auf der Parade.

Lebendes Bild mit bengalischer Beleuchtung.

Die Direction.

Tisdagen den 10 innevarande Mars gifver violinisten Joh. Lindberg i Societetshuset härstädes en **Konsert**, hvarom närmare genom program.

Dienstag den 10 März wird der Violinist Joh. Lindberg im Societetsause hieselbst ein Concert zu geben die Ehre haben. Das Nähere durch Programme.

Uusi waltia karju porras, siika, on kiini otettu, jonka oikia omistaja takaisin saapi Garwari mestari Griffonin tykönä, asuwa Kewonhännässä.

Pudonnut:

Kauppiain Stahl'in Magasin'in ja Saksan kirkon välillä, ääken ostettu uusi rahakukkarot (portemonae), siältäwä wahan hopia rahaa, pyydetään funniallista palkintoa vastaan omistajallen tuoda, räättälimestari Rajanderin kartanoon.

B. S.

Kadonnut:

Jyväskylästä viime markkinoilla 24 p. viime Tammiuunta katoi allekirjoitetulta pruuni karwanen Tammiuunon, 10 kertelia kertia 10 vuoden vanha, musta harja waseimmalla puolella riippuwa, wenäjän länget kaulassa. Joka tästä hevosesta woi si jotakin tietää, pyydetään että olisi niin hywä ja laittaa sen tiedon 10 ruplan palkintoa vastaan Lappeenrantaan Wallesmannille. Wiipurissa 4 p:wä Maalisuunta 1863.

Fredrik Kaipio.

(2) 1

Talonpoika Lappeen pitäjästä.

Wuokrataan.

Nu genast i Wiborgska Förstaden den Corsiniska gården N:o 132. hvilken tillika säljes för mycket billigt, efterfrågas hos

W. von Karm.

Öfro våningen i undertecknads stenhus, inom fästningen jemte källare och nödvändiga uthus, att tillträdas den 1 nästinstundande Juni. Öfverenskommelse med

(2) 2

Johan Bäckman.

Illytämänä.

i f. d. Siliverstoffs bod

Apelsiner

lärsk gös och

saltad Stör, "ocerphna"

hos Wasili Neustroeff.

Muuttua toisen Kauppalaisen wiran toimittajalla, asuwa herra Kauppiamies Bagelin kartanossa suomen kirkon vieressä täällä linnassa. Wiipurissa 4 p. Maalisuunta 1863

(2) 1

Edolf Melander.

Skidor, och

Punkko-knifvar, tillverkade af de Nödlidande i Saarjärvi socken. Närmare underrättelse erhålles uti Herr C. G. Cloubergs Bokhandel.

(3) 3

Surmjölk och **Tjernmjölk** finnes alla Onsdagar och Lördagar till salu uti Assessorskan Freys gård N:o 81 inom f. d. Fästningen.

(3) 3

Wiipurissa, M. M. Jiliasoffen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Yläätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 10.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Pleinen koulu-opettajan koulus koto maalle tapahtuu, armollisen luvan jo saatua, 15 p. nousuaa Keskikunta Hämeenlinnan kaupunkiin.

Onko Suomenkielisten sanomalehtien tarkasti julkaiseminen Suomi-kielkoisten wirheitä?

Ennen jo olemma tässä sanomalehdessä mielihäiskendellä ilmoittanunna sen seikan että Suomalaiset helpommin kuin muut kansat vähäpätöisistä syistä eriaat toisistansa, jonka vuosii myös suomalaisien kyllien talot eivät, miten esim. Ruotsalaiset ja Wenäläiset, ole yhdessä jonassa waan kuki talo erikseen, toinen siellä toinen täällä. Siitä asiasta, joka antoi aineen näille mietteille, on jo, lukianki mielestä luultawasti, yltäkyllin juteltu, jos ei liikoja. Emme siihen emmekä sen syrjäisiin jotenki liikaissin seikkoihin siis enää ai'okaan ryhtyä. Mielimme nyt waan yleiseen puhua jos siitä on hyötyä ja jos sitä edes saattaa tietää ja puolustaa että itset suomenkieliset-ki sanomalehdet yhä julkisesti soimaawat, milt'eivät herjaa'ki, suomi-kielkoisia vähäpätöisimmistä-kin asioista, joita muka olisi wi'aksi luettava. Että tämä ei ainoasti satu meikäläisille kirjailioille, mutta myös, jos ei vielä enemmän, juuri mahtawimmille ja siivistyneimmille, joidenka nimi Suomen historiassa tulee iäti pysymään, jos muuten Suomen kansallisuudesta tulee kalua, s. o. jos suomalaisuus Suomessa pääsee voitollen eli luonnolliseen valtaansa. — Tähän ehkä joku wäittää että eipä Vönnrotia kukaan ole nuhdellunna, sen-wähemmin herjannu. Waan se, joka on kauemmin aikaa seurannu Suomen kirjallisuutta, tietää että ei tarwita tähtää kolmea wuosi-kymmentä, ennenkuin jo sen ajan takaa tapamme jofseenkä soimausta Vönnrotillenki, suomalaisi'aksi sanomalehdissä, joita kuitenkin silloin oli niin harwassa ja niin pieniä että kyllä olisivat parempaan tarwinneet kaitaiset palstonsa. *) Toiseksi, Vönnrotin senaikuiset yritykset ja työskentelemiset Suomalaisuudessa eivät vielä olleet sitä laatua, mitä nykyisten Suomi-kielkoisien, että niiden olisi luulnu moiwan waikuttaa wastusta ruotsinkielisissäkään sanomissa, koska ne eivät, enemmän kuin sittemmin Rastrenin ja Ahlqvistin waellukset ja tutkimukset Suomen heimolais-kansoissa Wenäällä, wartawasten tarfoittaneet saada Suomenkieltä waltakieleksi Suomessa, ruotsin sijaan. Siis myös Vönnrotin ensimmäiset ja nyt sekä iäti kuuluisimmat toimet aikoinaan tuskin tulivat tutuiksi muille kuin muutamille suomi-kielkoisille Wiopistolaisille, joita siihen aikaan oli korkeintaan joku kymmenkunta. Tarwittiin, näetsen, älykkään J. W. Snellmanin teräwä kynä Saima-wainajassa liikkeel-

len, ennenkuin semmoisetkaan Suomen kansallisuuden uros-työt kuin Kalewala, Ranteletar j. n. e. saivat lukioita edes yleisemmin. Tämän kirjoittaja, joka Wiopistolaisena ikäwällä, herki hetken perästä, odotti Kalewalan ensimmäistä painosta, muistaa kuinka eräs ison kaupunki- ja maa-seurakunnan wakinainen pappi, jota nyt wainajata kuolemansa perästä Suomettareen lähdetetyssä kirjoituksessa syystä mainittiin suomea harrastawaksi, vuonna 1845, ruwettuaansa lufemaan Kalewala, kummasteli että sen painos jo silloin oli 10 wuoden wanha eikä ennen tutummaksi joutunut.

Snellmanin Saima-lehti se oli ku awasi Pleisön filmät Suomalaisuuden nykyisille pyrinnoille, ja silloinpa wasta kiihka nousi ylimmilleen, jikun se sanoma sai ruton, tapaturmaisen kuoleman. Suomenkielisten silloisten sanomalehtien kunniaaksi on kuitenkin mainittawa että he eivät olleet osallisia morckauksissa Saima-wainajaa vastaan. He siis eivät toki tehneet miten, walitettawasti kyllä, Suomen talonpoikainen-ki sääty Suomen ensimmäisillä waltio-päiwillä, että, Keisari Aleksander I:sen armollisesti luvattua tehdä suomalaisia omituiseksi kansaksi, sywimmässä nöyryydessä pyysivät ruotsia wast'edesti Suomenmaan walta-kieleksi. — Waan lieneewätkö nyt Suomenkieliset-kään wapaalta syyttelemisistä Snellmania kohden, wai onko herra Sn. Suomalaisuuden asiassa muuttanu mieltänsä? Rumpaitakaan näitä kysymyksiä emme tarwitse wastata. Asian tuntee jokainen, ku tarkemmin on sanomalehtiä lufenu. Minkä vuosii siis tämä muutos mielessä S:ia kohden, waikka Hän on sama kuin ennenkin. Tätä ymmärtääksemme on muistettawa, että juuri silloin kuin hr. Sn. ja suomalaisuus olivat kowimmissa ja ahtaimmissa pihdissä, milloin Suomeksi ei saanna painattaa kirjoja muissa aineissa kuin uskon-opissa ja talouden hallinta-toimeen kuuluwissa asioissa, silloin ilmestyi Suomeen ja sai tarittua Suomen wallaston ohjaisiin mies, joka ulkomaisten sanomissa (waikka ei Ruotsissa, eikä Suomessaakaan, waan sitä enemmän Saksassa) mainitaan Vönnrotin wertaiseksi Suomalaisuutta edistäessä. Hän muka, tämä mainio Suomen yläisin wirkamies, otti hr. S:in sekä Suomalaisen kirjallisuuden turwihinsa. Waan nytpä „kaubea kapina syttyi.“ Hr. S., näet, siihen asti ei olenu mieleinen yläisille, koska nämä melkeen yleensä olivat ruotsikoita ja siis eivät mielellään taipuneet Snellmanin kielisiin walta-kumouksiin. Ja kun nyt hr. S. tuli itsen isoimman herran suosimaksi, jos ei ystämäksi, niin mahtoi muka mielessä olla muutos. Ja tosin olisi muutos tapahtunu; ei kuitenkaan S:n mielessä, waan hallituksen. Pleiseen tuttu on nykyisen Isoruhkinaamme, Keisari Aleksander Toisen lempeä mieli-ala Suomalaisia kohtaan, ja ehkä siitä myös mainitun isoimman Suomalaisen wirkamiehensä suomalais-into oli saanna alkunsa. Waan ainakin historia, jonka tuomiota ei käy polkeminen ja joka antaa kullenkkin ansaitun osansa, tulee muistamaan Suomen fenraafikuwernooreista ei aino-

*) Arwidsonista, Meinh. v. Beckeristä j. n. e. emme wirkmitään, koska, heidän waikutus-aikansa Suomen kielä warten, Suomenkielisiä sanomalehtiä ei vielä olnu nimeltäkään, muuta kuin Beckerin oma toimittama.

asti freiwi Brahea, Suomen siwistyyksen ja järjestyksen perustajaa, waan myös freiwi Bergiä, Suomen kansallisuuden kannattajana. Jos fr. Berg ei olisi itse Suomeen suostunut, niin warmaan Hän aina olisi woinut Baltiaan mieleen waijuttaa, — miten yleisesti arwellaan muiden mahtawien Hänen edellistensä, waikka Suomesta kotoisin, tehneen. *) Jumala yllinänsä tutkii sydämet ja tuntee jokaisen salatuinkin mietteet; meidän fuolemais-ten on tuomitseminen toisiamme heidän tekojensa mukaan. Siis historia myös ammon on antanu Keisari Konstantino Suurelle tämän liika-nimensä, siitä muka koska Hän otti hänen aikaansa asti wainotun fristillisyiden turwihinsa, — waan historia myöskään ei salaa kuinka kowasti ja fristitömästi hän kohteli esim. omaa poikaansa. — Samote Suomen historia myös on tekewä Suomalaisuuden puolustajallen, jos waan suomalaisuus pääsee jol- loin-fulloin waltaansa. — Saattaa kyllä tapahtua ja jo olla tapahtunut, että, Suomalaisuuden päästyä wainosta ja tultua suosittawaksi, Suomi-harrastajoiden parween tunkeutuu leipä-suomalaisiaksi, s. o. semmoisia, jotka waan oman itsensä hyödyn tähden uurastaat Suomen kansallisuuden edistystä, ja että ainoasti wainon tulesa Suomalaisuudenki nuoska eroaa sen fullasta, ja kowan onnen myrsky-tu- lessa sen alanat farisewat wehnistään. Waan sa- mahan fristillisyiden laita oli; fristillisyiden nous- tua walta-uekonnoksi, ei enää kaitissa fristityissä rawata fristillisyiden alku-puhtautta, eikä moneessa sitä kestäwäisyyttä ja sankari-mieltä kuin sen ensi- mäisinä weri-päiwinä. Mutta ei kukaan aattelewa kuitenkaan sen wuoksi toiwone wainoa ja hätäyt- tämistä Suomalaisuudellenkaan takaisin, enemmän kuin fristillisyydelle. (Jatk.)

*) Tiedetäänhan Keisari Nikolai-wainaan myös Suomea lempineen vielä vuonna 1846, milloin ilmeethi asetus edulista Suomen kieltä waraite taitawille papille, kirkkoherra-wirkaa hatiesja.

Nunso fielestä ferätty.

Wisteliin pikkaraisten,
Runosessa ruifuttaisin,
Kiita-puheista riwisen,
Meteleistä erimielten;
Sanaseni saatawaksi
Paperille pantawaksi:
Tämän ajan tärkeämmän,
Kansan kaiken kallihimman
Arwoisesta asiasta,
Suomen kielen saamisesta,
Wirkafieleks' kestäwäksi,
Lakifieleks' loistawaksi.

Johon jo wihoinki wiimen,
Kuultuansa kansan kielen
Lauhkeasti laulelwan
Suruwirsiä furisten,
Antoi armas Keisariimme,
Suomen Suuri-ruhtinaamme,
Ko'ota komiteahan
Tiede-miehet tutkimahan,
Mahtawimmat isänmaamme,
Selkoon kielisekoistamme.

Suora luonto Suomen kansan,
Wapaa wilpistä, wiaton,
Tunnettu jo tuonnempana,
Ulkoinansa entisnä,
Waati vielä wiime wuoden,
Komitean koossa ollen,
Tuolta totta toiwomahan,
Dunneansa oottamahan.

Ukot utellen puhuiwat,
Halu-mielin haasteliwat:
„Nyt on Herrat Helsingissä,

Esimiehet mieltimässä
Alamaista anomusta,
Eman kielen ehdotusta:
Ulkioissa alkawissa,
Tulewissa tuomioissa,
Kirje fieleks' felpaawaksi,
Koulufieleks' koittawaksi."

Käskemättä käsi nousi,
Kynnet kowihin kohoisi,
Kalloansa kaapimahan,
Rauhatonna raapimahan,
Kun sai kuulla sunnomissa,
Mitä Herrat Helsingissä,
Koko Komitea wirkkoi,
Enemmistö ensin lausui, —
„Ett'ei ole ehdittynä,
Wielä täysin täytettynä
Siwistyyksen siemenillä,
Edistyyksen Alkehilla,
Soristettu Suomen mieli,
Kaunistettu kansan kieli."

Sepä käski selwällensä,
Utkoloita uudellensa,
Wiehiä mitä wälemmin,
Kansastamme kaikin paikoin,
Tekemähän tekstiloita,
Apu-jaarnan alkeheita:
Esimiesten ehtoloita,
Kieli seikan kiertoloita,
Dmin mielin oikomahan
Laadullensa, laatimahan;
Kuin on kyllä kuuluwissa,
Saatawana sanomissa
Nähdä, koko kansakunnan
Tuntewan sen yhden tuuman,
Ett' enään ei oottaminen,
Toista aikaa toiwominen,
Kelpaa kieleemme kokeissa,
Suomalaisen suosioissa.

Mut mikä mielen melloneepi
„Werettömäin," welloneepi?
Puita heiniä puhuawat,
Harhaellen haastelewat,
Umpi-silmin uupuneina,
Korwat kowin lumpuneina:
Taitawatkin tainnuksissa
Höpiössä, jo Hölmölässä,
Uuden uljaasti rukiissa,
Peuhaella peltoloissa;
Siellä filmät siitin-aine,
Tohisewa tuofuwainen
Pöly, lie piloilte pannut,
Hede-jaaho heikontanut;
Korwihin lie forsi käynyt,
Paksu olki paiskahanut;
Kun eiwät kuule kowillansa,
Silmäele silmillänsä,
Warjin wakaita sanoja
Miestemme, mielialoja,
Tässä toimesa toiksi,
Wakaisesti waadituiksi.

Ei asia vielä antais,
Eikä käskisi käsitys,
Suuta sulkea runosta,
La'ata kielen laulamasta;
Waan kun wirteni wenyisi
Pikkulaulu pitkäseksi,
Tähän seisatan sanani;
Nyt jo nykäsen nimeni.

D. Berg.

Kotimaalta.

Wikkelistä. Yhtä ja toista olisi aina tääl-
täki sanomista, waan meidän „Wiikko-Sanoma"

lehti on niin warsin pieni, ettei siihen paljon ensinkään mahdu. Kouluiista on ollut kysymys. Niitä on meillä ala-alkeskoulu ja maamieskoulukoulu ja kolmanneksi koulukki voisi kutsua koko lääntä, sillä siitä näyttää minusta tuo laffaamaton muutto. Nytfin muuttaa meiltä Kuwernyöri Hämeenlinnaan ja saadaan taas uusi siaan. Köyhyyttä ja nälkää on täällä yltä kyllin, waan ei sitä päältäpäin katsoen luulisi, sillä yhdet pidot toistansa paremmat valmistetaan, ja samat ihmiset, samat wirkamiehet, joilta ei ulotu antaa nälän-alaisille, ne nyt eiwät woi olla antamatta monta ruplaa eräasen ioutawaan juttuun, yhteen pitoon, jossa satoja syöddään parissa tunnisssa. Onko tämä mikään sydämmellinen mielen waiikutus näyttää nöyryyttään pois-menwälle! En tiedä, waan mieleeni juohtui wanha sananlasku: „ei kukaan tahdo olla Pekkaa pahempi.“ Rah, se Pekka se on woimallinen joka paikassa ja myös näilläki tienoilla. Jos Pekka on mieltynyt hywän ja hellän luonnon töihin, niin siihempä muut perästä; waan jos Pekka on kowapäinen ja kiinteä kuffaroineen, — niin me, miekkoiset, perästä! Kerjäläisiä kufkee jotenki paljon ja lapsi-raukkoja erinomattain. Niille ei ole woiu saada kaupunnissa „köyhä-majaa,“ niinkuin Kuopiossa ja muualla on jo toimeen saatu. Pekan mieleen tämä asia ei ole vielä juohahtanut, muutoin emme häntä pahemmat olisi siihenkään toimeen, sillä ainahan pitojen huminassa, kopekka tai kass kuffaron pohjaan unohtui.

Sitä tätä.

Gräässä wanki-huoneessa kun oli ruotsinkielinen järjestys-kirje seinällä, kysyi muutama wanki minä wuoksi sitä ei ollu suomeksi. Wanki-wartian tähän wastattua että wangit siitä kirjjeestä eiwät mitään ymmärrä, olipa se millä kielellä tahansa, tuo wanki witikka irwisteli ifeniään, wirkkaen: „Niinpä minäkin, ottaessani hömmölon rahat, arwelin hänen olewan tykkänään osaamattoman niitä haluta ja oiseen käyttäössensä, waan siitä nyt on paha pula edessäni.“

Hippakunnan sanomia!

(Berwoodta).

Arm. kirjjeessä 19 p:stä tammikuuta on määrätty, että Kuolemajärven kappelista, joka kuulun Uudenkirkon kirkkoherrakuntaan, pitää, sittekuin nykyisin kuolleen kirkkoherran rowasti Hippingin perillisten oikeus tuloihin tästä kappelista on lausannut, tehtämän oma keisarillinen 3:nnen luokan kirkkoherrakunta, seurakunnan entisellä nimellä, jota waastaan Uudenkirkon kirkkoherrakunta, myöskin kappelin siitä erottua, yhtenänsä tulee luettawaksi toisen luokan kirkkoherrakuntiin; ja pappina Kuolemajärven kirkkoherrakunnassa tulee olemaan kirkkoherra, jonka pitää itselleen hankkiman ja valkita apulainen. Kappalais-wirka kappelissa laffauteaan nykyisen kappalaisen jälestä ja nykyinen kappalais-talo annetaan kirkkoherralle asunnoksi, ollen seurakunta melkellinen siellä kirkkoherran-apulaiselle rakentamaan tarweelliset asuinhuoneet sekä talossa edestinpäin ylläpitää kaikki rakennukset. Kirkkoherra saapi palkfaksensa seurakunnista kirkkoherran ja kappalaisen palkat yhteenlasketuina, mitkä erinäisillä tarkemmissa määräyksillä annetaan, 22 p:nä kesäkuuta 1863 tehdyn sowinnon mukaan. — **Saetta-wana:** kirkkoherran wirka Uudellakirkolla — Kappalais-waaliissa Sulkawalla sai w. kirkkoh. Antrein kirkolla G. M. Cajander enimmäk hündöt. Wäljärwellä, w. kirkh. Häyrén Pyhtäältä, ja Sattolassa w. kirkh. G. Joh. Savander Laipaleaaresta. — **Kirkkoherra-walia** pidetään Pieksämäellä ja Kurkijoen, 26 p. huhtik., jos ei kysymys-päiwänä (wali-saarnoja läheisimmin seuraawana sunnuntaina), 12 p. huhtik., mitään estettä ilmaunnu. Kappalais-waaliin pantu, Hiitolaan: 1) Tuuloksen kappalainen, w. kirkh. R. Fr. Rookström; 2) w. t. kappal. Hiitolassa Gust. Wäckström, ja 3) kappalais-sijainen Sortawalassa M. Wilhelm Mansner. — **Määrätty:** lisä-ovettaja Jyväskylä ala-alkeskoulussa, w. kirkh. Aleksis Wallenius kirkh. apulaisiksi Lauffaasen; kappalais-sijainen Heinjoella M. Kniver kirkh. apulaisiksi Kerimäelle; kirkh. apul. Kerimäeltä B. Malinen kappalais-sijaisiksi Heinjoellen, ja kirkh. sijainen Räisälässä Mr. Sieberg kirkh. apulaisiksi Jääskeen.

Kuopiossa. Lähetyskirjeitä on valmistettu walinsaarnaamiseksi kappalaisen wirkaan Limingassa, itse wali tapah-

tuu kesäkuun 6 p:nä. — **R. Mansa** on armoll. päätöksen kautta muuttanut ne Tuomiosapitulilta Kirkkoherran waliin Kalajoelle vannonut niin, että Lappajärven kirkkoh. rowasti J. Fellman on saanut ensimmäiseen kirkkoh. G. Wegelius toiseen ja kirkkoh. M. Inberg kolmanteen wali-sijaan; wali tapahtuu kesäkuun 28 p:nä. — **Waliin pantiin kappal. wirkaan Kemissä:** 1) kappal. apul. M. Fellman, 2) pitäjän apul., wara kirkkoh. J. Carpen ja 3) kappalainen, wara kirkkoh. M. J. Grottelin.

Tassa,

lasfettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Wenäjältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Maaliskuussa 1863.

Tynnyri rukiita 7 r. 30 f.; tynnyri kauroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 20 f. ja 2:n sortti 13 fop. leiwiskä; hienot wehnäjahot 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa säkki 12 r. 30 f., 2:n sortti 9 r. 10 f., ja leiwisköttäin 1:n sortti 1 r., 2:n sortti 73 fop.; ruisjahot 1:n sortti 8 r. tynnyri, ja leiwisköttäin 1:n sortti 63 f.; tattari rhyynit 11 r., hirs rhyyniä 1:n sortti 13 r. ja 2:n sortti 14 r., ohran rhyynit 10 r. ja kauran rhyynit 10 r. tynnyri; manna rhyynit 1. r. 40 f., perlrhyynit 1 r. 20 f. leiwiskä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisältämä kuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hienolaatuinen wehnäleipä 10 f. naula, $\frac{1}{2}$ naulaa 3 fop. ja $\frac{1}{4}$ naulaa 2 $\frac{1}{2}$ f.; ruisleipä 3 f. naula, 2:n sortti 2 $\frac{1}{2}$ f. naula; 1 naula Suomen 1:stä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 7 fop., 2:n sortti eli hywä foppa-liha 3 fop. ja 3:8 sortti eli huonompi samallinen 4 fop. naula; suomen suolattu-liha 1:n sortti 6 fop., 2:n sortti 5 fop. ja 3:8 sortti 4 fop. naula; suolattu sian liha 1:n sortti 14 fop., 2:n sortti 10 fop., tuores sian liha 1:n sortti 14 fop., 2:n sortti 10 fop., sawustettu sfincku 16 fop., sawuttamaton samallinen 14 fop. naula; lampaan liha 1:n sortti 7 fop., 2:n sortti 5 fop. naula; wäiskän liha 1:n sortti 8 fop., 2:n sortti 4 fop. naula; tuores woi 23 fop., ja ruuan valmistukseen kelpaawa woi 20 fop. naula; liinawoi 20 fop. naula, ja 1 naula suolaa 1 kopekka.

Wiipurin Maastuvasa, 2 p. Maaliskuuta 1863,
Viran puolesta
J. G. Heinrichius.

Kuulutuksia.

För att undsâ del af Herr Guvernörens öfver Länet den 20 sistlidne Januari gifwa Utslag i anledning af de besvär, som numera aflidne vice Presidenten A. E. Fagerström, Herr Hofrätts Rådet H. F. Floman, samt Herrar Hofrätts Assessorerne V. Tudeer, N. Grotenfelt, G. Lindberg och A. S. Weissenberg anfört öfver Magistratens den 14 Maji sistlidne år gifwa utslag, angående skyldigheten att deltaga uti gäldandet af de Wiborgs stad äliggande skole bidrags medel, anmodas stadens öfriga innevånare att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 18 instundande Mars kl. 11 f. m. Wiborgs Rådhus, den 28 Februari 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

(3) 2

J. G. Heinrichius.

Jemlikt derom meddeladt förordnande komma medelst offentlig auktion, som Fredagen den 13 instundande Mars kl. XI. före middagen å härvarande Landskontor anställles, att till den minstfordrande å entreprenad utbudas transporten af 3000 tinnor korn från kronomagasinet i Wiborg till Nyslotts stad; hvarom hugade spekulanter härmedelst underrättas, med tillkännagifwande att nämnde transport skall vara fullgjord inom utgången af April månad innevarande år, äfvensom att spekulanterne vid auktionen, då de närmare vilkoren för entreprenaden komma att uppgifwas, böra vara försedde med till vederhäftigheten styrkte borgesförbindelser för åtagandets fullgörande, så framt de önska att afseende skall hafwas å deras anbud. Wiborgs Landskontor den 25 Feruari 1863.

B. INDRENIUS.

Emil Helsingius.

Säännön mukaan, tulee julkisessa Auktionissa, joka täällä maaliskuun 13 p. kello 11 e. p. p. toimitetaan, vähimmän waatiwalle tarjottawaksi urakalle 3000 otra tynnerin lulettaminen Wiipurin Ruunun mafiiniista Sawonlinnan kaupunkiin; josta urakan halullisille täten tieto annetaan, ilmoituksella, että mainittu lulettaminen on tehtävä huhtikuun ajalla tänä wonna, kun myös, että huhtajin tulee Auktionissa, jossa urakan ehdot tarkemmin selitetään, olemaan warustetut wakuuteilla urakan täyttämisen takauksilla, jos he huudoillensa faksantaa toiwowat. Wiipurin Maankonttorissa 23 p. Helmi-

B. Indrenius.

N:o 258.

(3) 3

Emil Helsingius.

Guutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som Onsdagen den 15 nästinstundande April kl. 11 f. m. här anställes, komma särskilte Saima kanal underlydande, ännu odisponerade jordlotter, att till de mestbetalande utbudas å tjugufem års arrende, med vilkor, som vid auktionen närmare bestämmas och emot dervid erforderlig borgen för arrende skyldigheternes fullgörande. Wiborgs Landskontor, den 23 Februari 1863.

B. INDRENIUS.

E. Olsoni.

Sulkisessa auktionissa, joka täällä toimitetaan kesäviikkona enni Huhtikuun 13 p. kello 11 e. p. p. tulee Saiman kanavan viiriin kuuluvaiset, tätä ennen vuokraamattomat maapalstat, enimmäen maksamille tarjottavaks 25 vuoden vuokralle eli arentille, ehdoilla, jotka auktionissa tarkemmin määrätään ja jilloin edes-annettavia arenti takauksia vastaan. Wiipurin Maankontoriissa 23 p. Helmikuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 517

E. Olsoni.

Yksitoisia ilmoituksia

Concert-Anzeige.

Das 5:te

Abonnement-Sinfonie Concert

zum Besten der Nothleidenden wird Montag den 16 März stattfinden. Näheres durch Affischen. R. Faltin.

Theater-Anzeige.

Freitag den 13:ten März 1863. Auf allgemeines Verlangen

Martha

oder

Der Markt zu Richmond.

Oper in 4 Acten von Flotow.

Die Direction.

Förenings-Banken i Finland.

(298) Utdrag ur Föreningsbankens i Finland stadgar.

§ 13.

Delägare är för bolagets skulder ansvarig endast med sitt aktiekapital och kan icke, under något vilkor, skyldiggöras att derutöver för sin aktie göra inbetalning till bolaget.

§ 14.

Om bolagets förmögenhet genom inträffade förluster skulle nedgå till fyrafemtedelar af aktiekapitalet, skall bolaget genast upphöra med sin rörelse samt trädas i likvid och upplösas; dock må delägare, som sådant åstunda, efter uppgörelse med de afgående, trädas i deras ställe, samt genom ytterligare bidrag uppbringa aktiekapitalet till dess ursprungliga belopp och fortsätta bolagets verksamhet.

Hvilket, stadgarne likmätigt kungöres. Helsingfors den 28 Februari 1863.

Central-Bestyrelsen.

Härvarande Fruntimmersföreningens årslotteri kommer att ega rum under påskveckan, och anmodas härmedelst vinsternas godhetsfulla gifvare och gifvarinnor att inlemna desamma hos fru Sofie Örn.

Uställningsdagen, såväl som utlottningsdagen, skall framdelas närmare tillkännagifvas genom annons i detta blad.

Direktionen för
härvarande Fruntimmersförening.

Die Jahreslotterie des hiesigen Frauenvereins wird in der Osterwoche stattfinden, und werden die gütigen Geber und Geberinnen von Gewinnsten ersucht, solche der Frau Sophie Örn zuzustellen

Die Direction des
hiesigen Frauenvereins.

Herrar Skeppsredare!

En Sjökapten, som i flere år fördt fartyg på större och mindre farvatten, eger god kunskap, såväl i navigation som sjömanneri, hvaröfver meritförteckning kan upptes, men nu af en händelse är utan kondition, rekommenderar sig till resp. skeppsredares gunstbenägne åtanke. Wiborg i Mars 1863.

C. A. Lindholm.

Adress: Handl. Sopotoffs gård, midt emot katholska kyrkan, till höger om porten.

Herrat Laiwan-omistajat!

Laiwa-kaptein jolla on hyvä taito sekä meri- että laivo-opissa, minä hän woipi toistaa, ja joka monta vuotta on fulettanut laivoja sekä suuremmilla että pienemmilla merillä, mutta nyt sattumuksesta on paifatta, pyytää tunniellisia laiwan-omistajaita häntä muistamaan. Wiipurissa Maaliskuussa 1863.

C. A. Lindholm.

Asuva Kauppias Sopotowan kartanossa, vastapaätä katholicin kirkkoa, porrista oikealla kadella.

Kadonnut.

Jyväskylän viime markkinoilla 24 p. viime Tammiukuuta katoiti allekirjoitetulta penuni farwanen Tammihekwenen, 10 korttelia korkea 10 vuoden vanha, musta harja vasemmalla puolella riippuva, wenäjän länget kaulassa. Joka tästä hevosesta woisi jotakin tietää, pyydetään että olisi niin hyvä ja laittaa sen tiedon 10 ruplan palkintoa vastaan Lappeenrantaan Wallesmannille. Wiipurissa 4 p.wä Maaliskuuta 1863.

Fredrik Kaipio.

(2) 2

Talonpoika Lappeen pitäjästä.

Wuokrataan.

I P:burgska Förstaden, vid stora gatan uthyres ett godt, och varmt qvarter, bestående af 6 rum med varm tambur. Om priset frågas hos egarinna af gården N:o 41. Der kan äfven underrättelse erhållas om uthyrning af ett enskildt rum med möbel, samt dessutom ett qvarter bestående af 3 rum äfvenledes med varm tambur samt öfriga bekvämligheter.

На Прб. форштатъ по большой улицѣ, отдается хорошая, теплая квартира о 6-ти комнатахъ съ теплою переднею. О цѣнѣ спросить у хозяйки дома подъ № 41. Тутъже можно узнать и объ отдачи отдельной комнаты съ мебелью и о другой квартиры о 3-хъ комнатахъ также съ теплою переднею и съ принадлежностями.

Från den 1 Juni år 1863 uthyres ett stort qvarter med 7 rum, vagnslider och stall i f. d. fästningen, gården N:o 19 hos, Petter Antonoff. H

Съ 1863 г. Юня 1 д. отдается въ аренду большая квартира 7 комнатъ, екипажнымъ сараемъ и конюшнями, въ Городѣ въ домѣ Н. Антонова № 19-й.

(3) 2

Uti mamsellerna Alexandroffs gård tvenne qvarter: det ena bestående af fem rum, kök och nödiga uthus m. m. ifrån den 1 Juni; det andra bestående af 3 rum, kök och nödiga uthus m. m. kan genast tillträdas. Närmare underrättelse vinnes å stället.

(8) 1

Öfre våningen i undertecknads stenhus, innehållande 8 rum, tambur, kök och skafferi, samt nödige uthus, att tillträdas d. 1 Juni. Par kamrar och ett vindsrum med eldning, kunna dessförinnan eller nu genast erhållas, efter öfverenskommelse med B S. Hougberg.

Myyntämänä.

Muitta toisen Rappalaisen wiran toimittajalla, asuva herra Kauppiamis Bagelin kartanossa suomen kirkon vieressä täällä tinnassa. Wiipurissa 4 p. Maaliskuuta 1863

(2) 2

Abolf Melander.

Wiipurissa, M. M. Jililafuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:

Billiafuffen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikissa maamme postifontioreissa.

N:o 11.

Perjantaina 13 päivänä Maaliskuuta.

1863.

Wiipurista.

Apoteekkari G. M. Björklund, joka, wiisi kuusi vuotta oltuansa apoteekkarina Wiipurissa, w. 1861 muutti Pietariin, on 4 p. Tammi-k. tänä vuonna saannut wiisauk-tieteen tohtorin nimen ja arvon, Rostokin Oli-opistossa. Hänen saksaksi kirjoittama taistelu-kirjeensä tätä warten on: „Die Duell zu Monrepos," s. o. „Manhan Wiipurin lähde," jonka erinomaisesti puhdasta wettä Tr Björklund oli täällä ollessaan käyttänyt apothekissaan distilleeratun weden asemesta, ja jonka alku-aineet ynnä ympäristön Hän jättemmin viime kesänä tieteellisesti tutki.

— **Kuolon sanomia.** Nuori Oliopiston opettaja, tohtori Robert Er Lagus on äskettäin (3 p. tätä kuuta) kuollut Montpellierin kaupunnissa Ranskan maalla. Väitsi wainajan erinomaisista oppia ja uutteruutta lakitieteellisenä kirjaeliana, — joka nauraus ehkä myös wai-kutti Hänen aikaiseen kuolemaansa, tekee sekä kummallinen sattumus tämän kuolon kohtauksen merkilliseksi että Hänen wähe-nanhempi welsensä, joka w. 1860 Wiipurissa nai hr. Lagman Tamelanderin tyttären ja, samote kuin nykyinen wainaa, oli Oliopiston opettajana samassa tiedekunnassa missä heidän isänsä noin 40 vuotta, — wai-pui kuoleman uneen nuorena Hänkin ja myös Eteläis-Europassa, johon molemmat oliwat lähteneet terweyttämänsä parantamaan. — Toinen nykyisin tapahtunut merkillinen kuolo on Insensööri Brandin rouwan Johanna von Schoulgin, joka muinoin nuorena naimatona ollessaan „Suomen Satakielisen" nimellisenä oli tuttu ympäri Europan erinomaisestä laulanto-aidostaan, jota Hän silloin julkisesti antoi kuulla Pariisin ja Italian paraisissa näyttely-paikoissa, — miten jokainen, kellä on muistia sanoma-lehtien ilmoituksista 30:n vuoden takaa, kyllä tietää. Loppupuolen ikäänsä tämä wainaja, syntyään aatelis-neito ja w. 1842 naitu, joka oli tottunut nuoruudessaan ilta-kauudessa ansaitsemaan tuhannet markat, wietti maailmalle tunnetuuna hiljaisessa pere-elämässä, ensin Hämeenlinnassa ja siitä Suomen pääkaupunnissa, johon Hän w. 1860 muutti, awio-miehensä päästyä Maamittaus- ja Metsähoito-hallituksen jäseneksi, ja jossa elämänsä lanka katkesi 28 p. viime helmik. — Kumpiki näitä wainaita kuoli pitkäikäisempään rinta-tautiin.

Oso Suomenkielisten sanomalehtien tarkasti julkaiseminen Suomi-kiehoisten wirheitä?

(Sakko viime n:sta.)

Moni ehkä miettinee sekä kreivi Bergin että hr. Snellmanin ansioita Suomen kieltä warten wähi-si,

koska he ei-wät mitään ole Suomeksi kirjoitellunna, edellinen tuskin suomea haastaneekaan. Waan hywää asiaa autetaan ei ainoasti suoralla työn-teolla waan myös työmiehiä hoitelemalla ja puolustamalla. Kreivi B. olihin jo Suomenmaahan muuttaessansa hywin 60-wuotias; — oli, näet, jo käynny w. 1812 sodassa ensimmäistä Napoleonin vastaan; — ja siinä iässä ei enää lie uusia kieliä opittawa. Arwattawasti Hän tällä taidolla ei paljo enempiä olisi wai-kuttanutkaan. Hr. S. taas, syntynyt Ruotsin pääkaupunnissa (wai-ikka suomalaisista suku-perää) ja kaswanut sekä kaswatettu Suomen ruotsinkielisillä seuduilla, oli jo lähes 40:n vuoden iässä, ennenkuin tuli Sa-woon ja, omasta halusta, rupesti Suomea samalla innolla oppimaan kuin puolustamaan, waan 40 wuotiselta ei käy odottaa sujuwaa kirjoitusta uudella kielellä. — Ja tuskinpa tämäkään olisi pelastanu kaikkia wastustuksia, luultawasti kuitenkin näitä silloin wähemmin olisi tullut näkywiin ruotsinkielisiltä, jotka ei-wät silloin kaikki olisi tulleet S:n kirjaelua tuntemaankaan. Waan silloin myös ehkä Suomi olisi entisessä polku-tilassaan, yläisten muka ja siwistyneimpien kaikkien siitä mitään tietämättä, mitään huolimatta. Se rohkeus, neroon ja taitoon yhdistettynä, minkä meidän Snellman osotti käyttäessä ruotsin kieltä aseena saman kielen luonnottoman wallan kufistamiseksi, se ansaitti Suomen kirjael-oilta ihan toista kohtelua kuin morkkausta, sem-minki koska umpi-suomalaiset ei-wät hr. S:n omista kirjoituksista saata saada asiasta selkoa eli tulla siinä totuuden perille.

„Drid Koskisen" nimellä kirjallisuudessa tuttu hr. Forsman, josta Suomalaisuudellen ja etenkin Suomen historiallen jo on ollu paljo hyötyä ja vielä enemmin on toiwossa, — hän kirjoittaa suomeksi. D. K., näet, wai-ikka syntynyt ja koulua käynyt hänki ruotsalaisissa tienoissa, oli kuitenkin jo nuorukaisena yltynyt Suomeen, koska hänen nuoruudessaan Suomea ei enää kowin halweskittu. Ja millä uutteruudella ja älyllä hr. D. K. suomistui, arwaa siitä kun hänen tekemiänsä Suomen kielen oppi-harjoituksia vielä tänä päivänä hyödyllä käytetään maamme julkisissa opistoissa, ja että Häneltä on syntynyt ensimmäinen laweampi tieteellinen teos Suomeksi, „Ruija-sodan" kertoelma, — ja että Hän on waraimpia Suomalai-sten sanoma-lehtien kirjoitajaita, kielenki puolesta. Waan onkos Hänkään pääsnä julkisista ja ilkeittä nuhteista? Tosin kyllä harwa Suomenkielinen on itsiä D. K:n rientoja il-weskiny. Waan sitä enimmin on juuri Suomalaisissa sanomissa Hänen kieltänsä morkattu. Tämä olihin muka kankeata, „teeskenneltyä" j. n. e. — Kuitenkin D. K:n kieli, samote kuin Lönnrotin, on wapaa kaikista ruotsin-mufailuista, joita umpi suomalaisenski kirjoituksiin tahtoo niin kosolla tun-

leuda. Nämä, näet, ovat pappien saarnoista ja wanhoista sekä uusistakin (etenkin hengellisistä) kirjoista, jotka kaikki, samote kuin **wanha Raamatun** ja laikiirjan käännös, ovat enemmän tai vähemmän ruotsin mukaan syhättyt, saanna **firja-kielelensä** pahan esimerkin. Waan tämmöistä pilauntunutta kieltä ei tawata **Lönnrotilla**, eikä **D. R.** lakaan. He kun eivät ole oman forwan epäwakaaseen kuuloon ainoasti luottaneet, — juuri sen wuoksi että lapsuutensa, jolloin forma-kuulolla kieltä paraite opitaan, eivät ole wiettänyttä puhdas-suomalaisilla seuduilla. He tieteellisesti ovat firja-kielensä sommitelneet, ja senpä wuoksi tämä myös sopii esimerkiksi, waikka alussa tuntuu ruotsintuneeseen suomeen tottuneen mielestä, kankealta ja teeskennellyltäkin. **D. R.** lta, näet, ei koskaan pääse semmoisia lauseita kuin: walittaa yksinfertaisen yli," milloin tawotetaan: wal. **typerydestä**. Hän kyllä oiwaltaa semmoisten kirjainisten eli yhdyssanojen kuin „yksinfertainen, ylös-kanto, ulos-antaa" olewan ruotsin eli muun Indo-germanilais kielen mukaan seyltetyitä, ja että suomi ei suwaitse sijakko-sanoja („yli," alla, päällä j. n. e.) paljo ykityiinänsään sanoina, erittäin pää-sanastaan, vielä vähemmin tähän yhdistyneinä. — Niin-ikään semmoinen kielis-tieteellinen mies kuin **D. R.**, sellaisissa kirjainkäytöksen kohdissa, missä forma woipi pettää, tietäpi ja taitaa erottaa oikean, eikä siis kirjoita esim. „**kaiwannut**, palanut," milloin mieli on sanoa: **kaiwannut**, palannut. Hän, näetsen, ymmärtää että koska „**kaiwannut** tulee sanasta „**kaiwaan**" ja tämän p siis tuossa on muuttunut w:ksi, niin se w:llä alkawa tawuu päättyy terakkeella — koska sen kowa terake (p) ei muuten olisi pehmennyt (w:ksi) — ja siis n on yksinfertainen; ja kun „**palannut**" tulee lausukka-sanasta „**palaan** (palaat), joka taipuu samote kuin „**kaiwaan** (-paat)," niin „**palannut**"-ki, samote kuin **kaiwannut**, on kirjoitettava kahdella n:llä.

Mitäpä noista pista-puheista niin lawealta laattia, — miettinee joku. Waan kun nyt suomen pääseminen wirka- ja koulu-kieleksi on meidän päiwien puuhana, ja tässä kuussa odotellaan k. senaattiin siitä lausunnoita joka haaratla, niin toivoisimma että, miten sananlasu sanoo,

„wahingosta wiisahiksi
tullaan, waikk' ei rikkahiksi,"

ja siis ei niitä, jotka aika-määrää tuolle suomen forotukselle pyytää ja ehtonja ovat sanomisja julkaisneet, kowin hätyyteltäisi, waikkapa ne eivät kaikki olisikaan mieleiniämme. Mina heidän lauseet kuitenkin ovat paremmat niitä, jotka julkisuutta famoowat ja siis saawat olla rauhasja; nämä arwattawasti eivät suinkaan ole suomeen päin suorasteen, wiipymättä, waan lykkääwät asian wähintään koko nykyisen mies-polwen hartioilta, jospa edes raatjisivat seuraawaisista muutoksella raittaa, — sillä

„Morgen, morgen, noch nicht heute,
Sagen alle faule Leute;" j. o.

„Huomen, huomen, ei nyt vielä,
Laati laiska aina tiellä."

Helposti ymmärretään, meidän tässä nyt taroit-tawan erinomattain semmoisia panettelemisiä, joilla ei ole syrkkää yhteyttä keskusteltuun asiaan ja jommoisia kuitenkin nykyisessäki wirkakielen hommassa on ilmestynny wähä. **H. F.** (oröström) muka on, asiaan sangen wähä koskewia pisto-sanoja höystöksi mättäen, eräässä Suomettaren lisä-lehdessä kokemu wastustella Wiipurin kirjallisuusseuran jostenkin yleisesti, miten etenkin Helsingin Utisista näkyy, hyweksittyä ehdotusta Suomen wirka-kielen seikassa. Kuitenkin hr. **F.**, jos tarkemmin olisi lufenu samaa Otawan n:oa (2), jossa mainittu

ehdotus ensiksi ilmestyi, olisi saattanu huomata että Hänellä vielä vähemmin kuin forseasti kunnioitetuilla Herroilla Lönnrot, Klewe ja Borg, näillä suomalaisuuden yhtä nerokkailla kuin hartailia ystävillä, oli syötä närkästyä Wiipurilaisten mielialoista wirkakieliskomitean lausuntoja suhteen.

H. R. R.

Tuli-palo.

(Jatko n:sta 10.)

Meidän pienelle rummun-lyöjälle sattui siis niin pahasti, että näki hywän aikomuksensa estettynä. Hän ei woinut pelastaa kentraalianja eikä itseänsäkään, sillä herra Gyllendeg wei hänet Rehtorille, joka antoi toisen tusinan witsvoja tälle.

Täten päättyi kysymys koulussa herra Gyllendegin iloksi, Rehtorin tyytymykseski ja poikien julkaisi wihaksi. Waan, käyttäen herra Gyllendeg'in sanan-paria, ei vielä ole nähty kaikkien päiwien loppua. Kenraali puri hampaitansa ja oli ääneti, mutta hänen ilmänsä uhkasivat. Itse pieni rummun-lyöjä, jonka kaswot khyneleet olivat mustuttaneet, oli hirmuisen wihainen, ja kyllä näkyi kun hän meni takaisin että puristi nyrkkiänsä. Ja kun hän sittemmin sai jatkaa kertoomisensa, painoi hän niin kowasti kädellänsä että liitu-palajia tuiski ympäri numeroiden, ja suuri palanen liitua kului ennenkuin kertoaminen päättyi. Näkyi että kaikki tah-toivat kostaa.

Tämän surullisen tapausten perästä oli pojilla kokous Kentralin kammariissa, joka myös siinä oli päämiehenä. He olivat tänne kofoutuneet päättämään kuinka heidän olisi kostaminen. Tämä kokous oli niin salainen että ainoastaan hywin tunnetut ja luotettawaiset towerit saivat olla läsnä, pienet eivät ollenkaan, — ainoasti pieni rummun-lyöjä, sillä hän oli muka jalomielinen ja hywin sopiwa käyttäjä kaikkisiin. Rauwan aifaa riideltä yhytiwät päätöksen, saikahdyttää herra Gyllendegia huudolla että tuli oli walloillaan hänen huoneis-sansa, ajaa hänet ylös makeasta unestansa ja sittemmin käyttää hywäksensä edut, jotka wimma, pelästys ja pimeä yö antaisiwat heille.

Kaksi seikkaa oli heillä etenkin mietittämänä. Saadaksensa tapausten wilkkaaksi, pitäisi päästä herra Gyllendeg'in huoneesen keskellä yötä, waan kuinka toiwoa sinne päästäksensä, kun tiedettiin että Susannaa joka ilta pakoitettiin pitämään sekä porttia että porstuwaa owea kiini. Toinen seikka oli vielä waikeampi. Luultiin olewan rattosaa kyllä saada wanha pakari hawautetuksi ja peloit-tetuksi; mutta koko hänen rangastuksensa olisi toki waan uneton yö. Waan antaaksensa ajalle suu-remman arwon heidän pitäisi saada käsiin kello-tapulini awain ja woida antaa tawalliset tuli-ilmoitus-merkit kelloja soittamalla. Mutta kowaksi on-neksi oli herra G. itse kirkko-wäärtinä ja hänellä oli siis awaimet sekä kirkkoon että tapuliin.

Monta esitystä annettiin ja hylättiin, sopiwin oli se, että koettaa saada napata awain; mutta jospa toiwottiinkin päästä, herra Gyllendegin tietämättä, hänen werstahansa ja siellä hetkeksi kääntää wanhan Susannan ilmät, niin oli kuitenkin mahdotonta löytää kaikki awaimet, jotka olivat hänen haltussansa; ja ken tunsi oikean? Tässä sai pieni rummun-lyöjämme tilaisuuden näyttää itsensä olewan wälttämättömästi tarpeena eikä turhaan ole-wansa jäsenenä kokouksessa. Soitannon (musikin) rakastajana, etenkin ystäwäisen, oli hän muka tuhat kertaa ollut yläällä kellon-tapulissa, kuuntele-massa soitantoa tahi, kuin erinomainen onni sattui, itse polkemaassa pienintä kelloa, ja hän tunsi siis, niinkuin itse lausui, kello-tapulini awaimen paremmin kun oman rumpu-palikkansa ja woi eroittaa sen

firson-awaimesta, waikka molemmot oliwat melkein yhtäläiset. Hän lupasi selittää awaimen muotoa kelle tahansa tahti kuulla sen noella niin hyvästi kun waan woi, kunhan waan pääsi sitä hakemaan niin waarallisesta paikasta. Waikka minä, arweli hän, pääsin herra Gyllendegia-fin pakoön, jota ei kellaan ole niin paljon syitä pelätä kun minulla, niin en kuitenkaan nyhyään woi täydellisesti luottaa vanhaan Susannaan, sentähden että eilen, kun olin sowintoja hieroilemassa, toin pappilan suuren koiran kerallani kartanolle ja ärsytin sitä hänen kissoihinsa ja wähält' ettei se purrut häntä polkki yhdeltä kissalta, joka muiden muassa pääsi pakoön porstuun-owesta.

Syitä, joilla towerit onnistuwaat poistaa pienen rummun-työjän epäilemiset, historia ei nimitä; mutta tietty on että meidän pieni tuttawa samana iltana kello yhdeksän, tahti siihen aikaan jolloin herra Gyllendeg, köyhä ja yksinään niinkun hän oli mailmassa, käwi makamaan, kulki ihan yksinään synkkä-pimeällä kadulla, ei missään muussa aikomuksessa, kun että sukeltaa kunniallisen kirkko-hoitajan ja pafarin huoneihin ja sieltä temmata kello-tapulien awainta. Rauhistuksella mietti hän wähiä wäliin matkustaessaan yrityksensä turhuutta ja sanoi olewansa typerä kun antoi wietettä itsensä semmoiseen pulaan. Wälistä taas hän muisteli neuvoja joita oli saanut, hiljaan ja warowasti kulkien eteenpäin, kadet ristissä rinnalla.

Olenko hullu wai täysi-mielinen, arweli hän, kun en käännäy takaisin, waan yhä astun eteenpäin? Hu! on kylmä tän' iltana ja pimeä, ei yksi ainoakaan tähti loista. Oli pisteen (lantun) pääsen herra Gyllendeg'in kartanolle, waikka hänellä on portti kiini; muistan mistä wiimis-syysynä hyppäsin yli. Ei ole hyvä olla hänen kartanollansa, siellä käwelee noita yöllä. Ihmiset sanowat hänen ei kärsiwän lapsia kymmenen vuotta nuorempia, siitä syystä että kaikki Sannan kissat naukuwat ja huutawat, paitsi wanhin, joka on kymmen-wuotinen ja makaa hänen sangossansa. Jos joudun noidan käsiin, niin wäantää hän minun niskani nuri. Woi kun nyt tietäisin olenko täyttänyt kymmenen vuotta tahti ei. Ehkä on yhdestoista wuosi tahti kufaties' olen vanhempikin; olen ollut aika typerä kun en sitä ole tiedustellut. Waan eipä vielä ole yö waikka on pimeä. Ha! kello löi. Tai si olla yhdeksän. Hupaista lienee nähdä herra Gyllendeg'ia. Kunhan waan woisimme saada hänet kadulle semmoisena kuin hän nousee sangyistä. Rättäni vielä pakoittaa ja se on turwoksissa; ensimmäiset kuusi löi hän niin kowasti että wäsyi. Rummallinen on meno koulussa viimeisillä ajoilla. Yksi meistä oli syypää; waan ei molemmat! Awaimen minun täytyy saada waikka riippui Sannan ai-noassa hampaassa. Hu! tuossa meni joku siwut-seni pimeässä. Kuinka pääsen werstaban, jossa awaimet owat? Katsokaamepas: Paskekaa minua sisään, neito Sanna; minä tahdon ostaa saffran-rinkeliä! „Kuka siellä?" kysyy hän. Minä olen. „Wai siinä, weitikka, tuletko taas pappilan sun-rella koiralla," huutaa Sanna ja ottaa lundan nurfasta. — „Oh! olenhan hullu, kun en käännäy takaisin. Mutta kufapa meille hakee awaimen? Ehkä saan Sannan sowintoon. Hän on monta kertaa ollut enemmänkin suutuksissa minuhun ja on kuitenkin kofta sopinut. Mutta herra Gyllendeg? kukaan ei hän waan tulisi ulos? Kolme asfelta porstuwun owesta seison, likemmäksi en mene kolkutetuani. Waan jos hän tulee ulos? Oh! silloin tähtyy jalvoja liikuttaa, ja jättää koko yrityksen sil-lensä. Koko tuuma on tyhjä; joku toinen olisi woinut koettaa. Hyi, lantku on kylmä kun jää"

— tätä sanottuaan hyppäsi hän lantun yli herra Gyllendeg'in kartanolle.

Meidän pieni ystäwämme, päästyänsä kartanolle, loi silmiänsä ympäri kartanon ja näki olewan mahdotonta menetellä sillä tavoin kun hänen esi-mieheensä ja ystäwät oliwat neuwoneet kerran kerran. Näitä seuraten piti hänen, niin kuin lukija jo osasi on woinut arwata hänen puheestansa itseeseen, rinkeliä ostawinaan päästä, neito Sannan huoneeseen, sopia hänen kanssaan ja, tämän mennessä toiseen huoneeseen rinkeliä hakemaan, temmata awain ja pistää sen lammasmaisnaha-röijyhyhynsä piiloon. Esiöstä woiitiin kyllä hyvästi tieteellisesti selittää; mutta nyt kun meidän pieni ystäwä piti sitä käyttää, hämmästyti hän jo ensimmäisessä pykälässä. Kuinka päästä sisään?

Kammariassa, joka oli liffin porstuata yhdellä puolella, asui herra Gyllendeg. Hänellä oli vielä kynttilä palamassa ja hän istui pöydän wieresessä. Meidän pieni tuttawa, joka warokkaasti hiipsti ifunon taakse tiedustelemaan, näki että vanhalla oli rukouskirja edessänsä ja että hän hartaudella tutkii rukousta, joka alkoi: „tätä seteliä vastaan maksaa Suomenmaan pankki." (Jatk.)

Rotimaalta.

Säämingistä 28 p. Helmik. Wiime wiikolla syntyi täällä erinomainen nujakka Haukiniemen kylässä, että rupeesi mies-murha tulemaan. Ruinimies mies laittoi noutamaan takamarikkoon wantuja tawaroita awitsioniin, niin sekös miehistä käwi wästen luonnolta. Muutamat ottiwat kirweet, toiset rautakankia, joilla sota-aseilla rynnistawät tawaroitten ottoja wastaan ja tällä julmalla murha-uhkauksella pelättiwät kaikki tawarain noutajat paitsi yhden, joka jäi murhamiesten käsiin ja jonka rautakankiloilla löiwät puoli-kuoliaaksi niin että siitä wähiä hengin käsiä pois päästyä käsi-waiwasena hoiperoi muihin taloihin ja joutui ihmisten turwiin. Tästä nähdään millä kannalla on ihmis rakkaut toista kohtaan! paljo ei noisakaan polossissa sitä näy olewan, sillä eihän se ole noutajan waan alkuaan astamiesten oma syy että heidän tawaroita näin wäsiin wiedään; se on ihme mikä raakuus vieläkiin löytyy meidän suomalaisissa melkeen kuin pafana-maan ihmisissä, jotka tällä ankaruudella toisiansa kohtelevat. — Täältä kuoli mies tapaturmaisesti tulin wedossa ollessa Wuokalan salolle. Hän oli wedättämässä hewosella tuffia erään jyrkän mäen rinteeseen, jossa oli seisattanut hewosensa ja riisuna sen sekä ottana aikat pois re'estä. Tässä tilassa hän hyppäsi rekeensä kiini ja alkoi rekeä irti sewästä wetää, mutta silloin reki yhtäkkiä läksi irti niin että mies ei enää nääntäkään re'en edestä pois mennä, waan jäi re'en ala, — johon heitti henkensä äkki kuolemalla. Sentähden ei ole hyvä että missään työssä taidottomasti liikutetaan. B. Wellonen.

Wenäjältä.

Tänä päivänä, 1 (13) p. maalisk., kaikki orjuus Wenäellä lakkaa, Keis. Majesteetin asetuksen mukaan kahden vuoden takaa.

Lennätin-san. Berlinistä 9 p. maalisk.: Garibaldin poika on lähteny Puolaan; Mieroslawsky luullaan lähtewän sieltä.

Sippakunnan sanomia.

Enlewana Wapun päivänä pääsee wafinaisiin pavis-wirtoihin seuraawaiset w. kirkkerrat: Mortimer Bernh. Gust. Forsten Helsingin kaupunnista, kirkkoherraksi Wiipurin ruotsalaiseen ja suomalaisiin seurakuntiin; G. Adolph Cajander Antreilta, kappalaiseksi Sulkawaan, ja Aleks. Fernberg Säädestä kappalaiseksi Hirvensalmelle.

Kuulutusia.

För att undfå del af Herr Guvernörens öfver Länet den 20 sistlidne Januari gifva Utslag i anledning af de besvär, som numera aflidne vice Presidenten A. E. Fagerström, Herr Hofrätts Rådet H. F. Floman, samt Herrar Hofrätts Assessorerne V. Tudeer, N. Grotenfelt, G. Lindberg och A. S. Weissenberg anført öfver Magistratens den 14 Maji sistlidne år gifva utslag, angående skyldigheten att deltaga uti gäldandet af de Wiborgs stad åliggande skole bidrags medel, anmodas stadens öfriga innevånare att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 18 instundande Mars kl. 11 f. m. Wiborgs Rådhus, den 28 Februari 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

(3) 3

J. G. Heinrichius.

Huutokauppoja.

Måndagen den 16:de innevarande Mars kl. 4 ef. m. försäljes, i anseende till bortflyttning från orten, medelst offentlig å stället skeende frivillig auction Commerce Rådet och Riddaren Bruun tillhörige gården och tomterne N:ris 105 och 105 a samt obebyggda tomten N:o 105 b inom Neitsytniemi stadsdel, äfvensom diverse lösegendom; hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 12 Mars 1863.

Wold. Ålgrén.

Julkifella huutokaupalla josta 31 päivänä tulemaa Maailma-fuuta kl. 4 j. p. p. täällä toimitetaan, tulee 333 kappaletta meren pohjasta löydettyjä malmi harffoa (malmitaakia) jille enimmäen tarjoawalle myytäväksi, — josta haluttuille ostajille tämän fuutta ilmoitetaan. Seiskaaren saarella, 20 p. Helmikuuta 1863.

J. Igoni,
toimitusmies.

Yksityisiä ilmoituksia

De af Stadens innevånare som försummat att, vid sisthållen uppbördsstämma, erlægga sina Krono utskylder för sistlidet år, uppmanas härmedelst vid utnättnings äfventyr, att inbetala desamma hos underskrifven senast Tisdagen den 17 dennes på f. m. Wiborg den 11 Mars 1863.

T. Tulander.

Härvarande Fruntimmersföreningens årslotteri kommer att ega rum under påskveckan, och anmodas härmedelst vinsternas godhetsfulla gifvare och gifvarinnor att inlemna desamma hos fru Sofie Örn.

Utställningsdagen, såväl som utlottningsdagen, skall framdelas närmare tillkännagifvas genom annons i detta blad.

Direktionen för

härvarande Fruntimmersförening.

Die Jahreslotterie des hiesigen Frauenvereins wird in der Osterwoche stattfinden, und werden die gütigen Geber und Geberinnen von Gewinnsten ersucht, solche der Frau Sophie Örn zuzustellen

Die Direction des
hiesigen Frauenvereins

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring 12 miljoner rub. s:r) afslutar genom undertecknad, dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas: i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Försäkrings-Aktie-Bolaget

SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

(öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, träd-

varu-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt afslutar alla brändförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Handlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & Co.
I Kuopio af Herr Kellgren.
I F:hamn af Herr C. H. Ahlqvist.
I Lovisa af Herr C. G. Majander.
I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap i London

grundadt år 1856,

stadfästadt genom särskild parlaments takt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 » »

Årlig inkomst 232,021 » »

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm. D. Kröger.

S:t PETERSBURGSKA

Brandförsäkrings Bolaget,

med ett grund Capital af 2,400,000 r.,

emottager emot billiga premier försäkringar mot Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på landet genom dess befullmäktigade agenter.

Bandholtz & Co.

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom undertecknad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag af bolagets statuter äfvensom blanketter till de behöfliga deklarationerna utdelas af

W. von KARL.

Wuokrataan.

Ifrån den 1 Juni två lokaler, den ena bestående af 4 rum med kök, den andra af 3 rum, tambur och kök, hvardera för 160 rub. samt dessutom två vackra ungkarlsrum för 80 rubel silfver om året, närmare hos

(2) 1

G. Palmroth.

Inom fästningen uti Koscheleffska gården N:o 89 tvenne rum för ugherrar eller ett mindre hushåll, antingen med eller utan kök för billigt pris. Å samma ställe finnes till salu handskar i alla kulörer af Ekenäs fabrik.

Från den 1 Juni år 1863 uthyres ett stort qvarter med 7 rum, vagnslider och stall i f. d. fästningen, gården N:o 19 hos,

Petter Antonoff. II

Съ 1863 г. Июня 1 д. отдается въ аренду большая квартира 7 комнатъ, скіпажнымъ сараемъ и конюшнями, въ Городѣ въ домѣ Н. Антонова № 19-й.

(3) 3

Uti mamsellerna Alexandroffs gård tvenne qvarter: det ena bestående af fem rum, kök och nödiga uthus m. m. ifrån den 1 Juni; det andra bestående af 3 rum, kök och nödiga uthus m. m. kan genast tillträdas. Närmare underrättelse vinnes å stället.

(8) 2

Myyntämänä.

Im Hause des Kommandanten ist bei der Köchin Lena Schmand und Milch zu verkaufen.

(2) 1

Wiipurissa, M. M. Jämsänsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Öisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 11.

Rousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 1 Maalisk. (13 Helmik.)

London	36, 36 ¹ / ₁₆
Amsterdam	176 ¹ / ₂ , 177
Hamburg	32 ¹ / ₁₆ , 32
Paris	376 ¹ / ₂ , 378

Wiipurista.

Hywin taitawa ja ylistetty wiulun soittaja herra Lindberg Helsingistä antoi täällä menneellä wiikolla lahtena iltana soitannot soiteetti salissa, sangen suureksi suosioksi kaikille kaunistaitteen ihailijoille soitannossa. Kuulioita oli ensimmäisenä iltana noin 150 ja toisena iltana pariin sataan henkeen asti. H:ra E. sai, niinkuin hywin ansaitti, paljo käten taputuksia ja tuntiut wakuuttawat että hän on soitannossa aina enemmän edistynyt siitapäiwin kuin viimeksi täällä käwi ja soitannoita antoi. — Saksalainen teateri-joukko kuuluu jo kohta lähtewän täältä pois. Se on kuwailut tällä käynnillään, syksystä alkain tähän asti, ei vähemmin kuin 58:na iltana. Tästä on hywin ymmärrettävä ettei meidän taide-temppelin owi-sarannat ole tänä talwena suinkaan joutaneet ruostumaan. — Muutoin ollaan täällä, niinkuin meri-kaupunnissa ainakin, ilauttawassa toiwossa saada warhaista kesää ja siis warhaista meriliikettä. Mykyinen ilman laatu antaa kyllin syytä siihen. Kaupunnin kadut owat siinä tilassa kuin tawallisina talwina Huhtikuussa tähän aikaan.

— **Huraassa** ferrotaan erään tšekäläisen kaupatalon rakennuttaman parailaan uutta suurta laiwaa, pituudelta 27 sylvä. Sen arwellaan tulewan yli 500 lästin wetonen. Pykästyön sanotaan ottaneen 40 Pietarsaarelaista urakalla tehdäkseen, ainoastaan pykimestari on Danskalainen. Työtä on tehty jo Wiipurin talwi-marffinoista lähtein.

(Annettu.)

— **Sawin tehtästä.** Tunnetaan täälläki tämän talwen mukalliset ilmeet: westulwat owat usein muistuttaneet kesän lystillisii wene-purjentoja. „Huimia poikia" näyttää täällä nyt löytyvän paljo vähempi kuin menneellä wuodella. Waikka niiden vähentyminen ei lienekään mikään siwistykseen edistymisen mutta henkilöin wahtumisen vaikutus, niin ei sitä kumminkaan raittiuden-ystävä närkästyneellä hymyllä katselis. Lasten opetuksen kiitetävä huoli näyttää yhäti edistywän; waikka wanhemmallista kaswatusta en usalla paljo kiittää. Gräs, — jolla on lawea (?) tieto siinä opin-haarasssa jota kutsutaan mekanistiksi — ei näytä paljo muistelewan sanoja: audiatur et altera pars. — Kyllähän täälläki tiedetään kuinka suomen-kielletären tähän asti heikot formet owat nyt waurastuneet, niin että se uskaltaa kohta kutsua itseänsä soittajattareksi, kuin se waan ennättää saada kanteleensa warsin puhtaaksi pohjolan sumuista tarttuneesta ruosteesta. Minä vähän ajan takaa saamme meki kuulla kuinka se ihana soitannon-opetteliatar lyöpi somat, ja josseenkä hoikat formensa kanteleen tielille, ja silloin lajahtaa määrätön paljous kau-

niisti sointuwia affordi-säweliä, ja ne senlaisia, että, niiden ilma-wirtoja tärähytettyä, kaikki, etenkä rakastawaiset sydämet waipuwat luulotuksettaren suloihin unoita uneksuttawaiseen syliin. Täällä waan hiljaisuudessa odotellaan miten „torwen-tekijän" kokemus onnistuu. Jos jospaikaassa noustasiin „kiihfoon," niin mistäs sitä „oman-woitonpyynnön" palkintoa piisais kaikille, jonka se korkealla obserwatorium'illa istuwa ja heijastelewi lauko-torwilla suomalaisuuden toiwosta tarkastelewa Helsingfors Dagblad niillä päättää olewan tarfotuksena. Ei täälläkän löydy „konserwatiwillisuutta" kieli-asiassa. Niinmuodoin olemme, waik'ei „kiihkoisten" konfraatteria, niin kumminki „liberaalia." Jos joku vielä sanookin suomen olewan „barastrunt," niin annamme anteeksi; ehkä nekin hymäryksensä tuleentuneemaksi ennätettyä karuawat. Kielikomitean mietteet näyttääwat olewan ympäri maata hywin tutut, ja sen arwostelemista on nykyään saanut melkeen jokaisessa sanomalehdessä tarkastella. Sen enemmistön arweluita woipi ihan hairausta pelkäämättä werrata teeskeltynn rakkauteen. Se ei ainoastaan omia terweitä huuliansa kipeiksi walittanut, waan myöskin, kansan vielä terweempiä huulia, josta se tot' hoksais koko rakauden päämaalin. — Kyllä todentotta puolustellaan wiinan-kotipolttoa monessa, kufaties usiamassa paikassa, niinkuin S. J. Sanomaksi kertoiwat. Minun mielestäni olis sen laastuminen hywä juttu, senki puolesta että sitte ehkä saisimme yhden uuden „Kantelettaren," — lisäishän seki vielä köyhää kirjallisuuttamme.

D. N.—n.

Suomen kieli-juttua.

Wirolahdessa on pidetty pitäjänkokous 1:nä p:nä tätä kuuta Suomen kieli-asiassa, ja siinä on annettu 4 eri lausuntoa kirjallisesti, pöytäkirjaan otettawaksi. Nämä kaikki moittiwat Suomen kieli-komitean kohtuutonta lausetta, mutta pää-asiassa suostuttiin lähettämään senaattiin samallainen alamainen lause kuin Wiipurin kirjallisuusseura on tehnyt, ynnä niiden pitäjänkokouksen pöytäkirjaan otettujen kirjoitusten kanssa. Yksi niitä kokouksen pöytäkirjaan otettawaksi annettuja kirjoituksia on jätetty kopioittuna meille ja se kuuluu niinkuin seura:

„Suomen kieli-komitean kaikki jäsenet, jotka oliwat kokoontuneet Helsingissä 22 p. Syyskuuta w:na 1862, enjin owat myöntäneet Suomen kansalla olewan sekä luonnollisen että myös 3 § mukaan oikeudenkäynti-kaaren 24 Luwassa laillisen oikeuden waatia kieltänsä asettamista tasa-arwoon ruotsinkielen kanssa, mutta enimmistö jäsenistä tuotti kunnottomia esteitä asian toteentumista vastaan. Komitean enimmistön esteet owat kyllä saman komitean vasta-lausujoilta tarkoin kumotut, mutta kun hallitus on suonut luwan muilleki Suomen alamaisille sanoa mieltänsä asiassa ennen Maaliskuun loppua 1863, niin siihen luottaien rohkenemme mekin puolestamme alamaisuudessa täten

arjota muistutuksia Suomen kielikomitean lausuntoa vastaan.

Esteet mitä komitean enemmistö tuopi esin ovat lyhykäisestii sanoen seuraavat:

- 1) Selvä yhteisen lain suomennoksen puutos;
- 2) Tuomarein vaikeus voida kirjoittaa toimituskirjat suomen kielellä;
- 3) Suomen talonpoikaisen kansan alhainen siivistö.

Mitä komitean enemmistön ensimmäiseen esteeseen tulee „että puutemme selvää yhteisen lain suomennosta,” niin siihen vastaamme:

Meillä on, kuten saman komitean ensimmäisessä vastalauseessa on selitetty, laki asioihin 1734 vuoden lakikirjan mukaan tehty suomenno; Hallitushoidollisessa ja taloudellisessa lain laadinnossa voivat taas ne jo kauvan aikaa suomeksikin ulos tulleet Keisarilliset Asetukset ja läänin hallitusten kuuloitukset antaa hyvän avun. Kun yllämainittu lakikirjan suomenno sekä Keisarilliset asetukset ja läänin hallitusten kuuloitukset ovat suomalaisien talonpoikain käsketty ymmärtämään, ja joita ymmärrettäänki paljo paremmin kun mitään ruotsin kielistä lakitieteellisiä sanoja ja kirjoituksia, niin seuraahan siitä että Suomen tuomarein ja virkamiehien pitää myös niitä ymmärtämän, sillä kun Suomen mies niitä käyttää oikeuden ja virkamiehien edessä, vaikka olisivatkin vähän ruotsin kielien mukaisia. Mitä taas tulee selkeämmän suomen kielisen lakikirjan valmistamiseen, niin eihän suomalainen lakikielen käytäntö vähemminkään valmistuneena voi olla vastustajaksi vaan päin vastoin hyväksi avuksi selvemmän suomalaisen lakikirjan valmistumiselle. Ymmärrettävä on, että paras sana-aarre suomen kielelle laki-asioissa on tarvittava riittävien puheissa oikeuden edessä, mutta niin kauvan kuin tuomarit eivät kirjoita toimituskirjojaan suomeksi, niin ne sana-aarteet, vaikka tuomarein silmäin alla kuohuvat, pysyvät lakikirjoista tätkössä, vaan jos tuomarit pitäisi kirjoittaman riittävälle kielelle, suomea, niin Suomenkieliset sanat tunkeutuvat ilman mitään vaikeutta suomalaisen laki-kielen sisälliseen henkeen ja tekisivät suomalaisen lakikielen Suomen lain hengelliseksi omaisuudeksi, samalla pois karkistaen ilman vaaratta lakielestä kaiken epä-suomalaisuuden, jos senlaista olisiikin ensi alussa paremman puutteen tullen. Komitean enemmistö tahtoo kyllä, että suomea pitäisi ensin osattaman hyvin virheettömästi kirjoittaa, ennenkun sitä pitää alkaman laki- ja virka kielenä käyttää, mutta että komitean enemmistö voisi näyttää totisesti sen olevan mahdollista, sitä ei voi suomalaiset talonpojatkaan uskoa. *) Mutta eihän komitean enemmistö olekaan näyttänyt tarvittavansa todistuksilla todistaa esteensä mahdollisuutta; se on vaan tahtonut kiitoksilla tehdä esteensä uskottavaksi. Niin esimerkiksi kiittelee komitean enemmistö Suomen maan oikeus-istuinilla olleen vakaan turvan ruotsin kielisten laki-tieteellisten oppi-sanain kautta, mutta jos usean riittävälle oikeudella ei olisiakaan aina ollut samanlaista vakavaa turvaa ruotsin kielen tähden, niin lieneekö se komitean enemmistön mielestä halvempi puoli, vai mikä se siihen ei kjonut? Suomalaisen talonpoikain mielestä on tämä viimeksi mainittu puoli yhtä kallis, jos ei kalliimpikin, kuin oikeus-istuinten puoli. Oikeus-istuinten vakain turva on taas lauskettava ei kauniiksi walettuin ruotsinkielisten lakitieteellisten sanain nojaan, vaan itse sen oikeuden perustukselle miten oikeasti ne tuomitsevat riittävien asiain. Mutta että oikeudet jättävät tuomioilansa osan riittävistä milloin enemmän mil-

lon vähemmin epäluulon alaisiksi tuomioinsa oikeudesta, silloin kuin lain käytäntö tapahtuu enemmän puoleksi riittävien ymmärtämättömyyden wieraalla kielellä, se ei anna itse kansalle oikeus-istuihin sitä luottamusta ja turvaa mikä kansalla pitäisi niihin lain jälkeen olemassa. Että kansa itse pitää omakieliset oikeus-istuinten tuomiot vähemminki kauniilla sanoilla kirjoitettuna hurstampaan, kuin vieraskieliset suurimmallaan sanain loisteilla kokeen pantut tuomiot, sen ovat suomalaisten waikutukset vieraskielisestä oikeudesta kyllin ilmituoneet. Se ei siis ole oikeus-istuinille missikään vaaraksi, vaan turvaksi, että oikeudet käsketään antamaan asiakirjansa suomalaisen kansan keskuudessa suomeksi.

Komitean enemmistön toiseen esteeseen vastaamme:

Tuomarein vaikeus saada toimituskirjoissa suomenkieltä yleisesti käyttää kirjajärjottäjien puutteen, ei voi olla niin suuri este, että sen nojalla voisi suomalaisuuden vaatimukset lytätä tietymättömyyden tulevaisuuteen. Sillä jos asetus kerran annetaan asiassa, että joiden kuiton määrättyin vuosien kulluttua tuomarein pitää antaman toimituskirjat suomeksi, niin koska kirjajärjottajina tuomarit tavallisesti pitäävät nuoria miehiä, niin luottaa voipi, kuin he tietävät suomen kieltä tarvittavan osata, että he vielä mielewimmin kuin joku tuomari alkavat harjoittaa suomen kielen kirjoittamista, senki tähden että heillä on ainoastansa toimitukseen sowliaalla taidolla haettava ansionsa, jota heille ei anna ennen saatua virka, johon useat tuomareista saattaa luottaa. Jos tuomarit suvaitsi ottaa suomalaisia talonpojan poikia kirjajärjottajiksi, niin näillä ei olisi haittaa suomen kielen suhteen ollenkaan. Mitä taas muuhun oppiin tulee, siihen mitä kirjajärjottajilta tavallisesti nähdään tarvittavan, niin kerskaamatta voipi sanoa että jo nykyään löytyy suomalaisten talonpoikien pojissa miehiä jotka eivät oppinsa puolesta tarvitse häwetä joitakuita kirjajärjottajia. Mutta niin pian kuin suomalaiset talonpoikain pojat näkisivät woiwan olevan mahdollista saada jonkunlaista ansiota oman kielisessä kirjoitus asfaroimisessa, niin warmaan voipi luottaa ettei suomen kielisistä kirjajärjottajista tule puutetta. (Jatk.)

Omituisia matkamuitelmia.

(Jatko n:o 8:sta. 9)

Pari vuorokautta Stokholmissa wiiwyttyni, jona en woinut enemmin tutea, koska eräissä huoneissa näytettävät merkillisyydet olivat toisina määrää-aikoina katsojille awoinna, eroin Marstrandin aikowasta kumppanistani, ja läsin maanantai aamuna 15 p. Heinäk. „Bore,” nimisessä höyryssä Lubeikkiin päin. Alussa oli minulla aikomus lähteä sitä mainiota Götthan kanavaa myöten Göttenborgiin ja sieltä Köpenhaminaan, mutta kuulvani että kaikki tilat kanava-höyryissä olivat kahdeksi wiiikoksi ennakolta tilatut, muutin päätökseni, koska minun piti joutuman tarfotettua nähdäkseni. Ohi mainituista suomen ystäwistäni seuraan nyt tällä tilaisuudella myöskin Saksanmaalle, pait muita suomalaisia ja ulkolaisia. Näissä oli yksi oudosti puettu englantilainen, joka ehtoosen asti luoti-pysäyttävänsä tawoittelee muutamia meitä auealla merellä seuraavia kajakia, joista hän viimeinkin ampui yhden alas. Kalmar ja Östad kaupunkien luo wäkäsi aikaa jonkun matkustaman taitawaran muutoista warten poikettuamme, niistä sekä Ruotsin maiden laweoista pelloista wäwä huomattuamme, saimme keskiwiiikkona Saksan mannerta näkymiin, ja tulimme puolipäiwän aikana Trave mündin kohdalle, jonka niemeltä tyttöiset niistäin

*) Eihän kukaan osaa ennen uida ennen kuin itsensä weteen laskee.

liinoilla heiluttivat meille terve-tuliaisia. Täältä tulki Bore hiljaiseen ruohikolta, pelloilta, niityiltä ja maalaisten kartanoilta ympäröityn moni-polvisen ja syvennetyn Trave-joen kautta sen vanhan wapa-kaupungin tykö. Suomalai-
sten matkakumpalein seurassa menin paikalla raatihuoneen kelleriin. Tämä on sen keski-
aikuisen suuren ja lujasti muuratun raatihuoneen sekä maan alla, jossa muinoin raatiherrat, kaupungin vielä ollessa korkeim-
massa loistossa ja historiallisessa merkityksessään, kolmetoista- ja seitsemäntoista-
kymmenen vuosikatojen välillä, asioita ylhäällä keskusteltuaan
tahi toimitettuaan, sittemmin, wirvoittivat itseänsä. Täältä menimme sitä 600 vuotta vanhaa Marien-
kirkkoa katsomaan. Sen sisällä on mainiot urut, mainioin maalarein kuvaelmia, joista yksi kuvailee kuoleman tanssia, kuinka muka se irwi-hammas luuranko ukko, wiikate hartioilla, wiepi kaiken säätyiset myötänsä. Tunnin osottajan
lyödessä, kellossa kaski orea awaintuu, joista yhdestä puusta siwästi tehdyt tofat, merkiten 12 apostolia, käyvät ulos ja taas toisesta sisään. Samalla hetkellä kuuluu kirkon kahdelta 430 jalkaa
korkeusilta torneilta ympäristölle sen kelloin pelistä soipa wirren nuotti. Mäkitä kiwi-katuja enimmien
vanhanaikuisine, katto-tiileillä jyrkästi katetuine kartanoine, monine komeine kauppa-puoteine, astue-
ssa, kumma-
stutti minua se wapaa liike ulkona, kun sillä kauniilla ilmalla asfareineen ujo-
stelematta istuivat puilla ja kukkaisilla kaunistettuina kartano-
edustalla, liikkuiwat toimissaan kaduilla, joissa pal-
jas-päiset lapset juossentellen leikkisivät. Melkein samanlainen liikunto oli kaissa käymis-
säni wieraisissa kaupungeissa. Seurassa tulleet suomalaisetkin
läksivät jo iltapuolella rautateitse etemmä. Haettua meidän laukut laivasta, ajoimme minä ja
eräs ruotsalainen reisu-toweri yhteen asuntoon. Tämä maallikko oli
menolla sitä Rheini wirran Kaiserswerth'issä Pastorin
Gledner'in perustamaa sisällis-lähetystointia tarkastelemaan,
jolla on lauea waikutus protestantilaisissa saksan-
maissa ja ulempanakin. Hänkin kansani uskon
asioista puhuttua, ereni minusta kofta matkallensa. Menin sitte
erään sen kaupungin asujamen seurassa tiwolin
kesä-teateriin, jossa niinkuin semmoissa näyttelyä
katsellessa kuunteliat istuivat ulkona ryytimaassa. Toisena
aamuna saattoi hän minut kauppiasten kammariin,
jonka seinillä näet Rybe-
kin entiset pori-mestarit kuwattuina, jonka
tamminen kätäwä kummallisesti awaintuu
kumpaisestaki pihiti-
puolesta, ja jonka sisällä myösnähdään
taidollisesti wuoltuja pieniä kappaleita,
joilla on aina joku bibliallinen kuwaus
tahi merkitys. Kaupungin entiset
wallit owat nyt osittain ihanoina
puistoina ja käwely-paikkoina,
joilta on hywä näkya ala. —
Suomesta ja Ruotista tuodut laukut ja
laukat täällä owat riwittäin taapeliloissa,
joista niitä myöthä paljon
saatetaan rautateitse etemmä. Rybe-
fistä läksin samana päivänä
höyry-waunuis-
sa Hampuriin. Saksan maawiljelystä
sekä metsän-hoidosta owat
as-
tain-tuntiat tätä ennen jo
mähän lufioilemme
kertoneet, jonka tähden en
voi wiipyä niistä rauta-
teiltä näkemistäni uudesti
kertomisella. Innan
jouduttua hämärässä
Hamburin pysähdys-
paikalle, joista kaas-
u-walot loistiwat tulioille
wast-
taan, kysyi eräs herra
minulta passia, jota
ennen kuultua ei
siellä tarwittawan,
olin pistänyt kass-
sähkini. Dritäissä
sitä todistukseksi
awaamaan, hän
sanaani uskoen
näyttämistä toki
kielsi. Hän lie ollut
joku luulon-
alaisia etsiwä poliisi-
mies.

(Jatk.)

Rotimaalta.

Suomen waltion welkafeteleistä, jotka 100, 300 ja 900 ruplan suuruudesta kantawat 4 pro-

sentin korkea foron päälle, on armoll. kuulutuksessa viime Emmif. 20 p:ltä sääty, että ne laffaawat
kokonaan korkea kantamasta ne ennen vuotta 1855
ulos-annetut ensitulewan Kesäkuun 1 päivänä,
ne ww. 1855 ja 1856 ulos-annetut taas ensitu-
lewan Elokuun 1 p:nä ja ne ww. 1861 ja 1862
ulos-annetut ensi Syyskuun 1 p:nä. Nämä welka-
setelit lunastetaan mainittuina päiwinä, ja mitä
niistä sittemmin lunastettawaksi tuodaan, ei mai-
nittuin päiwäin jälkeen enää kanna korkea.

— **Urrafista, rommista, konjakista ja rans-**
kan wiinasta, jota puu-astioissa maahan tuodaan,
saadaan, säännön mukaan armoll. kuulutuksessa
viime Helmif. 4 p:ltä, maksaa tullia 11 asteen
wäkewänä 3 ruplaa leiwistä astioineen, 25 ko-
pekkaa kullakin asteelta sen yli, pullosta 60 kop.
wäkewyydestä huolimatta. Ja kuin maahan paljo
tuodaan wiinaa rommin nimellä, on tullihallitus
saanut käskyn epäluulon alaista kalua ilmoittaa
tutkittawaksi ja tawallansa menetettäväksi. Tämä
asetus tulee toimeen pantawaksi nyt Maaliskuun
15 päivästä alkaen. (S:tar.)

— **Impilahdesta** 9 p. Maalisk. Sanon sana-
sen meidän maan osasta ja nykyisestä köyhyydestä,
miten nälkä on maassa, talonpojalta jolla wä-
hän on, ei woi omaa tarwistaan toiselle ny-
ästä. Jou-
tilas-wäkeä on julman paljo pitäjässä, niillä ei
työtä, pitäjässä wilisee kerjuulaisia joka tiellä,
joka talossa, ja monkin ei ole moneen päivään
einettä maistanut. Rowaksi onneksi Pitkärannan
ruukki paloi, ja monta muuta asiaa siinä,
jotka tekiwät hämmästyksen, ihmisiä joutui
tuhannen hengen pai-
foille työttömäksi, mistä nyt leipä niille? —
ei mis-
tään. Pitäjään herraswäki kuitenkin
kokosi niinpaloja että on ruokittu
näinä päiwinä ruuattomia hutun
keit-
tämisellä, waan mihin se piisaa. Onneton
on aika! Oli syksyllä ennen Joulua
herra guvernerin kautta tarjona
250 ruplaa, josta promastimme
piti kysymys-
sen, jos rahat otetaan eli ei. Muutamat
tahtoi, muutamat ei, enin osa
oli wasten; kyllä täällä on
työtä ruukissa, ja olis ollutkin,
waan kaikkiko ne sinne
mahtuu, sinne oli jo
näinä wiimme aikoina keräntynyt
kaiken maan haaroista, niin
että jo oli 1500 hengen
paifoille, mutta nyt kuin
koma onni koftais, ei ole
enää kuin 500 jälellä, tuh-
at on jäänyt tähän
kautta leiwän ja työn
puutteesen. Ei nyt
auta sanominen että ei
saa kerjätä, kuin talollis-
takin löy-
tyy, jotka kerjääwät. Kysytään
nyt kellä on, se saa
tasan panna, ja wä-
häksi se menee, harwoin
on tapahtunut tällaista
komppanista maassa kuin
nyt on; vielä
fewät siemenestä ei
tiedetä mistä sitä
saadaan; ja waikka
saisi Wenäeltä, eipä
ole rahaa millä
lunastaa, rahat jo
on kuliin tähtynyt
panna. Mistä hoikka,
siitä huono.

G. Juwenius.

Ulkomailta.

Puolan kapina on saattanut Europan
isot wallat isoon tekemiseen
mitä tehdä ja mitä olla
tekemättä asiassa. Preussin
hallitus tahtoo auttaa
Wenäjätä kapinan kumoamisessa,
Itäwalta ei tahtoisi
puut-
tua tekemään sitä eikä
tätä, Englanti ei tunnu
olewan selwää mitä se
Preussin hallituksen
suhteen rupee tekemään;
mutta sitä vastaan
näkyi että Franskan
keisarilla on hywä
halu käyda Preussin
kimppuun, jos Preussi
ei tottele waroituksia,
pysy-
mään pois Puolasta. Meinen
mielipito Europan
kansoissa nähdään
olewan tässä
a-
stassa Franskan
puolella, ja it-
sessä Preussis-
saki on waltakun-
nan sää-
dyt ja siis
koko kansa
kokonansa toista
mieltä kuin
tämän maan
hallitus. Us-
tain nyt näin
ollessa, alkaa
yleisen Euro-
palaisen sodan
läheneminen
taas paljo
kummitella
ihmisten
mielissä. Muutoin-
kes-

tää kapina yhä Vuolasja, jonka menosta saadaan lukea kertomuksia mittä ovat peräti vastakkaisia toistensa suhteen, sitä mukaan minä maan lehdistä niitä löytyy. Kuitenki luullaan kapinan olevan enemän masentumassa kuin voimistumassa.

Kuulutuksia.

Sedan byggmästarene Jakob Englund och Matts Lillqvist hos Hans Kejsarliga Majestät i underdånighet ansökt om nådigt tillstånd och privilegium att få betjena denne stads innevånare med uppförande, reparation och inredning af byggnader, såväl af sten som träd, samt för sådant ändamål inrätta smed-snickare och målare verkstad, äfven som försvara arbetare i alla öfriga för byggnadernes städande i fullständigt skick erforderlige handverk, så och enär Magistraten blifvit anbefalld att deröfver infordra vederbörandes underdåniga förklaring, anmodas stadens samtliga borgerskap, men i synnerhet de medlemmar af detsamma, hvilkas handverk ansöknigen närmast angår, att uppkomma å Rådhuset Måndagen den 30 i denne månad kl. 11 f. m. för att antingen till Magistratens protokoll afgifva sin underdåniga förklaring eller sig emellan utse någon person till aflemnande af den samma. Wiborgs Rådhus, den 10 Mars 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Tisdagen den 24 (12) i denne månad, klockan 5 på eft. midd. sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset, hvarom vederbörande underrättas. Wiborg den 16 Mars 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Tisdagen den 31 i denne månad klockan 5 på eft. midd., hvilket tillkännagifves. Wiborg den 16 Mars 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Som Kejsarliga Senaten, till förstärkande af kronans spanmåls förråder i Kexholms krono magasin, under den 5 i denne månad funnit godt förordna, att sexhundra tunnor ritorkad och till utsäde fullt tjenligt korn samt sexhundra tunnor, lika beskaffat hafra, skola uppköpas och i berörde magasin allemnas, så kommer, medelst offentlig auktion, som måndagen den 23 i denne månad kl. XI före middagen såväl å härvarande Landskontor som inför magistraten i Kexholm och Ordningsrätten i Sordavala anställes, att till den minstfordrande å entreprenad utbudas leveransen af berörde partier korn och hafra; hvarom hugade spekulanter härmedelst underrättas, med tillkännagifvande att nämnde leverans, så framt natur hinder ej möta, skall vara fullgjord inom utgången af instundande maj månad samt att spekulanterne vid auktionen, då de närmare villkoren för leveransen komma att uppgifvas, böra vara försedde med till vederbåftheten styrkte borges förbindelser för åtagandets fullgörande, i fall de önska att afseende å deras anbud skall hafvas Wiborgs Landskontor, den 12 Mars 1863.

Under Herr Guvernörens frånvaro,

På Guvernörs Embetets vägnar:

Emil Helsingius.
N:o 352.

Bernhard Broman.
(2) 1

Yksityisiä ilmoituksia

Freitag den 20 ten März. Abschieds-Beneiz für Herrn G. Schmidt.

Grifeldis

dramatisches Gedicht in 5 Acten von F. v. Salm. Hiermit die Anzeige, daß ich mit meiner Gesellschaft am 30:ten März d. J. Wiburg verlasse. Etwaige Forderungen an mich ersuche ich bis ultimo März von meinem Geschäftsführer Herrn Kopka einzuziehen. Wiburg den 16 März 1863.

Cath. Nielitz.

Juridiska föreningens filial afdelning i Wiborg sammanträder thorsdagen den 19 innevarande Mars klockan fem efter middagen å Kejsarlige Hofrätten härstädes. Wiborg, den 16 Mars 1863.

Bestyrelsen.

Stadens resp. innevånare till kännedom meddelas, att den som sådant önskar, är i tillfälle att lösa sig marker, hvilka i stället för penningar få utdelas till fattiga personer, och mot hvilka dessa sedan erhålla bröd och soppa i lägre Elementarskolans lokal hos Enkefru Hofrädinnan Thieme. Sådana marker stå att köpas i Cloubergiska bokhandeln; hos Handlanden W. Tichanoff i Wiborgska förstaden samt i Petersburgska förstaden hos Enkefru Striedter, boende i H:r Kapitainen Bergs gård, i närheten af Grekiska kyrkan.

Den resp. Einwohnern der Stadt Wiburg wird bekannt gemacht, daß Jeder der es wünscht sich Marken einlösen kann, die, statt des Geldes, armen Leuten gegeben werden, und gegen welche dieselben Suppe und Brod im Elementarschulhaufe bei der Frau Hofrätin Thieme erhalten sollen. Diese Marken sind zu haben in der Buchhandlung des Herrn Clouberg; in der Wiburger Vorstadt bei H:r W. Tichanoff und in der Petersburger Vorstadt bei der Frau Striedter, im Hause des Herrn Kapitan A. Berg, unweit der russischen Kirche.

Симъ объявляется жителямъ Г. Выборга, что желающие могутъ получить марки въ $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1 и 3 коп. въ самомъ городѣ; въ книжномъ магазинѣ Г-на Клоберга, на Петербургскомъ форштатѣ у Г-жи Стри-теръ въ домѣ Жаидармскаго Капитана А. Берга близъ Православной Церкви и на Выборгскомъ форштатѣ у Г-на В. Тиханова въ собственномъ его домѣ. Марки эти даются бѣднымъ, просящимъ милостини, вмѣсто денегъ, за которыя они получаютъ въ домѣ приходскаго училища у Г-жи Надворной Совѣтницы Тимо сунъ и хлѣбъ.

Vördsam Anmälan.

Undertecknad, som numera vunnit Allernådigst tillstånd för inrättande äfven möbelfabrik i denna stad, får härmedelst rekommendera sig hos den vördade allmänheten. Ackuratess, skyndsamhet och möjlighet billiga priser skola, såsom jag hoppas, förskaffa mig allmänhetens förtroende och talrika kunder. Min bostad är i afl. Handlanden Alenells arfvingars gård i närheten af ryska kyrkan i S:t Petersburgska förstaden. Wiborg den 16 Mars 1863.

C. G. Hammarlund.

Ergebenste Anzeige:

Nachdem mir Allergnädigst Privilegium zur Eröffnung einer Möbel-Fabrik hieselbst erteilt worden, nehme ich mir die Freiheit solches einem geehrten Publikum ergebenst anzuzeigen und wage ich zu hoffen daß Akurate und prompte Bedienung, wie auch möglichst billige Preise mir das Zutrauen des Publikums erwerben und zahlreiche Kunden verschaffen werden. Meine Wohnung ist im Hause der Alenewischen Erben unweit der russischen Kirche in der S:t Petersburger Vorstadt. Wiburg den 16 März.

(3) 1

C. G. Hammarlund.

Wuokrataan.

I gården N:o 74 inom fästningen ifrån den 1:sta Juni 3 rum med kök, vedluder och källare till 100 rubel s:r om året.

(3) 1

Nedra våningen, uti undertecknads stenhus, samt trädhus i samma gård, inom fästningen, att tillträdas d. 1 Juni. Efter öfverenskommelse med

Johan Bäckman.

Ein Quartier von 3 Zimmern ist vom 1 Juni zu vermietthen und zu erfragen bei

(3) 1

Zwers.

Ifrån den 1 Juni två lokaler, den ena bestående af 4 rum med kök, den andra af 3 rum, tambur och kök, hvardera för 160 rub. samt dessutom två vackra ungkarlsrum för 80 rubel silfver om året, närmare hos

(2) 2

G. Palmroth.

Myyntämänä.

i f. d. Siliverstoffs bod.

Kabeljo à 9 kop. &

Muikrom

Coriander och

ferska Apelsiner hos

Wasili Neustroeff.

Im Hause des Kommandanten ist bei der Köchin Lena Schmand und Milch zu verkaufen.

(2) 2

Wiiyruisla, M. A. Jiliasufien kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
venniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l t a a n:
Billiafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaifissa maamme postifonttoreissa.

N:o 12.

Perjantaina 20 päivänä Maaliskuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 13 (1) Maalisk.

London	36, 36 ¹ / ₁₆
Amsterdam	176 ² / ₂ , 177
Hamburg	32 ¹ / ₁₆ , 32
Paris	376 ¹ / ₂ , 378

Wiipurista.

Ilman laatu wakuuttaa päivä päivästä ikään
kuin kesä ei olisi enää kaukana. Niinpä siis mie-
het liihdyt jo waan kesään päin. Ja kesän mo-
nista hyivistä puolista hyvät kulkuneuvot eivät
lie huonompia mitä kesä tarvitsee. Kulkuneuvot
Saimaalla ja kanawalla kuuluvat kieltämättä meille
Itäsuomalaisille tähän etuisuuteen. Se ei ole sen-
tähden munta kuin ilauttavaa mitä kuuluu, että
etewimmät liikenteen harjoittajat täällä ovat osta-
neet nykyisin Ruotsista höyryalusken, jota kuuluu
tarfoitettavan fulettamaan matkustawaisia Sai-
maalla ja kanawalla, se tahtoo sanoa Wiipurista
Kuopioon ja Kuopiosta Wiipuriin. Tämä uusi
matkustuskone kuuluu tulewan tänne ensimmäisillä
awowesillä, ja tulee niinkuodoin jo fewäistä al-
fain matkustawaisien palvelukseen.

— Toisella wiikolla on tapahtunut että iso joukko
Pietarista Sawonlinnaan wietäviä siemen ohria —
15 eli 20 kuormaa — joutui tullipaikassa Suo-
men ja Wenäjän rajalla kiini, waikka sellainen ta-
wara muutoin on nykyisin kyllin luwallista ja myös
tulliwapaata. Tapaus on ollut sellainen, niinkuin
meille on ferrottu, että ohra-karawaani läksi Pie-
tarista matkustamaan jäätä myöten ja joutui sillä
tawalla — tietensäfö wai tietämättä, emme tiedä
— siwu ensimmäisen tullipaikan jonku pari wirstaa
syrjemmästä kuin olisi pitänyt. Silloin tuli tullis-
miehet ja ottivat kuormat kiini ja panivat ne ta-
fawarikkoon, ainoastaan miehet ja hewoiset jäivät
wapaiksi. Wiime lauwantaina on näitä miehiä
käytetty täällä Wiipurissa oikendessa ja niinkuin
kuuluu niin ohrat on tuomittu tullin ja tullis-
miesten omaksi. Wähinko on suuri, mutta tul-
limiesten walppaus laillisuuden walwomisessa näh-
täwästi vielä suurempi. Asia tuntuu kuitenkin sel-
laiselta, että se tietää surfuttelemista enemmän kuin
yhdelta itsen asian laadun puolelta ja siis — ar-
wostelemista.

— **Sanomalehdille** yleisesti. Kun tässä nume-
rossa on toden mukainen selitys siitä ruumiin-rah-
taamisesta, mitä Otawan 10:stä n:sta oli ferrottu,
niin pyydämme nöyryimmästi niitä sanomalehtiä,
jotka asiaa ovat kertoneet, oikafemaan kertomusta
semmoiseksi, kuin asian laita oikeittain on.

Suomen kielijuttua.

(Jatk. viime kist. n:o 11.)

Muutoin on muistettava, ettei ole sowliaas wa-
pauttaa suomen kielisten toimitus-kirjain antami-
sesta niitä nykyisistä wirkamiehistä, jotka sitte wuo-
den 1856 ovat wirkaansa katsottu sowliaiksi. Sillä
jos he ovat laimin jättäneet mainittuna wuotena
asetuksessa määrätyn welwollisuuden alkamisen suo-
men kielen taitamisessa, niin he eivät ole seuran-
neet asetusta annettu 1 p. Jouluk. w. 1851. Mutta
kuin vielä wanhempikin asetuk jo edellimpinä ai-
koina, nimittäin ote Kuningaall. M. armoll. päät.
Rohjanmaan pap. walit. 27 p. Maalisk. 1732
waatii Suomen wirkamiehiltä suomen kielen taitoa,
niin ei käyne wirkamiehien Suomesa liioin lakiin-
faan luottaminen, siitä ett'eivät taida suomen kieltä;
ei ainakaan niiden jotka tulewat welwolliseksi seu-
raamaan jo mainittua asetusta 1 p. Jouluk. w.
1851. Kuka taas ovat sitä tarfoin seuraneet, niin
niillekään ei ole mikään suuri waiwa waikka koh-
dastansa alkaisiwa antaa toimitus-kirjansa suomeksi.
Komitean enimmäistö päättää että tuomari tahi wir-
kamies, jolle liian aikaseen määrätään suomen kieltä
laki-asioissa käytettäväksi, „woipi sen kautta tulla
pakoitetuksi maailmaisesti esittelemään itse sisällyk-
sen" minkä komitean enimmäistö pitää kuitenkin „pää-
asiana, jonka nojassa riita-weljen oikeus on."
Siihen vastaamme: Waikka tuomari esittelisi ruot-
sin kielellä lain ja ja toimituskirjain sisällyksen kuinka
selwästi hywänsä, niin eihän suomalaiset riita-wel-
jet tule senlaisesta selityksestä osalliseksi, eikä siis
voi olla pää-asia, jonka nojassa riita-weljen oi-
keus on. Päinwastoin riita-weljen oikeus on siinä,
kuinka selwästi tuomari asian sisällyksen itse riita-
weljille woipi esitellä. Mutta tätä selwästi esitte-
lemistä saapi suomalaiset riita-weljet useasti tur-
haan odottaa, silloin kuin toimitus-kirjat kirjoitetaan
riita-weljiltä ymmärtämättömällä wieraalla kielellä.
Niin esimerkiksi aika harwoin on tähän asti Wiros-
lahdessa kuultu että jos asia jostain syystä ensi
käräjässä on jäänyt toiseen käräjään, että tuomari
toisessa käräjässä tutkintoa alkaisaan esittelisi sel-
wästi riita-weljille edellisen käräjän pöytäkirjan si-
sällyksen; sillä jos, niinkuin tawallisesti usein ta-
pahuu, tuomari sanoo waan muutamia sanoja edel-
lisen käräjän pöytäkirjasta, niin ei sillä woi sanoa
asiaa riita-weljille selwästi esiteltyksi. Jos kuka
taas vähänki meikäläisistäkin on oppinut ymmär-
tämään ruotsin kieltä ja sitte on tarhemmin tut-
kimalla alkanut katsella suomen kielistä tutkin-
noista ruotsiksi kirjoitettuja pöytäkirjan otteita, niin
hän woipi tawata wälin omat puheensa ruotsiksi
käännettynä senlaisina, että tuskin woipi omistaa
niitä omisensa ja toijinaan sanat, mitkä mieles-

tänsä olisivat asiaa lähemmin selittäneet, pois jätettynä, vielä wälin tarwattu männikköön horjumiä sekalauselta. Mutta silloin kuin pöytäkirjat kirjoitetaan wieraalla, riita-weljiltä ymmärtämättömällä kielellä, niin mahdotonhan onki tuomarein selwästi riita-weljille asioita esitellä. Kuka lienee wähänki koetellut kielen kääntämistä, suopi tuomareille sen selittämättömyyden anteeksi, samalla kuin todistaa että asiat wieraalla kielellä kirjoitettuna laki-asioissa kadottaawat suuren osan selweydestänsä. Waan jos tuomari asian tutkinnon kirjoittaa riita-weljiltä puhuttawalla kielellä, waikka wähemmälläki kieli-taidolla, niin silloin ei woi tutkinnon sisällykseen päästä muuta kuin mitä asiassa on puhuttu. Siinä ei siis woi tuomari pöytäkirjaa kirjoittaisa pois horjua riita-weljien puheesta. Ja senlaisen pöytäkirjan sisällyksen selwästi esittelemisen riita-weljille tekee tuomari samalla kuin itse lukee sen läpitse, johon riita-weljet saawat tilaisuuden muistutuksiin, jos wirheitä olisikin pöytäkirjaan kirahtanut. Vielä ovat ylioikeuksiin astain mennessä riita-weljien kirjoitetut pöytäkirjat ylioikeudelle paljo paremmin asian selittäwät kun mitkään ruotsalaisilla lakitieteellisillä sanoilla suomalaisesta puheesta ruotsalaiseksi käännösekse kirjoitetut pöytäkirjain otteet, joihin kielen kääntäminen woipi tuottaa helposti wirheitä wastoin tuomarein hywääkin tahtoa. Liene jo tästä sanotusta nähtävä, ett'ei lainkäynnille synny mitään uutta oikeuden waaraa siitä, että tuomarit ja wirkamiehet määrätään „lähinnä tulewana aikana ehdottomasti” wirka-kielenä käyttämään sitä kieltä mitä kansa puhuu. Myöskin liene edellä sanotusta ymmärrettävä, että turhaa ylistelemistä on kiitellä senlaista laki- ja wirka-kieltä mitä ei itse se kansa ymmärrä, kenen asioissa laki- ja wirkamiehet askaroiwat.

Mitä komitean enimmäistö tuopi kolmanneksi esteeksi, niin siinä se on liioin erennyt totuudesta, „ettei suomalaiset vielä alhaisessa sivistyksesssänsä osaa kirjoitusta lukea, jos he saisivatkin asia-kirjansa suomeksi.” Siihen woimme puolestamme wastata: Pitäjässämme on kyläkuntia, joissa tuskin ainoaa täysi ikäistä miespuolta löytyy, joka ei osaisi kirjoitusta lukea, ja tuskin löytynee yhtään kylää, jossa ei edes joku olisi kynää käyttävä. Sanomalehtien kautta woipi nähdä todistuksia että melkein samanlainen on asian laita ympäri koko Suomen maan. Tiedämme kyllä me talonpoikaset itsekkin, että emme ole aina asioita niin nopeat ymmärtämään kuin korkeasti oppineet herrat, mutta kuta enempi tulimme omia asioitamme näkemään omalla kielellämme kirjallisesti selitettynä, sitä paremmin niitä oppisimme ymmärtämäänki sekä tulimme sen tautta haluamaan enempi oppia, kuin siitä näkisimme olewan itsellemme etua. Mutta komitean enimmäistön miete näkyy vielä siitä puolelta wääremmäksi, kuin se toiwoo Suomen kansa-kouluista opillisia hedelmiä, waikka samalla niistä hedelmistä voitettawat edut Suomen kielen suhteen tahtoo lyfätä määräämättömään tulevaisuuteen. Jotainen kuitenkin woipi ymmärtää, että mitä luotettawimpina Suomen kansa näkee edut kansakouluin hedelmistä, sitä hulukkaamasti se niitä perustaa ja lähettää lapsiansa niihin opetettawiksi. Eiikkaalle siis on tässä kohden joutunut komitean enimmäistön tietämättömyys tahi oikeammin tietämättömyys suomalaisen kansan tilaisuudesta, jonka etua Hallitus oli sen nähnyt keltwolliseksi walwomaan.

Mitä komitean enimmäistö lupaa suomalaisuudelle määrättömien aikoin perästä uusien laki-suomennoksien walmiiksi ehdittyä j. n. e., siihen ei woi Suomen kansa luottaa; sillä saattaisihan joku toinen komitea jonkun ajan perästä tuomita sen nyt walmistettawan laki-suomennoksen melkein samalla sa-

nalla keltwottomaksi, kuin komitean enimmäistö tuomitsi nykyisen walmiina olewan ja jo kauwan käytetyn laki-suomennoksen. Että tuomarit taas alkaisi omasta halustaan paljaalla luwalla ilman käskyttä lähinkään ylimalkaisesti toimitus-kirjojansa suomeksi kirjoittamaan, sitä ei woi Suomen kansa uskoa niin kauwan kun se jätetään älymään, että tuomarit itse näkeewät „oikeus istuimillansa olewan wakan turwan ruotsin kielijien laki-tieteellisen sa-

naista kautta.”
 Wiimeiseksi tahtoissimme muistuttaa, että ei ainoasti suomalainen laki- ja wirka-kieli ole toimeen pantawa suomalaisen talonpoikaisen kansan keskuudessa, waan että kaikki oikeudet ja wirkakunnat ovat welwoitettawat maalla sekä kaupungeissa Suomen kielisen kansan keskuudessa wiimistään kymmenen vuoden kuluttua toimitus-kirjansa Suomen kielellä antamaan ja että opetus kaikissa kouluissa tarpeen mukaan on enennettävä Suomen kieliseksi.

(Allekirjoitukset, 7 nimeä.)

Gräita mietteitä ja selityksiä M. W. Rosen kirjoitukseen Otawan 10:sä n:sa.

(Lähetetty.)

Että kulu-puheita ja kaikenlaisia kielen-kannelmuksia, olkoon niillä sitten perää eli ei, mielisuosiolla kuulaa ja miehestä mieheen vielä lewitelläänkin, ei ole mikään kummiteltawa asia; se on aiwan luonnollista. Niin se on täällä ja niin se on muuallakin. Eikä se myöskö ole muu kuin luonnollinen seikka, jos senkaltaiset lorut siellä ja täällä, semminkin ysfinkertaisessa kansassa tapaawat uskowaisia heluja. Toisella tawoin jekään ei ole muualla. Mutta että sanomalehdet ja etenkin meidän Suomalaiset kansalliset sanomat, jotka vuoden ensimmäisestä aina wiimeiseen päiwään saakka saarnaawat sivistyksen suuri-arwoisuutta ja joiden siis tekoastaisestikin pitäisi sekä harjoittaa järkewyyttä kaikesa käytännönsä, että myöskö olla totuuden etewimpiä ystäwinä, jota tarkeitustansa he eiwät kään epäile tunnustaa itselleen sekä lukioillensa, että nämä siweyden julkiset kannattajatkin heittäytywät semmoisien turhien ja mitättömien juorupuheiden ajaksi, se on huono asia, joka ei suinkaan kunnioita niiden toimitusta.

Sellainen tyhmä wallattomuus ei kuitenkään vielä jekään tawallisesti loukkaa yleisön mieltä ja parempaa tuntoa, ja wähäpätöisiä sekä waruinaista tarkeitusta waila, niinkuin semmoiset lörpöttelemiset useimmiten owat, niin niiden mestaria tuskin surutellaan. Unhotus on waan ainoa, hywästi ansaittu palkansa. Ja totta se niin olla pitääkin. Toinen on jo sitä vastaan asian laita, koska samankaltaisilla lorittelemisilla tarkeitetaan nimitettyä lähimäistä syöttömällä häntä perättömistä töistä ja topauksista niin wakawaasti, että sen totuutta toinen ei woisi epäilläkään. Silloin on jo sen loukatun welwollisuus itse tahi toisen kautta, omaa käytöstänsä puolustamalla, näyttää yleisölle sen kawalan juonikkaan häwitömiä soimaus-oikeassa waloossaan. Waan häwitömyys woipi wietää vielä etemmäksi. Tutkimatta ja päättämättä julistetaan toisesta walheellisista rikoksista, joita ei ainoastaan Jumalan waan ihmistenki laki kohtaa suurella rangaistuksella, waan jotka sen lisäksi owat sitä laatu, että ne koko seurakuntien epä-uskoisissa ja ysfinkertaisimmissa jäsenissä, totena pidettynä, woitwat jokisiksi ajaksi nostattaa rauhattomuutta ja ylellistä pelkoa asioista, joiden rikkomattomuutta kansa pitää kalliimpana, pyhimpänä omanaan. Siinä tapauksessa taas on jokaisen welwollisuus, joka tästä kanteen-alaisesta asiasta woipi antaa parempaa tietoa, niinkään asian oikeaa laitaa ylei-

sölle ilmoittamalla, surwata senkaltaiset häwyttömyhydet soimausmiehen päälle tafaihin. — Tämöisen „kamottawan“ juoksu-puheen, päälle-firjoitussella „kumallinen rahanpyyntö,“ jonka alle on firjoittanut „A. P. fonen,“ on Otawa sanomien toimitus anomuksen mukaan katsonut hywäksensä ottaa vastaan ja sillä kaunistaa esimäisen palston lehden 10:stä numerossa. Oleisö tutkioon ja tuomittoon; minä tässä waan annan eräitä selityksiä ja ojennuksia kanteen-alaisen, talonpojan Zubana Kourulan suhtein.

Asia ilkeä jo itsestään on sitä enemmän vastenmielistä, koska jo alku-sanoissa täytyy minun lausummalta kuin tahtoisiin ilmoittaa seikan, jota waikka se on lain-mukainen ja kyllä yleisesti tunnettukin, luonnollinen hellä-tuntoisuus surkuteltawia asian-omaisia koston olisi pyytännyt vielä nytkin niinkuin tähän asti olemaan niin salaisena, kuin asian laita sen waatii. Samalla tavoin kuin wan-kuhuoneitten, linnojen ja oikasu-laitosten y. m. wangit ovat myös ketrui-laitosten walitettawat asukkaat, jo vuonna 1756 julistetun ja monien jälkeisten kuninkaallisten ja keisariillisten sääntöjen mukaan, kuoltuansa langenneet Keis. Akatemian leikkuhuoneesen lääke-opetuksen hyödyksi. *) Mitä kauan ja miten usein tästä Lappeenrannan ketruihuoneesta ruumiita mainituttiin tarpeeksi Helsingiin lienee lähetetty, en voi sanoa, tiedän waan että viime kuluneena 4 eli 5 wuotena aina talwen aikana, jolloin ainoastaan niitä pois wiedään, joka ainoa kuletuks-firja sitä warten on ulosannettu nimitetyn laitoksen kansliasta. Miinikään viimein 20 eli 22 päiwänä wastakulunut Tammiukuuta mainittu talonpoika Zubana Kourula Lappeen pitäjästä otti kulettaaksensa yhdellä kertaa kaksi ruumiista, jotka joitakuita päiwiä sitä ennen oliwat nukkuneet kuoleman uneen ketrui-laitoksen sairashuoneessa. Ne oliwat kumpainenkin, kuin Kourulan tulee todistaa, mustaksi maalatuissa firstuissa ja sillä tavoin säilytettynä ne tuliwat aina Helsingiin asti. Kaksi täällä lähtiesä ei wät ne enen-neet matkallakaan, jota minäkin Helsingistä lähetetyn firjan todistuksella woin wakuuttaa. Kourula ei lunastanut 8 ruplaa kappaleesta, waan 12 ruplaa molemmista ruumiista yhteisesti rahtipalkkaa. Waikka hän on ennenkin, niinkuin sanotaan ja hän myös itse tunnustaa, samankaltaista rahitia kulet-tanut, niin ei hän sentähden, jos mies muutoin on kunnollinen ja rehellinen, ole halweksittawa enem-män kuin toinenkaan rahtimies. Hänen rohkeus ja taikaukosta wapaa käytöksensä tässä suhteessa on perinwastoin ansaitsewa sen tawallista ehkä wähän suuremman wuokran, jonka hän tällä ei suinkaan mieluisalla matkalla lunasti.

Lappeen pitäjässä ei ole kuulutettu kokousta, jossa tulisi päättää, että kaikki ne ruumiit, jotka tämän talwen aikana ovat haudatut, pitäisi kait-waa ylös, waikka kyllä samat walheelliset puheet — joita Otawan firja-wastailija niin kiitettävällä tawalla on ymmärtänyt käyttää hywäksensä, muodostellessaan sellaisen soman kuwauksen, — walitetta-wasti monessa yksinkertaisessa pitäjän ja kaupun-ginkin jäsenissä kuuluvat waikuttaneen niin suuren pelon ja epä-luulon, että eräiden sanotaankin jo perfaneen auki sukulaistensa hautoja. Mitäs sitten kuin he nyt Otawan hywän-suotuisassa firjoituksessa näkewät toiwotun wakuutuksen pelkoihinsa, sillä luonnollisesti epäluulo enemmän luot-

taa siihen kuin totuuden foristelemattomiin sanoihin, etenki kuin haudan perfaajat tuskin julkene-wat itsensä pettämistä toisille pelon-alaisille jul-kaisista! Ja kenenkä se sitten lienee syh, jos Lap-peen pitäjän wäki on pahollaan?”

Pienempiä wäaristelemisiä ja walhe-sanoja A. P. fosen kuwauksessa toiwon, jos juuri kysymykseen tulisi, Kourulan itsensä eli eräitten Lappeen ja Säkijärwen miesten, jotka jonkun matkan tällä Helsingin reisulla kuuluvat olleen hänen kumppa-linsa, woiwan oikaista. Minä olen tästä ilkeästä seikasta puhutellut yltä-tyllin ja tahdon, wälttääk-seni wäärää selitystä, ainoastaan vielä mainita, että kysymyksessä olewat ruumiit kosta kuoltuansa ensin seurataan hautausmaalle, missä ketruihuoneen saarnaaja niiden ylitse lukee tawallisen siunauksen, ja wasta sitten ne saatetaan pois pitkälle matkal-lensa. Lappeenrannassa 14 p. Maaliskuuta.

G. W.

— Toimituksen muistutus. Runnioiteltawa lähettäjä olisi tahtonut asiaa pyhymään „salaisena ja niinkuin tähän asti“ kulkemaan waan suusta suuhun, sekä panee kysymykseen, jos sanomalehtien toimitukset totuutta harrastawat tahi ei. Kuulauksen ajat oli asiasta puheltu Lappeen, Säkijärwen, Wiipurin, Pietarin sekä Antreinin pitäjissä ja ehkä vielä muual-laki, mutta herrat asian-omaiset, jotka totuuden tiesiwät, pi-tiwät asiaa salassa. Mitä he sillä salaisuudella woittiwat? Totuuttako he sillä lewittiwät ja epä-luuloa masentiwat? Ei suinkaan. Lähettäjä itse todistaa kansan siten wimmaan saa-tetuksi ja hautoja puretuksi. Siinä oli salaamisen seurauks! Wain wastoin oli, kun epäluulo alkoi lewitä, asian-omaisten welwollisuus ollut heri sanomalehdissä julkaisista kaikki totuuden todistukset ja siten kokea rauhoittaa kansan ja masentaa sitä nousewaa epäluuloa. Mutta kun asian-omaiset ei wät sa-naakaan hiiskuneet, niin oli Otawan toimitukselle työläs kat-soa sitä jo yleisesti kulkewaa puhetta, jota herra A. P. fonen kertoeli, ihan perättömäksi. Kertomus tuli sanomalehteen ja wasta nyt saimme tilaisuuden julkaisista h:ra G. W:n firjoit-tuksen, jonka me waimme wakuuttaa toden mukaiseksi, sillä toi-mitukselle on näytetty wirallisia todistuksia, jotka ihan sel-wään todistawat asian olewan sellaisen, kuin lähettäjä G. W. tässä nyt on kertonut. Meitä on kielletty julkaisemasta näitä wirallisia todistuksia, jotka näyttäwät, että Kourula wai Hel-sinkiin ihan luwallista tawaraa. Ihan wapaana ja kunnia-allisena miehenä käwi hän itse toimituksen luona, ja owat siis kaikki muutki hänestä kulkewat puheet ihan verätöntä lorua. Mutta me kysymme vielä, se rakastettu salaisuusko se oli, mikä saattoi totuuden nyt wihdoinki tunnetuksi, wai A. P. fosen firjoitusko sen ilmiin toi?

Kotimaalta.

— **Kafista** (Johanneksen pitäjältä) kerrotaan että sieltä mennään paljoilla alafirjoituksilla senaattiin Suomen kieli-komitean lausuntoa vastaan ja anomaan alamaisesti Suomen kielen waltakieleksi asettamista wisin määrätyn ajan kuluttua.

— **Siitolasta** 18 p. Maalisk. Täällä pidettiin viime sunnuntaina pitäjän kokous, paljon kansan läsnäollessa, jossa seurakunnan yhteisestä tuumasta päätettiin mennä senaattiin wastalau-seella Suomen kuulusan kieli-komitean esitystä was-taan ja yhdistettiin samassa kaikki puolin sa-moin vaatimuksiin kuin mitä Wiipurin Suom. kirjallisuusseura on alamaisesti tehnyt. Ainoas-toan muutama lisäys waan tehtiin.

Kaifellaista.

Kerran walitti wanha piika, kun oli Matin häissä: „Niin se on, Jumla on luonut Matille jo toisen muijan, waan minulle ei vielä yhtään ukkoa.“

Kuulutuksia.

Som Kejsarliga Senaten, till förstärkande af kronans spanmåls förråder, i Kexholms krono magasin, under den 3 i denne månad funnit godt förordna, att sexhundra tunnor ritorkad och till utsäde fullt tjenligt korn samt sexhundra tunnor, lika beskaffat hafra, skola uppköpas och i berörde magasin aslemnas, så kommer, medelst offentlig auktion, som måndagen den 23 i denne månad kl.

*) Paitti sitä kaksi läänin Herra Gubernöriltä ketrui-laitoksen Inspektorille lähetettyä firjaa, 6 päivästä Joulukuuta 1858 ja 3 päivästä Maaliskuuta 1859, määrää: ensimmäinen että ainoastaan elinaikaisten, toinen että yleisesti kaikki wan- kien ruumiit täältä ketruihuoneesta tarwittaessa laitettakoon Helsinkiin Akademian leikkuhuoneeseen.

Xl. före middagen såväl å härvarande Landskontor som inför magistraten i Kexholm och Ordningrätten i Sordavala anställes, att till den minslfordrande å entreprenad utbjudas leveransen af berörde partier korn och hafra; hvarom hugade spekulanter härmedelst underrättas, med tillkännagifvande att nämnde leverans, så framt natnr hinder ej möta, skall vara fullgjord inom ntgången af instundande maj månad samt att spekulanterne vid auktionen, då de närmare villkoren för leveransen komma att uppgifvas, böra vara försedde med till vederhäftigheten styrkte horges förbindelser för åtagandets fullgörande, i fall de önska att afseende å deras anbud skall hafvas. Wiborgs Landskontor, den 12 Mars 1863.

Under Herr Guvernörens frånvaro,

På Guvernörs Embetets vägnar:

Emil Helsingius.
N:o 352.

Bernhard Broman.
(2) 2

Huutokauppoja.

Thorsdagen den 26 innevarande Mars kl. 4 e. m. försäljes medelst offentlig auktion, som anställes i Guldsmedmästaren Golins inom Salakkalahti stadsdel egande gård, åtskillig lösegendom i guld och silfver, koppar-, messing-, jern- och malmsaker, möbel, sängkläder, glas och porslener samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare, den 19 Mars 1863.

Wold. Ålgren.

Medelst offentlig auktion, som anställes härstädes fredagen den 27 och lördagen den 28 innevarande Mars kl. 4 e. m., försäljes åtskillig lösegendom, bestående af guldnipper, diverse silfver pjäser, pipor med silfver beslag, plåter-, koppar-, messing-, jern- och blecksaker, möbel, sommar- och vinter åkdon, häst- och jagtredskap, sängkläder, tråkäril samt diverse; hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 18 Mars 1863.

(2) 1

Wold. Ålgren.

Medelst offentlig auktion, som fredagen den 10 nästinstundande April kl. 11 f. m. härstädes anställes, uthyres till den mestbetalande, uppå ett års tid, räknadt från nämnde dag, sju särskilte uti Länestyrelsens härstädes lokal befintelige källare. Wiborgs Landskontor, den 14 Mars 1863.

På Guvernörs Embetets vägnar:

J. F. Palmgrén.

E. Gråstén.

Sulfisessa auktionissa, joka täällä toimitetaan perjantaina ensi tulewan huuhitfun 10 p. kello 11 e. p. p., vuokrataan enimmäen maksawalle yhdeksi vuodeksi, lufien mainituista päiwästä, seitsemän, Väänihallituffen kartanoissa olevaista kellaria. Wiipurin Maankontorisissa 14 p. Maaliskuuta 1863.

Guvernörin wiran puolesta:

J. F. Palmgrén
N:o 716.

E. Gråstén.

Sulfisella huutokaupalla joka 31 päivänä tulemaa Maaliskuuta kl. 4 j. p. p. täällä toimitetaan, tulee 355 kappaletta meren pohjasta löydettyjä malmi harffoa (malmtactor) sille enimmäen tarjoawalle myytäväksi, — josta halustilille ostajille tämän lautta ilmoitetaan. Seiskaaren saarella, 20 p. Helmikuuta 1863.

(3) 2

S. Igoni,
toimitusmies.

Yksityisiä ilmoituksia

Herrar Skeppsredare!

En Sjökapten, som i flere år fördt fartyg på större och mindre farvatten, eger god kunskap, såväl i navigation som sjömanneri, hvaröfver meritförteckning kan upptes, men nu af en händelse är utan kondition, rekommenderar sig till resp. skeppsredares gunstbenägne åtanke. Wiborg i Mars 1863.

C. A. Lindholm.

Adress: Handl. Sopotoffs gård, midt emot katholska kyrkan, till höger om porten.

Herrat Laiwan-omistajat!

Laiwa-kaptein jolla on hyvä taito sekä meri- että laivo-opissa, minä hän woipi tobiistaa, ja joka monta vuotta on kulettanut laivoja sekä suuremmilla että pienemmilla merillä, mutta nyt sattumuksesta on paikatta, pyytää kunniallissa laiwan-omistajaita häntä muistamaan. Wiipurissa Maaliskuussa 1863.

C. A. Lindholm.

Muwa Kauppias Sopotowan kartanoissa, wastapäätä katholicin kirkkoa, portista oikealla kädellä.

(2) 2

Försäkrings-Aktie-Bolaget

SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

(öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt afslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Handlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & Co.

I Kuopio af Herr Kellgren.

I Fhamn af Herr C. H. Ahlqvist.

I Lovisa af Herr C. G. Majander.

I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lifränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söknedagar samt att jag gerna lemnar upplysningar angående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glinfautinen rahakaswin-laitos Turussa.

Mia-miehenä täällä Glinfautisen rahakaswin laitoksella Turussa, saan minä ilmoittaa että vanoja nimitettyyn laitokseen saadaan maksaa minullen joka arki-päivänä ja että minä miellöni annan tietoja laitoksen tarpeituksesta j. m. m.

Paul Wahl.

Pudonnut.

En galosch till venstra foten är borttappad som den rättsinnige upphittaren godhetsfullt mot skälig vederköllning torde återlämna å detta blads tryckeri.

Öfki wasemman jalan galoski on pudonnut, jonka rehellinen löytäjä kunniallissa palkintoa vastaan toipi tämän lehden paino paikkaan.

Wuokrataan.

I gården N:o 36 i S:t Petersb. förstaden uthyres tvänno mindre qvarter, det ena nu genast, och den andra från den 1 Juni. Samma gård försäljes äfven för ett billigt pris.

Inom fästningen uti Koscheleffska gården N:o 89 tvenno rum för ungherrar eller ett mindre hushåll, antingen med eller utan kök för billigt pris. Å samma ställe finnes till salu handskar i alla kulörer af Ekenäs fabrik.

Uti mamsellerna Alexandroffs gård ett qvarter: bestående 3 rum, kök och nödiga uthus m. m. kan genast tillträdas. Närmare underrättelse vinnes å stället.

(8) 3

I gården N:o 74 inom fästningen ifrån den 1:sta Juni 3 rum med kök, vedluder och källare till 100 rubel s:r om året.

(3) 2

Ein Quartier von 3 Zimmern ist vom 1 Juni zu vermieten und zu erfragen bei

(3) 2

Swerfen.

Halutaan wuokrata:

Ett större eller två mindre rum jemte uppässning sökes att hyra inom fästningen. Anhålles att anbud förseglade och försedda med siffran 123 inlemnas uti Tidningen »Otavas» tryckeri.

Wiipurissa, M. M. Zilliafutsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 12.

Nonju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 20 (8) Maalisk.

London	36, 36 ¹ / ₈
Amsterdam	176 ³ / ₄ , 177
Hamburg	32, 32 ³ / ₁₆
Paris	378, 378 ¹ / ₄

Wiipurista.

Waltiopäivät luullaan saatavan aikasemmin kuin ensin luultiin. Jo elo- tai syyskuussa ollaan toivoossa saada säädyn kokoon.

— **Eläinten-ruton** maahan tuomisen estämisestä on senaatti 3 p. helmik. kieltänyt tuomasta niin maitse kuin meritse Venäjältä Suomeen valmistettuja eläinten vuotia, sorkkia, sarwia, karvoja, sarwifarjaa, lihaa, sisälmyksiä ja werta, näitä 4 viimeistä kokonaan, mutta vuotia, sorkkia j. n. e. ainoasti sitte kuin niitä on elor-savustamisella tulli-paikoissa savustettu.

— **Uusi Kirja.** Kirjoituksia lasti-asioista Ferd. Forsström'iltä. 2. Protokollan näytteitä. Helsingissä, Theodor Sederholm'in kirjapainossa ja kustannuksella, 1862. — 70 sivua 8:vo ja hinta 1 markka.

Kirje-waihtoa.

— **Otawan tilaajalle Viipurissa.** Kun sanomalehteä postikonttorissa tilataan, niin on postimestarin welvollisuus lähettää siitä tieto sekä rahat sanomalehtien lähetyks-wirastolle Helsingiin, mikä wirasto vasta sanomalehden toimitukselle ilmoittaa miten monta lehteä maamme joka postikonttoriin menee, vaan kuka on tilannut kuka ei, sitä ei toimitus ensinkään saa tietää. Helsingistä tulleen ilmoituksen mukaan toimitus vasta puolen vuoden kuluttua waatii rahat mainitulta Helsingissä olevalta wirastolta. Siis ei toimitus voi laittaa mihinkään lehtiä enemmän, kuin mitä mainittu wirasto on määrännyt. Jos siis mihin tulee kowin vähän lehtiä, niin ei toimitukseen niistä lähettämättömistä lehdistä saa mitään maksuaakaan. Se on toimitukselle (oikeittain kustantajille) puhdas wahinko, eikä suinkaan toimitukselle mieleistä. Mutta tästä näkyy, että tilaajan on pidettävä postimestarista kiini, eikä postimestari saa vastata, niinkuin tilaaja kertoo hänen wastanneen, sillä hänellä on asetukset selvät ja hänen tulee hankkia tilaajalle tilatut lehdet joko hyvällä tai pahalla.

Holliforttia.

(Lähetetty.)

Nykyisestä kyyti- eli holli-welwollisuudesta on tullut kysymykseen, jos siitä welwollisuudesta voitaisiin päästä ja se asia nykyisessä ja toivotuksessa waltio-kokouksessa saataisiin paremmalle kannalle. Sihen asiaan minäkin sanasen wirkkaun, mikä minun luullakseni oikeastaan tässä asiassa olisi tehtävä, että tuon ikeen alta Suomen maa kerrantä pääsisi. Tämä asia on yhtä tärkeä, kuin suomenkieli ja ehkä vielä tärkeämpikin *) kuin suomi, jota niin kiihkoissa halutaan, sillä myös hollin-teko maksaa aiwan wiattoman ihmisen niskoilla ja joka renttu filjasee festifiwarissa: „laita hewosta muuten saat niskaasi. Kun asia on nousnut niin suureen waltaan, niin on kummallista että toki ei ole wiety hewostaki hollimieheltä eli postipojalta iki

*) Kaikilla ei ole sama mieli.

Toim. muist

tietään! Tämä asia olisi siis laitettava toiselle kannalle. Minä luulisin olevan paraan tässä asiassa, että tehtäisiin oma holli-kassa yli koko maan. Sen woipi hywin feweästi asettaa ja samalla tarffuudella kuin muutkin kruunulle tulewat rahat. Rahat saataisiin kassaan sillä tapaa, että kruunu antaisi templata holliforttia, niinkuin kartta-paperiafin on tähän asti kruunu toimittanut. Hollifortit oliswat laitettawat kaawan mukaan ja kruunu antaisi tarpeiksi asti painattaa niitä ja jaksaa niitä joka kihlakunnan kruunu-woutiloihin ja nimismiehiin tarwitsewille myötäväksi, määrättyä maksua vastaan. Kaikki jotka tahtowat hollihewosta nautita eiwät pääsisi ilman holliforttia eli sen lunastamatta, olisi se herra eli talonpoika, porwari tahi sotamies eli kuka hywään. Holliforttiin olisi kruunun palwelija welwollinen kirjoittamaan ostajan wirka-arwon eli karakterin sekä nimen, ja hollilla ajaja saisi näyttää fortia sille, joka on pantu holli-paikkain starastiksi, joka kirjoittaa siitä päiväkirjaan festifiwariloissa. Hollifortit oliswat lunastettawat aina jokaisen wirka-arwon jälkeen, niin että 5:den luokan herra eli se, joka arwonsa jälkeen nautitsee wiiden hewosen kyytirahan, maksaisi wiisi ruplaa, 4:llä hewoisella ajaja neljä ruplaa, 2:sta hewoisesta kaksi ruplaa ja 1:llä hewoisella ajaja yhden ruplan ja niin edes päin. Jos kainen kuin tahtoo itseään esille hollikyydillä, hännellä pitäisi olla hollifortti lunastettu, niinkuin Venäjässä on „potorosnoi.“ Sillä tawalla saataisiin oma holli-kassa, etenki jos esitelyistä wiinärännäreistä juoksawa liika arenti eli jääpä arentiraha tähän vielä lisäksi pantaisiin, niin saisihan siitä jo jonkullaisen kassan, että saisi sanoa: „tof omallaan Olli ajaa, rahallaan rallattaa.“ Ja jos ei tämäkään vielä piisaisi, niin olisi sitten loppusumma weroksi laskeettava ja tasattawa tasaisesti yli koko maan, jos ei urakka-kaupoissa huokeam-malla saisi yli maan hollin seisomusta. Urakka-kaupoissa kruunu antaisi wuodeksi eli uistammaaksi holli-pidon yfityiselle. Niinkuin jo ennen on mennä vuoden Otawan 16:stä n:sta kirjoitettu, olisi paras yhdeksi festifiwarikunnaksi asettaa uistampia festifiwaria ja laskea kaikki sen jälkeen kuin siinä on esitelty. Se on mainion hywä esittely; siinä järjestyksessähan sopii holliforttia käyttää, ja kruunu woisi hywin kyllä tarkastaa kaikki tulot.

Hollifortteista jotka kruunu ulos määräisi olisi paikkein kruunuwoudit welwolliset supernööreille tekemään tili, niinkuin passeista, eli niinkuin kartta-paperin myöjät samoin tekewät wuotuisesti luvun ruunulle. Holliforttia pitäisi löytyä joka tulli-paikoissa, missä holli- ja kyyti-teitä löytyy, että se joka ulkoa maahan tulee ja tahtoo kyytiä eli hollihewosta, heti saisi hollifortin lunastettavaksi, ja se taas, jolle kruunu on uskonut holliforttien pistoa, olisi welwollinen ulkolaisella olewasta passista kirjoittamaan hollifortille hänen karakterinsa ja hänen nimensä, samalla tawalla olisi kaikkien nimismiehiin tehtävä yli koko maan.

Hollifortti, ferran lunastettu, saisi olla niin kau-
wan voimallisena kuin se ostajalla kestää, mutta
ostaja ei saa sitä toiselle käytettäväksi antaa. Jos
hän sen kadottaa, olkoon welvollinen toisen itsel-
lensä lunastamaan.

Kuin nyt mietitään miten paljo maassa on hollifortilla ajajia eli liikkujia, niin herroista kuin kauppa-säädyistä ja talonpojista, niin woipi hy-
win arvata millainen kassa siitä nousee. Ei olisi
pelkoa että talonpoika sen kautta jättäisi hollilla
ajamisen siitä, että hän tulisi hollifortin lunasta-
maan. Ilolla hän sen lunastaa, kuin tietää että
pääsee vähemmällä hollin seisonnalla eli niistä
ylösläistä maksuista, joita siitä on seurannut. Ilolla
hän sen ruplan maksaa, kun tietää että myös her-
rat jo saavat armonsa jälkeen maksaa takasi, mitä
tähän asti ovat lappaneet yhteisistä kassoista, ja
mikä on heidän tasuun mennyt arvo-luokan jäl-
keen, kelle wiiden hewosen kelle kolmen ja kelle kah-
den hewosen kyytiraha, waikka yhdellä hewosella
ajaa. Tosin ei sekään raha tule paljo palkitukseksi,
jos wirkamies ferran lunastaisi semmoisen kalliin
hollifortin, waan kuitenkin siitä etu olisi. Maasta
alkaa wähin ferrassa hawita se tarwis, mikä tä-
hän asti on waatinut herroja liikkumaan talonpoi-
kien tarpeissa, mikä milloinkin. Kuitenki on huu-
toon nostettu että jos holliraha kerotettaisiin, niin
tulisi yksittäisille raskas saada herroja milloin tar-
witaan, mutta se on tyhjää pelko ja tyhjää puhetta,
sillä niinkuin sanottu se on hyvin harvoin enää
kuin niitä tarwitaan Suomessa, ja jospa niitä ken
tarwitseekin vielä, niin onko toinen welvollinen
sitä palkitsemaan, jos ken juttuloissaan ja maan-
jakoloissaan sekä monessa muussa tarwitsee liiku-
tella herrasmiehiä? Ken tarwitsee, hän maksakoon
ja kustantakoon itse omassa asiassaan.

Kyllä se on tosi että wanhaan aikaan Ruotsi
asetti hollinkäymisen weroksi maawiljelijöille, waan
silloin oli tarkoitus toisin. Silloin oli hollihewoi-
set ainoastaan herrasmiehille, joiden piti maan
tarpeita toimittaa ja semmoissa tiloissa liikkua, ja
silloin oli niitä niin vähän, että ei tarwittu kuin
kaksi ja korkeintaan kolme hewosta hollia seisomassa,
missä nyt 10:nen ja yli kymmenen hewosta tar-
witaan. Siihen aikaan luultiin, ettei muut kyy-
dillä aja, kuin herras miehet, waan ajajien pal-
jous on nyt wähin ferrassa kaswanut kaswamis-
taan, että ennen kuin hollifortista päästiin yhdellä
paperi-ruplalla wuodessa, niin nyt pitää olla 10
hopea kolikko. Näkee siitä miten talonpojan paras
aika menee ainoastaan hollin ulostekoihin, ja ke-
wällä useamman lehmä-wasikkaki. Surkea on tämä
tila, ken vähäkin ajattelee! Jos meillä on kylliksi
wapautta muussa laisessa parantaa ja korjata wan-
hoja wirheitä, niin toki luulisi tämänkin asian
ferran walkenewan tuon ikeen alta. Tämä werot-
taminen ei olisi niin ihme, jos hollin welvollisuus
olisi ainoastaan wirka-säätyä warten niinkuin Ruot-
sin aikaan oli siitä sääty, milloin niin olisin tar-
wis, waan kun se nyt on noussut niin suureen
määrään, että sillä ei ole arwoa mitään, mutta
jokainen saapi huutaa hewosta, kestä sitten wiaton
talonpoika ja hänen hewosensa edessä eli ei, niin
olisi pyyntöni, että Walliopäiwän kunnioitettawat
jäsenet saattaiswat tämän asian toki julle kannalle,
että ehkä edes vähänki helpotusta tulisi maamie-
hille ja hollilla ajaja saisi sanoa: "Omallaan Olli
ajaa, rahallaan rallattaa".

Gustaf Juwenius.

Tuli-palo.

(Jatko n:o 41.)

Että kolkutus porstuan owelle herättäisi hänet,
tietä pieni tiedustelija hyvin helposti. Sitä was-

toin näki hän, nousten werstaan ikkunalle, että
wanha siellä taas alusti taifinata semmoisella in-
nolla että hyvin hyvästi kuuli läjäykset. Kuinka
hän siellä sisästä woi kuulla hiljemman kolkutuksen?

Meidän pieni ystävämmme astui alas ikkunalta,
hyvin tyytymättömänä ja mitäkään neuwoa tietä-
mättä. "Kyllä onnistuu," sanoi hän wiimiselään
hiljaan muristen, "kyllä onnistuu," — niin koe-
telkoot! Helppo on sanoa: kyllä onnistuu, kyllä on-
nistuu; waan ei kukaan tahdo ryhtyä kokeutukseen.
Koettele kolkuttaa! "Kuka siellä on, kun tulee ja
jyskää niin myöhään owelleni? Ah minun juma-
lanil suokaahan yörauhaa minulle, mies poloi-
nen." "Menköön sitte sisään kuka waan uskattaa;
minä en mene. Kah! nyt hän huokaa. Hu! mi-
nun pitäsi mennä; kättäni alkaa pakottaa wilusta.
— Odot, herra Gyllendeg, maksunne tulee kohta!
Kuinka waan saisin awaimen." Tätä sanoituaan
käwi hän rappuiksille istumaan, Sannan ikkunan
takana ja lankei kohta sywiin ajatuksiin. Yhtä-
kiä juoksi hän ylös, ikään kun olisi päässyt suu-
reosta waiwasta, hiipi ihan ikkunan alle, weti it-
sensä kokeon niin että naamansa wähält' ettei ta-
wannut maahan ja äänsi tässä tilassa walittawai-
sen miau, kylläksi luonnollisesti, niin että Sannan
towerit jinä hetkenä siellä sisästä wastasivat sa-
malla tawalla. Tämän jälkeen oli hän hiljaan ja
kuunteli. Kolkuttaminen taifinassa oli päättynyt,
ei yhtäkään ääntä kuulunut. Hän päätti siitä että
wanhan Susannan kornat olivat auki; koetteli toi-
sen ferran taitoansa kissan-soitannossa ja tällä ker-
taa koluties' suuremmalla menestyksellä, sillä kaks-
tai kolmekin ääntä kaikui kauniisti Susannan kam-
marista. Nyt astui hän muutamia askeleita taak-
seppäin ja katsoi ylös. Wanhan neidon ympäräi-
nen naama oli jo nähtävänä ikkunas-
sa. Hän seisoi siinä hätäisenä ja koetteli taifina-käsi-
llänsä pois-
ta kyyntilä-walon, nähdäkseen karta-
nolle. Mei-
dän pieni tuttawa tähtyi ilolla kun näki hänet,
notkistui taas maahan ja nautui kolmannen ker-
ran miau, niin winkuwaasti, kima-
kasti ja tuokalli-
sesti, että itse Sannan wanha lihawa kissa pe-
lästyksissä hyppäsi nurin niiskoin sangyksi alas,
ja Sanna milt'ei nääntynyt tuska-
sansa. Nyt ko-
hosi pieni weitikka ylös ja käwi odottamaan. Ei
monta silmän-räpäystä kulunutkaan, ennenkuin näki
kyyntilän muuttuwan werstaasta kyyntiin, ja kohta
sen jälkeen kuuli porstuan-owen hiljaan awatta-
wan ja wanhan Sannan kaikella lempeydelläänä
kuisuttawan: kis, kis, kis!

Juuri tätä kutsuusta meidän pieni ystävä odot-
tikin, eikä hän antaut, niinkuin sanotaan, kutsua
itseänsä kaks kertaa. Möhkörönä ja hiljaan tellu-
roitti hän rappuiksille, niistä ylös ja meni Sannan
siwutse. Wanha kissan-hoitaja wäristi paikalla,
kun näki, sen werran kuin pimeessä woi nähdä,
tämän suuren jätti-kissan siipiwän owelle ja vielä
enemmän kun tunsi hänen kulkewan siwutse-
nsa. Mutta meidän pieni tuttawa juoksi yhä eteenpäin
eikä seisattunut ennenkuin kyyntissä, johon jäi odot-
tamaan waarallista suojelijatansa, ja oli walmis
seuraawiin toimituksiin.

Meidän pieni tuttawa oli tuskin kerinnyt kyy-
ntin owesta sisään ja tullut kyyntilä-waloon, ennen-
kuin Sanna tunsi hänet. Paljon suuremmalla kii-
waudella, kun olisi luultukaan, ryöpsähti hän kyynti-
in rummun-lyöjän perästä ja wähältä wajaa ettei
hän eni wihoissaan paisannut häntä kornalle:

"Ja jinä uskallat tulla tänne, ikään kuin kaikki
olisi hywä," kiskui hän, ja jinä seisot siinä niin
surullomana, ikään kun et mitään olisi tehnyt!
Mihin wistakuit kissan, jonka ääken räikkäsi; sano
minulle se?"

"Jesüs, muori Sanna," sanoi pieni rummun-

lyöjä, wetäisfen vähäisen taakseppäin, „ettehän pure ihmisiä, tiedän minä? Kyllähän lienette vielä wihanen minulle pappilan koirasta; mutta mitä minulla oli tehdä? kun tahtoi puraista minua, niin täytyihän ärsyttää hänet kissojen päälle.”

„En minä toiswuotiseista limesta puhu,” jatkoi Sanna, „minä kysyn mihinkä kissa joutui, joka taanoin oli kynsissäsi ja vieläkö se elää?”

„Oh, hyl!” sanoi pieni poika ja oli olewinaan wihanen, „luuletteko, muori Sanna, minun olowan kissan tappajana. Anna minun, näet, haastaa kuinka oli. Kuulittehan kuinka se raukka hupsi ja winkui?”

„Kuulinko minä?” sanoi Sanna ja huokaeli.

„Se on juoksu-kissa,” sanoi pieni tuttavamme lempeellä äänellä ja astui vanhaa likemmä,” hän on huonetta, kodottakin ja etsii ruokaa kartanoissa. Äskén, muori Sanna, oikeen on surullista siitä jutella, oli hän meillä ja piikamme ajoi hänet ulos kowasti häntä lyöden ja rääkäten. Minä juoksin hänen perästänsä kadulle ja houkuttelin häntä luokseni; waan hän ei seisattunut.

Viimijälkään kuulin minä sen naukuvan teidän kartanollanne ja minä arwelin pyytää teitä, muori Sanna, ottamaan hänestä waaria, sillä se on niin heikko ja laiha ettei sillä ole ollenkaan lihaa nahkansa alla, ainoastaan luupalaisia, ikään kuin olisi puksi täytetty tiiveillä ja tikkuloilla.”

„Ah minun Jumalani,” sanoi Sanna nyhyhkien, mihinkä se lehmä eläin joutui?”

Miin, mihinkä hän joutui, muori? se kipahti pafoon kartanolle tultuani. Minä en aina saa häntä kiini waikka useasti olen hänelle ruokaa antanut; ja laitetin ei hän kaupunnissa rakasta ketään niin paljon kun minua.”

„Tule siisään lämmittelemään, poika kulta,” sanoi Susanna ja talutti pientä ystäwätämme wero-taasen, „etkö woinut raapia piikkaa, joka löi häntä; etkö woinut, sano?”

(Jatk.)

Kotimaalta.

Ruopion Läänihallitus, kertoo Tapio, kuuluu kieliseikassa antaneen lauseensa, jossa sanotaan esitellyn, että siellä oltaisiin valmiit minä päivänä hywänsä antamaan suomeksi kaikki ne wiesien kaawain mukaiset päätökset, wäli-päätökset ja kirjeet, joihin woipi käyttää osiksi kirjapainossa valmistettuja paino-wälisiä paperia ja että kaikki niin muuttuiksi wähitellen suomalaisiksi viimeistään 15 wuodessa. Suomenkielisiä anomuskirjoja on tällälainen läänihallitus jo kauwan aikaa vastaan ottanut ja se onkin jo wuosia sitte muuttunut täällä niin, että nykyään jo kuuluu sinne tulewan noin kolme neljättä osaa suomenkielisiä ja waan yksi neljäs osa ruotsinkielisiä anomus-kirjoja.

Antrein Kirjolta 14 p. Maaliskuuta. Tällä on näinä niinkuin muinaikin aikoina oltu hywin hiljaisesti ja tyynesti, waan nyt alkawat wasta hälinät ja kiireet. Ensisti on wiina tuottanut kaikkille niille, jotka sitä halulla polttawat, yön ja päivän kiirettä koko poltto-ajan, waan arwaatten luokitat missä tarfotuksessa he sitä tekewät semmoisella uutteruudella? Sentähden että saada pitkin vuotta kettää niiltä onnettomilta ja alaestomilta juomareilta se viimeinen ropoi. Paljon hywäksi aluksi on tällä tänä polttoaikana nähynyt humalikkaita, waan toiseksi hywä olii että joissawat kaikki wiinat polttoaikana, etteivät pitkin vuotta tarwitsisi olla turakkana. Myös nimitettävä on, että tällä on paraita kyllälöwut eli niin kutsutut lihawiikot, jotka nyt vähäksi aikaa owat lakastuneet parailaan pidettävän kärkejantähden. Näinä päiwinä on myös

ollut tutkinto pitäjämme elo-aitassa; kohta myös tulee weroen ja kappain maksut, joissa kokuksissa pitäjän miehet saawat vähäwäliä jo taas nähdä tuttaviansa ja sukulaisiansa. Ei muuta niin erinäistä pitäjästämme tällä kertaa kuin walitettawaa ylpeyttä sekä wallas- että talonpoikain säädyssä, mutta paljon parempi mieltiäkseni olisi että nuo ylpeät ja komeat ihmiset vähän auttaisiwat lähestystointa ja pakana-parfojen sieluja ja ruumiita parempaan elämään muutamalla kopeekalla kufin kohdastansa, niin olisi paljoa wiisaammasti tehty kuin olla tuhman ylpeinä. Saan vähän vielä kertoa että on pitäjässämme pienempi kirja-lainasto, josta itsekkin olen saanut muutamia kirjoja lukeakseni. Tänne on myös aiwottu laittaa rukous huonetta johonkubun kylään Pyhäristin ja Walfjärwen pitäjän rajalle, waan milloin se tehtänee, sitä en tiedä. Kyllä näkyy ja kuuluu että meiltä menee pois firfkeherran wiran toimittaja, joka on kunnan mies sekä wirassansa että muissa toimituksissansa. Piimeä on vielä minäläinen ja kunkalainen saataneen hänen staansa; parempaa miestä papissemme emme tarwitsse kuin poislähtewä on.

B. G. J—der.

Ulkomailta.

Puola. Wiralliset tiedot owat samallaiset kuin ennen. Puolalaiset tulewat joka paikassa häwiölle. „Inwalid”-sanomalehti aawistaa kapinan kohta loppuwan, kun muka suurimmat kapina-joukot jo owat hajoitetut, mutta sama lehti on myös pahoillaan siitä, etteivät ulkomaan sanomat tahdo uskoa Wenäen wirallista ilmoitusta. Mutta jos tämä kapinaki kufistui, niin se jo on muuttunut yleiseksi Euroopan kysymykseksi, kun Preussi Wenäen suostumuksella waati länsiwallat sekaantumaan näihin asioihin. Preussin liitto Wenäen kansa on synnyttänyt kauheaa huutoa koko Euroopassa. Ranskan ja Englannin hallitukset owat woimakkaasti asiaan ryhtyneet estääksensä tätä liittoa. Italiassa ja Ruotsissa lausutaan suurimpaa mieli-suostoa Puolalaisille ja on syntynyt seuroja, jotka owat ottaneet toimekseen hankkia Puolalaisille sota-aseita ja rahoja. Yleistä inhoa on Preussin poliisi herrittänyt sillä, että otti kiini ja antoi Wenäläisten käsiin kerran 3 ja toisen kerran 6 Puolalaisia, jotka ulkomailta lähtiwät Preussin kautta kotimaahansa. Pait sitä owat, 19 p. helmik., 150 Preussilaisia käyneet rajan yli ja, Wenäen kansa tehdyn liiton mukaan, ottaneet halttuunsa puolalaisen kaupunnin Dobrzyan ja sitten Wenäläisten sota-joukkojen kansa ajaneet Puolalaisia takaa metsissä. Yhteisiä neuwottelemisia kuuluu sentähden tapahtuneen Ranskan, Englannin ja Itäwallan välillä, mitä Preussille olisi tehtävää. Ranskassa puhutaan jo toden todella sodasta Preussia vastaan ja koko Eurooppa odottaa suurella lewottomuudella mitä Ranska tulee tekemään tässä Puolan asiassa. Puolalaisten haaroitetuille kootaan rahasummia, eikä hallitus ole sitä estännyt. Sanotaanki Ranskan hallituksen jo lähettäneen waroituskirjeen Berliiniin, ja „Dagl. Allehanda” kertoo Pariisissa wälewästi huudettawan: eläköön Puola! Englantilainen sanomalehti „Times” lausuu myös ankaraita sanoja Preussin liittoa vastaan, joka muka tarfottaa Puolan onnettoman kansan sortamista, ja waatii hallitusta wälittäjäksi Puolalaisten hywäksi. Ulkomaan sanomat yleisesti kiittawät Puolalaisten erinomaisista urhollisuutta kaikissa tapetuissa, waan owat myös täynnänsä kertomuksia Wenäläisen sotawäen hirweästä menetyksestä. Garibaldin poika kuuluu myös lähteneen Puolaan Puolalaisten awuksi.

Huutokauppoja.

Af förekommen anledning kommer den till nästa fredag och lördag å stadens Auktionskammare annonserade försäljning att förrättas uti Boktryckaren Cedervallers inom Neitsytniemi under N:o 131 egande gård; hvilket vederbörande härmedelst till kännedom meddelas. Wiborg, den 23 Mars 1863.

Wold. Ålgren.

Julkisella huutokaupalla joka 31 päivänä tulevaa Maalis-kuuta kl. 4 j. p. p. täällä toimitetaan, tulee 335 kappaletta meren pohjasta löydettyjä malmi harffoa (malmtackor) sille enimmäen tarjoawalle myytäväksi, — josta halullisille ostajille tämän kautta ilmoitetaan. Seiskaaren saarella, 20 p. Helmikuuta 1863.

(3) 3

J. Jgoni,
toimitusmies.

Yksityisiä ilmoituksia

Thorsdagen den 26:te innevarande Mars anställes å Rådhuslokalen i **Willmanstrand**

En Musikalisk Soirée,

hvaraf inkomsten tillfaller Fattigskolan dersammastädes. Biljetter, å 60 kop. för herrar samt 30 kop. för damer, säljas å Lilius' apothek, äfvensom vid ingången. Början sker kl. $\frac{1}{2}$ 8 eft. m.

Kupittaaan Wesiparannus-laitos Turussa.

W. Senrifin terveys-lähde.

Se hyvä maine ja luottamus, jonka tämä kylpy-laitos h-ra arfiaterin ja tähtimiehen G. J. Wonsdorff'in johdattamassa on saanut ja siitä seuraawa jokavuotinen kylpy-wierasten lisääntyminen, on kehottanut kylpyhuone-yhtiötä sekä awaroimmaan huoneet, että toimittamaan uisiamman ajanmukaisen parannuksen, joita vuotisesti lisääntynyt harjantuminen ja feinol-lisesti käytetyn weilääkityksen hyvät vaikutukset ovat waatineet. Niille jotka jo ennen Kupittaaan paikat ja tawat tuntevat, saamme sanoa, että tänä talvena on nais-wäen puolella rakettu lisä-rivi sekä uisiampi höyry-kaappi mies- samoin kuin naiswäen puolella; wettä imie uusi höyry-kone, joka sel-potawalla huoventaa kylpy-saantia.

Raajarikoille, rannoille ja muille kowin sairaille, jotka eiwät kestä kylpy-laitoksen ja lähinten kaupunki-asuntoin välillä käymistä, on 10 asuntohuonetta kylpy-huoneen lähellä valmistettu. Uusi ja soma ravintola rakennetaan, josta kehtuullisella hinnalla kaikkina aikoina saadaan fehwelligistä ravintoa.

Kylpy-laitoksen lähellä on wuoretuita huoneita niille, jotka niitä haluawat; tästä saadaan firjallisia tietoja johtokunnalta.

Kupittaaan puiston edessä olewa entinen hewos-teri tulee ojitettavaksi, tasoitettavaksi ja istutettavaksi käytävään lewit-tämiseksi.

Kaksi uutta pikasesti kulkewaa höyry-wenettä, jotka samoin kuin Kupittaaan rakennusketin tulewat valmiiksi kewan ensi-päivänä, kuljettamat kaupunkiin ympäristöllä meren puoleen, joten siis sopii meriwedeessäkin kulkea. Joka wiikko Tukholmaan, Helsinkiin, Pietariin ja Duluun sekä niitten välisiin kaupunkeihin Suomen ja Pohjan lahden rannoilla kulkewat höyry-laiwat toimittawat Turulle köyhäsen ja luonnikkaan yhteyden foto- ja ulkomaan välillä.

Laitos awataan kesäkuun 1 p. tänä wuonna ja kylpemistä pitkitetään siihen asti kuin ilmat myöden antawat; toiwottawa on että ne, joitten sairauden parantaminen ottaa pidemmän ajan, tulisiwat mitä warhemmin.

Lääkitys-hoitoa pitää wast'edeskin herra arfiateri, rohwes-fori ja tähtimies G. J. Wonsdorff, saman ohjeen mukaan kuin kymmentenä edellisellä wuonna, eli niin-tawoin että ynnä weil-lääkityksen kanssa milloinkaan waan tarwitaan, käytetään rohtolainfin lääkkeitä. Ne sairaudet joita niin-tawoin weil parantaa, ovat seuraawat: liide-järky, kohtu-tauti ja yleinen liide-heikkous, pitkällöisen taudin perästä tulewa jäntein heikkous, pitkällöinen jännehtiminen, kaltenlaiset säilöstyshaudit-olfoon ne lihasja tai jäsenissä, ja niistä tulewa jäsenten lii-tuttamisen waikens, ramkaus, jonka syyn ei ole sellä-ytimen kiihtyminen, muutama sairaus joka tulee maffan, pernan tai munuisten turwistumisesta, walfowestys, kohtuun siirtyminen ja raju weren-wuonti, kuuftaisen juoksun pysähtyminen, kohtu-yssä ja siitä tulewa hedelmättömyys, monenlapaisia pitkällöi-fää henkitys-konein situmisia: keuhko-tauti, joka ei vielä ole märkää ruvennut purkamaan, pitkällöinen ystä, rinta ja sy-

dän-repun westitautia, waalehtumista, keripufia ja pahanta-paissa pufamia ja muita risa-wifoja, muutamia pinta-westitau-tia, kuppaa, muutamaa wanheppaa ja pahempaafin kuppaa, jonka parantamiseksi ennen on kähtetty eläwää hoplaa, jota paitti weil tekee ifi-hywyä jostakin tuimaasta taubista päästyä mutta vielä ollessa heikko, wilu-tautia ja monioita muita situmisia vastaan.

Kaupana asuwat sairaat, jotka haluawat kuulla weil-lää-kityksen sopiwaisuutta tautiansa vastaan, lähettäköt mitä pikemmin kertomukset sairaudestansa, joissa ilmoittakoot tau-din kaikki kujeet ja sen ensi alun, kuin myöskin minä siunnen se muuton nyhy-aikoina on, sekä milläsi oli sitä ennen. Myöskin ilmoitettakoon sairaan ikä ja mitä muita asianhaaroja oli si sen selwittämiseksi someliatta. Kirjeet lähetetään herra arfiateri ja tähtimiehelle Wonsdorff'ille, jonka asunto touko-kuun loppuun asti on Helsinki. Sairauden kertomukset pitää olla tehdyt, joko saksaksi tai ruotsiksi.

Turusta, helmikuussa 1863.

Johtokunta.

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring 12 miljoner rub. s:r) afslutar genom undertecknad, dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas: i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Löydetty.

En mindre summa penningar är upphittad, å stora ga-tan i S:t Petersburgska förstaden, som ägaren kan åter-få uti gården N:o 83 i 2:dra qvarteret, å nya Slobodds och getgatan.

Wuokrataan.

Ifrån den 1 Juni detta år uthyres, såväl öfver somma-ren som uppå ett helt års tid, Charaktärs byggnaden uti gården N:o 2 inom Wiborgska förstaden, innehållande 7 rum, tambur, kök och bagarstuga, äfvensom en mindre våning bestående af 2 rum och kök. En större trädgård äfvensom nödigt antal uthus finnes att tillgå. Om hy-resvillkoren öfverenskommas med ägaren.

Uti gården N:o 96 inom Fästningen finnes ett stort och vackert rum inom varm tambur nu genast att hyras.

(2) 1

Ifrån den 1 Juni ett qvarter bestående af 4 rum, tam-bur, kök, vedlider och källare i gården N:o 46 inom fästningen.

(3) 1

Uthyres ett qvarter bestående af sex rum och alla nöd-vändiga uthus i gården N:o 67 inom före detta fästnin-gen och efterfrågas hos Carl Sallmén.

(3) 1

Nu genast i Wiborgska Förstaden den Corsiniska går-den N:o 132, hvilken tillika säljes för mycket billigt, ef-terfrågas hos

W. von Karm.

I gården N:o 74 inom fästningen ifrån den 1:sta Juni 3 rum med kök, vedlider och källare till 100 rubel s:r om året.

(3) 3

Sin Quartier von 3 Zimmern ist vom 1 Juni zu vermürthen und zu erfragen bei

(3) 3

Swerfen.

Illyytämänä.

Nya dubbla fönsterramar öfver 6 fot höga finnes 8 par till salu, till billiga priser, uti Stadstjenaren Korpis gård N:o 93 i Wiborgska förstaden.

(3) 1

Wipurissa, M. A. Zilliafutsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Silliatuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postifontoreissa.

N:o 13.

Perjantaina 27 päivänä Maaliskuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 24 (12) Maalisk.

London	36 ¹ / ₁₆ , 36 ⁵ / ₁₆
Amsterdam	177, 177 ⁵ / ₄
Hamburg	32 ¹ / ₁₆ , 1 ¹ / ₄
Paris	378, 378 ¹ / ₂

Wiipurista.

Merikoulut. H. R. M. on tammik. 12 p. antanut suostumuksensa niihin ehdotuksiin, jotka keis. senaatti viime aikoina on tehnyt merikoulujen suhteen. Nämät ehdotukset koskewat päällis- kyyttä suomalaisissa laivoissa, uusia sääntöjä ja uutta rahamääräystä maan merikouluille sekä uuden merikoulun asettamista Dulun kaupunkiin, jonka ensi-perustamiseksi olisi waltioasasta annettava 1,500 r. -- Nämät uudet merikoulujen rahamää- räykset owat Helsingin ja Turun merikouluille 2,500 r., joista esimiehen palkka on 1,000 r. ja toisen opettajan 500 r., sekä kouluille Waasassa ja Du- lussa, kumpaisellenkin 2,200 r., joista esimiehen palkka on 900 r. ja toisen opettajan 450 r. Sen ohessa on keis. senaatin käytettäväksi satunnaisia menoja warten merikoulujen hyödyksi annettu 1,000 ruplan vuosiraha.

Kirje Uuraasta Maaliskuun 15 p. Täällä owat kynät olleet kahleissa, jonkätähden ei moneen aikaan ole saatu kirjoittaa sanomalehtiin mitään. Mutta ei leiwonenkaan laula ennenkuin kewäällä, niin myös Uuraalaiset, jotka tirkistävällä silmällä odottawat milloin waan ensimmäinen laiva tulisi laiturimme. Katso! sitten alkaa rahan kyntö ja kaikkein kielet lauluille laskeuwat, jonka näyttää, sei- nällä riippuwa Suomalaisten kunnioitettu soitto- kalu, kantele todistawan. Waan mistäpä lau- lan lauha poika, kun olen kynälle kykenemätön? Jos ei muusta, niin alotanpa kewan tulosta ja seura-elämässä tawallisesta esipuheesta s. o. ilma- sta. Ilma, länteisillä tuulilla, on ollut hywin läm- min ja sentähden salmi melkein koko tämän wuo- den jäättömänä, ainoastaan nämät kolme viimeistä päivää se oli niin kowassa jäässä että hewoisella sen ylitse ajettiin. Waikka wälistä on kehuokin jää nähdään Uuraalaiset kuitenkin kulkewan sitä, waik- ka kompien neljän ryömin. Mutta sattuiapa täällä viime kuukaudella eräs wenäläinen, temmaten oh- jaksat kyyditsältä, joka tahtoi ajaa oikeata tietä maalle, ylpeydessänsä ajamaan sulaa kun ei wä- littänyt Suomen sananlaskusta: „Parempi wirsta wäärään kuin waaksa waaraan;” waan pyrki suo- raan ehkä waarallista tietä, sillä näyttääksensä mah- dollisuuttansa luonnon woimia halliteessa. Siinäpä ukko partansa jäädytti ja peseytyi niin, ettei tar- winnut paastoksensa lämpimään saunaan mennä.

tään. Waan hengen waaraa ja wahinkoa ei mi- tään sattunut. Tämä seikka sanotaan olewan syynä ett'ei laupungista enään hollihewoista tänne saa- dakkaan. Mutta kofta täällä hewoisia ei tarwi- takaan, sillä wanhat ennustawat Huhtikuussa saa- daksemme nähdä laivoja ulkomaalta wirtaelewan tänne. Tehdäänpä täälläkin semmoista jättilai- waa, jommoista ennen ei näillä tienoin ole tehty. Sen pitäisi tulla 163 jalkaa pitkäksi ja 36 jalkaa leweäksi, sekä ensi syksynä walmiiksi. Kiitos sen tiettäjäille, joka Bohjanmaan nälkää-näfewille sillä keinoin hankki työtä; sillä laiwan tekijät, noin 40 miestä, owat kaikki pohjalaisia. Ompa täällä te- keillään uusi rautahöyrykin, waan siitä en tiedä muuta kuin että, minkä owat walmiiksi tehneet, se puretaan ja taas laitetaan, eikä tietoa ole mil- loin walmiiksi tulee. Mitä kouluumme kuuluu, mai- nitsen siitäkin muutaman sanan. Se on saanut täksi lufukaudeksi uuden opettajan ja 29 lasta, waan joista kolme jo on eronnut suuremmaksi osaksi wan- hempiensa syystä, jotka waatiwat lapsillensa aino- astaan katkesmuista opettaa eikä muita tieteitä. Duhan täällä kaksi pyhä-kouluakin, joissa on hy- win nerokkaat miehet opettajina ja joissa lapset woiwat oppia katkesmuistansa, sillä muka kylä-lu'uisia loistaaksensa. Voi raukkoja ymmärtämättömiä, kun eiwät käsitä tieteiden hyötyä, eiwätkä anna niille arwoa, waikka itse niiden nojassa eläwät, ehkä soke- ana. Heidän olisi kiittäminen koulun perustajaa ja sen johdattajaa. Paitti koulua näyttääpä muilla wanhemmillaakin lufuhalu nousseen aiwanti korkealle, kun kirjastosta hywin ahkeraan kirjoja lainataan ja useasti niin wimmasti että esim. kuin tänäpäiwänä lainataan huomena jo sama kirja takaisin tuodaan. Arwaahan sen jokin siinä, että täällä ollaan ah- fernudessa käsiin, kuin yhdesä yössä paksimmatkin kirjat läpi lu'etaan; waar että kirjastosta kirjoja kotiin wiedään ainoasti kansia katsellaksensa eikä kirjaa lukeaksensa, todemmaksi luulee

Kawansaaren Jurri.

Wastaus D. A—lle wiina-asivista.

(Lähetetty.)

D. A—n wirkelee Otawan lisätähdesä n:ssa 7 niitä ja näitä wiina-asia juttuja, luulten ettei kenkään kuolewainen woi wiinaa maistaa eikä haa- wojaan haudella ilman juopumusta. Hän ihmet- telee että puolustan semmoista ainetta ja kysyä lieppaa vielä näin: „No mutta kuinka sitä sitten käytetään, että ei se muutu wääräksi wälilappa- leeksi?” Siihen on huolia wastata; nautitse sitä niin wähältä ette ei se juowuta, käytä sitä lääkityskenä kaikkeen siihen kuin lääkärit määrääwät. Duhan aiwan monta ihmistä, joka on wiinaa rhyppännyt

nuoruudesta asti ilman juopumusta. No, minä tähden eivät ne ole juopuneet, waikka ovat rhyppänneet? Sentähden että ne ovat tehneet sitä ihmisen eikä konnan tavalla, ja ne ovat esimerkit ja todistajat siihen, että wiina ei ole mitään wäärää, waan wäriin käytös tekee sen wääräksi. Ruin ferran toinen ihminen woipi wiinaa ilman juopumatta wiljellä, niin minä tähden ei toinen te'e samalla tavalla? Toinen ihminen ei itänä ole warastanut ja toinen warastaa; pitääkö sillon joka talollisen tawara pantaman wiisiin magasiiniin eli järkiään häwitettämän pois sen syyn tähden, että joku konna sitä warastaa, ja jos tawara on jokaisen aitasssa, niin woivat ihmiset oppia warastamaan? Samalla tavalla on wiinan laita. Jos niin olisi, että joka ihminen olisi mahdollon wälttämään juopumusta, niin wiina olisi pois pantawa, waan nyt pitääsi, D. A—n rahdon jälkeen, jonkun roiston tähden ihmisen paras tawara häwitettämän; *) se on tyhmyys.

D. A—n kertoo sitä, että minä sanoin „muutaman konnan tähden,” waan montawertaa enempihän ompiki raittiita kuin juoppoja, esimerkiksi markkinoilla näemme monta sataa ihmistä, joista waan 2, 3, 4 eli 5 näemme juowuksissa ja usiammat vielä rommista, jonka pahuudesta D. A—n ei puhu mitään. Jos wiina waan katoaisi, niin D. A—n olisi tyytyväinen, waikka oluesta, rommista j. n. e. olisi joka poika pitkin putkunaan. Se näkyy siitä, että hän puolustaa olutta, joka jos oikein tutkitaan on vielä suurempi nuoren kansan turmelus. Sen todistaa joka olutkaupan sentu. Se on ihme, että ihmiset huutawat aina wiinaa, wiinaa, waan oikeittain juopumuksesta puhutaan vähäsen. Nyky aikaan juowutaan useimmin rommista, konjakiista, punsista ja oluesta, kuin wiinasta, sillä wiina usein loppuu waan ne muut kestäwät lakkaamatta

Jos taas wiinaa ylsin wihataan riistan tuhlaamisen tähden, niin sanon senkin että yhdesä pienessä kaupungissa oli kaks pientä oluttehdasta, joissa tehtiin 900 tynnyriä ohria olueksi. Ruin nyt sanotaan että neljäkymmentä ruplaa tulee yhden tynnyrin oluesta tuloa, niin sillon meni oluen juojilta 36 tuhatta ruplaa, kuin se 900 ohra-tynnyrin olut oli juotu, ja se oli ainoastaan kahden tehtaan tekemä raha-meneffi. Onko sillon enää oluesta puolustamista? pois sel! Ja vähäistä ennen kuin käwin tätä kirjoittamaan, niin eräs Arfangelin reppu-ryssä kerskasi, yhden kauppa-miehen kanssa ja yhden kolmannen miehen keralla juoneensa 16 putelia olutta. Se oli jo 1 ruplan 60 kopekan wahinko. Wiinaa ei olisi kolme miestä woinut juoda 1 ruplan 60 kopekaan edestä. Rupla ja 60 kop. oli heidän tasusta pois, jutteli ryssä, ja miehet pitkin putkunaan. Katsokaa tänne te, jotka koko syyn lykkäätte ainoastaan wiinan syyski.

T. T.

*) Sihin tuo taida maailmasta hävitä, mutta parempi ainaki on kun wiinaa käytetään niin, että se tekee rahvoja waltiorahastoon kansan yhteisiin tarpeisiin.

Toim. muist.

Omituisia matka-muistelmia.

(Jatko n:o:sta 11.)

Nyt olin Hamburissa, Saksan suurimmasssa meri- ja kauppa-kaupunnissa. Duna-huoneesta palkatuissa waunuissa ajettuani muutaman wilkas-elaisen kadun läpi, seisahdutin wihdoin kuski määräämäni Zingg'in hotellin etehen, joka on börsin wastapäätä suuren torin warrella. Kellneri edestäni maksettua ajomieheni, ja saatettua minut sekä kapi-neeni siwästi warustettuun hammariin ylimäisessä kerrassa, jonka ikkuna-ala torille, me-

nin kohta taas portaita alas puhwetista rawitsemaan itseäni. Täällä oli suurissa waloissa huoneissa koko joukko herroja, mitkä ruualla ja keskustellen, mitkä taas biljaardin tahti sanomalehtien ympärillä. Yhdesä nurkassa oli pöytäisen päällä wittjalla seinään kiinitetty Hamburg'in adressi-firja, nimmoista vuosittain uudistettuja joka kaupungille löytyy, josta aakkolisesa järjestyksessä heli löytää etsittäwänsä nimen ja asunnon siinä piirikunnassa. Siitä lu'in myös siellä olewista yhteis-hyödyllisistä laitoksista, joissa raha-rikkailta ja teräwämielillä juutalaisillakin on suuri osa. Zingg'in hotelliin keräytyy enintään kauppa-säätyisiä, joiden seassa tapasin toisena päivänä kaks tuttawaa fin. Se on siellä börssiä, tätä kuuluisaa kauppiasten kokous-paikkaa. Siihen nuteen komeasti rakettuun kartanoon kokountuwat he puolipäiwän aikana, ja lehtareilla seisojalle on hupaisa nähdä alansa sitä sadottain silkki-hatuissa asioitsewaa joukkoa, jonka keskinäinen puhe ylhäällä olewalle waan kohinana kuuluu. Uudemmissa kaupungin osissa niillä leweillä ja tasaisilla kaduilla komeain kartanoin riwitse käydesäsi, tulee pait joukottain puh-taasti waatetetettuja ihmisiä, paifottain myös joku piirretyllä ja lakkiin piistetyllä messinki-löyheellä warustettu mies wastahasi, jota vähäistä maksua vastaan saat saattajaksi tietämättömissä ollessasi, tahti muuten saat käyttää näitä luotettawia miehiä lähetyksiin asioissa. Semmoiselta toisinaan kysyt-yäni, wei hän minut kohta sille nimitetylle kadulle ja osoitettuun taloon. Yhdestä talosta warustettiin minua, puolustusfirjettä näytettyäni, koko reijulle Franskan kultarahoilla ja Brensin sekä Saksan seteli- ja hopearahaalereilla. Toisesta kauppa-konttooriista käwin yhtä farjalaiista ystävää käwölle noutamassa. Kerran astuimme pitkan matkan mainiota wessilaitosta katsomaan, jossa kaks woimallista höyry-konetta alinomaa nostawat Elbe-wirrasta puhdistettua wettä tornin sisästä 250 jalkaa korkeisen korkein ympäriellä olemaan rautasylindereihin, josta se sitten painuu torwein kautta maan alite kaupungin huoneitten kaikkii huone-kertoihin talon tarpeeksi. Namuina kierittelewät wiisit miehet ruisu-lankia monessa kohdin, josta sitten wirittawät wettä ympärillensä, ja sillä tawoin huuhrowat lian ja pölyn kaduilta. Arwattawasti semmoinen ruisu on woimallinen myös tulipaloa sammuttamaan. — Moni soisi nähdä paifoja ylhäältäkin. Sitä warten kiipeimme myös, wartialta luwan lunastettua, siihen 456 jalkaa korkeaan Mikaeli-kirkon torniin, jonka huipun moni-wäriistä lasi-ikkunoista näet allaan wertaisesti liifkuwan niinkuin muuraiset suuresa pesänsänsä, josta rauta- sekä maantiet niillä enintään lakeilla seuduilla niitä wiewät näkymättömiin. Sieltä näet Elbe wirralla eri kausakuntain lakuilla kaunistetuita purje- sekä höyry-laiwoja, joita vuosittain käypi 5000:n paikoilla täällä, waihtaen wieden ja tuoden tawaroita. Kirkon sisästä näet myöskin sodissa woitettuja lippuja, ja sen permannon alla on vielä lattia, jonka osittain wallolliset kiwet, siinä kolkossa pimeydessä käydesäsi, oudosti kolisewat jaloissasi, ja joiden alta entiset ruumiit jo owat saatetut hautaus-maahan. Sunnuntaina toisesa kirkossa käydesämme, jossa palweliattaria oli mies-wahlien siassa ja jossa röyhelyllä kaulussella entis-muotifesti waatetettu ikäisempi pappi saarnasi, kummek-sin nähdesä siinä sangen vähän sanankuulioita, sen sijaan kun kaduilla nousi paljon wäkeä waunuihin, lähteäk-sensä lystäys-reikilleen; ja kauppapuo-dit oliwat kirkkoaitanakin auki, waikka ei niissä sil-loin monta ostajaa käynyt. Toisin oli kuitenkin muissa kaupungeissa, joissa käwin, waikka kuiten-laan ei semmoinen hiljaisuus wallinnut, kuin Eng-

land'in ja Amerikan uskolaisten keskeissä tavataan. Toisena päivänä mafasiineissa ostasani yhtä ja toista, hoffsan waatteitakin tiettäessäni, että kansipitfiat kyllä osaavat wierailta ottaa melkein saman hinnan, jolla kotomaassan niitä saisi. Photographikin oli siellä kalliimpi, sillä 8 pientä kuvanusta, joita itsestäni otatin, maksoivat minulle noin 4 ruplaa. Kaupungin läpi wuotawasta Alster-joesta owat muodostaneet kalli west-alaa, joilla nyt höyry-, purje- sekä soutu-wenheet lystäys-paikkojenkin välillä edes-takaisin kulkewat. Seillä näkee myös pitkiä kaitoja weneitä, joissa silloin merimiehiksi puetut kauppa-apulaiset toisinaan kilpaa soutelawat. Yhden sillalla rajoitetun west-alan ympärillä on kauneimmat tasa-kattoiset huoneet, joissa parhaat hotellitkin owat niin kutsuttuin neitoosten polkujen warrella, joilla rantakaduilla etenkin iltoina, jolloin kahden puoliset kaasuwalot owat kuuwastetut järwessä, uisiammat käwewät paikoittain istutetuina puiden warjossa, ja pistäiwät wälistä siinä laituriin reunalla olewassa Alster-pamiljongissa, kuuntelemaassa ihanata soittoa ja puhwetista naunittesemassa jos jotain, mikä muruista affunoista wiskoilewat järwellä nikkentelewille kesyille joutsenille. Vait jäänöllistä sotawäkeä on Hambur-gissa porwari-kaartikin, jonka miehet wuorottain siinä wähän aikaa harjoitettuaan, tuntuwat kyllä kömpelömailtä tempuissansa, mutta lienewät kuitenkin tarpeessa paikoillansa. — Wähän Saksanmaalla esim. Pietarin suhteen ajetaan. Uisiammat siellä käyiwät jalkasin, ja jos ajawatkin, niin tapahtuu se enintään omnibus nimijesä waunussa, joihin parikymmentä henkeä sopii, ja muutamat istuwat niiden katollakin. Näitä pari hewoista hiljaisesti rawaten wetäiwät määrätillä wäleillä ja hetkillä. Kuitenkin antanewat yfityisten wäheiset maksut, yhteen pantuna, niiden pitäjille kannattawaisen woi-ton. Ankaraita kuormia, lujilla suuri-pyöräisillä käreillä, wetämässä nähdään myös wahvoja paksusti kengitettyjä hewoita. Meli-istuiset sametti-wyhyiset waunut owat yfityiselle kowin kalliit palkata, ja muita huokeimpia ajopeliä ei siellä ole. Näitä ajamassa on korkeahattuinen mies, pitkä-warainen ja pitkä-siimainen piiska kädessä, jota hän ajaessa waan pamahuttaa ilmassa, eikä hyö hewoista niin kuin meillä on tawallista.

(Jatk.)

Ulkomailta.

Puolasta. Oleisesti kiitetään Puolalaisten erinomaista urhollisuutta. Niin kerrotaan Wegrowin tappelusta seuraawaa: Suojellakseen Puolalaisten pakoa tarjousi 200 nuorukaista, melkein kaikki aateliasta sukua, estämään Wenäläisten päällekkäystä sifi, kunnes puolalainen pääjoukko pääsisi pakoon. Nuorukaistet ryntäsivät siis Wenäläisten tykkihauleilla ladatuista tykkiä vastaan. Hirweä wewenwuodatus alkoi. Ne 200 nuorukaista kaatuiwat Wenäen tykkien ääreen joka ainoa, mutta puolalainen pääjoukko oli pelastettu. Puute sota-aseista sanotaan olewan suuren ja hidastuttawan Puolalaisten sotatoimet, jotka siitä syystä owat käyneet Puolalaisille wäähä huonosti. Talonpojat owat Wenäläisille awulliset Puolalaisia wangittesemassa. — Nykyjään owat viimeiset postit tuoneet sen tiedon, että kapinoitsijoiden eräs pääliffö Langiewicz, on, 10 p. maalisk., tehty itsewaltiaakfi eli diktatoriksi Puolassa. Hän ompiki jo samana päivänä antanut julistuksen, jossa hän muun seassa sanoo, kansassa tosin olewan tähän wirkaan kunnollisempia miehiä kuin hän, mutta wäli-aikaisen hallituksen kanssa keskusteltua, näkee hän asioiden waatiwan häntä ottamaan diktatorin wiran,

jonka hän jälleen on jättäwä kansan edusmiehien käsiin heti kun kansa on ikeestä pelastettu. Hän lupaa maatilat talonpojille omiksi, kun lunastuksen entisille isännille suorittawat, ja lehoittaa kaikkia wapauttamis-sotaa. Hänen julistuksensa sanotaan tehneen mainion vaikutuksen. Niin kerrotaan myös, että Langiewicz nykyjään on saanut 2,700 kiweriä, tarpeeksi asti ruutia ja luotia sekä ruokatawaraa ja hewosia. Bentkowski, edusmies Preussin kamarissa ja tykkiwäen upstieri, on mennyt Puolalaisien puolelle, mistä asiasta paljon puhellaan.

Preussista. Kansan edusmiehet owat kiiwaasti tarttuneet hallituksen yfipuolisesti tekemään liittoon Wenäen kanssa. Ranska uhkaa sodalla ja he tietäiwät Ranskan tahtowan muuttaa rajaa Reinwirtaan saakka, ja nyt olisi Ranskalle sopiwa aika, koto Europan mielisuoistolla woittaa itselleen Reinwirran wafemalla puolella olewat Preussin nykyiset maat. Edusmiesten kamarissa on siis ollut sangen ankaraita keskustelemisia, jotka päättyiwät siten, että 246 äänellä 57 ääntä vastaan liitto Wenäen kanssa julistettiin hyljättäwäksi. Ministeri Bismark on hallituksen puolesta itse puolustanut tätä liittoa. Preussin sanomakirjallisuus kokee kaikin woimin waroittaa hallitusta yfäämästä maata ehkä vielä ihan perikatoon. Ja ellei Preussin hallitus pian muuta mieltään, niin on Euroopan yleinen rauha suurimassa waarassa, sen jo owat huomaawinaan kaikki, jotka wäähäni owat miettineet asioiden oikeata laitaa.

Italiasta. Puolalaiselle siirtokunnalle Italiassa on Garibaldi lähettänyt näin kuuluvan kirjjeen: „Sotatowerit! Te anotte minulta sanaisen ja minä tahtoisiin antaa Teille työ-apuani. Tappelutantereella olette wuodattaneet wertanne Italian wapauttamiseksi, Teille pitää Italian osoittaa apuansa, ja minä toiwon että niin on tapahtuwa. Taistelu johon epätoiwon tuska syöfi onnettoman maanne, on tekewä Euroopan mieli-alan suoistolliseksi sorretuita kansalaisianne koftaan. Urhollisista miehistä ei vielä ole puutetta tässä maailmassa, ja ne kyllä tarjoowat Teille apuansa. Jumala pelastakoon Puolan maan! Teidän Garibaldinne.“ — Raha-apua kootaan ahkerasti Puolalaisille. Puolalaiset Italiassa owat osaksi jo lähteneet kotimaahansa ja toiset tekewät lähtöä. Mainion Klappan ja useita muita Unkarilaisia sanotaan myös jo lähteneen Puolaan. — Garibaldin terweys on taas huonossa tilassa.

Unotsista. Tukholmissa on pidetty kokous Puolalaisten wapauttamis-sotaa warten. Wapaa-herra Raab oli puheenjohtajana ja useita waltio-päiwän miehiä oli siinä läsnä. Suurimmalla innolla tehtiin päätös, joka innokkailla lauseilla waatii Puolan wapautta ja ankarasti moittii Preussin liittoa Wenäen kanssa. Rahaa on ruwettu kokoamaan sota-aseiden hankkimiseksi Puolalaisille.

Amerikasta. 5:s maalisk. 5 tuhatta mustaa wapautettua orjaa, joita walfoweriset päälifföt johdattawat, lähetetään kofta niihin eteläwaltojen maihin, joissa on mustaa kansaa, yllättämään orjat siellä tarttumaan sota-aseisiin. Meinen luulo on, että nämät ainoastaan odottawat mainittua mustaa sotajoukkoa nostaksensa kapinaa herrojaan vastaan. Indianopolisissa on pidetty kokous, jossa 50 tuhatta ihmistä on kääntynyt pohjoiswaltojen puolelle. Sanoma kufkee, että Vicksburgin luona on tapeltu. Pohjoiswaltalaiset owat pommittaneet kaupuntia, niin että orjawaltalaisten oli täytymys paeta kaupunnista. Jos sanoma on totta, niin tulee tällä tappelulla olemaan suuret seuraukset. Sitä wastoin owat pohjoiswaltalaiset menettäneet pienemmän tappelun Tenesseeessä.

Kuulutuksia.

Medelst offentlig auktion, som anställes inför Magistraten Lördagen den 11 instundande April kl. 11 f. m. utbjudes, till den minst fordrande:

1:o Underhållet, sopningen och rengöringen af stadens gator och allmänna platser på fem års tid, räknadt ifrån den 13 instundande Maj; samt till den mestbetalande:

1:o Håskastningen från bulevarden å S:t Anna.

2:o Stadens muhlbete och vallandet af stadens boskap.

3:o Restaurationen i Stads promenaden uti S:t Petersburgska förstaden;

4:o Arrendet af 1870 qvadrat famnar staden tillhörig mark invid tomten N:o 191 i S:t Petersburgska förstaden, på fem års tid, räknadt från den 1 instundande Maj; samt

5:o Källaren under gamla Rådhuset, på fem års tid, räknadt från den 1/13 nästkommande Juli, allt på sätt vid auktionen närmare uppgifves; hvarom hugade spekulanter, hvilka böra præstera antaglig borgen för åtagandens fullgörande, underrättas. Wiborgs Rådhus, den 18 Mars 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

(3) 1

J. G. Heinrichius.

Huutokauppoja.

Sulkisella huutokaupalla, joka toimitetaan Kaupialan kylässä Säkijärven pitäjässä kesäviikkona 1:nä päivänä tulevaa Huhtikuuta kello 10 edellä puolenpäivää, myydään laivasta "Independent" pelastettuja tavaroita, nimittäin: noin 1200 puutaa monenlaatuista rautaa kelpaavaa talouden tarpeihin, 130 puutaa kanfirautaa, 33 puutaa wasea, 82 kyp. lanffuja 70 puutaa nuoraa, 1 laivan ankkuri, 73 puutaa rautawitjoja ja 60 syltä polttopuita. Josta tällä haluawille ostajille tieto annetaan. Kaupialassa 26 p. Maaliskuuta 1863.

(2) 1

Fredrik Alfthan.

Yksityisiä ilmoituksia

Ausstellung

von

Dster-Ciern.

Panorama, Chocolat, Dragant, Conserve und Mococo in reicher Auswahl zu den bevorstehenden Dster-Feiertagen zu empfehlen;

Die Ausstellung beginnt am Sonntag den 29:ten März 1863.

Sebastian Wild.

(3) 1

Conditör.

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap

i London

grundadt år 1856,

stadfästadt genom särskild parlaments takt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 » »

Årlig inkomst 232,021 » »

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm. D. Kröger.

Vördsam Anmälan.

Undertecknad, som numera vunnit Allernådigst tillstånd förr inrättande äfven möbelfabrik i denna stad, får härmed rekommendera sig hos den vördade allmänheten. Ackuratess, skyndsamhet och möiligast billiga priser skola, såsom jag hoppas, förskaffa mig allmänhetens förtroende och talrika kunder. Min bostad är i afl. Handlanden Alenoffs arfvingars gård i närheten af ryska kyrkan i S:t Petersburgska förstaden. Wiborg den 16 Mars 1863.

C. G. Hammarlund.

Ergebenste Anzeige:

Nachdem mir Allergnädigst Privilegium zur Eröffnung einer Meubel-Fabrik hieselbst ertheilt worden, nehme ich mir die Freiheit solches einem Geehren Publikum ergebenst anzuzeigen und wage ich zu hoffen daß Akurate und prompte Bedienung, wie auch möglichst billige Preise mir das Zutragen des Publikums erwerben und zahlreiche Kunden verschaffen werden. Meine Wohnung ist im Hause der Alenoffischen Erben unweit der russischen Kirche in der S:t Petersburger Vorstadt. Wiburg den 16 März.

(3) 2

C. G. Hammarlund.

Palmelukseen haluama.

En person som eger praktik uti landtbruket och som i flera år, å ett och samma ställe innehaft inspektors befattning önskar sig till instundande vår eller höst flyttning dylik tjänst; hedrande betyg om dess uppförande skola presteras, om svar godhetsfull inlemnas uti förseglad biljet till K. R. å tryckeriet der dessa blad utgifves.

(2) 1

Pudonnut:

I Tisdag förlorades på stora gatan ett brunt bandfäste samt ett svart hårnät som anhålles upphittaren att aflemna i Stadsrådinnan Mickvitzes gård N:o 80.

Ein Opernglas ist am 20 d. Monats wahrscheinlich beim Theater Ausgange verloren worden; der ehrliche Finder, wird gebeten selbiges gegen angemessene Belohnung im Hause N:o 46 im untern Stock abzugeben.

Yhden Theaterkiffarin laski on 20 päivänä tätä kuuta pudotettu luultavasti ulosmennessä theaterista, — ja rufoillaan rehellistä löytäjää ansaitsemaa palkintoa vastaan sen tuomaan alafertiaan tämän kaupungin kartanoon N:o 46.

Yksi Salopin kappichong on pudonnut kaupungin ja Reittyniemien välille, jontkan rehellinen löytäjä funniallista palkintoa vastaan tafaihin toisi Sparrowin kartanoon Reittyniemelle.

Wuokrataan.

4 rum med kök, vedlider och del i källare och tvättstuga uti gården N:o 28 i f. d. fästningen från den 1 Juni 1863. Närmare underrettelse lemnas af Johan Durisch.

Från 1 Juni 3 torra rum och kök samt nödiga uthus i gården N:o 51 i f. d. fästningen, invid Mottis arsy. gård. Närmare underrättelse erhålles hos Tulander.

(3) 1

Uti gården N:o 96 inom Fästningen finnes ett stort och vackert rum inom varm tambur nu genast att hyras.

(2) 2

Ifrån den 1 Juni ett qvarter bestående af 4 rum, tambur, kök, vedlider och källare i gården N:o 46 inom fästningen.

(3) 2

Uthyres ett qvarter bestående af sex rum och alla nödvändiga uthus i gården N:o 67 inom före detta fästningen och efterfrågas hos Carl Sallmén.

(3) 2

Myytämänä.

Tammerfors Linne lärster, Dreller och Duktyger, samt Åbo-handskar hos

J. F. Albrecht.

Tampereen liinawaatetta, drelliä ja pöytäwaatetta sekä Turun hanffioja

(3) 1

J. F. Albrechtilla.

Miihifuimaa suomen ruista myöpi Wiipurissa Bagelin kartanoissa

Adolf Melander.

Rappalais-wiran toimittaja.

Ett stort urval Tapeter hos

(3) 1

Alenoff.

Nya dubbla fönsterramar öfver 6 fot höga finnes 8 par till salu, till billiga priser, uti Stadstjenaren Korpis gård N:o 95 i Wiborgska förstaden.

(3) 2

Wiipurissa, M. A. Zilliatuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

L i l a t a n n:

Silliafuksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikkialla maamme postikonttoreissa.

N:o 14.

Tiistaina 31 päivänä Maaliskuuta.

1863.

Wiipurista.

Kirjallisuus-seura kokountuu tavalliseen kuukaus-suuntoonsa Ala-alkeiskoulun huoneissa, nousevana tiistaina 7 p. huuhituuta, k. 7 j. puolip.

— Wiime numeron Tisä-tähden asemesta annetaan nyt jo N:ro 14, koska tämän wiikon perjantai on pitkä-perjantai.

Kansakoulun-seminariumi. Hallitus kuuluu nyt antaneen wahvistuksensa siihen, että tulewana syksynä saadaan Jyväskylässä avata uutta kansakoulun-seminariumia. (H. U.)

Suomen raha-seikat w. 1863 on julistettu Finl. Allm. Tidningissä 13 p. t. k. N:o 60 ja seuranto on se, että kasvaa Suomen valtio-warat tänä vuonna yhteensä 469,803 markkaa 41 penniä. Tästä on jo pois luettu valtio-welan korot ja lyhennyksetkin, ollen tämä siis puhdasta voittoa, eli rikastumista. — Wiime vuotisesä rahaseikkaimme esityksessä karttui tätä jäännöstä 747,533 markkaa 56 penniä. Ei siis rikastu valtio-waramme tänä vuonna niin paljoa kuin wiime vuonna, jos muuten tulot ja mänöt lie todellisuudessa seuranneet sitä julistettua esitystä. — Meljännessä pää-osassa pistää silmiimme sensuuri-laitos maksawan vielä tänäkin vuonna 26,528 markkaa. Jo tuota luullisi maassa, missä laki ja oikeus on jokaiselle helpoa hakea, voitawan tulla toimeen ilman koko tätä laitostetta. Näistä woroista saisi sitte suomenkielen, nyt alussa ylä-oikeuksissa tarwittawille kieli-kaantäjille palkintoa.

(Tapiö.)

Suomi koulu-kielenä.

Tärkeimmäksi kiista-aineeksi koulu-opettajain kokouksessa, keskellä nousevaa kesäkuuta, arwattawasti tulnee suomen saanti wälitys-kieleksi koulun opetukselle. Se hippakunnan-hallitus, jonka istuin on maamme sydämessä, kuuluu jo yrittävän esitellä kaikkialla maamme opistoissa käytettäväksi sekä suomea että ruotia opetus-kielenä, eikä ainoasti oppi-aineena, ja jo eitelneen Duluun asetettawaa laweampaa alkeis-opistoa semmoiseksi. — Wiipurista muutama opettaja on wiime wiikolla wirallisesti antanunna tällaisen lauseen:

Koska nyt wirallisestikin on noussut kysymys alkaa, muutaman vuosikymmenen perästä, kansan kielellä antaa kaikki tuomarilta ja muista wirakunnista Suomesta lähtewät pöytä-kirjat, päätökset ja wirka-kirjoitukset yleiseen, lienee myös aika wähitellen saattaa suomea wälittimeksi koulu-opetukselle maassa. Yleisesti muka tunnusteltanee että siwistyneen äidin-kieli on se kieli, jolla hän on saanna

siwistyksensä. Siis Suomen maan tulewille wirkaja ammatti-miehille, päästäksensä niin taitawiksi Suomenkieleensä, että he sillä rentonaan ja wirhetömästi voivat lausua ajatuksensa kirjallisestikin, on wälttämättömästi tarpeellinen että he tällä kielellä saawat siwistyksensä, koulussa edes, — waikapa ei huolitattakaan kansallisuuden aatteesta ja sen waatimuksista tämän suhteen, ei tietineellisestikatsoittaisi asiaa kansallisuuden kannalta. — Kouluoppilasten puolesta, suomalaisissa paikka-kunnissa warmaankin, ei ole mitään estettä, etenki koska „Suomen Ystäwät" nimellisessä yhtiössä, joka on welwoittanut käyttämään suomea jokapäiwäisesäki kansa-puheessaan, enemmistö kuuluu olewan oppilaisnuorisoa. Nykyiset opettajat kuitenkin eiwät kaikki liene niin pystyviä kieleen, että he tarpeellisella ja toiwottawalla menestyksellä voisivat opettaa suomeksi; waan koska jo kaksi vuotta-kymmentä on kouluissa opetettu suomea ja, viimeisinä 6:na vuonna, jo yläalkeiskoulun toisesta luokasta alkaen, — johon lisäksi tulee, että opettaja-kokelaan tutkiössä on wälttämättönnä tutkinto-aineena suomi, Suomen kielen ja kirjallisuuden professorin armosteltawana, eikä mikään estä lawentamasta eli korottamasta waatimuksia täydelliseen suomen kielen taitoon, tässä kohhti, — niin me saamma, johdatetuina, 15 p. nousevaa kesäkuuta tulewan yleisen opettajasuunnan Esimiehen, hr. Professori tohtori Clewen käsityllä, arwollisimmaksi keskustelu-aineeksi kokouksessa, nöyrimmästi esitellä:

„Eikö jokainen, tästälähin päästäksensä opettajaksi julkiseen opetus-laitokseen suomalaisessa paikakunnassa, ole welwoitettawa, ynnä kaikki muut opettajat sallittawat ja kehoitettawat, opettamaan opetus-aineitansa suomeksi?"

H. R. R.

Suomi.

(Lähetetty.)

Ah! armas Suomi, isän-maa!
Kukaan ei maata sitä saa,
Ku werralles vois wedettää
Ja arwollesi asettaa.

Sä aina suloisuudella
Rakastamahan voitat kans'
Sen ku sun ensin hylkääpi
Ja muille maille kulkepi.

Sun muotos muistoon pistäwä
On iät meille kiistäwä,
Ett' kultalaa ei kuulukaan,
Enään ei toista tullukaan,

Ku woiisi mielen tyhdyttää
Ja miehen siellä pysyttää
Jloisna yhden merran taas
Kuin rakkahassa isän maass'.

Ja waikka luonto toisinans
Hätyttelepi hallan kans'
Ja wiljan wiepi waršin pois,
Niin senki miehet vielä vois'
Tos aikaa myöten poistaa myös,
Kun ensin tehdään suuret työt,
Kun suot rämeetki kuiwataan
Ja hallan-pesät perkataan.

Sen jo tuntee joka-ties'
Että ompi Suomen mies
Töissä kowis' festävä,
Woimians ei säästävä.

Suomen kansa tirkistää,
Nhat edes wirkistää,
Parastaansa isän-maan;
Jota paljon puuhataan,
Saamme ratki raikumaan,
Aidin kielen laikumaan,
Walta-kieleks vastaanmaan
Dikeussissa haastamaan.

Unhotuksiin jääpi siit'
Wastukset, mit' oli siit'
Kun astamme ajettiin
Wieraall' kielell, kiedottiin.

Tästä en toru tuomarii
Enkä syytä sihteerii;
Käännöksiä käypi näin
Monta paikkaa nurinpäin.

Herra heille aina ann'
Ymmärrystä tykö kann',
Jotka toimin koettaat
Mitimm' kieltä ojentaa.

Todets' tulloon wiimenki
Suomen kansan toiwokki;
Siitte ompi olewa
Riemu-juhla tulewa.

D. B—g.

Tuli-palo.

(Jatko n:sta 12.)

„Mitäpä se olisi auttanut että raapia piikaa,"
wastasi rummun-lyöjä, „hän woisi lyödä kowem-
min toisen kerran; mutta jos minulla olisi mitä
ruokaa antaa kiskalle, waikka saikka-palaisen, niin
olisi paljon parempi."

„Jos saat kissan kiini, poika kulta, ja tuot hä-
net tänne, niin annan sinulle koko saffrani-rinkelin
waiwastasi. Tiedän kyllä minä ihmis parka etten
tän' yönä saa unta ollenkaan waiwasta ja tus-
kasta."

„Jos lupaatte minulle saffrani-rinkelin, kun tu-
len kissan keralla, muori Sanna, ja jos nyt an-
natte minulle saikan, niin tuon eläimen tänne,
waikkapa saisin etsiä häntä koko puolen yön. Kat-
sokaa waan muori Sanna" — tätä sanoessaan pil-
kiksi hän hywin wiekkaasti silmillänsä — „että
jätätte porstuun-owen auki, että pääsisin sisään kun
tulen enkä tarwitisi herättää herra Gyllendeg'ia."

Wanha ei wastannut sanaakaan, hymyili waan
ystävällisesti ja taputti häntä kolmella formella
olka-päällensä, warmaankin täten selittäen suostu-
muksensa hänen yritykseensä. Heti tämän perästä
meni hän pakari-puotiin, seuraawaiseen huoneeseen,
tuomaan tingityn saikan, ja meidän pieni ystä-
wämme ei ollut se, joka antoi semmoisen tilaisuus-
den mennä käsiistänsä pois. Kello-tapulिन awain
oli jo hänen nahka-röijysänsä piilossa, ja hän
itse oli mennyt likemmä kytökin owea ennen kuin
muori Sanna kerkesi walita saikan, semmoisen jonka
luuli olewan sopiwamman antaa maksutta. Kun
Sanna viimein tuli ulos, otti hän tiitoksella pal-
kintonsa ja näkyi jotenkin tarffaan kuuntelewan neu-
voja, joita hän sai, Sannan häntä loistaessa ulos
kyökistä ja porstuusta. „Mene nyt sukelaan, poika

kulta," näin oliwat hänen wiimiset sanansa, „mene
hiljaan ja elä houfuttele wihaisesti jospa ei pai-
kalla tule luokse. Kawata ett'et ota häntä nist-
kasta kiini, niinkuin koiria tavallisesti kannetaan,
waan otat hänet hiljaan käsiwarrellesi. Anna hä-
nen ojentaa päätänsä kaswojasi wasten, niin ma-
kaa hän tyytywämmiin. Kule sitten hiljaan ylös
meidän rappuista ettet hawauta herraa, kuuletko.
Jos hän nautuu ja huutaa, heikko eläin, niin silitä
häntä kauniisti, kun tulet kiertanollemme, ja puhu
hänelle kauniisti, ymmärräthän. Porstuan owen
kyllä jätän auki, ja eikä mikään muu owi talossa
ole lukottuna. Jää hymästi, poika kulta, muista
nyt waan mitä olen sanonut sinulle." Tätä sa-
nottuaan weti hän porstuu-owen hiljakseen kiini
pienen tuttamme perästä, joka kiirehti odotta-
wien toweriensä luokse.

Holhuuto kohtasi meidän pientä rummun lyöjää,
kun hän sisään astuessaan kokoushuoneeseen näytti
kellotapulिन awainta, ja ilo kasvoi vielä suurem-
maksi, kun hän ilmoitti, että tie herra Gyllendeg'in
kammariin oli auki ja ilman estettä. Paikalla lai-
tettiin kaikki neuwot walmiiksi tapaukseen. Ken-
raali sekä toinen luotettava mies walittiin herra
Gyllendeg'ia pelottamaan, neljä muuta määrättiin
kelloja soittamaan, toisien piti erota joka katu-kol-
kaan ja, tuli-ilmoitusmerkkiä kuultuansa, ryhtyä
työhönsä. Josaisella oli paikkansa ja oltiin tyytywäi-
set. Aluea ku meni omia teitänsä oli rummun-
lyöjä, joka, tulifena ja wihaisena niinkun hän oli,
suutuksissaan jätti seurau, koska eivät hänelle tah-
toneet antaa mitäkään paikkaa missä hän toimit-
taisi asiansa. Hän tahtoi nimittäin kaikkia woimia
olla yksi niistä, jotka tulewat herra Gyllendeg'ia
hawauttamaan. Siis pisti häntä jo ensimmäisen py-
kälän päättäessä, ettei kenraali häntä muistanut,
kun hän kuitenkin tunsi herra Gyllendeg'in suojat
paremmin kun joku muu, ja hän ei malttanutkaan
olla waiti.

„Kummeffin mihinkä minua lyfättäneen," sanoi
hän, „ei suinkaan olisi lii'ammaista että saisin seu-
rata keralla herra Gyllendeg'in luokse, olenhan kum-
minfin hänen tähdensä saanut enemmän selfähäni
kun joku muu ja olenpa vielä oppinut tuntemaan
hänen huoneitansa, jolloin oli paljon waarallisempi
oleskella siellä, kun nyt taitanee tulla."

„Eihän sinulla oo muuta nuttua kun nahka-turk-
kisi, jonka kaikki tuntewat," sanoi Kenraali.

„Wai niin," sanoi pieni tuttawa, „eikö minulla
ole sarja-röijyni?"

„Oh! sen owat nähneet vielä useammin," jatkoi
toinen „ja olethan itsetin niin pieni ja pyöreä,
että kaikki, jotka kerran owat nähneet sinut, tunte-
wat sinun waikka keskellä yötä niinkun nyt. Herra
Gyllendeg heti arwasi kaikki jos näkisi sinun ensi-
mäisenä ryntäävän huoneesensa."

„No woihan päästä hänen porstuaansa?" ky-
syi rummun-lyöjä yhäpäisesti.

„Ei," sanoi Kenraali wakaasti, „aluska sinä et
saa olla näkywisessä koko kiertanollla; mutta" sanoi
hän ystäwyhdellä, „sinä saat seurata heitä jotka
lähtewät kelloja soittamaan, siellä on sinulla pal-
jon rattoisampi."

„Saan kiittää nöyryimmästi," sanoi tuttamme,
„niin hullu en ole että sinne menisin. Kerran olen
koetellut pimeessä sinne kawauta, oli wiimisi joulu-
aamuna, silloin oli wähyältä wajaa etteivät noibat
minua syönnect. Olliswatko olleet yksi tahi kaksi;
waan lauloivat korwihini, niinkuin olisin ollutna
neuliais-pesässä. Kuulenpa että yksi niitä pisti
minua nistahanifin, waikka nahka-kaulukseni otti
wastaan. Menkööt sinne toiset, waan minä en
mene."

„Ohhoh! onpa sinua aika weitikka; no mene hei-

dän keralla jotka asettuivat fatu-kolffihin." Tässä suuttui ystävämmme nyt aika lailla ja, muriusten ettei hän mikään yö-wartija ollut waan kelpasi pärempaan, otti lakkinsa ja meni, niinkuin sanottu oli, omia teitä tulkemaan. Jällelle jääneet walmistiivat jokahinen paikkaansa huolimatta pienen rummun-työjän juoneista.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Wirolahdesta Maaliskuussa. En olisi waiwannut Otawan lukijoita tällä kirjjeelläni, waan koska kunnioitettava Otawan toimitus teki vähä wastusta viime kirjjeeni, sanoen minun liioja lausetteleman suomalaisuuden puolustukseksi, niin ei hän tuo haitanne liiaaksi, jos tässä panen näytteeksi muutamia ihan tosia tapauksia, joita minäkin olen tässä nuoressa iässäni saanut nähdä sekä kuulla suomalaisuuden sortamisesta. Kääripä ferran että menin eräältä kaupunnin lääkäritä apua saamaan äkki sairauteni tuostaksa. Möyrästi anoin työksipitän kautta lääkärin puheille; se (piika) osoitti minua muka paraatti-owelle odotamaan herraansa. Siellä sain seisoa kolmässä niin pitkän ajan kuin suuri pahantekijä kaakin edessä rangaistuksensa alla. Wiimeinki tuli herra ja kysäsi tulifesti mitä asiaa on, johon wastasin minulle tulleen äsken kowa poltto sydän alaani. Muttakaa, kunniallinen hywä tohtori, tästä tuostasta! Hän kysäsi onko ennen waiwanut. On ollut wifaa ruumiisani. No mistä sinä olet? Wirolahdesta? Mitä mies W-lahdesta? Talonpoika. — Sitte kysäsi hän kiiwaasti: mitä minä sinun sairaudellesi taidan, mene ja tuo papinkirja, panen sinun hoepitaaliin — ja meni että lasi owessa helisi. — No mitä olisi hyötynyt tämä ylpeä lääkäri, jos olisiin kuollut näin komaassa kaupunnissa lääkärin puutteesen ja jällelle jäänyt perheeni olisi muiden hohottawana? — Kerran kuulin erään pitäjän papin rääkänneen pitäjäläisiensä saarnassaan, sanoen: tässä on pyhä paikka, tää on Herran temppeli, waan tämän ulkopuoli on täynnä perfeleitä, siellä eletään ylellisesti, ylösraketaan perfelitten temppelit, ynnä muuta; waikka en minäkään muista nähneeni enkä kuulleetni niillä seuduilla milloinkaan yhtään tirokornwaa sarwipäätä. — Samoin lausui ferran yksi wiisi-nimismies: no näiden Suomen talonpoikain kanssa saapi toimittaa asiaa niinkuin lystää. Jos milloin ei wiitsi ottaa kirjaa käsiille, silloin kuin tulewat asiatansa suorimaan, niin siitä pääsee helposti kuin sanoo: ei minulla ole aikaa, tule toisen ferran. — No onko nämä muukalais herrat kohdelleet paremasti suomalaisia kuin paikana-maiden willifansoja? Eikö Suomen kansan ole täytynyt ihan itsestänsä oppia harjoittamaan meriliikettä aina ulkomaille asti — eihän sen hyödyksi ole kustannettu yhtään meri-lain oppi-kirjaa eikä mitään asetusta. Onko se niin kumma jos suomalaisia usein sakotellaan etenkin meri-asioista, kuin ei niillä ole asetuksia. Mutta kuinka suuret summat eikö ole koottu rahoja Suomeksikin willifansain tarpeiksi!

A. M—lä.

Toimituksen muistutus. Lähettäjä wastatseon itse kirjotuksensa totuuden, jos niin tarwittaisi.

Puolasta.

Lennätin-sanomia. Krakavasta, 23 p. maalisk. Langiewitsj on, 16:nnestä p. maalisk. lähtien, taistellu koko rivin tappeluja. Iltasella 17 p. oli ankara meteli Khrobt'sin ja Slotan välillä, joka päättyi siten että Langiewitsj ja Jetsioranski osittain tulivat tappiolle. Puolalai-

set kadottivat kapineita ja muona-varoja. — 12 p:nä oli melske Szoselossa, itä-puolella Khrobt'sia, ja Buskossa. 19 p. uudistettiin kahakka Buskossa. Hajonneet kapinoitsioita ovat kertonnunna, Langiewitsjin paenneen Opotowic'en. 21 p. maalisk.: Langiewitsj on paossa ja hänen joukkonsa hajoamaisillaan. 22 p. maalisk.: On epäilemätöntä että kapina on herkeämässä. Langiewitsjin, jonka seurassa oli hänen rouvansa ja kenraalistonsa, on Itävallan hevois-väestö (husaarit) ottanu vangiksi ja viennä Tarnovaan. 23 p. maalisk.: Eilen illalla Langiewitsj tuotiin Tarnovasta tänne (Krakovaan) ja vietiin linnas-loon.

Hippafunnon sanomia.

Suolun: kappalainen Heinjoella, w. kirj. Daw. Ellund, 22 p. maalisk. — Waltutettu: kirj. Kesälahdessa, Gust. Reinh. Blomqvist, kirjoherraksi Wiitasaareen. — Määrätty: wäli-ajan saarnaaja Sulkawassa Kr. Edw. Galenius, w. kirjoherraksi Antreille. — Päätti ennen (n:o 11) mainituista, pääsee uuteen wäli-ajan wirtteihin, 1 p. toukok.: Katin eli Jeganheffen kappalainen, w. kirj. Andr. Gust. Hahl, kirjoherraksi Iellä, ja Lemm kirjoherran sijainen, w. kirj. A. Boman, kappalaisiksi Lammille. — Nimitetty: toinen opettaja Wiipurin isemmassa tytär-koulussa, mag:r Dror Gr. Walhström Latinan opettajaksi Porkeon ylä-alkois koulun.

Kuulutuksia.

Hänen Mhäisyytensä Kenraaliturvernerin käskystä Wenäjän Kenraalifenjuli-wiraston Lentossa siitä antaman esityksen johdosta, olleet asianomaiset kirjjanwähtelijät tämän kautta muistutetut ei ainoasti että warustawat postissa suomalaisille merikultijoille ja muille ulkomailla elowille maammiehille lähetettävät kirjansa jeltwillä adresseilla, kuin myös että maksawat postirahan semmeisten kirjain edestä, jos lähettäjät toiwewat ja päättökseen merkitsemisellä ilmoittawat että kirjat, vastaanottajille laittamisen suhteen, ovat postilaitteksista me nepaifeissa jätettävät Wenäjän konsulimiraeteille, jotka eiwät ole wellapmaat maksamaan postirahaa yllätyisten kirjjanwähtelijain edestä. Helsingissä, postijohtokunnalta, 12 p:nä Maaliskuuta 1863.

Käslyn mukaan:

Alex. Tanninen.

(3) 1

Postijohtokunnan Sihteeri.

Medelst offentlig auktion, som anställes inför Magistraten Lördagen den 11 instundande April kl. 11 f. m. utbjudes, till den minst fordrande:

1:o Underhållet, sopningen och rengöringen af stadens gator och allmänna platser på fem års tid, räknadt ifrån den 13 instundande Maj; samt till den mestbetalande:

1:o Håskastningen från boulevarden å S:t Anna.

2:o Stadens muhlbete och vallandet af stadens boskap.

3:o Restaurationen i Stads promenaden uti S:t Petersburgska förstaden;

4:o Arrendet af 1870 qvadrat samnar staden tillhörig mark invid tomten N:o 191 i S:t Petersburgska förstaden, på fem års tid, räknadt från den 1 instundande Maj; samt

5:o Källaren under gamla Rådhuset, på fem års tid, räknadt från den 1/12 nästkommande Juli, allt på sätt vid auktionen närmare uppgifwes; hvarom hugade spekulanter, hvilka böra præstera antaglig borgen för åtagandens fullgörande, underrättas. Wiborgs Rådhus, den 18 Mars 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

(3) 2

J. G. Heinrichius.

Suutokausassa, joka Magistratin edessä tapahtuu lauantaina, tulewan Huhtikuun 11:tenä päivänä, tarjotaan wähemmän waativalle:

1:o Kaupungin fatupalstejen tanterein siirtoeminen kewäällä ja lafaseminen kesällä, sekä maantien oien parantaminen rawalla julan aikana, kolmeksi wuodeksi. — Jos niin hyödyllisemmäksi näyttää, jaetaan nämä työt ja fatupalstat eri osiin ja annetaan ne useimmille urakkamiehille; ja enemmän maksawalle:

1:o Heinänteko Terwanien ryytymaassa.

2:o Kaupungin karjalaitumet.

3:o Marinnen pito Aninan ryytymaassa.

4:o Uusi kaalimaan saareke Siikannurmella, ja

5:o Kellarit wanhan kunkahuoneen perustuksissa. Tästä, sekä että urakkamiehen pitää antaman takauksen toinsa täht-

tämifestä, haluffaille tietoa annetaan. Wiipurin kuntahuoneessa, Maaliskuun 18 päivä. 1863.

Magistratin puolesta:

Robert Örn.

J. G. Heinrichus.

Sedan Keiserliga Senaten för Finland den 10 innevarande Mars föreskrifvit, att de för inspektorn, jemte väf- och spinnmästarinnorne vid krono spinnhuset i Willmanstrand upplätne boställshus med dithörande plank och portar, skola repareras, äfvensom boställets tomt planeras och utdikas samt derå erforderlige, nya liden och visthusbyggnader uppföras, allt i enlighet med dertill af vederbörande läne arkitekt uppgjorde ritningar och kostnads förslag, slutande sig å tretusen femhundra rubel nittiotre kopek silfver, så komma desse reparations och byggnads arbeten att genom offentlig auktion, som måndagen den 27 nästinstundande April kl. 11 f. m. härstädes och inför Magistraten i Willmanstrand samtidigt anställles, till den minstfordrande å entreprenad utbjudas, dervid spekulanterne ega alternativt uppgifva sine anspråk 1) för berörde arbetens skyndsammare verkställande inom den 13 nästkommande September och 2) för desamma slutförande inom den 15 September 1864. Börande vederhäftig entreprenad borgen åtfölja derå skeende anbud, vid äfventyr att annors intet afseende fästes å anbudet, hvilka i öfrigt äro underkastade Keiserliga Senatens pröfning. Och äro kostnads förslagen jemte ritningarne för hugade spekulanter tillgänglige här å Landskontoret hvarje helgfri dag f. m. till och med den 11-te samt derefter hos ofvanbemälda Magistrat från och med den 13:de April, intill auktions dagen. Wiborgs Landskontor, den 26 Mars 1863.

B. INDRENIUS.

E. Olsoni.

Kesä Keisarillinen Suomen Senaatti 10 pöytästä kunta on sääntänyt, Lappeenrannan ruunun ketrui huoneen hoitajalle ynnä kutoimisen ja ketruiin nais opettajille määrätty miron asunto huoneet laipioinensa ja porttineensa korjattaviksi, sekä niiden karkano maan tasoitettaviksi, kun myös niille tarpeelliset uudet liiteri- ja muona suojat rakennettaviksi, piirroksiin mukaisesti ja esityksellisesti 3000 ruplan 93 kopeekan kuluksi; niin tulee nämä korjaus ja rakennus työt julkisen huudon kautta, yhtaikaa täällä ja Lappeenrannan Maistraatissa enä huutikuun 27 p. kello 11 e. p. p. vähemmän vaativalle tarjottavaksi urakalle, jillä tavoin että huutajat saavat ilmoittaa vaatimuksensa 1) mainittui töiden kiveellismästä valmistamisesta 13 päivään enä tulevaa syyskuuta ja 2) niiden täyttämistä 13 päivään 1864. Wakauteut urakan taksaukset ovat huutaessa edesannettavat, jillä haastolla, ettei, takauksitta, katkantoa tule huutelle, jotka muutoin ovat Keisarillisen Senaatin tutkimon alaiset. Ja ovat piirroksit sekä kuluksi esitykset urakan halullisille katsettaviksi saapuvilla täällä Maankontoriissa joksiksenä arkipäivänä e. p. p. tämän kuun 11 päivään asti — ja sen jälkeen edellä mainituksa maistraatissa 13:sta päivästä huutoon saakka Wiipurin Maankontoriissa 26 p. Maaliskuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 218

E. Olsoni.

Huutokauppoja.

Lördagen den 4 instundande April kl. 4 e. m., försäljes medelt offentlig, härstädes anställande offentlig auktion åtskillig lösegendom i guld, silfver, möbel, koppar-, messing-, bleck- och jernsaker, lång-, säng- och linnekläder samt diverse; hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 30 Mars 1863.

Wold Älgren.

Julkisella huutokaupalla, joka toimitetaan Raufialan kylässä Saffjärven pitäjässä festiivikkona 1:nä päivänä tulevaa Huutikuun kello 10 edellä puolenpäivää, myydään laivastia "Independent" pelastettuja karkineita, nimittäin: noin 1200 puuta monenlaatuista rautaa felpaamaa talouden tarpeihin, 130 puuta kankirautaa, 35 puuta maskea, 82 kapp. laukkuja 70 puuta nuoraa, 1 laivan ankuri, 73 puuta rautavirjoja ja 60 kplä polttopuita. josta tällä haluamille ostajille tieto annetaan. Raufialassa 26 p. Maaliskuuta 1863.

(2) 2

Fredrik Alfthan.

Yksityisiä ilmoituksia

Ausstellung

von

Oster-Eiern.

Panorama, Chocolat, Dragant, Con-

ferve und Mococo in reicher Auswahl zu den bevorstehenden Oster-Festertagen zu empfehlen;

Die Ausstellung beginnt am Sonntag den 29:ten März 1863.

Sebastian Wild.

Conditior.

(3) 2

Den som vet sig ega främmande gummi-galoscher med sigill på botten ville vara god och i nästa Onsdag den 2 April klockan 7 o. m. hos konditor Durisch göra ombyte.

Pudonnut:

Ein Opernglas ist am $\frac{9}{20}$ d. Monats wahrscheinlich beim Theater Ausgange verloren worden; der ehrliche Finder, wird gebeten selbiges gegen angemessene Belohnung im Hause N:o 46 im untern Stock abzugeben.

Ohden Theaterliikarin laji on $\frac{9}{20}$ päivänä tätä kunta pudotettu luultavasti ulosmenneestä theaterista, — ja rufoillaan rehellistä löytäjää ansaitsemaa palkintoa vastaan sen tuomaan alafertaan tämän lauvungin karkanoon N:o 46. (2) 2

Wuokrataan.

Gården N:o 58 och 61 i Petersburgska förstaden uthyres helt och hållet eller om så åstundas i enskilda qvarter.

Uthyres ett qvarter bestående af sex rum och alla nödiga uthus i gården N:o 93 inom Wiborgska förstaden, och efterfrågas hos Stadstjenar Korpi.

Från 1 Juni 3 torra rum och kök samt nödiga uthus i gården N:o 51 i f. d. fästningen, invid Mottis arfv. gård. Närmare underrättelse erhålles hos Tulander.

(3) 2

Uthyres ett qvarter bestående af sex rum och alla nödiga uthus i gården N:o 67 inom före detta fästningen och efterfrågas hos Carl Sallmén.

(3) 3

Från den 1 Juni ett qvarter bestående af 4 rum, tambur, kök, vedliden och källare i gården N:o 46 inom fästningen.

(3) 3

Myytävänä.

Diverso Möbler, Eqvipager, hästar, körredskap och diverse säljas i anledning af flytning från orten i Wiborgska Förstaden hos kapten Juncker.

По случаю отъезда продается Экипажи, сбруя, мебель и разные вещи на Выборгскомъ Форштадъ у Смотрителя Госпиталя.

Billiga Visitkorts-Albumer

(3) 1

hos J. G. Sundström.

Къ наступающему празднику имѣется выборъ серебряныхъ Пасхальныхъ яицъ. Иванъ Эттингеръ

Å Hanhijoki egendom säljes furu plankor och bräder till billigt pris.

На мызъ Ханхиоки продаются дешево сосновые планки и доски.

(3) 1

God Memma till daglig afhemtning hos W. Syrenius. Boende uti huset gentemot Katholska kyrkan.

Tammerfors Linne lärster, Dreller och Duktyger, samt Åbo-handskar hos

J. P. Albrecht.

Tampereen liinawaatetta, drelliä ja pöytäwaatetta sekä Turun hanjikkoja

(3) 2

J. P. Albrechtilla.

Miehäluwaa suomen ruusta myöpi Wiipurissa Bagelin karkanoissa

(3) 2

Abolf Melander.

Kappalais-wiran toimittaja.

Ett stort urval Tapeter hos

(3) 2

Alenoff.

Wiipurissa, M. A. Billiafussen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. P. Palmgrön.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 14.

Roussu-aika Wiipurissa Päätähensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 4 Suhtif. (23 Maalisk.)

London	36 ¹ / ₄ , ³ / ₈
Amsterdam	178, 178 ¹ / ₂
Hamburg	32 ² / ₁₆ , ⁶ / ₁₆
Paris	380, 381

Torihintoja.

Ruutit 5 rupl. 30 kop. ja 6 rupl., ohrat 4 r. ja 4 r. 30 f., kaurat 2 r. ja 3 r. 20 f., potatit 3 r. 30 f. ja 4 r. tymmyri; woi 13 ja 18 f., suolattu siian liha 10 f., palwattu raamaan liha 4 ja 5 f., suolattu lampaan liha 5 f. naula; suolattu taimen 10 f. ja lohi 10 f., siiat 6 ja 7 f. naula; heinät 20 f. puuta; petäjä halot 1 r. 10 f., koiwu halot 1 r. 40 f. ja 1 r. 30 f., kuusiset 1 rupl. syli.

Wiipurista.

Wallien purkaus-työ on ollut täällä kaiken tämän talwea melkoisella miesjoukolla käymässä ja on purkaus-wäki nykyisin kaiken korkeimman walliferrossen limpuksa kaupunnin itä-nurkalla pitkän kasarmin takana. Se ei ole erinomaista että tällaistuiset työt, olkoon se rakentamista eli repimistä, ottawat tuo tuostakin tihrinta työväestä, ja niin on walitettawasti tässäkin työssä tapahtunut. Muutamia wiikkoja sitte tappoi suuri jäätynyt multamöhkäre lohkeissaan ja pudotesaan yhden miehen ja useimmat owat saaneet pahoja loukkauksia, moni ehkä niinki pahoja että jääpi ikuisesti wikaperaiksi. Waromattomuus on nähtävästi eninnä syynä tällaisiin tapaturmiin. Purkamis-työssä ei ole nyt enää nähty seuraturia sitä tapaa kuin ensin syksytalwesta, jolloin se näytti hirtittämältä, kuin miehet kaitwoiwat juuresta lähtein itsensä wallin sisään ja sieltä ensin kaiken sulan mullan pois ja lohkoiliwat sitte päälyksen kaubian suurissa, huoneiden koloissa tiijuisa alas. Jos sellainen altakaiwettu jäätynyt maa sattuu lohkeamaan ennen aikojansa itsestään, miesjoukon alla ellessä, niin ymmärtää jokainen mikä kauhistus silloin on käissä. — Muutoin kaunistuu ja paranee kaupuntimme tila ja muoto yhä sitä muukaan mitä wallit ja wallihaudat häwiäwät ja uudet kartano-rakennukset Salakalahden ympärillä kohoawat valmiiksi. Ja itse Salakalahdinkin osakseen, tämä ryöpiä lokalahdi, alkaa jo olla waarassa häwitä. Sen häwiämisen aika on luonnollisesti luettava yhteen jaksoon wallien ja wallihautojen häwiämisen kanssa. Jo tänä kewanä nimittäin alotetaan tällä lahdella isoa työtä, tekemään sen poikki isoa tietä. Tien on ottanut urakalla teettääksensä yhti tässä kaupunnissa jo kauwan tunnettu hywin toimellinen yhteisten töiden ja rakennusten urakamies herra Leonoff. Tämän nyt tehtävän tien kaunta tulee Repola niminen kaupunnin osa pääsemään jo tietävästi ensi kesän syyspuolella pysyväiseen yhdistykseen warjinaisen kaupunnin kanssa.

— Pitkin tätä kewanatalwea on kaupuntimme läpi kulkenut paljo nuorta sotawäkeä, rekryyttiä, Wenäjältä Suomeen. Maamiehet näillä seuduin puhelawat ettei sitte viimeisen sodan ole ollut niin paljo

sotamies-fuormain khyditsemistä kuin nyt tänä talwena.

— Hänen Majesteettinsä Keisari on 21 p. viime-kulunutta maaliskuuta armossa-kantanut eron 1:stä päivästä ensi tulewata Heinäkuuta lukein professorille Aleksanteri-yliopistossa, kanslia-neuwsos Johan Wilhelm Snellman'ille hänen professori-wirastansa sekä sen ohessa kutsunut ja määrännyt häntä wiimemainitusta päivästä syyskuun 30 p:ään 1865 saakka olemaan senaattorina ja jäsenenä Suomen keisarillisen senaatin talous-osastossa.

— **Sanoma-lupa.** Kirjapainaja Boris M. Thiesen on saanut nykyisin luvun ruweta antamaan Worin kaupunnissa yhden eli kaksi kertaa wiikossa uutta sanomalehteä suomen kielellä, nimellä „Lännetär, Sanomia Borista.”

Werenlasu ja sen waikutukset.

(Lähetetty.)

Hywin paljon käytetään maassamme werenlasua, etenkin naisista ja nuoresta wäestä, sekä suonen iskulla että kypaamisella kaikenlaisten pienten tautien parantamiseksi ja poistamiseksi. Waan sentähden usiammat niistä, jotka otattawat paljon werta itsestänsä, walittawat pyöryttämistä ja wiilua ja owatki näöltänsä waalakkaat sekä kaikin puolin woimattomat. Se on kaikki liika weren lasu, mikä semmoiset waikutukset tuottaa ruumiisen, waikka eiwät sitä ymmärrä muuta kuin koettelewat semmoisiaki tautia parannella vielä enemmän weren lasulla. Mutta se käypiki turhaan ja vielä enemmän rasitukseksi ruumiille, sillä mistä liaksti otetaan ei siihen niin pian toista siian tule. Kyllä tosin suonen iskeminen ja kypaaminen owat tarpeen muutamissa tautiloissa, niinkuin halwauksessa ja hulluksi tulemisessa, waan ei semmoisissa niinkuin luunwalossa ja mahataudissa sekä monessa muussa, waikka kohta olen nähnyt näidenki wiimeksi mainittujen tautien tähden werta otettawan. Mutta ei ainoastansa liian weren ottamisella hankita tautia, waan myöskin sopimattomilla waatteilla, joiden awaruuden keskellä ihminen seisoo kuin alasti pakkaisessa. Niin myös monilla turhilla huwitukillaki saattaa ihminen taudin itselleen, esimerkiksi tanssilla, josta näet monet henget tanssimisen perästä hikiä ja melkein tukahtuneina juowan kylmää jäistä wettä ja wieläpä itseänsä ulkona pakkaisessa jääbhyttelewän. Onkohan nuo tuommoiset huwitukset hywin terweellisiä? Meille kun on ylhäältä annettu henki sekä ruumis, niin pitäisi niistä pitämän vähän tarkempi waari.

B. G. F—der.

Sananen T. T:lle wiina-asioista.

(Lähetetty.)

Olellisyys on aina sopimaton; se on wallan oikkein kuin T. T. sanoo wäärin käyttämisen tekewän kaikki wääräksi. Saan yhtähywin olla nöyrimmästi kiitollinen T. T:n „huokialle” wastaukselle kysymykseen: Kuinka wiinaa käytetään, ett'ei

se muutu wääräksi wäli-kappaleeksi? Ei kummin-
kaan mahdu se aiwoni, että T. T:n vastaus olisi
uskottawa siinä katsannossa kuin hän sanoo: „nau-
titse sitä niin vähältä että ei se juowuta.“ Jos
kuka waan ei ole wiinalla myrkytänyt, elää paljo
raittiimpana ja wilppaampana sielun sekä ruumiin
puolesta, wiinaa warsin maistamatta, kuin sitä
waikka „wähältäki nautiten.“ Mitä T. T:n epis-
tolan siihen osaan tulee, jossa hän waroittaa: „käy-
tä sitä lääkityksenä kaikkeen siihen kuin lääkärit mää-
räävät, myönnytän hänellä siinä olewan niin oi-
kein, ett'ei sen totuudesta tarwitse ensinkään epäillä.
Oluenki ylellinen nautitseminen on wahingollinen
niin hywin kuin kaikki muuki ylellisyys; mutta ei
se niin wäleen turmele kun wiina. Älköön lufija
luulko, että minä puolustan juopumusta, niinkuin
T. T. näyttää minusta saaneen niin juohtumuf-
selliset ajatukset. Juopumus ei minua ensinkään
miellytä, tapahduoonpa se minä wäli-kappaleen
kautta hymänsä, mutta sanon waan totuuden, että
wiinaa älköön kukaan taitwutaiko „wähältäkään“
nauttimaan, jos tahtoo säilyttää terwettä ruumista
ja sielua. Samoin ovat kaikki muutki, ja kuumen-
tawaiset wälewät juomat, erinomattain wahingol-
liset. — T. T. sanoo rommistaki juowuttawan, ja
moittii ett'en sen pahudesta puhu mitään. Eipä
T. T. tieteni sitä puolustanutkaan, enkä jiten otta-
nut sitä puheikijakaan. Kyllä siinäkään ei ole mitään
puolustamista enemmän kuin wiinassakaan. Mutta
kaikki ne ulkomaalta tuotawat juomat ovat toiselta
kannalta katseltawat, kun wiina, sen puolesta, että
niiden turmelewaisuutta vastaan on helpompi hal-
lituksenfki sotia, kuin wiinaa, joka on sisä-mainen
wihollinen. Sen tietää jokainen joka tuntee wal-
tiolliset ja kansalliset seikat.

Oluen kalleus se näkyy T. T:n mieltä kowin pa-
hoittawan, mutta hän ei näytä pitävän lufua siitä
mikä ihmisen wälemmin wiepi hengelliseen sekä ruu-
miilliseen perikatoon. Jos ihminen menettää omai-
suutensa, ja hänelle jääpi terve ruumis ja sielu,
niin ei hän silloin vielä ole hukassa. Mutta jos
menetetään omaisuus niin, että ruumiin sekä sie-
lun terveys on yhtenä häwinnyt, niin silloin —
ollaan wasta oikeen hukassa. — Se koti-poltton
puolustaminenhan se onki waan nyt monen tärkein
esitys, että muka jokainen saisi warustaa wiinaa,
niin että sitä „piisais kyllin toiseen poltto-aikaan.“
Ett'ei sitä wähyäkään aristettasi, sitä niin hywää
„wälikappaletta,“ jonka avulla moni isäntä hywin
helposti täyttää kalliin palveliain ojennus-welwol-
lisuutensa. Mikä mainion hywä „wäli-kappale“
eikö wiina siinäki katsannossa ole! — Jos wiinan hä-
wiäminen olisi mahdollista, niin ett'ei sitä ensinkään
käytettäsi muutoin kuin lääkärien määräyksestä, niin
tuomitfoot lääkitys-tieteen tuntewat, jos sitä toivo-
minen on **tyhmyys**. — Sanon vielä, että kaikki
juopumus turmelee ihmisen, mutta wälewät, kuu-
mentawaiset juomat kaikkein wälemmin.

Se on mahdoton toiwoa juoppouden enemmän
kuin muunkaan turmion häwiämän kansasta, muu-
toin kun siwistyyksen kautta. — Enkä pitemmältä
kehäa puhua mokomasta asiasta. Jos T. T. ei
vielä nytkään entistä paremmin käsittäisi aikomus-
tani, tämän wiina-astian puheiksi ottamisesani, niin
minulle juohtui mieleen eräs, jo wanha sanan-tapa,
joka hywin sopii T. T:lle jää-hywäisiksi: ne sutor
ultra crepidam.

D. A—n.

Omituisia matka-muistelmia.

(Jatko n:sta 11.)

Ostawäni ja minä ajoimme erästä ihanoilla kum-
piuolisisilla puistoilla ja kufastoilla kaunistettua ja
kowahietaista tietä myöten, mikä wiepi pitkin Elben
juoksua. Waunuisa pääsimme noin puolen tunnin

ajettua Blankenesen lähestölle, mutta sinne perille
wasta jalkasiin. Täällä asuu mäen rinteessä enin-
tään merimiehiä perheineensä siisteissä ja somissa
huoneissansa. Huoneet ovat ympäröityt vähillä
rytymailla aina mäen päällä seisowaan torniin
asti, josta on hywä näkö-ala ympäristölle. Siellä
erään danskalaisen baletti-mestarin seuraan satut-
tuamme, pääsimme, höyryin ja wesiitse pois lähdet-
tyä, omnibus-waunussa Altona'an asti. Tämän
Danskan waltakuntaan kuuluvan kaupungin nimi
merkitsee suomeksi „aiwan lii,“ ja ovatkin sen raka-
talot Hamburg'in huoneista ainoasti aitaus-pis-
teellä erotetut. Katua astuesssa ja hebelmä-kaup-
pitsioilta makeisimpia wälkkoisia kirjokitoa ostettu-
amme, menimme ensin erään tarhaston sisällä tea-
teri-näytelmiä katselemaan, ja sieltä tultua kuu-
limme „Hamburger berg“ nimisessä osassa yhdestä
huoneesta rummun lyöntiä, soiton säweleitä ja huu-
dahuksia, jontähden pistäisimme sinnekin, mutta pi-
kaisesti käännymme taas pois niistä hyppyyäisistä
ja siitä elämästä, jota pikainen katsahdus kuvasi
helwetin omaiin kaltaisiksi. Woipi waan rufoilla
että edes jotkut näistä lufemattomista vielä aika-
nansa uskon kautta wapautettaisi sen Hengen ar-
mosta, joka sanoo: „Waikka syntinne olisimat weri-
punaiset, niin wolwat ihmis-sielut toki tulla taas
lumiwälkkoiksi uhratun Lampaan werestä ja ansi-
osta.“ Entistä wallia myöten, puilla ja nurmi-
kolla reunustettua tietä vielä käytyämme, meni ku-
lin forttieriin sa lewolle. Alamupuolella taas kah-
den kesken, annoimme soudattaa itseämme lawojen
wälitse Elben ruskeata wettä myöten ja nousimme
sitten Elb-mäelle, sen pawiljongista katsomaan salmi-
puolista näköä. Kaikki paikat Saksanmaalla ovat
asukkaat käyttäneet hyödyksi ja kaunistukseksi, ja
joka paikassa wallitsewa järjestys ja puhtaus on
hupainen silmälle. Hywinä osoittajina, käydessä
ulkomaitten kaupungeissa, ovat Baedererin sekä
Zahn'in reisuksirjat.

Hamburg'issa wiivihin mennessä kolmatta wuo-
rokautta, ja aina Schweiz'istä takaisin tullessa taas
saman werran aikaa. Kahdeskymmeneessä muissa
kaupungeissa vähemmin aikaa oltuani, tulee mi-
nun niistä sittemmin myöskin lyhykäisesti waan-
kertoa, mitä luulisin lufioille hupaista olewan. Ker-
ronhan nyt peräkkäin vielä Hamburgista jotain.
Se meidän muistossa pysyvä lämmin pitkä-pou-
tainen kesä, oli minunkin koko sillä matkallani
melkein yhtäläisenä säänä. — Joutessani läksin kau-
nein huwiloin siwun tunnettuun Tohtori Wichern'in
perustamaan „das rauhe Haus“ nimiseen parannus-
laitokseen ennen lewä-perään heitetyille nuorisolle.
Tästä opistosta oli äsken eräs Hanowerilainen le-
wittänyt moite-firjaisen, jota vastaan perustaja
oli kirjoittanut wasta-wäitöksen, jota painettuna
yynnä viimeisen vuosikertomuksen hän antoi minul-
lekin. Huolimattomuudesta (?) hylätyitä nuorukaisia
pyydetään siellä laswattaa vielä kelpo-ihmiiksi, ja
on jo moni sieltä pääsnytkin wanki- taii sairaa-
huoneitten kaitioiksi, taii toisiin toimiin. Ofsi
opettajista käwi minun ja toisen katsojan kanssa,
meille koulu-, rukous-, työ- ja makuuhuoneita ynnä
muuta siihen kuuluwaiosta näyttämässä. Se oli
ehto-puolella, jolloin pojat leikitsivät sen tarhaston
pihalla. Illalla toisien kanssa hotellin balkongilta
loitompana Uudenhorstista nousewia ilo-tulia kat-
sellessa, satuin haastamaan erään reisuawaisen kans-
sa, joka kysyi mistä olen. Wastattuani „Suomes-
ta,“ sanoi hän muualla tawanneensa sieltä kotope-
räisiä oppineita, joilla tuntuu olewan sywällisem-
mät tiedot kun kelpä-mielisemmillä ruotsalaisilla,
ehkä nämä muutoin ovat liukkaammat. Muistoksi
olin ylös-kirjoittanut muutamia siellä katsottawia
laitoksia. Näistä käwiin myös käsitöläis-oppilasten

seurahuoneessa, jossa heille pidetään eri tiedoksia luennoita, neuwotaan piirtämisesä, laulannossa, woimistelussa, ynnä muuta tarpeellista; sanomalehtiä sekä ruokaa ja juomaa saawat he myöskin siellä; kaiffia osallisten vähäistä maksua vastaan. Hamburg'issa myös olewista lasten tarhoista on jo suomalaisillein ilmoitettu. Sinne tullessani oli niiden johdattajatar rouwa Fröbel lupa-ajaksi lähtenyt maalle, mutta toisen kerran satuin juuri kouluihin alkaessa hänen tykö. Itse oli hän kahden neitosten kanssa luonansa uutta semmoista perustamaisillaan, johon ei vielä monta lapsukaista ole ennättänyt tulla, mutta neuvoi hän minut muihin kaupungin osiin. Kolmessa sellaisessa läwin samalla aamupuolella. Hupaista oli nähdä, kuinka kussa fin neljä nuorta mamfelia johdattivat noin 70 neljänneen sekä kuudennen wuoden ikäistä poikaa ja tyttö-lasta järjestettyin leikkien kautta opin teille, ja kummallistakin, miten ne puhtaasti pienet niissä kofta taipuivat, pikku-formillansa heille määrättyä siwästi valmistamaan. Heidän aikansa kello 9:stä 1:teen asti on näissä hywästi käytettynä, sillä äiteinsä ollessa talousten toimisissa, olisivat he jätettyt waan tietämättömämpäin lasten-likkain katsaannon alle, jotka nyt waan saattawat heitä edestakaisin, ollen ne neljä tuntia emäntäinsä apuna. Siellä sain myös näiden laitosten asetukset ja wuosikertomuksen. Ne opettajattaret käywät ensin sitä warten asetetussa opistoossa, ja sitten näissä itseänsä niihin harjoittelemassa. Heistä kuului silloin jo lähteneen parisataa Amerikkaan kutsuttua. Mamfeli sanoi, suomalaisia etelään päin mennessä heilläkin käyneen. Eikä ne palatessa woisiwat maassamme ensin niin asettua, kuin Tapon 32 n:ssa tänä wuonna oli esitelty? (Jatk.)

Wironmaasta.

Rovasti Eduard Ahrens, kirkkoherra Kuussalossa ja paraimman virolaisen kieli-opin toimittaja, syntynyt Revalissa 22 p. maalisk. 1803, kuoli samassa kaupunnissa pikaisesti 8 (20) p. maalisk. 1863.

Sitä tätä.

«Hoonot» Suomalaiset. Ei vaan «Helsingfors Dagblad», joka kuuluu jo viime vuodella todistanu olevansa »hoono» (=huono) suomalainen, vaan myös Suomen Julkis Sanomat olivat Otavan aikoinaan ilmoittamista keräämisistä hädän-alaisille Pohjolaisille saanna »paljo yli (mycket öfver)» 30 tuhatta ruplaa, vaikka Otavassa selvästi sanottiin: »paljo kolmatta» kymmentä tuhatta, s. o. paljo yli 20,000. — Koska tämä kuitenkin, Dagbladilta etenki, voi olla todellinen eikä ainoastaan tekois hairaus, niin emme siitä virkkaneet mitään. Waan äskettäin tämä sama kunnioitettava sanomalehti, kääntäessään Otavasta erään kirjoituksen, tekee »kieliset valta-kumoukset» valtakunnallisiksi kumouksiksi (»stats-hwälfningar»); ja tämä väänös meidän täytyy ojentaa, että ei siten hr. kanselinuovos, professor Snellman, jonka kumouksista puhe on, tulisi väärin syytetyksi. Mitä omaan itseemme vaan koskee, heitämmä sikseen.

Kuulutuksia.

Wiipurin läänin maawiljelys-seuran funnioitetut jäsenet tulfoot festiwiikkona 22 p. ensilähenewäistä Suhtikuuta, kello 5 jälkeen puoli-päivää kokoon yhteiseen lisä-kokoukseen Wiipurin kaupungin sossiteetin-huoneesen festustelemaan tähän asti seuraturun tawan sowliaisuudesta niin hywin Maastolan tilalla kuin myös maanwiljelys koulussa, ja tutkimaan Johtofunnalle tehtyä wuokra-tarjousta näille kumrasellein. Johtofunta toivoi että seuran jäseniä, tämän asian tärkeyden suhteen, lähestyisi niin useita kuin mahdollista on, samati kehoittaa Joh-

tofunnalle eslin tuomaan esityksensä. Wiipurissa 30 p. Maaliskuuta w. 1863.

Johtofunnan puolesta:

B. Jndrenius.

R. J. Forsberg.

Genom förrre innehafvarens död är brandvaks Korporals besättningen i St Petersburgska förstaden blifwen ledig; och äga hugade sökande till sagde tjenst anmäla sig vid brand Kommissionens sammanträde å Rådhuset den 30 instundande April klockan fem efter middagen, försedde med frejdebevis och intyg öfver innehafvande yrke. Wiborgs Rådhus den 31 Mars 1863.

Exofficio

J. G. Heinrichius.

Medelst offentlig auktion, som anställes inför Magistraten Lördagen den 11 instundande April kl. 11 f. m. utbjudes, till den minst fordrande:

1:o Underhållet, sopningen och rengöringen af stadens gator och allmänna platser på fem års tid, räknadt ifrån den 13 instundande Maj; samt till den mestbetalande:

1:o Höafkastningen från bulevarden å S:t Anna.

2:o Stadens muhlbete och vallandet af stadens boskap.

3:o Restaurationen i Stads promenaden uti S:t Petersburgska förstaden;

4:o Arrendet af 1870 qvadrat samnar staden tillhörig mark invid tomten N:o 191 i S:t Petersburgska förstaden, på fem års tid, räknadt från den 1 instundande Maj; samt

5:o Källaren under gamla Rådhuset, på fem års tid, räknadt från den 1/13 nästkommande Juli, allt på sätt vid auktionen närmare uppgifves; hvarom hugade spekulanter, hvilka böra præstera antaglig borgen för åtagandens fullgörande, underrättas. Wiborgs Rådhus, den 18 Mars 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

(3) 3

J. G. Heinrichius.

Suutokaupassa, joka Magistratin edessä tapahtuu lauantaina, tulewan Suhtikuun 11:tenä päivänä, tarjotaan vähemmän waativalle:

1:o Kaupungin katupalstojen tanterein siivoaminen kewäällä ja lakaseminen kesällä, sekä maantien osten parantaminen rautalla sulan aikana, kolmeksi wuodeksi. — Jos niin hyödyllisemmäksi näyttää, jaetaan nämä työt ja katupalstat eri osiin ja annetaan ne useimmille urakkamiehille; ja enemmän maksawalle:

1:o Heinänteko Terwaniemen ryhtimaassa.

2:o Kaupungin karjalaitumet.

3:o Rawinnon pito Aninan ryhtimaassa.

4:o Uusi kaalimaan saareke Liitannurmella, ja

5:o Kellarit wanhan kuntasuoneen perustuksessa. Tästä, sekä että urakkamiehen pitää antaman takauksen toinsa täyttämisestä, halukkaille tietoa annetaan. Wiipurin kuntasuoneessa, Maaliskuun 18 päivä, 1863.

Magistratin puolesta:

Robert Örn.

J. G. Heinrichius.

Yksityisiä ilmoituksia

Måndagen den 13 innevarande April anställes den åttonde och sista af de för innevarande vinter subskriberade baler.

(2) 1

(Gefandst.)

Herr Louis Mühr, auf dessen vortreffliche Leistungen die Petersburger, Revalsche und Narwasche Zeitung d. 3. aufmerksam macht, und diesen Künstler wegen der Präcision in der Ausführung und Mannigfaltigkeit der Biëcen bestens empfiehlt, ist in unserer Stadt eingetroffen und gedenkt Sonntag seine erste Vorstellung im Theater zu geben. Der reiche Beifall und die allgemeine Anerkennung, deren sich Herr Mühr in vielen Städten erfreute, stellen uns einen genussreichen Abend in Aussicht, weshalb wir die Vorstellungen dieses Künstlers der Theilnahme des Wiburger Publicums bestens empfehlen.

Ausstellung

von

Oster-Eiern.

Panorama, Chocolat, Dragant, Con-

ferwe und Mococo in reicher Auswahl zu den bevorstehenden Oster-Feiertagen zu empfehlen;

Die Ausstellung beginnt am Sonntag den 29:ten März 1863.

Sebastian Wild.

(3) 3

Conditior.

Med högvederbörligt tillstånd
förevisar undertecknad
från Tisdagen den 7 till och med
Söndagen den 19 April 1863
i Guldsmed Golins gård uti nya Stadsdelen
ett stort

KONST-PANORAMA,

bestående af Europas förnämsta, vackraste
och största städer,

tillika med en dertill arrangerad Exposition.

Föreställningen består af följande innehåll:

- 1:o. Slaget vid Solferino den 3 Junj 1859 i Italien.
- 2:o. Staden Frankfurt a M. i Tyskland.
- 3:o. Staden Genua i Italien.
- 4:o. Staden Sevilla i Spanien.
- 5:o. Paris, hufvudstaden i Frankrike.
- 6:o. Slaget vid Volturno den 1 Oktober 1860 i Italien.
- 7:o. Staden Mailand i Italien.
- 8:o. Barcellona i Spanien.
- 9:o. Le Havre Quain i Paris.
- 10:o. Utsigt från Palais Royal.
- 11:o. Palatset Concorde i Paris aftaget från Tuilleri gatan.
- 12:o. S:t Cloud-parken i Paris.
- 13:o. Toulon i Frankrike.
- 14:o. Staden Venedig i Italien aftaget från S:t George.

Ifrån Torstagen den 9 förevisas
nedanstående nya stycken:

- 1:o. Constantinopel.
- 2:o. Venedig.
- 3:o. Skeppsbrott af Lyonnais den 3 November 1836.
- 4:o. London
- 5:o. Gamla Jerusalem.
- 6:o. Ett Winter landskaps stycke.
- 7:o. Stotzenfels i Preusen.
- 8:o. Hamburg.
- 9:o. Bombardement vid Sveaborg.
- 10:o. Ett Jägarstycke för Jagtvänner.

Priserna äro 25 kop. s:r, då hvar och en er-
håller en expositionsartikel af större eller
mindre värde, samt 10 kop. utan någon
expositionsartikel.

Panoramat hålles öppet från kl. 4 till 10 eft. m.

Skolbarn emottages i kost och qvarter hos Demoiselle
Hällström som flyttar till höstterminen till staden. När-
mare öfverenskommelse kan ske i gården N:o 121 i
Wiborgska förstaden. (3) 1

Ångskåp och Dusch samt Badstuga alla Tisdagar, Thors-
dagar, Fredagar och Lördagar; Måndagar, Onsdagar då
derom tillsäges före kl. 12 föremiddagen.

Obs. Dusch erhålles varm och kall efter behag.
L. T. Catani.

Palmelukseen haluawa.

En person som eger praktik uti landtbruket och som
i flera år, å ett och samma ställe innehaft inspektors
befattning önskar sig till instundande vår eller höst flytt-
ning dylik tjänst; hedrande betyg om dess uppförande
skola presteras, om svar godhetsfullt inlemnas uti förseg-
lad biljett till K. R. å tryckeriet der dessa blad utgifves.
(2) 2

Palmelukseen halutaan.

Diffi isäntärenki (renki-woutti,) joka woi edesnäyttää hnwän
atestin ja on taitawa maawiljelyksessä, saa paikan, kun il-
moittaa itsensä
(3) 1
S. Hingon tykö
Säiniöllä.

Wuokrataan.

Ifrån den 1:sta Juni uthyres ett qvarter i nedra vå-
ningen af gården N:o 42 i f. d. fästningen bestående af
4 rum, kök, tambur och Skafferi; närmare underrättelse
erhålles hos Anders Thesleff.

(3) 1

Observera!

I gården N:o 18
i S:t Petersburgska första-
den, uthyres ifrån den 1 Juni tvenne
qvarter, bestående hvardera af tre rum, sal, kök,
varmt skafferi, tambur, del i källare
samt nödiga uthus. Hvar-
om närmare
med ägaren
F. Hiekisch.

Ifrån den 1 Juni uthyres 2:ne för ungherrar passande
rum i Schuschins gård inom f. d. fästningen, antingen
med eller utan mat och uppässning. Mindre skolbarn
emottages äfwen i kost och qvarter från nästa höstter-
mins början. Öfverenskommelsen sker med
Caroline Weber.

Från 1 Juni 3 torra rum och kök samt nödiga uthus
i gården N:o 51 i f. d. fästningen, invid Mottis arfv.
gård. Närmare underrättelse erhålles hos Tulander.
(3) 3

Uthyres från den 1 Juni uti förra Halonens gård N:o
193 i S:t Petersburgska förstaden 3 rum med kök och
uthus. (2) 1

Inom fästningen: ett stort rum, efter 4 rub. s r i må-
nader på 2:ne månader, eller till 1 Juni; närmare un-
derrättelse hos hr. faktorn å tryckeriet

Illyytämänä.

Suofialla hinalla myyhdään rutii- ja lauran olfia Mäa-
talan howissa.
(2) 1
Jon. Åkerblom.

Å Hanhijoki egendom säljes furu plankor och brä-
der till billigt pris.

На мызѣ Гаухиоки продаются дешево сосновые
плашки и доски. (3) 2

Tammerfors Linne lärfter, Dreller och Duktyger, samt
Åbo-handskar hos

J. F. Albrecht.

Tampereen liinawaatetta, drelliä ja pöytäwaatetta sekä Tu-
run hanffioja
(3) 3
J. F. Albrechtilla.

Hiikifuiwaa suomen ruista myöpi Wiipurissa Bagelin far-
tanoissa
(3) 3
Adolf Relander.
Kappalais-wiran toimittaja.

Ett stort urval Tapeter hos
(3) 3

Alenoff.

Nya dubbla fönsterramar öfver 6 fot höga finnes 8 par
till salu, till billiga priser, uti Stadstjenaren Korpis gård
N:o 93 i Wiborgska förstaden. (3) 3

Wiipurissa, M. A. Zilliatuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Silliafussen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme posti konttoreissa

N:o 15.

Perjantaina 10 päivänä Huhtikuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 7 Huhtik. (26 Maalisk.)

London	36 ¹ / ₂ 7/16
Amsterdam	178 ¹ / ₄
Hamburg	32 ⁵ / ₁₆ 1/4
Paris	380, 381

Wiipurista.

Rospuutta on pahimmillaan; näinä päivinä on ollut oikiat sulatus-päivät. Tänäpäivänä on wenäen pitkäperjantai. Raupuntilaisia lufioitamme keloitamme tarffaamaan mitä eräs jalempänä olewa kuulutus puhuu ja waroittaa wieras-uskolai-
sille wenäen firkkoon menemisestä päästäis-yönä.

Tuli-palo.

(Jatko n:sta 12.)

Mutta melkeen tähän aikaan, ehkä vähäisen en-
nekin, nousi herra Gyllendeg ylös tuoliltansa, pani
suurella hartaudella rukous-kirjansa lufon taakse,
rukoili Jumalatansa ja meni wuoteelle. Päiwän
kaikki tapaukset olivat hywin ilahuttaneet hänen
mieltänsä ja hänen kaswonsa paistoivat ilosta
sekä tytywällisyydestä kun hän sängyösä istuen
meti päähänsä yömyssyä ja sammutti kynttilän.
Kohota hän nukkui ja näki kauniin unen. Hän oli
muka seisowinaan werstassansa ja katsoen kuinka
saffrani-rinkelit paistuivat uunissa. Sitten otti
hän pellin uuniasta, täytetty rinkeleillä, ja näethän
jok'ainoa rinkeli loisti kun kulta, painoi yhtä wer-
ran kuin kulta, olivin kulta. Hänen unensa kesti
kauvan ja oli yhä kaunis.

Mutta tähän aikaan juuri lähestyi kenraali apu-
weljeneen hänen rappuijansa.

Hywin tuskallisina odottivat nämät molemmat
tässä muutamia hetkiä kellojen soitantoa. Wi-
mei-
mein kaikui pamaus, sitten toinen, kolmas; kellon-
soitanto alkoi kaikessa synkkydessänsä ja siinä sa-
massa kaikui kaikissa katu-kolkissa huuto: „tuli on
wallollaan pakari Gyllendeg'in kartanossa!” Ken-
raali towerinensa rientsivät herra Gyllendeg'in kam-
mariin.

„Tuli on wallollaan,” kiljasivat molemmat yht'ai-
kaa, „ylös, ylös! onko kuka täällä sisästä, ylös,
ylös, ihmiset, ja joutukaat ulos!”

Tämä julma huuto tuli herra Gyllendeg'in kor-
wihin juuri siinä hetkessä, kun oli ottamassa rin-
keliä uuniasta pois, muutamit pöydällä olivat jo
jäähtyneet ja hän katseli ilolla kellertäviä rinkeli-
tän-
sä, hän luuli olevansa taiwaassa. Tämä huuto
ei mahtanutkaan hawauttaa häntä tykkänään, niin
kovaasti oli hän wangittu onnellisessa unessa; ja
mutta kuitenkin hämmen-
si tämä hänen unensa. Yht'

äkkiä häwisiwät rikkaudensa ja onnellisuutensa; äs-
ken luuli hän olevansa taiwaassa mutta nyt hor-
nassa. Hän oli muka muuttunut suureksi leiwäksi,
ja loikoi tässä huonossa tilassa leipä-lapioilla, wal-
mis uuniin pistettäväksi. Sulman suuri oli fun-
nioitetun pakarin hätä. Hän oli vielä täysi-mie-
linen, ja näki hywin hywästi waaransa, ja hän
koetteli kaikkia woimia ponnistaa vastaan. Hän
oli-
lii-
hyönyt pään poikki Sannalta, jos waan olisi
woinnut. Hän koetteli haastaa hänelle tuskas-
sansa, mutta fielen-
sä ei taipununna. Sanna ei
kuullut häntä, ei tuntenut häntä, hän seisoi törötti
waan nenä noessa uunin edessä niinkuin tawalli-
sesti, hänellä oli jo leipä-lapio kädessä ja oli wal-
mis työntämään leiwän Gyllendeg'in samaan uu-
niin, johon niin monta kertaa tätä ennen oli työn-
tänyt ruis-leipiä. Wanha pakari oli wiho wiimi-
sissä tuski-
ssaan. Hän koetteli katsoa sällihinsä,
kun ei woinut haastaa, hän näytri sällillensä wä-
listi uhkaawaisia, wälisti rikkoilewaisia silmiä, waan
kaikki oli turhaan, Sanna oli hymmättämätön, hän
oli töllö. Wiimein, kun oli jo uunin reunassa
ja tunsi kuuman polttawan hipiänsä, pönnisti hän
itsensä wiimeisillä woimillaan niin hirmuttomasti
että hän oikeen todella wuoteelta lötkähti ylös ja
joi lattialle seisomaan.

„Woi saakeli sinä sen hiton konna!” huusi hän
täyttä kulkua, „paistatko minua eläwänä, raato?”

Tämä hawelsittu huuto, jonka yhdistystä jonkun
edellisen kanssa pojat ei millään tawalla woineet
aawistaakaan, pelästytti heitä hirmuisesti. Mutta
herra Gyllendeg alkoi herätä unestaan, siunasi it-
sensä ja hiipi synkkä-pimeässä jälleen sänkyynsä.

Mutta ennenkuin wanha ihan felfesi, rohka-
si Kenraali taas mieltänsä ja huusi uudestaan herra
Gyllendeg'in korwaan: „tuli on wallollaan.”

„Hywät imeiset,” sanoi pakari walittaen ja ru-
koillen, „auttakaa minua etten pala eläwänä. El-
kää surmatkaa minua ja elkää ottakaa pois minulta
wähäistä, jonka olen jäästänyt, minä raukka. Ju-
mala warjelloon minua, kuinka saan suoje-
luffi wä-
häisen hiiwan, jonka Sanna eilen juoksi ympäri
kaupunnin ferjäämässä. Hywät ystämät, minä en
näe teitä, waan tunnen teidän hywä-mielisyytenne.
Mitä minun on tehdä? Alkää jättää minua hä-
däksäni. Herra warjelloon minua, palaako kar-
tanoni?”

„Elkää lörpötelkö turhia, herra Gyllendeg, aika
fulun,” huusi kenraali, „pankaa toffelit jalkohinne
ja tätki ympärillenne ja tulkaa ulos, sillä tässä
maksaa minutti ihmisen eloa.”

„Niin, niin, hywä ystäwä,” sanoi herra Gyl-
lendeg, istuen paikallansa, „tässä maksaa minutti
ihmisen henkeä; waan mistä saan toffelit ja tatin,

mies poloinen? Maantielle joudun minä ja mie-
roominen on loppu kaikesta."

Maa ja taivas olisivat voineet pudota yhteen
ja herra Gyllendeg olisi jäänyt kuitenkään istumaan
siihen mässä hän istui, jos hän vaan olisi jätetty
itseksensä. Mutta hänen molemmat kiusaajansa, jotka
hoksasivat tämän ja jotka eivät suinkaan sallineet
hänen uneksia lämpymässä kammariassa, tempasivat
tähän sangyhtänsä, kääriivät sen hänen ympärillensä,
laittoivat waikka waiwalla sukut ja tohvelit hä-
nen jalkaansa ja huusivat: eteenpäin, marsch! Run-
niallista pakaria talutettiin ikään kuin uhri-lam-
masta ja kohta tuli hän porstuaan ja kylmään,
joka tilaisuus ei ollut paljon parempi leipä-lapi-
alla olemista.

Run ensimmäinen wihu-puuska kohtasi häntä owa-
awateessa, oli ikään kuin olisi selwinnyt tykkäänään.
Sillä nyt muisti hän että hänen pitäisi koetella
pelastaa tawaroitansa pois tulen wallasta.

"Malttakaat, hyvät ystävätkä," sanoi hän ja ko-
etteli pyrkiä irti saattajistaan, "minun täytyy men-
nä Sannan luokse hetkeksi."

"Mitä teillä siellä on tekemistä?" kysyi kenraali.

"Minä tahtoisin kuulustella," vastasi herra Gyl-
lendeg, "mihinkä hän hulluudessaansa on pistänyt
wähäisen hiivan, jonka eilen kerjäsivät. Näethän,
hyvä ystävä, jos se palaa poroksi, niin en huo-
mena voi paistaa leipiä, minä mies poloinen."

"Eikää hulluteko, herra Gyllendeg," sanoi ken-
raali, "arweletteko leipiä paistaa; eihän teillä
huomena oo pakartuppaa eikä uunla. Kaikki on
jälloin tuhaksi palanut."

"Kaikki tuhkana, voi riemua!" jatkoi herra Gyl-
lendeg ja lankei tunnottomuuteen, josta ei San-
nan hätä-huudot, joka ryöpsähti syölistä kassi kass-
saa kainalossa, eikä kellojen soitto eikä poikien huu-
taminen voineet häntä herättää.

(Jatk.)

Rotimaalta.

Se iloinen sanoma, kertoo Suometar, tuli
menneellä wiiikolla, että tohtori J. G. Forsman
(Orjo Koskinen) on nimitetty yhteisen historian
professoriksi yliopistoomme.

— **Suomalaiseen aatelis-säätyyn** on men-
neen Maaliskuun 10 p:nä armoissa korotettu Suo-
men yliopiston rehtori, kanselineuwo ja professori
Abolf Edward Arppe ynnä hänen lapsensa
ja jälkeisensä niistä suurista ansioista, joita kan-
selineuwo Arppe on osoittanut rehtorin-wirkaa hoi-
taessa. Samoin on myös maawiljelys-neuwo Jo-
han Gustaf Schatelowitz ynnä hänen lapsensa ja
jälkeisensä korotettu aatelis-säätyyn.

— **Arwonimi.** — Menneen kuun 10 p:nä on
H. R. M. antanut maawiljelijä Johan August
Essen'ille kanseli-neuwoksen nimen ja arwon hänen
osoitetuista kansallista ansioistaan.

— **Säämingistä** 4 p. Maaliskuuta. Eufiesani
Otawan 7:ttä n:roa, huomaittiin kuin eräs pitäjäläi-
sistämme kirjoittaa yhtä ja toista, joissa en ym-
marrä mitään kohtaa walheeksi. Mutta näkyy kui-
tenki että eräs toinen ottaa puollustaaksensa ja
wäittää saman lehden 9:ssä n:ssä ensimmäisen kirjoit-
tajan puhetta walheeksi, erittäinkin näkyy koulumes-
tarin kohta häntä pernalle pistävän, jonka luul-
takseni pitää lähes pyhimpänä welwollisuutenansa
sitä puollustaa. Kummassakko nyt näistä kahdesta
on totuus, sen heidän yleisön tuomittawaksi, vaan
ennen kuin asian laittaa menen haastelemaan ja
yleisön silmään eteen asettamaan, en voi olla an-
tamatta luuloani ilmi, että "Suomalainen" ei voi
olla muu, kuin nykyisen koulumestarin lähinen suku-
lainen, (lähimmäistensä lempokin nuolee) koska on

perättömään puolustukseen käynyt, ynnä täyttämään
täyttämättömiä welwollisuuksia; vaan minfään asian
en luule seisovan puheessa, vaan itse työssä.

Sentähden olen ottanut eteeni kehnon woiman
perästä selittää mistä tyytymättömyys tässä asiassa
pitäjäläisistämme hallitsee, jotka jo alkawat nähdä
että oppi on talonpojalleni tarpeellinen, eikä hei-
täkään ojaan kaada. Hywin kaunomiehellä katsowat
miehet lapsuutensa aikaa, jonka ehkä myöhyään näkewät
menneen mitättömään; nyt soimaawat sydämessänsä
silloin olleita pappiansa, koulumestariansa ja muita
asiaan kuuluvia, vaan mitäs siihen auttaa, jällellä
jätetyt päivät, edessä on enemmän työtä, alkää enää
seisofa irtoinna käsin ja ammolla suin, tartutaan weif-
foset asiaan käiksi, sillä sen tiedämme tarffaan että
sen pää ei tule pestykki, joka itse ei saunaan mene;
katsokaamme tästä lähtien perään ett'ei koulumestari
kappojamme ilman saa, joka kirkkoherran kautta on
se huokein asia maailmassa. Siitä ei tule mitään
jos "Enfiktalaisen" kansa päiwitämme kipiää pää-
tämme, johon kolaus on käynyt, ja taas se on ai-
wan yhtä mitätöintä jos "Suomalaisen" kansa
käymme suuhawilta tekemätöintä työtä tehdyksi sa-
nomaan, kumpanenkin on luultakseni kuin rupiais
sepillä tuulta pieksämään.

Entisten koulumestarien tapana olifiin se, että
syksy-talwesta hevos-lamullaan ajaa ympäri pitä-
jää muka ansaituita saatawiansa ylöskantamassa;
jokainen, ehkä bienolla ylönkatseella, ei ainoastaan
maksowat herra koulumestari kappansa, mutta
sillä siwussa katsowat vielä muorit että saada kou-
lumestarin armaalle rouwalle vähän käsitöitä (ei
hänelle pelto kaswa) sekä pellawaa, willaa että
hamppua, kuin myös jotakin keittämistä ja tuomi-
sikfi lihan palan, sillä kattusa on kansan käsi; kaikki
tämä ei olisi ollut laitettawaa, vaan walitetta-
wasti ei kaikki nämät edut ole tehneet sitä waiwu-
tusta kuin oikia-tuntoiselta ihmiseltä olis woinut
odottaa, joka wiissiinki olisi ahferoinut woida saa-
dakseen palkita tätä hänen runfasta elättämistensä,
eikä suinkaan olisi syönyt leipäänsä ilman ansiota.
Nyt jos joku näitä kohtia ei tuntisi, luulis että totta
kaikei he niinkuin koulumestarit ja muille kansa-
laisille owat kaikkein ensin pitäneet sen silmämäärä-
nä että — se ei ole hyvä jos joku wirkansa työt
laiskasti tekee, vaan walitettawasti ei sitä ole
muistanee. Kohta joululta on alkaneet kylän lu-
wut, siellä owat käyneet, enimmästi jos papit ja
luffarit owat olleet leikkilisiä — aiwan niiden hupina,
ja seurafunnat on ainoastaan 10 ja aina 25 tyn-
nörin palkalla jywissä, ilman muita saatawia, pal-
kanneet edellä mainituille warfinaisia käskyläisiä,
johon enimmästi on koulumestarin wirka seisattu-
nut, surkkaa kyllä! Tämminen käskyläinen vielä
luulee olleensa mies paikallaan, ehkä asian tarfai-
tus on lafana oikiaasta päämäärästä. Näin enite
on tapahtunut meidän rakkaassa isämme maassa
muuallakin, onkos se ihme jos se niin olis käynyt
meillekin. Kuitenkään pyyhän nöyrimmästi että
kansalaiseni eiwät panisi sorron ale niitä jotka sitä
ei ole ansainneet, sillä "sekalainen on seurafunta",
niinpä opettajatkin owat sekalutta, kufin omanfa
tuntee.

Jo 4 taikka 5 vuoden tienoille sitten aljettiin
pitäjäseemme tuumata uutta fiertawää koulumesta-
ria, jollenfa määrättiin palkaksi 1 kappa ruista
joka tilan sawulta ja 1/2 kappaa joka mökiltä; pal-
welus asetettiin haettawaksi, hakioita ei ole ilmaan-
tunut kuin kaksi, siis yhtä wajaalla, enkä luule nii-
denkään olleen mieluisia vastaanotettawia; sittem-
min siitä ei ole kuulunut mitään, lieneeköhän pa-
pistolle meidän asiamme mitätöin, wai owatko kofa
seikan jo unohtaneet; kuitenkään koska näin haifeita

muistoja on entisajoista, niin en luulisi sananpaltella joutavan nukkumaan.

Juho Tuomaanpoika.

Puolasta.

Lennätin-sanomat 2:lta p:ltä tätä kuuta tietävät että valtiollinen mieli Frankassa on jo kokenaan kääntynyt Puolan suhteeseen. Franka on hylännyt kaiken mielimaisensa Puolan vapauttamiseen, ja päivää myöhemmin tullut lennätin-tieto myös ilmoittaa, että kapinan pää-hallitus Puolassa on päättänyt lopettaa kapinan ja antanut käskyn kaiken väen värväämisen taukottamiseen. — Niinmuodoin olisi kapina Puolassa loppunut. Mitä Puolan kansa tällä kapinalla itsellensä on saavuttanut, on vielä tietämätöntä muulle maailmalle. Kapinan ylimäisemmistä päälysmiehistä on Langiewicz ollut suurin ja mahtavin. Hän tekeytyi ja hänet tehtiin sentähden yllinvaltiaaksi (diktatoriksi), mutta hän oli tuskin ennättänyt saada tämän päävallan kuin Venäjän sotajoukot alkoivat kokea suuria voimiansa yhteen, ahdistamaan päätälauten häntä ja hänen väkilaumaansa. Siinä tilassa täytyi Langiewicz pysähtyä kovaan tappeluun monessa hänen eduksensa huonoissa tilapäissä ja seuras oli, että hän itse vaimopuolisen adjutanttinsa kanssa hävisi eräänä päivänä pahasti voitetuista väkilaumastaan. Hänen luultiin ensin lähteneen tiedusteilemaan paikkoja, vaan pian kuitenkin luultiin että hän oli mennyt yli rajan Galiziaan ja että hänet siellä on eräs itävaltalainen upseri ottanut vangiksi, waikka hän liikkui wieraalla nimelläkin. Silloin wiettiin Langiewicz Tarnowaan ja siitä Krakau linnaan kaitset-tawaksi. Langiewicz syyttää toista mahtavaa kapina-päälliköä, Mieroslawskia, tämän huonon menestyksen suhteeseen, sillä Mieroslawski tahtoi myös päästä ja julisti itsensä diktatoriksi, selittäen hänellä siihen olleen oikeuden jo ennen Langiewiczin nimitystä. Langiewicz syyttää Mieroslawskia rajattomasta, alhaisesta kunnian himosta ja siis maanpetoksesta, ja niinkuin lennätin-sanomasta 2:lta p:ltä t. k. nähdään, niin on myös kapinan pääkomitea Puolassa (Warshowassa) julistanut Mieroslawskin lintu-tilaan, s. o., että hänet saa ampua ken lystää, maan petoksesta. — Mitenkä lie neekin nyt asiat Puolassa, mutta eripuraisuuden syntyminen ylimäisten päälysmiesten välillä kaitsissa niissä maisissa milloinkin on kapinoita ollut, on pian aina ollut se kompastuslivi joka pahimmat pilat asioiden menolle on tehnyt. — Mitä Puolaan muutoin koskee niin on Pietarin sanomista nähtävä että entinen Suomen genraali guvernööri greivi Berg on nimitetty apulaiseksi sotawäen ylimäiselle päälykselle Puolassa, S. K. K. Konstantin Nikolajewitschille, sekä että genraali Ramsay on saanut cron wirastansa sota-päällikkyydessä kiuuloisuuden tähden, armollisella luvalla päästä ulkomaille paranteille. Genraali Ramsay on myös saanut kunnianarvoisesta palveluksestaan S:t Aleksander Newskin kunniamerkin briljantti-koristuksella.

Lennätin sanomia. Wienin lehtien lennätin tieto, tullut 4 p. Huhtikuuta, ilmoittaa seuraavasta: Ruhtinas Gortschakoff on länsi-waltojen lähettiläille antanut sen selityksen, että S. K. M. Aleksander II nyt, kuin Puolan kapina on tullut tukehutetuksi, ahkeropi, yllin neuvoihin molempien Puolan maasta osallisten valtojen kanssa, lahjoittaa Puolan alamaisille sellaiset myötteen (institutiomer), jotka näyttävät Euroopalle, että Puolan alamaisten hyvä on Venäen hallituksella yhtä lämpymästi sydämellä kuin waršinaisten venäen alamaistenki. Pieni anne (amnesti) ei ole waršinaisesti luvattu, vaan uskotaan olevan toivottavana.

Tassa,

laskettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Venäjältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Huhtikuussa 1863.

Tynnyri rukiita 6 r. 60 f.; tynnyri kauroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 15 f. ja 2:n sortti 10 fop. leivissä; hienot wehnäjauhot 1:n sortti, 9 leiviskän painawa säkki 12 r. 50 f., 2:n sortti 9 rupl., ja leivisköttäin 1:n sortti 1 r., 2:n sortti 75 fop.; ruisjauhot 1:n sortti 8 r. tynnyri, ja leivisköttäin 1:n sortti 65 f.; tattari ryynit 11 r., hirs ryynit 1:n sortti 15 r. ja 2:n sortti 14 r., ohran ryynit 10 r. ja kauran ryynit 10 r. tynnyri, manna ryynit 1. r. 40 f., perli ryynit 1 r. 20 f. leivissä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisältävä kuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hienolaatuinen wehnäleipä 10 f. naula, $\frac{1}{2}$ naulaa 5 fop. ja $\frac{1}{4}$ naulaa 2 $\frac{1}{2}$ f., ruisleipä 5 f. naula, 2:n sortti 2 $\frac{1}{2}$ f. naula; 1 naula Suomen 1:stä sorttia täällä teurastettua hyvää paisti-lihaa 8 fop., 2:nen sortti eli hyvä foppa-liha 6 fop. ja 3:8 sortti eli huonompi samallinen 4 fop. naula; suomen suolattu liha 1:n sortti 6 fop., 2:nen sortti 5 fop. ja 3:8 sortti 4 fop. naula; suolattu sian liha 1:n sortti 15 fop., 2:nen sortti 12 fop., tuores sian liha 1:n sortti 15 fop., 2:nen sortti 12 fop., salustettu sfincku 16 fop., salustamaton samallinen 14 fop. naula; lampaan liha 1:n sortti 10 fop. 2:nen sortti 7 fop. naula; wäskän liha 1:n sortti 8 fop., 2:nen sortti 4 fop. naula; tuores woi 25 fop., ja ruuan valmistukseen kelpaawa woi 20 fop. naula; liinawoi 20 fop. naula, ja 1 naula suolaa 1 kopekka.

Wiipurin Maastuasssa, 30 p. Maaliskuuta 1863,

Viran puolesta

J. G. Heinrichus

Förteckning öfver qvarliggande bref vid Wiborgs Postkontor från Februari månad d. å.

Rekommenderade:

Mari Backlund; E. Grischenoff. Anna Haverin, Fredrik Ivanoff; I. Maksimoff; A. Michailoff; Lektor P. Nokolin; I. Pliapenoff; Mari Roiha; A. Wirkki; W. Wolkoff.

Utländska bref med lösen:

Charles Hobron; Abrh. Kolhonen; Carl Löfström; I. Normand; Matts Wennström.

Orekommenderade inrikes bref:

Brasin, Sofi Bergholm; Ant. Bisvig; Samuel Frei; M. Livkonen; J. Koskelainen; Mari Ovetschkin; Fr. Linke; H. Reuskonen; Mari Hittunen; And. Kilpiainen; Alex. Reidolf; O. Keinonen; Gustaf Tornekosk.

Retournerade bref:

Handl. Patigin; rekom. Dmitr. Wolotzky; Kath. Stukoff och Johan Nyymalm.

Kuulutuksia.

Emedan det tillopp af fremmande trosförvandter till Grekisk-ryska församlingens kyrkor härslädes, hvilket ofta plägar äga rum under påsknatten, icke blott i allmänhet inverkar störande på församlingens andakt, utan särskildt innevarande år, då nämnde församling inom gamla stadsdelen begagnar en provisionel kyrka af ganska små dimensioner, skulle förorsaka en odräglig, kanske vådlig trängsel, nödgas kyrkoföreståndarene härmedelst vänligen anhålla att församlingen, såväl i allmänhet, som specielt under instundande påskhelg måtte ifrån sagde besök förskonas, äfvensom att enhvar, som genom sin bildning och samhällsställning dertill äger tillfälle, måtte upplysa den obildade delen af befolkningen om det opassande och råa i förberörde sträfvande att af gudstjensten, hvilken form denna ock må antaga, göra sig ett skådespel eller tidsfördrif. Wiborg, den 7 April 1863.

A. Ivanoffsky.

M. Tichanoff.

Kreikka-venäläis seurakunta tässä kaupungissa on mielihavalla huomannut että tavallisesti Pääsiäis-yönä joukko wieraita uskolaisia tunkeifsee hänen kirkkoihin ja tawattomalla käy-töfsekkälänsä siellä tekee haittaa seurakunnan hartaudellen. Sentähden, ja koska tällaiset wieraat nyti, kuin wenäläis-seurakunnan Jumalan-palvelus pidetään pienessä wara-kirkossa kaupungin vanhassa osastossa, saattaiswat toimien hämmentävän, sentiesi myöskia waarallisen ahdingon, kirkon-wanhimmat tämän lautta pyytawät että wieras-uskolaiset, etenkin kohta tulewain pääsiäis-ryhien aikana, heittäiswät käymättä wenäen kirkkoissa, ja että kaikfi ne kunnioitettawat kaupunkilaiset, joiden siwistys ja kunnallinen olento siihen tilaisuutta antawat, koetteliin opettaa ja neuwoa alhaisempaa kansaa, kuinka sopimaton ja raaka se on, että Jumalan-palveluksessa, olkoon hänellä ulko-muoto mikä tahansa, että näytelmää ja turhaa ajanvietettä. Wiipurissa, Huhtikuun 7:tenä p. 1863.

A. Swanoffsky.

M. Tichanoff.

Hänen Ohjaisuyhtensä Kenraaliguvernöörin käskystä Wenäjän Kenraalikonfuli-wiraston Konttoossa siinä antaman esityk-

sen johdosta, olfoot asianomaiset firjanvaihtelijat tämän kautta muistutetut ei ainoasti että varustavat postissa suomalaisille merifutijoille ja muille ulkomailla oleville maanmiehille lähettävät firjansa selvillä adresseilla, kuin myös että maksavat postirahan semmoisten firjain edestä, jos lähettäjät toimivat ja vällykseen merkitsemisellä ilmoittavat että firjat, vastaanottajille laittamisen suhteen, ovat postisaitteesta menopaikossa jätettävät Venäjän konsuli virastoille, jotka eivät ole welpaat maksamaan postirahaa yfityisten firjenvaihtelijain edestä. Helsingissä, postiohtokunnalta, 12 p:nä Maaliskuuta 1863.

Räslyn mukaan:
Aler. Tanninen.

(3) 2

Postiohtokunnan Sihteer.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som den 13 innevarande April kl. 11 f. m. här anställes, komma de inom Saima kanals område å Haukkavuori berg befintliga, af färd skadade träd, uppskattade till ungefär 500 samnar ved, att till den mestbudande försäljas, med vilkor, som vid auktionen närmare bestemmas. Wiborgs Landskontor den 4 April 1863.

B. INDRENIUS.

E. Olsoni.

Julkisen huutokauvan kautta, täällä maankontorisissa 15 nykyistä huutokautta kello 11 e. p. p., tulee Saiman kanavan maalla Haukkavuorella tulleita wahingeitetut puut, arvatut 500 kyleen, enimmäen maksavalle myytäväksi, ehdoilla jotka auktionissa tarkemmin määrätään. Wiipurin Maankontorisissa 4 p. Huutokautta 1863.

B. Indrenius.

E. Olsoni.

N:o 867

Yksityisiä ilmoituksia

Måndagen den 13 innevarande April anställes den åtonde och sista af de för innevarande vinter subskriberade baler.

(2) 2

BAL

till förmån för handtverkar pensions-kassan, anställes Tisdagen den 14 (2) April i Societetshuset. Entrée biljetter å 75 kop. för herrar och 25 kop. silfver för damer, säljas vid ingången. Början sker kl. 8 eft. midd.

БАЛЬ

въ пользу ремесленной пенсионной кассы дается вторник 14 (2) Апрель въ домъ благороднаго общества. Визеты по 75 коп. для кавалеровъ и по 25 коп. для дамъ, продаются при входѣ. Начало 8 часовъ по полудни.

Härmed tillkännagifves att expositionen af vinsterna vid det den 18 de April 1863 kl. 3 a. m. till förmån för härvarande Fruntimmersförening skeende lotteri börjas den 15 och fortgår ännu den 17 och 18 innev. månad från kl. 10 f. m. till 6 e. m. uti Societetshuset.

Der hiesige Frauen Verein macht hiemit bekannt, daß die Ausstellung, der Gewinne, für die zum Besten der Waisen Anstalt bestimmte Lotterie, am 15, 16, 17 und 18:ten April 1863 von 10 Uhr Vormittags bis 6 Uhr Nachmittags, und die Verloofung am Sonnabend d. 18 April um 3 Uhr Nachmittags, im Societäts-hause statt finden wird.

Здѣшнее общество разпорядительныхъ дамъ снмъ извѣщаетъ, что выставка выигрышей лотарей для здѣшняго сиротскаго дома, назначена въ домъ благороднаго общества 15, 16, 17, и 18 сего Апрель. съ 10 часовъ утра до 6 послѣ обѣда а разыгрышъ въ среду 18 же Апрель въ 3 часа послѣ обѣда.

Palmelukseen halutaan.

Ofsi isäntärenki (renki-wouti,) joka wei edesnäyttää hymän atestin ja on taitawa maawiljelyksessä, saa paitan, kun ilmoittaa itsensä

H. Sinen tytö
Säinölä.

(3) 2

I tjenst åstundas en driftig och pålitlig hushållerska, närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

Palmelukseen halutaan wirtää ja päälleluotettawaa emännöitsijää (hushollaskaa). Tarkempaa tietoa saadaaan firjapainosissa.

Wuokrataan.

1:stä p:stä Kesäkuuta yläferrassa 7 eli 8 huonetta hyöfin kanssa sekä tarpeelliset ulko huoneet ja kellari, ulosnäkö me-

rellen. 1:stä p:stä Toukokuuta karkanoissa N:o 231 Karjalantien kadun varrella Pietarporin lopotiassa 3 huonetta hyöfin kanssa ja ulko huoneet.

Johan Bäckman.

Ett qvarter bestående af sex mindre boningsrum, kök, tambur och förstuga, matboda, ved och wagns lider, stall och fähus, is och rotkällare samt en rymlig bagarestuga byggnad, belägen i yttersta ändan af S:t Petersburgska förstaden i Wiborgs stad med vacker utsigt och sundt läge, uthyres ifrån den 1 Juni 1863. Närmare underrättelse härom erhålles af

Abt. Häggberg.

En Sommarvilla, bestående af 4 rum, kök och nödiga uthus, vid Lietjärvi sjö och Saima kanal, 20 verst kanalvägen från Wiborg. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs Bokhandel.

(3) 1

Uthyres i gården N:o 111 midt emot Paradplan, ifrån den 1 Juni ett qvarter af 4 rum med kök.

(3) 1

I gården N:o 40 vid paradplan uthyres tvenne rum, med tambur och skild ingång, hvarom på stället får närmare underrättelse.

En våning, bestående af 5 rum, tambur, kök, tvenne kontor, källare och vedlider uthyres från d. 1 Juni; att efterfrågas hos

Iversen.

Eine Wohnung von 5 Zimmern, Vorzimmer, Küche, 2 Schulsan, und Holz-Sarai ist vom 1 Juny zu wermiethen, und zu erfragen bei

(3) 1

Zwersen

Nu genast i Wiborgska Förstaden den Corsiniska gården N:o 132, hvilken tillika säljes för mycket billigt, efterfrågas hos

W. von Karm.

Myyntäwänä.

Billiga Visitkorts-Albumer

(3) 2

hos J. G. Sundström.

Till salu: gården N:o 231 vid Karelska gatan i S:t Petersburgska förstaden. Om pri-et öfverenskommes med Joh. Bäckman.

Die neue

S:t Petersburg-Lübecker Dampfschiff-fahrts-Gesellschaft

zeigt hiermit an, daß während der bevorstehenden Navigation die bekannten Räder-Dampfschiffe

„NEVA“ und „TRAWE“

von S:t Petersburg nach Lübeck jeden Sonnabend gehen und eine regelmäßige wöchentliche Fahrt unterhalten werden.

Wenn es die Witterung gestatten wird, beginnen die Fahrten mit der

„Neva“ am 20 April a. St., von Lübeck, 27 St. B:burg.

Der Preis für die Fahrt nach Lübeck Erste Klasse 35 Rbl. — Zweite Klasse 25 Rbl. exclusive Beköstigung.

Kinder unter 10 Jahren zahlen die Hälfte.

Das Comptoir der Gesellschaft befindet sich in Petersburg am englischen Quai an der Ecke des Samiatin-Pereulok im Hause der Commerz-Gesellschaft Nr. 20.

(6) 1

Wiipurissa, M. M. Zilliatuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 15.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Kieliseikka. Gräs kirjoittaja sanomalehdessä Wasa Bladet antaa sen ilahuttavan tiedon, että Wiipurin Howioisuus kysymyksessä, miten suomi saataisiin wirtakieleksi, on yhdistynyt Wiipurin suomal. kirjallisuus-seuran ehdotukseen. Turun Howioisuus on sitä vastaan kääntynyt kielikomitean kuuluisan enemmistön puolelle. Mitä maamme kolmas eli Waasan Howioisuus on tehnyt, sitä kirjoittaja ei tiedä, mutta hän toivoo ettei Waasan Howioisuus ilmoita mieltään vasten koko maan ajatusta tässä asiassa. Myös Kuopion tuomiokapituli on ehdotellut 8 vuoden perästä kaikki kirjoitukset suomeksi.

Karkulaisia. Kolme mustalaista ja kaksi muuta myös kowasti raudoitettua wankia säilytettiin kaupunkin wankihuoneessa, ollen poliisikammarin kansja seinä seinässä. Yöllä vasten viime torstaita nämä weitikat taittoivat laukfukseen ja rautalewyllä wäristettiin oween kolme kortteria korkean ja kahden laukun lewyisen reiän, josta mustalaiset ja yksi heidän toweriaan ryömiwät ulos ja ovat vielä siinä tiellä. Koin kello kolmen aikana yöllä pisti se jätelle jäänyt wanki reidstä ulos, mutta alkoi kolkuttaa poliisikammarin owea. Kowasti kolkutettua awantui owi ja kysyttiin mitä asiaa. Wanki poloinen pyysi lämmempää yöstä, walittaen entistä siä kylmäksi, kun „kamraatit“ mennessään olivat unohtaneet tufeta reikää kiini. Namulla löydettiin neljän miehen jälet Witsataipaleen jäällä, mutta samalla jäällä myös wiinalla täytetyn tynnyrin ja miehen latti wieresjä. Salamiinan kulettajan luulaaan katsoneen näitä neljää hiljaan hiipiwää tullimiehiä ja niin siitä säikähtyneen, että jätti wiinat sekä lattiinsa jäälle, jos ei asia tarkemmin tutkittua vielä pahemmaksi käänny. Näistä karkulaisista lewitettiin tieto lii kyliin, ja erään torppaan, jossa kaksi miestä ja waimo olivat torstai-iltana wasta saunasta tupaan tulleet, tulisi kaksi karkulaista ja meni wät saunaan kylpemään. Mutta torpan wäki tiesi niitä olewan neljä ja sanotaan pelwoessa odottaneen niitä kahta näkymättömää karkulaista, kunnes weitikat olivat kylpeneet ja aistasta warastaneet waatteita sekä muuta mitä tarwittoivat.

Wähän selitystä

(hra H. K. Kelle.)

(Lähetetty)

Te olette äskes Otawassa muistaneet minuasi wähefellä nuhteella. Olin muka „asiaan jangen wähe koskewia pisto-sanoja höystöksi mättäen, — kokenu wastustella Wiipurin kirjallisuus-seuran jostenki yleisesti — hyweksittyä ehdotusta Suomen wirta-kielen seikassa,“ ehk'ei meillä olisi ollut „syitä narkästyä“ siitä. Että olimme siitä narkästyneet on suuri hairaus. Ja jos olisitte „tarkemmin lufenu“ mitä olemma asiasta wirttaneet, luulemme, ettei olisi tarwinnut meidän, Seuran ehdotusta wastaan tefemiä, muistutuksia sanoa „panettelemiseksi“

ja „pisto-sanoiksi.“ Kuitenki on myöntäminen, että sentieji liian lyhwesti ajatussemme seuran ehdotuksesta lausumme, kun näet monta asiaa pakkautui, johon siinä kirjoituksessa äijän wähän tahdoimme wastata. Sentähden panemme tähän lisäksi wäheän selitystä.

Muistanette, että se meistä nähden ei ole niin jangen tärkeää ja asiaan waiwuttawaa, jos se niin yleisesti waadittu määrä-aika tehdään wähän lyhemmäksi eli pitemmäksi kun minä olemme ehdotelleet. Ennen olkoon wähän pitempi kun liian lyhyt. Koska Wiipurin seura mielestämme ei liioja waatinut, mutta pysyi kohtuudessa, niin ehdotuksensa juuri sentähden, meidänki katsoessamme, on yleensä hyweksittäwä. Mutta eihän siitä kuitenkaan seuranne, että joka temppu siinä on sattunut niin jantilleen, ettei muistutuksen lomaa enää olisiikaan. Se oli kahdessa kohti kun rohkenimme siitä muutamain sanan wirtkaa.

1) Wiip. Seura, niinkuin Emäseura Helsingissä tekee ajan suhteen eroituksen riita- ja rikos-asioiden välillä. Tätä wälitystä pidämme tarpeettomana. Kumpaaaki laatua on helpompia ja waikeempia. Mutta milloin käypi mitä riita-asiata hywänjä suomeksi kirjoittaa, kyllä silloin rikos-asiainki kirjoittaminen käypi. Tämä ajatussemme ei ole juuri eilesestä. Me emme itse kirjoittaneet suomea ennenkuin w. 1856. Mutta kuitenkin saman vuoden lopulla ja alusta vuotta 1857 uskalsimme kirjoittaa erään, ehk'ei hywin pitkän, murha-asian suomeksi. Emmekä sinikaan olisi vielä silloin menneet waikeempia riita-asioita suomeksi suorittamaan. Sillä niissä usein tuodaan paljon ja pitkiä kirjallisia selityksiä, ruotiksi kirjoitettuja, joita ei ole aina niinkään helppo suomentaa.

Tietysti Wiipurin seura, niinkuin seura Helsingissäki ei tahdonut rikos-asioiden wuoksi, antaa enemmän aikaa, muusta syystä, kun että muutos niiden suhteen ei woisi ennen tapahtua, sillä tutkinto-kirjat niissä wälillä ovat kanteen alaiselle milt'ei vielä tärkeempiä kun riita-asioissa. *) Eikä toinen ajatus siitä seikasta jätte suorastaan kuulunut asiaan?

2) Toiseksi taisimme riita-asioiden rajoittamisesta sanoa, että se on melkeen tarpeeton, eikä sitä kuitenkaan woi tehdä niin tarkasti, ettei olisi epäilyksen ja kiistan lomaa siinäki; se esim. on hywin lewäperäinen määräys, kärkeä kaawan mukaisia asioita ennemmin kirjoittaa suomeksi. (Emme taiten muista miten lienee sanamme sattuneet olemaan,

*) Kyllä kai jokainen tietää, että riita- sekä rikos-asioita on helpompia sekä waikeempia. Siis olisi kymmenen vuoden kuluttua ne molemmat pitänyt kirjoittaa suomeksi. Mutta kun suomenkielisten kirjuriin puutos ehkä woisi waiwuttaa haittaa kirjojen walmiiksi saamisessa, niin muutamit katsoivat tarpeelliseksi vielä wiitenä wuotena kirjoittaa joitakuita kirjoituksia ruotiksi. Jotakuita oli siis wiiteentoista wuoteen jätettävä ja kun useinki wälikärajat panewat rikos-asioiden papereille kiirettä, niin esiteltiin ne viimeksi suomenkieliksi kääntymään. Toim. muist.

meillä näet ei ole se firjoitus nyt käsisä). Eihän sekään muistutus mahda olla niin wallan vaarallinen. Mutta se eikä pisti, ett'emme ymmärtäneet, emmekä nytkään oikeen ymmärrä, mitä niillä „oikeuden liitto-firjoilla" tarfoitettiin. Siihen emme mitään taida. Voimme kuitenkin sanoa, että sitä mainitsimma senki vuosii, että olimma toisen kansa joutuneet fiistaan noista rikka-ruohoista. Kun kirjallisuusseuran päätöksessä oli sopimattomia ja epäselviä nimityksiä käytetty, mitä sitte ei voisi tulla äffinäisempien firjoittajien käsi-aloihin? Se meillä silloin mielessämme oli, waikk'ei sitä sanomalla sanottu. * Kyllä tosin Seuran mietinnästä, millaisena se Otavan mukaan, sitte „ylös pantiin," saisi koko joukon sopimattomia nimityksiä. Mutta ei aiskamme anna, eikä mielemme te'e semmoista tarfoitelu- eli karfinta-wirkaa pitämään.

Ett'emme kuitenkaan suomme puhtaaksi puhuneet Seuran lausunnosta, voimme nyt tässä mainita. Seura pyysi, ja sen mukaan on jälestäpäi moni muutehnyt samate, — ett'ei muka wafinaista tuomaria ja muuta wirsa-miestä suomalaisiin paikka-funtiin pantasi, ennenkun asetua asiasta annettu on. (Millä sanoilla tätä sanottiin emme muista.) No, — mikä tällä oli tarfoitus? Eihän seura warmaankaan ajatellut, että tästä pyynnöstä tulisi lopullista päätöstä, ennenkun koko ehdotuksesta, se on asetuksen annettaessa?

Lopuksi voimme sanoa, että paljon enemmän meillä olisi sanomista muutamia niitä perustus-lauseita vastaan, jotka löytyvät Helsingin seuran lausunnossa. Eikä tulemmehi siitä puhumaan, — waikk'emme itse ehdotuksesta taida wirkkaa mitään.

F.

* **Lyhyt vastaus:** Ensimmäinen lyhyt ilmoitus Wiipurin kirjallisuusseuran mielteistä, joka oli minun tekemäni ja luettavana Otavan n:ssa 2, ei virka »kaavan mukaisia asioita,» — miten hr. F. tässäkin sanoo, — vaan siinä oli puheena »pienemmät paperit, joillen voipi olla sama kaava, esim. kiinne-kirjat, sovinnon- ja liitto-kirjat, uhkasakko-tuomiot, kuulutukset, takuun ynnä kaikki muut todistukset,» ja siitte, kuvernöreistä puhuttaessa, »sama-kaavaiset kirjoitukset: immissioni-kirjat» j. n. e. Eikö siis toisen sanojen semmoista vääntelemistä, kun se tehdään pilkkaamisen elikkä irvistelemisen vuoksi, saada jo sanoa »panettelemiseksi» eli »pistosanoiksi»? — puhumatta sellaisista hr. F:n kysymyksistä (Suom:ressa) noista mainitsemista »sovinnon- ja liitto-kirjoista», kuin, muistaaksemme: »kenen kanssa oikeus käypi sovintoon eli liittoon!» — Muuhun tässä hr. F:n kirjoituksessa tavattavaan minun varmaankaan ei ole vastaaminen; ja siis nyt lopetan sillä ystävällisellä lisä-selityksellä että noilla tuomarien kaava-kirjoituksilla, joista hr. F. niin ankarasti kysyy, emme tarkota muuta kuin, sanalla sanoen, semmoisia kirjoituksia, joillen hr. F. jo kuuluu käyttävän painetuita kaavoja, ja että, samote kun ennen, kunnioitamme hr. F(orströmiä) suomalaisen lakikielen paraimpana tukena, edistytäjänä ja kartuttajana, nykyään, — vaikka emme soisi keltäkään ilmestyvän itse-valtaisuutta eikä liikaa arkuutta, toisten eriäviä mieli-aloja suhteen. — Suomettaresta, 31 p. maalisk., näkyy että Wähäkyrössä, jossa Suomalais kielen uuras tutkija J. A. Lindström on pappina, ollaan samallaisessa anomuksessa, kuin tåkäläisen Kirjallis seuran, käytetty ihan samoja sanoja kuin nuo Otavan n:ssa 2.

H. K. K.

Omituisia matka-muistelmia.

(Jatko n:sta 14.)

”Mä outo muukalainen waan,
Don tässä maailmassa”. — A. O.

Kohdattuani Hamburg'issa vielä tuttuwan Suomesta, läksin seuraavana aamuna hänen seurassansa Berlin'iin. Rautateillä kulkeissa on ruokajat etenkin niissä paikoissa, joista niitä pitkiä waunuin-junia höyrynsä monelle haaralle eroaa. Näissä minuutittain odottawaksi määrättyissä ko-meissa huoneissa on sille niistä eri-luokkaisista waunuista tulwailwalle ihmis-joukolle hywä päivällinen jo edeltäpäin valmistettu, ja jota tulee kiireimmittäin syödä, sillä siitä maksettua, jo lähtö-merkit kuuluvat, jolloin kufin katsokoon numeronsa ja joutuloon paikoillensa. Toisissa pysähdys-paikoissa on matkalaisella tuoskin aikaa sammuttaa janoansa. Tällä meidän matkalla oli myös Ruotsin kuningatar seuroineen, lähtewä jollekulle terweyden lähteelle. Noin kuudennella tunnilla Preussin pääkaupunkiin ennätettyämme, tilasin ajajan, joka wei minut määrättyyn asuntoon. Sama kuski oli luwannut wiedä waunuisansa pari muuta reisuwaista. Heti noussin niihin eräs ruotsalainen ewersti nuoren rouwansa kanssa, jotka, kuultuaan minun olewan Suomesta, siwisteliwät tahi kufailiwal kansani, kenen meistä tulisi asettantua perä-istuimelle, — sillä tahtoi hän osoittaa sitä kunnioitusta, jota hän sanoi kansalaisisansa vielä wallitsewan suomalaisia kofiti. Maamieheni ja minä otimme kufin kammarrimme Meinhardin hotellissa, joka on „unter den Linden” nimisen leweimman ja kauneimman kadun warrella. Sinä iltana menimme yhdessä pienempään ryytimaassa olewaan teateriin, jossa ensimmäinen näytelmä kuwaeli kuningasta Fredrik Wilhelm toista ja hänen aifuisia kentraaleja. Katsojien joukossa oli paljon punakaularisia Preussin upseeriloita, melkein samanlaisissa unihwormuissa kuin meillä saman wertaisia wenäläisiä sotiloita nähdään. Suuremmat teaterit oliwat kesaikana päästö-aihana vielä suljetut.

Päätettyäni waan lyhyen ajan wiipyä Berlinissä, waikka täälläkin olisi ollut paljon katsomista, menin seuraavana aamuna, ystäwäni erottua aifvillensa, ensin eläin-tieteelliseen museumiin. Sen läheisöllä on suihku-lähde, joka korkealle suitsuttaa wettä, mikä sitten kauniisti putoaa wannaansa. Berlin'issä on myöskin katuin-alainen weden juokfutus kaupunkilaisten tarpeeksi, josta nämät suitsuttajatkin owat johdatetut. Mainitun museon saleissa nähdään hengettömiä täytetyitä luontokappaleita, järjellisesti asetettuina luokkain ja tahi laatuinsa jälkeen, suurimmista pienimpiin: petoja, lintuja, kaloja, käärmeitä, sanalla sanottu, kaikenlaisia maassa ja meressä tawatuita elämiä, yfii tahi pari kufafin lajia. Mitä ei ropningilla woi täyttää, sitä säilytetään wäkiwiinalla täytetyissä laupurkkiloissa. Näitä nähtyäni, meninpä katsomaan samoja elämiäkin. Niitä on kaupungin ulkopuolella monta wirstaa laweassa puutarhassa. Portilla pääsy-piletin lunastettua, näet ensin suuressa rautalangasta kudotussa häkissä joukon monenlaisia apinoita ja marafattia, hyppien ja kufi-fuen offilla ja nuorilla sekä hiefalla, ja hupaisasti syöden, mitä sowliaasta katsojat niille antawat. Sen wieresä olewassa lämmitetyssä huoneessa näet suuria käärmeitä ja muita sitä ilman-alaa alati tarwitsewia elämiä. Siitä ulos tultuasi, kuulet taas tarhaston monelta haaralta eri eläinten ääniä. Tuossa ensin rähiisee molemmalla tienpuolella seipäihin fiinitettyjä wälkeitä, harmaita, ruohonpäisiä ynnä punertawia papukaijia, joiden siwäntäpaista syöntiä myöskin on hupainen nähdä. Mina wähä nmafsan päässä nähtywfet wiitta-patsaat ofoit-

tawat käweliätä minne sitte kääntyä, että hän numeroista ja nimistä waarin ottamalla saisi kaikkia nähdä. Kohta joudut melkoiseen kiwikartanoon, jossa elehwantti asuu, talliinsa kahleilla kiinitetynä. Mies päästää hänet irti, ja saattaa hänet katottomaan saliin, niitä pisteen välitse tirkistelemiä wieraita terwehtimään ja heille konstiansa näyttelemään. Myykähyttäen suuri-formaista mutta pieni-silmäistä päätänsä, samassa myös hiwuttaen pölkkymäisiä ja suttimaisia jalkojansa kiwilatilla, tottelee tämä suurin ja passunahkainen kesityetty eläin käskiänsä komentoja, ottaa kärsällensä waatteen, jolla ympäritse pyyhkäisee itseänsä, seisoo tanafasti walloliisilla puu-palaisilla, wälistä niistä nuorottain kohohtaen jonkun jalan, ja osoittaa muistakin taitojansa, joihin se on taipuwa. Toisessa kohdin näet muuratuissa kuopassa muntamia äriseviä karhuja, jotka wälistä pysäyksellä kahdella jallalla, wälistä puuhun nousten, tankeemuista uhkawaassa asemassa, odottawat, että ylä-reunalla seisovat heille jotain haukattawaksi wisataisiwat. Tässä ei sowi kertoa, mitä jokainen woipi eläintiede-kirjoista lukea kaikista näistä. Mainitsen waan, että täälläkin on eläviä haetuita kaikista maista, niin kuin jalopeuroja, hirwejä, susia, repoja, lintuja, y. m., kaikki eri-aitausten sisällä, ja tarhan lammitoissa liikkuu walkeita sekä mustia joutsenia, hanhia, sorssia, ynnä muita kummallisia eläviä. Siinä on myös rawinto-maja käweliöille.

Ulkoesä takaisin kaupunkiin, kuulustelin siune menewätä omnibusta ja sainkin semmoisessa tilan. Mutta jonkun ajan ajettuamme, eipä se ollutkaan Berliini, waan sen soma esikaupunki „Charlottenburg,” johon jouduin; mutta mitäpä tuosta, kun ei erinomaista kiirettä ollut, sainhan toki sitäkin nähdä. Nyt istuin nudestaani omnibus'in katolla olewalle penkille, nähdäkseni, takaisin ajaessani, paremmin sitä huwiloilla ja rhytimaillo täytettyä ympäristöä. Eräs wanha posteljooni jutteli siinä toisille, kuinka nuden aikaisen laitosten kautta paljon sielläkin on parantunut siinä ajasta, jolloin postitkin vielä walmaloisesti kulkiwat huonoilla teillä. Populla iltaa käwelin niillä kaasuilla walaistuilla kaduilla, etenkin lehmusten alla, jossa erittäin, niinkuin suurissa kaupungeissa tawallisesti, walitettawasti paljon tyttöjä näkee leweisä kinnoliineissä. Tässä mainion kauniissa pääkaupungissa on, setawäki yhteen luetuna, melkein 3 kertaa enemmän asukkaita kuin Hamburg'issa, eli yhteensä noin 480,000 henkeä. Jätettyäni jäähywäiset maamiehelleni, läksin toisena aamuna rautatiellä eteenpäin.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Wirolahdesta 25 p. Maalisk. Täälläkin pitäjäsämme on kaikella lemmellä harrastettu Suomen kieleemme saantia oikeus- ja wirka-kieleksi. Wiime wiikolla suostuivat pitäjämme kunnioitettawat herrat kirjoittamaan nimiänsä sen anomus-kirjan alle, jonka he aikowat laittaa suuressa alamaisuudessa sen Helsingissä kokountuneen komitean lausuntaa vastaan keisarilliseen senaattiin. Täällä onkin ei yksin toivo waan luottamuskin saada sulon Suomekme äitin kieli sitä parempi mitä pikemmin käytettäväksi niissä tiloissa ja keskuuksissa mitä kansan kunnia waatii, ja että se siis saisi rauhallisesti kukoistaa Suomekme walta-istuimilla ja opetus-loissa lastemme lasten iloksi ja hyödyksi.

Tapahtui täällä sunnuntaita eli 22 p. wästen yöllä tätä kuuta Riiskilahden kylässä wähempi tulipalo, jossa meni tuhaksi talonpojan Kristian Ollin tupa kammarin kanssa. Walkean sanottiin päässeän huolimattomuudesta irralleen, kuin heittiwät maata

käytyänsä päreen palamaan, jossa se ei tarfon palanut ennen kuin se tipahti lattialla olewiin lastuihin, ja sytyttäen ne palamaan, syttyiwät uunissa olewat päreet myöskin, josta kiipeä uuniin päällä olewiin kapincisiin ja aina wälifattoon. Sisällä olijat kumminkin pelastiwat henkensä. Rukfuneen wäen herätti kitterä sawu ylös, eikä muuta turwaa kuin ikkunaesta alastoina ulos. — Raja pitäjässä Säkijärwellä Sataman kylässä tuli yksi peuran wälikka Helmikuun aikoina ammutuksi. Sitä ei tiedetä mistä tämä kauhainen wieras tänne on, hairahtunut, jossa se surmansa sai eräältä pyssymieheltä metsässä olewalla pellossa. — Ensimäisen kesä-linnun, kiurun, kuulimme tämän kewään terwetuliaisiksi lirittelewän suloiesta säweltään 24 p. tätä kuuta. Muutoinkin on ollut ilma aina kesään päin.

J. Ah—n.

Kuulutuksia.

Hänen Ohjaisuytensä Kenraalikuwernöörin käskystä Wenäjän Kenraalikonsuli-wiraston Kontossa siinä antaman esityksen johdosta, olkoot asianomaiset kirjainwaihdeliat tämän kautta muistutetut ei ainoasti että warustawat postissa suomalaisille merikulkijoille ja muille ulkomailla olewille maammiehille lähetettävät kirjansa selwillä adresseilla, kuin myös että maksawat postirahan semmoisten kirjain edestä, jos lähettäjät toiwomat ja pääslykseen merkitsemisellä ilmoittawat että kirjat, vastaanottajille laittamisen suhteen, omat postilaitoksesta menopaikoissa jätettävät Wenäjän konsuliwiraatoille, jotka eiwät ole welpapäätt maksamaan postirahaa yksinwisten kirjainwaihdelijain edestä. Helsingissä, postiohtokunnalta, 12 p:nä Maaliskuuta 1863.

Käskyn mukaan:

Uler. Tanninen.

(3) 3

Postiohtokunnan Sihteeri.

Yksityisiä ilmoituksia

Concert und Probe.

Den geehrten Mitwirkenden im Concerte die Anzeige, daß Mittwoch d. 13 Abends 7 Uhr grosse Probe im Saale des neuen Gymnasiums und Donnerstag d. 16 April Concert sein wird.

Anzeige.

Eine hübsch gelegene und gut gebaute Heimath mit gutem Boden und alle zur Feldarbeit nöthigen Inventarien wird zu 10,000 Mk. verkauft. Zu erfragen im Houbergschen Hause, im untern Stock, Thüre rechts.

Stråhättar emottagas, såväl till tvättning som förfärdigande, af undertecknad, boende i Guldsmid Golins gård. Mathilda Grönholm.

Пиженоподписавшаяся, живущая въ домъ Голина, принимаетъ Соломенные шляпы какъ для стирки такъ и заготовления.

(2) 1

Матильда Гренгольмъ.

Vördsam Anmälan.

Undertecknad, som numera vunnit Allernådigt tillstånd för inrättande af möbelfabrik i denna stad, får härmedelst rekommendera sig hos den vördade allmänheten. Ackuratess, skyndsamhet och möjligast billiga priser skola, såsom jag hoppas, förskaffa mig allmänhetens förtroende och talrika kunder. Min bostad är i all. Handlanden Aleneffs arfwingars gård i närheten af ryska kyrkan i S:t Petersburgska förstaden. Wiborg den 16 Mars 1863. C. G. Hammarlund.

Ergebenste Anzeige:

Nachdem wir Allernädigt Privilegium zur Eröffnung einer Meubel-Fabrik hieselbst erteilt worden, nehme ich mir die Freiheit solches einem Geehren Publikum ergebenst anzuzeigen und wage ich zu hoffen daß Akurate und prompte Bedienung, wie auch möglichst billige Preise mir das Vertrauen des Publikums erwerben und zahlreiche Kunden verschaffen werden. Meine Wohnung ist im Hause der Aleneffschen Erben unweit der russischen Kirche in der S:t Petersburger Vorstadt. Wiburg den 16 März.

(3) 3

C. G. Hammarlund.

Matts Mansika.

(3) 2

Frankfurter försäkringsbolag,

F. W. Mielek.

Brandförsäkrings Bolaget,

Bandholtz & Co.

FF. von ELLENB.

(3) 3

En i sin matlagning kunnig hushållerska önskar att vid större eller mindre tillställningar tillaga mat, i brist deraf att få plats i något bättre hus. Närmare hos smedmästare Fagerman.

Observera!

Fiichisch.

23

(2) 1

(3) 2

(3) 2

(3) 2

(2) 2

GRAVERADE PITSCHAFER

(10) 1

(6) 1

(3) 3

(2) 2

G. G. Stembergin: Kirjoituspöytä:

Surunkaisten Opetuskirja. Monin Harjoitus-käsi- ja lasku-
kirja. W. M. von Zweigbergs 1 M. 20 penniä.

Est Petersburg=Vilbender Dampfsschiff- fahrts=Gesellschaft

„NEVA“ und „TRAVE“

(6) 2

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen salli: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tältä vuodelta 3 marffaa ja 40 penniä sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a n n:

Billiakulsen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikkissa maamme postikonttoreissa.

N:o 16.

Perjantaina 17 päivänä Huhtikuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 10 Huhtik. (29 Maalisk.)

London	36 $\frac{1}{4}$ $\frac{5}{16}$
Amsterdam	178 $\frac{1}{4}$
Hamburg	32 $\frac{1}{4}$ $\frac{9}{32}$
Paris	380, 38 $\frac{1}{2}$

Wiipurista.

Pitäjä-kokousten järjestämisestä tekee Pohjois-maalaiasten seuruus ehdotuksen vuosikertomuksessa, joka on luettava Dulun W. Sanomissa. Me niin tärkeät pitäjän-kokoukset näillä paikoilla sekä monessa muussaki paikoilla Suomea vaatiivat tosin tulla nykyistä parempaan järjestykseen. Me olemme mainituista lehdestä tähän lainanneet tämän ehdotuksen ja toivomme, että lukijamme edes joskus paikoilla ottavat seurataksaan tätä meidän mielestä laugen sopivaa ja hyvää ehdotusta.

Maantiet ja niiden forjans.

Tulevien waltio-päiwien 52:sen kysymyksen kohdassa f tahtoo hallitus kuulla säätyjen mieltä ja yhteistä keskustelemista asiassa, miten maatalan omistajat wapaantettaisiin tienteon welvollisuudesta taikka saisiwat huojennusta siinä, ja hallitus on sitte antama tarpeen mukaiset säännöt tässä asiassa. Että teiden päiwä päiwältä lisääntyminen ja niiden ihan määräämätön forjans on maawiljelyksen suurimpia esteitä ja rasitukia, sen ehti jokainen myöntää sekä sen että tämä vaikea asia on jotenki muutettava. Meidän katsoen olisimat maantiet määrättäwät olemaan kolmea eri laatua: 1:ksi, läpi kunki pitäjän kulkewat kärkeä- ja kirkko-tiet, 2:ksi kylä- ja myllytiet ja 3:ksi, suuret walta-tiet. Eri pitäjien kirkko- ja kärkeätiet pitäisi yhdistää pää päähän missä waan niin mahdollista on, ja niiden pitäisi olla ojien wäliltä 10 kynnärää leveydeltään, jota vastaan kylä- ja myllytiet saisiwat olla, niinkuin ennenki, 6 kynnärää ojien wäliltä. Waltatien leveyden määrätköön niillä kulkewa liikenne. Kylä- ja myllytiet olkoot niiden tarwittajoiden woimassa pidettäwät. Kirkko- ja kärkeä-tiet laittakoon ja forjatsoon kuki pitäjä erittäin, älköönkä pitäjän miestä pakotettako forjaamaan toisessa pitäjässä olewaa tietä. Samate pitäkööt myös kaupunnit ne tiet woimassa, mitä luulewat kaupunnin mailla tarwittawan. Niin kutsutut „kirkkafunnan tiet“ siten häwiäisiwät, mutta niitä ei eninkään tarwita, jos pitäjän tiet toisiinsa yhdistetään. Walta-tiet kustantakoon osittain kaupunki omilla rahoillaan osittain ruunu yhteisillä waltio-waraila. Jos hallitus kaupunnin eli muun tarpeen wuoksi tahtoo mihin laittaa waltatien, määrätköön se wirstamäärä, mikä kunki kaupunnin tulee laittaa ja forjata tätä tietä ja muu

tie-osa olisi woimassa pidettävä yhteisillä waltio-waraila, älköönkä sillä rasitettako erithisiä waltio-mia maatalan omistajia, jotka eiwät semmoista tietä enemmän tarwitse eikä pilaa, kuin sen werran mitä jokainen muuki ihminen sitä tarwitsee ja pilaa. Samaten pitäisi myös olla jätetty pitäjämiesten waltaan määrätä miten paljon kirkko- ja kärkeä-teitä he seurakunnassaan tarwitsewat sekä miten he tahtowat niiden laittamista ja forjauksia walwoa. Mutta missä waltatie sattuisi käymään pitkin pitäjän kirkko- eli kärkeä-teitä, siinä katsoimme kokeutulliseksi, että pitäjä tälläisellä yhteisellä tiellä toimittaisi ne tavalliset kiewät- ja kysy-forjaukset, joita laki määrää (Kak. K. 25: 11 ja Kun. Res. 8:8 Kesäkf. 1739), mutta kaikki muut kiewillä sattuwat forjaukset ja weden leikkaamisen parantamiset, ne toimittakoon ruunu eli liikeellä olewa kaupunki sen mukaan kuin niistä woipi olla erittäin kaupunnin kassassa suostuttu. Kaikki suuremmat sillat olisimat myös yhteisillä waltio-waraila kustannettawat ja forjatawat pait kaupunnin kassassa eli ihan liikeellä olewat sillat, joita kaupunki olisi welwollinen rakentamaan ja woimassa pitämään, jos siltä missä näkee wälttämättömästi tarwitsewansa.

Mitä taas kuuluu hoidantoon eli katsomiseen että tiet pysyiwät laillisessa woimassa, niin katsoimme meki sowliaaksi että kuki pitäjä eli seurakunta wuositain walitsisi edusmiehen, joka katsoisi että kylän wanhimmat, joilla nyt nykyään ei ole mitään tekemistä, pitäisiwät kuusaki kylässä huolen että jokainen, sikäli kuin laki säättää, rakentaisi tie-osansa, olkoon se pitäjän yhteistä tietä eli waikka waan kylä- ja mylly-tietä. Jos tie-osa missä olisi laitomassa tilassa, niin käyköön walittaja lain mukaisesti kiini pitäjän edusmieheen ja hän sikäli muihin. Walwomaan ruunun waltateiden pysymistä laillisessa woimassa olisi, niinkuin Suomettaren N:ssa 23 ehdotellaan, joku tie- ja wesi-yhdistyksen wirtamies sowliaas, mikä „on tottunut katsomaan näitä asioita niiden luonnolliselta kannalta ja jolla on taitoa työssä, eikä tahdo teitä pehmeiksi ja enemmän silmällä ihailtawaksi kuin hewoisella ajettawaksi.“

Wähentää waltio-warain kulumista, woisi waltateillä kenta tie- ja siltä-rahja hywin hywästi siten kuin mainittu Suometar tarkemmin selittää, waikkaki kaikki, omilla hewoilla kulkewat, matkustajat olisimatki wapaat näistä tiemaksuista. Mutta me tahtoisimme tässä muistuttaa myös tien jaosta, mikä nykyisessä tawassaan on hywin rasittawa ja meidän luullen ihan turhasta syystä.

Kun niin kutsutut „kirkkafunnan tiet“ lakkaawat, niin ei kellenkään woi antaa tieosaa wieraasen pitäjään, sen tosin jokainen ymmärtää; mutta omassaki pitäjässä ei ole miehelle se sama, jos hän saapi

tie-osansa ihan kartanonsa wiereen eli pari penin-
fulmaa siitä kaukana. Arwon laskemisessa eli „gra-
deringissä” pannaan mätkeille tavallisesti korke-
ampi arvo kuin tasaiselle tielle, mikä ompiki koku-
uus, mutta talon läpi kulkevalle, taloista ja kys-
listä kaukana olevalle tielle pitäisi myös panna
paljoa korkeampi arvo kuin semmoiselle tielle, joka
kulkee joko liki taikka läpi kylä ja taloja. Josai-
sen maantien wiereessä seisovan ja toisista ihan
erillään olevan talon pitäisi sitten jaoissa saada
tie-osansa ihan kartanonsa luo, ja tien wiereessä
olevat kylät saakoot myös josta talo tie-osansa niin
liikelle kylää, kuin waan mahdollista on, älköönkä
muu kylä siinä tie-osaa saako, ennenkuin oman kys-
län talot kaikki ovat siinä osansa saaneet. Mikä
tie sitte jätelle jääpi, se jaettakoon perästä päin
kaukana oleville taloille ja kylille, mutta niin että
näistäki kuki saapi tie-osansa niin liikelle kuin
mahdollista. Kun liki taloa tai kylää kulkeva tie
on hywin vähään arvoon laskettu, niin jaoissa
korkuu maantien reunalla olevalle talolle tällaista
tietä koku pitkä läjäys; mutta kun talon isäntä joka
päivä tätä kulkee, niin on hänen myös helppo tätä
korjata, milloin näkee sen korjaamisesta waatiwan,
eikä se niin liikellä ollen tule hänelle paljon mak-
samaan. Tiestä kaukana olewa talo saapi werra-
ten lyhyemmän tie-osan, mutta kaukana olevan tie-
osan woimassa pitäminen ompiki waikeampaa.
Muutama wirta kaupunkien eroituksessa ei tässä
asiassa waikeuta paljon mitään. Kun kaupana asuja
ferran on tien korjaamisen tautta hewoisensa wal-
jaistin pannut, niin hän ajaa 10 wirtaa jo sa-
malla waiwalla kuin seitsmän, jos hän tietää wä-
hemmällä tie-osalla pääsneensä kuin muut. Jos
tällainen perustus määrättäisiin tien jaoille, niin
yli malkain jo seki runsaassa mitassa huojuentaisi
tienteon nyt rasasta welvollisuutta, sillä nyt jae-
taan tie, niinkuin jokainen tietää, ihan toisella ta-
walla. Jos Anttolan ja Ullilän kylät, molemmat,
ovat ihan tien warrella, mutta Ullilän luona on
raja eli muu paikka, josta mittarin on hyvä tie-
jakoa alkaa, niin Anttola N:o 1 saapi tie-osansa
tähän, waikka Anttolaan on tästä rajasta 10 wirta-
ta. Siitä se sitte kylittäin ja numerottain jae-
taan aapihin muihin, kunnes pitäjän viimeinen
talo Ullilä N:o 6 saapi tie-osansa ihan Anttolan
kylään; ja turhaan tästä walittaa, jos maamittari
waan muuten on toimituksensa oikein tehnyt. Siitä
se tulee että, waikka taloja ja kylä on tien wie-
ressä paljon, harwa ja tuftin ylikäärä talo saapi
tie-osansa oman kartanonsa wiereen, mutta kaikille
sowitellaan noin 10 wirtaa tie-osalleen, sillä „ei
yhtä saa helpottaa enemmän kuin toistakaan,” on
tawallinen muistutus tällaisessa jaoissa.

M. G. G.

Tuli-palo.

(Koppi n:o 15.)

Pafari antoi wiedä itseänsä eteenpäin, ikään
kuin pieni lapsi, ja kääri waan täin ympäri päänsä,
ehkä wilun wuosi, taikka sentähden ettei tarvitsij
kuunnella sitä surua ja kauhistusta, jota saatta-
jansa saarnasivat yhä hänen kernaansa. Tällä
tawoin tuotiin manha pafari kadulle.

Kaupunnissa nähtiin kynneltä jo palawan muu-
tamissa ikkunoissa, kellon-soitanto päättyi, karryjen
pyörät ja hewoisten jalat ystivät katuloilla ja ih-
misiä alkoi tulla josta haaralta. Herra Gyllendeg
seisattui heiken ja weti henkeänsä.

„Ah minun Jumalani,” sanoi hän, „tämöinen
käynti tykkäänään tufehuttaa minut. Voi minua
mies poloieta! miksi minua keskellä yötä tulet-
taan kadulla. Mitä on tapahtunut? miksi ajawat

tässä, miksi huutawat tässä? Onko tuli walloillaan,
koska kuulen palo-rummun?”

„No ymmärtäkää ferran, herra Gyllendeg, että
kartanonne palaa poroksi,” sanoi kenraali, joka kä-
wi pelsäämään että funniallinen pafari oli kadot-
tanut mielsensä, „onhan se pelastaa henkeänne, kun
pakenette pois kartanosta, ettekö muista sitä?”

Nämät sanat saattoi herra Gyllendeg’in muis-
tamaan mitä oli tapahtunut; hän jäi lewollis-
semaksi ja kuunteli rumpua, joka aina enemmän
ja enemmän lähenei. Ei hänestä kukaan kaupun-
nin-rumpu ollut niin heikko ja pieni-ääninen, kun
nyt. Tämä seikka surutti häntä enemmän kun koku
tuli-palo, sillä hän luuli Jumalan päättäneen ran-
gaista kaupunkia ja sen wuosi myös estäneen rum-
pua kutsuudesta kansaa awuksi. „Eikä kellon soi-
tantoakaan!” sanoi hän suruisaan; „kansa makoa
ja kaupunkimme palaa tuhaksi. Herra kostaa mei-
tä, sanon minä. Kuule, kuuleppas rumpua? Muul-
loin täriinwät sekä ikkunat että owet kun sitä lyö-
tiin; nyt on ikään kuin wislasiwat herneitä sen
päälle.”

„Tulkaa, herra Gyllendeg,” sanoi kenraali, jolla
melkein oli sääli wanhaa miestä, waan ei kuiten-
kaan tahtonut jättää kujeittansa keskien, „tulkaa,
minä wien teidät naapurinne Rehtorinne tykö, eikä
hän taida kieltää teille lämmintä ja kaltoa.”

„Kattoo, hyvä ystäwä, naapurini antaa mi-
nulle; waan kuinkapa kauman kestä, ennenkuin
hänkin on katotta? Ja nyt, minun pelastajani,
jääkää hyvästi! Olkoon teille kiitos ja funnia siitä
awusta, jonka olette antaneet minulle. Minä sitä
en enempää tarvitse, minä nyt lähden Rehtorin
luo, sillä minua wilustaa. Jos tahdotte huomena
tulla puotihini, niin annan teille tuoresta leipää
waiwaastanne, kujan waan Sanna olisi korjannut
tuon hiiv — — — Oh! mitä minä haastan, mies
pohoinen! jääkää hyvästi!” tämän sanottuaan nosti
hän lätensä täkistä, sylleili kenraalia, suuteli häntä
itkien ja meni hiljaksen Rehtorin kartanolle.

Kenraali pyyhkäisi pois suudelman huulistaan
ja seisoi hetken hämmästyneenä. Olisiko hänen
vielä seurata eteenpäin katsomaan, jos pafari to-
della meni sisään Rehtorin luo, tahi olisi koku hänen
katsoa omaa waaraansa ja lähteä pois pakoan; sitä
hän ei tiennyt itsekkään. Mutta nyt juuri tapah-
tui seikka, joka pakotti hänet warowaisuuteen, ja
heittää pois mielestään kaikki muut yritykset. Rum-
pu, jonka ääni oli herra Gyllendeg’istä niin heikko,
fulki siwutse, ja hämmästyksellä sekä harmilla näki
kenraali ettei rumpua lyönyt kukaan muu kuin mei-
dän pieni rummun-lyöjä. Tawallisessa nahka-tur-
kiesansa, yhtä lewää kun pitkäkin, ja sellaisessa
wauhdissa ja sellainen woima käsissään, että olisi
woinut halarista rummu-nahkaa, riensi hän eteen-
päin, ei katsoen oikealle eikä wafemmalle puolelle.
Waan suurella waiwalla kenraali sai hänet seisat-
tumaan. Heidän pieni tuttawa ei tiennyt mitään
waarasta yrityksensä, ja waikkapa myönnötti että
häntä woiuivat tuntea, tahtoi hän kuitenkin, niin
kuin sanoi, miehellään vielä ottaa tustinan lämme-
nillensä, kunhan nyt waan saisi kansaa kotoon ja tuli-
palon menezymään.

Uhallä jätetään pois kertoileminen wanhan pa-
farin käynnistä koulun Rehtorin luona ja hänen
riemu-matkastansa, kun hän wihdoin ymmärtäen
narri-peliä, matkusti kotihin, saatettuna kaupunkin
kaikkien sekä koulun että katu-polkien ilo-huudolla.
Emmekä wirra mitään herra Gyllendeg’in onnetto-
muudesta, mentyä pafaripuotiinsa, sillä tämä louk-
kai siwun paljo funniattisen pafarin funniata,
josta hänellä oli niin suuri huoli. Olkoon kui-
tenki sanottu, että monta vuotta näiden kujeiden
jälkeen, oli meidän pieni tuttawa nimismiehenä

laufana pohjoisessa pitäjässä maata. Siellä kävi kerran keraali hänen tyfönänsä, silloin kuperöö-
rinä tahi jonafuna muuna korkeana herrana, an-
tamassa wanhalle ystävänsä kulta-metalin, siitä
että oli niin innokkaasti ja hartaasti koetellut ajaa
perään ja kiiniottaa kaikki rahan-wääräntäjät, ros-
mot ja warfaat seuduksansa. Näin kerron meidän
tarinamme: Kuperöörin pyhdyttyä nähdä wanhan
ystävänsä lapsia, tuli siellä viimein poika, jota
äitin täytyi voimalla lyfätä owesta sisään. Kyy-
neleet tulivat jalo-mielisen kuperöörin silmiin, kun
näki tämän lapsen. Kuperööri otti pojan syliinsä
ja suuteli häntä, ja tämä, päästyänsä lattialle,
riensi heti owesta ulos. Nyt otti kuperööri ystä-
wätänsä kädestä ja wakuutti, että hän oli ikään-
kun muutettu herra Gyllendeg'in aikoihin. Hän
walitti sitä, ettei pojalla ollut rumpua, jolloin kaikki
oli ollut paikoillaan. Mutta siinä samassa kai-
tui seuraawassa huoneessa nuoremman rummun-
lyöjän sawi-pilli niin heleästi, kimakkaasti ja rai-
keasti, että Kuperööri iloisimmalla naurulla wa-
kuutti, että yhtäläisyys oli täydellinen, waikkei rum-
puakaan ollut. G. Eder.

Pitäjän-kokousten järjestäminen.

Pohjois-maalaisten seura on Pohjanmaalla teh-
nyt seuraawan ehdotuksen pitäjän-kokousten järjeste-
misestä kunnollisemmalle kannalle jiksi, että kunnal-
lis-hoito maassa yleiseen järjestetään. Tämä ehdo-
tus, joka kiitosella hyväksyi otettiin ja hoitokunnan
torkasteltua pitäisi lähimmäisiin seurakuntiin lähetet-
tämän päätettääseen seurattawaksi, jistää, että joka
kylä- eli kinkerikunnaasta wuodeksi walitaan pari
miestä kylän manttaalein edestä lausumaan ja että
kerta kunkaudesta tämä miehistö pitää kokousta ja
päättää seurakunnan puolesta, ollen sentään muidenki
walta siinä manttaalinsa puolesta itseki ääntää.
Myös on kirkossa ylösluettawat, paitsi edeltäpäin
mittä asiat eteen tulewat (ja joista miehistön tulee
kylissänsä tarkkaan kuulustella ajatuksia) kaikki pää-
töiset, jotka owat kokouksessa saatu walmiksi. Se
miehistö walitkoon myös itselleen kirjottajan wuo-
deksi, joka saapi hoitaa yhteiset kirjat ja paperit
sekä fullmaktina eli waltuumiehenä yhteiset asiat
walwoa.

Kotimaalta.

Jyväskylältä 5:s huhtik. Hallituksen suos-
tumuksella awataan täällä tulewana syksynä se uusi
kansakoulun seminario. Kansakoulujen ylijohtaja,
kirkkoherra Cygnaeus kävi sentähden täällä nyt ny-
kyään, saadaksen sowliaita huoneita tälle semi-
nariolle. Kaupunnin porwaristo, joka oli luvannut
kahdeksi ensi tulewaksi wuodeksi hankkia huo-
neet tälle laweake waikka vielä wäli-aikaiselle lai-
tokselle, saiki miesosastolle wuokrata sowliaan kar-
tanon, mutta toiselle eli naisosastolle oli tähtymys
ostaa kartano. Ja waikka porwaristo maksoi 4000
ruplaa tästä kartanosta, niin ei se sittenkään vielä
naisille riittänyt. Uusi ja suuri kartano on vielä
lisäksi rakennettawa ostetun kartanon wieresessä ole-
walle tyhjälle paikalle. Tähän käytetään kaikki ra-
hat, mitä waan vielä pienesssä kaupunnissamme
kokoontaan.

Ulfomailta.

Wuolasta. Se lennätin-sanoma, mikä sanoi
kapinat Wuolassa loppuneen sekä tiesi jutella We-
näen laweista myönteistä, ei ole saanut wakuu-
tusta. Jo warotaanki, että se olisi niin kutsuttu
„ankka," April-huwitukseksi annettu. Kuitenki owat
waltio-synät liikkeellä, lohduttaen hywillä toivotuf-
illa. Lord Palmerston 27 Maalisk. wakuutti Eng-

lannin neuwottelewan Ranskan ja muiden walta-
kuntien kanssa Wuolan hyväksi, ja sanotaan Eng-
lannin pyytäneen Wenättä antamaan puolalaisille
sellaisia myönteitä, jotka wakuuttasivat heille wa-
pauden mutta samalla kertaa myös pelastasivat We-
näen kunnian. Ruhtinas Gortshakow sanotaan ystä-
wällisesti ja ilolla ottaneen vastaan tämän pyynn-
nön. Suurempaa kirjallista apua puolalaiset kui-
tenki toiwovat Ranskalta. Napoleon kuului lä-
hettäneen jo toisen kirjoituksen Pietariin, jossa hän
lofee saada weren-wuodatuksen Wuolassa loppumaan
sillä, että Wenät antaisi puolalaisille sellaiset myön-
teet, jotka tyydyttäisivät heidän nykyiset vaatimuk-
sensa. Muutamit sanomat Napoleonin waatineen
Wuolalle ihan täydellistä wapautta ja herttua Leuch-
tenbergiä heille kuninkaaksi, mutta tuskin lie tuo-
totta. Wuolissa pidetään yhä suuria pitoja ja san-
gen innokkaita puheita Wuolan wapauttamiseksi,
Puolalais-ruhtinan Gzartoryskin siellä ollessa. Kun-
han waltakuntien keskinäinen fateus ei waan niin
kuin tavallisesti jättäisi nämä kirjoitukset ja puheet
jäämään ihan wakuuttamattomiksi sanoiksi. Sillai-
kaa näkyi tappelu Wuolassa waan kestäwän. Huhtikuun 3:na p. oli tappelu Bialycheffin luona, jossa
200 puolalaista kuoli ja muut pakenivat yli Bobr-
joen; kaatuneista wenäläisistä ei sanota mitään.
Seuraavana päivänä oli myös tappelu Benssi ni-
misesä kylässä, jossa 20 kapinoitsijaa kaatui ja
10 wangittiin; he menettivät 100 kiveriä, 200
wiifatetta, hewoista sekä muuta, waan wenäläiset
eiwät saaneet raamuakaan. Saman kuun 6:na p.
oli kolmas melkein samallinen tappelu. — Syht,
mintähden diktatori Langiewicz pakeni, owat vielä
hywin epätieoissa. Muutamit sanomat hänen hof-
sanneen mahdottomaksi rawita niin paljon ihmisiä
ja hewoista, kuin yhteen paikkaan oli tähtymys koota,
jos suurempaa sotaa oli alettawa, ja että hän sen-
tähden wapahtosesti meni pakoon, saadaksensa asiat
jälleen entiselle hywälle kannalle ja sodan pysymään
waan laweana sala-sotana. Toiset taas soimaawat
häntä maansa pettäjäksi ja että hän waan koraten
voi pelastaa henkensä. Hän on nyt Mähren'issä
Tischnowigin kaupunnissa.

Kreikasta. Wiimeinki owat kreikkalaiset saa-
neet itsellensä kuninkaan. Maaliskuun 31:nä p.
on Kreikan kansallishallitus walinnut tanskalais-
priestin Kristianin toisen pojan Wilhelm Georgin.
Hän kutsutaan Georg I, kreikkalaisten kuningas.

Amerikasta. Puhe kulkee, että tuhatta ne-
geriä eli mustaa oli wiemässä sota-aseita ylöspäin
Mariajokea myöten, saadaksensa siellä olewat mus-
tat kapinaan, mutta Etelä-waltalaiset saivat ne
kiini ja owat tappaneet joka ainoan walfopintai-
sen upseerin. — Maaliskuun 26:na, kaksii Pohjois-
waltalaisten höyrylaivaa on onnistunut päästä
Etelä-waltalaisten tykki-warustuksen siwute Bids-
burgin kanawaan.

Kuulutuksia.

Thorsdagen den 23 (11) i denne månad, klockan 5 på eft.
midd. sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset;
hvarom vederbörande underrättas. Wiborg den 13 April
1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Thors-
dagen den 30 i denne månad klockan 5 på eft. midd., hvil-
ket tillkännagifves. Wiborg den 16 April 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Sedan Kejsarliga Senaten under den 13 nyssförvikne
Mars förordnat, att särskilda reparationer skola verk-
ställas å lägre elementar skolehuset i denna stad i en-

lighet med deröfver uppgjort kostnadsförslag, slutande sig å 207 rubel 27 kopek silfver, så kommer utförandet af berörde arbeten att till den minstfordrande utbjudas å offentlig entreprenad auktion, som den 8 instundande Maj kl. XI f. m. härstädes anställles, hvarom hugade spekulanter härmedelst underrättas med erinran tillika att vid auktions tillfället vara försedde med behörig borgen för åtagandets ordentliga fullgörande, emedan afseende å de skeende anbuden eljest icke kan hafvas. Wiborgs Landskontor, den 8 April 1863.

B. INDRENIUS.

E. Gråsten.

Keisarillinen Suomen Senaatti on 13 p. viime Maaliskuussa määrännyt muntamia forjans töitä tehtäväksi ala alleis koulun tartanolla tässä kaupungissa, sijitsijesseri 207 ruplan 27 kopekan kullungilla; ja tulee siis mainitut työt julkisessa huudossa ensi Toukokuun 8 p. kello XI e. p. täällä Maanontorisissa, vähimmän vaatimalle tarjottavaksi urakalle; joista täten tieto annetaan, muistutussella urakan haluttisille, ett'ei huutoja warteen oteta, ett'ei huutajat ole warustetut kelmollisilla urakan täyttämisen takauksilla. Wiipurin Maanontorisissa 8 p. Huhtikuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 953

E. Gråsten.

Sedan ansökning hos Magistraten gjorts om inlösen af nya tomten N:o 156 i gamla stadsdelen och denne stad, varder sagde tomt försäld medelst offentlig auktion, som inför Magistraten anställles Onsdagen den 22 dennes kl. XI f. m.; Derom underrättas vederhörande spekulanter. Wiborgs Rådhus, den 15 April 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Yksityisiä ilmoituksia

Den, som vid bortgåendet från balen den 13 April tillbytt sig ett par hela fruntimmers galoscher af gummi och kvarlemnat ett par söndriga, behagade ju förr dess hellre rätta misstaget hos

vico Advokatfiskalen Forsman.

Stråhattar emottagas, såväl till tvättning som förfärdigande, af undertecknad, boende i Guldsmed Golins gård.

Mathilda Grönholm.

Ниженодписавшаяся, живущая въ домѣ Голлина, принимаетъ Соломенныя шипы какъ для стирки такъ и заготовленія.

(2) 2

Матильда Гренгольмъ.

Skolbarn emottages i kost och kvarter hos Demoiselle Hällström som flyttar till höstterminen till staden. Närmare öfverenskommelse kan ske i gården N:o 121 i Wiborgska förstaden.

(3) 3

Palwelukiseen haletaan.

—Ostti runanfeittämiesjää taitawa työttöpiika, joka woi edesnäyttää hywän atestin, saa paikan kuin ilmoittaa itsensä tässä kirjapainossa.

Wuokrataan.

Ifrån den 1 Juni detta år uthyres, såväl öfver sommaren som uppå ett helt års tid, Charaktärs byggnaden uti gården N:o 2 inom Wiborgska förstaden, innehållande 7 rum, tambur, kök och bagarstuga, äfvensom en mindre våning bestående af 2 rum och kök. En större trädgård äfvensom nödigt antal uthus finnes att tillgå. Om hyresvillkoren öfverenskommas med ägaren.

Från den 1 Juni uthyres ett kvarter af tre torra och varma rum för 75 rubel s:r om året i Schröderska gården invid Större Fruntimmersskolan; närmare upplysning meddelas å tryckeriet.

(3) 1

En Sommarvilla, bestående af 4 rum, kök och nödiga uthus, vid Lietjärvi sjö och Saima kanal, 20 verst kanaltvägen från Wiborg. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs Bokhandel.

(3) 3

Från den 1 Juni uthyres 2 vackra rum i Schuschins gård inom Fästningen antingen med eller utan mat och uppässning.

(2) 2

C. L. Weber.

Auf der Heimath Rasalar 10 Werst von Wiburg an der Helsingforschen Land-Strasse sind zwei Wohnungen mit Keller,

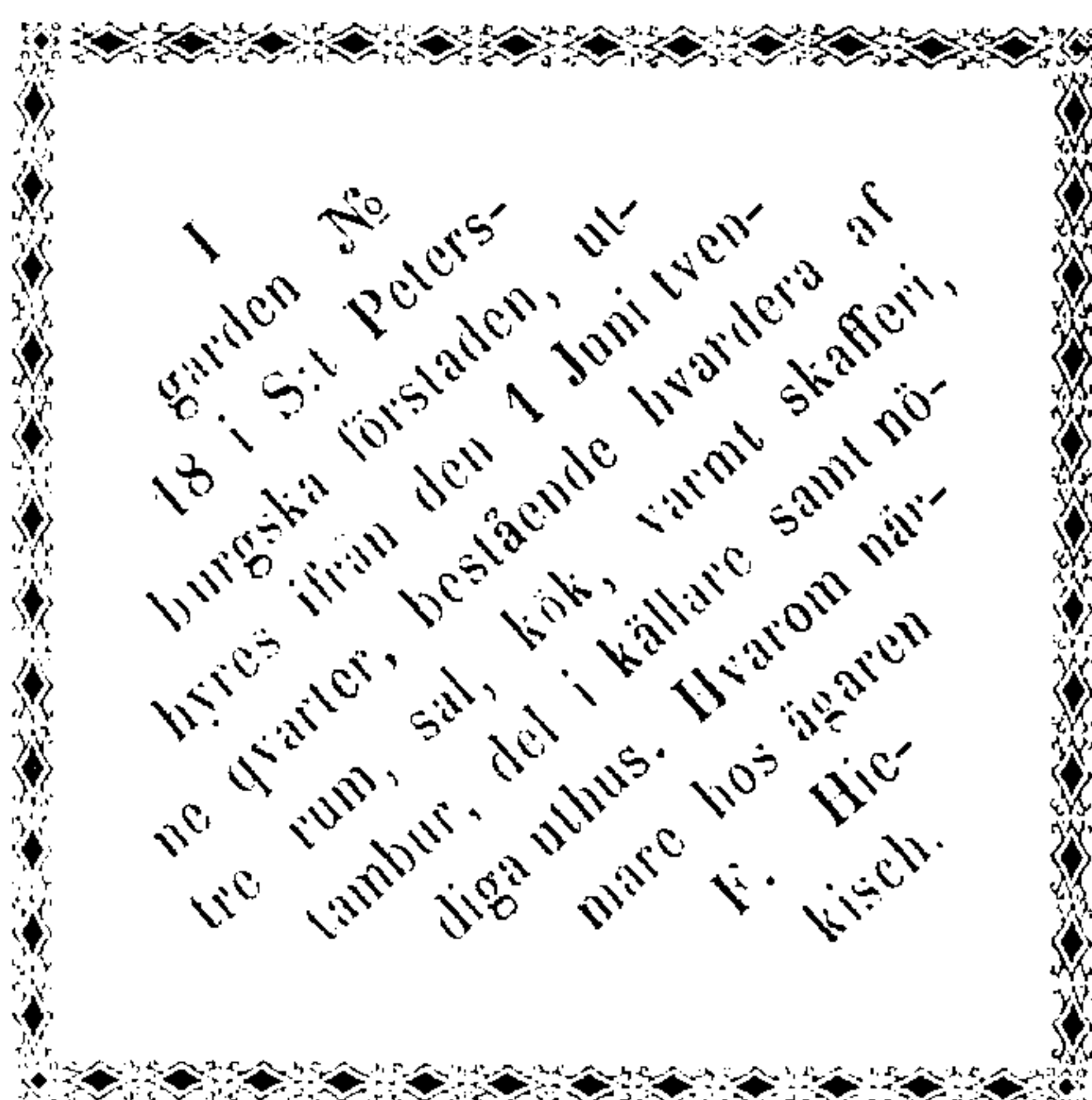
Pferde-Stall und Wagen Remise für die Sommer Monate 1863 zu vermietthen, zu erfragen beynt dortigen Arentator Mählberg.

(3) 1

Uthyres i gården N:o 111 midt emot Paradplan, ifrån den 1 Juni ett kvarter af 4 rum med kök.

(3) 3

Observera!

En våning, bestående af 5 rum, tambur, kök, tvenne kontor, källare och vedlider uthyres från d. 1 Juni; att efterfrågas hos

Iversen.

Eine Wohnung von 5 Zimmern, Vorzimmer, Küche, 2 Schulanen, und Holz-Sarai ist vom 1 Juny zu vermietthen, und zu erfragen bei

(3) 2

Iwersen.

Kadonnut:

Ostti noin kymmenen witten wanha harmaa-ruskea soiranpenikka, joka tuntoo nimensä Vello, on mennyt häwöksiin ja anetaan tafaijin omistajalle

Jos. Stelzerille,
kellontekijä.

Myytävänä.

Kentraali rouwan Wagnerin korttieviesä, Herr Hiekischin kartanossa, myydään kaikenlaisia huoneenkaluja.

I generalskan Wagners kvarter, uti Herr Hiekisch gård, försäljes diverse möbel och husgerådssaker.

Im Quartiere der Generalin Wagner, im Hause des Herrn Hiekisch, werden verschiedene Möbeln und Hausgeräthe verkauft.

Въ квартирѣ генералшии Варнера, въ домѣ Г:а Гикша, продаются разные мебели и домашнія вещи.

(3) 1

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos

(10) 2

C. G. Clouberg.

Wälgroende Kryddgårdsfrö, samt Timothei, Alopecurus och Röd klöfverfrö hos

(6) 2

C. G. Clouberg.

Myytävänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Altmar i hemmet. Skildringar ur naturen och meniskolifvet. I. 1 Mark.

Adre s-underrättelser för Korrespondenter, jemte Tabell, utvisande posternas i Finland afgångsdagar. 1 Mark.

Kuopio stifts Matrikel, upprättad på grund af från Församlingarne inkomna uppgifter af P. Aschan och K. Kiljander. 5 Mark.

Fotografier af Finska Målares tablör. I. 7 Mark.

Porträtter till Fänrik Ståls sägner. Första häftet. 4 M.

Grunderna för Bankväsendet af G. W. Gilbert. 1 Mark.

Magdalena, Melodie sacrée pour le Piano par Thecla Bardzewska. 2 M. 40 penni.

Le Quadrille des Marchands pour le Piano par Paul Burmeister. 1 M. 60 penni.

Miserere Sång med Pianoforte accompaniment, Ur operan Trubaduren af G. Verdi. 1 Mark.

Wiipurissa, M. M. Jiliasuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

Hinta:

Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

Silataan:

Silliatuksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikissa maamme postikonttoreissa

N:o 17.

Perjantaina 24 päivänä Huhtikuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 17 (5) Huhtikuuta.

London	36 ⁹ / ₃₂ 7/16
Amsterdam	178 ¹ / ₄
Hamburg	32 ¹ / ₄ 5/16
Paris	380 ¹ / ₂ 381

Wiipurista.

Wästaräkki kuuluu jo näkyneen Jääskessä. „Kuu on kiurusta kesähän, Puoli kuuta peipposesta, wästaräkki ei wähhäähän.”

— **Waasan nimeä**, 1852-vuotisen tuli-palon perästä hylkäämää, ei Mikolain kaupunki ole saanut takaisin. Kaupunkilaisten siltä viime vuonna alamaisesti anottua ei tähän suostuttu, koska muka itset olivat niin äskettäin — tuskin kymmentuotta vuotta takaperin, — tuota uutta nimeä halanna. Nyt siis olisi paras aika Lapuan eli Pohjanmaan Joensuulaisten, joilla ei suomeksi eikä ruotiksi ole omantakeista nimeä, pyytää peria tämä kuuluisa Waasan nimi, — miten jo w. 1860 kuului ja myös Wiipurin sanomissa mainittiin heillä olleen aikomuksena.

— **Tähti**, uusi ylevä-toivoinen sanomalehti, joka viime kuulla alkoi loistaa Turusta, antaa ensimmäisessä numeroossaan samallaisen esittelyn, ku Otawan n:sta 14 oli nähtävänä muutamilta Wiipurin opettajoilta, — koulujen suomentumista warten. — Porinfin opettajoiden sanoo Björneborgs Tidning suomen kieltä muistaneen, esitellessä keskustelu-aineita koulu-opettajain suuntoon eli kysymyksiä siinä ratkaistaviksi. Muutenkin on suomea warten ilahuttawa uutinen kerrottawana Porista, että muka on lupa haettu ja saatu toimittaa sieltä uuden suomenkielisen sanoman, nimeltä: **Lännetär**.

Kuinfa Wiron wiinan tulwasta päästäisiin.

Tietty on kuinfa, etenkin Wiipurin läänin rannastolle, Wiron wiinaa tulwalle, ja nyt, kun luultawa ja toivominen on että, wiina-weroa korottamalla, wiinan kalleuski Suomessa nousee, — niin on pelättävä että Wiron wiinan tuonti maamme, tullen yhtä etuisammaksi, vielä enemmän karkuu. On siis keinoa siltä wasten tekeminen.

Arwattawasti k. kruunu tätä warten asettaa nykyistä tarkemman ja awaramman katsannon, wiinan sala-kuljetusta wasten, jos waan wiina-wero ylenee. Kun muka voittoa kruunulle wiina-werosta lasjetaan nousewan wähintään millionaksi, s. o. tuhannen tuhanneksi ruplaksi, — ja muutamit, luullen wiinan juonnin pysyvän wähenemättä entisellään, aprikoivat weron nousewan lahteenki miljoonaa, — niin jo sillä kannattaa asettaa wartioima-

miehiä koko Suomen lahden rannat täpö-täyteen. Waan näinhän todella niin kustantawaa ja laweaa laitosta tarwinnee, maallemme wahingoksi sekä häpeäksi.

Wiipurin läänin asukkaat ovat tutut raittuteesta. Se ei siis ole wiinan waan raha-woiton halu ku heitä wetää niin häpeälliseen ja la'itto-maan menetykseen kuin wiinan sala-kuljetukseen. Mutta mitähän jos saman voitton saisiwat luwalisella ja rehellisellä tavalla, totta he silloin tähän mielistyisivät. Siis meistä olisi paras jos se osa wiinan sala-kuljetuksen salkkoja, mikä nyt menee „kruunun wirkamiehille”, annettaisiin maakunnal- len, joka estää ja ilmoittaa semmoisen sala-kuljetuksen ja tulli-petoksen. Tietysti silloin wiskaalien eli niiden kruunun- ja tulli-palveluiden, joiden tulona tuo salkko-osa tähän asti on ollut, pitäisi saada palkka-korotusta, — johon, miten jo ilmaistiin, tuo toivottu wiina-wero kyllä riittää.

Moni kyllä al'uessa arwelnee häpeälliseksi ilmoittaa naapurinsa wirkeitä. Waan siwistuksen noustessa, johon nyt jo melkeen warmassa toiwossa olemat rahwas-koulut ovat etenkin awullisina, luulisi tuommoisen epä-uskon haikutuvan ja että tulli-petos eli kruunun warkaus, samote kuin muu petos eli warkaus, pidetään häpeällisenä ja siis jokaisen kunniallisen ilmoitettawana ja syytettawänä, — waikkapa Wiron wiinaa ei pidettäisi niin waarallisena, kuin se wiina etenkin on, terweydellenki.

S. R. R.

Omituisia matka-muistelmia.

(Jatko n:sta 15.)

Ennen luettuani wähhän siltä erään Haanemann wainajaan perustamasta „Homeopathie” nimisestä parannus-aidosta, ja myös fotokaupungissa nähtyäni hänen innollisen seuraajansa ja puolustajansa Tohtori Arthur Lütze'n kirjoja sekä niitä noin 7 ruplan hintaisia rohtu-lootia, olin päättänyt käydä hänen asuma-paikkansa Köthen'issä, johon kaupunkiin höyrywaunut puolipäivän aikana joutuivat. Terweyden-neuvos oli itse lähtenyt matkoille, mutta kotona olivat hänen apulaisensa, jotka määrätynä tunteina päivällä ottivat sen komean kartanon al-ferrassa-olewassa salissa potilaita vastaan, kuulusteliwat tarkoin heidän tautejansa, ja määräsivät sen jälkeen niille penkeillä odottelemille raukoille wuorottain niistä lääkkeistä, joita, ollen myrkyllisistä aineista, annetaan taudeissa warsin wähhäisissä mitoissa, ja joita siis tavalliset eli Allopathein puoleiset lääkärit vielä pitävät naurun- ja wastustelemisen-alaisina. Kuitenkin on jo moni niillä parantunut, eikä niiden nautinnosta woi olla mikään sellainen waras seurauus, mikä siltä wastoin yli-määrin nielletyistä rohdnuista ruumiille

myöhemmin saattaa tulla. Sairaille on näissä etenkin tarffa ruoka-walio määrättyinä. Kahwin siassa tulee heidän juoda maukasta chofolaadia, jota, sitä warten valmistettuna, kappaleina siellä konditorissa myödyään. Homöopathit kieltävät myös rokon pakenemista sekä kupittsemista. Tietysti on näiden apteekkiaki jo monen wallaston kaupungeissa. Rätwellen heidän suuressa ryytimaassa, osoitti palvelia minut tohtorin eli neuwoksen rouwan tykö, joka muutamain sanosa siinä puun warjossa istui kahvipöydän ääressä. Puhuttuani eräistä heillä käyneistä Wiipurilaisista, kehoitti hän minua, tarjoten kupillisen kahwia, menemään huoneitansakin katselemaan. Hänen molemmat kukoistawat pojat tulivat minulle saattajiksi. Siellä asustelevia wieraista warten on heillä paljon kammariloita, mutta unnia niissä ei ole, sillä koko huone lämmitetään warilla weteillä, jota alhaalla olewasta kattilasta on johdatettu juoksemaan pitkin seinää näkökuvain torwein kautta ympäritse. Paljon oli pojilla näyttämistäkin, niinkuin seinillä riippuwaijia kumia, ja footuita monellaisia merkillisiä kappaleita, joiden seassa oli myös lasinen näyte weren juoksesta ihmis-ruumiissa. Kaikki osoitti järjestystä sekä uskontoa. Katolla olewasta tornista oli hywä näkö-ala. Seisoen siellä, kuulin yhtäkkiä lyötävän rumpua, ja sen tahdista lähenewätä marssimista. Rohka tulikin pyöriätä katua myöten minun näköwiiriin koko joukko siwästi waatetetuita koulupoikia kedolta, kantaen kulin keppiin kiinitetyn lipun. Opettajansa johdon alla astuivat useammat heistä Tohtorin ryytimaahan, siellä olewassa woi-mistelulaitoksessa wuorotellen jäseniänsä taituttelemaan. Heidän notkeita hyppimiä jonkun ajan katseltuani, menin naapurissa olewan fortifierini, sen ryytimaassa näytelmiä näkemään. Jo päiwällä olin sen vähäisen puisen teaterin palkeilla tawannut yhden näyttelöistä, joka walitti wähiestä tuloista, koska heidän, ollen niin paljon, täytyy matkustaa yhdestä paikasta toiseen. Kuitenkin oli siinä iltana monta läsnä, mutta maksut owat vähäiset.

Saksan mailla tietysti ei koskaan nähdä kassinaisia ickunoita, eikä lämmintä pitäviä nunia. Ne malmiset pienet unnit eiwät lämmitä kuin pari tuntia, jonka jälkeen ilma huoneissa taas muuttuu kylmäksi, milloin se semmoisena ulkona on. Mutta ei sentähden tule wilu maatesa, sillä niissä pehmeäpolsteriisissa sängyissä on siellä tapana pitää peitteen räällä vielä polsteri, jota kesän aikana niin kuin liiemmaisena woipi ponna jorjään. Kesäiset päiwät owat siellä lyhyemmät kun meillä. Noin 7:n aikana tuli jo pimeä. Täällä Anhalt-Röthen'in herttuakunnassa ollessani, oli kauniilla jäänä vielä kuutamo, ja, ennen lewolle käymistäni, oli aukaisusta aknuasta herttainen nökö wastapäätä olewaiseen herttuan entisen linnan suureen puistoon, jossa toisena päiwänä kaupunkia käwellesä myöskin käwin. Sitä ennen olin yhtä lapsukaiskoulua tarkastelemassa. Siinä näin yli sata, kolmannen ja kuudennen vuoden ikäistä lasta, köyhäin vanhempain lasta, kahden kaswattajattaren johdon alla. Mitien ulko-öihinä meutyä, keräntyvät pienoiset aamulla tähän laitokseen, jossa heidän on hywä olla iltaan asti. Siellä heitä neuwotaan ruokilemaan ja laulamaan; näytetään kumia ja kerrotaan heille siwedyellisiä tarinoita, te- roittaa heidän älyä ja muistoa, undeetaan niistä kysymällä; leikkien kautta heitä pyydetään harjoitella yhteen ja toiseen hywään, ja siellä saawatkin he yksinfertaisen mutta terweellisen ruuan, kun holhojansa heitä muutamain pitkäin ja matalain pöydäin ympärille kutsuwat, ja siinä kullekin maljan heidän eteenä asettawat. Näissä pidetään aina raittiista ilmaasta waarin. Pää-opettajatar oli en-

nen mainitun Kaiserswerthin opistossa itsensä tähän harjoittanut, ja kohteliaisesti jätti hänkin minulle painetut wihot tästä koulusta. Kiitettyäni, heitin hänelle jäähywäiset. Röthen'in komeassa juna-huoneessa vielä hetken lähtewäisten parwessa iltapuolella odotettuani, jytisimme nyt 25 p. Heinäk. kohta hämärässä ja viimein pimeässä Leipzigin kenttään yli, jossa niin monen urhon ruumiilliset jäänökset lepää; siellä lepääwät myöskin seitsemänneskatoista wuossikadaassa sinne jääneitten Suomen haffaapääliittein ruumiit, joista myöskin woi laulaa: Warjot päiwist' kadonneist'! nouskaat ylös ajan yöst' wiel' ruosteisilla pysäköillä! eteenpäin, hurraa!

Leipzigiin jouduimme 10:n aikana iltaa. Täällä oli minulla seuraavana päiwänä asian toimittuksia ja kirjapainossa käyminen. Kirjapainoja on siellä kofolta, etenkin yhdellä kadulla, jossa useamassa huoneessa on kirjapaino. Mainittawin näistä on Brockhausin kirjapaino. Siihen tultua, saattoi konttorista minut hywäntahtoisesti ympäritse, kirjakauppaan ja niihin monilukuisiin työhuoneihin. Hyöry-koneitten avulla joudutetaan täällä monta teosta kerrassaan. Suuret tufut haalataan lunkista ylä- ja ala-kertoihin, ett'ei aikaa kuluisi niitä wähitellen rappuisia myöten kantaessa. Täällä painetaan myös sen kaupungin yleisemmästi tunnettua kumaus-lehteä. Piirtäjiäkin nähdään ahkerassa työssä. (Jatk.)

Rotimaalta.

Jääskestä 14 p. Huhtikuuta. Alomielillä ollaan täälläkin siitä yleisesti maasamme lausutusta waatimuksesta, että kohta saada Suomenkieli luonnolliseen oikeuteensa. Kirkonkoulusta ei ole täällä asiasta pidetty, niinkuin monissa muissa seurakunnissa, sentähden että tässä asiassa on katsottu jo olewan niin suuria woimia liikkeellä, joita wästen sen wastustajat ei kauwan kestäne. Luku- ja kirjoitus-taitoa rupee seurakunnan jäsenet yhä enemmän harjoittamaan, joka nähdään siitäkin, että kirjjoja laina-kirjastosta on ahkerasti otettu ja lauswantaki-päiwinä kerääntyy nuoria poikia Pitäjän-tupaan opettelemaan kirjoittamaan ja luvunlasakuun. Kirjasto on ollut seurakunnassa 10 wuoden paikoin, jonka on lahjoittanut Herra Professor Aflander. Näin kauniilla lahjalla on hän muistanut jynnyntä-seurakuntaansa. Vielä perustamisen jälkeen on hän myös joka wuosi lahjoittanut uusia kirjoja, niin että koko kirjastossa nykyään on yli 800 nidettä. Eräät pitäjän rouwaswäestä owat antaneet 6:tena wuotena 2 kertaa wiikossa opetusta tyttö-lapille — lukemiseen, kirjoitukseen, luvunlasakuun ja lauluun, sekä käsitöihin. Mainittu koulun perustamiseksi on pitäjän rouwaswäen käsitöillä kofoonsaatu lotterissa 117 ruplaa 78 kop. hopiaassa, joka raha-summa on korkea wästen uloslainattu. Rahoja kofoo rouwaswäesty eteenkiinpäin siinä toiwossa, että viimein voidaan procentilla saada tyttö-lapille warsinainen opettaja. — Muistakin yhteisistä asioista on täälläkin koeteltu pitää huolta.

Paitti näitä on viimeis syksynä ja tönä talwena pitäjän Nimiismiehen toimella kerätty apurahoja ja wiljaa:

1:o Siberiaan tuomittuin Suomalaiisten hengelliseen hoitoon on jo foottu 16 ruplaa 25 kop. hop. — Kokoominen ei vielä ole lopetettu.

2:o Tulipalossa kärsineille Pietarissa 50 rupl. (Jääskeen kuuluwassa Kirwan kappelissa on yhteisessä pitäjänkouluksessa samaan tarpeeseen määrätty 120 ruplaa, jotka rahat jo lieneewät Ruunun weron ylösfannossa vastaan otetut.)

3:o Katovuoden kautta nälkää kärsiville maas-
samme on koottu: 1½ tynnyriä wehnää, 5 tyn-
nyriä 8¼ kappaa rukiita, 5 tynnyriä oiria ja ra-
hasa on koottu pitäjän herrasäädyttä 230 rupl.
hop., joista summasta on tässä seurakunnassa asu-
wa kirkkokunnan tuomari lahjoittana 150 rupl. hop.

4:o Pappain kautta Suomen Lähetys-seuralle
1862 vuodelle: 20 rupl. 55 kop.

Viimeiseksi en voi olla mainitsema, että viime
sunnuntaina, 12 p. tätä kuuta, jälkeen päätetyn
Jumalan palveluksen, seurakunnan jäsenet ilmoitti-
wat Rowasti Tesch'in kautta Hirvensalmeeen kap-
palaisiksi menemälle apulaiselle, wara-kirkkoherra
Alexander Fernberg'ille, lähiösaarnansa pidettyä,
tyytyväisyyttänsä ja kiitoistaansa kaiken sen hyvän-
tahtoisuuden edestä, jolla w. kirkkoherra Fernberg
lähes 15 vuotta Rowastin apulaisena ollessansa on
noudattanut seurakunnan yhteistä parasta, jossa
tilassa Seurakunnan jäsenet Rowastin kautta hä-
nelle lahjoittivat yhden laatikon, sisältäwä 2 tuu-
naa hopia-lusikoita. Liikutettuna kiitti myös Ro-
wasti puolestaan w. kirkkoherraa Fernbergiä mo-
nenvuotisen awun edestä seurakunnan hoidossa ja
toivoi hänelle menestystä ja siunausta. *)

Liikanen.

*) Talonpojat Jäässä niin-ikään sanotaan keränneen
50 hop. ruplaa matka-rahoiksi pois-muuttawalle wara kirkk.
Fernbergillen. Leim.

Muraasta 20 p. Huhtikuuta 1863.

Kuules, kultanen Otawa,
Wiipurin sanomalehti!
Keskinekö keinon tähän,
Josta mieleni on raskas?

Käskyn korkeamman kautta
Esiwalta on kokenut,
Summalla jotain isolla,
Rahapalkalla kehoittaa
Kokonpaniattaria
Wiioisjansa wiroiksi,
Waan niit' ei näytkään täällä.

Kynäni typerä lience,
Niti-kielellemme kankee;
Paljon en sanella tahdo,
Jutellaan joutawiasta,
Mut' tätä tekepi hirmu,
Kokko-taudin pelko paha,
Keskittynä senduillamme.

Ei tuostaan mitään olisi,
Kokollen kun waan rumalle,
Haamun kauniin haaskaajalle,
Asetetun saisi aineen.
Ymmärtäisin kyllä itse
Eillä piirrettä siwaista,
Tehyväni pienen pintaan;
Waan et juosten Wiipurissa,
Hersuen, et Helsingissä
Eaa, et suurilla rahoilla,
Etpä peri pennilöillä,
Eetettä rupulin roiston.
Etkää nyt pahaksi panso,
Alkeästi ymmärtäkä
Walituista waifeata
Isän, perheen hinturoisen.

Luojaillen isolle kiitos!
Muutoin täällä terweys on
Hyvä ollut, auttawainen.
Toki pojat Pohjanmaalta
Sanotaan walittanehen
Watsan waiwasta kowasta,
Hyvän saatuaan nyt leiwän,
Pääätteeksi hakara-wettä,
Tehthy meidän suarellamme,

Olueks olotettua;
Ei nyt kiurut wäänä watsaa
Pohjanmaisten poikulaisten.

T:s Pauffunen.

Ulkomailta.

Ranskan Keisari, Napoleon III, joka ensin waati
Leuchtenberg Herituaa, Keisar Mikolai wainajan
wanhimman tyttären wanhinta poikaa, Puolan fu-
ninkaaksi, kuuluu nyt yhtyneen Englantilaiisten kans-
sa samoihin tuumiin Puolan asiassa. Itäwältä
niin-ikään odotetaan liittyvän heidän puolelleen
awulliseksi.

(N. D. N.)

Sitä tätä.

Keskellä vuosina kun eräs isäntä tarjosi palwe-
liallensa kowaa hopea-rahaa hänen palkastaan, was-
tasi tämä: näinlöhän hopeiset rahat enää pelwan-
newatkaan, koska niitä ei nyt liikkeessä näy.

Samaan aikaan Keski-suomessa erästä kuului-
saa murha-juttua oikeuden edessä tutkittaessa, muu-
tama „wieras mies", walalla todistaessansa, il-
motti kysyneensä kuulujia ja syhytettyjä murhaajaita,
heidän kulkeissa räyhällä sydän-vöön aikaan: „mistä
tulette?" johon rohkein näistä wastasi: „tappamasta
tullaan". Waan kysyjän kysyttä uudestaan: „ketä
tappamasta"? — toinen waroifampi piisti was-
tuuksi: „riihtä tappamasta." — (Länsi-suomessa,
näet, puiminen sanotaan „riihtä-tappamiseksi;" jonka
vuoksi raamatussaki puhutaan „riihtä tappamasta
härästä.") Kun nyt tuomari ruotunkieliiseen pöytä-
kirjaansa tämän sana-pulman käänsi: „slagta ria,"
— niin helposti voi arvata, minä selen siitä lu-
tia jai. Sanotaanki k. howi-oikeuden sen vuoski toi-
mittaneen asian uudestaan tutkittawaksi.

(Lähetetty)

Silloin kuin maassamme ei vielä löytynyt yh-
tään Suomenkielistä sanomalehteä, kysyi eräs pal-
welija muhkealta herraltansa: „miks'ei umpi-suomi-
koilla ole tidningiä?" „Hm! mitäs kaikki hako-
pääät senlajilla tefiiswät — hm!" oli wastaus.
Eräät forkiasti kunnioitettawat pää-kaupuntimme
Suomalaieten sanomalehtien toimitukset eiwät vielä
nytkään pitäne suurina asioina, jos joku tilaajoista
tuo-tuostaki jääpi vähemmälle kuin toiset. Wai-
oiskohan posti-laitoksemme jilmäyksen saapa; mutta
muistaawatpas Ruotijikko lehdet Wiipuriinki „jäl-
kensä"! —?

Kuufutuksia.

Medelst offentlig auktion, som den 20 instundande Maj
kl. 11 f. m. anställes ej mindre här å Landskontoret än
inför Magistraten i Willmanstrand, utbjudes till den minst-
fordrande på entreprenad verkställandet af särskilte re-
parationer å krono spinnhus byggnaderne i nämnde stad,
enligt dertill uppgjort kostnads förslag, slutande sig å
ett hundra fyratio rubel 53 kopek silfver. Och böra till
vederhäftigheten bestyrkte borgesförbindelser för entre-
prenadens fullgörande åtfölja derå skeende anbud, å hvilka
annars intet afseende fästas. Wiborgs Landskontor den
18 April 1863.

B. INDRENIUS.

N:o 997

E. Olsoni.

Medelst offentlig auktion, som Onsdagen den 20 näst-
instundande Maj kl. 11 f. m. anställes ej mindre här å Lands-
kontoret än inför Magistraten i Willmanstrand, utbjudes
till den minstfordrande å entreprenad anskaffande af nya
och reparation af äldre-inventarier och arbets redskap
för krono spinnhusets i Willmanstrand behof, enligt kost-
nadsförslag, slutande sig å åttahundra trettio sex rubel
femtio kopek silfver. Och böra till vederhäftigheten be-
styrkte borgesförbindelser för entreprenadens fullgörande

åtfölja derå skeende anbud, å hvilka annars intet afseende fästes. Wiborgs Landskontor, den 18 April 1863.

B. INDRENIUS.

N:o 999

E. Olsoni.

Gtuutokauppoja.

Thorsdagen den 30 innevarande April försäljes genom offentlig, frivillig auktion, som från kl. 4 e. m. anställes uti gården N:o 262 inom Revonhämä stadsdel, åtskillig lösegendom i koppar-, messing- och jernsaker, glas och porslener, möbel, säng- och gångkläder, trädkärl samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare, den 23 April 1863. Wold. Älgren.

Yksityisiä ilmoituksia

Subscribenter å **"Familjevänner"** Illustrerad Månadsskrift, behagade uttaga häft. 2—4 (2) 2 i C. G. Cloubergs bokhandel

Si här!

Från 1 Juni, tages ungherrar i kost med eller utan kvarter, då P. H. efter frågas hos Skräd. Kajander.

Försäkrings-Aktie-Bolaget

SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

(öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt afslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Handlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & Co.
I Kuopio af Herr Kellgren.
I Fhamn af Herr C. H. Ahlqvist.
I Lovisa af Herr C. G. Majander.
I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Palmelukseen haluawa.

En medelåldrig man kunnig uti landthruks och ladugårds-skötsel och äfven i språken, önskar sig såsom inspektor en dylik befattning. Den som fäster afseende, återfinner vid Revonhämä gata i Merones gård N:o 143.

Wuokrataan.

Gården N:o 58 och 61 i Petersburgska förstaden uthyres helt och hållet eller om så åstundas i enskilda kvarter.

Auf der Heimath Masalar 10 Werst von Wiburg an der Helsingforschen Land-Strasse sind zwei Wohnungen mit Keller, Pferde-Stall und Wagen Remise für die Sommer Monate 1863 zu vermietthen, zu erfragen beyr dertigen Arentator Mählberg. (3) 2

Ett stort lider, 11 samnar långt, i S:t Petersburgska förstaden uti Gorätscheffs Arfvingars gård N:o 276. Närmare upplysning meddelas uti gården N:o 35 i Wiborgska förstaden hos

N. Gorätscheff

Отдается въ наемъ большой Сарай на Петербург. Форшт. въ домъ наследниковъ Горячевыхъ № 276, узнать на Выборгскомъ Форштадтѣ въ домъ подъ № 35.

(2) 2

Н. Горячевъ.

Från den 1 Juni ett vackert kvarter i f. d. fästningen bestående af sal, 5 rum och kök samt stall och vagolider; närmare å detta blads tryckeri.

(3) 2

Från den 1 Juni uthyres ett kvarter af tre torra och varma rum för 75 rubel s:r om året i Schröderska gården invid Större Fruntimmersskolan; närmare upplysning meddelas å tryckeriet.

(3) 3

Nu genast i Wiborgska Förstaden den Corsiniska gården N:o 132, hvilken tillika säljes för mycket billigt, efterfrågas hos

W. von Karm.

Mgötämänä.

God Utsädes hafra,

hvit och svart, till 4 rubel tunnan. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs bokhandel.

(3) 1

En ny tvåsittsig Linial-Schäs, hos Målaren

(2) 2

C. G. Ränn.

I nya gymnasii huset inom fästningen säljes ett mindre parti utsädes hafra, poteter, färskt smör och sur mjölk.

(2) 2

En ny vacker trilla på linealer. Närmare underrättelse derom hos

(3) 2

Bagar Wickman.

Kentraali rouwan Wagnerin fortifierissa, Herrä Siefischen fartanoessa, myydään kaikenlaisia huoneen-kaluja.

I generalskan Wagners kvarter, uti Herr Hiekisch gård, försäljes diverse möbel och husgerådssaker.

Im Quartiere der Generalin Wagner, im Hause des Herrn Siefisch, werden verschiedene Möbeln und Hausgeräthe verkauft.

Въ квартирѣ генералшии Варнера, въ домѣ Г-а Гикиша, продаются разные мебели и домашнія вещи.

(3) 3

Wälgroende Kryddgårdsfrö, samt Timothei, Alopecurus och Röd klöfverfrö hos

(6) 3

C. G. Clouberg.

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos

(10) 3

C. G. Clouberg.

Mgötämänä

Abr. Salefin kirjakaupassa:

Tampereen tehtaan paperia ruukin hinnasta.

Tammerfors-fabriks pappers-lager, säljes till bruks priser. (3) 1

Die neue

S:t Petersburg-Lübecker Dampfschiff-fahrts-Gesellschaft

zeigt hiermit an, daß während der bevorstehenden Navigation die bekannten Räder-Dampfschiffe

„NEVA“ und „TRAWE“

von S:t Petersburg nach Lübeck jeden Sonnabend gehen und eine regelmäßige wöchentliche Fahrt unterhalten werden.

Wenn es die Witterung gestatten wird, beginnen die Fahrten mit der

„Neva“ am 20 April a. St., von Lübeck, 27 St. P:burg.

Der Preis für die Fahrt nach Lübeck Erste Klasse 35 Rbl. — Zweite Klasse 25 Rbl. exclusive Beköstigung.

Kinder unter 10 Jahren zahlen die Hälfte.

Das Comptoir der Gesellschaft befindet sich in Petersburg am englischen Quai an der Ecke des Samiatin-Perentof im Hause der Commerc-Gesellschaft Nr. 20. (6) 4

Wiburissa, M. M. Zilliauksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 17.

Monsu-aika Wiipurissa Päätähdensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 24 (12) Huhtikuuta.

London	36 ¹ / ₄ , ³ / ₁₆
Amsterdam	178, 178 ¹ / ₄
Hamburg	32 ¹ / ₄ , ⁵ / ₁₆
Paris	380 ¹ / ₂ , 381

Wiipurista.

Meri-liike täällä ei ole vielä päässyt alkuun, kaupunnin ja Uraan välillä lepää vielä harmaa jää-peite, jonka kuitenki tällä viikolla luullaan lähtevän valkolleen ja päästävän Wiipurin kauppa-elämän taas luonnolliseen liikkuvaisuuteensa. Meren auki meno on hyvin tietysti ranta-kaupuntilaiselle, erinomattainki Wiipurilaiselle, samaa kuin maamiehelle uutiseen pääsy. Paha waan että näitä meri-uutisen hyviä toivoja seikoittaa tällä kertaa peloitteluwa huhu franskalais-italia-ruotsalaisen sodan synnystä, joka etenki heikko-uskoisia on menneen viikon kululla alkanut ahdistaa. Sellaiseen pahaan pelkoon on warjunki Ruotsin sanomat antaneet paljo syytä Puolan suhteen. Ruotsin sanomat ovat nimittäin tavallisella iso-puhelijaisuudellaan ruvenneet pitkiin ja leweisiin tuumiin sodasta Wenäettä vastaan ja osoitteleet jo paikkojakin, joihin sodan käyttäminen heidän mielestä olisi asetettava. He wakuuttawat että Suomen takaisin walloittaminen on tuli-kirjaimilla kirjoitettu jokaisen ruotsalaisen sydämeen; ja että sellainen walloittaminen nyt olisi paraita tapahtua, olisi, heidän mielestä, toimitettava suuri wäli-lauma nousemaan maalle jossain kohdassa lähellä Wiipuria, josta itte woi siwat panna wäli-aidan Saimaan westtöön asti ja niin sulkea Wenäen wäen Suomesta. Tällaisia isoja asioita on Ruotsin kansan tietysti helppo torwella soittaa, mutta kuinka helppo ja terweellinen heidän on itse työhön käydä, se on toinen asia. Se on tunnettu että Ruotsalaisilla on erinomaisen hywä puheen lahja, ja sitä ei voi sentähden katsoa oudoksi että heidän suuret tuumat ujaasti seisahtuivat paljoihin suuriin puheisiin. Tämän suhteen se kyllä lieneekin nyt liian aikaista vielä ruweta kenenkään wapisemaan sitä suurta maalle nousua Wiipurin lähellä, etenki kuin se ei seis waielä missään „tuli-kirjaimilla” kirjoitettuna, senkuin ainoastaan tavallisella musteella Nya Dagligt Allehanda'n palstoilla esiteltynä. Ujan totentuminen eli toteumattomuus nojautuu tietysti kaikki siihen mitä Franskan keisari rupee Puolan suhteen lopullisesti tekemään. — Puhe kulkee myös täällä, että Wenäeltä tuodaan tänne kohdakkoisin suuri sotawäen paljous, 60 ä 70,000 miestä, ja jos tämä on totta, niin sellainen on jo ymmärrettävästi sotaan warustaumista täältä päin, mutta sitäkään ei vielä ole ta'attawa sodan alkamiseksi.

Kirkkoherroin asettamisesta seurakuntiin.

(Eähetetty)

Gräässä seurakunnassa kirkkoherran waalissa ja-lautuiwat niiden lahden hakijan wälillä, jotka

huutoja saivat, huudot niinkuin 1: 7:mään ja woi olla niinki että se, joka wähemmän huutoja sai, neki sai sillä lawoin että oli herrastaloja pitäjässä hänelle miltei sukulaisia, jotka eiwät woineet olla antamatta huutoja hänelle, mutta muuten oli talonpoikaisen kansan ja muiden seurakunnan asukkaiden, joilla ei ollut mitään welwollisuutta ketään puolistaa, yfimielinen tahto pitäjässä, saada seurakuntaan kirkkoherraksi sitä toista, jonka seurakunnan jäsenet jokainen hyvin tunsiwat kaikin puolin olewan hywan papin sekä myös hywan ihmisen. Ja nämät lawat eli taidot seurakunta toki pääomina pitää, olkoon sitten heidän kirkkoherralla muutoin munta ulkonaista ansioa, niinkuin tähtiä ryntäissä, eli ei. Tämän asian, joka ainoastaan liikuttaa sitä seurakuntaa, johon pappia, olkoon se sitten kirkkoherraa eli kappalaista tarwitaan, on hallituksemme usein vielä tähän asti suureksi mieli farwaudefi ja rasitukseksi toisiin katsunut, ehkä toisiin oikein pitäisi olla, jonkätähden minä tahtoisiin tästä asiasta wähän jutella ei ainoastaan omasta puolestani niinkuin ollen seurakunnan asukas, jonka suhteen tämä asia nyt minuunki waiuttaa, waan myös yleisesti, sillä niinkuin ennen wanhoina aikoina milloin seki asetos woi olla paikallaan ja tunnollinen, määrättyissä tuninkaallijissa eli keisarillisissa kirkkoherran tiloissa asettaa hallitus kirkkoherran seurakuntaan kenen tahtojaan, enimmiten koulus- ja sota-pappia, olkoon se sitten saanut huutoja eli ei ensinkään. Useastikin owat nämät sellaiset papiemiehet huterota niin wanhuuden kuin muun suhteen, etteiwät monta wuotta woi toimittaa itse sitä uutta wirkaansa, mutta jo pari kolme wuotta seurakunnassa elettyä ottawat apulaisen ja sillä muotoa ymmärtäwät waan kerätä kirkkoherran wiran saatawia omaksi hywäksi niinkuin kruunulta ansaittua penssiä eli penssioni saatawaa, mutta seurakunnan asioista ja asukkaista pitäwät wähän huolta eli fiksi nimeksi; nämät seurakunnan niin hengelliset kuin muut yhteiset toimitukset owat heitettyt nuorien apulaisen huostaan, joita usein muutellaan ja joita seurakunta ei kerfiä paljon tulla tuntemaan kaan. Erinomattain löytyy wereksiä esimerkkiä useampia nykyiseen aikaan seurakunnissa, joihin wasten seurakunnan jäsenten tahtoa eli waalia on saatu senkalttainen kirkkoherra että pitäjän asukkaat eiwät tule ymmärtämään kirkkoherransa, ja tämä useinkin korkean ansionsa eli muun korkeuden tähden ei alenna itseänsä niin että ymmärtäisi seurakunnan yfityisten eikä yhteistä hywää, ja sillä muotoa sowittelisi hiljaisuudella ja wiisaammalla ymmäryksellänsä asioita niinkuin paras on, josta sitten nousewat huonot riidat papin ja niiden wälillä, jotka häntä tarwitsewat. Ja vielä sitäkin owat sotaprowastit ja muut papiemiehet kirkkoherroiksi päästyänsä kehnommasti itseänsä käyttäneet seurakunniansa, josta kaikki hirmu ja wastahakoisuus heitä wasten etenkin talonpoikaiselle kansalle täällä on tullut suureksi.

Popettaissani tätä jo pitkäksi wenyynyttä kirjoi-

tustani, heitän tämän asian kaikkein ymmärtäväis-
 sien päättää, että eikös jo olisi aika tullut muuttaa
 kirkkoherrain tilojen pois antamista toiselle parem-
 malle kannalle. Ei tuo kysymys taitasi liikuttaa
 ketään muita kuin sitä seurakuntaa, johon pappia
 eli seurakunnan opettajaa on wajaa ja josta häntä
 palkitsee, walita niistä kolmesta kuin hallitus (tu-
 miokapituli) panee esittelemiseen, silloin luultawa
 että he jokainen owat katsotut asetustien mukaan
 kirkkoherran paikkaa etsimään ja toimittamaan? —
 Koulu- ja sota-opettajaa voivat tulewina waltio-
 päiwinä Suomenmaan asukkaat suostua palkitse-
 maan runsaammasti, jos kellä nyt olisi aiwan wä-
 waan milloin sitä kyllä saadaan? Myös woisi heille
 wakuuttaa suurempi pensjoni niinkuin ruunulta pal-
 kituille wirtamiehille. Ja toiseksi, mitähän sitten
 ensinkään waalia seurakunnissa pidetään ja seura-
 kunnan mieltä ja miettimistä tiedustellaan, kuin
 kuitenkä hallitus toisin tekee? Se koko waalin toimi-
 tus on jo silloin, siwemmittäin sanoen, paljasta lap-
 sen leikkiä.

Eräs papin huutaja.

Omituisia matka-muistelmia.

(Satto n:o 15.)

Ulkomailla juodaan pait olutta paljon selteri- ja
 sooda-wettä, waapukka-needien kanssa. Se on ma-
 kuisia, wirtowattawia ja terveellistä. Leipzi-
 gissäkin saawat siwuitse kulkijat sitä helpolla hin-
 nalla myös kadun tälliti-puodissa suuren torin war-
 rella. Puodeissa täälläkin on mamseleita, jotka
 pyydettyäsi ompelewat ostettuina waatteisiin ne mer-
 kit mitä määrää, ja sitten lähettävät waatteet kort-
 teerisi, sinun jo ennen maksettua, ja heihin voit
 luottaa. Leipzig, tämä saksan kirjakaupan keskus,
 wanhan yliopiston istuin, tunnettu myöskin sen
 tienoilla w. 1813 olleesta mainiosta sota-tappe-
 lusta, sekä maailman ensi-luokkaisena markkina-
 paikkana, kuuluu viimeisinä parina vuosikymmeninä
 paljon muuttuneen rakennusten puolesta, niin että
 tässäkin kaupunnissa on uusia leweitä sekä wan-
 hoja kaitoja katuja. Yhtä ja toista merkillisintä
 olisi täälläkin katsottawana, johon aikani ei myö-
 ten antanut. Siinä kuuluisassa konserwatoriumissa
 eli soitanto-opistossa yhtä tuttua turhaan etsittyäni,
 ja entisen wallin tietä, jossa myös lapsukaisia pii-
 koinensa nurmella leikki, vielä käwellyäni, menin
 taas yhtä höyry-kyytiä Sachsen'in pääkaupunkiin.
 Dresden on wieshättävän kaunis, ja minun sinne
 tultua ja rautatieltä katuja maja-taloon ajaessa,
 tuntuivat vastaan-tulewaiset minusta enemmän su-
 kulaisille. Usunnosta haetin itselleni heti saatta-
 jan, jonka keralla astuin ensin monen siellä nähtä-
 wän taidollis-rakennusten siwu semmoiseksiin mai-
 nittawan toisen Elbe-sillan tykö, jonka luota wen-
 heellä pääsin keskellä wirtaa seisowaan uinti-huonee-
 sen, jossa wesi kuitenkä myös on kellertävän tumma.
 — Tässä kaupunnissa käwin howi-teaterissa. Siellä
 näyteltiin R. Wagner'in opera: „Rienzi eli viimei-
 nen tribuneista,” johdatettua tämän muka tule-
 waisuuden musiikin rämisewältä soitannolta, jota
 se moni-miehininen howi-kapelli puolestaan kyllä tai-
 tawasti soitteli ja paukutti. Tämän operan me-
 nostä on painettu wihko tallellani. Toisena iltana
 olin samassa läsnä, heidän „lumous huilu” nimistä
 soitto-näytelmää esitellessä. Rumpaisetki oliwat kai-
 kin puolin mitä paraimpia nähdä taitaa. Sendun
 ihanuus ja monet kaupunnissakin näkemistä ansait-
 sewat merkillisyydet saattawat wuosittain paljon wie-
 raita sinne, niinkuin englandilaisia, wendäläisiä y. m.

Kuninkaallisen linnan ala-kerrassa on niinkut-
 suttu ruohonpainen holwi, jonka 8 kammareissa
 säilytetään hywässä järjestyksessä kallis-arwoisia ja
 ihmeteltäviä taide-teoksia kullasta, hopeista ja

muista metalleista sekä kalleista kiivistä. Tänne
 pääsee 6 henkeä kerrassaan samalla maksulla kuin
 yksi eli kaksi, tahi noin parilla ruplalla, jonka wuoksi
 on paras yhtyä seuraan, jota oppinut mies selit-
 tämällä wiepi ympäritse. Täällä on 9 salissa mui-
 naisten ruhtinain muoto-kuvia, heidän arwoisia
 pukuja, kaikenlaisia aseita, entis-raakalaisten sekä
 nyky-indiaaneinkin joutuisia, nuoliasta, kilweistä ja
 kirweistä alkain aina uudemman ajan tuli-piippu-
 hin asti; keski-ajan ritarein ja hewoistensa haar-
 niskoja täydessä asuissa, joko riwissä ratsain tahi
 seisten, kookkain miesten kuvia, kypäreissä höyhi-
 neen, rautapaidoissa raskaine keihäineen ja miek-
 koineen, että tuskin meikäläinen semmoisia enään
 liikuttaa jaksaisi; — entis-sodista turkkilaisittakin
 woiitto-merkkiä, y. m. s.

Toisessa kohdassa on yhtä monissa huoneissa
 suuri kuwasto, sisältäen toista tuhatta taidostansa
 mainioin italialaisten, hollandilaisten ynnä muiden
 kansain kuwaajain alkuperäisiä tauluja, jossa myös-
 kin nähdään sen kuuluisan Rafaelin Madonna eli
 neitsyt Maria kaikesa loistossaan ja pyhyydessään.

Satuinpa muistaakseni erään kroatilaisen herras-
 miehen seuraan, jonka keralla saattajan kanssa näissä
 käwin. Tämä wei meitä myöskin yhteen soitto-
 kaluin makasiiniin, joiden tekiä pani niitä itses-
 tänsä soimaan, niinkuin laweria huiluin myötä-soi-
 tannolla; koko soitto-ajan rumpuine, waskitorwine,
 wiuluine, y. m. laitettuna 30:lle eri-pelille; waks-
 sen miehen, waski-torwea soittaen; peli-tuusia y.
 m.; wuorottain hän niistä monista suuremmista
 tahi pienemmistä eri-kalusta antoi kuulla jonkun
 kappaleen, ja tavallijella lawerilla soitteli tyttä-
 rensäkin meille pailaisen. Pääsy-raha on wähäi-
 nen, ja tarfoittaa hän kuulioiden kautta saada kal-
 lis-hintaisia teoksiansa waan laweammin tunnetuiksi,
 joita hän janoi tilattawan paljon muille maille.
 Suuressa katoliikkilaisessa howi-kirkossa kuullaan
 joka sunnuntaina myös howin soitto-kuntaa. Minun
 Dresden'issä ollessani, sattui sen lähestyillä linnun
 niityllä juuri olemaan kansan juhla, mikä monta
 päiwää kesti. Sinne wirtaili paljon wäkeä, ja
 olihin siellä monenlaisia huwitusta tarjona. Wai-
 waieten kanto-urkuja wäentäessä tahi muiden soit-
 toniekkain puhaltacessa, weiwiteltiin joukottain lapsia
 karusellein puisten hewoisten selissä; kokuissa oli
 makeisia y. m. kaupan; kaikki ne wälialkaiset ra-
 kennukset oliwat kuin markkinoilla riwittäin ja ka-
 duttain. Yhdessä nähtiin panoraamaa eli ympäri-
 kuwausta; toisessa konstii-ratiastajoita narritteli-
 ansa kanssa; kolmannessa näytti Suomesakin käy-
 nyt itsensä amiraaliksi eli kenraali Piccolominiä
 kutsuwa pikku kääpiö, pienundeltaan ja ääneltään
 ollen noin neli wuotisen lapsen kaltainen, mutta
 käyöksessään ja puheissaan mokoma kawalieri, joka
 kuitenkä esim. wähäistä sanomalehteä muka lukeis-
 sa, tuffunaan peittyi sen ta'a. Monenlaisia oli
 eri-huoneissa näytteliöitä, joihin kuwaukset sekä
 huutajat katsojia wietteliwät. Muutamissa kohdin
 oli nuoli-pyssyillä maaliin ampumista, ja sen la-
 kean perällä tähtäsiwät kaarilla korkealle riukuun
 pystytettyä puista lintua, jonka eri kokiä tarflaa-
 misesta, saiwat eiri palkinnoita. Pariissa salissa
 pidettiin tanssit, joihin siihen tahi näitä waan näh-
 däksensä halullisia, myöskin piletin lunastettua yh-
 destä owesta sisään, toisesta ulos, tunteili. Teillä
 oli ihmisiä, että wiliä.

(Satt.

Kotimaalta.

Uudet Setelit 12, 20, 40 ja 100 markan ar-
 wosta tulewat pantawiksi yleiseen liikkeeseen kesäkuun
 ensimmäisestä päivästä. Tästä tulee yleinen ku-

lutus ulosannettavaksi ja lisättäväksi kertomus pää-
asiallisimmista tunnusmerkeistä uudessa setelira-
hasssa. (H. U.)

— **Salmin Eihlafunnasta 16:s Huhtif.** Tot-
tunut aina fantamaan asian haarain kowaa paf-
foa, on kansa näillä seuduilla äänettä ja maltta-
vasti kärkehtänyt niitä uusia esteitä ja sekaannuksia,
joita se muutamia vuosia sitte tänne asetettu raja-
tullin wartioiminen on matkaan saattanut sen ojit-
tain alamaisempien wirtamiesten innoikkaiden tefo-
sien kautta kietoa matkalaisia ansaan; mutta se hywä
kärkimys on jo antanut sille yleiselle katkertamiselle
mielissä. Se on tunnettu että viime kesäiset hal-
lat myös täälläkin tekivät tuhoa ja siis wiljan puu-
toista suuressa määrässä maamiehille, jotka nyt
ovat wajaassa sekä leipä-ainetta että siementä kewät-
tylwoiksi, joita kaikkia pitää ostaa wenäen puolelta.
Tätä toimittaisissa tarjoaa nyt jo lumeesta wapaa
Ladogan jää helppoa kuletuks-tilaisuutta wenäen
puoleisilla ranteilla olewien kauppaipaikkojen välillä,
jonkasuhteen kansa näinä viimeisinä wiikkoina on
ahkerasti käyttänyt hywäksensä tätä oiko-tietä, kotiin
kulettaessaan wenäen puolelta sitä wiljaa mitä
ovat sieltä ostaneet. Mutta mitä nyt tekee mei-
dän raja-wartio? Senpä saa lusia heti kuulla. Use-
tussellinen käsky määrää matkalaisille, jotka maisin
kulettawat tawaroita Wenäeltä tänne, ettei saa kul-
kea yli rajan muista paikoista, kuin Wirdelän war-
tiopaikasta Salmin piirikunnassa ja kuin tämä on
noin kaksikymmentä wirta Ladogan rannasta, ovat mat-
kalaiset jään yli kulettuonsa seisahtaneet kuorman
suomen ranteella lähimpänä Wirdelää ja siitä sitte
lähteneet etsimään wartiopaikkaa, saadaksensa kirjai-
tuksia passinsa. Wiisaasti on rajawartio wälttä-
nyt panna mitään merkkiä rannalle, mikä näyttäisi
raja-kohtaan eli paikan mistä tie lähtee wartiota-
loon; sitä vastaan on keksitty paljoa edullisempi kei-
no päästä rajawartion tarfotuksen perille, sillä ta-
woin että muutamia rajawartioita piilottawat itsensä
joweljaan matkan päähän siitä näkymättömästä ra-
jasta ja niinkohta kuin rahtimies on hairahtunut
sitten yli, ennenkuin on onnistunut löytämään tien
wartiotaloon, ovat nämä wartiomiehet kyllä kolyte-
lijaat heti joutumaan matkalaisen luo ja taritse-
maan itsiänsä luotjaamaan häntä wartio-taloon —
mutta waiwoistaan pitävät he hänen kuorman
Mihin tapahui muutama päivä sitte, että nämä uut-
terat rajawartioita samallaistella tawalla anaatiwat
kahdeksan kuormaa Sermaksin kaupunnista tulolla
olewia siemen kauria ja ottiwat pois omistajilta,
jotka senkautta kadottiwat mahdollisuuden saada nyt
lähestywanä kesänä kylvää peltojaansa. — Kuin
matkalainen myös waeten tahtoansaakin joudutetaan
siihen tilaan että hänen kansa woidaan menetellä
samalla tawalla kuin oikian salatawaran kulettajan
kanssa, niin kauhistuttaa todellakin se wääritys mikä
tekee tällaisen keskuuden mahdolliseksi. Kuin keli-
rikko on sulkenut määrätyn tullitien Wirdelän kautta
ja tähtymys on johdattanut matkalaisen alas jalle,
niin ei ainakaan mikään olisi luonnollisempata kuin
että pystytettäisi joko jonkilainen wiiri eli muu nä-
kyvä merkki siihen kohtaan ranteelle Wirdelässä,
missä raja-paikka on eli mistä tie lähtee ylös war-
tiotaloon, ilman ettei, niinkuin walitettawasti nyt
on laita, matkalaisen arwaamis-woimaa panta-
koetuksen alaiseksi. Ja kuin tämän lisäksi tulee että
asianomainen rajawartio wartawaisten wäijyy mat-
kalaisia, jotka etsiwät tietä wartio-paikkaan ja jällä
hairahtuwaat yli rajan, niin on tuollainen tapa,
saada heidän matka-tawaratansa, aiwan inhottawa,
kauhistuttawa hallituksen hyvien tarfotusten wää-
rin käyttäminen.

—bb.

Vennätin sanomia.

Warschowasta 22 p. Huht. Greimi Wielo-
polski, siwili hallinnon ylimäinen päälysmies Puo-
lassa, on pyytännyt eroa wiraastansa. Kapina on
syttynyt Länsipuolassa ja Warschowassa. — **Ber-
linistä 23 p. Huht.** Kölnische Ztg. tietää kertoa
että Montebellon herttua, Franskan ministeri Pie-
tarissa, laitattaa asuntoansa Pariisissa järjestyk-
seen — niinkuin odoin matkustaa se pois Pietarista.
— **Indép. Belge** kertoo että myös Ruotsi on an-
tanut kabinetille Pietarissa kirjoituksen, jossa pa-
rannettua oloa Puolalaisille puolustetaan. — Oli-
päälikö Puolassa pyytää apu-wäkeä.

(F. M. T.)

Suutokauppoja.

Lördagen den 2 instundande Maj kl. 4 e. m. försäljes
medelst offentlig härstädes skeende auktion åtskilliga
handelsvaror bestående i hvarjehanda klädesplagg, kruk-
makare arbeten, välskedar, hordprydnader samt diverse;
hvilket härigenom till kännedom meddelas. Wiborgs
stads Auktionskammare, den 27 April 1863.

Wold. Ålgren

Yksitoista ilmoituksia

Wauxhall

Freitag den 1:ten Mai 1863

zur Eröffnung desselben.

Souper mit Cera

à Souvert 75 Sp. S. M.

von 7 Uhr Abends spielt die Sporsche Kapelle um freund-
lichen Zuspruch bittet ergebenst

(2) 1

S. Wild.

En vagn eller kurerkärra kan fås med en resande till
Hälsors, om derom i dag anmäles å boktryckeriet härstädes.

Med inteckning i fast egendom utlånas ett tusen sem-
hundra rubel silver. Närmare underrättelse meddelas af
C. W. Ahrenberg.

Hiinteän omaisuuden panttausta vastaan annetaan lainaksi
tuhatta wiisi saataa ruplaa hopeassa. Eifeisempiä tietoja antaa.
C. W. Ahrenberg

En vördad allmänhet får jag härmed äran underrätta
det jag till förvarande af pelsvaror emot mal undersom-
maren, emottager till den billiga afgiften af 75 kop. för
Salopper, 50 kop. för Dampalteauer och 20 kop för muf-
far, samt 75 kop. för Schuppskinnspeisar, 50 kop. för
Herrpalteauer, 10 kop. för mössor och 15 kop. för vin-
ter Stöflar och Slädfällar till 40 kop. Derjemte vågar
jag försäkra att desamma tillegnas all möjlig vård, hvar-
vid jag vågar hoppas tillvinna mig benäget förtroende.
Min adresse är, egen gård vid södra vällen i f. d.
fästningen.

(2) 2

K. Zepennikoff.
Körsnär.

Suoma-paatti on Newonhännän ja kaupungin välillä, hinta
yhdestä hengestä 3 kopekkaa, waan kahdesta hengestä ja ušam-
masta 2 kope. Sienan wäliltä 5 kope. hengestä, waan 2:desta
ja ušammasta hengestä 3 kope.

H. Saukkonen.
Sillan awaja.

Kupittaaan Wesiparannus- laitos Turussa.

P. Senriffin terveys-lähde.

Se hywä maine ja luottamus, jonka tämä kylpy-laitos h:ra
arktiaterin ja tähtimiehen G. J. Bonendorffin johdattaessa on
saanut ja siitä seuraawa jokavuotinen kylpy-wierasten lisää-
tyminen, on kehottanut kylpyhuone-yhtiöä sekä awaroimpaan
huoneet, että toimittamaan ušamman ajanmukaisen paran-
nuksen, joita wuotisesti lisääntynyt harjantuminen ja keinol-
lisesti käytetyn wesi-lääkityksen hywät vaikutukset ovat waa-
tineet. Niille jotka jo ennen Kupittaaan paikat ja tawat tun-

tevat, saamme sanoa, että tänä talvena on nais-wäen puolella rakettu lisä-rivi sekä uinampi höyry-kaappi mies- samoin kuin naiswäen puolella; wettä imee uusi höyry-kone, joka helpotawalla huoventaa kylpy-saantia.

Raajarikoille, rammoille ja muille kowin sairaille, jotka eivät kestä kylpy-laitoksen ja lähinten kaupunki-asuntein wälillä käymistä, on 10 asuntohuonetta kylpy-huoneen lähellä valmistettu. Uusi ja soma ravintola rakennetaan, josta kohtuullisella hinnalla kaikkina aikoina saadaan kelvollista ravintoa.

Kylpy-laitoksen lähellä on nuorotulta huoneita niille, jotka niitä haluavat; tästä saadaan kirjallisia tietoja johtokunnalta.

Kupittaan puiston edessä olewa entinen hewos-tori tulee ojitetuaksi, tasoitetuaksi ja istutetuaksi käntäwäin lewitämisiksi.

Kaksi uutta pilafesti kulkewaa höyry-wenettä, jotka samoin kuin Kupittaan rakennuskein tulawat valmiiksi kewan ennpäiwänä, kuljettawat kaupungin ympärillä meren puoleen, joten siis sopii merimedestäkin kulkea. Koka wiikko Tusholmaan, Helsinkiin, Pietariin ja Dulun sekä niitten wäliin kaupunkiin Suomen ja Pohjan lahden rannoilla kulkewat höyry-laitwat toimittawat Turulle köykäsen ja luennustaan yhteyden foto- ja ulkomaan wälillä.

Laitos avataan kesäkuun 1 p. tänä vuonna ja kylvemistä pitkitetään siihen asti kuin ilmat myöden antawat; toiwottawa on että ne, joitten sairauden parantaminen ottaa pidemmän ajan, tulsiwat mitä warhemmin.

Lääkitys-hoitoa pitää waes'edeskin herra arkiateri, rohwes-fori ja tähtimies G. J. Wensdorff, saman ohjeen mukaan kuin kymmentenä edelliselläkin vuonna, eli niin-tawoin että ynnä weili-lääkityksen kanssa milloinkaan waan tarwitaan, kätetään rohtolankin lääkkeitä. Ne sairaudet joita niin-tawoin weili parantaa, ovat seuraawat: liide-järky, kohtu-tauti ja pieni liide-heikkous, pitkäloisen taudin perästä tulewa jäntein heikkous, pitkäloinen jännehtyminen, kaikenlaiset jäilöystaudit olkoon ne lihassa tai jäsenissä, ja niistä tulewa jäsenten liikkuttamisen vaikeus, raskaus, jonka syyn ei ole selittäytynen kuituuntinen, muutama sairaus joka tulee massan, pernan tai munuisten turmistumisesta, walfowentus, kohtu siirtyminen ja raju weren-wuonti, kuukautisen juoksun pysähtyminen, kohtu-pestä ja siitä tulewa hedelmättömyys, monentapaaisia pitkäloisia henkityshonein kitumisia: keuhko-tauti, joka ei vielä ole märkää ruwennut purkamaan, pitkäloinen yskä, rinta ja sydän-reun weskautia, waalehtumista, kerrutia ja pahantapaista pufamia ja muita risa-wiloja, muutamia pinta-weskautia, kypura, muutamaa vanhempaa ja pahempaa kypura, jonka parantamisiksi ennen on kätetty eläwää hopiaa, jota paitsi weili tekee iti-hymä jostakin tuimasta taudista päästyä mutta vielä ollessa heikko, wila-tautia ja monia muita kiinuisia waistaan.

Kaufana asuwat sairaat, jotka haluawat kuulla weili-lääkityksen sopiwasuutta tautiansa waistaan, lähettäkoot mitä pikemmin kertomukset sairaudestaan, joissa ilmoittakoot taudin kaikki kujeet ja sen ensi alun, kuin myös minkä siuinen se muuton nyhy-aikoina on, sekä milläillä oli sitä ennen. Wähöski ilmoitettakoon sairaan ikä ja mitä muita asiahaaroja olisi sen selwittämiseksi somelaita. Kirjeet lähetetään herra arkiateri ja tähtimiehelle Wensdorffille, jonka asunto toukokuun loppuun asti on Helsinki. Sairauden kertomukset pitää olla tehdyt, joko saksaksi tai ruotsiksi.

Turusta, helmikuussa 1863.

Johtokunta.

Palvelukseen halutaan.

I tjenst åstundas en driftig och pålitlig hushållerska, närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

Palvelukseen halutaan wireää ja päälleluotettawaa emännöitsijää (hushollaskaa). Tarwempaa tietoa saadaan kirjapainosja.

Palvelukseen haluawa.

En ung beljent, nyligen kommen från Sverige, som kan uppte hedrande betyg, önskar sig i något bättre hus en dylik besättning. Den härå reflekterar torde godhetsfullt uppge sin adress i förseglad biljett till "E. E." som inlemnas å detta blads tryckeri.

Wuokrataan.

För ungherrar!

Från den 1 Juni ett rum med eller utan möbel, mat och uppässning kan älfven om så åstundas erhållas å stället. Närmare å detta blads tryckeri.

13 Werst von der Stadt an dem Neufirchischen Wege wird ein Sommer quartier billig vermiethet bei dem Leutenant Raube. Näheres zu erfragen im Hause N:o 71 in der Festung. (3) 1

En våning bestående af 3 rum, kök, källare etc. etc. är uti Iversens gård för 200 Rub. silfver att hyras.

Eine Wohnung von 3 Zimmern, Küche, Keller, etc. etc. im Hause von Iwersen ist für 200 Rub. zu vermiethen.

Uthyses ifrån den 1 instundande Juni 3 rum och kök samt uthus i förra Gästgifveriet i Gården N:o 80 Krons S:t Anna. (3) 1

Uthyses ifrån den 1 instundande Juni 8 rum och kök samt uthus i gården under N:o 28 i Wiborgska förstaden. (3) 1

Uthyses ifrån den 1 instundande Juni 3 rum, kök samt uthus gården N:o 263 i S:t Petersburgska förstaden; öfverenskommelsen med Herr Handlanden Leonoff. (3) 1

Från den 1 Juni ett vackert qvarter i f. d. fästningen bestående af sal, 3 rum och kök samt stall och vagnlider; närmare å detta blads tryckeri. (3) 3

I gården N:o 40 vid paradplan uthyses tvenne rum, med tambur och skild ingång, hvarom på stället fås närmare underrättelse. (3) 2

Möjötämänä.

Ifrån Hanhijoki egendom säljes till billiga priser **furu plankor, battens, bräder och bakor** af olika dimensionsjoner. Det närmare att efterfrågas hos Pastor Sengerswärd i Gamla Gymnasii huset.

Hanhijoen hoviasta myydään huoneella hinnalla **houkasia laukkuja, autoja ja pintoja**. Paremmiin tiedustella saapi Herran Pastor Segerwärdin fortterissä, wanhassa Gymnasin kartanossa.

Изъ мызы Ганхиюки продаются по сходной цѣнѣ сосновые планки, доски и горбыли. Подробнее узнать у Пастора Сегерсверда, въ домѣ старой гимназии. (3) 1

Plungeige.

Eine hübsch gelegene und gut gebaute Heimath mit gutem Boden und allen zur Feldarbeit nöthigen Inventarien wird zu 10,000 Rub. verkauft. Zu erfragen im Houghbergischen Hause, im untern Stock, Thüre rechts.

Observera.

Goda utsädes poteter fins i Houghbergiska stenhusets nedra våning, till 3 rub. 75 kop. tunnan.

God Utsädes hafra,

hvit och svart, till 4 rubel tunnan. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs bokhandel. (3) 2

En ny vacker trilla på linealer. Närmare underrättelse derom hos Bagar Wickman. (3) 3

Wälgroende Kryddgårdsfrö, samt Timothei, Alopaccurus och Röd klöfverfrö hos C. G. Clouberg. (6) 4

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos C. G. Clouberg. (10) 4

Myytävänä

Täbr. Galletin kirjakaupassa:

Tampereen tehtaan paperia ruutina hinnasta.

Tammerfors-fabriks pappers-lager, säljes till bruks priser. (3) 2

Ångbåten "Walamo"

afgår, så framt hinder genom isgång icke möter, ifrån Sordavala till S:t Petersburg fredagen den 15 Maj och återvänder alla dagar derefter.

Sedermera hvarje söndag morgon kl. 9 från Sordavala och hvarje fredag samma tid från S:t Petersburg med anslöpande af Walamo, Kexholm, Konevits och Schlysselburg såväl under fram som återresan. Sordavala i April 1863. Direktionen.

Wiipurissa, M. M. Jilinauksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander. Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tästä vuodelta 3 marffaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:

Silliafuksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 18.

Perjantaina 1 päivänä Toukokuuta.

1863.

Wiipurista.

Kaupunkin ja Uuraan väli oli jo eilen niin lähellä awautumistaan, että „Sampo” yritti tulla Uuraasta kaupunkiin ja päästiin aina Kilpisaaren lähelle, mutta siinä oli vielä niin kova jää-pidäke, että Sammon piti kääntyä takaisin, ja vasta tänäpäivänä, Walpurin päivänä, taitaa se olla mahdollista ruweta liikkumaan wapaasti westtiellä täällä wälillä. Ilma on ollutki enemmite kaunis ja kesää jouduttawa näinä päiwinä. Mutta menneenä yönä oli niin kova pakkas että pani lahtien rannat jäähän ja porotti maata roudalle. Draspellot jo ennästään harmaat surkastuivat kaiki paljo menneen yön kovuudesta. Sawonpuolen postit owat kauhaasti wiipyneet, parina viimeisenä kertana kokonaisen wuorokauden yli tawallisen ajan.

— Ne karfulaat, joista kerroimme 15 Lisätähdesssä, owat jo kaikki kiini saadut, joka tapauhtui yön aikana eräällä sillalla Kirwun kappelissa Jääskessä. Sen kelpo työn tekivät neljä Wiipurista lähetettyä kassakaa erään Wiipurilaisen poliisipalvelijan johdannolla. Johdattajan sukkeluutta ja johdatettawien urhollisuutta tässä kiini-otossa on hywin ylistetty. Karfulaat owat ensin yrittäneet tehdä wastusta kirweillä ja punfoilla, mutta kuin kiiniottajat uhkasivat ruweta laulattamaan pyssyjänsä, niin owat etenki mustalaiset heti luopuneet aseistansa. Mutta juuri kiini otettaissa on karfulaista yksi, joka ei ollut mustalainen, saanut tilaisuuden pajahtaa kassista pois ja potkasta pakoön, josta pa’osta ei kuitenkaan ollut miehelle paljo apua, sillä hänki on jo kiini saatu ja tuotu tallelle Wiipuriin. Muutoin on näiden roswoin kiini-ottamispuuhassa saatu paljo enemmän hyvää toimeen kuin oli odotettukaan, on nimittäin saatu samalla reisulla paljo, monta hewoskuormaa, muita pahantekoa harjoittawia mustalaisia kiini ja tuotu tänne takawarikkoon. Rahwas maa-tylissä kuuluu kiittelewän sitä hyvää sattumusta, että pääsivät sangen moni-henkisen mustalaisjoukon rajittawasta peloituksesta ja myös — weroituksesta.

— Wiipurin kirjallisuus-seura kokoutuu tulewana tiistaina, 5:8 p. Toukokuuta, kello 7 j. p. p. alakeiskoulun huoneissa tawallista kuulaus-kokouksensa viettämään, jolloin muun seassa on päätettävä myös jäsenten puhe-mallasta.

Suomenlahden ranta- sekä saarelaisista, etenkin Lawansaaren ja Seiskarin naisille.

(Lähetetty.)

Niinkuin lukijat tietänewät, Suomenlahden rannoilla sekä saariloissa asuu nykyään hywin wilkas kansa, etenkin Suurisaareissa. He owat urhollisia ja sukkeloita meri-liikkeeseen, he owat ahferoita ja nerokkaita kalamiehiä, he owat jotensakin waurastuneita kaikkeen elämään siweyteen; he wetäwät wertoja ulkomaalaiselle meriwäelle. Luontonsa ja tapainsa puolesta owat he siwempiä ulkomaalaisista, sentähden ulkomaalaiset laiva-kapteenit usein pyytäwätki liikutella kaikilla keinoilla suomalaisia matroisia itsellensä. Waan se on ikään kuin häpiäksi koko Suomenlahden asujamille, että Lawansaaren sekä Seiskarin naiset käyttäwät itsensä vielä loopen wanhan aikaisella tawalla, etenkin waatteuksen puolesta. Jos milloin joutunet näihin viimeaikaan nittuihin saariin ja menet katsomaan heitä kirkkoisansa, niin etkös kummastele heidän kirkkopuunsa! He tulewat kirkkoonsa kaikki, köyhät sekä rikkaat, ikään kuin kuolin-puuhassa, he määkittäwät kaikki puoli juoksua kirkon käytäwillä, niin että se walkoinen mekko heiluu. Kirkon tantereella silmäilet heitä ikäänkuin kajakajoukkoja meren aalloilla. Samate tahtowat vielä käyttää isänsä Koiwiston emä-seurakuntalaisetkin. — En minä, hywät naiset, ole tahtonut sortaa teitä eli alentaa arwoanne, waan ainoastaan awata silmiänne tarkkaamaan muita suomalaisia, Suomen naisia, waikka hekin, melkeen kaikki owat jalellä mies-rahwaan siwistystä. Heittäkää pois se walkoinen aiwina ja sarfanutut yltänne ynnä muu rumuus, etenkin senpuolesta, kuin mainituissa saariloissa usein olekelee ulkomaalaisia merimiehiä, semminkin niillä ajoilla kuin usein tapahtuu meriwahingoita näissä paikoissa. Minä olen nähnyt että mainitut ulkomaalaiset katselewat nauraen tätä rumaa käytöstä vielä Suomesa. Se heistä näyttääkin ikäänkuin Australian eli etelämeren saarelaisen tapaiselle.

M. M—lä.

Kirjoitus Enolle.

(Maasenduista, Eteläsuomesta).

Jotain outoa nyt taas Enoni ajattelee minusta, kuin en moneen matin päivään mitään ole kirjoittelut. Waan eihän nyt auta oleminen katoavuoden kowissa peljästyksissä, pitää taas lynnään sykenemän, waikka muut sattumukset owat mieliä ja ajatuksia wangingneet. Mitäs tänne nyt sitte muuta kuuluu kun se wanha walitus-wirsi, että waanwiljelijän niskoille aina waan pannaan lisä-painoa ilman ajattelemta josko he woiwat enää fantaa, waiko

kyrystä paikalle, ilman wirksamata niistä maksiista, joilla on oleminaan se laillinen ja asetussellinen perustuksensa. Mutta niitä kuin on wapahtosen nimellä, joilla on mukaisensa heidän tunnon pinnit ja kuffaron ongiat, kuin on Lähetysseura, Siperiaan tuomitulle hyvän-tekijä, Pietarin paloa karsineille ja Pohjanmaan nälkäisille, ja vielä ne komeat waiwas-pysyt (waiwas-tuhtit) jotka enämmin seka-soikua matkaan saattaa. Kuin awaat armiaan käteji ja annat osan kaikesta, aina suolasta terwaan saakka, niin siitähän saat sitte siunauksia, korkeita kiitoksia ja lohdullisia loilotuksia. Waan onneton se joka ei awaa alkunoitaan ja wuodata runsaasti lahjojansa, se on törkiä, tyly, hullu, j. m. m., ja ei paljon puutu ettei käy niin, että minä käsi kieltää, sen selkä-nahka makkaa. Se tahtoo olla aina niin, ettei täyttä hyvää ole. Tämä seurakunta olis kyllä lihawa laidun niille hienowillaisille, että kelpais pehmeitten pehennellä, waan on kowasti onneksi niitä „fennomania“, „ultra fennomania“, että kuffela se suu pitää olla, joka kumman salaa itsensä lammashahkassa.

No Enoni halajaisi tietää pääkaupungimme toimimisesta? Siitä en osaa paljon puhua, alkun työn kaunistaa, waan lopussa kiitos seisoo; paljon vielä puuttuu: gaasuwalo, iswoesikat, sositeetti, teateri, ne vielä puuttuu.

No entäs urut, josta jo wiimen wirkoit, miettii Eno? Itse en wirka mitään suuresti, waan jos sanon mitä muut wirkawat, — se kuuluu waan uimamman suusta: wie pois sinun wirteji jylinä, en minä woi kuulla sinun kantelees soittoa.

Niistä apu-lahjoituksista Siperiaan, Indiaan, Pietariin ja Pohjanmaalle, taitaa Enoni sanoa minua kowa-sydämiseksi, etten taitais isowalle leipää. Kyllä tarwitsewaisista pitäis antaa, waan kuin meidän apu pitäis yletymän neljään maailman ääreen. Ja jos se tarwitsewainen tulis autetuksi, ilomielinhän sitä auttamista tekijä; waan jos toinen syöpi päälle kylkiensä, niin toinen tyhjää haukottelee. Ehkä luvet minulle erhetysseksi että sanon sanottuja lahjoituksia waadittawan maanwiljeljiltä, kuin kuitenkin kolehtia ajetaan ylikätteen. Waan olenhan sen nähnyt, se tilaton on ollut tilallista kehoittamassa, waikka ei itse pienintäkään ropoa ojentanut apua kolehtiin.

Suomessa on itsellä huutawan ääni korwessa, jolle äänelle ei kukaan awaa korwiansa, sitä wähemmin kuffaroansa. Se on että laskea wedet soiden päältä pois, että häwittää hallan pesät j. n. e.

Sen taas tiedät itse, ilman minun wirksamata, yleiseen kalliista Suomen paikoista, että ylöllisyys koreilemisessa kulkee jo kaukana edellä ja maamme toimiminen, wiljelyksemme, jalempänä, että maamme sisään tulot ei vielä kannata niin koriaasti elää, kuin monesti eletään; maamme meillä huutaa: „riisua pois kalossit jaloistasi, sillä paikka jossaas seisot, on Suomen maa“.

Sisares poika.

Toimituksen muistutus. Olemme antaneet tälle „sisaren pojalle“ kynnäwäron, waikka emme suinkaan ole hänen kanssajamaa mieltä enimmäksä osassa puhelmaansa. Sisaren pojan kirjoitus todistaa nimittäin tefiansä mielen laatua liian happamaksi, kuin sekoittaa hyvät ja huonot kaikki samaan arwoon. Se ei näytä olewan hänen mielestä hyvä että kootaan esim. Siperiaan tuomitujen onnettomien maamiestemme hengelliseksi awuksi apua, se ei myöskään hänelle kelpaa että kerätään apua Pohjamaan puutteellisille. Ei, niin hella ei ole sisaren poika! Se ei wisliski käwiin paljo hänen tunto-lensa, jos Siperiaan tuomitut jäisivät edespäin nääntymään hengelliseen nälkään ja Pohjamaan puutteelliset nääntyisivät nyt ruumiilliseen hätään. Hyvä ettei kaikki niin kowia ole! — Pääkaupunnista tuntuu Sisaren poika näkewän pahaa unta, puhuesaan puutoisista siellä. Toiwottawa olisi että hyvä enonne teidät ojentaisi monista harhailuksistaanne ja selittäisi senni, kuinka waarallista ja siwotointa se olisi monelle Suomessa

eläjälle „riisua pois kalossit jaloistansa“ — etenki tällaisella wuoden ajalla kuin nyt.

Laulun woina.

Murhe-tapans, laululla,
Neljässä Näytöksessä.

Grään suomalaisen tarinan mukaan kuwailut
J. S. S—I—n.

Jäsenet:

Juha Mehtola, wanha rikas talollinen, lautamies.

Waino, hänen tytär.

Urho, nuori alottelewa talollinen, Mehtolan ystäwä.

Waska (Waski), matkustelewa runo-laulaja.

Nimismies.
Rakki talonpoika, Mehtolan kyläläisiä.
Gräs Palwelus-piika.

Uusia on tapahtuwinaan Impilahdella 70 vuotta sitten. Kesäis-aika.

Tässä näytelmässä laulettawat laulut waatiwat pianon mussoittoa, asian tarkeituksen ja luonnon suhteen.

Ensimmäinen Näytös.

(Lautamies Mehtolan asuma-huone. Wasemmalla puolella owi porstuaan, oikealla muihin sisähuoneisiin. Huone-kalut wanhan aikuisia.)

Ensimmäinen koftaus.

Mehtola.

(Tullen ulko-työstä, wäsyneenä). Kiitos jumalal nyt on toki tämänki päivän toista ja waiwoista päästy. (huokaa) Mutta kyllä tuo talonpoika raukka saakin tehdä työtä, eikä hänelle sentähden päivänsä parane! . . . Kolmefymmentä vuotta olen taistellut noiden kiwipeltojen kanssa ja wähän ne vielä owat waiwojani palkinneet! (heitteä takin päältänsä, istuistaan penkille) Oi josko waimoni edes eläisi, olisi hantoki juureksi hyödyksi talouteni hoidossa! Ei hän koskaan nurišut witten paljondesta eikä walittanut waiwojansa, niinkuin nykyiset naiset pitäjässämme.

Toinen koftaus.

Waino. Mehtola.

Waino. (koko ajan iloisesti) No wiimenkin olette kotona, isä! Min' olen jo kauwan odottanut teitä, sillä juotiin kuin tän' aamuna läksitte, tuli naapurin Urho tänne; mutta kuultuansa teidän ei olewanne kotona, aikoi hän vielä myöhemmin käydä teitä tapaamassa.

Mehtola. Wai niin, tyttöseni! Warmaan oli hänellä jotain asiaa minulle.

Waino. Hän sanoi itsellään olewan hywin tärkeää keskusteltawaa kansanne.

Mehtola. Eikös hän sitä sinulle ole ilmoittanut?

Waino. Ei, isä! Minä kuin kysyin mitä se senlainen asiansa olis, wastasi hän waan minua nauraen: „ei, Waino, et sinä sitä nyt saa tietää; huomena kenties sanon sen sinulle“ . . . Ja te ette woi arwata mitä hän lähteisjansä tefi: Hywästiksi otti hän minua kädestä kiini ja puristi sitä niin kowasti, että minun oikein täytyi ruweta huutamään . . . Senlainen wallaton . . .!

Mehtola. Uhaa, senlaistako se waan olisi! No, no, hän on kumminki lauhkea poika. Se sinun tulee tietää. Min' en tiedä yhtään toista koko kylässä jota enemmän suwaitseisin kuin häntä . . . Mutta ennen kaikkea mene nyt ja walmista minulle ruokaa siellä sisäissä! (wirutteleisse.)

Waino. Minä laitan jamaassa iltasen pöydälle. Tulkaa waan tänne, isä! (menee sisä-huoneeseen).

Kolmas kohtaus.

Mehtola:

(jatkaen ääköllistä puhettaan.)

Mutta tyttöni pidän minä vielä luonani. Waino on nerokas ja ahkera tyttö (haufotellen.) Jaa, hän on tullut äitiinsä, ja tyllähän hänestä waimoa olisi waikka rikkaimmalle kontulaiselle koko pitäjäsämme. (mennessään sisälle iloisesti) Sittenkai luuliin ufonkin päiwät paranewan.

Neljäs kohtaus.

Urho.

(näkee lafin ja nutun tuolilla)

Hän näkyy jo olewan kotona. No se on hyvä! Nyt kuin waan osajin ainiäni jättillään suorittella . . . tytön tyllä ainakin saan itseäni suostumaan . . . Ukko on ahnas ja itara, se on tosi! Ja missä waan raha eli tawarat tulewat kysymykseen, hän luultakseni aivan vähä pitää lufua, oli ainiäni sitten muutoin miten hywänsä. Mutta nyt ei toki ole ainiäni laita sentlainen . . . Ei! min' olen hurjasti rakastunut tyttöön. (pysähdys) Olla niin wiaton, niin rakastettava kuin hän . . . Se on sulostuttawaa, se on taimaallista! . . . Hän on vielä melkeen kuin lapsi, ja hän tuskin tietäneekään mitä rakkaus tahtoo sanoa. Nuuri sentähden olenki häneen rakastunut . . . Mutta hiljaa! nyt tulee ukko.

Viides kohtaus.

Urho. Mehtola.

Mehtola. No tuossa hän jo onki!

Urho. Hywää iltaa isä Mehtola! antakaa anteeksi' että näin myöhään tulen teidän luoksenne! Minä kävin jo aamulla warhain teitä tapaamassa, mutta ette ollut kotona. (tatslee ympäriensä, hiljaan) Toiwoni on jo kauvan ollut saadaakseni tilaisuutta kahden kesken puhella teidän kanssanne! . . .

Mehtola. Kyllähän minä muistelen sinun jo kerran siitä sanoneesi minulle. No se on hyvä! tule waan tänne (osottaen tuolia,) nyt taidat sanoa mitä waan tahdot!

Urho. Minulla olisi yksi tärkeä asia puhuttawana teille; mutta rohjennenko sitä noin juuri ilmoittaa.

Mehtola. Johan minä olen huomainnut että jotain on sydämmelläsi. (itsetseen.) Se mahtaa maistua hywälle. (kowaa) Sano waan tänne! ei siitä sen enempiä. Nyt olemme kahden kesken, kuten toivost oli!

Urho. Te lupaatte minun siis suoraan ilmoittaa teille pyynn . . . ainiäni.

Mehtola. No niin, Urho! anna waan kuulua mitä se on!

Urho. Te tiedätte warmaan, isä Mehtola, minun olewan ainoan perillisen isäni omaisuudelle ja tunnnette tyllä niinhywin isäni kuin koko sukuniki warallisuuden. Isäni on wanha, enkä lunle hänellä enään monta päiwää olewan jätellä elättäwänä. Minulle on silloin jääpä koko tilain hallitus ja talouden hoito . . . Ja niinmuodoin on minun tähtymys ottaa itselleni waimo, joka huosellisemmin katsoisi talouteni parasta . . . Paitti teidän tyttäätä min' en tiedä ketään, jota sydämmeni enemmän suosittelisi . . . Lapsuudestani saakka olen jo oppinut tuntemaan hänen hellää ja hywää luontoa ja luultakseni on hänen sydämmensä vielä yhtä vapaa kuin se on puhdas . . .

Mehtola. Se on tosi! . . . Waino on hywäluontoinen ja ahkera tyttö; ehkä hiukan lapsellinen . . . No, se ei haitanne ketään . . . Ja ainiäni sitten?

(Jatk.)

Buolasta.

Rapina ei ole vielä loppunut Buolassa, mutta on monissa paikoissa waan kiihtymässä. Keskus-komi-

tea Warshowassa on antanut julistuksen, jossa selittää ei aikowansa panna aseita naulaan ennen kuin Buola on takaisin woittanut wapautensa. Keisarikunnan anteeksi antamisen julistus ei kuulu tehneen toiwottua vaikutusta kapinan taukoamiselle. Sen jälkeen kuin Langiewicz ison laumansa kanssa häwiöön joutui, ovat Buolalaiset jälleen ruvenneet ainoastaan pienemmissä joukkopäissä, hajoitetuina moniin eri paikkakuntiin, pitämään lewottomuudessa wenäläisiä ja jatkamaan sillätawoin vaikutustansa

Ulkomailta.

Indép. belge puhelee että 12:s t. k. on tullut tarkeitä tietoja Pietarista Pariisiin. Keisari Aleksander on muka selittänyt olewansa suostuisa antamaan Buolanmaalle samallaiset hallituslaitokset kuin nykyisellä Franskan kansalla on, se tahtoo sanoa: kaksi kammaria, yksi puolalainen toistansa vastaamaton ministeri ja perimyksellinen wastawainen wara kuningas. Niiden nuorien laitosten toimeen panno piikitetään waan siihen asti kuin salaneuvos von Korff valmistaa asetuksen Wenäjän maalle, eli viimeistään heinäkuuhun. -- Baijerin hallitus on julistanut protestin danikalaisen prinsessin greckikalaisen kuninkaaksi aikomusta vastaan.

(M. D. A.)

Följande bidrag hafva uti undertecknads bokhandel blifvit inlemnade för de nödlidande i Wasa, Uleåborgs och Kuopio Län:

Transport från N:o 7 Lisät.: 5820 Mark 10 penni. — Lärarinnornas och lärarnes veckobidrag för 2 veckor: 66 m. — O. S.: 200 m. — Åtskillige Hofrätts tjenstemän: 316 m. — A. W. Ekros: 20 m. — Lärarinnornas och lärarnes veckobidrag för två veckor: 66 m. — Wid finska Missionsböner under Febr. och Mars influtne: 41 m. 52 p. — Lärarinnornas och lärarnes veckobidrag: 33 m. — d:o d:o för 5 veckor; räknadt från den 22 Mars till och med den 25 April: 163 m. — Wid svensk Missionsbön d. 6/IV: 14 m. — Wid finsk Missionsbön d. 1/4: 14 m. 80 p. — Af Herrar Fallin och Wächter nettobehållningen för 6 sinfonikonsorter: 368 m. 80 penni. — Summa 7125 Mark 22 penni. — Insamlingen fortfar. Wiborg, den 30 April 1863

C. G. Clouberg.

Yksityisiä ilmoituksia.

Juridiska föreningens filial afdelning i Wiborg

sammanträder å Kejsarlige Hofrätten tisdagen den 8 instundande Maj kl. 6 e. m.; och uppmannas de afdelningens ledamöter, som önska föreslå frågor till öfverläggning inom föreningen under dess nästkommande arbetsår, att skriftliga förslag derom wid sammanträdet inlemnna. Wiborg, den 23 April 1863.

Bestyrelsen.

Bestyrelsen för Stadsbibliotheket härslädes anmodar samtliga ärade Abonnenter och alla dem, som förinrättningen eljest hysa intresse, att sammanträda å Rådhuset Fredagen den 15 innevarande Maj kl. 3 est. m. för att emottaga redovisning för bibliothekets vård under sistlidne år samt besluta om dess framtida förvaltning. Wiborg, den 1 Maj 1863.

Die Direktion der hiesigen Stadtbibliothek ersucht sämtliche geehrte Abonnenten so wie alle sich sonst für dieses Institut interessierende Personen sich am Freitag den 15ten Mai um 3 Uhr N. M. im hiesigen Rathhause zu versammeln, um daselbst vom Jahresbericht Kenntniß zu nehmen und über die fernere Verwaltung der Bibliothek zu verfügen. Wiburg den 1sten Mai 1863.

Painastirjaston hallitusfuntta pyytää tämän kautta kunnioitetawia tilajia sekä muitakin kirjastoja harrastawia kaupungin asukkaita kokoontumaan kaupungin kunnahuoneeseen, perjantaina tämän kuun 15 päivä, kello 5 j. p. v., kuulemaan hallituksesta ja päättämään kirjaston wastaaisesta hoidosta. Wiipurissa, Toukokuun 1:nen päivä. 1863.

Som innevarande års seglation, inom kort torde vidtaga, så varda vederbörande härigenom anmodade att till stadskassan leverera stadgade seglations afgifter för lodjor och båtar, samt dessa sina uppgifter upptaga på behöriga angifnings förteckningar, hvilka komma att tjena till verifikation för uppbörden. Wiborgs stadskassa den 29 April 1863.

Ch. Tavast.

Skolbarn, tvenne gossar eller tvenne flickor, emottages i kost och kvarter i f. d. fästningen för 10 Rbl silfv. i månaden med tvätt. Närmare upplysning vinnes å detta blads tryckeri.

Wauxhall

Freitag den 1:ten Mai 1863

zur Eröffnung desselben.

Souper mit Sera

à Couvert 75 Cp. S. M.

von 7 Uhr Abends spielt die Sporsche Kapelle; um freundlichen Zuspruch bittet ergebenst

(2) 2

S. Wild.

Wuokrataan.

5 rum, kök och nödige uthus från den 1 Juni uti gården N:o 8 inom f. d. fästningen.

(3) 1

Uppå Nurmela gård 12 verst från Wiborgs stad, uthyres för sommaren 1863 ett kvarter med Sal, 3 kamrar, kök, skafferi och en öppen veranda, 1 källare, stall för 2 hästar, fähus och vagnslider, samt del i bagarstuga; smör, mjölk och grönsaker kan fås å stället. Bud till staden går tvänne gånger i veckan. Närmare meddelar

(3) 1

G. F. Ahrenberg.

Auf der Heimath Rasalar 10 Werst von Wiburg an der Selsingforschen Land-Strasse sind zwei Wohnungen mit Keller, Pferde-Stall und Wagen Remise für die Sommer Monate 1863 zu vermietthen, zu erfragen beynt dortigen Arentator Mühlberg.

(3) 3

Uthyres ifrån den 1 instundande Juni 3 rum och kök samt uthus i förra Gästgifveriet i Gården N:o 80 Krons S:t Anna.

(3) 2

Uthyres ifrån den 1 instundande Juni 8 rum och kök samt uthus i gården under N:o 28 i Wiborgska förstaden.

(3) 2

Uthyres ifrån den 1 instundande Juni 3 rum, kök samt uthus gården N:o 263 i S:t Petersburgska förstaden; öfverenskommelsen med Herr Handlanden Leonoff.

(3) 2

I gården N:o 40 vid paradplan uthyres tvenne rum, med tambur och skild ingång, hvarom på stället fås närmare underrättelse.

(3) 3

En våning, bestående af 3 rum, tambur, kök, tvenne kontor, källare och vedlider uthyres från d. 1 Juni; att efterfrågas hos

Iversen.

Eine Wohnung von 3 Zimmern, Vorzimmer, Küche, 2 Schulanen, und Holz-Sarai ist vom 1 Juny zu vermietthen, und zu erfragen bei

(3) 3

Swerfen

Från den 1 Juni ett vackert kvarter i f. d. fästningen bestående af sal, 5 rum och kök samt stall och vagnlider; närmare å detta blads tryckeri.

Myötämänä.

Ifrån Hanhijoki egendom säljes till billiga priser **furu plankor, battens, bräder och bakor** af olika dimensjoner. Det närmare att efterfrågas hos Pastor Sengersvärd i Gamla Gymnasii huset.

Hanhijoen howista myötämänä huokealla hinnalla hontassia laukkuja, lautoja ja piutoja. Paremmiin tiedustella saapi Herran Pastor Sengersvärin fortitietissa, vanhassa Gymnasin kartanoissa.

Изъ мызы Ганхиюки продаются по сходной цѣнѣ сосновые планки, доски и горбыли. Подробнее узнать у Пастора Сегерсверда, въ домѣ старой гимназіи.

(3) 2

God Utsädes hafra,

hvit och svart, till 4 rubel tunnan. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs bokhandel.

Winterhvete, till 8 Rb. tunnan, **Bohvete** till utsäde, 6 Rb. tunnan. Närmare i Herr C. G. Cloubergs bokhandl..

(3) 1

Wälgroende Kryddgårdsfrö, samt Timothei, Alopecurus och Röd klöfverfrö hos

(6) 5

C. G. Clouberg.

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos

(10) 5

C. G. Clouberg.

Myhtämänä

C. G. Cloubergin firjakaupassa:

Sänger och Wisor, satta för blandad quartett af K. J. Moring. Första häftet. 1 M. 30 penni.

Kaisaniemi Polka, Finlands studenter tillegnad af Frans Hoyer. 1 Mark 20 penni.

Le Quadrille des Marchands pour le Piano par Paul Burmeister. 1 Mark 60 penni.

Myhtämänä

Ubr. Jalkan firjakaupassa:

Tampereen tehtaan paperia ruufin hinnasta.

Tammerfors-fabriks pappers-lager, säljes till bruks priser.

(3) 3

Ångbåten "Walamo"

afgår, så framt hinder genom isgång icke möter, ifrån Sordavala till S:t Petersburg fredagen den 13 Maj och återvänder alla dagar derefter.

Sedermåra hvarje söndag morgon kl. 9 från Sordavala och hvarje fredag samma tid från S:t Petersburg med anlöpande af Walamo, Kexholm, Konevits och Schlysselsburg såväl under fram som återresan. Sordavala i April 1863.

Direktionen.

Die neue

S:t Petersburg-Lübecker Dampfschiff-fahrts-Gesellschaft

zeigt hiermit an, daß während der bevorstehenden Navigation die bekannten Räder-Dampfschiffe

„NEVA“ und „TRAWE“

von S:t Petersburg nach Lübeck jeden Sonnabend gehen und eine regelmäßige wöchentliche Fahrt unterhalten werden.

Wenn es die Witterung gestatten wird, beginnen die Fahrten mit der

„Neva“ am 20 April a. St., von Lübeck,

„Trawe“ am 27 „ „ „ „ St. Petersburg.

Der Preis für die Fahrt nach Lübeck

Erste Klasse 35 Rbl. — Zweite Klasse 25 Rbl. exclusive Beköstigung.

Kinder unter 10 Jahren zahlen die Hälfte.

Das Comptoir der Gesellschaft befindet sich in Petersburg am englischen Quai an der Ecke des Samiatin-Percolot im Hause der Commerc-Gesellschaft Nr. 20.

(6) 5

Witpurissa, M. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 18.

Rousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Vietarissa 1 Toukok. (19 Huhtik.)

London	36 ¹ / ₂ , 7 ⁷ / ₁₆
Amsterdam	178, 178 ¹ / ₂
Hamburg	32 ⁵ / ₁₆ , 3 ³ / ₈
Paris	381, 381 ¹ / ₂

Wiipurista.

Meriliike kaupunnin ja Uuraan välillä on alkanut. Perjantaina, toukokuun 1:nä päivänä, tuli höyryalus Sampo ensimmäisen kerran tänä kanaan Uuraasta Wiipuriin.

Kieliseikka. Kun suomea niin yleisesti on wirtakieleksi toivottu eikä ainoastaan suomenkielinen kansa vaan myös maamme Hallitsija, muutama hovioikeus, läänihallitus ja tuomioistuin sekä eräät muut wirtat ovat tätä pyytäneet ja määrää aikaa sille esitelleet, niin ei enää laulisi kenenkään kehtaaman tehdä vastarintaa tässä asiassa. Kumminki on Helsingin tuomari-yhtiö taas kokenut wirtataa asiaa. Kaikki tähän asti esille annetut, tästä muutoksesta syntyvät, asialliset esteet ovat jo tulleet yltä kyllin kumoutuksi. Kun myös tietty on, että tuskin on sitä tuomaria Suomessa, joka itse ehtii pöytäkirjansa kirjoittaa, joten siis muutoksen saatessa tuomari ei tarwitsse munta kuin suomenkielen taitawia apulaisia ja itse niin paljon vaan taitoa suomenkielessä, että ymmärtää lukea sisältä suomenkielisen kirjoituksen; niin on sängen waikea ymmärtää mitä syitä lie tähän Helsingin tuomari-miehien taas tehtyyn vastarintaan. Tokkohan pitävät itseänsä todella niin tajuttomina, etteivät 15 wuodessa luule oppiwan suomea sisältä lukemaan, sillä nykyiset koulupojat ehtivät kyllä heille suomenkieliseksi apulaisiksi, wai pelkääwätkö he että, kun suomi pääsee wirtakieleksi ja Suomen kansa siivistyy, kaikki wulmatti-rahat (ombuds arvoden) tuomari-miehiltä häwiäwät ja he joutuwat samaan köyhään tilaan miöskön kuninkaalliset Sihtterit nykyään Ruotsissa ovat? Helsingin tuomari-herrat tosin ovat hywin pieni wähyys Suomessa ja kun Hallitsija sekä melkein koko Suomen kansa, talonpojat sekä herrat, määrättyä aikaa tahtowat, niin tämän wähyisen wähyiden mieli-alasta ei olisi paljo lufua pidettävä, jos ei se merkillinen seikka tässä asiassa olisi, että tämä wähyinen wähyys ehkä ja miltei tule olemaan tuomari omassa asiansaan. Sentähden häpsähti täällä wähyen jokin, kun ruotsalaisissa Helsingin sanomissa n:o:sa 95 sai lukea, että Helsingin tuomari-yhtiön enemmistö kokouksessansa 13 p. Huhtik. katsoi, „ettei minikäänlaisista määräämistä woi määrätä, jolloin suomi olisi asianomaisissa seurakunnissa wirtakielenä wälttämättömästi käytettävä, mutta suomenkieltä saisiwats ne riitaweljet ja tuomarit, jotka niin tahtowat, kirjallisesti käyttää." Kumminki olemme Suomessa faki tawanneet tuomaria, jotka kirjallisesti owat ilmoittaneet sen toden mukaisen lauseen: „ihminen woipi, mitä hän tahtoo." Jos wika siis on Helsingin tuomari-herrojen ainoastaan tahdossa, niin

sopii tähän liittää seuraawa Otawan otettawaksi lähetetty selitys ja rukous:

„Otawan n:o:sa 14 toimitus käsksee minua wirtaamaan kirjoitukseni totuuden. Kyllä minä woin totuuteni wirtata; wain ehkä tulisi siivistymättömästi kirjoittamaan. Sentähden tahdon selittää, ettei minun aikomukseni ollutkaan parjata niitä wirtamiehiä eli alentaa heidän arwoansa, koska olenki alati rakastanut sitä hywin kunnioitettua herrasäätyä. Wain aikomukseni oli alamielisyhdellä näyttää niitä ylenkatseita ja kuinka halpana etenki wirtamiehet pitäwät suomalaisia. En olisi-kaan alottanut käyttää mieli-alojani Otawassa, wain koska se ennen sanottu suomen kielikomitean enemmistö suututti kaikki suomalaiset, niin se pisti kuin kipuna sydämmelle ja pani luonnon wirtat liikkumaan. Mutta, anna armias Jumala, suo nyt suuri taiwaan Luoja yksi mieli, yksi henki Suomesamme kaikumaan, joka saattaa wirtamiesten sydämmetki waipumaan!!! Niin toiwottaa suora suomalainen A. M—lä."

Uusi kalastamisen asetus.

Suomen senaatin käskystä on kala-inspektori Holmberg tehnyt ehdotuksen uudeksi asetukseksi, säättävä miten Suomessa kaloja wasta on pyhdyttävä. Ehdotus on ruotsinkielinen ja annettu yleisön tutkittawaksi. Muistutuksia siitä wastaan saapi tehdä ennen tulewan Elokuun loppua.

Uusi asetus tässä asiassa on tosin tarpeellinen, sillä Suomen tuhannet järwet ja joet woiwats antaa elannon monelle tuhannelle ihmiselle, jos kalastaminen oikein järjestetään; sentähden toiwomme jokaisen tarkoin tutkiwan tätä ehdotusta, jos se kullenki Suomen seudulle on sovelias eli jos siinä on muistutuksia tehtävä. Joski meressä wielä on kaloja niinkuin ennenki, on kuitenkin tunnusnettawa, että järwistä on ihminen ymmärtänyt häwittää kalat melkeen tyhjään, wain sellaista menetystä ei iäti woi kestää. Muutos on siis tehtävä, mutta niin ettei se satu kansalle rasitukseksi wain hyödyksi. Sentähden olisi tarpeellinen, että yleisö kokoontuisi pitäjittäin tai weskunnittain ja lausuisi ajatuksensa, jonka tehtyä moitteet ja selitykset annettaisiin julkisuuteenki, eikä wain senaattiin, ja mitä pikemmin sitä parempi.

Ehdotus on jaettu kuuteen lukuun: 1:n kalastus-oikeudesta, 2:n meri-kalastuksesta, 3:s kalastuksesta saariston sisästä, 4:s järwi-kalastuksesta, 5:s jokikalastuksesta ja 6:s yhteisiä sääntöjä. Meidän luulaksemme lienee 1, 4, 5 ja 6:s luku lufijollemme tarkeimpia, siis annamme niistä tässä sellaisen suomennoksen, kuin on luettava Hämäläisen n:o:sa 16.

1 Luku. § 4. Kruunun yfityinen kalawesi meressä, järwissä ja joissa on se, joka kruunulle on pidätetty, josta kruunu itse tai joku muu, kruunun suostumuksesta, nauttii tulot. Siinä ei saa lufaan muu kalastaa. — § 5. Yhteinen kruunun kalawesi on järwi- ja jokiwedet, jotka kruunun yhteismaihin sattuwa eikä kruunulle eli kenellenkään yfityiselle

ole pidätetty. Kaikki fihlafunnan eli pitäjän asujamat saavat, guvernörin luvalla ja vuotiosta maksaa vastaan frunnulle, semmoisissa kalawessissä kalastaa. Mutta jos taloja on semmoisilla frunnun mailla rakettu, saavat ne vapaasti kalastaa sillä että joko on tehty. — § 6. Yhteisiä kalawessitä ovat ne, jotka sattuvat fihlafunnan, pitäjän eli kylän yhteismaihin. Jolla on oikeus semmoiseen maahan, on myös weteen, joka maahan kuuluu, eikä lähempänä asuja saa sulkea pois kaukaisempaa; pelto ja niittu rannalla olleet vapaat, jos muuta tietä on kalaweteen tullakseen; muutoin on palkinto annettava arviomiesten sanan jälkeen. — § 7. Kalawessi, joka on yksityisten talojen tai kaupunkimaitten rajain sisällä on rantalaisen ystävä oma. — § 8. Jos wanhundeesta taikka erityisen jäännön, tuomion, werolaskun kautta eli muulla laillisella tavalla toisin kalastuksesta on määrätty, pysyköön se voimassa vaikka rantaoikeus sen kautta tulisi loukatuksi. Siitä seuraa ettei frunnun oikeutta erityisissä wessissä saada ulontaa pidemmälle kuin ne wanhastaan ovat olleet ja vielä tätä nykyä voimassa pidetään. Samaten wirroissa, joissa joku lai kalaa on frunnun omaksi määrätty, alkoon rantalaisia estettävä muuta kaloja pyytämästä. Poikkeuksen tästä tekevät ne joet, joita syntyy weden laskeutumisesta, joissa syntyvät lohik- ja siika-apajat frunnulle omistetaan. — § 9. Yhteisessä kalawessissä, joka jaksamaton on, alkoon yksi osallinen muiden suostumuksetta antaa lupaa kalastaa sille, joka ei osallinen ole. — § 10. Itsellillä ei ole, ilman maan omistajan luvatta, muuta oikeutta kalastaa kuin se mikä § 5 tässä edellä määrää.

4 Luku, järwikalastuksesta. § 22. Nuotan weto vähemmissä, erittäin matalissa järwissä on kalfina vuoden aikoina kielletty. Käräjäfunnan asujamat saavat ensin kirkon kokouksessa ja sitte fihlafunnan oikeudessa määrätä ne järwet, jotka tähän luokkaan ovat luettavat. Guvernöri ja kalastusinspektöri yksissä neuvoin wahvistavat semmoiset päätökset. — § 23. Kalat, jotka kewällä syvemmistä paikoista tulee rannoille kutumaan, on warkeltawa ja nuotan weto silloin kielletty. Rudun aika määrätään samaten kuin järwen laatuksi (§ 22), ja missä ei semmoista määrävistä ole tehty, luetaan rudun aika toukokuun 1:stä p. kesäk. 15 päivään asti. — § 24. Rudun aikana on lupa kalastaa kalfioilla, rypillä, merroilla langasta ja werkoilla, kuitenkin että ne kolme viimeksi mainittua pyydyistä, wedeestä otettuna, wirutetaan puhtaaksi mädistä. — § 25. Pyydykset pitää olla erittäin isommille ja erittäin pienemmille kaloille; edellisissä ei saa silmukset olla pienemmät kuin kolme neljäsosaa tuumaa, jälkimmäisissä puoli tuumaa lähimpäin solmujen wäliä. Ainoasti niissä järwissä, joissa pienempää lajia luoreita ja muikkua löytyy, saa nuotan perän silmukset olla kolme kahdeksas osaa tuumaa. — § 26. Muikun kutu aika syksyllä on rauhoitettava ja määrättävä niinkuin ennen on sanottu kewäkalloista. Jos ei semmoista määrävistä tehdä, luetaan kutuajaksi lokakuu, jolloin muikkunuottaa ei saa wetaa. — § 27. Maan omistajat ovat welvolliset talwella pitämään järwissä awentoja, ettei kalat tufehtuisi. — § 28. Siniäisten pyyntö on peräti kielletty.

5 Luku. Josipyyhinnöstä on yleiseen sääetty sama kuin tässä edellä §§ 22, 23, 25 on sanottu kalastuksesta järwissä. — § 30. Niissä wirroissa, joihin lohifukuiset kalat nousee, sekä niiden suissa on kaikki kalastus kielletty syyskuun 19 päivästä aina kesäkuun 22 päivään asti. Muutoin juoksewassa wedeessä on kalastus kielletty syyskuun 19 päivästä aina joulukuun 1 päivään saakka. Poikkeus tästä sallitaan ainoasti niille, jotka kalan keinollisen si-

töksen tähden siitöskaloja laitoksensa tarpeeksi pyytävät. — § 31. Lohen poikain pyynti sekä ongella että muulla pyydyksellä on peräti kielletty. — § 32. Lohiwirtoihin asetetaan vähintäkin kaksi walallista miestä perään katsomaan että asetus oikein noudatetaan; ne miehet palkataan kala-apajain ja toetten omistajilta, kullakin tulonsa jälkeen. — § 33. Lipot ovat luvalliset ainoasti rannalta pyytäin, waan ei weneistä, jotka ovat liikkeellä eli soudossa. — § 34. Ainoasti nahkiaisten pyyntiin saadaan warpumertoja käyttää.

6 Luku. Grinäisten sääntöjen seassa kohtaa ensin § 36 kuninkaan wäylästä, jonka pitää olla kolmas osa joen, wirran eli salmen leveydestä, missä semmoinen wäylä wanhundeesta on ollut, mutta kundes oia weden pinnan leveydestä, missä semmoista ei tätä ennen ole löytynyt. — § 37. Jos rantalaiset ei taitaisi laittaa pyydyksiä molemmin puolin kuninkaan wäylää, jätettävä toinen puoli vapaaksi ja rakettakoon pyydykset toiseen puoleen, jos kalan kulkua ei siten estetä. — § 38. Kenellä on erityinen oikeus toisin wettä sulkea nauttioon sitä wastakin; mutta tokeissa pitää olla pohjalukut kalan kulkemiselle. — § 39. Sahapurut ja muut roskat ovat estettävät weteen tulemasta ja weden juoksua tuffimasta. — § 40. Metsäisiä mäkkiä ja saloja, jotka warjollansa kalaa hyödyttävät, ei saa maahan hakata. — § 41. Rudun aikana ei ole lupa ampua eikä muuta kowaa meteliä pitää, jos waan juuriin sitä wälttää taidetaan. — § 42. Laiman kulettajat kielletään pyydyksien ylitse purjehtimasta. — § 43. Yhteisiin wessiin ei saa kalastuksen päätettyä, jättää seipäitä, paaluja taikka muuta mitä ei seisowaan pyydykseen kuulu. — § 44. Kalan poikain pyynti ja myynti on kielletty. Kalan poikain kututetaan semmoiset kalat, jotka ei vielä ole tulleet siitösisikään. Seuraawat kalat ovat myytävät tultuansa tässä sanottuun mittaan: ahwen 6 tuumaa, kuhja 8, kiihkinen 4, ruutu 4, suutari 6, sulkaawa 6, säynäs 8, sorwa 4, särki 4, wimpa 6, lahna 8, lahna-lisu 4, kalfi 3, hauki 8, lohi 12, mullo eli rantu 8, norji eli luore 2½, harri 6, siika 8, muikku 3, nahkiainen 7 ja aneriainen 18 tuumaa. — § 45. Kielletyt pyydykset ovat 1) niin kutsuttu wenäläinen nuotta; 2) kudotut nuotan perät ja yleisesti taajemmat pyydykset kuin edellä on sanottu; 3) warpumerrat paitsi nahkiaisten pyynnöissä; 4) lipot, joissa silmukset ovat taajemmat kuin kolme neljäs osaa tuumaa lähimpäin solmujen wäliä. — Kielletyt kalastukset ovat nohuistaminen, tarpoaminen ja yleisen kalfi mikä tekee meteliä kalastamisessa. — § 47. Kaikki rikokset tätä asetusta vastaan rangaistaan jafolla kymmenestä kolmeen kymmeneen ruplaan sekä pyydysten että luvattoman saaliin kadottamisella.

Suomalaisia metsämuistelmia.

(Jatko n:o 17.)

Maanantaina 29 p. Heinäk. jouduin rautatiellä hetkessä Tharand'iin, jonka metsähoito- ja maawiljely-opistossa Suomen useimmat nuoret metsäherrat ovat aikansa käyneet. Muutamain norjalaisien, danskalaisten, saksalaisten ja muidenkin oppilain seurasia siellä, ollessani, tapasin myöhemmin vielä kaksi suomalaistakin, jotka oliwat oppiansa päättämässä siellä. Heidän on lupaisa tässä wuorissa ja ihanaassa seudussa olla. Akademia komeine huoneineen, jossa myöskin on täydelliset warustukset kemiallisille kokeille, on kylän päässä, eräässä laakiossa, jossa joki wirtollee ja josta tie kulkee metsikon kautta raunioina jo olewan linnan mäkelle, josta on oiwa näkö-ala. Täällä oltuani, palasin samaa tietä taas kaupunkiin, josta huomisaamuna höyrylaivalla läksin Sachsen'in Schweitz'issä kutsuttuun

wuoristoon. Ensimmäisessä pysähdys-paikassa nousin maalle ja polkasin saattajan sekä hevosien, jonka selkään oli rouvas-wäen satula pantu. Ryöstästä niin ylöspäin ratsastaen ja mies lipaten siivullani, saavutin minua ennen jalkasiin lähteneen seuran, josta eräs vanha rouva siivumenijälle huusi: „Noin nuori herra istuu, ja me vanhemmat saamme astua!” Tämän kuultuani, hyppäsin alas ja tarjosin muistuttajalle hevoseni, jonka hän jo väsyksissään ollen, kiitollisuudella otti vastaan, ja niin kuljimme nyt hiljaksen sitä jyrkkäin hietakiviä ja montu-muotoisten jylhäin jättiläis-seinäin tähtien sekä paikottain metsänsäki tautta romanttista polkua, jolta noin puolella reikellä poikkeimme liellä olewan mökin eteen vähän lewähtämään ja omena-winiä maistelemaan. Täällä muutama köyhä taritse matkalaille kaarnaisissa kupuloissa sammalia muistoksi. Seurasimme oli pait muutamia herroja ja rouvia, mainitun vanhan rouvan liiskaawa poika, joka wuoronsa myöskin sai istua hevosien selässä, ja sitten vielä yksi tieteelliselle näytävä mamseli, jolla oli pitkä wuori-sauwa kädessä ja lasit silmillä; mutta kaino kun oli, pysyi hän waan eufon parvessa. Suomalainen puolestaan kertoo täällä meidän pitkäpäiwäististä mutta lyhyistä keistä, jäisestä ja lumisesta talvesta, saloisista löytyivistä tarhuista, iusista, puun menettämisestä, peltoin aidoista, waltiollisista sekä muista juhteista. Wibdoin pääsimme ille meren pinnaasta lusein liki 1000 jalkaa korkealle Baatei-wuorelle, jolla jo meitä ennen paljon käwiöitä oli ja toisia waan vähä-wäliä ilmeityi, ja kuningaestafin sinnen odoteltiin. Siellä on torni, josta kirkkariilla voit nähdä ympäritse, mutta suurenmoinen on näkökin siltä rantapiisteellä ympäröityn kallion reunalta, jonka jyrkkä pengerrit jo heikkejäistä pyörryttää. Tuolta näet monta puolta korkeampaa ja eri-nimiästä kullulaa; kaukana yhdellä on myös Königstein niminen linnoitus; kulluloin juurella on wiheriöitseniä peltoja, niittyjä, asunnoita; täältä näet Elbe'llä liikkuvia höyryjä sekä wenheitä, ja sen rannatse sekä wuorensin läpi pyöriwiä höyrywaunuja. Kalliolta toiselle on siivyyden yli uskaliasti rakennettu kivi-silta, jota myöten yskin polasin höyrylaiwan toiselle seisoma-paikalle. Höyry oli etenki paluu-matkallaan niin täpö-täynnä wäkeä, että waan perimmäisessä nekoissa sain tilan. Täähän sattui myös wenäläinen herra-mies ja matkustawa saksa, joka sanoi myös Suomesa käyneensä johon hän oli hywin mieltynyt. Hän sanoi myös wänsä humaloita olut-tehtaille; nimensä oli Humala ja Humalaasta tuihki hän kotoisin olla. Pian jouduimme myötä-wirtaa kaupunnin laiturille takaisin, josta kohoaa hakatuista kiviästä tehty laitos, jonka päällä on suuri ryytimäa lystäyöpaikkana, johon korkeita portaita myöten pääsee.

Seuraawana aamuna ajoin murfinan jälkeen taas eteenpäin. Tehdas-kaupunnissa Hof von lewälttyäni, ehdiin seuraawana iltana siihen keelikaikuisen kaupunkiin Märberg, joka on tunnettu entisestä mainiona maalaajoin ja kuwan-weistäjain sekä siemäin leikki-kaluin paikkana. Täällä oli äskes pidetty suuri laulajais-jubla, josta sanomalehdet paljon kertoivat. Kaupunnin ympärillä on vanhan aikainen moni-torninen walli ja linna. Käwinhä täälläki uimassa. Uinti-huone on tosin mukawasti tehty ja saapi siellä pyyhin-liinan ja uima-housut, mutta se ruokea-wesinen joki on niin matala, että siinä waan saat kaalella ja ryömiskillä olla. Ilta-hetkenä olin teaterissa ja aamuna läksin Augöburg'in kautta Baijerin pääkaupunkiin Müncheniin, jonne 2 p. Elokuuta ehtopuolella jouduin.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Sawosta kuuluu, että hätä siellä karkuu yhä suuremmaksi. Tulleet apulahjat ei tahdo riittää suuren puutteen täyttämiseksi. Kuopion kaupunnin köyhäin majaan on, kertoo Tapio, tulwanut nälkää-näkewää wäkeä paljo. Siellä on joka päivä ruokittu noin sata ja toistakin sataa henkeä. Maa-seurakunnissa ovat taudit ankarat ja kuolewaisuus julma. Monta kymmentä ruumiista haudataan useimmilla firkoilla joka wiikko. Kiuruwedeltä kuuluu, että siellä on kuollut neljä henkeä ruuan puutteesta ja sen huonoudesta. — Suurena waiwana hätäantyneissa paikkakunnissa on wetotauti, joka erittäinki raiwoo Keski-Sawossa ja Karjalassa. Eyy tähän on härän- eli toran-jyvät. Tauti tulee siitä, etteivät ihmiset huoli eroittaa häränjyviä pois eloistansa, ennenkuin jauhattawat. Joroisten piirilääkäriin wirtakertomuksesta, sanoo Estr., näkyy, että Juwalla 533 henkeä on saanut lääkitystä tätä tautia vastaan ja 50 siihen kuollut, ja että Heinäwedellä 267 henkeä sekä Pieksämäen pitäjässä 800 henkeä on sairastanut tätä tautia.

Kirkkijolta 28 p. huhtik. Kirkkoherran wäestössä täällä viime sunnuntaina sai wara-kirkkoherra Swinhufwud 11³/₄₀, kirkkoherra Wargentini 48⁶⁷/₉₆ ja wara-kirkkoherra Ingman ³/₁₆ arwioruplan huutoa.

Kuulutuksia.

Uppbörden af Fattigmedel och kyrko afgift, äfwen som Restuppbörd af Tomtören, Inqvarterings och Brandvaks samt Skolebidrags medel. kommer att verkställas på vanligt uppbördsställe å Magistraten från klockan 9 till 12 på dagen i följande ordning; nemligen:

Måndagen den 18 de innevarande Maj med f. d. fästningen till gården N:o 100.

Tisdagen den 19 med återstoden af Fästningen.

Onsdagen den 20 med Wiborgs förstad.

Thors:gen den 21 med Petersburgs förstad, förmiddag till N:o 100 och på eftermiddagen från klockan 3 till gården N:o 200 samt

Fredagen den 22 med återstoden af samma förstad på förmiddagen, och Papula, Pantsarlaks, Havis, Hjekka och Bäckbruket från klockan 3 eftermiddagen.

Och erinras vederbörande betalande från Petersburgska förstaden, att iakttaga den nu pålysta och i Debetsedeln närmare bestämda uppbörds-tiden, till förekommande af eljest inträffande trängsel. Wiborgs stads kassa den 2 Maj 1863.

Ch. Tavast.

Yksityisiä ilmoituksia.

Bestyrelsen för Stadsbibliotheket härstädes anmodar samtliga ärade Abonnenter och alla dem, som för inrättningen eljest hysa intresse, att sammanträda å Rådhuset Fredagen den 15 innevarande Maj kl. 5 est. m. för att emottaga redovisning för bibliothekets wård under sistlidne år samt besluta om dess framtida förvaltning. Wiborg, den 1 Maj 1863.

Die Direktion der hiesigen Stadtbibliothek ersucht sämtliche geehrte Abonnenten so wie alle sich sonst für dieses Institut interessierende Personen sich am Freitag den 15:ten Mai um 5 Uhr N. M. im hiesigen Rathhause zu versammeln, um daselbst vom Jahresbericht Kenntniß zu nehmen und über die fernere Verwaltung der Bibliothek zu verfügen. Wyburg den 1:sten Mai 1863.

Kainasirjaoston hallituskunta pyytää tämän kunnan kunnioitettawia tilajia sekä muitakin sirjaostoa harraastawia kaupungin asukkaita kokoontumaan kaupungin kuntahuoneeseen, perjantaina tämän kuun 15 päivä, kello 5 j. p. v., kuulemaan hallitus-kunnan tilintekoa menneen wuotisesta hallituksesta ja päättämään sirjaosten wastaaisesta hoidosta. Wiipurissa, Toukokuun 1:nen päivä, 1863.

(3) 1

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring 12 miljoner rub. s:r) afslutar genom undertecknad,

dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas: i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Palwelukseen haluawa.

Ett Fruntimmer åstundar sig ställe som hushållerska; närmare underrättelse lemnas i Petersburgska förstaden gården N:o 235 (3) 1

Wuokrataan.

Uthyses i gården N:o 111 midt emot Paradplan, ifrån den 1 Juni ett qvarter af 4 rum med kök. (3) 1

Uti gården N:o 15 invid katolska kyrkan uthyses ifrån den 1:sta Juni en boda inrymmande omkring 600 tunnor salt. (3) 1.

En våning bestående af 5 rum, kök, källare etc. etc. är uti Iversens gård för 200 Rub silfver att hyras.

Eine Wohnung von 5 Zimmern, Küche, Keller, etc. etc. im Hause von Swerfen ist für 200 Rb. zu vermietthen.

5 rum, kök och nödige uthus från den 1 Juni uti gården N:o 8 inom f. d. fästningen. (3) 2

Uppå Nurmela gård 12 verst från Wiborgs stad, uthyses för sommaren 1863 ett qvarter med Sal, 3 kamrar, kök, skafferi och en öppen veranda, 1 källare, stall för 2 hästar, fähus och vagnslider, samt del i bagarstuga; smör, mjölk och grönsaker kan fås å stället. Bud till staden går tvänne gånger i veckan. Närmare meddelar (3) 2 G. F. Ahrenberg.

Auf der Heimath **Kasalax** 10 Werst von Wiburg an der Helsingforschen Land-Strasse sind zwei Wohnungen mit Keller, Pferde-Stall und Wagen Remise für die Sommer Monate 1863 zu vermietthen, zu erfragen bey dem dortigen Arentater Mählberg. (3) 3

Uthyses ifrån den 1 instundande Juni 3 rum och kök samt uthus i förra Gästgifveriet i Gården N:o 80 Krons S:t Anna. (3) 3

Uthyrse ifrån den 1 instundande Juni 8 rum och kök samt uthus i gården under N:o 28 i Wiborgska förstaden. (3) 3

Uthyses ifrån den 1 instundande Juni 5 rum, kök samt uthus i gården N:o 263 i S:t Petersburgska förstaden; öfverenskommes med Herr Handlanden Leonoff. (3) 2

Från den 1 Juni ett vackert qvarter i f. d. fästningen bestående af sal, 5 rum och kök samt stall och vagnslider; närmare å detta blads tryckeri.

13 Werst von der Stadt an dem Neufirchischen Wege wird ein Sommer quartier billig vermietthet bei dem Lieutenant Laube. Näheres zu erfragen im Hause N:o 71 in der Festung. (3) 2

Myötämänä.

1 nusi paatti on myytävä Pifipruukissa, (3) 1 M. Altmann.

Handskar af Ekenäs fabrik större och mindre af alla kulörer uti Koscheleffska gården N:o 89 i f. d. fästningen.

Ifrån Hanhijoki egendom säljes till billiga priser **furu plankor, battens, bräder och bakor** af olika dimensioner. Det närmare att efterfrågas hos Pastor Segerstvärd i Gamla Gymnasii huset.

Hanhijoen hovieta myyään huoneissa hinnalla hontasia lauffuja, lautoja ja pintoja. Paremmiin tiebuotella saapi Herran Pastor Segerstvärdin fortitietissa, wanhassa Gymnasin kartanoissa.

Изъ мызы Ганхиюки продаются по сходной цѣнѣ сосновые планки, доски и горбыли. Подробнее узнать у Пастора Сегерсверда, въ домѣ старой гимназiи. (3) 3

God Utsädes hafra,

hvit och svart, till 4 rubel tunnan. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs bokhandel.

Winterhvete, till 8 Rb. tunnan, **Bohvete** till utsäde, 6 Rb. tunnan. Närmare i Herr C. G. Cloubergs bokhandel. (3) 2

Myhtämänä

C. G. Cloubergin firjafanpasfa:

Strödda Anteckningar i Landtbruksämnen af J. —n

I.

Mejerirörelsen å några gods i Wiborgs län med 4 Illustrationer. Pris 1 Mark 20 penni.

Göörnlaimain Liike.

Ångfartygen

WIBORG, VICTORIA & AURA

komma äfven under detta års seglation att underhålla reguliära turer emellan städerna S:t Petersburg, Wiborg, Fredrikshamn, Lovisa, Helsingfors, Åbo och Stockholm, sålunda att:

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

avgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags morgon kl 9 1/2.
.. Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4,
.. H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och
.. Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

avgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 1/2.
.. Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.
.. H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.
.. Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.
.. H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.
.. Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. G. CONRADI,

avgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag
.. Åbo .. Helsingfors .. Onsdag.
.. Helsingfors .. Wiborg .. Torsdag.
.. Wiborg .. S:t P:burg .. Fredags morgon kl 9.
.. S:t P:burg .. Wiborg .. Tisdag.
.. Wiborg .. H:fors .. Onsdag.
.. Helsingfors .. Åbo .. Torsdag.
.. Åbo .. Stockholm .. Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-toiret.

Ångbåten "Walamo"

avgår, så framt hinder genom isgång icke möter, ifrån Sordavala till S:t Petersburg fredagen den 15 Maj och återvänder alla dagar derefter.

Sedermera hvarje söndags morgon kl. 9 från Sordavala och hvarje fredag samma tid från S:t Petersburg med anlöpande af Walamo, Kexholm, Konewitz och Schlysselburg såväl under fram som återresan. Sordavala i April 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. M. Zilliatuksen firjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a n n:
Zilliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
jakaifissa maamme postifonttoreissa

N:o 19.

Perjantaina 8 päivänä Toukokuuta.

1863.

Wiipurista.

Viime tiistaina kello 1:den aikana päivällä säikäytti palokellot Wiipurin asukkaista. Tuli oli syttynyt sawi-asteiden tekijän Backlundin asuma-huoneissa Papulan sillan luona. Tuli syttyi ja paloi reimakkaasti, mutta väkeä kun heti kofoutui suuri joukko apuun, niin walkea ei kuitenkaan päässyt lewemään muihin suojiin ja palowartija-wäen kiitettävästä toimesta jäivät palawan tartanon seinätki seisomaan.

Uraan suomalaisessa koulussa tapahtuu uusi-tutkio, alkanomaisten pyynnöstä, nousemalla wiikolla tiistaina 12 p. toukok., alkaen k. 9:stä aamu-puolella.

Joululahjoja hätääntyneille kerättiin viime talvena h:ra Cloubergin kirjakaupassa listalla, johon seuraavat lahjat olivat kirjoitetut: „6:den pienokaisen joululahjat Kaawin pappilaan 8 rupl., Lasten joululahjat Kaawin pappilaan 10 rupl., Wähä vähästä Pielawedelle 3 rpl., Arpajaisilla kahden sisaren kofoomat 15 rpl., Kaawin ja Pielawedelle 5 rpl., Bertha ja Maema 2 rpl., Robert, Lennart ja Helena Gripenberg 3 rpl., Nimeänsä ilmoittamaton Kaawiin 3 rpl., Verhekunta K—n Kaawiin 15 rpl. ja täytteeji 52 kop.“, mitä tekee yhteensä 64 rupl. 52 kop. hop. — Muutamien antajien kansa keskusteltua, päätettiin jakaa lahjat kahtea, jontähden 21 p. Helmikuuta postin kautta lähetettiin Kaawiin 32 rupl. sekä Pielawedelle 32 rupl., ja kun postiraha 52 kop. tähän yhteen luetaan, niin tekee tämäki yhteensä 64 rupl. 52 kop. — Wastaan-ottajien sekä hätääntyneidenki puolesta saamme tässä julkaisusta „sywimmät ja lempeimmät kiitokset Wiipurin hellä-sydämmelliselle rouwaswäelle sekä kaikille lahjan antajille, jotka jalomielisesti wäheniwät tavallista joulu-iloansa, saawuttaa itselleen sen korkeamman tyydyttäväisyyden, minkä ihminen löytää hätääntyneitä lähimäisiä auttaessaan,“ ja tahdomme tähän suomennetuina liittää seuraawat meille tulleet kuitit:

„Tässä mainittuna päivänä on allekirjoittanut Kuopion postifonttorista saanut Wiipurin rouwaswäen yhtion keräämät ja h:ra konrehtori A. G. Goranderin kautta lähetetyt kolmekymmentä ja kaksi (32) rupl. hop. lahjaksi viime kesänä sattuneen hallan tautta hätääntyneille Kaawin pitäjässä. Kuopiossa 6:s Maalisk. 1863.

Johanna Sofia Kruskopf
Joh. Kr. Rämönin kautta.”
(Sinetti)

„Että ne kolmekymmentä ja kaksi (32) rupl. hop., Wiipurin Rouwaswäen joululahjat hätääntyneille, jotka h:ra konrehtori A. G. Goranderin kautta ovat allekirjoittaineelle lähetetyt apuna täällä olewille puu-

tetta färswille käytettäväksi, ovat allekirjoittaineelle tulleet, tunnustetaan tämän kautta sywimmällä kiitollisuudella. Pakittfoon Hän, jolta kaikki hywä ja täydellinen lahja tulee, runsaasti jalomielisten antajien ihmis-rakkauden! Pielawedellä 14:s Huhtikuuta 1863.

G. H. Ståhlberg.”

Muutoin kirjoitetaan näistä asioista seuraawaa: „Hätä on suuri täällä pohjoisessa, suurempi kuin mitä ehkä luullaan. Toi on että täällä asujat ovat nälkään tottuneet, sillä nälkä kauhistukseksi on täällä paifoittain wuotinen wieras, mutta omilla on aikoin tultu, kun halla ei ole yleinen ollut eikä kaiset wiljat ottanut, niinkuin mennä vuonna. Pait sitä ei tiedetty valmistaa pettua, mitä täällä pide-tään ainoana kelpaawana hätä-leipänä. Kiitoksia siis kaikille, jotka meitä ovat muistaneet kowassa onnettomuudessamme! Suofoon Jumala, että tämä olisi se viimeinen kowa aika! Waljon on tämä wuosi opettanut täällä asujia ja warmaa on, että moni ottaa opetuksen kiitollisuudella. Täläläisien färswällisyys on sywä, etteiwät epätoiwoon ole langenneet. Pleiseen nähdään täällä sama rauhallisuus, sama luottamus tulewaisuuteen, mikä antaa woimaa pohjois-asukkaalle. Pleiseen kuullaan, että Jumala vielä elää ja kaikki woipi siis muuttua hywäksi vielä tänäki vuonna. Mutta osittain on myös käännytty pois tästä huolettomuutta waiikutawasta Sallimukseen luottamisesta, ja alettu jo ymmärtää, että Jumala auttaa niitä, jotka itse tah-towat itseänsä auttaa; ja jos kerran pääsemme siihen tietoon, niin olemme autetut ja woimme itse auttaa itseämme esille tulewaisuudessa. — Niiden runsaiden lahjoin kautta, joita olemme saaneet sekä omilta kansalaisiltamme että naapuri-kansoilta, tuli se pahin pelko, nälkään kuoleminen, poistetuksi. Me pelkäsimme myös wetotantia, jonka lääkärit wai-roiivat perikatoon kuolettawan kansan, mutta tätä tautia vastaan on keino, torajywiä pois nouffiminen, joka on auttanut sitä, kuka sitä on käyttänyt, eikä siis taudista tähän asti ole ollut kowin suurta waaraa. Mutta näyttäakseni kuinka runsaasti torajywiä on viime wuoden eloisssa, tahdon mainita, että Piverissä kun eräs rouwa antoi puhdistaa kaksi tynnyriä ruiista, sai hän käyttää siihen 5 henkeä kolmena päivänä, siis 15 päivätyötä (seulominen ei auttanut, sillä torajywiä olivat täällä viime vuonna yhtä pienet kuin terweetki jywät), ja näistä kahdesta tynnyristä erotetut myrkylliset torajywiä painoiwat 5½ naulaa.“ — Puute ja tuska on kumminki aina vieläki suuri ja etenki firko herrat, ollen esimiehinä waiwais-seuroissa ja jäseninä apu-komiteoissa, saawat yöt ja päiwät kuulla sen sata seitsemää walitusta, ja siitä woipi ymmärtää millä ilon ja kiitollisuuden tunnolla täällä

otetaan vastaan joka ainoa lahja totisen hädän vähentämiseksi."

Ojennus: Kirjoitukseemme Otawan lisätähdesä n:o 17 tulimme mieltimättä sanomaan yhdesä kohdassa "sota-promastit ja muut rapismiehet — — —" sen voimme nyt selittää: Ei erittäin niillä puheilla enemmin kuin meidän koko kirjoituksella ole ollut tarkoituksena liikuttaa enemmin yhtä kuin toistakaan funnioitettavasta papin säädystä, vaan pää-asiamme oli saattaa kysymykseen yhden senkaltaisen vanhanlaisen tavan, jonka mukaan seurakuntiin vielä nykyisin aikoin asti on asetettu kirkkoherroja vasten seurakunnan tahtoa, ehkä waalisia toinen, niinkuin paremmin tunnettu, selvästi on weittanut seurakunnan kutsumuksen ja nimnueboin meidän tyhjän luomme jälkeen pitäisi olla se ainoa, jolle paikka on suotava, kuin hänestä huuto-toimituksensa perästä ei mitään rikosta eli virhettä hawaita.

Sama huutaja.

Saulun voima.

(Jatko n:sta 18.)

Drjō. Asiani on siis, isä Mehtola, pyytää teidän suostumustanne, että antaisitte tyttärenne Wainon tulla minulle waimoksi.

Mehtola. (teeskennetyllä wakaifundella) Voi, woi, ettäs' pyydät! . . . Toiwoni oli vielä joku wuosi saada apua työstäni. Waan muistuu mieleheni, ettäs' olet sen jalon miehen poika, joka auttoi minua, hädässä ollessani ja tastausta tarwitesani. Rähköön asias' siis päätöksen. (Tarjoten käteensä) Tässä on käteni! toimita waan että tyttökini sinuun suostuisi.

Drjō. Teidän suostionne, isä Mehtola, on kohtaani suurempi kuin olen toivoaksaan uskaltanut. . . . Ja minä myös toiwon, jos waan tyttärenne suostuisi pyyntööni, saattawani tehdä Wainon ja siis teidätkin onnellisiksi.

Mehtola. En luule Wainonikaan vastaan olewan tärkeää asiata . . . Ja mikiskäs ei hän suostuisi sinuun . . . Ilmoita waan asias' hänelle! (wirutteleisse.)

Drjō. Köyrimmät kiitokset hywyhdestänne, isä Mehtola! . . . Huomes-aamuna tahdon jo ilmoittaa asiani Wainolle. Hän antakoon sitten päätöksensä senlaisena kuin sydämmensä sen tuntee.

Mehtola. Min' aiwon sen jo tän' iltana ilmoittaa hänelle, jos niin suwaitset . . . (nousten ylös) Mutta jättäkäämme se nyt sille . . . Minulle juhtui tuossa juuri mieleeni muuan asia. (Kääntyen äkkiä Drjōön) Muistatkos sinä, Drjō, ken ennen isääsi hallitsi teidän tilaa?

Drjō. Mitä te sillä tarkoittatte!

Mehtola. Tunsitkos sitä, joka kymmenen vuotta sitten asui Saawalassa?

Drjō. Drja-Andreetafo!

Mehtola. Aiwan niin! . . . Ja hänellä oli poika, jota kutsuttiin . . .

Drjō. Waskafi.

Mehtola. Aiwan niin! . . . Hän oli sukela ja sokea kuin orawa. Minä ja waimoni pidimme hänestä paljon . . . Hän oli Wainon paras leikkikumppani, sillä he aina paraiten sopivat keskenään, ja muutoin oli hän wiisas ja siwä poika. Mutta vanhemmaksi tultuaan mikä hiisi lienee päähänsä pistänyt, ett'ei hän pitänyt mitään lufua talon toimituksista . . . Hän oli ensin tehnyt itselleen kanteleen, ja soiton wimmassa ei hän sitten edes kotonansaakaan kestänyt . . . Päiwä-kaudet hän waan soitti ja lauleli tuolla Neuwosen mäellä ja rannalla. Isänsä, joka sittemmin muutti Salmen pitäjääsen, on kuuluu äskettäin ajanut hänet kotoansa. Ja kyläläiseni sanovat nyt nähneensä häntä useasti näillä tienoilla . . . Minua säälittää sen poika rufan tila! . . .

Drjō. (hämähästyneenä) Niin, se on surkuteltavaa . . . Se onneton on warmaan menettänyt ymmärryksensä . . .

Mehtola. Eh'ei juuri niinkään . . . Mutta se on merkillistä! . . . niin hywä-säwvinen poika.

Drjō. (ittesseen) Voi lempo fuitenki jos tuo vielä tulisi hangoittelijakseni. (Kowaa) Min' ajattelen aiwan samaa hänestä kuin tefin . . . Mutta katsantonne näyttää niin sameelta! . . . Warmaan olette hywin wäsyffissä päiwällisistä töistänne? . . .

Mehtola. Se on tosi! (ittesseen) Tokohan lienee huomannut ajatuksiani. (Kowaa) Min' olen tänään joffeenki uupunut; waikk' eihän tuo nyt ensifertaa elämässäni liene. (huofaa.)

Palwelija. (owella) Isäntää odotetaan täällä! Katsat kysyiswät huomeis-päiwän töistä?

Mehtola. Sano heille että min' olen juuri tulemaisillani. (palwelija menee) Niin todella! jo nyt lienee aika joutua lewolle.

Drjō. Ja minä olen niin kauwan wiinnyt, tänyt teitä! suofaa se minulle anteeksi! (ottaa lappinsa) Hywää yötä, isä Mehtola! Sulimmat terweiset tyttärellenne! (menee).

Kundes kohtaus.

Mehtola: (yfsin)

Suoraan sanoen, en tuosta asiasta vielä tähän asti ole aaweksikaan woinut. . . . No se on yhden tekewä! ei siinä kumminkaan mitään fatumista ole . . . Drjō on rikas ja muutoin pättävä poika. Wainon kuin waan saisi suostumaan häneen. (Käwelee edestakaisin laattialla) Hiisi ollen! Tuosta Runo-Waskasta ei mun kumminkaan olisi pitänyt Wirkkaa hänelle mitään! se kufaties saattaa hänet mustia sukia kantamaan. Waikk' ei tuostakaan niin waarallista liene . . . (palwelija näkyy owella). Ahaa, jaa! Min' en enään muistanutkaan kutsumustasi (menee).

(Jatk.)

Ulkomailta.

Puolasta. Wenäen armo-julistus Puolalaisille, joka annettiin ennenkuin länsiwaltojen kirjoitukset Pietariin tulivat, ei ole tarkoituksaan täyttänyt. Puolan hallitus-komitea on sen hylännyt ja Ransassa sitä pidetään „huonona leikkipuheena". Kapinat Puolassa owat siis waan enentyneet, waikka sota jälleen on muuttunut niin kutsuttu „sisä-sodaksi", mikä ompiki Wenäläisille waarallisin ja Puolalaisille edullisin. Pieniä sisä-joukkoja kiertää ympäri maata, wäsyttäen ja häiriten Wenäen sotajoukkoja joka haaralta. Että kapina olisi syttynyt jo itse Warschowassa, niinkuin Suomen Waltiosanomien mukaan viime kerroimme, näkyy olewan turhaa puhetta. Ulkonainen rauhallisuus kuuluu yhä vielä wallitsewan Warschowassa. Mutta Lithauen'issa sitä vastaan on kapina suuresti kiihtynyt. Sota-aseita on, näet, meren puolelta saatava. Stenki talonpojat tekewät siellä kapinaa uskon-ajan tähden, mutta osaa ottaa siinä kaikki muuti säädnyt. Kolmatta kymmentä vuotta sitte heitä pakotettiin wäkiwallalla luopumaan katolisuskosta Wenäen uskoon ja nyt kääntyi wimmanja ensin pakko-uskoa vastaan ja useissa paikoin owat he polttaneet wenäläis-kirkot tuhaksi. — Niinkuin tietty owat Ranskan, Englannin ja Itäwallan waltio-kirjoituksen 17 p. huhtik. tulleet Pietariin ja nyt sanotaan Ruotsinki sinne lähettäneen waltio-kirjoituksensa. Suurella lewottomuudella koko Eurooppa nyt odottaa sitä wastausta, mikä Wenät näihin antaa. Luultawa on, että Itäwallalta tulee tytymään Wenäen jo antamaan armo-julistukseen, sillä horjuwana sinne tänne se ei kuulu muuta wäktineenkaan; mutta ne muut wallat eiwät taida siihen tyytyä. Englanti waatii Puolaa siihen waltakunnalliseen tilaan, mihin 1815 vuoden rauha Puolan asetti waan missä se ei enää moniin wuosiin ole ollut, ja Ranska kuuluu waatiwan Puolaa ihan itsenäiseksi waltakunnaksi. Mitä

Amerikasta. Pohjoisvallat ovat keränneet suuria sotajoukkoja Mississippijoen ranteille, ottaaksensa Orjavaltojen täällä olevat linnoitukset ja siten saada laivaliikkeen tällä joella vapaaksi ja valtaansa. Orjavallat kuuluvat siis olevan taas pahassa pulassa. Kun viholliset kaimoivat joesta kanavan, niin syntyi sellainen veden paisumus Louisiianassa, että Orjavaltojen sotajoukkoja hukkui ja tavarata meni monen miljonan arvoista. Muutenki ovat nämä Etelävaltalaiset suuressa puutteessa. Jyvät, jauho ja liha ovat arvaamattomassa hinnassa ja vaatteita jaksavat tuskin varustaa ostaa. Hengotetut kuolevat nälästä ja sotaväellä on tuskin kaunaa hengotettua elättää. Pumpulia heillä vähän vielä olisi, mutta se ei ruuaksi eikä kaunaksi kelpaa. Kumminkaan kansa ei nuhtele, vaan on vastarintaan vielä ehkä hyllympi kuin ennen. Vastustajat englantilaiset ovat vieneet Etelävaltalaisille sotaseita sekä muuta kauppaa ja tämä on kovasti suuttuttanut Pohjoisvaltalaisia. He ovat ottaneet kiini jo monen englantilaisen kauppalaivan ja vaativat Englannin hallitukselta kovasti estämään tällaisia luovutuksia kauppaa, jos Englanti ystävänä heidän kansa pysyä tahtoo. Tämä on Pondoossa vaikeuttanut suuren levottomuuden. — Mississippin rannoilla ovat Pohjois- ja Etelävaltalaiset jo tapelleetki, waikkei varmaan tiedetä miten on tappeluisa käynyt; kuitenkin sanotaan Pohjoisvaltalaisien jälleen tappeluiksi olevan voitolla.

Sulkisiin huutokauppain lautta, jotka tiistaina ensitulewan Toukokuun 12 p. kello 11 e. p. p. toimitetaan täällä Maan-
kontoriissa ja Käfilälmän kaurungin Maistraatissa, tulee,
Keisarillisen Senaatin säännön mukaan, pohjois Suomen
puutteellisille tässä Väänissä ko'otut jyvät enimmäen maks-
wille, vähemmissä määrissä myytäväksi, nimittäin Wiipurin
Ruunun maksuississa olewaiset kassi sataa kuusitoista tyn-

(3) 2.

5 rum, kök och nödiga uthys från den 1 Juni uti gården N:o 8 inom f. d. fästningen.
(3) 3

Uppå Nurmela gård 12 verst från Wiborgs stad, uthyses för sommaren 1863 ett kvarter med sal, 3 kamrar, kök, skafferi och en öppen veranda, 1 källare, stall för 2 hästar, fähus och vagnslider, samt del i bagarstuga; smör, mjölk och grönsaker kan fås å stället. Bud till staden går tvänne gånger i veckan. Närmare meddelar
(3) 3 G. F. Ahrenberg.

Från den 1 Juni ett vackert kvarter i f. d. fästningen bestående af sal, 5 rum och kök samt stall och vagnslider; närmare å detta blads tryckeri.

I gården N:o 36 i S:t Petersb. förstaden uthyras tvänne mindre kvarter, det ena nu genast, och den andra från den 1 Juni. Samma gård försäljes äfven för ett billigt pris.
(3) 3

Mögtämänä.

Ein ganz neuer Diwan, mit 6 Stück Polster-Stühlen, Diwan-Tisch und Spiegel, stehen zum Verkauf in der Festsung, Haus N:o 63 parterre.

1 uufi paatti on myytävä Pöytäruukissa,
(3) 1 M. Altmann.

God Utsädes hafra,

hvit och svart, till 4 rubel tunnan. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs bokhandel.

Winterhvete, till 8 Rb. tunnan, **Bohvete** till utsäde, 6 Rb. tunnan. Närmare i Herr C. G. Cloubergs bokhandel.
(3) 3

Wälgroende Kryddgårdströ, samt **Timothei**, **Alopecurus** och **Röd klöfvertrö** hos
(6) 6 C. G. Clouberg.

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos
(10) 6 C. G. Clouberg.

Höyrylaivan Liike.

Ångfartygen

WIBORG, VICTORIA & AURA

komma äfven under detta års seglation att underhålla reguljära turer emellan städerna S:t Petersburg, Wiborg, Fredrikshamn, Lovisa, Helsingfors, Åbo och Stockholm, sålunda att:

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

avgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thursdags morgon kl 9 1/2.
,, Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4,
,, H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och
,, Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

avgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 1/2.
,, Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.
,, H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.
,, Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.
,, H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.
,, Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thursdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. C. CONRADI,

avgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag
,, Åbo ,, Helsingfors ,, Onsdag.

„ Helsingfors „ Wiborg „ Torsdag.
„ Wiborg „ S:t P:burg „ Fredags
„ S:t P:burg „ Wiborg „ morgon kl 9.
„ Wiborg „ H:fors „ Tisdag.
„ Helsingfors „ Åbo „ Onsdag.
„ Åbo „ Stockholm „ Torsdag.
„ „ „ „ Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comptoir.
(4) 2

Höyrylaivan kulu Wiipurin ja Kuopion välillä.

Rantainen Höyrylaiva "Alio" tulee tulewana kesänä säännöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion välillä, käyden sekä meno että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Savonlinnassa ja Leppävirreillä.

Lähtö-ajat tulevat olemaan:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopista joka Torstai kello 5 e. p. p. ja tulee laiva, joka ottaa kuljettaaksensa sekä kulkioita että kuletus-tavaraa, mutta ei ole tarkoitettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 5:den paikoilla. Wiipurissa Toukokuussa 1863.

Johtokunta.

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jernångfartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram som återresan Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppävirta.

Afgångstiden blifver:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thursdags förmiddag kl. 5 och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragtgoods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 5 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.
Direktionen.

Ångbåten "Walamo"

avgår, så framt hinder genom isgång icke möter, ifrån Sordavala till S:t Petersburg fredagen den 15 Maj och återvänder alla dagar derefter.

Sedermera hvarje söndags morgon kl. 9 från Sordavala och hvarje fredag samma tid från S:t Petersburg med anlöpande af Walamo, Kexholm, Konewitz och Schlysselsburg såväl under fram som återresan. Sordavala i April 1863.
Direktionen.

Die neue

S:t Petersburg-Lübecker Dampfschiff-fahrts-Gesellschaft

zeigt hiermit an, daß während der bevorstehenden Navigation die bekannten Räder-Dampfschiffe

„NEVA“ und „TRAWE“

von S:t Petersburg nach Lübeck jeden Sonnabend gehen und eine regelmäßige wöchentliche Fahrt unterhalten werden.

Wenn es die Witterung gestatten wird, beginnen die Fahrten mit der

„Neva“ am 20 April a. St., von Lübeck, „Trawe“ 27 „ „ „ „ St. P:burg.

Der Preis für die Fahrt nach Lübeck
Erste Klasse 35 Rbl. — Zweite Klasse 25 Rbl.
exclusive Beföstigung.

Kinder unter 10 Jahren zahlen die Hälfte.

Das Comptoir der Gesellschaft befindet sich in Petersburg am englischen Quai an der Ecke des Samiatin-Pereulok im Hause der Commerc-Gesellschaft Nr. 20.
(6) 6

Wiipurissa, M. M. Jiliasuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrön.

Lisätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 19.

Roussu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 8 Toukok. (26 Huhtik.)

London	36 ⁵ / ₁₆ , ¹ / ₂
Amsterdam	178 ¹ / ₂ , ³ / ₄
Hamburg	32 ⁵ / ₈ , ⁵ / ₈ , ² / ₂
Paris	381 ¹ / ₂ , 382

Wiipurista.

Wiulun-soittaja Ernest Fabritius, syntynyt Wiipurissa, jossa Hänen isänsä vielä nytkin on lehtorina, aikoo kohta täällä antaa julkiset soittajaiset. Koska hr. F. jo on ulkomaallaki, samote kuin isänmaassansa, saanut kuuluisan nimen taidostansa, niin voimma olla wakuutetuina että Hänen soittajaisensa täälläkin, Hänen syntymä-kaupunnissansa, mieluisasti kuunnellaan ja saawat ansaitun palkintonsa edes saman verran, jos ei enemmän, kuin muualla.

S. M. Keisari on viime huhtikuun 29 (17) p:nä arm. nimittänyt R. K. P. Stanislaon tähdistön 1:sen luokan ritareiksi: senaatorin, wiisauks- ja lakitieteen tohtorin y. m. J. E. Bergbom'in, senaatorin y. m. R. Furuhjelm'in sekä keis. senaatin profuraatorin y. m. R. E. Gadd'in.

S. p. on Kuopion hippakunnan piispa, wiisauks-tieteen ja jumaluusopin tohtori y. m. M. B. Frosterus arm. nimitetty R. K. P. Stanislaon tähdistön 1:sen luokan jäseneksi.

S. M. Keisari on viime huhtikuun 17 (29) p:nä arm. nimittänyt ja määrännyt: R. B. Annæ tähdistön 2:sen luokan jäseneksi: keis. Aleksanterin-Oliopiston wara-rehtorin, professarin ja jumaluusopin tohtorin y. m. F. L. Schauman'in; saman tähdistön 3:nen luokan ritareiksi: professarin, tohtori J. J. W. Lagus'en; professoria, tohtori E. L. Lindelöf'in, ja professoria, tohtori A. W. Liljenstrand'in; R. K. P. Stanislaon tähdistön 2:sen luokan jäseneksi keisarillisiin frunnuin: professoria, jumaluusopin tohtorin y. m. B. D. Pille'n; saman tähdistön 2:sen luokan ritareiksi keis. frunnunc: professoria, arkiaterin ja lääketieteen tohtorin y. m. E. J. Bonedorff'in; saman tähdistön 2:sen luokan ritareiksi: professoria, tohtorin y. m. A. Moberg'in; professoria, tohtorin y. m. E. J. W. af Brunérin, sekä wara-kanslerin sihteerin, protokollasihteerin y. m. E. J. Jägerhorn'in; saman tähdistön 3:nen luokan ritareiksi: Oliopiston-sihteerin, lakitieteen kandidatti A. Grotenfelt'in ja Oliopiston-kamreerin, maisteri A. E. Westermarck'in; kuin myös S. M. Keisari on antanut keis. Aleksanterin-Oliopiston kirjaston apulaiselle B. D. Schauman'ille hohtokiwillä koristetun formuksen.

Oliopiston rehtori-walissa, 1 p:nä toukok., sai professori Schauman 22, nykyinen rehtori, kanslianeuvos Arppe 14 ja proww. Palmén ja Moberg kumpikin 9 ääntä. Arwan kautta tuli jtte proww. Moberg kolmanneksi waalille.

Saimaan merifarttoja. Saimaan weillä toimitettiin merenmittaus-töiden johtajan, ewesti Bart-

ram'in esiteltyä että painosta ulosannettaisiin yleisellä kustannuksella ne Saimaan merifartat, joita valmistetaan ewesti Bartram'in johdannon alla, on S. K. M. waltuuttanut keis. senaattia yleisellä kustannuksella painattamaan 1400 kappaletta kysymyksessä olevista merifarttoista; ja tulee nämä fartat yleisölle myytäväiksi keis. senaatin wasta määrättävästä hinnasta. (S. J. S.)

Suomena pidetään, aijanomaiosten pyhynöstä, wuosi-tutkio Uraan suomalaisessa koulussa, kello 9:stä alkaen. H. K. Korander.

Mäinköhän papis-punte sillä paransi, että pap-pien tulewaisuus heitettäisiin epä-wakaiseksi?

Oleiseen tuttu on että viime wuosina yhä vähemmän ja vähemmän papis-säätyyn pyrkiwää nuorisoa ilmestyy, — niin että, jos tällöinen kohta kestää kauemmin, todella woipi syntyä punte papista, eikä ainoasti, miten nyt jo, papis-apulaisista. Apulais-puutteen muka nyt todella olehan, todistaneeksi seki seikka että hippakuntamme hallitus jo kuulun kieltäneen pääsy-kirjaa hippakunnasta eräältä Pietariin kutsutulta ja aikowalta apulais-papilta, jota jo tässä lehdessä helmikuussa mainitsimme.

Moni ehkä arvelee, miten sanomistakin on nähty, tämän puutteen wähenewän, jos papis-wali ja pap-pia asettaminen tulisi ihan wapaaksi, — niin että ei-walta siihen ei ollenkaan puuttuisi. Tässä kuitenkin on suuri erehdys, jos waan, miten tähän aisti meillä, papiksi wih'itään apulaisistakin eikä ainoasti, miten esim. Saksaassa, wakinaisia pappia.

Jokaisessa muussa wirka-säädyssä woipi jokainen kunnan mies odottaa kerran, aikasemmin tahi myöhemmin, saawansa wakinaisen wiran; sillä tämän määrää ei-walta, jonka on tunteminen kaikki wiran hahiat yhtä hywin. Waan papis-säädyssä seurakunta, joka ei saata eikä tarwitse tuntea hahijoita muun kuin wali-saarnan mukaan, päättää kuka wiran saapi. Milloin on seurakunta siwistyneempi, silloin on vähemmän waaraa tästä waliasta. Waan kuta raagemmat walitsijat ovat, sen enemmän jääpi sattumuksen nojaan, jos walitaan hywä tai huono. Ja että Suomesaki tawataan raakunta, ei ole kumma, kun tiedetään itsessä Ranskan maassa, joka muuten pidetään käypänä siwistyyksen etunenässä ja jossa kansalais-hallituksen walit tapahtuut kirjallisesti, äsken erään kansalaisen, wopautta puolustaaksensa, esitelleen että ei kukaan, joka ei osaa kirjoittaa hundettawansa nimen, saisi päästä walitsemaan, — jotta ei muka walissa käytettäisi muiden omin mielin kirjoittamia eli painattamia nimi-seteliä.

Emme siis saada nähdä mitään pahaa siinä että edes muutamit seurakunnat meilläkin owat sitä laastua että ylimmän hallituksen käypi niihin asettaminen kirkkoherran, täytymättä huolia seurakunnan huudoista. Se papismies, joka on näyttäiny kelowolliseksi pääsemään esiteltäväksi kirkkoherra-wirkaan, on jo sen kautta näyttäiny olewanse muita

etewämmän, ja muistettava on, wapaan waliksi subteen, wanha latinalainen sananlasku: „summun sjus umma interdum injuria; s. o. korkein oikeus on wälillä suurin wääräys. Jos tämä wäjä turwa, mikä pappiloilla Suomessa vielä on, onien muka ansioitensa kautta saada wirta-forotusta, jääpi pois, niin on pahoin pelkääminen että todella, miten jo eräs promessori sanotaan aawistaneen, ainosti ne yli-oppilaiset, jotka eiwät muuhun kelpaa, käywät papis-säätyyn. Ja jos vielä, miten uskottawa ja toiwottawa on jalka waltio jassaa koulu-opettajille maksaa paremmat palkat, heiltä kielletään walta päästä papis-wirkoihin, — niin ei maar paljo puutu että ei Suomenkin oma papi-isto alene samallen huonolle siwistylsen kannallen, jolla muutamien, etenki Wiipurin läänissä tuttu-ien, uskolais-kuntien papit tiedetään olewan. Koulu-opettajat muka, jotka enimmästi owat todellisia magisteria, — moniaat tohtoriafin, — owat tähän asti ylemmin kannattaneet walaistusta Suomen, samote kuin Ruotsin, papis-säädyssä.

Missä sitte on syy papis-puutteen ja mistä apu sitä wasten saatawa? Syy on koko siinä järjestyksessä että muutamit seurakunnat owat liian la-
weita ja siis kirkkoherra-wirta niissä, samote kuin tuomari-piirit, täytyy asetta sille kannallen että wirta-apulaisia tarwitaan, koska ei muka yksi pa-raalla tahdollaan ennätä kaikkia wirtaansa kuulu-
wia toimittaa. Kun siis toinen kantaa palkan ja toinen tekee työn, niin tämä epä-järjestys ei suin-
kaan miellytä, ei houkuta säätyyn, missä semmoi-nen epä-järjestys wallitsee. — Josi kyllä on että tuo-mari-säätyyn, jossa vielä on laita melkeen samal-lainen, kuitenkin vielä tulwaa nuorisoa. Waan muis-tettava on, että tuomari-wirkailla, — paitsi war-mempaa toiwoa wirta-forotuksesta, jokaisellen to-dellisen ansionsa mukaan, — on Suomessa jo apu-laisinakin ollessaan paremmat tulot kuin papis-apu-laisilla; etenki niin kauan kuin ruotsi on oikeus- ja wirta-kielenä ja siis selwimmänkin ja yksinkertai-sim-man asian takia suomalaisen on, paperiansa ymmär-tääksensä, hakeminen selkoa ja apua ruotsia taita-wilta, ehkä hywinki kalliista maksua vastaan.

Jos sentähden edes kaikkiossa niissä paikoissa, missä Eriwalta on jo nähny tarpeelliseksi määrätä warsinaisia papis-apulaisia, palkat jaettaisiin joten-
kin tasaa pappien wälillä, jotka owat samassa toi-messa, niin luultawa on että pappia karttui enemmän, ja — jos ei niin tuskulta, kuin muuoin ja vielä viime wuosi-kymmeneksellä, kuitenkin — tar-peeksi asti.

Waan yleisempää wali-waltaa, kuin mikä nyt on, emme luulisi hywäksi seurakunnalle. Peri-was-toin myös kappalais-wirkoja ja niitä kirkkoherra-ammattia warten, joiden sijoittamiseen ei Eriwalta pysty, arwelisimma hyödylliseksi että Seurakunta walitsisi, miten Pietarin luterilais-seurakunnissa ja ehkä koko Inferin-maassa, kirkko-neuoston kaut-ta, s. o. muutamien itsensä walitsmien uskotui-den jäseniensä kautta, joita saisi olla useampi kymmenkunta — sen mukaan mikäli seurakunnan täydellinen turwa ja luottamus waatinee.

H. R. R.

Paawo kunnian etsinnössä.

(Lähetetty)

Wäinämön pään sekä mielenä puuttuen, laulampa suotta

Ruotsien lausunnan waan, Urahan Paawosta, lu-
Aiwanpa nuorena poikana kiiruisti maaltansa luo-
pui;

Wieraalla maalla hän waan aarteensa löytywän soi.
Uuteen päässyt jo paikkaan toiwoi huo'aten vielä
Miehenä loistawans ees, päähänsä ruunuja myös;

Päättipä oudolle maallensa riemuten woimansa
kaiffi,

Siitäpä syystä hän juur, myöä nyt sielunsa kans'.
Maatamme wainosi Paawonsa riettaat maallaiset
uudet,

Niinkuin muulloin, myös näinäkin aikoina nyt.
Paawonkin täytyi mielellä toiwotull' riennäidä jouk-
foon,

Toita nyt maammepa luo wainonsa riitaisna toi.
Paawo, kun miehenä wainosi muinosta maataansa,
riehuin

Äitinsä huoneen ees' miekalla voittonsa sai!
Siitäpä riemuten, juoksi hän huoneesen äitinsä
luokse,

Näyttäen äitille kai voittonsa kiitokset nyt.
Äitipä huonolla mielellä nautitsi poikansa voitton
Kuin oli wieraiden niin joukossa taistellut hän.
Waan pian äidinki huulilta riemu jo riepsahyi
aiwan,

Kuin juur saada hän soi poikansa miekan nyt pois;
Saatua syöksi sen, poian sydämmehen, lausuen
vielä:

„Riemua juoppas nyt, kuin maataansa wainowa
mies.“

Jurri.

Omituisia matka-muistelmia.

(Jatko n:o 18.)

Bamberger Hof nimisen hotellin alla oli tääl-
läki suuriassa saleissa oluen juonti-paikkoja, jotka
iltoina oliwat täynnä maa- sekä kaupunnin-wäkeä,
keskustellen kannuinsa ääressä tabi biljaardia pe-
laten. Meitsyjä oli täälläkin passaamassa. Si-
wosti ja kottelilaisesti eri-säätyiset ja eri-uskolai-
set keskenänsä istuivat, eikä päihytneitä nähty.
München on rakennustensa ja merkkillisyyteinsä puo-
lesta mainio kaupunki. Suurin osa sen 132,000
asukkaasta on katoliikkilaisia, joista moni myös to-
rilla ja ledolla pyötytetyin ristein juurella fumar-
taa ja heittäiske polwillensa. Siellä käwin Howin
ja etenkin engelökan laweissa puutarhoissa. Edel-
lisen wastassa olewassa Odeon nimisessä konsertti-
huoneessa on myös lufuyhteyden kammari. Täällä pi-
detään moni-nimisiä ja eri-kielisiä sanomalehtiä, joita
osalliset käywät itseksensä lukemassa; mutta Suomen
lehtiä ei täällä ensinkään näe. Kaikki owat ääneti ja
liikkuwatkin hiljaan, etteiwät häiritisi toisiansa.
Huoneen isännän asunnossa pistäntesäni, kuulin ja
nä'in hänen noin 12 vuotta wanhan tyttärensä kau-
nisti soittawan wiulua. Tätä kuuluu moniki tyttö
siellä harjoittawan. Saman pitkän ja leweän kadun
warrella on kauniissa huoneessa kirjasto, jossa jo on
800,000 nidosta, joiden luku kuuluu lisäyntywän
wähintäin parilla tuhannella kirjalla wuodessa.
Siinä on lasilla katetuissa pöydissä myös 22,000
wanhan-aihuista käsikirjoitusta, niinkuin munkkien
kopioitsemia ja piirtämiä koreita raamatuja ja ru-
kous-kirjoja, kunkaallisten kirjeitä, j. n. e. Ro-
mea on postihuone'fin. Täällä niinkuin esim. myös
Leipzigissä on kaupunnin eri osissa jonkun huoneen
ulkoseinällä lufituja laatikoita, joihin jokainen
woipi kirjeitänsä laakea. Siellä on niitä 35:ssä
eri paikassa, joista määrätynä tunteina 7 kertaa
päiwässä postimiehet kirjeitä postiin hakewat.
München'in postista kun en saanut kotoa odotettua
kirjettä, tuli ikäwä, ollessani epä-tiedossa; sentäh-
den kysyin lauantaina janan-lennättimen kautta
Wiipurista: „miten woivat?“ Ja sununtaina
protestanttilaisesta kirkosta tulnani, oli jo tullut
wastaus: „hywin.“ Lewollisena jätin sitten Mün-
chen'in, kulkein höyry-junaassa enintään hedelmättö-
män kankaan yli, josta höyryille poltto- ja lämmi-
tyksineeksi suuret joukot turpeita leikataan ja wal-
mistetaan. Wähä-wäliä näkyy kuitenkin Saksanfin

tiheästi asutuisa maissa suuria kyllä kirkkoinensa, jotka höyry-waunuin ikkunoista katsojalle pian wilahtawat sinu. Kaupana näkyivät iltaruskoissa ikäänkuin ukkosen pilwinä Alppein lumiset kuffulat. Hupaisaan seuraan joutuu usein höyry-waunuisa kulkija, mutta waunujen tärinäessä waan puhe ei oikein tahdo kuulua. Niin nyt pimeän tulleessa, jolloin lamppu kussakin sytytetään, tuli waunuihin useampia lyhtiä Eshweitziläisiä, jotka pitkin matkaa laulujansa wetelivät. Wihdoin kaupunkiin Rempten jouduttua, menin yhden siwistyneen nikkari-oppilaan kansa yö-fortteriin. Kaupunkissa oli aamulla marffinat, mutta ei niissä mitään rähinää kuultu, ei hewosia ei karjaa, eikä räähkäämiestä nähty; ihmiset waan astuivat siwosti ja ostelivat kaupitsijoilta tarpeitansa. Täältä kulki rautatie jo wnoriston juuritse kirkkaan järwen siwutse ja hedelmä-puitakin kaswawain laitumein yli, Boden järwen rannalla olewaan ihanaan Lindauiin, jonka juna-kartanoakin kaswawaiset kulkaisit foristawat. Mlentämä näkö on jo laiturilta, jossa höyrylaivat matkalaisia ottawat; siitä katselee sitä wihertäwää järweä ja niitä ympäröitsiä wuoria, mitkä höyry-rattaiden pyöriesä täytymällä tuntuu korottawat.

Kotimaalta.

Wikkelin kaupungin pormariiston ja talon-omistajain yksimielisesti lausumasta pyynnöstä, on arm. sallittu että mainittuun kaupunkiin rakennettaan raati-oikeus ja maistraatti.

Puolasta.

Englannin, Ranskan ja Itäwallan, erityisesti kunfin telemiin ja Ruhtinas Gortsjakowalle 17 p. huhtik. Pietarissa antamiin ehdotuksiin Puolan so-wittamisesta, on Wenäen hallitus mainitun ruhtinaan lautta 26 (14) p. huhtik. vastannu rauhallisilla ja sowinnollisilla sanoilla. Ruhtinas on laittanu tämän vastuun, S. M. Keisarin puolesta, Englannin ulkomaan-ministerillen annettawaksi, Londoossa olewan Wenäläisen lähdettiläisen lautta, ja käskeny Wenäen lähettiläiltä Pariisissa ja Wienissä toimittamaan siitä kopion, Ranskan ja Itäwallan ulkomaais ministerilöille.

Compemenuoe caono nimisessä lehdeessä mainitaan että Ruotsin kuningas kuuluu, Napoleonin kysyttä mitä apua Ruotsista olisi saatavana sota-yrityksiin Wenättä vastaan, vastanneen: „Kuu waan kaks ransekan laiwaa näkyy Itämeressä, niin minä sata-tuhansin miehin riennän heille awuksi.”

Ulkomaan sanomat owat tietäwintään, että freiwi Berg olisi käskeny kiini pantawaksi Puolassa kaikki „päiwettyneet henkilöt ja yleiseen ne, joiden kas-wot liikkumasta ulko-ilmaessa ja päiwän paisteessa owat rusottuneet, sekä ne, joilla on saappaanwar-ret housu-lahkeiden ulkopuolella.”

Hippakunnan sanomia.

(Porwoosta).

Määrätyt: Kirkkoherra-wiran toimittaja Wiipurissa, T. Ter-nell, sekä apu-opettaja tääläisessä ali-alkeiskoulussa K. J. J. Molander toukok. 1 p.ä olemaan, Tornell ensimmäinen kirkkoh.-apulainen ja Molander, pitämällä apu-opettajawiransa, toinen kirkkoh.-apulainen Wiipurissa; wirtawuoden-saarnaaja Walt-järwellä, w. kirkh. E. Majander kirkkoherran siiselsi Klemm pitäjään, armowuoden saarnaaja ja kirkkoherran-apulainen Eammin pitäjässä B Stenbäck armowuoden-saarnaajaksi Walt-järwelle, kappalaisen-tainen Lappeenrannalla G. R. Tornell kirkkoherran-apulaisiksi Joutsenukseen ja kappalaisen-tainen Heinäjoella P. Malinen wirta- ja armowuoden saarnaajaksi itäläisessä kappalais-wirassa. **Saattawiksi julistetut:** kappalais-wirta Heinäjoella, 90 päiwän hakemusajalla maalisk. 22 p.ä, ja jumaluusopin lehtorin-wirta Jyväskylä alkeiskoulu-ssa 56 päiwän hakemusajalla.

Tassa,

laskettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Wenäjältä Wiipurin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Touko-kuussa 1863.

Tynnyri ruffita 6 r. 60 f.; tynnyri kauroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 13 f. ja 2:n sortti 10 kop. leiwissä; hienot weh-näjahot 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa säkki 12 r 30 f., 2:n sortti 9 rupl., ja leiwisköittäin 1:n sortti 1 r., 2:n sortti 73 kop.; ruisjahot 1:n sortti 8 r. tynnyri, ja lei-wisköittäin 1:n sortti 63 f.; tattari rhynt 11 r., hirs rhynt 1:n sortti 13 r. ja 2:n sortti 14 r., ohran rhynt 10 r ja kau-ran rhynt 10 r. tynnyri, manna rhynt 1. r. 40 f., perl rhynt 1 r. 20 f. leiwissä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisäl-tämä kuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hienolaatuinen weh-näleipä 10 f. naula, $\frac{1}{2}$ naulaa 5 kop. ja $\frac{1}{4}$ naulaa $2\frac{1}{2}$ f., ruisleipä 5 f. naula., 2:n sortti $2\frac{1}{2}$ f. naula; 1 naula Suo-men 1:stä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 8 kop., 2:nen sortti eli hywä soppa-liha 6 kop. ja 3:s sortti eli huonompi samallinen 4 kop. naula; suomen suolattu liha 1:nen sortti 6 kop., 2:nen sortti 5 kop. ja 3:s sortti 4 kop. naula; suolattu siian liha 1:nen sortti 13 kop., 2:nen sortti 12 kop., tuores siian liha 1:nen sortti 13 kop., 2:nen sortti 12 kop., sawustettu stinkku 16 kop., sawuttamaton samallinen 14 kop. naula; lampaan liha 1:nen sortti 10 kop. 2:nen sortti 7 kop. naula; wäskän liha 1:nen sortti 6 kop., 2:nen sortti 3 kop. naula; tuores woi 23 kop., ja ruuan valmistukseen kelpaawa woi 20 kop. naula; liinawoi 20 kop. naula, ja 1 naula suolaa 1 kopekka.

Wiipurin Raastuwasä, 2 p. Toukokuuta 1863.

Viran puolesta
S. G. Heinrichus

Förteckning öfver outtagna bref vid Postkon-toret härstädes för April månad d. å.

Rekommenderade:

Madam Maria Eberg; Alexander Ivanoff, Elis. Masalini Daniel Wirvin, (Wirvik?)

Retour d.

U. Bogdanoff ifr. S:t P:burg; A. Eklund ifr. H:fors; N. Patigin, fr. Demjansk; Jodka Raiser, fr. Dubno.

Utländska bref:

C. Anderssen,	lösen	33 kop.
A. Axberg,	„	8 „
David Peuhu,	„	8 „
Johan Sundholm,	„	10 „
M. Wennström	„	10 „

Dito retour.

Louis Bulleel, ifr. Plymouth. Hvarutom ett fribref, addresseradt till Landtmäteri Öfverstyrelsen, som blifvit inlagdt uti breslåda utan att vara försedt med frimärke eller embetssigill. qvarligger oexpedieradt.

Qvarliggande orek. bref:

A. Westerlund; A. B. Hyttinen; J. A. Edelman E. S. Bergholm; C. Sjöblom; R. Sumberk; G. Sameonof; H. Beim; S. Reijo; I. Halonen, J. Kaukille; M. Stavemann; W. Harling; M. Kymäläin; M. Björklund, A. M. Kinnu-sellen; S. Kuosmalle; P. Ahakkalle.

Retournerade:

I. F. Lindberg; K. Saarelain; H. Taipale; M. Hemmer; I. Jakovlef; A. Fomkin; I. Skyttä; Golof; A. Hedberg; I. Kohonen; G. Kiseritski; Boroffka; T. Toploff; Posni-koff; E. Vylkinen; P. Ungern Sternberg; A. Tommiska.

Kuulutuksia.

Kartanon paikalla N:o 8:nessä Hawin osastoessa tässä kau-pungissa on löydetty summa kulkewaa rahaa aarniossa. Joka tätä aarnioa omistaa lahtoo, ilmoittakoon aikomuksensa Ma-gistraatille wuoden ja yön itällä, ja näyttäköön wäittönsä toteen. Wiipurin kuntahuoneessa, Toukokuun 2:n päiw. 1863

Magistraatin puolesta:

Robert Örn.

S. G. Heinrichus.

Suutokaupan kautta Magistraatin edessä tämän kuun 20:nä päiw. kello XI. e. p. tarjotaan enemmän maksawalle arentiin Myllysaaren ja useampia wienä luotoja sentienowilla. Arenti ehdot määrätään kaupanteossa. Wiipurin kuntahuoneessa Tou-kokuun 2 päiw. 1863

Magistraatin puolesta:

Robert Örn.

S. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia.

Wauxhall

Mittwoch den 13 (1) Mai 1863

große Sera

à Couvert 30 G. G. M.
um freundlichen Zuspruch bitet

C. Wild.

Härmed får jag underrätta den respektive allmänheten, att jag äfven denna sommar, som åren förut, emottager pelsvaror till konservering.

(3) 1

S. Toth.

Bestyrelsen för Stadsbiblioteket härstädes anmodar samtliga ärade Abonnenter och alla dem, som förinrättningen eljest hysa intresse, att sammanträda å Rådhuset Fredagen den 13 innevarande Maj kl. 3 eft. m. för att emottaga fedovisning för bibliotekets vård under sistlidne år samt besluta om dess framtida förvaltning. Wiborg, den 1 Maj 1863.

Die Direktion der hiesigen Stadtbibliothek ersucht sämtliche geehrte Abonnenten so wie alle sich sonst für dieses Institut interessierende Personen sich am Freitag den 13-ten Mai um 3 Uhr N. M. im hiesigen Rathhause zu versammeln, um daselbst vom Jahresbericht Kenntniß zu nehmen und über die fernere Verwaltung der Bibliothek zu verfügen. Wyburg den 1-ten Mai 1863.

Painajirjaston hallituskunta pyytää tämän kunnan kunnioitettavia tilajia sekä muitakin kirjastoja harrastavia kaupungin asukkaista kotoontumaan kaupungin kunnahuoneeseen, perjantaina tämän kuun 13 päivä, kello 3 j. p. v., kuulemaan hallituksen tilinteoja menneen vuotisen hallituksen ja päättämän kirjaston vastaisesta hoidosta. Wiipurissa, Toukokuun 1:nen päivä, 1863.

(3) 3

Es wird hiemit angezeigt, daß der diesjährige Zutritt in den Garten von Monrepos nicht vor dem 12 (24) May gestattet ist, und auch dann nur gegen jedesmalige Zahlung von 10 Kop. Silber. Monrepos 1863.

Härmedelst tillkännagifves, att för detta år tillträde till trädgården Monrepos icke tillåtes före den 12 (24) Maj, och äfven då blott mot den vanliga afgiften af 10 kopek Silfver för hvarje gång. Monrepos 1863.

Объявляется симъ, что ныншняго года входъ въ садъ Монрепо не дозволяется до 12 (24) Мая, и тогда только съ уплатою 10 копѣекъ серебромъ за каждый разъ. Монрепо 1861

(3) 2

Palmesuksen haikuwa.

Ett Fruntimmer åstundar sig ställe som hushållerska; närmare underrättelse lemnas i Petersburgska förstaden gården N:o 235

(3) 3

Pudonnut:

Maanantaina 27:nä päivänä Huhtikuuta hävitettiin tässä kaupungissa, Magistraatin torin ja Häradshöfding Björksténin kartanon välillä yksi nahkanen Lombutti jonka sisällä oli kuusi ruplaa hopeassa keteli rahaa, se kuin sen on löytänyt olis niin hyvä ja ilmoittais tämän kaupungin Poliisiammarissa, palkintoa saapi siitä rahasta kolmannen osan.

Wuokrataan.

13 Werst von der Stadt an dem Neufirdischen Wege wird ein Sommer quartier billig vermietet bei dem Lieutenant Laube. Näheres zu erfragen im Hause N:o 71 in der Festung.

(3) 3

Uthyses ett qvarter bestående af sex rum och alla nödvändiga uthus i gården N:o 67 inom f. d. fästningen och efterfrågas hos Carl Sallmén.

(3) 2

Uthyses i gården N:o 111 midt emot Paradplan, ifrån den 1 Juni ett qvarter af 4 rum med kök.

(3) 3

Myötämä.

En ny och välgjord tvåsittsig Lineal-Schäs hos Mälaren.

C. G. Rönn.

Одна новая двухъ мѣстная Линейка отличной работы у Малара

К. Г. Рённъ.

Flug papper å 5 kop. st. som dödar flugorna, finnes till salu i Petersb. förstad. i Colonial bodan; å samma ställe finnes ett urvahl (Tableau) bilder, i sten tryck i stort format för ganska billiga pris.

PAPIER MOURE.

Бумага для истребленія мѣхъ, по 5 к. за листъ, прод. на Петерб. Форумъ въ колоніалн. магазинѣ.

1 uusi paatti on myytävä Wifirunkissa,
(3) 3

M. Altmann.

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos
(10) 7

C. G. Clouberg.

Hyörylaimain Liike.

Ångfartygen

WIBORG, VICTORIA & AURA

komma äfven under detta års seglation att underhålla reguliära turer emellan städerna S:t Petersburg, Wiborg, Fredrikshamn, Lovisa, Helsingfors, Åbo och Stockholm, sålunda att:

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

avgår ifrån Wiborg till S:t Petersburg den 14 Maj kl. 8 om morgonen.

avgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 1/2.

Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.

H-fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.

Åbo till H-fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.

H-fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. G. CONRADT,

avgår ifrån Wiborg till S:t Petersburg den 15 Maj kl. 8 om morgonen.

avgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag

Åbo till Helsingfors Onsdag.

Helsingfors till Wiborg Torsdag.

Wiborg till S:t Petersburg Fredags morgon kl. 9.

S:t Petersburg till Wiborg Tisdag.

Wiborg till H-fors Onsdag.

Helsingfors till Åbo Torsdag.

Åbo till Stockholm Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-toiret.

(4) 3

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

avgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags morgon kl. 9 1/2.

Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4.

H-fors till Fshamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

Ångbåten "Walamo"

avgår, så framt hinder genom isgång icke möter, ifrån Sordavala till S:t Petersburg fredagen den 13 Maj och återvänder alla dagar deretter.

Sedermera hvarje söndags morgon kl. 9 från Sordavala och hvarje fredag samma tid från S:t Petersburg med anlöpande af Walamo, Kexholm, Konewitz och Schlysselburg såväl under fram som återresan. Sordavala i April 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. A. Ziffiakuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 marffaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Siltiafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postifontoreissa.

N:o 20.

Perjantaina 15 päivänä Toukokuuta.

1863.

Wiipurista.

Raha-kurssi.

Vieterissa 12 Toukok. (30 Subtit.)

London	36 ³ / ₄ 1/2
Amsterdam	178 ¹ / ₂ 179
Hamburg	327 ¹ / ₁₆ 9/16
Paris	382

Viime maanantaina, k. 3 1/2 iltapuoleen, oli kaupunnissa rae-sade, joka kuitenkin ei kestänyt kauan eikä lie erinomaisia wahingoita saattanut tehdä. Ukkojenkin ilma jyrähteli samaan aikaan ja salamoitti vähäisen; „iski tulta Ilmarinen, wälähytti Wäinämöinen.”

Uraan salmen suuhun on kofountunu paksuja jää-työriä, liittäyden ikään-kuin nuoriksi, jotka es-
tää meri-kulkua; jonka vuoksi höyrylaivatkin ei-
vät ole päässä, lupauksen mukaan, tulemaan Wi-
purin walmalle.

— Kansakoulu-opettajain seminarioon, joka awa-
taan Jyväskylässä syksyllä, pyrkiwäisten on ilmo-
taaminen Kansakoulujen yli-hoitajalle, kirjh. Uno
Gygnaeus'elle, nousewassa lesäkuussa wiimistään.

Waltiöpäiwien lähestymistä ennustawat muu-
tammat wehkeet: Ustuskokouksessa julistettu järjes-
työ säätyjen kokouksesta ja edusmiesten walitse-
mista; walmistelewain komiteain päätös töistään,
joka lienee tähän aikaan täytetty; keisarikunnan
palatsin Helsingissä korjaus, kun arwellaan Keis-
Majesteetin itse aikowan waltiöpäiwät awata, ja
wihdoin aateliston uniformun korjaus, kun nyt saapi
siivistä werkaa kaulukseen punaisen siian, niinkuin
äskettäin on armossa sallittu. — Mainittua Jär-
jestyötä julkaisemma tässä, Helsing. Uutisten mukaan,
jotka ennenkin ovat asiasta puhuneet.

Samana päivänä, josta waltiöpäiwät ovat mää-
rätty pidettäväksi, määrää Keisari ritari-
stolle maa-marsalkin, joka kohta sen jälkeen
julistaa ilmoituksen, jonka kautta ritari-
stoa ja aate-
liston jäsenet kutsutaan ilmoittamaan itseään ylös-
kirjoitettaviksi. Tämä ylöskirjoitus tapahtuu siinä
ja seuraawina päiwinä huudon mukaan ritarihuo-
neen-johdokunnan edessä, joka antaa pääsy-piljetin
kaikille niille, jotka ovat osoittaneet oikeutensa saada
sää ritarihuoneessa.

Talonpoika-sihtieriksi määrää Keisari jonkun tai-
tawan aatelittoman miehen. Apu-sihtieri, jos sem-
moinen tarwitaan, on myöskin Keisarin määrät-
tävänä.

Pappis-, porwaris- ja talonpoika-säätyjen edus-
miehet jättävät, kun waltiöpäiwät ovat julistetut,
wiipymättä waltuutensa tarkasteltaviksi sille wirka-
miehelle, jota Keisari siihen toimeen määrää.

Kun waltuudet ovat tarkastetut, antakoon mai-

nittu tarkastajamies pääsy-piljetin kaikille niille,
joiden waltuudet ovat hywäksytyt. Tarkastaja teh-
köön erityisen luettelon kullakin säädystä sen sisäl-
lä pääsyyn waltuutetuista jäsenistä, josta luettelosta
ykä kappale on kullakin säädystä jätettävä, sisäl-
tämä sen säädyn jäseniä.

Arkkipispa on papisäädyn puhemies. Jos hän
on laillisesti estetty waltiöpäiwille saapumille tule-
masta, määrää keisari jonkun toisen piispoista pu-
hemieheksi. Niinpä kuin edusmiehet ovat saa-
neet pääsy-piljetinsä, kofountuvat he kokous-huo-
neihinsa, porwaristo pääkaupungin etewimmän edus-
miehen, talonpoika-sääty jonkun jäsenistään esi-
miehenä ollessa, jonka jälkeen kumpikin sääty kes-
kuudestaan walitsee tarpeellisen lukumäärän jäseniä
lähetys-miehistöön, joka sillä ajalla kun Keisari
tehdyn ilmoituksen jälkeen siihen määrää, kumpikin
erinänsä, täksi tilaksi walitun esimiehen johdannon
alla ja talonpoika-säädyn seurassa myöskin sihtie-
rinsä, pyytää että Keisari tahtoisi heidän säädys-
lensä määrätä puhemiehet. Keisari määrää sitten
puhemieheksi kumpaisellekin säädystä jonkun sen omis-
ta jäsenistä.

Maamarsalkki, arkkipispa sekä porwariston ja
talonpoika-säädyn puhemiehet sekä talonpoika-säädyn
sihtieri tekewät kullakin, ennenkuin vastaanottawat
wirkojaan, Keisarin edessä walaansa, joka tapahtuu
walakaawan mukaan hänen sanelemisen jälkeen,
joka on waltuudet tarkastanut.

Ritarihuoneen-sihtieri toimittaa sihtieritoimet ri-
taristossa ja aatelistossa. Pappis- ja porwaris-
sääty ottawat kumpikin sihtierikseen sen, johon heillä
on luottamusta, ja tehkööt nämät kullakin säätynsä
edessä walan, jos sääty näkee sen tarpeelliseksi.
Ritarihuoneen-sihtieri käyttää itseään wirantoimi-
tussessaan ritarihuoneen-järjestyksen mukaan. Ta-
lonpoika-säädyn sihtierin tulee olla puhemiehelle
awullisena asain käyttämisessä sekä ymmärryksellä
ja järjestyksellä tehdä muistutuksia, jos jotain pe-
rustusasia vastaan sotiwa tapahtuisi. Kuiten-
kaan hänellä ei ole äänestämisen oikeus säädystä.

Ritari- ja aatelisto sekä papis- ja porwaris-
sääty palkkaawat kullakin itse sihtierinsä ja kanslia-
palwelijansa. Talonpoika-säädyn sihtieri saa wal-
tiöpäiwän lopun jälkeen palkan yleisistä waltio-
waroista.

Sitten kuin sekä maamarsalkki että kaikki sääty-
jen puhemiehet ovat tehneet walan, kofountuvat
säädystä kullakin kokoushuoneensa ja walitsewat tar-
peellisen lukumäärän lähettiläsmiehistöön, joka maa-
marsalkin ja puhemiesten johdannon alla menee
kunnianterweijille Keisarin luoksi ja pyytää armol-
lista ajanmääräystä waltiöpäiwän alottamiselle.

Sitä ennen terwehtiwät säädystä toisiaan ja toi-
womat keskenään toisilleen onnea lähettiläsmiehis-

töjen lähettämällä, sillä lailla, että kolmet muut saadut ensin tervehtivät ritariaa ja aatelista, kufin järjestyksensä, alfaen talonpoikasäädyistä, jonka jälkeen tervehtimiset saadun kesken samalla lailla jatketaan, kunnes kaikki ovat tervehtineet toisiaan.

Russian saadusta ylösluetaan koto saadulle Hallitusmuoto elof. 21 p. 1772, Waltiopäiväjärjestys tammik. 24 p. 1617, waltiopäivä-päätökset tammik. 26 p. 1779 ja kesäk. 23 p. 1786, jotka koskewat sitä, joka yleisissä waltiokokouksissa on noudatettava, Yhdistys- ja Wakuutuskirja helmik. 21 p. ja huhtik. 3 p. 1689, sekä ritariudessa ja aatelisuudessa myös ritarihuoneen-järjestys kesäk. 6 p. 1626, ynnä marrask. 3 p. 1778 siihen tehdyt lisäykset. Sen ohessa päätetään talonpoikasäätö ja ottaoon itselleen johteesi jonkun järjestyks-asetuksen, koskewa sitä, mitä hyvän järjestyksen ylläpitämiseksi kokouksessansa on noudatettavaa.

Sinä päivänä, jonka keisari katsoo hyväksi määrätä, pidetään kaupungin kirkossa jumalanpalvelus, minkä toimittaa joku piispaista, ja jossa saadun on läsnä-oleminen. Jumalanpalveluksen päätettyä kokoontuvat saadut siihen huoneeseen, jonka Keisari määrää waltiosaliksi ja johon myös Hänen Majesteettinsa saapuville tulee ja istuu keisarilliselle waltia-istuimelle. Keisari tervehtii sen jälkeen saadut puheella ja aloittaa waltio-päivät, jonka jälkeen maamarsalkki ja puhemiehet kufin järjestyksensä pitävät Hänen Majesteetille alamaisia puheita. Keisari antaa sitten Suomen ministeri-waltiosihtierin kautta lyhykäisen luettelon niistä esityksistä ja ehdotuksista, jotka ovat jätetyt saadun keskeusteltaviksi. Näistä annetaan erityiset painetut kappaleet maamarsalkille ja jokaiselle puhemiehelle. (Jatk.)

Muutama sana Sotamies-torppain puolustajille.

(Lähetetty.)

Viime aikoina on herra senaattori Furuhjelm Finlands Allmänna Tidning nimisessä sanomalehdessä nostanut puheen sotamies-torpiista, joita hän, niinkuin sota-asian esimies senaatissa, katsoo hallituksen pitävän kovaan waatia jo tänä wuotena walmiiksi niiltä ruotukunnilta, jotka eiwät vielä ole niiden monien sotamies-wähennyksien suhteen uskaltaneet rakentaa näitä torppia; ja hän katsoo torpat niin tarpeelliksi, ett'ei näiden rakentaminen katuwuodenkaan suhteen enää ole wiivytettävä. Tätä vastaan on samassa lehdessä N:o 76 kreivi G. M. Creutz syystä syhyttänyt herra senaattoria pikaisesta waatimuksesta näin kowalla näljän ajalla, katsoen hallituksella sitä vähempi syhtä olewan ryhtyä näin ruttoon waatimukseen, koska itse hallitus ei ollut, ennen herra senaattorin korottamista senaattiin, lopullisesti määrännyt kuinka paljon ja millä tavalla sotawäkeä vastaan olisi pidettävä maassamme, jota tärkeää asiaa on ympäri maata odotettu saada vasta Waltio-päiwillä tarkemmin tutkittavaksi ja määrättyksi. Lähetäjä katsoo myös puolestaan vähemmän sopiwaiseksi, että herra senaattori näin tärkeässä asiassa, ennenkuin asia on Waltiopäiwillä tutkittu, ja etenkin näin sopimattomalla ajalla tahtoo ruotukuntia täyttämään heidän luultua welvollisuutensa. Monta surkeaa esimerkkiä on kyllä jo maassamme nähty siitä, että yksi woimakas tänä päivänä, toinen huomena, ilman kansan apurkoimista, ovat saattana yhtä ja toista liikkeelle, jokainen eri mieltensä jälkeen, purkaen toinen toisensa töitä. Tästä tulee se, että kansa ja hallitus eiwät viimein saa oikeata selvää mitä on tehtävä, kuin ei woimalliset itsellään aina ole pysyneet waatimuksissansa. Lähet-

täjä on siis sinä toiwossa, että hallitus antaa kansan itse päättää näin tärkeän asian, joka päätös sitten tarkemmin juurtuisi lakina pidettäväksi.

Lähetäjä ei voi kyllä, kuinka herra E. J. Bonsdorff, joka antaa lukijan ymmärtää korkeaa siwistystansa, voi puolustaa herra senaattoria, ja lisäsi niin lyhyesti-ajatetulla puolustuksella, joka on nähtävä ennen nimitetyssä sanomalehdessä n:sa 80. Wähänkin ajattelewaisen silmissä on herra Bonsdorff ennemmin wahingoittanut kuin auttanut herra senaattoria näin kehuolla ja nöyrällä puolustuksella, kuin ainoastaan semmoisia syitä etsitään ruotuwäen pitämiseksi, että näillä mufa siwistytettäisiin Suomen kansaa. Mitä taas siihen koskee, että herra B. katsoo sotawäkeä tarwittawan maassamme olemaan walmisna menemään wihollista vastaan majansa edestä, jolloin niin waaditaan, — tähän emme tahdo muuta sanoa, kuin että se näytää liian pelkuriksi, joka rauhan ajalla liiaksi pelkää ja ennustaa tulevaisia sotia eikä luule kunnon rauhaa saawansa, ilman suuria sotalaumoja. R.

Lausukka- eli Tehdikkö-päätteestä pi.

Muutamia kieli-tutkijat, joista etewin on ifimuiistettava Rostreninime, ovat arwellynna semmoisten pitennetyiden lausukka-muodostusten kuin „antaa-pi, ottaapi, antanee-pi,” merkitsewän eli warmaanfin alkujaan merkinneen muuta-ki kuin lyhemmät: antaa, ottaa, antanee.

Lisäys pi mufa merkitsevi Tulewaisesta aikaa (Futur. temp.), s. o. teon ulottuwan aina tulewaan aikaan asti eli tapahtuwan wasta tulewassa ajassa. Ruopittitetyt: „antaapi . . . antanee-pi” merkitsewät siis samaa kuin: tulee-antamaan eli antaa edespäin (wast'edes, tästedes) . . . tulnee antamaan.

Sihen-sijaan tohtori Ahlqvist (A. Oksanen), myös äskes ilmestyneessä wih'ossa aikakaus-kirjaa „Suomi,” wäittää tuon lisäyksen (pi) olewan Maininnasta eli Laatu-tawasta (particip., adject. mod.) koto-kiin. Tähän päätökseen etewin syhy olisi löydetävä monikosta, ku kumpaisessaki paikassa — Laatu-tawassa mufa sekä 3:nnessä Oliossa (1. itsössä, person.) — päättyy: wät (wat); esim. antawat, ottawat, tekewät.

Kumpi-kohan puoli nyt lie oikeassa, pitänee kufinsa? Ehkä kumpiki. Luultawa kyllä on tuon pi eli wi (Mon.: wät, wat) alkuaan olleen Laatusannasta eli semmoisesta syhtyneen. Waan aikaa myöte se tästä eriyi, muuttamalla Oksiossa ei ainoasti ääntiön ä (a), i:ksi, waan myös enimmite kerakkeenki w, p:ksi, ja niin saaden wä (pä):n asemesta pi (wi). — Mutta eipä tässä vielä kylliksi; pi:n edellinen äänife myös ferrattiin, tehtiin kat-jinfertaiseksi, joten esim. „antawa . . . tekewä” wih-doin muodostui: antaapi . . . tekepi. Itä-suomessa vielä Monikoskakin helposti huomataan tuokalsinainen eli katsois ääntiö; — „antaawat, tekewät (teköwät)” niin muodoin hywästi erotetaan Laatusannaisista: antawat, tekewät.

Waan kun sittemmin Suomeskian jo syntyi tarwis erottaa tulewan ajan teko nyhy-aikaisesta, ruwettiin arwattawasti tuota tulewaan aikaan pitennettä tekoa merkitsemään pitennetyllä muodostuksella: pi 1. wi, Mon. wät (wat); ja nyhy-ajan tekoa lyhemmästi, ilman sitä lisää. „Antaapi, tekepi, antaawat” j. n. e. tällä tavoin pääsiwät merkitsemään Tulewais aikaa, ja „antaa, tekee, antaa” . . . jäi nyhy-ajau merkiksi; nyhy-ajalle, joka useammin tulee puheen alaiseksi, tammoinen lyhempi puku hywin sopi, oli oman-ki.

(Jatk.)

Käelle.

(Lähetetty)

Jopas taas Käki kuffumaan
 Selkeni armas äänesi!
 Onnea kufut Suomelle,
 Vrittämälle nuorelle.
 Mina vuorillamme päin
 Joka aamu kufut näin:
 „Soi kauas nimi Suomen maan!
 Bahwista, Suomi! kätesi;
 Älä suutu suruille,
 Boiwu tanterehelle!!
 Tuskinpahan me tiedämme
 Mitä käki kuffunee...
 Tiedän, tiedän, Käkeni:
 Se on suloksi Suomeni!
 Mut' mitä toiste kuffunet
 Kewäin kun jälleen ruvennet?

D. A—n.

Kotimaalta.

Wirolahdelta 9 p. toukok. 1863. Myrsky, joka raiwoi 6 päivänä tätä kuuta täällä Suomen lahdella, teki monelle hywin tuntuvia wahingoita. Niin ferrotaan esim. tapahtuneen kahdelle Tytärsaaren jaalallen, jotka olivat matkalla Wirolasta Suomeen, tuodakseen potattia sekä kauroja. Las- tilla ankuroiwat Seiskaren saaren rannalle; siintä ryömäsi heitä se ankara myrsky, ja wei jaalat ulom- mallen, jossa kaatoi ne lumoon. Miehet fuiten- kin jäiwät maalle, mainittuun saareen. Niin-ikään fertoowat purjehtiat täällä nähneensä yhden aluf- senkin olleen lumossa Koiviston saarien ja Seis- karen välillä, mainitun myrskyn perästä. Sa- moin hätvytti se erästä Tytärsaaren jaalaa pur- jehtiessaan tänne, että tulifella kiireellä sai nos- tetuksi mereen puolen omaa potaatti-lastiansa. — Uloimmalla fufkewat meren jäät owat tehneet suurta haittaa purjehtijoille; kahden wiikon paikoille owat aluksemme seisneet Pitkäpaaden haminassa ihan puhtaassa meressä. Näinä päiwinä on jo tullu muu- tamia ulkomaalaisiakin laivoja, matkalla Wiipu- riin, waan se jään ramu yhä wastustaa kaikkia purjehtijoita. On kummallista kuin talwi oli mel- keen fula jäästä ja nyt kesän tultua ilmauntuu jäitä niin että ei niistä näy tulewan selwälle en- sinään.

A. M—ä.

Hippakunnan sanomia.

(Porvoosta).

Saettawana: kirkkoherran wirta Käfifalmeesa. Rappalais Wali Piitolassa pidetään, 26 p. heinäf. — Waltantettu, lehtoriffi Jyväskylästä alkeis-opistoon: ala-opettaja ja w. t. lehtori Jyväskylästä alkeis-opistossa, mag:r R. Henr. Kahelin, lehtoriffi suure- ja luonnon-tieteissä, ynnä Saffan kielen opet- taja Porvoon lukiossa mag:r Emil. Maconi lehtoriffi histo- riaassa. — Safijoita kirkkoherran-wirtaan kuuluu olewan, Ahmille: rappalainen, w. kirkh. Gähren; w. kirkkoherrat mag:r Nyköpö Ruopioista ja Rosberg Mäntyharjasta, y m., — ja Huftirkolle: rowastit ja maisterit Lindeqwist Eymästä, R. Fr. Norström Lammilta sekä R. Kr. Stenius Saarijärveltä j. n. e.

Sitä tätä.

Hr. Lääkintä-proweffor, arkhiater Wonsdorff on, F. A. T:n lisälehtenä olewassa riita-firjoitufses- saan hr. freiwia, tohtori Kreutziä wasten, fuyttäny Suomenkielisiä sanoma-lehtiä, nimen-omaan Mehiläistä, siitä että nämä fiihottaisiwat eripuraisuus- teen „wirfamiesten ja suuren suomalaisen yleisön välillä (emellan embetmän och den stora finska allmänheten).” Wiime vuoden loppuun asti war- maan tämä foimaus ei satu Mehiläiseenkään, jota silloin tarkemmin seurafimma ja jossa siihen saaffa

fiwistyneimmältä Suomenkieliseltä sanomalehden fir- joittajalta niin useasti näkyi firjoitufsia. Ummär- tääksemme tuon nuhteen alku-fuyttä ja laittaa, on siis muistaminen että hr. Arkhiater kaifista Oli- opiston nykyisistä provefforeista on näytänny ole- wansa, mieidoimmasti sanoen, vähimmin harraa Suomenkielen luonnollista waltaa fuyteen; miten hirweän selwästi huomataan esim. firjafesta: „Hand- lingar wid besättandet af Histor. professjonen wid R. Alex. Uniwersitetet.” Hr. Arkhiaterin penfeys kansan fieltä kohden puyttää aina fiertää siihen jo jotenki wanhan-alkuiseen mieli-alaan, että Suomes- sa kansakunnan oikea kohta on sen nykyinen nurin- puolinen laita, — että muka wirfamieliset owat ruotjalaisia ja se „suuri yleisö” suomalainen. — Waifia muuten on tajuta mitä yhteyttä Suomi- fiih'olla on hr. Arkhiaterin riitaan freiwi Kreuzin kanssa ruotu-fotamiesten torpista. Waan hr. Ark- hiaterilla, waifia itse ottaa nuhdellakseen hr. frei- wiä siitä että freiwi olisi, fuyttää muka, sekoittanu wapaaherra Kas. v. Rothenin heidän taisteluunsa, onki tapana sekoittaa sitä tätä asiaan sangen wä- hä kuulwaa, firjoitufsiinsa yleiseen; — niin esim. erääsen Lääkintä-prowefforin wihiäis-futsufirjai- seen fristillifuyttä, wapaamielifuyttä, kansallifutta j. n. e., — kaiffi hujan hajan. Mifä wiefä pa- hempi on, hr. Arkhiateri ei, fiistoiessaan fuyräisistä aineista, nimitä wastustajoitansa, joita siis tus- fin nykyinenkään mies-polwi woipi aawistaa muu- ten kuin juoksu-puheiden fautta. Näihinpä mei- dänki sen wuoksi täytyy nojaida, saadaksemme sel- kua suomifiih'on yhteydestä freiwi Kreutzin kanssa, hr. Arkhiaterin luullen. Hr. freiwi oli muka, jos fufku-puheessa totta on, ensimmäisenä alefirjoitta- nuna, ransfakfi kääntänny ja Suomen fenraalifu- wernöörillen wiennä sen alammaisen anomuksen, johon 43 Suomen kansan 48:asta w. 1862 fofoun- tuneista edusmiehistä oliwat yhtyneet, Walio-fun- nan nimesfä R. Majesteetille saattamaan, Suo- men kielen pääfemisestä wirfa- ja oikeus-fielekfi Suomes- sa.

Kuulutuksia.

Medelst entreprenad auktion som Tisdagen den 19 i denna månad kl 3 eftermiddagen anställes inför Direktionen för arbets och korrektions inrättningen här i Länet, utbjudes till den minstfordrande hästhållningen vid inrättningens tegelbruk under loppet af sommar månaderna innevarande år, hvarom hugade spekulanter härmedelst underrättas med tillkännagifvande att vilkoren för sagde bestyr vid auktionen närmare bestämmas och att borgen för åtagandets fullgörande bör ställas. Wiborg den 9 Maj 1863.

På Direktionens vägnar:

A. R. FREY.

Abr. Häggberg.

Medelst offentlig auktion, som onsdagen den 27 inne- varande Maj kl. 11 f. m. här anställes, utbjudes till den minstfordrande på entreprenad verkställandet af särskilte reparationer å länesjukhusets i Wiborgs stad nua bygg- nad, enligt här tillgängligt kostnads förslag, slutande sig å tvåhundra sextio sju rubel 50 kopek silfver. — Och bör vederbäftig borgen såväl för entreprenadens fullgö- rande, som förskotter å entreprenad summan, af hugade spekulanter vid auktionen förete, vid afventyr att å de- ras anbud annars intet afseende fästes. Wiborgs Lands- kontor den 7 Maj 1863.

B. INDRENIUS.

E. Olsoni.

Julkifessa auktionissa, joka täällä toimitetaan nykyisen tou- fokun 27 p. kello 11 e. p. p. ulostarjetaan vähimman waa- tiwalle urafalle muutamia forjaus töitä Wiipurin läänin fai- rashuoneen uudella fartanolla, esityffellifesti 267 ruplan 50 kopeekan fufungilla. Ja owat wafuutetut urakan täyttämisen sekä käfifahan takaukset, auktionissa huutajin edesannettawat, sillä haastolla ettei huutoja muutoin warteen oteta. Wiipu- rin Maanfonttorissa 7 p. toukokuuta 1863.

B. Indrenius.

G. Olsoni.

Yksityisiä ilmoituksia.

Härmed får jag underrätta den respektive allmänheten, att jag äfven denna sommar, som åren förut, emottager pelsvaror till konservering.

(3) 2

S. Toth.

Es wird hiemit angezeigt, daß der diesjährige Zutritt in den Garten von Monrepos nicht vor dem 12 (24) Maj gestattet ist, und auch dann nur gegen jedesmalige Zahlung von 10 Kop. Silber. Monrepos 1863.

Härmedelst tillkännagifves, att för detta år tillträde till trädgården Monrepos icke tillåtes före den 12 (24) Maj, och äfven då blott mot den vanliga afgiften af 10 kopek Silfver för hvarje gång. Monrepos 1863.

Объявляется симъ, что нынѣшняго года входъ въ садъ Монрепо не дозволяется до 12 (24) Мая, и тогда только съ уплатою 10 копѣекъ серебромъ за каждый разъ. Монрепо 1861

(3) 3

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap
i London

grundadt år 1836,

stadfästadt genom särskild parlaments akt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 " "

Årlig inkomst 232,021 " "

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm D. Kröger.

Wuokrataan.

Ett mindre kvarter i Thessenska gården vid röda brunn, särdeles passligt för ett äldre fruntimmer.

(2) 1

I gården N:o 74 inom fästningen, ifrån den 1 Juni, ett större rum med eller utan kök äfvensom en källare.

Uti gården N:o 15 invid katholska kyrkan uthyres ifrån den 1:sta Juni en boda inrymmande omkring 600 tunnor salt.

(3) 3.

Uthyres ett kvarter bestående af sex rum och alla nödvändiga uthus i gården N:o 67 inom f. d. fästningen och efterfrågas hos Carl Sallmén.

(3) 3

Myötämänä.

Tvenne stora mörkbruna tre års gamla hingstar samt ett sju års gammalt mörkbrunt stöd säljas antingen tillsammans eller hvar för sig; närmare öfverenskommelse kan göras med

A. Gebhard

Wiborg & Justila.

Kaffi samt kolmen nuoden wanhaa mustanruskeaa erihewoista, sekä yksi seitsemän vuotinen mustanruskea tamma, myydään: hinnasta moiwi sepiä allekirjeittajan kanssa Suustilan hoviessa Wiipurin pitäjässä.

(3) 1

M. Gebhard.

Hyviä siemen-kauroja myydään Talin hoviessa Wiipurin pitäjässä.

Å Talis gård i Wiborgs socken säljes god utsädes-hafra.

(2) 1

M. Lavomus.

GRAVERADE PITSCHAFTER

à 3 mark stycket, i stort urval hos

(10) 8

C. G. Clouberg.

Höyrylaivan Liike.

Ångfartygen

WIBORG, VICTORIA & AURA

komma äfven under detta års seglation att underhålla regulära turer emellan städerna S:t Petersburg, Wiborg, Fredrikshamn, Lovisa, Helsingfors, Åbo och Stockholm, sålunda att:

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

avgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thursdags morgon kl 9 1/2.

Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4,

H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

avgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 1/2.

Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.

H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.

Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.

H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thursdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. C. CONRADT,

avgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag

Åbo Helsingfors Onsdag.

Helsingfors Wiborg Torsdag.

Wiborg S:t P:burg Fredags

morgon kl 9.

S:t P:burg Wiborg Tisdag.

Wiborg H:fors Onsdag.

Helsingfors Åbo Torsdag.

Åbo Stockholm Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-
toiret.

(4) 4

Höyrylaivan kulku Wiipurin ja Kuopion välillä.

Maintainen Höyrylaiva "Mio" tulee tulewana kesänä säännöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion väliä, käyden sekä mene- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Savonlinnassa ja Leppävirroilla.

Lähtö-ajat tulevat olemaan:

Wiipurista josta Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopiosta josta Torstai kello 3 e. p. p. ja tulee laiva, joka ottaa kuljettaaksensa sekä kulkioita että kuletus-tavaraa, mutta ei ole tarkoitettu hinausta warien, mene-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 3:den paikoilla. Wiipurissa Toukokuussa 1863.

Johtotunta.

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jernångfartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppävirta.

Afgångstiden blifver:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thursdags förmiddag kl. 3; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragt-gods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 5 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Ångbåten "Walamo"

avgår, så framt hinder genom isgång icke möter, ifrån Sordavala till S:t Petersburg fredagen den 15 Maj och återvänder alla dagar derefter.

Sedermera hvarje söndags morgon kl. 9 från Sordavala och hvarje fredag samma tid från S:t Petersburg med anlöpande af Walamo, Kexholm, Konewitz och Schlysselburg såväl under fram som återresan. Sordavala i April 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. M. Jinnatusten kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Yläätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 20.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Kewät on tuntunut ilman laadun suhteen sangen otolliseksi maamiehelle. On ollut tämän kuun päiwinä soweliaassa nuoromaihetuksessa lämmintä ja sadetta. Jo menneellä viikolla oli ilma ajoittain ukon-hauteinen, erittäinkin Helatorstaina, jolloin ilma muutenki oli niin ihana ja suloinen kuin juuriin kesäpäivä Suomessa olla saattaa. Mutta kamalalta sitävästään näyttää tämä kewät täällä meri-liikenteelle. Se kauhia myrsky, mikä raivosi tämän kuun 6:tenä p:nä, suloi meren jäät läjään laiwain fulku-paikalle jonkun matkan päässä takapuolella Uuraan sataman, ja nämät päälekkäin pafkaantuneet jäät pitävät vielä nytkin meriliikenteen lukossa. Tätä ajo-jäiden röykkiä, jonka luullaan olevan paikottain pohjaan asti paksun, taitaa olla parin eli kolmen kymmenen wirstan laajuudelta. Baljo laiwoja, lastikkaita ja tyhjiä, kuulun olevan odottelemassa tämän jääwuoren takana tänne päästäksensä, ja samassa odotus-tilassa ovat myös täältä ulos pyrkiwät laiwat ja alukset sillä awowedellä mitä kestää vähän matkaa Uuraasta ulospäin. On toiwettu pohjatuulta, joka woisi purkaa tuon kylmän kamaluuden täältä pois meri-ajolle, waan tuulen aikakausi tuntuu olevan vielä puhallella ainoastaan lännestä päin. — Saimaan wedet ala-saimaalla kuulun jo menneen viikon alkupuolella awautuneen.

P. S. Gilen tuli jo tänne kaksi laiwaa Lybekistä potaatilla ja sekatawaralla. Nämä olivat olleet Uuraan takana jäiden välissä, josta nyt ovat onnellisesti selwineet tänne. Jäiden walta taitaa nyt viimein jo olla häwiämällänsä, kun ilma on parailaan kowasti sateinen.

Pieni-formi.

(Lähetetty.)

Waikka kyllä asiani yleisölle on huonosta arwosta, on se kuitenkin kummauttawa ja oudoksi otettava, että vielä löytyy maassamme semmoisia ihmisiä, jotka ovat liittäneet luulonsa taikuri-waimoin lörpököihin ja uskowat niiden turhista lo-ruista saawansa kiwun ja kaikkalaisen taudin parannusta. Kerran sattui erään morsiamen pieni-formi tulemaan kipiäksi, eikä sattunut aiwan pian paranemaan. Hän alkoi tiedustella semmoista ihmistä, joka taitaisi lufemalla hänen formensa terweeksi tehdä. Saatuaan tietää sentuwillä olevan yhden wanhan waimon, joka piti olla warsin nerokas luwuisansa, kutsutti hän sen luoksensa ja näytti hänelle sen kipiän formensa. Siihen lupasi nyt mummo kaksin woimin käyttää lufu-taitoansa. Ensiksi lufi se raswaan, jota pidettiin formessa, mutta pian hawaittiwat he ettei siitä apua ole. Sitte lufi mummo maitoon ja kolmanneksi suloiin. Ajan kuluttua formi rupesti itjeksensä paranemaan, mutta ei sitä vielä jittenkään jätetty. Mummo otti nyt palatsen lihaa ja meni lautoin päälle kuumaan

uuniin ja lufi siellä lufujansa. Sormen terweeksi tultua sanoi morsian: Jos waan kylän mummo ei olisi uunissa käynyt, olisi minun formestani waiwanen tullut. J. W—ka.

Matkustajan ilmestys eli ihmeellinen uni.

(Lähetetty.)

Wälttäisäni Höytiäisen suuria aaltoja, käänsin minä matkani etelätä kohti. Matkatesani kohtasi monta merkillistä asiaa, waan niistä tulisi kowin pitkälisteksi kertoa. Wihdoin matka-wäsyksissä otin aikaa lewätäkseni kymmenen tuntia eräässä kestkiewarissa. Siinä lewäessä eli unessa eli näössä olin olevanani Jitin pitäjässä. Uni eli paremmin sanoen näkö oli kumallinen. Kolme miestä, Swafwelrik, Löffäldt ja Adelheim, ottiwat työksensä katsella eli tarkastella maakuntaansa kapi-neita, ensiksi löysiwät ne yhden wanhan ruostuneen metalli-kapineen, jolla muka toimitettiin muutamän isomman wirkamiehen reisu- ja elatus-kustannusta wirka-seisuiilla maakunnassa.

Nämä kolme sankaria tahtoivat wanhan uudeksi muuttaa; sen wanhan metallin panna ahjoon ja walaa uudesti, luuliwat, että siinä ei ole kuin yks kaks, kuin on siwo tehty. Waan se ei ollutkaan makkaran teoksi, että aamulla alkaa ja illalla on kystä. Kuuma oli ahjo, siinä kuumennettiin ja siinä hywää tarwittiin. No olihan tuo tainut paremmin onnistua, jos ei siihen olisi wastuksia ilmainnut, waan se Wuorius ja Tamminen sammuttiwat ahjoa sitä myöten kuin Löffäldt ja Swafwelrik kiwihiihilillä ahjoa kuumensiwat. Monen pulan perästä kuin se wanha metalli-kapine alkoi sulamaan ja kaadettiin wormuun, siitä nousi sanomaton ruuhu. Adelheim ja Löffäldt ynnä Swafwelrik, iloittiwat ikäs kuin olisimat päässeet Persian howi-runoilioiksi.

Waan Wuorius joukkonsa kanssa puri hampaitaan. Silloin kuin wanha uudeksi walettiin ja asia onnistui, niin kuului soittajat soittawan: Jo lauskes se suuri Babylon. Soittajan nimeä en muista, luulin sen kerta Mehiläisessä lufeneeni Miekkaruoho-jutussa. Tämä menestys mielistytti jälleen siitä kolmea sanottua sankaria uuniin tufintoihin wanhoista Baawin jäännöksistä. Si kauwan kuin taas löytyi kumma kapine, jolla sanottiin toimitettawan wangien wartioitsemista ja wangien kuyditsemisestä. Tämä sanottiin Jitille makkaneen hirmuisen paljon, eikä toimittanut mitään. No taas ei muuta kuin walamaan uudestaan, wanha kapine walo-astiaan ja tulta seulaan. Oli siinä näki vähän wastuksia, kapine sulii pian, kaadettiin wormuun ja näin luultiin jefin onnistuneen.

Waan kuin se jäähtyi wormussa, niin ah siitä hämmästystä! Se kaksi puolinen kapine piti yh-

deksi sulaman, waan toinen puoli jäi wanhuudel-
leen ja toinen meni sulana wormuun. Tähän Löf-
fäldt etsi syhtä ja luuli Saarheimin niin paljon pe-
tosta tehneen; taas toinen ääni sanoi että Wirtarius
ja Löffäldt sen pahan teki. Nyt Swafwelrik läksi
pois, waan Adelheim ja Löffäldt taas uudes-
taan kimppuun. Minä en nähnyt sen loppua ja
asian kulkua, kun siinä samassa kuulin sen famot-
tawan äänen: Murkka-saksa uhkaa sinut lyöä ihu-
waimaseksi! Silloin minä äkkiä säikähdin ja heräsin
walweille sekä huomasin, että se oli paljas uni.
Katsoin kestkiewarin kelloa ja näin että olin puoli
seitsemän tuntia lewännyt. Minä katsoin affu-
nasta ulos, niin oli suuri weisade suuren tuulen
kanssa. Minä vielä jatkoin lepuu aikani ja näin-
kin taas yhden ilmeistysen. Oli suuri hirmuinen
mashina, niinkuin Londonin lasilinna eli se maail-
man ihme- ja kähätyshälyte, ja siinä olisin monta
saa, itse kufin tawaran lai paikallaan, ja sama
mashina kutsuttiin Waiwais-tukiksi. Waan sama
mashina oli muutteluwainen niinkuin Tuuterfai-
weniuksen uros töiden ratas, ja silloin kuin se mas-
hina tuli kylään niin kaikki kansa antoi sinne al-
munsa, mikä pelosta, mikä kunniaasta, mikä mui-
den mufaan. Mashinan almujen vastaan ottaja
oli niin suuri herra, että kaikki päät paljastui-
wat, mitä silloin saapuwilla oli. Kuin hänen nöy-
ryytensä oli yhtä suuri herruuden kanssa, ja jokaista
hän kiitti kuka almunsa antoi ja tällä suurkiito-
ksen kaupalla hän piti hywät markkinat; niin semmoset
kauniit kiitokset ja lohdulliset loilotukset saattawat
ihmiset antamaan waikka wiimeisensä, j. n. e.

Matkamies.

Toimituksen muistutus. "Matkamiehen" uni-irjoitus on
liian wertauksellinen; waan toivossa että kuitenkin kunnioitet-
tawat Sitilöiset tästä selwän saawat ja tietäwat tälle oikian
selwityksen, olemme tämän lehteen ottaneet. Mutta waista-
setsi kehottajimmme Matkamiehestä kirjoittelemaan aineastaan
sellaisista asioista, mitkä walweilla ollessa voivat eteen tulla,
jillä sellaisilla on aina parempi arwo kuin unilla.

Laulun moima.

(Jatko n:o 19.)

Toinen Nähtös.

(Gräs nuoren kuffula; perässä nähy) Laadofan järwi ja
pieniä lehdikkö-saaria. Molemmiin puolin metsä ja lehti-luola
oikealla puolella sekä eräitä mättäitä luolan wieressä. Siellä,
täällä nähy pieniä kuffa-pensaita).

Ensimmäinen kohtaus.

Waino sitten Waska.

W a i n o. (kantaen kädessään palmisoitua kuffa-wasua,
jossa on kuffia: taittaa eräitä kuffia kuffa-pensaaista; istuu-
saan mättäälle) Miin, nyt on jo minulla kylliksi! (kat-
sellen kuffaa) Di kuinka kaunis kuffa! . . . Tämän
annan minä Orjölle . . . kyllä hän taas hywin
ihastuu saadessaan minulta näin kauniin kuffasen
. . . (asettaessaan eräitä hiufkinsa) Di ett'ei hän jo tule!
Mutta min' olen jo niin kauwan kulkunut täällä
ja en vielä häntä ole nähnyt! . . . No sama se
minusta; minä tahdon itse wiedä sen hänelle! . . .
Se on niin hupaista olla hänen luonansa! kaikki
näyttää siellä niin mielyttävälle, niin rikkaalle!
ykfin raawaansaki owat niin lihawat ja puhtaat
. . . Miin, ja ne kaikki antaisi hän minulle, jos
waan tulisin hänelle waimoksi. (katsellen waatteitaan)
ja sanoi ostawaan minulle kauniimmat waatteeksi
kuin nämät. (pysähdys) Minä otan Orjön; waikka
Toiwolan Anni sanoi ei woineensa häntä rakastaa
. . . Mitähän toki senlaisesta rakkaudesta, jos mie-
hen kanssa kumminki täytyisi kuruudessa elää . . .
Ei, se on liian ajattelemattomasti! (waipuu sywiin
ajatukseen) Waskain lauleli minulle muinoin waan
rakkaudesta ja ystämyydestä . . . Hän sanoi löy-
tyvän sellaisiaki ihmisiä, jotka rakkauden tähden oli-
sivat luolettaneet itsensä . . . mutta wainkos minä

uskoa senlaisia puheita? (wähän aikaa oltuaan ääneti,
epäillen) ei, ne taitawat waan olla turhia satuja,
niinkuin neki, joita hän Wainämöisestä minulle
lauleli . . . (huofaa) Mutta nyt min' en enään tahdo
wiipyä täällä! (kokoilee kuffansa makuun) Voi kuink'
olen wiipynyt kauwan! (nousee ylös ja aikoo lähteä,
mutta seisattuu rutosti. Hoksaten) Ah, mutta missä nyt
olen! . . . (katsellen ympärillensä) Se on wuori . . .
hirmuinen wuori! . . . (pysähdys) Kuinka olen nyt
joutunut tänne? . . . Voi! min' olen nyt peräti
eksytöksä! (katsellen uudesti ympärillensä) Mutta niin
kaunis ja jalo wuori! . . . Di kuinka ihana on
näkyalafi tästä! . . . Nuo wiheriät saaret ja leh-
diköt tuolla Laadofan aawoilla weillä . . . Di kuinka
ne näyttävät ihanille! Entäs tuo tyhnewä järwi
tuolla puitten takana (liihentäisse wuoren reunalle, kau-
wan aikaa katsottuaan alas) Voi kuinka tuo järwi on
synkeä ja musta! (hermotoina istuakse mättäälle. Kuufaa
kuuluu laulu ja kanteleen soitto; mutta se kofta taufoo. Hy-
päten ylös) Mitä minä kuulin? . . . eli pettiwätkö for-
wani minua? . . . eil se oli todella laulu, ihana soitto!
. . . mutta kuka se nyt woi olla? (pysähdys) Ei, se
ei woi olla mahdollista! (taas kuuluu laulu ja soitto,
mutta niin lifellä että selwästi eroittaa seuraawaiset sanat:
(kansan laulu.)

Läksin minä kesa-yönä käymään

Siihen laaksoon, kussa kuuntelin päiwän,

Russa lintuset laulaa,

Tuuli oksissa paubaa.

Ja mun sydämmeni etsi lepoa ja rauhaa.

(Palun alla kastelee Waino hourauksessa ympärillensä. Ihaa-
tuncena) Di kuinka suloinen laulu! . . . Mutta kum-
minki . . . missä minä nyt olen? mikä minun on
saattanut tänne? Eli onko tämä waan suloinen uni?
. . . No, olkoon se sitten waan uni. . . . Nyt minä
tahdon uneksiä kylliksi! mutta . . . (wielä kuuluu laulu:

Katsoin minä alas wetten puoleen,

Nä'in rannalla tytön kauniin ja nuoren,

Joka istui ja itti,

Katsoi aaltoja pitkin

Ja hän oli murheellinen joka hetki.

Wiimeisiä sanoja laulaessa, hengästyneenä) Mitähän jos
sadut toki puhuwat totta! . . . (kääntäessään toisaalle,
näkee Waskan tulewan luolatse. Hän on waatelettuna we-
näläiseen kesa-pukuun.)

W a i n o. (äkki-ihastuksella) Di!!

W a s k a. (katseltuaan ensin äänettömänä, lähence Wai-
noa ja ottaa häntä kädestä. Wetäessään kansansa mättäälle,
johon Waino hourauksessaan istuu) Ompa siis laulaja löy-
tänyt toiwotun morsiamensa! En ole turhaan ano-
nut sitä wuoren haltijoilta . . . Ah, kuinkas olet
kaunis! . . . Annas katson silmiäs, sillä ne owat
lentävät kuni linnut ja hienot kuin sametti . . .
Entäs nämä silkin-liehuwat hiukset! (ilostellen hiuf-
illa) Annas runosepän hienot formet, jotka tähän
asti owat askaroinneet kanteleen puhuwaisten kiel-
ten kanssa, nyt ilostella niwaraisilla hiufillaasi! . . .
(halaalee Wainoa)

W a i n o. (istään kuin unesta heräten) Halaelit mi-
nua! . . . mutta mikä nimesi?

W a s k a. Mitäs nimestäni huolit! Eifös ole
sinulle kylliksi, että rakastan sinua!

W a i n o. (huoaten) Mutta päätäni pyörryttää ja
olen muuttunutta . . . Ras, min' en ele sairas,
woin hywin . . . paremminki kuin ennen! Waan
sydämmeni lyö niin kufkelasti ja sieluni on kuin
muuttunut . . . Hywä nuorukainen, mikä tuo lie-
nee? . . .

W a s k a. Etfös ole lufenut runoissa rakkaudesta?

W a i n o. Ja minä rakastaisin sinua!

W a s k a. Rakastat tiettämästi; muutoin et an-
taisi minun tällä lailla ilostella ja halaella näin
(halailee).

W a i n o. (wetäessään itsensä irti, hämmästyneenä)
Mahdotonta! (huofaa) sillä olen kihlattu toisen kans-

sa. (suvalla) Ah, min' en olekkaan Yrjöä koskaan rakastanut.

Waska. Rihlattu?

Waino. Rihlattu, ja myös kuuluutettu!

Waska. Eikö muuta . . . sitte on sinun pakeneminen minun kansani?

Waino. Pakeneminen! . . . onko se mahdollista; kuin olen sestä isälle että sulholleni antanut lupaukseni?

Waska. Haluttaa sinua siis naimiseen kuolleen miehen kanssa? (Waino kamofsuen hyppää ylös. Waska nousee myöskin) Joudut hämmästyksiin . . . mutta tiedä, että Runo-Waskan eläissä ei ystävään miesryöstä hänen morsiantansa, heikensä jättämättä pantiksi! (ottaa kanteleen ja aifoo laulaa).

Waino. (ihastuffella) Waselei! . . . onko se mahdollista! . . . Vapsuuteni ystävä! . . .

Waska. (liikutettuna ottaa Wainoa kädestä) Ihan todella olen sinun lapsuutesi leikki-kumppanil! Etköös siis muista niitä aifoja kuin lapsuudestamme yhdessä wietimme? päiviä, joita kanssasi kulutettiin, kun isäni vielä asui Impilahdella? . . . Ne ajat ovat kätkeneet sydämmeeni kalleita ja unhottomia muistoja sinustal . . . (laulaa kanteleen mukajoinnolla)

(wenäläinen nuotti.)

Ne muistot monet kultaiset
Ujoista lapsuuden
Nyt warjoellen hohtaawat
Takoja taimojen.

Mie uskollisest' muistan ne
Ajat onnelliset
Kuin lapsuudessa wietimme.
Di, ne oli herttaiset!

Waino. (suvalla) Niin, se on hän . . . sama raikas äänensä, samat kummalliset puheensa . . . ne owat hänessä vielä muuttumattomia. (kowaa) Mutta suuri Jumala! miten olet sinä tullut tänne?

Waska. Onneni johdatti minua!

Waino. Mikä kumallinen sattuma!

Waska. Ystäväni! se ei ole sattuma, vaan jallimal!

Waino. Niin ferro nyt minulle elämäsi vaihteita, ferro . . . ystäväni!

Waska. Di armaani! elämäni vaiheet lienevät sinulle vähemmin huvittawia kuulla. (istuu mättäälle. Wähän ajan takaa istuu myös Waino) Sitten kuin isäni oli ostanut itsensä wapaaksi orjuudesta ja me muutimme Salmen pitäjääsen, minua ei hän suvainnut, koska en ollut hänelle hyödyksi maanwiljelyksessä. Mieleni oli vaan runouteen ja kanteleehen. . . Isäni uhkasi tehdä minua perinnöttömäksi; vaan minä waastasin häntä ett' eikö hän uskoisi minun tällä kanteleella taitawani sytotää jonkun tyhön sydäntä joka suloisuudelta olisi minun ja rikkaudelta hänen mieleensä. Isäni kyllä epäili, mutta — suoraan sanoakseni — päästäksensä vaan minusta, antoi hän minulle jotensaki matkarahaa ja läski minun kokea onneani . . . Maan kulkiana olen jo yhden vuoden elättänyt itseäni tällä kanteleen avulla, löytämättä sopiwaieta tyttöä; mutta nyt, tawattuani sinun, pidän sinut taimaalta määrättynä morsiamenani! . . .

Waino. Kuulet siis minun rikkaan olewan! On kyllä isälläni kolme taloa, mutta josko nyt pilaan lupaukseni, eiköös usko isän minua hylkäävän?

Waska. Di morsiameni, ystäväni! isäni vaan en minä toivo rikkautta morsiamelleni. Tulet kenties kōyhäksi, hyljättyksi . . . kōyhä ja hyljätty minäkin olen. Yksi onni, yksi onnettomuus on meillä molemmilla. Woimme siis tueta toinen toistamme ja Jumala on asettawa lopun . . .

(Täll' aifaa on näyttely paikka pimennyt vähän ferraasaan.)

Waino. Sinä puhut oikein, Waselei! Mutta . . . mutta min' en woi hywin! . . . olen kuin uupunut ikään! (katselessaan ympärillensä) Ja sinä et vielä tiedä minun olewan efsyneenä tänne, tähän wuoreen! . . . Di sano nyt minulle mitenkä löytäisin kotonini?

Waska. Hetkisen matkaa vaan tästä, ystäväni! . . . Waseimmalla puolen järweä läpi sen ihanan laakson menee ojennus tie aiwan asuntoanne kōhti; tie saattaa yli luhdan, jossa kartano tulee näkyksälle . . . Mutta jalli minun seurata sinua kotiin! . . . Isälleji ilmoitan minä ainoastaan olewani tien johtajana sinulle sinne : . . . siten hän ei taida luulla meistä mitään muuta . . . Tien-johtajana toiwon siellä hywin vastaan otetuksi tulewani. (suvalla) Mutta wähitellen ilmoitan minä asiani Mehtolalle.

(Jatt.)

Kotimaalta.

Suomenkieli luentokielenä Yliopistossa.

Kirjeessä yliopiston warafanslerilta konjistoriolle on ilmoitettu että H. K. Majesteettinsa on määrännyt, että Suomenkieli on luettawa niihin 1852 vuoden yliopiston asetuksissa mainittuihin uudempiin kieliin, jotka voidaan yleisissä luennoissa käyttää, jos enemmistö kuuntelijoista sanottuja kieliä ymmärtää.

Selsingistä. Yöllä 7:nen ja 8:nen p:n välillä t. f. paloi Selsingin uusi, kōmia teaterihuone raunioiksi, jotta ainoastaan tyhjät kiwiseinät jäiwät jälle. Tulen synnystä on tiedot vielä epäselvät. Kuullaan tulen saaneen alkunsa keisarillisen login lipipaisoilla. Teaterihuone oli wakuutettu kaupuntien yleisessä palowakuutus-yhtiössä 87,000 ruplasta. Itse muurit lullaan vielä kelpaawiksi.

Kuulutuksia.

Tisdagen den 26:te i denne månad, kl. 5 e. m. anställer Fattig-Direktionen i Stadens Fattighus, vanlig fattigmönstring, hwarvid alla som redan åtnjuta, eller vilja söka understöd ur fattigkassan, böra sig personligen inföna; men om de af sjukdom, ålderdomssvaghet eller kroppsligheten äro förhindrade att sjelfwa tillstådes komma, böra de genom trovärdige personer beväka sin förmån, vid den påföljd, att om sådant försummas kommer på ansökan om understöd intet afseende att hafvas, och den fattighjelp som redan är beviljad, att gå förlorad. Wiborg den 15 Maj 1863.

På Fattigvårds Direktionens vägnar:

E. W. Castegren.

Stadens handlande anmodas att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 3 instundande Juni kl. 11 f. m. för att höras och afgifwa utlåtande öfver Handelsbokhållaren Alexander Sopätoffs ansökning om burskap å Kramhandel i denne stad. Wiborgs Rådhus den. 16 Maj 1863

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Fredagen den 22 (10) i denne månad, klockan 5 på est. midd. sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset; hwarom vederbörande underrättas. Wiborg den 15 Maj 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Lördagen den 30 i denne månad klockan 5 på est. midd., hvilket tillkännagifves. Wiborg den 15 Maj 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Medelst offentlig auktion, som den 29 innevarande månad, kl. XII. på dagen härstädes anställes, utbjudes till den minstfordrande uppförandet af en ny latrin bygg-

nad för slotts häktets i Wiborg räkning. i enlighet med dertill uppgjord ritning och kostnadsförslag, slutande sig å nihundra åttatvå rubel 71 kopek silfver, hvarom hugade spekulanter underrättas, med erinran tillika att vid auktionen vara försedde med till vederhäftighet styrkte borgesförbindelser för åtagandets fullgörande. så framt afseende å de skeende anbuden skall hafvas. Wiborgs Landskontor, den 15 Maj 1863.

B. INDRENIUS.

E Gråsten.

Sulfisessa auktionissa täällä Maankontoriissa myyhiän kunn 29 päivänä kello 12 tarjotaan vähimmän waatiwalle urakalle yhden uuden maki laitoksen rakentaminen Wiipurin linnan wanki huoneellen, estusselliseäti 982 ruplan 71 kopeekan tulungilla; josta urakan halullisille tieto annetaan, muistutuksella etä wälträwäiset urakan täyttämisen takaukset ovat auktionissa edes annettamat, illä haastolla ettei huutoja muutoin warteen oteta. Wiipurin Maankontoriissa 13 touko kunta 1863.

B. Indrenius.

E. Gråsten.

N:o 953

Yksityisiä ilmoituksia.

Att jag flyttat min tyska korfboda ifrån fru Schreibers till färgaren Nymans gård invid Leonoffs badstuga, får jag härmed den vördade allmänheten tillkännagifva och att jag städse är försedd med en färsk och god vara. G. H. Gerecke.

Härmed får jag underrätta den respektive allmänheten, att jag äfven denna sommar, som åren förut, emottager pelsvaror till konservering.

(3) 3

S. Toth.

En rörkäpp, tillvaratagen å Kajen, kan återfås emot annonsafgiftens erläggande uti Koscheleffs gård N:o 89 inom fästningen.

Sunnuntaikoulun wuosituitinto pidetään ens Sunnuntaina 24 päivänä tässä kuussa kello 3 j. p. v. ja kutsutaan siihen kunnioitettava yleisö ja kaupungin mestarit. Wiipurissa 19 päivänä Toukokunta kuenna 1863.

(2) 1

K. Stråhlman.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lifränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söcknedagar samt att jag gerna lemnar upplysningar angående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glöfautinen rahakaswin-laitos Turussa.

Ään-miehenä täällä Glöfautisen rahakaswin laitokselle Turussa, saan minä ilmoittaa että yanoja nimitettyyn laitokseen saadaan maksaa minullen joka arki-päivänä ja että minä miehelläni annan tietoja laitoksen tarkeitsesta j. m. m.

Paul Wahl.

Kadonnut:

I går på morgonen bortsprang en liten hvit pudelhund med 2:ne ljusgula fläckar på kroppen samt öronspettsarna äfvenledes ljusgula, härande ett ljusblått läderhalsband med silfverbeslag och vidkännandes namnet "Sennor".

Tillrättaskaffaren bedes, emot hederlig wedergällning, aflemna den till

Stahl.

Pudonnut:

Förlorad, en parasoll i Wiborgska förstaden, upphittaren vore god mot wedergällning aflemna den i Sopotoffs gård N:o 63.

Wuokrataan.

Ett större qvarter uti gården N:o 58 & 61 i S:t Petersburgska förstaden nära röda brunn.

Ett mindre qvarter i Thessenska gården vid röda brunn, särdeles passligt för ett äldre fruntimmer.

(2) 2

Å Naulasaari egendom belägen 9 verst från staden utbyras öfver sommarn en välbelägen villa, innehållande:

6 rum, tambur, kök och 2 domistikrum, jemte iskällare, stall och lider, hvarom kan öfverenskommäs med.

Lektor Lille.

На мызѣ Нaulасаари около 9 верстѣ изъ города Выборга отдается къ лѣту въ наемъ дача, заключающая въ себѣ 6 комнаты, переднюю, кухню, 2 людскія съ дѣлникомъ, конюшню и сараи; подробные узнать у Лектора К. Лилле.

Mgötämänä.

Lybska utsädes Poteter hos

Hackman & C:o.

Saffan siemen potaattia myöpi

(3) 1

Hackman & C:o.

En ny och välgjord tvåsitsig Lineal-Schüs hos Mälaren

C. G. Rönn.

Одна новая двухъ мѣстная Линейка отличной работы у маляра

K. F. Реннъ

Tvenne stora mörkbruna tre års gamla hingstar samt ett sju års gammalt mörkbrunt stod säljas antingen tillsammans eller hvar för sig; närmare öfverenskommelse kan göras med

A. Gebhard

Wiborg & Justila.

Rafin juurta kolmen wuoden wanhaa muistamuseaa ori-hewoista, sekä yksi seitsemän wuotinen muistamuseaa tamma, myydään. hinnasta moiwi sepiä allekirjoittajan kanssa Suus-tilan hewissa Wiipurin pitäjässä.

(3) 2

M. Gebhard.

Sywiä siemen-tauroja myydään Talin hewissa Wiipurin pitäjässä.

(2) 2

M. Sawonius.

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos

(10) 9

C. G. Clouberg.

Söyrylaiman tulku Wiipurin ja Kuopion välillä.

Mantainen Söyrylaima "Mio" tulee tulewana kesänä saan-nolliseksi tulkemaan Wiipurin ja Kuopion wälillä, tähden sekä meno- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Sawon-linassa ja Leppäwirthella.

Vähtö-ajat tulewat olemaan:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopista joka Torstai kello 3 e. p. v. ja tulee laiva, joka ottaa tuljettoaljenja sekä tullicita että fuletus-tawaraa, mutta ei ole tarfotettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 3:den paikkeilla. Wiipurissa Toukokunsa 1863.

Sehtofunta.

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jernångfartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppäwirta.

Afgångstiden blifwer:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thorsdags förmiddag kl. 3; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragtgoods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 3 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Ångbåten "Walamo"

afgår, så framt hinder genom isgång icke möter, ifrån Sordavala till S:t Petersburg fredagen den 13 Maj och återvänder alla dagar derefter.

Sedertmera hvarje söndags morgon kl. 9 från Sordavala och hvarje Tredag samma tid från S:t Petersburg med anlöpande af Walamo, Kexholm, Konewitz och Schlysselsburg såväl under fram som återresan. Sordavala i April 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. M. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

Hinta:

Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

Ilkka:

Silliauksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikissa maamme postifontoreissa

N:o 21.

Perjantaina 22 päivänä Toukokunta.

1863.

Wiipurista.

Tänä iltana antaa nuori Wiipurilainen taiteen harjoittaja, herra Ernst Fabritius, soitannon soiteetti-saliissa. Herra F. ansaitsee ylistetyn taiteensa ja siinä siivussa Wiipurilaisuudensa suhteen täällä paljo kuulijoita! Jälempänä olewa ilmoitus antaa lähempää tietoa itsestä soitannosta.

— Sitte viime tiistain on nyt tullut paljo laivoja satamaamme. Tulleista tavaroista taitaa enin olla ohria, potaattia ja sillä. Jo tiistain iltana tuli myöskin höyrylaiva Viktoria tänne Helsingistä matkustajilla. Jäiden tähden oli tämä tähtynyt wiipynä koko pitkän wiikon tiellä ja pitää majaa sillaisaäa Lowlissa. Viktoria läksi festiwiikko-aamuna tästä jälleen matkustajilla Pietariin. — Se Ruotsista tänne ostettu höyrylaiva, Wiipurin ja Ruopion välille, josta jo ennen olemme mainineet, kuuluu jo myös olewan matkalla tännepäin ja joutuu niinmuodoin näinä päiwinä päähän. Puheena olewa alus on tunnettu Ruotsissa nimellä „Arwika“, mutta suomalaisesti omaisuudeksi muututtuaan on se myös saanut suomalaisen nimen — „Alio“. — Kuultuamme että eräässä paikoin Sawossa ei ole ymmärretty mitä nimi Alio oikiastaan merkitsee, ja että sille on sentähden tahdottu johtaa kofonaan wäärää, vähemmin otolliista merkitystä, tahdomme selittää, että Alio on weden isäntää wertaawa sana, koska Lemminkäinen eräässä Kalevalan runossa (40: 56) penää seuraawaisesti: „— — Ween isäntä, wuon (wirran) alio! Kiwet saata sammaliksi, Hauin wuoluku wenonen, koluja kulettaessa, Mäkipäitä mentäessä!“ — Ei olisi siis pahinta, että pienemmissäkin asioissa, suuremmista ei puhettakaan, Suomen kielen kansa Suomessa harjoitettaisi tulla enemmän tutuksi, kuin mitä vielä ollaan, ettei wääriä ymmärteitä syntyisi. — Siitä ei ole kauwan kuin täälläkin eräässä hywin hellässä asiassa sekoitettiin roffo (rupuli) ja roffa (herne-foppa) niin yhteen, että edellinen otettiin merkittämään jälkimäistä. Asia liikutti silloin Otawaa.

— Osan ottawaisuutta. Ruopion ja Wiipurin läänissä on äsken kuluneena fewät-talwena foottu wissi määrä rahoja ja lähetetty Herra maamittari P. Hannikaiselle sakkonsa suorittamiseksi, mitä sai menneenä kesänä jututessaan muutamien Wiipurin läänin nimismiesten kanssa. Kirjoitus, mikä rahoja seurasi, on näin kuuluwa: „Miele-pahalla saatua tietää, että „Otawa“-nimisen sanomalehden apu-toimittaja Herra maamittari P. Hannikainen, joka niin monilla arwoillisilla kirjoituksilla, niin kaikenlaisen siivistyksen kuin wapautuksenkin asioissa jo lähes parikymmentä vuotta on kaikin woimin kokenut olla awullinen, josta

on nähtävästi ollut jo paljo hyötyä sekä huwitusta koko Suomen suomalaiselle kansastolle, on nyt äskettäin saoitettu siitä, ettei woinut lain edessä toteen näyttää sitä, mitä, tietenkin syystä, oli kirjoittanut moniainen talonpoikaista kansaa raastawain nimismiesten käytöksi, ovat allekirjoitetut Suomen kansalaiset, niinkuin wähäisempi lehoitusseksi edelleenkin yhtä wapaamielisesti ja kenenkään mieltä katsomatta pitämään huolta Suomen kansan tärkeimmistä asioista, tahtoneet seuraawaisella rahan antamisella palkita sen sikon, jonka Herra maamittari P. Hannikainen on hywää asiata edistäisensä saanut.“

(Allekirjoitukset, 55 nimeä.)

Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

Litteraturbladissa Maaliskuulta luetaan „Muutamia wanhoja ja uusia ilmoituksia Walsjärwen pitäjän taloista ja maa-tiluksista, kuinka ne ovat joutuneet herroille, jotka ennen sanotaan olleen kruunun, erinomattain Weikkolan aluskunnasta, minälaisia muutoksia ja kohtauksia niissä on käynyt wuodesta 1710 nykyseen aikaan asti.“ — Nämät ilmoitukset ovat mainittuun lehteen ruotsinnetut erään lahjoitusmaalaisen talonpojan kertomuksesta ja kuuluvat jälleen suomennettuina seuraawaisesti:

„Nämät pitäjät ovat ennen olleet talonpoikien omaisuutta, ja maa on ollut enimmäkseen kruunun, kenties suuri osa myös perintö-maata. Waan wuonna 1710 tuli yksi osa näistä, niinkuin suurin osa Walsjärweä, Pyhäristiä ja Kiwennapaa, se tahtoo sanoa koko se osa maata, mikä on oikialla puolella kesä-tietä Wiipurista Kätkäsalmeen, annettu Genraalimajuri Tschernischewille palkinnoksi Wiipurin woittamisesta. Tästä tietää wanhat kertoa, että omistusoikeus maahan ei ollut annettu herroille, waan ainoastaan niistä tulewa kofko eli wero ja tämäki myös määräämättömäksi ajaksi. Kun se suuri kofota Wenäen Keisarin Pietar I:sen ja Ruotsin kuninkaan Karle XII:nen välillä loppui, ja aika joutui ruweta järjestämään niitä uusia maita, mitkä rauhan teossa Uudeksakaupunnissa 1721 tulivat Wenäen waltaan, niin asetettiin komiteoita joka pitäjään, tntkimaan ja määräämään, kuinka wero ennen Ruotsin aikana oli kruunulle maksettu, jonkalaiseksi se myös nytkin piti jäädä. Siinä komiteassa istui yksi eli kaksi jäsentä kruunun puolesta, seurakunnan pappi ja nimismies sekä kaikki talonpoikaat. Tämä tapahtui wuonna 1728 eli 1729. Silloin ei määrätty mitään uusia maksuja, waan kaikki piti jäädä entiselleen, ja maksettiin ainoastaan herralle. Olipa jotakuta poiskin jätetty, niinkuin teini-rahast, siksi kunne kouluja perustet-

tain. Pöytäkirja tästä pitäisi löytyä kirkon kirj-
tussa. Se kuitenkin on vissi että weron saanti oli
jätetty herralle määräämättömäksi ajaksi, mutta ei
omistusoikeutta maahan. Sitä todistaa keisari-
nen asetus $\frac{10}{22}$ p:ltä Tammikuuta 1817 sen 3:nessä
pykälässä. Puheen mukaan oli seikka sellainen,
että tilan herra ei ollut voimallinen ottamaan
yhden munanfaan hintaa yli siitä määrästä mikä
ennen Nuotšin aikana maksettiin, ja talonpojilla olisi
sama nautinto-oikeus maahan, kuin heillä ennenkin
oli ollut. Varmaan en tiedä, miten maksettiin
1728 wuotisen weron määräyksen eli järjestyksen
jäljestä. Sitä sanotaan ainoastaan eräässä 1810
wara tuomari Ekebomin ottamassa kopiossa 1728
wuotiseesta tutkimuskirjoituksesta, että tilan ja mant-
talin wero oli seuraawainen: Manttalilta: rahassa
1 Rpl. 52 kop., wiljaa 6 tynnyriä, puoleksi rukiita
ja toinen puoli kauria. Tutkimus-miesten ar-
wion jäljestä:

Kauroja $3\frac{3}{4}$ kappaa	4 $\frac{1}{2}$ kop.
Maltaita $5\frac{1}{2}$ "	13 $\frac{1}{3}$ "
Woita 11 naulaa	28 $\frac{3}{5}$ "
Talia 1 "	2 $\frac{3}{5}$ "
Härkä $\frac{1}{16}$ "	24 "
Ohsi lammak	24 "
Pihaa 50 naulaa	60 "
Hanhi $\frac{1}{4}$ "	3 "
Kana	3 "
Munia 10 kappaletta	1 $\frac{1}{2}$ "
Heiniä, $2\frac{1}{2}$ parrasta	30 "
Olfiä, 7 parrasta	3 $\frac{1}{2}$ "
6 hevos-päiwätyötä	48 "
12 jalka-päiwätyötä	48 "

6 tynnyriä ja 4 rupi. 95 $\frac{9}{10}$ kop.

Talosta.

Rahaa	50 kop.
Wiljaa $2\frac{1}{2}$ kappaa	— "
Puita 2 kuormaa	8 "
6 jalka-päiwätyötä	36 "
	94 kop.

Todistaa kameraali-howin sihteri

C. Melander.

Tämän weronlasfun jälkeen piti wero aina mak-
settaman rahassa eli luonnossa. Rahat warmaan-
ki wuotuisten werohintain mukaan. Löytyy myös toi-
nenki weron määräs, joka aikojen kuluessa on
tullut waloön. Siinä on koko summa mantta-
lilta 6 r. 30 $\frac{3}{10}$ f. (6 tynn. wiljaa on luettu tä-
hän yhteen rahaksi 3 r. 8 f.). Talosta lukein on
mainitus määräyksessä 44 $\frac{1}{4}$ kop.

Ei ole mitään tietoa, josko genraali Tscherni-
schewin aikana on ollut mitään riitoja weron suo-
rittamisesta ja kontraktien tekemisestä; waan sel-
laisia ei ole tainut olla, koska sanotaan, ettei,
waikka Pietarista wuositain tapahtui kysymys kä-
rjässä, olisiko tilan herran asiamies waatinut enem-
män, kuin mitä krunulle oli tulewa, niin ei ole
mitään walitusta hawaittu esiintulleeksi; waan pyy-
siwät he ainoastaan, että heillä pidettäisi sellaisia
eli se herra, kuka jo oli oppinut Suomen kieltä
sekä tunsi maan lait.

Roin 1700 taissi Tschernischew antaa läänin aren-
nille yhdelle wissille herrasmiehelle, jonka nimeä
kukaan ei enää muista. Hän oli hoitanut aluetta
noin kymmenen vuotta. Sittemmin näyttää werot
jo olewan paljo poikkeawaisia ennen pannusta mää-
rystä, niinkuin senaifuijista kuitiloista nähdään.

Antti Suikin tila Teppolan kylässä oli silloin
 $\frac{2}{5}$ manttalin suuruinen, ja siitä maksettiin wuo-
sina 1796—1798, 19 ruplaa 20 kop. — 5 $\frac{4}{5}$ päi-
wätyötä, $\frac{1}{2}$ solta puita; niinmuodoin 48 ruplaa
manttalilta, 14 $\frac{1}{2}$ päiwätyötä, 1 $\frac{1}{4}$ solta puita

wuotuisesti. Samalla tavalla oli se kaifeti toissis-
sakin paikoin. Pienempi osa Walfjärwestä oli
myös annettu yhdelle sotilaalle Schumalowalle, joka
asui Ruusan kartanossa Pyhäristin pitäjässä.
Siellä näyttää Olli Sottu Drawaniemen kylässä
 $\frac{1}{3}$ manttalin tilasta samaan aikaan maksaneen
wuotuisesti 2 r. 80 f. rahassa, 1 tynnyri $\frac{1}{12}$ kappaa
rukiita ja yhtä paljo ohria, 3 $\frac{3}{4}$ naulaa woita,
20 puntaa heiniä, 4 kupa olfiä, 3 $\frac{1}{5}$ hevos-päi-
wätyötä ja 5 $\frac{1}{5}$ jalka-päiwätyötä.

Harwain saadaa kuitiloista täydellistä selkoa,
kuin niihin ei ole pantu, kuinka paljo on maksettu,
ainoastaan waan että kaikki on täydellisesti mak-
settu. Se näkyy, niinkuin myös yleinen puhe siitä
on ollut, että niinä aikoina wero wuosi wuodelta
forfeni. Silloin ei pidetty lufua wuotuista we-
rohintain määrästä, kuin werot rahassa otettiin.
Jos niin sattui, että tawarat oliwat korkeissa hin-
noissa, niin otettiin ne joko luonnossa eli käywan
hinnan jälkeen rahassa. Jos taas toisena wuo-
tena tawarat oliwat halpoja ja werohinta huofia,
niin katsottiin perään, mitä ennen oli maksettu ja
otettiin senjälkeen, ja werot lisättiin silläwain
wähitellen. Kurnuttiin waan sitä, mitä ennen oli
maksettu. Kun tästä nyt alkoi ilmestyä tyyty-
mättömyyttä, koetettiin kowuudella tufeta suita ta-
lonpojilta. Tätä tyytymättömyyttä selitettiin uppi-
niskaisuudeksi hallitusta eli sen palwelijoita koh-
taan. Syysä sanottiin: „he eiwät tahdo maksaa
niinkuin ennen." Waan tätä puhetta talonpojat tah-
toiwat ymmärtää 1728 wuotiseesta weron määrä-
yksestä, ja samaa mieltä näkyy myös hallitus olleen,
joka tarffaan perästäpäin selwitettiin. Mutta tä-
män warjon alla waadittiin waan se wähitellen
korotettu wero. Waikka tästä oli riitaa, käwi se
kuitenki siksi, että Hänen Majesteettinsa Keisari
Pauli antoi talonpojille kowan uhkauksen 29 p:nä
Tammikuuta 1797. Tämä, Suomeksi painettu,
kuulutettiin kirkkoissa ja lewitettiin sittemmin, talon-
poikien itsien luettawaksi. Papiästä warsinki käs-
fettiin peräänkatsomaan ja „opettamaan talonpo-
jille hywiä tapoja ja kuulijaisuutta herrojanse koh-
taan; sillä sellaisesta huolimattomuudesta ja sen
kautta tapahtuwasta wahinkosta pitää heidän lufu
tekemän Jumalan kowan tuomion edessä." Ta-
lonpojille sanottiin muun mukana: „Me käskemme
kaikkia herrojen alla olewia talonpoikia rauhalli-
sesti pysymään heidän entisissä welvollisuussuhteissa
weronmaksamisessa herroille, työn täyttämisessä ja
janalla sanottu, olemaan kuulijaiset kaikellaisissa
talonpojille kuuluwissa welvollisuuksissa; waan tot-
telemattomuudesta ja wallattomuudesta pitää hei-
dän wälttämättömästi tulla lain kowan karituksen
alle."

Mitenkä lie ollutkin, mutta päiwätyö näyttää
niinä aikoina tulleen enemmän rajoittawaiseksi kuin
ennen. Näitä pakkopäiwätyötä kutsutaan vielä nyt-
kin ropotiksi, joka sana niin raskaaksi tuntuu jo-
kaisen sydämelle. Siitä tiedettiin jo runoissakin
puhella, kuinka he julkesiwat panna ropottia talon-
pojan niskoille. Se työ, mikä piti tehtämän, kut-
suttiin päiwätyöksi, sen heidän hywin tunnettunsa
1728 wuotisen määräyksen mukaan.

(Jatk.)

Switserijän matka-muistelmia.

(Jatko n:o:sta 19.)

III.

Bodensee-järvellä kulkee nykyään joka päiwä 24
höyryä edes-takaisin määräs-paikkoinsa välillä.
Tällä webellä on wiisi wallakuntaa rajoina. Ein-
dauista pääsee 1 $\frac{1}{2}$ tunnissa Romanshorniin, jossa
maalle noustua, kerkeästi pääsin rautatietise Zü-
richiin. Ennenkuin tähän kaupunkiin joudut, kul-

lee juna nuoren lävitse. Jo Saksanmaalla olin muutamissa paikoissa semmoista kokenut, kun waloisasta päivästä äkkiä tullaan maanlaiseen kosteeseen folkoon ilmaan, ja pilkko-pimiäseen, ett'ei siinä kättäkään silmien edessä näe. Tässä semmoista kamalaa kulkua kesti useampia minuttia, jolla ajalla wauhuissa lamput kuitenkin olivat sytytetyt. Siitä synkyydestä päästyä, nautitsen ihmisen kalliinertaisesti luonnon ihanuutta. — Hotellit ulkomaalla olivat siihen aikaan monista matkalaisista melkein kaikki täytetyt; kuitenkin onnistui minulle täälläkin saada itselleni asunto. Myös Zürich'issä kutsutin luokseni saattajan, joita noin ruplalla päivältä saapi. Ensin menin uinti-huoneen kautta Zürichjärvelle. — Schweiz'in järvet näyttävät pinnaltaan waalean-ruohonpäiselle, ja westi on kirkas, että pohja kuin meidänkin järvisä näkyy muutaman sylen päässä. Eikä niissäkään kaloista näy olevan puutos. — Sen perästä pistäydimme kirjastoosa, jossa myös oli ensin Zürich'issä kirjapainon keksessä prantatyitä kirjoja, sen mainioin miesten weistämiä kuvia, ja soma kartta koko Schweiz'in maasta, osoittawa ylhäältä kattoon Alppit eri-suhteisansa, niinkuin matalammat ruohonpäisinä, korkeammat lumen karwaina; laakset, wedet ja punalattoiset asunnot, kaikki tarkoin luonnon mukaan.

Kaupunnin läpi vähäisemmälle korkeudelle ajettuamme, astuimme vielä samana iltana kello kymmenen lyötyä, lähellä olevalle, parituhatta jalkaa korkealle Uetli-wuorelle, sieltä päivän nousussa seutua nähdäkseni. Tie sinne on paikottain hywin ki jyrkää, niin että minun tuli wälistä seisahdusta lewähtämään. Kaupungista-päin loistivat kaasuwalot, ja taiwaalta tähdet. Kuitenkin oli puiden warjoissa niin pimeä, että jos tottunut saattajani toisinaan ei olisi edelläni käynyt, minä tuskin siinä woin polkua eroittaa. Hän osoitti minulle paikan, josta joku wuosi sitten yksi yksinänsä hämärässä kulkewa matkalainen, tieltä hoksaamatta reunalle poiketessa, oli synyteen pudonnut. Sille kohdalle olivat etäällä häntä surewaiset sukulaisensa muistotien pröytäneet. Puolijön oikana pääsimme kulkulalla olemaan rawintolaan, jossa minua edelliset matkalaiset jo olivat saanneet kaikki tilat. Meidän siis tuli maata päällysnutuisamme lat tiällä. Noin neljän aikana minua herätettiin, aurinon nousua katsomaan. Ulkona oli jo monta, tiikarinkin läpi ejneitä tarkastelemaassa. Utu vielä peitti alhaalla olevat maat, mutta niiden, yli kymmenen tuhatta jalkaa korkeisten wuorten topit, näkyivät loittona jo kirkastettuina. Jalo on näkö niille penikulmain päässä Berner'in ylämaasta pilwien yli kylmän ilman ferrofseen ulottuville wuoriloille, joita lähempänä näkyy matalampi Riigiwuori, jonka retkestä eräs maamies Suomettaressa äskentien kuwaili. Ja sitten tältä korkeudelta ympärilläsi ja allasi enemmän kaukaiseen taiwaanrantaan asti selwenewätä alaa nähdesiäsi, tunnet taas, mitenkä vähäinen olet; ja kuitenkin voit siinäkin puolestasi Luojan hengellä maan päällä wälikappaleena edesauttaa aina täydellisemmän muodostumista, joka ihmisenä muita luontokappaleita yläwämpi ollen, pyrit pahaista aina suurempaan hengelliseen wapauteen, ja sillä waikutat tulewaistekin sukuntain hywäksi. Jos kauemmasi oliin joutanut, ja tiennyt, missä siellä oleskelewia kansalaisiani heidän lupa-aihanansa rawata, niin miehin lähtä myös Bern'in wuoristoon, jonka aikomuksen nyt tähdyn siinä jättää. Alas mäkeä pian juosten kaupunkiin tultua, käwin siellä suurissa puumusi-fekä rautatehtaisissa. Semmoisista huomaa, minä herruuden jo henki keksimänsä womain avulla on woittanut alhaisemmista hitaim-

mista merkillisempiin töihin, kun esim. teräs silmän räpähkessä leikkaa rautalöyhyä kuin leipä-wiipaletta. Ne wapamieliset Schweiziläisetkin, joiden työnä myös moni paikallinen löytää turwa-paikan, ovat tunnetut keinollisuudestaan, ja suowat heidän tahansa kysymättä awata kaupan tahi toimen rinnallansa. Maawiljelys on näissä wuorimaissa tietysti vähäpätöisempi, mutta karjain tuotteet hywin elättäwät maalaisia. Waihto-kauppa on wilkas. Waapriffain kohdalla huuhdoivat muutamat kaupungin kautta waluwaissa joessa silkituffuja. Myönti-paikkojen seassa näkyi yhdellä puolen katua teurastushuone; toisella puolella niitä tuoreita lihoja myötiin. Kuitenki oli kaikessa siwo. Ihmiset liikkuiwat iloisesti ja wakawasti. Saattajani wei minut viimein kahwilaan, jossa meidän nauttiessa Wirkistystä, talon tyttäret ompelutöineen tulivat wieraille seuraan pitämään, heidän wanhempainsa toimittaisissa aefareitaan siwu-kammarissa. Seinällä riippui kitari, Schweiziläisten soiton- ja laulun-rafkanden todistuksena. Niitä paikottain mäsiä katuja taas hotelliin tultua, wei se rawallisesti rawintolan-iskännän omnibus matkalaisia jälleen rautatielle, jota wähä aikaa ajettua, moni syrjähtyi, sitä mainiota Schaffhausen wedenputousta katsomaan. Mäeltä portaita alas astuissa, on sen näkö wasta alhaalta oikein jalo, jossa Rheini-wirta paubhinalla putoaa ikäänkuin kattojonkin päälle, jota se wälistä pisaroilla kostuttaa. Ken siihen painawaan pyörteeseen lankeaisi, ei sen luitakaan ilmoisena ikänä enään nähtäisi, niinkuin kuulii siihen hukkuneista sanottawan. Keskellä koskea on wedeltä kolotun kallion päällä risti, jota pako-weden aikana kuuluiwat saaneen siihen pröytetyiksi. Viimeänä iltana kokountuiwat rawintolaassa oliat taas linnan edustalle, tätä weden-putousta sähkö-tulen waloissa myös näkemään, jota taidollista loistoa rannalla olewaifet eri suunnille käänsiwät. Se on sama loiste, jota parissa pääkaupungissa ovat tornille asettaneet, jolta se kohdastaan on pitkin suuria katuja walaionut. Tästä on sanottu, että sitä saataisi kaupunkien walaistukseksi neljännellä osalla kaatimien hinnasta. Mutta nyt kuullaan nudesta keksinnöstä, että kaasuwaloa woisi helposti käyttää vähemmissä tiloissa, niinkuin laiwoissakin.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Sämeenlinnasta. Jos täällä maahydämessä saisi arwella jotakin maailman asioista, niin sopii sitä nyt tehdä. Ei koskaan pahimmillakaan ajoilla vielä ole ulkomaan sanomat olleet niin tahritut kuin nykyiseen aikaan. Tästä päättäen mahtaa Puolalaisten käydä hywin. Eillä raamattu todistaa: Autuat ovat ne jotka ei näe ja kuitenkin uskowat.

(Hämäl.)

Yksityisiä ilmoituksia.

Im Wauxhall.

Montag den 25:ten May, am 2:ten Pfingstfeiertage

Musikalische-declamatorische

SOIRÉE

arrangirt von G. Spohr,

unter Mitwirkung des Fräulein von Lufachy und Herrn Emil Grimm.

Anfang 7 Uhr Abends.

Das Nähere besagen die Affichen.

Med Högvederbörligt tillstånd
gifver undertecknad
Fredagen den 22 Maj
i Societetshusets salong
en
CONCERT

hvarom närmare medelst affischer.
Ernst Fabritius.
Början kl. 1/2 8 om afton.

Med högvederbörligt tillstånd
förevisar undertecknad
Söndagen den 24 och Måndagen den 25 dennes
för sista gången

uti Sommarträdgården
ett stort
Fotografiskt, Stereoskapiskt och Mekaniskt]
MUSEUM,

innehållande åtskilliga utmärkta utsigter och engelska
grupper, med presenter.
Priserna äro 25 kop. silfv; då hvar och en erhåller en
expositionsartikel af större eller mindre värde.

Början sker kl. 3 och slutas kl. 10 est. m. Om tal-
rikt besök beder ödmjukast
S. Israelsson.

Julkunen vuosittutkinto Wilken alkeiskoulussa tapahtuu tä-
män kuun 28 päivänä, eli ensitulevana Torstaina, alkaen
kello 3 jälleen puolipäivän.
J. W. Murman.

Ensimmäisestä Helluntaipäivästä alkaen soittaa tänäkin ke-
fänä allekirjoitetun seura Sunnuntai-iltoina Kesäryhtimänsä
niinkuin menneinä kesiä.
G. Spahr.

Mindre skolharn emottages i kåst och qvarter qvarter
från nästa hösttärmins början till
(3) 1
C. L. Weber.

Sunnuntaioulun vuosittutkinto pidetään ens Sunnuntaina
24 päivänä tässä kuussa kello 3 j. p. v. ja kutsutaan siihen
funneitetawa yleisö ja kaupungin mestarit. Wiipurissa 19
päivänä Toukokuuta vuonna 1863.
(2) 2
R. Stråhlman.

Att jag flyttat min tyska korfboda ifrån fru Schreibers
till färgaren Nymans gård invid Leonoffs badstuga, får
jag härmed den vördade allmänheten tillkännagifva och
att jag städse är försedd med en färsk och god vara
G. H. Gerecke.

Pudonnut:

20 päivänä tätä kuuta putosi manhan ja uuden kaupungin
osan välille yksi pienempi vaketti, joka sisälsi 1 1/2 arschinaa
pruunia vuoli-silffistä vaatetta, 2 silffinauhaa, kumvaineni 5
arsch. pitkät, jonka löytäjä takaisin toisti Hotell de Aboon.

Löydetty.

Een Parasoll är upphittadt och kan af rätta ägaren
återfås hos
Bokbindaren Hagelberg.

Wuokrataan.

Ifrån den 1 Juni: Öfrevåningen best. af 7 rum, kök,
källare och nödiga uthus för 200 rub. i året, samt nedra
dito best. af 3 rum, kök och nödiga uthus hos Johan
Bäckman i f. d. fästningen.
(2) 1

Muötämänä.

Lübska utsädes poteter hos
T. Tichanoffs Söner.
Lhybein siemen potattia myhyi
T. Tichanoffin Pojat.
(6) 1

Uti öfra våningen af Grefvinnan Stevens gård vid pa-
radplanen försäljes ett större bokskåp till nedsatt pris.
(3) 1

Limonade gazeuse, Selters- och Sodavatten till billiga
priser ifrån Hartvallt vatteninrättning hos
(3) 1
Heinri Heitmans Enka.

Kirjola fisksump.

Från den invid fiskarstranden belägna fisksumpen från
Kirjola försäljes fisk efter en derstädes befintlig taxa.
Kalarannassa seisoavasta Kirjolan kalasumpusta myhdään
kaloja sen fiellä lönyhän taksan jälleen.

Muhtämänä:

Mr. Jalkan kirjakaupassa:

Tampereen tehtaan paperia ruufin hinnaista.
Tammerfors-fabriks pappers-lager, säljes till
bruks priser.

Lybska utsädes Poteter hos
Hackman & C:o.
Saffan siemen potaattia myhyi
(3) 1
Hackman & C:o.

Muhtämänä

G. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Finlands Författnings-Samling för 1862. 5 Mark.
Underdånigt Förslag till Landtmäteri förordning. 2 m.
Atterbom, Svenska Siare och skalder. Femte Bandet:
6 mark 80 penni. Sjette Bandet. Afdelningen 4 mark
24 penni.
Eregatten Norrköpings Expedition 1861—1862, af L. J.
Govenius. 4 m. 80 p.
Schvartz, M. S. Tre nya Berättelser. 1 m. 60 penni.
Pehr Thomasson, Wallgossen och Inspektorn. 1 m. 60
penni
Vulliet, Allmänna Historien i sammandrag. Nyare Ti-
dens Historia. 4 m. 80 penni.

Muhtämänä

Mr. Jalkan kirjakaupassa:

Lasten Kuva-Raamattu. 80 penni
Salattu Elämä Christ. Kanssa Jumalassa. 1 m.
Tule Jesuksen tykö! 40 p.
Rittmeijerin Rufous-kirja. 60 p.
Kysymyksiä Rippi-lapsille. 20 p.
Dsaatkos rukoilla Isä-meitä? 20 p.
Dnnellinen Raamatun Lufija. 12 p.
Usko ja Elä. 20 p.
Difia Baranus. 24 p.
Die armelias köyhille. 32 p.
Palestinan Maantiede. 80 p.
Setä Tuoman Lupa, Kauno kuwilla. 2 m. 40 p.
Suomenmaan meripedit-kaunokuvilla. 72 p.
Kultala. Hyödyllinen ja huvittawa historia 1 m.

Ångfartyget ALIO

afgår Måndagen den 25 Maj kl. 6 om morgo-
nen från Wiborg till Kuopio.

Höyrylaiva Walamo

tulee tämän vuoden purjehtimisen aikana joka viikko fulke-
maan Pietariin ja Sortavalan wäliä, käyden niin mennessä
kuin tullessa Lyyssinaassa (Päähkinälinnaassa), Konewitsassa,
Kätkälmesä ja Walamossa.

Lähtöpäivät owat:

Pietarista joka Perjantaina kello 9 aamulla.
Sortavalasta joka Sunnuntaina kello 9 ..

Baitti sitä menee höyrylaiva 23 (11) päivästä Kesäkuuta
Elokuun 11 päivään (Heinäkuun 30 päivään) asti joka Tiis-
taina Pietarista Walamoon, käyden waan Lyyssinaassa ja Ko-
newitsassa rannassa, ja lähtee seuraavana päivänä samoin
Konewitsan ja Lyyssinan kautta takaisin Pietariin.

Wiipurissa, M. A. Zilliatuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 21.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 19 (7) Toukokuuta.

London	367 ⁷ / ₁₆ , 9 ⁹ / ₁₆
Amsterdam	178 ¹ / ₂ , 179 ¹ / ₄
Hamburg	32 ¹ / ₂ , 11 ¹ / ₁₆
Paris	382, 382 ¹ / ₂

Wiipurista.

S. ylh. kenraalikuvernööri oli Wiipurissa Helluntai-päivänä k. 4—6 iltapuoleen, paluumatkallaan Pietarista.

Sr. Fabritiusen soitannossa viime perjantaina oli noin 170 kuuntelijaa, ja mieli-suosio näkyi olewan yleinen. Taputuksia kuului vähä-wäliin.

Rauppias R. M. Wahl on määrätty kuninkaallis Nuorin ja Norjan w. konsuliksi, Wiipurille.

Wiipurin Suom. Kirjallisuus-seura koulutuu tulevana perjantaina, 29:nä p. tätä Toukokuuta, ala-alkeskoulun huoneissa kello 7 j. p. p. wälifokousta pitämään, jossa tärkeistä asioista on keskusteltawa ja niiden seassa myös Wilken koulun tulevaisuudesta.

Lausukka- eli Tehdikkö-päätteestä pi.

(Jatko n:sta 20.)

Kun kerran Indikativossa eli Suora-tawassa, mitä on sekä Nykyis ajan muodostus „ottaa, tekee, ottaat” . . . että tulevais ajan „ottaapi . . . aawat”, tällöinen wäli tehtiin, niin siitä se sitte wähitellen ulottui muihinkin Tapa-muodostuksiin. Tulevais aikaa eli Päättymätöntä Tekoa siten on: ottaneepi, ottaneewat; ottaisiwat; tehneepi, tehneewät, tefisiwät j. n. e.; — Nyky-aikaa taas elikkä Päättynyttä tekoa: ottanee, ottaneet (Itä-suomessa: ottanoot), ottaisiit (Länsi-suom.: ottaisiit), tehnee, tehneet (—uöt), tefisiit . . .

Wiron kielessä tällöistä Nykyis ja Tulewan Aika-muodon erotusta ei tawata, warmaankaan ei Suora-tawassa eikä (nykyis kielestä — Kewalin murteessa ainakin — häwinneessä) Arwelu-tawassa. Sekä nykyis että tulewaa aikaa merkitään muka waan yhdellä ja samalla tawoin: annab (suomeksi antaapi eli autawi, sekä antaa), wötab (suomeksi ottaapi j. n. e.); teeb (=tekepi . . .); walab; jääneb, teaneb, (=tietäneepi), wöineb, wiineb, olneb, leeneb, saaneb, sööneb; annawat l. andwat . . . — Tässä siis b näkyy todella olewan Olio-liitteen (person. affix.) asemesta.

Itsessä Suomesfakin, itäis murteessa, tuo huuliterake pysyy ikäänkuin olio-liitteenä, eroamatta (eri aikoja merkitsemään) yffitawuisten Tehdikkö-wartaloiden perästä, — Suora-tawassa muka; — esim. syöpi, jääpi, woipi, saapi; ei syö’, . . . ei saa. Syhtä tähän taitaa olla kaksikin. Ensiksi miten hr. Ahlqwistki mainitsee, Suomen sanat eiwät pyydä pysyä yffitawuisina. Toiseksi syhyksi lie arweleminen että muuten ei syntyisi mitään erotusta Kielto-käytelmän ja tawallisen käytelmän wälillä, kolmatta

(Yffitön) oliota suhteen, koska muka näiden yffitawuis wartaloiden päätettä, jossa on jo kaks ääntiötä, ei käy enää ääntiöllä lisääminen, — miten muualla kolmannessa oliossa tapahtuu, yffin näiden yffitawuis-wartisten Arwelu-tawalta; esim. syönee ja syöneepi, . . . saanee (—eepi), ei syöne, ei saane. — Kielto-käytelmässä, näetsen, tuo pi aina jääpi pois. Samote Wiron b; — wieläpä myös wad (Suom. wat l. wät, Monikon pääte), koska Wirossa eiwät Lausukka-tawan wartalosta riistetyt päätteet, miten Suomesfa, liity Kielto-fanaan, waan katoowat tyffänään. Sanotaan muka: ei ma (mina) anna; ei sa anna; ei ta (l. tema) anna; ei (ta) wöta; ei tee, . . . ei sööne; ei meie anna, ei teie anna, ei naad (nemad) anna; ei (ma, sa, c.) annaks, j. n. e.; waan ei koskaan: en (ed; eme, etc) anna . . . , eikä eiwad anna, Suomen mukaan, — sen vähemmin: eh anna.

S. R. R.

Suomelle.

(Lähetetty.)

Kuuleppa armas Suomemme!
Wiristykäämme waan.
Pois, pois nyt edestä!
Maa tahtoo olla Suomen maa,
Ja kaifuu Suomen kieli,
Elää myös Suomimieli.
Hurraa, poikaset!
Hurraa neitoset!
Maa on Suomen maa,
Maa on Suomen maa!

D. A—n.

Laulun moima.

(Jatko n:sta 20.)

Waino. Joutukaamme siis! muutoin tulee yö synkeäksi tuolla laaksoissa . . . (aikomat lähteä, mutta samassa kuuluu kahina ja ihmisääni metsästä. Waino wahtaen lähenee Waskaa) Mitä kuulen? . . .

Waska. Se oli kyllä metjän eläwä joka pelwosta kätöä hakee . . . eli oli se kufaties itse metjän kuningas ku kadehti onneamme. Mutta pian teen hänen lauhkeaksi. (Hyö kanteleensa kielä ja laulaa noita-runon.)

(Kalewala.)

Di ukko yli jumala,
Taatto wanha taiwahinen,
Puhki pilvien puhuja,
Halki ilman haastelia!
Tuo mulle tulinen miekka
Tulisen tupen sisästä:
Jolla haittoja hajotan,
Jolla ristin rifkehiä,
Ka’an maalliset katehet
We’elliset welhot woitan!
Eteseltä ilmaltani
Takaselta puoleltani,
Väältä pääni wiereltäni
Rupehilta kummaltani.

**Ra'an noijat nuolihinsa
Welhot weitsi-rantoihinsa,
Tietäjät teräsihinsa
Bahat miehet miekkoihinsa.**

(Viimeisiä sanoja laulaessa näkyy Orjo puitten välistä, wetäen tupestanja ison puun, yrittää rientää takaa, mutta seisautuu rutosti. Waino ja Wasfa menewät metsään, josta vielä kuului laulu.)

Toinen kohta.

Orjo (hysänsä)

(katsellen tuimasti ympärilleen). Olisiko tämä nyt uni wain perkelekö kuwitteli mieleheni tuon kauhean näön? . . . (kamoksuen) Huh! ja tuon jumalattoman laulun, jota paitsi tämä (osottaen weistä) kenties olisi selwit- tänyt koko asian . . . No, no! . . . siitä on nyt tyhjiä (pysähdys) Hän ei rakasta minua . . . hän waan pakenee minua tuon onnettoman kansan! . . . Oi kuitenkin kuinka kauheasti! . . . Sydämeni lii- kuu rinnassani ajatellessani tuon firotun lauseita. . . . Mutta annas olla! . . . Ei se olekaan mi- kään pelko . . . koston himo waan tiehuurin sy- dämässäni . . . mutta ei nyt toki minuissa saa wallita (patee puun tuppeen. Istuu mättäälle) . . . Ei, en minä tahdo kilvoitella hänen tähtensä . . . Ottakoon hän tuon oudon jumalansa. (waipuu, pää rintoja vasten)

Kolmas Näytös.

(Osottaen samaa huonetta kuin ensimmäisessä näytöksessä.)

Ensimmäinen kohta.

Mehtola. Waino. Wasfa. Kaksi talonpoikaa.

(Mehtola ja Wasfa seisovat laattialla puhellen keskenään. Waino istuu wahan jyrjässä. Talonpojat istuvat penkillä polttaen tupakkaa.)

Mehtola: (Wasfalle) Joskin ankara isä on . . . mutta tyllä aikomukses onkin wahan rohkea, kuin uskot saawas rikkaan ja kauniin lifan waan kanteleen ja laulun avulla . . . Mutta se paran- taa paljon asiata, että olet kauniin-muotoinen ja uljas . . . Hywää onnea muualla . . . mutta täällä on kaffi estettä! Ensi, tulet aiwan myö- häön, sillä tyttöni on jo kihlattu ja kuulutettu toisen kansan . . .

Wasfa. Entäs toiseksi?

Mehtola. Et ole samasta uskosta kuin Wai- no. (ottaen lakkinsa, ylönkatseella) Sinun siwullasi ei hän saisi mennä armon pöydälle eikä syödä lunas- tusten leipää!

Wasfa. (itselleen) Voi tuota tuhmuutta!

Mehtola. (talonpojille) Pyhdän teiltä, hyvät kyläläiseni! anteesi, ett'en nyt ole tilaisuudessa pi- tämään teidän senraa. Pitää menemäni vastaan ottamaan Orjää, sillä hän on luwannut tulla tänne, terwehtimään minua sekä Wainoani.

Wasfa. (itselleen) Näyttää kuin meniä kaikki turmiolle.

Talonpojat. Ka, menkää waan isäntä, äl- kää huoliko mitään meistä!

Mehtola. Wiipykää vielä kumminkin täällä siifi kuin palajan . . . Minä toiwon heti joutuwani takasin. (Wasfalle) Sinä, Wasfa, voit sill'aikaa laulella, wieraiteni huwifil!

Wasfa. Kyllä, isäntä.

(Mehtola menee.)

Toinen kohta.

Entiset ilman Mehtolaa.

Wasfa. (Wainolle, siwulla) Oletkos altis pakene- maan kansani?

Waino. Annan asiani huostaasi! Koskas waan tahdot, olen walmis sinua seuraamaan elämässä ja fuolemassa! . . .

Wasfa. Ja minä, suojellakseni sinua, annan henkeni altiksi . . . mutta warttokaamme vielä. Taimas antakoon paraimman neuwon! . . .

Waino. (hiljaan) Mutta jos Orjo jo tietäisi ai- komuksemme?

Wasfa. Minä olen wakuutettu ett'ei hän sitä vielä tiedä . . . Jos hän sen tietäisi, niin tänne ei. hän suinkaan olisi aikonut . . . Mutta heittä- käämme huolemme silleen! Mika neuwon kelsi (istuu penkille. Ottaa kanteleen ja laulaa:)

Kuin suloinen ja kaunis on Suomessa maa,

Sen ilma niin ihana ja raitis;

Kuin aleneepi aurinko lehtikön taa,

On luontosi tyytyvä, waitil!

Niin laulawat illoilla lintuset siellä

Ja tulollansa paimenet soittawat riellä

Ja metsä niin kaunihiesti kaikuu.

Ei Suomessa waiwoja woimanen miel'

Pahoile, se wireä on aina,

Kuin rajuilmat, satehet ja myrskykään täällä

Mäkilöillä honkia ei paina.

Nyt kesä-illan lempeän ollessa waan

Thailewat järwet kuwastimesaan

Kuin karjalainen tyttönsä luona.

Talonpojat, (jotka tähän asti ovat puhelleet keske- nään) Ensimmäinen talonpoika Wasfalle: Kiitosja Wasfa laulustasi! Se oli kaunis laulu!

Toinen talonpoika: Niin olisi pitänyt ole- man. Ujas Wasfa ja kaunis Waino sopiswat aiwan hywin pariksi . . .

(Latt.)

Kotimaalta.

Hänen Majesteettinsa Keisari on viime huhtikuun 25 p. alamaisuudessa tehdyn pyynnön mukaan armossa antanut eron senaatorille, sala- neuwos, kamariherra Hänen Majesteettinsa howissa ja ritari wapaherra K. J. T. Langenskjöld'ille, hä- nelle armossa uskotusta päällikkyydestä keis. senaa- tin talousosaston rahasto-toimituskunnassa, tullen Langenskjöld vieläkin pysymään senaatin jäsenenä, ja on Hänen Keisarillinen Majesteettinsa armossa määrännyt, että tähän toimikuntaan kuuluvat toi- met ovat jaettawat ensimmäisen ja toisen toimitus- kunta-osaston välillä, ja että edellisen osaston toi- met ovat nimitetyn senaatorin, kanslianenuwos J. W. Snellman'in toimitettawat, ja jälkimäisen taas senaattori ja ritari M. L. Born'in.

Kuuro-myökkäin-koulu Turussa. H. K. M. on alamaisen esityksen mukaan määrännyt, että Turun kuuro-myökkäin-kouluun pitää asetettaman kol- mas opettaja, jolla paitsi muita tarpeellisia tietoja pitää oleman tarkka taito Suomen kielessä. Mai- nitun opettajan palkio tulee olemaan 1,200 mar- kan palkka sekä huoneen-hyyryn rahaa 400 markkaa.

Alkeisopisto Oulussa. Sitten kun H. K. Majesteettinsa on määrännyt, että Oulun ylia- keiskoulu on lawennettava lukioluokkien lisäämi- sellä, on H. K. M., kun alamainen ehdotus tässä asiassa on tehty, katsonut hywäksi mää- rätä, että yllämainittuun yliaлкеiskouluun tulee kolme luokkaa lisättäväksi ja oppilaitos lutsutta- waksi Oulun alkeisopistoksi. Opetus tulee tapah- tumaan muutamissa oppi-aineissa ruotsin ja muu- tamissa taas suomen kielessä, sen mukaan kuinka kouluhallitus näkee sowliaaksi. Wiides luokka pan- naan toimeen tulewan lufulauden alusta, Syysk. 1 p:nä, sekä kuudes ja seitsemäs luokka sen mu- kaan, kuin oppilaiset alimmaisista luokista niihin muutetaan. Tuomiokapituli saapi jakaa opetuksen, opettajain välillä, siifi kuin oppilaitos on tullut täydelleen järjestetyksi. Nykyinen rehtori, maist. J. M. Kalm on tuomiokapitulilta saawa waltuu- den, Kreikan kielen lehtorin wirkaan, sekä määrä- tään vielä wastaiseksi pitämään rehtorin-wirkaa siifi-kun, kaikkien lehtori-wirkojen siioitettua, reh-

torin waali tavallisesa järjestyksessä woi tapahtua. Lehtorin wirka latinan kielessä, sekä Ranskan ja Saksan kielen opettajain wirat sioitetaan nyt kosta laillisessa järjestyksessä; muut uudet wirat tarpeen mukaan ja sen jälkeen kuin uusia luokkia tulee lisää. Niille koulun opettajille, jotka ensimmäisenä vuonna, ennenkuin kaikki uudet opettajan wirat ovat sioitettut, toimittawat opetusta myös wiidennellä luokalla, ei tule mitään erinäistä palkkiota annettawaksi. Kun Wenäjän kieli on taonnut olemasta wäkinäisenä opetus-aineena Suomen alkeisopetus-laitoksissa ja ehdotus opetustuntien jakamisesta ei siis enään ole kaikessa kohden tarkoituksen mukainen, tulee senaatti tarkemmin määräämään sekä opetusaineet uudeksa alkeisopistossa että opetus-tuntien jakamisesta.

Kuopioista. Lufion rehtorin waali tapahtui täällä tämän kuun 2 p:nä ja walittiin nyt rehtoriksi lehtori, jumaluusopin lisentiaatti J. Lampén sekä pro-rehtoriksi lehtori, maister G. Perander. (Tap.)

Yli-opisto. Toukok. 15 p:nä on jumaluusopin tiedefunta antanut jumaluusopin tohtorin arwoa ja nimitys-kirjaa seuraawille jumaluusopin lisentiaateille: jumaluusopin lehtorille Kuopion lufiossa J. G. Lampén'ille, jumaluusopin lehtorille Turun lufiossa J. A. Lindelöf'ille, Turun tuomiokapitulon wara-notariukselle M. J. Hornborg'ille ja Oluwetelin kappalaiselle, tähdistön jäsen, warakirkkoherra M. W. Ingman'ille. (S. H.)

Komiteaksi suomalaisen wirsikirjan parantamista warten on H. M. Reisari 20 päivänä viime huhtik. kutsunut: kanslianeuvoksen tohtori G. Lönnrot'in, Kemion kirkkoherran, lääninprewaatin J. G. Hedberg'in, yli-alkeiskoulun rehtorin mag. K. L. Lindström'in, dosentin toht. M. Ahlqvist'in, Ilmajoen kappalaisen mag. K. G. von Esen'in ja tuomiokapitulumen notariuksen K. M. Kiljander'in.

Sippakunnan sanomia.

(Berwoosta).

Lowisan kirkkoherran alue on armoisja päätetty jaettawaksi, niin että Klimän, Anjalan ja Strömserin (Muetsin Poh-tään) seurakunnat pääseewät eri pitäjäksi kulin. Myhijet Pappilat annetaan kirkkoherroille. Klimäteen asetetaan pitäjään-apulainen, ilman wirka-taloa, ja Strömseriin niin-ikään alituinen kirkkoherran apulainen. Lowisan kaurunni taas, joka on Bernajan pitäjään mailla, yhdistetään tähän, ja saapi emä-seurakunnan kirkkoherralta palkatun apulaisen, kappalaisen kanssa toimittamaan papis-wirkaan kuuluvat aseroimiset siellä.

Kuopioista. Konsistoriumissa 13 p. Toukokuuta. Waaliin pantuna, pitäjäs-apulaisen wirkaan Pohjäärwellä: 1) wäliaikainen saarnaaja toisen kappalaisen wirassa Nisalmella Gustaf Mellin, 2) kirkkoh. apul. Nielawedellä Johan Theodor Dahlström ja 3) kappalaisen stainen Haapajärwen kappeliassa Frans Oskar Laurin. — Kuolleet: rehtori Rajanin ala-alkeiskoulussa, F. W. Salaminus, 29 p:nä viime Huhtikuussa. — N w o n a i s e n a: rehtorin wirka Rajanin ala-alkeiskoulussa haettava 36 päivästä.

Wenäjältä.

Nyt on, 29:nä p. Huhtikuuta annetun, Keis. asetuksen kautta wahvistettu se ehdotus ruumiin-rangaistuksen poistamiseksi, josta joku aika jtte mainittiin. Tämä asetus ei vielä kerrallaan tulkunaan poista kaikki ruumiinrangaistukset, mutta kuitenkin paljo rajoittaa ja helpottaa niitä. Waimopuolet ovat tulkunaan wapaat ruumiin-rangaistuksesta, niinwos kaikki jotka ovat piirikunnan tahi muuta senkaltaista tai korkeampaa koulua läpikäyneet. Eotawäessä on satuluyöppi muutettu witsa-lyömäksi (prygel). Joka tuomitaan maanpa-koon, pakkotyöhön tahi jolta tuomitaan pois kun-

nalliset oikeudet j. n. e., sitä ei saa sen lisässi tuomita ruumiin rangaistukseen. Raippawitsainen rangaistus on enimmiten muutettu wanhuudeksi. Pakkotyö rangaistus-komppanioissa, joka ennen kesti 12 vuotta, on wähennetty 4:ksi: lyhyin aika on 1 wuosi. Laissa ennen säännetyt wanhuudet ja parannus-huoneessa olemisen aikamäärät ovat lyhen-netyt puoleksi tahi kolmanneksi osaksi.

(Cob. c.s.)

Kuulutuksia.

Sellaisille laittomuusille, illatöille ja wallattomuusille, kuin perästä mainitaan, on tässä kaupunnissa, paitsi laillista sakkoa ja wahingon-palkintoa, määrätty seuraawat uhkasakot, nimittäin:

1:o. Kaupungin karjalaitumelle laskea raawaita taikka eläimiä, ennen kuin määrätty maksu heistä on paimenelle toimitettu ja lippu häneltä lunastettu. Uhkasakko 1 rupla 50 koppeetta hopiassa, asetettu Lääninhallituksen päätöksessä, 23:tenä p. heinäkuuta 1852.

2:o. Kun kuntosuoneessa ja teaterissa seuroja ja näytelmiä pidetään, ajaa hewoilla ja ajowärkkiä owten eteen, ennen kuin niitä kutsutaan poliisi-palvelioiin tai santarmien kautta. Uhkasakko 2 rupl. hop., jaätty Maaherran päätöksellä, 13:tenä p. tammikuuta 1852. N:o 74.

3:o. Kiwenjärkeminen anpumiisen kautta kaupungin piirissä, ennen kuin Magistraatti eli Poliisi-kammari siihen luvvan on antanut. Sielletty 5:den hop. ruplan sakolla, Maaherran päätöksessä, 12:tenä heinäkuuta 1836.

4:o. Kaupungin katuloilla ja teillä kulettaa lautoja, hirsiä eli muita sellaisia pitkiä ranfoja wistikko-suormaassa, taikka muuten kuin pitkin karria laottuina kessällä, ja häntäre'en avulla talwi aikana. Uhkasakko 5 ruplaa hop., asetettu Maaherran kirjessä, 23:tenä p. joulukuuta 1839.

5:o. Kaikki illatyö kaupungin rhytimäissa, puutarhoissa ja käwelys-paikoissa, minkuin wiihen ja okien taittaminen, kuflien wewiminen, kufkaswenkkien talleminen, käwelyminen nurmella taikka muualla kuin tiepoltuja myöten, ruohon niittäminen, istuimien, lystikammarien ja aitausien pilaaminen eli järkeminen, koirien taikka eläimien laskeminen sinne, ja muu wallattomuus; kielletty Muinan rhytimäassa, 5:den ja toijissa käwely-paikoissa 10:nen hop. ruplan sakon haastolla, Maaherran päätöksessä, 1:senä p. huhtikuuta 1840, 7 tenä p. kesäkuuta 1844, 6:tenä kesäkuuta 1846 ja 12:tenä kesäk. 1852.

6:o. Aluklien ja wenheiden kiinnittäminen pitkän sillan kääpiihin eli lasti-patsaihin. Uhkasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätöksen mukaan, annettu 5:tenä p. Elokuuta 1845.

7:o. Urakkamiestä, joka kaupungin kyyti-hewoilla pitää, on, 5:den hop. ruplan uhkasakolla, kielletty tunkemaan reisuwaisille enemman hewoilla, kuin asetukset waatiwat, sekä lohtaamaan reisuwaisia järjettömällä tawalla eli loukkaawilla puheilla, Maaherran päätös, 22:tenä p. huhtikuuta 1847.

8:o. Teatterissa pelttua tupaakaa muualla kuin alaferran rawinto-suojaassa, taikka teatteriin ettaa parweensa koiria. Uhkasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätös 13:tenä p. tammikuuta 1852.

9:o. Siefan kairwaminen Nistimäellä kilempänä uuden kirkkomaan aitaan kuin wiisikymmentä kynnärää; kielletty 5:den hop. ruplan sakon haastolla, Maaherran päätöksessä, 28:tenä p. marraskuuta 1837.

10:o. Kaupungin katu-lyhtii ja niiden patsaita wahingeittaminen eli järkeminen. Uhkasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätöksen mukaan, annettu 30:tenä p. Marraskuuta 1860.

11:o. Magistraatin luvatta aitaan wanna eli muulla tawalla hallitukseensa ottaa suurempaa eli pienempää palstaa kaupungin maata. Uhkasakko 10 ruplaa hop., Maaherran päätöksessä 23:tenä p. heinäkuuta.

12:o. Luvatta laupaksi pitää wunta, mettä ja taljaa. Sielletty 10:nen hop. ruplan sakolla, Maaherran päätöksessä 13:tenä p. tammikuuta 1836.

13:o. Waromaton tulen-käyttäminen sellaisissa paikoissa, missä lautoja, haltoja eli wunta wuu-ainetta pinoissa pidetään, kielletty 10:nen hop. ruplan sakolla, Maaherran päätöksen kautta, 13:tenä p. heinäkuuta 1833.

14:o. Lääninhallituksen päätös, annettu 13:tenä p. marraskuuta 1837, asettaa 10:nen ruplaa hop. sakkoon kaupungin weto- ja ajomiehille, jos he määrättyllä ajalla ei tule warakyytiä toimittamaan, kuin poliisi eli taarasti heitä siihen työhön on läskent; taikka jos he tulewat kyydittämään huonoilla hewoilla ja ajo-taluilla.

15:o. Kalan-poikien eli wuolikaawulsen kalan kaupittaminen, josta Maaherran päätöksessä 21:senä p. Maaliskuuta 1861 on pantu 10:nen hop. ruplaa sakkoon, sekä myöjälle että ostajalle.

16:o. Sielletty 25:den hop. ruplan uhkasakon haastolla: että Uuraan salmessa alufista purtaa warapaino-lastia muu- anne kuin haminamestarilta osoitettuun paikkaan, sekä että alufista wiskata weteen hiekkaa, lastuja ja muuta rujaa, eli toisella tawalla rikkoo waisten Maaherran päätöstä, 28:tenä p.

Syyskuuta 1862., josta täydellisempää tietoa voi antaa Sammamestari, Suotšwanhin Busa.

Julistettu Wiipurin sunnuntaihuoneessa, 9 tenä p. Toukokuuta 1863.

Diagistraatin puolesta:

Robert Örn.

(3) 1

J. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia.

Med Högvederbörligt tillstånd
gifva undertecknade

Fredagen den 29 Maj

uti Societetshusets salong

CONCERT.

Program.

1. Aria ur "Friskytten" af Weber.
2. Sonate af Beethoven för Piano, 1:sta Allegro.
3. "La Zingara", Romance af Donizetti.
4. "Capriccio", af Mendelssohn för Piano.
5. a) "Nella" af Meyerbeer.
b) "Vallflickan" af Josephson.
6. Fantaisie af Thalberg för Piano.
7. "Il Baccio", Vals af Arditi.

Biljetter à 60 kop silfver säljas vid ingången.

Konserten börjas kl 7½ e. m.

Philip Jakobsson.

Ida Jakobsson.

Resp. Abonnenter å Stadsbibliotheket underrättas härmedelst att bibliotheket ifrån och med den 1 nästinstundande Juni till den 1 September kommer att hållas öppet hvarje söckne dag kl. 1—2 på dagen, men derester åter den vanliga tiden eller fr. kl. 12 till 1.

Die Verehrten Abonnenten der Stadt-Bibliothek werden benachrichtigt, daß die Bibliothek, vom 1:sten Juni bis zum 1:sten September, jeden Wochentag von 1 bis 2 Uhr offen gehalten wird.

Kesäkuun 1:stä päivästä alkain Syyskuun 1:seen päivään asti pidetään Lainakirjasto auki joka arkipäivä kello 1:hden ja 2:hden välillä, mutta sitte taas tavallisena aikana eli kello 12:sta 1:hteen asti.

J. J. Inanen.

Mindre skolbarn emottages i kost och qvarter från nästa hösttermins början till

(3) 2

C. L. Weber.

Wuokrataan.

Å Naulasaari egendom belägen 9 verst från staden uthyras öfver sommarn en välbelägen villa, innehållande: 6 rum, tambur, kök och 2 domistikrum, jemte iskällare, stall och lider, hvarom kan öfverenskommas med.

Lektor Lille.

На мызѣ Науласаари около 9 верстѣ изъ города Выборга отдается къ лѣту въ наемъ дача, заключающая въ себѣ 6 комнаты, переднюю, кухню, 2 людскія съ ледникомъ, конюшнею и сараемъ; подробности узнать у Лектора К. Лилле.

Ifrån den 1 Juni: Öfrevåningen best. af 7 rum, kök, källare och nödiga uthus för 200 rub. i året, samt nedra dito best. af 3 rum, kök och nödiga uthus hos Johan Bäckman i f. d. fästningen.

(2) 2

Myötävänä.

Lübska utsädes poteter hos

T. Tichanoffs Söner.

Sybekin siemen potattia myyvi

(6) 2

T. Tichanoffin Pojat.

Färska Ostron etc.

i nya Colonialvaruhandeln midtemot klocktornet.

(2) 1

Uti öfra våningen af Grefvinnans Stevens gård vid paradplanen försäljes ett större bokskåp till nedsatt pris.

(3) 2

Limonade gazeuse, Selters- och Sodavatten till billiga priser ifrån Hartvalls vatteninrättning hos

(3) 2

Heinr. Heitmans Enka.

Lybska utsädes Poteter hos

Hackman & C:o.

Saffan siemen potattia myyvi

(3) 2

Hackman & C:o.

Myhtävänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Walter Scott, Morfars Sagor eller Berättelser ur Skottska Historien. Tredje afdelningen. 4 m. 80 p.

Består den s. k. Förnufts-Christendomen inför en allvarlig förnufts pröfning? Populär framställning. Öfversättning från Engelskan. 80 penni.

Guds i Christo skedda uppenbarelse i köttet är en sanning, som ligger till grund för evangelii öfriga innehåll. Högmässopredikan af Gust. D. Björck. 40 p.

Wid Anjala, Romantiskt Skådespel från 1788, i fem akter. 2 m.

Handlingar rörande återbesättandet af Professionen i Historien vid Kejserliga Alexanders-Universitetet i Finland. 1 mark. (säljes till förmån för Finska skolan i Helsingfors.)

G. M. Fredmannin lauluja ja lauluja. Käytetty Suomeksi ja Suomen maahan siirrettyinä. 1:nen vihko. Hinta seitsemän: 2 markkaa. Ilman soitak. 1 m.

Moutanen, Pääleluotettava neuvo kuinka Kettuja ja Susia pyhdetään. 60 penniä.

Toht. Fr. Mik. Franzenin Kaksi Saarnaa. 32 penniä.

Carsson, Uusi heikko. Sana mahua. 16 penniä.

Martti Lutheri eli Ehyt tieto Kristinopin puhdistamisesta Paavilaisesta erhetyksestä. 20 penniä.

Myhtävänä

Mr. Salefin kirjakaupassa:

Suomal. Virsi Kirjan Vuotti-kirja ja messu (Korali-kirja.) 6 markkaa

Uitin kirjainiset. Kaunis esim. armeliaisuudesta. 20 p.

Uuden vuoden Maanurusko. 12 p.

Pieni Maalari-kirja. 16 p.

Pikku Idan työ. 20 p.

Tarina kolmesta myllärin tyttärestä. 20 p.

Nuoret pois muuttajat. 60 p.

Suostari-Welljekset. 40 p.

Min Wäns Beskrifning öfver Sin Familj. 16 p.

Den sanna vägen till det eviga lifvet. 16 p.

Om Sabbathens ohelgande. 16 p.

Hvad skall jag göra, att jag må blifva salig? 16 penni.

Höyrylaiwan kulu Wiipurin ja Kuopion välillä.

Maantainen Höyrylaiwa "Alio" tulee tulevana kesänä säännöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion väliä, käyden sekä meno- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Sawonlinnassa ja Leppävirrillä.

Lähtö-ajat tulevat olemaan:

Wiipurista josta Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopiosta josta Torstai kello 3 e. p. p. ja tulee laiwa, joka ottaa kuljettaaksensa sekä kulkioita että kuletuks-tavaraa, mutta ei ole tarkoitettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 3:den paikoilla. Wiipurissa Toukokuussa 1863

Johtolunta.

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jernångsfartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppävirta.

Afgångstiden blifver:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thorsdags förmiddag kl. 3; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragtgods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 3 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. A. Jilistuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Billiakuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postifonttoreissa

N:o 22.

Perjantaina 29 päivänä Toukokuuta.

1863.

Wiipurista.

Kun lufufausi kouluisfa näinä päiwinä loppuu, on täällä nyt wuosi-tutfinnoita melkein jofa päivä. Niin pidettiin wuosi-tutkintoa eilen ala-alkeliskou-lusfa ja Wilken koulusfa, tänä päiwänä naiswäen-koulusfa ja huomena ovat tutfinnot kaupunnin „la-wennetusfa ylä-alkeliskoulusfa." Muuten on mainit-tawa, että se uusi höyry-alus, Aljo, helluntai-maa-nantaina tuli suoraa tietä Ruotfiista täydellä lastilla Wiipuriin ja läkä heti Kuopioon. Lastina oli sillä Suomen hätääntyneille Ruotfiista lahjoitettua eloa.

Aitauk-welwollisuudesta.

II.

Otawan n:roissa 6 ja 7 olimme näyttäneet miten hiriwittawasti nykyinen aitaus-welwollisuus häwittää metsää ja miten se muutenki on maawil-jelijöille ja etenki pienen tilan isännille suuresti wahingoksi. Kumminkaan ei nykyinen aitaamisen welwollisuus suojele wiljeltyä maata. Jofainen tietää, että pahan-ilkisen „sopii nyt repiä toisen niityn-aita auki ja ajaa eläimensä siune, eikä tule hänelle siitä mitäkään edeswastauksta, jos ei ollut niin tohmi, että kutsui wieraita miehiä pahante-foansa katsomaan." Kerranki tapasimme neljä he-woista niityssä, jossa kolmen eri pitäjän miehillä oli osaa, ja jotka olivat jo 25:den hop. ruplan uhka-sakolla pakotetut pitämään aita laillisesfa woimassa, ja aita olisi wahwa. Hewoiset otettiin kiini ja laitettiin lautamiehestä hakemaan, mutta pa-haksi onneksi lautamies ei ollutkaan heti sinä iltana kotona. Kun hän seuraawana aamuna tuli ja pa-hantefoa käytiin katsomaan, oli monta syltä sen lawean niityn aita maassa ja hewoisen jälkiä sillä kohdalla kofa paljon. Dö oli kumminki ollut ihan tyhni ja aita oli siis yön hiljaisuudessa luul-tawasti mieswoimalla kaadettu ja muilla hewoijilla sillä ratsastettu edes ja takaisin aidan yli. Uija kääntyi siten 30 wirstaa siitä kaukana asuwan wie-raan pitäjän miehen syysfi, jonka aita-osa oli ku-mossa. Mutta pahan-ilkisen teoista puhumatta, niin nykyinen laki ei myöskään anna aidoille mi-tään oikeutta, jos mikä luonnonki tapaus niihin tekee wian. Yksi luminietos pellon aidan pmpä-rillä awaa paraimmanki wiljelyksen kewäellä jofai-sen eläinten laitumeksi, eikä ole silloin wiljelyksellä mitään suojellusta laissa. Kowa myrsky kesällä sekä syysyllä woipi paraan wiljapellon tehdä karja-laitumeksi, johon jofainen woipi ihan syyttä ajaa eläimensä ja sanoa: siinä ei ole laillista aita. Tuli woipi polttaa kalliin aidan poroksi ja wahin-gon lisäksi naapurin eläimet syöwät ihan edeswas-tauksetta heinät ja wiljan ennenkuin ehtii hankkia uudet aidakset ja seipäät, joita harwoin on koti-

palstoilla ja useinki tuskin kofa tilankaan omilla maille.

Kun nykyinen aitaus-welwollisuus pait sitä on vielä haitaksi paremmalle maawiljelykselle ja suoje-lee huonoa karjanhoitoa sekä kehoittaa ihmisiä pa-hantefoon ja ilkeyteen, niin luulemme lain nykyi-set määräykset tässä asiassa olewan ihan wälttä-mättömästi muutettawat. Ja millaisiksi ne, mei-dän luullen, oliswat muutettawat, siitä oli aiko-muksemme kirjoittaa, mutta ennenkuin ehdimme sen tehdä, niin eräs lähdeittäjä jo Suomettaren n:ssa 14 ja 16 ehti julkaista määräyksiä, jotka sangen wähän eroawat niistä määräyksistä, joita meki ajat-telimme esitellä. Kun kuitenkin tämä on Suomen ta-louden tärkeimpiä seikkoja, niin ei haitanne jos vielä lyhykäisestii muistutamme lukijoillemme näitä janoja määräyksiä, kehoittaen niitä, jotka näistä laweammalta tahtowat lukea, wilkasemaan tämän wuotisen Suomettaren mainittuin numeroihin. Mää-räykset uudessa aitaus-asetusfessa oliswat seuraawia:

S: 1. 1:ksi. Kaitsefoon kufin eläimensä, siipi-kar-jansa ja wuohensa niin, etteiwät pääse toisen tiluksille wahinkoa tekemään; mutta olfioon myös jofaisella walta pakottaa raja-naapuriansa missä niin hy-wäksi katsoo, ottamaan osaa aidan panossa, siinä määrässä, kuin alempana tarkemmin määrätään.

2:ksi. Jofainen talo kylässä ottakoon weronsa jälkeen osaa aidan panossa semmoisen, wieraiden niityn, nurmen, pellon tai muun wiljelyksen läpi kulkewan, tien warrella, jota tietä myöten kofa ky-län taikka jonkun yfityisenki talon karja on laitu-melle kuletettava. Tästä aitaamisen welwollisuu-desta olfioon kuitenkin se toijista kaukana olewa talo wapautettu, jonka karja tätä kufaa ei kule eikä siis tarwitse. Missä waan mahdollista on, siinä sal-littakoon kullenki etu-oikeus saada aita-osansa oman peltonsa eli niitynsä kohdalle.

3:ksi. Kylä, jolla on oikeus kulettaa eläimiänsä toisen kylän maan läwitse, saakoon kulettawan tien warrelle maata aidan alaksi, waan olfoot karjan omistajat itse welwolliset aidan panemaan, jos sitä tahtowat ja tarwitsewat.

S: 2. 1:ksi. Jos joku tahtoo rajanaapuriansa pa-nemaan raja-aitaa johonkufhun määrättyyn paikkaan, sanokoon siitä naapurilleen ja ilmoittakoon aika sekä paikka missä keskustellaan. Jos naapuri ei tule paikalle tahi eiwät sowi ehdoista, sanokoon puheen-nostaja heti naapurilleen, että hän niin paimentakoon omat eläimensä sekä myös kaikki mi-denki hänen maillansa kulkewat wieraat eläimet, et-teiwät puheen-nostajan tiluksilla mitään wahinkoa tee; ja jos puheen-nostaja itse on aidan pannut eli panee, niin katsofioon naapuri, ettei mitään elu-koita, omia eikä wieraita, hänen maapuolellansa paimentamatta kuleskele pitkin raja-aitaa, nauttien

paimennus-etua toisen aidasta. Jos keskuksellu-päimästä kolmen viikon kuluttua naapurin oma eli muiden hänen maallansa kulkewa wieras eläin'wielä puheen-nostajan tiluksilla pahaa tekee taikka paimen-tamatta kuleskelee pitkin raja-aitaa, niin on raja-naapuri welmollinen ottamaan osaa mainituksa raja-aidassa, ja kihilakunnan oikeus ratkaisuun hei-dän riitansa ja antakoon puheen-nostajalle walta seuraawana kewanä aita-osa teettää riitaweljen kustannuksella, jos hän sitä itse ei tee eikä teetä.

2:ksi. Aitaa olkoon kolmea laatua: a) tiheä ja wahwa pellon-aita, jolla taroitetaan eestä pait muita elukoita myös sikoja ja lampaita; b) har-wempi niityn-aita, jolla ei taroiteta sikoja eestä, ja c) harwa metsämaan ja laitumen aita, joka on ai'ottu waan sarwi-karjaa ja bewoisia vastaan.

3:ksi. Rumpainenki raja-naapuri tulisi ottamaan osaa raja-aidassa sikäli, mihin luokkaan hänen maansa aidan kohdalla kuuluu ja mikäli paimen-warjelus täällä kohdalla on waikata. Jos saman luokan maata ei ole aidan kummallaki puolella, niin osallisuus aidan panossa olisi se, että missä metsä-maan isäntä aittaa yhden sylen, siinä niityn omis-taja panee 2 syltä aittaa, ja pellon kohdassa met-sämaata, aittaa pellon isäntä 3 syltä kun metsä-maan omistaja aittaa yhden sylen. Jos naapurit eiwät tahdo yhtä pitkän ajan paimenetta aidan tur-wassa syöttää eläimiänsä, niin panfoon se aittaa enemmän, kuka kauvemmin eläimiänsä paimenetta syöttää sikäli, että se, joka 4 kuukautta käyttää kar-jaa, saapi jako-määräkseen $\frac{5}{14}$; kuka 3 kuukautta, se $\frac{4}{14}$; kuka 2 kuukautta, se $\frac{3}{14}$; ja kuka 1 kuukauden, se $\frac{2}{14}$. Maamittari toimittakoon näiden määräyklien mukaan aita-jako, jos rajanaapurit eiwät muuten keskenään suostu.

4:ksi. Jos kuka hywänsä tahtoo oman tahi toi-sen metsän, niityn eli pellon kohdassa tiheämpää ja wahwempaa aittaa kuin toinen on welkapää pa-nemaan, niin olkoon hänellä walta se saada, mutta hänen pitää sikäli ottaman enemmän osaa aidan panossa, mikäli hänen waatima aita on teoska kalliimpi.

5:ksi. Jos kuka rajanaapuri käyttää eläimiä syötössä ilman tarikka paimennusta pitemmän ai-kaa kuin aitaus-jaoissa on suostuttu, niin olkoon toisella osakkaalla oikeus saada uusi aitaus-jako sen kustannuksella joka rikkoi, ja saakoon rikkoja osuutta aidassa sen ajan mukaan, kuin hänen eläimensä owat paimenuksetta käyneet raja-aitaa myöten.

(Jatk.)

Omituisia matka-muistelmia.

(Jatko n:o 21.)

Wiipurissa muistutteli joku ferran, että kaasu-putkia pitäisi johdattaman kello-torniinkin, ja si-hen muuttaman walkeiset numero-taulut, joista wiisarikin yöllä edemmäksi näkyiswät, walo ollen kuin ulkomailla semmoisten tauluin tafana.

Warhain aamulla läksin Schaffhausen'ista Rhei-niä ylöspäin taas Bodensee'lle. Tämän järwen luo-teisessa pohjukassa, jossa Rhein-wirta jatkautuu, on kaupunki Konstanz. Tähän höyrylaiva seisah-tuu puoleksi tunniksi, joll'aikaa tullimiehet siinä kat-sastelewat kapineita. Me matkalaiset ennätimme vielä käwellä parilla kadulla. Tässä on ennen ollut 40,000 asukasta, ja nyt on waan 6500. Mikä siihenkin lience syynä? Wanhan aikuiset huo-neet seisowat autiaina, jota vastaan muissa kau-pungeissa on ahdinko. Paituria pititettiin, mutta tätä tehtiin höyry-koneella, joka rannalla ramusi. Tässä juhtui mieleheni, kuinka waimaloisesti tä-män juhteen sellainen työ koto-kaupunnissa käsi-voimilla käwi, kun suomalaiset puhaltaisaan las-

kettelimat wenäläisäkin peesniä, ja sitten taas muu-taman ferran, rautahamarata nuorilla kohottaen, patfasta tuumittain pohjaan ramahuttiwat. Kun kansakoulun kautta ihmiset enemmän ihmistihiiswät ja parempaan taipuisswat, niin koneet helpommin toimittaiswat tämmöisiä raskaampia töitä.

Konstanz'ista kulki höyry Romanshornin kautta $1\frac{1}{2}$ tunnissa Friedrichshafen'iin, josta rautateitse menin Württemberg'in Stuttgart-nimiseen pääkau-punkiin, ja siellä junahuoneesta poikki kadun Royal-Hotell'iin. Helteisen päivän yö oli tullut, siis käwin levolle, jättäen sammarini ikkunan auki. Maatesani oli ukosen ilma nousut, jonka leima-ussista ja näissä wuorimaissa warsin ankarasta hyrinästä sekä rankka-sateesta hawahduin ja kiireh-din ruutuja sulkemaan. Aamun raittiissa ilmassa käwin tätä wiinamäkilöillä ja ibanoilla metsikoilla ympäröityä kaunista kaupunkia katsomassa. Ru-ninkaan linnalla, jonka sisästä kuuluu olewan 365 sammaria, on suuressa puutarhassa myöskin mar-morisia muoto-kuvia ja weden suitsuttaja. Sen edessä muuttivat, suuren torin yli soitolla tullen, sotamiehet wahia. Toisen leweän kadun warrella on kirjasto-huone, jossa sanotaan olewan 300,000 nidosta, 3600 käsikirjoitusta, ja 9000 Bibliaa 80:llä eri kielessä, joista eräs kirjaston-hoitaja näytti minulle suomenkielisen ja lapinkielisenkin Bib-lian; edellinen oli painettu w. 1640. Myös Stutt-gart'issa on siwistytäväin taidoin museo, mal-lein warasto, kirkoja, ynnä muita katsottawia, joissa kaisissa, yskin ollen, en kuitenkään malttanut käydä. Sen lähestöllä on Hohenheim'in tunnettu maawiljelys- ja metsähoidon-opisto, jossa joku suo-malainenkin on oleskellut. Turhaan poliisikamma-riessa yhden tuttawan taitolaisen asunnosta tiedus-teltuani, jouduin myös tämän mäfististä pelloista ja puistikista ihananseudun läpi illaksi Heidelbergiin. Aamulla tämän kaupunnin läpi mäen järkem-mälle juurelle astuttua, palikka siellä saattajan aasinsensa, jonka matalan harmaan ja pitkäkormai-sen satuloitun eläimen selässä ratsastin ensin Mol-fencur'in rawintolaan, ja siitä ylemmäksi kuffulalle, jossa kiipejin keisarin-tuoli nimiselle toruille. Etensin täältä on häwä näkö-ala kaulaisille wuoristoille, pelto- ja niitty-maille, wiina-mäkilöille ja niiden wälitse mutkistelewalle Rheini-wirralle, sekä sille Heidelberg'in kautta juoksewalle Neckar-joelle. Saat-tajani osoitti minulle sen toisella puolella olewan metsikon, jossa ylioppilaiset, poliisin filmistä salat-tuina ja tawallisesti toweriensä wartioideissa, keski-näisiä riitoja somittaaksensa, owat kahden miekkaisilla. Milloinka Saksan ylioppilaisillakin se paha tapa lop-punee, kun wähyäpätöisistä asioista kaswoillensa saa-tuja arpia tahi naarmoja vielä pitäwät kunnian mer-keinä! Täältä metsäiseltä wuorelta palasimme toista tietä alas. Jyrkemmissä paikoissa on kiwiset por-taat. Näissä aasi punaisene pehmeine satulanensa juoksi edellämme; minä ja sen omistaja jälestä.

Toinen majatalo tuli etehemme. Sen lähellä on lampi, jossa säynäitä kaswatetaan. Yhdellä puo-lella sulua uiwat parwittain suuremmat, toisella pienemmät kalat, joita vielä pienemmillä syöte-tään. Siellä on myös juden-kaimoksi kutsuttu lähde. Tarina siitä kertoo, että eräs prinsessa muinoin wettä noutaisa, olisi susilta siinä rewitty. (?) Asem-pana on wanha linna raunioissa. Rakennus-tai-don rikkaus ja keski-ajan lujuus näkyy vielä sen jäännöksissä. Ranskalaisten sitä hajalleen ampua yrittäessä, oli osa muurista kaatunut ojaan kallion koloisena, kiwia lohkaistematta. Wiime wuosikadalla iski salama siihen, ja poltti kaiken palawaisen. Sen seiniä koristawat vielä weistetyt kumrat. Sen kellerissä nähdään mahtawan suuri tamminen tyn-nyri, johon 236 kuormaa wiiniä kuuluu sopiwan.

Tämän wieressä on puinen mies, kuwa entisestä howi-narriista, jota sanottiin hirweästi juoneen. Linnan pihasta tullaan kauniisen puu-tarhaan, jossa näytetään satoja wusia wanhan puun. Rhytti-maassa olewasta ravintohuoneesta päiväillisen saatua, kannatti aasi minut lähtöpäikalleni, jossa eräästä huoneesta kaunis moni-ääninen laulu kuului, jota saatantani sanoi kansakoulusta tulewan. Saatua luvun astua sisään, alotti ijäks opettaja juuri kirjoitus-tuntia seitsemänkymmenen 12—14 wuotisten poikain kanssa. He saivat par'ailaan käytännöllisessä elämässä kaawoina tarpeellisia aineita kirjoittaa. Opettaja sanoi heidän tähän ikään asti käywan alemmässä koulussa, sitten tässä, ja viimein 16:n ikä-wuoteen jouduttuansa vielä ylemmässä. Saksan-mailla on tietysti pakko koulun käyntiin kaikelle nuorisolle. Hän näytteli minulle heidän somia piirustus-wikboja, ja antoi kartalla osoittaa Suomenmaata.

Waan höyry-waunuin lähtö-aika oli kofta edessä, jonka tähden kiitettyä fiirehdiin niihin, ja tulin wapaupunktiin Frankfurt, Main-wirran luona. Hotellissa oli reisuwaisille muutamissa kammareissa myös wannat ruisku-saunan kanssa tarjona. Näissä yleisesti mukaisissa saapi halukas itseänsä pestä ja itseksensä olla, eikä niinkuin Suomen kylwyissä, joissa useimmalla walloista pitää oleman piika apuna, kun itse ei kehtaa tahi kysene. Jos kumminkin niissä tawallisesti pidettäisi joku ämmä, tahi niinkuin Wenäjällä miehille mies, niin olisi se siweydelle parempi. Vielä oli aika mennä teateriin. Siinä italialainen opera-seura kuwaili „tytöitärtä.“ Heidän laulunsa ja kielenä kuului ihaistuttawan kauniille. Loofissa en kuitenkaan pääsenyt paikalleni, koska frinoliinit olivat tiellä. Wastat lopulla mamfelit älysiwät owella seisojan, ja tefiwät kofteliaisesti tilaa, mutta myöhään.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Wirolahdesta 19 p. toukok. „Mistä saataa nee semmoista siementä mikä itäsi?“ on melkein ja joka ainoan isäntä-miehen puhe, kuin he koftaawat toisiaan. Todella onkin huono koftaus, kuin talonpoika raukan pelto jää kuffaisia kaswamaan paremman siemenen puutteessa. Moni on kyllä kylwänyt sitä omaa epä-ituisia siementä; waan mitä siitä tulee, se on tietämätön. Kantalaisemme kyllä rientsiwät Wirolasta lauran siemenen saantiin, mutta niitäkään eiwät sano tarffa-ituisiksi. Suwikyhwön puuhaasta juohuu mieleeni kertoa, että eräässä kylässä täällä oli talonpoika niin ahkeraassa pelto työssänsä, ettei muistanutkaan Helatorstain olewankaan viime torstaina, jolloin laittoi wä-fensä töihin ja itse meni tawallisuuutta warhemmin hyräillen pellolleen, jossa rauhallisesti tefi työtään, noin murkina-päiwiin asti. Waimonsa kotona ollessa juohui toki mieleen mennä naapuriansa lat-somaan, jossa hawaitti suureksi häpeäksseen pidettävän ja pyhitettävän pyhää. Kotiinsa tultua rientsi hän siis miehensä tykö, ja huusi: „herra Jumala, joutu pois, tänäpäiwänä on Helatorstai, muut owat jo kirjossa!“ Semmoista tuhmuutta on seassamme, ettei edes sen werran tiedetä milloin on pyhä milloin arki. — Ulkoista olemme kuulleet tänä fewänä jo kaffi kertaa: ensimmäiseksi 12 p. ja toisen kerran 14 p. tätä kuuta. Kulkewia jäitä, jotka owat tehneet tuntuwia wahingoita merellä purjehtioille, on tänäkin päiwänä vielä meri-liikkeelle wastuksena. Sulloista käfemme ääntä saimme kuulla 6 p. tätä k., jolloin näimme foto-linnun, pääskys-fenkin, terwehtien maataamme.

J. Ah-n.

Ulkomailta.

Sota-asioista ulkomailta ei saada muuta sanoa, kun että ne owat vielä entisellä kannallaan.

Yksityisiä ilmoituksia.

Med Högvederbörligt tillstånd
gifwa undertecknade
Fredagen den 29 Maj
uti Societetshusets salong
CONCERT.

Program.

1. Aria ur "Friskyttan" af Weber.
2. Sonate af Beethoven för Piano. 1:sta Allegro.
3. "La Zingara". Romance af Donizetti.
4. "Capriccio", af Mendelssohn för Piano.
5. a) "Nella" af Meyerbeer.
b) "Valllickan" af Josephson.
6. Fantaisie af Thalberg för Piano.
7. "Il Baccio", Vals af Arditi.

Biljetter à 60 kop silfver säljas vid ingången.

Konserten börjas kl 7¹/₂ e. m.

Philip Jakobsson.

Ida Jakobsson.

Wiipurin Biblia-seura pitää wuosi-juhlan sa tulewana lauwantaina 30 päiw. tätä kuuta kello 3 jäl. puol. päiw. Suomen kirjossa, ja kutsuu tämän kautta kunnioitettawan yleisön tälle juhalle, jossa sekä saarnataan että Seuran wuosi-kertomus julkaistaan. Juhlan lopetettua, kootaan myös kollektia seuran awuksi P. Raamat. ostamiseksi köyhälle rahwalle. Wiipurissa 28 p. Toukokuuta 1863.

Räskestä

D. W. Segerwärd.
Seuran Sulka-herra.

Tiistaina 9:tenä päiwänä kesaikuuta kello 4 jälkeen p. p. pidetään Maaseolan maawiljelys-koulun oppilaiden kanssa tie-tois-opillinen tutkinto.

(3) 1

Resp Abonnenter å Stadsbibliotheket underrättas härmedelst att bibliotheket ifrån och med den 1 nästinstundande Juni till den 1 September kommer att hållas öppet hvarje söckne dag kl. 1—2 på dagen, men derefter åter den vanliga tiden eller fr. kl. 12 till 1.

Die Verehrten Abonnenten der Stadt-Bibliothek werden benachrichtigt, daß die Bibliothek, vom 1:sten Juni bis zum 1:sten September, jeden Wochentag von 1 bis 2 Uhr offen gehalten wird.

J. Innanen.

Uti A. Falcks bokhandel

kan prenumereras på följande: (utgifna i Stockholm.)

Månads Rosen, Illustrerad Familjebok. innehållande nyttig och nöjsam lektyr af rikt omvexlade innehåll, såsom den lifegna af G. Cleves och en stor artad skildring af karakterer, sådana, som Peter den 1:sta, Katharina den 1:sta, Menschikoff m. fl jemte skildring af Garibalds lif m. m. Dessa utkomma, för hela året, i 16 heften à 30 k. p.r. heft. med 6:te och sista heftet medföljer i gratis premie en stor lithograferad planche och fins 6 olika sorter att väljas. Obs. 1:ta heftet är att påses.

Berlen, Deutsche Original-Novellen nebst Übersetzungen der besten Schriftsteller des Auslandes Berlin bei Sacco. Es erscheinen von dieser Zeitschrift 12 illustrierte Lieferungen à 30 kop. jährlich, wovon die 1:te Lieferung zur Einsicht vorliegt.

Kupittaaan Wesiparannus-laitos Turussa.

P. Senrifin terweys-lähde.

Se hywä maine ja luottamus, jonka tämä kylpy-laitos h:ra arkiaterin ja tähtimiehen G. J. Bonendorffin johdattaessa on saanut ja siitä seuraawa jokawuotinen kylpy-wierasten lisääntyminen, on lehottanut kylpyhuone-yhtiöä sekä awaroimmaan huoneet, että toimittamaan uisamman ajanmukaisen parannuksen, joita wuotisesti lisääntynyt harjantuminen ja keinollisesti käytetyn wesi-lääkityksen hywät waikutukset owat maattineet. Niille jotka jo ennen Kupittaaan paikat ja tawat tuntewat, saamme sanoa, että tänä talwena on nais-wäen puolella rakettu lisa-riwi sekä uisampi höyry-saappi mies-samoin

kuin naiswäen puolella; wettä imee uusi höyry-kone, joka kelpo-tavalla huoventaa kylpy-saantia.

Raajarikoille, rammoille ja muille kowin sairaille, jotka eiwät festä kylpy-laitoksen ja lähinten kaupunki-asuntoin välillä käymistä, on 10 asuntuhuonetta kylpy-huoneen lähellä valmistettu. Uusi ja soma ravintola rakennetaan, josta kokuu-
tuullisella hinnalla kaikkina aikoina saadaan helvollista ravintoa

Kylpy-laitoksen lähellä on vuorotuita huoneita niille, jotka niitä haluavat; tästä saadaan kirjallisia tietoja johtokunnalta.

Kupittaan puiston edessä olewa entinen hewos-tori tulee ojitettavaksi, tasoitettavaksi ja istutettavaksi käytävään lewit-
tämiseksi.

Kaksi uutta pikasesti kulkewaa höyry-wenettä, jotka samoin kuin Kupittaan rakennuksetkin tulewat valmiiksi kovan ensi-päivänä, kuljettawat kaupungin ympäristöllä meren puoleen, joten siis sopii merimedessäkin kylvää. Joka wiikko Tuholmaan, Helsinkiin, Pietariin ja Ouluun sekä niitten väliin kaupunkeihin Suomen ja Pohjan lahden rannoilla kulkewat höyry-laitat toimittawat Turulle köykäsen ja luonnikkaan yhteyden foto- ja ulkomaan välillä.

Paitos awataan kesäkuun 1 p. tänä vuonna ja kylpemistä pitkitetään siihen asti kuin ilmat myöden antawat; toimittawa on että ne, joitten sairauden parantaminen ottaa pidemmän ajan, tulisiwat mitä warhemmin.

Lääkitys-hoitoa pitää wast'edeskin herra arkiateri, rohwes-fori ja tähtimies E. J. Borsdorff, saman ohjeen mukaan kuin kymmentenä edelliselläkin vuonna, eli niin-tawoin että ynnä west-lääkityksen kanssa milloinka waan tarwitaan, käytetään rohtolain lääkkeitä. Ne sairaudet joita niin-tawoin west-varantaa, owat seuraawat: liude-järky, koku-tauti ja yleinen liude-heikkous, pitkällöisen taudin perästä tulewa jäntein heikkous, pitkällöinen jännehtiminen, kaikenlaiset säilöstyshaudit olfoon ne lihossa tai jäsenissä, ja niistä tulewa jäsenten liikkuttamisen vaikeus, rampaus, jonka syyn ei ole selkeä-tyimen kiihtuminen, muutama sairaus joka tulee maffian, pernan tai munuisten turvotumisesta, walfowenitus, kokuun siirtyminen ja raju weren-wuonti, kuukautisen juoksun pysähtyminen, koku-yskä ja siitä tulewa hedelmättömyys, monentapaisia pitkällöisiä henkitys-konein kitumisia: keuhko-tauti, joka ei vielä ole märkää ruvennut purkamaan, pitkällöinen yskä, rinta ja sydän-repun westtautia, waalehtumista, keriupia ja pahantapaisia pufamia ja muita rissa-wifeja, muutamia pinta-westtautia, kuppaa, muutamaa wanhempaa ja pahempaaakin kuppaa, jonka parantamiseksi ennen on käytetty elävää hepiä, jota paitti west tekee iki-hywää jostakin tuimasta taudista päästyä mutta vielä ollessa heikko, wilu-tautia ja monioita muita kitumisia vastaan.

Kaufana asuwat sairaut, jotka haluawat kuulla west-lääkityksen sopimaisuutta tautiansa vastaan, lähettäkoot mitä pikemmin kertomukset sairaudestaan, joissa ilmoittakoot taudin kaikki kujeet ja sen ensi alun, kuin myös minkä ikuinen se muuton nyhy-aikoina on, sekä milläillä eli siitä ennen. Myöski ilmoitettakoon sairaan ikä ja mitä muita arianhaareja oli si sen selwittämiseksi jowellaita. Kirjeet lähetetään herra arkiateri ja tähtimiehelle Borsdorffille, jonka ajunto touke-kuun loppuun asti on Helsinki. Sairauden kertomukset pitää olla tehdyt, joko saksaksi tai ruotsiksi.

Turusta, helmikuussa 1863.

Johtokunta.

Pudonnut:

Emellan Poliskammaren och paradplan den 21 Maji förlorades en äldre Fem Rubels sedel och om någon rätt-sinnig hittat den vare god allmänna densamma emot hederlig wedergällning å detta blads tryckeri.

Löydetty.

En guld Brosch, är hittad för en längre tid vid Hotoka gästgifveri. Närmare meddelande hos

Joh. Ettinger

Guld och Silfver arb.

Wuokrataan.

Å grefve Tolstois egendom 5 verst från staden uthyres öfver sommaren 3 rum och kök med eller utan möbel. Å samma ställe försäljes äfven utmärkt goda potä-
ter till 3½ rub. tunnan.

(3) 1

IFrån d. 1:sta Juni, 3 rum vid stora gatan inom f. d. fästningen. Efterfrågan kan ske hos fru Reikelin i Beckmanska stenhuset vid Finska kyrkan. Uppassning kan fås å stället.

Myötäänä.

En fem veckors gammal tjurkalf af Ayrehire rase å Naulasaari egendom i Wiborgs socken.

Nyiligen inkommen

Schweitzer

Holländsk och

Eidamer Ost hos

(3) 1

W. Neustroeff.

Myytävänä kaikissa Suomenmaan kirjakaupoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa. (J. W. Villja ja Rumpp. kirjakaupantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Zionin oikea funingas. N:o 1

Jumalan waltakunta ei ole puheessa, waan woinassa. N:o 2.

Kristillisiä lauluja, wiesattawia Kirkkowirten noteilla. N:o 3.

Synnistä Pyhää Henkeä vastaan N:o 4.

Kristillisiä lauluja, wiesattawia sekä Wirsi-kirjan että omilla noteilla. N:o 5

Salullisen Miikki Lapsen wiisi wirttä. N:o 6.

Kristityn ahdistuksesta. Saarna neljäntenä sunnuntaina Eop-piaisesta. N:o 7.

Kaksi uutta Hengellistä wirttä. N:o 8.

Kuin yksi kirja sisältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Höyrylaivain Liike.

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

afgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags morgon kl 9 ½.

Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4.

H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

afgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 ½.

Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.

H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.

Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.

H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. C. CONRADI,

afgåriffrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag

Åbo Helsingfors Onsdag.

Helsingfors Wiborg Torsdag.

Wiborg S:t P:burg Fredags

S:t P:burg Wiborg Tisdag.

Wiborg H:fors Onsdag.

Helsingfors Åbo Torsdag.

Åbo Stockholm Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-toiret.

Ångslupen PONTUS

kommer tills vidare, att afgå alla söknedagar från Wiborg till Trångsund kl. 8 f. m. och kl. 4 eft. m. fr. Wiborg till Juustila kl. 7 om afton, fr. Trångsund till Wiborg kl. 10 f. m. och 3½ eft. m. men om Lördagarne kl. 6 eft. m., fr. Juustila till Wiborg kl. 6 om morgonen, alla dagar i veckan utom om Måndagarne.

Om söndags eftermiddagarne kommer Pontus att göra lusturer från Wiborg till Juustila eller Trångsund, men kan äfven förhyras för söndagarne, om derom aftalas före kl. 11 om Thorsdags förmiddagarne med

Hackman & C:o.

Wiipurissa, M. A. Jiliasuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 22.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 29 (17) Toukokuuta.

London	36 ¹¹ / ₁₆ , 15 ¹⁵ / ₁₆
Amsterdam	179 ¹ / ₂ , 5 ³ / ₄
Hamburg	32 ³ / ₈ , 15 ¹⁵ / ₁₆
Paris	384, 385 ¹ / ₂

Wiipurista.

„Sodan uhkaufset,” sanoo Helsingin Uutiset, n:o 34, „pysyvät vielä ylinnä keskuustelu-aineena. Wälistä kallistuu asia rauhaanpäin, wälistä taas kuulun sotaiselta enemmän kuin milloinkaan. Utkomaan sanomalehdet tulewat mustina ja soastuina tänne. Erittäinkin käytetään ruotsalaisiin sanomiin runsaasti painomustetta. — Sotawarustuksista puhutaan paljon. Kenraali-kwernerin lähtö Pietariin luullaan olevan jossakin yhdistyksessä sotawarustusten kanssa. Puhe on panna toimeen 10,000 miehen suuruinen sotamiehistö-osasto, johon kuului paitsi kaartin pataljoonaa, myös ne yhdeksän Suomen jaettua ruotu-pataljoonaa, joidenka kunkin lukumäärä korotettaisiin 1,000 mieheen.” Wiipurin seuduille seisomaan odotetaan tänne näinä päiwinä noin 4000 miestä Venäjän sotawäkeä ja Uuraan salmen luo rakennetaan tykki-warustuksia.

— Wiipurin Suom. Kirjall. Seuran kokouksessa viime perjantaina, 29:s Toukokuuta, sai Wilken koulun johdattaja, h:ra J. W. Murman, omaista anomuksestaan ja eron wirastansa, luettuna tulewan Eyskuun 1:stä päivästä, jontähden mainittu Wilken koulun johdattajan wirka, jota seuraa wuotuisesti palkkana 2400 markkaa ja lisäksi vielä 600 markkaa koulu-huonein siivoomista ja lämmitämisistä warten, päätettiin julistaa haettawaksi 56 päivän kuluessa, luettu mainitusta Seuran kokouspäivästä ollen hakemus-kirjat lähetettävät kirjallisuus-seuralle. — Kun Seura ei kansionut Wilken koulun toista luokkaa vielä tarwittawan, niin kaikki koulun entiset oppilaat, kolme wuotta koulussa oltuaan, saivat erolirjan koulusta, jontähden ihan uusia ja alkawia poikia nyt tulewana syksynä tulee koulun otettawaksi, ja niiden seassa myös kaksi wapaa-oppilasta, toinen Wiipurin ja toinen Lapweden pitäjältä, joille koulu kustantaa ruu'an, waatteet ja kirjat. Julistuksella kirjoissa sekä paikkakunnan sanomalehdessä on wanhempia lehoitettawa laittamaan poikiaan Wilken koulun 1:nä p. tulemaa Eyskuuta ja kuka lastansa wapaa-oppilaaksi tahtoo, hän sitä ennen jo ajoissa ilmoittakoon sen aikomuksen Lapweden tai Wiipurin seurakuntien kirkkoherroille. Ehtona päästä koulun on, että poika on täyttänyt yhdeksän wuotta ja osaa wälttämästi lukea kirjaa sisältä sekä pienen katkesmuksen ulkoa. Jäseniksi Wilken koulun toimikuntaan, jossa mainitut kirkkoherrat ovat toinen esimiehenä toinen wara-esimiehenä, wälittiin lakmannin lautamies Juh. Mansikka Wiipurista ja lautamies Juhana Orjõnpoika Taskula Lapweden pitäjältä sekä kirjallisuus-seuran jäseniä h:rat: asessori M. Lawonius, howioikeuden si-

teeri M. Alopæus, konsuli W. Hackman, tohtori S. R. Gorander, wara-tuomarit F. Th. Mechelin ja N. K. Hornborg, wara-maakamreeri E. Olsoni, wara-kirkkoherra Adolf Melander, herra Joel Sundén, opettaja Jaf. Innanen, kauppa-konttorista R. Wallenius ja suntio Pullinen.

Aitaukswelwollisuudesta.

(Loppu n:o 22.)

6:ksi. Mitä rajanaapurien paimennuksesta ja aitaukswelwollisuudesta on sanottu, se on myös lampuotein ja torpparien kaikin puolin seurattawa heidän keskenänsä sekä myös kyläläisiä ja isäntää suhteeseen.

7:ksi. Jos isännän, lampuodin tahi torpparin luwalla lois-ihminen saapi käyttää eläimiänsä tilan laiturilla, wastatkoon luwan antaja näistä eläimistä, niinkuin omistansa. Kuitenki palkitkoon lampuoti, torppari sekä loisi ensi kädessä wahingon, jos eläimensä mitä wahinkoa tekewät; mutta jos wahinkoa useamman kerran näin tapahtuu, luetaan se maan-omistajan wiaksi ja hän aitaukswelwollisuuteen syylliseksi.

8:ksi. Mitä rajanaapurit aidan jaosta ja panosta keskenänsä suostuwat ja sopiwa, sillä olkoon lain woima. Jos kuka tahtoo tätä sowintoa samote kuin maamittarinki tekemää aitauk-jakoa särkää, sanokoon siitä toisille osakkaille ennen kokuun loppua ja sitte seuraawan Marraskuun 1:stä päivästä lukein wiiden wuoden perästä se aitauk-sowinto sekä joko raukee, jos kihlakunnan oikeus ei toisin määrää; kumminki pitääkoon kunkin vielä näinä wiitenä wäli-wuotena aita-osansa laillisessa woi-
massa.

9:ksi. Jos isäntä huolimattoman torpparinsa tähden on joutunut aitaukswelwollisuuteen, mutta se torppari joutuu pois ja torppa autioiksi, ilmoittakoon isäntä naapurilleen, ettei hän enää tarwitse aita, ja olkoon hän sitte wiiden wuoden perästä tästä aidasta wapaa, ellei oikeus muista syistä pakota häntä aita woi-
massa pitämään.

10:ksi. Jos kuka ei pane aita-osansa tahi laskee sen lamaantumaa eikä tottele naapurin muistutusta, olkoon asianomaisella naapurilla oikeus, tarpeen waatien, panettaa laiminlyöjän kustannuksella aita reilaan, ja laiminlyöjä palkitkoon, jos eläin mainitun syyn tähden minä wahingon on tehnyt. Mutta jos eläin särkee welwollisen aidan ja siten pääsee wahinkoa tekemään, olkoon eläimen omistaja welwollinen heti forjaamaan aita ja palkitsemaan wahinko.

11:ksi. Aidan turmelemisen asiassa on seurattawa Lak. K. 5: 8.

S: 3. 1:ksi. Kenen naapurin luontokappale, siipi-eläin, wuohi eli muu, luwatta tawataan toisen maalla, joka ei ole aidassa, hän ensi kerralla palkitkoon wahingon ja maksakoon kaikki kulungit; toisella kerralla wetäkään hän kaiken sen lisäksi sakkoa puoli markkaa josaiselta eläimeltä; jos useam-

man ferran eläin tavataan toisen maalla, wetä-
köön eläimen isäntä: tämän sikon kahdenkertaisesti.

2:ksi. Kenen naapurin luontofappale, siipi-eläin,
wuohi eli muu, tavataan toisen maalla, joka on
kelvollisessa aidassa, hän maksagoon wahinko ja
kaikki kulungit ja saagoon ensi ferralla salkoa yh-
den markan jokaiselta eläimeltä; toisella ferralla ol-
foon salko kahdenkertainen ja kolmannella sekä use-
ammalla ferralla kolmenkertainen.

3:ksi. Jos naapurit ovat sowingneet käyttämään
eläimiänsä sekaisin yhteisellä laitumella, waan joku
heistä tahtoo sowingnosta luopua, sanokoon siitä
toisille osamiehille ennen Marraskuun 1:stä päi-
wää, ja jos sitte seuraavana kesänä toisen eläin
tavataan hänen mailleen, olkoon eläimen omistaja
edeswastauksen alainen.

4:ksi. Kusfaki tapauksessa olkoot mainitut sikit
kassinkertaisia, jos kenen hywänsä muun, kuin naa-
purin, eläin tavataan eli luwatta paimennetaan
wieraalla, aidatulla tahi aitaamattomalla maalla,
ja palkittkoon eläimen omistaja wahingon sekä kus-
tannukset.

5:ksi. Jos naapurin eläin jollaki tapaturmai-
sella tavalla eli syystä, jota hän ei mitenkään tain-
nut estää, pääsee toisen maalle, waikka paimennus
oli tarffa ja warusa, niin häntä ei sikoteta, waan
maksagoon hän ainoastaan wahingon ja kustan-
nukset.

6:ksi. Raf. Kaaren 9: 1, 2, 4 sopii käyttää
luwattomasti kuleskelewan eläimen ottamisesta ta-
kamarikkoon, kuitenkin sillä lisäyksellä, että kiini otettu
eläin on myytävä julkisessa huutokaupassa, jos
sen omistaja ei pane takausta kaiken kulungin, salk-
kojen ja wahingon suorittamisesta eikä itse niitä
maksaa, niin myös jos eläin ei anna siitä hyötyä
kuin sen ruokkiminen ja hoito maksaa. Kuitenki
on semmoisesta kiini otetusta eläimestä sekä huu-
tokaupasta ilmoitus ensin julistettava paikkakun-
nan sanomalehdessä ja kirkoissa.

Pienempiä eroituksia Suomettaren lähettäjän esi-
tyksistä mainitsematta, emme voi kohtuulliseksi kat-
soa, että toisista laukana olewa talo, joka oman-
takeisesti saapi kustantaa itsellensä eri karjatien,
kumminki olisi welwoitettu ottamaan osaa koko ky-
län karjatien aitaamisessa, ja olemme siis (§ 1.
2:ksi) häntä siitä wapaaksi esitelleet. Sitä vastaan
katsoimme (§ 2. 1:ksi) kunni maan-omistajan ole-
wan welwapää raja-aidan tekoon, jos hän sallii
wieraita eläimiä hänen mailleen paimennuksesta
kulkemassa ja syömässä. — Suomettaren lähettäjä
tahtoo maamittarin tekemää aitaus-jakoa kestävään
50 vuotta rikkomattomana, mutta sowingnolla teh-
tyä samallaisista jakoa kestävään waan wiisi wuo-
ta. Eiköhän noilla pitäisi olla jama laki, koska
ne yhtä lailliset ovat? Ja koska asetuksen tarvoi-
tus on totuttaa paimentamiseen ja metsän säästä-
miseen sekä parempaan maawiljelykseen ja karjan
hoitoon, niin katsoimme 50 vuotta kowiin pitkäksi
esteeksi, jos kuka jo siitä ennen ymmärtää aidan
häwittämistä itsellensä hyötyä olewan elikkä pa-
rannetun ja lawennetun wiljelyksen tähden tahtoo
raja-aitaa toisellensikin kohdalle ja siis uutta aita-
jakoa. Myös on kirkollisuuden oikeus, joka riidan
nousteissa woipi päättää, jos kohtuus ja oikeus
waatii wanhaa eli uutta jakoa. Suomettaren lä-
hettäjä tosin antaa lupaa lawentaa wiljelystä myös
rajamailla, mutta pakottaa wiljelyksen parantajaa
kustantamaan raja-aidat omalla kustannuksellaan,
eikä siihenkään anna lupaa ennenkuin wiiden wuo-
den perästä siitä, kuin naapurille on tästä aiwo-
tusta ihan oman maan wiljelemisestä sanottu. Ko-
wa mielestämme on, että se, kuka tahtoo maawil-
jelystänsä parantaa ja lawentaa, ei siitä saa tehdä,
jos ei hän metsää toisien hyödyksi menetä ja häis-

kaa. Sentähden olemme (§ 2. 8:ksi) esitelleet niin
sowingnolla kuin maamittarin ki kautta tehtyä aitaus-
jakoa kestävään rikkomattomana ainoastaan wiisi
vuotta vielä edelleen siitä päivästä, jolloin joku
naapuri tahtoo sitä särkää. — Jos naapurit ovat
sowingneet käyttämään eläimiänsä yhteisellä laitu-
mella, mutta joku naapuri tahtoo luopua sellaisesta
sowingnosta ja sanoo siitä toisille, niin Suometta-
ren lähettäjä waatii tätä sanomista heti seuratta-
waksi; mutta mistäpä ne muut naapurit niin heti
saawat aitoja mailleen eli paimenia karjalleen!
Sentähden olemme me (§ 3. 3:ksi) esitelleet tätä
sanomista ja luopumista seurattawaksi wasta tule-
wana kesänä.

A. G. G.

Lausun woima.

(Salko n:sta 21.)

Kolmas kohtaus.

Entiset. Mehtola.

Mehtola. (Keskeyttäen edellisen puhetta, kiivaasti
talonpojille) Teitä hywät kyläläiseni pyydän nyt
ensiksi wiipymään täällä, niinkuin todistajoina mitä
nyt tässä saatte nähdä ja kuulla! . . . (astuu rai-
wokkaasti Wainon eteen) Onko tosi, mitä Orjo minulle
jutteli, että sinä Waino, rehellisten vanhempain
lapsi, olet sallinut tämän outo miehen rakastaa si-
nua, waikka tiesit lupauksestasi toiselle? . . . Olet
waitti . . . Tunnusta siis rikokseksi ja häpeä! . . .

Waino. Häpeä olisi ollut jos Orjon olisiin ot-
tanut, tietäen rakastawani toista. Olisin aiko-
mukseni ilmoittaa hänelle kaikki. Waan näen nyt
että hän on tiedustellut salaisuuteni ja myös ilmoit-
tanut teille isä . . .

Mehtola. (kowaa) Haastat rohkeasti, tyttö,
mutta min' olen isäs ja tunnen isän wallan! . . .
Minun tyttäreni ei koskaan saa mennä naimiseen
juoksulaisen kanssa, joka toiwoo elämänsä äänillä
ja runoilla! . . . Tämän miehen kanssa, joka on
sen entisen orjan poika ja siltäkin raukalta isältä
hyljätty! . . . Naimiseen freekan uskoon kuuluvan
weittikan kanssa! . . .

Waska. Häwäise minua mieltäsi myöten . . .
Häwäise minua mieluisesti, wanhus! Harmaat
hiukset pyytävät anteeksi . . . Häwäise minua,
mutta kuulespa . . . älä häwäise isääni, äläkä
uskooni! . . .

Mehtola. Sinulle, halpa-sukuinen, ei minulla
ole mitään sanomista . . . Mutta tyttäreni tule,
ennen kuin ajan sinut huoneistani, lannistumaan
isällisen wallan alle! . . . Lankee polwilles, lifa,
ja tunnusta, että pahat enkelit sinut riwasi! Lu-
paa, että rakkautesi on palaawa Orjolle! . . . Lan-
kee polwilles! . . .

Waino. (itkein) Jos rakkaus on synti, lankeen
polwilleni teidän eteenne, isä . . . mutta, antaa
rakkauteni Orjolle . . . sitä en taida luwata . . .

Mehtola. (kiwaastuksessa lannistaa Wainon laattialle,
huutaen) Sano, ettäs olet Orjon!!

Waska. (juosten heidän wäliin, nostaa yhdellä kädellä
Wainon ylös ja toisella painaa Mehtolaa maahan) Halpa-sukuinen on musertawa ylpeytes! Koskas et
anna minulle tytärtäsi, on kuitenkin Runo-Waska
mies hänet ottamaan! . . .

Mehtola. (Waskan häntä lannistaessa) ai, ai, ai!
auttakaa, auttakaa minua! (koettelee nousta ylös) Ai,
ai, ai! (talonpojat auttavat häntä. Waska, ottaen Wainon
syliinsä, juoksee ulos eikien puolista ovesta)

Meljas kohtaus.

Talonpojat. Mehtola.

Mehtola. (pidellen ruumistaan) Voi, voi, voi!
tuo ryöwäri, tuo riwattul voi, voi!

Talonpoika. Jo minä sitä aawistin, isäntä!

Toinen talonpoika. Kyllä mä jo arvasin hänen wehkeet!

Mehtola. Voi tunnoton konna! . . . mutta missä on hän? mihin meni hän? . . .

Talonpoika. Hän meni ulos!

Toinen talonpoika. Ja Wainon otti hän kansansa!

Mehtola. (hätätyhneenä) Ulos? . . . Wainon . . . kansansa? . . . Voi minua onneton! . . . Hän on siis ryövännyt tyttäreni, ryövännyt Wainonit! . . . Voi mitä hirmuista wäkiwaltaa! . . . mutta älkää nyt seisko, älkää olko kuin firkošsal . . . joutukaa toki häntä takaa, joutukaa hywät . . . (testehtetään).

Wiides kohtaus.

Palwelia. Mehtola. Talonpojat.

Palwelia. (juosten siä-huoneesta): Willi henkifö nyt on liikkeessä eli onko täällä tuli irti, kuin Wasfa tuolla pitkin peltoa, kana fainalossa, metsään lausasi? . . . (Mehtolalle) Mikä Herran tähden teille on tullut, isäntä? . . .

Mehtola. Ja sinä vielä täällä! . . . Voi tunnoton, kuin et rientänyt häntä takaa! Missä on hän? . . . Mihin hän meni? . . .

Palwelia. Minäkö häntä takaa? . . . hm, ei isäntä kulta! en minä ole ennenkään poikien pe-
rässä juossut! . . . en tofikaan . . .

Mehtola. Tunnoton! . . . waistaa kuin fysyn! missä? mihin? . . .

Palwelia. Voi hywä isäntä! tuolla pelkolla, tuolla! sanoinhan jo . . . mutta mitä on hän tehnyt? . . .

Mehtola. Etös tiedä! Hän on ryövännyt tyttäreni! mutta mene nyt! joutu sulkelaan, ja kääse muitakin kansiasi!

Palwelia. Mihin sitte? . . .

Mehtola. Voi sinua hakopää! etsimään, ajamaan häntä takaa! . . . (Palwelia menee.)

Kuudes kohtaus.

Mehtola. Talonpojat.

Mehtola. (aristellen ruumistaan, hätätyhneenä) Mitä nyt pitää tekemäni, sanokaa? . . . ai, ai!

Talonpoika. Ajaa häntä takaa!

Toinen talonpoika. Mutta, jos ei se onnistuisi?

Mehtola. Onnistun kylläkin! . . . mutta annas olla . . . minä tiedän keinon, oikean hywän keinon! . . . Minä menen Nimiemielle ilmoittamaan . . . hänen täytyy lähteä kansjani ajamaan jaitia sen roiston perään . . . maksakoon se minulle mitä hywänsä! . . .

Talonpoika. Minä ajattelin juuri sitä samaa.

Mehtola: No joutukaamme siis! . . . (walmitaitsewat menemään) Kyllä mä teidänki waiwanne pal-
fitsen! . . . (menewät kaitfi oikean puolisesta owesta).
(Jatk.)

Kuulutuksia.

Enligt hit ingången anmälan, kommer den här i staden förlagda militär att å anvist ställe på glacisen uti Wiborgska förstaden verkställa målskjutning, under pågåendet hwaraf en röd flagga finnes upphissad å den derinvid belintliga fästnings vällen. Och jemte det sådant härigenom tillkännagifwes, åtvarnas allmänheten att de tider, då flaggan är synlig å vällen eller målskjutningen försiggår, icke vistas i granskapet af målskjutningsstället, eller färdas med båt å viken i närheten deraf. Wiborgs Landskansli, den 23 Maj 1863.

B. INDRENIUS.

Bernhard Broman.

Kuten on tänne ilmoitettu, tulee tässä kaupunkiessa olewainen sotawäki määräyillä paikalla Wiipurin esikaupungin lat-
silla ampumaan pilkkaan eli maaliin; Ampumisen ajalla wiritetään punanen lippu läheiselle linnoitus wälikkele; josta tä-
män kautta tieto annetaan, waroitussella yleisölle, lipun nä-

kywiin pantua, oleksimasta ampuma-paikan seuduilla sekä we-
neellä kuseksimasta sen läheisellä lahdella. Wiipurin Maan-
kanseliessa, 23 p. Toukokuuta 1863.

B. Indrenius.

Bernhard Broman.

N:o 2186.

Suomentanut: E. Olsoni.

Sedan hos Magistraten blifvit ansökt om inlösen af staden tillhöriga tomten N:o 56 i Pantsarlaks stads del, så kommer samma tomt att försälas å offentlig auktion inför Magistraten å Rådhuset Onsdagen den 3 instundande Juni kl. 11 f. m hvarom hugade spekulanter underrät-
tas. Wiborgs Rådhus, den 23 Maj 1863.

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Till vederbörande delägares uti städernas allmänna brandstods-bolag kännedom och efterrättelse varder härigenom kungjort: att såvida behållningen uti kassans reservfond icke uppgår till det belopp, motsvarande 2 procent af ansvarssumman, som densamma enligt regle-
mentet af den 26 november 1861 minst bör utgöra samt med anledning af den brand, som natten emot den 8 in-
nevarande maj timat uti Helsingfors stad, har Direktionen, på grund af §§ 16 och 49 i reglementet förordnat, att ett års extra afgift skall påföras alla dem, hvilka då nämnde brandskada inträffade, voro delägare i bolaget och tillika till uppbörd utskrifvit denna extra afgift, att in-
betalas före den 15 nästinstundande september, vid äf-
ventyr, om sådant försummas, att afgiften kommer med 10 procents förhöjning att genom utmätning hos den för-
sumlige uttagas.

Jemte det Direktionen förty uppmänsar samtliga betal-
ningsskyldige att, till undgående af dylik olägenhet, sitt ifrågavarande åliggande inom utsatt tid fullgöra, medde-
las till underrättelse: att för försäkrade egendomar, be-
lägna i Helsingfors eller inom dess agentur, inbetalas af-
giften omedelbarligen till Direktionens kassör, men för försäkringar uti öfriga städer samt på landet kan den er-
läggas antingen till Direktionen eller och till bolagets agent, som i hvarje stad finnes tillsatt, i hvilket afseende behöriga debetsedlar komma att tillsändas agenterna, för att efter fullgjord betalning, med agentens åtecknade kvitto till försäkringshafvaren utlemnas. För försäkrade egendomar på landet afgå debetsedlarne till agenten i den stad, hvarest handlingarne, då försäkringen söktes, blifvit hos dåvordne brandstodskomitén upptedde. Vill åter delägare deponera sin afgift för bolagets räkning i länets landtränteri, är sådant äfven tillåtet, men i detta fall skall originala ränteriqvittanset, vid enahanda påföljd som för försummad inbetalning är stadgadt, sist inom den utsatta förfallodagen till Direktionen eller agenten aflemnas.

I öfrigt tillkännagifwes, att den utskrifne extra afgiften skall jemväl erläggas ej mindre af dem, hvilka före det brandskadan timade, genom skedd brandförsäkringsvär-
dering och inbetalning till agenten af första årets inträ-
desafgift, jemlikt § 7 i reglementet, redan förvärfvat sig försäkringsrätt och delaktighet i bolaget, ehuru de ännu icke undfått Direktionens bref å försäkringen, än ock af alla de bolagsmän, hvilka härförinnan hos Direktionen uppsagt sin försäkringsrätt, men enligt stadgandet i § 26 först vid innevarande räkenskapsårs slut komma att ur bolaget afgå. Helsingfors, af Direktionen för städer-
nas allmänna brandstodsbolag i Finland, den 9 maj 1863.

ROBERT TRAPP.

Emil Hjelt.

G. A. UHLENIUS.

Nils af Ursin.

De af Stadens innevånare, som försummat att erlægga Stadsutskylderne för innevarande år, uppmänsas härmed vid utmätningens äfventyr att inbetala desamma hos mig senast Tisdagen den 9 dennes före middagen. Wi-
borg den 1 Juni 1863.

T. Tulander.

Stadsfogde.

Yksityisiä ilmoituksia.

Concert-Anzeige.

Unterzeichnete beabsichtigt nächsten Donnerstag den 4:ten Juni, eine musikalische **SCHULLE** im Baurhall zu geben, worüber Näheres die Affichen besagen werden.

Agnes Denfer,

Sängerin.

Skolbarn emottages i kost och qvarter hos Mamsell Hällström som nästa termin är boende i Bagar Ettingers

gård; närmare öfverenskommelse kan ske i gården N:o 121 i Wiborgska förstaden.

(2) 1

Att jag flyttat till mamsellerne Alexandroffs gård midtemot teaterhuset får jag härmed den resp. allmänheten vördsamt tillkännagifva.

(3) 1

H. Silander,
muraremästare.

Mindre skolbarn emottages i kost och qvarter från nästa hösttermins början till

(3) 3

C. L. Weber.

Tiistaina 9:tenä päivänä kesäkuuta kello

4 jälkeen p. p. pidetään Maaseuran maamajilijys-koulun oppilaiden kansa tietois-opillinen tutkinto.

(3) 2

Saettava wirka.

Tehdattajan wirka Wilken alkeis-koulussa on täten julistettu haettavaksi Wiipurin suomalaisen kirjallisuus-seuran tykönä viidenkymmenen tuuden (56) päivän kuluessa, tästä päivästä lukuin. Tehdattaja, jolla on ruotuista palkkaa 2400 markkaa ja lisäksi vielä 600 markkaa koulusuojeien jiiuomista, walaistusta ja lämmittämistä warten, on welkapää antamaan opetuksa 28 tuntia wiikossa. Wiipurissa 29.8 Toukokuuta 1863.

Kaakyn mukaan:

A. G. Corander

(3) 1

Palvelukseen haluawa.

En äldre hushållerska önskar sig plats helst hos någon äldre ungherre å landet; närmare i enkefru Kajanders gård i S:t Petersburgska förstaden.

Pudonnut:

Torstaiiltana jälkeen kello 10 kadotettiin ajassa. Kommentantin kartanon ja Wenäjän kirjen välillä yksi muista siltinen sateenvarjo (paraply), jenta palkintoa vastaan voipi tuoda Kommentantillen.

Thorsdagsafton efter klockan 10 förlorades under åkningen, emellan Kommendanthuset och ryska kyrkan en svart siden en tout cas (mindre paraply), hvilken emot ersättning torde aflemnas hos Kommendanten.

Wuokrataan.

Auf der Heimath Masalar 10 Werst von Wiburg an der Helsingforschen Land-Station sind zwei Wohnungen mit Keller, Pferde-Stall und Wagen Remise für die Sommer Monate 1863 zu vermieten, zu erfragen beynt dortigen Rentator Wählberg.

Å grefve Tolstois egendom 3 verst från staden uthyres öfver sommaren 3 rum och kök med eller utan möbel. Å samma ställe försäljes äfven utmärkt goda potäter till 3½ rub. tunnan.

(3) 2

Myytävänä.

1 Rojal om 6½ octaver säljes till facilt pris hos Stads-Rådinnan Mikvitz, äfvensom åtskilliga möbler.

1 Flügel von 6½ Octaven wird billig verkauft bei der Staats-Räthin Mikwig, wie auch verschiedene Möbeln

1 Рояль о 6½ Октавахъ продается за сходную цѣну у Статской-Совѣтницы Миквицъ, а равно разная мебель.

För billigt pris och med särdeles förmånliga köpevillkor försäljes gårdarne N:o 233, 236 och 237 i S:t Petersburgska förstaden inom Juni månads förlopp af

(2) 1

T. Tulander.

Nyligen inkommen

Schweitzer
Holländsk och
Eidamer Ost hos

(3) 2

W. Neustroeff

Färska Ostron etc.

i nya Colonialvaruhandeln midtemot klocktornet.

(2) 2

En ny och välgjord tvåsitsig Lineal-Schäs hos Målaren

C. G. Rönn.

Одна новая двухъ мѣстная Линейка отличной работы у маляра

K. F. Реннь

Uti öfra våningen af Grefvinnan Stevens gård vid parplanen försäljes ett större bokskåp till nedsatt pris.

(3) 3

Lübska utsädes poteter hos

T. Tichanoffs Söner.

Pybelfin siemen potattia myypi
(6) 3

E. Tichanoffin Pojat.

Limonade gazeuse, Selters- och Sodavatten till billiga priser ifrån Hartvalls vatteninrättning hos

(3) 3

Heinr. Heitmans Enka.

Lybska utsädes Poteter hos

Hackman & C:o.

Saffan siemen potaattia myöpi

(3) 3

Hackman & C:o.

GRAVERADE PITSCHAFTER

å 3 mark stycket, i stort urval hos

(10) 10

C. G. Clouberg.

Myytävänä kaikkissa Suomenmaan kirjakaupoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa.

(J. W. Villja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Kaksi Hengellistä wirttä. N:o 9.

Kaksi Hengellistä wirttä. N:o 10.

Kolme wirttä. N:o 11.

Yksi nuoruusikäisten sydämellinen laulu. N:o 12.

Kristillisen Rakkaus syntisin N:o 13.

Stijä. Saarna J. W. Krummacherilta. N:o 14.

Amosääbille. Wainoista ja miehestä N:o 15.

Wanhempain Kunnioittamisesta. N:o 16.

Lasten kasvatuksesta N:o 17.

Palkkiosille niin myös Isännille ja Emännille. N:o 18.

Kuin yksi kirja sisältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Söhyrlaiwan kulkun Wiipurin ja Kuopion välillä.

Mantainen Söhyrlaiwa "Mio" tulee tulewana kesänä säännöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion väliä, käyden sekä meno- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Savonlinnassa ja Leppäwiroilla.

Pähtö-ajat tulewat olemaan:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopiosta joka Torstai kello 3 e. p. v. ja tulee laiwa, joka ottaa suljettaaksensa sekä kulkioita että suletus-tawaraa, mutta ei ole tarkoitettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 3:den paikoilla. Wiipurissa Toukokuussa 1863.

Tehdofunta.

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jernångfartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppäwirta.

Afgångstiden blifwer:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thorsdags förmiddag kl. 3; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragt-gods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 3 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Ångslupen PONTUS

kommer tills vidare, att afgå alla söknedagar från Wiborg till Trångsund kl. 8 f. m. och kl. 4 eft. m. fr. Wiborg till Juustila kl. 7 om afton, fr. Trångsund till Wiborg kl. 10 f. m. och 3½ eft. m. men om Lördagarne kl. 6 eft. m., fr. Juustila till Wiborg kl. 6 om morgonen, alla dagar i veckan utom om Måndagarne.

Om söndags eftermiddagarne kommer Pontus att göra lusturer från Wiborg till Juustila eller Trångsund, men kan äfven förhyras för söndagarne, om derom aftalas före kl. 11 om Thorsdags förmiddagarne med

Hackman & C:o.

Wiipurissa, M. A. Zilliatulsen kirjapainossa.

Toimitus- ja vastaa A. G. Corander.

Painos- ja isallii: J. F. Palmgren.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 marffaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
3 illiä kuskien kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postikonttoreissa

N:o 23.

Perjantaina 5 päivänä Kesäkuuta.

1863.

Wiipurista.

Ritarieikki on armosta nimitetty seuraavaiset Wiipurissa olevat ja olleet wirkamiehet, nimittäin:

Keis. kun. Stanislawi tähdistön toista luokkaa:

Howi-oikeuden neuvos ja ritari **Pösgren**; Rannan kihlakunnan tuomari, howioikeuden asessor **Lawonius**; läänin-kamreeri, magister **Helsingius**; yleinen esittelö-sihteri Senaatissa y. m. **Snellman**; Oli-johtajan apulainen Maamittauksen ja Metsä-hoidon hallinnossa, howineuvos **Rindh**, ja koulun rehtori sekä inspehtori, mag:r **Mhrenberg**;

Keis. Unnan tähdistön kolmatta luokkaa taas:

Howretin neuvos **Mollerus**, ja howioikeuden asessor y. m. **R. K. El. Grotenfelt**.

Samote on tähdestön jäseneksi nimitetty: Ju'an kirkkoherra, rowasti, mag:r **Moprus**, Stanislawi tähdestön toiseen luokkaan, ja Saarijärven kirkhera, rowasti ja mag:r **Stenius**, sekä Wiipurin ruotsalaisen ynnä suomalaisten seurakuntien kirkh. **Forsten**, Unnan tähdestön 3:nteen luokkaan.

Kamari.neuwojen nimen ja arvon on niinkään saanna: Bankin komissarius Wiipurissa, ritari **Gripenberg**.

Waltiöpäiwä-järjestys (jatko 20 n:rosta). Kun säädyt sitte kokoushuoneisiinsa kokoontuivat, rupeewat he, kufin kohdastansa, toimeen panemaan jäsen-waalia niihin waliofuntiin, joita Keisari pyytää taikka säädyt muutoin katsowat tarpeelliseksi. Tässä tarkoituksessa walitsee kufin sääty enjin jäsenistänsä sowelliaan luwun walitsija-miehiä, joka waali toimitetaan suljetuilla seteleillä, jotka sitte poltetaan. Kun ritariisto ja aatelisto, jolla on oikeus walita kufin waliofuntaan kufi sen werrata jäseniä kuin kufin muu sääty, waliomiehistöin kautta on ilmoittanut muille säädyille, kuinka monta jäsentä ritariistosta ja aatelistosta kufin waliofuntaan tulee, kokoontuivat walitsijamiehet säädyttäin ja walitsewat kufin säädytänsä waliofuntajäseniä, joita pappis-, porwaris ja talonpoikaissäädyt kufin walitsee puolen siitä luwusta, jonka ritariisto ja aatelisto on päättänyt walita säädytänensä; jonka jälkeen waali-protokolla finetillä suljetaan ja annetaan säädyille, jonka täysilukuisessa kokouksessa se awataan. Jos waliofuntajäsen sitloin tahtoo luopua pois hänelle siinä annetusta luottamuksesta, ilmoittakoon sen kohta säädyille ja walitsijamiehet walitsewat toisen jäsenen hänen sijaansa.

Jos Keisari tahtoo salaista waliofuntaa, elokseen 21 p. 1772 annetun hallitusmuodon 47 §:n mukaan, määrää H. Majesteettinsa waliofuntajäsenten luwun. Tässä waliofunnassa keskustelee Keisari, joko itse taikka sen miehen kautta, jonka

tahtoo siihen asettaa, määrätysfä järjestyksessä walittuin jäsenten kanssa niistä asioista, jotka hänen mielestänsä ovat salaisina pidettävät; ja on näille jäsenille kaikki ne oikeudet annetut, jotka itse maan säädyillä owat. Mutta kaikki asiat, jotka wolwat olla julkisina, ilmoitetaan säätyin täysi-kokouksille ja lyfätään heidän keskusteltawiksi.

Salaisen waliofunnan kokouksissa tulee maamarsalkin ja puhemiesten sekä talonpoikaissäädyn sihtierin olla läsnä; samoin olkoot he muiden waliofuntain kokouksissa saapuvilla, jos he sen hywäksi näkewät; kuitenkin päätöksiin ja äänestämiseen osaa ottamatta.

Salaisen waliofunnan jäsenet sekä maamarsalkki, puhemiehet ja talonpoikaissäädyn sihtieri tekewät waliofunnan ensimmäisessä kokouksessa salassa-pitämisen walan Keisarille tahi sille, joka H. Majesteettinsa siaisena on. Waltiopäiwämies, joka on walittu salaisen waliofunnan jäseneksi ja on tehnyt walan sekä ottanut istunnon waliofunnassa, ei saa sitten luopua näin otetusta toimestansa, ilmoittamatta laillista estettä Keisarille tahi sille, joka waliofunnassa on H. Maj:nsa siaisena.

Kaikkissa muissa säätyin waliofunnissa, paitsi salaisessa waliofunnassa, on puheenjohtajana ritariiston ja aateliston ensimmäinen läsnä-olewa jäsen. Kuitenki saa maamarsalkki, jos hän niin tahtoo, ruweta semmoiseksi puheenjohtajaksi.

Waltiofunnassa, jonka joku sääty erittäin itselensä määrää, walitfoot waliofunnan jäsenet joukostaan puheenjohtajan, paitsi ritarihuoneen waliofunnassa, jossa puheenjohtajana on se, jolla ritarihuoneen-järjestyksen mukaan siihen on oikeus.

Keisari määrää sihterit ja pöytäkirjan kirjoittajat salaiseen waliofuntaan. Muut yhteiset waliofunnat ottawat itse sihtierinsä ja kanslia-palvelijansa. Näiden Waltiofuntain kaikki sihtierit ja tarpeelliset palvelijat saawat palkkansa yhteisistä waliowaroista. (Jatk.)

Mitä Allio merkitsee.

On tässäki lehdeessä jo olnu puheena sanasta „Allio,” joka nyt on Saimaa-wesä syntämän rauhtaisen höyrylaiwan nimenä. Allio silloin sanottiin merkitsewän samaa kuin isäntä. Tätä merkitystä on kuitenkin waikea selittämättä ymmärtää, etenki kun, miten wäittämätöntä on, sanan johdatus eli synty-perä on alasta ja sillä siis, miten Kewallin sana-kirjasta näkyy ja jo Tapiossa on wilitottu, myös on muunkin alustan kuin alusten merkitys.

Otawa kuitenkin ei ollut wäärässä, werratesaan Kalevalan mukaan „Wuo'n” (wuoksen) „allioa weden isäntään.” Meidän esi-isät muka pafanal-

lis aikaan arvelivat kullafi luonnon esineellä (esim. kaskawalla puulla) olevan haltiansa, ja tämän asustelevan sen esineen alla. Senpä vuoksi myös noissa vanhoissa runoissamme luetaan

„Mannun eukko, maan alainen,”

ja tässä „alainen” merkitsee myös „isäntää” eli emäntää, s. o. haltiaa, samote kuin Alio wärsyssä: „Ween isäntä, wuon alio” — Sanalla sanoen: Alio Suomen muinais jumaluus-tarussa merkitsee saman kuin „Necfen” vanhassa ruotsin eli Skandinavian mytologiassa; sillä tämäki weden haltia luultiin weden alla asuntoa pitävän, miten huomataan esim. seuraavista tutuista Afzeliuksen wärsyistä:

„Djupt i hafwet på demante-hällen
Hwilar Necfen i grönan skrud.”

H. R. R.

Kewäellä.

(Lähetetty)

Kewät luonnon ihanuus,
Wirkistää nyt mieltä;
Suwen tulon suloisuus,
Taas tehoittaa fieltä
Niin laulan wirren wienoisen,
Ehkä perät' pienosen.

Nyt kuuluu joka haaralta,
Kuin linnut laulaat filwan,
Jloisesti kun waaralta
On päässeet koti-ilmaan
Mailt' wierailt', jossa talwen
Pitkän wiettiit, kylmän.

Pesäns rakentaat taitawast',
Jhmeellisellä järjellä
Eorwaawat sangen forecast'
Jouhilla, karwoill', kääreill'. —
Sie, ku hyljit järjestyst',
Katsa tänne pian nyt!

Laaksoisetki kukoistaat,
Kun neidot wallan nuoret;
Lehto ompe rauhaista,
Ja meidän pienet nuoret
Kukkaissill' on täytetty,
Baikk' työtä ei oo käytetty.

Järwet, wein tynehin,
On kun peilit firksaat, —
Ne luonnon käsi walmisti;
Mut' kieli ei woi wirkkaa,
Ja ymmärrys on kohno kans'
Kokea luontoo kokonans.

Ole.

Omituisia matka-muistelmia.

(Jatko n:o 22.)

Frankfurt a. M., yksi niistä saksan liiton neljästä vapaa-kaupungeista, Saksan keisarin vanha waali- ja kruunus-kaupunki, sisältää uudemmassa osassa, kuin Main-laiturin puolella, myös palatin kaltaisia huoneita, ja on merkittävä kauppa-paikkana etenkin markkinoinsa tähden. Siihen länsi-puoleisista juna-kartanoista tullessa, näkee matkailainen sitä 5 vuotta sitten torilla asetettua Gutenberg'in muisto-patsasta, joka kuwaelee tätä kirjapaino-taidon keksijää, kuin myös aikaisiansa Faust'ia ja Schöffer'ia; sen juurella on eri-wertauskuwia. Sen lähi-tienolla seisoo walettuna täällä syntyneen mainion kirjailijan Goethe'n muoto-kuwa, ynnä wertauksia teoksistansa. Kaupungin linnoitukset ovat jo ammuin aikoja sitten muutetut kätwely-paikoiksi. Oliin kernaasti käynyt Saksan yhteyden puolustajoiden keskuksilemisia täällä kuuntelemaassa, jos tilaisuus siihen olisi ollut, mutta nyt puolipäivän täällä oltua, kiirehdin kotiin päin. Jo aikaisin iltapuolella jouduin Main'iin, jossa

otin yökorttierini „Englischer Hof” nimisessä rah-tierissa. Joukko muisto-merkkiä muistuttaa tästä roomalais-aikuisesta linnasta, joka vielä on saksan liiton ensimmäisiä suojia. Nykyjään siellä pidetään preussiläistä sekä itäwastalasta sotawäkeä. Wuonna 1857 hajosi siellä ruuti-torni ilmaan, ja saattoi paljon tapa-turmioa kaupunkilaisille. Wahti nykyin siellä wallille nousemista. Tämän vanhan kaupungin monet kadut ovat kapeat ja moni-pol-powiset. Semmoisista tulee kumma, että ei niissä monikertaisissa huoneissa ja niiden luhtikammareissakin ahtaasti asuwaiset useimmin ole kärsineet tulipaloista. Warowammasti liikkune-wat tulen kanssa, waikka tupakau polttaminen kaduilla ei ole kielletty. Pait kuorman wetäjiä, muita ajawaisia en nähnyt; ainoasti jalkawäkeä, jotka kadulla kuin kotona liikkuiwat. Asunnosta on hupaisa nähdä esim. niitä naapuritalon eri-ferroissa asuwaisia, jotka, toisen tarkastelemisesta huolimatta, wapaasti toimittawat asfaroitaan. Talon edessä huuhtoo ja pitkäwarisella harjalla pyyhkii piika katua. Ne tarkat saksalaiset ei-wät pidä monta palweliata; näillä siis on enemmän tekemistä. Hyppiwaisten lasten siwuitse hoiperoipi tuossa vanha ämmä sauwallansa. Kohteliaa nuori mies, älyten raukan waiwaloista kulkua, tarttuu hänen kainaloonsa, ja taluttaa hänet taloon. Rheini wirtaa kaupungin siwu. Jauho-myllyinä näkee monta alusta rinnakkain ankkurissa. Namulla kuljin minäkin höyrylaiwalla myötä-wirtaa. Wasta-wirtaa tuli wastahamme ujamia matkalaisineen, sekä aluksia wetäen. Molemmiin puolin näet wähi-wäliä jyrkillä wiini-mä'eillä osittain raunioissa olewia entisten ritarein linnoja. Etenkin kaunis on tällä matkalla „Forelei” niminen paikka. Tykin lausaus höyrystä kaikui ympäröitseniä kallioita wastaan. Ujampi tyhjensi wähitellen yntellisen renssakaa; minä join tällä tilaisuudella Asmanshansen wiini-rypäleistä puserrettua. Mielel elehtywät hetkeksi siitä. — Rhein'in warrella olewat kaupungit Koblenz ja Bonn oliwat jo ohitse, kun iltapuolella Köln'iin jouduimme. Täällä on se suuren suuri ja kuin kasku taidollisesti seitsemättä sataa vuotta rakennettu katoliikkilainen tuomiofirko, joka wiimeinkin parin vuoden perästä kuuluu walmiiksi joutuwan. Sen wanhin osa näyttää jo murenewan, ja pensaita kaskua sen katottomalla tornilla. Näkö-ala siltä on suurenmoinen. Kallis-arwoisia kappaleita on firkoissa paljon; kauniita lasi-maalauksia nähdään sen korkeissa ikkunoissa. Sen ulko- ja sisä-seinien wälitse pääsee portaita myöten ympäritse, ja taitawasti on se kaikin puolin tehty, — tarkemmalla kauneuden tunnolla kuin Disakin firko Pietarissa, miten kalli wenäläistä saattajallemme myönnytti-wät. Mitä se rakennus kaikkineen jo maksanee? Vielä äsken kerättiin eri-uskolaisilta eri maissa sitä warten melkoisia summia. Entisten Ranskan raakalaisien sotamiehien sanottiin sitä ryöstäneen, ja firkoa hewoistallina pitäneen. Köln'in tunnettua haju-wettä wiedään kaikkiin maihin. Sen kauniissa museum'issa oli siihen aikaan näyttelys kaawaus- ja maalaus-taidon tuotteista eri haaroilta. Edellisestä oli lueteltu 120, jälkimäisestä noin 1500 kuwaa. Niitä käwin kahtena päivänä 5 tuntia peräkkäin katsomassa, ja kuitenkaan en ennättänyt tarkastella kun wähi-osen, sillä useimman kuwan edessä tuli kauemmin wiipyä, jos mieli nauttia sen ihanuudesta. Sittenmin näin Düsseldorf'issa kirjakaupassa vielä nykyisten maalajien kuwa-kokousta. Heidän opistossa käwin lyselemässä siellä olewista suomalaisista, mutta mies ei tietänyt nimittää heidän korttierinsa, eikä minulla ollut aikaa kauemmin siellä wiipyä. Tässä kaupungissa asuu mies, joka paperista warsin siwästi

saksilla leiffelee kumaisia, jonka taitoa myöskin woipi ihmetellä. Hän ei enään kuulu näkemään niitä tehdä, mutta entiset somat palaisensa ovat lewitettyinä useille. Raupungin suurella torilla näin paljon sotawäkeä, (husaareita ja jalkawäkeä,) joka muualta oli kokenut, peli-sotaa harjoittelemaan. Elokuun 12:tenä päivänä iltapuolella tulin Düsseldorfista, jolla on liimäärin 50,000 asukasta, waapriffi-kaupunkiloihin Elberfeld ja Barmen, jotka, kullakin ollen eri hallituksensa, kuitenkin owat niin liitysten toistaan kuin Hamburg ja Altona. Niissä, E. ja B:ssä, asuu yhteen luettuna 100,000 ihmistä, ja niiden ympäristöllä noin 18000 henkeä joka sarka-peninsulmalla, jotka näiden kaupunkien teollisuudessa owat osallisia ja joiden asunnot tiheästi täyttävät ne laksot. Etenkin on niissä pumuli-, sikkis- ja nauha-tehtaita, sekä turkkilais-punan värjäys-huoneita. Elberfeld'issä on komeassa huoneessa, jonka yläkertaan taidollisesti (ilman että alus-hirret tahi muu niitä kannattaisi) yhteen-pantut malmiset portaot wiewät, kutoma-koulu, josta minulle myös annettiin painetulla arfilla selitys. Siinä on kolme osastoa. Ensimmäisessä opetellaan kaiken-laatuista kutomista tieteellisesti sekä käytännöllisesti, saadaksensa oppilaita tehtais tahi sellaislaisten tawarain-kaupan itsenäiseen johdantoon. Siihen kuuluu ensin tieto aineista ja niiden valmistamisesta eri waatteiksi; sitte kutominen monenkaltaisilla kangas-puilla; Luvun-laskento kaitesta siihen kuuluvaisesta; Wysterin kaawoin sekä omista keksinnöistä piirtäminen, y. m. — Toisessa on piirustus-taidon opetus vielä moni-puolisempi ja täydellisempi, useimmille elatus-keinoille tarjoitettuna. Kolmannessa on etenkin kemiallinen opetus värjäreille ja muille taitolaisille tarjona. Melkein pitkin vuotta pidetään wiikottain 36 tuntia tämän opiston eri luokissa luennoita ja harjoituksia, joista luettelo liemmin ja tarkoin säätää. Ensi opin osasta on korkein maksu, eli noin 120 rpl. 1½ wuodesta.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Uuden Kirkko-la'in esittelön komitea alkoi keskustelunsa, 22 p. toukok. Turussa. Jäseninä siinä owat, arkhipiispan johdannoilla: piispat Oittelin ja Grosterus; tuomioprovasti Renwall; probwesori Schauman; kirkkokuoron provasti ja tohtori Euro-paen; howioikeuden asessori Dahl, ynnä Raat-salmen kirkh., rowasti Bergh.

(K. II.)

Suomalainen koulu Helsingissä, yliopistolaiosten perustama ja tähän asti Yliopiston opettajan Krohnin sekä w. t. kappalaisen Sihvoisen hoidossa ollut, jossa suomi-kieliset ylioppilaat owat palkatta antannut opetusta, on nyt saannu wahvemman tuen ja siis paremmat toivot tulewaisuudelleen. Kaupungin porwaristo on muka suostunut toisna tiistaina tekemään silleen apua 400 ruplaa wuodessa.

Andreasta 26 p. toukok. — Oltipa täältäkin jotain sanelemista aikojen merkittävyydestä jos halu siihen myöntäsi ja ymmärrys antasi alun, waan se kummastuttaa puusta katsojan mielen, kuinka wä-hän täältä tietoja sanomain palstoille lähetetään, waikka Otawa on naapuri. Eana Otawa pitää ukkojen silmät taluttaa puoleensa tirkistämään su-loista päivän koittoa, joka on lähenemäissillään, se Suomen kieli ja waltio-päivät, waan lieneekö kesän waloiset yöt silmämme ajan merkeistä pois kääntäny. Ilahuttawaa jos lohduuttawa on muil-lenkin kuulla ja nähdä, jos se waikka lännes-tä nousewa aurinko, se armas Suomen kieli, pääsis kapalosolapsen siteistä ja saisi puettaa pököyt

jalkoinsa miehen askeleilla astuakseen; johon on monta waiwaa ja wastusta saanut kokea. — Ilmat owat kylmät ja kaswut kuiwat kaswannoltaan. Tämän kuun 24 p. tuli rakeita tuulen ja kylmyyden kanssa, jotka peittiwät niityt ja pellot walkeaksi, waan tunnin ajan seistua alkoivat wähentyä; mutta 25 p. tuli suurilla paloilla lunta, ja ilma on kylmä kuin syksyllä. Rukiiin laivot on yläwissä multa- ja hiekkamaisissa toiwon täyttäväiset, waan alawissa sawi-maisissa, jossa yläanne jää seiso, perin huonoksi ja katoonkin mähny; siis ei ole toivoa hywästä wuodesta, jos ei Jumala jymillä siunaa. — Kirjeeni taitaa pitkäsi wirua, sillä luulen Toimituksen ei näitäkän hyweksiwän kuin on wä-hän arwoiset asiat. Waan jos

ymmärrys ylewä mulla

Olis töissä taitawissa,

Miin mä laittaisin laweat

Tiedot, täältä tiedustasin,

Jotka puolesta puhui

Maamme muodon muinaisuutta,

Kielemme fituwan töitä.

Waan on jäykkä jänne suotu,

Risiko kieleni alalle,

Ett'en saattane sanella,

Tohtine tosin puhua

Maamme muodon muinaisuutta,

Pitäjäämme piirin töitä.

M. Pennanen, maamies.

Hippakunnan sanomia.

(Borwoosta.)

Kirkkoherran walissa Bieksämäellä on Mäntyharjun kappalainen, w. kirkh. Alfel Imm. Berner saannu useimmat hurodot. — W. kirkkoherran nimi ja arwo on annettu ol-neelle kirkh. wiran toimittajalle Wiipurissa Tit. Th. Tim. Tonnellille. — Saattawana owat: Hartolan eli Ruskawuksen sekä sita eretetun Joutsan uuden pitäjään kirkkoherrawirat. — Määrätty: kirkh. apulainen Nuomijärwellä, magister Joh. Witikka, kirkh. yfityis apulaisiksi Helsinkiin.

Taksa,

laskettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Wenajältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Kesäkuussa 1863.

Tynnyri rukiita 6 r 30 f.; tynnyri kuroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 30 f. ja 2:n sortti 25 fep. leiwissä; hienot wehnajauhet 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa salkki 12 r 30 f., 2:n sortti 9 rpl., ja leiwiskettäin 1:n sortti 1 r., 2:n sortti 75 fep.; ruisjauhet 1:n sortti 7 r. tynnyri, ja leiwiskettäin 1:n sortti 60 f.; tattari ryyhit 11 r., hirs ryyhit 1:n sortti 15 r. ja 2:n sortti 14 r., ohran ryyhit 10 r. ja kauran ryyhit 10 r. tynnyri, manna ryyhit 1. r. 40 f., perlr ryyhit 1 r 20 f. leiwissä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa siäl-tämä kuli 16 r., 2:n sortti samete 14 r.; hieno-laatuinen wehnäseipä 10 f. naula, ½ naulaa 3 fep. ja ¼ naulaa 2, ½ f., ruisleipä 3 f. naula, 2:n sortti 2½ f. naula; 1 naula Suomen 1:stä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 8 fep., 2:nen sortti eli hywä joppa-liha 6 fep. ja 3:s sortti eli huonompi samallinen 4 fep. naula; suomen suolattu liha 1:nen sortti 6 fep., 2:nen sortti 5 fep. ja 3:s sortti 4 fep. naula; suolattu siian liha 1:nen sortti 15 fep., 2:nen sortti 12 fep., tuores siian liha 1:nen sortti 15 fep., 2:nen sortti 12 fep., sawustettu sfincku 16 fep., sawuttamaton samallinen 14 fep. naula; lampaan liha 1:nen sortti 10 fep. 2:nen sortti 7 fep. naula; wäiskan liha 1:nen sortti 6 fep., 2:nen sortti 3 fep. naula; tuores wei 25 fep., ja ruuan valmistukseen kelpaawa wei 18 fep. naula; liinawei 17 fep. naula, ja 1 naula suolaa 1 fopekka.

Wiipurin Maastuwassa, 30 p. Toukokuuta 1863,

Viran puolesta

J. G. Heinrichus

Kuulutuksia.

Sellaisille laittomuusille, iltatöille ja wallattomuusille, kuin perästä mainitaan, on tässä kaupunnissa, paitsi laillista sakkoa ja wahingon palkintoa, määrätty seuraawat uhkasakot, nimittäin:

1:o. Raupungin karkalaitumelle laskoa raawaita taikka eläimiä, ennen kuin määrätty maksu heistä on paimenelle toimitettu ja lippu häneltä lunastettu. Uhkasakko 1 rupla 50

topeettia hopiassa, asetettu Eäminhallituksen päätöfissä, 25:tenä p. heinäkuuta 1852.

2:o. **Kuin kuntasuoneessa ja teaterissa seuroja ja näytelmiä pidetään, ajaa hewoissa ja ajomarkkia owten eteen, ennen kuin niitä kutsutaan poliisi palvelioin tai fantarmien kautta. Uhfasakko 2 rupl. hop., saattu Maaherran päätöfellä, 13:tenä p. tammikuuta 1852. N:o 74.**

3:o. **Kiwenfarkeminen ampumisen kautta kaupungin puiressä, ennen kuin Magistraatti eli Poliisi-kammari siihen luvvan on antanut. Riielletty 5:den hop. ruplan sakolla, Maaherran päätöfissä, 12:tenä heinäkuuta 1836.**

4:o. **Kaupungin katuloilla ja teillä kulettaa lautoja, hirssiä eli muita sellaisia pitkiä ranvoja ristikko-suormassa, taikka muuten kuin pitkin karria laottuina kessällä, ja häntäre'en avulla talwi aifana. Uhfasakko 5 ruplaa hop., asetettu Maaherran firjeessä, 23:tenä p. joulukuuta 1839.**

5:o. **Kaikki ilkatyö kaupungin ryytimäissa, puutarhoissa ja käwelys-paikoissa, niinkuin puihen ja osien taittaminen, kufien reviminen, kuffakpenkkien tassominen, käwelyminen nurmella taikka muualla kuin tiepolsuja myöten, ruohon niittäminen, istuimien, lystikammarien ja aitausien pilaaminen eli farkeminen, koirien taikka eläimien lasteminen sinne, ja muu wallattomuus; kielletty Muinan ryytimäissa, 5:denia toijissa käwely-paikoissa 10:nen hop. ruplan sakon haastolla, Maaherran päätöfissä, 1:senä p. huhtikuuta 1840, 7:tenä p. kesäkuuta 1844., 6:tenä kesäkuuta 1846 ja 12:tenä kesäk. 1852.**

6:o. **Mukfien ja wenheiden kiinnittäminen pitkin sillan kassuihin eli kassi-patsaihin. Uhfasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätöfsen mukaan, annettu 3:tenä p. Elokuuta 1843.**

7:o **Urakkamiestä, joka kaupungin kyyti-hewoissa pitää, on, 5:den hop. ruplan uhfasakolla, kielletty tunkemaan reisuwaille enemmän hewoissa, kuin asetukset waatiwat, sekä kohtaamaan reisuwaisia järjettömällä tawalla eli loukkaawilla puheilla, Maaherran päätös, 22:senä p. huhtikuuta 1847.**

8:o. **Teatterissa polttaa tupakkaa muualla kuin alakerran rawinto-suojassa, taikka teatteriin ottaa parweensa koiria. Uhfasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätös 13:tenä p. tammikuuta 1852.**

9:o. **Siekan kaimaminen Mestimäellä kiskempänä uuden kirkkomaan aitaan kuin wiiskymmentä kynnärää; kielletty 5:den hop. ruplan sakon haastolla, Maaherran päätöfissä, 28:tenä p. marraskuuta 1857.**

10:o. **Kaupungin katu-lyhtiä ja niiden patsaita wahingoittaminen eli farkeminen. Uhfasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätöfsen mukaan, annettu 30:tenä p. Marraskuuta 1860.**

11:o. **Magistraatin luvatta aitaan wanna eli muulla tawalla hallitukseensa ottaa suurempaa eli pienempää palstaa kaupungin maata. Uhfasakko 10 ruplaa hop., Maaherran päätöfissä 25:tenä p. heinäkuuta 1842**

12:o. **Luvatta saupakki pitää olutta, mettä ja kaljaa. Riielletty 10:nen hop. ruplan sakolla, Maaherran päätöfissä 13:tenä p. tammikuuta 1836**

13:o. **Waromaton tulen-käyttämisen sellaisissa paikoissa, missä lautoja, halloja eli muuta puu-ainetta pinoissa pidetään, kielletty 10:nen hop. ruplan sakolla, Maaherran päätöfsen kautta, 13:tenä p. heinäkuuta 1853.**

14:o. **Eäminhallituksen päätös, annettu 13:tenä p. marraskuuta 1857, asettaa 10:nen ruplaa hop. sakkoa kaupungin weto- ja ajomiehille, jos he määrättyllä ajalla ei tule warakyytiä toimittamaan, kuin poliisi eli taaraari heitä siihen työhön on käskent; taikka jos he tulewat kyyditsemään huonoilla hewoilla ja ajo-saluilla.**

15:o. **Kalan-poiikien eli puolikaswuisen kalan kaupitieminen, josta Maaherran päätöfissä 21:senä p. Maaliskuuta 1861 on pantu 10:nen hop. ruplaa sakkoa, sekä myöjälle että ostajalle.**

ja 16:o. **Riielletty 25:den hop. ruplan uhfasakon haastolla: että Nuraan salmessa alusfiesta purkaa warapaino-lastia muu- anne kuin haminamestarilta osoitettuun paikkaan, sekä että alusfiesta wistata weteen hiekkaa, lastuja ja muuta rujaa, eli toisella tawalla rikkoa wästen Maaherran päätöstä, 28:tenä p. syyskuuta 1852., josta täydeksikymppää tietoa woipi antaa Haminamestari, Kuoskwanhin Pusa.**

Julistettu Wiipurin kuntasuoneessa, 9:tenä p. Toukokuuta 1863.

Magistraatin puolesta:

Robert Örn.

(3) 3

J. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia.

Wördsam anmälan!

Att jag numera är flyttat till förra gästgifveri gård Kron S:t Anne stadsdel. derom får jag mina respektive kunder underrätta, samt att jag såväl efter årsaccord som för gången med beredvillighet tillhandagår med läkarevård. Wiborg i Juni 1863.

(3) 1

G. Ganszauge
Veterinär Läkare.

Skulle någon ordentlig renskrifware önska vinna anställning såsom tingsbiträde hos Domare på landet, kan Hofrätts Assessorn Nils Grotenfelt meddela underrättelse, hos hvem sådan emploi erhålles.

(2) 1

Skolbarn emottages i kost och qvarter hos Mamsell Hällström som nästa termin är boende i Bagar Ettingers gård; närmare öfverenskommelse kan ske i gården N:o 12 i Wiborgska förstaden.

(2) 2

Att jag flyttat till mamsellerne Alexandroffs gård midtemot teaterhuset får jag härmed den resp. allmänheten vördsamt tillkännagifwa.

H. Silander,
muraremästare.

(3) 2

Tiistaina 9:tenä päiväinä kesäkuuta kello

4 jälkeen p. p. pidetään Maasfolan maawiljelys-koulun oppilaitten kansa tietois-opillinen tutkinto.

(3) 2

Saettava wirka.

Sohdattajan wirka Wilken alfeis-koulussa on täten julistettu haettawaksi Wiipurin suomalaisen kirjallisuus-seuran tyfönä wiidenkymmenen kunden (56) päivän kuluessa, tästä päivästä lusein. Sohdattaja, jolla on wuotuista palkkaa 2400 markkaa ja lisäki vielä 600 markkaa koulusuojiin siivoomista, walaistusta ja lämmitämistä warten, on welfapää antamaan opetuusta 28 tuntia wiikossa. Wiipurissa 29.8 Toukokuuta 1863.

Käslyn mukaan:

A. G. Corander.

(3) 2

Wuokrataan.

I gl. gästgiveri ett gladt rum med skild ingång.

(3) 1

Ifrån den 1 Juni detta år uthyres, såväl öfver sommaren som uppå ett helt års tid, Charaktärs byggnaden uti gården N:o 2 inom Wiborgska förstaden, innehållande 7 rum, tambur, kök och bagarstuga, äfvensom en mindre våning bestående af 2 rum och kök. En större trädgård äfvensom nödigt antal uthus finnes att tillgå. Om hyresvilkoren öfverenskommes med ägaren.

Ett fortepiano af 6 $\frac{1}{2}$ octav. står att hyras eller att säljas uti gården N:o 248 i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 1

Å greffe Tolstois egendom 5 verst från staden uthyres öfver sommaren 3 rum och kök med eller utan möbel. Å samma ställe försäljes äfven utmärkt goda potäter till 3 $\frac{1}{2}$ rub. tunnan.

(3) 3

Myötawänä.

Lybska utsädes poteter hos

Bandholtz & C:o.

Siemen omenia Lyybekistä

Bandholtz ja R:inin tyfönä.

Любские картошки для посева у

(4) 1

Бандхольца & Комп.

För billigt pris och med särdeles förmånliga köpevilkor försäljes gårdarne N:ris 253, 256 och 257 i S:t Petersburgska förstaden inom Juni månads förlopp af

(2) 2

T. Tulander.

Nyligen inkommen

Schweitzer

Holländsk och

Eidamer Ost hos

(3) 3

W. Neustroeff.

Lübska utsädes poteter hos

T. Tichanoffs Söner.

Lyybekin siemen potattia myypi

(6) 4

T. Tichanoffin Pojat.

Ångslupen PONTUS

gör i söndag den 7 Juni kl. 3 efterm. en lusttur till Justila. Passagerare afgiften för fram och återresan 50 kop. Wiborg den 4 Juni 1863

Hackman & C:o.

Wiipurissa, M. A. Gilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Oisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 23.

Konfu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 2 Kesäk. (21 Toukokuuta.)

London	36 ¹⁵ / ₁₆	13 ¹⁵ / ₁₆
Amsterdam	180 ¹ / ₄	3 ³ / ₄
Hamburg	32 ¹⁵ / ₁₆	13 ¹⁵ / ₁₆
Paris	385 ¹ / ₄	386 ¹ / ₂

Wiipurista.

Agnes Denkerin laulannossa viime torstaina oli hyvin vähä kuuntelijoita, — ei muuta kuin noin 30. Pää-syy tähän kuitenkin täsi olla että laulanto ensi oli aiottu pidettäväksi, miten Otawassakin ilmoitettiin, Baurhall'issa, vaan pidettiin kaupunkin societeetti- eli seurue-kartanossa. Läsnä-olijoiden mielisuosi ilmoittii nähtävästi ja kuultavasti. — Sunnuntai-iltana Hän antoi uudet laulajaiset, ja jilloin todella Baurhallissa.

— Homi-oiikuden assessor, ritari Alex. von Weissenberg on armossa nimitetty läänin-yhteeriksi Wiipuriin.

Waltiopäiwä-järjestys (jatko 23 n:rosta).

Salaisen waliokunnan pöytäkirjain alle kirjoittaa maamarsalkki, ja oikastuksen jälkeen kirjoittaa niiden päälle Keisari tahi se joka on hänen sijaisenaan waliokunnassa; jotka pöytäkirjat sitte läpitse vedetään ja jinetillä suljetaan. Saman waliokunnan pöytäkirja-otteiden alle kirjoittaa se palvelioista, joka siihen määrätään, ja muiden waliokuntain mietinnöt allekirjoittaa ensimmäinen waliokunnassa virkaa-tekewä jäsen kustakin säädystä.

Ruotsin waliokunnassa, jonka säädys asettawat, videtään se työntapa, että waliokunnan jäsenet kaifiasta säädystä yhdessä käsiille ottawat ja valmistawat heille lykätut asiat ja kysymykset.

Kun aian tutkintoon käydhän, asettaa puheenjohtaja waliokunnalle esityksen sillä tavoin ja iinä järjestyksessä, kuin aian ratkaisemisesta säätihin täysi-kokouksissa alempana enemmän sanotaan. Kaifi äänestämiset waliokunnissa tapahtumat säädystäin ja kunkin säädyn äänet luetaan sillä tavoin, kuin äänten lukemisesta täysi-kokouksissa määrätään. Se ajatus, johon kolme säätä on suostunut, on pidettävä waliokunnan ajatuksena; mutta jos käsi säätä on kahta vastaan, otetaan asia uudestaan valmistettavaksi ja uuteen esitykseen waliokunnassa.

Säätihin täysi-kokousten pitämistä määräämään kokoontumat maamarsalkki ja puhemiehet sekä suostumat kahden jäsenen läsnä-ollessa kustakin säädystä, mistä asioista seuraawissa täysi-kokouksissa on keskusteltawa, jotta samat asiat, niin paljon kuin mahdollista on, kaifissa säädysissä samaan aikaan otetaan käsiille. Maamarsalkin ja puhemiesten wallassa on sitte määrätä, kunkin säädylensä, täysi-kokouksen pitäminen, josta päiwää ennen seinä-julistuksella tieto annetaan; ja on täysi-kokoukset, niin paljon kuin mahdollista, pidettävät samaan aikaan kaifissa säädysissä. Waliokunnan kokousta älköön pidettävä samalla kertaa kuin täysi-kokousta.

Waltiopäiwä-mies, joka tarmitsee kaupungista matkustaa pois, pyytää lupaa siihen sitä säädystä, johon hän kuuluu, ja säätä antaa hänelle semmoisen luvan, ei kuitenkaan kauwemmaksi aikaa kuin kolmeksi wiikoksi.

Täysi-kokouksessa ovat maamarsalkki ja puhemiehet, kunkin säädylensä, puheenjohtajina ja määräävät aian keskustelumatset. Heidän tulee myös katsoa, että keskustelumatset pidetään järjestyksessä ja sopiwasti, mutta ei heillä ole oikeutta olla osallina äänestämisessä.

Keisarin ehdotuksia ei oteta täysi-kokouksessa ratkaistavaksi ennen kuin aianomainen waliokunta on ne käsiille ottanut.

Jos aiaa täysi-kokouksessa esiteltäessä, se hawaitaan olewan niin tärkeä ja senlainen, ettei sitä heti voida ratkaista, pannaan aianpaperit pöydälle jokikukin aianhaaran mukaisiksi ajaksi, joka muissakin asioissa aina pitää tapahtuman, jos joku säädyn jäsen sitä waatii; ja olkoon jokaisella jäsenellä sillä aikaa walta kokoushuoneessa ottaa tieto aianpaperien sisällyksestä. (Jatk.)

„Suomen Suuriruhtinamaan Asetus-kokous.“

Syytä se kumastuttanee, kun sekä ne, jotka ovat aianomaisen posti-konttorin kautta tilanneet Suomen Asetus-kokousta wuodelta 1862, että ne, joiden muuten on saaminen osaa samassa Asetus-kokouksessa, yhä vielä, waikka kohta kuusi kuukautta sanotun wuoden lopusta on kulunu, ovat kaipaustessa nimi-lehdestä ja „Aikalun mukaisesta Registeristä“ mainitulta wuodelta, jotka kuulut kokoukseen. *) Tämä puutos tekee että niiden, jotka kokousta nioottamalla tahtoisiwat häwiämästä säilyttää sen eri numerot, yhä täytyy lykätä se työ waistaiseksi ja tulla niiden wastusten alaisiksi, jotka ovat seuraussena tästä.

Yhtä merkillinen on myös, että edellisten wuosten kokouksesta ei ole tehty ja aianomaisille toimitettu semmoista aia-registeriä, puustawi- eli kirjain-järjestyksessä, ku huomataan olewan ruotsalaisella kokouksen painoksella. Sellaisen aakkois-registerin puutteessa kokous ei ole yleisölle niin hyödyllinen, kuin se muuten olisi ja etenki nykyisempinä aikoina tarwittasiin, milloin asetuksia kielenki wuoksi on lukeminen ja miettiminen enemmän kuin ennen oli tarpeen — Tämän wuoden 1863 kokousta ovat muutamit jo saanna numerot 4, 5, 7, 8, 9, 11, 14 ja 15, toiset ainoasti neljä ensi-nimitettyä numeroa, vaan kaikki kaipaawat vielä numeroita 1, 2, 3 ja 6.

Ei ole tietymätöntä, kuinka tästä vähemmästä tarffuudesta yleisöä kohden pyydetään puolustaida ilmoittamalla että puuttuu suomentajoita; mutta tammöinen puolustus ei nyt enää taida eifä saakelwata, koska sowellaita suomentajoita kyllä löy-

*) Tämä kirjoitus, joka kuuluu Wiipurin lapi-opillis wikkamiesten toimituksiin, annettiin ruotsinkielisenä Otawan toimitukselle 30 p. toukok. Otawan Toim.

thy, kunhan waan niin iso palffa heille wafuute-
taan ja annetaan, että suomen kielen kääntäjän
ammattia ei tästedeß pidetä siwu-wirkoina ja syr-
jäis-toimina, waan järjestetään niin että ne an-
taat kylliä rawintoa miehellenä, huolimatta muista
wirkaelemisistä. *) — Vielä useempia mietteitä
kävii tämän suhteen tekeminen, waan ne saattai-
sivat ulko-puolelle puheen alaisista muistutuksista,
joita yksinänsä tässä on tahdottu esiin tuoda.

Syytä myös olisi kysyä, minkä tautta ei „Suo-
men Julkisissa Sanomissa, samote kuin tapahtuu
ruotsinkielisessä waltio-lehdessä (Finl. Allm.
Tidn.) ja muissa maamme ruotsalaisissa sanoma-
lehdissä ilmoiteta, milloinka kuki n:o asetus-koko-
usta ilmauntuu? Tuolla tavoin ei kellään ole ti-
laisuutta tarpeelliseen huolen pitoon siitä että edes
ne numerot, jotka ovat todella toimitetut, tulewat
oikeen perille. — Sitä paitsi pitäisi kokousta an-
nettaessa oikea numero-järjestys waarin otettaman
ja jälkeinen numero ei jättäman yleisöllen edel-
listä ennen. Siten ei, miten nyt on laita, lou-
fattaissi järjestys-tuntoa, — joka periwastoin meillä
ansaittisi kehoitusta, — mutta wältettäisiin sensijaan
monta hämmenkiä.

*) R. Senaattissa kuitenki Suomentajan wirka nyt jo on
wafinainen. Muutamissa läänin-hallituksissa niin-ikään (esim.
Ruopiossa nykyisimmin) näkyy Suomenta kielen kääntäjän wir'a
julistetun, haettawaksi. Balkan wähyttä pahempi este saada
kuvernööri-wirastoisiin wafinoisia suomentajia, joka myös ei
ole'kaan asetuksen tarkoitus, on meidän mielestä se, että ni-
iden ei waan asettaminen wirkaan mutta myös erottaminen
wirasta on jätetty melkeen tyhjänään kuvernöörien mieli-
waltaan. Toim.

Otawan Toimitukselle. *)

Otawa on 21 numerossaan ottanut selittääkseen
„mitä nimi *Alto* oikiasiaan merkitsee,” ja että se
on „weden isäntää wertaawa sana.” Sen seli-
tyksen on Otawa antanut syystä, että muka on kuul-
lut sitä „eräässä paikoin Sawoa ei ymmärretyn,”
ja „että sille on sentähden tahdottu johtaa koku-
naan wäärää, wähemmin otollista merkitystä.”
Että se „eräs paikka Sawoa” tarkoittaa Warfau-
den ruukkia, on tullut meidän tiedäksemme; jonka
wuoksi pyydämme Otawan Toimitusta siilmäämään
Lapion 19 numeroa, sen 5:tä palstaa. — Siitä
saa Otawa nähdä, että sana „*Alto*” täällä on hy-
win ymmärretty, mutta että sitä on sanottu sopi-
mattomaksi laiwan nimenä käyttä. Sopimatoim se
onki Sana „*Alto*” ei ole mikään nimi, waan
wertais-nimikko, merkitsewä = alainen, alla olewa
joka omaisuus sopii yhtä hywin Tuonelle, kuin Ah-
dilleki, mutta weden ja wirran päällitse kulkewalle
höyry-laiwalle se ei ole ensinkään sopiwainen. —
Otawan nuhteen, että muka „ei olisi pahinta, että
pienimmissäti asioissa, suuremmista ei puhettakaan,
Suomen kielen kanssa Suomesa harjoitettaissi tulla
enemmän tutuksi, kuin mitä vielä ollaan, ett'ei
wääriä ymmärteitä syntyisi” sen annamme Ota-
walle takaisin koskematta.

—rf.—

*) Waikka viime lehdesämme jo oli melkeen samallainen
selitys *Alto*sta kuin tämä sittemmin tullut, emme kuitenkaan
tahdo kieltää anottua sijaa tältäään. Toim.

Isänmaa.

(Lähetetty)

Suomi on armas isänmaa,
Sen joka poika tietää,
Ja sitä rakkahinna waan
Meill' ainian pidetään.
Jos iloitseepi isänmaa,
Niin pojat kaikki kanssa;
Lauluja waan lauletaan
Kall' ollen oloillansa.

Jos isänmaamme waatifi
Meit tarttumahan miekkaan,
Niin kyllä Suomi seisoi,
Ei kalpa kääntyis hiekkään.
Silmäilmät kirkkaat owat waan
Jos milloin miekkaan tarwitaan;
Saahmoiki wanhoist' aj'otista
Meill' owat vielä muistossa!

D. H—n.

Kotimaalta.

Wirolahdesta 30 p. Toukok. 1863. Pitäjäs-
sämme en tiedä ketään ihmistä karsiwän, Jumalan
kiitos! aivan kowaa nälkää, tänäkään wuotena,
waikka muutoin on kowa aika tässäämme. Mutta
kumminkin kuulen monelle talolliselle että talotto-
malle perhekuunnalle tuntuwia asioita myötänsä tuo-
wan. Täällä on eräs kartanon isäntä herra A. Alf—n
jo menneestä syksystä asti hankkinut useampia tu-
hansia tynnyriä wiljaa itselleen kaupaksi, josta tar-
wittewaiset saawat. Tämä kunnan mies antaa ei
ainoastaan rahalla mutta welaksiin, keskenäisillä
takauksilla, sekä ruunun Nimismiehen tekemällä la-
pulla. Näin talonpoikain on tähtynyt useampiakin
tynnyreitä hankkia pereelleen hengen elatusseksi.
Tämä elatuskeino on sanomattoman hywä; waan
toisaalta katsoen uhkaa tulewaisuudessa useammalle
suurempaa waaraa, kuin heillä nyt saattaa olla-
kaan. Kyllä tässä sanan-lasfu toteentuu: „saada
welskaa on helppo, mutta maksaa on waikaa;”
näin se myös on käytöissäin, että saada on hywä
mutta maksun aika sangen waikaa. Maksu-aika
on määrätty Elokuussa tänä wuonna, waan nyt-
kin näyttääwät pellot wähän lupaawilta, edeskin
ne paikat jotka tuliwat myöhään ja uudella sieme-
nellä kylvetyiksi. Se sade, mikä mennä talwena
31 p. Tammikuuta satoi paljouden wettä, josta jo
puhuin tämän lehden 8:nessä numerossa, saattoi
pelloillemme paljon wahinkoa. — Se wilja, mikä
tulee pelloilta, on sangen wähä itsellenkin; maksaa
welskaa ei ylettyisi ensinkään. Mutta kun tämä
welska on Nimismiehen haltuussa, hän tulee sen ko-
tia joka ei ole määrättyllä ajalla maksanut, kirjoit-
taa talossa löytyviä tawaroita, hewoista, lehmää,
lammasta j. n. e., wieläpä waate-repaleitakin,
joita täytyy myöddä polku-hinnoista, jos niin sat-
tuu että ostajoina on wähä. Sekään ei woi olla
mahdotonta että heidän tilansakin joutuuwat kuri-
koihin, joista pitäjämme saa tuntuwia wahinkoja
karsia. Täten köyhiä enenee ja waiwaishoito suu-
renee. J. H.

Seminario Jyväskylässä. Keisarillinen
Senaatti on toukok. 19 p. määrännyt seuraamat
henkilöt elokuun 1 p:stä wäestäiseksi toimittamaan
allamainitut opettajan- ja naisopettajan-wirat Jy-
väskylän wäliaikaisessa kansakoulun-opettajan se-
minarioossa, nimittäin: maisteri M. Järwinen opet-
tajan-wirkaa uskon-opiassa; maisteri D. Wallin opet-
tajan-wirkaa pedagogiasa ja historiasa, maisteri
J. Länkelä opettajan-wirkaa Suomen kielessä; mää-
räsopin lehtori Jyväskylän alkeisopistossa, maisteri
G. H. Kahelin opettajan-wirkaa määräs-
opiassa; opettajan-kokelas G. Göös opettajan-wir-
kaa woimistelus-opiassa ja fyysikkiläisessä lapsenhoi-
dossa; lääkeopin lisentiaatti maist. A. Dagfors
opettajan-wirkaa laulusa ja soitannossa; nais-
opettajan kokelas Janny John toimittamaan nais-
johdattajan wirkaa naisosaston ylitse; naisopetta-
jan kokelas Charl. Rydénen yhtä naisopettajan-
wirkaa; naisopettajan-kokelas Edla Soldan yhtä
naisopettajan-wirkaa; naisopettajan-kokelas Krist.
Åberg yhtä naisopettajan-wirkaa, sekä naisopetta-
jan-kokelas Krist. Rappa naisopettajan-wirkaa, se-
minarioon yhdistetyssä mallikoulussa.

Äbo Underrättelser'ien 61 n:sa löytyy painettuna asafirjat riita-asiaissa M. U:n toimittajan hra J. W. Villjan ja Turun ylisensorin, kuvernörin, parooni Cedercreutzin välillä. Parooni Cedercreutz oli kieltänyt painattamasta erästä kappaletta, otettu „Kölnische Zeitung" nimisestä sanomasta. Tämän kappaleen oli postisensuuri, joka walwoo ulkomaan sanomia, päästänyt tänne sokaifematta. Kuitenkaan ei nähnyt Turun ylisensori sowliaaksi antaa julkaisusta tätä kappaletta, joka sisälsi kertomuksen Tukholmassa pidetystä „meeting"istä Ruolalaisten hyväksi ja joka myös oli ollut painettuna S. Dbladissa. Tästä Turun ylisensorin menetyksestä wailitti hra J. W. Villja sensuuri-ylihallitukselle Helſiſingissä, joka näki kohtuulliseksi perättää Turun ylisensorin päätöistä ja sallia mainitun Kölnische Zeitung'ista otetun kappaleen painattamisen.

(S. U.)

Hämeenlinnasta. Tarkeä uutinen näille seu-
duille on se, että Parolan kedolle tulee heinäkuun ensimmäisestä päivästä kokeentumaan kaiffi yhdes-
sän Suomen tarkampuja-pataljonaa ja myös Suo-
men gardi Helſiſingistä, siis yhteensä lähes 4,000
miehistä.

Duban kaifenlaisia!

(Lähdetetty.)

Suomettaren 28 N:ren esipalstoissa „Selitys" sanoo näin: „ei tuomarien toimi niin rajattomasti koke kaiffia maan asujamia (kuin muka Guvernörin). Tuomarin toimi ja firjat kokewat usein kahta ihmistä". Se on nyt taas siittä taiwahalta. Duko se kaiffi ihmistä elikka näiden asiat halwempia, että ne on waan kaiffi kerraltaan, waikka siitten näin kaiffi kerraltaan tulis Millionat ihmistä asioineen petetyksi oudolta kieleltä, eli oudon kielen tähden sokaifotkua? Ei se muka mitään ole että waan on 2 kerraltaan — katsokaat siittä wiisautta. — Suomi pitää wirtakieleksi pääsemän ilman tuomaria wäliin jättämättä. Että ihmiset ei itse osaa asia-firjojansa lukea, sen asian pahoja seurauksia minä woin tyllin selittää.

I. I.

Hippakunnan sanomia.

(Perwoosta).

Armostiſen julistuskirjan kanta huhtik. 13 nä p. on määrätty, että muutamista tylistä rohoijiesia esassa Wirolabten pidiää on laitettava oma feisariſiinen pitäjä, nin että Wichittälän tieffoherrakunta, jonka siille tulee etemoan Räämilän kankaalla Wichittälän kylän alalla. Tämä erottaminen tulee tarwittu-
maan niin pian kuin myhinen tieffoherra- ja kappalainen Wirolabdelta owat erinneet wirolaſensa sokaifit, hantaus-
maa, pappila y. m. saatu teimeen. Wichittälän nuteen tieffoherrakuntaan tulee pappia wastajeksi ainoastaan yſi tieffoherra.

Eitä tätä.

Wanhin wirtamies Suomessa. Kouluopettajojen wnoteen 1841 asti, ynnä muutamien vuotta 1847 ennen olneille papeillenfin oli, heidän wirtansa työläisyyden eli wähi-palkkaisuuden wuoksi, suotana etu wirta-foroituksien suhteen saada ansio-luetteleossa wirtawuotensa laefetufi kaiffertaiseſti. Näitä miekkofia ei enää ole koulu-opettajoiden parweſsa fetään, — warmaankaan ei Perfoon hippakunnassa, — waan pappien seassa on, paiffi Papiin pappia (joille tuo etu wieläfin on pyſytetty), tietyſti yſi semmoinen wanhus jälellä. — Tällä wirtawuosi-ureolla onkin siis 77 (s. o. seitsemän kahdesſatta kymmentä) wirta-wuotta. Se kaiffi puolin funnioitettawa ja täällä hywin tuttu mies on olnu papiſ-wiraſsa — ſijaſetta ja apulaifettaki, miten Hän wieläfin on, — 44 vuotta (wuodeſta 1819 muka alſaen, jolloin wih'ittiin papiſſi). Ja ainoasti neljännes oſa näitä wirta-

wuofia, ne 11 ensimmäistä, luetaan yſſiertaiseſti: ſeuraawaifet 33 kaiffi (wuodeſta 1830—1863) kaiffiertaiſina.

Förteckning öfver outtagne bref vid Wiborgs Postkontor för Maj månad 1863.

Rekommenderade:

Herr Bäck jun. 29 rbl.; G. Ivanovsky 2:ne bref 28 rbl.; N. Lönnqvist 5 rbl.; Kath. Malmberg 10 rbl., P. Setkoff 100 rbl.; Joseph Haschke, ett utländskt varupaket.

Utrikes bref med lösen:

Sigmund Rosenfeld, p. r. Franko.
M. Wennström, lösen . . . . . 10 kop.
H. H. Hagman . . . . . 20 „
K. Pettersson, ... 20 „
U. Papp, ... 24 „
H. Rönne, ... 1: 6 „

Qvarliggande:

S. Buler; M. M. Janomsk Janomsk & Co; M. Leino; A. Марков; P. Mönkäſelle; A. Neumann; E. Rahikainen; A. Сахаров; A. Соломонов; P. Thoma; E. Tuhkanen, S. Wirkula; J. Witikainen; D. Zinovieff & C. J. Öberg.

Retournerade:

A. Schier; F. Camconov; J. Roska; П. Ланну, tvänne bref; A. Кириловой; A Stormbom; Maiopy Topnay; C. Карыне. Hvarutom ett med frimärke, men hvarken med adressatens namn eller vistelse ort, försedt bref som blifvit inlagdt uti breslådan vid Postkontoret qvarligger.

Yksityisiä ilmoituksia.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Donnerstag den 11:ten Juni in C:t Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Epöhr.

Musikalie Lånebibliothek

är under denna dag öppnadt i undertecknads bokhandel.

Abbonements villkoren äro:

För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abonnentens eget urval för 20 M.

utan premier 20 Mark.

„ halft år, 12 Mark.

„ tre månader 8 Mark,

„ en månad 4 Mark.

3 häften utlemnas på en gång. Wiborg d. 8 Juni 1863.

C. G. Clouberg.

Uti C. G. Cloubergs Bokhandel emottages prenumeration å följande tvenne Landbruks-Tidskrifter för innevarande år, utgifne af

J. Theod. Bergelin:

1) **Tidskrift för Svenska Landbruket och dess Binäringar**, som utkommer med **12 häften** å 32 sid. hög qvart jemte plancher och i texten intryckta träsnitt. Denna Tidskrifts hufvudsakliga ändamål är, att så fullständigt som möjligt redogöra för svenska landbrukets tillstånd, att meddela alla för dess redaktion tillgängliga detaljuppgifter ur Svenska Landbrukspraktiken samt att med uppmärksamhet följa landbrukets vetenskapliga utveckling, hvarförutan i en särskild notis-afdelning lemnas korta underrättelser om torgr priser, marknader, möten och andra notiser för dagen af intresse för våra jordbrukare. Omslaget till hvarje häfte upptages af annonser om egendomar till salu, om arrende, tjänstsökande, redskaper, gödningsämnen m. m. Denna Tidskrift är således icke endast af en mera omfattande plan, utan innehåller äfven mera text och talrikare illustrationer än någon annan svensk Landbruks-Tidskrift och torde försvara sin plats på hvarje bildad landbrukares bokhylla. Prenumeration å denna Tidskrift för innevarande år, det **1:nde** af dess verksamhet, emottages för såväl helt år med **8 Rdr Rmt**, som för halft år med **4 Rdr** och för fjerdedels år med **2 Rdr**.

2) **Qvartalskrift för praktisk Landthushållning**, som utgives med ett häfte å 64 sid. 8:o hvar tredje månad och hufvudsakligast innehåller praktiska uppsatser af omvexlande innehåll, med plancher och i texten intryckta träsnitt afser närmast att ersätta den af Prof. J. Arrhenius förut utgifna "Tidskrift för Landtmanna-Ekonomin", med hvilket den närmast öfverensstämmer i plan, storlek och pris; den är beräknad för den

större mängden af jordbrukare och är äfven särdeles passande för Sockenbibliothekerne. Priset å denna Qvartalsskrift för helt år är **3 Rdr Rmt.**

(3) 1

Wördsam anmälan!

Att jag numera är flyttat till förra gästgifveri gård Kron S:t Anne stadsdel, derom får jag mina respektive kunder underrätta, samt att jag såväl efter årsaccord som för gången med beredvillighet tillhandagår med läkarevård. Wiborg i Juni 1863.

G. Ganszauge
Veterinär Läkare.

(3) 2

Skulle någon ordentlig renskrifvare önska vinna anställning såsom tingsbiträde hos Domare på landet, kan Hofrätts Assessorn Nils Grotenfelt meddela underrättelse, hos hvem sådan emploi erhålles.

(2) 2

Att jag flyttat till mamsellerne Alexandroffs gård midtemot teaterhuset får jag härmed den resp. allmänheten vördsamt tillkännagifva.

H. Silander,
muraremästare.

(3) 3

Saettawa wirka.

Johdattajan wirka Wilken alfeis-koulussa on täten julistettu haettavaksi Wiipurin suomalaisen kirjallisuus-seuran tyfönä wiidenkymmenen kuuden (56) päivän kuluessa, tästä päivästä lusein. Johdattaja, jolla on wuotuista valkkaa 2400 marffaa ja lisäki vielä 600 marffaa koulusuoijen iivoomista, walaistusta ja lämmittämistä warten, on welfapää antamaan opetusta 28 tuntia wiikossa. Wiipurissa 29 s Toukokuuta 1863.

Käslyn mukaan:
H. G. Corander

(3) 3

Pudonnut:

Förlorad, en galosch emellan Officersflyglarna och Wiborgskäförstaden, upphittaren vore god emot vedergällning aflemna den i Sopotoffs gård N:o 63.

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknaat grunkapital L. 2,000,000 Sterling.
Reservfonden L. 1,374,000

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste præmier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.
General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Wuokrataan.

I gl. gästgiveri ett gladt rum med skild ingång.

(3) 2

Ett fortepiano af 6½ octav. står att hyras eller att säljas uti gården N:o 248 i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 2

Myötämänä.

2:ne st. nya väl jernade Lavett, eller arbetskärror, hos Smeden C. Bergqvist uti Neitsyniemi.

(2) 1

Lybska utsädes poteter hos

Bandholtz & C:o.

Siemen omenia Lyyhkeistä

Bandtholts ja R:nin tyfönä.

Любские картофели для посева у

(4) 2

Бандхольца & Комп.

Läbska utsädes poteter hos

T. Tichanoffs Söner.

Lyyhkefin siemen potattia myypi

(6) 3

T. Tichanoffin Pojat.

Myötämänä kaitissa Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa:

(J. W. Villja ja Rumpp. kirjakaupantaja-yhteyden Turussa kaustantamia.)

Herran Ghtoolleesta. N:o 19.

Mina Tie Mutuuteen. N:o 20.

Mänestä. Opetuksia Suomalaisille. N:o 21.

Philippus Samariassa. N:o 22.

Pyhköinen Kertomus Laiwaasta ja Maasta, Kuusta ja Tähdestä N:o 23.

Gwa ja Maria niinuin kassainen peili waimolle, Marian ilmestyspäivänä kristillisesä saarnassa esin asetettu Frans Michael Franzenilla N:o 24.

Epistolan saarna Tuomio-sunnuntaina. N:o 25.

Kuin yksi kirja jäsältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaitti tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Myytämänä:

Ubr. Salefin kirjakaupassa:

Tampereen tehtaan paperia ruufin hinnaista.

Tammerfors-fabriks pappers-lager, säljes till bruks priser.

Angslupen PONTUS

kommer tills vidare, att afgå alla söknedagar från Wiborg till Trångsund kl. 8 f. m. och kl. 4 eft. m.

Från Wiborg till Juustila kl. 7 om afton.

Från Trångsund till Wiborg kl. 10 f. m. och 3½ eft. m. men om Lördagarne kl. 6 eft. m.

Från Juustila till Wiborg kl. 6 om morgonen, alla dagar i veckan utom om Måndagarne.

Om söndags eftermiddagarne kommer Pontus att göra posturer från Wiborg till Juustila eller Trångsund, men kan äfven förhyras för söndagarne, om derom aftalas före kl. 11 om Thorsdags förmiddagarne med

Hackman & C:o.

Söyrylaiwa Walamo

tulee tämän vuoden pujehtimisen aikana joka wiikko kulkemaan Pietariin ja Sortawalan wäliä, käyden niin mennessä kuin tullessa Lyyssinassa (Väähkänassassa), Konewitjassa, Käfjalnessa ja Walamossa.

Lähtöpäivät ovat:

Pietarista joka Perjantaina kello 9 aamulla.

Sortawalaasta joka Sunnuntaina kello 9

Päitiä itä menee söyrylaiwa 23 (11) päivästä Kesäkuuta Elokuun 11 päivään (Heinäkuun 30 päivään) asti joka Tiistaina Pietarista Walamoon, käyden waan Lyyssinassa ja Konewitjassa rannassa, ja lähtee seuraavana päivänä samoin Konewitjan ja Lyyssinan kautta takaisin Pietariin.

Söyrylaiwan kulkua Wiipurin ja Kuopion wälistä.

Mantainen Söyrylaiwa "Alto" tulee tulewana kesänä säännöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion wäliä, käyden sekä meno- että tulo-matalla Lauritsalassa, Paumalassa, Sawonlinnassa ja Leppäwiroilla.

Lähtö-ajat tulewat olemaan:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopiosta joka Torstai kello 3 e. p. v. ja tulee laiwa, joka ottaa suljettaaksensa sekä kulkioita että kuletus-tavaraa, mutta ei ole tarfoitettu hinausta warten, meno-matalla lähtemään Lauritsalasta kello 3:den paikoilla. Wiipurissa Toukokuussa 1863

Sehtofunta

Angbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jernångfartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala, Paumala, Nyslott och Leppäwirta.

Afgångstiden blifver:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thorsdags förmiddag kl. 3; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragt-gods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl. 5 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. A. Zilliatuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Jililakuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postifonttoreissa.

N:o 24.

Perjantaina 12 päivänä Kesäkuuta.

1863.

Wiipurista.

Karhu-jääkäreille. Käräjärven kylässä Wiipurin pitäjää kerrotaan emä-karhun kolmen poikansa kanssa tehneen pahoja täänsä. Nämä pedot nimittäin raatelivat erään talon lehmän ja ajoivat sen järveen. Helatorstaina sattui kaksi miestä käymään tietä myöten metsässä lähellä kylää. Silloin tuli neljä karhua heidän vastaan ja karkottivat miehet puuhun, jossa karhut juurella heitä warioittivat tunnin aikaa, jiksi kuusi apumiehiä, hätä-huodon kuultua, ennätti suurella mölällä hätään. Toinen niistä puussa olleista miehistä aristui tästä tapauksesta niin, ettei vielä kukaan uskalla kelvon kartanosta etemmä ylös liikkua. Sen jälkeen on Käräjärven jo pidetty julista jahtiakin, mutta ei karhuja silloin ole voitettu tavata.

Waltiopäivä-järjestys (jatko 23 n:rosta). Täysi-kokouksessa niitä asioita esiteltäessä, jotka koskivat Keisarin ehdotuksia, luetaan sekä itse ehdotus että waltiofunnan siitä antama mietintö aina kokonaan. Jos waltiofunnan mietintö nähdään silloin waidlainaiseksi, taikka sääty tahtoo hankkia tyhsempää tietoa asiasta, lähetettäköön se uudestaan waltiofunnan käsille otettavaksi. Jos ei ole syytä siitä takasin lähettää, eikä asiapaperien pöydälle-pano tule kysymykseen, antaa maamarsalkki tai puhemies säädyn kaikille jäsenille, jotka tahtovat puhua asiassa, tilaisuuden lausumaan siitä ajatuksensa. Kun keskustelu sitte on päättynyt, asetetaan säädylle äänestämisen-esitys sillä tavoin somitettuna, että siihen taidetaan vastata myöntämällä taikka kieltämällä. Jos joskakin asiassa on uusia kysymyksiä, jotka ovat eroitettavat, asetettakoon eri äänestämisen-esitys kustakin. Jos ei sääty sitte yksimielisesti yhdisty äänestämisen-esityksen myöntämiseen taikka kieltämiseen, waan vastaukseksi kuulaaan sekä myöntämistä että kieltä, kuin myös vaatimusta äänestämiseen, asettaa maamarsalkki eli puhemies samalla tavoin somitetun äänestämisen-esityksen ynnä selvän vasta-esityksen, jotka pitää olla oikaistut ja säädyn hyväksymät ennen kuin äänille käydään. Äänestämisen toimitetaan sitte suljetuilla seteleillä ja äänet luetaan aateliissä-dyissä ritarihuoneen-järjestyksen mukaan sekä muissa säädysissä läsnä-olijain mieheksun jälkeen. Se mieli, johonka useimmat, ilmoitetuista syistä, suostuvat, on pidettävä säädyn päätöksenä ja maamarsalkin tahti puhemiesen kautta säädylle julistettava. Täysi-kokouksessa tehty päätös yleisestä asiasta ilmoitetaan lähettiläsmiehistön kautta taikka pöytäkirjan otteella toisille säädylle.

Kaikkissa niissä asioissa, joista maan säädysillä elokuun 21 p. 1772 annetun hallitusmuodon 40, 41, 42, 43 ja 57 pykälän mukaan on wasta lau-

sua ajatuksensa, waaditaan kolmen säädyn yhtä-pitäwä enemmistö ollaksensa maan säädyn päätös, mutta jos kaksi säätyä on kelta vastaan, niin asia raukee ja pysyy samassa tilassa kuin ennen on ollut. Etuus- ja suostunta-weron asioissa menetetään niin kuin hallitusmuodossa erittäin sääty on.

Päätös edellä-mainittuja waltiofuntaa, joiden tarkoituksena on waltiopäivä-asiain valmistaminen, tulee waltiosäädyn asettaa toimitus-waltiofunta, johon kuuluu kaikki jäseniä kustakin säädystä, ja toimittaa waltiopäivä-päätöksen kirjoittamisen ja kaikki ne kirjoitukset, jotka waltiosäädyn yhdessä antavat. Kaikki semmoiset kirjoitukset sekä waltiopäivä-päätös oikaistaan kaikkissa säädysissä. Waltiopäivä-päätöksen alle kirjoittaa maamarsalkki ja puhemies sekä säädyn kaikki jäsenet nimensä, mutta muitten päätösten alle ainoastaan maamarsalkki ja puhemies.

Ne vastaukset, jotka sisältävät suostumuksen Keisarin ehdotuksiin, antavat säädyn kirjallisesti Keisarille. Vastaukset, joissa eivät suostu ehdotukseen, annetaan niiden syiden kanssa maamarsalkin ja puhemiesen kautta samaten kirjallisesti.

Kun Keisari armossa on määrännyt waltiopäivän päättämisen, pidetään määrättyinä päivinä jumalanpalvelus kirkossa ja kokous waltiosalissa samalla tavoin kuin waltiopäivän awaamisesta on sanottu. Waltiosalissa tulevat maamarsalkki ja puhemies, toinen toisensa perästä, Keisarin eteen ja pitävät alamaisuudessa puheen S. Majesteetillensa. Sitte antaa S. Maj:tin ministeri-waltiosyhteerin lukea waltiopäivä-päätöksen, jonka jälkeen S. Maj:tin päättää waltiopäivät ja päästää säädyn kotiinsa.

Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Jatkoa n:sta 21.)

Sen jalesta tahtoi Tschernischew myydä lahjoitusmaansa ja antoi jo tietää pitäjänmiehille, että heidän piti saada ostaa. Hän pyysi wafaisesti, että he sen tekisivät, wakuuttaen että se saapuisi heidän jälkeisillensä hyväksi ja onneksi. Kirkkoherra, tohtori Strahlman, kehoitti heitä myös siihen. Tästä kyllä miehet neuwottelivat papin kanssa; mutta siitä ei tullut mitään. Sillä he päättivät waan, että kuin Tschernischew ei ollut saanut munta kuin weron ja ei maata, ei myöskään weronotto-oikeutta ikuisiksi ajoiksi, ainoastaan määräämättömäksi ajaksi, niin tulee kyllä maa-omaisuus hänestä erilleen, ja me tulemme jälleen kruunun alle eikä ole niinmuodoin tarwis siitä ostaa. Jos osa tahtoi kyllä käydä kauppaan, waan Tschernischew taas ei myönyt kyllättäin. Warmaan ei myöskään enää tiedetä, mitä Tschernischew silloin waati. Muutamat vanhat sanovat sen olleen 480 ruplaa pankossa

manttalilta. Ruin talonpojilla ei ollut kylliksi ymmärrystä ostaa, moi Tschernischew maanomaisuu- den eräälle Saksalaiselle kauppiasiehelle Mikkel Blandowalle, joka sitä piti yhtenä weljensä Johan Blandowan kanssa. Kauppa tehti tapahtua noin 1800. Mitä Blandow maksoi, ei kukaan tiedä.

Sillätawoin sai Walsjärwi jälleen uuden her- ran. Tämä oli olewinaan ensin tullessansa erin- omaisen hyvä. Hän lutsutti talojen isännät kar- tanoon ja piti heille suuria pitoja sekä antoi hei- dän waimoillensa ja lapsillensa monenlaisia terwe- tuliaislahjuksia. Pyhäpäiwinä lutsui hän nuori- son ja lapset hoviinsa ja antoi niiden leikitä ja huwitellaida koko päivän, antoi niille sen lisäksi rahaakin ja jotakuta lahjuksia.

Tätä tefi hän kaiken ensimmäisen kesää; mutta kuin talwi tuli, ja hän rupesti werojaan kartamaan, niin wei kansa niinkuin ennenkin. Hän sanoi: maksetaankos täällä sillä tavalla kartanoon? En minä sen kanssa tyytyväinen ole. Sillä tavalla kului ensimmäinen wuosi. Jokinainen maksoi niinkuin ennen. Tuli toinen kesä, ja hän lutsui isännät kartanoon, ei enempätä saamaan terwetuliaislah- juksia, waan vastaanottamaan uutta weroituusta. Eiihen ei tyytynyt kukaan. Sitte antoi hän kylänwanhinten ja asiamiestensä käydä ympäri lää- nin, kuuluttamassa, että heidän piti maksaa Tau- pilan kontrahdin mukaan ja tulla kartanoon, siihen alafirjoittamaan; mutta kukaan ei mennyt.

Taupilan kartanoossa Pyhäjärwellä oli talonpojat samote pakotettu maksamaan korian weron. Sillä uhattiin kaikkia. Tämä oli aina uhkawa puhe: „Teille se käypi samoin kuin Taupilan aluskunta- laisille Pyhäjärwellä.“ Taupilan pakko-työstä pu- huttiin kauhistuksella. Herrat ystäwineen ylisteli- wät sitä; waan ne luita sen rasituksen tunsiwat eiwät sitä tehneet. Talonpoikia parjattiin tuhmissi, kuin eiwät ymmärtäneet pitää huolta tulewasta ajastaan ja suostua kontrahdin tekoon, waan an- toiwat herrojensa menetellä kansansa sillätawoin. Näitä ystäwällisiä neuvoja ei otettu kuitenkään otolliseksi; sillä sellaisiin firjoituksiin ei woiu luot- ta, kuin tiettiin, että wero piti aina olla se ker- ran määrätty, ja että tämä asetus oli Keisarin wahwistama. Eiihen tuli vielä, että nämät ti- lukset milloin hywänsä woiwat tulla frunnulle ta- kaisin. Ei myöskään itse kontrahdin sisältö ollut aivan wiehättävä. Tämän kontrahdin mukaan olisi pitänyt maksaa auran-maasta eli manttalilta wuotuisesti 3 ruplaa 4 tšhetwerttiä $35\frac{5}{12}$ kappaa eli 8 puutaa rukiita, 2 tšhetwerttiä kauria, 2 tšhetwerttiä ohria, 2 lammaasta, $\frac{1}{2}$ puutaa woi- ta, 30 puutaa heiniä, 5 kanaa, 100 munaa, 163 he- moläpäiwätyötä, 163 jalkapäiwätyötä. Jos se olisi tähänki seisattunut, olisi se vielä käynyt laatuun; waan siinä oli vielä kalli arwointa paikkaa, jotka aina olisimat tuottaneet ja myös tuottiwatkin häm- menikkää. Kontrahdissa oli nimittäin seuraawai- nen lisäys: niin myös tarpeelliset reisut. Kuka woi tietää, jos sellaisia reisuja olisi waadittu tekemään Moskowaan eli Tornioon. Toinen seikka oli sel- lainen, että kukaan ei tiennyt, missä paikoin tilus oli eli miten laaja se oli. Tilan herra woi muuttaa talonpojan mihin hywänsä ja wieläpä wähentääkin hywän tiluksen pieneksi: sillä rajoja tilusten wä- lillä ei enempätä ollut; ja mitäpä hän piti lufua rajoista, kuin ei wälittänyt muustakaan. Wäärin lutsuttiin näitä toimituksia kontrahtiloiksi, koska toi- sella puolella ei ollut mitään myöttämäistä ääntä, ainoastaan piti hänen, ilman käännättämistä eli eteenpäin luettamista kontrahtia, firjoittaa sen alle. Ruin tästä mitään hywää ei seurannut, eikä myös kukaan firjoittanut tämän pakko-firjoituksen alle, sekä monta wuotta kului mitättömästi, sai tilan

herra kuitenkin maaherran kautta niinpäälle aifoin, että asia noin 1805 tuli jälleen liikkeelle. Mutta tällä wäli-ajalla tefi hän kaikellaista pahaa talon- pojille, ryöwäsi heiltä heidän wiljapellot ja maan- kaswut. Tätä tefi hän erinomattain Hampalan, Siparilan, Teppolan, Weikkolan ja Wunnerkalan kyllissä. Näitä ryöwäsi hän rukiit pelloilta, kau- rat närtteistä. Samaa tefi hän myös muissa kyllissä, jotka oliwat lähempänä kartanoa. Jos jon- kun lehmä meni hovi-tilan maille, wei hän sen kartanoon ja piti. Lampaita ja sikoja ampui hän, missä ikään waan niitä näki, ja luletti ne karta- noon. Sitte toimitti hän maaherran kautta kä- syn talonpojille tekemään kontrahtia. Wiipurista tuli sotawäkeä, antamaan woiamaa käskylle. Mie- het lutsuttiin kartanoon, firjoittamaan alle. Kukaan ei totellut. Kyllähän heitä koetettiin taiwuttaa kai- fella tawoin niin hywillä kuin kowillakin sanoilla. Mutta eipä sekään auttanut. Senperästä annet- tiin miettimisen aikaa. Warottiin etteiwät miehet innossaan oikeen ymmärtäneet asiaa. Miettimisen ajalla kuleksi sotawäki kylänwanhinten keraalla ym- päriseen, ryöwäämässä rukiita ja kaura-närtteitä; ja heillä oli lupa tappa sikoja ja lampaita sekä ottaa lehmiä, missä waan niitä pitäjässä löytyi. Peltojen aidat rewittiin eli poltettiin. Tällä tawoin kului taas joku aika. Se wanha huuto talonpoi- tien tuhmuudesta eli tottelemattomuudesta jatkui. Sittemmin tapahtui taas uusi koetus, oliko talon- pojat tulleet ymmärtäwäisemmiksi, sillä kaikkea tätä oltiin tefewinään talonpoikien parhaaksi ja turwata heidän tulewasta aikaansa. Jälleen lutsuttiin ta- lonpojat kartanoon, ei koko läänin, ainoastaan kalli eli kolme kylää kerrallaan. Nyt oli valmistettu koko joukko ruoskia. Konttorin lattiaan oli lyöty rautarenkaita neljään kohtaan. Ensin houkuteltiin jokaista kaikella tavalla ja kehoitettiin allefirjoitta- maan puumerkkinsä. Kun hän ei allefirjoittanut, otettiin hänet kiini, sidottiin jaloista ja käsistä ren- kaisiin ja ruoskittiin sekä kysyttiin sitä tehdestä: pa- netkos puumerkkis? — ja kuin kaikki oli sillätawoin haudeltu, saiwat he mennä. Toisia kyllä lutsut- tiin jälleen ja niiden kanssa tehtiin samalla ta- walla. Sillä tawoin tapahtui koko aluskunnan kanssa. Ruin vielä sekään ei auttanut, annet- tiin taas miettimisen aikaa. Tällä tawoin kului joku aika. Jälleen lutsuttiin miehet kartanoon eli pakotettiin heitä sotawäen kanssa ja käskettiin alle- firjoittamaan. Kun tästäkään ei mitään tullut, niin wiettiin se, keta kiini saatiin, Wiipurin. Ei kukaan, paitsi eräs Johan Lemonen, tehnyt kont- rahtia; mutta ei edes hänkään saanut mitään fir- jallisia toimituksia. Ruin miehet joutuivat wan- giksi, frunnu ei tahtonut heitä kukaan siellä yllä- pitää, tutkimatta asiaa, sekä lykkäsi asian lain tut- tintoon. Siitä syntyi moniwuotinen kätäjän käy- minen. Silloin ei istunut mitään oikeutta Wals- järwellä, waan saiwat he maksustaa wälisti Wi- puriin, wälisti Kärisalmeen.

Kaikka juttuaminen kesti monta wuotta, ei mie- hiä kuitenkään pidetty wangina, waan päästettiin irralleen jo ensi kätäjässä. Blandowan walitus- sen johdosta kysyttiin, miksi ei tehdy kontrahtia. Eiihen wastattiin: että sellaisia ei tehdä eikä myös maksata muuta, kuin mitä wanhasa 1728 wuoti- sessa weronmääräyksessä on firjoitettu maksettawaksi. Kysyttiin: miksi Lemonen tefi kontrahdin, ja tilan herra ylisti hänen olleen hywin tehnyt. Lemonen wastasi, että hän ei ollut mitään siihen tehnyt; waan kuin hänet wäkiwallalla pakotettiin, niin tefi hän merkin yhdesle paperille, jota hän ei sen enem- pää käsiinsä saanut. Sen lisäksi tuli papinkirja, että Lemonen oli wähi-älyinen. (Jatk.)

Laulun voima.

(Jatkoa n:o 22.)

Heljäs Näytös.

(Osoittaa samaa seutua kuin toisessa näytöksessä, mutta pimeämpää.)

Ensimmäinen kohtaus.

Waska. Waino.

(Esiiripun aumeteissa Waino nuffuu nojaten Waskan rintaan. Waska laulaa:)

(kansan laulu).

Ah mun rakas lintuisen!
Sydämmen' on suruinen;
Sinun tähtes kultaisten
Tässä yfsin huofailen.

Waino. (heräten) En koskaan enään palaja kotiini . . . (tempeästi) Missä sinä waan lienet, tahdon minäkin olla . . .

Waska. Oi koska isäni saa uuhda sinun, ei hän enään hylkää poikaansa! . . . Jaa, hakakaamme ensin isäni!

Waino. Mutta ystäväni, yö on synkeä. Wietäkäämme se täällä, tällä vuorella, missä ensin näimme toinen toisemmel . . . Tämä paikka on minusta niin rakas . . .

Waska. Sinä selität waan oman toivoni, rakas Wainoni . . . ollaan waan tässä, vielä hywästi jätöksi tälle rakkaalle paikalle.

Waino. Mutta voimani tuntuu loppuneen ja minulla on nälkä . . . sano mistä saataisimme hiukan syötävättä?

Waska. Minä tiedän tässä lähellä wäheisen mökin . . . aikomukseni olisin juuri lähteä. Mene tuonne luolaan, ystäväni, ja odota siellä siksi kuin palajan!

(Waino menee.)

Toinen kohtaus.

Waska. (yfsin)

Mitä mun nyt pitää tekemän? . . . Joku on nettomuus woisi sill'aikaa kohdata häntä . . . Meh-tola woipi jo tän' yönä laittaa satoja ajamaan meitä takaa . . . Ei mun vielä olis pitänyt tehdä tuota rohkeaa yritystä, mun olisi pitänyt ajatella parempia keinoja eli jättää koko asia toistaiseksi . . . Minä aawistan suuren onnettomuuden kohtaawan meitä . . . mutta ei nyt kumminkaan katumus eikä epäily autal . . . (aifoo lähteä mutta seisautuu rutosti. Drjo tulee nähtyihin, Waska peräytyy wäheän)

Kolmas kohtaus.

Drjo. Waska.

Drjo. (nostaen ylös firveen, huutaa) Ahaa, täällä on naisen ryöwäri! . . . Laake itses nurmelle, mies, ja odota Nimismiehen tuloa! Muutoin . . . (näyttää firvestä.)

Waska. Koetös! . . . mutta wanha wiisas noita waino on ennustanut, että se joka hyökää kanteleheeni, on kuoleman mies . . . waan koetaa!

. . . (Drjo wiittaa firveellä Waskaa, tämä lääntäifse toisaalle. Toisen wiittauksen wastaa hän kanteleellaan joka samaessa sähky ja putoaa maahan. Drjo säikähtäen juoksee metsään, Waska rientää takaa.)

Heljäs kohtaus.

Waino, sittemmin Waska.

Waino: (tullen esille, hengästyneenä) Ah, mitä on tapahtunut! . . . Missä on hän? . . . (juoksee edestataisin) Oi jumalani! Minä kuulsin huutoa, ja se oli hän . . . mutta (huutaa) Wafilej!!

Waska. (tulee tainnustissa huomaamatta Wainoa, käwelen edestataisin) Käwi toki asiani paljoa rauheamasti kuin olisin tahtonut! . . . Oleisesti tuo ei ollut murha waan oma warjelukseni. Mutta . . .

Waino. (keskeyttäin) Ystäväni, mitä se on? mitä olet niin surullinen? . . . eli onko Drjo kohdannut sinua? . . .

Waska. (istuisaana mättäälle, itsekseen) Minua lauhistuttaa, ikään kuin ehdolla olisin tehnyt murhan! . . .

Waino. Oletko kuolettanut Drjön? . . .

Waska. Olen kuolettanut hänet.

Waino. (lohduttaen) Sin' olet siis woittanut wihoillisesti . . . Sinulla ei ole mitään vaaraa enään . . . Jaa, se oli sinun tähtymys tehdä! (siwulla) Hywä jumala! hywä jumala, mikä rauhea kohtaus!

Waska. Olen kumminki ollut synnä ihmisen kuolemaan . . . Olisin taitanut karata pois. Lain silmissä pidetään minua kumminkin murhaajana, asian laidan muutenkin mua vastaan ollessa . . .

Waino. Meidän on siis pakeneminen!

Waska. Menen ilmoittamaan itseni . . .

Waino. Älä, älä tuiwaan ja rakkaudemme tähden! He kuolettaisivat todella sinun, ehkä wiattoman . . . Joslei pakeneminen ole mieleesi niin wailtaamme tuo . . . (näyttää kädellään järweä wuoren alla. Samaessa kuuluu jahti-torwen ääniä ja hyrinä metsästä)

Waska. (nousten ylös) Kultani! . . . Ne tulewat! (ottaa Wainoa kädestä, juostessaan wuorelle) Ne owat lain jahtikoirat, mutt' eiwät saawuta meitä niinkuin lettuja luolassa!

(Jatk.)

Kotimaalta.

Maafasta (ote meri-mattustajan kirjjeestä).
Täällä on kauniisti rakettu tämä Nikolaistad sekä on kauniilla paikalla. Raiwan kansa pääsee oikeen kaupunnin möljään. Kyllä on walitettava tämä Pohjamaan köyhyyd. — Olen nähnyt näinä päiwinä että ostawat 10:nellä ja 20:nellä kopekalla jauhoja ja maksawat 70 kopekkaa leiwiskästä. Monet ihmiset käywät puotiloissa ja anowat leipää. Kyllä on katkera katsoa tätä! Ei meidän puolen (Wiipurin puolen) wäki taida oikeen uskoa että täällä on nälkä, mutta ompa se waan.

Kuulutuksia.

Sellaisille laittomuusille, ifkatöille ja wallattomuusille, kuin perästä mainitaan, on tässä kaupunnissa, paifsi laillista sakkoa ja wahingon palkintoa, määrätty seuraawat uhkasakot, nimittäin:

1:o. Kaupungin karjalaitumelle laskea raawaita taikka eläimiä, ennen kuin määrätty maksu heistä on waimenelle toimitettu ja lippu häneltä lunastettu. Uhkasakko 1 rupla 50 kopekkaa hopiaissa, asetettu Eääninhallituksen päätöksessä, 25:tenä p. heinäkuuta 1852.

2:o. Kuin kintahuoneessa ja teaterissa seuroja ja nähtelmiä pidetään, ajaa hemoiissa ja ajowärkkiä owten eteen, ennen kuin niitä kutsutaan poliisipalvelioin tai santarmien kautta. Uhkasakko 2 rupl. hop., säätty Maaherran päätöksellä, 13:tenä p. tammikuuta 1852. N:o 74.

3:o. Riwenärfkeminen ampumisen kautta kaupungin puiressä, ennen kuin Magistraatti eli Poliisikummari siihen luvvan on antanut. Kieletty 5:den hop. ruplan sakolla, Maaherran päätöksessä, 12:tenä heinäkuuta 1836.

4:o. Kaupungin katuloilla ja teillä kulettaa lautoja, hirsiä eli muita sellaisia pitkiä ranvoja ristikko-wuormassa, taikka muuten kuin pittin färriä laottuina kessällä, ja häntäre'en awulla talwi aikana. Uhkasakko 5 ruplaa hop., asetettu Maaherran kirjjeessä, 23:tenä p. joulukuuta 1839.

5:o. Kaikki illaryö kaupungin rhytimaisissa, puutarhoissa ja käwelys-paikoissa, niinkuin ruihen ja osien taittaminen, kuffien reviminen, kuffakewnkien tassominen, käwelyminen nurmella taikka muualla kuin tiepolfuja myöten, ruohon niittäminen, istuimien, lyttikummarien ja aitauffien pilaaminen eli särkeminen, koirien taikka eläimien laskeminen sinne, ja muu wallattomuus; Kieletty Wainan rhytimaisissa, 5:den ja toississa käwely-paikoissa 10:nen hop. ruplan sakon haastolla, Maaherran päätöksessä, 1:senä p. huhtikuuta 1840, 7:tenä p. kesäkuuta 1844, 6:tenä kesäkuuta 1846 ja 12:tenä kesäk. 1852.

6:o. Aluffien ja wenheiden kiinnittäminen pitkän sillan käsi-puihin eli kasti-patsaihin. Uhkasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätöksen mukaan, annettu 5:tenä p. Elokuuta 1845.

7:o. Urakkamiestä, joka kaupungin tynti-hewossa pitää, on, 5:den hop. ruplan uhkasakolla, Kieletty tunkemaan reisuwaisille enemmän hewossa, kuin asetukset waatiwat, sekä kohtaamaan reisuwaisia järjettömällä tawalla eli loukkaawilla puheilla, Maaherran päätös, 22:senä p. huhtikuuta 1847.

8:o. Teatterissa polttaa tupakkaa muualla kuin alakerran rawinto-suojassa, taikka teatteriin ottaa parweensa koiria. Uhkasakko 5 ruplaa hop., Maaherran päätös 13:tenä p. tammikuuta 1852.

9:o. Sietan kaitwaminen Nistimäellä lifempänä uuden kirkkomaan aitaan kuin wiisikymmentä kynnärsä; kielletty 5:den hop. ruplan saron haastolla, Maaherran päätöfseä, 28:tenä p. marrasfuuta 1857.

10:o. Kaupungin katu-lyhtiä ja niiden patsaita wahingoittaminen eli särkeminen. Uhlasaffo 5 ruplaa hop., Maaherran päätöfseän mukaan, annettu 30:tenä p. Marrasfuuta 1860.

11:o. Magistraatin luvatta aitaan panna eli muulla tavalla hallitukseensa ottaa suurempaa eli pienempää palstaa kaupungin maata. Uhlasaffo 10 ruplaa hop., Maaherran päätöfseä 25:tenä p. heinäfuuta 1842

12:o. Luvatta kaupaksi pitää olutta, mettä ja kaljaa. Kielletty 10:nen hop. ruplan salla, Maaherran päätöfseä 13:tenä p. tammifuuta 1836

13:o. Waromaton tulen-fähttämisen sellaisissa paikoissa, missä lautoja, halloja eli muuta puu-ainetta pinoissa pidetään, kielletty 10:nen hop. ruplan salla, Maaherran päätöfseän kautta, 13:tenä p. heinäfuuta 1853.

14:o. Eääninhalutuksen päätös, annettu 13:tenä p. marrasfuuta 1857, asettaa 10:nen ruplaa hop. saffoa kaupungin weto- ja ajomiehille, jos he määrättyllä ajalla ei tule wara-lyhtiä toimittamaan, kuin poliisi eli taarasti heitä siihen työhön on käskent; taikka jos he tulewat kyhdistämään huonoilla hewoilla ja ajo-kaluilla.

15:o. Kalan-poiisien eli puolikaswuifen kalan kaupittaminen, joista Maaherran päätöfseä 21:tenä p. Maalisfuuta 1861 on pantu 10:nen hop. ruplaa saffoa, sekä myyjälle että ostajalle.

16:o. Kielletty 25:den hop. ruplan uhlasafon haastolla: että Uraan salmesa alufista purkaa warapaino-lastia muu-
anne kuin haminamestarilta osoitettuun paikkaan, sekä että alufista mielata weteen kieffaa, lastuja ja muuta rujaa, eli toisella tavalla rikkoa waesten Maaherran päätöstä, 28:tenä p. syysfuuta 1852., joista tähdellisempää tietoa woipi antaa Haminamestari, Kuoskwanhin Rusa.

Julistettu Wiipurin kuntahuoneessa, 9 tenä p. Toukofuuta 1863.

Magistraatin puolesta:

Robert Örn.

(3) 3

J. G. Heinrichus.

Gaurokauppoja.

Wid den auktion, som, medelst i Finlands allmänna Tidning införd annons, blifvit kungjord att hållas uti denne stads Packhus Fredagen den 19 innevarande Juni kl. XI. f. m., försäljes vidare, i beslagtagne 13 käril, innehållande tillsammans 243 kannor utländskt sädes-spri och bränvin, med vilkor att deisamma från landet utföres och att anbuden underställas General Tull Direktionsens pröfning, äfvensom 4 mattor med 37 Lb 10 lb konfiskerad bladtabak; hvarom hugade köpare härigenom tillkännagifves. Wiborgs Sjötullkammare, den 8 Juni 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langenskiöld.

(3) 1

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 1.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 17 Juni 1863. Billette für Herren à 50 kop. Silb find an der Kasse zu haben

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Im Vauxhall.

Sonabend Musikalische Abendunterhaltung von der Sporthen Capelle von 8 Uhr Abends.

Förenings Banken i Finland.

Resp. aktionärer i Förenings Banken i Finland warden härmed underrättade, att 5:te inbetalningen å tecknade aktier bör verkställas med 25 mark för aktie innan den 1 nästkommande Juli, och godgöres dervid ränta å de 3 första inbetalningarne för tiden ifrån den 1 Juli till den 31 December 1862 å 5 % p. a. med 1 mark 50 penni för aktie. Wiborg den 10:de Juni 1863.

(3) 1

Bestyrelsen.

Musikalie Lånebibliothek

är under denna dag öppnadt i undertecknads bokhandel. Abonnements villkoren äro:

För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abonnentens eget urval för 20 M.
utan premier 20 Mark.

,, halft år, 12 Mark.

,, tre månader 8 Mark,

,, en månad 4 Mark.

3 häften utlemnas på en gång. Wiborg d. 8 Juni 1863.

C. G. Clouberg.

Wördsam anmälan!

Att jag numera är flyttat till förra gästgifveri gård Kron S:t Anne stadsdel, derom får jag mina respektive kunder underrätta, samt att jag såväl efter årsaccord som för gången med beredvillighet tillhandagår med läkare-vård. Wiborg i Juni 1863.

G. Ganszaug
Veterinär Läkare.

(3) 3

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknadt grunkapital L. 2,000,000 Sterling.

Reservfonden L. 1,374,000 „

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste premier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.
General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Pudonnut:

Torsdagen den 4 förlorades en 200 Marks sedel, vid Ångbåtskontoret; hvilken den rättsinnade upphittaren torde godhetsfullt emot hederlig wedergällning återlemna till detta blads tryckeri.

Löydetty.

En guld urnyckel som rätta ägaren kan återfå uti gården N:o 71 i f. d. fästningen

En guld Brosch, är hittad för en längre tid vid Hotoka gästgifveri. Närmare meddelande hos

Joh. Ettinger

Guld och Silfver arb.

Wuokrataan.

Två rum att uthyras i Bagar Ettingers gård; närmare öfverenskommelse kan ske med Demoiselle Hällström.

(2) 1

Ett fortepiano af 6½ octav. står att hyras eller att säljas uti gården N:o 248 i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 3

Myötämänä.

En beqväm kalesch, att begagnas så väl i staden som på kortare resor, i kapten Bergs gård å Petersburgska förstaden.

(3) 1

2:ne st. nya väl jernade Lavett, eller arbetskärror, hos Smeden C. Bergqvist uti Neitsyniemi.

(2) 2

Lübska utsädes poteter hos

T. Tichanoffs Söner.

Enbefin flemen potattia myypi

(6) 6

T. Tichanoffin Pojat.

Ångslupen PONTUS

gör i Söndag den 14 Juni en lusttur til Trängsund kl. 3 eft. m. Passagerare afgiften för fram och återresan 50 kop. Wiborg den 11 Juni 1863.

Hackman & C:o.

Wiipurissa, M. A. Jililafuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 24.

Nonju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 11 Kesäk. (30 Toukokuuta.)

London	36 ¹³ / ₁₆ , ¹³ / ₁₆
Amsterdam	180 ¹ / ₂ , ⁵ / ₄
Hamburg	32 ¹³ / ₁₆ , ¹³ / ₁₆
Paris	383 ¹ / ₂ , 387

Wiipurista.

Seuraamaiselle kirjoitukselle on jaa anottu:

Mitä kunnioitettavia, kansan valistuksen ystämiä Herroja Wiipurin puolen Opiolaitaina Helsingissä, jotka ovat Johanneksen pitäjäläisille lahjoittaneet kusi kappaleita Suomen Suuriruhtinafunnan Perustustalvia ynnä niihin kuuluvain Baltiokirjoitusten kanssa, saavat alakirjoitetut Johanneksen pitäjäläiset, ne jotka ovat mainittujen kappalten osalliseksi tulleet, tämän kautta nöyryimmästi kiittää, ylistäen kaikkella kunnioittamisella heidän kansaa valaisewata tarkoitusta ja tointia!

Jonas Reponen.

Antti Karwanen.

Eliaas Syyfi.

Dawid Wirolainen.

Jak Tommila.

Paawal Tikka.

Suomenkieli. Sil'aikaa kuin hallitukselta ja monelta muulta kieliasiasia „aika menee arvellessa, päivä päätä käännellessä", ottaa Suomenkieli kateissa hiljaisuudessa omittuissa askeleita eteen päin. Suomenkielen ylenewä arvo tekee Suomenkielille yhä helpommaksi kohota toimen ja warallisuuden puolesta paremmalle kannalle, ja sama seikka vaikuttaa samassa senkin, että nämä näin eteenpäin päässeet eivät enää ylenkatso omaa kieltään ei-wätkä wäsiin pyri ruotsin turwiin, kuten vielä äskeisinä aikoina on tapa ollut. Näimme tuonaan Kirjallisuus-seuran painoyhtiön kiwi-painossa komean suomenkielisen weskeli-kaawan, minä Jisalmes kauppias hra Olli Parwainen on sieltä tilannut, ja kuulimme samassa, että jo ennen on tämän vuoden kuluessa wiiji yhtäläistä tilausta tapahtunut Kuopioon, Pieliisjoensuuhun ja muualle. Mainittu painoyhtiö itse antaa myöskin rakninkiaansa suomeksi, joka ei suinkaan ole enää liiskanaista, koska kerran Parwainia alkaa olla tilaajain joukossa. Silminnähtävää on, että jos suomenkieliset joka paikassa alkajivat pitää oman kieltensä oifeana kunnian-asiana, niiden vaatimuksia ei enää käwiisi julkisesti ylenkatsoa ja masentaa. Tämä olkoon jana aikanaan sanottu erittäin pääkaupungin kuluille Suomalaisille. — Wastakohtana äsken mainituille tekoasioille, sopii mainita, että näinä päiwinä lähti kaartiasta ulos maaseuduille 8 pöstaajaa, joilla oli muassaain ainoastaan ruotsinkielisiä kontrohdin-kaawoja. Suomalainen, joka autantuu maan suojelijaksi, saapi kirjoittaa alle, tietämättä, onko hän kirjoittanut itsensä Kiinan keisarille wai Suomen suuriruhtinaalle.

(S. II.)

Uuä olewan kirjoituksen johdosta muistuu mieleemme, että täällä Wiipurissa olemme mekin jo

monta vuotta sitte nähneet toisiafin kauppa-asioihin kuuluvia suomalaisten wälifirjain kaawoja, esimerkiksi Cerdeparti- ja konnoissementi-kaawoja. Tälläistä olemme nähneet käytettävän silloin kuin on ollut tekemistä suomalaisten kipparien kanssa. Emme kuitenkään woi sanoa jos suomen kielen käyttäminen sanotussa kohdassa on otettu tawaksi yleisemmin kuin jossakussa kauppa-talossa, mutta luultawa on, että sellainen kohtuullisuus ei jää aiwan pitkään ystiwiseksi Suotawa ja tarpeellinen olisi myös, että paperi-kieli Saimaan kanawalla muutettaisi jo kohtakin suomalaiseksi, koska tapaus kerran on sellainen, että tällä kanawalla liikkuu mekseen waan suomalaista wäkeä.

Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Jatkoa n:o 24.)

Uusi osa Walsjärweä oli jo saanut toisen rauhallisemman isännän. Kyllä hekin saivat weron korotusta, ja pieniä riitoja ilmeysti, mutta ei niin suuressa määrässä. Nyt oli yksi osa niistä ostanut maan itsellensä. Mitä nyt vielä on tilan herran alla, saavat kyllä sen tuntea; sillä weroa maksetaan 400 ruplaa hopiassa manttalilta. Tämä näyttää heille vielä käywän laatuun kuin he ei-wät tarwitsse tehdä pakkotyötä (ropottia), ehkä toin sanotaan, että myös sellainenki osa on heille lähenemässä.

Kuin asiat oliwat niin pahasti, joutui se eswallan tietoon. Mutta se oli tullut sillatamoin elinannetuksi, että koko wika oli talonpoijissa, kuin he ei-wät maksaneet niinkuin ennen, ei-wätkä myös tahdo pysyä entisissä welwollisuussuussansa. Wiispalta tuli kowa waroitus papiistolle, että he kaikkella waimallaan taiwuttaiiwat talonpoijat pysymään entisissä welwollisuussuussansa sekä tefiiswät päiwätyönsä. Jos kuka hawaitaan uppiniskaiseksi, pitää häntä enjin nuhdella kahden kesken ja sitte muiden läsnä ollessa, ja kaikkein nimet piti ilmoittaa piispalle, sitawarten että he saatettaisi ansaittuun rangaistukseensa. Tuli sitte viimeksi Keisarillinen sääntö, joka piti tehdä kaikki selwille. Talonpoijista oli kuultu, että he ei-wät tahtoneet suorittaa minfäänlaisia maksuja herroille; joka tuli siitä, että heiltä waadittiin sitä, mitä heidän oli pakotettu edellisenä wuotena maksamaan, waikka selitetty oli niin, että he ei-wät tahtoneet maksaa sitä 1728 asetettua määrää. Se oli sillä pian ratkaistu: he owat uppiniskaisia ei-wätkä pysy entisissä welwollisuussuussansa. Nyt määrää mainittu Keisarillinen sääntö, annettu 1811 vuoden viimeisenä päiwänä, Suomeksi painettu, että talonpoiskien pitää totella asetuksia ja siihen asti kuin maan omistusoikeuden luonto ennätetään lifemmin määrätä, herrojen ja talonpoiskien wälillä olkoon weron maksussa 1728 wuotinen rewijioni ojennus nuorana. Edellisellä ei ollut oikeutta waatia enempiä, ja jälkimäisten piti ilman wastaansanomista se täyttää; ja tämähän olifin aina ollut talonpoiskien tarkoitus. Kuin kääjän käynnit kerran oli alotettu, festi

ne aina vuoteen 1815. Herrat olivat warmaan ilmoittaneet, että he eivät olleet saaneet mitä heille oli tulewa, koska mainitus sa armollisessa säännössä on sanottu, että herrat eivät enempätä saa waatia kuluneesta ajasta, mutta että heidän wastedes tulee saada 1728 wuotisen revisionin mukaan; ja kuin tämä oli sekunainen, luwattiin, että neuwottelemisen piti tapahduttaa sopimaisemmassa maksu-tavasta, joka kuitenkin pää-asia ei saa poiketa sanotusta revisionista. Talonpojat jälleen mainitsivat maksun vaatimusta siitä omaisuudesta, mikä heiltä wäkirullalla oli pois otettu. Muutamat saivat, toiset ei, kuka eivät woineet toteen näyttää wahinkoansa; sillä se tuli myöskin selville, että talonpojat eivät olleet nostaneet kapinaa, waikka heidän omaisuutensa oltiin hämitetty. Se ei ole warmaa, jos weron maksaminen täydellisesti paluutettiin jälleen entiselle perustukselleen; sillä sen aikuisista kuitiloista ei saa täydellistä selkoa. Mitä vuoden kululla wähitellen maksettiin, pantiin kirjaa, waan tähde otettiin summa, ilman ettei merkitty loppu-summaa. Jos osa otettiin luonnossa, niinkuin wilja, puut, heinät j. n. e. Et tuntui, että herralla ei ollut oikeutta maahan eikä metsään. Tiloja myötiin ja ostettiin niinkuin ennen, ja niille saatiin wahvistus-kirja (immiesioni). Talonpoikien kiistäminen että herroilla ei ollut omistus-oikeutta maahan, ja että wero piti maksettaman 1728 wuotisen revisionin mukaan, jota aina hoettiin tyhjäksi harbailemiseksi, tuli niinmuodoin todeksi. Kaiken epäilemisen poisti Keis. asetus $\frac{10}{2}$ p. Tammikuuta 1817, jonka 3:sa pykälässä selwästi sanotaan, että se maa, joka ennen vuotta 1720 oli tullut lahjoitetuksi *) woipi kruunulle takaisin joutua, milloin Keisari niin määrää. Mitä olisi ostaminen tässä merkinnyt? — Lahjoitusmaan omistaja olisi sellaisessa tapauksessa saapa ainoastaan laillisen lähtöpäiwän. Silläwälistä herran ei ollut muuta tekemistä lahjoitustalojensa kanssa, kuin kanta niiltä werot sillä welvollisuudella kuin kunninfaalinen asetus 16 $\frac{7}{7}$ (?) 86 sisältää. Weron kanto ei saanut wähäkään erkaantua wälipuheesta, waan piti wälttämättömästi maksettaman paikkakunnan revisionin mukaan joko rahaessa eli wuotisessa werohinnassa. Talonpojat, wakauteet tästä armollisesta Keisarisanasta, etsivät ilomielin nautinnon-oikeus kirjaa eli immiesionia, saadaksensa järkähtämättömästi elää paikoillaan. Suurin osa pyysi tosin wanhojen kirjojensa kannalla, waan moni lunoasti immiesionin omalle nimellensä. Wanhin weli sai aina immiesionin, ja nuoremmat muuttivat awonaisiin paikkoihin uudelle maalle. Orjot Titta Walkeamatkassa sai immiesionin 28 p. Helmikuuta 1825. Myös tänäkin hywänä aikana on ollut tiettämättä syitä äänettömään tytymättömyyteen. Kuin ei ole kyllä sen aikuisia werohinnan taksoja, ei tiedetä, mistä syystä werot olivat paljo korkeimmat, kuin niiden olisi pitänyt olla. Aina wieläkin on kuitiloissa sama himmentämäisyys kuin ennenkin, nimittäin: „wero on täydellisesti maksettu.“ Se näyttää kuitenkin, että Mikkel Eufi Walkeamatkassa 1824 maksoi $\frac{1}{8}$ manttalin tilaltansa 19 rupl. 26 kop. ja taas sen jälkeen 20 r. 9 kop. (Jatt.)

*) Suomesta ruotsiksi kääntäjä on tähän muistuttanut, että tämä on hairaus, ja että asetus tarkoittaa waan sellaista maata, mikä oli annettu mieli-tahtoiset ajaksi.

Kirjoitus Sisaren pojalle.

(Maaseudulta Eteläsuomesta.)

Kirjeestäsi Otawan 18 n:rossa löydyn ilmoittava, että se ei todella minua ilauttanut; päin wastoin sain siitä waan murhemieltä. Talon kirjeesi

alat entisestä W tuuriesta, että maanwiljelijain niskoille aina waan siellä pannaan lisää painoa ja ilman ajattelemata — josta et kuitenkaan nimittä; sitä wähemmin esittelisit miten niitä parhain käwis lewenää. Sitte alat armostella Lähetysseuraa, Siperiaan tuomittujen, Pietarin palon wäbingoittamien ja Pohjanmaan nälkäisten apuja, wielä Waimais-pyösy ja tufit, joista kaifiista, ehkä kunfin wäpatahtoon jätetyt awut, on sinulla ei wähäinen tytymättömyys, — ja syystä että ne toinen syö päälle kylkien, sanot että seurakuntasi olisi hienowilla sulle lihawa laidun. Mitä sillä tarkoitat, sitä en ymmärrä; sitä vastaan puhesi pökökoupungista arwaan tarkoittaman seurakuntasi kirkonkylää. Siitä sanot wielä paljon puuttuvan, jotka puutteet ovat mahdottomia toivojasi. Urut, jotka ovat seurakuntasi kirkossa, ne ovat kappaleet, joista olet aina myös ollut tytymätöin, waikka et sinä niistä enemmän kuin koko seurakuntasi ole penniäkään maksanut. Sanot myös uisamman siellä olevan niistä tytymättömän; waan sitä puhut omaista itsestäsi. Myös walitat olevan huutawan äänen itsellä Suomesa, jolle ei kukaan awaa kormiansa. Mutta siinäpä nyt kokonaan metsään menet, sillä siinä asiasa on miltei liifaa awattu „kuffaroita ja kormia“ niin hallituksen kuin yhteisen kansan puolesta. Itse puolestasi arwaat parhaasti apukeinot riisua pois kalojista muiden, waan et omista jaloistasi wielä parhaana kesa sydännäkään, sitä wähemmin muulloin. Sinun kaiffia komppa-sanostasi käwisi pitkäksi tässä kertoa. Näistä kerrotuista nerotöistä on kunnioitettava Otawan toimitus jo tehnyt tarpeellisia muistutuksia, ja jos ei niin läheinen heimolaisuus waatisi, olisinkin hywin tytywäinen niihin, waan eihän se lie Enolta liifasi, jos teen wielä seuraawia muistutuksia itsestä sisareni pojasta:

Koko kirjeesi alusta loppuun asti kumaa mikä pyhyys te sisareni poika itse mielestänne olette ja että seurakuntasi parhaatkin riennot eivät ollenkaan sinulle kelpaa; aina waan murina ja nurina, pilkka ja häwäistys, komppa-jutut ja kumaufset. Se näkyy että te, sisareni poika, tahtoistte itse olla alku ja loppu siellä, ja jos ei niin käy, niin ei hymää pohaietakaan, — taas walitus wiri enolle ja silloin saarnaatte parannus-saarnaa muille, waan jota ette lunle itse ollenkaan enää tarwittewanne; luulette että koko täydellisyys on teissä ja puutos sekä wihelijäisyys muissa, joita suurennus lasin taowoin aina mittaatte. Tämä ehkä kuuluu kowalta, waan hellä rakkaus waati sen. — Voi nyt hywin, toiwoo sinua aina muistawa

Dma Enosi.

Laulun moima.

(Jatko ja loppu n:sta 24.)

Viides kohtaus.

Entiset. Mehtola.

Mehtola. (kullisen takasilla) Alkää näyttäkö rauvoja, ennen kuin saamme heidät kiini! Te siellä wartioikaa Waskaa, kyllä minä pidän huolen Wainosta. (tulleessaan nähtyille) Abaa roistot! täälläkö olette! (Waskalle kowasti) Lannistau maahan kurtia! muutoin saat kuulan rintaasi! (sinulla) ai saakeli! meillä ei olekaan pyösyä.

Waska. (wakaasti) Kuulasi eivät pyösy rintaani.

Mehtola. Murhamies! etkö wieläkään kadu töitäsi? (kääntyen metsään, huulaa) Östämät joutufaa! karkulaat ovat täällä. . .

(Waino ja Waska puhelewat hartaaesti keskenänsä.)

Suundes kohtaus.

Entiset. Nimismies. Kaffi talonpoikaa.

Nimismies. (sinulla) Voi noita onnettomia! (talonpojille) seiskaatte siinä kunnos käsken!

Mehtola. (Wastalle hysästi) No nyt waadin ty-
tärtäni jälleen!

Nimismies. Ja minä waadin sinua Wastalle!
Waino ja Waska. (yhessä) Jättäkää meitä
rauhaan! muutoin . . .

Nimismies. (sillä) oikeen täy säälisfeni noi-
ta rauffoja.

Mehtola. (Nimismiehelle) Muistakaa Herrä Ni-
mismies!

Nimismies. Se on minun asiani.

Waska. (Wainolle, näyttäen kädellään järweä) Tah-
dotkos?! . . .

Waino. (syleillen häntä) Tahdon!!

Mehtola. (kamalasti) Hääl

Waska. (ottaa Wainoa ympäri. Suutelee. Heittää alas
wuorelta. Kuuluu putous weteen. Mehtolalle) Et saa ty-
tärtäs takaisin! . . .

(Mehtola ja nimismies peräytyvät wäähä.

Seitssemäs kohtaus.

Muut pait Wainoa.

Nimismies. Mitä hirmuinen näkö! . . .

Talonpoika. Voi kauhistueta! . . .

Toinen talonpoika. (Nimismiehelle) Heittä-
kää! heittäkää! . . . He ovat wiatotomat! . . .

Mehtola. (juoksaen) Haa! Ja minä hyppää! . . .

Waska. (Nimismiehelle) Etä sinä saa Runo-
Waska! (hyppää alas. Kuuluu putous weteen.)

Kahdeksas kohtaus.

Muut pait Waska.

Mehtola. (tuoksaen) Voi firotut! . . . täällä-
nenkö loppu? . . . tämäkö voittoni! . . . ha ha!

Nimismies. Jumalanil mitä nyt pitää teke-
mäni? . . .

Talonpoika. Kaikki on jo myöhäl

Mehtola. Voi minua onneton!

Nimismies. Kuka waetaan tämän? . . .

Mehtola. (Kokolla äänellä) Niin, niin! minä
waetaan kaikil! . . . Min' olen hyppää, min' olen
murhaaja . . . kassinfertainen murhaaja! ha, ha, ha!
. . . Wibolla olen kohdeutunut rakkautta, ilkeydellä
pyhyyttä! Mutta missä lapseni? missä? (juoksee wuo-
relle. Nimismies ja talonpojat seuraavat häntä. Mehtola
kääntyen heitä vastaan) Ältäätte tulko! en minä tar-
witse ketään . . . Menkää ja naurakaa minua, sillä
nyt on koeton päivä! ha, ha, ha! Ja te siellä lai-
neissa (katsoen järween) Kas niin! . . . rakastakaat
toistannet rakastakaat wilpittömästi! (kurkistellen alas)
kas niin! . . . Ne syleilevät toistansa aalloissa
ha, ha, ha! (juoksee alas. Talonpojat ottavat hänet kiini)
Alhaal te otatte minun kiini . . . te syytätte mi-
nua! ha, ha, ha! Mutta antakaa minun mennä!
päästäni polttaa! tuokaa wettä! tuokaa, tuokaa! . . .
(näyttelystä on pimennyt. Talonpojat wiewät häntä oife-
alle puolelle metsään)

Nimismies: (ottaen kanteleen, katsojille) Jaa,
jaa, niin se on ainatini! . . . Rakkauts löytää le-
won, wiha ja ahneus tuottamat firouksen . . . (met-
jästä kuuluu nauru) ha, ha, ha!

(Ejrippu putoaa.)

Guntokauppoja.

Fredagen den 19 innevarande månad kl 4 e. m. för-
säljes genom offentlig härstädes skeende auktion ett for-
tepiano, hvarjehanda möbel oah hästredskap samt di-
verse; hwarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auk-
tionskammarer den 14 Juni 1863.

Wold. Ålgren.

Wid den auktion, som, medelst i Finlands allmänna
Tidning införd annons, blifvit kungjord att hållas uti
denne stads Packhus Fredagen den 19 innevarande Juni
kl. XI f. m., försäljes vidare, i beslagtagne 13 käril,
innehållande tillsammans 243 kannor utländskt skädes-spi-
och bränvin, med villkor att de samma från landet utfö-
res och att anbudet underställas General Tull Direktio-
nens pröfning, äfvensom 4 mattor med 37 L & 10 & kon-

fiskerad bladtabak; hwarom hugade köpare härigenom
tillkännagifves. Wiborgs Sjötullkammarer, den 8 Juni 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langenskiöld.

(3) 2

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement No 1.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 17 Juni 1863. Billette für Herren à 50
kop. Silb. find an der Kasse zu haben

Anfang 7 1/2 Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag den 18:ten Juni in St Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Epöhr.

Ein Deutscher Verwalter wünscht eine Stelle auf einem
Landgute sowohl über Vieh- als Landwirtschaft. Das Nähere
zu erfragen Hötel Wiborg.

(2) 1

Ilmoitus.

Maanantaina 22 p. Kesäkuuta kello 4 j. p. p. myydään
huutokaupalla Waaakolan Waaawiljelyseoulusfa kaikellaisia tääl-
lä valmistettuja tapineita, niinkuin: puu-aineita auroiksi, api-
lan kylmy-koneita, astumia, mullitus-astumia, puu-astioita,
pyöriä, lawettia 4-pyöräisten ja 2-pyöräisten karrujen kori-
toihin, kaikellaisia höylä, yffi höyläpenkki y. m. Myöskin
meiri tehdä tarjomuksen suuremmasta joukosta luvista mai-
nien hyyiä toimu-planfuista. Waaakolan Waaawiljelyseou-
lusfa 14 p. Kesäkuuta 1863.

R. J. Forsberg.

Koulun johtaja.

Uti C. G. Cloubergs Bokhandel emottages pre-
numeration å följande tvenne Landbruks-Tid-
skrifter för innevarande år, utgifne af

J. Theod. Bergelin:

1) **Tidskrift för Svenska Landbruket
och dess Binärningar**, som utkommer med 12 häf-
ten å 32 sid. hög qvart jemte plancher och i texten in-
tryckta träsnitt Denna Tidskrifts hufvudsakliga ändamål
är, att så fullständigt som möjligt redogöra för svenska
landbrukets tillstånd, att meddela alla för dess redaktion
tillgängliga detaljuppgifter ur Svenska Landbruks-praktiken
samt att med uppmärksamhet följa landbrukets vetenskap-
liga utveckling, hvarförutan i en särskild notis-afdelning
lemnas korta underrättelser om torgpriser, marknader, mö-
ten och andra notiser för dagen af intresse för våra jord-
brukare. Omslaget till hvarje häfte upptages af annonser
om egendomar till salu, om arrende, tjänstsökande, red-
skaper, gödningsämnen m. m. Denna Tidskrift är såle-
des icke endast af en mera omfattande plan. utan inne-
håller äfwen mera text och talrikare illustrationer än nå-
gon annan svensk Landbruks-Tidskrift och torde för-
svara sin plats på hvarje bildad landbrukares bokhylla.
Prenumeration å denna Tidskrift för innevarande år det
nionde af dess verksamhet, emottages för såväl helt
år ned **8 Rdr Rmt**, som för halft år med **4 Rdr**
och för fjerdedel- år med **2 Rdr**.

2) **Qvartalskrift för praktisk Landthushållning**, som utgifves med ett häfte å 64 sid 8:o
hvar tredje månad och hufvudsakligast innehåller prak-
tiska uppsatser af omvexlande innehåll, med plancher och
i texten intryckta träsnitt afser närmast att ersätta den
af Prof. J. Archenius förut utgifna "Tidskrift för Landt-
manna-Ekonomin", med hvilket den närmast öfverensstäm-
mer i plan, storlek och pris; den är beräknad för den
större mängden af jordbrukare och är äfwen särdeles pas-
sande för Sockenbibliothekerna. Priset å denna Qvar-
talskrift för helt år är **3 Rdr Rmt**.

(3) 1

Förenings Banken i Finland.

Resp. aktionärer i Förenings Banken i Finland wara
härmed underrättade, att 5:te inbetalningen å tecknade
aktier bör verkställas med 25 mark för aktie innan den
1 nästkommande Juli, och godgöres dervid ränta å de 3

första inbetalningarne för tiden ifrån den 1 Juli till den 31 December 1862 à 5 % p. a. med 1 mark 80 penni för aktie. Wiborg den 10:de Juni 1863.
(3) 2 **Bestyrelsen.**

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.
Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknad grunkapital L. 2,000,000 Sterling.
Reservfonden L. 1,374,000 „

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste prämier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.
Hackman & C:o.
General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Löndetty.

En guld Brosch, är hittad för en längre tid vid Hotoka gästgifveri. Närmare meddelande hos
Joh. Ettinger
Guld och Silfver arb.

En guld urnyckel som rätta ägaren kan återfå uti gården N:o 71 i f. d. fästningen.

Wuokrataan.

Två rum att uthyras i Bagar Ettingers gård; närmare öfverenskommelse kan ske med Demoiselle Hällström.
(2) 2

Tvenne rum med del i kök jemte nödiga uthus invid vägen till Monrepos, andra huset till venster ifrån stora kalitken.

I gl. gästgiveri ett gladt rum med skild ingång.
(3) 3

Auf der Heimath **Rasalax** 10 Berst von Wiborg an der Helsingforschen Land-Staffe sind zwei Wohnungen mit Keller, Pferde-Stall und Wagen Remise für die Sommer Monate 1863 zu vermieten, zu erfragen beynt dortigen Arentator Mählberg.

Mögtämänä.

Färskt Smör och Surmjölk säljes alla dagar i nya Gymnasii huset.

Muorta moita ja hapamaitoa myydään uudesta Lufiohuoneesta (Gymnastuonesta).

G. G. Ahrenberg.

En stark ensitsig linjalsjäs med 2:ne selor till billigt pris hos länebokhållaren Söderberg.

En bekväm kalesch, att begagnas så väl i staden som på kortare resor, i kapten Bergs gård å Petersburgska förstaden.
(3) 2

Lybska utsädes poteter hos

Bandholtz & C:o.

Siemen omenia Lyybetsistä

Bandholtz ja K:nin tyfönä.

Любские картофели для посева у

(4) 3

Бандхольца & Комп.

Myytävänä kaikkia Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa:
(J. W. Villja ja Kumpp. kirjakaupantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Yhden ruokkoomisesta eli taitawa ja ymmärtäväinen Yhdenmas-ukko. N:o 26.

Tohtori Hagbergin Saarna Jumalan sanan voimallista wai-
futuksesta ihmisen sydämeessä, pidetty Helsingin pöytä-
tuhlana 31 p. Lokakuuta 1817. N:o 27.

Muokkimesta Jesuksen nimeen, tohtori F. W. Krumacherilta.
N:o 28.

Jesuksen nimestä: Kiritetun fristityn uskollisuutta luetelles-
sansa ja julistuesjansa Herran tekoja elämässä ja kuole-
maessa esitt. aserettu Yhtyesä Nuorisajuurassa ja Elä-
mäntertomussestä hengellisesti heränneestä ja aivan nimi-

kuulusta Merikarman talonpojan tyttärestä Anna Rogelista
joka nuuteenomaaisena ueljätoista ajastaifaa ja fah-
fautta saarnaten ja hengellistä wirtää welfaten ylisti Her-
ran funniaa. N:o 29.

Kuin yhti firja jüstämä 25 kappaletta ferraalla
ostetaan, myydään fahfi tässä luetellut firjat 1
Marfalla ja 60 pennillä.

Höyrylaivain Liike.

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

afgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags
morgon kl 9 1/2.
„ Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje
Fredags morgon kl. 4,
„ H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags
morgon kl. 6, och
„ Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags
morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

afgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags
morgon kl. 9 1/2.
„ Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Sön-
dags morgon kl. 4.
„ H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.
„ Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag
kl. 8.
„ H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags
morgon kl. 6.
„ Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags
morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. C. CONRADI,

afgår ifrån Stockholm till Åbo	hvarannan	Tisdag
„ Åbo	„ Helsingfors	„ Onsdag.
„ Helsingfors	„ Wiborg	„ Torsdag.
„ Wiborg	„ S:t P:burg	„ Fredags
		morgon kl 9.
„ S:t P:burg	„ Wiborg	„ Tisdag.
„ Wiborg	„ H:fors	„ Onsdag.
„ Helsingfors	„ Åbo	„ Torsdag.
„ Åbo	„ Stockholm	„ Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-
toiret.

Ångslupen PONTUS

kommer ifrån Måndagen den 22 Juni att afgå från Wi-
borg till Trångsund alla söknedagar kl. 8 f. m. och kl.
1 och 5 eft. m.,

Från Trångsund till Wiborg alla söknedagar kl. 9 1/2
f. m. och kl. 3 och 7 eft. m.

Om söndagarne afgår Pontus från Wiborg till Trång-
sund kl. 6 f. m. och 8 eft. m.; från Trångsund till Wi-
borg kl. 8 f. m. och 9 eft. m.

Om söndags eftermiddagarne kommer Pontus att göra
lusturer antingen till Trångsund eller Juustila. Wiborg
den 13 Juni 1863.

Hackman & C:o.

**ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА
ПОНТУСЪ**

будетъ, начиная съ понедѣльника 22-го Юня, ходить:
изъ Выборга въ Транзунтъ

все дни, кромѣ воскресенія, въ 8 час. утра и въ 1 и
5 час. по полудни

изъ Транзунта въ Выборгъ

все дни, кромѣ воскресенія, въ 9 1/2 час. утра, 3 и 7
час. по полу

По воскресеніямъ Понтусъ ходитъ изъ Выборга въ
Транзунтъ въ 6 ч. утра и 8 ч. по полуд., изъ Тран-
сунтъ въ Выборгъ въ 8 ч. утра и 9 ч. по полуд.

По вечерамъ воскреснымъ Понтусъ будетъ дѣлать
позѣдки въ Транзунтъ или въ Юстила. Выборгъ 15
Юня 1863 года.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. M. Jilinfutsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a n:

Billiafuffen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikkissa maamme postifonttoreissa.

N:o 25.

Perjantaina 19 päivänä Kesäkuuta.

1863.

Wiipurista.

Uudet markka-setelit ovat jo tämän kuun alusta alkain olleet täälläkin yleisesti nähtävissä. Sekä ulkomuoto että myös kielten kirjoitus niissä kummahtuttaa kohta ensi katsannossa. Suomen kielten halveksiminen on vielä näissä seteleissä silmin nähtävä, sillä vasta setelien selkäpuolella tavataan suomea. Näiden setelien kuvista ja koristuksista on jo „Tapio“ tehnyt perustettuja ja sattuvia muistutuksia, ja mitä kielten kirjoittamiseen tulee, niin ovat H. Dgblö ja H. Nutifet lausuneet hywin asian mukaan seuraavaisesti:

„Se meitä kohta kummahtutti, että setelien etupuolella oli ainoastaan ruotsinkielistä käytetty ja annettu suomenkieli weljellisesti sopia venäjänkielen rinnalla setelien takapuolella. Kuten uskolliset ystävät ainakin saavat suomi ja venäjä (jonka läsnä-oloa me muutoin emme näe tarpeelliseksi) melkein samallaisten arvon toistensa rinnalla, mutta myöskin tästä tehdään poikkeuksia, kuin esim. 100 markan seteleillä saadaa lukea julman suuren: „Сто Маркъ“ suuremman kuin sekä ruotsinkieliset että suomenkieliset arvoluuvut. Nämä muistutukset ovat vähäpätöiset, sanotaan; pää-asia on, että suomenkieli on edustettuna. Väinävästoin, vastaamme tähän. Yllämainittu kielten asettaminen on meistä ei ainoastaan huonosti onnistunut, vaan kadottaa myöskin seteleiltä kaiken kansallisen muodon. Tämä kansallinen ulkomuoto ei suinkaan ylene siitä, että setelien etupuolella nähdään hirveän suuri vaakuna (joka sanotaan olevan suomalainen (?)) waltiowaakuna), varustettu venäjänkielisellä päällekirjoituksella, joka kuuluu merkittävän niin paljon kuin: Jumala meidän kanssamme!“

Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Katkoa n:o 24.)

Kuin talonpojat 1817 wuotuisen asetuksen nojassa saivat immisjionin, uskottiin, että kukaan ei pitänyt tehdä haittaa heidän nautinto-oikeudellensa. 1826 syksyllä tuli kuitenkin Keisarikillinen sääntö, joka määrää maan frälssiksi ja omistusoikeuden lahjoitusmaiden hallioille, jos nimittäin talonpojat kahdeksassa wuodessa eivät voi wahwistaa, että heidän tilat ovat Ruotsin hallituksen aikana perinnöksi osatetut. Nyt siitä puuhaa tuli. Kukaan ei tahtonut jättä ensi uskoa, kuin heillä oli muistiinsa edellinen asetetus. Ne joilla oli immisjioni luuliwat olevansa kylläkin wakaarella perustuksella, kuin he saivat sen vielä pian samaan aikaan. Senperästä on siitä ollut paljo puhetta, tyytymättömyyttä ja epäluuloa. Sen lisäksi sattui että muutamia wuosia takaisin päin pitäjään oli tullut eräs mies — m, jota kukaan ei tuntenut. —

— — — — — Jonkun ajan päästä toimitti hän alaisempaa frununpalwelijan ammattia, sitte oli hän ryöstö-woundina, tuli nimismieheksi ja lopulta — — — — — frununwoudiksi. Hän oli herrojen asian ajaja ja frunun palwelija samalla kertaa. Helppo on arvata, mikä selko silloin oli saatava sekasor-roissa. — — — — —

Waikka kuulutus oli selwä, miten laita maan kansoja oli, eivät kaikki sitä ymmärtäneet, vaan luuliwat, että heillä vielä oli oikeus myydä maata. Sillämuotoa möi vielä 1833 talonpoika Henrik Sipponen Kahkalassa maansa Mikkel Sipposelle ja mainittu frunun palwelija kirjoitti kauppa-kirjan sekä antoi herrojen nimesä luwan ottaa tila manttali-kirjoihin. He eivät myös muuta uskoneet, kuin että asia oli oikialla kannallaan. Kolmen wuoden perästä ajettiin sama mies Mikko pois; hänen wiljansa wiettiin kartanoon ja myös ne huoneet, mikä Mikko oli hankkinut itsellensä muuvalta, otettiin pois. Tästä mentiin maaherraon: asia osoitettiin — min selitettäväksi ja hän wastasi, että H. Sipponen ei ole mikään tilan myyjä, kuin hänellä ei ole omistusoikeutta maahan. Kauppa-kirja tuotiin esiin; mutta ei tiedetty, että se oli wajaalla kirjoittajan nimeä. Sipponen menetti asian ja sai osoituksen etää palkintoa asianomaisesta oikeudesta. Tästä jututtiin monessa käänsä ja lopulta jouduttiin sille kohdalle, ettei tiedetty mihin käännäidä. Niin meni Sipposen omaisuus. Juttu-paperit näyttävät wissisti tarkemmin asian muikat.

Ei ollut kansallakaan ymmärrystä tehdä eroitusta perintö- ja frunun-maista. Heidän piti toteen wahwistaa, että heidän tilat ennen oliwat olleet perintönä, mutta he luuliwat siinä olevan kylliksi kuin toteen näyttiwät, että ne oliwat frunun maata. Kyllä tässäkin asiassa innokkaasti toimiin, mutta selwistä ajettiin Pietarista. Mihin asti asia liene tullutkin; waan se, kellä oli paperit, tuh-lasi ne pois sillämuotoa, että antoi ne jotaki maksua waastaan — mille; ja sillätawoin meni hahemus-aika ohitse.

Samaan aikaan wahwistutti Blandow kihlakunnan oikeudessa laillisesti omistusoikeutensa pitäjän maahan ja patronaatti-oikeutensa kirkollisissa asioissa. Tämä viimeinen on kadonnut itsestään. Edellistä koettiwat pitäjänmiehet estää. He puoluistiwat isänsä 1817 wuotuisella säännöllä, luottamalla järkähtämättömästi siihen; kukaan ei uskonut tuosta tulewan mitään, sentähden että toisin oli määrätty. Tiettiin myös, että se nykyinen Blandow ei ollut laillinen perillinen. Hän waadittiin oikeuden edessä näyttämään wahwaksi perintö-oikeutensa, waan kihlakunnan oikeus sanoi asian ei kuuluvan käsiinsä otettavaksi. Käännyttiin hovi-

teuteen. Tämä wahwisti fihlafunnan oikeuden päätöksen. Wedottiin senaattiin, joka lausui, että muutosta tässä ei woi tapahtua, koska sen mukaan kuin 16 kap. 2 § D. R. säättää, muutosta ei saa esittää homioikeuden päätökselle mikä koskee tuomioistunnan asiaan. Tämä tapahtui 5 p. Syyskuuta 1829. Hakemusaike oli nyt ohitse. 1826 wuotuisella säännöllä oli laillinen woima. Ei tästäkään tultu wiisaimmiksi. Maata myötiin ja ostettiin. Ruin Antti Selonen pyysi immiessionia Drjö Tifan nimesä, jolle hän tahtoi antaa tilan, niin oli —m hänen asiansa ajaja. Helmikuun 5 p:nä 1829 työntää guvernorinoikeus asian fihlafunnan oikeuteen, josta lopulla saatiin sellainen päätös, että oikeus ei saata asialle mitään tehdä, kuin Reis. sääntö 1826 määrää maan frälssiksi.

Ruin Blandowan perintö-oikeus ei ollut oikeen warma, ja hän niinmuodoin epäili asian pahoin päin päättymistä, niin taritsi hän maa-alueettansa kaupaksi. Ei silloinkaan ollut miehillä ymmärrystä ostaa. Se wanha luulo oli aina woimassa, että maa joutuu jälleen frunulle, milloin waan keisari niin tahtoo. Tämän sai jokainen lukea, sen lukea täisi. Samaan aikaan tapahtui, että eräs tietty mies Puustinielähdessä, joka ennen kuului Ruusan kartanon aluuteen, joutui miettimään 1817 wuotuisesta sääntöä sekä sai siitä terveellisen herätyksen. Ruin se on sanottu, että ne tilukset, jotka ovat oikialla puolella Räkisalmen tietä, kuuluvat frunulle waan ei muut, niin muisti hän, että hän asui waseimmalla puolella. Siitä heräsi halu saada lunastaa maata omaksensa. Tähän tuli vielä lisäksi se etu, että maan omistaja möi kylittäin ja halpaan hintaan. Mies alkoi puuhata asiaansa. Siitä saapi —m tiedon, ja hän tahtoi kysyä hampain estää Drjö Basuria sellaisesta hullutuksesta ja peloittelee häntä, että hän muka tekee itsensä onnettomaksi. Basuri ei huolinut siitä, waan puuhasi asiaansa ja sai tilan lunastetuksi. Nyt on kylä vapaa, kuin sen siaan naapuri-kylä, joka silloin ei ymmärtänyt samalla tavalla tehdä, on leikki-pallina niin yhden kuin toisen mielitahdoille.

1826 wuotuisessa säännöksä annettiin talonpojille kymmenen vuotta muuton aikaa eli että sopivat maan isännän kanssa tulewasta omistusoikeudestaan maahan. Mutta tällä ajalla ei ollut herralla vielä mitään waltaa, waan sai ainoastaan weron, niinkuin 1817 on sanottu. (Jatk.)

Omituisia matka-muistelmia.

(Loppu n:roon 23.)

Elberfeld'issä on suuri orpo-lasten huone, josta toisessa wuonna luettiin „Gartenlaube" nimisessä lehdessä kertomus, että jostakusta sen johtajan koulutillisesta keinoista, lapset siinä olivat ruvenneet kummallisesti itseänsä käyttämään, josta syystä sen entiset opettajat erotettiin wiralta pois, ja minun siellä käydessä, uusi johtokunta oli alkanut waikeustansa. Siinä oli 266 orpolasta, joita hywästi hoidetaan ja kaswatetaan. Runkoni antama puolustus-lirje waikeutti, että hänen tuttavansa kauppias siellä minua ystävällisesti näihin sekä paikan ympäristöillä niinä kahdena päivänä saattoi. Samalta välittäjältä tuli minulle yhtäläinen kohtelu pääkaupungissa Hannover, jonne pika-fulku rautatiellä minua täältä lennätti. Rapineini joutuivat ennen sinne, koska yöksi jäin vähäiseen kaupunkiin, höyry-waunuissa tällä wälillä ollen ahdinko ja waikea olo tarisemisesta. Piletilläni sain aamupuolella Hannoverissa tawarani helposti takaisin. Siellä kävimme „Odeon" nimisessä ja siinä iltana taidollisista kulkajista ja lehdistä leimuamista kaasuliikkeistä kauniisti walaistusta

puutarhasa, 150:nen sotamiehen soitantoa kuuntelemassa. Kuuntelijat joko käweliwät tahi istuivat pöytäin ympärillä. Sotawäki näytti etenkin pulskalle. Warhin suurella torilla on Waterloo'n ja kirjailia Leibniz'in muistopatsaat. On sekin kaunis kaupunki. Täältä tulin Hanowerin kaupunkiin Harburg, jonka edessä jo meri-laiwoja näkyi. Höyrylaiwassa pääsin Elbeä myöten tunnissa taas Hamburg'iin. Sieltä viimein lähteissä, syryjähtyi yfsi höyrywaunuista tieltä, josta tuli wiimynfiä. Ruotsin funingas oli sillä matkulla, ja koska se wahinko tapahtui yhden käyttäjän huolimattomuudesta, oli tätä kohta erotettu palveluksesta, niinkuin sittemmin sanomisja luettiin. Lübeck'iin tultua, olivat sen kartanot ja laiwat salmella funinkaan funniaksi koristetut lafuilla. Koska vielä ei ollut kotiinpäin tilaisuutta, läksin ensin Travemündiin. Siellä on suolawedessä kylpiöitä warten meren rannalla weteen työnnettyt karrit, ja niiden päällä wintihuoneet, joihin wenheellä mennään. Uimasja käypi siellä paljon wieraita, joita warten on myös asuinhuone kaikkien sowliaisuunien kanssa laweassa tarhastossa. Siinä pidetään usein paalit. Pariisilaisia hienoisja waatteisja oli tanssissa. — — Se on surkea, miten se ennen hulluille ajan-wietteeksi keksitty woiton tahi häwion keino vielä monessa paikoin on wallassa. Täältä yritin lähteä wäheksi aikaa Köpenhaminaan, ja samassa palata takaisin, mutta se siwuitse menewä höyry ei enään matkalaisja wenheestä ottanut wastaan. Sitten istuutuini omnibus'iin, jossa maitse muutamain waunussa laulaessa menin taas Lübeck'iin.

Wielä ferran Lybeckiläisten ystäwien seurassa niillä tienoin oltuani, läksin „Sirius" höyryssä merelle Pietariin päin Olpeälle merelle, jonne nuorempana minun samoin kuin monen muunkin nuorukaisen mieli tefi. Alku-matkalla olewa wieno tuuli muuttui wähitellen rajummaksi, niin että laiwa waahtoisissa aaltoissa jo wahwasti heilui, josta oudommat kipeiksi muuttuivat, mikä terweimmältäfin ruoan halun enemmin wei, kun jos pelkkää riskiä meriwäkeä ympärillänsä olisi nähnyt. Olfi merellä tottunut waimo oli etenkin awulias heikompi auttamaan. Hän oli Suomesta kotoisin, nuorella ijällä muuttanut Pietariin, siellä erälle kauppialle naitu, jota kipeänä hän oli seuranut Maideiran saarelle, jossa mies kuoli, ja nyt tuli waimo yksin palveliansja kanssa takaisin. Pait ulkolaisja oli muitakin Pietarilaisia seurassamme. Yhdellä siwistyneellä uuden ajan wenäläisellä oli poikansa mukana, joka Italiassa oli syntynyt, ja nyt kudenteen ikäwuoteen Englannissa ollut, niin että isänsä kanssa waan täisi näiden kahden maan kieltä puhua, eikä wenättä ollenkaan. Monta laineissa riisteilewäistä sekä purje-tuulta kulkewaisja laiwaa matkalla nähtyämme, pääsimme wihdoin solmantena päivänä onnellisesti Pietariin. Tässä oli toinen usealle meistä tunnettu elämä edessä, josta toiset paremmin fertokoot. Nyt kahdena päivänä tässä ennen oltussa pääkaupungissa entisiä ystäwällisiä tuttuja käymällä terwehdittyäni, myös suomen hywästi järjestetyssä koulussa siellä käytyäni, läksin nyt Glofun lopulla monen tuttawan seurassa „Wiborg" höyryssä kotiin. Ilahuttawa oli taas nähdä armaan Suomen rannikolta nieminessä, metsinessä, jota näköä, samaten kuin pysyiwäisen matkakumpalin, isänmaatansa rakastaja aina uudestaan kaippaa.

Wiipurin etu-haminan kohdalla oli siihen aikaan koko joukko jo höyryllä käypiä wenäläisiä tykki-wenheitä. — Pari wiikkoa oli minulle suotu vielä olla omaisieni piirissä. Sitten tuli minunkin kauemaksi erota wanhasta edistywästä Wiipuristamme,

ja siirtää Karjalan uusimpaan kaupunkiin, Joensuuun. Ruumiillani tärisin sateisella säällä maantietä myöten rattaissa tännen, mutta henki on usein kototienoilla, ja tahtoi samassa syleillen halata koko Suomea, sen parasta edistymistä edesauttamalla. Sen tunnen tekewäni myös näitä kansan omalla kielellä julistamalla, toivossa että usia sen wieraatuneista tahi ruotsintuneista lapsista kääntyisi sen puoleen. Josko useimmat niistä waimoistakin kohta osottaisivat mitä sen hyväksi voisivat, niin seuraaisi heitä waikka tuntemattoinna ollen kansansa kunniointu, eikä sen ylenkatse, jos kohtain alussa ystäjien siveiden puolesta heille siitä pilkkafi osakki tulisi. Mutta kun oikea harjoitus kerran tawaksi muuttuu, kyllä epäkohta vähitellen tasaintuu. Ohjeinen hyvä on etewämpi ystäjien. Eihän rehelliset suomalaiset toisiaansa petä. Tosin nurja kasvatus ja koulutus on monta syrjäteille saattanut, mutta aikansa on päästö wieraan wallan kahleista ja parannus vielä mahdollista, kuin luja tahto onnistuu, eikä silloin turhuudessa menetetyistä nuoruuden päivistä niin huofailtaisi. Röyhkyys pöyhkeyden siaan. Talo on ihminen uhraessansa. Nuku sitten nurmen lintu, wäsy, wäsy wästaräkki, tee pelloille pesäsi, kankahalle, kalliolle. — Marraskuussa 1862. A. K.

Kotimaalta.

Munksen Suomen seurakunta. H. K. Maj., joka jo ennen on Suomalaiselle seurakunnalle Munksen kaupungissa määrännyt papin ja kouluttajan palkoiksi 500 kop. rupl., on nyt armoissa suonut mainitulle papin wiralle palkanlisäystä 200 r. vuotisesti. Nämä niinkuin edellisestkin rahat, menewät Suomen pastööroimituksen waroista.

Tähän aiwotulle kirjoitukselle on tullut wirallinen este, ja kuin emme ole senkautta woineet ruweta wiiwyttämään lehden ilmaantumista siwuoikian aikansa, niin on tähtynyt heittää tämä kohta näin warkoseksi. Toim.

Kuulutuksia.

Fredagen den 26 (14) i denne måned, klokken 12 på dagen, sammantræder Inqvarterings-Komitéen på Rådhuset, hvorom vederbørande underrättas. Wiborg den 17 Juni 1863.

På Inqvarterings-Komitéens vägnar:
ROBERT ÖRN.

J. G. Heinricius.

Brand-Kommissionen sammantræder på Rådhuset Tisdagen den 30 i denne måned klokken 12 på dagen; hvilket tillkännagifves. Wiborg den 17 Juni 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:
ROBERT ÖRN.

J. G. Heinricius.

Yksityisiä ilmoituksia.

Vauxhall.

Sonntag den 21:ten Juni 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair Musf-Chor. Herren zahlen 25 Cp. Sr. Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.
Um 11 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Abonnement No 2.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 17 Juni 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.
Um gültigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

KOKKO med musik

Johannes aften den 23 Juni uti Sommar trädgården.

Koffo musikin kanssa

Juhannusiltana 23 p. Kesä. Kesänyhtimässa.

Dienstag den 23 Juni am Johanni-Abend.

Musikalische-Abendunterhaltung im Stadtgarten.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.
(2) 1 G. Spöhr.

Förenings Banken i Finland.

De resp. aktionärer uti Förenings Banken i Finland, hvilka tecknat sig å denna ort, varda härmedelst uppmnade att ju förr dess hellre inlemna skriftlig uppgift öfver valörer, hvarå aktiebref åstundas, och kan val ske emellan följande aktiebref:

Litt. A.	å mark 10,000,	motsv. 100 aktier.
" B.	" 1,000,	" 10 "
" C.	" 500,	" 5 "
" D.	" 100,	" 1 aktie.

Bestyrelsen för Filialkontoret i Wiborg.

(3) 1

Ein Deutscher Verwalter wünscht eine Stelle auf einem Landgute sowohl über Vieh- als Landwirtschaft. Das Nähere zu erfragen Hotel Wiborg.

(2) 1

Uti C. G. Cloubergs Bokhandel emottages pre-
numeration å följande tvenne Landbruks-Tid-
skrifter för innevarande år, utgifne af

J. Theod. Bergelin:

1) **Tidskrift för Svenska Landbruket och dess Binäringar**, som utkommer med **12 häften** å 32 sid. hög qvart jemte plancher och i texten intryckta träsnitt. Denna Tidskrifts hufvudsakliga ändamål är, att så fullständigt som möjligt redogöra för svenska landbrukets tillstånd, att meddela alla för dess redaktion tillgängliga detaljuppgifter ur Svenska Landbrukspraktiken samt att med uppmärksamhet följa landbrukets vetenskapliga utveckling, hvarförutan i en särskild notis-afdelning lemnas korta underrättelser om torgpriser, marknader, möten och andra notiser för dagen af intresse för våra jordbrukare. Omslaget till hvarje häfte upptages af annonser om egendomar till salu, om arrende, tjänstsökande, redskaper, gödningsämnen m. m. Denna Tidskrift är således icke endast af en mera omfattande plan, utan innehåller äfven mera text och talrikare illustrationer än någon annan svensk Landbruks-Tidskrift och torde försvara sin plats på hvarje bildad landbrukares bokhylla. Prenumeration å denna Tidskrift för innevarande år, det **niönde** af dess verksamhet, emottages för såväl helt år med **8 Rdr Rmt.** som för halft år med **4 Rdr** och för fjerdedels år med **2 Rdr.**

2) **Qvartalsskrift för praktisk Landthushållning**, som utgifves med ett häfte å 64 sid. 8:o hvar tredje månad och hufvudsakligast innehåller praktiska uppsatser af omvexlande innehåll, med plancher och i texten intryckta träsnitt afser närmast att ersätta den af Prof. J. Arrhenius förut utgifna "Tidskrift för Landtmanna-Ekonomin", med hvilket den närmast öfverensstämmer i plan, storlek och pris; den är beräknad för den större mängden af jordbrukare och är äfven särdeles passande för Sockenbibliothekerne. Priset å denna Qvartalsskrift för helt år är **3 Rdr Rmt.**

(3) 3

Förenings Banken i Finland.

Resp. aktionärer i Förenings Banken i Finland varda härmed underrättade, att 5:te inbetalningen å tecknade aktier bör verkställas med 25 mark för aktie innan den 1 nästkommande Juli, och godgöres dervid ränta å de 3 första inbetalningarne för tiden ifrån den 1 Juli till den 31 December 1862 å 3 % p. a. med 1 mark 30 penni för aktie. Wiborg den 10:de Juni 1863.

(3) 3

Bestyrelsen.

Musikalie Lånebibliothek

är under denna dag öppnadt i undertecknads bokhandel. Abonnements villkoren äro:

För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abonnentens eget urval för 20 M. utan premier 20 Mark.

.. halft år, 12 Mark.

.. tre månader 8 Mark.

.. en månad 4 Mark.

3 häften utlemnas på en gång. Wiborg d. 8 Juni 1863
C. G. Clouberg.

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknadt grunkapital L. 2,000,000 Sterling.
Reservfonden L. 1,374,000

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste præmier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.
General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Ångslupen Pontus

gör i söndag den 21 Juni en lusttur till Trångsund kl. 3 eft. m. Passagerare afgiften för fram och återresan 50 kop. Wiborg den 18 Juni 1863.

Hackman & C:o

Wuokrataan.

En Sommarvilla, bestående af 4 rum, kök och nödiga uthus, vid Lietjärvi sjö och Saima kanal, 20 verst kanalvägen från Wiborg. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs Bokhandel.

Въ 20:ти верстахъ отъ горота Выборга, по Саймскому каналу близъ озера Ледъярви, отдается въ наемъ на лѣто дача, о 4:хъ комнатахъ и кухней со службами. подробности узнать у книгопродавца Г:на Клоберга въ гор. Выборгѣ.

(3) 1

Myötämänä.

Större och mindre Halmhattar för billigt pris hos
G. Cantell. Boende å Hofrätten.

En beqväm kalessch, att begagnas så väl i staden som på kortare resor, i kapten Bergs gård å Petersburgska förstaden.

(3) 3

Lybska utsädes poteter hos

Bandholtz & C:o.

Siemen omenia Lyyhbeistä

Bandholtz ja K:nin tykönä.

Любские картофели для посѣва у

(4) 4

Бандхольца & Комп.

Myytävänä kaikkia Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Lillja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Jumalan wapaa Armo, kirjastettu William Milösin kääntymisen kautta, joka murto warfaudesta fuolemaan tuomittu, mestattiin Edinburgissa 21 v. Synskunta 1785. N:o 30. Wanha riita, eli Tuhlaaja-pojan vanhempi weli. N:o 31. Ansgario. N:o 32.

Syntisen kääntyminen ja parannus, kunnattu Tuhlaaja-Pojassa. N:o 33.

Isäntä ja palvelija. Siimeys-opillinen Tarina eräästä rikkaasta, pahuuden tieltä jumalijouteen hurtsaalla palvelijaltansa saatetusta nuoruudesta. N:o 34.

Kuin yhti kirjja sijältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Ångslupen PONTUS

kommer ifrån Måndagen den 22 Juni att afgå från Wiborg till Trångsund alla söknedagar kl. 8 f. m. och kl. 1 och 5 eft. m.,

Från Trångsund till Wiborg alla söknedagar kl. 9 1/2 f. m. och kl. 3 och 7 eft. m.

Om söndagarne afgår Pontus från Wiborg till Trångsund kl. 6 f. m. och 8 eft. m.; från Trångsund till Wiborg kl. 8 f. m. och 9 eft. m.

Om söndags eftermiddagarne kommer Pontus att göra lusturer antingen till Trångsund eller Juustila. Wiborg den 15 Juni 1863.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

будетъ, начиная съ понедѣльника 22-го Юня, ходить: изъ Выборга въ Транзунтъ

въ дни, кромѣ воскресенія, въ 8 час. утра и въ 1 и 5 час. по полудни

изъ Транзунта въ Выборгъ

въ дни, кромѣ воскресенія, въ 9 1/2 час. утра, 3 и 7 час. по полуд.

По воскресеніямъ Понтусъ ходитъ: изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра и 8 ч. по полуд., изъ Транзунтъ въ Выборгъ въ 8 ч. утра и 9 ч. по полуд.

По вечерамъ воскреснымъ Понтусъ будетъ дѣлать поѣздки въ Транзунтъ или въ Юстима. Выборгъ 15 Юня 1863 года.

Гакманъ и К-о.

Siipurissa, M. A. Villiafintsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen salli: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 25.

Roussu-aika Wiipurissa Päätähdensä perästä.

Raha-lurssi.

Pietarissa 19 (7) Kesäkuuta.

London	367 ⁷ / ₈ , 37
Amsterdam	180 ⁵ / ₄ , 181
Hamburg	327 ⁷ / ₈ , 331 ¹ / ₁₆
Paris	387, 388

Wiipurista.

Ilman laatu on ollut jo koko pitkän ajan poutainen ja päiväsaikoina lämpymän tapainen, mutta yökaudet enemmite erinomaisen kylmää — tähän vuoden aikaan verraten. Joinakuina öinä menneellä viikolla valitetaan hallanki paikottain olleen. Roussuun suhteen alkavat maaviljelijät jo ikävöidä sadetta toukopelloillensä. — Tällä Juhannuksen edustalla on maa-seuduilta tuotu tänne melkeen runsaammin lehtiä kaupan kuin monena edellisellä kesänä, ja ovat ne olleetkin nyt halvempia kuin monen aikaa ennen tänä vuoden aikana. Huonompia „maatiais“-lehtiä on ostettu 40:nellä, keskellisiä 60 ja paraimpia 80:nellä markalla. Mutta merkittävä on, että tällainen seikka ei ole vaikuttanut mitään tuoreen lihan hintaan, sillä sellainen on yhä waan kallista.

— **Roussun kohtaus.** Sunnuntain aamuna 21 t. k. waipui lyhyen sairauden perästä Kuolemaan linnan päälysmies Wiipurin linnassa Kollegia-registraattori Christiansson. Sekä kirkon ikänsä että myös pitkän, nuhteettoman palveluksensa puolesta kruunun wirtamiehenä on wainaja ollut hywin yleisesti tunnettu koko tällä itä kulmalla Suomea.

Tunteuttomille hywäntekijöille!

Ylilannuksesta: Emme voi sanoilla kyllin selittää kiitollisuuden tunteja teille hywäntekijöille, niin omassa kuin wieraassa maassa; niiden runsaiden lahjain edestä, joita olette meille antaneet, ja joita ilman meidän olisi tähtynyt nälkään näin. Wiime syksynä ennenkuin teidän apunne meille kerkeivät, olimme päivittäin ilman leivästä; imeväiset lapset itkiwät nälissään äiteinsä rinnossa, joista ei mitään saaneet, isommat lapset itkiwät leivän palaa, jota meillä ei ollut antaa; ja puhutteliwat meitä näillä sanoilla: „pitääkö meidän nyt nälkään kuoleman; — menkää, rafas äiti, pyytään leipää Tuoralta, Tummulta, Setältä, Tātältä, kummilta j. n. e. *), entä jos he meille antaisi“. Te hywin arwaatte, miten tammöiset lasten puheet waikuttawat wanhempain sydämmelle. Me täytimme lastemme kanssa monasti watsamme kynnellä, illalla maata pannes ja aamulla ylösnostessa; ja kun onnistuimme saada jonkun leivän-palan, millä ilolla emmekö kiirehtineet lastemme tykö, mutta kun teidän lahjojanne alkoi tulla, silloin olimme täytetyt kokonaan ilolla; ne oliwat erinomaiset hetket, kun saimme lapsemme niillä runsaasti rawita. Sitten on meidän täy-

tynt langeta aina uusiin ihmettelemisiin teidän runsaista lahjoistanne. Nyt olemme pääsneet kovan talwen poikki, niin ettei meistä ole yhtään nälkään kuollut, joka meille oli mahdotoin uskoa todeksi wiime syksynä.

Tarvittuamme nyt on jättää sydämmelliset kiitokset ja tuhannet kiitokset teidän runsaista lahjoistanne. Jumala siunatsoon teille tuhat-kertaisesti ajassa ja iankaikkisuudessa!!!

Puutteen alaisilta monta kertaa uudistettuun waarimusten perästä.

J. B. S—n.
(S. U.)

Siemen potaatin säilyttämisestä maa-kuoppissa yli talwen.

(Lähetetty)

Tämä ihmisfuntaa runsaasti rawitsewa wilja tarvitsee hywää säilytystä, etenkin näinä aikoina, kuin aina ympäri maataamme kuuluu walitusta siemen potaatin talwis-aikoina pahentumisesta. Eihän siis haitaksi liene, jos puolestani oman koettelemiseni annan maamiesten mietittäväksi.

Potaatit kuin valmistuttuaan otetaan maasta, ajetaan johonkukin tilawaan paikkaan katon alle, missä saawat jonkun ajan ohuesti hajoitettuna kuivua. Sitte walitaan huonot sekä niissä löytywät wialliset tarkoin pois, ja niin puhdistettuina pannaan potaatit sitawarten tehtyyn maa-kuoppiin, jotta ei saa olla aiwan suuret; kumminkin noin 14 eli korkeintaan 16 tynnyrin wetäviä. — Tammöisten kuoppien laidat eli syrjät tarvitsee olla pinnoista eli pienistä puista kulmapatsaiden ja seinän välitse tehty aina ylös asti.

Ennenkuin potaatit pannaan sellaiseen kuoppaan, pantakoon ensin noin 5:den tuuman paksulta ruiskia pohjaan, joiden päälle lausetaan 2 eli korkeintaan 4 tynnyriä potaattia, joiden päälle taas lewitetään saman verran olkia kuin wasta sanottiin. — Tällä tavalla saapi tehdä kundes kuoppa täyttyä niin, että potaateista jääpi noin kynnärän verran wäliä kuopan ylä reunaan. Peitteeksi myös pannaan olkia, ennenkuin maata luodaan potaatin päälle.

Sitte tehdään oljista hienon nyörin kussa semmoinen töttöro eli weto-torwi, joka ei saa olla köydetty kowasti kiini ympärinsä. Tämä asetetaan keskelle kuopan harjaa, peite-olkien päälle pystyyn, nojalleen pohjoista ilmaa köhti, ettei etelä puolen sade-wesi pääse kuoppiin olkia myöten juoksemaan. — Weto-torwen asetettua noja-pystyyn, pitää mies toisesta eli pienestä päästä kiini, ettei se saa kallistua liian paljon mihinkään suunnalle silloin kuin maata luodaan ympärille peitteeksi niin paljo, ettei pakkasen pääse potaatin kimppuun ja niitä wikoitamaan, lawahtaen luodessa ettei myös weto-torwi saa maan sisään peittyä. Torwi ei saa olla liian paksu eikä myös hoikkakaan, mutta kumminkin yhtä jalkaa läpi mitaten alapäästä. J. A—n.

*) Kohtajan pitäjänsä sanotaan Tuoraksi isän tahi äitin isää, Tummoksi isän tahi äitin äitiä.

Toinen Kohtaus.

(Kuvaelma.)

I.

Kaunisna Elokuun sunnuntaina läksi Kaunose-
lan pere huvi-matkalle weneisiin, eräsen ei kau-
kana olemaan meren saareen. Heidän ainoa tyt-
tärensä, joka oli tullut kirkosta, ei sanonut woi-
wansa, hymin ja jäikin senpuolesta kotiin kahtene
palwelus-piifane; rengit ja muut palkolliset meni-
vät isäntäwäkeä soutamaan. Neidot jäätyänsä
kolmen kesken istuivat tarkastelemaan sanomaleh-
tiä — sillä heillä ei puuttunut lufuhalaria, etenki
olivat he, sanoma-kirjallisuuden hartaat rakasta-
jattaret.

Ilta lifeni. Murinko oli jo laskeemaisillaan eikä
huvi-matkalle lähteneitä vielä kuulunut. Kaisu,
— se oli talon tyttären nimi — viimeinkin lufe-
miseen vähän kyllästytneenä päätti mennä puutar-
haan jaloitteilemaan, saadaksen henkittää raitista
ilta-ilmaa. Alivettu ja tehty. Hän läksi ja pyyi
piikoja lähtemään keraallaan, mutta ne kun sanoi-
wat haluttawan vielä lufea, taipui hän menemään
ylsin. Tultuansa puutarhaan näki hän kuffaiset
vielä loistawan kesä-komeudessaan. Himeitä, juoh-
tumussellisia tunteita alkoi hän tuntea sydämessään
wuoroin syntyvän, wuoroin raukeewan wieneiksi
unelma-kuviksi. Se oli joku painawa muinisuus,
joka hänen ajatuksensa saattoi senlaiseen wuoro-
waihteloon.

II.

Kaisu noukki kävellessään kauniimpia kuffasia,
kädenkään walmisti hän niistä sorean kiefkuran.
Katsellen kuffa-kiefkuraansa somuutta, joutui hän
eräälle käytävälle, joka wei puutarhan kuffaisim-
paan loukkoon. Hawaittuansa olewansa jo joksiki
kaufana, päätti hän mennä siellä tarhan perällä
olewan lähteen wirwottawaisista wettä juomaan.
Tultuansa lähteelle, löysi hän sen entisessä juhla-
lisuudessaan: hirmuisen korkia jyrkkä kalliorinta
wuori seisoi sen yhdellä puolella, jonka juuresta se
kiefhui ylös niinkuin pienonen lemmellinen ilotar;
toiselta puolelta suojasi sitä tuheea, wuoren kuffu-
lan tajalle kohotaiwa kuusikko. Lähteen ympärillä
lemusi vähäinen kufisto, tuoksuen ilahuttawia sul-
tuoksujansa.

Lähteen wedellä itseään wirwoitettuaan, istui
Kaisu silmäilemään lähdetä wiheriäiselle turwe-
penkille, jota sateelta warjeli seinätön katos. —
Murinko oli jättänyt paikkalunnalle jää-hyväisensä.
Joku lintuisten wisertävä tiuskaus kimahti met-
sästä. Oli joksiki hämärä; Kaisu istui vielä waan
sywisä ajatuksissa, muistamatta ajan myöhästy-
män. Tosin oli hän usiasti lähtemäisillään, mutta
aina jäi lähtemättä, se oli itäänkuin joku salai-
nen woima ois hänen lähtöänsä estellyt. Kaisun
ajatukset olivat ahkerasia työssä. Hän muisteli
yhtä samalla lähteellä tapahtunutta kohtausta. Hä-
nen sitä täydellisytydessään ajatellessa kohoili hä-
nen poskillensa hohkawia ruusuja, mutta kun hän
taas luulottelei samanlaisen kohtauksen toistumisen
warsin mahdollimaksi, niin himmeniwät ruusutki
aina vähitellen hänen poskillaan siksi kuin ne pe-
rästi häwisivät, sydämmitse raskaina huokauksina
hujahellen maailman awaruuteen.

Tuoksin kuultawia huhuja alkoi hipsehtiä kuusi-
kon latwatse. „Luontoki tuntuu huokailien osaa
ottawan ikävästäni,” mielti Kaisu. Toisinaan kat-
seli hän wuoren jyrkkää, kosteata kallio-seinää.
„Sinäki wuori näytät surewan kansani, aina ollen
wettä tippuwa ikääskuin itkisit,” lupisi hän puoli-
houraten. — Kaisun hofsaamatta oli taiwas we-
tänyt paksuun pilween, synkeä pimys kätki koko
luonnon lamottamaan syliinsä, peto-linnut räähki-

wät ilkeällä äänellä. Usti lämpeni ilma tawalli-
suudesta. Kaisu tunsi henkittämisen waikeam-
maksi kun tawallisesti, tuuli huojutteli kowasti ku-
lia. Kaisu nousi istuimeltaan, ajatellen: „luonnon
ankarat sotijat owat taas riitautuneet, minun on
meneminen kotiin.” Suuri silloin, kuin hän oli
astumaisillaan ensimmäisen askeleen, waikei luonto
yhtäkkiä, henkitys tuntui vielä waikeammalle, ei
niin hiihkausta kuulunut, lintuset olivat kätkeyty-
neet mitä piiloisimpiin uuttui. Taas alkoivat
muinois-muistot lyödä Kaisun sydämeen, milloin
lohdullisia, milloin aaweellisia murhe-kirjaimia. Hän
laskeutui jälleen istuimelleen, huokasi, suuteli kuf-
kais-kiefkuraansa, jota hän aina piti kädessään.
Samalla istuimella istuen muisti hän jo ennenki
samanlaisen kiefkuran itsellään olleen. „Se oli
lof’ pienempi kun tämä,” sanoi hän hymyillen.

Pilwet alkoivat vähän ripeksiä wettä. Hirmui-
nen salama leimahti, sen perästä kuului kauhea
jyräys. Kaisu kauhistui. „Herra Jumala war-
jelskoon minua!” sanoi hän synvästi huo’aten. Myrsky
kiefhyi kiefhtymistään, salamat wälähteliwät yfsi
toisensa perästä, joka salamaa seurasi kowia pama-
uksia, suuret puut kaatuiliwat, wuoriki wapii, pil-
wet laskiwat wettä määrättömästi. Kaisu pelkäsi;
mutta nyt ei ollut muuta neuwoa kun pysyminen
paikallaan. Hän odotteli myrskyn helpottumista,
jolloin hän päätti kiireesti juosta kotiin. Turha
toivo. Myrsky pauhasi hehittävästi. Oo oli jo
kohta puolessa. Nyt alkoi myrskyn vähitellen raueta.
Sade oli kaikkienensa lakannut, joitakuita Kalewan
tulua wilahтели vielä Kaisun silmiin, tuuli win-
tui vielä kowasti kuusikossa, se oli muuttunut kyl-
mäksi. Kaisua alkoi wilustaa. Nyt olisi hän woi-
nut palata kotiin; mutta se paikka oli hänelle niin
rakas, ettei hän woinut jättä luopua. Missi ra-
kasti hän niin tätä synkän metsän sisusta? Olisko
se wilpposa lähde jota hän niin suosi? Ei! lähteitä
on paljo ihanoisjaki pakoissa, paikkoja paljo, joissa
luonnon kauniit omaisuudet loistaawat ihanimpina
kukoistawaisuuksina, eivätkä ne koskaan ole, ilman
jotakuta erinäistä tapausta saattaneet ketaän niin
itseensä rakastumaan. Sillä ihmis-järki luonnon
ihanuutta tarkastellessaan ei kiwety mihinkään eri-
näiseen esineeseen luonnossa, waan nautittuansa hu-
witusta yhdestä muuttaisi se toiseen.

III.

Nyt oli puoli-yö, Tuuliki oli jo herennyt pu-
haltelemasta. Kun oli nousut, waalean-punasena
pilkutti se Kaisun silmiin kuusien wälitse. Nyt
päätti Kaisu lähteä, mutta taas waiwai hän unek-
siwaisiin ajatuksiin. Hän uneksi, hän oli olewi-
nansa onnellisuudessaan, jota hän aina oli toivo-
nut. — „Kaisu!” kimahti wieno miehen ääni.
„Kaisul Kaisul!” kertoi ääni hymin uuteliaasti.
Kaisu kuuli äänen, hän kääntyi sinnepäin josta ääni
kuului. Hän näki muutaman synlen päässä seis-
wan sorea wartaloisen nuorukaisen. — Olen aikaa
katseli Kaisu nuorukaisesta hämmästyneenä. „Tai-
waan Jumala!” kirkasi Kaisu lyöden kätensä ris-
tiin. „Uneksiinko wai — —?” lupisi hän hiljaa.
„Kaisu! tunnetko minua?” sanoi nuorukainen lem-
peällä äänellä. „Tunnen!” wastasi Kaisu wa-
kaasti. „Mutta . . . oletko Nestor?” jatkoi hän
puoleksi epäillen, puoleksi iloiten. „Toivos olkoon
todistajani! minä olen Nestor, jolle vähän nel-
jättä vuotta sitte lupasit ikuisen rakkauden ja us-
kollisuuden,” lausui nuorukainen totisesti. Kaisu
kokoisti woimansa, nousi istuimeltaan. Hywin epäi-
lewillä askelilla alkoi hän lähestyä nuorukaisesta.
Hän ei vieläkaan woinut uskoa muuta kun uneksi-
wansa. Tultuansa lifemmäksi seisattui hän. „Wielä
näytät epäilevän Kaisuseni,” sanoi nuorukainen,

naurastaen. „Muistatko iätää?“, sanoi hän näyt-
tään pientä kukka-kehkuraa. „Muistan!“ jatkoi
Kaisu astuen hänen luokkansa.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Koulun-opettaja-kokous Hämeenlinnas-
sa alkoi viime maanantaina (15 p. kesäk.) klo 9
aamulla jumalanpalveluksella, jolloin lehtori toht.
Lindström saarnasi tekstistä Wirs.kirj. IX: 1—4. Sen
perästä keskustelemukset alkoivat yliaikaiskoulun suu-
ressa salissa professori Gléwen esimiehyden alla.
Kokouksen sihtierikfi walittiin lehtori Euren. Saapu-
willa olijain lukumäärä saattoi nousta lähemmäs
sataan; kuitenkin oli kaukaisemmista kaupungeista,
maamme itäisistä ja pohjoisista osista, warsin har-
voja koulukunnan jäseniä. Syynä siihen kuuluu
ei suinkaan olleen puuttuwa halu, waan (sano-
kaamme se suoraan) puuttuwar warat. Sen sijaan
oli kokoukseen tullut useita, jotka eiwät suorastaan
kuulu itse koululaitokseen. Keskustelemiset käwi-
wät, kuten meillä on tawallista, ensi-alussa wä-
hän hajallisesti, mutta näyttiwät wakaantuwan.
2:sesä fysiomyksessä arweltiin, että Suomen kieli,
maa, kansa ja historia tarwitfi enemmän sija ope-
tuksessa. 4:ttä fysiomyksistä warten (mitä lukuai-
neita olisi pantawa wenäjän sijaan) asetettiin eri
komitea; samate toinen komitea niitä fysiomyksistä
(6—13) warten, jotka koskewat erilaisten oppilai-
tosten jowitusta toisiinsa, lufion ja alkeiskoulun
yhdistämistä j. n. e. — 16:nteen fysiomykseen, onko
koululle edullista, että sen hallitus on kirkollisten
wirikawuntain wallassa, wastattiin yksimielisesti kiel-
tämällä; mutta koulujen keskus-hallituksen suhteen
oli monta eri mieltä. Enemmistön ajatus oli, että
kansakoululla, oppineella koululla ja ammatti-kou-
lulla pitäisi olemas yhteinen hallitus, että kaswa-
tustieteen professori ja kansakoulun yli-inspehtori
olisiwat siinä määrä-jäseninä, ja muut waalin
kautta ehdoille pantuja ja hallituksen asettamia.
Kuitenkin moni olisi tahtonut kolme eri hallitusta,
yhden kullekin hippakunnalle. Kys. 22, 23 ja 24
päätettiin, että kruunu yksinään kustantakoon kou-
lut; kys. 27, että opettajilta on waatiminen täysi
taito suomenkielessä; kys. 33, että kaswatus-opilli-
nen sanoma on Helsingistä toimitettawa; kys. 36,
että indigenat-wikens on häwitettävä; kys. 42 ja
43, että kaikkein waltuutettuin opettajain pitää
olemas rehtoriin-waalisia osallijina. — Klo 1½2
eilen oli päästy 47:nteen fysiomykseen.

Maanantaina ehtoapäiwällä pitiwät kokouksen jä-
senet yhteisen päiwällisen Hämeenlinnan puistoissa.
(5. II.)

Kuulutuksia.

Enligt Hans Excellence General Guvernörens öfwer Fin-
land derom mig meddelade förordnande, wada inom detta
län bosatte possessionater och andre för entreprenader
hugade personer härmedelst inbjudne till härstädes den
29 innevarande Juni kl. 11 f. m. skeende offentlig auk-
tion, för att åtaga sig ställandet af ettusen skjutsforor,
i helhet eller delwis för en i Finland projekterad rörlig
park till transporterandet af militär-manskap, proviant,
fourage m. m., mot vilkor som wid auktionen närmare
komma att uppgifwas. Wiborgs Landskontor, den 19
Juni 1863.

B. INDRENIUS.

N:o 1892.

E. Olsoni.

Yksityisiä ilmoituksia.

Förenings Banken i Finland.

Härmedelst wada de resp. aktionärer i Förenings Ban-
ken, hvilka tecknat sig å denna ort, anmodade att mån-
dagen den 29-de dennes sammanträda å Societetshuset

kl 12 f. m. för val af en ny komiterad för härvarande
kontor. Wiborg den 22 Juni 1863.

Bestyrelsen för Filialkontoret i Wiborg.

Om någon af resp. aktionärer i Förenings Banken i
Finland skulle önska erhålla sina aktiebref på finska språ-
ket, kan sådant ske, om anmälan derom göres å Före-
ningsbankens kontor. Wiborg den 22 Juni 1863.

Bestyrelsen.

Jos kuka kunnioitettawista osakkaista Suomen Yhdyspan-
nissa haluaifi saada osakkeirjeensä Suomen kielessä, niin woipi
se tapahtua, jos ilmoitus siitä tehdään Yhdyspannin kontto-
rissa. Wiipurissa 22 p. Kesäkuuta 1863.

Sallitus.

(2) 1

Abonnement N:o 2.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 24 Juni 1863. Billette für Herren à 30
Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Att min uti Societetshuset inrättade **Fotografiska**
ateller är öppnad, får jag härmed ödmjukast den ärade
allmänheten tillkännagifwa.

E. Strauch.

Der Unterzeichnete giebt sich hiemit die Ehre anzuzeigen,
daß sein Photographisches Atelier, befindlich im Societäts-
hause, eröffnet ist.

(3) 1

E. Strauch.

Dienstag den 23 Juni am Johanni-Abend.

Musikalische-Abendunterhaltung

im Stadtgarten.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

(2) 2

G. Spohr.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in S:t Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Spohr.

Förenings Banken i Finland.

De resp. aktionärer uti Förenings Banken i Finland,
hvilka tecknat sig å denna ort, wada härmedelst uppma-
nade att ju förr dess hellre inlemna skriftlig uppgift öf-
ver walörer, hwarå aktiebref åstundas, och kan wal ske
emellan följande aktiebref:

Litt. A. å mark 10,000, motsv. 100 aktier.

„ B. „ 1,000, „ 10 „

„ C. „ 500, „ 5 „

„ D. „ 100, „ 1 aktie.

Bestyrelsen för Filialkontoret i Wiborg.

(3) 2

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSU- RANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och sär-
skildta Parlaments Akter.

Tecknaadt grunkapital L. 2,000,000 Sterling.
Reservfonden L. 1,374,000 „

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagentu-
ren för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta
försäkringar mot brandskada till de billigaste præ-
mier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.
General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lif-
ränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i

nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söknedagar samt att jag gerna lemnar upplysningar angående anstaltens inrättning och ändamål med mera.
Paul Wahl.

Glinfautinen rahakaswin-laitos Turussa.

Aika-miehenä täällä Glinfautisen rahakaswin laitokselle Turussa, saan minä ilmoittaa että panoja nimitettyyn laitokseen suadaan maksaa minullen joka arki-päivänä ja että minä mielelläni annan tietoja laitoksen tarfotuksesta j. m. m.
Paul Wahl.

S:t PETERSBURGSKA

Brandförsäkrings Bolaget,
med ett grund Capital af 2,400,000 r.,
emottager emot billiga premier försäkringar mot
Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på
landet genom dess befullmäktigade agenter.
Bandholtz & Co.

Försäkrings-Aktie-Bolaget SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

(öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt afslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Handlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & Co.
I Kuopio af Herr Kellgren.
I Fhamn af Herr C. H. Ahlqvist.
I Lovisa af Herr C. G. Majander.
I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap i London

grundadt år 1856,

stadfästadt genom särskild parlaments akt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 " "

Årlig inkomst 232,021 " "

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm. D. Kröger.

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring 12 miljoner rub. sr) afslutar genom undertecknad, dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas: i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom undertecknad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag af bolagets statuter äfvensom blanketter till de behöfliga deklarationerna utdelas af

W. von KARM.

Pudonnut:

Sauvantaina 23 p. Toufokuuta käydessä Jääskén-kadulla, Marianhoviin ja kaupunnin välillä, katosi punas-firjawiista langoista wirtattu kuffaro, jossa oli yksi Suomen pankin ulosantama 25 hopea ruplan seteli ja 1/4 kop. kop. wäskessä; rehellinen löytäjä antakoon palkintoa vastaan kadonnutta omistajalle, kiwenhakkaja Anders Ruukkoselle, asuma talossa N:o 77 uuden lopotin kadun varrella, tai jättäköön rahat Poliisikauppiariin.

Wuokrataan.

En Sommarvilla, bestående af 4 rum, kök och nödiga uthus, vid Lietjärvi sjö och Saima kanal, 20 verst kanalvägen från Wiborg. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs Bokhandel.

Въ 20:ти верстахъ отъ города Выборга, по Саймскому каналу близъ озера Летьярви, отдается въ наемъ на лето дача, о 4:хъ комнатахъ и кухней со службами, подробности узнать у книгопродавца Г:на Клоберха въ гор. Выборгъ.
(3) 2

Migötämänä.

Flug papper à 5 kop. st.

som dödar flugorna, finnes till salu i Petersb. först. i Colonial bodan.
(2) 1

Myytämänä kaikkia Suomenmaan firjakauppoissa, kuin myös Suomen firjakaupassa Pietariissa: (J. W. Villja ja Rumm. firjafustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Rusja olet. N:o 35.

Sengellisen morfiamen tahi uokowaisen hielun ifämöittäminen taiwaasen, mihinkä hänen ystävänä Jesus on mennyt edelläpäin; selitetty kristillisessä saarnassa Helatuoretaina Swen Elmundilla. N:o 36.

Kristus on kuolleista noussut. N:o 37.

K. P. Hagbergin Saarna 21:nä jummuntaina kolminaisuuden päivästä, osoittawa että toinen jumalanpelko saattaa koto-perheellisen onnellisuuden. N:o 38.

Jumalissa ajatuksia Totisesta Kääntymisestä Kristukseen ja Minomaifesta pyhämyisestä Kristuksesta. N:o 39.

Kuin yksi firja jätättävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut firjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Höyrylaivan kulku Wiipurin ja Kuopion välillä.

Nantainen Höyrylaiva "Alto" tulee tulewana kesänä säännöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion väliä, käyden sekä meno- että tule-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Savonlinnassa ja Leppäwiroilla.

Tähtö-ajat tulewat olemaan:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän. Kuopiosta joka Torstai kello 5 e. p. p. ja tulee laiva, joka ottaa kulkettajia sekä kulkioita että kuletus-tavaraa, mutta ei ole tarkoitettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 3:den paikoilla. Wiipurissa Toufokuussa 1863.

Sehtofunta

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jeinångsfartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppävirta.

Afgångstiden blifwer:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thorsdags förmiddag kl. 5; och kommer farfartyget, som medtager passagerare och fragtgoods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 5 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. M. Jilialuksen firjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 marffaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Silliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 26.

Perjantaina 26 päivänä Kesäkuuta.

1863.

Wiipurista.

Ministeri-waltiosihteerin apulainen, waltiosih-
teeri ja salaneuvos y. m., wapaah. Stjernwall-
Walleen läksi, oltuaan Wiipurissa yötä, viime
Sunnuntain aamuna höyry-laimalla Viktoria Hel-
sinkiin, wieden muassa, miten huhutaan, waltio-
päiwä-määräyksen.

Koulu-opettajain kokous.

I.

Ensimmäinen Suomen yleisen koulu-opettajain ko-
kous on nyt ohi. Se kesti viisi päivää, ma-
nantaista 15 p. kesäk. seuraavaan perjantaiin.
Opettajaita oli kokouksessa lähes 100 *) ja jokaiselta
maamme koulusta. Kaikista kaupungeista, joissa
on yleisempiä opistoita oli vähintään yksi ja keski-
määrin noin 5. Arwattawasti Helsingistä ja Hä-
meenlinnasta oli enimmäin, melkein kaikki. Tywäs-
kylään asetettavan kansakoulu-opettajain seminarion
opettajaita, jotka vielä asuskelivat Yliopiston tie-
noilla, sekä Lyceon opettajia oli paljo. Yksin itsen
kansakoulun opettajaita yksi, ja se Wiipurin lää-
nistä, eikä suinkaan tyhjään toimittajana. — Uu-
raimpia keskusteluissa oli myös Dulun opiston
mies, waikka Hän ei näkynyt olewan, mitä kui-
tentin olisi woinna odottaa tämän äsken suomen-
kieliseksi muutetun oppilaitoksen edusmieheksi, yhtä
innokas Suomen kielen oikeuksia puolustamassa kuin
muuska.

Suomen kieli kuitenkin pääsi voitolle kokouksessa.
Josin keskusteluissa monta nousi wastustamaan sitä
eli oikeittain sen edistymistä luonnollisessa wal-
lassaan, ja vähempi osa sitä puolustamaan. Waan
päättöksissä, huutoja lausettaessa, aina huomattiin
melkein enimmäistö Suomen puolella. Nuoremmat
opettajat, näet, jotka luonnollisesti oliwat Suo-
men ystäviä, harwain ryhtyivät itse julkisiin
keskusteluihin, — joko tämä lie tapahtunut ujou-
desta tahi tottumattomuudesta tahi siitä että arwa-
sivat pitkä-piimäiset puheet hyödyttömiksi, ja siis
eiwät niillä tahtoneet suuntaa wiivoyttää. Mutta
asiaa wiimen ratkaistaessa useimmat heistä aina
oliwat tietysti ja epäilemättä Suomen puolella.
Tästä urhollisesta menetyksestä oli seuraus, että
suunto määräsi wallastollen esitettäväksi seura-
waista Suomen kielen waurastumista warten opis-
toissa:

1:ksi) Kaikissa wallas-wäen nais-kouluissa tulee

*) Hämäläinen, luettelossa opettajoiden nimet ja asun-
vaimat, on heittänyt Hämeenlinnan pois. Muutenki, meidänki
tieten, on muutamia jäänyt pois: rohwasori Forsman (V.
Koskinen), Sumal. opin kokelas Frosterus Warkoosta ja mag r
Ranth Koffolasta, paitsi Helsingin Sanomien ja Dagblad
toimittajaita. — Senpä wuoksi Hämäläisen laulun mukaan
oli olnu kokouksessa waan 75 osallista.

Suomen kieli wälttämättömäksi oppi-aineeksi jo ensi-
mäisestä luokasta alkaen; jota paitsi hr. promes-
sor Aflanderin esittelön mukaan erityisiä suomen-
kielisiä tyttö-kouluja pitäisi asetettaman;

2:ksi) pitäisi jokaisen, ku tästä-lähin pyrkii koulu-
opettajaksi, näyttää taitawansa suomea sekä kirjal-
liseesti että suullisesti sen werran että woiwat sillä
kielellä opettaa'ki;

3:ksi) piti ruotsinkielisissä kouluissa luettaman
Suomea enemmän kuin mitään muuta oppi-ainetta:
yhdistetyn alkeis-opiston alimmaisella luokalla mufa
eli sillä mikä wastaa nykyisen ala-alkeiskoulun ala-
luokkaa, 12 tuntia; seuraawalla luokalla 8; nykyi-
sen ylä-alkeiskoulun luokilla vähintään 4, ja lufio-
luokilla 2. Näillä ylimmillä luokilla, joilla ei enää
kieltä wasta-wasten opeteta useimmilla tunneilla
kuin nytkään, sen-sijaan opetetaan jotakuta muuta
oppi-ainetta suomeksi, johon kieleen oppilaiset, niin
ylä opistossa pääsneinä, arwattawasti jo owat
hywin pystyväiset, alemmilla luokilla saatuaan
lujan perustuksen. Samote myös suomenkielissä
kouluissa ruotsia opetellaan. — Oppi-aineiden jako
eri luokille esiteltiin tällä tawoin:

K o u l u s s a

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Summa tuntia wiikossa
Ulfon-oppia	3	3	2	2	2	2	2	2	2	20
Matos- ja sielutiedettä								2	2	4
Maa-opasta (Geogr.)		4	4	2	4	4	4	4	4	32
Historiaa				2						
Suure-tiedettä (Ma- tem.) ja Luonnon oppia	3	3	4	5	4	5	4	4	4	36
Suomea ruotsalaisis- sa ja ruotsia suomen- kielissä opistoissa	12	8	6	4	4	4	2	2	2	44
Latinaa				10	8	8	6	4	3	39
Saksaa					4	3	2	2	2	13
Kreikan kieltä tahi Ranskaa taikka We- nättä							4	4	4	12
Luonnon historiaa ja Kemialla			2	2	2	2	2	3	4	17
Kaawa-irjoitusta	4	4	2							10
Difeen- ja aine-ir- joitusta			2	2	1	1	1	1	1	9
Wiirustus-taitoa	2	2	2	1	1	1	1	1	1	12
Laulua	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Woimistelu-oppia	3	3	4	4	4	4	4	3	3	32

Summa 29|29|30|36 36|36|34|34|34|

Toinen Kohtaus.

(Kumaelma.)
(Jatkoa n:o:sta 23.)

Kaisa otti kukka-kiehkuran, katfeli sitä. „Nes-
tor . . . rakas Nestor! sinä olet totuudessa . . .
Nestor“, höpi se sulosydäminen olento, syilei-
len ja tulisesti sundellen nuorukaista. „Rakas-
tatto vielä minua?“ lisäsi hän. „Rakastan! kuin-

fas sitä kysyt, wai epäileköös rakkauteni totuudesta?" oli vastaus. „Mutta juttelle armaani kuinka olet joutunut tänne metsän synkeyteen näin sydän-yöllä? olihan tän'yönä kowa myrskyfi.

— Myrskyhän se pakoittifi minun tänne jäämään.

— Ja niin warsin ystävä?

— Ihän ystän tulin tänne kävelemään, ja tultuani tänne lähteelle rupefin muistelemaan sinua, ja niin myöhästyin siisi kun myrsky tefi kotiin läh- töni mahdottomaksi. Toisin on myrsky jo wähan aikaa sitte rauennut, ja olinfi jo lähtemässä kotiin, mutta mikä ihme liene minua yhäti wiivytännyt niin että aina kun piti lähtemäni, niin — wai- nuin ikäänkuin henkeni ois peräti wapautekku tästä ajallifesta murhe-majasta. Mina kun heräfin, toi- woinfi sitä.

— Mutta oletko armas Kaisuseni i'äti minun?" kysäfi Nestor surullifefi.

— Sinun . . . sinun . . . i'äti! minä olen sen luvannut, mut' tule, istukaamme, minua wäsyttää.

Käfi kädesä astuivat he turwe-penkin luokse. Nestor istui, Kaisu hänen wiereensä, rakkaasti ym- päröiden häntä siroilla käsiwarfillaan, ja ras- kaasti huo'aten painoi päänsä hänen rintaansa wästen.

Sunret kyyneleet, niinkuin Kristalli-helmet wie- rästelivät Kaisun silmistä. Niissä kyyneleissä loisti puoleksi iloa toifeksi surua. Sillä nyt ma- kafi hän rakastajanfa rinnoilla, rakastajan, joka totuudessa rakasti häntä ainoata koto maailmassa, ja johon hänen sydämensä oli niin kiintäinnyt, ett'ei sitä mitenkään woinut eroittaa; toifeksi muisti hän että se wilpitön rakastaja, ken ties, oli ar- maansa koftaki jättäwä.

— Juttele rakas Nestorini! minne menit sitte kun tällä samalla paikalla erosimme, sitte kun olim- me toinen toifellemme luvanneet ikuisesti rakastaa ja uskollifet olla, ja minä annoin sinulle muistoksi tämän saman kuffais-kiehkuran, ja missä olet ol- lut koto — neljättä vuotta, ja mikä sinun nyt jobdatti tänne?", muistutti Kaisu.

Nestor wastafi: „kofta toifena päiwänä menin isäfi tykö. Hän otti minua vastaan hywin ystä- wällifefi, kutsui kansansa wieras-huoneesen, ja fanoi pitäwänsä minusta paljo kaikenlaisen taitoni fuhteen. Luulin woittaneeni, ja rohkenin ilmoit- taä hänelle rakkauteni äinuun, sekä rufoilin hänen myönnyttäwäifyyttänsä. Tämän fuultuansa wihas- tui hän. Haahmonsa muuttui hirweän näköifeksi. Hän kirofi minua, ja wannoif sen ei tapahtuman niin kau'an kun hänen nimensä on Mikko. Hän foihmafi minua pahasti. Hän kiroili itseänsäki, ja fanoi: „tähän asti olen pitänyt sinua wiisaana, hywin kaswatettuna ja wakaana; jinä näytätfi ole- wan kaikkein suurin lurjus, maailman weitiffa, roisto! kun rohkenet wiefotella minun tytärtäni!" Hän uhkafi, jos en luopufi mokomista ajatufistani, koftaa ankarasti rikofseni. Wiimmein työnfi hän minun ulos, ja fanoi tyttärellänsä olewan rikkai- tafi kofjoita. Hän kielsi minua koskaan näkwyiinsä tulemafta, eikä fanonut antawansa tytärtään kōy- hille, waikka muuten henkilöifyyhtensä puolefta kuin- tafi fuulufiat olifawat. — Minua suretti. Sitte käwelin tuttavifiani, sukulaifia minulla ei ollut. Rauhaa en fawnut missään. Ajattelin yhtiä ja toifta. Wiimmein fain sen fehnon päätöksen, että hyljätä isän-maani. Mentä laiwaan. Tultuani Pontoon fauptuntiin unhotin meri-walani, ja far- kafi. Sieltä läfin yhteen Ameeriikkaan purjehti- waan laiwaan. Tultuani Ameeriikkaan rupefin pal- welukseen eräälle rawinto-paikan haltijalle, jossa paikassa sitte valwelin wähiheen kolme vuotta. Minulla oli paljo fäfällifä waiwoja. Rowasti

muistutti omatuntoni minua meri-walan rikkomi- fefi, isänmaani, Suomen wuoret ja muhkeat met- fät juoftuimat aina mieleeni. Tämä lähde oli fuitenfi aina ajatusteni fefki-piste. — Eräänä il- tana, nä'in ifkunasta katfoiffani laiwan purjehti- wan fatamaan Suomen lipulla. Senlaifta olin ennenfin ufein nähnyt, mutta ei niistä ollut mi- taän huwitusta; mutta nyt olin päättännyt enfimäi- fessä fopiwafta itlaifsuudessa palata jälleen Suo- meen. Laiwa ankkuroitti. Wäeftö nousi maalle. Ne hajoiliwat mikä mihinki. Laiwuri alkoi astua ylös rawinto-paikan astuimia. Minä juofin häntä wästaan. Hän terwehti nöyrästi ja pyyfi wirwoi- tuffia. Minä annoin hänelle kaikkea mitä hän ha- lufi. Se oli sama laiwuri jolta minä farkafin. Hän ei tuntenut minua; minä fuitenfi tunfin hänen.

Pyyfin lupaa faadafseni kysyä fuulumifia Suo- mefta j. n. e., waikka ufeinhan olin faanut sen maan fanomalehdissä lufea Suomenki fanomia.

Laiwuri fanoi kofta tulewan kolme vuotta aikaa fiitä kuin hän Suomefta läfsi. Hänen kansansa puhelin kaikenlaisia äfioita. Wiimmein rohkenin minä ilmoittaa hänelle itseni, ja pyyfin nöyrim- mästi anteeksi rikofsta. Hän kysyi missä tarfoi- tuffessa olin kadonnut. Sen ferroin hänelle.

(Jatk.)

Keino kulkfu-tandin parantamifteen.

(Lähetetty ruotiffi.)

Parannus-keino on wesi. Niin pian kun nuo- rella tahi wanhalla kulkfu-tauti näytäi, — feltai- filla rakkoloilla kielessä, fita-la'essa ja nielufta, jotta pian, ufeasti muutamiffa tunniffa waifutta- wat niin kowan turwofsen että huokaaminen käypi hywin waifeeksi ja päättyy fuolemalla, — niin käytetään wettä feuraawalla tawalla: Kylmiä, mär- tiä, helppoittawia kääreitä faulan ympäri, joita kääreitä muuttetaan kofta kun he lämpiäwät, jol- loin nuffa koftasti pannaan faulaan; paitfi sitä otetaan kylmää wettä fuu täyteen, annetaan we- den mennä fitaseen niin fymään kun waan mah- dollifta on, fyl'etään pois wesi niin pian kun se muuttuu lämmäksi ja limaiseksi, ja tätä käytetään järefti uudeftaan ufeimpia kertoja.

Tällä tawoin on monta, monta sekä wanhoja että nuoria ihmiffä parannettu. Puhdasta wettä tähtyy juoda, ja jos fuume tahi hifoaminen il- mauntuu, niin pestään koto ruumis kylmällä we- dellä fiten että joku waate pistetään weteen ja tällä huuhdotaan ruumifta.

Kummallifta on katfoa, kuinka wettä käyttä- mällä yllä nimitetyllä tawalla feltaijet rafot kidafta wähitellen häwiäwät enfimäifeltä paikaltansa fuun fäfäpuolefta ja muuttautuwat faulan ulko fiwuille, taudin ediftymifien mukaan, oifeeksi seppeleeksi niin fanoakseni, ja yllä nimitettyä keinoa yhä käytettäessä häwiäwät fiitäkin mitäkään arpia jättämättä.

Yllä nimitetyn parannus-kei- non totuutta woin minä ynnä Mamseli M. Wallten todiftaa. Nor- föping'iffä ja Helleftad'iffa Huhtikuuffa w. 1863.

R. J. Dahlberger,
wara-firkkoherra.

Tätä parannus-keinoa on Suomeftafi käytetty meneftyffellä.

Totinen Jumala.

Ruotiffista mukaeltu.

(Lähetetty)

Oli muinon nuori friftitty, joka eli ja afui epä- jumalan palwelian huoneessa, ja fanoi ufein hä- nelle: Ei töydy enempiä kuin yffi Jumala, Lai- waan ja maan Luoja, se on hän joka antaa au- ringon loiftaa ja fateen pudota; hän näkee kaikki ajatuffemme ja fuulee rukouffemme. Ainoaftaan sillä eläwällä Jumalalla on woima rangaifta ja

ja palkita meitä, pelastaa eli hufuttaa meitä. Nämät epä-jumalat, jotka minä tässä näen, ovat siveestä tehdyt; he eivät voi nähdä eikä kuulla, niin muodoin ei he myös taida tehdä hyvää eikä pahaa palvelioillessa. Mutta epä-jumalan palvelia sulki kovanansa totuutta kuulemasta.

Jonakuna päivänä kuin hän oli mennyt pois kotoaan, seppäsi poika loukosta kepin ja rikki löi kaikki epä-jumalan kuvat, hän ei säästänyt muita kuin suurimman, jonka käteen taitavasti asetti saman kepin millä oli lyönnyt ne toiset.

Kuin epä-jumalan palvelia, kotiin tultua, ha waitti kaikki pienet jumalansa säretyksi, huusi hän vihassa: kuka on tämän jumalattoman pahuuden tehnyt? Lapsi pelosta wapisewalla äänellä wastasi: Ettekö usko suuren Jumalanne woivan hä wittää pienempiä weljiänsä? „Ei”; — huusi ukko, kuinka woin minä sitä uskoa, koska hän ei vielä milloinkaan ole kättään liikuttanut, jinä olet syypää tähän hirmuiseen häwitykseen, ja rankaistakseni sinua, tahdon minä tällä samalla kepillä lyödä sinut kuoliaaksi. Hiljaisesti wastasi lapsi: oh! seisattakaa vihanne; jos ette usko epä-jumalallanne olevan woimaa tehdä sitä kuin minä, heikko lapsi, olen tehnyt, kuinka tahdotte jättäen että hänen pitäisi olla sen kaikki waltiaan Jumalan, joka loi Taiwaan ja maan

Epä-jumalan palvelia hämmästy, alkoi ajatella ja murssi itse sen viimeisen epäjumalan, joka hä nellä vielä oli jalellä; senjälkeen lankesi polwiltensa ja rukoili ensimmäisen kerran totista Jumalata:

Anna armos mulle loista,
Epä-usko poijes poista.
Sinuun luotan lujasti,
Usu Jesu kansani. J. A.

Kuulutus.

Hänen Keisar. Maj:ttinsa on armollisessa Julistuksessa viime Maalisk. 17 p:ltä määrännyt wäli-aikaisen seminarjumin asetettawaksi Hywäskylän kaupunkiin kansakoulun opettajain ja opettajattarien kaswattamiseksi, tullen siinä oppilaitoksessa, sille armollisessa säännössä samalta päivästä wahvistetun osoitteen mukaan, olemaan kaksi osastoa, yksi mies- ja toinen nais-puolille, yhteisellä opettaja-wäellä, mutta toijistansa kokonaan erillänsä olewissa asunnoissa. Kumpaiseenki osastoon otetaan vuosittain vastaan kymmenen (10) asuma-oppilaita eli koulussa asuwia oppilaita, joista wiisi ilman maksutta ja toiset wiisi kolmen-kymmenen ruplan maksua vastaan vuosittain saawat laitoksessa, paitsi maksutonta opetusta, asunnon, ravinnon, sänkywaatteet ja muut tarpeensa. Sen lisäksi tulee niin monta käymäoppilasta eli ulkona koulusta asuwia oppilaita, kuin sopiwaaksi löydetään, otettawaksi vastaan, saamaan ainoastaan maksutonta opetusta.

Oppilaiden vastaan-ottamisen ehdoksi on armoissa määrätty, että owat täyttäneet 18 ikä-wuotensa, owat ripillä käyneet, owat ruumiiltansa terveet ja mieli-alaltansa rauhasat, owat tunnetut elämänsänsä siweiksi sekä omistawat tarpeelliset alkeis- eli esi-tiedot ja taitawuudet, nimittäin:

- 1:ksi. Hyvän fristillisyyden taidon.
- 2:ksi. Harjattumattoman sisäluvun sekä taidon suullisesti ja kirjottamalla kertomaan mitä on lufenut;
- 3:ksi. Taidon auttawasti juoksewalla kädellä kirjottamaan äidinkieltä sana-puvun puolesta wirheettömästi;
- 4:ksi. Jonkilaisen taitawuuden käyttämään luvun-laskennon neljä tapaa yksinfertaisilla sekä murto-luvuilla, kuinmyös, waikka ei wälttämättömästi,

5:ksi. Taipumuksen kumapiirtoon ja lauluun sekä jonkilaisen kätemyhyden käsityön teossa.

Ja kehoitetaan tämän kautta kaikkia niitä, jotka haluawat päästä oppilaitokseen, ennen Kesäkuun loppua allekirjoittaneelle lähettämään omakätisesti suomeksi kirjotetut pyrkijänsä ynnä ilmoituksen asuinpaikasta ja seuraawat todistukset:

- 1:ksi. Bapinkirja;
- 2:ksi. Vääkärin todistus pyrkijän ruumiin laadusta ja terweyden tilasta;
- 3:ksi. Luotettawa todistus siitä, että pyrkijällä on ne pääsemiselle seminarjumiin ehdoksi waaditut tiedot ja taidot;
- 4:ksi. Todistus pyrkijän mielenlaadusta sekä sopiwaisuudesta opettaja-toimeen, papin tahti jonkun muun semmoisen uskottawan hengen antama, jolla on ollut tilaisuutta saaman siitä lähemmän tiedon.

Pyrkimys-ajan ohitse mentyä tulewat kaikki ne, joiden pyyntöjä on woitu waariin ottaa, kutsu- tuiksi seisomaan pääsy-tutkimnon, joka pidetään seminariumi-huoneissa Hywäskylässä päiwinä ennen laitoksen awaamista, joka tapahtuu 1 p:nä Elof. tänä vuonna.

Uno Cygnaeus,
Kansakoulun yli-tarfastaja ja
seminarjumin w. t. johtaja.

Ilmoitus.

Ensitulewan heinäkuun alusta annetaan täältä Porin kaupungista ferta wiikkoonsa uusi suomenkielinen sanomalehti nimeltä: **Lännetör, sanomia Porista**. Tätä lehteä saadaan tilata Porissa M. Thiesenin kirjapainossa 35 fopekkaan puolelta vuosikerralta, ja postikonttooreissa tavallisten postimaksuin siihen lisäämällä. Ilmoituksia otetaan julkaistawaksi lehteen 2 fopekkaan pieneltä riwiltä, ja 5 fop. lyhimmästä ilmoituksesta.

Porissa toukokuussa 1863. Toim.

Kuulutuksia.

Enligt Hans Excellence General Guvernörens öfver Finland derom mig meddelade förordnande, varda inom detta län bosatte possessionater och andre för entreprenader bugade personer, med rättelse af den i tidningens föregående N:mer utsatta termin, härigenom inbjudne till härstädes den 30 innevarande Juni kl. 11 f. m. skeende offentlig auktion, för att åtaga sig ställandet af ettusen skjutsforor, i helhet eller delwis för en i Finland projekterad rörlig park till transporterandet af militär-manskap, proviant, fourage m. m., mot vilkor som vid auktionen närmare komma att uppgifwas. Wiborgs Landskontor, den 19 Juni 1863.

B. INDRENIUS.

N: 1592.

E. Olsoni.

Yksityisiä ilmoituksia.

Förenings Banken i Finland.

Härmedelst varda de resp. aktionärer i Förenings Banken, hvilka tecknat sig å denna ort, anmodade att mån dagen den 29-de dennes sammanträda å Societetshuset kl. 12 f. m. för val af en ny komiterad för härvarande kontor. Wiborg den 22 Juni 1863.

Bestyrelsen för Filialkontoret i Wiborg.

Om någon af resp. aktionärer i Förenings Banken i Finland skulle önska erhålla sina aktiebref på finska språket, kan sådant ske, om anmälan derom göres å Föreningsbankens kontor. Wiborg den 22 Juni 1863.

Bestyrelsen.

Jos kuka kunnioitettawista osakkaista Suomen Ohdyspan- kissa haluaisi saada osakekirjeensä Suomen kielessä, niin wolpi se tapahtua, jos ilmoitus siitä tehdään Ohdyspankin kontto- rissa. Wiipurissa 22 p. Kesäkuuta 1863.

Sallitus.

Kunniotettawille asuffaille tämän taita tieto annetaan että enfi Raumantaina saunat ei tule lämmitetty. Wiipurissa 25 (13) p. Kesäkuuta 1863.

M. Leonoff.

Vauxhall.

Sonntag den 28:ten Juni 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herren zahlen 25 Sp. Sr. M., Damen 10 Sp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Abonnement N:o 3.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 1 Juli 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Att min uti Societetshuset inrättade **Fotografiska ateller** är öppnad, får jag härmed ödmjukast den ärade allmänheten tillkännagifva.

E. Strauch.

Der Unterzeichnete giebt sich hiemit die Ehre anzuzeigen, daß sein Photographisches Atelier, befindlich im Societäts-hause, eröffnet ist.

(3) 2

E. Strauch.

Förenings Banken i Finland.

De resp. aktionärer uti Förenings Benken i Finland, hvilka tecknat sig å denna ort, varda härmedelst uppmä-nade att ju förr dess hellre inlemna skriftlig uppgift öf-ver valörer, hvarå aktiebref åstundas, och kan val ske emellan följande aktiebref:

Litt. A. å mark 10,000, motsv. 100 aktier.

" B. " 1,000, " 10 "

" C. " 500, " 5 "

" D. " 100, " 1 aktie.

Bestyrelsen för Filialkontoret i Wiborg.

(3) 3

Palmelukseen halutaan.

En ordentlig och pålitlig tjensteflicka kan från den 1 Juli erhålla plats såsom barnsköterska, då anmälan derom göres uti stenhuset i Alexandroffska gården, midt emot Sosietetshuset.

(2) 1

Wuokrataan.

Nu genast uthyres 6 rum, kök och nödiga uthus inom staden nera simmhuset gården N:o 105.

Joh. Bäckman.

Отдаётся въ наемъ 6 комнатъ съ кухней во второмъ этаже, домъподъ № 105 въ городе.

И. Бекманъ.

En Sommarvilla, bestående af 4 rum, kök och nödiga uthus, vid Lietjärvi sjö och Saima kanal, 20 verst kan-alvägen från Wiborg. Närmare underrättelser lemnas i Herr C. G. Cloubergs Bokhandel.

Въ 20:ти верстахъ отъ города Выборга, по Саймско-му каналу близъ озера Летьярви, отдаётся въ наемъ на лѣто дача, о 4:хъ комнатахъ и кухней со службами, подробности узнать у книгопродавца Г:на Клоберка въ гор. Выборгѣ.

(3) 3

Myötämänä.

Flug papper à 5 kop. st.

som dödar flugorna, finnes till salu i Petersb. först. i Colonial bodan.

(2) 2

1 Slup med 4 segel till billigt pris efterfrå-gas hos brovaktaren Saukko.

Nyligen inkommit till salu

i Nya Colonial butik

mitt emot klock tornet

Hollänskt och Ejdamer ost.

Finsk Sippola & Liikala och andra ostar.

Tärkade Lybska frukter Äppel, Päron och körsbär.

Plommon Dadlar och Lybsk konfekt.

Skilda sårts Tyska Medvurster.

(2) 1

Myhtämänä:

Mr. Falcin firjakaupassa:

Tampereen tehtaan paperia ruufin hinnasta.

Tammerfors-fabriks pappers-lager, säljes till bruks priser.

Myhtämänä kaifiisa Suomenmaan firjakaupoi-sa, kuin myös Suomen firjakaupassa Pietariissa: (J. W. Villja ja Rumpp. firjakaustantaja-yhtey-den Turussa kaustantamia.)

Suomen kielen lukemisen opetus, kaifiille opettajille toimi-tettu. N:o 40.

Mikkolan Torppa. N:o 41.

Sota-lauluja. N:o 42

Zarparhin Pesti. N:o 43.

Kristillisiä lauluja, wiesattawia Kirko-Wirsein nuoteilla N:o 44.

Waimon Siemen. N:o 45.

Kaffe ja Tupakki. N:o 46.

Toimellinen ja taitawa Apilan wiihjeliä. N:o 47.

Ruin yhti firja siältämä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaiffi tässä luetellut firjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Höjrylaimain Liike.

Ångfartyget WIBORG,

fördr af kapt. Th. NYSTRÖM,

afgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags morgon kl 9 $\frac{1}{2}$.

" Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4,

" H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och

" Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördr af kapt. H. I. HANSSON,

afgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 $\frac{1}{2}$.

" Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Sön-dags morgon kl. 4.

" H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.

" Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.

" H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.

" Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördr af Kapten C. G. CONRADT,

afgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag

" Åbo " Helsingfors " Onsdag.

" Helsingfors " Wiborg " Torsdag.

" Wiborg " S:t P:burg " Fredags

morgon kl 9.

" S:t P:burg " Wiborg " Tisdag.

" Wiborg " H:fors " Onsdag.

" Helsingfors " Åbo " Torsdag.

" Åbo " Stockholm " Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-toiret.

Wiipurissa, M. M. Siitafuksen firjapainosia.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 26.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähdensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 19 (7) Kesäkuuta.

London	36 ⁷ / ₈ , 37
Amsterdam	180 ³ / ₄ , 181
Hamburg	32 ⁷ / ₈ , 33 ¹ / ₁₆
Paris	387, 388

Wiipurista.

R. Majesteetti on 4 p. kesäk. (23 toukok.) armossa määrännyt Suomen kadetti-koulun kirkkoherran, sota-provostin ja tähdestö-jäsenen, mag:r Al. Kollan, kirkkoherraksi Parikkalaan.

Waltio-päivät Suomessa ovat nyt, Suomen virallisen sanoman mukaan, määrätty al'ettaviksi tiistaina 15 p. syysk.

Hels. Uutisissa, 25 p. kesäk., luetaan: „**Yhdyspankin osake-firjoista** puhuimme viikko sitten pari sanaa, lohdutellen lukijata sillä ilmoituksella, että pankin yhteis-hallitus muka käskää jokaisen osakkaan antamaan ilmi, minkä-kielistä osake-firjaa hän tahtoo. Tämä kuitenkin näyttää olleen erehdystä; sillä tämmöistä käskyä löytyi ainoastaan S:ttaaren painattamassa kuulutuksessa asiasta (josta mekin sen panimme palstoihimme), mutta muissa lehdistä ei sitä ole näkynyt. Me emme tiedä, millä oikeudella S:tar tekee lisäyksiä yhteis-hallituksen kuulutuksiin. Mutta sen käsitämme selvästi, että yhdyspankin asiamiehet maaseuduilla eivät tule olemaan tietäwinänsä, että senlaisista lisäyksiä on S:ttaressa ja Uutisissa ollut, eikä siis ottamaan forviinsa, jos joku vaatii Suomenkielisiä osake-firjoja.” Tämän suhteen saamme osottaa siihen suomeksi sekä ruotsiksi Yhdyspankin hallitukselta Wiipurissa toimitettuun julistukseen, joka oli Otawan lähinnä edellisessä n:ssa. — Pää-hallinnon penseyttä Suomea kohden emme kuitenkaan kiellä. Se on niin Yhdyspankin kuin monen muunkin hallituksemme toimissa, miten H. U. syystä walittaa, kowin silmään pistävä.

Uusia sanomalehtiä. Ruutin-omistaja R. Björkenheim ja kirjailija G. Linder ovat saaneet luvan antaa Helsingissä, hra Björkenheim ruotsinkielisen sanomalehden, nimellä „Tiden”, joka päivä koko arkin suuruisena, ja hra Linder suomenkielisen sanomalehden, nimellä „Päivätär”, joka tulee ulos kerran viikoon ja yhden arkin kokoisena.

Koulu-opettajain kokous.

II.

Muita tärkeimpiä kohtia keskusteluissa ja päätöksissä oli, että

a) Opettajan on käyttäminen enemmän aikaa itseensä opettamiseen kuin laskujen lukemista kyselemiseen ja tutkistelemiseen. Toisiin sanoen: suurin osa luku-tuntia, etenkin ala-luokilla on omistettava seuraawaisen laskun selitykseen, jolloin oppilainen vuorostaan saapi kysyä opettajalta neuvoa.

b) Koulu erotetaan kirkon hallituksesta, ja asetetaan sille eri hallitus samassa kaupunnissa, missä

Oliopisto on. Kaswatus-tieteen professori on warsinainen jäsen tässä hallituksessa; muita jäseniä saavat koulu-opettajat walita, ja walisia useimmat huudot saaneista määrää hallitus jottut.

c) Maksu kruunullen oppilailta pidettiin sopimattomana.

d) Nykyinen ylioppilais-tutkinto olisi muutettava siten että Oliopiston lähdeittiläitä tulisi Eufion eli alkeis-opiston wuosi-tutkioihin ja, näiden päätyttyä, he yhdessä tuumin alkeis-opiston opettajoiden kanssa määräiswät, mitkä alkeis-opistolaisia ovat kypset eli kyllin waurastuneet opissa, päästäfseen yli-opistoon. Pääsewien tulisi maksaa yliopiston edusmiesten matka-kustannukset; waan muuta maksua, Oliopistolais-kirjeestä tai muusta, ei tarwittaisi.

e) Määräys, jonka mukaan koulu-opettajat, samote kuin papit, eivät saa hakea wirkoja muussa hippakunnassa kuin siinä, missä ovat syntyneet, on häwitettävä, — warunki koska syntyminen woipi tapahtua myös matkalla, siis toisessa hippakunnassa ja toisessa maassaki, kuin missä wanhimmat ovat asuntoa.

f) Kaswatus-opin kokelas-tutkinnoissa waadittaisiin jokaiselta oppia kaikkia niissä aineissa, jotka ovat koulu-opetuksen esineinä, waan täydellisempää taitoa ainoasti siinä opetus-aineessa, jonka opettajaksi mieli tekee lukio-luokille.

g) Kaikille tieteellisen kaswatusoppi-tutkinnon seisoineiden opettajojen annetaan sama palkka, niin että ei ala-luokkien opettajoiden enää tarwitsisi, huono-palkkaisuuden wuoksi, hakea lehtorin- eikä papiwirkoja, jos eivät muuten ole näihin sowliaammat. Arweltiin muka ala-luokilla juuri tarwittawan suurinta kaswatus- ja opetus-taitoa, walfka ei saman werran oppia opetettawassa aineessa, kuin lukio-luokilla. Kunni wiiden wuoden kuluttua wakinainen opettaja saisi palkka-forotusta neljänneksen alkupalkastaan, siis-kun, hänen 20 wuotta oltuaan opettajana, palkka nousee kaksinkertaiseksi. — Se korkeampi oppi, minkä joku opettaja näyttäisi siten että Oliopistossa pääsee maisterin eli lisentiatin arwoon, luettaisiin myös ansioiksi, niin että maisterilla, jolla papiwirkaan mennessään tämä arwo luetaan kolmeksi ansio-wuodeksi, myös koulu-wirassa olisi palkka-forotuksen suhteen nämä wuodet lukuun otettawat, ja lisentiaatille samote 2 wuotta vielä lisäksi eli yhteiseen 5 wuotta. Lisentiaatti täten pääsisi kohta palkka-forotukseen yhdellä neljänneksellä.

Palkan suurudesta oli kyllä myös puhetta, ja arweltiin wähemmän eli alku-palkan pitävän olla yhtä ison kuin nykyinen wähin eli forotuksen lehtorin palkka. Waan tämä asia jätettiin kuitenkin päätyjen lähimmin määrättäväksi tulewaisilla waltio-päiwillä, — etenki kun suuri osa opettajoina arweli lehtorienki palkkoja wähiksi ja tarwitsewan forotusta. Tämä puolue esitteli sitä määräystä seurattawaksi, mikä opettaja-kokouksessa Porkeossa w. 1860 tehtiin, jonka mukaan piti olla kaffi palkka-

luoffaa, alimmainen alfawa 125:llä tynnörillä jywä eli 500:lla ruplalla ja toinen 175:llä tynnörillä eli 700:lla ruplalla. Eikä nämä määräykset suinkaan ole'kaan liifanaisia, etenkin jos ei, miten nyt päätettiin, palkka saisi nousta enemmän kuin kassinfertaiseksi. Sillä jos mieli on päästää koulu riippumasta kirkon turwissa, niin kyllä ei 1000 ja 1400 ruplaa elikkä 250—350 tynnöriä riistoa, johon palkka wasta 20 vuotta palweltua nousisi, ole liiaksi wastaamaan sitä opettajoihista pois jääpää etua, — päästä muka kirkkoherroiksi. — Waan tästä ehkä wasta enemmän erikseen.

H. K. K.

Toinen Kohtaus.

(Kuwaelma.)

(Saitoa n:o 26.)

Hän oli wiisas ja ymmärtäväinen mies. Hän sääli minua. Hän sanoi: „rakas poikani! minä tunnen rakkauden. Se on saattanut sinun onnettomuuteen. Rifossellasi et ole wahingoittanut festään; Suomessa siitä ei vielä tiedetätkään mitään. Minä annan sinulle anteeksi, kun lähdet kanssani jälleen syntymä-maahasi.“ — Minä ferroin hänelle aikoja sitte toiwoneeni tilaisuutta päästäkseni takaisin armaasen Suomeeni. — Hän jäi rawintopaikkaan yöksi. Amun tultua menin isäntäni puheille ja pyysin eroa. Sitä ei tämä fieltänytkään. Nyt tehtiin tili ja luku, minä olin walmis lähtemään. Isäntäni saattoi minua vähän matkaa, ja erotesa jätimme ikuiset hywäiset. — Paimalle päästyämme huusi laiwuri: „pojat! tässä on rakastettu kumppanimme. Wähän aikaa huwiteltuaan tulee hän nyt taas seuraanne“.

Kaikki kiiruhtivat minua terwehtimään ja tselemään yhtä ja toista. Laiwuri kieli heitä minua uteliaisuudella waiwaamasta. Kaikki tottelivat.

Laiwa läksi purjehtimaan. Se alkoi pitää pohjolaan. Ei kau'an wiimyytykään kun Suomen wuoriset rannat alkoivat sinertää silmiin. — Niinkuin salama löi sydämeeni taas muisto — kaikenlaisista, — minä ajattelin menneitä aikoja, vieläpä juohtui mieleeni tulewaisuuski.

Tultiin rantaan. Kohta pyysin laiwurilta eron. Hän, tämä hywä ja nerokas mies antoi minulle puhtaot todistukset, ja hywän summan rahaa omista waroistaan; jota suinkaan en ois ansainnut. Ja paljo hywiä neuvoja sain vielä häneltä. Wedet läksivät sen jalomielisen ukon silmistä kun ojentin hänelle käteni.

Sitä lähdettyäni oli ensimmäinen aikomukseni saada nähdä tätä paikkaa, — paikkaa, jossa sydämeeni tunsi waimallijimman piston. — Tultuani kylään, pyysin toisella puolella lahden asuwalta mökkilläiseltä weneen, ja tulini sillä lahden yli tänne puutarhaan. Mutta tuskin pääsin rantaan kuin myrsky alkoi pauhata. Minä jäin rannalle olemaan werkko-koppoliin myrskyn laakkaamista odottamaan. Kuin myrsky oli rau'ennut, läksin siitä.

Tultuani tähän lähteelle häpsähdin vähän, nähtyäni sinun. Mutta kohta arwasin koko asian, melkein niinkun sen sanoit tapahuneen.“

Kaisu oli koko ajan lunnellut huwituksella. Nyt tuli hänen wuoronja. „Rakas Nestor!“ sanoi hän „sinä rakastat minua. Mä nyt enää jätä minua!“

— Ei, armaanil minun täytyy jättää! isäsi ei anna sinua minulle“ muistutti Nestor urhollisesti.

— Ei . . isäni ei siihen myönnä . . ei! sen on hän minulle monesti sanonut,“ waiferoitsi Kaisu. Kypneleet waluiwat wirtoina hänen puna-pöskillaan.

„Mene nyt kotiin rakas kultaseni!“ sanoi Nestor. „Minun täytyy erota ett'ei meitä täällä,

nähtäis yhdessä, josta maailma woiisi saada monia epäluuloja, jotka oiswat sinulle wahingoksi.“

— „Niin! meidän täytyy erota!“ wastasi Kaisu lohduttawaisella äänellä. — He nousiwat istuimelta. Käsitysten lähestyiwät rakastawaiset rantaan. Mitä lähemmä sitä tulivat, sen rakkaamman painon sai heidän molempien sydän.

Lintuset wiseriivät sulosäwelillä, ikäänkuin kunnioitukseksi wilpittömälle rakkaudelle.

He seisattiuivat rannalle. „Nyt, armas Kaisu-senil täytyy meidän jättää toinen toisemme. Mene nyt kotiin, ett'eiwät wanhempasi tarwitseisi hätäillä,“ sanoi Nuorukainen.

— Niin, rakas Nestorinil minä menen kotiin;“ jatkoi se ihana neitonen teeskellyllä ilomielellä. Hän ei ollut ensinkään teeskelemiseen taipuainen; mutta nyt heräsi hänessä sekin ominaisuus, hänellä oli joku lohdullinen tarkoitus.

„Hywästi armaanil!“ sanoi Nestor, ojentuen Kaisuille käteensä. Kaisu tarttui hänen käteensä ja sanoi: „hywästi! woi hywin, rakastettu Nestor! Mutta mihin ai'ot nyt?“ „Sen tietää Jumala yfsin, mikä määrä-paikkani tulee nyt olemaan. Minulla ei siitä ole vielä wisseyttä“, oli Nestorin surullinen wastaus. „Milloin kohtaamme jälleen?“ kuisasti Kaisu. „Siinä maassa, jossa ei maallisen rikkauden pyhynöt häiritse yhteyttämme“, wastais Nestor pois kiirehtien.

Suutelo oli viimeinen tunteiden waihtaja rakastawaisien välillä. Nuorukainen hyppäsi weneeseen, kiireesti lyfäten sen maasta. Wene pakeni; Kaisu huokaili. Nestor taisteli kowasti ajatustensa kanssa. Toiselle rannalle tultuaan istuutui hän mättäälle. Kaisu ei enää näkynyt rannalla.

Nuorukainen ajatteli hartaasti. Häntä lamottiwat luulotukselliset ajatustensa. Hän soti niitä vastaan niinkuin mies. — Wiimein puhkesi hän sanoihin. „Ennen ois pitänyt älyämäni paremmin, ennemmin oisin päässyt vähemmällä. Minä olen kuitenkin mies“, mielti hän. „Mina tahdon olla eduksi isänmaani. Armaani kuwa sydämeissäni ja — — —“

Hän meni.

IV.

Taas istui Kaisu lähteellä sywissä ajatuksissa. Hän katseli kulkakiekuroita. Ne oliwat nyt jääneet molemmat hänelle. — Hän oli unhotannut kotiin lähtemisen. Hän huokaili sywästi.

Wilikkaasti suihkiwat aamu-auringon säteet. Lintuisten wisertämä soitanto alkoi harweta. — „Kaisu!“ sanoi säälillä naisen ääni. „Mitös rakas lapseni täällä te'et?“ jatkoi ääni. — Se oli Kaisuun äiti, joka oli tullut häntä etsimään. „Antakaate hywä äitini minun olla täällä!“ rufoili Kaisu. Samassa tuli Kaisuun isäki lähteelle. Hän alkoi wiljellä entistä wireyttään, soihmaillen tytärtänsä laikella wiisiä. — Kaisu koetti selittää myrskyn olleen syynä hänen puutarhasa yöpymiseensä. Ei mikään woinut masentaa isän julmuutta. Kiireesti käski hän tyttärensä joudutamaan kotiin.

Kaisu nousi istuimeltaan, pakoitettuna isänsä kowalta käskyltä. Hän koetti fäydyä, mutta hänen woimansa oliwat vähissä. „Elkäate taiwaan nimessä waiwatko minua! Min'en woi fäydyä en niin askelta, suokaate minun olla täällä yfsinäni!“ walitti Kaisu waipuen mättäälle.

„Oli! tanna häntä kotiin!“ sanoi isä renkipojalle. Oli astui Kaisuun luokse ja tarttui hänen käteensä sanoen: „tuleeko Kaisu kotiin kanssani?“ Sanaakan sanomatta painautui Kaisu hänen sylinsä hywin mieluisasti, niinkuin lapsi äitinsä syliin. — Oli fantoi edellä mieleistä fuormaania, toiset seurasiwat perässä. Kotiin tultua laakettiin

Raisiu nuoteelle. Lääkäriä mentiin hakemaan. Se tuli kohta. Lääkäri kyseli sairastumisen alkupausta. Isä sekä äiti juttelivat kuinka he olivat menneet huvimatfalle ja wiipäytyneet saareissa, ja myrskyn tähden tähtyneet jäädä sinne yöksi, ja kuinka heidän tyttärensä sil'aikaa oli myöskin myrskyltä pakotettu jäämään puutarhaan, ja kuinka pii'at olivat häntä etsineet eikä löytäneet, ja kuinka he hänen wiimmeinki löysivät vähäwoimaisena. — Lääkäri astui sairaan nuoteen tykö, tervehti ja kysyi kuinka hän voi. Sairas sanoi woimansa hywin, ja pyysi saattamaan itseään lähteelle, ja houraili kaitenlaista. Hänen jok'ainoa sanansa todisti kumminki puhdas-sydämmishyötä ja siwentyä. — Lääkäri sanoi sywät mielen liikutukset wai-kuttaneen, ennestäänki paljolla huolellisuudella täy-tetyssä sydämessä, poistamattomat wiat. Hän mää-räsi kumminki paraiten kuin taisi.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Kuopion Kaupunnissa on toissa Lauantaina, 20 p. kesäk., tuli tehny tuhojaan. Tuli syttyi puo-lipäiwä-aikaan kauppias Er. Joh. Rahikaisen isossa puu-kartanossa, pohjois-puolella entistä „hewois“, eli nykyistä lukio-toria, ja häwitti tykkänään sekä sen että Eskmani Tamelanderin kartanon ja 7 muuta kaupunnin isompaa kartanoa. Tota paitti 2 kar-tanota on isoksi osaksi mäännä tuh'aksi. Kauppias Rahikaisen kartano sanotaan olewan paloa was-ten wakuutettu noin 17 tuhanteen ruplaan hop. — Wiipurin tuli-palosta, josta Suom:ressa mai-nitaan, emme täällä tiedä mitään.

Salon woutifunta Dulun läänissä tulee H. K. M:ttinsa armoll. säännön mukaan jaettawaksi kahtia sillä tavoin, että toinen puoli, nimellä Sa-lon kihlakunta, sisältää Kalajoen pitäjään ja sen kappelit Alawieskan, Ouwieskan, Raution ja Siemin, Pyhäjoen pitäjän ynnä Merijärwen ja Dulaiisten kappelien kanssa, Salosten pitää ynnä Salosten ja Wihannin kappelien kanssa, Siika-joen pitää ynnä Kewolahden, Rautsilan ja Baa-wolan kappelien kanssa, sekä Hailuodon pitäjän, — ja toiseen puoleen, nimellä Haapajärwen kihlakunta, jääpi Haapajärwen pitäjäs ja sen kappelit Widijsjärwi ja Reisjärwi, sekä Kärjä-mäen, Pyhäjärwen ja Wiippolan pitäjät ynnä Bul-filan ja Kestilän kappelien kanssa, wieläpä Haapajärwen kappeli Pyhäjoen pitäjää. Tämän jaon tähden tulee uusi krunnunwouti ja uusi henkikir-jottaja tawallisilla palkka-eduilla asetettawaksi.

Wenäjältä.

„Современное слово (Wifansa mukainen sana)“ niminen, Pietarista annettava sanomalehti, josta Otawa on jolloin kullon lainanna — jos ei muuta, niin — sähkölennätin-uutisia ja raha-kursia, aa-wistamatta siinä lainassa olewan suurempaa waa-raa kuin lainatesa „Finlands Allm. Tidning“istä, on nyt Wenäen waltakunnan sisä-asoiden minis-terin mietteen mukaan käsketty laffautettawaksi. Repeat mullat toweri-wainajalle!

Sitä tätä.

I.

Gräässä iloisesa seurasä Suomenomessa, missä Ruotsi-kiihkoiset ja Suomen ystäwät tulivat tais-telemaan maan kansallisuudesta, jöyfin ja muntin-fin ikänsä sekä waltio-asemansa puolesta mah-tawin mies edellistä puoluetta, finaamisen jouduttua ylimmilleen, waati yhsittijellä kustaannuksellaan un-den punssi-maljan, josta Suomen puoluen ei pitäisi

saada maistaa; pito oli muuten yleinen ja yleisessä rawintolasä. Waan miten käwi? Ruotsi-kiihkoiset, jotka eiwät kaiski liene olleet yhtä kii-waat karwauudessa suomalaisia kansalaisiansa koh-den, heittiwät hywän-tekijänsä melkeen yhsinään maljansa kimppeen ja, wasta hänen wihdoin laa-duttuansa, joiwat meljellisesä yhsimielisyydessä ja suosiossä Suomen ystäwien kanssa maljan tyhjäksi.

II.

Muutamaassa „piffu-kaupunnissa“ oli warakas kauppa-neuwos, joka femäellä huonolla jäällä aja-essa kyyti-hewoisella pulskasti weteen refinensä päi-winensä. Kyytimies, joka tuskin waiwoin itse pääsi ylös jään rennallen, ei kuitenkaan heittänyt koettamatta saada kyydittäwän herransaki pelaste-tuksi hukkumasta, ja — onnistuiki hänelle wihdoin saada herra puoli-hengissä jälle. Tainnukksesä, jähmettyneenä ja woimattomana itseänsä auttamaan, miten kauppaneuwos nyt oli, olisi hän kuitenkin arwattawasti jällen heittäny henfensä, jos ei kyy-dittäjä — miten kunnan miehen olisi tehtävä — olisi saattanut hänet maalle lämpimään pirttiin, jättäen hewoisensa tietyn kuoleman uhriksi. Kauppa-neuwos, wihdoin wiroteksansa, kaipasi hattua ja kyy-piänsä. Kyyditäjä haki neliin töin tuskin; hewoisensa oli jo hengettä. Kun nyt kyyditäjä tuli palkittemi-nen, niin kuinka se rikas, kuoleman kourista päästetty kauppa-neuwos osotti kiitollisuuttaan henfensä pe-lastajalle köyhälle miehelle? Hän kysyi hewosen hin-taa. Tähän saatuaansa wastuiksi „35 ruplaa“, — kauppa-neuwos tinki pois 10 r., ja antoi täyhtä — 25 (двадцать пять). — Tästä numeroosta päät-täen, luulisi Hänen ehkä olleen wenäläisen, semmoi-seen numero-komentoon muka tottuneen. Niin ei kui-tenkaan ollut. Hän oli, senpahempil umpi-suoma-laisista wanhimmista syntynyt, waikka, yhden ai-nokaisen kirjaimen liittämällä wanhempiensa kun-nialliseen suomalais nimeen, muuttunut ruotsalai-seksi tai — kenties missi.

Huutokauppoja.

Genom offentlig auktion, som förrättas å Packhuset härstädes onsdagen den 1 nästkommande Juli kl. 11 f. m. försäljes 178 kannor i beslag taget 5 gradigt brännvin utan hwiikor om varans utförande ur landet, hvarom hoga spekulanter underrättas. Wiborg den 29 Juni 1863. Granfelt.

Yksittäisiä ilmoituksia.

Concert-Anzeige.

Dienstag den 7 Juli 1863 wird von Unterzeichneter, unter gütiger Mitwirkung geschägter Dilettantinnen, des Herrn Göde und der Epohrschen Capelle ein

CONCERT

im Saale des Vauxhall gegeben werden.

Programm.

I.

1. Ouverture für Orchester.
2. a) Fantaste-Impromptu pour le Piano par F. Chopin.
b) Le Carrillon pour le Piano par Alfred Jaell.
3. Gesang. Duett.
4. Sonate in F. op. 24 für Pianoforte und Violine, 4 Sätze, von Beethoen.

II.

5. Ouverture.
6. Spinnlied für Pianoforte von Lisoff.
7. Gesang. Duett.
8. Grande Polonaise brillante in Es pour le Piano par F. Chopin.

Billette à 60 Kop. sind tags vorher bei Herrn Glouberg und abends an der Casse zu haben. Anfang halb 8 Uhr.

(2) 1

Elise Wächter.

Abonnement N:o 3. Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 1 Juli 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Den som vet sig hafva under loppet af hösten år 1862 qvarglämt en svart siden paraply uti gården N:o 108 i Wiborgska förstaden, torde vara god och afhemta densamma.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in St Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Spohr.

Att min uti Societetshuset inrättade **Fotografiska ateller** är öppnad, får jag härmed ödmjukast den ärade allmänheten tillkännagifva.

E. Strauch.

Der Unterzeichnete giebt sich hiemit die Ehre anzuzeigen, daß sein Photographisches Atelier, befinlich im Societäts-hause, eröffnet ist.

(3) 3

G. Strauch.

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknadat grunkapital L. 2,000,000 Sterling.

Reservfonden L. 1,374,000 „

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste præmier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.

General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lifränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söcknedagar samt att jag gerna lemnar upplysningar angående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glinfautinen rahakaswin-laitos Turussa.

Ää-miehenä täällä Glinfautisen rahakaswin laitokselle Turussa, saan minä ilmoittaa että vanoja nimitettyä laitoksen saadaan maksaa minullen joka arki-päivänä ja että minä miehellenä annan tietoja laitoksen tarkeituksesta j. m. m.

Paul Wahl.

Muötämä.

En ny och välgjord tvåsitsig Lineal-Schäs hos Målaren C. G. Rönn.

Kruuti,

kaiffia sorttia myydään kaupungissa kortaneissa N:o 89.

B. Koscheleff.

ПОРОХЪ

разныя сорта, продается въ Городѣ, домъ № 89.

(3) 1

П. Комелевъ.

Nyligen inkommit till salo

i Nya Colonial butik

mitt emot klock tornet

Hollänskt och Ejdamer ost.

Finsk Sippola & Liikala och andra ostar.

Tårkade Lybska frukter Äppel, Päron och körsbär.

Plommon Dadlar och Lybsk konfekt.

Skilda sårts Tyska Medvurster.

(2) 2

En ny tvåsitsig **linealschäs** och en **drosehka** hos smeden J. Stålborg i närheten af finska kyrkan.

Myytävänä kaiffissa Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Vilja ja Rump. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Toimellinen ja taitava Djittaja. N:o 48.

Kristillisiä lauluja. Weisattawia sekä Wirsi-firjan että omilla nuoteilla. N:o 49.

Kuun Vinta. N:o 50.

Kuinka Nuoresta Waimosta tuli kelpo ihminen. N:o 51.

Joulun ilta Nuutien majassa. N:o 52.

Kaifon firjon rakentaminen. N:o 53.

Kolme muinaisajan satua: 1) hupari-käytämätöin huone, ruhtinas Bl. Otujewskilta. 2) Piitapiena. 3) Paratiisilintu; Karamiwilta. N:o 54.

Kuin yksi firja sisältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaiffi tässä luetellut firjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Höyrywene Pontus.

ei tule Torstaina 2:na p:nä Heinäkuuta tekemään mitään matkustusta Wiipurin ja Uuraan välillä.

Hackman ja Rump.

Ångslupen Pontus

kommer Thorsdagen den 2 Juli ej att göra några turer emellan Wiborg och Trångsund.

Hackman & C:o.

Винтовая шлюпка Понтусъ не будетъ ходить между Выборгомъ и Трангзунтъ въ четвертокъ 2 Юля с. г.

Höyrylaiwan kulku Wiipurin ja Kuopion välillä.

Maanainen Höyrylaiwa "Alio" tulee tulewana kesänä säännöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion väliä, käyden sekä meno- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Savonlinnassa ja Leppävirroilla.

Lähtö-ajat tulevat olemaan:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopiosta joka Torstai kello 5 e. p. p. ja tulee laiwa, joka ottaa kuljettaaksensa sekä kulkioita että kuletus-tavaraa, mutta ei ole tarfotettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 5:den paikoilla. Wiipurissa Loufokuussa 1863.

Sohlofunta

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jei nångefartyget "ALIO" kommer att under instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppävirta.

Afgångstiden bliver:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thorsdags förmiddag kl. 5; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragtgoods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 5 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Höyrylaiwa Walamo

tulee tämän vuoden purjehtimisen aikana joka viikko kulkemaan Pietariin ja Sortawalan väliä, käyden niin mennessä kuin tullessa Lyyssinassa (Vaashtinalinnassa), Konewitsassa, Kätkäsalmissa ja Walamossa.

Lähtöpäivät ovat:

Pietarista joka Perjantaina kello 9 aamulla.

Sortawalasta joka Sunnuntaina kello 9

Päitfi jita menee höyrylaiwa 23 (11) päivästä Kesäkuuta Elokuun 11 päivään (Heinäkuun 30 päivään) asti joka Tiistaina Pietarista Walamoon, käyden waan Lyyssinassa ja Konewitsassa rannassa, ja lähtee seuraavana päivänä samoin Konewitsan ja Lyyssinan kautta takaisin Pietariin.

Wiipurissa, M. A. Ziliatufsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista

S i n t a:

Tältä vuodelta 3 marffaa ja 40 penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:

Silliatuksen kirjapainossa Wiipurissa ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 27.

Perjantaina 3 päivänä Heinäkuuta.

1863.

O t a w a

jälkimäistä puolta vuosikertaa saapi tilata täällä Wiipurissa Herra N. A. Silliatuksen kirjapainossa ja kaikissa maamme postikonttoreissa 2:lla Markalla 72:lla pennillä.

Wiipurista.

Läänin kruunun-woudit ja henki-firjoittajat ovat näinä päiwinä olleet kaupunnissa tiliä tekemässä viime vuoden ulos-teoista kruunulle. Kaupuntimme tähän vuoden aikaan kolkko ja yksitokkoinen elämä on siten nyt keskeytetty ja, vähäksi ajaksi, muuttunut willkaammaksi. — Wallien hävittäminen ja Salakka-lahden niillä täyttäminen yhä jatketaan; ajo-tie onkin jo valmis Salakkalahden yli.

Helsingistä viime postissa tulleet sanomat tietävät kertoa että senaattori y. m., wapaaherra ja salaneuvos, mag:r Theodor Langenskiöld heitti tämän maailman viime maanantai-aamuna k. 4½. — H. A. lupaavat „wasta tämän mainion miehen elämän vaiheista pnhua.”

Uutta kirjakaupassa. Kirjainen, nimeltä „Opiksi ja huwiksi, Luterilisia Suomen perheille. Toimittanut Drjö Koskinen. I.” on jo ehtiny Wiipurinkin ja löytyy tietysti Cloubergin kirja-kaupassa. Sen sisältö on: 1) Talwi-satama Luoteisessa Jäämeressä; 2) Bumpuli; 3) Wiipurin Paumus; 4) Suomalaiset Delawaren siirtokunnassa Pohjois Amerikassa. Wiipurilaisille, jospa muillenkki nyt sodan uh'atesa, lienee näistä osastoista, jotka kaikki todella ovat „opettavaiset ja huwittawat.” Wiipurin paumus kaikista wiehättäwin. Ehti siitä wasta saama tilaisuuden tehdä muutamman otteen lehtemme. Nyt waan toivotamme kirjalle paljo lukioita, sekä sanomma tuhannen kii-toasta nuraallen ja nerokkaalle kirjantekijälle, wäsymättömästä toimestansa Suomen kirjallisuuden alalla.

Kirjapainaja W. Widerholm, josta pajastossa Helsing. Sanomat painetaan ja jota suomenkielisiillenki lukioillen on tuttu toimittamasta kura-piiliastaan, kuoli äkisti toissa tiistaina Poroon saarestossa missä kaupunnissa wainaja yli 20:n vuoden oli ollut ainoana kirja-painajana wuoteen 1858 asti, jolloin muutti Helsinkiin. „Borgå Tidning” muka, ensimmäinen Porboosta tullut sanoma-lehti silloin uupui, 20½ vuotta peräkkäin elettyhänsä.

— Suomen Wiirikirjan ja kaikkimuksen komiteat kokountuivat Turussa viime perjantaina, 26 p. k. 12:ksi; kirjallisuuden komitea taas seuraavana maanantaina. Kirko-la'in komitea niin-ikäin istui siellä vielä koulu-opettajain kokouksen aikaan warmaan-

kin, kulloin siitä tuli ilmoitus että olivat esitelneet koulu-opettajaille wastedeski waltaa päästä papis-wirkoihin; jonka wuoksi opettajat sallivat puolestaan jälleen pappiloille luvan, hakea semmoisia opettaja-wirkoja, mihin heillä on kykyä, ja saada papis-wirka-aikansa otetuksi lukuun sekä haennossa että pensjonin suhteen.

Koululle wai kirkolle on hyö-tyä koulu-opettajoiden pääsemisestä kirkon wirkoihin?

Miten tiedetään, koulu-opettajat Suomessa ovat ollut wähiällä palkoilla, waan sen-sijaan nauttinnunna etuja päästesä papis-wirkoihin, joista eduis-ta vielä on jälellä opettajoiden walta suorastaan Hallitsijalta, walitta, hakea sellaisia Kirko-herra-wirkoja joiden sijoittaminen on Hallitsijan haltussa. Sama walta on myös wakinaisilla sotilas-papilla, — ja nämä ovat tietysti käyttänyttä tätä oikeuttansa silloinki milloin heidän ansionsa eivät ole likimäärinkään saman wertaiset kuin niiden hakijoiden, jotka tavallisessa järjestyksessä ovat pääsneet walliin. Kuitenkin eräs Nuutiksi nimittäiwä lähdetäjä Helsing. Uutisten n:ssa 47 ottaa nuhdellakseen ainoasti koulu-opettajaita siitä että he, saadakseen kirkko-herra-wirkoja, käywät „ilkeitä sala-teitä,” kumartaen niitä, joilla walta on. Mitä kumarmiseen tulee, niin tämä tosin on ilkeätä, waan sitä ovat papit käyttänyttä milt'ei enemmän kuin koulu-opettajat, — etenkin uutta paikkaa hakewaiset kirkko-herrat, joilla onki parempi waraisuus tehdä noita kumarrus-matkoja. Waan kun „Nuuti”-herra soimaa opettajaita siitäkin että he, la'illisessa järjestyksessä käyttäät mainittua heille wirka-hakemusessa suotua etua, mitä ei muilla papis-wirassa olewilla kuin sotilas-papeilla ole, — niin tämä on pelkkä wääritys. Koulu-opettajat, miten wiimeisessäkin opettajain kokouksessa huomattiin, eivät mitään hartaammin halua kuin saada kunnan palkat omasta wirastaan niin ettei heidän tähtyisi kirkon nojassa riippua ja sen niskoille wanhoina päiwinä heittäntä. Mutta niinkauan kuin tämä ei tapahdu, ei ole kummeksiminen, jos he, miten muunkin ihmiset, käyttäät heille la'issa määrättyä etuja, päästäkseen kirkon runsaammasti rawitsemalle laittumelle. — Arwattawasti sittenki kumferran, miten toiwomma, kouluopettajat saawat täyden palkkansa itsessä koulu-työssä, ne wanhat opettajat, jotka silloin sattunut vielä olemaan jälellä — nälkään nääntymättä, — saawat käyttää nykyisiä etuja päästäkseen kirkon palvelukseen, jos muka ei waltio maks heille parempaa palkkaa heidän entisiltäki wirka-wuosiltaan. Wähä muka huwi heillä muuten olisi, puolen ikänsä kikuttuansa köyhyy-

deissä, viimeisinä vuosinaan saada saman palkan kuin alkavaiset kumppalinensa.

Toinen asia on jos kirkolle todella on suurta haittaa yhdistyksestään koulun kanssa. Koulunopettajat ovat kieltämättä oppineempia miehiä. Tämän itset varsinais papitkin, jotka yksinään ovat viispan valissa osalliset, tunnustaat koska melkeen aina ovat valinneet muinoin koulunopettajajohdattajia. Useimmat koulunopettajajohdattajat ovat myös yliopisto- ja saaneet jonkun Opi arvon ja nimen; jota waan papis-tiedefunkti nykyään lie ainoa, missä jän maisteria. Waan — olkaampa tuon asian tulla kuinka tahansa. Tämän kirjoittaja, joka nykyään on koulunopettaja ja ammon jo siihen säätyyn päässyt, ei pidä sopivana lausua koulunopettajia puhua. Se waan kuitenkin lisättäköön että tietysti — jos kella, niin — koululla on haittaa yhteydestä kirkon kanssa, kun muka koulunopettajat, jos waan heillä kirkon ammattiin on kykyä ja taipumusta, pitää koulua — ei rakkaana kotinansa, waan ikään kuin wieraana — festiivarinä, josta on joutuminen, kuta ennen sen-parempi, matkansa perille, kirkkoherra-wirkaan.

Kirkon ja koulun eroaminen lie siis ainoa keino sormittamaan epä-kohtat. Mutta silloin eittämättä waaditaan toisellaiset opettaja-palkat kuin nyt. Maamittareitten ja insinööreitten, jotka eiwät suinkaan siwistytksen ja opin puolesta ole maamme etewimpiä wirtamiehiä ja joilla, samote kuin lääkäreillä, on varaimmat tulonsa yksittäisiltä — koska muka useimmat heitä, s. o. maamittarit maalla, saawat eri maksun melkeen joka askeleellaan, — heittenkin on kuitenkin äskettäin esitelty palkkoiksi: 1000 à 9400 markkaa. (Emme kätätä pahessi'kaan, kadehdi eli liiafsi arwele. Ainoa, mikä ehkä tarwittisi muutosta tuossa Opien tarkasteltawaksi annetuksa esittelössä, on se että maamittaus-insinööreille on esitelty, samote kuin läänin-lääkäreille, määrättyt matka-rahast — tehkööt he matkoja vähemmin tahi enemmin; tällöistä määräystä woipi, näet, itaruus ja welttuus wäärin käyttää. — Waan emme tahdo loitommin poiketa pää-aineestamme.) Kun nyt maamittarillen esitellään krunnunki palkkaa 1000—9400 markkaa, s. o. 250—2350 ruplaa hop., niin ei suinkaan opettajojen, joilla ei juuri ole muuta kuin krunnun palkka toiwossa, lie liiafsi 400—1350 ruplaa tai, miten enimmäistö opettajajoukossa waati, 125—175 tynn. ruista, yksittäisiksi eli alkeis palkaksi. H. R. R.

Luettelo opettaja-kokouksen jäsenistä.

Helsingistä:

J. J. Clewe, kokouksen sananjohtaja.
M. Afander, professori, koulun-vehtori.
A. F. Granfelt, professori jumal-opissa.
G. M. Wænerberg, referendarie-sihtööri papis-toimikunnassa, ent. lehtori, tohtori.
D. Sak. Forsman, professor, ent. lufion-apulainen.
R. G. Reinberg, Lyceon esimies.
G. R. Lindberg, rehtori.
R. A. Aschan, konrehtori.
J. Krohn, docent, Lyceon opettaja.
J. J. Fr. Perander, " "
D. Donner, " "
R. A. Kenwall, " " Opiiston kirjaston amanuens.
W. Floman, tyttöskoulun opettaja, mag:r.
Ferd. Ahlman, maisteri.
J. Länkelä, maisteri, Seminarion opettaja.
Nestor Järwinen " "
A. W. Melart, rehtori alialf. koulussa.
Gustaw Geberhwarf, opettaja alialf. koulussa.
G. Edw. Boehm, w. t. tyttöskoulun opettaja, mag:r.
R. B. Auren, w. t. kollega.

G. G. Grönlund, kollega, tohtori.
L. Broman, kollega, wanhin yleis-opettajajohdattaja.
R. L. Lindeberg, realkoulun opettaja.
G. S. Lemström, wara opettaja.
Ab. Malin, wuoro-opetus-koulun johdattaja.
H. E. Ling, woimistelun-opettaja.

Turusta:

J. W. G. Hjelt, lufion rehtori, rowasti.
G. J. Arrhenius, " lehtori.
J. S. Palmros, " " tohtori.
G. A. Schulz, " apulainen, mag:r.
G. J. F. Reuter, " opettaja, "
J. F. Friberg, wara koulun rehtori.
Gust. Wilh. Malmström, kollega.
R. G. Bärklund, alialf. koulun rehtori, mag:r.
J. Simelius, tyttöskoulun opettaja.

Porista:

D. G. Strömsten, rehtori.
Carl F. Nordlund, konrehtori.
Edw. Awellan, kollega.
J. A. Bergroth, " mag:r.

Wasaasta:

A. G. J. Hallsten, rehtori
J. A. Hahnson, waraopettaja, mag:r.
J. M. Pimon, tyttöskoulun opettaja, mag:r.

Kokkolasta:

Dsk. Blomstedt, wara rehtori, mag:r.
Frans Aug. Kanth, kollega, mag:r.

Tamperelta:

A. F. Rosendal, rehtori.
B. A. Reinholm, konrehtori.
A. Hilden, alialf. koulun rehtori.

Naumalta:

B. J. Anthoni, wara opettaja.

Olenästä:

Karl Malin, alkeis opettaja, mag:r.

Porwoosta:

D. Nordström, lufion lehtori, tohtori.
J. G. Strömborg, " " "
J. J. Petersen, " apulainen, mag:r.
G. J. Ekroos, kons. Notario, ent. opettaja.
Aug. Wilh. Frosterus, w. t. lehtori.

Loviasta:

G. D. T. Nordström, w. t. rehtori, konrehtori.
R. G. Ruuth, rehtori alkeiskoulussa.
R. G. Lewander, kollega.
D. Poppius, " "

Saminasta:

Gust. Mechelin, kadetti-koulun opettaja, waltio-neuvos, wanhin kaifista opettajajohdattaja.
G. Neowius, kapteni, kad. koulun opettaja.
G. J. Lucander, stabikapitani, " "
G. W. Enckell, rowasti, koulun-kaifija.
J. Baedman, kansakoulun opettaja Wirolahdella.

Wiipurista:

H. R. Corander, lufion opettaja, tohtori.

Jyväskylästä:

G. L. Pesonius, lehtori.
G. Maconi, " "
Al. D. Weilin, Wenäen kielen opettaja.

Heinolaasta:

R. B. Brunou, konrehtori.
G. W. F. Boisman, kollega, mag:r.
J. G. Swan, " "

Mittelistä:

G. W. Grenman, alialf. koulun opettaja, mag:r.

Savonlinnasta:

G. Nylenius, konrehtori.

Kuopioasta:

B. A. Aschan, lufion lehtori.
L. J. M. Runeberg, lehtori.

Ouluusta:

J. M. Kalm, rehtori.

Wenäjältä:

R. Glöör, suomen koulun Pietariissa inspektori, mag:r.

F. D. Groundstroem, Seminarion Direktori Inferinmaalla.

Sämeelinnasta:

Kaikki opettajat, yleensä noin 15, ynnä opistoiden kaitseja, ja seurakunnan firkohera, joka myös on olnu opettaja.

Virallisia ja laillisia ilmoituksia.

Taksa, korkealta esivallalta vahvistettu, matkusta matkustajien ja tavarain edestä Suomenimisessä höyryssä sen purjehtimisajalla Väijänteellä vuonna 1863.

Peräsalipaikoista:

	Sop.	rupl.	kop.
Anianpeltoista Jyväskylään eli sieltä takaisin, joka hengeltä	2.	—	—
Anianpeltoista Jyväskylään eli puolesta matkasta, joka hengeltä	1.	50.	—
Anianpeltoista taikka Jyväskylästä kaikkiiin nousupaikkoihin yli puolivälin, joka hengeltä	2.	—	—
ja kaikkiiin paikkoihin alle puolimatkan, hengeltä	1.	50.	—

Etusali-paikoista:

Anianpeltoista Jyväskylään eli sieltä takaisin, joka hengeltä	1.	50.	—
Anianpeltoista Jyväskylään eli puolesta matkasta, joka hengeltä	1.	—	—
Anianpeltoista taikka Jyväskylästä kaikkiiin nousupaikkoihin yli puolivälin, joka hengeltä	1.	50.	—
ja kaikkiiin paikkoihin alle puolimatkan, hengeltä	1.	—	—

Täkki-paikoista:

Anianpeltoista Jyväskylään tahi sieltä takaisin, joka hengeltä	—	50.	—
Anianpeltoista Jyväskylään, joka hengeltä	—	30.	—
Anianpeltoista taikka Jyväskylästä kaikkiiin nousupaikkoihin yli puolivälin, joka hengeltä	—	50.	—
ja kaikkiiin paikkoihin alle puolimatkan, hengeltä	—	30.	—

Kuljetus-palkka:

1 taltiasta laukkuja 14 jalkaa pitkiä, 9 tuumaa leveyttä ja 3 tuumaa paksuja	—	30.	—
1 taltiasta laukkuja 12 jalkaa pitkiä, 11 tuumaa leveyttä ja 1 1/2 tuumaa paksuja	—	15.	—
1 kumma-vaunusta	4.	—	—
1 neljän-istuttavista vaunusta	3.	—	—
1 kahden-istuttavista vaunusta	2.	—	—
1 rilla-rattaista	1.	50.	—
1 kääristä	1.	20.	—
1 wankurista	—	80.	—
1 rattaista	—	50.	—
1 hevosista	1.	50.	—
1 warkasta	—	80.	—
1 härästä eli lehmästä	—	80.	—
1 siasta	—	30.	—
1 porasta	—	10.	—
1 warkasta	—	30.	—
1 lampaasta	—	30.	—
1 koirasta	—	50.	—
1 hanhasta	—	5.	—
1 kyyhkyisestä	—	5.	—
Ajokaluista ja eläimistä, jotka kuljetetaan puolimatkaa eli vähemmän Jyväskylän ja Anianpelton välillä, maksetaan puoli yllämainitusta takasasta määrättyä hintaa.	—	4.	—
Esiheteistä tavarasta maksetaan leiviskältä	—	4.	—
1 tynnyristä rukiita eli ohria	—	20.	—
1 " fauroja	—	15.	—
1 " potaattia	—	15.	—
1 " suoloja	—	15.	—
1 " suolattua kalaa	—	20.	—
1 " lihaa	—	20.	—
1 " potaattia	—	20.	—
1 " kalkkia	—	15.	—
1 " teriä	—	20.	—
1 " omenia	—	30.	—
1 " ruisjauhoja	—	25.	—
1 " " "	—	30.	—
1 tynnyristä herneitä	—	30.	—
1 säkistä nisujauhoja	—	25.	—
1 " ryyhiä	—	25.	—

Suone-kaluista:

1 tuolista	—	10.	—
1 soffaasta	1.	—	—
1 piirongista	—	75.	—
1 pöydästä	—	50.	—
1 sängystä	—	80.	—
1 kaapista	—	75.	—
1 pesu-kaapista	—	15.	—
1 piano-soittokaluista	3.	—	—
1 urku-kaapista (harmonium)	1.	25.	—

Buu-tawaroilla täytetyn lotjan kuljettamisesta Pihlajankosken sahalla Anianpeltoon 75. —

Puutawaroilla täytetyn lotjan kuljettamisesta muista sahoista Väijänteeseen rannoilla Anianpeltoon 100. —
ja Pihlajalan lastauspaikkaan 110. —

Puutawaroilla, eläimillä eli rautamalmilla täytetyn lotjan kuljettamisesta Jyväskylästä Anianpeltoon 100. —

Kauppatawaroita kuljetetaan lotjalla, jahti-aluksella eli höyrylaivalla aina tavarain paljouden jälkeen, lukein 8 kopleiviskältä.

Höyry kuljettaa myös erityisten aluksia lyhemmän taikka pitemmän matkan koska siitä ilmoitetaan höyryn päällikölle, sama on myös neudatettava huvituumatkoista j. n. e. josta takasasta määrätystä ei löydy.

Höyry lähtee matkustajilla ja tawaroilla järjestyksellisesti maanantaina joka viikko kello 6 aamulla Anianpeltoista Jyväskylään ja joka tuorstaina kello 6 aamulla Jyväskylästä Anianpeltoon, kähden meno- ja palaus-matkalansa Jämsän ja Sösmän laiturille.

Matkustajailta vastaanottaa höyry myös Pihlajalan, Jintulan, Jyväskylän ja Kärkisten salmissa syyskuun 1 päivään saakka; tullen heidän kuitinkin omilla aluksilla sekä tulla höyrylle että sieltä palata, mutta Syyskuun 1 päivän jälkeen ei vastaan oteta matkustajailta kulkupaikoilla, jos höyryllä on jotakin peränsä wäkimistä.

Syyskuun 1 päivän jälkeen taukoo höyry kähmästä Sösmän ja Jämsän laiturille, pitittäen kuitinkin järjestykselliset kulkumuoronsa Anianpellon ja Jyväskylän välillä Lokakuun 15 päivään asti, silloin myös vaatimuksen jälkeen kuljetetaan lotjia.

Sali-matkustajaiset saavat maksotta myötänsä wiedä 100 ja täkki-matkustajaiset 50 naulaa tawaroita, mutta enemmästä maksetaan 4 kopeekkaa leiviskältä.

Ala-ikäiset maksavat puolen määrätystä kuljetus-palkasta; tawaroita ja ajokaluja pitää tuotaman laimaan ehloolla ennen lähtöpäivää. (S. J. S.)

Taksa,

laskettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Wenäjältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Heinäkuussa 1863.

Tynnyri rukiita 6 r.; tynnyri fauroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 36 f. ja 2:n sortti 30 kop. leiviskä; hienot wehnäjahot 1:n sortti, 9 leiviskän painawa säkki 12 r. 50 f., 2:n sortti 9 rupl., ja leivisköittäin 1:n sortti 1 r., 2:n sortti 75 kop.; ruisjahot 1:n sortti 6 r. 50 f. tynnyri, ja leivisköittäin 1:n sortti 55 f.; tattari ryyhit 11 r., hirs ryyhit 1:n sortti 15 r. ja 2:n sortti 14 r., ohran ryyhit 10 r. ja fauran ryyhit 10 r. tynnyri; manna ryyhit 1. r. 40 f., perlr ryyhit 1 r. 20 f. leiviskä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisältävä kuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hieno-laatuinen wehnäleipä 10 f. naula, 1/2 naulaa 5 kop. ja 1/4 naulaa 2 1/2 f., ruisleipä 5 f. naula, 2:n sortti 2 1/2 f. naula; 1 naula Suomen 1:stä sorttia täällä teuraustettua hywää paisti-lihaa 9 kop., 2:n sortti eli hywä soppa-liha 7 kop. ja 3:8 sortti eli huonompi samallainen 4 kop. naula; suomen suolattu liha 1:n sortti 6 kop., 2:n sortti 5 kop. ja 3:8 sortti 4 kop. naula; suolattu sian liha 1:n sortti 15 kop., 2:n sortti 12 kop., tuores sian liha 1:n sortti 15 kop., 2:n sortti 12 kop., sawustettu skinkku 16 kop., sawuttamaton samallinen 14 kop. naula; lampaan liha 1:n sortti 10 kop. 2:n sortti 7 kop. naula; wäijän liha 1:n sortti 10 kop., 2:n sortti 5 kop. naula; tuores woi 25 kop., ja ruuan walmistukseen kelpaawa woi 18 kop. naula; liinawoi 17 kop. naula, ja 1 naula suclaa 1 kopekka.

Wiipurin Raastuvasa, 29 p. Kesäkuuta 1863,

Viran puolesta
J. G. Heinrichus

Suutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes uti Packhuset här i staden Tisdagen den 7 nästinstundande Juli, kl. XI. f. m., försäljes till den mestbetalande 412 kannor konfiskerad inhämsk sädesspri af 15 å 18 gradig styrka; hvarom hugade köpare härigenom tillkännagifves. Wiborgs Sjö-Tullkammare, den 30 Juni 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langenskiöld.

Yksityisiä ilmoituksia.

Concert-Anzeige.

Dienstag den 7 Juli 1863 wird von Unterzeichneter, unter gütiger Mitwirkung geschäfter Dilettantinnen, des Herrn Göde und der Spohrschen Capelle ein

CONCERT

im Saale des Vauxhall gegeben werden.
Programm.

I.

1. Ouverture für Orchester.
2. a) Fantasie-Impromptu pour le Piano par F. Chopin.
b) Le Carrillon pour le Piano par Alfred Jaell.
3. Gesang. Duett.
4. Sonate in F. op. 24 für Pianoforte und Violine, 4 Sätze, von Beethoen.

II.

5. Ouverture.
6. Spinnlied für Pianoforte von Litolff.
7. Gesang. Duett.
8. Grande Polonaise brillante in Es pour le Piano par F. Chopin.

Billette à 60 Kop. sind tags vorher bei Herrn Glouberg und abends an der Casse zu haben. Anfang halb 8 Uhr.

(2) 2

Elise Wächter.

Abonnement N:o 4.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 8 Juli 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. sind an der Casse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 5:ten Juli 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25 Cp. Sr. M., Damen 10 Cp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Sonntag den 5 July (23 Juni) am Russischen Johanni-Abend.

Musikalische-Abendunterhaltung

im Stadtgarten.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Spohr.

KOKKO med musik

Ryska Johannes-aften den 6 Juli uti Sommarträdgården.

Koffo musikin kanssa

Wenäjän Suhanusiltana 6 p. Heinäk. Kesäryhtimänsä.

Ångslupen Pontus

kommer Söndagen den 5 Juli att afgå från Wiborg till Trångsund kl. 6 f. m. och 8 eft. m., från Trångsund till Wiborg kl. 8 f. m. och 9 eft. m.

Hackman & C:o.

Söndagsvare Pontus

lähtee Sunnuntaina 5 p. Heinäkunta Wiipurista Uuraasen kello 6 e. p. p. ja kello 8 j. p. p. sekä Uuraasta Wiipuriin kello 8 e. p. p. ja kello 9 j. p. p.

Hackman ja Rumm.

Härmed underrättas att den 4 Juli eller nästa Lördag blir bastugorna eldade för herrskap äfven för arbetsklassen.
M. Leonoff.

S:t PETERSBURGSKA

Brandförsäkrings Bolaget,
med ett grund Capital af 2,400,000 r.,
emottager emot billiga premier försäkringar mot
Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på
landet genom dess befullmäktigade agenter.
Bandholtz & C:o.

Myötämä.

Nyligen inkommet utmärkt godt svart Thé till ned-satt pris hos
P. Antonoff.

Вновь получено хорошие сорта Черной и Цветочный Чай и продава по дешевым ценам у Петра Антонова, въ Домъ № 19.

(2) 1

Kruuti, kaiffia sorttia myhdään kaupungissa
kartanossa N:o 89.

P. Roscheleff.

ПОРОХЪ разные сорта, продается въ Городѣ,
домъ № 89.

(3) 2

И. Комелевъ.

Myhtämäni kaiffisa Suomenmaan kirjakaupoi-
sa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa:
(J. W. Lillja ja Rumm. kirjakustantaja-yhtey-
den Turussa kustantamia.)

Kaffi nutta hengellistä Wirttä. N:o 55.

Rauha-laulu. N:o 56.

Wattoman Rufous ja Raiminen Sillin tähden. N:o 57.

Toimellinen ja Taitawa Juuston Tekiä. N:o 58.

Difea Ilan-wietto. N:o 59.

Muurahaiset. N:o 60.

Toimellinen ja taitawa metsän hoitaja. N:o 61.

Pääskiset. N:o 62.

Putoomisen Eafi. N:o 63.

Tulipalot ja lentotähdet taimaalla. N:o 64.

Kuin yksi kirja sijältämä 25 kappaletta kerralla
ostetaan, myydään kaiffi tässä luetellut kirjat 1
Markalla ja 60 pennillä.

Ångslupen PONTUS

afgår från Wiborg till Trångsund alla söknedagar kl. 8
f. m. och kl. 1 och 5 eft. m.,

Från Trångsund till Wiborg alla söknedagar kl. 9½
f. m. och kl. 3 och 7 eft. m.

Om söndagarne afgår Pontus från Wiborg till Trång-
sund kl. 6 f. m. och 8 eft. m.; från Trångsund till Wi-
borg kl. 8 f. m. och 9 eft. m.

Om söndags eftermiddagarne kommer Pontus att göra
lusturer antingen till Trångsund eller Juustila. Wiborg
den 13 Juni 1863.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

будетъ ходить: изъ Выборга въ Транзунтъ
все дни, кромѣ воскресенія, въ 8 час. утра и въ 1 и
5 час. по полудни

изъ Транзунта въ Выборгъ

все дни, кромѣ воскресенія, въ 9½ час. утра, 3 и 7
час. по полуд.

По воскресеніямъ Понтусъ ходитъ: изъ Выборга въ
Транзунтъ въ 6 ч. утра и 8 ч. по полуд., изъ Тран-
сунтъ въ Выборгъ въ 8 ч. утра и 9 ч. по полуд.

По вечерамъ воскреснымъ Понтусъ будетъ дѣлать
поѣздки въ Транзунтъ или въ Юстила. Выборгъ 15
Юня 1863 года.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. A. Jilinauksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Oisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 27.

Koulu-aika Wiipurissa Päättähtensä perästä.

O t a w a

jälkimäistä puolta vuosikertaa saapi tilata täällä Wiipurissa Herra M. A. Zilliauksen kirjapainossa ja kaikkia maamme postikonttoreissa 2:lla Markalla 72:lla pennillä.

Wiipurista.

Lauvantain aamuna 4 p. tätä kesäkuuta toi höyrylaiva „Grefve Berg” tänne 500 sotamiestä Pietarista. Laiva teki nimittäin erityismatkan tänne. Sama sotamiesjoukko on nyt siotettu ajamaan telteissä venäen firkkomäellä Neapolan osassa kaupuntia.

— Eilen illalla vähän jälkeen kello 8 aikaa säikäytti torimies ilman aikojaan kaupuntilaiset, palosäwentä soittamallaan. Jokin saattoi kuitenkin pian nähdä selvästi, että Kolikkomäellä paloi tavallinen kofko, ja syv sellaiseen tuli romioon lie ollut, että oli eilen Tiinan päivä.

— **Uusi Kirja.** Otawassa mainittiin vastikään uudesta kirjasta („Opiksi ja huwiksi”) mikä on arvokas lisäys meidän laihassa kirjallisuudessa. Tätä paitsi meillä on myös hupainen ilmoittaa toisestakin terwetulleesta teoksesta, joka on tänä kesänä ilmestynyt kirjakauppoihimme. Se on: „Lainopillinen Käsikirja yhteiseksi siwistykseksi. Kuotiksi kirjoittanut ja lisäyksillä korjannut Johan Philip Palmén, Suomentanut Elias Lönnrot.” Tämä kirja, 259 siwunin ja selwä-pränttinen, on Suomal. Kirjall. Seuran (Helsingissä) Toimituksen 30:s osa. Meidän ei ole tarwis pitää pitkiä puheita tästä kirjasta, sillä kirjan nimi ja erinomaintain suomentajan nimi antavat täydellisen wakuutuksen sen kelvollisuudesta ja hywydestä. Me kehoitamme ainoastaan kaikkia lufemisen ja hyvien tietojen haluffaita kansalaisiamme ostamaan tätä lain tarkoituksen tuntemista walaisewaa kirjaa. Hinta on 2 markkaa 50 penniä. Kirjan lopulla löytyy „Sanasto”, jossa laki-asialliset nimitys-sanat ovat myös suomennetut, niinkuin itse kirjakin. Tässä sanastossa on suomentajan tähtynyt tehdä paljo uusia sanoja, ja niistä tulee sanoa että ne ovat ylipäättänsä hyviä, niinkuin herra Lönnrotin seipittämät aina ovat olleet. Sanomatta ei kuitenkaan fowi sitäkään heittää, että sanastosta olemme kuulleet muistutuksia, että siinä on melkeen liian paljo uutta ja siis liian paljo poikkeuksia niistä nimitys-sanoista, jotka jo ovat jotenki tawaksi tulleet kansan keskeisessä käytännössä.

Rahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Jatkoa n:o:sta 24.)

Kuin Johan Blandow, joka oli hoitanut weliensä omaisuutta, 1828 kuoli, tuli —m hallitukseen ja hallitsi nyt koko pitäjää niinkuin kruunun pälwelija ja jokaisen maa-isännän asiamies. Nyt ei otettu mitään luonnoissa, waan rahassa, manttalista 144 ruplaa, 24 hewos- ja 48 jalkapäivätyötä. — — — — —

Kuin tällä seudulla mieluisesti harjoitettiin fasti-wiljelystä, pantiin metsälle erityinen wero. Vhden wakan maasta maksettiin 2 ruplaa. Pienemmästä kalupuusta maksettiin 50 kopekkaa, suuremmasta 1 rupla. Tätä festi wuoteen 1836. Sen jälestä tuli maaherran kuulutus ja käskey, että asu-fasten piti käydä kontraktiin herransa kanssa. Sitä ei kukaan totellut. Toisena wuotena tuli jälleen maaherran käskey, joka, minun muistini mukaan, kuului näin: „Kuin minä jo viime wuonna tietää annoin, että keis. sääntö 25 p:ltä Maalisk. 1826 pitää toimeen saatettaman, ja se annettu aika kymmenen wuotta jo puolipaaastossa on loppuun kulunut, niin on isännillä täysi walta hallita maatansa ja suostua asu-fasten kanssa ja käydä kontraktiin. Wuosi on kulunut, ilman etteiwät asu-faat ole olleet kuulijaiset kuulutukselle, ja pian kaikki owat fieltäneet rupeemastansa kontrahdin tekoon isäntiensä kanssa. He owat wäärässä. He eiwät ymmärrä että heille ja heidän lapsillensa on paras turwa siinä, että käywät kontraktiin isäntiensä kanssa sekä saawat silläwain hallita sitä maata, jossa he asuwat. Se, kuka uskaltaa olla wasten 1826 wuotuista sääntöä, pitää saada kowan kuituksen. Se, kuka ei itse eli asiamiehensä kautta mene kartanoon tekemään kontraktia, pitää heti ajettaman pois tilalta. Se, kuka tulee kartanoon ja ei käy kontraktiin, pitää paikalla pois ajettaman ilman lähtöpäiwää. Sen ketä isäntä ei waadi kontrahdin tekoon, pitää maksaman kaikki ulosteot niinkuin tähänki asti: mutta kuin milloin hywänsä heitä kutsutaan kontrahdin tekoon, pitää heidän se tekemän eli paeta tilalta.” Näitä kuulutuksia jaeltiin kyläkuntiin ja miehiä kutsuttiin kartanoon. Waan kukaan ei mennyt sinne. Sillä aitaan keskustelemisen oifeutta ei ollut, waan piti heti pistää puumerkkinsä alle, waikka herralla puoleltansa oli kaikki wapaus. Maa oli niinkuin ennentien jakamaton, niin ettei tietty, minkälaista maata saatiin. Herran nykynen hallitustapa tunnettiin aiwan hywin, ja jo sen oifeus suhdan alla, mikä antoi hänelle hywin rajoitetun wallan. Pois ajaminen oli waan peloittamista; sitä ei pantu toimeen niin aiwan kernaasti, paitsi rikkaissa taloissa toijille hirmuksi, ja siellä mistä oli suuri woiitto. Talonpoikia luuloteltiin, että se, joka ei käy kontraktiin waan lähtee pois, tulee kowaan edeswastaukseen, sentähden muka että hän rikko 1826 wuotuista sääntöä wastaan. Missä hoitaja tiesi weroja löytyvän, sille sanotti hän, tulewansa wiikon päästä sitä pois ajamaan. Sitäwastaan seisattui sen pois ajaminen siihen, kuin hewoisella kuletettiin hywyttä howiin. Muutamat oliwat sellaisia sutfia, että kulettiwat omaisuutensa pois ja muuttiwat itse perästä toisiin pitäjiin, warsinki Riwenawalle. Tästäpä, näette, tuli uusi hälinä. Asia tehtiin niin tärkiäksi, että kansa muka rupesti metelöimään, waikka mikään ajatus ei ollut kansasta kaukaisin kuin tämä. Hoitajan palwelushenget sattuiwat löytämään yhden tietyn miehen luonna muutaman nau-

lan frutia. Tämä muutettiin puudiksi ja sanottiin olevan metelöimisen tarpeita.

Ei kauvan sen jälkeen kuin tuli sotawäkeä ja 50 kasakkaa hillitsemään kansaa. Käsky tuli nimismiehelle, sanotulle — mille, että auttaisi hoitajaa, joka oli sama mies, sekä että sotawäen avulla varjeli häntä. Nyt lähdettiin sotawäen kanssa, kaikki lautamiehistä ja woudit Nurmijärvelle ja ajettiin pois lautamies Johan Koironen ja Synronen. Kun sana tuli tämän jumalattoman joukon tulosta, pakeni kaikki kansa metsään. Kotiin tultua lyötiin owet kirveillä maahan, uunit reutettiin hajalleen, omaisuus ryöstettiin. Koironen kottona oli ruokapata tulella. Sen otti lautamies Johan Laihanen, herransa lähin palvelushenki, sekä paiskasi sen kumoon keskellä kartanoa. Sipoosella oli wävy, M. S., jota silloin myös siellä ruutettiin hävittämään, kun lie sanonut jotain sopimatonta. Hänet otettiin kiini, sidottiin uunin ääreen ja kasakat pieksivät häntä niin, että hän wasta pitkän ajan perästä wirkeni. Tuwan owet tuotiin tawallisesti niinkuin woiton merkit herran kartanoon. Sen jälestä sattui samallinen meno Lemmettylässä. Tästä riideltiin vuosikaudet ja sillä ei ollut mitään voitettu. Ne kutsu tahtoivat, saivat muuttaa kotiinsa, sillä se ei ollut aikomus että tila piti autioiksi jäädä, ja ulosteot herrastalon niiskuille. Kun se ei auttanut eikä kukaan tehnyt kontraktia, antoi hoitaja woutiensä käydä ympärinsä ja kuuluttaa weron korotuksen eli että heidän piti pois muuttaa. Waan kukaan ei muuttanut pois, eikä myös tehnyt kontraktia. Kaikki nyt olivat myötyisät maksamaan, mitä waadittiin (sillä nyt ymmärrettiin, että se oli heidän tehtävä käskyn jälkeen, mutta ei tahdottu kuitaakaan sitoutua sellaiseen, josta ei tiedetty jos sitä voidaan täyttää), niin asianomaiset eiwät siitäkään tyyntyneet, waan alottivat parin kuukauden perästä kaiken lauhistawamman sodan. Hoitaja ajoi pois Paawo Harstian Puikkolasta ja Tuomas Halttisen Tarpilasta, jotka vuonna 1825 olivat saaneet imissionin, samote Johan Ryllästisen Niukkolasta ja Matti Juwan Kortealasta. Sitte aloitettiin Elokuussa, Laihasen ja sotawäen turwissa, kulettaa Puikkolan pelloilta eloja kartanoon ("hoviin"). Se oli 19 p. Elokuussa 1837.

Kun siellä oli maksettu, mitä oli waadittu, asetausivat he wastarintaan. Lähetysheikillä oli käsky tehdä Tarpilan pelloilla samalla tawalla. Kun Paawo Harstia sai tiedon tästä, juoksi hän Tarpilaan. Puikkolan ja Kortealan wäki meni myös sinne ja olivat siellä ennen kuin ryöstömiehet. Siellä syntyi tappelu. Kun sotawäki alkoi hakata aitoja maahan, saada peloitettui wäki pois pelloilta, joka leikkasi ja forjasi elojansa, tuli elo-wäki heitä vastaan ja alkoivat lyödä, muutamat seipäillä, toiset toisilla aseilla. Tuomas Halttisen weli, Antti, juoksi yli aidan ja löi kasakan upseria seipäällä. Kun Laihanen huusi: antakaa olla, se on parempi olla hiljaan, niin taukoivat kaikki. Laihanen alkoi kirjoittaa luetteloa niistä, kutsu siellä olivat. Ryöstömiehet menivät tyhjillään pois. Laihanen jouduttiin wiemään — mille luetteloa niistä, kutsu siellä owat.

Nimismies kirjoitti Wiipuriin ja kohta tuli lisäksi 200 sotamiestä. Ennen kuin ne tulivat, läksi hän entisen joukkonsa kanssa Niikkolaan, ottamaan Ryllästisen omaisuutta. Kun he tulivat sinne, oli Rakkolan miehet lähellä kylää pelloilla, siemenrämässä ruista, sekä läksivät seipäillä kasakoita vastaan. Silloin oli — m itse ratsain joukon johdattajana. Nyt tuli suuri tappelu. Kasakat piisittivät piikillään Ryllästistä kylkeen, niin että piikin kärki taittui ja jäi sinne, josta haawalääkäri

sen sitte otti pois. (Tämä ei ollut se pois ajettu Johan Ryllästinen, joka pakeni pois eikä näyttänyt itsiänsä, waan Johan Paawon poika Rakkolasta.) (Jatk.)

Toinen Kohtaus.

(Kuvaelma.)

(Jatko ja loppu n:sta 26.)

Kaisa sairasti Rauan. Lääkäri kävi hänen luonansa usein. Kaikki nerollisimmatkin kokeet olivat mahdottomat saamaan häntä entiseen terveyteen, waikka hän toisinaan woi wähän paremminki.

Syksy ja talwi olivat ohitse. Kuonto riemuitti taas kesä-pu'ussaan. Kaisa, se kaunis ruusu, surkastui päivä-päiwältä. — Taas istui lääkäri sairaan wuoteen wieresissä. Sairas kiitti häntä hymähtäisyytensä edestä, ja sanoi aifansa olevan tässä. Hän kutsui vanhempiansa. Ne tulivat. Koko pere oli kokoutunut wuoteen ympärille. Sairas näytti hywin iloiselle ja tyytywäiselle. Synin hiljaisuus wallitsi huoneessa. Sairas tarkasteli hywän aikaa ympärilleen kokountuneita. Wiimein alotti hän puheen, selwällä ja sujuwalla äänellä: "Nyt on aikani tullut. Nyt wapautetaan henkeni tämän elämän murheista. Rakkaat vanhempiani! elkäätte muistello heikkouttani, ett'en ole kaikessa woinut tahtoanne seurata, antakaate se minulle anteeksi! Minä suostuin Nestoriin, hän rakasti minua. Kerran kun menin lähteestä isälle juoma-wettä ottamaan niin sattui Nestorin tulemaan lähteelle, siitä juomaan. Hän pyysi anteeksi että hän niin yksin minua kohtasi. Hän ei sanonut muualla saaneensa tilaisuutta minulle ilmoittaa ajatustansa, jonka sanoi jo kau'an painaneen sydäntään. Hän pyysi lupaa sitä nyt ilmoittaa; minä myönnyn, hän sanoi ei kau'emmin woiwansa salata että hän rakasti minua. Minä en woinut muuta kuu luvata häntä palkita takasin rakkaudella; ja sen olen, wastoin vanhempaini tahtoa täyttänyt. Mitä minua silloin kohtasi kun myrskyn pauhatesa wietin yönä lähteellä olen jo ennen lääkärin vaatimuksesta jutellut. Mutta antakaate rakkaat vanhempiani minulle anteeksi!"

Hän ummisti silmänsä. Lääkäri koetteli waltasuonen lyömistä. Se löi harwaan ja waiwaloisesti. Lääkäri sanoi kohta olevan ohitse. Häntä muistutettiin vielä lääkitys-taidostaan, mutta hän sanoi pitkitys-wälineet olevan sairaan hartaudelle wahingoksi.

Ei hän vielä eronnut, hänellä oli vielä joku sana sanottawa. Hän awasi silmänsä ja sanoi: "Hywästi nyt kaikki! minä menen nyt toiseen parempaan elämään. Siellä kohtaamme sitte." — Hän ojensi kätensä isälleen. Isä tarttui hänen käteensä, ja sanoi kyyneleet silmissä: "Hywästi rakas lapseni! ei sinulla ole mitään anteeksi pyytämistä. Minä itse olen ollut wäärässä, ett'en suonut sydämeäsi wijattomille pyynnöille wäheäkän waltaa." — Sen perästä kätteli äiti häntä, ja äitin perästä kaikki muut. Jokaiselle piti hän erilauseen. Äiti ei woinut muuta kun pään nyhytämällä myönnättää tyttärensä heiliin jäähywäisiin. Jokainen jolla on ollut rakastettawia lapsia, ja nähnyt niiden wiimmeiseen uneen waipuman, tuntee hywin miten senkin äitin sydän silloin oli täytetty monilla raskailla tunteilla.

Sairas hymyili. Hänen henkäyksensä alkoivat harweta. Hän ummisti silmänsä. Lääkäri koetteli taas hänen kättänsä. Hän sanoi: wahwistakaa hywät ystäwät! nyt se on lopussa!"

Kaisa ummistettiin paraiten kuin taittiin. Hän tannettiin hautaan, paljo wäkeä seisoi kyyneleet silmissä haudalla. Kaunis risti nostettiin haudalle muistoksi.

Raisun vanhemmat surivat. Se kova isä sano i usein: „Dis pitänyt sallimani heille heidän pyh-
tönsä. Disinhan woinut jos ei muuta, niin antaa
heille Tyhywälän tilan ja sittenkin oiswat he ol-
leet onnelliset!”

V.

Nestor palweli sotawäessä. Hän oli uljas san-
fari. Wihan tuli raiwosi niinä aikoina isänmaas-
samme. Melkein joka paikka sai maistaa kowaa
julmuutta. Nestor oli onnellisesti jättänyt jälle-
leen monta werellä peitettyä ketoa. Wiimmein löysi
hän onnensa: hän kamppaili niinkuin sotijan tu-
lee tehdä, wihoillisen miekka lopetti hänen elämänsä.
Hän lanke siänmaansa kunniaksi wiimmeiseen hen-
käykseen asti kowasti kilwoiteltua nsa.

Raisun haudalla käwellesään sanoivat ihmiset:
tässä lepää mainittawa rakastajatar. Hän ra-
kasti wilpittömästi, hän ei huikennellut niinkuin
neitosten tapa tahtoo olla. Hänen rakastajansa
lepää tietymättömällä paikalla. Rakastajattares-
tansa wiimmeisen ferran erottuansa piti hän isän-
maan werisen aikakauden miekan neitosen armai-
suuden wertaisena.

Kotimaalta.

Waltiopäiwän Putsumus kuuluu suomen-
nettuna seuraawaisesti:

S. R. Maj:tti nsa Armollinen Sääntö yhteisestä
waltiopäiwän pidosta Suomen Säädhille 15 (3)
päiwä Syyskuuta 1863. — Annettu Tsaarien ho-
wis sa (Tsarskoje-Selos sa) 18 (6) päiwä Kesäkuuta
1863.

Me Aleksander Toinen, Jumalan Armosta, koko
Wenäen Keisari ja Itsewaltias, Puolan Tsaari
sekä Suuriruhtina Suomessa jne. jne. jne. Tar-
joamme Teille, rakastetuille, uskollisille alamai-
sillemme, Maa-säädhille Suomen Suuriruhtinan-
maassa, Kreiweille, Wapaherroille, Ritari stolle ja
Atelille, Arkkipiispalle, Piiepoille, Papi stolle,
Kaupunkien Porwaristolle ja Yhteiselle Kansalle
erinomaisen lempemme, Armollisen suostomme ja
hyvän Tahtomme Jumalassa Kaikkiwaltiaassa.

Tykö nämme on Armolliseen mietintään tullut,
kuinka koko joukko asioita, jotka ovat tärkeitä ja
waikuttawia Suomen Suuriruhtinanmaan tule-
wan menestyksen edistynnälle, waatiwat maan Sää-
tyin käsi nsa ottamista ja osa-waikutusta, woidak-
sensa nämä asiat saada semmoisen ratkaisuksen kuin
Me olemme maan hyväksi tarfoittaneet. Wakuu-
tettuina siitä että Suuriruhtinanmaan Säädyt, neu-
wopiteisensä näistä isänmaalle tärkeistä asioista,
tahtowat luottamuksella ottaa warteen hyväntah-
toiset aikomuksemme ja ne esi n-tulewat asiat tyh-
ne sti ja tarkasti tutkia, miten niiden käsittele mi-
nen sekä yhteinen hyvä waatii, pyydämme ja käs-
femme Me, että yhteinen waltiopäiwä on awat-
tawa Helsingin kaupungissa, 15 (3) päiwä Syys-
kuuta nykyisenä vuonna.

Tämän tähden on Suomen Suuriruhtinanmaan
kaikilla Säädhillä walta kokoontua mainittuna päi-
wänä nimitetyssä kaupungissa, nimittäin: Rita-
risto ja Ateli waarin-ottaen mitä Ritari stohuo-
neen Järjestys 6 p:ltä Kesäkuuta 1626 ja Lisäyk-
set siihen 3 p:ltä Marraskuuta 1778 siitä säätä-
wät: Papi s-säädyistä Arkkipiispa Turun sekä Piis-
pat Porwoon ja Kuopion hippakunnissa ynnä yksi
papi mies kun ki rowastifunnan edestä: Porwari-
säädyistä korkeintain kaksi edusmiehestä kun ki tapuli-
eli suuremman kaupungin ja ainoastaan yksi pie-
nempä in kaupungien edestä: kuin myös Talonpoi-
kais-säädyistä yksi waltiopäiwä-mies kun ki tuomio-
kunnan edestä — kaikki sillä tavalla kuin edus-
miehistä waltiopäiwälle woimassa-olewat asetukset

sitä li kemmin säätäwät; Ollen walittuin edusmie-
sten welwo llisuus tulla warustettuina asianomaisilla
waltuuskirjoilla, niin että niiden asiain käsittele-
minen, jotka Me Armosta näemme hyväksi jättää
waltiopäiwän käsi n, woipi wiioy ttelemättä alo-
tettaa.

Minkä jälkeen Teidän, kaikkien yhteisesti ja
kun ki kohdastansa, tulee kuullaisesti itseänne nou-
dattaa; Ja jäämme Me Teille yhteisesti kaikella
Keisari llisella laupoudella hywin-suostolliset; Untaen
Teidät Jumalan Kaikkiwaltiaan huostaan erittäin
Armollisesti.

Tsaarien howissa 18 (6) Kesäkuuta 1863.

A l e k s a n d e r.

Ministeri-Waltiosihtieri, Kreiwi Armselt.
(S. A. T.)

— **Uskollisuuden-adressi** S. D. kertoo erään
Wenäläisen sanomalehden mukaan, että muutam
talonpojat Pieli s-järwen, Kuopion, Rantasalmen
ja Säämingin pitäjistä owat saaneet kunnian tulla
esitettyiksi Hänen Majesteetille Keisarille ja hänelle
jättää suomenkielinen kirjoitus, jossa oli lausuttu
niitä uskollisuuden tunteita, jotka mainittuin pitä-
jain asujamet kantawat Hänen Majesteettiansa
sekä koko keisari llisista huonetta kohtaan.

— **Työfiweneistö** ollaan, kuten S. D. kertoo,
hankkeissa toimittaa Saimaan wesille. Aikomus
sanotaan olevan saada siihen suomalaisia meri-
wäkeä ympäri-olewista paikkakunnista sekä päälli-
köiksi suomalaisia kauppa-laiwankapteinia.
(S. U.)

— **Kuopiossa**. Se kauhea tulipalo täällä, kertoo
Tapio, josta wiime n:samme waan wiimemmäksi pai-
netuissa kappaleissa ehdittiin pikimältään mainita,
alkoi wiime lauwantaina (20 p. kesäk) noin kello 12
päiwällä kauppa mies E. Rahikaisen suurem massa kar-
tanossa uuden kauppatorin warrella, siinä olemassa
teaterisalissa. Alku, jonka syhtä ei wieläkään ole sel-
wäksi saatu, oli ollut niin woimallinen, silloin kuin
sitä wasta ruwettiin hawaitsemaan, että se on yh-
dellä temäyksellä lyönyt ikkunat rikki ja tuli, jota
wahwanlainen länsi-tuulen henki wielä awitti,
poltti noin 3 tunnissa aiwan poroksi 7 taloa ko-
fonaan, nimittäin, paitsi sitä ensin syttynyttä Ra-
hikaisen taloa, laakman Tamelanderin, Dawid Ruu-
walisen, Paawo Timosen, Matti Koposen, Eskel-
lisen ja D. Pittäsen talot, ja 3 taloa osiksi, ni-
mittain E. Tolosen, Rautiaisen ja Rauhasen les-
ken talot. Ilman näitä jo wähempien syttymys-
sien wuoksi purettiin kattoja maalari Riisäsen, E.
Hakkaraisen, A. Koljosen ja tuomari Ahngerin ta-
loissa. Wahinkoa paljaissa huone-rakennuksissa
tiedämme arwailtuksi joku määrä yli 100,000 mar-
kaksi. Niinkuin ainakin tuli-paloissa, niin täs-
säkin tuuli kiihtyi ja kiiätteli kela leitä ja war sin-
lin tulisia katto-päreitä pitkät matkat ja ne sytyt-
tiwät jo etempänäkin kattoja tuleen. Silloin oli
häätä suuri koko kaupungilla, kaluja ja tawaroita
raiwattiin ja wedettiin jo osiksi ulos kaupungista.
Kuopiossa ei ole wielä ennen niin suurta tulipaloa
ollut waikka pienempiä yrityksiä on ollut usein.
Kolkkoa on nyt nähdä palon jälkiä. Siinä, missä
ennen seisoi kaupunkimme isoin huonerakennus, niin
kuin esim. Rahikaisen suuri talo torin warrella,
seisoo nyt waan tiheät ja korkeat uunit piippui-
neen ruskeina muisto-pylwäinä. Torin warrelle
kaunistukseksi istutetut puu-riwit, waikka oliwat
jonkun 8 ja 10 sylvä etäällä palaneista kartanoista,
myös paloiwat ja turmetuiwat lopen. Suurim-
mat talot oliwat palowakuutetut, toiset Suomen
yleisessä, toiset Pietarin palowakuutus-yhtiöissä;
mutta pienemmät eiwät olleet, ja omistajansa siis

Talvottimot niissä faiffi. Tämäin taas pitäisi olla
nuft muistutus meidän kaupungin fartaoin omis-
tajille aina kiireimmittäin toimittamaan talojansa
palo-wakuutetufsi.

**Förteckning öfver outtagne bref vid Wiborgs
Postkontor för Juni månad 1863.**

Orekommenderade qvarliggande:

H. A. Blixt; F. Bergström; L. S. Ekström; F. M. Hell-
gren, postrestant; Д. Мерцалову; А. Савельеву Кор-
вильчу; N. Kutrisoff; S. J. Långström; J. P. Nyström;
N. N. Richter; Шутляеву съ передачею И. Соловьеву
или Почтамтову; W. Laugus; И. Афанасьеву до пос-
требованія; Д. Эриксъ; Löjtnant Sallmen.

Orekommenderade retournerade.

J. Ahlforsille; J. Gränb; I. Каукила; И. Егорову съ
передачею С. Кононову; J. J. Piederstöm; И. Черня-
тинскому; И. Никифорову; А. Сахарову; И. Агафонову;
К. Нострему.

Uti breflådan befunne med ryska frimärken försedde
bref.

Е. Ладыгиной; Н. Алехиной; И. Деревячипу; Л.
Львову.

Rekommenderade.

Alexander Grigorjevitch, 8 mark, Gabriel Kartinen,
rekommenderadt; Ivan Läläke, 8 mark; Helena Lönnqvist,
20 mark; Emeli Pipinen, rekomm.; Akulina Prokowjeff,
4 mark; P Pusirewsky, rekommenderadt; K. Ruin, 2:ne
paketer.

Utländska bref.

Johan Abs	lösen	80 p.
Reinhold Hernberg,	"	1 mark 48 p.
R. Suhr. Esgrö	"	1 mark 32 p.
Karl Petterson	"	80 p.

Retournerade d:o.

A. L. Subba, från Bordeaux; kapten R. Hacklin från
Newcastle; skepparen Josep Sytsöm, från Lybeck.

Yksityisiä ilmoituksia.
Abonnement N:o 4.
Ball im Vauxhall
am Mittwoch den 8 Juli 1863. Billette für Herren à 50
Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.
Anfang 7 1/2 Uhr Abends.
Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst
S. Wild.

Musikalische-Abendunterhaltung
für Orchestermusik.
Jeden Donnerstag in S:t Anne Promenade.
Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.
G. Spöhr.

**NORTH BRITISH and MERCANTILE INSU-
RANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.**
Stiftadt 1809
konstitueradt under Kungligt Privilegium och sär-
skildta Parlaments Akter.

Tecknaadt grunkapital L. 2,000,000 Sterling.
Reservfonden L. 1,374,000 "
Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagentu-
ren för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta
försäkringar mot brandskada till de billigaste præ-
mier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.
Hackman & C:o.
General Agenter.
Wiborg i Juni 1863.

PROVIDENTIA
Frankfurter försäkringsbolag,
med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring
12 miljoner rub. s:r) afslutar genom undertecknad,

dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot
brandskada å fast- och löseegendom i stad, och på
landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas:
i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand
af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Palmelukseen haluawa.
En medelåldrig man, hvilken tjent i nya Finland å
större egendomar som inspektor och hvaröfver hedrande
betyg kunna upptes, önskar sig ifrån instundande höst
en dylig besattning; äfvensom tvenne fogdar vana vid
jordbruksarbeten. Den härå reflekterar vare god och
uppgge sin adress inom åtta dagar å boktryckeriet här-
städes.

Mnötämänä.
En ny och välgjord tvåsitsig Lineal-Schäs hos Målaren
C. G. Rönn.

Nyligen inkommet utmärkt godt svart Thé till ned-
satt pris hos
P. Antonoff.
Вновь получено хорошие сорта Черной и Цветоч-
ный Чай и продаваеца по дешовымъ ценамъ у Петра
Антонова, въ Домъ № 19.
(2) 2

Arutii, faiffia fortitia myhdään kaupungissa
fartanoessa N:o 89.
P. Roscheleff.
ПОРОХЪ разные сорта, продается въ Городѣ,
домъ № 89.
(3) 3
И. Кошелевъ.

En trilla uppå Linealer hos Bagar
(3) 1
Wickman.

Höyrylaivain Liike.
Ångfartyget WIBORG,
fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,
avgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags
morgon kl 9 1/2.
" Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje
Fredags morgon kl. 4,
" H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags
morgon kl. 6, och
" Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags
morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,
fördt af kapt. H. I. HANSSON,
avgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags
morgon kl. 9 1/2.
" Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Sön-
dags morgon kl. 4.
" H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.
" Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag
kl. 8.
" H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags
morgon kl. 6.
" Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags
morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,
fördt af Kapten C. C. CONRADT,
avgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag
" Åbo " Helsingfors " Onsdag.
" Helsingfors " Wiborg " Torsdag.
" Wiborg " S:t P:burg " Fredags
morgon kl 9.
" S:t P:burg " Wiborg " Tisdag.
" Wiborg " H:fors " Onsdag.
" Helsingfors " Åbo " Torsdag.
" Åbo " Stockholm " Fredag.
Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-
toiret.

Wiipurissa, N. A. Jilialuksen kirjapainossa.
Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:

Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:

Zilliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifonttoreissa

N:o 28.

Perjantaina 10 päivänä Heinäkunta.

1863.

Raha-kurssi.

Vietarissa 1 Heinäk. (19 Kesäk.)

Londen	36 ¹⁵ / ₁₆ , 37 ¹ / ₁₆
Amsterdam	181, 181 ³ / ₄
Hamburg	32 ¹⁵ / ₁₆ , 33
Paris	387, 387 ¹ / ₂

O t a w a

jälkimäistä puolta vuosikertaa saapi tilata täällä
Wiipurissa Herra M. A. Zilliafuffen kirjapai-
nosja ja kaikissa maamme postifonttoreissa 2:lla
Markalla 72:lla pennillä.

Wiipurista.

Kaupan ja liikenteen alalla täällä on ilmeistynyt nykyisin sangen kova sattuma, joka on vai-
kuttanut yleistä säikähystä ja katkeruutta. Se on:
ylsi Wiipurin tunnetumpia kauppa- ja tehdasta-
loja, A. Alfthan, on joutunut kauppa-asiaan hä-
wiöön ja seisuttanut jo kauppa-liikenteensä. Tämä
tapaus tuottaa kuultavasti paljo valitettavia seura-
uksia yhtiönsä, kauppa-alalle kuulumattomiaakin koh-
taan näillä paikoilla.

— Wiime tiistaina toi taas höyrylaiva Wi-
borg tänne Vietarista sotawäkeä lähelleen 800
miehistä.

— Toispäivänä upposi nimensänsä yhteisellä
uima-paikalla, „liivellä“, kaupunnin rannassa eräs
saksalainen nuori mies, harjasten nitoja, ja heitti
hengensä.

Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Sakkoa n:o 27.)

Miehet löivät piikin warret poikki seipäillä;
—m sai awoimen haavan päähänsä, ja se waimo,
joka häntä kuppasi, sanoi kolo ruumiin ja erin-
omattain selän olleen mustana. Omaisuuksia he
eivät kuitenkään ottaneet, waan täytyivät paeta.
Kasakkojen käskettiin ampumaan, waan he eivät
totelleet. Sanottiin että sotamiehet eivät olisi me-
netelleet niin pahasti, jos Laihanen ei olisi teh-
nyt kaikkea tätä, ollaksensa —mille mieliksi. Sen-
jälkeen kuin sotamiehet tulivat, lähetettiin ottamaan
kiini meteli-miehiä. Ensin mentiin Puikkolaan ja
Karkealaan ja sitte Tarpilaan. Wangituiksi jou-
tuivat Baawo Harssia, Jaakko Harssia, Tuomas
Hännikäinen, Johan Ruffonen, Petter Baawon-
poika Ryllästinen, Baawo Räikkönen, Reinhold
Temonen, Johan Junnonen, Ojjo Alfäs, Helena
Tereska, Anna Mortikainen, Anna Alfäs, Antti
Halttinen, Tahwo Pyytikä, Baawo Rämö, Matti
Pyytikä, Antti Pylsy, Abram Rinkkonen, Anna Pyy-

tikkä, Katrinen Helpponen ja Hanna Walittu. Nä-
mä wangittiin kowasti wangi-rautoihin ja kulete-
ttiin Wiipuriin. Seuraawalla wiikolla mentiin
Kahkolaan ja wangittiin siellä yhdeksän henkeä;
niiden joukossa se jo ennen mainittu Mikkel Siy-
ponen. —m, mainitusta tappeluista jotensakin säi-
kähtynyt, oli haettanut Wiipurista lääkäriä, sen-
tiesi myös itsellensä; mutta Ryllästinen, joka oli
wangittu, tuotiin kartanoon, jossa lääkäri tutki hä-
nen haawojansa. Kaikki lähetettiin Wiipuriin, jossa
he olivat toiseen vuoteen. Sillä ajalla kuormitti
—m werot kylittäin maksettawiksi, niinkuin hän
luuli jokaisen kantaan woiwan, ja antoi pois ajet-
tujen palata takaisin tiloilensa ilman kontrahtia.
Weron määräys kuulutettiin firkoissa sillatawalla,
että jokainen, jonka maanomistaja sallii jäämään
maallensa, pitää vuodesta 1837 alkaen ruweta
maksamaan niinkuin seuraa: Hampala, Rimpala,
Lemmettylä, Teppola, Liparila, Murtijärwi, Tar-
pila, Raumola, Harmala, Utula, Puikkola, Sar-
kola, Jutikkala, Kosteala, Waalimo, Salo-Walkea-
matka 25 ruplaa, 2 hewois- ja 4 jalkapäiwätyötä
¹/₁₂ manttalilta (wakanmaasta). Filppula, Ro-
hila, Rama, Joutola, Korkeala, Roiwula, Piikala,
Jauhola, Ronseala ja Wunnukkala 20 ruplaa, 3
hewois- ja 6 jalkapäiwätyötä wakanmaasta; Alis-
kala, Väiwilä, Penttilä, Ilmola, Ruoppola, Sa-
wola, Kahkola, Rirkkola, Lanfala, Walkeamatka 16
ruplaa, 4 hewois- ja 8 jalkapäiwätyötä wakan-
maasta. Harpala ja Weikkola 4 hewois- ja 8 jal-
kapäiwätyötä. „Se, ken tahtoo jäädä tilallensa,
saa kymmenen vuoden wahwistuksen näillä eh-
doilla. Se, ken tulee kartanoon, allekirjoittamaan,
saapi vielä tänä vuonna maksotta kaskea hakata.”
Tämä tapahtui vuonna 1837.

Johan Laihanen oli jo ennen, niin kohta kuin
häntä oli keloitettu, ruwennut kontrahtiin. Häntä
hoettiin rehelliseksi ja uskolliseksi alamaiseksi kolo
Wiipurin läänissä maaherran kuulutuksella 9 p.
kesäk. 1837 ja sai tunniamerkin. Laihanen oli
pitkällisen telmäämisenä kautta myöskin muissa
pitäjän asioissa sillatawoin tunnettu, että hän ei
suinkaan keltwannut eikuwaksi. Nyt elää hän lä-
siäimenä. Hänen neuwottelunsa ei auttanut mi-
tään. Laihasen ylistyskuulutuksessa *) jossa ta-
lonpoikia keloitettiin kontrahtiin, sanottiin kyllä:
„Olkaa wakuutetut siitä, että te kontrahdin kautta

*) Tätä kuulutusta, Suomeksi painettu, lewitettiin silloin
monelle ja jota läpi lukeissa minulle nyt juohuu mieleeni,
ehkä sitä uusia on toistettu, että Suomen kieli ei kelpaa
forkeimmaasti ihmisryhmiä puhuttawaksi, ja että ne sentähden
eivät sitä osaa, mutta esimerkit vanhimmissa ajoissa kuitenkään
todistawat toista. Ne tässä nimittetyt säännöt niinkuin myös-
kin näiden edelliset menneeltä vuosikadalta sisältävät niin
puhdasta Suomea, että parempaa ei tarwita. Niinmuodoin
se on totta, että sitä osataan, kuin waan tahdotaan.

saatte walaisemman nautinto-oikeuden siihen maa-
han, jolla te asutte, ja että ne ovat teidän jäl-
keenne tulewaisten turwa." Waan huonoesti täy-
tettiin tämä ennustus. Sillä pian joutuivat nä-
mät hoitajan turwilliset häwiöön, ja lapsilla ei ole
turwaa. Mitään ei tullut tiettywiin, niinkauwan
kuin he olivat hänen siipiensä suojassa, waikka
ihmisillä oli jotensakin huonoja ajatuksia näistä
urostöistä. Sen jälestä kuin — m muutti toiseen
pitäjään, tämä kunnian loiste ei pysynyt heidän
päällänsä, waan kohtasi heitä, jotka pitivät olla
esikuvana koko Wiipurin läänille, kowa lain wil-
pittömyys.

Nyt on se näyttänyt, että tuskin mitään ennus-
tus on niin wähän käynyt toteen kuin se, että sel-
laiseen kontraktiin rupeaminen olisi ketään tehnyt
onnelliseksi. Kuin nyt katsotaan niitä, jotka silloin
olivat suosittuja, niin on sillä melkoinen yhtäläi-
syys sen kanssa, mitä Danielin kirjassa puhellaan,
että Belsazar käski, jotta Daniel piti koristetta-
man kultasella ketjulla ja oleman kolmas mies hä-
nen waltakunnassansa; waan seuraawassa luvussa
nähdään hän jo jalopeuran luolassa. Eroitus on
waan se, että näitä ei ole nähty kultasissa —
mutta rautaisissa ketjuissa. He olivat kylläkin
luolassa yhtenä petoin sydämen kanssa, waikka nii-
den piti olla muille hywänä esikuvana.

(Jatk.)

Kansallisuuden malja Suomesa.

(Saatu.)

"En voi mä karsia nyt noita suomalaisi,
Ne ovat tulleet liian rohkeiksi.

Ne tunkentumat kohta joka paikkaan,
Ei juoda woi, ei syödä enää rauhasa,
Jos puhuta ei suomalaisundesta,
Ja tuhansista wääräyksistä

Min ruotsalaisuus sille tehnyt on
Se pitempään on ihan mahdoton;"

Niin puhui kiwandella wiisas maisteri,
Ja tuotti etehensä suuren maljan,
Se läikkvi täynnä ruotsin punsua,
Sen päällä kuohui waahhti sumuinen
Waan helmet loistawat kuin taivaan tähdet
Ne piirittiwät maljan reunan.

"Kas tuos' on luvauks tästä suomenmaasta,"
Nyt puheli se wiisas maisteri.

"Tuo waahhti sumuinen on Suomen kansa,
Kuo helmet loistawat sen ympärillä,
Ne ovat taivahasta tulleet lahja,
Se lahja on se ruotsalainen loisto,
Jon wärit näämme tuossa waahdeessa.

Tä malja olkoon nyt se viimeinen
Waan kaikin puolin puhdas uskoinen.
Siis sulkaat tänne kaikki ruotsalaiset

Ja joita suomi ei oo hourannut,
Kuin tyhjennämme nyt tään maljan,
Kun läikkyy täynnä mirwoitusta
Niin kaikki mitä jalointa on tässä maassa
Se pitää olla iäti ruotsalaisia.

Waan ainoata pisaraa

Ne suomikiikhoiset ei tästä maistaa saa."

Waan helmet loistawat nyt sammuiwat,
Ja wiisas maisteri se puhdas uskoinen
Se nukkui täynnä maljoinensa,
Mut waahhti kuohui maljan keskellä,
Ja tuhansilla wäriillä se loisti
Sen tyhjensiwät suomikiikhoiset.

Syyskäräjien alkamisen määrä-päivät 1863

A. Wiipurin Howioikeuden alle kuuluwissa laakmanni- ja kihlakunnan oikeuksissa.

Wiipurin laakmannikunta: Käfsälmen,
Sortawalan ja Salmin tuomiofunnan kanssa, Kä-

fisalmen kaupungiissa 1 p. Syysk. — Rymmin, Rap-
peen ja Jäästen tuomiofuntien kanssa, Rappeen-
rannan kaupungiissa 6 p. Lokak. — Nnanan ja
Äyräpään tuomiofuntien kanssa, Wiipurin kaupun-
giissa 9 p. Marrask.

Karjalan laakmannikunta: Wähän-Sawon
ala-, Juwan, Mikkelin ja Heinolan tuomiofuntien
kanssa, Mikkelin kaupungiissa 27 p. Elof. — Kar-
jalan ala-, Piperin ja Vielisjärwen tuomiofuntien
kanssa, Joensuun kaupungiissa 24 p. Syysk. —
Rantalamin, Kuopion ja Kisalmen tuomiofuntien
kanssa, Kuopion kaupungiissa 29 p. Lokak.

Rymmin kihlakunta: Rymmin ja Pyhtään pitä-
jien sekä Suurisaaren ja Tytärsaaren käräjäfuntien
kanssa, Brobyn kerkkiewariissa 1 p. Syysk. — Weh-
kalahden pitäjän ja Sippolan kappelin käräjäf.
wasta määrättäwällä paikalla 16 p. Syysk. —
Wirolahden pitäjän käräjäf. lesken Tatjana Scha-
rinin tilalla Wirojoen kylässä 20 p. Lokak. —
Säfsjärwen pitäjän käräjäf. Raskolan tilalla Risa-
lahden kylässä 19 p. Marrask.

Rappeen kihlakunta: Sami Taipaleen pitäjän
ja Suomenniemen kappelin käräjäf. käräjäfartanossa
mainitun pitäjän kirkon luonna 1 p. Syysk. —
Lemin ja Taipalsaaren pitäjien kanssa, käräjäfarta-
nossa Wainikkalan kylässä ensimmäinisä pitäjässä
18 p. Syysk. — Rappeen pitäjän käräjäf. Rappeen-
rannan kaupungiissa 8 p. Lokak. — Luumäen pitäjän
käräjäf. Vallun tilalla Haimilan kylässä 5 p. Mar-
rask. — Walkealan pitäjän kanssa, Rantalalan ti-
lalla Saarenon kylässä 16 p. Marraskunta.

Jäästen kihlakunta: Kuolalahden ja Rant-
järwen pitäjien käräjäf. Rappolan tilalla Waiitti-
lan kylässä 1 p. Syysk. — Joutsenon pitäjän
kanssa, Sawelan kappalais-puustellilla Karjalas-
ten kylässä 22 p. Syysk. — Antrein pitäjän kans-
sa, Kilpiälän tilalla 1 p. Lokak. — Jäästen pitä-
jän ja Kirwun kappelin käräjäf. Wirolan talossa
11 p. Marrask.

Rannan kihlakunta: Kolwiston ja Rafin pi-
täjien käräjäf. Niemelän tilalla Kortterlahden ky-
lässä ja Kolwiston pitäjässä 1 p. Syysk. — Un-
denkirkon ja Kuolemajärwen pitäjien kanssa, ensi-
mainitun pitäjän kappalaiswarkatalossa Kirkkojär-
wen kylässä 5 p. Lokak. — Wiipurin pitäjän kans-
sa, Wiipurin kaupungiissa 21 p. Lokak.

Äyräpään kihlakunta: Riwennawan pitäjän
käräjäf. Olähöwin tilalla Ahjärwen kylässä 3 p.
Syysk. — Walsjärwen pitäjän käräjäf. Panminpään
kerkkiewariissa Walkeamattkan kylässä 1 p. Lokak.
— Raudun pitäjän käräjäf. nimismiehen talossa
Warikkelan kylässä 13 p. Lokak. — Pyhäristin
pitäjän ja Heinoen kappelin käräjäf. jahtiwouti
Smedbergin talossa Kyyrölän kylässä 4 p. Marrask.

Käfsälmen kihlakunta: Hiitolan pitäjän
sekä Ilmeen ja Tiurulan kappelien käräjäfartanossa
Hiitolan kirkonkylässä 1 p. Syysk. — Käfsälän
ja Käfsälmen pitäjien sekä Rautolan kappelin kä-
räjäf. vasta määrättäwällä paikalla 29 p. Syysk.
— Pyhäjärwen pitäjän käräjäf. Konnitsan kylässä
5 p. Marrask. — Sakkolan pitäjän ja Metsäpi-
tin kappelin käräjäf. vasta määrättäwällä paikalla
24 p. Marrask.

Kurkijoen kihlakunta: Kurkijoen pitäjän kä-
räjäf. käräjäfartanossa kirkon lähellä 1 p. Syysk.
— Parikkalan pitäjän käräjäf. Surumäen tilalla
Kangasylän kylässä 17 p. Syysk. — Jaakkiman
pitäjän käräjäf. käräjäfartanossa 15 p. Lokak.

Sortawalan kihlakunta: Uufuniemen pitä-
jän käräjäf. nimismiehen talossa Kofonlahden ky-
lässä 31 p. Elof. — Ruskealan pitäjän ja Lep-
pälahden kappelin käräjäf. kappalaisatalossa mai-
nitussa pitäjässä 9 p. Marrask. — Sortawalan

maa- ja kaupunki-seurakuntien kirkkoja. tilalla n:o 3 Rarmalan kylässä 15 p. Eysk.

Salmiin kirkkunta: Suojärven pitäjän ja Rorpiselän kappelin kirkkojen kirkossa nimismiehen talossa kirkonkylässä 31 p. Elokuuta. — Salmiin pitäjän kirkko. yhdistetyllä tilalla n:o 1 ja 3 Tu- lemaan kylässä 14 p. Eysk. — Suistamon pitä- jän kirkko. tilalla n:o 2 Ilmarlahden kylässä 14 p. Lokak. — Impilahden pitäjän ja Kiteen kap- pelin kirkko. tilalla n:o 1 Impilahden kirkonky- lässä 4 p. Marrask.

Pielisjärven kirkkunta: Nurmeksen pitä- jän, Rautavaaran kappelin ja malnittuun pitä- jään kuuluvan osan kassa Juugan kappelia, kirk- kofartanossa Nurmeksen kirkonkylässä 1 p. Eysk. — Pielisjärven emäseurakunnan kirkko. kirkko- kirkonkylässä 12 p. Lokakuuta. — Pie- lisjärven kuuluvan osan kassa Juugan kappelia, Mikkolan tilalla Juugan kirkonkylässä 30 p. Mar- raskuuta.

Karjalan ala-kirkkunta: Kiteen pitäjän ja Rääkkylän kappelin kirkko. Rääkkylän tilalla Pu- hosen kylässä 27 p. Elof. — Kihelkunnan pi- täjän kirkko. vasta määrättävällä paikalla 24 p. Eysk. — Mooman ja Enon pitäjien kirkko. Kotimäen tilalla Mooman kirkonkylässä 15 p. Lokak. — Tohmajärven ja Peltjärven pitäjien kirkko. Kemien kirkonkylässä 12 p. Marrask. — Kesälahden pitäjän kirkko. Pennalan tilalla Ke- relin kylässä 1 p. Jouluk.

Piperin kirkkunta: Raamin pitäjän kirkko. Keturien kirkonkylässä 1 p. Eysk. — Piperin emäpitäjän ja Polvijärven kappelin kirkko. Pent- tilän tilalla Konttilansalmen kylässä 1 p. Lokak. — Konttilahden kappelin kirkko. Sirkalan ta- lossa Pielisensuun kylässä 27 p. Marrask.

Kuopion kirkkunta: Kuopion kirkko. jo- hon kuuluu osa Kuopion emäseurakunta sekä Ma- nangan ja Karitulan kappelit, kirkkofartanossa Ku- opion kaupungissa 18 p. Eysk. — Tuusniemen kirkko. johon kuuluu Tuusniemen kappeli ja muu osa Kuopion emäseurakuntaa, Eitaniemen tilalla Kivistaweden kylässä 23 p. Lokak.

Jisalmen kirkkunta: Jisalmen pitäjän sekä Lapinlahden ja Riuraveden kappelien ynnä Ru- tikon rukoushuoneen kirkko. Eödermalmin tilalla Baloiisten kylässä 11 p. Eysk. — Nilsin pitä- jän kirkko. nimismiehen talossa Nilsin kylässä 23 p. Lokak. — Pielaweden pitäjän kirkko. ni- mismiehen talossa Pielaweden kylässä 17 p. Mar- raskuuta. (Jatf.)

Kotimaalta.

Maasta kuuluu että siellä yöllä Heinäk. 2 päivää vastaan on ollut suuri tulipalo, joka on polttanut ylä-alkeiskoulun, voimisteluhuoneen sekä tilanhaltia Grönbergin ja puustinna Ebelingin talot.

— **Mikkelistä** 2 p. Heinäk. Ruunun woutien ellen tehty wuosi-tili onnistui niin hyvin, ettei yh- tään woutia tarwittu hirttää.

(M. B. E.)

— **Wirolahdesta** 5 p. Heinäk. Täällä tänään on kohdannut kova onni erityisiä ihmisiä. Lois- mies Raitisalmen saarelta sai 20 p. kesäk. suole- män kolauksen puusta alas pudotessaan. Ollen ka- lan pyynnössä kahden waimoimiehen kanssa, hai- rahtuivat he kovaan ilmaan mereen, jossa use- asti heidän henkensä oli suuressa vaarassa, josta kumminkin pelastuivat henkensä. Etsyneinä pur- jehtien joutuivat Mustasaari nimiseen saareen, jossa wäsyneinä olleen naiset kävivät teittämään murtina-ruokaa, ja Tahmo meni kallaan metsästä

weneen tefoonsa saaripuita saamaan. Tuotuaan yhden kantamuksen, ei ollut vielä ruoka walmista, hän lähti uudestaan, waan se olisin viimeinen ferta. Mentyään ylös puuhun, josta aikoi ottaa hakata, putosikin alas, josta löysivät hänet juurella we- reksään kylmänä.

Heinäkuun ensimmäistä päivää vastaan yöllä ta- pottui sekä warkaus että murha-poltton yritys Ma- lmpalan kartanossa. Kartanon haltian pois kotoa ollessa päätti palwelioistaan sisä-piika tehdä tätä hirmu-työtä. Hän on noin 17 wuotinen tyttö, kotoisin Lappeenrannasta, nimeltä Anna Kutha- rina Taurainen. Hän itse tunnusti, frunnuun pal- welijoiden tutkissa, tehneensä hirmu-työn koston hi- moista, siitä kuin yhtenä nähtiin nuhdeltiin. Waan tässä tyttö-kurja erehtyi! Nuhtelemine ei mil- leinkään tapahunut kuin omista wäärin käytän- nöistään. Kuinka paljo paha saa ihmisessä wal- taa, se nähdään tässäkin surkissa kohdassa. Kurja olento, hänellä ei ainoastaan ollut warlaudessa kyllä, mutta poltolla tahtoi häwittää koto pytin- gin. Otettuaan ensin rahat, noin 150 ruplan paikoille, wei hän hopeaiset ulos, waan paperiset piti luonansa; sitte kävi hirmuisempaan työhön, tulen wirittämiseen. Kirjastunsa omiin waatte- hinsa sanoi ensin tulen panneensa, jossa luulta- waasti aikoi polttaa ennen otettuja kappineita, ja sitte konttori-kamarin nurkassa olewiin paperiin, jonka tehtyä meni maata toisten piikain kanssa. Tuli kumminkin saatiin niin onnellisesti sammu- maan, ettei palanut kuin sisä-kappineita ja piioilta saiffi waatteet.

J. A.

Suutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som arställes uti denne stads Packhus Tisdagen den 28 innevarande Juli kl. XI. f. m., försäljes till den mestbetalande konfiskerade ej mindre 2 käril med 80 kannor 15 gradig utländsk spri, med vilkor att densamma från Landet utlöses och att anbudan derå underställas General Tull Direktionens pröfning, än äfwen 6 mattor med 51 L 4 1/2 bladobak, 3 mattor med 14 L 2 1/2 sämre the samt 6 L 16 1/2 krut; hvarom hū- gade köpare härigenom underrättas. Wiborgs Sjötull- kammare, den 8 Juli 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langeuskiöld.

(3) 1

Kuulutusia.

Som Häreidshöfdinge tjensten i Lappvesi domsaga nu- mera blifvit ledig, äga hugade kompetente sökande, hvilka önska sagde tjenst under ledigheten förestå, inom trettio dagar härefter, denne dag oräknad, med skrift- liga ansöknings derom, åtföljda af behörigen styrkta meritförteckningar, hit inkomma. Kejserlige Wiborgs Hofrätt, den 6 Juli 1863.

Enligt befallning:

Felix Th. Mechelin,
t. f. Sekreterare.

Som jag af förekommen anledning uppskjutit en till den 30 Lästförliadne Juni utsatt auktion, hvar till hugade spekulanter inhjuddits, för att åtaga sig ställandet af 1000 skjuts foror till en i landet projekterad rörlig park för transport af militär manskap och proviant m. m.; så kom- mer sagde auktion att här å Landskontoret den 14 inne- varande månad kl. 11 f. m. verkställas samt anskaffan- det af berörde skjutsforor att utbjudas med vilkor, som meddelas spekulanterne ej mindre vid auktionen än der- förinnan härstädes hvarje helgfri dag före middagen. Wiborgs Landskontor den 7 Juli 1863.

B. INDRENIUS.

N:o 1698

E. Olsoni.

Medelst offentlig auktion, som här anställes den 20:de innevarande Juli kl. 11 f. m. utbjudas till den minst- fordrande på entreprenad särskilte reparations arbeten å invalid kommanderingens i Kyyrölä by och Mohla socken kasern byggnad, enligt dertill uppgjort kostnads för- slag, slutande sig å sexhundra aderton mark; Och bör behörig entreprenad borgen vid auktionen förestas, vid

äfventyr att anbudet annars lemnas utan afseende. Wiborgs Landskontor, den 3 Juli 1863.

B. INDRENIUS.

(2) 1

E. Olsoni.

Sulfisessa auktionissa täällä Maankonttorissa 20:nä p. nykyistä heinäkuuta kello 11 e. p. p., tarjotaan vähimmän vaativalle urakalla muutamia forjauk töitä sotawäen kasarmi kartanolla Ryyrolän kylässä, Muolan pitäjässä, esityksellisesti 618 markan kuluksi. Ja ovat säännölliset urakan täyttämisen takaukset Auktionissa edesannettavat, sillä haastolla ettei huutoja muutoin warteen oteta. Wiipurin Maankonttorissa 3 p. heinäkuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 1691

G. Olsoni.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 5.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 15 Juli 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

E. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 12:ten Juli 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 28 Sp. Sr. W., Damen 10 Sp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

E. Wild.

KOKKO med musik

Petri Paulidagen den 11 Juli uti Sommarträdgården.

Kokko musikin kanssa

Pietarinpäivän iltana 11 p. Heinäk Kesäryhtimänsä.

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknad grunkapital L. 2,000,000 Sterling.

Reservfonden L. 1,374,000

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste præmier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.
General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Försäkrings-Aktie-Bolaget

SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande), inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg

i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt afslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Handlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & C:o.

I Kuopio af Herr Kellgren.

I F:hamn af Herr C. H. Ahlqvist.

I Lovisa af Herr C. G. Majander.

I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Löjdetto.

Två portmoneer och en skjortknapp äro upphittade samt kunna återfås å Poliskammaren.

Möjötämänä.

Möbel till salu hvilka kunna beses uti officersflygeln N:o 72 å Kron St Anne.

Мебель продается; видѣть можно въ офицерскомъ флигелѣ подъ № 72, что за городскимъ мостомъ.

Gården N:o 16 i Wiborgska förstaden, om priset kan öfverenskommas med ägarinnan på stället.

I. Huomann.

Продается домъ № 16-й на Выборгскомъ форштатѣ, о цѣнѣ можно узнать въ мѣстѣ у владѣльницы дома.

I. Хоманъ.

Kartano N:o 16 Wiipurin esikaupungissa, hinnoista voitpi sopia kartanon omistajan kanssa.

J. Huoman.

En ny mindre båt för 10 rubel, i Wiborgska förstaden, gården N:o 62.

(3) 1

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 2

Wickman.

Myytävänä kaikissa Suomenmaan kirjakaupoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Lillja ja Rump. kirjastantaja-yhteysden Turussa kustantamia.)

Toimellinen ja taitava sonnan hantfia. N:o 65.

Evangeliumista. N:o 66.

Neuvoja yhteiselle kansalle lainoppineelta. N:o 67

Pyhän hengen wirasta. N:o 68.

Riffaasta miehestä. N:o 69.

Muutama sana henkien koettelemisesta. N:o 70.

Viispa F. M. Franzénin saarna 1:nä sunnuntaina Kolminaisuuden päivästä, esottawa sitä yhteyttä eli järjestyötä, joka synnin ja kuoleman välillä on.

Todistus Kristuksen kuolemasta ja ylösnousemisesta. N:o 72.

Kuin ylsi kirja sijältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Ångslupen Pontus

afgår söndagen den 12 Juli från Wiborg till Trångsund kl. 6 och 10 f. m. och 8 eft. m., från Trångsund till Wiborg kl. 8 och 12 f. m. och 9 eft. m.

Hackman & C:o.

Söndags-Pontus

lähtee sunnuntaina 12 p. Heinäkuuta Wiipurista Uuraasen kello 6 ja 10 e. p. p. ja kl. 8 j. p. p. sekä Uuraasta Wiipuriin kello 8 ja 12 e. p. p. ja kello 9 j. p. p.

Hackman ja Rump.

ВИНТОВАЯ ШЛЮСКА ПОНТУСЪ

ходить, въ воскресенье 12-го Юля: изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 и 10 час. утра и 8 ч. по пол., изъ Транзунты въ Выборгъ въ 8 и 12 ч. утра и 9 ч. по полудни.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. A. Jiljafutisen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Öisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 28.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

O t a w a

jälkimäistä puolta wnosifertaa saapi tilata täällä Wiipurissa Herra M. A. Zilliafntsen kirjapainossa ja kaikissa maamme postikonttoreissa 2:lla Markalla 72:lla pennillä.

Wiipurista.

Woolan eli Myräpään lääkäri-piiri, jota Wiipurin piirin lääkäri tähän asti on oman wirkansa keralla hoitanut, on nyt saanna omituisesti lääkäriksi tohtorin Gadd.

— Useimmat niistä lastitiedettä oppimaisista, jotka viime lukukauden lopulla Yliopistossa pääsivät la'in-oppis tutkion läpi, ovat valinneet Wiipurin howioikeuden alan, ensimmäiseksi työsöksensä, ja on siis, tietemme, täällä Wiipurin howioikeudessa työssä seuraawaisia uusia auskultantia: historian ja kielis-tieteen kofelas Swen Wilhelm Hougberg; Ludwik Clouberg; Frosterus, Lindeqvist, ynnä Maurits ja Fredrik Lagerstam.

— Alfthanin kauppalan walitettava kumous, josta jo oli puhe lehdesämme, on ehkä sen puolesta merkittawimpia maassamme, että welat nousawat yli kolmen miljonan markkaa eli lii 777 tuhatta ruplaa hopeassa. Wastaawa summa myös on suuri; nimittäin: Hawin ruukki, maksanut 400 tuhatta ruplaa; Kirjolan moisio Rakissa, 150 tuhannen ruplan arwoinen, ja kiwi-kartano kaupunnissa 50:een tuhanteen ruplaan noussut, paitsi iinä olevia puoti-tawaroita. — Jos muutenki, niin etenki sen wuoksi tämä kauppalan kumous on surkuteltawa, että köyhällä työ-wäellä aina oli tietty työ-ansio walmis, kun waan ilmoittiwat Alfthanille. Rakikille siellä oli joku paikka awoinna. Arwattawasti kauppalallen itselleen ei aina olnut hyötyä tämmöisestä yli-määräisestä työ-wäestä, etenki kun useammillen annettiin erinomaisen hywät palkat. Ehkä lieki tämä liikainen anteliaisuus pääsyyinä kumoukseen; tiettyä wahinkoa muka ei ole kauppalalle tapahtunut erinomaiesta, eikä ole pyydettyään wappautta welkojen maksusta wastedes.

— Lappeen kihlakunnan tuomari-alue on julistettu haettawaksi, miten näkyy Otawassakin, ja hoetaan Wiipurin pilittia-pormestarin aikowan sitä hakea.

— Wiime tiistaina mamfeli Elise Wächter, opetteleinut Leipzigin konserwatoriossa, antoi Waurhallissa täällä soittajaiset, joissa läsnä-olewaiset, noin 100 henkeä, ilmoittiwat mieli-suosionsa sangen tuntuwasti. Toiwominen olisi että kohta saataisiin häneltä toiset soittajaiset jälleen.

— „Miten tiedetään luotettawasti," sanoo F. A. T., „on Suomella onni odottaa R. Majestettiin käywän maassamme 23:n ja 27:n p. välillä tässä heinäkuussa. Keisari taitaa höyry-weneellä lähteä Helsinkiin ja sieltä rauta-tiellä Hämeenlaan, jonka lähi-tienoille Suomen sotawäen piti eilen kofoutua".

— **Maketta,** jotenkin isoja, satoi täällä eilen t. 4 ja 5:n välillä j. puolip. — Ukon ilma samote kuului, waikka ei kowin rawakkaasti. Edelisinä päiwinä oli ankara helle-ilma.

Lahjoitusmaat. Sen walituskirjeen, jonka ruhtinas Galizinin Pällilä nimisen lahjoitusmaan lampuodit oliwat Suomen senattiin sisään antaneet ja jossa nämät walittawat talouden hoitajan Wajili Wolkowan kowasta menetyksestä, on keis. senatti antanut keneralkuvernörille, toimeen pannaaksensa mitä hän sääliwäisyydestä lampuotia koftaan katsoo asiassa parhaaksi.

Kiikkuan maawiljelys-neuvojan wirkaa 1 wuodeksi toimittamaan Kuopion läänissä on määrätty Wiipurin läänin maawiljelys-koulun Maaskolan johtaja herra R. J. Forsberg. — Tämän lisäksi woimma ilmoittaa että hr. Forsbergin jälkeen maawiljely-opettajaksi Maaskolaan ja tämän maawiljelys-mallitalon hoitajaksi on otettu hr. Jaf. Alfthan, tuttu kirjoitustistaan maawiljelyssä ja karjanhoidossa.

† **Karl Fabian Theodor Langenskjöld** syntyi Marrask. 17 p. 1810. Hänen isänsä oli entinen Kyminkartanon läänin maaherra Andreas Gustaf Langenskjöld, 1808 vuoden sodassa yllä Porin rykmentin upseeria, joka viime aikoina asui Hiiden kartanossa Janakkalassa ja kuoli Helsingissä Tammikuussa 1853, 82 vuoden wanhana. Äiti oli nimeltä Gripenberg, ja keneraalimajori Hans Henrik Gripenberg'in tytär. — Poika Fabian Langenskjöld tuli opistolaiseksi Turussa w. 1825, ja t. w. maisteriksi Kesäk. 21 p. 1832. Käwi sitten wenäjänkieltä oppimassa Kasanin, Moskowan ja Pietarin yliopistoissa. Oltuansa suure-tieteen opettajana Lyceossa, Hän tuli historian opettajaksi Suomen kadetti-koulussa w. 1838, wenäjän kielen kääntäjäksi keis. Senaatissa w. 1842, ja kollegion asessoriksi w. 1846. Samana vuonna hän määrättiin Suomen asiamieheksi siinä toimikunnassa, jonka piti käymän rajaa Lapinmaalla Suomen ja Norjan sekä Wenäjän ja Norjan välillä, ja kofi turhaan toimittaa Suomen Lappalaisille jotakin osuutta Jäämeren rannikoon. Tämän toimen perästä hän vuonna 1847 nimitettiin ritariksi P. Unnan ritarikunnan kolm. luokassa ja Norjalaisessa P. Olawin ritarikunnassa. Samana vuonna hän tuli kielenkääntäjäksi ja w. 1848 Toiseksi toimeston-sihtieriksi Suomen Waltiosihtieristössä Pietarissa. W. 1849 hän pantiin jäseneksi siihen komiteaan, jonka piti kowittaman rajaa Duulun läänin ja Arkankelin kuvernörin kunnan välillä ja etenkin Kuusamon pitäjän ja Ruolan piirikunnan välillä. Kanslianewoksen arwo annettiin w. 1850. S. w. hän määrättiin awuksi Wenäjän ministerille Tukholmassa rajaseikkojen kowittamiseksi Suomen ja Norjan Lappien välillä. Ensimmäiseksi toimiston-sihtieriksi w. 1851, Mikkelin läänin kuvernöriksi w. 1853, w. t. kuvernöriksi Uusmaan läänissä sotawuosina 1854—1856, Ritariksi P. Stanislaon ritarikunnan 1:ssä luokassa w. 1855,

Ramariherraksi keis. hovissa w. 1856, Kuvernörssi Turun ja Porin läänissä 1856—1857, jolloin kuitenkin enimmästi oleskeli ulkomailla. Tähän aikaan hän oli jäsenenä siinä komiteassa, jonka oli tutkiminen waltiorahaston hoitoa edellisinä vuosina (1853—1857). Seuraus oli, että hän tuli Senatoriksi Joulukuussa 1857, ja Waltiowaroimiston päälliköksi Huhtikuun 7 p. 1858, Wapaherra von Haartman'in jälkeen. Jo alkuvuodella hän oli käynyt Pietarissa, tekemässä ehdotusta kaupankäynnistä Suomen ja Wenäjän välillä, ja hankki taitawalla toimellaan Suomenmaalle wähitellen ne edulliset säännöt, jotka asettivat tullirajan Wenäjältä vastaan sekä crinaisen rahanimityksen. W. 1859 hän tehtiin Ritariksi P. Annan ritarikunnan ensimmäisessä luokassa, korotettiin w. 1860 lapsuensa perillisineen Wapaherraiseen arwoon, ja tehtiin w. 1863 Salaneuwoiseksi. Kuoli pitkäällisen taudin perästä viime Kesäk. 29 p. — Hän oli Lokak. 18 p. 1848 nainut Maaria Magdalena af Björkstén'in, Todellis Waltioneuwoffen B. U. af Björkstén'in tyttären, joka ynnä kahden alaikäisen pojan kanssa on häneltä jälkeen-jäänyt — Prantista on hän antanut ulos: Lärän om Logarithmer jemte Elementerna af Plana Trigonometrin, Helsingissä 1838, toinen painos 1858; kirjoituksen Wenäjänkielen lausukoista eräässä wenäläisessä aikakirjassa; kertomuksen Kruunun mestistä, Litteraturblad'issa 1861.

Vuolustusta.

(Lähetetty.)

Otawan Lisälehdessä N:o 17 kirjoittaa yksti —bb Salmin kihlakunnasta 16 p. Huhtikuuta, walitteen Rajawartioiden inhottawaa ja kauhistuttawaa tapaa, että hallituksen hyvien tarkoitusten wäärin käyttämisen kautta kietoa matkalaisia ansaan; johon —bb on luullut saaneensa aineen siitä että rajawartiat 11 p. Huhtik. Laadogan jäällä kiinni ottivat muutamia Sermaksen kaupapaikasta tulewia laura-fuormia, joita omistajat tahtoivat lullettaa ohitse rajawartio-paikan.

Tätä vasten olisi paljon sanottawa, jos —bb olisi perään-ajotellut mitä hän aikoi kirjoittaa ja ei kirjoittanut sitä kuin sylki suuhun toi. Tahdon kuitenkin sanoa niin paljon: että matkalaisen pitää asetustien jälkeen wälttämättömästi kulkea tulliwartiopaikkojen kautta, ja jos hän ei niin tee, niin hänen tawaransa kanssa pitää menetettämän niin kuin luvattomasti tulleiden tawaroiden kanssa. Niinmuodoin tawaranfulettaja saapi yksinänsä syyttää omaa itseänsä, jos tawara pois otetaan, semminkin jos hän poikkeaa (ej 2, niinkuin —bb wilsaudessa määrää, waan) 8 ja 10 wirstaa wartiopaihasta ja 5 eli 6 pitkä wirstaa rajoista — niin kuin nyt tapahui. Waan ehkä se olisi ollut parempi —bb:n mielestä että rajawartiot olisimat jonkuin pienen massun edestä laskeneet fuormat, vasten asetustia, matkaansa? Mitä siihen kuuluu, että rajawartiat, —bb:n sanomuksen jälkeen, piilottawat itsensä sowljaan matkan päähän, niin jofainen ymmärtäwäinen ihminen sen hywin älyää, että lafealla jäällä ja kolme wirstaa likimäisestä rannaasta ei kukaan woi piilottaa itsensä, — niin myöskin ettei hallitus ole antanut, eikä edeswasta myöte anna rajawartiollen wartiopaikaa muuttaa matkalaisen mukaan eli asettaa jofa siwutielle erityisen wartion; sillä tawallisesti kulkee yli rajan ei yksti waan monta kymmentä siwutieta, ja niin muodoin pitäsi rajawartioita olla 100:ja miehiä jofa wartiopaiassa. Wiimiseksi tahdon ystävällisesti vielä muistuttaa —bb:tä, että se olisi paljon funniallisemmasti tehty —bb:ltä jos hän käyttäisi

sen kirjoitus-opin, jonka hän on nauttinut, yksinfertaista talonpoikaa osoittamaan kuuliaiseksi ja nöyräks hallituksen hyvien tarkoitusten vastaan-ottajaksi ja ei, niinkuin —bb nyt walitettawasti on tehnyt, kehoittasi heitä epäilemään asetustia ja ruunun wirkamiehiä.

Raja-wartio.

Syyskäräjien alkamisen määrä-päivät 1863 R. Wiipurin Howioikeuden alle kuuluwissa laakmanni- ja kihlakunnan oikeuksissa.

(Jatko.)

Rautalammin tuomiokunta: Rautalammin pitäjän ja siihen kuuluvan Hankasalmen ja osan kanssa Suonenjoen kappelia — Salmelan tilalla Rautalammin kylässä 25 p. elokuuta. — Leppäwirran pitäjän kanssa — nimismies Lundsonin tilalla Leppäwirran kylässä 22 p. syysk. — Piesämäen pitäjän ja Haukiwuoren kappelin ja osan Suonenjoen kappelin kanssa — Bromfin tilalla Pyhityn kylässä 22 p. lokakuuta. — Joroisin pitäjän kanssa — nimismies Backmanin talossa Häytilän kylässä 24 p. marraskuuta.

Wähä-Sawon ala-tuomiokunta: Kerimäen pitäjän kanssa — tuomari Stadius'en talossa firfon lifellä 27 p. elokuuta. Rantasalmen pitäjän kanssa — wasta määrättäwällä paikalla 30 p. syyskuuta. — Heinäweden pitäjän kanssa — kap-palaistalossa 29 p. lokakuuta. — Säämingin pitäjän kanssa — Sawonlinnan kaupungissa 1 p. joulukuuta.

Juwan tuomiokunta: Puumalan pitäjän kanssa — nimismiehen-lesken Grönroos'in tilalla firfonkylässä 1 p. syysk. — Sultawan pitäjän kanssa, festifiwarissa firfonkylässä 3 p. syysk. — Ju'an pitäjälle — wasta määrättäwällä paikalla 6 p. lokakuuta. — Kristinan pitäjän kanssa — Rauhaniemen tilalla Rahikkalan kylässä 12 p. lokak.

Mikkelin tuomiokunta: Kangasniemen pitäjän kanssa — käräjäkartanossa firfon lifellä 31 p. elokuuta. — Hirwensalmen pitäjän kanssa — Si-molan tilalla firfonkylässä 21 p. syysk. — Mäntyharjun pitäjän kanssa — Passarin tilalla Toimolan kylässä 8 p. lokak. — Mikkelin pitäjän kanssa — leskirouwa Jinskin talossa Mikkelin kaupungissa 9 p. marraskuuta.

Heinolan tuomiokunta: Joutsan pitäjän, Leiwomäen kappelin sekä Mikkelin läänin kuulowan osan kanssa Korpilahden kappelia — talonpoika Jeremias Huttulan tilalla Joutsan kylässä Joutsan pitäjää 1 p. syyskuuta. — Sysmän pitäjän ja Puhangon kappelin kanssa — wasta määrättäwällä paikalla 6 p. lokakuuta. — Hartolan pitäjän kanssa — wasta määrättäwällä paikalla 3 p. marraskuuta. — Heinolan kaupungin ja maaseurakuntien kanssa — Heinolan kaupungissa 9 p. joulukuuta. Keis. Wiipurin howioikeudesta, 20 p. toukokuuta 1863.

Emil Forsman.

Howioikeuden w. t. Sihteeri.

Kotimaalta.

Helsinki-Hämeenlinnan rautatie tnotti viime kesäkuun luvussa 20,457 rupl. 73 kop. hop., nim. 4399: 73 matkustawaisista, 53: 92 tawaramytyistä, 153: 50 ulipainoistista tawaroista, 15 rupl. postin kuljetuksesta, 110: 12 ajoneuwoista, 4 rupl. hewoistista, 10: 81 koirista, 15,479: 67 tawaroista, 54: 52 sarwi-eläimistä sekä 176: 46 satunnaisista tuloja. Wiime vuonna tekivät saman kuukauden tulot 5955: 91.

(S. S.)

Sämeenlinnasta kuuluu, että sinne viime sunnuntaina tuli ensimmäinen höyry-alus nimeltä „Ilmarinen“, Ruokkalan kosken kautta Tampereelta. Siis on nyt tämä jo kauan aikaa hankittu vesiyhdistys näiden kaupunkien välillä saatu alkuun. (S. U.)

Uupuniemestä 26 p. Kesäp. Pitäjämme nimeä näkyy h:ra M. Parffonen johtut kerrat jo ennen firjoittaneen Uupuniemeksi, jota nimeä hän tämän vuoden E:ttareissa n:ro 48 esittelee muidenki firjoitettavaksi, syystä muka kun pitäjäläisemme aina vanhuudesta ovat kutsuneet Uupuniemeksi. Tällä h:ra Parffosen esityksellä onki oikia perä, mutta kun nyt pitäjäläisemme niinkuin kaikki muutki ovat firjoituksesta nähneet Uupuniemeksi nimitettävän, ovat ne, jotka ovat tutummat kirjallisuudessa, ruvenneet näin puheessaki käyttämään, pitäen tätä „Uupunientä“ pitäjämme oikeana nimenä. Sen tähden „Uupuniemi“ olisi kaikille siivistyneimmille taas uusi nimitys. — Asia itsestänsä ei ole mikään painawa, sillä sanotaan: „ei nimi miestä pilaa“; niin ei se pilanne pitäjääkään. — Pitäjässämme on jo kauvan ollut pienempi Laina-kirjasto. Lukuhalun lisäytymistä ja samassa paranemista todistaa ahkerampi lainaus tästä kirjastosta. On myös täällä rahoja vähempi kassa soiden ja lampien kuisuamiseksi, jotka lainaajilta aina kymmenen vuoden kuluessa kor'otonna takasin maksetaan. Tämän vuoden Upukomitea on tänne hyväntahtoisesti lähetettyjen apu-rahain kanssa pitänyt totista huolta, puutoksessa olewain auttamiseksi. Näissä kaikissa on rowastimme esimiehenä, jolle pitäjäläisemme hänen nerollisen ja ahkeran toimensa edestä on suurimman kiitoksen welkapää tarjoamaan. — Vuoden tulo rutiista näyttää taas sekaualta; ne, joilla oli tahi jaksowat hankkia wanhaa sementtä männä kesänä, toiwomat kesikertaisista ja muutamia hywääki tuloa, waan uutisella kylwäjillä on huonot toiwot. Suurwiljan siemenestä oli taas suuri kapelu, ensiksi mistä saada, toiseksi millä saada itävää sementtä; jontähden jäi joilta kuiltatoukomaat kylwämättä wastaseksi katovuoden siemeneksi. Ballo- ja juurikaswujen wiljelys on vähäinen, eikä mitään muutakaan rehukaswia ole edes aamistettukaan wiljellä karjalle syötettäväksi, waikka paikka paikoin saawat lehmät koko talwen olla paljailia oljilla. — Tuo metsää haaskaawa kasken poltto on yleinen, siitä syystä pellot owatki huonosti hoidettuna ja huonosti kaswawat. Se taas on tuonut wäärän luulon ettei peltowiljelys koskaan elättäisi, jos kaswiwiljelys, waikka wähitellen, pois jätettäisi. Saadaanpas nähdä *), — jos kasken poltto ei alettane, niin paljon kuin mahdollista on, vähentää, — kuinka monta mies-polvea kuluu ennen kun tupamme jääwät lämmittämättä puun puutuksessa. — Männeellä wiikolla tuli täällä tietääkseni kahdelle henkilölle äkillinen muutto maan alan majaan. Eräs nuorukainen ollessaan kalastamassa sanotaan saatuneen luutiista (ruuhesta) pienoseen lampiin; hän, ehkä ennen hywin wikkela uimaan, oli nyt 6 sylvä rannasta waipunut pohjaan, ja wasta kuolleena saatu ylös. Pian samaan aikaan kuulin kuin niin-ikään eräs morsiam, jonka piti muuttaa toiseen kylään sulhasensa luokse asumaan, on matkalla tullut äkki sairaaksi ja jo toisena päivänä kuollut. Tässä tähdyn häpiäksi mainita, — kun kuulim muutamain alkain olewan siinä turhasa epäluuloissa, että mainittu morsiam olisi „tajoilla rikkattu“ kuolemaan, — ettei taikain uskominen, tämä kauhistawa saatanan palvelus, ole vielä poistettu noista muutamista vanhemman aikuisista naisheimisistä; ja niistäpä taitaa vielä joku nuorempiki,

jos ei julkisesti niin kumminki salaa, ottaa oppia, ja niin aina polwesta polween. Senwerran minä olen taifauksista tietoja saannut, näyttää että näitä konnan kurisia ihmisiä löytyy wähitellen ympäri maamme, waan warma on, jos kansakoulut kerran tulewat toimeen, että tämäki seikka jo ensimmäiseksi korjautuu.

D. B—g.

Säämingistä 7 p. Heinäk. Täällä nykyään ilmat owat folkommat tässä kuussa kuin viimein, sekä on ollut rae-sateita, jotka owat riistat usiamista paikoin lakoon lyöneet; muutoin olisi noista ruis wiljoista woinut kesikintertaisista saalista toiwoa, waan ei niistä nyt sitä woi saada. Kewät-touwot owat nykyään hywällä alulla; mutta ei niistäkään tiedä miten niiden (kuin myös rutiden) terää ruvennee tulemaan. Jos tätä tänästä ilmaa kauemmin ruvennee olemaan, niin kyllä sitte ei tule mitään munta kuin köyhää vuotta saadaan odottaa tänäkin vuotena. Täällä on parafaa läänin kuvernöri tarkastamassa vuoden kaswuja, sekä köyhäin tekemää maantietä joka ruunun jauhoilla on tietetty; waan keskenpä sieltä työ-wäki häwisi. Kyllä siellä olisi ollut vielä 23 kulia jauhoja, waan kuin heidän muonansa wähenneettiin, niin siitapä tyystywät työhönsä ja puittiwat matkoinsa. Kylähän siinä jo syhtä onkin kerrakseen, sillä se oli ruunun woudin tarkoitus että lapset, jotka eiwät työtä woi tehdä, eiwät saisi mitään. Jos siittä nyt työhön tulis esim. äiti lapsineen, jotka ei mitään toimita, he eiwät saisi kuin ainoastaan 4 naulaa jauhoja; mahdotonn sillä on 3 ja 4 al-ikäistä lasta elättää. Waan kun lapset saisiwat kanssa wähi, niin siinähe he woiwät yhtenä läpi mennä, ei-wätkä tarwitseisi mieron tiellä ihmisten wastuksina olla. Sääminfiläinen.

Hippakunnan sanomia.

(Porwoosta).

Kappalais-waaliin on pantu: 1) Taipalsaarelle, kappalainen Kesälahdella, w. kirkh. Werner Wilh. Wilstman; linnan-saarnaaja Helsingissä, kirkkoherra ja mag:r R. Edw. Aspeliud, ja kappalais-sijainen Leppäwirralla, w. kirkh. Gust. Wilhelm Melart; 2) Pyhtäälle, w. kirkkoherrat, kappalais-sijainen Koskella D. M. Kantell, armovuoden saarnaaja Sakolassa Gust. Imman. Björn ja kirkh. wiran toimittaja Luumäellä M. W. Wiksten, ynnä 3) Heinjoelle w. kirkkoherrat, kappalainen Joh. Henrik Lagus Sumiästä, kappalais-sijainen Fr. Wilh. Brander Ruokolahdelta sekä Sortawalan kirkh. wiran toimittaja R. Adolbh Streng. — Liikais armovuosia on suotu yksi, nimitetyn kirkkoherran Joh. Napol. Sirelius wainaan pereellen Hartolan kirkh.-wirassa. Waltautettu: Pihtiputaan kappalainen, w. kirkh. R. Maunu Dahlström, kappalaiseksi Korpilahteen.

Kuopiossa. Toukokuun 31 p:nä pidetyssä kappalaisen waelissa Limingan emäseurakunnassa on enimmäkseen huudot saanna kirkkoh. apul., wara kirkkoh. R. J. Hällfors. — Wirkawapaus myödytettiin yhdeksi kuukaudeksi Pyhäjärwen kirkkoherralle Zachris Castrénille. — Asetettiin: kirkkoh. apul. J. J. Bergh toimittamaan, Castrénin wirkawapaus-aikana, kirkkoherran wirkaa Pyhäjärvellä. — Waaliin pantuna kirkkoherran wirkaan Kesälahdelle: 1) kirkkoherra Peltjärvellä E. A. Sandgrén, 2) kappal. Ouluussa, wara kirkkoh. Johan Wackwall ja 3) kaupungin saarnaaja Joensuuassa, wara kirkkoh. A. F. Alander.

Kuufutuksia.

Medelst offentlig entreprenad auktion, som ej mindre härstädes än inför Magistraten i Willmanstrand anställes den 22 innevarande Juli kl. 11 f. m., utbjudes till den minstfordrande, emot då företeende behörig borgen, uppförandet af en ny och reparation af särskilde äldre eldstäder uti krono spinnhusets i nämnde stad byggnader, enligt dertill uppgjort kostnadsförslag slutande sig.

*) Diksemmin: Jälkeemme tulevaiset saawat nähdä j. n. e.

Å tvåtusen etthundra tretton mark 60 penni. Wiborgs
Landskontor, den 9 Juli 1863.
B. INDRENIUS.

N:o 1767

E. Olsoni.

Sulffisessa auktionissa josta tämän kuun 22 p. kello 11 e.
p. p. toimitetaan niin hyvin täällä kun Lappeenrannan Mais-
traatissa, tarjotaan vähimmän maaliwalle urakalle, tafausta
waastaan, yhden uuden ja muutamii entisiin uunien rakenta-
minen Lappeenrannan ruunun keitruhuoneessa, esityksellisesti
2113 markan, 60 pennin tulungilla. Wiipurin Maankonto-
riissa 9 p. heinäkuuta 1863.

B. Indrenius.

E. Olsoni.

Medelst offentlig auktion, som här anställes den 20:de
innevarande Juli kl. 11 f. m. utbjudes till den minst-
fordrande på entreprenad särskilte reparations arbeten å
invalid kommanderingens i Kyrrölä by och Mohla socken
kasern byggnad, enligt dertill uppgjort kostnads för-
slag, slutande sig å sexhundra aderton mark; Och bör
behörig entreprenad borgen vid auktionen företes, vid
äfventyr att anbuden annors lemnas utan afseende. Wi-
borgs Landskontor, den 3 Juli 1863.

B. INDRENIUS.

(2) 2

E. Olsoni.

Sulffisessa auktionissa täällä Maankonttorissa 20:nä p.
nyhtistä heinäkuuta kello 11 e. p. p., tarjotaan vähimmän
maaliwalle urakalla muutamia forjauk töitä sotawäen kasarmi
kartinolla Kyrrölän kylässä, Nuolan pitäjässä, esityksellisesti
618 markan tulungilla. Ja ovat säännölliset urakan täyttä-
misen takaukset Auktionissa edesannettavat, sillä haastolla
ettei huutoja muutoin warteen oteta. Wiipurin Maankonto-
riissa 3 p. heinäkuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 1691

E. Olsoni.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes uti denne stads
Packhus Tisdagen den 28 innevarande Juli kl. XI. f. m.,
försäljes till den mestbetalande konfiskerade ej mindre 2
käril med 80 kannor 13 gradig utländsk spri, med vilkor
att densamma från Landet utföres och att anbuden derå
underställas General Tull Direktionens pröfning, än äfven
6 mattor med 51 L^{ts} 4 ^{ts} bladtabak, 3 mattor med 14
L^{ts} 2 ^{ts} sämre the samt 6 L^{ts} 16 ^{ts} krut; hvarom hu-
gade köpare härigenom underrättas. Wiborgs Sjötull-
kammare, den 8 Juli 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langenskiöld.

(3) 2

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 5.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 15 Juli 1863. Billette für Herren å 30
Rop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7¹/₂ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst,

E. Wild.

Wiborg till Björneborg.

ALMA,

Capt. M. H. Mårtensson 60 Låster

med det första hitväntad från St Petersburg kommer att
taga fraktgoods härifrån till Räsö eller Björneborg. När-
mare underrättelser lemnas hos

(3) 1

Paul Wahl & C:o.

Subscribenter å

Familjevänner

Månadsrosen

Illustrirter Hausschatz, och

Die Perlen

behagade med det snaraste uttaga ankomne fortsättnin-
gar i C. G. Cloubergs Bokhandel.

(2) 1

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

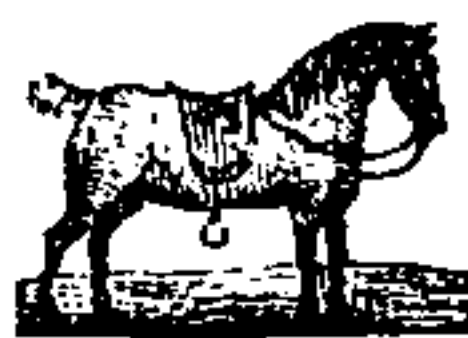
Jeden Donnerstag in St Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

E. Spöhr.

Ein Fortepiano zu vermietten å 2 R. pr.
Monat im Societäts-hause.

Pferde & Equipagen zu kleineren Ausfahr-
ten, Visiten etc. zu haben im
Societäts-hause.

Löydetty.

Yksi pienempi summa rahaa, on löydetty kaupungin ja Pu-
nasen lähteen väliltä, jonka oikia omistaja woipi takaisin
saada Genral Weiroffin rengiltä.

Möötämänä.

En ny mindre båt för 10 rubel, i Wiborgska första-
den, gården N:o 62. (3) 2

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 3

Wickman.

Myytämänä kaikkia Suomenmaan kirjakauppois-
sa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa:
(J. W. Villja ja Rumpp. kirjakaustantaja-yhtey-
den Turussa kustantamia.)

Piispa Frans! Mik. Franzenin Saarna sunnuntaina sefsage-
sima: Jumalan sanasta ja sen waikutusta estäwistä syistä.
N:o 73.

Pyhityksestä. N:o 74.

Herran rukous tapauksista Schillingiltä. N:o 75.

Mikä on Parannuksen tekeminen? N:o 76.

Jumalan wahwa perustus. N:o 77.

Waimon Siemenestä. N:o 78.

Leppäpäivän wäärin käyttämisen seurauksista N:o 79.

Kristus, Torinen palvelia. N:o 80.

Ruin yksi kirja sisältävä 25 kappaletta kerralla
ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1
Markalla ja 60 pennillä.

Höyrylaiwan kulku Wiipurin ja Kuopion välillä.

Mantainen Höyrylaiwa "Alto" tulee tulewana kesänä sään-
nöllisesti kulkemaan Wiipurin ja Kuopion wäliä, käyden sekä
meno- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Sawon-
linnassa ja Leppäwiroilla.

Lähtö-ajat tulewat olemaan:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän,
Kuopiosta joka Torstai kello 5 e. p. p. ja tulee laiwa, joka
ottaa tuljettaaksensa sekä tulkioita että kuletus-tawaraa, mutta
ei ole tarkoitettu hinausta warten, meno-matkalla lähemään
Lauritsalasta kello 3:den paikoilla. Wiipurissa Toukokuussa
1863.

Sehtofunta.

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jernångsfartyget "ALIO" kommer att under
instundande sommar göra reguliera turer emellan Wiborg
och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan
Lauritsala, Puumala, Nyslott och Leppävirta.

Afgångstiden blifwer:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio
hvarje Thorsdags förmiddag kl. 5; och kommer far-
Åtget, som medtager passagerare och fragtgoods, men ej
är afsedt för bogsering, att omkring kl 5 om aftonen
afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Höyrylaiwa Walamo

tulee tämän vuoden purjehtimisen aikana joka wiikko kulke-
maan Pietarin ja Sortawalan wäliä, käyden niin mennessä
kuin tullessa Lyyssinassa (Vaahsinälinnassa), Konewitsassa,
Käpissalmeissa ja Walamossa.

Lähtöpäivät ovat:

Pietarista joka Perjantaina kello 9 aamulla.

Sortawalasta joka Sunnuntaina kello 9 "

Paitti sitä menee höyrylaiwa 23 (11) päivästä Kesäkuuta
Elokuun 11 päivään (Heinäkuun 30 päivään) asti joka Tiis-
taina Pietarista Walamoon, käyden waan Lyyssinassa ja Ko-
newitsassa rannassa, ja lähtee seuraavana päivänä samoin
Konewitsan ja Lyyssinan kautta takaisin Pietariin.

Wiipurissa, M. M. Ziliatufsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i u t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Zilliafuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 29.

Perjantaina 17 päivänä Heinäkunta.

1863.

O t a w a

jälkimäistä puolta vuosikertaa saapi tilata täällä
Wiipurissa Herra M. M. Zilliafuksen kirjapai-
nossa ja kaikissa maamme postikonttoreissa 2:lla
Markalla 72:lla pennillä.

Wiipurista.

Käkösalmen kirkkoherra-wirkkaan kuuluu ole-
wan hakijoita: w. t. kontrakti-prowasti, mag:r R.
Kr. Stenius Saarijärveltä; Jämsän kappalainen,
kirkh. Imman. Robert Wallenius, ja Padasjoen
kirkkoherra Maunu Ingman.

— **Wankia Weaporiista** olemme kuulleet
taas soitettavan tänne Kuopioon, niinkuin w.
1855 ja 56." Näin kertoo Tapio, ja tähän tie-
dämme lisätä, että ainoasti pohjoisimmista (Du-
lun ja Kuopion) lääneistä elinkautiseen wanki-
teen tuomitut laitetaan Kuopioon; waan kaikista
muista lääneistä samallaiset wangit wiedään Mit-
feliin.

Woipiko sodasta Suomellen olla muuta kuin haittaa?

Semmoinen on kysymys, johon Litteraturbladin
jalo toimittaja kehoittaa jostaista ymmärtäväistä
ja rehellistä Suomalaista oman tuntonsa mukaan
wastaamaan, — ynnä sanoo syystä, että waikenemi-
nenki tässä asiassa ei ole wiaton, koska muutamit
ruotšikiikkoiset eiwät jätä mitään sopiwaisista tilai-
suutta käyttämättä, näyttääksensä suomenmaan ha-
laaman jällensä wanhaan yhdistykseensä Ruotšin
kanssa. Nämä ilmoitukset owat ruotšalaisista leh-
distä kulkeneet loitommin, wieriwän lumi-kinoksen
tawoin matkalla saaden uusia lisäyksiä, — niin että
eräässä ranskalaisessa lehdessä, 26:nnelta p. tou-
kok., luetaan muun muassa: Suomen suurruhtina-
maan käytöksesä on Wenäellä hywin wakainnen
pelko.

Suometar ja etenkin Hels. Utiset owat kyllä jo
wiitonneet, kuinka mahdotonta se nykyään olisi,
että Suomen maa tämmöisensäan woiisi erotettaa
Wenäestä. Niin kauan muka kuin Pietari on
Wenäen pää-kaupunki, ei Wenät woi sallia wento-
wieraan wallan rajaa niin lähelle kuin Rajajoki
on, nykyinen raja Wenättä vastaan. Jos taas
Kymin raja, miten 1809 vuoden rauhaa ennen,
tai Tasulan raja (Kananajan tienoilla Wiipu-
rin ja Lappeenrannan välillä), miten vuosien 1721
ja 1743 välillä, tulisi rajaksi jälleen, niin edellis-
sessä tapauksessa koko Wiipurin lääni eli n. k.
„Wanha Suomi" ja koko Saimaan kanawa ero-
aisi Suomesta, ja jälkimäisessä tapauksessa (Tas-

ulan rajan kautta) käwiisi milt'ei vielä surjemmin.

Pää-asia kuitenkin, jota nyt aiomme jokaiselle suo-
malaisellen ja semmiinkin umpi-suomalaisille lufijoll-
lemme mieleen teroittaa, on se että kun Suomen
maa, Wenäestä erotettua, nykyisen waltioollis tilan
mukaan warmaankin ei sopisi yhteyteen muun wal-
takunnan kansa kuin Ruotšin, niin Suomen nyt
walweille pääsnyt kansallisuuden tunto — jos ei
loukkauntui ja nukkui jälleen, kuitenkin — tie-
tysti saisi vielä enemmän wastustusta kuin nyt.
Ruotšin entinen walta maassamme se muka on,
joka on tehnyt ja nytte vielä tekee Suomalaisen
kansallisuuden waurastumisen työn niin waikaksi
ja wastahakoiseksi. Mitä eikö siitä olisi odottami-
nen, jos Suomi uudestaan tulisi waltioolliseenkin
yhteyteen Ruotšin kanssa. Tämä kieltämättä olisi
suurin onnettomuus, mikä sodasta Suomelle woiisi
syntyä, ja siitä Jumala meitä pelastakoon!

Tällä ei ole sanottu että Suomi ei olisi kiitolli-
suuden welassa Ruotšia kohden siitä siwistyksestä,
la'in-laatumuksesta ja hallitus-järjestyksestä, mikä
sieltä olemma perineet. Waan mitä nämä kaikki
merkitšiwät jos itse kansallisuus häwiäisi, jos Suo-
men kansaa ei enää mainittaisi maan päällä muuta
kuin Ruotšin kansallisuuteen yhteen sulaneena, —
jos Suomen sulo-kieltä ei enää kaikuisi muuta kuin
tuoskin oppineiden kieli-tutkijoiden huulilta, —
jos Suomen kirjallisuutta ei enää syntyisi uutta
eikä löytyisi muuta kuin oppineiden kirjastoissa ehkä
Kalewala, Kanteletar ja semmoiset esi-isten uros-
teokset! — Ei, ei, — ei Suomen mieli, ei sydän
sitä siedä ajateltunakaan, sen-wähemmin todenpe-
räiseksi teko-asiaksi.

H. A. A.

Kirje Kankaan Pekalle.

(Lähdetetty)

Muistanethan, weliseni! kun ennen vielä kesken-
kaswusena ollessamme lauleskelimme ja lueskelim-
me „Suruwirjää Suomen kielen tilasta", joita mo-
niaat kansalaisistamme jo silloin niin kuiwana al-
kana saivat ulos muutamia painonki kautta. Waan
sittemmin tuli niin kireä aika ettei saanut julki-
sesti suulla puhutuksi sitä vähemmin painon kautta
ulos tuotetuksi sanakaan tästä surkuteltawasta kieli-
seikasta. Sillon kuului waan raskas huokaus mo-
nenki ajattelewan miehen rinnasta lähtewän, muis-
taissaan niitä monia „tuomis-lonttia", mitä täytyi
ehättää, jos oli mieli saada sillä fertoa aikaa lisä-
tyksi sen werran sille ruotšia lufewalle herra-retka-
leelle kun joku toki pitäjässä löytyy, että ennätti
wilahtamaan kirjan sisälle. Muistanethan weli-
seni eräänki talon isännän runoa, joka silloin eli
samalla tilalla kuin nykyisin naapurin Jussi, jossa
muun muassa kuulu:

Kauman lahto fontin päälle,
Totta pieneksi tofahki
Koska päätänsä punalti:
„Kiire on nyt kiefawita,
Sätä kyöskihin kalasi
Tule tiistaina takaisin.”
Mänin päänä määrättynä,
Wieden woita wakkaseffa,
Lahnoja oil laukkuseffa
Jof’ oil entistä isompi,
Bowellaan oil pitkä pattu. —
Suuri nauru suusta pääsi
Hetä herralta herahki.
Saadeffaan fanoi minulle:
„Nyt on aifoa ololta
Seikkojasi felwitellä j. n. e.”

Koko tätä runoa en nyt sinulle kirjoittanut kuin olisi taitanut kirjoitella wenyä liian pitkäksi ja tuulen sen sinun vielä ulkoaksi muistawan. Muistanehan weliseni miten yhsinfertaisimmat pitivätkin ruotsin kieltä juuri kuin pyhänä kielenä; sentähden sen sitä oppi vähänki selkeämaan puheessa rupeesi pian ymmärtämättömäksi somassa kielessämme, joita sinäki weliseni lienet monta nähnyt. Nyt on tullut aika että ei kieltämme halwessita, waan miten se paraiten voisi tulla oikeuksiinsa, siinä on vieläkin erimieliä. Se waan nyt on selwä, ettei kanssamme enään usko ainoastaan ruotsia pyhitehtyksi kielesi, jolla ainoalla on walta kirjoittaa ja tuomita tähän asti ollut, waan tuntee oman kielensäki taipuwan niihin asioihin. — En nyt enää tässä kertaa enempi sinulle kirjoittaa, eikä täältä tähän aikaan nyt kuuluffaan mitään erinäistä, se on waan yleinen mutiseminen: „Kunhan Suomi wiimenki pääsis walta-kielensä, kyllä sitte monelta nappiherralta taifinan wanne fatteais.“

Oma weljesi

Dma weljest
Die Wuorinen.

**Ketä on, Suomen kansallisuuden
kannalta katsoen, valitseminen edus-
miehistöön valtio-päivillen?**

Helsingin Uutiset hyystä muistuttaa kuinka tärkeätä, kansallisuuden kannalta, on fetä walitaan asia-mieheksi nyt waltio-päiwiiin kokountuwista Suomen säädystä Aatelis-säädystä ei nyt ole puhuminen, — koska walitsemista siinä säädystä ei woi syntyä muuten kuin että jonkun aatelis-su'un la'illinen edusmies itsestään luowuttaa waltiopäiwä-miehen oifeuden ja walitsee sijaansa toisen miehen. Talonpoikaiss säädystä niin-ikään ei tässä tarwita pitkältä puhua, koska arwattawasti edes Suomen pol'etun kansallisuuden koroitukseksa talonpojat, jotka suurimmaksi osaksi owat umpi-suomalaisia, tofi liewät edistykseen päin. — Tutun pää-temppu on siis millaisia miehiä walitaan papis- ja porwari-säädystä.

Ulkian haarojen näin ollen, ei siis liene lii'emmaista, jos vilahdetaan tofkohan todella Suomen wallistuneimpien pappien ja porwarien parweissa on paljo Suomen fielen ja kansallisuuden ystäviä. Ustomma marmmaankin että etenki nuoremmissa näi-

den säätyjen jäsenissä on monta hywinfin harrasta ja innokasta kansallisuutemme puolustajaa; waan helposti ymmärretään, että me emme moi niitä kaif-
tia tuntea. Toiwominen siis olisi, että eri seu-
duilta tämä tulisi ilmi, esim. sanoma-lehdissä. Sitä
warten me nyt tässä te'emmä alun, luettelemalla
niitä porwaris ja semminfi pappis säädyn jäseniä,
jotka meidän tietten owat kansallisuudenfin aiasa
niin waurastuneet wakuutusissa, että täydellisesti
woidaan luottaa heidän ei Suomen kansallisuutta
ja kansallista siwistystä jättävän takapajullen. Nä-
mä arwoisat miehet, joiden muutamaa waltiopäi-
wä-miehelle tarpeellista taitoa ei kukaan epäilne,
owat seuraawaiset:

Wapis=fāādnyštā:

Alopæus, Maun. Gr., firskoherra Qualla, ro-
vasti ja tähdestön jäsen;

Bergh, Julius Immanuel, Limingan kirsh., ro-
wasti y. m.

Behrath, Al. Gust., fappalainen Jääskesä, w.
firsherra.

Cannelin, Gust., kirj. Sääksmäellä, rowasti
ja tohtor.

Europceus, Andr. Joseph, kirsh. Piperissä, toh-
tori, kontrahiti-prowasti y. m.

Sackzell, Joh. Matth., kirch. Moosassa eli Pö-
häristsijä, w. t. kontrakti-prowasti y. m.

Hofdahl, Otto Ferdin., kirj. Wälfjärmellä,
rowašti.

Jugman, Andr. Wilhelm, Ollivetelin kappalainen, tohtori y. m.

Lampén, Joh. Kristian, Sumaluus-opin lehtori
Kuopiossa, tohtori.

Lindström, Joh. Adolph, Wampulaan (Suittisten kappeliin) nimitetty kappalainen, w. kirkh.

Stenbäck, R. Fredrik, kirsh. Kuortaneella, font.
rahtiprowasti y. m.

Portwaris säädustä:

Sadman, Joh. Fredrik, kauppaneuvos ja ritari,
Preussin konsuli Wiipurissa.

Mölsä, Inf., pormestari Savolinnassa.

Öhrn, Robert Isidor, politian pormestari Wii-
purissa, ritari. H. N. N.

Wiipurin Pamaus,

Kolmas Lufu:

Wiipurin piiritys, Vatikiwen lähäkkä ja Wenäläisten ensimmäinen rynnäkkö.

(Ste D. R:n kirjasta: "Opiksi ja Huwiksi".)

Silloin, niinkuin nytkin, oli Viipurin kaupunki kaakkois-puolella sitä salmea, missä Torckelin rakentama linna seisoi pieneessä saareksaan. Etelä-puolella oli meren lahti, josta Uuraan salmen kautta tullaan aavalle Suomenmerelle. Pohjois-puolella kaupunkia taas oli Suomen-wedenpohja, joka luoteesen päättyy Lamolan salmeen, mutta kaakkoa kohden pitkin kaupungin kumetta lähettää kapenewan salistaleen, nimeltä Salakkalahti. Kaupunki, joka siis ainoastaan kaakon puolelta yhtyi mannermaahan, oli ollut helppo varustus-wärkeillä lujentaa, ja luultavaa on, että jo ennen Tottin aikoja jonkun-moinen wallitus oli ollut suojelussena Wenäläisten päällekarauksia vastaan; muutoin olisi waikea ymmärtää, kuinka Mustaweljekset eli Dominkanit olisivat jo w. 1450 uskaltaneet tänne luostarinsa rakentaa. Mutta se muuri, minkä Tott nyt pari kymmentä vuotta sitten oli rakennuttanut, oli täydellinen kiwestä tehty linnoitus, jonka rinteesstä kohosi useita wanhoja torneja. Tämän varustuksen takana koki Rnuutti Boose ne vähäiset woi-mat, mitkä tässä hädässä olivat saatavana. Maan

etewimmät ritarit ja päälliset palvelijoinensa olivat jo saapuville tulleet, ja niiden seassa mainitaan Henricki Gerikinpöika Big Pohjois-suomen laamanni, Tõnnu Gerikinpöika Tott, Maunu Grille, Maunu Laurinpöika, cräs Winholt niminen luultavasti Saksalainen sekä useat muut. Myöskin piispa Maunu oli sinne jättänyt palvelioitansa, joiden lukumäärä oli kuudesta kymmeneä. Lisäksi alkoi talonpoikia kokeutua lähimmästä maakunnista. Ensimmäiset olivat rajaseutujen paikalliset, mutta nämä enimmäkseen osaksi lähtivät taas tieheensä. Sitä vastoin ennättivät jo Uusmaalaiset paikalle, vaikka niiden sotakunto, kuten kohta saamme nähdä, ei ollut juuri kehuttava. Näillä voimilla oli ainakin ensimmäistä puuskaa kestäminen. Samalla aikaa piti Pöosse huolta Länsi-suomen suojeluksesta, jos vihollinen yrittäisi samota sinne asti. Cräs Bentti Niilonpöika lähetettiin Wiipurista Kymijoenle walmistamaan murroksia ja suojelus-wärkkiä. Hän palasi kohta taas Wiipuriin, ja Klaus Gerikinpöika Horn Etelä-suomen laamanni, sekä Herman Fleming Louhisaaren herra asetettiin waktia pitämään Kymijoella. Turun seuduilla oli rahwas warustaimallaan; mutta puute oli ritareista ja ase-miehistä, jotka olisivat voineet johdattaa talonpoikien joukkoja ja lisätä heille uskallusta. Lokakuun 1 p. marssivat kaikki Turun läänin „wapaat miehet“, Turun ohitse. Cräs Sewerin eli Syörinki niminen heitä johdatti, ja piispa siunasi heidän lippunsa uuskon ja isänmoan suojelemiseksi.

Pyhän Mathens'en päivänä, Eysk. 21 p., olivat Wenäläiset alkaneet lewittää leirinsä Wiipurin etelä-puolella.

„Heitä tuhansia Wiipurin edustalla löytään, Koko kentän rakentawat värkkiä täyteen;” — kertoo ruotsin riimikronika. Kolme ensimmäistä wiikkoa piirittivät kaupunkia ainoastaan itä-puolelta, ja länsi-puolelta oli Wiipuri vielä wapaana otta- maan vastaan ne lisäwäet, mitkä tulla lappasivat kaudesta Suomen maakunnista. Vihollinen sillä aikaa walmisti piiritys-wärkkinsä ja tutkieli lä- hifet saaret ja seudut. Kaupunkilaiset puolestaan tefiwät muutamia uloskatkauskia. Wiikolla Lokaf. 4—10 pp. wälillä tapettiin muutamilla saarilla noin 40 Wenäläistä, ja Winholt tefi toisen ret- ken samalla onnella. Mutta Wenäläiset jo alkoivat fiertää Suomenweden-pohjaa ja pyrkiä Lawolan salmen yli, sulkeakseen Wiipurin länsi-puo- takin. Tätä estääksensä lähetettiin yöllä maanan- taita vastaan, Lokaf. 11—12 pp. wälillä, retki- kunta ulos kaupungista Lawolan seudulle. Joh- dattajina olivat Niilo Pentinpöika, Maunu Grille ja Winholt; muassa seurasi 100 aatelis-palvelijaa ja noin 800 Uusmaan talonpoikaa. Matka käwi weneillä kolme neljänneestä peninkulmaa luoteesen, missä Lawolan salmi wiepi wedet ulos Juustilan- järwestä. Salmi joka meidän aikoina on muut- tunut Saimaan-kanawan suulsi, oli etelä-osassaan weneen-fululle kelmollinen; mutta sen pohjois-päässä, noin pari uutta wirstaa ylöspäin oli kofski, joka futsuttiin Watifiwen- eli wanhoissa firjoissa Watifiwen-koeksiksi. Tämä paikka mainitaan ol- leen Wenäläisten tavallinen ylikäntämä, kun he tahtoivat Wiipuria fiertämällä samota sisämaahan. Mahdollista on, että Wiipurilaiset tällä kertaa oli- wat tänne laittaneet muutamia warustus-wärkkiä estämään vihollisen päästöä lännemmäksi, ja retken tarkoitus ei ainakaan näy muuta olleen, kuin was- tustaa Wenäläisten tuloa salmen yli.

Mutta asia käwi warfin onnettomasti. Tuskin oli maalle noustu weneistä, niin tuli huuto että Wenäläiset lähestyiwät. Uusmaan talonpojat kohta ryntäsivät weneisiin toinen toisensa päälle, niin että toinen puoli alustista uppoontui. Sitä was-

toin aatelis-palvelijat tefiwät wiholliselle miehun- lista watarintaa, sillä aikaa kuin wesi muutamista weneistä taas tyhjennettiin. Joukko Wenäläisiä tapettiin ja Uusmaalaiset alkoivat jälleen rohjen- tua. Mutta nyt tuli isompi Wenäläis-woima; aatelis-palvelijain täytyi peräytyä rannalle päin, ja talonpojat syöfiyiwät taas pakoon weneisiin. Tämä Uusmaalaieten wettlo pelkurius tuotti tu- hon kaikkille. Noin 100 talonpoikaa hukui. Aa- telis-palvelijoista ei tullut takaisin kuin 8 tai 10, ja muiden seassa olivat kaikki Maunu piispan pal- welijat, paitsi kofkia ja wiittä miestä, kaatuneet tai wangiksi tulleet. Wangiksi myöskin joutuivat Niilo Pentinpöika ja Maunu Grille. Mutta Win- holt pelasti itsensä sillä, että hän löyden avulla wedsessä laahasi weneen perästä. Tämä Watifi- wen onneton lähäkki synnytti paljon mieli-sarwautta Wiipurissa. Pöosse oli ääissään talonpoikien kel- wottomuudesta ja wakuutti, että jos 400 Uusmaa- laista kuulewat äänen kahdesta Wenäläisestä, he muka oieti pötkiwät pakoon. Jotain syitä hänellä näkyy olleenkin; sillä paljas sanoma tästä onnetto- muudesta hajoitti meksiin 150 Porwoon-lääniläistä, jotka matkalla Wiipuriin jo olivat tulleet Säkki- järwelle. Pahinta oli, että Wenäläisillä nyt oli wapaa päästö Lawolan salmen yli, josta heitä joka heksi täytyi odottaa saartamaan Wiipuria lännen- fin puolelta. Tämä warottu asia käwifin warfin pian toteen.

Jo luultavasti toisena päivänä tefi Wenäläis- ten pääwoima itäiseltä eli Pantfarihariden puolelta ensimmäisen rynnäkönsä kaupunkia vastaan, tuoden risu-wihkoja, tankoja ja tifapuita. Kaupunkilaiset tefiwät woimallista ja onnellista watarintaa. Kahdella lipulla wiholliset tunkeusiwat Mustawel- jes-luostarin editse muurin ja meren wälille; mutta he ajettiin wäkiwoimalla takaisin ja palasivat lei- riinsä. Juuri pääwoiman peräytyessä, ilmaantui toisella puolen kaupunkia se osakunta, joka oli fier- tänyt Suomenweden-pohjaa. Heitä oli paitsi jal- kawäkeä noin 450 ratsua, jotka nyt asettuivat saar- tamaan Wiipuria lännen upolelta.

Kirje-waihto. R. Aug. Sahlberg'illen Hämeenlinna: Kai- wattu 7:8 lappale Otawaa sanotaan olewan täältä lähdetet- tynä huhtikuusta alkaen, milloin tilaus tuli tänne. Nyt on kuitenkin uudestaan laitettu kaikki edelliset numerot wuoden alusta asti. Jos siis vielä olisitta kaipaussessa Otawaa em- me tiedä muuta neuwoa kuin kysyä kunnioitettawalta posti- hallitukselta.

Kuulutuksia.

Fredagen den 24 (12) i denne månad, klockan 5 est. mid- dagen, sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset; hvarom vederhörande underrättas. Wiborg den 14 Juli 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:

ROBERT ÖRN.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Thors- dagen den 30 dennes klockan 5 est. midd., hvilket ve- derhörande till efterrättelse kungöres. Wiborg den 14 Juli 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

ROBERT ÖRN.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes uti denne stads Packhus Tisdagen den 28 innevarande Juli kl. XI. f. m., försäljes till den mestbetalande konfiskerade ej mindre 2 käril med 80 kannor 18 gradig utländsk spri, med vilkor att densamma från Landet utföres och att anbudet derå underställas General Tull Direktionens pröfning, än äfwen 6 mattor med 51 L^{ts} 4 ^{ts} bladlobak, 3 mattor med 14 L^{ts} 2 ^{ts} sämre the samt 6 L^{ts} 16 ^{ts} krut; hvarom hu- gade köpare härigenom underrättas. Wiborgs Sjö tull- kammare, den 8 Juli 1863.

Carl Sal. Sundman.

Th. Langenskiöld.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 6.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 22 Juli 1863. Billette für Herren à 80 Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 19:ten Juli 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25 Cp. Sr. M., Damen 10 Cp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Subscribenter à

Familjevänner

Månadsrosen

Illustrirter Hausschatz, och

Die Perlen

behagade med det snaraste uttaga ankomne fortsättningar i C. G. Cloubergs Bokhandel.

(2) 2

Söndagen den 19 Juli

kl. 4 eft. m.

anställes af härvarande segelsällskap

KAPPSEGLING

emellan kajen framför ångbåtskontoret och det s. k. batteriet samt tillbaka; och sker närmare öfverenskommelser härutinnan före afseglingen. Afgiften för hvarje båt är 4 mark.

Allmänheten till efterrättelse meddelas dessutom, att ångbåten "Pontus" vid samma tillfälle sluter sig till segelsällskapet, och medtager passagerare mot en afgift af 1 Mark för hela resan.

Söndag den 19 p. Heinäsk.

klo 4 iltap.

toimeen saattaa täkäläinen purjeseura

Kilpaa purjehtimisen

höyrslaiwa-konttorin edustalla kivilaiturin ja n. k. paterin välillä sekä takaisin; ja tapahtuu lifenwi sopiminen tästä ennen purjehtimaan lähtemistä.

Oleisille tiedoksi ilmoitetaan sitäpaitse, että höyrswene Pontus samaassa tilaisuudessa yhdistyy purjeseuraan, ja ottaa mukaansa matkajia 1:den Markan maksusta koko matkan.

БЪГЪ ВЪ ЗАПУСКИ НА СУДАХЪ

будетъ, въ Воскресеніе 19-го числа Іюля, въ 4 час. по пол., отъ набережной при пароходной конторѣ до такъ называемой батарей.

Подробныя инструкции сообщаются участвующимъ до отплытія.

Участвующій съ лодкою платитъ одинъ рубль сер.

Wiborg till Björneborg.

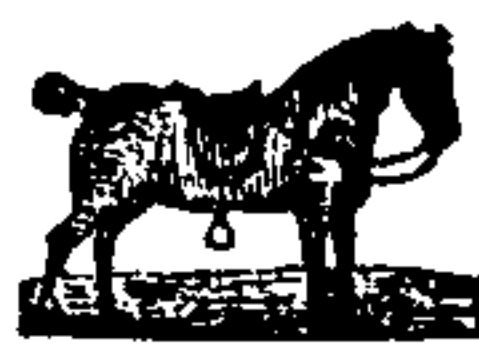
ALMA,

Capt. M. H. Mårtensson 60 Laster

med det första hitväntad från S:t Petersburg kommer att taga fraktgods härifrån till Räsö eller Björneborg. Närmare underrättelser lemnas hos

(3) 1

Paul Wahl & C:o.

(3) 2

Pferde & Equipagen zu kleineren Ausfahrten, Visiten etc. zu haben im

Societätshause.

Wuokrataan.

Uti gården N:o 67 inom fästningen, tillhörig Doktor C. Sallmén, uthyres nu genast 6 rum jemte kök och nödiga uthus; om villkoren kan öfverenskommas med Packhus-Inspektoren A. Hirn.

(3) 1

Nu genast 2 rum med egen ingång i Handlanden A. W. Schuschins gård inom f. d. fästningen.

(3) 1

Moötämänä.

En ny mindre båt för 10 rubel, i Wiborgska förstaden, gården N:o 62.

(3) 3

Kruutii, kaiffia fortia myhdään kaupungissa, kartanossa N:o 89

P. Koscheleff.

ПОРОХЪ разные сорта, продается въ Городѣ, домъ № 89.

(3) 1

П. Кошелевъ.

Myytävänä kaiffissa Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa:

(J. W. Villja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Sumalan ilmeistyminen lihassa. N:o 81.

Ystävänä Berhe-kunta. N:o 82.

Wiifi Sumalista ja hengellistä wirttä. N:o 83.

Luominen. N:o 84.

Jesuksen Kristuksen Sotamies. N:o 85.

Luonnollinen ihminen. N:o 86.

Vanha Taikana. N:o 87.

Pistun Suo-wiljelijä. Muntamia yhteisiä neuvoja suo- ja niitty-wiljelyksessä, toimitti M. M—n. N:o 88.

Wastaus tähän tarpeeseen: Mitä minun pitää telmän, autuaaksi tullakseen? N:o 89.

Kuin yksi kirja sijältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaiffi tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Höyrswene Pontus

lähtee sunnuntaina 19 p. Heinäkuuta Wiipurista Uuraasen kello 6 aamuyölella ja klo 8 iltayölella, sekä Uuraasta Wiipuriin klo 8 aamuy. ja klo 9 iltay., ja mukana seuraa samana päivänä, klo 4 iltay., kilpaa purjehtivat weneet n. k. Batteriin asti, ottaen Pontus Matkajia mukansa 1:den Markan maksusta edes ja takaisin.

Hackman ja C:o.

Ångslupen Pontus

afgår söndagen, den 19 de Juli, från Wiborg till Trångsund kl. 6 f. m. och 8 eft. m., från Trångsund till Wiborg kl. 8 f. m. och 9 eft. m., och medföljer samma dag, kl. 4 e. m. kappseglingsbåtarne till det s. k. batteriet, medtagande Passagerare mot en afgift af 1 mark för fram och återresan.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

идеть въ Воскресеніе 19-го Іюля изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра и въ 8 час. вечера, и въ тотъ же день въ 4 час. по полудни. Сопровождаетъ лодки, участвующія въ бѣгѣ въ запуски до такъ называемой батарей и обратно. Желающіе, могутъ воспользоваться этою поездкою за 25 коп. сер.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. A. Siikafuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen salli: J. F. Palmgrén.

Ein Fortepiano zu vermieten à 2 R. pr. Monat im Societätshause.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 29.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähäntensä perästä.

O t a w a

jälkimäistä puolta vuosifertaa saapi tilata täällä Wiipurissa Herra M. M. Jylläksien kirjapainossa ja kaikissa maamme postikonttoreissa 2:lla Markalla 72:lla pennillä.

Wiipurista.

Edusmiesten waali kaupuntimme porwari-säädystä kohta lähestywiin waltiopäiwiiin tapahtuu täällä 5:tenä päiwänä tulewassa kuussa, niin kuin järempänä olewa asianomainen kuulutus näyttää. Asia on tärkeä, me uskomme ettei täälläkään olla puutteessa miehistä, joilla isänmaan yhteinen paras tulee olemaan pää-määränä sellaisessa tärkeässä tilaisuudessa kuin waltiopäiwillä, emmekä myös epäile, ettei porwaristomme tarffai edusmiehiksensä niitä, joilla woipi olla paras kätystys isänmaan totisesta parhaasta. Ensi sunnuntaina, 26 p:nä t. k., tulee myös kirkonkokous suomen kirkossa, jossa maa-seurakunnan on walittawa keskuudestaan walittamies talonpojan säädyn edusmiehistä kunnastansa walitsemaan.

— Ilma nykyisin ei ole ollut juuri soweljasta heinäu teolle, kun melkeen joka päivä on vähän sataanut, eikä ole erittäin lämminkään ollut.

Uuraasta, 12 p. Heinäk. Kaikki on epä-wakaista tässä maailmassa. Jo useampia vuosia olimme rauhassa, toimitimme tyytyväisinä wirkaamme ja kauppaamme, tietämättä rauhattomuudesta ja tunsimme itsemme niin onnellisiksi, mutta nyt on rauhamme mennyt. Elämme nyt kuin sodassa, näemme harmaita takkia joka silmän-räpäyksessä, kuulemme huutoja, rumpujen tärinää ja pysyhin lausauksia, saamme warjella weneitämme ja kalujamme — sanalla sanoen kaikki on muuttunut. Kohta emme saa enään rauhassa wiettää päiwiamme niissä taloissa, jotka olemme omin käsin ja omin woimin rakentaneet, joissa olemme eläneet niin monta onnellisia päiwä ja joissa olemme nähneet lapsiamme kaswawan maamme kansalaisiksi. Meidän (Rawansaarelaiisten) täytyy siirtyä pois taikka „kuninkaan” maahan, Uuraan saarelle, taikka toisiin saariin. Hyvä kuitenkin, että meille on huoneistamme luvattu maksua; tosin katteralta tuntuu jos ilmaiseksi saisimme ne jättää sota-wäen waltaan. Riittymme on jo sotamiesten ja he käyttävät sen ekserinkipaisiksi. — Rawansaaren pohjoiseen puoleen rakennetaan suuri pateri ja johon sanotaan asetettawan noin 100 tykkiä, niillä karfoittaakseen nenäkkäitä wihollisia. Myös Hanstein-saarella on rakettu pieni pateri, sieltä muka lähettääkseen luotia Kuurisalmen lautta tulewiin wihollisiin. Sielä tulee olemaan waan 8 tykkiä. — Soturia on täällä noin 3000 ja vielä enemmän sanotaan tön-

ne tulewan. Hanstein-saarella on niitä muutama sata. He asuwat telteissä, tekewät työtä paterissa, ekserawat ja ampuwat. Tästä wasta päiwillä rähinä. Suurin osa näistä sotureista on wanhoja miehiä, jotka jo ennen owat kokeneet sota osaksi Sewastopolissa. Urhollisilta he eivät näytä, johon syys osaksi lienee heidän kirjawuus ja se, että jo muutamia vuosia owat olleet koti-tienoillaan talonpoikina. — Uusi rahan pyyntö on meillä näinä aikoina ollut. Kiwiä näet upotetaan salmiemme suihin, sillä tawoin tehdäkseen pääseminen niiden läpi mahdottomaksi. Eräs wenäläinen kauppias on ottanut sen tehdäkseen, kuinka paljon hän siitä saa en tiedä, mutta niille, jotka hänelle kiwiä tuomat ja hanffiwat, sanotaan hänen maksawan sylestä 10--12 rupl. hop. Kiwi-kauppa on nyt yleinen kesä-työ täällä. Ei ainoastaan meikäläisiä ole siihen ruvenneet, mutta myös naapuri-kylistä ja kaupunnista on tullut kiwen-wetäjiä. Mutta jos nämä kalliit kiwet täyttävät tarfoitustaan, sen tulee tulewaisuus näyttämään. Kiwet näet wiskataan waan weteen kunnas niistä syntyy semmoinen wuori että sen kulkula koskee weden pintaan ja silloin on upotus walmis. Mitä wirta ja jää wiimein tekewät, siitä ei näy huolittowan. Mutta mitä mä tiedän, sanoi rowasti, kenties se on paras upotus kuin woipi olla. — Laimoja on ollut hywästi, etenkin paljon suola-laimoja. Uusi walfamamestari on meillä nyt, sillä entinen jätti wirkansa luultawasti koska niin useilla oli sen oikean toimittamisen kanssa niin paljon tekemistä. Saappas nähdä jos uusi mestari saa elää rauhassa. Täällä on kyllä monta, jotka owat walmiit muistutuksiin ja moitteisiin. — Sanomalehtien lukeminen näkyy olewan hywällä kannalla, sillä tänne tulee 12 Otawaa, 2 Helsingin Uutisia, Enometarta, 1 Julk. Sanomia, Mehiläinen, Dulun Wiikko Sanomia, Luonnotar ja muutamia ruotsalaisia lehtiä. Kirjastoissa löytyy jo 280 nioista. Kesällä ei paljo lainata kirjoja, mutta talwella sitä enemmän. — Mutta täytyy nyt lopettaa kirje ja toiste sanella enemmän.

R. Wilka.

Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Jatko ja loppu n:sta 27.)

Surullisessa muistossa se aina pysyy, että armolliselle Keisarille on eteen johdatettu sellainen todettomuus, jotta kansa täällä olisi kapinallista. Armolliset säännöt ja kuulutukset wuodelta 1838 owat kowia sisällöltään. Mutta jos paremmin olisi asia selitetty, ihmisellisellä tawalla neuwoiteltu, ja kansa niinä kymmenenä wuotena tullut walmistetuksi asiaan, niin ei olisi mitään tällaista tapahtunut. — — — Häwityksellä ja ruoka-ainesten uloswiskaamisella suututettiin monet, niinkuin M. H.; waan että he olisiwat kapinallista mieltä pitäneet, siihen heitä kukaan ei olisi woinut taivuttaa, jos waikka koko sotajoukolla heitä sellaiseen olisi piinattu ja lehoitettu. Siitä woipi jokinlainen pyhällä walallaan wakuuttaa. Suomalai-

set eivät pelkää milloinkaan mitään pahaa korkeim-
 milta. Se on aina muistettava asia, että mitä
 isompi herra, sitä hyväksyväisemmin se puhelee ta-
 lonpojan keralla. Tämä on jokaisen suomalaisen
 vakuntus, ja tästä se saapikin alkunsa järkähtä-
 mätöin rakkaus niihin. Ne ovat ainoastaan ne
 alaisemmat, siltawoudista lähtein, jotka ovat an-
 taneet herra-nimelle niin pahan merkityksen. Se
 kuultiin aina Keisarin armollisista säännöistä, että
 ne kehoittawat sopimiseen ja keskustelemiseen; mutta
 talonpoikia kuitenki ruoskittiin, kuin he eivät piir-
 täneet puumerkkiänsä alle siihen mitä he eivät näh-
 neet; ja jos he olisivat nähneetki, niin mitenkä
 suostua sellaiseen, jota he eivät voineet maksaa.
 Niin olisivat he jo tehneet perillisenä maksamaan
 welvollisiksi. Nyt ovat heidän perilliset kuitenki
 vapaat. Kyllähän niitä tuli suuria herroja kontrah-
 din tefoon; waan kukaan ei nähnyt, missä maa oli,
 josta käskettiin kontrahtia tekemään, kuinka pitkälle
 sen rajat ylettyivät, ja miltä se oli mistä kannatti
 maksaa.

Wälfjärwellä on vähä maa-alaa ja maan laatu
 huonoa, mutta manttali-luku on kofia. Olisko lam-
 puodilla sama oikeus kuin kruunun talonpojalla,
 saada wiljellä, missä wiljellä olisi woinut? Waan
 kenties ottaa isäntä häneltä yhden eli toisen niittu-
 fofkan! Mutta tästä ei ollut kysymystä. Mitä hoi-
 taja oli ilmoittanut, siihen täytyi kaikki tyytyä.
 Kansalla sitä vastaan oli toinen ajatus. Silloin
 elivät vielä ne, jotka olivat lufeneet 1811 ja
 1817 wuotuiset säännöt. He tunfivat 1728 wuo-
 tuisen weron-määräyksen ja saivat yhtähywin mak-
 saa enemmän; ja kuin heidän piti kuittiloilla se
 todefsi näyttää, niin niistä ei nähty, jos hänen
 piti maksaa 1 eli 2 ruplaa, sillä siinä seifoi waan:
 „00 wuotuinen wero on täydellisesti makfettu.“
 Sellainen moniwuotinen käytös tefi, että —min
 nykyistä weron määräystä moittittiin. Kuin wä-
 hinki kysymys nousi siitä, että maa ei ollut mitattu,
 ettei tietty missä tila oli ja kuinka pitkälle se ylet-
 tyi, josta kontrahtiin piti käytämän, niin katsot-
 tiin sitä suureksi kummaksi, kuinka woipi epäillä
 herran rehelliisyyttä. Ei annettu eres kirjallista
 wahwistusta, saapiko järkähtämättömästi pysyä en-
 nen wiljeltyillä tilufillaan. Kansa tofin ei käyt-
 täinyt kaikessa, niinkuin olisi pitänyt. Mutta
 kuka tahtoo tawata puhdasta niissä missä mi-
 rään puhdasta ei ole? Tosin olivat Kahkolan ja
 Tarpilan tapankfjet surkuteltawia; „mutta kuka on
 heikko ja en minä myös heikoksi tule, kuka pahoi-
 tetaan ja en minä pala (2 Kor. 11: 29.) Kuonno-
 toin oli se luno, että sellainen kansa, joka vielä
 on lapsuuden tilassa, mitä kristilliseen siwistykseen
 tulee, piti olla esikuwana herrasmiehille, ja kuin
 sitä lyöddään yhdelle kofwalle, että se kääntäisi nöy-
 rästi toisen kofwansa, eli kuin joku ottaa siitä ha-
 meen, että sen pitäisi myös muut waatteensa an-
 taa. Sikfi pitäisi tofin tultaman (1), huolimatta
 kuinka paimen tefee. Waan aina se on niin ollut,
 että kuin paimen on huono, on lauma myös sel-
 lainen; ja se ainakaan milloinkaan ei tapahdu,
 että lauma johdattaa paimentansa. Juudan kan-
 san esimerkki, josta pyhä kirja puhuu, on tähän
 wakainen todistus. Maailma tuomitfee yhtähywin
 siitä pahasta, mitä tapahtuu, ja wiskaa syyn alai-
 semman kansan päälle, ei eres epäillen, että hei-
 dän lähin johdattajansa olisi wifapää.”

Tähän loppui ensimmäinen jaffo „Muutamia
 wanhempia ja uudempiä tietoja Wälfjär-
 wen pitäjän taloista ja tilufista“. Tuol-
 lempana ehkä suomennamme toisenki jaffon, joka on
 Litteraturbladissa ruotsin kielessä ilmestynyt. Mitä
 mainittujen lahjoitusmaa-talonpoikien tilan paran-

tamiseen muutoin tulee — siihen, että he saifivat
 tilat omiffensa eli pääsifivät kruunun talonpojiksi —
 ntin on E:bladin toimittaja, herra professori Snell-
 man (nyt jo senaattori) selittänyt ajatufsensa asiassa
 silätawoin, että ennen kuin Suomen Hallitsian ja
 Säätyjen sopifi tätä suurta asiaa ruweta ratkaise-
 maan, täytyisi se ensin oikeuden kannalta olla kat-
 sottu ja selitetty, millä perustufella kofa asia ajan
 waihetten fuhteen on, ja kuinka se oikeudella nyt
 voitaisi hyväksfi saattaa. Sillä siinä saattaisi ta-
 pahtua wääräys lahjoitusmaiden isäntiä kofhtaan,
 jos heiltä kadotettaisi omistus-oikeus jollain wäki-
 waltaisella, mielitahtoisella tawalla. Nykyisessä lah-
 joitusmaiden asuffaisissa on kufatiesi monta, joilla nyt
 on kofonaan toiset tilufet kuin heidän esi-isillänfä sii-
 hen aikaan kuin maat muuttuivat kruunun maista
 herrain maiksi, ja monta woipi myös olla, joiden
 esi-isillä siihen aikaan ei ollut ollenkaan maata.
 Senki fuhteen on nyt wafia tawata kofhtuutta noin
 tuostaan, jos jotain tekemään ruwetaan. Maan (lah-
 joitus) isäntien ja maan asufasten oikeus pitäisi tulla
 pääasiallisesti perustumaan siihen, mikä oli silloin
 laillista heidän wälillänfä kuin Wiipurin lääni
 erotettiin Wenäjän maasta ja yhdistettiin muun
 Suomen kanssa. Mikä silloin oli laillista heidän
 wälillänfä, se olisi nytkin laillista, waan mikä sil-
 loin laitointa, jos kofhta käytännöllisesti woimassa,
 niin se olisi nytkin laitointa. Ne säännöt ja käs-
 kyt mitä yhdistyksen jälkeen ovat tulleet, eivät tulisi
 mitään waiwuttamaan, sillä silloin tuli lahjoitus-
 maat Suomen lain alle. Kysymys on nyt sentähden,
 minkälaiset maan omistajilla oli lahjoitus-kirjat sil-
 loin kuin Wiipurin lääni pääsi muun Suomen yhy-
 teyteen ja siis Suomen lain alle. Jos heillä sil-
 loin oli luvattu sekä omistus-oikeus maahan että
 myös weron-kanto-oikeus, niin on se oikeus heillä
 nytkin, mutta jos taas ei munta ollut kuin waan
 weron-kanto-oikeus, niin se on sitte toinen juttu
 ja asia niinmuodoin wieläkin awoin. — Näistä asi-
 oista olisi Keis. Suomen Senaatin Difeus-Osast-
 on annettava oikeuden kannallinen selitys ja lause
 Suomen Säädyille kuin nämä waltiopäiwille tule-
 wat. Wasta sellaisen selityksen saatua woisi se
 olla mahdollista Säädyille tulla tietämään mitä
 tehtävä on ja mitä ei.

Neitoseni.

Kaunis olet neitosein
 Kuin kufka ilotarhan.
 Sulle uhraan elämäin
 Ja riemuifeni parhaan.

Kauniit ovat silmäsi
 Kun sullo siin taiwaan.
 Punertawat huulesi
 Kuin mansikkaiset kankaan.

Kultaa ovat käherät
 Ja kuni silkki hienot.
 Kädet ovat pienoset
 Ja samettisen lienot.

Oi, jos mulle tulisit,
 Mä onnellisin oisin.
 Jos waan minun olisit,
 Mä laulaa aina woisin.

R. W. W—n.

Uhfemus kowan onnen woittaa.

(Kähetetty)

Se oli lokakuun 30 päivä, taiwaan ranta oli
 pilwerön ja sininen, aurinko paistoi lämpöfästi,
 ilma oli tyyhi, kofa luonto näytti ikään kuin kesa
 olisi tahtonut jälleen peräintyä takaisin, kuin ran-

nalla"olija katseli yhtä wenettä (sillä kylä oli järwen rannalla) jossa soutaja souti kylän rantaa kohti. Rannalla olija piti silmälläään, keta soutajat mahtoivat olla. Wene taukosi rantaan, siitä nousi rannalle kaksi nuorukaista, jotka oliwat tulleet metsä-töistään talwen tarpeita kotoilemasta. Rannalla olija wilahhti heidän silmiinsä, nuorukaiden silmistä näytti ystävällisyyttä ja sywemmin ajattelemaisuutta, he ottiwat firweensä ja läksiwät tiiruusti kotiinsa. Murinko vielä kultaissilla ruskoillaan kaunisti wuoren nyppylöitä ja puiden latvoja ja viimein katosi läntisiin rantoihin; pilwet alkoiwat lewittää itsensä ympäri taiwaan holwia ja tefiwät yön syksyisen yön kalttaiseksi ja tämä oli lauwantafi. Maamulla taas näki rannalla olle yölliset nuorukailet kirkkotiellä käywan rinnatuksella ja pitävän puhetta keskenään, jota ei sallittu muiden kuulwan eikä he näkyneet juuri muista lufua pitävän. Nyt katsoi rannalla olle tarkemmin, että heistä oli toinen noin 17 vuoden ijällä, näköjään, waan toinen wanhempi, sillä wanhemmalla oli rasakas waatekäärös kannettawana. Näin päästyä kirkolle se wanhempi katosi kääroksineen yhden herran saliin, waan se nuorempi meni kirkon ympäristölle käwlemään, odottain kirkon owien awaamista. Sitten kohtasi häntä yksi wanhanlainen waimoihminen, joka terwehti sitä nuorukaista lämpösellä ystävyydellä. Näin terwehdittyä nuorukainen puhui hänelle jotain, waimo kuului hänelle toiwottawan korkeimman apua ja johdatusta. Näiden sanojen aikana putosi joku pisara molempien silmistä ja he erosiwat. Jälkeen kirkon-menon nuorukainen jäi myös samaan saliin kuhun se toinen kääroksensä jätti ja kotiin tulo-matkalla se wanhempi niistä puheena olewista nuorukaista käwi yksin kirkkotietä, jotenki alamielisenä eli ajatuksestaan. Maanantaina käwi jo huhu kylässä: „Peltolan nuori poika meni Luffarilaan kouluun, kirkko-tieltään jo jäi sinne." Sitten puhuttiin sitä ja tätä, kateet ja irwihampaat päättiwät hänestä tulewan maailman juoksijan, parempi-mieliset heittiwät koto seikan tulewan ajan tuomittawaksi, sanoen: „ahkeruus kowan onnen woittaa", ehkä tuost', ehkä tuost' joskus tulee pappi.

Nyt täytyy lufija odottaa siksi kun on kulunut kuukaudet kuitiski, kuin sanoma kuuluu: Jo wiettiin Rowisan kouluun. Nyt meni wuodet ilman mitään kuulumista eli mitään erinomaisista, ajat yksi toisen perään yhtäläisyydessä, kunnes eräsnä Jouluaamuna kirkko tunkesi wäkeä täyteen, tavallisuuden jälkeen. Ilman mitään aawistamista ensi wirreksi lauletaan N:o 111, sen jälkeen papin saarnaamaan-meno-wirreksi Salmi-wiristä wärsy: „Mun sielun siihen luottaa." Nyt kuulkaa yksi toisen korwaan: „Wieraita pappia tulee saarnaamaan, kuin on wieras wirsi". Nyt ei tahtonut ihmiset malttaa katsoa paljon kirjaan, waan aina wilahtaa kummonen pappi piti pötyyn nouseman. Wirren lopetettua nousee kyyryistään suoraksi pitkä kaunis nuori pappi, walfia-werinen, mustatufkanen. Kynttilän walo kuwasi hänen kolmen muotoiseksi, waan totuus kuvasi itsensä selkiästi hänen kaswoissa, rohkeuden ja urhollisuuden henki hymyili hänen silmissänsä, koto näkö oli mitä suloisinta nähdä. Nyt jokainen odotti malttamattomalla odotuksella hänen ensimmäisiä alku-sanoja, ehkä luultiin hämmästyksen häntä saawuttawan; waan se ajatus oli tyhjä. Se katseltawa olento, jonka päälle tuhansittain silmiä katsoi, se awaasi nyt suunsa erinomaisella rohkeudella ja lausui raittiilla, forkialla äänellä, ja ensimmäiset sanat tekstistä kuuluiwat: Gloittkaat te taiwaat, riemuitse sinämaa! Nämät sanat awasi tuhannet korwat pasunan tawoin. Kadehtiat hämmästyiwät ja muisti-

wat wasta Kuningas Dawidin sanat: „Tutkimatomat owat Sinun ties ja käsittämättömät Sinun neuwos." Hywänsuopaset ja rehelliset painoimat myös päänsä penfin wiereen. „Se on herralle aiwan huokia, ett' tomust' köyhän forottaa".

Paljon olisi tämän saarnan sanoista puhumista, waan se tulisi liian pitkäksi sitä kertoa. Kirkosta päästyä, kussa kaksi kossaa oli, niin ihmettelys oli puheena siitä nuoresta papista. Joku ääni kuului: „Mistä hän on niin paljon saanut rahaa, että lufi itsensä papiksi, koska meidän rikas rowasti sanoo itseltään menewän poisien kouluttamiseen monta tuhatta". Toinen ääni kuului: „Ei siihen niin erinomaisen paljon rahaa tarwita, sillä ahkeruus kowan onnen woittaa!"

Kotimaalta.

Helsingissä, kertoo H. U: set, on kaikkein odotus kääntynyt pian tapahtumaan keisarin käyntiin. Komitea on walittu, jolle on annettu toimeksi tehdä valmistuksia Suuriruhtinaamme vastaanottamista warten. Satamaan laitetaan laituri, johon keisarin höyrylaiva on laaskewa maalle; teaterin-raunioiden etupuoli peitetään lautaifella warjoistimella, johon sitten toimitetaan kaikenmoisia koristuksia, keisarillinen palatsi maalataan ja siivotaan kaikin tawoin. Useista uusmaan pitäjistä kuuluu, että niistä aiwotaan lähettää lähettiläs-miehistöjä Hänen Majesteettinsä luokse Hänelle tänne tultuaan alamaista kunnioitustansa osoittamaan. Niinkuintawallisesti kuuluu nytkin sen ohessa paljon wirallista liehumista olewan liikkeellä.

Warma tieto on tullut siitä, että toht. Ahlqwist on heinäkf. 9 p. nimitetty Suomen kielen ja kirjallisuuden professoriksi. Herra Ahlqwist on ensimmäinen Suomen kielen professori, joka on saanut keisarillisen waltuuden wirkaansa.

Sotawarustukset jatketaan täällä suurella innolla. Batteria rakennetaan joka haaralle.

Kuulutuksia.

Samtliga röstägande borgerskapet i denne stad kallas härmedelst att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 8 instundande Augusti kl. XI. f. m. för att välja fullmäktige till den allmänna landtdag, hwartill Finlands ständer jemlikt Hans Kejserliga Majestäts nädiga Manifest den 18 nyssvikne Juni böra den 15 derpåföljande September sammanträda i Helsingfors. Wiborgs Rådhus den 13 Juli 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

Fr. N. Wilh. Poppius.

Koska Hänen Keisarillinen Majesteetti armoissa on käskennyt Suomen säädys kokoukumaan waltioapäwiin Helsingissä tulewan Eynsikuun 15 päiw., niin Magistraatti tämän fautta kutsuu kaupungin wormaliston kuntahuoneesen 5:tenä p. tulewaa Elokuuta kello XI. e. p. p. Magistraatin luona walitsemaan edeskäwöitänsä mainituilla waltioapäwillä. Annettu Wiipurin kuntahuoneessa 13 tenä p. Heinäkuuta 1863.

Magistraatin puolesta:

Robert Örn.

Fr. N. Wilh. Poppius.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 6.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 22 Juli 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7 1/2 Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

G. Wild.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in S:t Anne Promenade.
Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.
G. Spohr.

De som hafva att afyttra Gran- och Tallkåda i parti, behagade godhetsfullt insända prof jemte uppgift å priset till undertecknad i Målar Sepännikoffs gård.

Fritz Ullner.

Ne joilla on myydyä Ruusen ja Betäjän viikaa paljottain, jos olisivat hyvät ja lähettäisivät sitä näytiksi hinnaan ilmoitukseen fanosja alafirjoitetulle Maalari Sepännikowan kartanosja.

Fritz Ullner.

Wiborg till Björneborg.

ALMA,

Capt. M. H. Mårtensson 60 Låster med det första hitväntad från S:t Petersburg kommer att taga fraktgods härifrån till Räfsö eller Björneborg. Närmare underrättelser lemnas hos

(3) 3

Paul Wahl & C:o.

Ein Fortepiano zu vermieten à 2 R. pr. Monat im Societätshause.

Pferde & Equipagen zu kleiner Auen sfahren, Visiten etc. zu haben im Societätshause.

(3) 3

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknaat grunkapital L. 2,000,000 Sterling.
Reservfonden L. 1,374,000

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste præmier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.
General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap i London

grundadt år 1856,

stadfastadt genom särskild parlaments akt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 " "

Årlig inkomst 232,021 " "

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm. D. Kröger.

Löydetty.

I portgången till Kommercerådet Hackmans nya stenhus invid tullkammaren upphittades en större dörrnyckel hvilken ägaren kan återfå å tryckeriet.

Wuokrataan.

Отдаётся, возлѣ Финской Церкви въ наемъ двѣ комнаты, въ домѣ Ивана Бекмана. спросить Девушку Амалию.

(2) 1

Uti gården N:o 67 inom fästningen, tillhörig Doktor C. Sallmén, uthyres nu genast 6 rum jemte kök och nödiga uthus; om vilkoren kan öfverenskommas med Packhus-Inspektoren A. Hirn.

(3) 2

Nu genast 2 rum med egen ingång i Handlanden A. W. Schuschins gård inom f. d. fästningen.

(3) 2

Myötämänä.

En ensitsig blankad chaise för billigt pris hos
(3) 1 Rådman Poppius.

En häst med redskap, trilla med kur, fyrhjulig kärre, kursläde och en öppen släde, till billiga priser. Närmare underrättelse meddelas uti Kronostenhuset, en trappa upp, midtemot guvernörskan Thesleffs gård.

Kuutii,

kaiffia sorttia myydyään kaupungissa kartanosja N:o 89

P. Koscheleff.

ПОРОХЪ

разныхъ сорта, продается въ Городѣ, домъ № 89.

(3) 2

П. Кошелевъ.

Myhtämänä

G. G. Cloubergin kirjakaupassa:

La'in-opillinen Käsitirja Yhteiseksi Siivistykseski. Ruotsiksi firjoittanut ja lisäykellä korjannut J. Ph. Palmén. Suomentanut G. Lönnrot. 2 Markkaa 50.

Opiksi ja huwiksi. Lufemisia Suomen perheille. Toimittanut Drjo Koskinen. I. 1 Markka.

Siwenhen Oppi Ransan Syödyksi. Unfariin kielessä firjoittanut J. Isoldos. Saksan kielestä suomentanut A. K. 50 penniä.

Meurman, Luottaako kotitarpeen Wiina-politto Rahawoittoa? 10 penniä.

Dahl, Pelto-maan ojituksesta ja Tiili-torvien tekemisestä. Suom. W. G:jon. Dikouut ja esipuheella lisännyt A. Manninen. 1 Markka.

Kappaleita kokeneen maamiehen Muistikirjasta. 32 penniä. Steger, Historia pakanain kääntämisestä ja kääntymisestä. Toimen painos. 1 Markka.

Hengellinen Laulaja. Ensimäinen wisko. 48 penniä.

Selban, Suomen terwapolitoista ja kuinka se olisi parannettava. 1 Markka.

Förström, Kirjoituksia Laki-asioista. II. Protokollan näyteitä. 1 Markka

Muiden maiden marjoja III. Rawintolan Isäntä, H. Conscienc'ltä. 1 M. 60 penniä.

Larinoita Jhmistunnan historiasta. 12 penniä.

Ignell, N. Mensklige Utvecklingens Historia V. 7 m:k 20 penni.

Donner, O. Dikter. 2 m:k.

Frese, J. Valda Skrifter. 2 m:k.

Sederholm, Th. I. Finland, Berättelser. I. 3 m:k 60 p.

Backman, J. H. Handbok uti Twiste-utsöknings- och Rättegångsmål. 9 m:k 60 p.

Wilkie Collins, Namnlös. I. II. 6 m:k.

Lefnadsteckningar öfver de Utmärktare Personerna under Kriget emot Ryssland Åren 1808 och 1809. II. 2 mark 60 p.

Berättelser af I. (Förf. till "En ung flickas Historta). I. II. 3 m:k 20 p.

Hartvig, G. Lifvet i Hafvet. IV. 1 m:k 60 p.

Bäckström, P. O. Öfversigt af De Europeiska Staternes Historia sedan år 1813 II. 6 m:k 40 p.

Myhtämänä kaiffisa Suomenmaan kirjakaupoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietariissa: (J. W. Lillja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Uusia Suomalaisia Wirsiä. Suomentanut —t—t—t— N:o 90. Katsola. N:o 91.

Vähteistä. N:o 92.

Eihan halu on kuolema esin asetettu, Saarnassa 1:nä sunnuntaina Kolminaisuuden päivästä. tohtori H. P. Hagbergiltä. N:o 93.

Karlo P. Hagbergin Saarna 18:nä sunnuntaina Kolminaisuuden päivästä: Rakkaudesta Jumalaan. N:o 94.

Hyvää tarfoittavia wareituffia Wiinaa vastaan sekä Kerionus juopumuksen onnettomista seurauksista, muutamissa to-tiissa tapauksissa esin asetettuja.

Kuin yksi kirja sisältävä 25 kappaletta ferraalla ostetaan, myydyään kaiffi tässä luettelut firjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Wiipurissa, M. A. Jilinfuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Jillickuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 30.

Perjantaina 24 päivänä Heinäkuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 21 (9) Heinäk.

London	37, 37 ¹ / ₁₆
Amsterdam	181 ¹ / ₂ , 181 ¹ / ₄
Hamburg	32 ¹⁶ / ₁₆ , 33
Paris	387 ¹ / ₂ , 388

Wiipurista.

Wiipurin suomal. Kirjallisuus-seura kokoukseen tiistaina, 4:nä p. tulevaa Elokuuta, alalleiskoulun huoneissa kello 7 j. p. p. walitsemaan johdattajaa Wilken koululle. Samassa kokouksessa on myös walittava asiamies seuran puolesta wannonaan eräässä konkurssi jutussa.

— Maafunnasta näillä seuduilla kuuluu huonot sanomat. Menneellä wiikolla, 17 päivää wastaan on ollut nimittäin kova halla ja pannut postaan ja herneiden warret ja ujoissa paikoin soilla ja alawilla luullaan wikoittaneen rukiitakin.

Uraan kansa-koulusta

on tavallisesti joka vuonna sanomalehdissä ollut vuosikertomus ynnä kertomus luku-wuoden lopussa tapahtuneesta tutkiosta. Tahdomme nytkin lyhykäisesti lukijalle kertoa sekä mitä viimeksi kuluneena luku-wuonna on koulussa opetettu ja harjoitettu että myös viimeisestä tutkiosta ynnä muista koulun kuuluvista ja koskewista asioista.

Viimeisenä luku-wuonna harjoitettiin: näkymysoppia, sisä-lukua, launo-, oiko- ja aine-kirjoitusta, puhe-ääneen lukemista, luwunlaskua forko-laskuun asti, uskonoppia, yleistä ja maamme historiaa, yleistä ja maamme maan-tiedettä, luonnon tiedettä, wiiwanto- ja mitanto-oppia, jossa oppilaille käytännöllisesti näytettiin mitantoa wainiolla, ja piirustusta. Oppikirjoina on ollut: uskonopissa: Lasten paras taru, Wiipurin Suom. Kirjall. Seuran toimittama Bibliahistoria ja Murman'in tekemä „Johdatus historialliseen uskonoppiin“, historiasa: Bredow'in „Ensimmäiset alkeet ihmiskunnan historiassa“ ja Hallsténin „Suomen historia“; maantieteessä: Ahlawiistin „Maantiede, kolmas paino“ ja Hallsténin „Suomen maantieto“; wiiwanto- ja mitanto-opissa: Blom'in suomentama „Wiiwanto- ja mitanto-oppi“; luonnon-tieteessä: Bergin „Oppikirja luonto-tietehestä“; luwunlaskussa: Wiwolinin oppikirja, Wareliussen ja Jungerin luwunlasku-tauluja. Sisälukussa ja puhe-ääneen lukemisessa on käytetty: Uutta testamenttia, Pääskyisen pakinoita, Berlinin mainittua oppikirjaa, Kalevalaa, pientä painoa, y. m.

Lapsia oli koulussa viimeisenä luku-wuonna 31, nimitt. 23 poikaa ja 8 tyttöä. Loukokuun 13 p.

pidettiin koulussa julkinen tutkio, joka alkoi kello 9 aamupuolella ja päättyi kello 1 iltap. Tutkiossa oli koululasten kirjoitus- ja piirustus-kokeet saapuvilla koulu-pöydällä ja tapahtui itse tutkio siinä järjestyksessä oppi-aineiden suhteen kuin wäliaikainen opettaja oli esitellyt. Pöytäkirjan mukaan „huomattiin oppilasten menetykset lukutaidossa olewan, yleiseen sanoen, tyydyttävä.“

Tammikuun alusta Loukokuun loppuun asti oli, warsinaisen opettajan pois ollessa, herra ylioppilas M. Rauhonen wäliaikaisena opettajana. Koulu aloitetaan taas, jos ei rauhatoim aika sitä estä, tulewan Eynykuun 1 päivänä.

Olemme nyt lyhyesti luetelleet mitä koulussa viimeisenä luku-wuonna harjoitettiin ja mitä oppikirjoja on käytetty, toiste tahdomme taas sanella niistä muutoksista sekä opetuksen että oppikirjojen suhteen, joihin warsinainen opettaja aikoo ruweta saadaksesen koulu toiselle, ajan-mukaisemmalle ja enemmän hyötyä kantawalle kannalle. Lasten käytös on yleiseen ollut kiitettävä ja kowempia rangastuksia ei ole tarwittu käyttää. Niin onkin heidän edistymisen luku-taidossa ollut tyydyttävä, muutamien hywin kiitettäväkin. Koulussa on viimeisinä aikoina ollut kyllä lapsia, mutta kuitenkin olii toiwottawa että jokainen, joka suinkin woipi laittaa lapsensa koulun, panisi lapsensa opettamiseen ja siivistämiseen rahojansa, sillä jos sekin maksaa niin kyllä siitä nähtävä hyöty syntyy. Muuten otetaan kyyhän lapsia maksutta koulun. Mikä syyn lie-nee tähän muutamien huolimattomuuteen lastensa opettamisesta on waikea sanoa ja sitä voidaan selittää monella tavalla, johon emme kuitenkaan tahdo ruweta, waan lopetamme kertomuksemme toiwossa että Uraan kyläläiset aikaa woittaen tulewat harwaitsemaan sen hyödyn, jonka koulu jo on tuottanut, ja tulewat enemällä lempeydellä kohtelevaan lastesta, josta heidän tulee kiittää Wiipurin kauppiaita ja etenkin koulun nykyistä hoitajaa.

R. Wilffa.

Kirjoitus laukaiselle ystäwälle *)

(Lähetetty.)

Rakas ystäwäni! Ei nyt ole ajat niinkuin oli ennen, jilloin kuin me wietimme niitä onnellisia ystäwyiden päiviä. Nyt on järkiään toisin, nyt so-
pii meidän maalle se entinen Norjan Suomalai-
sten walitus wirji:

„Koiria täällä korotetaan,
Valwellaan ja kuullaan,
Uskollist' ei uskotat
Ja rehellist' ei luulla.

*) Kirjoitettu luultaksemme jo noin viimeisten lumien läh-
tiesä Toim.

Surma seisoo suun ovelle,
Jos vielä puhut totta,
Onni kova kohtajaapi,
Jos tuosta selvän ottaa j. n. e..

On täällä niitakin kuin ovat huoneensa palovakuuttaneet siihen uuten vakuutusyhtyteen, waan mitäs siitä on, kuin syyni-paperit Torstaista toista ajastaitaa ovat maanneet sillä hywälläan syynin pitäjän kaapiissa ilman seuralle siisään lähettämätä. Valowahinkoja on tapahtunut, ja wahingon kärsineet ovat olleet toiwossa saada rahat pian käsiinsä. No menköön nyt walittamaan kenelle tahtoo. Täällä on monta muutaakin mutkaa tehty, waan kufas rohkeenee wirkkaa wierahille, muutoin „surma seisoo suun ovelle, jos waan puhuu totta,” ja mitä suomenkielen komitean vasta-lauseesen tulee, eli oikeemmin sanoen suomen kielen auttamiseen, niin ymmärtäwäiset talonpojat ja oikiat herrat ovat aina suomen kielen puolella. Waan ne sudet lammashahkoissa sitosivat, jos saisiwat, suomenkielen päästämättömiin kahleisiin, niinkuin pahan Belsebubin, ne pelkewät sillä sen tyhjistä kootun heruutensa tyhjiin raukeewan, jos pitäis suomea firjoittaman, eiwätkä saisi enää talonpojan firjoja (ruotsalaisia) lukeissaan niin suurellisesti mullistella muotoaan, niinkuin nyky-aikana. Kyllä sen näin viime firjeestäni että siellä on paljon parempi hallitus kuin täällä, siellä on seurakunnan läpi johdatettawat wangin-weto- ja wartioiminen aika siitä jo myyty awistionissa vähemmin anoa-walle, joka on wiimen niin supistunut, ett'ei tilalliset tarwitse maksaa mitään. Waan täällä on järkiään toisin, täällä on otettu hollitaloista wangiin-kyyti-talot. Ja kuitenkin on wangiin kyyti- ja wartioimis-kapat maksettu semmoiselle, joka ei tiedä wangiin-kyydistä ja wartioimisesta ei niin mitään — ja se on kaiikki julkinen wääräys. Sanottua seikkaa käwi muutama talonpoika ponnistamaan oikialle laidalle. Toitaa siinä olla nyt kipua kimpussa, pelkoa perässä, koska Gubernörin päätöksiä pidettiin piilossa. Waan näyttää taas sille että päämies talonpoikien puolella seis päätöset pysywan ikuisessa piilossa, ystäwyhyden kadottamisen pelwosta ja myös pelwosta ulos sysäämistä korkeiman turwista, waikka ensin jostain koston himosta pani asiat alulle. — Nyt taas päätän kertoakseni siksä kuin toiste kerkiän, — woi hywin! toiwoo totinen ystäwäs Gosenin maalla.

Toivo, rakkaus ja usko.

(Suomennoos.)

Luominen oli päätetty. Ensimmäinen ihminen, joka syvän unen sumuja syleili, terwehti ensi kerran autuaallisissa unissa olemuksen iloja. Silloin astui kolme kookasta enkeliä, katsellakseen sunnen Luojan teoksia, makaawan ihmisen mafuu-sijan eteen, terwehtien luomisen herraa rakkauden ja ilon tunnolla.

Heidän kumartuessa makaawaa vastaan, hämmästytti heitä ihmisen kauneus ja täydelliseksi tehty muoto ja he lausuiwat toinen toiselleen: — Totisesti seisoo ihminen enkeliä hywin lifellä, jos sielunsa puhuu saman puhtauden ja korkeuden kuin kaswonsa.

— Mutta, alkoi toinen, jonka otsa yskiwataisempana ja korkeampana loisti kuin toweriensä: Taiwaan asujan koristusta ei kuitenkaan ole suotu tommun lapselle, kas! häneltä puuttuu wapauden merkki, loistawat lentimet!

Surulla hawaitsiwat enkelit totisen weljensä löydön ja kuisuttuivat hiljaisesti: — Tahtoiko jumalallinen mestari sillä osoittaa, ett'ei tommun lapsi

wielä ole ansaitsewa wapaata lentoa ja iloa autuudessa walon piirifunnissa?

Silloin kohosi lähellä olewasta pensastosta kotta ja halkaisi ilman leweillä siimillään ja katosi sitten päivän walaisemaan awaruuteen. Ja enkelit katseliwat, häntä ja alkoiwat uudestaan:

— Kas nuorten lintua! Eikö hän ole wapaampi ja onnellisempi maan herraa? Ja katseleeko tämä kadehtimattaan tätä onnellisempaa päivän walaisemisessa senduissa?

— Astukaam', sanoi heistä yksi, jonka kaswot oliwat niin lempeinä kuin raiwas ja niin kauniina kuin aamurusko loistiwat: — Astukaam' Jehooman eteen ja rukoilkaam' ihmisen puolesta, että hän niinkuin me saisi wapauden lahjan ja ei olisi kiinnitetty maahan niinkuin metsän eläimet ja mawat madot!

— Niin, me tahdomme lähteä jumalallisen mestarin luokse, hän on meitä kuulewal huusi kolmas, nostaan autuaan filmänsä, ja sinne lihoittiwat enkelit aamu-walon säteissä.

Mutta kuultuaan enkeliä rukousta, oli jumalallinen filmä mielifuosiolla ystäwällisten walohaahmojen päällä, jotka rakastawassa murheessa pitiwät huolta nuoresta, ala-ikäisestä ihmisestä. — Te anotte tommun pojalle walon asujainten onnen autuutta? lausui Jehowa: Mutta wiel' on wapauden onni hänen woimansa rajoja ulompana. Kaswata hänet tähän, muodostaa hänen sydämen teidän iloilte, on hänen olennon tarkoitus ja halu tämän, häneltä kielletyn onnen perästä, on side, joka yhdistää hänet henkien maailman kanssa. Mutta jos tahdotte, kost' ajattelette semmoisella rakkaudella äsken luotua, hänelle, kuin woimansa waipuu, lentimenne lainata, niin olkoon wallassanne huojentaa onni kuolewaisen. Astukaa alas ja olkaa hänen johdattajat elämän alalla ja antakaa hänelle teidän läsnä-olonne kautta esimakua tulewasta onnesta!

Ja kohta iloitsiwat enkelit iloa täynnä, syleiliwät toisiaan hartaammasti, lihoittelivat yhdistettyinä maahan ja astuiwat makaawan eteen. Ilonkyyneleitä filmät täynnä, paniwat he kätensä ihmisen rinnalle, niinkuin äänettömäksi walaksi.

— Di sä, joka nyt unen sylissä lepää, alkoi nuorin enkeli: — Ajattele, kun sua elämän juoksulla moni waiwa, moni luoto kohtaa, ajattele sanaani! Noista lohduitettuna filmäsi minuun ja mä lainaan sulle lentoni, sillä helposti nostawat sun toiwon lentimet filmänräpäyksen jyryn yli ja wiewät sun waloisempiin sentuihin!

— Ja kun kerran päivän fuorma liian kowasti notkistaa sua, alkoi toinen, jolla oli kaswot lempeät: niin tule luokseni, mä tahdon helpottaa waiwasi! Rakkauden wahwa, uljas lento tunkee ihmellisellä woimalla elämäsi läpi ja wäsymätönnä olet sä hyvän hankkiwa ja edistäwä ja wielä enemmin täyttäwä, kun kuolewaisen heikko käsi woi luwata!

— Ja kun ne hetket lähestyiwät, alkoi kolmas waloisassa korkeudessa, joina maallinen waiwa eli omatekemä onnettomuus uhkaa häiritä sua onnen, ilon nautinnossa, kun tunnet itse siidottuna siteissä, joita et itse woi aukaista ja harhailien elämän jokelossa huudat apua ja pelastusta: silloin turwaudu, oi kuolewaiista, lohduitettuna minuun! Uskon pyhät lentimet woittawat joka maan wallan ja nostawat sun yöstä ja pimeästä esin iankaikfisen isän rakastawalle rinnalle. Taiwaani on siinä filmänräpäyksessä sun, autuas woimani on sun ja sä käännyt rauhoitettuna ja wirkistettynä takaisin äitillisen maan powelle!

Niin lausuiwat enkelit ja furottiwat kätensä toisilleen pysyväksi liitoksi. Mutta Jehooma katsoi rakkaudella näitä yhdistettyitä ja wihki heitä ihmisen warjelus-enkeleiksi!

Kotimaalta.

Hämeenlinnasta puhelee „Hämäläinen" muiden kuulumisien mukana myös seuraawasta jospaikasassa hywin mieleen pantawaa: „Waltiopäiwä-miehen waali täällä Hämeenlinnassa tapahtuu tämän kuun 29 p., niinkuin jo ennen olemme sanoneet. Emme ollenkaan tiedä mitä waltijat täällä arwelewat edusmiehestänsä; sen waan olemme kuulleet, ettei aiwota läbättää muuta kuin yksi edusmies tästä kaupungista, waikka kalli oli siinä luvallista. Dikian miehen saanti on täällä, niinkuin tietääksemme monesla muusakin kaupungissa, arweluttawa asia. Se ei olekaan ihmeteltävä, kun yli puolen vuosisadan on kulunut ajastaloja sitte wiimisen semmoisen waalin. Jos ennen oli tottumusta waltioasioissa, lienee se jo uusissa sukupolwissa kadonnut, semmenkin kun ylhäältä kauan sitä on foetettu tukahuttaa.

Kalli oli tähän aikaan meillä ilon kehoitusta, jos ei tuo hirmu lause, „sota wai rauha", yhäti istui sydämen pohjalla. Sillä kyskään miten käynee, kalliissa tapauksissa oli siinä sota Suomelle ja sen edistymiselle hirmuinen asia. Wiimisen sodan häwitykset sattuiwat ainoasti Suomen laiwastoon ja muutamiin sotamiin; sen ne tekiswät nyssin, jos länsiwallat yhätiään rupeiswät sotaan Wenäjää vastaan. Suomen maalle ei heidän haluttaisi tulla, kun sieltä kumminkin talweksi on pois wetäntyminen. Suomi, harwassa asuttu, on myös mahdoin elättämään suurempia sotajoukkoja. Mutta nyt uhkaawa sota näyttää warsin toiselta; sillä luultawa on että Ruotsi tulee länsiwaltain liittoon, ja luultawa on myös että Ruotsi laskee sotajoukon Suomeen, joka niin muodoin joutuisi sodan jalkoihin. Kalliista suurin onnettomuus kuitenkin olisi se mielen kiusaus, johon me Suomalaiset joutuisimme; sillä se sota olisi tosin riita weljesten välillä. Erittäin Hämeenlinnan kaupunki ja seudut, joita nyt oikein uhalla ruwetaan warustamaan, luultawasti tulisiwät sotajoukkojen ja taistelun tansereksi, niin että näille paikoille sodan tulon ei suinkaan pitäisi kewytmielistä naurua herättämän. — Wiimiset sanowat ulkomailta luulewat tietävänsä että Wenäjän wastaus länsiwalloille tulee olemaan rauhallinen, josta arwaten ei sota aiwan pikaan ole odotettawana. Mutta pikaan taikka myöhään, ei Suomen kansa epäile welvollisuudestaan, jos sodan rasitus sen karsimiseksi on tulewa.

— **Ruopioista** fertoo „Tapio" seuraawaisen uutisen: „Waltio-päiwä miehen waali oli täällä Raatihuoneessa wiime Tiistaina 14 p. t. k. Tästä ensiksi päätettiin walita Ruopion kaupungin puolesta waan 1 edusmies ja sille ruokarahaksi 3 r. päiwältä sekä 2 bewosen kyyti. Sitte toimitettiin waali huuto-lipuilla. Enimmät huudot tuliwat kaupiamiehelle Kurik Kellgren'ille, joka siis tulee waltio-päiwä mieheksi täältä."

Sitä tätä.

Gräs juutalainen tuli kerran rowastin taloon. Rowastin wanhin poika kysyi isältä: „Isä, mikä tuo on?" — „Juutalainen," wastasi isä. Kummastuneena huusi poika: „Mutta isä! onko tuo juutalainen? Onhan hän ihminen kuin mekin!"

Gräällä rouwalla oli papukaija, joka muun seassa oli opetettu sanomaan: hanrei (aisan-kannattaja). Nuori herra sattui käwilemään rouwan ta-

lon ohitse ja lintu, joka istui awatussa ikkunassa rupesti huutamaan: hanrei! hanrei! Herra seisahdutti ja näki rouwan naurawan. Röyrästi otti herra hattunsa pois, kumarsti ja sanoi: „älkää pahasti pankol! Lintu erhettyy. Hän luulee minut teidän mieheksenne.

„— Mitä sukua on sana muna?" kysyi opettaja eräältä koulu-pojalta.

„— Sitä en tiedä," wastasi poika hämmästyneenä.

„— Minä tarfoitan: onko se uros-sukuista, nais-sukuista taikka suwutointa?" kysyi opettaja uudestaan.

„— Sitä en voi sanoa, ennenkuin muna on haudottu pojiksi," wastasi poika.

Gräs isä oli käskenyt poikansa waiti olemaan kuin wanhat ihmiset puhui ja ei sekauntumaan heidän puheisiin. Jonkun ajan kuluttua wiettiin poika tutkioa seisomaan päästäkseen kouluun. Harmaapäinen rehtori rupesti häntä kysilemään, mutta poika oli waan ääneti. Suuttuneena sanoi isä: „No, wastaa nyt! Kyllä sinä sen tiedät." Poika oli ääneti. „No mikset wastaa?" kysyi rehtori. — „Isä on kieltänyt minua lörpöttelemästä wanhojen ihmisten puheita pitäessä," wastasi poika.

K. Wilka.

Yksitoista ilmoituksia.

Abonnement N:o 7.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 29 Juli 1863. Billette für Herren à 80 Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 26:ten Juli 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 28 Sp. Sr. W., Damen 10 Sp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Att Enkan Hedengrens Urmakareverkstad, hvars Föreståndare jag är, numera är flyttad till Assessorskan Thesleffs gård invid paradplatsen här i staden, och att jag är försedd med godt urval af alla sorters ur samt emottager reparationer å vägg- och fickur, sådant tager jag mig friheten den högtärade Publiken tillkännagifwa.

Joh. Jos. Stelzer.

Urmakare.

Että urmakarilefven Hedengrenin wersta, jonka johdattaja nyhjään minä olen, on muutettu Assessorska Theslewin kartanoon, tämän kaupungin paraattilatsin vieressä, ja että minulla on suuri warasto niin seinä- kuin tasku-kelloja, niin kuin myös että minä otan rakentaakseni kumpaisiakin, saan minä tämän kautta kunnioitetulle yleisölle ilmoittaa.

Joh. Jos. Stelzer.

Urmakari.

Daß das Geschäftslokal der Wittwe Hedengren, wessen Führer ich bin, von jezt ab im Hause der Assessorsin Thesleff bis à-vis dem Paradeplatz verlegt ist, daß ich mit einem gut assortirten Lager von aller Sorten Uhren versehen bin und annehme Anfertigung von Reparaturen von Taschen und Wanduhren, solches erwachte ich für meine Pflicht dem geehrten Publicum ergebenst anzuzeigen.

Joh. Jos. Stelzer.

Urmacher.

Lögnedtn.

En lång virkad penningbör med ineliggande en mindre summa penningar, hvilken kan återfås å poliskammaren.

Wuokrataan.

Ett trädli der med 2:ne afdelningar uti gården N:o 55 i staden nära vallen ifrån den 1:ta instundande September. Närmare å detta blads tryckeri.

(3) 1

Отдается, возлѣ Финской Церкви въ насѣ двѣ комнаты, въ домѣ Ивана Бекмана. спросить Девушку Амалию.

(2) 2

Uti gården N:o 67 inom fästningen, tillhörig Doktor C. Sallmén, uthyres nu genast 6 rum jemte kök och nödiga uthus; om vilkoren kan öfverenskommas med Packhus-Inspektoren A. Hirn.

(3) 3

Nu genast 2 rum med egen ingång i Handlanden A. W. Schuschins gård inom f. d. fästningen.

(3) 3

Myötämänä.

En brun 2 år gammal, 10 kvarter hög hingst af god race och en röd 5 år gammal felfri vallack häst, samt en tvåsittsig ny resor ches jemte särskilte körredskap i läne-arkivarie A. Nikanders gård i närheten af röda brunn.

Ruskea 2 vuoden vanha 10 forttelin forkuinen ori hewonen, hynää lajia sekä punanen 5 vuoden vanha, wihetön runna hewonen hynä kahden istuttawa reperi fiesii erinäisten ajo-kalujen kanssa läänin firjaeton hoitaja M. Rifanderin fartanoissa lähellä punaista lähdeettä.

En ensitsig blankad chaise för billigt pris hos Rådman Poppius.

(3) 2

En häst med redskap, trilla med kur, fyrhjulig kärra, kursläde och en öppen släde, till billiga priser. Närmare underrättelse meddelas uti Kronostenhuset, en trappa upp, midtemot guvernörskan Theslefs gård.

(3) 2

Arutii,

taiffia fortia myyhdään kaupungissa fartanoissa N:o 89

P. Koscheleff.

ПОРОХЪ

разныя сорта, продается въ Городѣ, домъ № 89.

(3) 3

П. Кошелевъ.

Myhtämänä

C. G. Cloubergin firjakaupassa:

Gervinus, G. Det Nittonde Århundradets Historia, I. 5 mark 20 p.

Gervinus Inledning i Det Nittonde Århundradets Historia. 2 mark.

Nicander, K. A. Minnen från Södern. I. II., 10 m:k. 80 p.

Lindblad, J. M. Predikningar öfver Första Årgången af de år 1860 antagna nya Predikotexterna på Kyrkoårets alla helgedagar. II. 5 m:k. 60 p.

Ignell, N. Religionsvetenskapliga Uppsatser I. 2 m. 20 p.

Kant, I. Om Själens förmåga att genom blotta föresatser blifva herre öfver sjukliga känslor. 80 penni.

Lindblad, J. M. Om tungans rätta bruk. Predikan. 32 penni.

Wilson, G. Menniskans fem Sinnens. En bok för den tänkande Ungdomen. 1 mark 40 penni.

Dierckx, J. Angående de två Språken i Belgien. 40 p:n.

Topelius, Z. Sångar. Andra Uppl. 4 m. 80 penni.

Govenius, L. J. Fregatten Norrköpings Expedition 1861—1862. 4 mark 80 penni.

Utlåtande och förslag rörande Folkskoleväsendet i Finland. 2 mark.

Sanson, H. Pariser Schavottens Historia eller Familjen Sansons Memoirer. Nionde Häftet. 80 penni.

Braddon, M. C. Aurora Floyd, Bankirens Dotter. I. 4 mark 60 penni.

Schwartz, M. S. Vänd Bladet, En Samling äldre och nyare Noveller. 3 mark 20 penni.

Menniskans Lefnadsförnödenheter, deras ursprung och beredning. En Farfars undervisande berättelser för vettgirig Ungdom. 3 mark 60 penni.

Bergstrand, P. E. Anteckningar i Fältmättningskonst, utgifna för Nybegynnare. 2 mark 40 penni.

Willkomm, E. Vid gröna Bordet, Fyra Kriminal Historier. 3 mark 20 penni.

Ada eller Hvar är ditt Fäste? Svenskt Original af E. R. (Förf. till Warnhems Ros, m. fl.) 2 mark 80 penni.

Dahl, F. A. Om Åkerjordens Afdikning och Tegelrörs-tillverkningen. 3 mark 20 penni.

Alcenius, O. Finlands Kärnvexter, ordnade i ett naturligt System. 3 mark 60 penni.

Danielson, A. Praktisk Lärobok i Svensk Rättstöfning till Folkskolornas tjenst utgifven. 80 penni.

Tulltaxa för Storfurstendömet Finland Banden. 8 mark 60 penni, häftad. 8 mark.

Pharmalopoea Fennica. Editio tertia. 4 mark.

Söyrwene Pontus

lähtee sunnuntaina 26:s Heinäk. Wiipurista Huraasen k:lo 6 aamup. ja k:lo 8 iltap. sekä Huraasta Wiipurin k:lo 8 aamup. ja k:lo 9 iltap., tehden samana päivänä kello 3 iltap. huvi-matkan Juustilaan. Matkajamaksu edes ja takaisin on 2 Markkaa.

Hackman ja Rumpu.

Ångslupen Pontus

kommer söndagen den 26 Juli att afgå ifrån Wiborg till Trångsund kl. 6 fm. och 8 eft., ifrån Trångsund till Wiborg kl. 8 fm. och 9 eft. och gör samma dag kl. 3 eft. en lusttur till Juustila. Passagerare afgiften för fram och åter resan 2 mark.

Hackman & Co.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

ходить въ Воскресение 26-го Июля изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра и 8 ч. вечера, изъ Транзунта въ Выборгъ въ 8 час. утра и 9 ч. веч. и въ тотъ же день въ 3 ч. по полудни она дѣлаетъ поѣздку въ Юстила. Плата тула а обратно 50 коп сер.

Гакманъ и К-о.

Jöyrylaimain Liike.

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

afgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags morgon kl. 9 1/2.

Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4.

H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

afgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 1/2.

Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.

H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.

Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.

H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.

Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. C. CONRADT,

afgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag

Åbo Helsingfors Onsdag.

Helsingfors Wiborg Torsdag.

Wiborg S:t P:burg Fredags

morgon kl. 9.

S:t P:burg Wiborg Tisdag.

Wiborg H:fors Onsdag.

Helsingfors Åbo Torsdag.

Åbo Stockholm Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-toiret.

Wiipurissa, M. A. Jililafusen firjapainoissa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 30.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Wilken Poulun hoitajan virkaan, johon ha-
kemus-aika meni ohitse viime perjantaina, on tie-
temme ilmoittainu määrätysä ajassa 6 pyrkivää
ja, päivää myöhemmin, seitsemäs.

— Porsoon tuomioprowastifunnassa viime tiis-
taina pidetyssä papis-säädyn valtiopäivä-miesten
valissa, jossa oli saapuilla 8 valittijaa ja yhdeksäs
kirjallisesti, ja kuki valitsi 6 kirkkoherraa ja 2 kap-
palaista, huudot jakautuivat seuraavalla tavalla:

Valituista Kirkkoherroista sai

Rowasti M. Er. Moprens Juolta, 9 huutoa; Papt-
reskin kirkh., rowasti Borenius, ja Moolan rowasti
Sadzell, 7 ääntä kumpiki; rowasti Joh. Fredrik
Bergh Rantasalmelta 6 h.; rowasti Hofdahl Walf-
järwelta ja kontraktiprowasti Lindeqvist Sysmä-
stä, 5 kumpainenki; Murmijärwen kirkh., professor
Granfelt 4 h.; rowasti Adolph Siren Hauhosta 3;
rowasti Kremer Pyhtäältä ja tuomioprowasti, toh-
tori Lindh, 2 ääntä kumpiki; ynnä 4 muuta yh-
den huudon kuki;

Kappalaisista taas sai

W. kirkkoherra Snellman Helsingin kaupunnista,
5 huutoa; w. kirkkerrat, mag:r Nordström Jitistä
ja Rosenqvist Paptreskista, 3 h. kumpiki; w. kirkh.
Putkonen Tuusulasta, 2 h., sekä 4 muuta yhden
huudon jokainen.

Wiipurin ja Käfsälmen eteläis rowasti-funnissa
viime torstaina niin-ikään oli samallinen wali,
ja edellisessä (Wiipurin) rowastifunnassa — jo-
hon myös H. Vlh. piispa, ollen Antrein seura-
kunnan kirkkoherrana, oli toimittanut wali-setelin
puolestaan — kuuluu melkeen samat kirkkerrat
kuin Porsoosaki saaneen enimmäkseen huudot. Tu-
omioprowasti kuitenkin sanotaan saaneen enemmän
ja rowasti Borenius vähemmän huutoja, Porsoon
rowastifunnan suhteen. Kappalaisista valittiin w.
kirkh. Nordström Jitistä ja Besonius Suomenni-
meltä.

— **Kirkkoherran-walin** saarnat Ilusikirkon ja
Kymmin seurakunnissa ovat määrättyt alettavaksi 30
p. elokuuta.

— „Suomen waltaministeristön sihteerille ilmoitet-
tua, että lakitieteisministeristön wirtakirjastoissa
Moskowassa säilytetään iso joukko kirjateoksia, jotka
koskevat Wiipurin läänin, aina siihen aikaan asti
kun se yhdistettiin Suomen kansa, ja siitä joh-
dosta pyydettyä, että mainitut kirjateokset saatai-
siin ulos, jätettäväksi keisarill. senaattiin, on laki-
tieteisministerin apulainen ilmoittanut, että mai-
nitussa wirtakirjastossa säilytetään: 1:ksi 499 ni-
osta ja 37 sitousta Wiipurin läänin koskevia kir-
jateoksia, jotka sisältävät monellaisia etu-oikeuksia
ja awoimia kirjeitä sangen isosta elähytteestä (int-
regse) sekä muitaki fantasiaa weroulaskusta, tul-
lasioloista, ruunun ylöskannoista ja maksuista sano-
tussa maakunnassa; ja 2:ksi 28 päivä- ja 63 pöy-
täkirjaa kammarikollegion konttuoriista sekä niihin

kuuluvat 6 nippua kirjateoksia, jotka sisältävät
Suomea, Wiroa ja Liwinmaata yleisesti koskevia
wehkeitä; jonka ohessa mainittu ministerinapulai-
nen myöskin on ilmoittanut, että lakitieteisminis-
terin puolelta ei mitään estettä kohtaa kaikkien yl-
lämainittujen kirjateosten poisantamiseen wirtakir-
jastosta; ja keis. senaatti on, waltioministeristön
sihteerin pyynnöstä, jättänyt wirtatoimittawan
amanuenssin Otiopiston kirjastossa, kielitieteen toh-
torin J. E. Waarafen, joka tätä nykyä olostaa
Moskowassa, etsiskelemässä siellä olevista wirta-
kirjastoista Suomenmaata koskevia historiallisia
fantasikirjoja, welvollisuudeksi ottaa vastaan kaikki
yllämainitut, keis. senaatille tarjotut, kirjateokset
sekä pitää huoli niiden lähettämisestä Suomen tul-
liwirastolle Pietarissa, jonka toimella ne laitetaan
sieltä tänne.” Niin kertoo S. J. E. — Siis on
toivo saada tarkoin selitetyksi millä kannalla Wi-
ipurin läänin lahjoitus-maiden tila oli vuotta 1812
ennen, jolloin ne tulivat jälleen yhdistykseen muun
Suomen kansa, ja millaisena näiden mantujen
luonnollisesti siis nytki pitäisi olla.

Kuinka papis-säädystä waltio-päi- willen edusmiehiä walitaan?

Hämäläinen n:ssansa 28 on syystä muistuttanu
että armollinen käsky, jotta paitti piispoja pitäisi
Suomen waltiopäiwille papiiston edusmiehiksi tulla
„nyksi pappi kustaki prowastifunnasta,” ei lie „sa-
nallisesti seurattawa; sillä sen kautta joutuisi wan-
hat tawat ja säännöt laimiin. Ensiksi on papis-
tolla kahdessa ja kolmessakin prowastifunnassa oi-
keus walita yhteisen edusmiehen. Sentähden on-
sin ollut tapana sekä Ruotsissa että Suomessa että
hippafuntain papiisto on suostunut walitsemaan
wisihin lukumäärän edusmiehiä, niin Turun hippa-
funta 4 ja Porwoon 2, jonka tähden Porwoon
waltiopäiwillä pappis-säädystä ei ollutkaan enempi
kuin 8 jäsentä (niistä 1 piispa ja 1 piispan siat-
nen). Toiseksi on kappalaisilla, jos eiwät tahdo
kirkkoherrain kansa yhdistyä walitsemaan, lailli-
nen oikeus jokaisessa hippafunnassa walita oman
edusmiehensä. — Porwoon waltiopäiwillä nousi
tyksymys kuinka pappis-säätöön enempi saataisiin jä-
seniä, ja annettiin papiiston lussakin hippafunnassa
itse suostua asiasta, arwattawasti lakien ja ase-
tusten jälkeen.”

Tähän voimme lisätä että Porsoon hippafun-
nan papiisto kokouksessaan vuonna 1817 päätti
hippafunnastaan tulewiin waltio-päiwiiin walitta-
waksi niin, että neljännes osa papis-säädyn edus-
miehiä waltiopäiwillä olisi kappalaisia ja muut 3
osaa kirkkoherroja. Tosin he myöskin määräsivät että
kaikkiaan pitäisi olla 8, siis 6 kirkkoherraa ja 2
kappalaisia, Porsoon hippafunnasta. Waan koska
nykyisessäki Porsoon hippafunnassa on 14 rowas-
tifuntaa ja siis kaikkiaan, K. Majesteetin armolli-
sen waltiopäiwä-kutsumusfirjeen mukaan tästä hip-
pafunnasta saapi tulla 14 pappia, niin luulta-
wasti ja toiwottawasti papiisto ei tyhdytään enää

wähempään edusmiehistöön, mutta, miten Turun arkhi-hippafunnan hallitus myös sehoittaa, walitsee niin monta edusmiestä kuin mahdollinen on. Siten waltio-päiwille tulisi papis-säädystä, paitsi 3 piispaa, 41 muuta pappia, koska muka Suomessa on 41 rowasti-funtaa.

Waan kuinka näitä 41 pappia nyt on walitseminen? Jos Poroon hippafunnan järjestys-suuntaa seuraamme, — joka lie ainoa ja siis paras, koska muissa hippafunnissa ei ole mitään semmoista järjestystä tehty, — niin olisi 30 kirkkoherraa ja 11 kappalaista Suomesta walitseminen. Minkä wuoksi ei 31 kirkh. ja 10 kappalaista, — wäitettäneen tähän. Me vastaamme: koska kahdesja hippafunnassa — manhoissa muka — piispat, jotka walitsematta pääsewät waltiopäiwä-miehistä, owat myös kirkkoherroja eräissä seurafunnissa, niin katsomme kohtuulliseksi että kappalaisten parwesta otetaan 41:s wali-pappi, joka jääpi ikään-kuin liiaaksi tähteesi, jaettaessa ne 41 pappia neljään yhtä-suureen osaan.

Siten, jos nyt käymme hippafunnittain näitä 41 wali-pappia jakelemaan, saamme Turun arkhi-hippafunnasta, jossa on 18 rowastifuntaa: 5 kappalaista ja 13 kirkkoherraa, — paitsi arkhi-piispaa, joka niin-ikään on kirkkoherra (miten jo wäitettiin); — Poroon hippafunnasta, jossa on 14 rowastifuntaa ja myös piispa on kirkkoherrana: 10 munta kirkkoherraa ja 4 kappalaista, — ynnä Kuopion hippafunnasta, missä on waan 9 rowastifuntaa: 2 kappalaista ja 7 kirkkoherraa. — Kuopion hippafunnasta tykkä täten tulisi, kirkkoherroja suhteen, vähempi kappalaisia kuin muista hippafunnista. Waan tätä epä-järjestyttä emme saata poistaa; sillä, jos lisäisimmä yhden kappalaisen sieltä (Kuopion hippafunnasta), niin täntyisi taas heittä pois yhden kirkkoherran samasta hippafunnasta, ja niin Kuopion hippafunnan kappalaisia tulisi olemaan 3 ja kirkkoherroja waan 6, — siis kappalaisia täydelleen kolmannes osa hippafunnau papiston edusmiehiä, eikä Poroon yllä-mainitun hippafunta-suunnon mukaan ainoasti neljännes. Kuopion hippafunnan piispa, näetsen, ei ole kirkkherana missään enää.

Joku ehkä arwelnee selwemmäksi että jokaisesta rowastifunnasta, ihan H. M:ttinsa armollisten sanojen mukaan, walittaisiin yksi pappi. Waan täten taitaisi tulla wahingollinen epä-tasaisuus walissa kirkkoherrojen ja kappalaisten välillä. Ja, mikä vielä pahempi on, muutamassa rowastifunnassa woipi olla puute soweliaasta edusmiehestä, — kun, sen-sijaan, toisessa rowastifunnassa on useempia hywin sowelaita. Niin, tietemme, esim. Mais Karjalan rowastifunnassa on, Suomalaisuuden kannalta katsoen, neljäksi waltiopäiwille sängen sopiwaa kirkkoherraa, ainaki sopiwampaa kuin kukaan muutamassa muussa rowastifunnassa Poroon hippafuntaa. Wiipurin rowastifunnassa on tämän asian laita ehkä vielä parempi.

Esiteksemme siis olisi, että niissä paikoissa missä vielä ei ole wali tapahtunut, kuki walitsemaan pystyvä pappi walitsisi hippafunnastaan, rowastifuntien paljouden mukaan, 3 osaa kirkkoherroja ja neljänneksen kappalaisia; nimittäin, miten edellä osoitettiin: Turun hippafunnassa 13 kirkkoherraa ja 5 kappalaista; Poroon hippafunnassa 10 kirkkoherraa ja 4 kappalaista, sekä Kuopion hippafunnassa 7 kirkh. ja 2 kappalaista. — Jos ja missä walit rowastifunnittain jo owat ohitse ja muulla tavoin toimitetut, käwisi kuitenkin hippafunta-hallitusten, kunkin osaltansa, walituiden joukosta esitellä maamme yli-hallinnolle määrättäväksi sen weran edusmiehiä kirkkoherrojen ja kappalaisten par-

wista kun tämän esittelön mukaan kullentfin hippafunnalle tulisi.

H. R. R.

Jatko luetteloon, waltiopäiwä-miehistä Suomen kansallisuuden kannalta sopiwista papis-säädyn jäsenistä.

Helsingin Untiset, joidenka lauseita me — samote kuin jokainen Suomen kansallisuuden totinen ystävä — olemme tottuneet arwossa pitämään, ottaat n:nsansa 58 arwostellaksensa Otawan n:nsa 29 oolutta esittelöä waltiopäiwä-miehistä, ja tässä asiassa joutuut melkeen samoille poluille kuin itse „Dagblad“, ruotsalainen laimansa ja naapurinsa. H. U. muistuttaa muka myös että waltiopäiwä-miehistä waaditaan muutamia kuin Suomen kansallisuuden harrastusta. Tätä emme suinkaan ole unhotaneet, ja senwä wuoksi meidän luettelo olisi niin lyhyt, miten H. U. Syytä siitä sanoo, ja wastausten lausuimma että lueteltujen „muutakaan waltiopäiwä-miehelle tarpeellista taitoa ei kukaan epäelne.“ Jos siihen meidän „lyhyeen liistaan“ kuitenkin on, miten H. U. waroo, luiskahanunna joku nimi pelkän kansallisuuden kannalta katsoen, niin sen myödyttämme ainoasti Länsi-suomen papiston suhteen, joka arwattawasti meillen on vähemmin tuttu ja jonka wuoksi pyhimmäksi muiden sitä luetteloamme jatkamaan, „kunni seudultansa.“

Eri asia on, jos todella ei käwisi pelkän kansallisuuden kannalta katseleminen waltiopäiwä-miehen soweliaisuutta, — etenki nykyis aikaan Suomessa, missä kansallisuus on wasta walwelle pääsemäisillään ja sitä kaikkin voimin (jos ei idästä niin lännestä) pyhdytään tuudittaa nufuksiin jälleensä. Myös Suometar waroittaa warasta ja wahingosta, mikä woisi syntyä ei ainoasti semmoisista waltiopäiwä-miehistä jotka owat ihan wastustajaita Suomen kansallisuudelle, waan niistäkin jotka sen suhteen owat penseitä. Ja meidän mielestä olisi kansallisuuden luiminyöminen, ensimäisille Suomen waltio-päiwille miestä walitessa, yhtä wäärin ja nurinpuolista kuin jos, papis-wirkaan walitessa, itse saarna pidettäisiin siwu-asiana hywän messun ja selwien kuulutusten suhteen. — Me siis otamme jatkaaksemme luettelo papis-säädyn soweliaista edusmiehistä waltiopäiwille, ja nyt katsellen asiaa Suomalaisuuden kannalta waan, — joka kumminkaan, miten Untisetki wirkkaawat, ei estä heidän muutaakaan funtoa. Näin saamme lisäksi seuraawaiset wafinaiset papit, joilla kaikilla on wirka-palkkaa suorasteen seurafunnastaan jaatawana:

Andelin, Er. Joh., kirkh. Tohmajärwellä, font-rahti-prowasti ja tohtor y. m.;

(Jatk.)

Kirje Sedälle Sawossa.

(Vähetetty.)

Syytä epäiletteki jo, funnioitettawa setäni! minun teidät jo peräti unhottaneen, kun en ole niin laukaan aikaan antanut itsestäni mitään tietoa. — Minulla ei nyt ole tilaisuutta, ruweta selittelemään waikenemiseni syitä; ja setäni ei sitä waatine'kaan minulta. Tahdon waan lyhykäisesti wastata sen, mitä setä wiimmeisessä kirjeessään niin sydämmeliseesti waatii, nimittäin: „Miten Suomenkielen laita on“ täällä „Wiipurissa.“ — Se tahtoo waan olla vielä entisellä hnonolla kannallaan, ett'ei sen yleinen puheellinen käyttäminen oppineempien ja siwistyneempienkää kesken rohkene paljo astua edistymisen askelia. Mutta täytyy minun, hywä setäni! tunnustaa Wiipurissa löytyvän jo joitakuita suomalaisuuden weljesiä oppineidenki joukossa, jotka eiwät lu'e häpeäksi keskinäisissä suu-puheissaankaan Suomen kieltä. Olen sentaikaan fuo-

mea puhuvia herroja kohdannut usein Wiipurin iltahuvimatkoilla. — Kerran niin ikään käveli kaffi senlaisista linnan sillalla edes-takaisin, suomea puhellen; niin sattui kuulioiden joukossa olemaan kaffi herras-naista, jotka eivät sunsaan olleet Wiipurilaisia, koska eivät tunteneet näitä Suomen ystäviä, siinä lu'ussa, kun kuisuttivat ruotsiksi keskenään: „Mitä lajia ne lienevät; näköjään niin muhkeita herroja ja — puhuvat suomea!” — Minua oikein milt'ei jo kummastuttanut heidän ihmettelemisensä, kun eivät tietäneet suomenkielen jo kelpaavan waikka kenen huulille, ja sen olewanki oikeastaan pää-kielen Suomeessa. — Kun en ole enää nähtänyt tulla vielä tuntemaan monta henkilöä Wiipurissa, niin en minäkään tuntenut sen-paremmiin niitä suomea puhuvaisia. Muistin waan sitä ennen, eräässä kirjapuodissa kirjoja waliisemassa ollessani, toisen mainituista herroista olleen siellä, ja walinneen kirjoja samote kun minäkin, — ja, näköjään kaupitsijan kanssa ollen hyvässä tuttavuudessa, pitävän kaikenlaisia puhetta, ja nokkelasti ruotsintelewan Latinalaisia ja Hebrealaisia lauseita. — Sektäni ei waatinekkaan minulta kerrallaan pitempiä kertomuksia, hywin tietäen, ett'en jouda pitkiä aikoja kynän kumppanina wietämään; niin annan nyt päättynä kertomukseni taas täällä kerran, sillä iloisella toiwolla, että saan waista kerrtoa huvittawaisempaa teille, setä-kultani! Suomalaisuudesta.

En voi olla muistuttamatta vielä sitä, että edistymiseni tieteellisyydessä ja opissa käypi waan mielestäni hywin hitaaisesti, kun niitä tulen omin neuwoneni hiljalleen hankkimaan, joka minua aina muistuttaa siitä, kuinka tarpeelliset kansa-koulut oisivat; että muka köyhäki, niissä alku-objekt saatuansa, woisi omalla ahkeruudellaan kaswaa, isämaallensa hyödylliseksi kansalaiseks. — Woikaatte hywin, kaivattu setäni!

Suosittu weljenne poika Dawid.

Kotimaalta.

Hels. Uutisissa luetaan: „**Ehdotus uuteen ritarihuone-järjestykseen** on H. T:n mukaan jaettu aateliston jäsenten välillä. Se on erään w. 1860 asetetun komitean tekemä. Tässä ehdotuksessa on paljon tärkeitä ja ajanmukaisia muutoksia ehdoteltuna. Mutta hämmästyttävää ei voi lukea 36 pykälettä, jossa määrätään, että ritarihuoneessa ei saada muuta kieltä käyttää kuin ruotsia — siis ei maan omaa kieltä.” j. n. e. — Tähän lisäämme waan että semmoisen ehdotuksen tekijöiden mieleen ei ole johtunu, että jo tulewassa juku-polweessa, jos ei kaikki mene „mullin mallin,” on aateliston ja ritarihuoneen jäseninä useampi kuin yksi „Wolmar Kilpisen” mielinen.

Kirkolliset komiteat, jotka Turussa pitivät kokouksiaan, ovat nyt täksi eräksi lopettaneet keskukselunsa. Komitea Suomalaisista Wiirikirjaa warten kuuluu tutkineen wanhaa wiirikirjaa ja tulleen siihen päätökseen, että sen 414 wirrestä toinen puoli eli 208 ainoastaan keweällä kadella olisi forjaaminen, että 75 tarwittisiwat enemmän forjaamista, ja että 130 pitäisi hyljätä ja uusia saman nuotin ja sisällyksen mukaisia staan toimittaa. Päitö siitä päätettiin lisätä uudeksi jaksoksi (n:o:sta 415 eteenpäin), mitä kelmollista wiriä saataisiin kokoon. Noin kolmen vuoden kulussa toiwottiin työ walmistuwan. (S. U.)

Waasanimi. Esimerkkinä mikä suuri haitta Waasalaisilla on kaupunkinsa nimen muuttamisesta kertoo Wbl., että eräs Rybeksistä Waasaan lähetetty kirje, johon oli kirjoitettu määräpalkki: Nikolaisstad, oli saanut ensin kullea ympäri Euroopan ennenkuin se pitkien waellusten jälkeen tuli

määräpalkalleen, kaiffi siitä syystä ett'ei kukaan tietänyt, että wanha tunnettu Waasa oli muutettu Nikolainkaupungiksi.

Waasasta ilmoitetaan, että sifäläisen hylä-aleksoulun opettaja suure- ja luonnon-tieteessä Niles Gust. Stolpe on oman pyhntönsä mukaan siirtynyt krunun nimismieheksi Wähäkyröön. Tarwineeko selwempää todistusta koulu-opettajain palkkatujen riittämättömyydestä!

Yhwäskylän kaupunnista kirjoittaa W. Kilpinen Heinäkuun 11 p. Tapioon: Kohta saadaan tänne taas uusi suuri-arwoinen oppi-laitos. Seminaario eli opisto kansanopettajia warten awataan ja pannaan toimeensa täällä Elokuun 14 p:nä. Kolmea päiwää sitä ennen eli 11 p. samaa kuuta aletaan tutkia Laitokseen pyrkiä oppilaisia. Siis hen pyrkiä on kaikkiaan 70, nimittäin 20 naispuoliseen osastoon ja 50 mies-puoliseen. Niistä pääsee 18 naista ja 34 mies-henkilöä tutkintoon. Siis jääpi 18 pääsemättä, sillä niillä oli wailinaiset todistukset.

Kirjoitus- tahi paino-wirhe:

„R. Wilkan” kirjessä „**Uraan kansa-koulusta**”, viime lehden toisen palston alku-puolella sanotaan wuosi-tutkiosta koulussa: Pöytäkirjan mukaan „huomattiin oppilasten menetyks lufutaidossa olewan, yleiseen sanoen, tyhdyttävä.” Pöytäkirjassa kuitenkin, joka on alekirjoitaineen kirjoittama, pitäisi olla: . . . „oppilasten menestys” (j. o. waurastuminen eli edistys) „lufutaidossa” j. n. e.

H. R. R.

Kuulutuksia.

Samtlige brandvaks afgift betalande innewånare i denne stad kallas härmedelst att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 3 instundande Augusti, klockan elfva f. m. för att taga del af Herr Guvernörens öfver länet den 7 innevarande månad meddelade utslag uti målet, angående uppförandet af ett magasin utom stadens bebyggda linier, der Kronans uti två källare inom Kron St Annæ stadsdel förvarade krut förråd framdeles kunde blifva upplagdt. Wiborgs Rådhus, den 24 Juli 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

Fr. N. Wilh. Poppius.

Handlande borgerskapet i denne stad kallas härmedelst att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 3 instundande Augusti klockan 12 f. m., för att bland sig utvälja en medlem till borgerskapets äldste, i stället för Handlanden Ferdinand Alfthan, som ifrån slik besattning afgått. Wiborgs Rådhus, den 24 Juli 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

Fr. N. Wilh. Poppius.

Huutokauppoja.

Sulkisella huutokaupalla, joka pidetään maanantaina 10 p. tulewaa Elokuuta kello 10 e. puoliv. Kirjolan kartanossa (entistä Katin tappelaa) nyt Johanneksen pitäjältä, myödään A. Alfthanin kauppalan konfursiin kuuluvia eräitä tawaroita, joiden seassa:

- 1 viime vuonna rakennettu Galeas-alus, kaffi-mastoinen.
- 2 jaalaa ja 1 lumpy (slup.)
- 8 työ-hewoista ja 3 warjaa.
- 5 hiehoa ja 7 warkkaa Helsteinin rotua.
- 10 siikaa ja 6 perjasta Englantilais lajia.
- 36 lammaista ja wuonaa,

hinnä noin 300 kuutio-sulaa petäjäisiä ja 80 syltä 1½ jalkaa hyviä kelmuis haitoja, sekä hywässä reitassa olewia tilintekeon tarwittawia työ-kaluja ja koneita, joiden joukossa 3 tiili-franoja eli hanifoita. Wiipurissa, 22 p. heinäk. 1863.

Konfursiin edusmiesten puolesta:

W. D. Nymalm.

Yksittäisiä ilmoituksia.

De af Stadens Svenska och Tyska församlingars medlemmar, som icke erlagt kyrkobänk-afgifter för inneva-

rande år, uppmannas härmed vid utmättnings äfventyr, att densamma inbetala hos underskrifves exekutör senast Thorsdagen den 6 instundande Augusti på f. m. Wiborg den 27 Juli 1863.

T. Tulander.

Abonnement N:o 7. Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 29 Juli 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bitten ergebenst

S. Wild.

Ägaren af Monrepos allodial frälse-säteri förbjuder härmedelst strängeligen personer, som besöka trädgården att medföra hundar vid påföljd af laga ansvar.

Der Besitzer von Monrepos Allodial frälsesäteri verbietet hiedurch auf strengste allen die den Garten besuchen, Hunde mitzunehmen; indem sie dann gesetzlicher Strafe unterworfen sind.

Гулящий запрещены закономъ порядкомъ брать съ собою въ садъ Монрепо. собаки

(3) 1

De som hafva att afyttra Gran- och Tallkåda i parti, behagade godhetsfullt insända prof jemte uppgift å priset till undertecknad i Mälar Sepännikoffs görd.

Fritz Ullner.

Ne joilla on myydyä Ruusen ja Betäjän viikaa paljottain, jos oliivat hyvät ja lahettaiwat sitä näytillä hinnan ilmoitus- sen kanssa alafirjoitetulle Mälarin Sepännikoffin kartanoissa.

Fritz Ullner.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in St Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Spöhr.

Ilmoitus.

Koska Hänen Keisarikunnan Majesteetti Armoissa on käskennyt ala maan-wiljelys koulun asettamista Maaseuran tilalla liifi Wiipurin kaupunkia ja sen jaman asettanut Wiipurin läänin maan-wiljelys-seuran heidona lle, niin saapi johtokunta tämän kautta ilmoittaa, että 10 p. owa awonaija 1 p. tulewata Marraskuuta, ja saawat ne, jotka opetusta siellä nauttia tahtowat, wanhemmilta eli edusmiehiltä myötä seurattuna sekä warustettuna papin- ja laakarin todistuksilla, ilmoittaa itsensä Wiipurin läänin Maan-wiljelys-seuran johtokunnalle viimeistään 30 p. ensitulewata Eynykuuta. — Etsään pääsy ehdot koulun, jossa oppilas nauttii rahattoman rawnnon ja opetuksen, owat seuraawat:

a) Että oppilas on rehellinen, tuntee hymästi Kristin uskon opin ja on käynyt Herran pyhällä ehtoollisella.

b) Että hän taitaa lukea kirjaa selwästi itsältä.

c) Että hän on työn-tekewä, ilman ennumin mikaa eli tarttuwaisia tautia, sekä että hän jo ennen on toimittanut maan-wiljelys asfareita.

d) Että hän lupaa jäädä koulun kahdeksi wuodeksi, jolla ajalla hän kuuluu palkka-wäen asetuksen alle. Wiipurissa, 20 p. Heinäkuuta 1863.

Johtokunnan puolesta:

B. Indrenius.

(3) 1

K. J. Forsberg.

Att Enkan Hedengrens Urmakareverkstad, hvars Föreståndare jag är, numera är flyttad till Assessorskan Thesleffs gård invid paradplatsen här i staden, och att jag är försedd med godt urval af alla sorters ur samt emotager reparationer å vägg- och fickur, sådant tager jag mig friheten den höglärade Publiken tillkännagifva.

Joh. Jos. Stelzer.

Urmakare.

Että urmakarileffen Hedengrenin wersta, jonka johdattaja nykyään minä olen, on muutettu Messersorfska Theslewin kartanoon, tämän kaupunin paraattilatjan wiereessä, ja että minulla on suuri warasto niin seinä- kuin tasku-kelloja, niin kuin myös että minä otan rakentaakseni kumpainakin, saan minä tämän kautta funnioitetulle yleisölle ilmoittaa.

Joh. Jos. Stelzer.

Urmakari.

Daß das Geschäftslokal der Wittve Hedengren, wessen Führer ich bin, von jetzt ab im Hause der Messersorin Thes-

leff vis à-vis dem Paradeplatz verlegt ist, daß ich mit einem gut assortirten Lager von aller Sorten Uhren versehen bin und annehme Anfertigung von Reparaturen von Taschen und Wanduhren, solches erwachte ich für meine Pflicht dem geehrten Publicum ergebenst anzuzeigen.

Joh Jos. Stelzer.
Urmacher.

(3) 2

Wuokrataan.

Nu genast en bodlokal vid stora gatan i P. Sopotoffs arfvingars gård N:o 37 i f. d. fästningen, närmare under rättelse lemnar T. Tulander.

(3) 1

Från den 1 nästkommande Oktober åtta vackra och välförsedda rum jemte varm tambur, kök, isköllare och öfrige nödige uthus, å Åstrands egendom, elfva verstrån staden; närmare underrättelser lemnar

Hofrätts Aktuarien Krogius.

Ett trädliider med 2-ne afdelningar uti gården N:o 58 i staden nära vallen ifrån den 1:ta instundande Septem-ber. Närmare å detta blads tryckeri.

(3) 2

Uti gården N:o 67 inom fästningen, tillhörig Doktor C. Sallmén, uthyres nu genast 6 rum jemte kök och nödiga uthus; om vilkoren kan öfverenskommas med Packhus-Inspektoren A. Hirn.

Myytämänä.

En ensitsig blankad chaise för billigt pris hos

(3) 3

Rådman Poppus.

Myytämänä kaikkisa Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Villja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Kiinalaijista. N:o 96.

Karlo B. Hagbergin Saarna Tuomiosunnuntaina: Ihmisen painawasta tilinteosta Jumalan tuomio-istuimen edessä niistä lahjoista, jotka hän vastaanottanut on. N:o 97.

Näkömatoin todistaja. Murha-tapaus nykviinä aikoina. N:o 98.

Yksi naine ja kolme naipaa. Humittawa tarina. N:o 99.

P. E. Seltgrenin Saarna 2 joulupäiwänä, osottawa Jesuksen ylönkaijottua rakkautta. N:o 100.

Fr. Wilf. Franzenin Saarna 1:nä sunnuntaina kolminaisuudesta osottawa että "Moni on köyhä suuresa rikkaudessa; ja moni rikas köyhyydessänsä." N:o 101.

Kuin yksi kirja siältämä 25 kappaletta ferraalla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Ångslupen PONTUS

afgår från Wiborg till Trångsund alla söknedagar kl. 8 f. m. och kl. 1 och 5 est. m.

Från Trångsund till Wiborg alla söknedagar kl. 9½ f. m. och kl. 3 och 7 est. m.

Om söndagarne afgår Pontus från Wiborg till Trångsund kl. 6 f. m. och 8 est. m; från Trångsund till Wiborg kl. 8 f. m. och 9 est. m.

Om söndags eftermiddagarne kommer Pontus att göra lustturer antingen till Trångsund eller Juustila. Wiborg den 15 Juni 1863.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

будетъ ходить: изъ Выборга въ Транзунтъ все дни, кромъ воскресенія, въ 8 час. утра и въ 1 и 5 час. по полудни

изъ Транзунта въ Выборгъ

все дни, кромъ воскресенія, въ 9½ час. утра, 3 и 7 час. по полуд

По воскресеніямъ Понтусъ ходить: изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра и 8 ч. по полуд., изъ Транзунтъ въ Выборгъ въ 8 ч. утра и 9 ч. по полуд.

По вечерамъ воскреснымъ Понтусъ будетъ дѣлать поѣздки въ Транзунтъ или въ Юстила. Выборгъ 15 Юня 1863 года.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. A. Jilinafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa ettemunalla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Jililakuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postikonttoreissa.

N:o 31.

Perjantaina 31 päivänä Heinäkuita.

1863.

Wiipurista.

**Waltiöpäiwille walitsemaan talonpois-
lais säädyn edusmiestä** Mannan kihlakunnas-
ta, määrättiin Wiipurin pitäjässä viime sunnun-
taina olleessa kirkon kokouksessa 3 talon isäntää,
nimittäin: Laumannin oikeuden lautamies Johan
Mansikka Kellkalasta; Adam Pyrhönen Olivesiltä,
ja Sakari Koskelainen Terwajärven kylästä. Itse
Waltiöpäiwä-miehen wali kihlakunnan tuomiois-
tuimen edessä kuului tapahtuman 10 p. elok. —
Hiitolassa on walitsijaksi walittu wapaatalon omis-
taja Jaatinen.

— **Poroon** sanomalehti turhaan kehuu Por-
koolaisten edusmiestä „ensimmäiseksi ja ainoaksi”
Suomen porwariston edusmieheksi; sillä Wiipuris-
sa, miten jo Otawastaki tiedetään, tapahtuu por-
wariston edusmies-wali samana hetkenä kuin Por-
koosaki, — t. XI ensi keskiwiikkona. Duluksa sen
piti olla jo tois-päiwänä.

— Ei ainoasti läänimme hr. kuvernööri waan
myös Wiipurin polismestari owat, kutsunuksen mu-
kaan, matkanneet Porolaan R. Majesteetin, Suo-
men Isoruhinaan siellä oloa warten. R. Majes-
teetti toiwotaan tähän aikaan pistäytyvän Wiipu-
risfakin, — jos ei muualla, niin Uuraan linnois-
tus-töitä ja Wanhaa Wiipuria katselemaassa.

Odottaako Suomi entistä yhdistys- tansa Ruotsin kansa?

(Jähetetty)

Ulkomaalaiset owat syystä huutawinaan Suo-
mesta kaikenlaisia, joista me Suomalaiset itse em-
me tiedä niin mitään ja jotka Wenäen Keisarikun-
nassa owat todellaki matkaan saattaneet monenmoisia
luulotuksia; sitä näyttää adressi-puuhakin enemmän
kuin mitään muuta todistawan. — Se ei haittaa
jos sanomme itsekä ajatuksemme, koska kuitenkin wai'e-
tenki olemme luulon alaisina pidetyt. Se ei sun-
kaan haittaa, jos kuka sanois mitä hywänsä; „it-
sehän jokainen asianza tietää”. Mutta koska muu-
kalaiset eiwät lue erhehtykseksi luulojensa huutele-
mista, niin emme mekän erehdy, jos puolestamme
ajatuksemme sanomme.

Sitä ei kukaan kysyne'kään, mitä Suomi kaik-
kien maailman kansojen oikeuteen tulee ajattele-
maan; sillä tiedettäneen Suomenkielisen tuntevan ny-
kyisen aikakautemme hengen. — Mutta mitä uuteen
yhdistymiseen Ruotsin kansa tulee niin — kuinka
toiwosi Suomalainen sitä? — Ei mitään kan-
nalta katsoen. Eikö jokainen näe Suomen kansal-
lisuuden, mainituksa tapauksessa, olewan suurim-
massa vaarassa kuin ajatella taidetaan? Eikö
Suomalaisuuden alkeet silloin nukkui ikuisen uneen,
waikka Ruotsin hallitus Suomalaisuutta kuinka

suosii; awulle asti sitä ei ois toiwomistakaan.
Jokainen isänmaalainen Suomessa tuntee, tätä mai-
nittua yhdistymistä ajatellessaan, kowan, wiim-
meiseen henkäykseen kestäwan wasta-rinnan.

Käännäimme jo jälleen niihin luulotuksellisiin huu-
toihin, joita meistä ulkomaalla kuului, niin emme
voi kieltää, jonkun Suomessa löytyvän werettö-
män, oikeata kansallisuutta ymmärtämättömän paa-
tuneen, heidän puolella olewan; mutta mitä se hait-
taa, Suomen kokonaisen isänmaatansa rakastawai-
sen kansan suhteen?

Mitä kiitollisuutemme osoitukseen Ruotsin kan-
saa kohtaan tulee, jota h:ra S. R. R. Otawan
n:ssa 29 mainitsee, *) niin asettaa mainittu samassa
kirjoituksessaan sen welan, hywin sopiwasti, kansal-
lisen tilamme rinnalle. — Ja wäärinhän Ruotfi
senlaisia kiitollisuuden osoitusta toiwosi meiltä.
— Pysyköön waan Suomi, Wenäen kansa yhdis-
tyksessä!
D. A—n.

*) Muutama sana edellisten johdosta.

Latinaisen sananlasku: "Qvot capita, tot sen-
sus." (Minkä werran miehiä, siellä mieliä), toteu-
tuu, kun kunnioitettawan Lähdettäjän pakinaan ala-
kirjoitaineen mainitsemasta kiitollisuus-welasta wer-
taamme mitä tunteita Suometar on samasta kir-
joituksesta löytäwinaan. Wäärhyks Ruotsia kohden
on Suom:ren ensimmäinen sana, pöyhkeästi ruwe-
teksaan tuota Otawan kirjoitusta tuomitsemaan.
Mitä ei, jos waan mieli tekee, saata wäännellä eli
wäärin käyttää? Imechän hämähäkki kuolettawan
myrkyn samasta kedon kukkaista josta mehiläinen
hankkii metensä; waan „puhtaallen on kaikki puh-
dasta.” — Mutta, wertaufjitta puhuen, mikä an-
taa S:relle syytä syyttämiseensä? Me emme taida
toiwoa S:ren tuntewan kirjoitustamme Otawan
n:ssa 5: „Oliko, Ruotsinkaan wallan aikana, pää-
hallitukselta estettä Suomen kieltä käyttämästä wi-
rallisesti Suomenkielissä tienoissa”? Waan minkä
warmaan woimma waatia'kin, se on, että arwo-
telia tuntee sen kirjoituksen edes, jonka ottaa ar-
wostellakseen, ja sitä hakee perustuksia arwoste-
luilleen. Tätä S:r kuitenkin ei näy tehneen; wai,
nojautuuko S:ren nuhde „wäärhydestä” ja „hime-
ästä syytöksestä” Ruotsia vastaan todella siihen
ainoan, minkä lauseistamme kertoo, että muka
„Ruotsin entinen walta maassamme on tehnyt ja
nytki vielä tekee Suomalaisen kansallisuuden wau-
rastumisen työn niin waikeaksi ja wastahakoisiksi.”
Ei toki S:r niin alwämätön liene! Mikä kumma
sen ruotsin kielen olisi tänne wiskanua, „mikä lem-
po lennättäny, mikä hitto heitellynnä, meri-wesien
ylitse,” jollei waltiossista yhdistystämme Ruotsi-
laisten kansa olisi ollut? Tämän asian totuu-
den, joka itsestään jo on ihan selwä, S:r samassa

kirjoituksessaan todistaa wirkkaessaan „niistä monista Suomen kansan heimo-kansoista, jotka Wenäen wallan alla ovat Wenäen maalta häwinneet ja muuttuneet Wenäläisiksi kokonaan.” Se muka olivat samote tykkänään yhdistetyt Wenäen waltaan, kun Suomi oli Ruotsiin.

Itäwältä tosin, katkeralta ja vastenmieliseltä meistä tuntuu, kun täytyy „Suomen ystäwillen,” jommoisena S:r tässä kirjoituksessaan näyttää olevansa, tehdä tällaisia selityksiä. Kansallis-asian tärkeyden vuoksi etenki nykyis aikaan olisi odottaminen että turhat kiutut Suomalaisuuden harrastajojta vastaan jäisivät „satakielisen kansallisuuden” puolustajojen ansioksi, joilla on niin työlästä löytää „suomalaisia paikkakuntia Suomessa” ja joiden korkein Suomen kansallisuuden nuraistus on „kaksi äidinkieltä,” ehkäpä vielä kaksi äitiäki samalle lapselle. — Mielellämme kuitenkin olemme S:relle kiittoliset siitä että ei — miten „Dagblad” ja muut tuon „werettömän,” luonnottoman, ja siis mahdollottoman kansallisuuden sankarit — käy tetään yksittäistä vastaan ja tunnustaa vastustajansa „hyvän aikomuksen.” Muuten emme olisiakaan, sakariformellakaan, koko siihen Suomettaren kirjoitukseen koskeneet.

Mielä yksi ja viimeinen muistutus S:relle, ja tämä itsessä pää-asia, jonka ankara wakaumus pakkottaa siihen. Meidän tapana ei ole tehdä eli maallata toisen sanoja paremmaksi kuin ne ovat; „himeät” käännämme periwastoin paraasen päin. Waan emme tiedä riisowokaimmankaan ruotsi-kielisen niin Suomen kansallisuutta nukuksiin jouduttawia sanoja laatineen kuin S:r tuossa samassa kirjoituksessaan meitä vastaan lausueksaan: „Tulkooppa nyt waikka kaiken maailman walta häwitämään suomalaista kansallisuutta, niin kyllä se ei onnistu, sittekuin nyt kansallisuutemme ja senkantta itsenäisyntemme tuntuon olemme tulleet” j. n. e. Onko tällainen wakuutus aikansa sanottu, silloin kuin vielä on lupa Suomen wirkamiehillä, niissäki wiraistoissa, missä nyt toki on suomentajojta, hylätä suomenkieliset kirjoitukset, joll’ei ne ole umpi-suomalaisten kirjoittamat? Onko tuohon S:ren kerskaamiseen syytä, kysymmä vielä kerran, silloin kuin (miten muistaaksemme S:ressä itsessä vielä 1860 oli kerrottu) keskellä Suomen maata lu’etaan tie-wiitoilla: „Till Karwasalmen,” — silloin kuin ei vielä kuutta vuotta ole kulunut siitä kuin eräisiin wirkoihin, Suomen ruotsalaisissa paikkakunnissa, Suomea osaamattomuus luettiin ansioksi hakijoille?! Eikö S:renki sydämmelle tällainen menetyks käy kipeästi? — Tosin nyt, kuka tietää S:ren omaista lehoituksesta (joka olkoon S:n kunniaksi sanottu), Suomen kansa jotenkin yksimielisesti tänä kewanä astui luonnollista oikentansa — saada muka Suomea wirkakieleksi — anomaan, kun siihen pyhtöön armollinen lupa annettiin. Waan milloin tämä kansan yleinen anoma toteuntunee, se on kaikkiwaltiaan Jumalan kädessä; myönnytämme kuitenkin suuremman toiwon tällanti suhteen nousneen Suomen kansallisuuden taivaalle viime kewan-tasanien päivänä, joka siis armasta Suomea suhteen moninkertaisesti ansaitsee vanhan nimensä: Benedict (s. o. Siunattu). S. R. R.

Jatko luetteloon, waltiopäiwä-miehistä Suomen kansallisuuden kannalta sopiwista papisäädyn jäsenistä.

(R. N:o 30, listat)

Aspegren, kirkh. Tuusulassa, rowasti;

Bergh, Joh. Fredrik, kirkh. Rantasalmilla, rowasti y. m.

Berner, Alfel Imman., kappalainen Mäntyharjussa, w. kirkh.

Borg, Aaron Gust., tuomioprowasti Ruopiossa, entinen professor y. m.

Endell, Robert Toussaint, Elimäen kappalainen ja w. kirkh.

Forssman, R. Rudolph, kirkh. Ilmolassa, kontrahtiprowasti y. m.

Grönberg, Joseph, kirkh. Mesjukylässä eli Riwikirkossa, rowasti y. m.

Hedberg, Fredr. Gabr., kirkh. Remiössä, kontrahtiprowasti;

Heifel, Henrik, kirkh. Pietarsaaressa, rowasti y. m.

Herz, Joh., kirkh. Mautjärwellä;

Landgren, Laur. Andr., kirkh. Pälkjärwellä;

Monell, Gregor., kirkh. Jomankissa;

Popping, Abraham, ensimmäinen Juon kappalainen, w. kirkh.

Putkonen, Matt., kappalainen Tuusulassa, w. kirkherra.

Reinholm, Henrik Aug. kirkherra Weaporissa, tohtori;

Renwall, Torsten Thure, tuomioprowasti Tuusussa, y. m.

Roschier, Gr. Joh., ensimmäinen Rantasalmen kappalainen, w. kirkh.

Stenbäck, Laur., kirkh. Isokyrössä, rowasti, tohtori y. m.

Strömmer, Samuel, kirkh. Muhoksessa;

Stahlberg, R. Henrik, kirkh. Pielawedellä, rowasti y. m.

Telen, Uno Wilh., kirkh. Kiteellä, rowasti;

Warelius, Andr., Marian eli Rantamäen kappalainen, w. kirkh.

Witting, Jak., kirkh. Maudulla, rowasti.

Wiipurin rowastifunnasta ja Jyväskylän tienoilta eli n. k. „Waasan läänin” rowastifunnasta emme ole luetelneet tetään, koska luulomme ja toiwomme on että siellä melkeen kaikki papit suomalaisuuden kannalta liewät sopiwaiset waltiopäiwämiehistä. Tähän arweluun olemme tullunna siitä että Jyväskylässä kaikki opistot ovat puhtaasti suomenkielisiä, ja Wiipurin rowastifunnassa Wiipurin suomalaisen kirjallisuus-seura lie sen werran waikuttanu suomalaisuuden harrastusta liikeisemillä tienoillaan, että ruotsia ei enää pidetä Suomelle pyhänä kielenä täällä edes missä — samote kuin koko „Wanhassa Suomessa” — vuotta 1812 ennen Saksa ja Wenät olivat walta-kielinä.

On siis, jos emme — mikä kyllä, senpohempi mahdollista on — erehdy suomalaisuuden tunteista noissa luetelluissa sääty-weljisämme, kyllä pappienki parwessa kylläki Suomen ystäviä, waltiopäiwämiehistä. Kuitenkin emme ole nimittänyttä tetään, jonka muu kunto woi olla epäilyksen alainen, ja tahallaan yht olemme pois jättänyttä myös kaikki lehtorit ja professorit, yksin nekin, joilla on kirkkoherran tuloja eräistä seurakunnista krunnun palkansa lisäksi, — sekä semmoiset papismiehet, jotka syntyään ovat aatelis-säätyä. Näistä kaikkista syistä myös huomattance, mikä wuosi yksin hr. professor y. m. Frans Pudw. Schauman on jäänyttä luettelostamme pois, waikka epäeltämättä ei mikään puolue Suomen maassa kieltäne waltiopäiwä-miehen sowellaisuutta tältä mainiolta ja kiitotia ansainneelta mieheltä, joka ensimmäisenä — nykyisen armaan Suuri-ruhtinaamme, Keisari Aleksander II:n nouetua waltio-istuimellen — otti waltiopäiwä-asiat puheeksi.

S. H. eiwät ole rupeawinaan tällaiseen luetteloon, sen wuosi että sanomalehtien on waikampi

hunnä noin 300 kuutio-syltä petäjäisiä ja 80 syltä 1½ jalkaa
hyviä koiruisia halkoja, sekä hyviä reilassa olevia tilinte-
foon tarvittavia työ-kaluja ja koneita, joiden joukossa 3 tiili-
franoja eli hanikoita. Wiipurissa, 22 p. heinäk. 1863.

Konkurssin edusmiesten puolesta:

B. D. Nymalm.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 8.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 5 August 1863. Billette für Herren à 50
Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 2:ten August 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25
Sp. Gr. M., Damen 10 Sp. Gr. — Damen in Begleitung
von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Ägaren af Monrepos allodial frälse-säteri förbjuder här-
medelst strängeligen personer, som besöka trädgården
att medföra hundar vid påföljd af laga ansvar.

Der Besitzer von Monrepos Allodial frälse-säteri verbietet
hiedurch auf strengste allen die den Garten besuchen, Hunde
mitzunehmen; indem sie dann geschlicher Strafe unterworfen
sind.

Гуляшій запрещены законнымъ порядкомъ брать съ
собою въ садъ Монрепо. собаки

(3) 2

Ilmoitus.

Tämän vuoden yleistä warfinaista Wiipurin läänin maa-
wiljelysseuran kokousta pidetään Tiistaina 22:nä p. Syyskuuta
(markkinapäivänä) kello 6 jälkeen puolen päivän Wiipurin
kaupungin Societeetin salissa, johon kutsutaan kokoutumaan
kaikkia seuranunnan jäseniä.

Johto-kunta soi, nähä seuran jäseniä niin tähdellisesti
kokountuneina kuin mahdollista on, kun monta tärkeätä asiaa
ja myöskin kahden johtokunnan jäsenien walitseminen ensi-
naan on edes otettava. Jäseniä, jotka aikovat seuran koku-
ukseen, muistutetaan lukemaan asetuksen 14 pyk., osaa a.,
jossa puhutaan uusien jäsenien kutsumuksesta.

Näyttelyyn otetaan vastaan paraimpia tuotteita pellon ja
rhytimaan kasvuista niinkuin myös karjantuotteita; maanwil-
jelyksen kaluja; koneita; tuotteita läänin erinäisistä elatus-
keinoista ja käsityöistä, ja m. m., kaikkea, kuin maanwiljelijälle
saattaa olla tärkeätä ja on suuluvata maanwiljelykseen ja sen
osin; joita kappaleita sihtieri ottaa vastaan Maasekolassa vielä
21:nä p. Syyskuuta, ja sitten kokouspäivänä Societeetti huo-
neessa kello neljä (4) jälkeen p. p. — Wiipurissa 20 p. Heinä-
kuuta 1863.

Johtokunnan puolesta:

B. J. Indrenius.

(3) 1

K. J. Forsberg.

Att Enkan Hedengrens Urmakareverkstad, hvars Före-
ståndare jag är, numera är flyttad till Assessorskan Thes-
leffs gård invid paradplatsen här i staden, och att jag
är försedd med godt urval af alla sorters ur samt emot-
tager reparationer å vägg- och fickur, sådant tager jag
mig friheten den högtärade Publiken tillkännagifva.

Joh. Jos. Stelzer.

Urmakare.

Etta urmakarileffen Hedengrenin wersta, jonka johdattaja
nähjään minä olen, on muutettu Assessorska Theslemin kar-
tanoon, tämän kaupungin paraattilatjin vieressä, ja että mi-
nulla on suuri warasto niin seinä- kuin tasku-kelloja, niin
kuin myös että minä otan rakentaa-keni kumpaisiakin, saan
minä tämän kautta kunnioitetulle yleisölle ilmoittaa.

Joh. Jos. Stelzer.

Urmakari.

Daß das Geschäftlokal der Wittwe Hedengren, wessen
Führer ich bin, von jetzt ab im Hause der Assessorsin Thes-
leff vis à-vis dem Paradeplatz verlegt ist, daß ich mit ei-
nem gut assortirten Lager von aller Sorten Uhren versehen
bin und annehme Anfertigung von Reparaturen von Taschen
und Wanduhren, welches erwachte ich für meine Pflicht dem
geehrten Publicum ergebenst anzuzeigen.

(3) 3

Joh. Jos. Stelzer.
Urmacher.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lif-
ränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i
nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söckne-
dagar samt att jag gerna lemnar upplysningar an-
gående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glinskantinen rahakaswin-laitos Turussa.

Minä-miehenä täällä Glinskantinen rahakaswin laitokselle Tu-
russa, saan minä ilmoittaa että panoja nimitettyyn laitokseen
saadaan maksaa minullen joka arki-päivänä ja että minä mie-
telläni annan tietoja laitoksen tarkoituksesta j. m. m.

Paul Wahl.

Löydetty.

Å gata här i Staden, en nyttjad röd- och gulbrokig si-
den näsduk, som på beskrifning kan återfås i gården N:o
59 inom f. d. fästningen, då pigan Anna efterfrågas.

Wuokrataan.

Nu genast att hyres öfra våningen i gården N:o 103
hos

Joh. Bäckman.

Отдаётся квартира съ 1-го Августа въ каменномъ
домъ во второмъ этажъ подъ № 103-мъ въ Г. Быборгъ
близъ Финской церкви о ценъ узнать удома хозяина.

Nu genast en bodlokal vid stora gatan i P. Sopotoffs
arfwingars gård N:o 37 i f. d. fästningen, närmare under-
rättelse lemnar T. Tulander.

(3) 2

Ett trädliider med 2-ne afdelningar uti gården N:o 55
i staden nära vallen ifrån den 1:ta instundande Septem-
ber. Närmare å detta blads tryckeri.

(3) 3

Myytävänä.

En häst med redskap, trilla med kur, fyrhjulig kärra,
kursläde och en öppen släde, till billiga priser. När-
mare underrättelse meddelas uti Kronostenhuset, en trap-
pa upp, midtemot guvernörskan Thesleffs gård.

(3) 3

Höyrywene Pontus

lähtee sunnuntaina 2 p. Elof. Wiipurista Uuraasen k:lo 6
aamuy. ja k:lo 7 iltay. sekä Uuraasta Wiipuriin k:lo 8 aa-
muy. ja k:lo 8 iltay., tehden samana päivänä kello 3 iltay
huvi-matkan Uuraasen. Matkaja-maksu edes ja takaisin on
2 Markkaa.

Hackman ja Rumpu.

Ångslupen Pontus

afgår söndagen den 2 Augusti ifrån Wiborg till Trång-
sund kl. 6 fm. och 7 est., ifrån Trångsund till Wiborg
kl. 8 fm. och 8 est. och gör dessutom samma dag kl. 3
est. en lusttur till Trångsund. Passagerare afgiften för
fram och åter resan 2 mark.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

ходить въ Воскресение 2-го Августа изъ Выборга въ
Транзунтъ въ 6 ч. утра и 7 ч. вечера, изъ Транзунта
въ Выборгъ въ 8 час. утра и 8 ч. веч., и дѣлаетъ
сверхъ того, въ тотъ же день въ 3 ч. по полудни, по-
ѣздки въ Транзунтъ. Платежъ туда и обратно 50 коп.
серебромъ.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. M. Zilliauksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrön.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 31.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

S. M. Keisari on viime keskiwiikkona, jolloin oli Parolan fedolla, armollisesti nimittänyt Wiipurin ruotu-pataljonalle päälivoksi Keisar. Korfeuden, Berintö-ruhtinan; ja Hämeenlinnan pataljonalle Keisar. Korfeuden, Isoruhtinaan Wladimir Aleksandrowitsji. Torstaina sanotaan R. Maj. armoissa antaneen suomenkielisille wirta-kirjoitussitten laillisen luvun, joka 20:n vuoden päästä muuttuisi pakoksi.

R. Majesteetti oli lähtenyt k. 10 viime Perjantai-iltana Helsingistä takaisin Pietariin, poikseamatta missään tiellä.

— **Presidentti Wiipurin howi-oikeudessa**, wapaaherra y. m. Otto af Schulten on, miten täällä Wiipurissa jo kauan olemia tiennet ja nyt on wirallisesti julistettuna, 11 p. heinäk. (29 kesäk.) armoissa wapauteutu presidentti-wirasta sekä kutsuttu ja määrätty senaattoriksi jäsenenä Diskusosastoissa.

— **M. Alfthanin Kauppalan** konkurssin warat owat, kauppalan hoitajan ilmoituksen ja arwion mukaan yli kolmen miljonan markan, neliin, eli 762 tuhatta hyp. ruplaa, — siis ainoasti 15 tuhatta ruplaa vähemmän kuin welat. Arwattawasti kuitenkin myömmällä tuskin saatane puoleltaan niitä hintoja, jotka mainittu hoitaja, hr. Ferd. Alfthan, on laskenut, — etenkin Hawin tehtaasta jota ostamassa ei moni kykene kilpailemaan. Kirjolan herrastalo maalla ja kiwikortano kaupunnissa woivat toki saada useampia huutajojia; niiden arwioissa ei nouse, miten wäärän kulkupuheen jälkeen ennen (n:issa 28) ilmoitimme, 150 + 50 tuhanteen, vaan 75 (=50+25) tuh. ruplaan. Että warat, arwiolta warmaankin jos ei arwolta, yhtäkaikki eivät ole vähemmät kuin ensi ilmoituksessamme, tulee siitä että silloin emme wirkkaneet saamisista, joiden summa lie noin 100,000 ruplaa ja joista puolet kuuluu olewan muutamilta kauppalan omilta osakkailta.

— **Saminassa** on raatimies Grönberg walittu porwariston waltiopäiwä-mieheksi.

Mikkelistä. Läänin maaherra on määrännyt lukiolaisen D. F. Ryander'in, elokuun 14 p:ään asti toimittamaan hengenpanijan-wirkaa Mikkelin woutikunnassa.

„**Heinolan** kaupunnissa tämän kuun 15 p:nä pidetyssä walisissa huudettiin kauppamies F. Lemström yksimielisesti waltiopäiwä-edusmieheksi. Samassa tilaisuudessa oliwat kaupuntilaiset myös esitelleet että kaupunnin pitäisi jonkun muun pienen kaupunnin, parahittain Jyväskylän kanssa yhdistymän yhteen edusmieheen. Tätä sattuutta semmoisessa asiassa toim. puolestaan katsoo hywinkein lapselliseksi; ja ollaan wakuutettu ett'ei Jyväskylä, eikä kaupunki yksikään tuohon yhdistykseen mene.”

— Niin luetaan M. W. S:ssa. Jyväskylä, warmaanki, meidänki luullen, ei ruwenne esitelyyn liittoon — jos muka hr. kauppias Lem-

strömillä kansalliasassa on sama mieli kuin nuorella kaimallansa koulu-opettajoiden suunnossa. — Miten Mikkelin läänin muissa kaupuntiloissa, joissa walin piti olla noin wiikko siitä, lie käynnä, — sitä emme tiedä. Mikkelin lehti, viime torstailta, — jossa ehkä siitä on ilmoitus — ei ehdi Wiipuriin ennen kuin Oulun W. S. lahta päiwää nuorempi n:o ja neljä wertaa pitemmän matkan takaa.

Onko 3 Ruplaa päiwältä vähä pappis-saadyn waltiopäiwä-miehen eläkkeeksi?

Portoossa on, miten „Borgäbladet” ilmoittaa, ollut eri mieli siitä jos pappis-saadyn waltiopäiwä-miehelle pitäisi annettaman 16 tai, miten Kuopiossa on porwaris-saadyn edusmiehelle määrätty, 12 markkaa päiwäänsä, eläkkeeksi waltiopäiwillä, ja Bbl. arwelee 12 m. vähäksi. Meillä kuitenkin on toinen mieli siinä tempussa. Kun kustannukset esitellään näin isoiksi, niin ei ole kumma jos, miten jo tiedämmä tapahuneen — Kuopiossa ja Saminassa warmaankin, — luowutaan walitsemasta sen verran waltiopäiwä-miehiä kun luwallista ja tarpeellista on. Se walittu, joka ei ole walmis jotakin uhraamaan päästäkseen waltiopäiwien edusmieheksi — ja vielä enemmän se, joka etsii omaa hyötymistä waltiopäiwä-eläkkeestä — näyttää jo sen kautta olewansa kelmottoman, niin tärkeään kansan yleistä etua tarfoittawaan toimeen.

Jos kuitenkin kelle waltiopäiwä-miehelle on 4 ruplaa päiwä-palkkaa annettava, niin se on kappalaisille. Heillä muka on, etenki nykyisen apulaistuutteen aikaan, waikeampi saada waltiopäiwä-ajaksi tarpeellista wirta-sijasta, kuin kirkkoherroilla, joilla tavallisesti on apulaisia. Vaa jos, miten tavallista on ollu jo wanhuudesta, kappalaiset yksinään owat palkitsewaiset kappalais waltiopäiwä-miehiä, niin näyttää kustannus-korotus tässäki kohden epäilyttävältä. Kuitenkin on muistaminen että, jospa kappalaisilla on pienemmät palkat, niin heitä on useampi kuin kirkkoherroja, — jonka wuoksi kustannukset, jakautumalla useemmalle, eivät nouse niin isoiksi kuin kirkkoherrojen, etenki koska kappalaisia tietysti tulee vähemmin waltiopäiwämiehistä kuin kirkkoherroja.

S. R. R.

Rahan himo.

(Katke n:roon 31.)

2:nen Kohtaus.

Pori (tulewa perä-owelta). Anna. Ihakinen.

Pori. Rah, hywää huomenta, Ihakinen; mistenkäs jaksatte heittää itsensä tuolille, Iatti päässä.)

Ihakinen. Kyllä, minä woin hywin; mutta kuinka Pori jaksaa, te näyttätten wäsyneeltä?

Anna. (menee Porin luo) Minulla on ollut niin paljon huolta teistä, isäni.

Pori. Mitä torua se on! niin kauwan kun mi-

nulla on nämät, (näyttää nyhtänsä) niin en kehoita fetään tulemaan minua aiwan lifeelle (mistä lafinja pitkin lattiaa). Tuo' minulle wettä! fieleni on tarttunut kisaan fiini.

(Anna menee uunille ja ottaa ruufun alas.)

Jhaksinen. Onko Pori lufenut eilistä sano-malehtea, siinä on paljon lufemista, sanon minä.

Pori. Niin, kyllä ne kirjoittawat paljon, nuo herrat, waan jos kofisi kenen nahkaa, niin kyllä me aina saamme färsiä. (Annalle) No, mitä odotat?

Anna. Minä siihen en mitään taida, isäni, mutta wesi on kylmentynyt jääksi täällä sisästä tän' yönä.

Pori (katterasti). Ha, ha, ha, — — — oikeen, wesi on näets' aiwan hywää köyhälle työmiehelle.

Anna. Minä juoksen hakemaan.

Pori. Ei ole tarwis (ottaa putelin taastustansa ja juopi). Tämä ei kylmennyt jääksi, ei ollenkaan.

Anna. Palo-wiinaa!

Pori. No katsoppas! — — — täytyiskö minun muka pyytää sinulta lupaa? (pane putelin pöydälle, ottaa leiwän ja valasen juustoa, jotka hän myös panee pöydälle.) Kas tuossa, me saamme paikalla wieraita, tänäpäivänä Pori tarjoaa.

Anna. Onko tuossa kaikki, isäni, ja toiset rahat?

Pori (wihaisesti). Toiset rahat! — — — Sinä luulet että neljä markkaa on koko maailma; ne owat menneet aina wiimiseen penniin asti.

Anna. Ah, minun Jumalani!

Pori (näkee hänen ompelufsensa). Mitä tämä on? vielä enemmän työtä, minä en färsi sinun työtä tekewän, sen olen jo sanonut! (repii ompeluksen halti) Kas niin; nytpä en tarwitse kuunnella puhuttawan sinun rahoistasi muutamaksi päiväksi.

Anna. Isäni, isäni, mitä te'ette! Tuo ei ollut minun omaisuuteni, minä lupasin sen walmiiksi täksi päiväksi.

Jhaksinen. Oli pahasti tehty, Pori! mamselihan nyt saapi färsiä wahingon.

Pori. Siitä minä en huoli.

Anna (tuskaasa). Tohtori Ahofas antoi minulle tämän työn; — — — Minun Jumalani, mitä minä teen!

Jhaksinen (ilmäilee palaijia). Eikö näitä mil-lään tavalla woisi liistrata yhteen?

Pori. Ahofaskol no se minua juuri ilahuttaa; — — — hänellä on kyllä waraa maksaa.

Jhaksinen. Eikää moittiko tohtoria, Pori! muistakaa että hän pelasti mamseli Annan hengen; eikö Pori muista, kuinka hän hoiteli mamselia ja walwoi päiwät, yön? oikeen wedet tulewat silmihini kun sitä muistelen.

Pori. Niin, entiset ajat owat olleet ja men-neet; mutta nyt on hän tullut rikkaaksi ja sentäh-den minä häntä en suwaitse.

Anna. Onko hän tullut rikkaaksi?

Jhaksinen. Hän on sitten warmaanfin paran-tanut kaikki ihmiset lasaretissa.

Pori. Siitä haastoivat tän' aamuna kapakas-sa; hän on saanut suuren perinnön Hollannista jonkun ahnaan tahi tuommoisen kuoltua, joka raatajien hi'estä ja waiwasta, leskien ja orpojen kyy-neleistä on kerännyt rikkautensa.

Anna. Ahokkaan käsissä rahat kyllä waifut-tawat hywää.

Pori. Sitä sinä et ymmärrä; ei kukaan rikas ole kofsaan tehnyt munta kun pahaa.

Jhaksinen. Niin, koska Pori ja muut towe-rit sitä sanowat, niin mahdaahan tuo olla totta, waikk'ei mitään rikas minulle vielä pahaa ole tehnyt.

Anna. Ah, minun isäni, ei teillä sellaisia aja-tuksia ollut kun äitini oli elossa, ja fuitenfin olim-me yhtä köyhät silloin kun nytkin.

Pori. Niin, silloin oli seikka toinen, hän nar-rasi minut läymään kirkossa ja uskomaan meidän Herraa ja muuta semmoista; waan nyt tiedän, että tuo on pelkkää naisen-haastia kaikkityyn, nyt en usko mitään, ja se minusta paras onkin.

Jhaksinen. Ei, kuulkaapas Pori! nyt taisitte mättää liikoja.

Anna. Jumolan tähden, minun isäni!

Pori. Ha, ha, ha; ja sitäkö te sanotte. Kuusi vuotta takaperin olin minä woimakas mies, minulla oli monta sälliä ja sain hywät tulot muurari-työs-säni — — — ja tänäpäivänä minulla ei ole mi-tään. Kaikki, kaikki, työkaluihin saakka, on häwin-nyt. Mikäpä syy siihen lienee? Niin, oli pykmes-tari, reima herra, joka antoi minulle suuren työn urakalle kontrahdin mukaan, mutta kun työ oli wal-mis ja palkka piti suoritettaman, niin karkasi tuo reima, forseasti kunnioitettu herra, ja minun — köyhän työmiehen — piti jättää talot kantanot, ja pantiin arestiin siitä syystä etten woinut maksaa rahoja, jotka minä tätä työtä warten lainasin. Oli-han tuo oikeus, tahi miten?

Anna. Mutta, isäni. — — —

Pori. Minä pääsin wihdoin arestista — — — minun entiset ystäväni ylenkatsoiwat minua ja mi-nun täytyi muuttaa nimeä sekä majaa päästäkseni pakoon heidän pillasta. Sitten kuoli waimoni, hautajaisissa taitoin jalkani, ja sain ma'ata lasare-tissa puolen vuoden. Siitten aikaan mietin minä paljon sinne ja tänne maailman menoista ja tulin tuntemaan, kuinka wäärin on, että me köyhät ih-miset tähdymme raataa elättääksemme noita jouta-wia jotka ajawat waunuihissa ja eläwät niinkuin joka päivä olisi wiiminen. Jhaksinen! — sanoin minä sinulle — me emme tarwitse raataa ja olla orjuudessa enemmän kun he — — — Ha, ha, ha, meillä on jo monta ystävää jotka miettiwät sa-malla tavoin, ja kun kerran tulee sissi, ett'ei kukaan köyhä mies tahdo työtä tehdä, niin saamme kyllä nähdä, eiköhän nuo rikkaat ja ylpeät wallat joudu pahaan pulaan!

Jhaksinen. Kyllä, minä olenkin sanani pitä-nyt, enkä oleksaan työkaluja käsini ottanut useam-min kun mitä juur' on ollut wälttämätöntä, etten nälkään nääntyisi, waikk'en minä muutoin huomaa että työ minua pilaa.

Pori. Hilja. Sitä sinä et ymmärrä. Pidä sinä sinun lupauksesi, niin minä pidän minun, minä annan sinulle tyttärenti, kun saamme jotaan, mutta ymmärtävästi, ilman työtä.

Jhaksinen. Kiitosia siitä, pappi Pori! kun-niaa ja kiitosta — — — mutta nyt lähden ulos hankkimaan muutama halko, sillä täällä on niin kylmä, että nenänsä woipi palennuttaa.

Pori. Ha'e puita miten waan voit, minä käyn lepäämään hetkeksi. (menee waseimmasta owesta sisään.)

Jhaksinen (Annalle). Heittäkää jo surut sillensä mamseli Anna, sillä puolen tunnin perästä on meillä suuri rähişewä kofko, sen minä lupaan! (juoksee ulos perä-owelta).

3:mas Kohtaus.

Anna (yfsinään, katsoen isänsä jälkeen)

Anna. Ei yhtä rakkauden sanaa, ei yhtäkään hywää ilmystä; hänen sydämensä on tykkänään fuiwanut. Kuinka kauhea, kuinka iloton eikö elä-mäni ole. Ah, minun toiwoni on lähteä pimeään, kylmään manalaan äitini luokse. Isäni minua ei ikäwöi, eikä kukaan muu, sillä ei fetään maail-massa löydy joka minua rakastaa ja ymmärtää.

4:ias Kohtaus.

Ahofas (perä-owelta). Anna.

Ahofas. Anna!

Anna (saapi äkkiä suulemattoman ihastuksen). Tohtori Ahokas!

Ahokas. Suofaa anteesi että tulen niin warhain, mutta en malttanut kauemmin olla katsomatta, kuinka te jaksatte.

Anna. Miten hyvä te olette.

Ahokas. Mutta te oletta niin vaalea, te olette itkeneet? — — — onko isänne taas ollut kova teitä vasten?

Anna. Ei, ei; äitini muisto saattoi silmihini nämät pisarat, mutta nyt olen jälleen iloinen teidän töhtenne.

Ahokas. Minunko tähteni?

Anna. Niin; isäni äskén haastoi että olette tulleet rikkaaksi ja onnelliseksi, ja ei kukaan sitä paremmin ansaitse kun te.

Ahokas. Anna!

Anna. Hän on niin hyvä, niin kohtelias, niin jalo-mielinen, ajattelin minä; hän tekee paljon, paljon hyvää näillä rahoilla, hän valistaa wirheeliset, asettaa kaatuneet voimahansa, helpottaa häidän ja auttaa onnettomat, ja josia muuta ei voi tehdä, siellä hän haastaa ne lohduttawaiset sanat, jotka hän kerran haastoi minulle, nämät sanat jotka yhä kaikuwat korvissani.

Ahokas (ottaa hänen kätensä). Ja kun toivoitte niin paljon minulle ja muille, eikö teillä ollut mitään toivotusta itsellenne?

Anna (heiluttaa päätänsä). Ei.

Ahokas. Eikö teillä ole ollut mitään toivoa tässä elämässä? — — — ettekö ole kopsaan ajatelleet toista kotia, toisia ihmisiä teidän ympärillä? — — —

Anna. Niin, kyllä on totta, minä nä'in kerran unta, — — — waan uni on hävinnyt, — minä uneksin että olin kodissa, niin heleässä, niin kauniissa — — — Siellä ei ollut mitään hätää, eikä surua, siellä oli niin lämmin ja iloinen olla, minusta oli kun olisin herännyt uuteen elämään.

Ahokas. Ja ettekö usko että se uni voisi käydä toteen?

Anna. Kyllä, waan ei täällä; ettekös ymmärrä, oli Jumalan taivas jota nä'in.

Ahokas. Mutta taivas woipi astua alas maahan, Anna?

Anna. Millä tavoin?

Ahokas. Rakkaudessa.

Anna. Minä en ymmärrä teitä?

Ahokas. Rakkaus on puhallus Jumalan hengestä, ja sisältää maan sekä taivaan, elämän ja autuuden; aurinko loistaa firrkaammin, kukat haajahtawat suloisemmin sille joka rakastaa. Missä kaikki sydäntä yhdistyy tähän tuntoon, Anna, siinä häviää kaikki muu heidän silmistänsä; puristaen käsiwärtensä toistensa ympäri matkustawat he voittaen läpi elämän ja kuoleman ja lankeewat yhdesessä Utko yli-Jumalan istuimen eteen, antamaan hänelle totaisti tämän rakkauden, tutkittuna maailman kiihosta ja taistelusta, mutta yhtä puhtaana, yhtä kalliina kun silloin jolloin hän pani sen heidän sydämihinsä.

Anna (wiepi kätensä otsaan). Minun Jumalani, minun Jumalani, mitä minä tunnen!

Ahokas (innokkaasti). Anna, rakastettu Anna!

5:Des kohtaus.

Thakfinen (perältä, kantaa puita sylissänsä). Anna. Ahokas.

Thakfinen. Halloh, hyvät ystäwät, nyt olen minä täällä taas (wiepää puut uuniin). Minä sain kuusi halkoa vanhasta myssystäni ja yhden rehelliselle naamalleni.

Ahokas. Teillä ei ole ollut puita, huoneita lämmittääksenne.

Thakfinen. Siinä kannalla taisi asia olla (vaneer puut uunissa palamaan).

Ahokas. Ja te ette ole sanaakaan minulle siitä sanoneet, Anna!

Anna. Te olette jo lopen monta hyvää työtä tehneet meille.

Ahokas. Tyttö raukka, poloinen! (itsekseen) Tämä kurjuus täytyy lopettaa.

Thakfinen (astuu esiin teaterille). Morjens, herra tohtori, morjens. (tarjoo kätensä) Saanko lististää kopraanne, waikei olentoni juuri ole niin siweä, kun se pitäisi olla.

Ahokas (häilyttää hänen kättänsä). No, kuinka maailma elää teidän kanssanne, Thakfinen!

Thakfinen. Kyllähän tässä eletään, ja kunhan aikaa kuluu, niin saamme vielä pienet huwitukset tän' aamuna.

Ahokas. Eikö Pori ole kotona?

Anna. Tässä isäni tulee.

(Jatk.)

Sitä tätä.

Suomen kansallisuus on nyt — sen wakuuttaa Borgäbladet — niin wakauntunut että lyhyellä tähtyy hakea niitä, jotka eiwät sitä hyväksyisi. Rummafo siis että H. U:sekin owat yhdistywinään Suomettaren tuttuihin „urheihin" sanoihin: „Tulkoonpa nyt waikka kaiken maailman walta häwittämään suomalaisista kansallisuutta, niin kyllä se ei onnistu" j. n. e. — Samassa hengähdyskesä kuitenkin H. U. jatkaat jälleen kertoelmiaan noista „neula-pistokista" Suomalaisuutta vastaan omaassa maassa, joita siinä lehdessä on melkeen joka toisessa n:sa tawattawana. Se „piistos", mistä H. U. tällä erää mainitsee, koskee „rautatiemme" kohteliatsuutta suomenkielisiä Helsingin sanomalehtiä kohtaan, joitten ei — „ei Julkissittenkaan" — ole sallittu, miten ruotsalaisille, ilmoitusta rautatien jo-noista R. Majesteetin matkustus-aikaan. — Tästä johtuu mieleemme kuinka w. 1859 muutamaassa yksitähessä pappis-kokouksessa eräs pappi, nyt wainaja, nauru-suin — milt'ei irwi-hampain — ilmoitti että, hänen ollessaan firrkoherran apulaisena Suomen pää-kaupunnissa, — ei Helsingin ainoa sen-aikainen suomen kielinen sanoma (Star) — waan sisäläiset ruotsalaiset saivat tietoja saarna-wuoroista kaupunnin firkoissa, hakematta. Tiedämmä kyllä että papilla ei ole pakkoa antaa hakewallenkaan semmoisia ilmoituksia, mutta kun kerran, miten Bbl. kahuu, Suomalaisuutta niin hyweksitään, niin olisi sama mielisuosio odotettawa suomalaisia kuin ruotsinkielisiä sanomalehtiä kohtaan.

Talja,

lasfettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Wenäjältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Elokuussa 1863.

Tynnyri rukiita 6 r.; tynnyri kauroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 36 f. ja 2:n sortti 30 kop. leiwiskä; hienot wehnajauhott 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa säkki 12 r. 50 f., 2:n sortti 9 rupl., ja leiwisköittäin 1:n sortti 1 r., 2:n sortti 75 kop.; ruisjauhott 1:n sortti 6 r. 50 f. tynnyri, ja leiwisköittäin 1:n sortti 55 f.; tattari rhyynit 11 r., hirs rhyynit 1:n sortti 15 r. ja 2:n sortti 14 r., ohran rhyynit 10 r. ja kauran rhyynit 10 r. tynnyri; manna rhyynit 1. r. 40 f., perlrhyynit 1 r. 20 f. leiwiskä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisäl-tämä kuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hieno-laatuinen wehnäleipä 10 f. naula, $\frac{1}{2}$ naulaa 8 kop. ja $\frac{1}{4}$ naulaa 2 $\frac{1}{2}$ f., ruisleipä 5 f. naula, 2:n sortti 2 $\frac{1}{2}$ f. naula; 1 naula Suomen 1:stä sorttia täällä teurastettua hyvää paisti-lihaa 9 kop., 2:nen sortti eli hyvä soppa-liha 7 kop. ja 3:8 sortti eli huonompi samallinen 4 kop. naula; suomen suolattu liha 1:nen sortti 6 kop., 2:nen sortti 5 kop. ja 3:8 sortti 4 kop. naula; suolattu sian liha 1:nen sortti 15 kop., 2:nen sortti 12 kop., tuores sian liha 1:nen sortti 15 kop., 2:nen sortti 12 kop., sawustettu sinkku 16 kop., sawuttamaton samallinen 14 kop. naula; lampaan liha 1:nen sortti 10 kop. 2:nen sortti

7 kop. naula; wafkan liha 1:nen sortti 10 kop., 2:nen sortti 8 kop. naula; tuores woi 23 kop., ja ruuan valmistukseen kelpaawa woi 18 kop. naula; liinawoi 17 kop. naula, ja 1 naula suela 1 kopekka.

Wiipurin Raastuvassa, 29 p. Heinäkuuta 1863,
Viran puolesta
Fred. Wilh. Poppius.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig exekutiv auktion, som anställes härstades Thorsdagen den 6 instundande Augusti och derpåföljande dagar kl. 4 e. m., försäljes ett handelvarulager, bestående af kläden, ylle-, bomulls- och linnetyger, kartun, sherting, muslin, boi, mans och fruntimmers halsdukar af flere slag, näs- och borddukar, mans och fruntimmers skoplagg, knappar, barn-leksaker, kragar, spetsar, band, tråd, garn m. m., äfvensom något möbel och husgerådssaker; hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 30 Juli 1863.

(2) 2

Wold. Ålgren

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 8.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 5 August 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in S:t Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Spöhr.

Ägaren af Monrepos allodial frälse-säteri förbjuder härmedelst strängeligen personer, som besöka trädgården att medföra hundar vid påföljd af laga ansvar.

Der Besitzer von Monrepos Allodial frälsesäteri verbietet hiedurch auf's Strengste Allen die den Garten besuchen, Hunde mitzunehmen; indem sie dann gesetzlicher Strafe unterworfen sind.

Гулящие запрещены законнымъ порядкомъ брать съ собою въ садъ Монрепо собаки.

(3) 3

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknadat grunkapital L. 2,000,000 Sterling.

Reservfonden L. 1,374,000 „

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste prämier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & C:o.

General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Ilmoitus.

Tämän vuoden yleistä wäijänaista Wiipurin läänin maawiljelysseuran kokousta pidetään Tiistaina 22:nä p. Syyskuuta (markkinapäivänä) kello 6 jälkeen puolen päivän Wiipurin kaupungin Societeetin salissa, johon kutsutaan kokoukseen kaikkia seuralunnan jäseniä.

Johdofunta soiji, nähdä seuran jäseniä niin tähdellisesti kokoukseen kuin mahdollista on, kun monta tärkeätä asiaa ja myöskin kahden johdofunnan jäsenien walitseminen entisten puolesta on edes otettava. Jäseniä, jotka aikooivat seuran kokoukseen, muistutetaan lufemaan ajatuksen 14 pyk., osaa a, jossa puhutaan uuden jäsenien kutsumuksesta.

Näyttelyyn otetaan vastaan paraimpia tuotteita pellon ja ryytimään kaswista niinkuin myöskin farjantuotteita; maanvil-

jelyksen kasuja; koneita; tuotteita läänin erinäisistä elatuskoneista ja käsityöstä, ja m. m., kaikkia, kuin maawiljelykselle saattaa olla tärkeätä ja on kuuluvata maawiljelykseen ja sen osiin; joita kappaleita sihtieri ottaa vastaan Maastolassa vielä 21:nä p. Syyskuuta, ja sitten kokoukspäivänä Societeetti huoneessa kello neljä (4) jälkeen p. p. — Wiipurissa 20 p. Heinäkuuta 1863.

Johdofunnan puolesta:

B. Jendrenius.

(3) 2

R. J. Forsberg.

Wuokrataan.

Nu genast en bodlokal vid stora gatan i P. Sopotoffs arsvingars gård N:o 37 i f. d. fästningen, närmare underrättelse lemna T. Tulander.

(3) 3

Från den 1 nästkommande Oktober åtta vackra och välförsedda rum jemte varm tambur, kök, iskällare och öfrige nödige uthus, å Åstrands egendom, elfva verst från staden; närmare underrättelser lemna

(2) 1

Hofrätts Aktuarien Krogius.

Uthyses ifrån den 1 Oktober ett mindre unkars qvarter uti gården N:o 114 inom fäst. närmare underrättelse lemna bagaren N. Ettinger.

(3) 1

Myötämänä.

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 1

Wickman.

En god och starkt Droschka med kur säljes för mycke billigt pris hos

W. von Karm.

Öfwi hywä ja mahwa Droschka kuomin kanssa myödsään hywin huokeasta hinnasta

W. von Karmilla.

Wuntaripää heinä (Timotei) Siemeniä.

G. G. Cloubergilla.

Söyrylaiwan kulu Wiipurin ja Kuopion välillä.

Mantainen Söyrylaiwa "Alto" joka kulkee Wiipurin ja Kuopion wälillä, käyden sekä meno- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Sawonlinnassa ja Leppäwiroilla.

Lähtö-ajat owat:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopiosta joka Torstai kello 5 e. p. p. ja tulee laiva, joka ottaa kuljettaaksensa sekä kulkioita että kuletus-tavaraa, mutta ei ole tarkoitettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 3:den paikoilla. Wiipurissa Toukokuussa 1863.

Johdofunta.

Ångbåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Jenångsfartyget "ALIO" gör reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala Puumala, Nyslott och Leppäwirta.

Afgångstiden är:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thorsdags förmiddag kl. 5; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragt gods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 5 om aftonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Söyrylaiwa Walamo

tulee tämän vuoden purjehtimisen aikana joka wiikko kulke- maan Pietariin ja Sortawalan wälillä, käyden niin mennessä kuin tullessa Wyssinassa (Wäähkinälinnassa), Konewitsassa, Kätkäsalmissa ja Walamossa.

Lähtöpäivät owat:

Pietarista joka Perjantaina kello 9 aamulla.

Sortawalasta joka Sunnuntaina kello 9 „

Baltti jät menee söyrylaiwa 23 (11) päivästä Kesäkuuta Elokuun 11 päivään (Heinäkuun 30 päivään) asti joka Tiistaina Pietarista Walamoon, käyden waan Wyssinassa ja Konewitsassa rannassa, ja lähtee seuraavana päivänä samoin Konewitsan ja Wyssinan kautta takaisin Pietariin.

Wiipurissa, M. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

Hinta:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettamunalla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

Tilata on:
Silliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
jakaissa maamme postikonttoreissa.

N:o 32.

Perjantaina 7 päivänä Elokuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 4 Elok. (23 Heinäk.)

London	37, 37 $\frac{1}{8}$
Amsterdam	181 $\frac{1}{4}$, 5 $\frac{1}{4}$
Hamburg	32 $\frac{2}{3}$, 33
Paris	387, 387 $\frac{1}{2}$

Wiipurista.

Suomal. Kirjallisuusseuran viime tiistai-
na pidetyssä kokouksessa valittiin Wilken koululle
uusi opettaja koulusta eronneen herra Murmanin
sijaan. Wiran hakijoita ilmoitettiin tulleen seitse-
män. Valitseminen tapahtui suletuilla lipuilla ja
äänet valitsemisessa jakantuivat sillä tavoin, että
luonnontieteis maisteri Molander sai 6, kirkkoherran
wiran toimittaja Uudella maalla Karjan pitäjässä
Holmberg 4, kappalaisen wiran toimittaja Heinjoella
Malinen 2 ja opettajan kokelas Thurman 2 ääntä, ja
tulee siis maist. P. F. Molander saamaan mainitun
wiran. — Koulu alkaa taas wailutustansa 1 p:nä
tulevaa syyskuuta yhdellä luokalla ja uusilla oppi-
lailla. Tällä kertaa otetaan kouluun, Wilken tes-
tamentin mukaan, myös 2 niinkutsuttua vapaa-op-
pilasta „köyhistä ja kunniallisista vanhemmista,”
yksi Wiipurin ja toinen Lappeen pitäjistä, sellaiset
mitä kirkkoherrat näistä pitäjistä niiksi esittelemät.
Tällaiset vapaa-oppilaat tulewat saamaan koulun
puolesta elannon, asunnon, waatteen sekä koulu-
kirjat. Toiwottawa on että oppilaita ilmestyisi
maakunnasta paljo, oppimaan omalla Suomen kie-
lellä tässä koulussa saatavia monenlaatuista kan-
sakunnassa hyödyllisiä tietoja. Muistettawa on
kanssa, että tämä koulu ei ole koulu mitään erityistä
elatuskeinoa warten, waan pää-asiallisesti koulu ylei-
seksi kansalliseksi siivistymiseksi kansakunnassa. Siis-
hen kuuluu sitte, että koulussa opetetaan muiden
tietojen mukana myös maawiljelykseenki kuuluvia
tarpeellisia tietoja.

— **Porwariston walitut.** Toispäivänä, kes-
kiviikkona, tapahtui porwariston waltiopäiwä-mies-
ten waali maistraatissa. Kuin armollinen kutsu-
mus waltiopäiwille ja myös muut asiaan koskewat
wanhemmat säännöt oli luettu, ruvettiin keskus-
lemaan waltiopäiwämiesten päiwäpalkasta ja pää-
tettiin maksaa kummallenkä täältä walittawalle por-
wari-säädyn edusmiehelle 30 markkaa päiwältä.
Sitte käytiin walitsemiseen ääntämisellä, kufin huu-
taja wero-äyrynsä mukaan, ja seurauks oli, että her-
rat kauppaneuvos ja ritari J. F. Hackman sekä
politia pormestari ja ritari N. J. Örn saivat
enimmät huudot ja tulewat niinmuodoin edusmie-
hiksi waltiopäiwille Wiipurin porwaristosta. Muut-
tawana oli tässä tilaisuudessa huomata sitä ajan kään-
nöstä, että kaikki koko toimitus alusta loppuun asi-

tapahtui omalla Suomen kielellä; ainoastaan wal-
tiopäiwille kutsumus luettiin kanssa ruotsiksi.

Sawonlinnassa on, sanomien mukaan, walittu
porwariston edusmieheksi pormestari Jaakko Molsä
ja Mikkelissä kauppias A. J. Molander. Wi-
meksi mainitulle on määrätty päiwä-rahaksi 12 mark-
kaa ja matka-rahaksi kahden hewoisen kyytipalkka.
Maantalissa, jossa porwaristo on walinnut edus-
mieheksensä neuwomiehen (raatimiehen) G. Franc-
kin, on samote 12 markkaa määrätty elanto-rahaksi
päiwältä. 12 markkaa näkyy siis olewan yleisin
taksa. Saminalaiset maksawat 24 markkaa p:ltä.

— **Lähetetty kysymys.** Koska uisimmat owat
saaneet sanomalehdissä selityksiä, niin toiwosi myös
allekirjoitettu saawansa: 1:o: Helsingin Utiset piti
maksaa 2 rupl. 50 kop. koko vuosikerta, — mutta
eräs kysyjä näkyy näyttäneen että ne Jyväskylän
postikonttorissa maksoiwat 2 rupl. 90 kop. Mi-
nulle ne maksoi Wiipurin postikonttorissa 3 rupl.
43 kop. Missä sy siihen hinnan eroitukseen, sitä
en tiedä? — 2:o: Mikä siinä on sy, että kaifiista mi-
nun tilaamistani sanomalehdistä on jäänyt nume-
roita pois: Finlandsk Allmänna Tidning, N:o 31,
89, 90 ja Helsingin Utisistä N:o 5, 12, 13 ja
28 sekä Otawasta lisätähti N:o 13 ja 20. Se
että hinta on kalliimpi kuin pitäisi, sen saattaa
unehuttaa helpommin kuin sen, että joku numero
jääpi saamatta, jonkatahden olis toiwottawa että
wois saada täydet lehdet. — Kautun pitäjässä 11
p. kesäkuuta 1863.

Kautulainen.

Ulla olewaan saamme wastata, että meitä wa-
hoittaa paljo kuin yhä kuuluu tällaisiiä sanomaleh-
tien täyysiiä saamattomuuden walitukia maakunnas-
ta, mutta me emme woi tällaiselle asialle mitään,
emmeä luule että muidenkaan sanomien toimituk-
set saattawat suorastaan sellaista antaa. Asian-
omaisten numeroita puuttuwien on kysyttämä leh-
tiänsä siitä postikonttorista, missä niitä tilanneet
owat. Mitä H. Utisten hintaan tulee, niin lie-
nee paras tehdä siitäki asiasta kysymys suorastaan
siinä postikonttorissa missä lehti on tilattu.

Toim.

Suomenruotsista sananen.

Tämän wuotisen Mehiläisen 4:sä numerosssa on
eräs lähettäjä —n —r kirjoituksessaan: Kirjalie-
lemme onko se nykyään suomeakin? näyttänyt kuinka
kieleemme usein nykyisillä kynäsiivilläämme on ruot-
salaisuuksia täynnä. Tässä tahdomme puolestam-
me näyttää kuinka läänin hallituksemme suomentaja
kirjoittaa suomea. Jos Otawan lukijat esimerkiksi
ottawat Otawan lisätähden 28:n numeron ja lu-
kewat läänihallituksen suomentamat kuulutukset sen

viimeisellä sivulla ensimmäisellä palstolla niin saivat selvästi nähdä mikä soka-sotku siinä löytyy. Silmiin pistävä on kohta alussa sana: auktionissa. Onko se suomea? Eikö sana: huutokauppa ole tuttu suomentalalle? Jos hän välttämättömästi tahtoo käyttää ruotsalaisia sanoja, niin kirjoitetaan: auktion. Lause: „julkisessa auktionissa" on väärä; sen pitää olemaan: julkisella auktionilla (huutokaupalla.) Katso esim. samallaisia kuulutuksia muissa sanomalehdissä. Rumpi sanoista: „urakalle" ja „urakalla" on pantu oikeaan sijaan? Ovatko sanat: „muutamiin entisiin" Genitiivoon asetettuina? Ja mitä lause: „esityksellisesti — — kulungilla" tahtoo sanoa? Mistä taas on: „warteen otera" saatu? Voisimme vielä luetella toisia virheitä, mutta olkoot mainitut kylläksi. Tästä jo näkee luki ja kuinka vahva suomalainen lääninhallituksen suomentalaja on. Muuten saamme vielä muistuttaa ett'eivät suomennokset ole yhtä selvät kuin alkuperäiset kirjoitukset, sillä ensimmäisessä kuulutuksessa sanotaan: „yhden uuden ja muutamiin (-ien) entisiin (-sten) uunien rakentaminen," josta lause oikein suomennettuna kuuluisi: „rakentaminen yhden uuden ja m. e. uunien forjaaminen" ja toisessa taas: „kasarmi kartanolla", josta taas ei merkitse: byggnad (rakennus, huone) mutta soka pihan, rakennuksen että koko kartanon (talon) ja siihen kuuluvan maan. Vielä lopuksi olkoon: „Muolan pitäjässä", pitää olemaan: M. pitäjää.

Olemme nyt luetellut muutamia virheitä ja wääriä lauseita lääninhallituksen suomennoksissa siinä toivosssa, että suomentalaja edes-käsin välttää semmoisia ja että suomalainen yleisö, mitä kuulutus-siin koskee, pidetään samassa arvossa kuin ruotsalainen. Muuten onkin kohtuullisesti waatia oikein suomennettuja kuulutuksia suomalaisessa lehdessä ja meidän mielestämme voisivat nuo ruotsalaiset olla poissa, sillä melkein kaikki Wiipurilaiset ymmärtävät kyllä niin paljon suomea. Myöskin olisi toivottava että tullikammari ja muut virkakunnat painattaisivat kuulutuksensa suomeksi. Tähän asti ovat ne olleet niinkuin kuolleet aarteet suomalaisille lukijoille.

R. Wilkka.

Sintsa ja Anna.

I.

Saukiveden pohjoisella rannalla oli ennen Intalan ylpeä howikartano, nyt sitä ei enää nähdä, sillä tulipalo sen hävitti. Tässä kartanossa asui ennen jalo, maailmasta jo kauvan kadonnut, aatelisuku, jonka viimeinen, ylpeästi ja tuhlawaaisesti elettyänsä, möi kartanon ja muutti toiseen maan seutuun elääkseen muistoillaan ja rikkaudensa tähteillä. Talon tiloiheen osti entinen Wenäen luutnantti Haapanen. Haapanen oli kessi ikäinen mies, pitkä, lewä hartioinen ja mustaihoinen. Mustat silmänsä harhailivat sinne tänne ja waikea hänestä oli suoraan ja rehellisesti katsoa toisten silmiin. Hän oli kova isä ja julma isäntä — waimo ja tytär pelkäsivät häntä, alamaiset pelkäsivät, mutta myöskin wihasivat häntä. Sitä wastoin oli Maria, hänen waimo, lempeä ja ystäwällinen katekista kohtaan ja häntä alamaiset rakastivat ja pitivät warjelus-enskelinänsä. Onnellinen ei Maria milloinkaan ollut awio-elämänsään, sillä miestään hän ei woinut rakastaa ja kova isä oli pakoittanut häntä menemään Haapaselle, jota hän aina oli pelännyt. Ainoa onnensa ja ilonsa oli tytär Anna, heidän ainoa lapsi. Anna oli, kun Haapanen Intalan osti, wiidentoista wuotinen netto, kaunis kuin kesaan päiwyt ja ihana kuin kedon kukka. Isänsä hän pelkäsi, sillä kowasti oli usein isän käsi kohdellut tyttöä, hänen lapsena ollessa. Äitiänsä hän

taas rakasti koko sydämmen lempeydellä, sillä äiti oli aina isän horjuesissa warjellut häntä ja rakasti häntä enemmän kuin kaikkea muuta maailmassa. Anna oli walkeawerinen, hoikka ja solakka ruumiiltaan. Silmänsä olivat siniset kuin taiwaan selkeä sini, huulensa punaiset kuin manteren mansikat ja käheränsä kiertelivät kullankeltaisina hänen hartioilleen.

Eräänä päiwänä astui Haapanen nuoren miehen kanssa waimonsa kammariin, jossa Maria ja Anna olivat. Haapanen sanoi hanffineensa opettajan Annalle ja seuraavana päiwänä olisi Annan rupeaminen lukemaan ja oppimaan ranskan kieltä. Maria terwehti nuorta miestä ystäwällisesti terwe-tulleeksi, mutta Anna loi punastuen silmänsä lattiaan, sillä wieras oli kaunis, kookas nuorukainen. Wieras oli ylioppilas Sintsa Osmonen. Hän oli tullut Haapasen naapuriksi, sillä äitinsä oli, miehensä, naapuri-pitäjään kirkkoherran, kuoltua, ostanut pienen Mäenrinnan tilan ja metsästämisissään oli Haapanen kohdannut Sintsaä usein ja tullut tutuksi hänen kanssa. Myöskin Sintsa punastui, kun näki Annan, sillä ei ennen ollut hän nähnyt kauniimpaa neitoa.

II.

Buoli vuotta oli Sintsa ollut opettajana Intalassa. Päiwä päiwältä oli Anna hänen mielestä tullut kauniimmaksi ja päiwä päiwältä rakastui rakastumistaan Sintsa Annaan. Se oli kaunis kewaipäiwä; ilma oli raitis ja tyhni; aurinko loisti kauniina selkeällä taiwaalla ja metsässä iloitsivat linnut. Sintsa ja Anna istuivat wietysten penkillä puutarhassa. Anna luki kirjasta, Sintsa kuunteli ja katseli ihastuneena Annan kauniita kasvoja. Yht'äkkiä waimeni Anna, nosti silmänsä ja kohtasi Sintsan silmäyksiä. Hän punastui ja kirja putoi maahan.

— Anna! lausui Sintsa, otti häntä kainalon ympäri kiinni ja weti häntä luoksensa: Tahdotkos olla minun?"

— Sinun olen!, kuisutti Anna ja kätti punastuneet kaswonsa Sintsan rintaa vastaan. Sintsa nosti Annan pään, katsoi hänen silmiin ja suuteli häntä hellästi. Huokaus kuului heidän takana. Se oli Annan äiti, joka kynnelsilmin, iloisena katseli näitä nuoria ja muisti menneitä onnellisia nuoruuden päiwänsä, muisti kuinka hän itsekkin oli onnellinen, autuas rakastettunsa häntä rakastawansa ilmoitettua, mutta muistaen myös kuinka isä hänen onnensa teki mitättömäksi huokasi hän. Mutta nuoret eivät kuulleet huokausta, he kuuliwat ja näkiwat waan toinen toisensa ja uneksivat tulewista autuaallisista päivistä. Maria wetäytyi ja läksi kammariinsa. Nuoret jäiwät puutarhaan. Yht'äkkiä kuului torwi, koirat haukkuiwat ja pyssyt lauskesiwat. Sintsa ja Anna ryöpsähtiwät ylös ja kii-ruhtiwat tarhasta kartanon pihalle, jossa oli suuri joukko ihmisiä pyssyt käsissä, koiria ja ammuttuja metsäelämiä. Haapanen oli ystäwineen tullut metsästä ja nyt oli taas komeat pidot pidettawät niin kuin tawallisesti.

III.

— Kuka pitää? Bankki on wiisifataa!"

— Minä pidän," huusi Haapanen ja wislasi rahat pöydälle. Pitojen perästä oli ruwettu lyömään korttia. Haapanen oli korttien-lyöjä ja korttien kautta oli hän tullut rikkaaksi, mutta tänäpäinä oli hänellä paha onni. Hän häwitti waan. Nytkin menetti hän rahansa.

— Bankki on tuhatta!" lausui woittaja ja katseli ympärilleen. — Kuka pitää?"

— Minä," huusi Haapanen kowalla äänellä ja wislasi lompakkonsa pöytään. — Siinä on rahat.

ta, ellei enempää. Ehyt! Kaikki olivat nyt ääneti ja odottivat, Haapanen seisoi kalveana, wertyneillä silmillä ja sinisillä huulilla — hän wapii — fortti tuli — hän oli taas — häwittänyt.

— "Kaikki tuhatta! Kuka?" kaisui taas. Ei kukaan wastaanut. Voittaja katsoi ylpeänä ympärilleen. Haapanen puri huuliansa, se raiwosi hänessä, sillä tänäpänä oli hän häwittänyt paljon, oli menettänyt maineensa onnellisena pelaajana — hän wastaasi: "Minä pidän. Ehyt ensin, sitte tuon rahat!"

— "Hornan henki!" mutisi Haapanen — hän oli taas häwittänyt.

— "Rahat?" kysyi voittaja.

— "Tule kanssani," käski Haapanen. He läksivät toiseen kammariin, jonka owi suljettiin.

— "Ostämäni! Mulla ei nyt ole rahoja. Suomena saat," sanoi Haapanen. — "Odotatko?"

— "En. Olet ennenkin luvannut aina maksaa kun olet häwittänyt, mutt'en nyt woi. Mutta kuule! Minulla olisi ehdotus." —

— "Anna kuulla," sanoi Haapanen.

— "Sinulla on kaunis tytär. Niinkuin tiedät, olen jo kauwan ollut leskimiehenä ja nyt olisi jo aika minulle ottamaan waimo iselleeni. Jos tahdot antaa mulle tyttäresi, niin en huoli noista viimeisistä rahoista, annan waikka kaikki mitä olet häwittänyt takaisin. —"

— "Mitä? Sinä rohket esittää" — leskeytti Haapanen wihastuneena.

— "Odotat! Muistatko millä lailla pelasit Heinolan markkinoilla? Minkälaisia nappuloita oli sulla?" kysyi toinen. — "Ne olivat — wäärät!" Haapanen kalpeni, hän kiljasi: — "Walhettelet!"

— "En. Minulla owat ne samat ja kaikki tuntevat nappulasii. Suostutko ehdotukseeni taikka tahdotko, että wieraille näytän nappulat ja sen lisäksi sanon sinun pelanneen rahatta, tahdotko?"

— "Anna nappulat! Älä sano mitään! Suostun!" kuisutti Haapanen kiireesti.

— "En ennenkuin wieraille olet ilmoittanut että olet antanut tyttäresi mulle. Se woihikin tapahtua huomana tultuamme metsästästä. Eikö niin? Saatuaani lupauksen tyttärestäsi kaikkien wieraitten kuullessa tahdon antaa nappulat ja rahat takaisin. Ja suostuthan sinä siihen?"

— "Suostun!" wastaasi Haapanen.

Anna, josta kauppaa nytkin tehtiin, makasi kammariissaan ja näki suloisessa unessa Hintsan ja suloisimman tulewaisuuden hänen kanssa. Hän oli niin onnellinen unissaan, hän uneksi onnesta ja rakkaudesta. (Jatk.)

Kotimaalta.

H. Maj:ttinsa käynti Luolajan kentällä. — Hänen Maj:ttinsa lähti viime tiistaitana k:lo 11 lipuilla, waakunoilla ja muilla foristuksilla warustetusta Helsingin rautatie-huoneesta, seurattuna mahdolltoman kokoontuneen wäestön hurraan-huudoilla, ja tuli k:lo 1½ 3 Hämeenlinnaan aamupuolella kesiwiikkoa vastaan, wiivyttyhänsä puolen tiiman werran Hywinkään pysäyspaikassa teeweden juonissa parooni Munkin ja kapteeni Linderin tykönä. Rautatiellä olivat pysäyshuoneet olleet jublalliseksi foristetut. Hämeenlinnassa oli kaikki kaupungin wäki H. Maj:ttiansa vastaanottamassa ja ajaessa rautatien huoneesta kaupunkiin pitkän sillan yli, jolle oli tehty soma kunnia-portti, seisoi siinä kahden puolen walkeisiin puettuja naisia, jotka kuffamyyryillä tien H. M:ttinsä foristivat. Aamupäiwällä kesiwiikkona otti H. Maj:ttinsa vastaan tilanhaltijoita ja talonpoikia, jotka olivat tulleet kaupunkiin saadaksensa terweh-

tiä H. Maj:ttiansa. Erittäinki sanotaan H. Maj:steettinsa kistelleen Suomen talonpoikais-säätyä sen ainian osotetusta uskollisuudesta, johon Idän-pään Heikkilä oli wastannut alamailla kiitoksilla waltiopäiwän kutsumuksesta. Puolenpäiwän aikaan tuli H. Maj:ttinsa Luolajan kentälle, missä hän ratsasti pitkin Suomen kaarti- ja ruotupataljonain riiviä, vastaan-otettuna wäestön korkeilla hurraan huudoilla. Luolajan kentällä seisoi myös yksi wenäläinen linjapataljona, yksi tykistötuntia ja joku joukko kasakkia. Hywin oli H. Maj:ttinsa ollut tyytyväinen miesten liikkeille, kuin sotawäestö oli tehnyt H. Maj:ttinsa käskemiä erilaisia tempuja. Tämän näytteen lopetettua oli H. Maj:ttinsa ratsastanut puhuttelevaan kutsuun pataljonaa, ilmoittaen wakuutustansa ja toivoansa, että Suomen sotawäki tulee entisellä uskollisuudella tähtämään welwollisuuttansa. K:lo 4 jpp. piti H. Maj:ttinsa leirissä puolipäiwäiset, joihin oli käsketty noin 80 henkeä kenraaliston jäseniä, sotapäälliköitä, tilanhaltijoita m. m. Tässä tilaisuudessa oli H. Maj:ttinsa esittänyt maljan Suomen menestykseksi sekä sen uskolliselle ja uljaalle sotawäestölle. Kunnioittaaksensa Suomen sotawäestöä oli H. Maj:ttinsa nimittänyt wanhimman poikansa H. K. K. Perintöruhtinan Wiipurin pataljonan päälliköksi ja 3:nnen poikansa H. K. K. Suuriruhtinan Wladimir Aleksandrowitsin Hämeen ruotupataljonan päälliköksi. H. Maj:ttinsa toinen poika H. K. K. Suuriruhtinas Aleksander Aleksandrowits, Suomen kaartipataljonan päällikkö, oli tempuin näytelössä astunut omaan komppaniaansa eli kaartin 1:stä komentaen.

Eileistä päiwää vastaan piti H. Maj:ttinsa wietää yötä teltassansa Luolajan kentällä, missä kokoontuneen sotawäestön piti eilen tehdä suuren manöwerin ja senperästä iltapuoleen piti H. Maj:ttinsa palata Hämeenlinnasta. (S:tar.)

K. senaatti on Heinäk. 14 päivänä walinnut ja säätänyt koneniekkan E. G. E. Randen ja luonnontieteiskokelaan nimeltä J. F. Canth tulewan elok. 1 päivästä alkaen olemaan kunnos toisin säädetään wirantoimittajoina, edellinen piirto-opin ja konetaidollisten kätöiden opettajanwirassa ja jälkimäinen luonnontieteen opettajanwirassa Hywäskylän wäliaikaisessa kansakoulunopettajain seminaarissa. (E. J. E.)

Sitä tätä.

Yhtenä päivänä tällä wiikolla tuli yhteen taloon yksi kaupunkilainen ja kysyi jos talossa on yhtään sellaista herrasmiestä jonka nimi on Mäenpää. "Een nimellistä meillä ei ele, mutta meillä on sitä vastaan eräs sellainen nimeltään Mäennotko." — "Niin, niin — Mäennotko minun tosiaan piti sanoakin," oikasi kysyjä. "Mia on sellainen," selitti hän sitte, "että minun nimeni on kanssa Mäennotko ja minä olen saanut maksaa jo monesti posteljonille firjeistä, jotka eiwät kuulu minulle, waan teille."

Kuulutuksia.

Medelst offentlig entreprenad auktion, som härstädes och inför Magistraten i Willmanstrand anställes den 12:te innevarande Augusti kl. 11 f. m., utbjudes till den minstfordrande, emot då företeende behörig borgen, ommureringen af tvänne och reparation af åtskillige äldre eldstäder uti krono spinnhuset i nämnde stad byggnader, enligt dertill uppgjort kostnadsförslag, slutande sig å niohundra tjuguen mark 40 penni. Wiborgs Landskontor, den 1 Augusti 1863.

På Guvernörs embetets vägnar:

A. von Weissenberg.

E. Olsoni.

Sullisees auktioonis, josta täällä ja Lappeenrannan Maistraatissa toimitetaan nykyisen Elokuun 12 p. kello 11 e. p. p. tarjotaan wähimmän waatiwalle urakalle takausta vastaan,

kahden uunin unbestaan rakentaminen ja ustampiin uunien
korjaaminen Lappeenrannan ruunun ketrin huoneen kartanoissa
estitksellisesti 921 markan 40 pennin kulungilla. Wiipurin
Maanfontorissa 1 p. Elokuuta 1863.

Gubernöörin wiran puolesta:

A. von Weissenberg.

G. Olsoni.

N:o 1938.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 9.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 12 August 1863. Billette für Herren à 50
Kop. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 9:ten August 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25
Op. Sr. M., Damen 10 Op. Sr. — Damen in Begleitung
von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Ilmoitus.

Witten alkeiskoulu käynnönnöllisiä tieteitä warten awataan
Pietarporin esikaupungissa tätä Wiipurin kaupunkia tulewan
Syyskuun 1 päivänä, ja vastaan otetaan tähän suomalaisia,
erittäinki maawiljeljiäin lapsia, ilman eroitusta miltä tienoilta
Suomea he owat. Wastiaan otettawilta waaditaan paitti pa-
vin todistusta wälttämää jäsälukua ja ulloa Lutheruksen pieni
kattisuus. Ovetus koulussa on maksusta ihan wapaa. Ne
jotka haluawat lapsiansa koulun saada, ilmoittakeet sen joko
suusanalla tahi kirjallisesti tämän ruuskauden kululla Witten
koulun johtajalle Magisteri W. F. Molanderille, asuwa Mä-
täre Kajanderin kartanossa Salakkalahdella. Wiipurissa 7
päiwä Elokuuta 1863.

Witten koulun Johtokunta.

(Pyödamme maamme Sanomalehtiä ottamaan palstoihinsa
tätä ilmoitustamme.)

Skolgossar kunna erhälla kost och qvarter hos

Fru Anker,

(2) 1

boende i Pantsarlaks.

Tvenne skollickor emottages i kost och qvarter hos
Enke Fru Palmroth. Boende inom fästningen i handlan-
den Schuschins gård.

(2) 1

Palmesukseen haluawa.

En ung man som i några år praktiserat vid jordbruk,
samt genomgått ett Landthruksinstitut i Sverige, är kun-
nig äfwen utom det som tillhör det egentliga jordbruket,
i Ladugårdsskötsel, fältmätning, afvägning och kostnads-
förslags uppgörande öfver alla slags diknings arbeten;
samt van vid uppgörandet af ritningar till alla slags
Landtmannabyggnader, uppgörandet af planer för cirku-
lationer och nyodlingar, och kunna de mest hedrande
betyg företes. Närmare härom af Doctor N. H. Pinello
i Åbo. Wiborg den 4 Augusti 1863.

(3) 1

En anständig äldre tjenstjungfru erbjuder sig att up-
passa någon eller några herrar, eller ock förestå ett hus-
håll, ifrån den 1 inst. September eller November. Hed-
rande betyg förevisas af den sökande, boende uti Herr
Kammarrådet Gripenbergs gård i Wiborg.

Wuokrataan.

Ett qvarter af 5 rum tambur och kök samt nödiga ut-
hus i f. d. Plachinska gården i S:t Petersburgska för-
staden. Närmare meddelar

M. Tichanoff.

Yksi kortteeri, johon kuuluu 5 kammaria, esikammaria (tam-
buri) ja työpöytä, niinkuin myös tarpeelliset ulkokuoneet enti-
sessä Plachinan kartanossa, Pietarporin lopotissa. Tarke-
pia tietoja antaa

M. Tichanoff.

Въ принадлежащемъ Плахину домъ на С-тъ Петер-
бургскомъ Форштатъ отдается въ наймы 5 комнатъ,
прихожал и кухня, со службами; ближайшія свѣденія
можно получить у

(3) 1

M. Тиханова.

Från den 1:sta October uthyres i gården N:o 71 i f.
d. fästningar ett bekvämt gvarter bestående af 3 större
rum med kök, skafferier och vedlider med ingång från ga-
tan och från gården, närmare underrättelse meddelar nu-
varande hyresgestens hushållerska.

(3) 1

Nu genast 2 rum med egen ingång i Handlanden A. W.
Schuschins gård inom f. d. fästningen.

(3) 1

Från den 1 nästkommande Oktober åtta vackra och
vällförsedda rum jemte varm tambur, kök, iskällare och
öfrige nödige uthus, å Åstrands egendom, elfva verst från
staden; närmare underrättelser lemna

(2) 2

Hofrätts Aktuarien Krogius.

Uthyres ifrån den 1 Oktober ett mindre unkars qvar-
ter uti gården N:o 114 inom fäst. närmare underrättelse
lemnar bagaren N. Ettinger.

(3) 2

Myötämänä.

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 2

Wickman.

Myytämänä kaifiissa Suomenmaan kirjakaupoi-
sa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietariissa:
(J. W. Pilla ja Rumpp. kirjakaupantaja-yhtey-
den Turussa kustantamia.)

Kiipelinin ilmoitus. I. N:o 102.

II. N:o 103.

Kolmenkymmenen vuotinen josta Saksassa. N:o 104

Laulun wiima. N:o 105.

Iso-ruhtinasanta Suomen Maan-Opaas lyhyesti ja kansan-
mieleen asiettu. N:o 106.

Suomen Ovia. I. 17:llä luvalla. Toinen painos. N:o 107.

II. 16:llä luvalla. " " N:o 108.

III. 12:llä luvalla. " " N:o 109.

Wuoronwiljelyksestä kirjoitti M. Manninen. N:o 110.

Kuin yksi kirja jäsältävä 25 kappaletta kerralla
ostetaan, myydään kaiffi tässä luetellut kirjat 1
Markalla ja 60 pennillä.

Höyrywene Pontus

lähtee sunnuntaina 9 p. Elof. Wiipurista Uuraasen k:lo 6
aamup. ja k:lo 7 iltap. sekä Uuraasta Wiipuriin k:lo 8 aa-
mup. ja k:lo 8 iltap., tehden samana päivänä kello 3 iltap.
huvi-matkan Uuraasen. Matkaja-maksu edes ja takaisin on
2 Markkaa.

Hackman ja Rumpp.

Ångslupen Pontus

afgår söndagen den 9 Augusti ifrån Wiborg till Trångsund
kl. 6 fm. och 7 eft., ifrån Trångsund till Wiborg
kl. 8 fm. och 8 eft. och gör dessutom samma dag kl. 3
eft. en lusttur till Trångsund. Passagerare afgiften för
fram och åter resan 2 mark.

Hackman & Co.

ВИТОВАЯ ШЛЮБКА ПОНТУСЪ

ходить въ Воскресение 9-го Августа изъ Выборга въ
Транзунтъ въ 6 ч. утра и 7 ч. вечера, изъ Транзунта
въ Выборгъ въ 8 час. утра и 8 ч. веч., и дѣлаетъ
сверхъ того, въ тотъ же день въ 3 ч. по полудни, по-
ездку въ Транзунтъ. Платежъ туда и обратно 50 коп.
серебромъ.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Livätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista No 32.

Konju-nika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Eilen tapahtuneessa walttiopäiwämiehen waalissa talonpojan säädystä Rannan kihlakunnassa sai talon isäntä Esaias Tykki Johanneksen pitäjältä enimmäkseen huudot ja tulee siis Tykki Rannan kihlakunnan edusmieheksi walttiopäiwille talonpojan säädystä. Ensi n:rossa kerromme lausiammin tästä waalin pidosta.

— **Uusi höyrylaiva.** Viime sunnuntain iltana tuli tänne taas Ruotsista melkein saman kokoinen ja muotoinen propelli-höyrylaiva kuin „Aljo“ ja taitaa se mennä tänäpäivänä tästä edelleen Ruopioon. Tämä uusi tulokas kuuluu muutamille Ruopion kauppiaille ja sanotaan sen tulewan matkustamaan Ruopion ja Pietarin väliä, luultawasti matkustaja-laiwana. Nimi on „Rauha.“

— **Ilma** nykyihin on ollut fateinen, mutta lämmim. Heinän teko vielä kesken. Näillä tienoin walitetaan yleiseen heiniä tulewan sängen wähiä tänä vuonna. Niillä on nyt hintaakin jo sen jälkeen — 30 kop. maksetaan puudalta.

— **Porwarisäädyn walittuja.** Edusmieheksi jo pian lähestyville walttiopäiwille on Lappeenrannassa walittu 1 p. t. f. kauppias G. Sawander. Porwoossa on pidetty waali 5:tenä p:nä t. f. ja niinhylä kuin kaikki äänet siellä ovat saaneet pormestari G. Holm ja kauppaneuvos J. Svedenström, jotka siis tulewat walttiopäiwämieheksi Porwoosta. Elannoksi ovat Porwoolaiset suostuneet määräämään kummallenski 16 markkaa päiwältä ja matkaamiseksi 2 hewoisen kyytipalkan. Porissa on walittu kauppias maisteri K. G. Lindeqvist ja konsuli M. Björnberg; Turussa kauppaneuvokset Julius ja Dahlström; Waasassa kauppaneuvos Wolff ja Kristiinassa konsuli Otto Wendelin. Helsingissä ovat neuwomies maisteri G. M. Öhrnberg ja kauppaneuvos G. W. J. Sundman saaneet enimmäkseen huudot ja tulewat niinmuodoin olemaan Helsingin porwariston edusmiehinä. Päiwän elantoraha: 20 markkaa kummallenski. Hämeenlinnasta on walittu pormestari M. J. Thermen ja Tammisaaresta (Ekenästä) konsuli F. Sultman. — Walttiopäiwämiehen waali Dulnassa tapahtui keskiwiikkona 29 p. Heinäkunta maistraatin edessä. Siinä tilassa keskusteltiin ensin, puhelee D. W. S., jos yksi eli kaksi porwaristomme edusmiehestä määrättäisiin tuleville walttiopäiwille; joka kysymys niin päätettiin, että kaupunkimme pitäisi waarin ottaa oikeuksistaan tässä kohdassa ja lähettää kaksi porwarisäädyn jäsentä walwomaan maamme ja paikkakuntamme etuja. Kahdenkymmenen markan päiwä-traktamentin ja kahden hewoisen kyydin määräksi porwaristo sitten valkkioiksi edusmiehelle. Sen jälkeen ruwettiin tawallisuuden mukaan, jota täällä on harjoitettu maistraatin-jäsenten waaleissa, julkisesti ääntämään. Äänet lankeiwat sillä tawoin, että konsuli Leon: d Candelin sai 375, konsuli J. G. Bergbom 296, kauppaneuvos J. W. Snell-

man 249, pormestari G. G. Bergstedt 58, kauppaneuvos Franzén 36 ja w. t. raatimies J. Bostrom 10 huutoa; jonka tähden molemmat ensiksi nimetyt herrat, konsulit Candelin ja Bergbom sitowat ne miehet, joille Dulun porwaristo on antanut kysymyksessä olewan kalliin kansallisen luottamuksen. Tämän waali-toimituksen päätettyä esiteli fabrikööri S. Tornberg kirjallisesti pöytäkirjaan ehdotuksen, joka ylösluettiin ja ylipäätä, sen jälkeen mitä meille on tiedoksi tullut, tarkoitti walttiopäiwämiehesten walttuuskirjassa määrättäväksi, että heidän pitäisi waltiosäätöin kautta toimittaa alamaisen anomuksen, jossa pyydetäisiin hallitsijalta edustuslaitoksemme ajanmukaista muuttamista, walttiopäiwäin kokoonkutsumisesta kolmen vuoden perästä, ministerillistä edeswastauksella j. n. e.; walttiowaraesityksen, sekä pankin että raha- ja tulliseikkamme täydellistä järjestämistä ja tarkastamista säätöin kautta; täällä yleisesti walitetun ja Pohjanmaan taloudellista menestystä silminnähittävästi haittaawan waltio-metsänhoidon muuttamista suunnallisemmalle kannalle; omituisen kauppalippumme hankkimista; suomenkielen ja painowapauden tunnustamista. Siihen kirjaan oli vielä lopuksi paitsi muuta pantu se määräys, ettei edusmiehillä olisi oikeus suostunta-weroa myönnättä pitemmäksi ajaksi kuin kolmeksi wodeksi, eikä heillä olisi lupaa mielipitojaan julkasemaan perustuslaillisia etujamme loukkaawalla tawalla. Tähän tällä kertaa wailinaisesti kerrottuun ehdotukseen suostuttiin yksimielisesti.

Sintsa ja Anna.

IV.

(Jatke n:roon 31.)

Sentraawa päiwä oli fateinen. Haapanen ja hänen wieraansa oliwat sentähden sisäissä ja löiwät kottia. Haapanen oli wähitellen tullut entiseen onneensa ja puolen päiwän kuluttua oli hän woittanut takaisin melkein kaikki mitä hän yöllä oli häwittänyt. Wäiwällinen oli walmis. Kaikki kiirehtiwät pöytäan.

„— Nyt tähtät lupauksen,” kuisutti wieras, joka eilen oli woittanut rahoja Haapaselta, — „mutta ensin pitää sun kysyä tyttäreltäsi, jos hän asiaan suostuu.“

„— Hänen tähtyy. Kaikki talossani minua tottelewat, mitä waan käsken,” wastasi Haapanen. Hän nousi pöydästä ja läksi hoiperrelleen, sillä hän oli juonut wahwaasti, tuomaan Annaa sinne. Tultuansa waimonsa kammariin sanoi hän kowalla äänellä:

„— Anna! Taita itseä walmiiksi, sillä tänään tahdon kihlota sinut herra Mannusen kanssa.“

Mari kalpeni, Anna tuli walkeaksi kuin lumi ja köntistyi pelästyksestä.

„— Mäh, mitä sinä katselet? Kiiruhda, wieraat odottawat,” ärjyi Haapanen.

„— Jäni! En woi, minä rakastan toista,” kuisutti Anna.

— Mitä? Rafastat toista? Ha, ha, ha! Sinä olet lollo! Luuletkos minun huoliwan siitä? En. Sinun on mentävä sille kun minä sanon, muista se. Minä olen isäsi," sanoi Haapanen.

— En, isäni! Ennen kuolen!" vastasi Anna vakavalla äänellä.

— Mitä?" ärjyi Haapanen julmalla äänellä:

— Sinä rohkenet olla tottelematon. Sinun täytyy, sillä minä käsken."

— Isäni! En voi, sillä rafastan toista. Te ette voi pakoittaa minua — —"

— Minä? Tahdon näyttää, että woin," huusi Haapanen, nosti kätensä ja löi — mutta lyömä sattui waimoonsa, joka oli syöffeinyt Haapanen ja Annan väliin. Maria kaatui lattialle, veri juoksi suusta ja nenästä ja hän maki henkettöinnä. Anna kiiruhti äitinsä luokse. Haapanen seiso iikkumattomana ja tuijotti kuin hullu waimoonsa. Wiimein syöfä hän ulos, jättäen waimonsa tyttärensä halttuun. Syömä oli kuolettawa, sillä wiikon kuluttua oli Maria muuttanut tuonelan majoihin.

V.

Saatuansa tietää Hintsan olewan se, jota Anna rafasti, oli Haapanen ajanut Hintsan pois julmasti uhaten. Inkkalassa ruvettiin nyt hurjaan elämään. Joka päivä oli pitoja ja fortti-lyömiä ja muita sattumus-peliä. Niin eli Haapanen nyt laffauttaakseen pahaa omaatuntoansa. Hän oli murhannut waimonsa, mutta lafi oli ääneti, sillä ei kukaan muut sitä tietänyt kuin Anna ja kuinka olisi hän woinut kantaa isänsä päälle. Mitä oli myöskin kieltänyt — hän oli anteefti antanut ja mennyt toiseen elämään, jossa waan ilo ja rauha hallitsawat.

Muutamana päivänä astui Haapanen tyttärensä kammariin. Anna kalpeni. Haapanen istuutui ja wähan aikaa oltuansa ääneti ja katseltuansa Annaa lausui hän:

— Sinä muistat mitä wiimein sulle sanoin. Nyt et saa kieltää, sillä sen wallassa on tulewaisuutest. Maununen on rikas, minä taas — häwerikkö. Sentähden olen päättänyt, koska Maununen sinut waimossensa tahtoo, antaa sinut hänelle. Huomena menen pappilaan ja otan suulutuksen. Kolmen wiikon perästä on häät. Tee itsefti sentähden walmiifti."

Haapanen nousi ylös ja läfsi tiehensä. Anna jäi paikallaan seisomaan lumen kalpeana, hän ei woinut lausua sanaakaan, isän käske oli järkähtämätöin — hän oli uhrattu. Mitä oli tehtävä? Se kysymys syntyi nyt Annan sydämessä ja siihen hän ei löytänyt wastausta. Hän hyrähti itkuun, katkeraan itkuun. Hän oli luvannut sydämensä Hintsalle ja nyt hänen täytyi mennä toiselle, jota hän ei rafastaa woinut, jota hän wihasi, sillä se mies oli syö äidin kuolemaan, syö isän hurjaan elämään ja häwiöön. Kenen turwiin pakenifti hän nyt? Mitä oli poisfa, Hintsfa oli lähtenyt wieraille maille. — — Anna oli kauwan syöwissä, surullisissa ajatuksissa, hän ajatteli mitä hänen oli tekeminen pelastaakseen itsensä kowasta kohtalostaan, kuinka hän pääsifti tulemafa Maununen, pelaajan waimoifti. Hän ei löytänyt keinoa. Hän lankefi polwilleen ja etsi lohduftusta rukouksessa.

Ilta tuli. Ulkona oli pimeä kuin kuolleiden haudoissa ja myrsky rajui metsässä. Mutta Inkkalan homin salissa oli rähinä ja melu niinkuin tawallisesti. Nuoma-lauluja, naurua ja huutoja kaifuifti sieltä. Talon porstuafta astui hiljaisesti ulos haahmu, se seisautui pihalla ja kuunteli, sitte se kiiruhti portille, awasi sen warowaisesti ja häwifti metsään. Se oli Anna — hän pakeni isänsä talosta. Mihin?

VI.

— Hoho! Semmoinen ilma! Jumala warjeltoon häntä, joka nyt on ulkona. Myrsky pauhaa julmasti ja wettä putoaa niinkuin tawas olisi auki," lausui muori Osmonen itsefseen pieneessä kammariissaan. — Hän otti raamatun ja rupesti lukemaan.

Joku kolkutti porstuan owelle. Muori kuunteli. Taas kolkutti.

— Jumala warjeltoon! Kuka lienee siellä ulkona? Katri!" huusi muori pialleen, joka oli työkissä: "Mene katsomaan kuka kolkuttaa! Kysy kuitenni ensin kuka se on." Muori otti itse kynttilän kun piika kauwan wiipyi porstuwassa ja lähestyi owea. Yhtäkkiä awattiin owi ja nuori tyttö astui sisään. Wesi juoksi waatteista, hän oli läpimärkänä.

— Herra Jumala! Te se olette, neito Haapanen!" huudahti muori kummaftuneena. — Kuinka olette ulkona semmoisessa myrskyssä?"

— Muori! Minä tulen tänne, woitteko antaa minulle fotoa, minulla ei enään fotoa ole," kysyi Anna wapiusten wilusta.

— Mikä on tapahtunut? Onko Inkkala palannut?"

— Ei, ei!" wastasi Anna ja rupesti kertomaan mintähden hän oli jättänyt isänsä ja kotonfa. Hän rukoili saada olla muorin luona isänsä tietämättä kumnes Hintsfa tulifti kottiin, sillä isänsä luokse hän ei tahtonut mennä. Muori suostui kofta astaan. Hän toimitti Annalle kuitwia waatteita, laittofti Hintsan kamarin walmiifti hänelle ja piti huolta Annasta niinkuin omasta lapsefta. Anna oli löytänyt turwaa, löytänyt toisen äidin. Hintsan foto tuli nyt hänen kodofti ja ei kukaan tietänyt siitä, sillä Katri ja muori eiwät hiiskuneet kellenkään siitä sanaakaan.

Haapanen kirofti ja oli wihan wimmassa saatuansa tietää että Anna oli karannut. Hän piiskafti piikat ja rengit, koft'eiwät nähneet mihin Anna oli joutunut, hän etsiskeli kaikkialla, lähetti miehiä etsimään ja kuulutti kirkkoissa. Ei Annaa löydetty. Hän oli häwinnyt.

(Jatk.)

Kuolewa mies.

(Annettu.)

Pariisfin est-kaupunnissa St: Marcellus, jossa wieselä vuonna 1835 erinäisistä syistä wiheliäisyys ja taudit paljon wallittiwat, oli ykft köyhä mies, wanhasfa tallissa ystäwittä ja kuolemaiftillaan. Tälle tuli arwofas Kapucini munkki antamaan lohduftusta. Se iäkäfs köyhyyden ja sairauden uhri oli pitkällään muutamilla inhottawilla repaleilla; hänen päänalaisimensa ja ainoa peitteensä oli tuffu olkia. Ei niin tuolia löytynyt, eifä mitään huonekalua. Kaikfi oli myöty ensimmäisnä sairautensa päiwinä wähäisen huonon ruu'an edestä. Wimeillä ja paljailfa seinillä riippui wieselä kirmes ja kaffi sahaa. Nämät ynnä kaffi kättä, milloin hän niitä wieselä osafi liikuttaa, oliwat kuolewan miehen kofa omaisuus.

"Ystäwäni," puhui rippi-isä, "kiitä Jumalaa hywydestänsä sinua kofden tällä hetkellä; sillä nyt sinä olet lähtewä maailmasta, jossa waan kufjuutta liener kofenut." Minkä kufjuuden?" kyseli kuolewa wiifas, heikolla äänellä; "Te olette wäärässä; minä olen elänyt tyytywäisenä, ja en koskaan ole kohtalostani wallittanut. Wiha ja kateus owat olleet yhtä tuntemattomat minulle. Uneni oli aina rauhallinen. Päiwän työstä tofin wäsyin, mutta yö toi lepoa. Noilla kapiineilla ansaitfin leipäni, jota mielelläni söin, ja en koskaan halunut ylellisyyden pöyhtihin. "Minä olen nähnyt rikkaita enemmin kiuwliaisina kuin muita. Minä olin köyhä,

mutta tähän asti olin melkein terve. Jos vielä parantuisin (jota en luule), tahdon minä taas palautua työ-paikalleni, ja ylistää Jumalaa, joka on ollut ainainen warjeliani." Munkki, kummas-tuksissa, ei tietänyt miten kohtelisi sellaista riip-tettävää. Se huono tila, jolla hän lepäsi, ei esi-tellyt sellaisia nöyryyden tuntoja astain jumaliselta kannalta. Kuitenkin jatkaen puhettansa, sanoi hän: „poikani, waikka et olisi ollut onnetoin elämässäsi, täytyy sinun kuitenkin valmistaa itseäsi jättämään tämä elämä, sillä meidän on kuultawa Herran tahtoa."

"Warmaanlin," vastasi kuolema mies, waka-walla äänellä ja silmällä; „kuolema on jokaisen wälttämätöin kohtalo. Minä tiesin kuinka elin, ja tiedän kuinka kuolla. Minä kiitän Jumalaa elä-mästäni, ja minua luoksensa saattamisesta kuoleman pimeän notkon läpi. Minä tunnen sen hetken nyt — se on tullut — hyvä isä — jää hyvästi."

Kotimaalta.

Suomenkieli oikeus- ja wirta-kielenä. Se armollinen käskykirja kenraalikuvernörille Suomen kielestä, jonka Hänen Majesteettinsa allekirjoitti Hämeenlinnassa heinäk. 30 p., sisältää pää-asial-lisesti, että Hänen Majesteettinsa niiden hakemus-ten ja esitysten johdosta, joilla Suuriruhtinanmaan suomalainen väestö tuon tuostakin on Hänen Ma-jesteettinsa luona käynyt, ja kun H. M. aina on halukas edistyttämään kaikkia, joka voi olla Hänen suomalaisten alamaistensa hyödyksi ja menestyksiksi, on Hänen Majesteettinsa, jättääksensä heille sen ohessa pysyvän muiston käynnistään Suuriruhti-nas-kunnassa, armossa määrännyt seuraawan:

1:ksi. Waikka ruotsinkieli eteenpäin pysyy maan wirallisena kielenä, julistetaan Suomenkieli sa-man oikeuden nautitsewaksi kaikissa semmoisissa asi-oissa, jotka suorastaan koskewat maan warfinaista suomalaista väestöä; jonka tähden kirjoituksia ja asialirjoja Suomenkielellä tästä lähin pitää ilman esteettä tuomioistuimilla ja wirtafunnissa vastaan-otettaman.

2:ksi. Wiimeistään 1883 vuoden lopulla pitää Suomenkielen oikeus, semmoisena, joski se ylempänä on julistettu ja määrätty, oleman täydessä woi-massa myöskin sen suhteen, mitä koskee tuomio-istuinten ja wirtafuntain suoritettawia asialirjoja; kuitenkin sillä lajilla, että ne alatuomarit ja muut wirtamiehet, joilla jo on semmoinen taito Suomen kielessä ja harjoitus sen kirjoittamisesta, että woi-wat sillä kielellä suorittaa pöytä- ja asialirjoja, jo kohta saawat ruweta Suomen kieltä käyttämään, kuin heitä siihen pyydetään.

3:ksi. Suomen keisarikillisen senaatin toimeksi jä-tetään Hänen Majesteetille alamaistuudessa esittää tapa millä, ja järjestys missä Suomen kieli jä-lettäin saakoon siten ja käyttämisen oikeuden maan tuomio-istuimilla ja wirtafunnissa, sekä ne muut hankkeet ja toimet, jotka seuraawat tästä Hänen Majesteetin armollisesta säännöstä.

(S. A. T. ja S. N.)

— **Kuopiosta** kertoo Tapio että Uutta rautatietä kuuluu kaupahuoneet Hackman, Wahl sekä Rosenius ja Seseman Wiipurista aikowan rakentaa Karttu-lan kappeliin Reihäslahdesta Kuttusen rannalla, jonne myöskin rakennetaan höyry-sahaa, Raistlaisten- eli Mömmölänlahteen Kallaweden rannalle, jota wäliä on 17 wirstaa. Tästä hankkeesta tulee ajan-oloon arwaamaton hyöty koko Pohjois-Hämeen ja Länsi-Sawon maakunnille, sillä tämä tie tulee yh-distämään Hämeen ja Sawon weskunnat maanse-län poikki. Rustannusten on arwattu nousewan noin 280 tuhanteen markkaan.

Ilmoitus.

Tulewan Syyskuun alusta annetaan Helsingistä wiikko-lehti, tähden arkin kokoisena, nimeltä

Päiwätär.

Sen tarkoitus on tuoda esiin warsinfin mitä maa-wiljelykseen, kauppaan ja teollisuuteen tulee. Se tulee myöskin ottamaan tarkasteltawiksi muiden, etenki maamme Ruotsinkielisten, sanomalehtien aja-tuksia ja mietteitä Suomen kansan tärkeimmistä asioissa, sekä sisältämään otteita waltiopäiwän kes-kustelemisista, launo-kirjallista tuotteita, uutisia ul-komailta ja Suomesta, kursori-waiheita, tori-hintoja, wirallisia ja muita ilmoituksia.

Lehti jaetaan Helsingissä joka lauantaina kello 12 Frenckellin ja Bojan kirjakaupassa. Hinta wuo-den loppuun on: Helsingissä yksi markka wiikkym-mentä penniä; postikonttoreissa kaksi markkaa, ollen sekä posti-maksot että postimestarein rahat siihen luetut.

Yksityisiä ilmoituksia vastaan otetaan Frenckel-lin ja Bojan kirjakaupassa wiidestä pennistä pie-nestä riwiliä.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 9.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 12 August 1863. Billette für Herren à 30 Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gültigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in S:t Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

C. Spöhr.

Som Råntmästare Adjoints tjensten vid denna Läne-styrelse, genom förre innehafvarens, på ansökning, er-hållna afsked blifwit ledig; alltså äga hugade Sökande till nämnde tjenst inom fjorton dagar härfter, denne dag likwäl oräknad, hit ingifwa sine till Herr Guvernören i länet ställda ansökningar, åtföljde af behörigen inrättade tjensteförteckningar och till vederhäftigheten styrkt upp-börds borgen för fyratusen mark. Wiborg å Landskan-sliet, den 10 Augusti 1863.

A. von Weissenberg.

E. Olsoni.

N:o 4010.

Ilmoitus.

Tämän vuoden yleistä warfinaista Wiipurin läänin maa-wiljelysseuran kokousta pidetään Tiistaina 22:nä p. Syyskuuta (markkinapäivänä) kello 6 jälkeen puolen päiwän Wiipurin kaupungin Societeetin salissa, johon kutsutaan kokoutumaan kaikkia seuranunnan jäseniä.

Kokoukunta soisi, nähä seuran jäseniä niin täydellisesti kokountuneina kuin mahdollisia on, kun monta tärkeätä asiaa ja myöskin kahden johtokunnan jäsenien walitseminen entisten staan on edes otettava. Jäseniä, jotka aikowat seuran koko-utukseen, muistutetaan lufemaan asetuksen 14 pyk., osaa a, jossa puhutaan uusien jäsenien kutsumuksesta.

Näyttelyyn otetaan vastaan paraimpia tuotteita pellon ja ryytimaan kaswuista niinkuin myöskin tarjantuohteita: maanwil-jelyksen kaluja: koneita; tuotteita läänin erinäisistä elatus-keinoista ja käsityöstä, ja m. m., kaikkea, kuin maanwiljelijälle saattaa olla tärkeätä ja on kuuluwata maanwiljelykseen ja sen olin; joita kappaleita sihtieri ottaa vastaan Maaskolassa vielä 21:nä p. Syyskuuta, ja sitten kokouspäivänä Societetti huo-neessa kello neljä (4) jälkeen p. p. — Wiipurissa 20 p. Heinä-kuuta 1863.

Kokoukunnan puolesta:

B. Indrenius.

(3) 3

R. J. Forsberg.

Skolgossar kunna erhålla kost och kvarter hos
Fru Anker,
(2) 2 boende i Pantsarlaks.

Tvenne skol flickor emottages i kost och kvarter hos
Enkefru Palmroth. Boende inom fästningen i handlan-
den Schuschins gård.
(2) 2

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom under-
tecknad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag
af bolagets statuter äfvensom blanketter till de be-
höfliga deklarationerna utdelas af

W. von KARM.

Palmesukseen haluama.

En ung man som i några år praktiserat vid jordbruk,
samt genomgått ett Landthruksinstitut i Sverige, är kun-
nig äfven utom det som tillhör det egentliga jordbruket,
i Ladugårdsskötsel, fältmätning, afvägning och kostnads-
förslags uppgörande öfver alla slags diknings arbeten;
samt van vid uppgörandet af ritningar till alla slags
Landtmannabyggnader, uppgörandet af planer för cirku-
lationer och nyodlingar, och kunna de mest hedrande
betyg företes. Närmare härom af Doctor N. H. Pinello
i Åbo. Wiborg den 4 Augusti 1863.

(3) 2

Wuokrataan.

Ett kvarter af 3 rum tambur och kök samt nödiga ut-
hus i f. d. Plachinska gården i S:t Petersburgska för-
staden. Närmare meddelar

M. Tichanoff.

Offi fortteeri, joken suulun 3 kammaria, eijakammari (tam-
buuri) ja fyöffi, niinkuin myös tarpeelliset ulkoisuudet enti-
sessä Plachinan kartanoissa, Pietarperin lepetissä. Tarpe-
via tietoja antaa

M. Tichanoff

Въ принадлежащемъ Плахину домъ на С-тъ Петер-
бургскомъ Форштатъ отдается въ наймы 3 комнаты,
прихожая и кухня, со службами; ближайшія свиденія
можно получить у

(3) 2

M. Тиханова.

Nu genast 2 rum med egen ingång i Handlanden A. W.
Schuschins gård inom f. d. fästningen.

(3) 2

Uthyses ifrån den 1 Oktober ett mindre unkars kvar-
ter uti gården N:o 114 inom fäst. närmare underrättelse
lemnar bagaren N. Ettinger.

(3) 3

Myötämä.

Å nordvestra delen af fästningen i Wiborgs stad, be-
lägna gården och tomten N:o 32 invid segelleden å Sai-
ma kanal, hvarå finnes uppförde och inredde, utom an-
nat, ett större tvåvånings stenhus med nio rum i öfra
och likamånga i nedra våningen, oberäknadt kök, tam-
bourer och förstugor, samt en flygelbyggnad jemväl af
sten, bestående af tvänne boningsrum med förstuga, kök
och skafferier, tvänne vagnslider, tvänne häststall, ett fä-
hus, en boda och trenne källare; kan genast, på förmon-
liga villkor, genom köp åtkommas. Om priset står när-
mare att inhemtas antingen å stället, eller hos under-
tecknad. Wiborg i Augusti 1863.

(3) 1

E. L. Erikson.

En utmärkt god, stark och välgjord droschka hos
smeden

J. Ståhlberg.

Puntaripää heinä (Timotei) Siemeniä.
C. G. Cloubergilla.

En stark och beqväm kalesch att begagnas så i sta-
den som på kortare resor, hos kapten Berg å Peterburg-
ska förstaden.

(3) 1

Till Salu i C. G. Cloubergs Bokhandel:

Om Riksdagar. Föreläsningar hållna vid Hel-
singfors' Universitet, vårterminen 1863, af Wilhelm Ro-
senborg. 3 mark.

Flug papper á 5 kop. st.

som dödar flugorna, finnes till salu i Petersb. först i
Colonial bodan, Platonoffs gård.

En god och starkt Droschka med kur säljes för mycke
billigt pris hos
W. von Karm.
Offi hyvä ja wahwa Droschka kaomin kansa myöbään hy-
win huseasta hinnaista W. von Karmilla.

Myhtämänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

En hemlighet. Berättelse af Wilkie Collins, förf. till
"Den Hvithädda Qvinnan" m. fl. 4 mark.
Verldens Herre. Fortsättning af Grefven af Monte-Christo.
Roman af Adolf Mützelburg. I. 56 penni.
Johan Gyllenstjerna eller Kärlek och Politik. Romanti-
serade Skildringar från Fredrik den I:s tid. Af S—e
—der. (Sophie Bolander.) I. II. 5 m. 60 penni
Alhambra af Washington Irving. Öfvers. Tredje Upp-
lagan. 2 m. 40 penni.
Nytt Sockenbibliothek för år 1864. Förra Halfåret. 2
m. 40 penni.
Fauna öfver Skandinaviens Däggdjur, af N. Lilja. 3 m.
20 penni.
Evangelisk Skattkammare för Guds Barn. Morgon och
Aftonbetraktelser för hvarje dag af året, samlade af
B. Wadström. I. II. 3 m. 20 penni.
Tafflor ur Skottska Kyrkans Historia, 1829—1690, af M.
Erie. Förra Delen. 2 mark.
Lucile, eller Tag och Läs! af A. Monod. 2 m.
Den enda Salighetens Wäg, framställd af F. H. Hedberg.
1 m. 60 penni.
Christens samt Christiannas Resa genom verlden till den
saliga evigheten, framställd såsom sedd i en dröm, af
John Bunyan. Med upplysande Noter af Mason. För-
sedd med författarens porträtt och 18 plancher. 4 m.
40 penni.
Martyrens Minne. Legender af L. T. Kosegarten. 80 p.
Lagen och Löftet, Predikan på första Bönedagen 1852 af
P. P. Welinder. 80 penni.
Palaestina. Kort historisk-geografisk beskrifning, efter
de bästa källor utarbetad af V. G. Granlund. 80 penni.

Jöngyläin Liike.

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

afgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags
morgon kl 9 1/2.
Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje
Fredags morgon kl. 4,
H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags
morgon kl. 6, och
Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags
morgon kl. 9.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

afgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags
morgon kl. 9 1/2.
Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Sön-
dags morgon kl. 4.
H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.
Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag
kl. 8.
H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags
morgon kl. 6.
Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags
morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. G. CONRADT,

afgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag
Åbo " Helsingfors " Onsdag.
Helsingfors " Wiborg " Torsdag.
Wiborg " S:t P:burg " Fredags
morgon kl 9.
S:t P:burg " Wiborg " Tisdag.
Wiborg " H:fors " Onsdag.
Helsingfors " Åbo " Torsdag.
Åbo " Stockholm " Fredag.

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-
toiret.

Wiipurissa, M. A. Jiliasuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Silliafuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifonttoreissa.

N:o 33.

Perjantaina 14 päivänä Elokuuta.

1863.

Wiipurista.

Toisessa iltana tuli kaupunkimme Viktoria-höyryssä Helsingistä forsia-arwoisa matkustaja — herra senaattori Snellman, joka seuraavana aamuna jatkoi matkaansa edelleen samassa laivassa Pietariin. Herra Senaattorin puhutaan matkustaneen Pietariin virallisesti maamme raha-asian toimitsa.

Muraasta Laurinpäivänä (10 p. Elof.) Linnoitus-työ Rawansaarella muodostuu jo pateriksi ja näyttää kyllä hywin uhkaavalta, waikk'ei tykkiä vielä ole saatu heidän määrättyille paikoilleen. Tykkien joukossa sanotaan olevan myöskin muutamia n. k. Armstrongilaisia kannuneita, Wenäjällä tehtyjä. Hanstein-saarella (jota sotamiesten kirjoituksissa nimitetään Kapustin-saareksi) kestää paterityö vieläkin. Miemelässä, noin wirstaa 4 täältä Juhannuksen pitäjään päin, rakennetaan myöskin pateria. Molemmissa paikoissa on sotamiehiä nykyään 4000 miestä. Upotustyöt ovat jo meidän tienoillamme lopetetut ja Hannukalassa waan kestävät vielä, ell'eivät jo tätä nykyä ole lopetettuina. — Milloin kaikki valmiiksi saadaan ei ole warmaa. Rawansaarella on nyt kalli wälialkaista kauppa-puotia, joissa saadaan ostaa kaikenlaisia tawaroita niinkuin: suolaa, ryyniä, sokeria, kahwia, teetä, wiiniä j. p. m. Wilkas kauppa on niissä aamusta iltaan asti — todistus, että ne ovat tarpeellisia. Vait näitä on täällä paljon ofkoja ja naisia, jotka sota- ja työmiehille myöwät wehnä-leipiä, piirakoita ja muita herkkuja, joiden seassa tuo wäliämätön — Wiron-jussi kultainen! Kuullaan usein walituswirsta weisattawan wiinan walituksesta ja siinä woipi olla perää mitä meihin suomalaisiin tulee, mutta wiinalla ei olewan niin pahaa walitusta wenäläisissä nähdään siitä että wenäläinen, hutikassa ollessaan, ei milloinkaan riitele ja tappele, waan on hywimmällä tuulella, tanssii ja laulaa ja on valmiina syleilemään koko maailmaa, waikka pahinta wihollistansa. Sentään ei meillä täällä ole niin paljon pelkäämistä hutikassa olevia wenäläisiä kuin omia maanmiehiämme, koska ne ovat ottaneet liian paljon juustista suuhunsa. Eikä vielä on tänne samonnut paljon irtolaisia, joista on paljon wastusta, sillä he elävät täällä laiskoina ja kuleksivat ympäri mikä misfäkin seuduillamme. Mutta mihin kofka, sinne warikset. — Muutamana päivänä viimeistä kuuta hukkui eräs sotamies uimassa ollessaan ja hänet saatiin wasta seuraavana päivänä wedestä. Suomen aalloissa löysi hän hautansa! Wiime lauantaina hukkui myöskin eräs englantilainen merimies uidesaan. Hän, näet, hawaitti erään laiwapojan turhaan ja woimattomasti taistelevan kowaa wirtaa wastaan weneellään ja auttaakseen

poikaa riisui hän päältään waatteensa, hyppäsi mereen ja rupesti uimaan pojan luokse, mutta hukkui tiellä salmen laineisiin. Hän on jo ylössaatu ja haudataan huomana Katin kirkkomaahan. Mies oli nerkeri. — Toisna wiikkona odotettiin tänne Suuriruhtinatamme S. M. Keisaria, mutta pilwiin meni Huraalaisten toivo saada nähdä häntä, sillä hän ei tullut, waikka odotettiin. — Näinä aikoina on täällä kuultu kaikenlaisia kulkupuheita ja ämmäin-loruja „peijuonista" ja eräästä korkean, keisarillisen hengen salaisesta olostä täällä linnoitus-töitä muka katsomassa, mutta näissä puheissa ei ole mitään perää, ne ovat syntyneet waan jonkun tyhjää löpöttelevän päässä. Mitä peijuoniin tulee, ovat sotamiehet täällä kyllä luulleet wälistä saaneensa semmoisen läpinä, mutta kuin asia lifemmin tutkisteltiin niin oli peijuoni aina joku wiatoin ulkomaalainen kippari taikka joku rekalehtia. — Laiwoja on täällä ollut wahvasti ja tätä nykyä on paljon vielä ja vielä enemmin tulee, niin, että waikka sodasta huhutaan, fuitenni näyttää siltä niin kuin emme ensinkään sotaä odottaissi. — Ilmat ovat ollet kauniit, eilen waan koko iltapuolen satoi. Eilen oli täällä, Rawansaaren niityllä, sotawäen katselmus ja mikä walitus on seurannut siitä että entinen, wanha raakalainen sotamiesten kohtelemisen wiime-wuonna kiellettiin kowasti pois, oli eilen silmiin-nähtävä. Sotamiehet esittelivät pelotta walituksensa, mitä muinoin eivät rohjenneet.

R. Wilksa.

Waltiöpäiwämiehen waali talonpojan säädystä Nannan kihlakunnassa.

Niinkuin wiime n:ssa mainitsimme tapahtui tämä waali 10 p. tätä Elokuuta Wiipurin kärkeähuoneessa klo 10 e. p. p. Walittuina walitsiamiehinä olivat: Wiipurin pitäjästä: talon isännät Adam Pyrhönen Kilpeenjoelta, Sakari Koskelainen Terwajärweltä ja Johan Mansikka Kellasta; Johanneksen pitäjästä: talon isännät Esaias Tykki Huietuppulan kylästä ja Kaarle Tiffa Tikkalasta; Koiviston pitäjästä: talon isäntä Adam Ritula Humaljoelta; Uudeltakirkolta: talon isäntä Elias Niskanen Kirkojärwen kylästä; Kuolemajärwen pitäjästä: talon isäntä Salomon Sinkkonen Alakirkolasta. Vaitti Esaias Tykki, joka enimmäst huudot sai ja on nyt sentähden talonpojan säädyn walittu täältä (14 markan päiwärahalla), saivat myöskin huntoja lautamies Salomon Sinkkonen Kuolemajärweltä, laakmannin lautam. Johan Mansikka Wiipurin pitäjästä sekä lautamies Elias Niskanen Uudeltakirkolta. Waali-toimitusta aloittaissaan tuomari selitti enhin waltiöpäiwäin merkityksen ja synny seuraawaan tapaan: Hän sanoi, että ennen

kuin käymme siihen toimitukseen, jonka tähden nyt olemme yhteen tulleet, lienee selvästä että muutamilla vähillä sanoilla selitän mitä valtiopäivät merkitsevät ja kuinka ne ovat syntyneet. Siihen on kyllä syytä, koska enemmän kuin satakuskymmentä vuotta on kulunut siitä ajasta, kuin tässä kihlakunnassa valtiopäiväin-miehen vaali oli pidettävä.

Suomen hallituksen ja kansan välillä on se liitto, että he, hallitus ja kansa, yhdessä säätävät uusia lakia tai muuttavat vanhoja. Se näkyy 1772 vuoden hallitusmuodon alkulauseistakin: Me Gustaf, Jumalan armosta, Göthen ja Wenden Kuningas y. m. y. m. y. m. teemme tietäväksi = = = = = tšahdomme Me armossa tämän Hallitusmuodon, johon Waltakunnan Säädyn niinmuodoin ovat suostuneet, tämän kautta hyväksi ottaa, vahvistaa ja wakuuttaa sillä tavalla ja lailla, kuin se kirjoitettuna sanasta sanaan tästä alkaen seuraa; ja Me allekirjoitetut Ruotsin Waltakunnan Neuvotonta ja Säädyn, Kreivit, Wapaherrat, Piispat, Ritariisto ja Aatelisto, Pöwisto, Solapäällystö ja Talonpojisto, jotka nyt tänne olemme kootuneet, omasta ja kotona olevien kansa-weljiemme puolesta, teemme tietäväksi j. n. e. = = = = = sentähden olemme me myöntäneet ja vahvistaneet, niinkuin me tämän kautta selittämme ja vahvistamme tämän Hallitusmuodon olemaan vursamattomana ja pyhästä perustuslakina, jonka omasta ja jälkeistemme, niin syntyneiden kuin syntyvien, puolesta lupamme noudattaa ja sen sisältöä sana sanalta seurata, sekä meidän ja Waltakunnan wihollisena pitää sen eli ne, jotka meitä tahtovat suuttaa poikkeamaan siitä juuri niinkuin se sanasta sanaan tästä alkaen kuulun (katso siinä 1 ja 2 perustuslaista.) Ja vielä paremmin Hallitusmuodon 42 §: josta kohta saan mainita enemmän. Tämä säätäminen tapahtuu valtiopäivillä eli waltiokokouksissa niinkuin 1772 vuoden Hallitusmuodon 40, 41 ja 42 §: näyttäwät. (Nämä luetaan siw. 25). Valtiopäivät ovat siis: Hallituksen ja kansan yhteen tulo säätämään uusia lakia tai muuttamaan vanhoja. Tilaisuutta on siinä myöskin keskustella ja päättää muita koka maata koskewia tai muutoin tärkeitä asioita. Tässä kysyneet joku: ehkäpä meillä waltiopäiviä ei ole ollut, niin ollaanpahan kuitenkin joka vuosi kuulut sääntöjä ja käskeyä kaikkein seurattawaksi luet-tawan saarna-tuoleilta. Tottahan nekin ovat lakia, joita on pitänyt ja pitää totella! Tähän muistutukseen saan wastata: Nämä säännöt ovat semmoisia, jotka koskewat maan yhteistä talous-hoitoa tai selittäwät entisiä lakia. Niillä owattin eri nimensä: asetukset, kuulutukset ja julistukset y. m. Semmoisia saapi hallitus yksinensä antaa, siihen on sillä laissa määrätty ja rajoitettu walta. Mutta yhteistä lakia, jota jota myöten kärkeissä tutkitaan ja tuomitaan, ei muuteta muualla kuin waltiopäivillä ja sentähden olettekin nähneet että meidän 1734 vuoden lakia käytetään maassamme samalla tavalla kuin sitä meidän lapsuudenkin aikana on käytetty. Niin owat ne wero-rotkin, joita kruunuwoudille maksatte, samallaiset ja samannimiset, kuin ne asetettiin entisinä aikoina. Sillä ei nekään ole muutettawat muualla kuin waltiopäivillä.

Selwän siitä saatua mitä waltiopäivät merkitsevät, kysykäämme, kuinka ne ovat syntyneet ja saaneet nykyisen muotonsa. Wastauksena tähän emme saa vähemmällä kuin että tutkimme Suomen kansan hallitus-tavan pää-waiheet, alkaen vanhimmista ajoista.

Siihen mimmoisen oli hallitus-tapa maassamme siihen aikaan kuin historian walo rupeaa lewemään Suomen yli eli noin 800 vuotta tätä ennen? Tiedot kansamme elämästä siihen aikaan owat waiheinaiset ja hämärät, mutta tefo-asiana woipi pitää sen, että Suomen kansalla ei ollut yhteistä hallitusta. — Kansan jäsenet eli wät yhdistettyinä perheisiin ja joka perheen isännällä oli talossansa jo luonnon määräämä hallitsijan-walta. Ehkä perheiden isännät sitten eri maakunnissa suojeliwät

yhteistä järjestystä ja oikeutta. Muuta hallitusta maassamme ei ollut ennen kuin Ruotsalaiset waloittiwat Suomen. Tämä tapahtui kolmen sotaretken kautta. Wuonna 1157 woittiwat he Turun puolen, wuonna 1249 Hämeen maan ja w. 1293 Karjalan ja rakensiwat Wiipurin linnan. W. na 1323 tefiwät Ruotsalaiset rauhan Wenäläisten kanssa, jolloin Suomi käydellisesti yhdistettiin Ruotsin waltakuntaan. Ruotsalaiset ei wät pitäneet esikämme orjina waan ottiwat heidät liittoweljisensä ja salliwat heille samat oikeudet, joita itse nautitsiwat. Siis saman hallitus-tawan. Jos tahdomme tietää minälaisen hallitustawan Suomalaiset nyt saivat niin kysykäämme minälainen se Ruotsissa oli. Ruotsin asukkaat oliwät kaikki wapaat talonpojat. Saman suwun perheen-isännät eliwät liitossa ja ne suwut, jotka eliwät samassa kihlakunnassa, kuuluiwät tähän suurempaan yhteeseen eli piiriin ja kihlakunnat kuuluiwät taas maakuntaan, mutta maakunnat yhdessä tefiwät waltakunnan. Waltakunnalla oli yhteinen kuningas, jonka wapaat miehet walitsiwat. Tämän kuninkaan walta ei ollut suuri, etenkin rauha-aikoina, jolloin hän oli etewin perheen-isäntä, maan wanhin, pakanallisten uhrien toimittaja eli pappi ja tuomari.

Itse tai asiamiesten kautta keskusteli kuningas joka eri maakunnan käräjissä kansan keralla waltakunnan yhteisistä asioista. Mutta näistä käräjistä oli suurin arwo niillä, jotka pidettiin Tiundalandsissa, nykyisen Upsalan kaupungin tienoilla. Nämä käräjät nimitettiin kaikkein miesten käräjät (Allshärjarting) eli kaikkein Ruotsalaisten käräjät. Näissä tehty päätös kutsuttiin Allshärjardom, jota tuomiota kaikkein niin kansan, kuin kuninkaan täytyi totella. Mainittakoon vielä että laakmanni näissä käräjissä oli kansan puheen johtaja ja ilmoitti kuninkaalle kansan tahdon.

Tämmöinen oli ensimmäinen hallitus-muoto Ruotsissa. Se muuttui sitten kuin Kristin uskoa ruwettiin saarnaamaan. Sillä nyt syttyi keskustelu maassa, pakanain ja niiden välillä, jotka oliwät kääntyneet uuteen uskoon. Kumpaiselki pyrkimät waltaan ja koetteliwät asettaa kuninkaan waltakunta-istuimelle. Tämä riita kesti kauemmin kuin 200 vuotta (se alkoi w. 1066). Sillä aikaa köyhytyi kansa ja wanha waltansa wäheni, jota wastoin rikkaat ja wimakkaat saiwat hallitus-ohjat käsiinsä.

Kansan walta oli joutunut aateliston käsiin ja laakmanni, kansan puhemies, Kuninkaan neuvokuntaan. Aatelisten avulla tuli kuningas waltakunta-istuimelle. Kuningas Mauno Katolikko päätti w. na 1285, että ei kukaan muu saisi tulla kuninkaan puheenpitoihin (kuten waltakunnan käräjät nyt kutsuttiin) kuin se, jonka kuningas oli sinne kätkenyt. Nämä waltio-käräjät eli päiwät nimitettiin myöskin herrain päiwiksi. *)

Herrainpäiviin kutsuttiin jolloin kulloin kihlakuntain ja kaupuntien asiamiehiäkin. Tämä tapahtui enemmittäin ainoastaan silloin kuin suuret waarat uhkasivat tai muu erinomainen tapaus sitä waati. Niin lausutaan että kaupuntien asiamiehet ensikerran kutsuttiin herrain päiviin wuonna 1319 jolloin kolme-wuotinen Mauno Gerfin poika oli kuninkaaksi walittawa. Kertomus siitä ei kuitenkaan ole luotettawa. Wanhimmassa meidän päiwihin

*) Walta-käräjä oli meistä paljo selwämpi nimitys ottaa käyttöön edespäin kuin waltiopäiwä eli w päiwät, jollasanan walla ei ole kieleemme käytännössä juuri muuta merkitystä kuin waan että se on paljas käännös ruotsista, sitä wastaan kuin walta-käräjä oli omiainen sana ja asian luontoa jo koka jousen selittäwäkin.

asti säilyneessä Ruotsin walttiopäiväin kutsunus-
sesta wuodelta 1359 kehoitetaan herrain päiviin
tulemaan: „neljä talonpoikaista miestä joka laak-
mannikunnasta, walittuja miehiä joka kaupunnista,
kaksi pappia piispansa kanssa, sekä (päätti waltio-
neuwofuntaa, joka tulemisestansa oli erittäin suos-
tunut kuninkaahan kanssa) kaikkia muita kuninkaahan
ja waltakunnan miehiä joita asia koski ja jotka
tahtoisiwat tulla waltakunnan tahti omain asiansa
tähden.” Wuonna 1362 kutsuttiin ensikerran Suo-
men miehiä walttiopäiviin kuningasta walitsemaan.

Siiis alkaa nyt näkyä kansan osan otto herrain-
päivissä säädettäin. Tämä edusmiehistö ei
kuitenkaan vielä ole laissa määrätty, se on waan
tapaus, joka wasta ajan kulnessa muuttuu tawaksi
ja wihdoin lailliseksi oikeudeksi.

Rauhattomat ajat läheniwät ja festiwät taas
kauman Ruotsissa kuin wieraat kuninkaas pääsiwät
waltakuntaimelle. Ransa walitsee kyllä kuninkaansa;
mutta ei ole osallinen lain-laatumuksessa. Epä-
järjestys oli niin suuri näiden wieraisten kunin-
kaiden ja keskinäisten metelien aikana, että kunin-
kaas ja heidän miehensä wälistä päättiwät yhti-
nänsä waltakunnan asioista, wälistä porwarit ja
talonpojat erittäin päälisköineensä.

Tämä epä-järjestys ja soka-sotko loppui wasta-
sitten kuin kuningas Gustaf Wasa vuonna 1523
ajoi Ruotsissa hallitsawat Tanskalaiset pakoon.
Yhteisistä asioista rupeji hän keskustelemaan kan-
san keralla. Hän piti kokouksia eri maakunnissa;
neuwotteli wälistä talonpoikien kanssa ystävänä;
wälistä talonpoikien ja kaupuntien asukasien kan-
ssa; wälistä kutsui hän luoksensa miehiä koko wal-
takunnasta. Walttiopäivillä 1527 oli päätti muu-
tamia piispoja ja tuomio-kapitulien jäseniä Wal-
takunnan Neuwofunta, wapasukuisia, kaupuntilai-
sia, wuorimiehiä ja muutamia talonpoikia joka laak-
mannikunnasta ympäri koko waltakuntaa kaikkien nii-
den puolesta, jotka kotona owat. Eäättyjen kes-
kustelemukset näkywät olleen yhteiset, mutta kunin-
kaan ehdotuksiin wastasi joka Eäätty omasta puo-
lestansa.

Se että joka säätty lähettää edusmiehensä wal-
ttiopäiviin muuttuu tästä lähin pysyväksi tawaksi,
sen laillinen järjestys määrättiin wasta w. 1617
ja tämä järjestys se on, joka löytyy perustuslais-
samme ja tulee seurattawaksi meidänkin walttiopäi-
villä. (Siwu 32 perustuslaisssa, johon wiittaa.)

Paljon olisi vielä tarpeellista sanoa edellisen
täyttämiseksi ja lisäämiseksi. Mutta ei aika eikä
tila sitä myöten anna. Mainittakoon ainoastaan
että meidän maakunnassa oli oikeus olla osallinen
Ruotsin walttiopäivissä sitfi kuin Wenäläiset w.
1710 walloittiwat tämän. Nyt muuttui Waltti-
päiväin sijaan Keisarin käsky ja semmoisessa
tilassa eliwät Wiipurilaiset wuoteen 1812 asti,
jolloin Keisari Aleksander I. taas yhdisti Wiipu-
rin läänin muun Suomen kanssa ja wakuutti lää-
nillemme kaikki samat Ruotsista perityt lait ja oi-
kudet, joiden suojassa nyt elämme. Hänen jäl-
keiset keisarit owat ne wahwistaneet ja nykyinen
Suuriruhtinamme on kutsuttanut kansan kokoon hä-
nen kanssansa lafia säätämään.

Wielä tahdon lopuksi mieleenne painaa sanan,
jonka pyydän teidät ilmoittamaan kotona olewille
kanssa-weljiidenne.

Niinkuin edellisestä näkyy pidetään walttiopäi-
viä, että niillä muutettaisiin ja parannettaisiin
wanhentuneita lafia. Niistä on se suuri-arwoinen
hyöty että kansa itse on osallinen niiden lakien te-
kemisessä, joita sen täytyy totella. Walttiopäiwät
eiwät ole mikään poikkeus oikeus-tilastamme, waan
sen wahwin perustus. Ilmoittakaatte se foto-
nanne ja elkäätte antako wääriä luuloja juurtua,

että muka nyt jokaisella olisi parempi tila ja suu-
rempi piiri waltattomuuteen kuin ennen. — Lain-
sitet owat nyt yhtä wahwat kuin tähän asti ja
kuka lakia rikko, tulee yhtä hywin kuin ennen tun-
temaan lain ankaruutta. — Minun on tähtynyt
johdattaa tämän mieleenne, sillä jo tänäpäiwänä
tähtyy minun käydä tutkimaan rikosta, joka on syn-
tynyt ainoastaan siitä että walttiopäiväin merki-
tystä on wäärin ymmärretty.

Wastaus D. A—n sanaselle meidän wiina jutusfamme.

(Otawan Lisätähden 14 n:sa.)

(Lähetetty.)

Ei enää paljo puutu, ettemme kohta puhu yksillä
sanoilla; teidän loppu-lauseenne sen näyttää, ett'ei
muu kuin siwistys tee wiinaa turmelemattomaksi
wälikappaleeksi. Se onkin minun ajatukseni että
se on turhaa, että tehdas-wiina tuo siwistysen ja
koti-poltto turmelluksen. Ja että ulkomaan wäfewiä
ja makeita juomia on hallituksen parempi hallita,
se on myös lapsellista ajatella. Esiimerkit näyttää
toisin, sanotuita juotawia on yltä kyllin ja niistä
juowutaan yltäkyllin. Se tähtyy olla totta, että
niin pian kuin tilallisten koti-poltto lakkaa, niin
samat kaapit kuin nyt on täynnä omatekoista wi-
naa, niin samat kaapit on silloin täynnä wiron wi-
naa, tehdas-wiinaa, sala-poltto wiinaa, rommia j.
m. m. Se ken tahtoo rengilläään palffansa juot-
taa niin hän hankkii niin paljon kuin hän siihen
tarwitsee, ett'ei muu kuin siwistys tutahuta sitä
oman woiton ylltyöstä. Enkä minä myös ole tyyty-
wäinen D. A—n jäähywäisiin, enempi kuin ennen
Suomen kansa paawilais-pappien latinaiseen saar-
naan. Nuo "sutor ultra crepidam?" Ymmärrys hoil-
wot joskos suomi puuttui? — Tulewa aika on mi-
nun todistajani, mitä hywää niin monen tehdas-
liikkoisen tehdaswiina on matkaan saattanut.

T. T.

Suutokauppoja.

Thorsdagen den 20 innevarande Augusti försäljes me-
delst offentlig auktion, som anställes härstädes från kl.
4 e. m., åtskillig lösegendom i möbel, husgerådssaker
samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammar, den 13
Augusti 1863.

(2) 1

Wold. Ålgren.

Yksittäisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 10.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 19 August 1863. Billette für Herren à 50
Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 16:ten August 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25
Sp. Gr. M., Damen 10 Sp. Gr. — Damen in Begleitung
von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Att jag i medlet af denna månad inträffar i Wiborg,
samt under vistelsen derstädes tillhandagår den respec-

live allmänheten med artificiella tänders insättande m. m. sådant, äfvensom att mitt logies kommer att vid ankomsten närmare tillkännagifvas, varder härmedelst till kännedom meddeladt. Helsingfors i Augusti 1863.

Wilh. Stenvall.
Tandläkare.

Dem geehrten Publicum die ergebenste Anzeige, daß ich Mitte dieses Monats in Wiborg eintreffe, wo ich mich während meines Aufenthaltes mit dem Einsegen künstlicher Zähne u. s. w. beschäftigen werde. Näheres über mein Logies bei meiner Ankunft. Helsingfors im August 1863.

Wilh. Stenvall.
Zahnarzt.

Förenings-Banken i Finland.

Resp. aktionärer i Förenings-Banken, hvilka härstädes verkställt sina inbetalningar, kunna numera å Filialkontoret utbyta sina interims qvittenser emot aktiebref, n. b. på Svenska språket.

Dessutom göres härmedelst bekant, att herr konsul Julius Dippell inträdt såsom komiterad för Wiborgs kontor, i st. f. herr Ferd. Alfthan, som derifrån afträdt. Wiborg den 11 Aug. 1863.

Bestyrelsen.

Yhdys-Banffi Suomesa.

Kunniotettawat Yhdys-Banffin osakkaat Suomesa, jotka täällä ovat jäsenmaksunsa toimittaneet, voivat tästä lähtien Apukonttorissa vaihtaa väliaikaiset kuittinsa osakekirjeihin t. h. ruottin kielellä.

Sitäpaitsē tehdään tiettyksi tämän lautta, että herr konsul Julius Dippell on tullut toimitusmieheksi Wiipurin konttoriin herr Ferd. Alfthanin tilaan, joka jättä en luopunut. Wiipurissa 11 p. Elokuuta 1863.

(2) 1 Toimitunta.

Grundlig undervisning uti de kunskapsämnen som erfordras för gossars emottagande vid Lycæum och högre Elementarskolorna lemnas fortfarande af undertecknad, boende uti Herr Fredrik Alfthans gård i staden.

Läsningen vidtager den 1:sta instundande September. Wiborg den 13 Augusti 1863.

(2) 1 Victor Fagerström.

Palwelukseeseen haluawa.

En person som eger praktik uti landtbruket och i flera år innehaft instpektors befattning önskar sig till instundande höstflyttning dylik tjenst, hvars hustru vill åtaga sig hushållning samt uppsigt öfver ladugård om så erfordras, hedrande betyg om uppförande kan uppvisas. Den som fäster uppmärksamhet härvid torde vara god och inlemna svar i biljet till K. V. å boktryckeriet

(2) 1

En uti jordbruket kunnig man, hvilken såsom Inspektor practiserat på större egendomar uti nya Finland, önskar sig denna höst en dylik befattning, dertill hedrande betyg kan presteras. Den härå fäster uppmärksamhet, vare god och gifva sig tillkänna å Boktryckeriet i Wiborg.

Wuokrataan.

Ett qvarter af 3 rum tambur och kök samt nödiga uthus i f. d. Plachinska gården i St Petersburgska förstaden. Närmare meddelar

M. Tichanoff.

Yksi kortteeri, johon kuuluu 3 sammaria, eufammari (tambuuri) ja kyökki, niinkuin myös tarpeelliset ulkohuoneet entisessä Plachinan kartanossa, Pietarporin lepetissä. Tarpeellisia tietoja antaa

M. Tichanoff

Въ принадлежащемъ Плахину домъ на С-тъ Петербургскомъ Форштатъ отдается въ наймы 3 комнаты, прихожая и кухня, со службами; ближайшія свиденія можно получить у

(3) 3

M. Тиханова.

Myöytäwänä.

En ny ensittsig linealchäs, uti gården N:o 31 snedt emot Guvernörskansliet, hos Sadelmakaren

Otto Walin.

Myntsamling.

En gammal myntsamling bestående af alla orters silfver och kopparmynt, är tillsalu i Slagtar Koskins gård i Petersburgska förstaden då Stundahl efterfrågas.

Å nordvestra delen af fästningen i Wiborgs stad, belägna gården och tomten N:o 32 invid segelleden åt Saima kanal, hvarå finnes uppförde och inredda, utom annat, ett större tvåvånings stenhus med nio rum i öfra och likamånga i nedra våningen, oberäknadt kök, tambourer och förstugor, samt en flygelbyggnad jemväl af sten, bestående af tvänne boningsrum med förstuga, kök och skafferi, tvänne vagnslider, tvänne häststall, ett fähus, en boda och trenne källare; kan genast, på förmonliga villkor, genom köp åtkommas. Om priset står närmare att inhemtas antingen å stället, eller hos undertecknad. Wiborg i Augusti 1863.

(3) 2

E. L. Erikson.

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 3

Wickman.

Puntaripää heinän (Timotei) Siemeniä.
C. G. Cloubergilla.

En stark och beqväm kalessch att begagnas så i staden som på kortare resor, hos kapten Berg i Peterburgska förstaden.

(3) 2

En god och starkt Droschka med kur säljes för mycket billigt pris hos

W. von Karm.

Yksi hyvä ja vahva Droschka kuomin kanssa myödään hywin huokeasta hinnasta

W. von Karmilla.

Myytäwänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Christliga Grundsatser i små saker. Läsning för Ungdom. 80 penni.

Kärnan af D:r Luthers lära eller Salighetens kunskap till våra synders förlåtelse och frid med Gud, af E. P. Giers. 96 penni.

Thomas Ward. Några drag ur en Jernvägs-arbetares lif och död. Af förf. till Hedley Vicars m. fl. 24 penni.

Anvisning att bedja, af Mårten Luther. 40 penni.

David's 31:sta Psalm, utlagd af D:r Martin Luther. 96 p. Guds Rikes Hemlighet. Profpredikan Michaelidagen af Kjellman Göranson. 40 penni.

Den Fattiges Morgonspis, eller Walda verser ur Den Heliga Skrift. Af Robert Havker. 2 mark.

Wittnesbörd om uppfyllelsen af Skriftens Profetior såsom bevis för desammas tillförlitlighet, af Alex. Keith. 1 m. 20 penni.

Dagens Gryning. Den första Cristendoms-undervisningen för små Barn, meddelad genom berättelser och samtal. 1 m. 28 penni.

Trones Lära till Saligheten uti den heliga Apostelen Pauli Sändebref till de Epheser, af Fr. G. Hedberg. 1 m.

Små Vingårdsarbetare. En berättelse, Barn och Ungdom tillägnad. 2 m. 40 penni.

Sörrwene Pontus

lähtee sunnuntaina 16 p. Elof. Wiipurista Uuraasen k:lo 6 aamup. ja k:lo 7 iltap. sekä Uuraasta Wiipuriin k:lo 8 aamup. ja k:lo 8 iltap., tehden samana päivänä kello 3 iltap. lumi-matkan Uuraasen. Matkaja-maksu edes ja takaisin on 2 Markkaa.

Hackman ja Rumpu.

Ångslupen Pontus

avgår söndagen den 16 Augusti ifrån Wiborg till Trångsund kl. 6 fm. och 7 eft., ifrån Trångsund till Wiborg kl. 8 fm. och 8 eft. och gör dessutom samma dag kl. 3 eft. en lusttur till Trångsund. Passagerare afgiften för fram och åter resan 2 mark.

Hackman & Co.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

ходить въ Воскресение 16-го Августа изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра и 7 ч. вечера, изъ Транзунта въ Выборгъ въ 8 час. утра и 8 ч. веч., и дѣлаетъ сверхъ того, въ тотъ же день въ 3 ч. по полудни, поѣзку въ Транзунтъ. Платежъ туда и обратно 30 коп. серебромъ.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. M. Jilialuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 33.

Roussu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Hänen Keis. Korkeutensa Perintöruhtinas on, 18 (30) p:nä viime heinäkuuta tultuansa nimetty Wiipurin ruotu-pataljonan päälliköksi, lähettänyt Saratowin kaupungista mainitun pataljonan komendöörille y. m. Bruun'ille näin kuuluvan sähkösanoman:

„9:nnen, Wiipurin, jaetun tarkk'ampujapataljonan komendöörille. Hämeenlinnaan.

Nimitys Teidän pataljonanne päälliköksi suuresti hywittää minun mieltäni ja minä pidän kunniana tulla Teidän rivihinne luetuksi.

Nikolai.”

Baltiopäivä-mieheksi talonpoikais säätyä Myräpään kihlakunnassa on valittu talollinen Matti Markonp. Leino, Lahdenperän kylästä Heinjoen seurakuntaa.

Hampurin teollisuus-näyttäjäissä ovat seuraavat Suomalaiset saaneet palkinnoksi suuren pronssimetallin: E. Oviest Helsingistä, terpetistä, puu-ätkästä, hartijista y. m., ja paroni E. Hisinger, rukiista, lauroista, karpalo- ja puolukka-hillaista, sekä kattopäreistä; pienen pronssimetallin taas: E. af Forselles Peippolaista, lauroista ja sveitsiläisestä juustoista:

Litteraturblad N:o 6 tuli ulos viime tiistaina: Sen sisältö on seuraava: 1) Kansallisesta ja valtiollisesta wapaudesta, kirj. J. W. S.; 2) Muutamia lehtiä Wiipurin läänin historiasta, kirj. W. L.; 3) Koetukset saada Ruotsia houkutelluksi osan-ottamiseen sotaan (Fryxell'in kertomuksesta Ruotsin historiasta); 4) Baltiopäivistä, kirj. J. W. S.; 5) Lahjoitusmaista Wiipurin läänistä, kirj. J. O. S---; 6) Sofea sisareni Dickens'iltä ja 7) Litteraturblad'in kunnioitettaville lukijoille, kirj. J. W. S. — Tällä numerolla eroo hra Snellman Litteraturblad'in toimituksesta ja kokosanomakirjallisuuden alalta. „Mitä hän pitkällä waikutuksellaan tällä alalla on toimittanut maamme hywäksi ja edistymiseksi, se on ikuisesti ajoiksi piirustettu Suomen historiaan;” näin lausuu H. U., ja siihen me kaikin puolin yhdistymmä, — waikkapa se ei olisiakaan Suomen nykyisen historia-prohweessorin sana. Tosin, miten hr. Sn. itseli muistuttaa, sanoma-kirjallisuuden yleisesti — etenki päivä-lehtien — laita on sellainen että niitä ei paljo muisteta sen ajan kuluessa, milloin olivat elossa; waan hr. Sn:n waikutus — ei ainoasti kunkauntain ilmestyneessä kirjallisuus-lehdessään, waan myös lyhyt-aikaisessa päivä-lehdessään (Saima-wainajassa), — on ollut semmoinen että Suomessa ei kukaan ja muissa maissa harwa Hänelle woipi wertoja wetää. Tähän todistukseksi emme tarwitse ottaa muuta kuin sen tempun, että Ruotsissa ei ole kannattanut antaa yhtään kirjallisuus-lehteä koko siinä aikana, kulloin Sn:n Litteraturblad on ollut elossa, ja että Suomessa viime vuosina ilmestyneistä kahdesta kirjallisuus-lehden nimellisistä ja asettamisista — erityisille lukijoille ja siis

erityisillä tarfoituksilla — toinen (Litteraturbl. för Fruntimmer) kahden vuoden kitumalla elettyänsä uupui ja heitti henkensä ja toinen (Mehiläinen) waan toin tuskin hengissä pysyy.

Suomen kansallisuus.

Suomalaisen olkoon kiitos! Suomen kansallisuuden perustus-kiwi on laskettu. Armollinen Snuri-ruhtinaamme, S. M. Keisar Aleksander II on täyttänyt mitä Hänen edellisensä Keisar Aleksander I lupasi — tehdä muka Suomalaiset omituisesti kansaksi. Hallituksen puolesta ei ole muuta tehtävänä, kansallisuuttamme warten, kuin mikä nyt tehty on; nimittäin täydellinen lupa käyttämään, edistämään, ja waurastuttamaan kansan kieltä mitä enimmin ja paraimmin, ynnä pakko wirtamiehille antamaan suomenkielisille kirjoituksille täyden arwonsa ja, muutamien vuosikymmenien kuluessa, toimittamaan omatki wirta-kirjoitukset kansan kielellä „kun heitä siihen pyydetään.” Hallituksen, näetsen, ei käy luomisen rakkautta omaan kansallisuuteen, waan ainoasti raiwaaminen teitä tämän riennoillen, jos ja milloin se herääpi liikkeeseen. — Suomen kansassa itsessään siis nyt on kaikki, — josko Suomen sulo kieli tulee ylenemään totiseksi, arwossa yläisemmiksiäkin ja siwistyneimmiksiä kodiissa pidetyksi kansalliseksi, tai jäämään samallen alaiselle kannalle kuin Wirossa, jossa Saksa on walta-kieli ja maan oma kieli kirjoitsaki mainitaan: „maarahwa”(an) kieleksi.

Moni ehkä arwelnee meidän laatineen liikoja, kun muka nytki vielä, waikka Suomen kielen walta päästä' oikeus-kieleksi on armollisesti tunnustettu ja wahvistettu, kuitenkin wertaamma Suomen kielen tilaa Wiron tilaan. Waan tässä ei ole ollenkaan liikoja pantu. Sillä kielen puolesta on Wiron maalla laita tähän asti ollu parempi kuin Suomessa. Siellä muka on jo ammon aikoja Wiron kielellä annettu kaikki umpi-Wirolaisia eli maan rahwasta suorastaan koskewat kirjoitukset. Wiron wirta-kirja on myös kielen sekä runous- eli laulantomitan puolesta paljo parempi nyhijistä suomalaisista. Wirossa siis kielen puolesta on jo ammon oltu sillä portaalla, mihin Suomessa nyt wasta ollaan pääsemäisillään. Meillä kyllä nyt on aikeessa ei ainoasti uusi suomalainen wirta-kirja, — waan myös, armollisen asetuksen kautta 30:nneksi p. elok., Suomi oikeus-kielenä wiimistään 20:n vuoden kuluksua. Mutta saadaksemme nämä armolliset luvat toteutumaan tarwitaan työtä, walwomista ja rufoilemista; tarwitaan muistaa ja seurata wanhaa latinaista sanan partta: „ora, vigila et lobora.” Me emme, niidenkään suhteen, saa istua ristiissä käsin, odottaen että „pyytä suuhun pyytämättä” lentää. Ei suinkaan; muuten woipi käydä tämänkin armollisen asetuksen kanssa samote kuin samallaisten Suomen kielen oikeutta koskewien 27:ntenä p. maalisk. 1732 ja 21 p. maalisk. 1846 annettujen käsity-kirjoitusten, joista moni mies tuskin nyt enää tietääkään mitään.

Mutta jos, miten toivomma — waikk' emme Suomettaren lujin wakuutuksiin Suomen kansallisuus-tunnon wakaantumisesta luottaisi, — armollinen asetus 30:nneksi p. elok. täydelleen toteuntuksi, niin, miten sanottiin, sen kautta emme totisessa kansallisuudessa ole pääsneet etemmäksi eli yleemmäksi kuin sille portaalle, millä Wirolaiset nyt jo ovat. Tämän rohkenemma sanoa, waikka Suom.:r, meidän julma wastustaja, ensin sytytettyänsä meitä „wäärhydestä" Ruotsia kohden, jättemmin (n:o 62) jo kuwaa meitä milt'ei „kapinaan tahi mnuhun wäkiwaltaan" ylyttäjäiksi. *)

Minoa, mitä meillä tähän saakka on aikoin saatu korkeempaa ja todellista kansallista kieltä warten on Jyväskylän alkeisopisto ja muutamat taistelufirjoitukset Oulussa ynnä Orjo Koskisen tieteilinen kertoelma „Nuorisodasta." Mutta niin-kauwan kuin ei kaikissa suomenkielisyyskäänsä feudissa koulun-opetus-kieli ole suomalainen, waan Suomi ainoasti on opetus-aineena, niin emme saata sanoa kansallisuuttamme toteutuneeksi.

Mainittimma Jyväskylän alkeis-opiston. Tämä opisto, werrattuna jättemmin asetetuihin Tampereen ja Kokolan ylä-alkeiskouluihin, näyttää paraita kuinka asetukset eivät saa aikoin kansallisuutta, jos ei kansa itse niitä kannata ja arwossa pidä. Kaikkilla näillä kolmella opistoilla on samallinen armollinen lupa käyttää Suomea opetus-kielenä; waan ainoasti Jyväskylän koulusta on syntynyt todella suomalainen opisto, Tampereen on puoli-suomalainen ja Kokolan täydellisesti ruotsalainen. — Tähän kaikkeen eivät ainoasti opettajat ole waikeutuksessa, mutta myös saman werran — jos ei enemmän — tienoilla olewa wäestö eli sen mieli-ala kansallisuuden asiassa. Että siis Kokolan koulu ei ota suomentuaksensa, ei ole kumma kun Kokolan kaupunnin asukkaat owat ruotsinkielisiä. Tampereella taas ei ole suomen mieli waltitswana; jonka wuoksi, kun muka „näin wähän meillä kansallisuuttamme tunnustetaan," miten Tampereelta 1 p. elok. kirjoitetaan Sanomiin Turusta (n:o 32), „koulumme kahden waiheella situu, niinkuin suopetäjä tahi karjittu katarja."

Mitä siis on tekeminen saadaksemme Suomen kieli korotetuksi rahwaan kielestä kansalliseksi? Wastaus on lyhyesti tämä: 1) Suomenkielistä kirjallisuutta on kartuttaminen muissakin aineissa kuin mitkä rahwasta suorasteen koskewat; 2) Suomen kieli on asetettava koulujen opetus-kieliksi suomenkielillä feuduilla, naistenki kouluissa, miten kouluopettajain suunto-kokouksessa myös esiteltiin, ja 3) Suomen wirtamiehesten on wähitellen rupeaminen ajattelemaan ki suomeksi, niin että kirjoitus heiltä käypi sujuwammasti ja ei tunnu waiwaksi eikä tule kankaaksi, miten aina suomennoksen (ja, yleiseen, käännöksen mille kielelle tahansa) on laita. „Tottumus on toinen luonto," — sanoo sananlasku. Siis, kun kerran suomeksi totutaan miettimämme kirjallisesti selittämään, niin emme enää halaa'kaan takaisin tuota tähän asti maassamme waltitsewaa kaksikielisyttä, — sillä katta kieltä „sulan huwin wuoksi ei mikään kansa pidä woi-
massa," miten Hämäläinen (n:o 29) selwästi näyttää. Tällä ei ole sanotta että ei jättyneet wastaki tulisi tuntemaan useampaaki kuin katta kieltä;

*) Kuinka lyhyt-mielinen (helpommittain sanoen) tammoinen sytytös, "himmeäsi"-ki tehtynä, on etensi näinä aikoina, milloin jina waltakunnassa, jonka kansa Suomeksi on yhteyttä, todellinen kapina paraitaa on riehumassa. — sen pitäisi S:renkin älä. — Suomen-kielisten sanomalehtiemme kunniaksi mainittakoon, että, meidän tietien, semmoisia sytytöksiä ei ole niissä näkynyt muuta kuin kerran ennen ja jilloin Suomessa, waikk'ei meitä warden. — S:r pitää jina "la'itomuutena" että anotaan lakia noudatettawaksi.

waan kaksikielistä, — kaks! se se on luonnontonta, — sepä se on se, jota meidän on kaikella tavoin karttaminen, jos mielitään suomalaisiksi tulla ja suomen kansana pysyä.

S. R. R.

Rahan himo.

(Jatke n:roon 31.)

6:des Kohtaus.

Bori (wasemmalla puolelta). Anna. Ahokas. Thakssinen.

Bori. Rah — — — herra tohtori — — — oh, mikä kunnia eikö kohtaa minun alhaista suojaani! ettö ylpeile sinä wanha, mädännyt mökki, kun suojelet niin rikasta jaloa wierasta!

Ahokas. Minä tulin tänne tervehtimään minun entistä potilaistani, ja teitä myös, rakas Bori (tarjoo hänelle kätensä.)

Bori (humartaa sywästi, ottamatta Ahokkaan kättä.) Herra tohtori on hywin armollinen; suokaa anteeksi ett'ei meillä ole mitään tarjoomista, mutta viimeisen wesi-pisara on viime yönä jäätynyt uunin reunnalla.

Ahokas (syrjään). Miten hänen sanansa minua waiwaawat.

Bori. Meillä köyhillä ihmisiillä ei ole mitään portinwahlia, niinkuin korkeasukuijilla, jotka woiwat sanoa ett'emme ota vastaan; meidän täytyy tyytyä kaikkii, eikä meillä ole palwelioita jotka tyrkkäiswät wieraita, joita ei suwaita, owesta takaisin.

Thakssinen (tyrkkää Boria). Ei, herättää jo Bori!

Anna (hiljaan Ahokalle). Suokaa hänelle anteeksi, herra tohtori, hän ei tiedä mitä sanoo!

Ahokas (Annalle). Olkaa huolelta. (äänessä) Te olette tänäpäiwänä hywin kinkkainen, rakas Bori! ja kuitenkin tulin minä teille antamaan eityksen johon luulin teidän suostuwan.

Bori. Woipi kyllä olla mahdollista.

Ahokas. Te kerran juttelitte minulle, että te munnarimestarina jaitte hywät tulot, mutta onneton sattumus ryösti teiltä kaikki; minä tahdon antaa teitä että woiitte ruweta uudestaan entiseen työhönne.

Bori (himoissa). Tohtori tahtoo sitte warmaan antaa minulle rahaa? — — — paljon rahaa!

Ahokas. Ei, mutta minä hankin teille työkaluja ja aineita, ja menen takaukseen työstä.

Bori (iwistäen). Ja itse woiatta 25 tahi 50 procenttia siitä, eikö niin?

Ahokas (närkästyksellä). Bori!

Anna (rukouksella). Herra tohtori!

Bori. Ha, ha, ha; minä kyllä tunnen nuo laupiaat armolliset eitykset, minä.

Ahokas. Te hairahdutte, Bori; Sumala, joka tutkii sydämet, tietää että minun eitykseni on waan teitä auttaaksenne. Älkää hylätkö sitä! miettikää asiaa, edes! Ette te woi elää tällä tavoin, koetelkaa tehdä työtä, jos ei omanne, niin toki tytärenne wuoksi; ei teillä woi olla sydäntä nähdä hänen kuolewan nälkään ja kurjuuteen!

Thakssinen. Suostukaa, Bori!

Anna (rukouksella). Minun isäni!

Bori (wihassa). Ei, me köyhät olemme wapaat työmiehet, emme ole rikkaiden orjia, muistakaa selwetää tuolin pöydän nenaan ja istuikse. (Kaataa putelista.)

Ahokas (siisutettuna Annalle). Olkaa hywä ja antakaa minulle papin-kirjanne, minä ha'en teille hywän paikan jossakussa talossa, jossa saatte olla rouwan awullisena; ette te täällä enempiä woi olla.

Anna. Kiitos paljon teidän hywydestänne (menee toisesta kamariasta papin-kirjaa hakemaan).

Ahokas. Ah, tätä kurjuutta!

Pori (ryhpytän). Missä hitolla towerini niin fau-
wan wiipyyvät, johan heidän olisi pitänyt ehtiä
tänne.

Thakfinen. Kylläpähän tulewat, etenkin kun
wiina pöydällä heitä odottaa.

Anna (tulewa toisesta kamarista, antaa kirjeen Ahof-
kaalle). Mielelläni minä käyn työhön; täällä kotona
sitä ei enempää minullenkään sallita.

Ahofas (ilmäilee paperin, itseeseen). Laupias Ju-
mala, mitä nä'en! — — —

Thakfinen. Mitä tohtorilla on?

Pori (itseeseen pöydän ääressä). No, kaikkia mofe-
mia, tuo siweä ja potra herra on saanut suuren
perinnön, hywin paljon rahaa, elää kuin ruhtinas
eikä tee mitään, ja sitte hän vielä tulee tänne, pi-
tää minulle pitkät puheet ja tahtoo pakoittaa mi-
nut työhön; onko se rehellisesti tehtynä? Vieläpä
kufaties' panee tyttäreni pilaaksi johonkukuhun taloon,
mutta minä sanon pass, sitäpä sanonkin.

Ahofas (joka kowasti liikutettuna on astunut edes ta-
kaihin). Pori, Pori! — minun täytyy wälttämättö-
mästi puhua kerallannel!

Pori. Antakaa minun olla, sanon minä! minä
teistä en huoli.

Ahofas (kowasti liikutettuna). Ruuskonen!

Pori (säikähtyy). Minun nimeni? Ah, kuulitte
sitä nimittäessä minua hywinfin masentawanne,
waan siinä petytte, se oli kunniallisen työmiehen
nimi, ja en minä häpee että sitä olen kantanut.

Ahofas. Malttakaa mieltänne ja sanokaa mi-
nulle! — onko teillä ollut ketään sukulaista Hol-
lannissa samalla nimellä.

Thakfinen. Kyllä, kaifeti! — Janne-setä, tie-
dänhän, hän joka rakensi laivoja.

Pori. Mitäpä se teitä liikuttaa?

Ahofas. Mutta jos tämä sukulainen nyt olisi
kuollut ja olisi jättänyt perinnön.

Pori. Mitä, mitä sanotte.

Ahofas (antaa hänelle kirjeen). Kas tässä, lufe-
kaa. (Pori lukee.) — Ulfomailla ollessani, wiivyin
minä jonkun ajan Amsterdamin kaupunnissa. Siel-
lä asuin wanhan laiwamestarin tykönä, hän oli
suomalainen ja hänen nimensä oli Ruuskonen.
Kerran sairastui hän sangen kowasti ja ainoastaan
suurimmalla waiwalla sain hänen henkensä pelas-
tetuksi. Wanha ukko rakastui minuun ja säätti
omaisuutensa lankeemaan minulle hänen kuoltu-
aan, sillä ehdolla, että jos ei hänen weljensä
poika ja ainoa sukulaisensa, Suomessa asuwa, kol-
messä kuukaudessa ilmoittaisi itseään, niin piti koko
hänen omaisuutensa lankeaman minulle. Suomena
on jo kolme kuukautta kulunut siitä kuin ukko kuoli
eikä tähän saakka vielä ole löydetty ketään sillä ni-
mellä Suomesta. — Mutta mamseli Annan pa-
pinkirjasta nä'in minä että teidän oikea nimenne
on Ruuskonen.

Pori (kuume-tautimaisella innolla). Mutta tässä sei-
joo että rahat owat tänne laitetut testamentin kans-
sa, missä ne owat?

Ahofas. Hywässä tallessa.

Pori. Ah, te tahdotte minulta salatala'illisen
omaisuuteni.

Ahofas (yllemällä arvolla). Ei, niin pian kun te
tuomioistuimen edessä olette wahwistaneet olewan-
ne hänen laillisen perillisensä, niin saatte nostaa
rahat.

Anna. Ah, minun Jumalani!

Pori (walawilla älmillä). Minä siis olen rikas!
ha, ha, ha! —

Thakfinen (pyörähtäilsee ilossa). Voi poloinen
päiwäni, sitä iki-iloa kun nyt saamme nauttia.
Ei-riippu lankee.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Waltiopäiwä-miesten waali pidettiin Du-
lun promastifunnassa Sin kirkkoherran puustellissa
6 p. tätä fuuta, jossa promastifunnan kirkkoher-
rain äänet lansestomat niin, että Limingan kirkko-
herra, promasti J. J. Bergh sai 4 ääntä ja Du-
lun kirkkoherra, kontrahtipromasti G. E. Fogel-
holm 1 äänen. H:ra promasti Bergh tulee siis
Dulun promastifunnasta waltiopäiwä-mieheksi pap-
pis-säädystä. — Promastifunnan kappalaiset päät-
tivät walita yhden oman edusmiehen koko Dulun
läänistä, toivoen kappalaisten muissafin läänin
promastifunnissa samoin tekewän. Kappalaisten
äänistä sai Dulun kappalainen G. A. Montin
1 äänen. Kaikellaisista asioista keskusteltua il-
moitti papiisto senkin toiwonsa paitsi muuta, että
waltiopäiwät määrättäisiin pidettäväiksi aina joka
kolmen vuoden perästä. (D. W. S.)

Tyrvään promastifunnassa tapahtui hei-
näk. 28 p. waltiopäiwämiehen-waali, jossa kon-
trahtipromasti G. J. Forsman Hämeenkyröstä sai
huudot, mutta kun hän esitetyistä syistä pyysi tulla
wapautetuksi hänelle uskotusta toimesta, walittiin
promasti G. Eilius Tyrväältä tämän promasti-
funnan edusmieheksi tuleville waltiopäiwille.

(S. H.)

Kuopion tuomio-rowastifunta oli pitänyt
Kautalammin Pappilassa torstaina 30 p. Heinäk.
waltiopäiwä-miehen waalin. Kirkkoherrain puo-
lesta oli siellä walittu tuomiorowasti, tohtori A.
G. Borg ja kappalaisten puolesta, jota waan wa-
litaan 1 koko hippafunnasta, pitäjän apulainen
Ruhmoniemi wara kirkkoherra Johan Viktor
Johnson. (Tap.)

Kuulutuksia.

Handtverksidkande borgerskapet uppkallas till Magi-
straten Lördagen den 22 innevarande Augusti kl. 11 f.
m. att höras och sig utlåta öfver Körsnärsmästaren Jo-
han Rudolf Schultzs ansökning om burskap härstädes å
berörde handtverk. Wiborgs Rådhus, d. 12 Augusti 1863.
På Magistratens vägnar:
ROBERT ÖRN.

Måndagen den 24 (12) i denne månad, klockan 3 est. mid-
dagen. sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset;
hvarom vederhörande underrättas. Wiborg den 17 Au-
gusti 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:
ROBERT ÖRN.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Mån-
dagen den 31 dennes klockan 3 est. midd., hvilket ve-
derhörande till esterrättelse kungöres. Wiborg den 17
Augusti 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:
ROBERT ÖRN.

Suutokauppoja.

Thorsdagen den 20 innevarande Augusti försäljes me-
delst offentlig auktion, som anställes härstädes från kl.
4 e. m., åtskillig lösegendom i möbel, husgerådssaker
samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare, den 13
Augusti 1863.

(2) 2

Wold. Ålgren.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement No 10.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 30 August 1863. Billette für Herren à 30
Rep. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in S:t Anne Promenade.
Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.
C. Spohr.

Undertecknad, som hit anländt och är boende å Hotel Åbo N:o 10, rekommenderar sig med artificiella tänders insättande samt i öfrigt hvad till praktiken hör och anholder ödmjukast hos den respective Publiken, att de, som vilja hedra mig med sina besök, måtte med det snaraste sig hos mig anmäla, emedan mitt uppehåll härstädes blifver endast en kort tid. Emottagningstiden är från kl. 9 f. m. till 2 e. m. Wiborg den 17 Augusti 1863.

Wilh. Stenvall,
Tandläkare från Helsingfors.

Kürzlich hier angelangt, und wohnhaft im Hotel Åbo N:o 10, empfehle ich mich dem geehrten Publicum mit dem Einsegn künstlicher Zähne, so wie auch mit Allem was zu meinem Fache gehört, und ersuche ergebenst diejenigen, welche mich mit ihren Besuchen beehren wollen es baldigst zu thun, da mein Aufenthalt hier nur von kurzer Dauer sein wird. Empfangszeit von 9 Uhr v. M. bis 2 Uhr Nachmitt.

Wilh. Stenvall.

(2) 1 Zahnarzt aus Helsingfors.

Att Wiborgs Lotsfördelningskontor finnes uti gården N:o 40. 1:a qvarteret inom f. d. fästningen, varder härmedelst vederbörande tillkännagifvet. Wiborg den 17 Augusti 1863.

Lotsuppsyningsman Löjtnant Hernstedt.

Ala-alfaiskoulu Wiipurissa awataan 1:n päivä Syyskuuta, jolloin fl. 9 aamupuella myös uusia oppilaita otetaan vastaan.

(2) 1 A. W. Ekroos.

Gaswerf.

De respective Gårdsägare och Hyresgäster, hvilka önska förse sina localer med gaslysning, behagade med det snaraste anmäla sig, på det alla anordningar innan den sula årstidens inträde må kunna utföras.

Priset är pr. fot 1 Mark för rörledning inom hus och 2 Mark för gaturörledning.

Om så önskas åtaga vi oss äfven hela anläggningen complet med lampor etc. för en bestämd summa.

Bandholtz & C:o.

Die geehrten Hauseigenthümer und Miether, welche ihre Localitäten mit Gaslicht zu versehen wünschen, werden gebeten, sich baldigst zu melden, um alle Aufträge vor Beginn der schlechten Jahreszeit ausführen zu können.

Preis ist 1 Mark pr. Fuß für Leitungen im Inneren der Häuser und 2 Mark pr. Fuß für Straßenleitungen.

Auf Verlangen übernehmen wir auch ganze Anlage complet mit Lampen etc. für eine bestimmte Summe.

Bandholtz & C:o.

Почтенных домовладельцев и жильцов, желающих иметь в квартирах своих газовое освещение, покорнейше просят объявить инженеру подписавшемуся в возможной скорости о своем желании, дабы все распоряжения по сему предмету могли быть исполнены до наступления ненастного времени года.

Цена за трубы, проведенные в комнаты: 1 марка и на улицы 2 марки за каждый фут. При том по желанию мы берем на себя все устройство и проводку освещения не исключая ламп, по сходной цене.

Бандгольц и К-о.

Förenings-Banken i Finland.

Resp. aktionärer i Förenings-Banken, hvilka härstädes verkställt sina inbetalningar, kunna numera å Filialkontoret utbyta sina interims qvittenser emot aktiebref, n. b. på Svenska språket.

Dessutom göres härmedelst bekant, att herr konsul Julius Dippell inträdt såsom komiterad för Wiborgs kontor, i st. f. herr Ferd. Alftan, som derifrån afträdt. Wiborg den 11 Aug. 1863.

Bestyrelsen.

Yhdys-Bankki Suomesa.

Kunnioitettawat Yhdys-Bankin osakkaat Suomesa, jotka täällä ovat säännönmukaisia toimittaneet, voivat tästä lähtien Apukonttorissa vaihtaa väliaikaiset luottinsä osakekirjeihin t. h. ruotsin kielessä.

Sitäpaitse tehdään tiettywisii tämän kautta, että herra konsuli Julius Dippell on tullut toimitusmieheksi Wiipurin konttoriin herra Ferd. Alftanin paan, joka siitä on luopunut. Wiipurissa 11 p. Elokuuta 1863.

(2) 2 Toimitunta.

Grundlig undervisning uti de kunskapsämnen som erfordras för gossars emottagande vid Lycæum och högre Elementarskolorna lemnas fortfarande af undertecknad, boende uti Herr Fredrik Alftans gård i staden.

Läsningen vidtager den 1:sta instundande September. Wiborg den 13 Augusti 1863.

(2) 2

Victor Fagerström.

Ilmoitus.

Wilken alfeiskoulu käytännöllisiä tieteitä warten awataan Pietarporin esikaupungissa tätä Wiipurin kaupunkia tulewan Syyskuun 1 päivänä, ja vastaan otetaan tähän suomalaisia, erittäinki maawiljeliäin lapsia, ilman eroitusta miltä tienoilta Suomea he ovat. Vastaan otettawilta waaditaan paitsi pa-pin todistusta wälttämää sisälukua ja ulfoa Lutheruksen pieni fatkismus. Opetus koulussa on maksusta ihan vapaa. Me jotka haluawat lapsiansa koulun saada, ilmoittakoot sen joko suusanalla tahi kirjallisesti tämän kuukauden kuluksa Wilken koulun johtajalle Magisteri P. F. Melanderille, asuwa Rää-täri Rajanderin kartanossa Salakkalahdella. Wiipurissa 7 päivä Elokuuta 1863.

Wilken koulun Johtokunta.

(Pyydämme maamme Sanomalehtiä ottamaan palstoihinsa tätä ilmoitustamme.)

(3) 2

Palwelukseen haluawa.

En ungt fruntimmer önskar sig plats här i staden eller på landet att gå frun tillhanda uti allehanda förefallande hushållsgöromål; närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

(3) 1

En person som eger praktik uti landtbruket och i flera år innehåft inspektors befattning önskar sig till instundande höstflyttning dylik tjenst, hvars hustru vill åtaga sig hushållning samt uppsigt öfver ladugård om så erfordras, hedrande betyg om uppförande kan uppvisas. Den som fäster uppmärksamhet härvid torde vara god och inlemna svar i biljet till K. V. å boktryckeriet

(2) 2

En ung man som i några år praktiserat vid jordbruk, samt genomgått ett Landbruksinstitut i Sverige, är kunnig äfven utom det som tillhör det egentliga jordbruket, i Ladugårdsskötsel, fältmätning, afvägning och kostnads-förslags uppgörande öfver alla slags diknings arbeten; samt van vid uppgörandet af ritningar till alla slags Landtmannabyggnader, uppgörandet af planer för cirkulationer och nyodlingar; och kunna de mest hedrande betyg företes. Närmare härom af Doctor N. H. Pinello i Åbo. Wiborg den 4 Augusti 1863.

(3) 3

Wuokrataan.

Åtskilliga magasiner såväl å Tervaniemi som ock inom staden stå att nu genast hyras; hvarom närmare upplysning erhålles i stenhuset N:o 61 inom f. d. fästningen.

(3) 1

Från den 1:sta October uthyres i gården N:o 71 i f. d. fästningen ett bekvämt qvarter bestående af 3 större rum med kök, skafferi och vedlider med ingång från gatan och från gården, närmare underrättelse meddelar nuvarande hyresgästens hushållerska.

(3) 2

Myötämä.

1 Saima kanal mynning, invid Lauritsala gård, finnes till salu 3,800 st. furu timmerstock af utmärkt god kvalitet, till följande dimensioner:

283 st. 3 famns långa, 2200 st. 4 famns långa, 1250 st. 5 famns långa och 73 st. 6 famns långa.

500 st. mellan 7 å 8 tum tjocka, 1600 st. mellan 8 å 9 tum tjocka, 1300 st. mellan 9 å 10 tum tjocka och 390 st. 10 å 11 tum tjocka.

K. Lojander.

Wiborg, Ruokolaks.

Puntaripää heinän (Timotei) Siemeniä.

C. G. Stenbergilla.

En stark och bekväm kalesch att begagnas så i staden som på kortare resor, hos kapten Berg i Peterburgska förstaden.

(3) 3

Wiipurissa, N. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissaettamuualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a n:
Sillakuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa

N:o 34.

Perjantaina 21 päivänä Elokuuta.

1863.

Kirjollisia ilmoituksia.

Nousewana sunnuntaina saarnaa: Suomen kirkossa kirkh. Forstén (vihkiäis-saarnan), ja Ruotsin kirkossa tohtori Korander.

Wiipurista.

Wiipurin howi-oikeuden presidentiksi on, 31 p. heinäk., armollisesti nimitetty: Profuraattori E. Suomen senaatisja, ritari R. Edw. Gadd.

— Hr. senaattori Snellman palautui eilen Pietarista ja läksi tänä aamuna edelleen höyrylaivalla „Wiborg.”

— Kaupuntimme käsityö-mestarit ovat laillisessa järjestyksessä ilmoittaneet kaupunnin hallitukselle tyytymättömyyttä siihen porwariston edusmiehwaaliin, ku täällä tapahtui 5 p. elok. — Heidän sanotaan pyytävän saada hr. pormestari Truia pois esimiehydestä ja jonkun käsityö-mestarin Hänen sijaansa. Mitä syhtä heillä lienee walituksinsa emme tiedä, eikä se ole meidän tutkittavana. Sen waan wirkkanemma, että meidän mielestä kohtuullinen olisi, jotta niissä kaupungeissa, jotka saawat toimittaa 2 waltiopäiwämiestä, walittaisiin 1 kauppias- ja 1 käsityöläis-parwesta, ja että käsityöläiset, samote kun papis-jäädysissä kap-palaisilla on walta, walitsiivat itseksen ja kus-tantaisiivat erittäin edusmiehensä. Kaupunnin hallituksesta, samote kuin hippakunta-hallinnon jäsenistä, ei tarwitsisi walita muussa tapauksessa kuin jos ei porwariston warsinaiisessa jäsenissä löytyisi soweliasta waltiopäiwä-mieheksi. — Turussa, jossa ei walittu wero-äyrien mukaan, muurari-wauhin Träskelin on pääsemässä toiseksi jtkäläis porwariston edusmieheksi.

— **Walitsemaan waltiopäiwämiestä** talonpojan jäädystä, Kymin kihlakunnassa kuulun walitun: Wirolahdesta tal. isännät Erik Pietula ja Erik Alami; Kymin pitäjässä: kirkkowäärti Tuomas Kunnar; Behlalahdesta: Henrik Dufwa ja kaksi muuta talonpoikaa, joiden nimistä meillä ei ole tietoa; Waltiopäiwämiehen waalin piti tapahtua 17 p. Elok., Wirolahdessa Wirojoen kylässä.

Ainekirjoituksen pääsäännöt.

(Lähdetetty.)

Aineen osat ovat 1) Johdatus, 2) Itse aine, 3) Päättös. Johdatuksessa selitetään osittain 1) ne syht jonkatähden on tarpeellinen puhua, osittain on se 2) aineen käsityksen selityksenä taikka 3) historiallisen johto aineesen.

Luomuksen pitää olla: 1) täydellinen, s. o. että siinä pitää olla mainittuna kaikki ne asian päähaarat jotka aineen selitykseen kuuluvat; 2) oikea s. o. että luomuksen eri asiat ovat todestaankin erinäisiä, eikä yhtä ja samaa sisältäviä kuin joku toinen osa;

3) selkeä niin että jokainen asian haara selwästi näkyy asiaan kuuluvan. Itsessä luomuksen jaossa pitää jo olla ilmoitettu se pää-ajatus, jota kussakin osassa ainetta kirjoittaissa ai'otaan seurata.

Itse aine woipi olla joko 1) Historiallinen, 2) kertomalla selittävä taikka 3) todistamalla selittävä.

I a) Historiallisissa kertomus-aineissa on selitettävä 1) Kuinka asia sai alkunsa? s. o. kenen kautta? milloin ja missä? minätähden juuri niin?

2) Miten itse tapaus kävi? s. o. mitkä tähän tapaukseen oli auttavat asiat ja mitkä wastustawat eli esteelliset.

3) Mitkä seuraukset tästä olivat? s. o. miten se päättyi? Mitä siitä seurasi? ja oliko se soweliasti eli oikein että kaikki näin kävi.

b) Historiallisen tutkinto-aineen pitää tutkia historiallisen päätötouden, erinäisistä asioista. Siinä pitää tarkasti kaikki syht ja wasta-syht verrata toistinsa.

II) Kertomalla selitettävissä on selitettävä itse pää-asia joko tilan tahi ajan puolesta. Täydellisesti jokaiselta pääsiwulta.

III) Todistamalla selittämissä aineissa on asetettava 1) selitykset, 2) syht, oikea ja wäärä käsitys, 3) wastasyyt ynnä niiden kumoaminen joko kohdaksilla tahi mahdottomiin menewillä todistuksilla, 4) hyöty siitä että asia näin käsitetään.

Opettawa aine on laatuansa joko kertomalla eli todistamalla selittävä aine, ja on siinä sentähden huomaittawana famoja asioita kuin näissäkin. Siihen vielä waaditaan eläwäisempää kirjoitustapaa erittäinki asiasta seuraawissa kehoituksissa eli waroituksissa.

„Olloon tämä opiksi wähä, nuorisolle nousewalle, huonolla woimalla, hywällä mielellä.”

M. Luukkonen.

Rahan himo.

(Jatke n:oon 31.)

Toinen Näyttös.

(Kohtuullinen huone rouwa Haakunalla, kauneilla huonekaluilla. Owi perällä. Oikealla puolella myös ovi. Wäsemällä tädellä kaappi. Tuolia, ja pöytä kirjoitus-aineilla.)

Ennen Kohtaus.

Rouwa Haakuna. Oi taiwas, meidän suuri rikkantemme on loppunut, kauppuhuone, jossa wii-miset rahamme oliwat, on kumounut. Sentähden olen minä talohoni ottanut tuon rikastuneen muurarin. Hänen tyttärensä on ainoa joka meitä woipi auttaa, sillä tawoin että poikani Emilo naihi hänet ja saapi hänen rahansa. — Pori on wasta tänäpäiwänä nostanut rahat; muutamista sanoista, jotka hän kотиin tullessa sanoi, ymmärän minä että hänen rikkautensa on armottoman suuri; — Tohtori, jota tyttö hönttö rakastaa, on nyt wirka-mat-

koillansa. Minä sanoin työlle että hän läksi kosi-
voimaan, tämä wäärä sanoma tunfeifsee, ifäänfuin
hieno myrffy, hänen sydämeensä ja lopettaa kaikki
hänen woimansa, hänen tuntonsa laimistuu, hän
muuttuu tahtomattomaksi koneeksi läksifäni; ja kun
ferkeän sifsi, että Anna on naitu Emilin kanssa,
niin laitamme asian sille kannalle että ukko Pori
selitetään ei osaawan omaisuuttansa hoitaa ja Emilo
pannaan hänen edusmieheksensä. Tuo Pori on raaka
ja siwistymätön mies, hän ei aawista mitään. Ah,
tuossa hän tulee! Olkoon rauhaesä (lähtee ulos).

2:nen Kohtaus.

Pori (oikealta kädeltä. Sittenmin) Ihakfinen.

Pori (yfsinään). Joku tuuma sinulla on, wiefas,
hirmuttawa nainen, waikken nyt mahda tietää sitä.
Kufaties' rikkautes on loppunut ja sinä siis lun-
let tarwitsewasti minun, mutta sinä petyt; — — —
ah! mikä häpeä eikö liene ollut ylpeälle rouwalle
että täytyy kerjätä köyhän työmiehen tytärtä pojat-
lensa! mikä alennus reimalle luutnantille että pot-
rille wierailensa esittää appensa, muurari-mestari-
in — — — ja tohtori sitten, joka rakastaa tyt-
töä, tuo mies joka yhä on waiwannut minua hy-
wiillä töillänsä ja funniollansa, mitenkä ei hän tule
hurjaksi kun näkee Annan toisen waimona! Ah,
mitä hittoa tuo on? (huutoja ja ihseäminen kuuluu owen-
takana.)

Ihakfinen (perä-owesta) Towerinne owat täällä,
Tahwo, Matti, Pekka ja kaikki muut, he laittoi-
wat minua kysymään, saawatko tulla sisään.

Pori (hätyhtyneenä.) Mitä he tahtowat?

Ihakfinen. Rahoja jakaa.

Pori. Mitä! mitä!

Ihakfinen. Niin, lupasittehan entiesä talos-
sanne rahojanne jakaa, jofahiselle yhtäwerran. Et-
tekö muista?

Pori. Kyllä, kyllä; mutta tänne en woi laskea
heitä, sillä mitä rouwa sanoisi, eikö minulla ole
rahat täällä, minä panin ne kauppaonttoriin. Men-
kää rawintolaan, juokaa siellä, sifskun tulen juone-
ajata selwittämään; minä maksan.

Ihakfinen. Mutta etkää wiipykä kauwan.

Pori. Minä heti tulen.

Ihakfinen. Hywä, minä sanon sen toweril-
lenne (menee ulos.)

Pori (yfsinään.) Rhyppätkää ja juokaa mitenpal-
jon waan mieli tekee, itsepä saatte maksaa (astuu
ympäri huonetta, kowassa mielen liifunnossa.) Ah, teitä
narria! minä jofaijin nämät rahat teidän kanssan-
ne, minä antaisin teille yhtä ainoaa penniäkään
minun omaisuudestani, ei, ennen saifitte ottaa hen-
keni! Mutta kuinka minä pääsijn heistä? — — —
Juuri sentähden muutin entiesä lehuosta majas-
tani, etteiwät yhräkään silmänräpäystä antaneet
minun olla rauhaesä; minä en luullut heidän tule-
wan tännefin, mutta elämä tulee samallaiseksi täällä
kun sielläfin. He riippuwat minussa fiini, niin
kuin kufaiset käärmeeissä ja eiwät laske, ennenkun
wiiminen weri-pisara on tyhjennetty. — — — Pois
siis täältä! — — — pois, jo tänä yönä! wie-
raassa maassa ei kukaan minua tunne, wieraiden
ihmisten seassa minä tuhanneesti suurennan rikkaus-
teni, minä oikeen käyn rahojani kaswattamaan. —
Ja tuo potra rouwa vielä, joka luulee pitämänsä
minut kysifsänsä, mitenkä enkö minä häntä petä!
Kyllä hän luuli minun olewan hywiin liitollisen
kun tarjosi minulle lehuimmat huoneet talossansa;
hän ei ymmärtänyt että waan tilaisuus päästä
entiesä toweristani irti ja säästäwäisyys saat-
toimat minut tänne muuttamaan. Pitäköön waan
Annan, hän onkin minulle waan esteeksi, ja miere-
tyttö onkin juuri sopiwa minia ylpeälle rouwalle.

3:mas Kohtaus.

Anna (perä-owesta.) Pori.

Anna. Minun isäni! — — — minun isäni!

Pori. Mitä sinun on?

Anna. Rouwa Haafuna sanoi äsksen minulle
että tahdotte naittaa minut hänen pojallensa?

Pori. No mitenkä? — — — Minä luulen
hänen telpaawan semmoiselle kun sinä!

Anna. Mutta minä en woi rakastaa häntä,
minä wihaan sitä miestä, isäni!

Pori. Mitäpä minä siitä huolin. (tahtoo mennä.)

Anna (kowasti liifutettuna, pitää häntä fiini.) Ei, te
ette saa mennä! teidän täytyy kuulla minua! — —
— Te olette minun isäni, se on totta, mutta te
ette woi pakoittaa minua tähän naimiseen! teillä
ei ole siihen oikeutta!

Pori (wihaisesti.) Ei ole oikeutta! — — — sanot
sinä? (tarttuu hänen olkapäihinsä.) Tahdotko sinä myös
nousta minun tuumiani vastaan sinä raukka mato,
jonka woisin jalallani polkea! — — — (tyrkää hä-
net kowasti.) Koettele'pas uhata minua, jos voit
(menee peräowesta).

4:jäs Kohtaus.

Anna (yfsinään.) Ah, minun Jumalani! minä
näisin hänet, ja Ahofas, mitä hän ajatteli mi-
nusta? — — — hän joka — — —. Woi Anna
parfa! sinä olet niin oppimaton häntä suhteen, niin
alhainen hänestä kaikissa, kuinka Ahofas woisi ra-
kastaa sinua; ja minä itse? — — — woifinko mi-
nä? — — — (innolla.) Niin, minä rakastan häntä!
minä sitä en oikeen ymmärtänyt ennen, mutta nyt
minä tunnen. Anna Jumala woimia! Niin, minä
tunnen uuden woiman minussa, en enempää woi-
iäädä onnettomaksi, sillä rakastan Ahofasta.

(Jatk.)

Wenein fiistauksesta.

(Annettu.)

Sunnuntaina 19 p. heinäk., kuin tietäwät kau-
pungin asukkaat „Otawan" ilmoituksesta, oliit
täällä wenein fiistat purjehtien. Kello 4 perästä
puolen päivän nostettiin weneessä, joka seisoi
wastapäätä höyrylaimojen walfamata, kahden
päättäjän (tuomarin) kanssa, lafu; joka meinasi
fiistamisen alun. Sitte läksiwät wästen-tuulta
perätyeten ja yhdesä, siifi 20 wenettä, nuoru-
laisten hallituksessa. Vielä läksi moniahto wene,
joiesta ei ollut ilmoitettu halu olla fiistauksessa,
waan — kuin worpi ymmärtää — ainoastansa
täyttääksensä halunsa nähdä voittoa, taikka, kuka
tiesi, syrjältä fiistata ja sitte wasta toisen kerran
koetella woimiansa. Höyrywene „Bontus" läksi
täytetty wäellä ja soittelioilla wiimeisien weneiden
kanssa. Fiistauksen matkan määrä oli, purjehtia
Huraasen päin wanhan Patterin ympäritse ja sitte
takaisin Wiipuriin höyry-laimoin walfaman tykö,
jossa seisoi alusta nimitetty wene. Niinkuin näh-
tiin, oli aivan waikea purjehtia wästen tuulta,
että muutamissa weneissä purjein muuttamisen ai-
kana, koska täytyi lääntää wenettä tuulen mukaan,
auttoivat oiroilla, — emmä tiedä lieneekö se ollut
joweljas, mutta kuitenkin niistä weneistä ei voit-
tanut yfsikään. Ensimmäiseksi (kuin Patterin ym-
päritse, niin myös takaisin päättäin weneen luofse,)
ferkesi Wiikin wene, joka oli Pel'enkin hallitus-
seessa; toiseksi tuli Waalin wene yhden weljen hal-
lituksessa; kolmanneksi tuli Sundstetin wene, ja
neljänneksi Riderstetin wene. Voitto kensit oliit:
ensimmäiselle silkinen lafu ja hopiainen kofous: yh-
destä lusikasta, weitsestä ja kahwelista; toisellen
hopiainen pifari; kolmannelle hopiainen pifari,
wähän pienempi, ja neljännelle pitkä silmän torwi.
Takaisin purjehtimisessa oli oikea fiisto, tuuli oli

myötäinen, — Wiikin ja Waalin weneet, kuin pian yhdellä ajalla läksivät toinen toisensa perästä, niin pitiwätkin wenheensä hywin liki keskenänsä, että jälkimäinen wene purjeillaansa otti edellimmäiseltä tuulen pois, ja sentähden matkalla voitto käwi wuorokkaisena molemmille; mutta kuitensin tarffuuden tähden peränpidoossa, Wiikin wene tuli la'un luo ensimmäiseksi.

Tässä saapi sanoa, kuinka sitte kello 7 aikana urhakaat, taikka kiistan voittajat, punaisissa ja sinisissä paidoissa ja walkeissa pöfkyissä, jotka antoit kaswoille paljon kaunetta, laku kädessä, soit-tajat eellä ja kansan saatteluksessa käwiwät sillan ylitse Wosjalliin, pitämään kiistauksen juhlaa, jossa oliwat tanssin loppuun asti. — Tansseissa saimme nähdä kuinka nuoret neitsyet oliit heitä wasten tar-fat ja lempeät, niin että tuli mieleemme kiistauk-sen alku, jossa emme nähneet yhtäkään neitsyttä weneissä, ja tulimma ihmettelemään siintä kuin ei ollut höyry-weneessäkään, siinä joukossa, kuin kaffi henkeä nais-puolta. — Senkaltaisen tarpeellinen huwitus tuottais molemmille puolillen hywyttä jo siintä, että likentäis toisen toisiinsa, ettei huolis enää pyytää wierasten puolustusta; ja tietävä on vielä, että senkaltaisista lähestymisistä miesten luonto pehmenis ja tulisi lempeäksi.

Päättöiseksi on sanominen, että hywin on kumma kuulla kuin pian kaikki suomalaiset huonosti lufua pitävät kielestänsä ja puhuwat keskenänsä ruotsin kielellä. Osottaako se sitä, että syntymä-kieltänsä eiwät osaa toimellisesti, wain pitävätkö suurem-massa arvossa ruotsalaisia kuin suomalaisia, sil-loin kuin ulkomain meri-kaupungeissa niin myös Amerikassa puhutaan suomenkielellä, sentähden että se on riskaampi sanoista ruotsin kieltä? — Ei sitä wasten lufaan ole, että kielen tieto on hywä ja warsin tarpeellinen kuin kaikki tiedot, mutta woiji ottaa waarin itsestä rakkaudesta ku Englantilai-silla, Franskalaisilla ja Saksalaisilla on, että puhu-wat kotonaan keskenänsä omaa kieltänsä. Se on tosi, että tähän aikaan asti Ruotsin elementti oli Suomessa woimassa, mutta nyt kuin on käskykin ollut Hallituksesta päättää asioja suomen kielellä, niin pitäisi rakkaudesta sitä kansaa kohden, jossa olemma syntyneet ja elämma, auttaa häntä nostaa kieltänsä, joka vielä niin rikas on, ettei sillä ole tarwis muiden kielten awusta — että kaifilla kappaleilla on oma nimi.

M. Saf. . .

Kotimaalta.

Kuopion kirkkokunnassa on waltiopäiwä-mie-heksi walittu: herastuomari Laur Gust. Wessonen.

— Kotawarustukset owat matkalla, jättäneet sen-sin, että uusia sähkälennätin-laitoksia toimitetaan. Niin on puhuttu Dulusta tulewasta rautatien-linjasta Kuopioon ja siitä aina pohjoiseen etelään.

W. W. W.

(Vähätetty)

"Старый друг не забывает", *) sanoowat Wessonen kunnallisuussaan, joka toten-tuu taas, kun T. T. ei woinut minua vielä uhoittaa, jotta sen oisin niin sydämmes-täni. Ohoon sitte menneeksi muutama sana wälillä. Nyt wasta olettenki oikeen selwästi maahan. Otawan N:o 33, 6:lle palstalle, min-käläinen "tähtys teill" on koko wiinajutuista, niin-hywin kuin hallitus-toimistaki; kun ette edes älyä tuotakaan, että hallitus woipi — jos ei munta, aini — laittaa ulkomaalta tuotawia juomia wal-tio-warastolle hyödyksi. Ja waikka on niin usein wiitattu, kuinka ennenmenewä aika on jo todistuf-

sena siihen, ett'ei wiinan kotona valmistamisen tau-kouttaminen ensinkään wähennä maanwiljelijän etu-jakaan, waan on waltiowaroille sekä koko maalle hyödyksi, niin ette vieläkään osaa tau'ota tuota kotipolttoa puolustamasta. — Ja näytätte tosi-aanki lapsenmaisesti ryhtyneen luulottelewiin weh-keisiin siinäki mitä uneksitte wiron wiinasta ja sala-poltosta. — Jos wasta olette niin noffela muis-tamaan sitä wiimmeisen kirjoitusteni lopussa löyty-wää latinalaista sanautapaa, kun olitte sitä wään-telemään, niin luulen lyötäwänne wikoja enemmän kotipolttoa puolustawissa "lesteissäanne." — Täs-tälähin, jos näette kotipoltton vielä tarwittsewan puolustamista, ja sen auttawan, niin woitte olla hywä ja saarnata sitä ewankeliumia minua kos-kematta! — Kullä jo, — uljaalle kotipoltto-urolle!

D. A—n.

*) Wanha ystävä on parempi kuin kaffi uutta.

Difaiistawaa.

Wiime n:n lisä-tähdeissä on, 6:nnelta palstolta, kotonainen riwi jäänyt pois. 13nneltä riw. lue-taan: "Kappalaisten äänistä sai Dulun kappalai-nen G. A. Montin 1 äänen"; waan on luetta-wa: "Kappalaisten äänistä sai Dulun kappalainen w. kirkh. Joh Bäckwall 6 ääntä ja Dulunsalon kappalainen G. A. Montin 1 äänen." — Tässä tilaisuudessa myös otamma ojentauksemme toisen melkeen samallaisen hairahduksen. N:ösa 31 (lisät.) sanetaan Wiipurin rowastikunnasta w. kirkh. Pese-ionius saaneen enimmät huwot, lähinnä w. kirk-herraa Nordströmiä, kappalaisten parwessa. Waan se onnellinen ei ollutkaan hr Pesonius, mutta hä-nen laukonsa, w. kirkh. Berner Mäntyharjuista.

Kuulatuksia.

Samtlige handlande borgerskapet i denne stad kallas härmedelst att uppkänna å Rådhuset Måndagen den 24 innevarande månad kl. elfva f. m., för att laga del af Herr Guvernören öfver länet den 19 i denne månad gifne resolution i anledning af särskilde handtverkares härstä-des anmälda missnöje mot det den 5 dennes här i sta-den anställda val af fullmäktige för Wiborgs stads borgerskap till instundande landtdag. Wiborgs Rådhus den 20 August 1863.

På Magistratens vägnar:

A. R. FREY.

Fred. Wilh. Poppius.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes härstädes thors-dagen den 27 innevarande Augusti kl. 4 e. m., försäljes en större boksamling, hvaröfver kataloger finnes till på-seende såväl å dörren till Auktionskammaren som hos undertecknad, jemte möbel och husgerådssaker. Wi-borgs stads Auktionskammare, den 20 Augusti 1863.

(2) 1

Wold. Älgren.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 11.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 26 August 1863. Billette für Herren à 80 Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Gaswerf.

De respective Gårdsägare och Hyresgäster, hvilka önska förse sina localer med gasysning, behagade med det snaraste anmäla sig, på det alla anordningar innan den följande årstidens inträde må kunna utföras.

Priset är pr. fot 1 Mark för rörledning inom hus och 2 Mark för gaturörledning.

Om så önskas åtaga vi oss äfven hela anläggningen complet med lampor etc. för en bestämd summa.

Bandholtz & C:o.

Die geehrten Hauseigenthümer und Miether, welche ihre Localitäten mit Gaslicht zu versehen wünschen, werden gebeten, sich baldigst zu melden, um alle Aufträge vor Beginn der schlechten Jahreszeit ausführen zu können.

Preis ist 1 Mark pr. Fuß für Leitungen im Inneren der Häuser und 2 Mark pr. Fuß für Straßenleitungen.

Auf Verlangen übernehmen wir auch ganze Anlage complet mit Lampen etc. für eine bestimmte Summe.

Bandholtz & C:o.

Почтенныхъ домовладѣльцевъ и жильцовъ, желающихъ имѣть въ квартирахъ своихъ газовое освѣщеніе, покорнѣйше просятъ объявить нижеподписавшамуся въ возможной скорости о своемъ желаніи, дабы всѣ распоряженія по сему предмету могли быть исполнены до наступленія ненастнаго времени года.

Цѣна за трубы, проведенныя въ комнаты: 1 марка и на улицѣ 2 марки за каждый футъ. При томъ по желанію мы беремъ на себя все устройство и проводку освѣщенія не исключая лампъ, по сходной цѣнѣ.

Бандгольцъ и К-о.

Vauxhall.

Sonntag den 23:ten August 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25 Sp. Sr. M., Damen 10 Sp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Ala-alkelstoulu Wiipurissa avataan 1:n päivä Syyskuuta, jolloin k. 9 aamupuolla myös ruista oppilaita otetaan vastaan.

(2) 2

M. W. Ekroos.

Palwelukseen lausuma.

En ungt fruntimmer önskar sig plats här i staden eller på landet att gå frun tillhanda uti alla händelser förefallande hushållsgöromål; närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

(3) 2

Kadonnut.

Den 19:de dennes försvann från dess egare ett tre månaders hundvalp, af stöfvare race, brungrå till färgen, och hvilken lyder namnet Flink. Den som tillfångtas har sig bekant, hvarest detta djur för närvarande finnes, torde godhetsfullt, emot vederbörlig, om så önskas, anmäla saken eller öfverlemnas hunden till Robert Lydecken, fröken Oelers gård inom f. d. fästningen.

Såman funn 19 p:nä häwiij yfii kolmen kuinen koiran pentu omistajaltansa, wainu koiran sukua, rusettaman felttanen farwaltansa ja kuulewa nimeä Flink. Ken sattui tietämään missä tämä eläwä nykyisin on, olisi hywä ja palkintoa vastaan, jos niin tahtoi ilmoittaa aseen eli antaa koiran Robert Lydeckenille, ryöffinä Deterin farwanessä kaupunkiin jättäen.

Wuokrataan.

Tvenne rum med eller utan möbler, jemte kök och nödiga uthus, stå ifrån 1 September detta år att hyras, hvarom närmare upplysningar meddelas i Kammarrådet Gripenbergs gård. Wiborg den 19 Augusti 1863.

(3) 1

Åtskilliga magasiner såväl å Tervaniemi som ock inom staden stå att nu genast hyras; hvarom närmare upplysning erhålles i stenhuset N:o 61 inom f. d. fästningen.

(3) 2

Myötämänä.

En ny ensittsig linealehäs, uti gården N:o 51 snedt emot Guvernörskansliet, hos Sadelmakaren

Otto Walin.

En god och starkt Droschka med kur säljes för mycket billigt pris hos

W. von Karm.

Yfii hywä ja wahwa Droschka fuomin fansa myödsän hywin huokeasta hinnaasta

M. von Karmilla.

En större och en mindre res kalesch för nedsatt pris i Zagelska gården invid Finska kyrkan.

Å nordvestra delen af fästningen i Wiborgs stad, belägna gården och tomten N:o 52 invid segelleden å Saima kanal, hvarå finnes uppförde och inredde, utom annat, ett större tvåvånings stenhus med nio rum i öfra och likamånga i nedra våningen, oberäknadt kök, tambourer och förstugor, samt en flygelbyggnad jemväl af sten, bestående af tvänne boningsrum med förstuga, kök och skafferier, tvänne vagnslider, tvänne häststall, ett fähus, en boda och trenne källare; kan genast, på förmonliga villkor, genom köp åtkommas. Om priset står närmare att inhämtas antingen å stället, eller hos under-tecknad. Wiborg i Augusti 1863.

(3) 3

E. L. Erikson.

Mr. Galefin firjapaassa:

Tampereen tehtaan paperia, ruufin hinnaista.

Tammerfors-fabriks pappers-lager, säljes till bruks-priser.

Tulewun (1864) wuden Almanaffoja

Almanackor för nästa år, 1864.

Söhrwene Pontus

tähtee sunnuntaina 23 p. Elof. Wiipurissa Uuraasen k:lo 6 aamup. ja k:lo 7 iltap. sekä Uuraasta Wiipuriin k:lo 8 aamup. ja k:lo 8 iltap. tehden samana päivänä kello 3 iltap. huvi-matkan Uuraasen. Matkaa-ajaksi edes ja takaisin on 2 Markkaa.

Hackman ja Rumpu.

Ångslupen Pontus

afgår söndagen den 23 Augusti ifrån Wiborg till Trångsund kl. 6 fm. och 7 eft. ifrån Trångsund till Wiborg kl. 8 fm. och 8 eft. och gör dessutom samma dag kl. 3 eft. en lusttur till Trångsund. Passagerare afgiften för fram och åter resan 2 mark.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮЗКА ПОНТУСЪ

ходить въ Воскресение 23-го Августа изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра и 7 ч. вечера, изъ Транзунта въ Выборгъ въ 8 час. утра и 8 ч. веч., и дѣлаетъ сверхъ того, въ тотъ же день въ 3 ч. по полудни, поездку въ Транзунтъ. Платежъ туда и обратно 50 коп. серебромъ.

Гакманъ и К-о.

Jöjrylaiwain Liike.

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM.

afgår från St Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags morgon kl 9 $\frac{1}{2}$.

Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4.

H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och

Wiborg till St Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 9.

ifrån och med den 31 Augusti afgår Ångfartyget Wiborg, härifrån till St. Petersburg kl 8 om morgon..

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. J. HANSSON.

afgår ifrån St Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl 9 $\frac{1}{2}$.

Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.

H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8. Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 8.

H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.

Wiborg till St Petersburg hvarje Thorsdags morgon kl. 8.

Wiipurissa, M. M. Jilialutien firjapainoissa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 34.

Monen-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 21 (9) Elokuuta.

London	37 ³ / ₁₆ , ⁵ / ₁₆
Amsterdam	182 ³ / ₄
Hamburg	33 ¹ / ₈ , ⁵ / ₈
Paris	390, 391

Wiipurista.

Sunnuntaina, toispäivänä 23 t. k., vihittiin Wiipurin suomalaisen ja ruotsalaisen seurakunnan uusi kirkkopaimen herra Forstén kallisarvoiseen, suurta hengen voimaa ja walppautta waatiwaan wirkaansa. Tämä toimitus tapahtui suomen kirkossa ennen tawallisen kirkonmenon alkamista, ja se tapahtui myös sangen juhlallisesti. Vihkimisen toimitti Pyhäristin kirkkopaimen herra kontraktipromasti Hackzell, läsnä ollen myös 10 muuta pappia alttarilla, niiden joukossa eli yksi niistä oli herra professori Lillie Helsingistä. Wäkeä oli kerääntynyt kuulemaan ja näkemään tätä pyhää toimitusta sekä kaupunnista että maalta mahdollittoman paljo, niin ettei se paljous liimainkaan mahtunut kirkkoon, waan siinä jo täyttyi kirkon ympäryskin. Monjaat päättävät wäkeä olleen 6 eli 7 tuhatta henkeä. Kirkko oli niin täynnä, niin pakattuna, että siellä tuntui olleen lopulta mahdotoin liikkua edes eli takaisin ja kuin ilma ulkona oli kaunis ja lämmin, niin on arwattawa mikä tufauttawa ilma ja kuumuus sellaisessa kauhiassa tunkoksessa tuli kirkossa wallalle. Monta ihmistä, erinomattain naisia, saatettiin puoli kantamalla ja puoli pyörtyneinä ulos kirkosta.

— **Uponnut höyrylaiva.** Menneenä keskiwiikko iltana, 19 t. k., ajoi eräs wenäläinen jotenki iso rautainen höyrylaiva, nimeltään **Hoban Aador** (Uusi Ladoga), kaupunnin ja Uuraan välillä tiwelle, josta kuitenkin heti pääsi irti, mutta rupesti niin kowasti wuotamaan ettei enää ollut kaupunnin rantaankaan, waan wajoi tästä wäheän matkan päässä, „Bapinmaan alla“ ja on siellä nyt upoksissa, niin että mastit, piippu ja siipihuoneet waan näkyvät. Wäki tawaroineen sai itsensä pelastaneeksi. Laiva oli matkalla tänne Pietarilaisen kauppiaan Baikowan asiossa.

— **Kuopiolaisten uusi höyry „Rauha“** tuli viime perjantain aamuna Kuopioista ja meni tästä edelleen tawaroilla ja matkustajilla Pietariin.

— **Uuraan kansa-koulu** awataan annettujen ilmoitusten mukaan taas 3 päivänä Eyskuuta, jolloin uusia oppilaita otetaan vastaan. Koulunkäynti tulee kestämään 22:seen p. Joulukuuta ja kahden wiikon lupa-ajan annettua alkaa lukeminen taas 8 p. Tammik. tulewana wuonna kestäen jtki kun sopimaksi katsotaan lopettaa.

Kauppa-liikkeestä pyhäpäivinä.

Kaupunnissamme on tapa pyhä-päivinä, tuskin jumalan-palveluksen lopetettua, harjoittaa kauppaa ja tämä tapa on tullut niin tawalliseksi ja yleiseksi

että näyttää siltä niinkuin jos pyhäpäivät Wiipurissa olisivat markkinapäiviä, sillä kauppa on arkipäiväistä wilkkaampi. Kohta jumalan-palveluksen perästä awataan suurella kadulla kaikki wenäläiset rikama-puodit, muilla kaduilla kapakat ja torille kokoontuu kokoontumistaan piirakka-myyjät korinensa. Kauppa käy ja pyhäpäivästä ei näy suurta huolta enään. Syy tähän ahkeraan kaupan-liikkeen pyhäpäivinäkin lienee se että kaupuntimme on suuri kauppa-kaupunki ja kauppa-harjoittajat eivät voi elää kauppaa pitämättä — taikka mikä? Taikka onko, mitä Wiipuriin tulee, 7 ja 8 ss. rikoskaaren 3 luvussa poistettu maamme laista? Muissa maamme kaupungeissa näyttää kuitenkin mainituilla pykälillä olewan täysi woimansa ja wai-futuksensa, sillä esim. Helsingissä, jossa olemme asuneet pitkän ajan, ei mikään kauppa-puoti pyhäpäivänä ollut auki eikä mitään kauppaa harjoitettu ja Turussa tietääksemme poliisi kyllä pitää silmällä, että lafia tässä kohdassa tarkasti seurataan. Meidän kaupunnissamme näkyy poliisi taikka se, jonka welvollisuus on walwoa että lafi tässä kohdassa noudatetaan, ei lukua pitävän koka ariasta. Toiwottawa olisi että täälläkin ruwettaisiin seuramaan toisten kaupuntien esimerkkiä ja että hyvän järjestyksen woimassa pitäjät walwoit-wat sunnuntai- ja pyhä-päivien pyhyiden pitämisestä. Muussa se kenties käwi hitaasti poistaa tämä kauwan kaupunnin elämäämme juurtunut huono tapa, mutta tarkka walppaus astanomaisten järjestyksen woimassa pitäjien puolesta tulee kyllä wai-futtamaan, että sunnuntai- ja pyhä-päivien kauppa viimein lakkaa. Olemme nyt puheeksi ottaneet tämän seikan siitä syystä, että, niinkauwan kuin tämä tapa nuhdeltamatta festää, saadaa nähdä ja kuulla kaikenlaisia pahuuksia ja irstaisuksia harjoitettawan, etenkin kun kapakoidsa kiellettyä pyhä-päivinä myydään wäfewiä juomia. Muuten kuullaan riitaa, haukkumia ja kirouksia torilta, kun ohitse käwellä, ja ett'ei puotiloissa ole parempaa elämää, arwaa jokainen ymmärtäwäinen ihminen. Monen mielestä — ja kenties poliisinkin —, joka on tähän tapaan tottunut, lienee asia wäheästä arwosta, mutta sen tahdomme muistuttaa, että pyhä-päiwä on pyhäpäiwä, eikä mikään arki- tai markkinapäiwä, ja että lafi tässä kohdassa, niinkuin muissakin, on tarkoin noudatettava ja seurattawa. Toiwomme on, että muutos tapahtuu, sillä toisessa tapauksessa täytyy meidän suuresti surkutella, että kaupunnissa ei ole parempaa järjestyä ja että ne, joiden järjestyksen woimassa pitäminen on, ovat tässä kohdassa niin huolimattomat ja — jos saan sanoa — niin weltot.

R. Wilka.

Siurisa ja Anna.

VII.

(Jatko ja loppu n:sta 32.)

Wuotta koki oli kulunut. Jakkala oli joutunut Mannusen omaksi, joka welasta otti sen Saapa-

selta ja ajoi Haapasen pois talosta. Haapanen oli lähtenyt köyhänä pois omasta kartanosta ja nyt eivät ihmiset tiedäneet mihin hän oli joutunut.

Mäkelän krouwissa istui eräänä syys-iltana kaksimiestä. Heidän edessä oli pöytä, jonka päällä seisoi tyhjä viinapullo, kaksilasia, vielä täynnä viinaa, ja ruokaa. Toinen miehistä oli pitkä, leweähartioinen, pitkällä mustalla parralla ja harmailevilla silmillä. Toinen oli lyhyt-kasvuinen, laiha ja yski-silmäinen. Molemmilla oli siikaleiset, likaiset vaatteet ja rikkiäiset saappaat.

— "Juo!" huusi se lyhyt-kasvuinen tarttuesaan lasiin: "Juokaamme nyt onneksesi! Sinun pitää taas tuleman herraksi, Haapanen, sillä herraksi olet sinä syntynyt."

— "Ole waiti, Loukko!" ärjyi toinen, joka oli Haapanen ja joi lasinsa pohjaan.

— "No, no! Mä hätäile! Kyllä maar tiedän mitä tiedän. Eikö Jakkala ennen ollut sinun? Hä?"

Haapanen aigoi vastata, mutta wäikeni. Nuori herrasmies oli astunut krouwiin. Hän puhui isännän kanssa ja läksi hänen seurassa ulos.

— "Saatana!" mutisi Haapanen kalpeana ja puri wihassa hampaitaan. Hän tarttui nystermäiseen sauvaansa, mutta lasi sen taas kun näki herrasmiehen isännän kanssa tulewan sisään. Herrasmies otti taskustaan lompakon, luki rahoja ja antoi isännälle.

— "Kuule! Sillä on hiiden paljon rahoja. Siinä olisi meillä työtä," kuiskutti Loukko Haapaselle.

— "Tule pois! Menemme ulos!" kääski Haapanen hiljaisella äänellä. Molemmat hiiwivät ulos.

— "Mihin aivotte nyt?" kysyi isäntä wieraalta, joka oli käynyt istumaan odottaakseen kunnes toinen waunujen akselista tulisi laitettuksi.

— "Niwon Mäenrinnan taloon, jossa äitini asuu," wastasi wieras.

— "Mäittekö nuo miehet, jotka täällä istuivat?"

— "Näin. Mitä niillä?" kysyi Hintsa, — sillä wieras oli hän — joka nyt oli tullut ulkomaalta ja aigoi kotiinsa.

— "Warotkaatte itsenne kun lähdette. Ne owat kenties rosvoja ja he näkivät teillä olewan paljon rahaa," sanoi isäntä.

— "Olkaa huoletta! Katsokaa tätä! Eikö tämä woi karkottaa tusinaa semmoisia?" kysyi Hintsa ja näytti isännälle kuusi-piippuisen pistoolin.

— "Kyllä kai, mutta pitääkö kuitenni itsenne walmiina, jos mitä tapahtuisi. On hywin hywä olla näinä iltoina walpas. Tuolla mäen takana on ennenkin rosvoja ollut piilossa," wastasi isäntä.

— "Kiitos waroituksestanne! Mutta nyt lieneekin akseli laitettu, koska poika tulee. Hywästi nyt!"

— "Jumala teitä seuratsoon!" wastasi isäntä ja seurasi Hintsa ulos. Hintsa nousi waunuihin ja ajoi eteenpäin.

VIII.

Ilta oli pimeä, mutta tyyni oli ilma. Hintsa ajoi kowasti ja hewoset juoksivat wirtuusti. Seurassaan oli Hintsalla pieni kyytipoika, joka ääneti istui hänen wieresessä ja itselleen luki kuinka paljon kyyti-rahaa hän oli saawa. Hintsa taas ajatteli äitiä, jota hän kauwan aikaa ei ollut nähnyt, hän ajatteli Annaa, josta hän ei ollut saanut tietoa missä hän oli, sillä ei äitikään kirjoittanut hänelle mitään Jakkalasta ja sen asukkaista, waikka hän joka kirjessään oli sitä rukoillut. Hän ei luullut milloinkaan enään saawansa nähdä Annaa, sillä hän oli wakuutettu että Haapanen wäiksin oli pakoittanut hänet menemään Maunufelle. Mitä tyttö woipi kowan isän käskeissä? ajatteli hän.

— "Seisahda!" kaisui samassa ääni hewoisten edeltä. Nämä seisahtuivat, sillä joku oli tarttu-

nut ratsustimiin. Poika huudahti pelästyksissään ja wiskantui waunujen pohjalle. Hintsa tarttui pistoliinsa, tähtäsi ja ampui. Julma rääkynä kuului samassa, hewoiset tempasivat itsensä irti ja kiitiwät eteenpäin.

Samassa selkeni taiwas, kuu tuli esiin ja wäläisi tienon. Mies makasi tiellä, läpi-ammuttuna oli hänen pää. Weri wirtasi haavasta. Hän äänsti pahasti. Metsästä hiiwi hänen luokse lyhyt-kasvuinen mies.

— "No, Haapanen! Kuinkas nyt voit? Se oli virun luoti kuin sinuun lensi. Ei sulla enään ole pitkä matkaa toiseen maailmaan. Wie sinne terweisiä paljon. Mutta rahasi otan minä, sillä mitäs sinä niillä siellä tiet? Odota wähäisen, niin lainaan ne sinulta," saneli metsästä tullut mies ja rupesti etsimään haavoitetun taskuja. Haavoitettu koki woiimiaansa, nousi istumaan ja tarttui samassa toisen faulaan kiinni. Mutta kohta waipui hän taas maahan, kuitenkin pitäen toisen kiinni, hänen silmänsä mustenivat, hän äänsti kerran — hän oli kuollut. Toinen kierteli ja wäanteli päästäkseen irti, mutta turhaan, sillä faulansa oli kiinni niinkuin ruuwipenkissä. Hän huusi, kiroili ja löi nyrkillään fuolleen kättä ja käsiwarta, muttei päässyt irti. Hän rupesti wetämään kuollutta metsään, mutta päästyään waiwalla muutamia askeleita waipui hän maahan, äänsti julmasti ja heitti henkensä. Semmoinen oli Haapasen fuolema. Hintsan käden kautta kuoli hän. Seuraavana päivänä löysi talonpoika molemmat ruumiit tien wieresessä ja kirjweellä waan saatiin heitä toinen toisesta irti.

IX.

Samana iltana sanoi nuori Osmonen Annalle:

— "Missäs nyt isäsi lienee? Jumala saattakoon hänen paremmalle tielle."

Anna huokasi. Kaksi vuotta oli kulunut sitte kuin Anna viimeksi oli saanut tietoa isästä. Ei kukaan tietänyt mihin hän oli joutunut. Jakkala oli vuoden perästä saanut toisen isännän, sillä Maununen oli myöskin tullut häwiölle ja myötyään tilan oli hän lähtenyt pois toisiin seutuihin.

Nuori katseli Annaa, joka ääneti ja surunnäköisenä ompeli.

— "Tänä iltana tulee joku tänne," lausui muori hymy-suin. Anna nosti päänsä ja katsoi kummastuneena muorin silmiin.

— "Kuka, äiti?"

— "Kyllä saat nähdä, jos maltat odottaa," wastasi muori ja nauroi: "— Kyllä silloin tulet iloiseksi."

Anna punastui. Hän nousi ylös, lähestyi muoria ja kuiskutti kainona kuin ruusu: "— Hintsako."

Nuori aigoi wastata, mutta samassa kuului joku ajawan pihalle, hetken perästä awautui owi ja nuori mies syöksii sisään.

— "Mitä! Hywä iltaa! Nyt olen taas kotona!" huusi hän, syläisi ja suuteli muoria. Anna wettäytyi syrjään.

— "Terwe tultuasi, poikani! No, no! Jo piisaa! Täällä on vielä toinen, joka tahtoo terwehtiä sinua," sanoi muori ja näytti kädellään Annaa, joka punakkana kuin aamurusko seisoi syrjässä: "— Etkös tunne sisartaasi?"

— "Anna!"

— "Hintsa!"

Nuoret waipuivat toistensa syliin.

X.

Monta vuotta oli taas kulunut. Nyt oli kesä taas. Päivä oli ihana, aurinko loisti, ilma oli tyyni ja raitis, linnut lauleskeliwat — kaikkialla oli ilo ja tyytyväisyys.

— "Tuo onkin ollut minun. Jos olisin ollut toinen ihminen niin en olisi nyt mieron-tiellä,"

lausui mies ryysyissä waatteissa seisoesaan maan-
tiellä ja katsellessaan Jnkalan howia. Mies wai-
pui sywiin ajatuksiin.

Ääniä kuului. Mies hawahtui ajatuksistaan,
hän kääntyi ja näki herras-wäkeä tulewan, miehen,
kauniin waimon ja kolme poikaista. Hän wetäy-
tyi. Herraswäen likemmä tultua, otti mies hat-
tunsa, kumarsti ja lausui:

"— Armollinen herra! Ettekö wiisi auttaa köy-
hää miestä työllä?"

Herra seisahdui. "— Mitä työtä osaat, ukkoseni?"

"— Jos teillä on nikkarin-työtä, niin osaan
nikkaroida."

"— Tulitkun laitettu. Menepäs nyt taloon
ja puhu pehtuorin kanssa niin saat työtä," wastasi
herra.

Mies kiitti ja läksi taloon päin.

"— Hintsa! Etköös tuntenut tuota miestä?" hy-
sui rouwa.

"— En. Kuka se oli?"

"— Se oli Maununen. Kyllä muistanet häntä,"
wastasi rouwa.

"— Hänkin on joutunut sellaiseen tilaan. Niin
se menee. Mutta, Annaseni! missä isäsi nyt lie-
nee. Eläkö hän vielä."

"— Jumala waan tietää. Ja johdattakoon Ju-
mala hänen hywälle tielle ja antakoon hänelle an-
teeksi mitä hän on rikkonut!"

"— Amen!," lausui Hintsa, syleili waimoansa
ja suuteli häntä.

Maununen jäi Jnkalan taloon kuolemaansa asti
ja hän tuli toiseksi, rehelliseksi ja hywäksi ihmiseksi.
Hän kuoli Jnkalassa, jossa hän vielä monta wuot-
ta tefi työtä torpparien ja muonamiesten lasten
opettajana ja häntä kaimattiin kauwan, sillä hän
oli hywä opettaja ja fristillinen neuwon-antaja.
Ja se oli annan tekemä, sillä hänen kautta tuli
Maununen hywäksi ihmiseksi.

Hintsa oli ostanut Jnkalan sen isännän kuol-
tua. Hänen ja Annan kanssa tuli rauha, onni
ja totinen ilo Jnkalaan. Hintsa tuli isäksi, Anna
äidiksi Jnkalan alamaisille ja muutaman ajan ku-
luttua löytyi waan onnellisia ja tyytyväisiä ihmisi-
ä Jnkalan taloissa ja tuvissa.

R. W. W—n.

Kotimaalta.

Waltiopäiwämiesten waalit. Porwariston
edusmieheksi waltiopäiwille on Joensuun kaupun-
nissa walittu kauppias Henrik Parviainen;
Käkilämesä kauppias P. J. Härmäläinen;
Tampereella kauppias, priukin isäntä J. W.
Trenckell; Nykarlebyn kaupunnissa konsuli R.
Grundfelt; Uudessa kaupunnissa kauppias T.
Lindroth; Brahen kaupunnissa raatimies J. E.
Lundberg; Pietarsaaren kaupunnissa pormestari,
tohtori G. Tengström ja kauppaneuvos P. Malm;
Rokkolan kaupunnissa raatimies W. Snecken-
dahl; Lomissa pormestari A. Juselius. —
Talonpojan säädyn edusmieheksi waltiopäiwille on
walittu: Käkiläsalmen Eteläisessä kihlakunnassa lau-
tamies Kiuru; Alajarjalan kihlakunnassa lauta-
mies Antti Simonen Kihlalysemaarasta; Miffe-
lin kihlakunnassa rusthollari, maan-jako-oikeuden
jäsen Johan Mynttinen Mäntyharjusta; Hei-
nolan kihlakunnassa talollinen Heikki Kaura-
niemi Joutsasta; Janakkalan kihlakunnassa ta-
loellinen Kartano Tyrvännöstä; Kymän kihlakun-
nassa Uudenmaan läänin herastuomari Johan
Maunsten Liljendalin kappelista; Satakunnan
eräässä kihlakunnassa talollinen Matti Kulkas;
Piikkön ja Halikon aliseissa kihlakunnassa rusthol-
lari Seppälä Piikköstä; Dulun kihlakunnassa ta-

lon isäntä S. Punttala Pimangan pitäjästä;
Masfun kihlakunnassa lautamies Matti Teräs-
Kautila Marian pitäjästä; Porwoon kihlakun-
nassa tilan haltia J. A. Hagelstam Helsingin pitä-
jästä; Wehman kihlakunnassa herastuomari Joh.
Karlenpoika Katina Uudenfirson pitäjästä.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som anställes härstädes thors-
dagen den 27 innevarande Augusti kl. 4 e. m., försäljes
en större boksamling, hvaröfver kataloger finnes till på-
seende såväl å dörren till Auktionskammaren som hos
undertecknad, jemte möbel och husgerådssaker. Wi-
borgs stads Auktionskammare, den 20 Augusti 1863.

(2) 2

Wold. Ålgren.

Yksityisiä ilmoituksia.

Abonnement N:o 11.

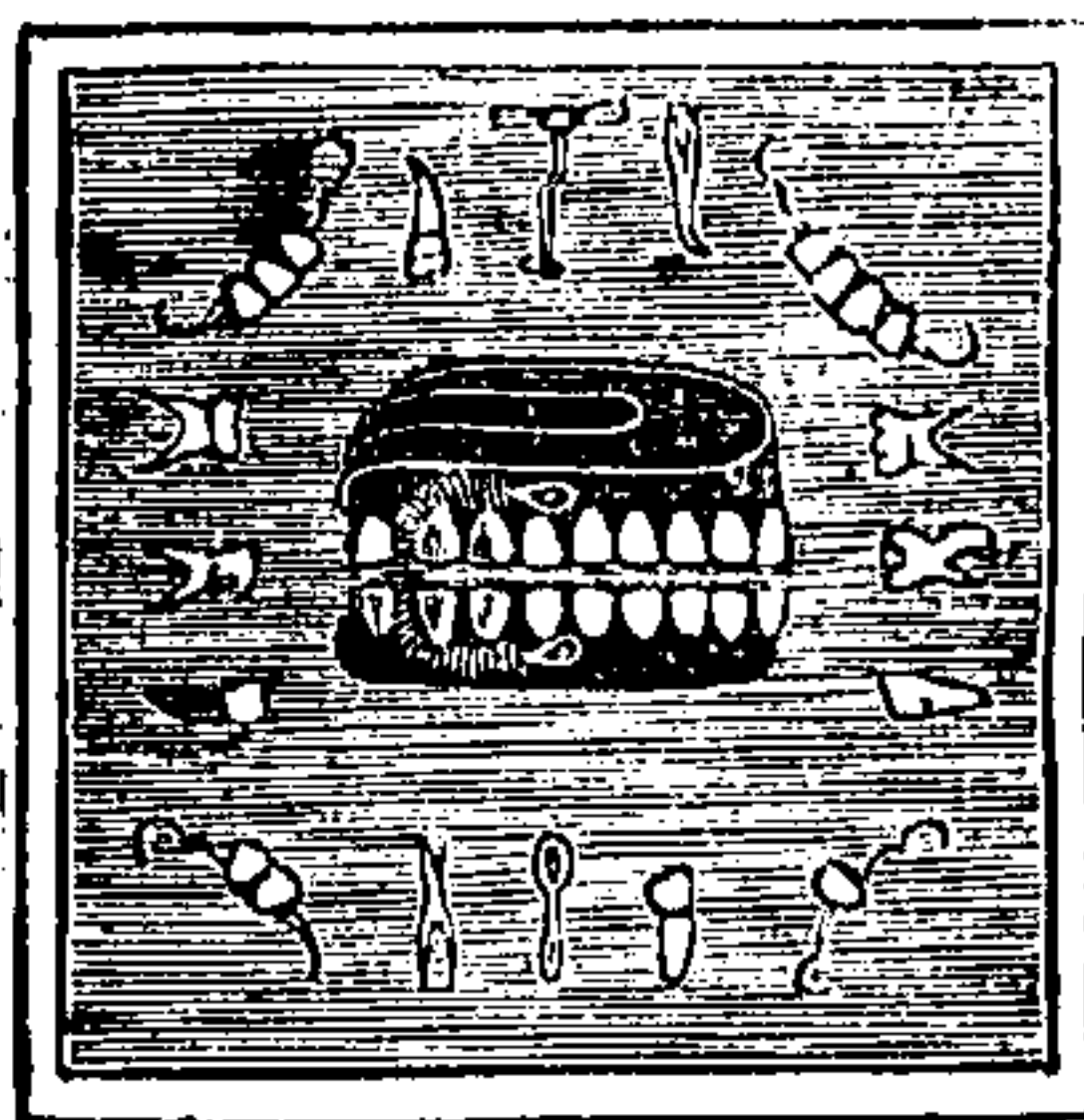
Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 26 August 1863. Billette für Herren à 50
Kop. Silb. sind an der Kasse zu haben.

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Härmedelst får jag tillkän-
nagifwa den vördade allmän-
heten att min vistelse härstä-
des endast warar till och med
den 27 dennes Wiborg Hö-
tel Åbo N:o 10.

Wilh. Stenvall,

Tandläkare

från Helsingfors.

Hiermit nehme ich mir die
Freiheit dem geehrten Publi-
kum anzuzeigen, daß mein Auf-
fenthalt hier nur bis zum 27

dieses Monats dauern wird. Wiburg, Hotel Åbo N:o 10.

Wilh. Stenvall.

Zahnarzt aus Helsingfors.

Enligt en ur Finlands Allmänna Tidning N:o 184 detta
år intagen "Anonce" underrättas lugade köpare och trafi-
kerande om den auktion som den 2 nästkommande Sept.
d. år kommer att anställas uti Kaskö stads Packhus hvar-
vid försäljes följande beslagtagne varor neml.

4 $\frac{1}{2}$ aln bom. boy, 9 aln ylle band, $\frac{3}{4}$ duss. horn-
knappar, 10 $\frac{1}{2}$ Bomull, 48 st. messingskammrar, $\frac{3}{4}$
 $\frac{1}{2}$ messingstråd, samt 1 flaska Prinsens drop-
par.

Att undertecknad ifrån och med denna dag ställer glas
till cylindrerur à 25 kop. och patentglas à 50 kop. s:r
stycket, får jag en vördad allmänhet härigenom tillkän-
nagifwa. Wiborg den 21 Augusti 1863.

Joh. Jos. Stelzer.

Hiermit die ergebene Anzeige daß von heutigen Tage ab
Cylinderruhr Gläser zum Preise von 25 kop. s:r das stück bei
mir abgelassen werden. Patent Gläser erlasse ich gleichfalls
von jezt ab zu 50 kopet Silb. das stück. Wiborg den 21:te
August 1863.

Joh. Jos. Stelzer.

Kunnioitetulle yleisölle saan tämän kautta ilmoittaa, että
minä tästä päivästä alkaen toimitan lasia silinterikelloihin hy-
destä ja patentti-lasia kahdesta markasta lappaleen. Wiipu-
riä 21 p. elokuuta 1863.

Joh. Jos. Stelzer.

Gaswerket.

De respective Gårdsägare och Hyresgäster, hvilka önska
förse sina localer med gaslysning, behagade med det
snaraste anmäla sig, på det alla anordningar innan den
fula årstidens inträde må kunna utföras.

Priset är pr. fot 1 Mark för rörledning inom hus och
2 Mark för gaturörledning.

Om så önskas åtaga vi oss äfven hela anläggningen
complet med lampor etc. för en bestämd summa.

Bandholtz & C:o.

Die geehrten Hauseigenthümer und Miether, welche ihre
Localitäten mit Gaslicht zu versehen wünschen, werden ge-
beten, sich baldigst zu melden, um alle Aufträge vor Beginn
schlechten Jahreszeit ausführen zu können.

Preis ist 1 Mark pr. Fuß für Leitungen im Inneren der Häuser und 2 Mark pr. Fuß für Straßenleitungen.

Auf Verlangen übernehmen wir auch ganze Anlage complet mit Lampen etc. für eine bestimmte Summe.

Bandholz & Co.

Почтенных домовладельцев и жильцов, желающих иметь в квартирах своих газовое освещение, покорнейше просить объявить нижеподписавшемуся в возможной скорости о своем желании, дабы все распоряжения по сему предмету могли быть исполнены до наступления наступающего времени года.

Цена за трубы, проведенные в комнаты: 1 марка и на улицы 2 марки за каждый фут. При том же по желанию мы берем на себя все устройство и проводку освещения не исключая лампы, по сходной цене.

Бандгольц и Ко.

Ilmoitus.

Witten alfeiskoulu tähtämölliä tietoita warten awataan Pietarporin esikaupungissa tätä Wiipurin kaupunkia tulewan Syyskuun 1 päivänä, ja vastaan otetaan tähän suomalaisia, erittäin maawiljeliäin lapsia, ilman eroitusta millä tienoilla Suomea he owat. Vastaan otettavilta waaditaan paitsi pa-pin todistusta wäittämää sisälukua ja ulkoa Lutheruksen pieni kateismus. Opetus koulussa on maksusta ihan vapaa. Ne jotka haluawat lapsiansa koulun saada, ilmoittakoot sen joko suusanalla tahi kirjallisesti tämän kuukauden kuluksa Witten koulun johtajalle Magisteri P. F. Melanderille, asuwa Räätäri Melanderin kartanossa Salattalahdella. Wiipurissa 7 päivä Elokuuta 1863.

Witten koulun Johtokunta.

(Pyhdamme maamme Sanomalehtiä ottamaan palsteihinja tätä ilmoitustamme.) (3) 3

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskilda Parlaments Akter.

Tecknadat grunkapital L. 2,000,000 Sterling.

Reservfonden L. 1,374,000

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste premier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & Co.

General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstag in St Anne Promenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

C. Spehr.

Palwelukiseen haluama.

En ungt fruntimmer önskar sig plats här i staden eller på landet att gå frun tillhanda uti allehanda förefallande hushållsgöromål; närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

(3) 3

En drängfogde som praktiserat å större lägenheter, är kunnig i jordbruk och bokföring önskar sig en dylik befattning eller ock att arrendera. Den härå fäster uppmärksamhet vore god och lemna svar å detta blads tryckeri.

Wuokrataan.

Tvenne rum med eller utan möbler, jemte kök och nödiga uthus, stå ifrån 1 September detta år att hyras, hvarom närmare upplysningar meddelas i Kammarrådet Gripenbergs gård. Wiborg den 19 Augusti 1863.

(3) 2

Uthyses ifrån den 1:ta Oktober 3 rum, kök m. m. i Sparrovskas stenhuset N:o 6 inom fästningen; efterfrågas om priset hos gårdsdrengen Jakob.

Åtskilliga magasinier såväl å Tervaniemi som ock inom staden stå att nu genast hyras; hvarom närmare upplysning erhålles i stenhuset N:o 61 inom f. d. fästningen.

(3) 3

Från den 1:sta October uthyses i gården N:o 71 i f. d. fästningen ett bekvämt qvarter bestående af 3 större rum med kök, skafferier och vedlider med ingång från gatan och från gården, närmare underrättelse meddelar nuvarande hyresgästens hushållerska.

(3) 3

Nu genast 2 rum med egen ingång i Handlanden A. W. Schuschins gård inom f. d. fästningen.

(3) 3

Möötämänä.

En större och en mindre res kalesch för nedsatt pris i Zögelska gården invid Finska kyrkan.

(3) 2

Myytämänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Martin Boos, Predikare af den rättfärdighet, som gäller för Gud. Hans sjelfbiografi. Utgifven af Johannes Gossner. 2 m. 40 penni.

Utförlig Brefställare. En Praktisk Hjelpreda vid författandet af Alla slags Bref, Uppsatser och Juridiska skrifter, som förekomma i det Borgerliga och Affärslifvet. Af L. Westerberg. 3 m. 20 penni.

Vetenskapens och Mysticismens vägar till bedömande af Menniskans Karakter och framtida Öden. Populär framställning efter Lavater, Gall, Spurzheim, Roger m. fl. 2 m. 40 penni.

Rådgifware för Ungdomen på vandringen genom Lifvet. Af Fr. Reiche. 1 m. 20 penni.

Fickbok för Civil-Ingenjörer. Af E. A. Björkman. 6 m. 40 penni.

I Fjerran. I. H. Beskrifning öfver Asien, Afrika, Amerika och Australien. Med upplysande berättelser och talrika afbildningar. 5 m. 60 penni.

Prestlistens Historia i England och andra Länder. Af W. Hovitt. 4 m. 80 penni.

Modershemmet, eller Qvinnan i sin skönaste verkningskrets. En bok för Mödrar af Dr J. S. C. Abbot. 1 m. 60 penni.

Nya Toilettboken om kroppens Skönhet af Dr C. A. Hoffman. 1 m. 20 penni.

Den Engelska Språkmästaren, eller anvisning att, genom sjelfundervisning, på kortaste tid lära att tala Engelska språket. Efter Prof A. Grün af L. Westerberg. 1 m. 20 penni.

Broder Lustig. Skratkalender, innehållande öfver tre hundra lustiga anekdoter, småtrefliga historier etc. samlade af utgifvaren till Abrakadabra. 1 m. 60 penni.

Nyttiga Nöjen för Ungdom. Kolorering, Gipsgjutning samt Fruktträds odling. Af Joh. Metzger. 1 m. 20 p.

Höyrnlaiwan tulku Wiipurin ja Kuopion välillä.

Kantainen Höyrnlaiwa "Alto" joka kulkee Wiipurin ja Kuopion välillä, käyten sekä meno- että tulo-matkalla Lauritsalassa, Puumalassa, Sawonlinnassa ja Leppävirroilla.

Lähtö-ajat ovat:

Wiipurista joka Maanantai kello 6 edellä puolen päivän, Kuopiosta joka Torstai kello 5 e. p. p. ja tulee laiva, joka ottaa tuljettavansa sekä kulkeita että tuletus-tavaraa, mutta ei ole tarvitettu hinausta warten, meno-matkalla lähtemään Lauritsalasta kello 5:den paitoilla. Wiipurissa Toukokuussa 1863.

Johtokunta.

Angebåtsfart emellan Wiborg och Kuopio.

Herrängsfartyget "ALTO" gör reguliera turer emellan Wiborg och Kuopio, anlöpande, såväl under fram- som återresan Lauritsala Puumala, Nyslott och Leppävirta.

Afgangstiden är:

från Wiborg hvarje Måndags förmiddag kl. 6, från Kuopio hvarje Thursdags förmiddag kl. 5; och kommer fartyget, som medtager passagerare och fragtgoods, men ej är afsedt för bogsering, att omkring kl 5 om altonen afgå från Lauritsala under bortresan. Wiborg i Maj 1863.

Direktionen.

Wiipurissa, M. M. Zilliatuffen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Zilliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 35.

Perjantaina 28 päivänä Elokuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 25 (13) Elokuuta.

London	37 ⁵ / ₁₆ , 1 ³ / ₁₂
Hamburg	183 ¹ / ₂
Amsterdam	33 ¹ / ₄ , 5 ⁵ / ₁₆
Paris	392, 393

Wiipurista.

Kaupunnissamme puhellaan jo niinkuin wissinä tietona että Suuriruhtinaamme S. M. Keisari tulee täällä käymään sillä tiellään kuin S. Majesteettiansä odotetaan Helsinkiin waltiopäiwiä awaamaan. Tämän suhteen kuuluu myös kaupuntimme porwaristo jo ryhtyneen toimeen saada S. Majesteettinsa vastaanotto täällä hyvin juhlallisesti, niillä kaunistuksilla kuin täällä woipi olla mahdollista. Porwaristo kuuluu walinneen keskuudestaan toimikunnan, joka tulee kaikista laitoksista sitäwar ten huolen pitämään.

Kansa-koulun wastustelulle.

(Viime wuotinen kirjoitus.)

(Annettu.)

Waikka tietääksemme näinä aikoina ei ketaän näistä nähtävästi ole julkaissut mieli-alaansa asiassa, waan sen sijaan moni sen suojittelia oikeain kansalaisten iloksi on ryhtynyt walistusta kaikin woimin edistyttämään, tiedämme kuitenkin niitä löytyvän, jotka, tarkastamatta kysymyksessä löytyneitä kirjoituksia, toisinaan ymmärtämättömiä puhutellen, ensin keskenänsä walittawat, miten muka walistuksen kautta ympäristöllään rahwas on pahentunut, niin että täytyy olla entistä waruissampi kehensä luottamasta, ja jos he opetusta sitte myödyttävätkin, niin on se ykspuolisesti ainoasti fristin-oppia, ja pait käsitöitä tuskin muuta. Ehkä kirjoittaja ei kyllä taitawasti woine tällä kaikin puolin selittää mietettänsä tästä, niin tahtoi hän nyt puolestaan näille sanoa: Kyllä tosin moni yksinäisyydessä sa-loissa paljon muilta rauhoittamatta waan muuten kurjuudessa asunut perhe lienee ennen ja vieläkin säilyttänyt yksinkertaisuutensa, ja lohduttaen itsensä Jumalan sanan säteistä, waan toiwonut viimein kuolemalla päästä waiwoistansa, tietämättä miten ykityiset pimeyden hengeltä johdatetut aikain kullessa saattoiwat heitä ja jälkeistänsä semmoiseen abdiinoon, kuhn muutamat nyt jo nähnewät senkin kautta joutuneensa. Nämät oudot enemmin yhdyttyä maailman menoihin, niinkuin aina useimmin on tapahtuwa, ja ulko-puolisesti nähden niissä etenkin esim. marffina-päiwinä kaikenlaista ylellistä elämää, wiekkautta ja wääröyttä, niin ei ole kumma, jos ne pahat esimerkit moneen yksinkertai-

seen wähitellen turmelowaisesti waikuttawat, josta surkutellen walitamme. Mutta eihän tämä ole oikea walistus, eikä asian-laita sillä paranne, waan päin wastoin muuttuist aina pahemmaksi, jos ei walistuneemmat kansan ystävät aikansa estäisi semmoista lewenemästä. Ja se aika nyt on edessäme, jolloin tulii antaa kaikelle kaswawalle nuorisolle tilaisuus moni-puolisempaan oppiin tiedoissa ja taidoissa edistyneimpään kofemukfista, että se Jumalan ja maansa kunniaksi paremmin ymmärtäisi käyttää ne eri luonnon lahjat, joita oikean Herralta siunatun kaswatuksen kautta woisi täydellisemmäksi saada. Sillä sen nyt elämän toimiin vielä kysenemättömän niihin walmistettua, tahi vielä enemmin tulewan sukupolwen aikana owat keksintöjen kautta suhteet jo niin woineet muuttua, että yhteinen tieto paljosta on wapaalla fristillisyyden pohjalla jokaiselle wälttämättä tarpeen, ken pitää kunniansa olla kansakuntansa kunnan jäsen. Se moittitte kansa- sekä maawiljelyskouluja, mutta wirheitä niissä wähiessä yleisesti tunnustettua, owathan ne nyt kofta ja aina astain waatiesa parantumaisillaan. Historia on kerran maailmassa tuomiollansa jälkeisillemme kertowa niistäkin onnelta waurastuneista, jotka suurinta omaa voittoa ahnehtien, ja lähimäistensä mahdollista ylenemistä kadehtien, pannen asioihinsa tuhansia liikkeelle, waan ei sen suhteen uhraten osaltansa jonkun sadan sen heille työskentelewän wäen lastenkin hengelliseksi koroittamiseksi ajan mukaiseen ihmisarwoon, josta yhteinen hyöty ja siunaus wuotaisi, sen sijaan kuin se tälle tarpeellisuudelle wastakoisten mahdawitten lapsillekin on krousta tuottawa. Ehkä olemme erehtyneet muutamain tätä wiittelewäisten tehdastenkin isäntien mieli-piteestä, ja toiwomme siis, että he koulu-laitosten kofta asettamalla, osoittaisiwat ei olewansa siwistyneimpiä muukalaisia jalempänä, ja tahdomme me sitten peräytyä sytöfistämme. Muutoin kylmäksikoisten tästä huolimattomuus estää rakkauden suurempaa waikutusta ja hywän woitolle pääsyä. Tämä on wähemmin oppineen kotsannoista, joka sydämmeestä toimittaisi ja soisi, että siähensa joukko wiisaimpia maamme tulewaisuudelle nousi.

—n.

Uraan kansakoulusta.

Otawan 30:stä n:stä lupasimme toiste lufijalle muutamia sanoja niistä muutoksista sekä opetuksen että oppikirjojen suhteen, joihin koulun opettaja oli ruwennut asettaakseen koulun toiselle kannalle. Nyt woimme täyttää lupauksemme ja rupeamme siis ensiksi sanelemaan koulun jafamisesta luokfiin. Koulu jaetaan yhteen walmistus- ja kolmeen warsinais-

luokkaan. Valmistus-luokkaan otetaan vastaan lapsia, jotka iässään ovat täyttäneet kahdeksan vuotta ja wälttävästi osaawat lukea sisältä ynnä taitaawat vähän katkesmuista ulkomuistolta. Wiimeksi mainittua ei kuitenkaan ole määrätty wälttämättömäksi ehdoksi. Tässä luokassa opetetaan 1) uskonopissa: „Easten paras tawara” 4:teen pääkappaleesen asti ja Murman’in „Johdatus historiall. uskonoppiin” uuden testamentin aikaan asti; 2) maantieteessä: määräys-opillinen, luontinen, Suomen, Wenäjän, Ruotsin, Norjan, Franskan ja Puolan waltiossien maantiede M. Ahlqwistin „Maantieteen” mukaan; 3) luonnontieteessä: 4—8 osa Berlinin „Oppikirjasta Luontotieteesen”; 4) luwunlaskussa: neljä päätoimitusta niin päässä kuin taululla Warelinsen luku-taulujen mukaan. Pait mainittuja harjoitetaan sisälukua, launo- ja oikeen-firjoitusta. Ne lapset, jotka owat läpikäyneet ja hywästi oppineet opetus-aineet mainitusla luokassa, muutetaan seuraawaan eli 1:seen warfinaisluokkaan, jossa opetetaan 1) uskonopissa: „Easten paras tawara”, pyh. raamatun sanoihin asti, Murmanin „Johdatus historiall. uskonoppiin” koko ja Stenbergin suomentama „Raamatun historia” uuteen testamenttiin asti; 2) maantieteessä: Ahlqwistin „Maantiede” koko ja Hallsténin „Suomen maantiede”, sen tärkeimmät kohdat waan; 3) historiassa: Hallsténin „Suomen historia” 44 luvuun asti; 5) luonnon tieteessä: 1 ja 2 osa Berlinin „Oppikirjasta Luontotieteesen”; 6) wiiwanto- ja mitanto-opissa: Blom’in „Wiiwanto- ja mitanto-opin” ensimmäinen osa; ja 7) luwunlaskussa: murto-, kymmenmurto- ja laatu-luvut. Pait mainittuja harjoitetaan puheäänenukemista, launo- ja oikeen-firjoitusta. 2:ssa warfinais-luokassa opetetaan 1) uskonopissa: Easten paras tawara ja Raamatun historia, jotka tässä luokassa lopetetaan; 2) maantieteessä: yleinen ja Suomen hywin tarkasti, jotka kumpikin lopetetaan tässä luokassa; 3) historiassa: Suomen, joka lopetetaan, ja Bredowin „alkeet ihmiskunnan historiaan”, puoli kirjaa; 4) luonnon tieteessä: 3, 11 ja 12 osa Berlinin Oppikirjasta; 5) wiiwanto- ja mitanto-opissa: Blomin oppikirja koko, joka lopetetaan tässä luokassa; ja 6) luwunlaskussa: kolmi-, korsi- seura- ja waihto-lasku. Opetus-aineina harjoitetaan muuten piirustusta, puheäänenukemista ja oikeen-firjoitusta. 3:ssa warfinais-luokassa opetetaan 1) uskonopissa: uskonnan historia lyhykäisesti ja johto raamatun kirjojen tuntemiseen; 2) historiassa: Bredowin oppikirja, joka lopetetaan; 3) Luonnontieteessä: 6 osa Berlinin oppikirjasta ja fyysikki Schöblerin mukaan; 4) wiiwanto- ja mitanto-opissa: kappale-mittaus Bergrothin mukaan; 5) tilaston tieteessä: suullisesti; 6) Suomen kirjallisuuden historiassa suullisesti (ja lyhykäisesti); 7) luwunlaskussa: alennus-, muutto-, rahan waihto-, waihto-walitselmuksen-, maksupäiwän muutos- ja sekoius-lasku; 8) ruotsinkieleessä: Murmanin oppikirjan mukaan. Muuten harjoitetaan tässä luokassa ainefirjoitusta, piirustusta ja käytännöllistä mittausta wainiolla. Tällä tawalla on nyt opettaja jakanut opetus-aineet kussakin näistä luokista ja pait jo mainittuja oppikirjoja aikoo hän käyttää luwunlaskussa Wiwolliinin oppikirjaa, sisäluvussa Vääsbyisen pafinat, Uuden testamentin ja Berlinin oppikirjan, puheäänenukemisessa Kalewalan, pienen painoksen, ja D. Roskisen kirjoittaman „Raha-asioista” ynnä muita sopiwa kirjoja. Suullisesti tulee hän lukemaan oppilaille uskonnan historia, johto raamatun kirjojen tuntemiseen, tilaston tiede ja Suomen kirjallisuuden historia. Tunti-ositus kussakin luokassa tulee olemaan seuraawainen:

	Wal. luok.	1:n luok.	2:n luok.	3:s luok.
Uskonopissa . . . . . Tuntia	4	2	2	2
Sisäluvussa	4	—	—	—
Puheäänenukemisessa	—	2	2	—
Raunofirjoituksessa	6	3	—	—
Oikeen firjoituksessa	2	3	2	—
Uline firjoituksessa	—	—	—	2
Luwunlaskussa	6	6	4	4
Oleisessa maantieteessä	2	2	2	—
Suomen maantieteessä	—	2	2	—
Oleisessa historiassa	—	—	2	3
Suomen historiassa	—	2	2	—
Luonnontieteessä	2	2	2	2
Wiiv. ja mitanto opissa	—	2	4	4
Piirustuksessa	—	—	2	4
Tilaston tieteessä	—	—	—	2
Suom. kirjall. historiassa	—	—	—	1
Ruotsin kielessä	—	—	—	2
Yhteensä	26	26	26	26

Lukeminen koulussa alkaa aamulla kello 8 ja kestää kello 11 asti, jolloin lapset pääsewät kotiin, ja iltapuolella taas kestää lukeminen kello 2—4 asti, wai kestawiikkona ja lauantaina. Koulussa aljetaan ja lopetetaan päiwän lukeminen. Myöskin harjoitetaan woimistelua ja laulantoa, joihin käytetään 6 tuntia wiikossa, 4 woimisteluun ja 2 laulantoon. Keretäksään johdattaa ja opettaa kaikki lapset täytyy opettajan käyttää valmistusluokassa apu-opettajia, joiksi hän määrää wuorottain jonkun taitawimmista oppilaista kolmannelta ja toiselta luokasta, kaikkia opetus-aineissa pait luonnontieteessä. Tällä tawoin oppi-wat oppilaat johdattamaan toisia lukemiseen alku-wia ja woivat sitte lupa-aikoina kotona opettaa siskoillensä eli toisille sisäluvun ensimmäiset perusteet. — Yllä-mainituista opetus-aineista on näkymysoppi eli n. k. käsitystajun harjoittaminen pois heitetty parhaastaan siitä syystä, ett’ei vielä ole ulos tullut tauluja, jotka osoittaisi-wat ja näyttäisi-wat elämän maamme kaupungeissa, maa-senduilla, kedoilla ja metsissä, sillä ne safsalaiset, joita on, ei-wät ensinkään ole meille sopi-wia. Ensimmäisellä silmäyksellä niihin hawaitsee jokainen sen. Muuten ei ole vielä päätöksen tultu jos näkymysoppi on hyödyttämää. Uuraan koulussa se taas ottaisi paljon aikaa pois, koska on waan yksi opettaja.

Olen kenties liian suurella tarffuudella, suuremmalla kun ensin aiwoin, lukijalle kertonut Uuraan koulun opetus-aineista, luokkien järjestyksistä, oppikirjoista ja muista asiaan kuuluwista seikoista, mutta olen tehnyt sen sentähden, että jokainen lukijasta saisi tietää mitä tässä koulussa opetetaan ja harjoitetaan kuin myöskin että jokainen, joka asiaan halullinen on, saisi liiemmin tarkastaa nyt mainittua opettajan tekemää esitystä. Myöskin on tämä esitys julkaistu että asianomaiset, wanhemmat jotka koulun lapsensa lähettä-wät, kerran saawat tietää mitä heidän lapsilleen opetetaan, koska itse hywin harwoin käy-wät koulussa opetuksen menoa katsomassa ja kuulemassa kuin myöskin että asian ymmärtä-wät olisi-wat tilaisuudessa tähän tehdä muistutuksiansa. Lopuksi saan vielä sanoa että nyt julkaistu esitys on tehty koetteeksi tulewalle luku-wuodelle ja wuoden mentyä woimme päättää sen kello-wollisuudesta.

R. Wilffa.

Steeni.

(Kertomus Wiipurin muinaisuudesta I.

— — — Steeni se wanoi: „Niin totta kun miekkani on rautaa olen kostawa Nowgorodilaisille! Olos mieheni! Tarittukaatte miekkoihinne ja keihäsiinne, me menemme kostoa saamaan!”

Julma oli kosto. Nowgorodilaiset wapiwi-wat kun kuuli-wat Steenin tulewan. He pafeni-wat kuin

wainotut hirwet, jotka pakenewat metsästäjän lei-
hään edestä pois syvään metsään. Steeni ja mie-
hensä kaalasivat polween asti weressä, ihmisiä kaa-
tui kuin olkia kuolleina heidän ympärille, kylät pa-
loivat ja waimot ja lapset parkuivat. Kaksi päi-
vää rajui Steeni miehineen. Silloin käski hän:
„— On kyllä miehenil Olemme jo kylläksi kosta-
neet! Menkäämme kotiin taas!”

Ja Steeni ja miehensä tulivat Wiipuriin. Ur-
hollinen pääliskö Pietari kysyi: „— Miksi olet sä
Nowgorodilaisien maassa rajunut niin hirmui-
sesti? Miksi olet häirinnyt rauhaa, johon kunin-
gas on suostunut?”

„— Nowgorodilaiset polttiwat kartanoni tu-
haksi, murhasiwat palwelijani, ryöstiwät omaisuu-
teni ja weiwät tyttäreni wankeuteen. Sentähden
olen kostonut. Nyt olen tyytyväinen. Tyttäreni
olen saanut. Nyt olkoon taas rauha,” wastasi
Steeni.

„— Kuninkaan nimesä otan sinut ja miehesi
wangiksi,” sanoi Pietari ja wiittasi miehilleen.
Steeni wetäytyi, paljasti miekkansa ja wastasi:
„— Et milloinkaan minua wangiksi saa, niinkau-
wan kun mulla miekka on. Miekat käteen, mie-
heni!” Miehet paljastiwat miekat ja ympäröitsiwät
herransa.

„— Sä et kuule kuninkaan nimesä annettua
käskee. Olet liian rohkea. Ottakaatte heitä kiinni,”
käski Pietari.

„— Taistelfaatte miehenil ja osoittakaatte kuinka
urholliset taistelee. Ryökääte!” käski Steeni, löi
ja maahan kaatui mies Pietarin joukosta. Paeta
tähtyi Pietarin miehineen ja sulkea itsensä miehi-
neen linnaan.

„— Laita sanoma kuninkaalle Mauno Liehakolle
että Nowgorodilaiset rikkoivat rauhan, minä kos-
tin ja nyt woi hän taas nauttia rauhaa. Jää
hyvästi! Muista Steeniä ja hänen miehiä!” huusi
Steeni linnan ulkopuolelta Pietarille ja palasi mie-
hineen kotiin. Semmoinen oli Steeni, semmoiset
miehensä. He eiwät ketään pelänneet, kaikki pel-
käsi heitä. Ja rauhaa sai Steeni sitte elää. Ja
tyttärensä, kauniin Jukan, naitti hän ja wävyksi
sai hän Turun päällikön Lauri Pietarinpojan ur-
hollisen pojan Niilon.

Kanwan muistiwat Nowgorodilaiset Steeniä ja
hänen miehiä. Heidän naiset peloittiwat kanwan
aifaa lapsiansa, kun nämä itkiwät ja parkuivat,
Steenin nimellä ja paifalla wakeniwat lapset.
Semmoinen mies ja niin pelätty oli Steeni. Nyt
on hän unhotettu, sillä wiisikataa vuotta on ajan
wirtaan wierinyt siitä ajasta kun Steeni eli. —
R. B. W—n.

Kotimaalta.

H. M. Reifarin luullaan aikowan tulla Hel-
sinkiin jo sunnuntaina 13 p. Syyskuuta ja wiipyy-
wän täällä 19 p:wään asti samaa kunta. Sillä
olo-ajalla taitaa H. Majesteettinsa tehdä ajelun
öwerstinna Karamsinin kartanossa Träskendassa.

Sopia raba taitaa, H. D:n ilmoituksen mu-
kaan, tulla näinä päiwinä määrättäväksi ainoaksi
lailliseksi maksu-wälineeksi Suomessa 1:stä p:stä
Tammik. lähtien ensi tulewana vuonna. Hypo-
teekki-yhtyys, joka aina tähän asti on wiipynyt
ottamisesseen aiwottua ulkomaalaista lainaa, siitä
syystä että sanottu määräys on wälttämätöin ehto
tämän suhteen, taitaa nyt pian nähdä olewan toi-
wetta woidakseen ruweta keskustelemaan sellaisesta.

Suomen Kaartipataljonia odotetaan kotiin
ensä keskiwiikkona ja torstaina (toispäiwänä ja ei-
len) Parolan kentältä. Suuri joukko sotawäkeä
taitaa tulla koottawaksi H. Majesteettinsa tänne

waltiopäiwää awaamaan odotetuksi tuloksi. Kuu-
lun että H. Majesteettinsa tulee pitämään laup-
patorilla katselmuksen 16 tuhannella miehellä.

(F. A. T.)

Waltiopäiwämiesten waalit. Edusmieheksi
waltiopäiwille on Torniossa walittu pormariston
puolesta neuwomies P. E. Dahlman. — Talonpo-
jan säädystä: Raseporin länteisestä fiiklatunnassa
tilan haltia P. Östring; Eiperin fiiklatunnassa
talollinen Antti Puhakka; ja Mäsatafunnan ala-
fiiklatunnassa talollinen Johan Brusila.

Talonpoikaissäädyn sihteriksi tulewille wal-
tiopäiwille on, Helsingin Uutisille tulneiden tieto-
jen mukaan, määrätty maasihteri Waasassa J.
Ekström.

Kuulutuksia.

Sedan ansökning hos Magistraten gjorts om inlösen
af nya tomten N:o 163 i gamla stadsdelen och denne
stad, varder sagde tomt försäld medelst offentlig auktion,
som inför Magistraten anställes måndagen den 31 dennes
kl. XI f. m. derom underrättas vederbörande spekulanter.
Wiborgs Rådhus, den 18 Augusti 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

Suutokauppoja.

Onsdagen den 30 instudande September kl. 10 f. m.
försäljes medelst offentlig auktion å Punamäki hemman i
Kerättilä by inom denne Jääskis socken, aflidne vice landt-
mätlaren A. G. Spoofs till hans borgenärers förnöjande
afträdde lösegendom, deribland fullständiga, väl vårdade
instrumenter för landmeteriet samt för justering af mått,
mål och vikt. Jääskis, den 26 Augusti 1863.

L. J. Brander,
Kronolänsman.

(2) 1

Yksityisiä ilmoituksia.

Beste

Abonnement N:o 12.

Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 2 Septemb. 1863. Billette für Herren à 50
Rep. Silb. find an der Kasse zu haben.

Anfang 7 1/2 Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Vauxhall.

Sonntag den 30:ten August 1863.

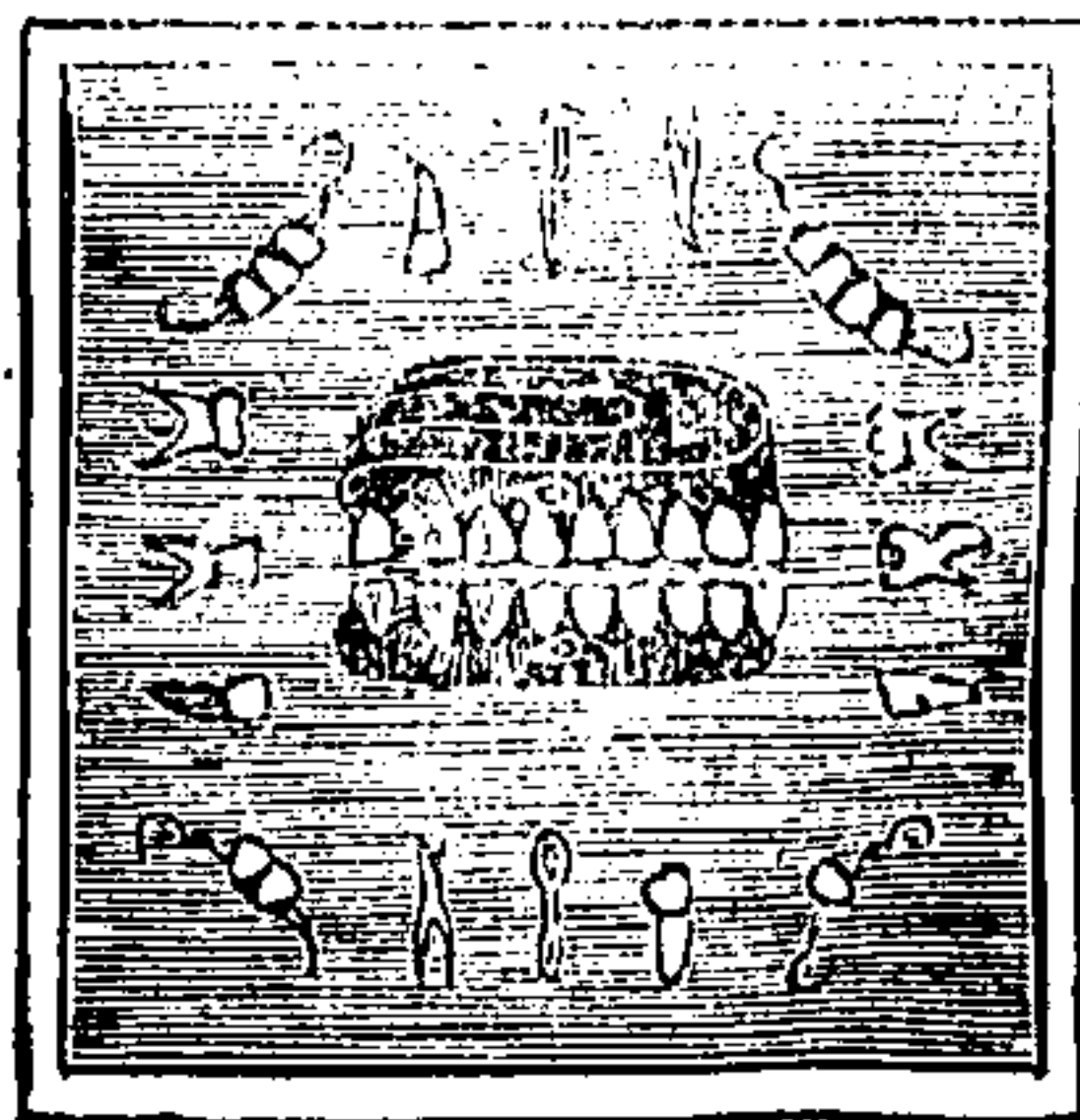
HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25
Sp. Er. M., Damen 10 Sp. Er. — Damen in Begleitung
von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 1/2 Uhr Abends.

Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Af förekommen anledning
blifwer min vistelse härstä-
des ännu tills den 3 Septem-
ber, hvilket jag har äran
den vördade allmänheten till-
kännagifva, äfven som att
jag fortfarande emottager
alla slags beställningar som
till min branche hörer. Wi-
borg, Hôtel Åbo N:o 10.

Wilh. Stenvall
tandläkare från Helsingfors.
Da sich mein Aufenthalt

hier, noch bis zum 3:ten September verzögert, mache ich es
dem geehrten Publikum bekannt, daß ich noch während dieser
Zeit alle Bestellungen annehme die zu meinem Fache gehö-
ren. Wiburg, Hotel Åbo N:o 10

Wilh. Stenvall,
Zahnarzt aus Helsingfors.

Ett års extra inbetalning till Städernas Allmänna Brandstodsbolag i Finland.

I följd af Direktionens tillkännagifvande i landets tidningar får jag uppmana vederbörande försäkringshafvare i staden Wiborg och socknarne häromkring, att ofördröjligt och sednast den 14 September inbetala till under-tecknad ett års extra afgift, emedan, om sådant försummas, afgiften kommer att med 10 procents förhöjning infordras. Wiborg den 22 Augusti 1863.

C. G. Clouberg,
Agent för Städernas Allmänna
Brandstodsbolag i Finland.

Yhden vuoden lisä-maksu Raupuntien Gleisen Palomakuus-yhtymyteen Suomessa.

Sohdotunnon ilmoituksen mukaan maamme sanomalehdistä saan minä kehottaa asianomaista wakuuden omistajia Wiipurin kaupunkissa ja pitäjissä täällä ympärystössä, että wiipymättä ja viimeistään 14 p:nä Syyskuuta maksaisivat alaförjitetulle yhden vuoden lisämaksun, koska, jos sellainen laimiin jääpi, maksu tulee 10 prosenttia korotuksella waadittamaksi. Wiipurissa 22 p. Elokuuta 1863.

C. G. Clouberg,
Raupuntien Gleisen Palomakuus-
yhtymyden Asiamies Suomessa.

Gaswerket.

De respective Gårdsägare och Hyresgäster, hvilka önska förse sina localer med gaslysning, behagade med det snaraste anmäla sig, på det alla anordningar innan den fula årstidens inträde må kunna utföras.

Priset är pr. fot 1 Mark för rörledning inom hus och 2 Mark för gaturörledning.

Om så önskas åtaga vi oss äfven hela anläggningen complet med lampor etc. för en bestämd summa.

Bandholtz & C:o.

Die geehrten Hauseigenthümer und Miether, welche ihre Localitäten mit Gaslicht zu versehen wünschen, werden gebeten, sich baldigst zu melden, um alle Aufträge vor Beginn der schlechten Jahreszeit ausführen zu können.

Preis ist 1 Mark pr. Fuß für Leitungen im Inneren der Häuser und 2 Mark pr. Fuß für Straßenleitungen.

Auf Verlangen übernehmen wir auch ganze Anlage complet mit Lampen etc. für eine bestimmte Summe.

Bandholtz & C:o.

Почтенныхъ домовладѣльцевъ и жильцовъ, желающихъ имѣть въ квартирахъ своихъ газовое освѣщеніе, покорнѣйше просятъ объявить нижеподписавшагося въ возможной скорости о своемъ желаніи, дабы всѣ распоряженія по сему предмету могли быть исполнены до наступленія непамятного времени года.

Цѣна за трубы, проведенныя въ комнаты: 1 марка и на улицѣ 2 марки за каждый футъ. При томъ по желанію мы беремъ на себя все устройство и проводку освѣщенія не исключая лампъ, по сходной цѣнѣ.

Бандгольцъ и К-о.

Wuokrataan.

I under-tecknads gård under N:o 52 inom fästningen härslädes, uthyres ifrån den 1 instundande Oktober dels större, dels mindre qvarter. Den eller de som härå reflektera behagade ju förr dess hellre anmäla sig å stället. Wiborg i Augusti 1863.

(3) 1

A. Motti.

Uthyres ifrån den 1:ta Oktober 3 rum, kök m. m. i Sparrovska stenhuset N:o 6 inom fästningen; efterfrågas om priset hos gårdsdrengen Jakob.

Myötämänä.

Engelskt Blekvatten till Blekning och uttagning af fläckar, förorsakade af vin, mögel, etc. från bomulls- och linnetyger finnes till salu å Apotheket i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 1

Ett 6 1/2 octavs fortepiano för mycket billigt pris eller om så åstundas att hyras uti gården N:o 248 i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 1

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 1

Wickman.

En större och en mindre res kalesch för nedsatt pris i Zagelska gården invid Finska kyrkan.

(3) 3

Nyligen inkommen

Schveitzer ost,
Edamer och
Holländsk Sill hos

W. Neustrojeff.

En god och starkt Droschka med kur säljes för mycket billigt pris hos

W. von Karm.

Öfwi hywä ja wahwa Droschka fuomin kansa myöbään hywin huokeasta hinnaasta

W. von Karmilla.

Uill salu hos C. G. Clouberg.

Följande Cigarrer af Häggberg & Willmans fabriks tillverkning:

(Vid partihandel lemnas 10 % rabatt.

Regalia Imperiales à	20	Mark	p:r	100	st.
La Norma	14	"	"	"	"
La Veneciana	12	"	"	"	"
Rio Hondo	11	"	"	"	"
La Favorita	10	m.	40	p:ni	"
Cabannos y Carvajal	10	"	40	"	"
La India	10	"	—	—	"
La Gloria	10	"	—	—	"
La Paulina	9	"	20	"	"
d:o mindre	8	"	—	—	"
Cabannos	8	"	80	"	"
Napoleon	8	"	—	—	"
La Fama	7	"	20	"	"
La Empresa	6	"	80	"	"
Dos Amygos	5	"	60	"	"
d:o superfino	8	"	—	—	"
Esmeralda	4	"	40	"	"
Bruna Prima	4	"	40	"	"
Carvajal	3	"	60	"	"
Superfine	3	"	20	"	"
Papyros, rullade till 48 p. & 1 mark	20	p:ni	p:r	25	st.
d:o vanliga till 60 penni & 80 p:ni			p:r	25	st.

Myytämänä kaifiissa Suomenmaan firjakaupoissa, kuin myös Suomen firjakaupassa Pietariissa: (J. W. Villja ja Rump. firjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Gräfas ja mykät tyttärensä. Rosko-tapaus Hämeenissä. N:o 111.

Dröj Neumark. N:o 112.

Sohdotuksia Behtuorille ja Työwöndille, mukaili A. Manninen. N:o 113.

Sohdotus tarffaan määräämään Teuras-eläinten painoa mitaamisella. N:o 114.

Suomen Historia lyhytisesti kerrottu. N:o 115.

Roska pahaa hywällä! Sydäntä liikututtawainen historia, kuinka eräs mies sai naapurinsa wähiittain kääntymään ilkeydestä hywyyteen — nähtävästi toji ja joka lufialle seka warokfi, että kehoutukseffi. N:o 116.

Kuin yffi firja sisältämä 25 kappaletta ferraalla ostetaan, myydään kaiffi tässä luetellut firjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Söhrwene Pontus

lähtee sunnuntaina 30 p. Elof. Wiipurista Uuraasen k:lo 6 aamup. sekä Uuraasta Wiipuriin k:lo 8 aamup., tehden samana päivänä kello 3 iltap. huvi-matkan Uuraasen. Matkaaja-maksu edes ja takaisin on 2 Markkaa.

Hackman ja Rump.

Ångslupen Pontus

afgår söndagen den 30 Augusti ifrån Wiborg till Trångsund kl. 6 fm. ifrån Trångsund till Wiborg kl. 8 fm. och gör dessutom samma dag kl. 3 est. en lusttur till Trångsund. Passagerare afgiften för fram och åter resan 2 mark.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮБКА ПОНТУСЪ

ходитъ въ Воскресеніе 30-го Августа изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра, изъ Транзунта въ Выборгъ въ 8 час. утра, и дѣлаетъ сверхъ того, въ тотъ же день въ 3 ч. по полудни, поѣздку въ Транзунтъ. Платежъ туда и обратно 50 коп. серебромъ.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. A. Zilliafusen firjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 35.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Howi-oikeuden asessoriksi Wiipurissa kuului kirjallisuus-seuramme w. esimies, howiretin sihteeri Maunu Alopaeus olewan armollisesti määrättynä. — Toiseen samassa howi-oikeudessa nyt amonaiseen Asessori-wirkkaan on äskettäin waaliin pantu: 1) Sortawalan kihlakunnan tuomari, w. t. esittelä f. senaatisia Aleff. Brunou; 2) Wiipurin howi-oikeuden asianajaja-wiskaali Sune Birger Björkstén, ja 3) howiretin wanhin notario Fel. Theodor Mechelin.

— **Waltiopäiwä-miehet** papis-säädystä Porsoon hippaf. ovat H. E:n mukaan, jo määrättyt. Nämä ovat 6 kirkkoherraa: rowastit M. Gr. Alopaeus Qualta, Eteläis Savon rowastifuntaa; Hackzell Wiipurin ja Joh. Fr. Bergh Pohjois-savon rowastifunnasta; lehtori Borenius Porvoosta ja Adolph Siren Länteis Hämeen rowastifunnasta, — sekä prohwessori Alf. Fr. Granfelt, kirkh. Murtjärwellä; — ynnä 2 kappalaista: w. kirkkerrat, mag:r Sam. Henr. Nordström Itäis-hämeestä ja Frans Arw. Snellman Helsingin kaupunnista. — Ei siis ole ketään edusmiehistä Pohjois Hämeen rowastifunnasta, jonka rowastina kuitenkin paljon huutoja saanut Sysmän kirkh. Lindeqvist on; myös ei kumpaisestakaan Kälisalmen rowastifunnasta, joihin huutoja paljo niin-ikään saaneet rowasti Hofdahl ja kappalainen w. kirkh. Beyrath *) kuulut; — ei Waasan läänin rowastifunnasta, ei Sortawalan, ei Lappeerannan eikä Haminan saan rowastifunnista. — Porsoon hippafunnasta siis tulee kirkkoherroja warmaan ki vähemmän kuin muista, hippafuntien laweuden suhteen. Arkhi-hippafunnasta, jonka moniaiden — etenki pohjoisten eli Waasan läänin olewien — rowastifuntien waliista ei vielä ole tietoa, on kuitenkin jo tietyissä seuraawaiset walitut:

Kirkkoherroja 10: tuomioprowasti Renwall; rohweessorit Schaudan Raaseporin länteisestä ja Geitlin Raaseporin itäis rowastifunnasta; kontrahtiprowasti, tohtori Aug. Edw. Granfelt Hämeenlinnan rowastifunnasta; rowastit Hellen Porin alaisesta ja toht. Fredr. Hertberg Porin yläis rowastifunnasta; rowasti Grönberg Tampereen rowastif. (Hattulan rowastifunnan walitsfema); row. Sulin Ahwenanmaalta, sekä Rosengrén Wirmon eli Mynämäen rowastifunnasta (Perniönki rowastifunnan puolesta) ja row. Elius Tyrwäältä;

Kappalaisia: w. kirkkerrat, mag. von Essen

*) W. kirkh. Beyrath, jota suomenkielisetkin Helsingin sanomalehdet Wbl:n mukaan ovat nimittäneet Bergroth'iksi, kuuluu kuitenkin omassa prowastifunnassaan, Kälisalmen pohjoisessa, tulleen walitussi yksinään, sekä kirkkoherrojen että muiden pappien puolesta, ja pääsnee siis warmaan waltiopäiwä-mieheksi. "Borgä Bladet" ilmoittaaakin että wasta viime perjantaina hippafunta-hallinnossa piti walitsija-miehet walien mukaan määrättämän; tämä siis ei tapahtunut vielä tois lauantaina, miten Helsing. Tidn. sanoivat.

Ilmolasta, Reuter Tammisaaresta ja Dahlberg Nummen eli Kaarinan pitäjältä.

Kuopion hippafunnassa taas, jonka koolis oista niin-ikään ei ole tietoa, on walittu jo warmaan ki 4 kirkkoherraa: kontrahtiprow. t:r Europaeus Karjalasta ja Raahen rowastifunnan walitsfema, Pyhäjärwen kirkh. Safari Rastren Kalajoen rowastifunnasta, — paitsi Otawassakin jo ennen mainituita, tuomioprowastia t:r Borgia ynnä rowastia Jul. Imman. Bergh Dulun rowastif.; — sekä w. kirkkerrat, kappalainen Bäckwall Dulusta ja pitäjäs-apulainen Johnsons Kuhmoniementä.

— **Wiipurin Suom. Kirjallisuus-seura** kokountuu tänä iltana, 1:nä p. Syyskuuta, kello 7 ala-alkeskoulussa kuukaus-kokouksensa pitämään.

Elämän ja eläkkeen wakuutus-yhtiöistä.

I.

Imperiale,

Paris, rue Rivoli 182. *)

Pää-oma Wiisi Millionaa Markkaa.

Yhtiön	Rue de Rivoli 182.	5,490,000
	Rue de Richelieu 92.	
	Rue de Mulhouse 13.	
Varat	Place des Victoires 4.	Markkaa.
	Comptia (kassan-sijoja) Toulonissa	

Hoitajat: Wapaaherra Bonnemains, porimestari Pariisissa; F. Foacier, Lyonin yleisneuwoston (kaupunki-hallinnon) jäsen.

Oleis kassastaja ja waltantettu Saksanmaallen ja kolo Pohjolallen: T:r Giekerling

Yhtiö tarjoa seuraawaiset warmaudet ja ehdot: Se on keisarillisen ranskan hallituksen erityisen kassannon alla;

Yhtiö suostuu Suomen lakiin ja oikeus-istui-meen, milloin riita-asioita saattaa syntyä;

Kassit, jotka wakuuttaiwat elinkaudeksi, nauttiit osaa Yhtiön voitossa.

Wakuutukset, jotka ovat kestäneet 3 vuotta eli kauemmin, eiwät peräydy sentähden että wakuutettu lakkaa maksamasta wuosi-maksunsa, waan wakuutettu summa alennetaan ainoasti, maksutuiden maksujen suhteen.

Yhtiöön maksut ovat halvat.

Imperialin tähdellisimmät wakuutus-haarat:

Perintö-kassa: 1) Kuolema-tapausta warten, ainoasti nauttisemalla wuotuisen osakkeen. Henkilö, joka on 35 vuotta wanha, wakuuttaa perillisilleen kuolemansa jälkeen 10 tuhatta markkaa, wuosittain maksamalla 241 markkaa; joka maksu kullaki wuodelta vähenee osue-saamisen kautta. 2) Kuolontapausselle, nauttimalla korvoja tehdyistä maksuista. Henkilö, joka on 32 wuotinen, maksaa joka wuosi

*) Suomenkos, ruotsalaisesta kirjoituksesta, joka oli Finl. Allm. Tidn:n (N:o 136) mu'assa. — Wenden tääläinen Yhtiö ei ole, Suomessa warmaan saan, mitään sanottawaa julkaisnut olonsa ja elonsa laidasta. Olemma kuitenkin tilaisuuksessa antaa lyhyen tilin sen tilasta, wuodelta 1860 edes.

638 markkaa; ensimmäisenä vuonna hän saapi 16 markkaa 95 penniä kasvua, toisena vuonna 33, 90, kolmantena 50, 38 j. n. e., ja kuitenkin seura maksaa perillisille wakuutetun kuollessa 20,000 markkaa. Tällä tavoin ei ainoasti perilliset saa warmaata perua, mutta myös se, joka on osotettu määrättyihin tuloihin, saapi korkeemman foron.

Penssioni-kassa: Henkilön, joka on 40 vuotta vanha, tekee mieli wakuuttaa huolettomasta wanhuudesta, saamalla 60—wuotiaana 15,000 markkaa; tähän hän pääsee, vuosittain maksamalla 337 markkaa 65 penn.

Seoitettuja wakuutuksia (Perintö- ja Penssioni-kassa): Wakuutettu pää-summa maksetaan sillä ajalla, mikä wakuutus-kirjassa määrätään, — joko wakuutetun itselleen, jos hän vielä on elossa, tahi, jos hän on kuollut, wakuutus-kirjan haltialle. Wakuutetun kuollessa hersee wuotinen maksu. Tämä kassa ei ainoasti warmautta wanhuutta onnen vaiheita vastaan, mutta antaa myös awio-kumppanille ja lapsille wakuutuksen, warmasta toimeen-tuloista.

Myötä-antimet (myöläjät eli kotoperu) lapsille: Joka wuosi maksamalla 229 markkaa lapsen syntymästä alkaen wakuutetaan sille 10,000 markkaa, hänen päästessään täyteen ikään.

Eläke-wakuutus. 1) (Kohdasteen alkavia eläke-rahjoja). Jos 60 vuotta vanha henkilö maksaa yhteiselle 100 markkaa, saapi hän vuosittain 10 markkaa 69 penniä niinkauan kuin elää. Jos hän on 65-wuotias, maksetaan 12 markkaa 85 p. vuosittain j. n. e. — 2) (Tulevaisuuteen lykättyjä eläke-rahjoja). Sen, joka on 40:n vuoden iässä, on 20 vuotta maksettava 22 markkaa 33 penn. vuosittain, sitten elin-ajaksensa saadaakseen 100 markkaa wuotuiseksi.

Kaawoja saada ja wakuutuksia tehdään allekirjoittaneen luona.

P. Th. Stolpe.
Pää-asioitsija Suomelle

Kulta.

(Lähderetty.)

Neiti istun kaunokainen
Saimon saareissa,
Kullastaansa o'ottaa
firkoista.
Ja hän istuu iltakauden
siinä toivoen,
Eipä näy ikä'än
kultanen --
Sillä se on waipununna
alle aaltojen --
Neiti waan näkepi
tähtyen.
Sini-silmät itkeleewät
iän rakasta,
Kauwas yö kuluupi
pakoista.
Namuisella löydetähän
sydän kylmänä,
Silmä vielä katsoo
tähteä. Rein.

Rahan himo.

(Satte n-roon 34.)

5:des kohtaus.

(Pimenee wähitellen.)

Thakfinen (perältä). Sitten rouwa Haakuna.
Anna.

Thakfinen (astuu hiljaan Annan taakse). Mamfeli Anna!

Anna. Thakfinen!

Thakfinen. Suofaa anteeksi että näin kapuan sisään, waan minulla ei ole ollut yhtäkään rauhaa sielussani ennen kuin sain nähdä mamfelin.

Anna (osentaa hänelle kätensä). Hywä Thakfinen.

Thakfinen. No Jumalalle kiitos! mamfeli ei ole yhtään tullut ylpeäksi, waikka on noussut näin korkealle! Voi oikeen oli kun weitsillä oliiwaat leikkaneet sydäntäni kun ajattelin että mamfeli ehtä ei tahtoisi katsoa köyhää työmiestä hänen rhyssänsä.

Rouwa Haakuna (perä-owessa. Hän seisahtuu kun huomaa haastawat). Anna! ja sälli hänen kansansa?

Anna (rouvaa hoksamatta). Ja sitä voitte luulla minusta, Thakfinen! Ah, ej, nämät foreat waatteet waiwaawat minua, minä tahtoisin olla niin köyhä kun olin ennenkin.

Thakfinen. Jumalani! mitä kuulen?

Anna. Isäni tahtoo tahtoani waisten naittaa minua luutnantti Haakunan kanssa.

Thakfinen. Hänen kansansako?

Anna. Turhaan olen minä rufoillut isääni, hän on järkähtämätöin, minun onneni ei ole hänestä mitään.

Thakfinen. Wai niin, onko hän sellainen, mutta odota vähäisen, minä luen la'in hänelle, niin että hiukset nousewat pystyyn hänen päänsä.

Anna. Ette te onnistu enemmän kun minä, hän wihansa waan musertaa meidät molemmat. Ei, ei! minun täytyy pa'eta täältä, jo tän' iltana, sillä huomana he pitäwät minun kihlajaiseni; minun täytyy mennä piiloon johonkuhun, niin sywään ett'ei isäni minua löydä, ett'en enempää voi kuulla hänen ääntänsä! Thakfinen! te olette aina olleet hywä minua kohden, auttakaa minua! elköö jättäkä minua!

Rouwa Haakuna (itseeseen). Ah!

Thakfinen. Jättää teitä! Herra Jumala, minä saatan teitä maailman päähän asti, jos siihen tulee!

Anna. Mutta minulla ei ole mitään jota woihin myydä, ei nämät waatteetkaan, sillä rouwa Haakuna on minulle nämät hakenut.

Thakfinen. Oh, olkaa huoletta siitä, mamfeli, sillä niin kauwan kun henki ruumiissani pysyy, niin ei teidän tarwitsie kääriä puutetta!

Anna. Minä en voi konna teitä palkita, ja kuitenkin kutsuwat minua rikkaaksi perilliseksi. Ah, Thakfinen, nuo rahat owat juuri syypäänä kaikkeen pahaan; ne owat vielä enemmän kowentaneet isäni sydäntä, ja se on niiden tähden kun luutnantti Haakuna tahtoo naida minut.

Thakfinen (miehen). Kylläpä niin taitaa olla.

Anna. Thakfinen, te lupaatte siis auttaa minua?

Thakfinen. Niin, ihan wiisisti; (itseeseen) mutta kyllä Porin ensin täytyy saada saatawansa!

Anna. Mutta mitä on tekeminen, pois päästämme?

Thakfinen. Niin, mamfeli Anna panee joita kuita wanhoja waatteita päällensä, ja tapaa minut alhaalla portissa juuri kun kello lyöpi kymmenen; kyllä minä pidän huolta eteenpäin.

Rouwa Haakuna (itseeseen). Ei, sitä minä te'en! (häwiää perä-owesta).

Anna (puristaa Thakfinen kättä). Te olette minun ainoa, oikea ystäväni.

Thakfinen. Elköä nyti siitä haastakaa, waan mentää sisään herrasväen luo ja elköä huoliko mistään, minä menen peittoon niin kauaksi.

Anna. Kello kymmenen siis, ja warjelloon Jumala meitä! (Kiirehtii ulos perä-owesta).

6:des Kohtaus.

Jhakkinen (yhtynään). Wai niin Pori; hänellä on sellaiset mietteet. Ostävänsä laittaa hän kapakkaan heistä päästäksensä; ja Mamseli Annan tahtoo hän näyttää tuommoiselle waalealle toukalle. Ennen oli Pori kinkkainen kyllä wälisti, mutta sydämetön hän ei ollut; nuo kiroitut rahat ovat wietäneet hänet pettämään toweriansa ja firistämään henkeä pois tyttäreltensä. Jos rahat saataisiin häneltä pois, niin' woisi hän ehkä vielä kerran muuttua ihmiseksi, mutta nyt — minä tunnen Porin, kun hän on saanut jotain päähänsä, niin siinä pysyy ikään kuin wuori; waan hän ei saa tehdä mamseli Annaa onnettomaksi. (innolla) Ei, ei ollenkaan; waikka uskaltaisin henkeni, niin se ei saa tapahtua! Monta kummallista ajatusta tulee päähani, en tiedä mitenkä on, waan wero juoksee päähani ja formet polttawat kun tuli. — — — Is! kuulen kenen käwelewän, se on Pori joka tulee. — — — Kawahda, Pori! (menee toiseen suojaan oikeasta ovesta).

(Jatk.)

Ujan kello.

(Unnettu.)

Tikitaki! kello lyöpi
Päikällä jo kahdeksan,
Ujan hommas meitä syöpi,
Sitten lyöpi yhdeksän.

Tuli muinoin Maasta,
Joukko Hunnilaisia,
Rep' oliwat witsa wasta,
Pahemp' Turkkilaisia.

Nämät, niinkuin Suomalaiset,
Owat niiden sukuja,
Samaten Unkarilaiset,
Ynnä muita sukuja.

Julmin miehens', Attilainen,
Saattoi heidät Eurooppaan;
Kiehui hiiden-kattilainen,
Syöksi muita manalaan.

Taiwutteli wähä heitä
Muiden kansain wiljelys;
Se se saawuttiki meitä,
Kristillinen siwielys.

Hunnit ol' jo hajoennehet,
Silloin eri nimeillä,
Kun sai walo naiset, miehet,
Pakanuuden pimeiltä.

Ei enään nyt tule werta
Himora, ja surmata;
Olkoon nyt jo viime ferta,
Jolloin toista murhataan.

On paremp' jo hengen miekka,
Sanaa ja toimekka;
Se on myös kuin kuuwa kiekka,
Kätkin liian ollessa.

Hunnein henki wiihtyy vielä,
Unkarissa, Suomesa;
Wento jillen ompi tiellä,
Ulkufertaisuudessa.

U. K.

Sitä tätä.

"Summum ius summa interdum iniuria," sanoo Latinainen sanan-lasku, s. o. — wapaasti suomennettuna: Oikeus ei ole aina kohtuus. Waan tätä Hells. Tidn. ei näy muistaneen, kun n:ösaan 194, kerrottuaansa Otawan mainitsemia Wiipurin käsityömeistarin walitusta kaupuntimme porwariston edusmies-walista, rupee meille lukemaan lakia tämän walin suhteen. Mitä kirjoitukseksamme asiasta wasta-waisten sanoimma, emme ottaneet walitustien syitä tutkiksemme, — ei tie-

hustellaksemmekaan. Wirtoimma waan että „kohtuus" *) waatisi samaa oikeutta käsityömeistareille porwarissäädyssä kuin kauppalaisille on la'issa määrätty papis-säädyssä, — ja että ei porwaristo tarvitsisi walita kaupunkin hallituksesta, eikä papisto hippakunnan hallinnon jäseniä, muulloin kuin jos ei säätynsä warsinaisista jäsenissä olisi soweliaasta waltiomieheksi. — Wiittasimme myös että waliwero-äyrien mukaan tekee mahdottomaksi, että käsityömeistari muulla tavoin koskaan tulisi walitusti, — jos muka eiwät kauppiat, joilla on wer-rattomasti enemmän wero-äyriä, rupea walitsemaan käsityömeistaria. Onhan sanomissa juteltu kuinka Waasassa hr. kauppaneuvos Wolff'illa on niin paljon wero-äyriä että Hänen täytyi jättäidä pois walitsemasta siellä, kun muka ei muuten olisi woinut päästä waliopäiwämieheksi huutamatta itseään. — Että Otawan toim. ei pidä hr. pormestar Orniä sopimatonna waliopäiwä-mieheksi, sen olisi H. T. — ki woinunna Otawasta huomata, jos olisi sitä eli edes naapuria ja sielu-lankoansa H. Dagbladia nykyisin tarkemmin luenut. Ehkäpä vielä jos tähän wertaa mitä Helsingin suomenkieliset sanomalehdet, etenkin H. Uut., owat maininneet siitä pääkaupunkin hallituksen jäsenestä, joka waliopäiwä-mieheksi — samote kuin waliokuntaan 1862 — walittiin, H. T. myös ymmärtäisi että Wiipurin walitsema kaupunki-hallinnon mies on kansallisuuden kannalta ikäänkuin pikkuisen etewämpi pääkaupunkin walitsemaa hallintonsa jäsentä.

*) Tämä sana oli erilaisilla kirjaimilla painettu jo Otawan alkuperäisessä kirjoituksessa (N:o 34). Mutta — arwaathan sen — ei H. T:n käännöksessä; muuten muka koko H. T:n laki tiedon saarnaamisen tarpeettomuus olisi käynnä towin silmiin pistäväksi.

Juutokauppoja.

Onsdagen den 30 instundande September kl. 10 f. m. försäljes medelst offentlig auktion å Punamäki hemman i Kerättälä by inom denne Jääskis socken, aflidne vice landtmätaren A. G. Spoofs till hans horgenärers förnöjande afträdde lösegendom, deribland fullständiga, väl wärdade instrumenter för landtmeteriet samt för justering af mått, mål och vigter. Jääskis, den 26 Augusti 1863.

(2) 2

L. J. Brander,
Kronolänsman.

Yksityisiä ilmoituksia.

Letzte

Abonnement N:o 12.

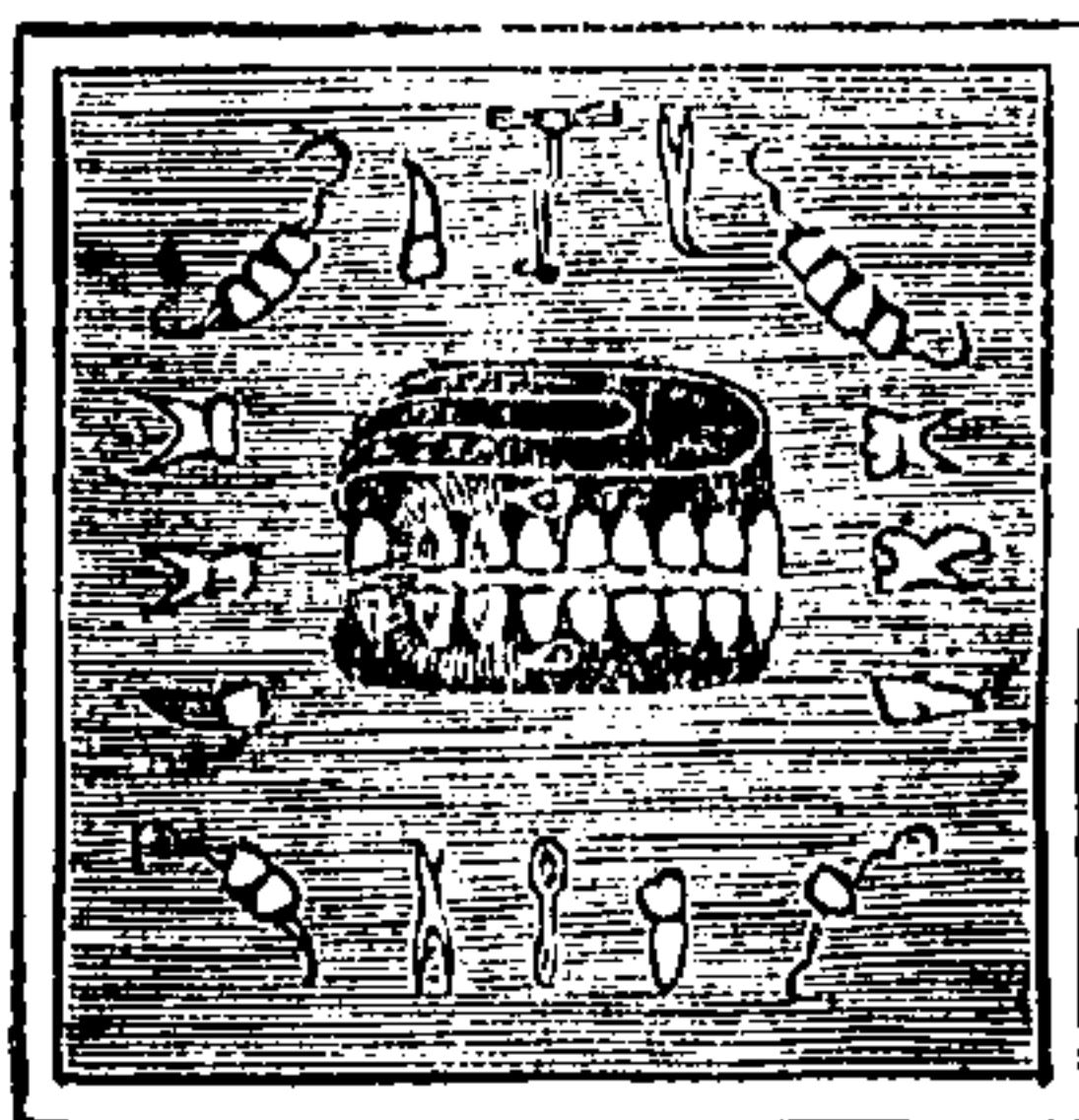
Ball im Vauxhall

am Mittwoch den 2 Septemb. 1863. Billette für Herren à 50 Kop. Einl. sind an der Kasse zu haben

Anfang 7 $\frac{1}{2}$ Uhr Abends.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Af förekommen anledning blifwer min vistelse härstädes ännu tills den 3 September, hvilket jag har äran den wördade allmänheten tillkännagifwa, äfwen som att jag fortfarande emottager alla slags beställningar som till min branche hörer. Wiborg, Hôtel Åbo N:o 10.

Wilh. Stenvall
tandläkare från Helsingfors.

Da sich mein Aufenthalt hier, noch bis zum 3:ten September verzögert, mache ich es dem geehrten Publikum bekannt, daß ich noch während dieser Zeit alle Bestellungen annehme die zu meinem Fache gehören. Wiburg, Hotel Åbo N:o 10

Wilh. Stenvall,
Zahnarzt aus Helsingfors.

Linnesöm

emottages och förfärdigas med skyndsamhet och akurates uti Mottis arfvingars gård, byggningen till höger. Äfvensom Ekenäs handskar till salu.

Gaswerket.

De respective Gårdsägare och Hyresgäster, hvilka önska förse sina localer med gaslysning, behagade med det snaraste anmäla sig, på det alla anordningar innan den fula årstidens inträde må kunna utföras.

Priset är pr. fot 1 Mark för rörledning inom hus och 2 Mark för gaturörledning.

Om så önskas åtaga vi oss äfven hela anläggningen complet med lampor etc. för en bestämd summa.

Bandholtz & C:o.

Die geehrten Hauseigenthümer und Miether, welche ihre Localitäten mit Gaslicht zu versehen wünschen, werden gebeten, sich baldigst zu melden, um alle Aufträge vor Beginn der schlechten Jahreszeit ausführen zu können.

Preis ist 1 Mark pr. Fuß für Leitungen im Inneren der Häuser und 2 Mark pr. Fuß für Straßenleitungen.

Auf Verlangen übernehmen wir auch ganze Anlage complet mit Lampen etc. für eine bestimmte Summe.

Bandholtz & C:o.

Почтенных домовладельцев и жильцов, желающих иметь в квартирах своих газовое освещение, покорнейше просят объявить нижеподписавшемуся в возможной скорости о своем желании, дабы все распоряжения по сему предмету могли быть исполнены до наступления ненастного времени года.

Цена за трубы, проведенные в комнаты: 1 марка и на улицы 2 марки за каждый футъ. При томъ по

желанию мы беремъ на себя все устройство и проводку освещенія не исключая лампъ, по сходной цѣнѣ.

Бандгольцъ и К-о.

Ett års extra inbetalning till Städernas Allmänna Brandstodsbolag i Finland.

I följd af Direktionens tillkännagifvande i landets tidningar får jag uppmana vederbörande försäkringshafvare i staden Wiborg och socknarne häromkring, att ofördröjligt och sednast den 14 September inbetala till under-tecknad ett års extra afgift, emedan, om sådant försummas, afgiften kommer att med 10 procents förhöjning infordras. Wiborg den 22 Augusti 1863.

C. G. Clouberg,

Agent för Städernas Allmänna Brandstodsbolag i Finland.

Yhden vuoden lisä-maksu Kaupuntien Vleiseen Palowakuus-yhtyyteen Suomessa.

Tohtorin ilmoituksen mukaan maamme sanomalehtiissä saan minä kehoittaa asianomaisia wakuuden omistajia Wiipurin kaupunnissa ja pitäjissä täällä ympäristössä, että wiipymättä ja viimeistään 14 p:nä Syyskuuta maksaisivat alajoitettulle yhden vuoden lisämaksun, koska, jos sellainen laimiin jäävi, maksu tulee 10 prosentin korotuksella waadittavaksi. Wiipurissa 22 p. Elokuuta 1863.

C. G. Clouberg,

Kaupuntien Vleiseen Palowakuus-yhtyyden Asiamies Suomessa.

Peruanska regeringens Guano-Depot i Tyskland.

Vi tillkännagifva härigenom, att priserne på **Guano** hos oss oförändrade äro, som följer:
B:co Mark 160 per 2000 ff:d brutto Hamburgsk vikt eller 20 centner, vid uppköp af 60,000 ff:d och derutöfver.

B:co Mark 174 per 2000 ff:d brutto Hamburgsk vikt eller 20 centner, vid uppköp af 2000 ff:d till 60,000 ff:d,

i säckar, att betalas per kontant, utan afdrag af tara, godvikt, afslag eller decort.

Hamburg i Augusti 1863.

(3) 1

Palmelukseen haluawa.

En trädgårds-mästare som praktiserat å större lägenheter, är kunnig i jordbruk och bokföring önskar sig en dylik befattning eller ock att arrendera. Den härå fästas uppmärksamhet vore god och lemna svar å detta blads tryckeri.

Löndettn.

Den 28 Augusti kl. 10 på aftonen tillvaratogs en segelslup vid Hieka som rätta egaren kan återfå af skräddaregesällen Berlun i Pynninens gård.

Wuokrataan.

Uthyes ett qvarter bestående af sju rum och alla nödvändiga uthus i gården N:o 67 inom före detta fästningen, och efterfrågas hos A. Hirn.

(3) 1

I undertecknads gård under N:o 52 inom fästningen härstädes, uthyes ifrån den 1 instundande Oktober dels större, dels mindre qvarter. Den eller de som härå reflektera behagade ju förr dess hellre anmäla sig å stället. Wiborg i Augusti 1863.

(3) 2

A. Motti.

Tvenne rum med eller utan möbler, jemte kök och nödiga uthus, stå ifrån 1 September detta år att hyras, hvarom närmare upplysningar meddelas i Kammarrådet Gripenbergs gård. Wiborg den 19 Augusti 1863

(3) 3

Muotawänä.

Gården N:o 120 i S:t Peterb. Först. i närheten af röda brunnen, hvarom närmare å stället.

Kartano N:o 120 Pietarporin eikaupunnissa punasen lähteen tienoilla. Tarfempia tietoja saadaan samassa paifassa.

(2) 1

J. D. Mutzenbecher Söner.

Engelskt Blekvatten till Blekning och uttagning af fläckar, förorsakade af vin, mögel, etc. från bomulls- och linnetyger finnes till salu å Apotheket i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 2

Ett 6½ octavs fortepiano för mycket billigt pris eller om så åstundas att hyras uti gården N:o 248 i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 2

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 2

Wickman.

En ny ensittsig linealchäs, uti gården N:o 51 snedt emot Guvernörskansliet, hos Sadelmakaren

Otto Walin.

Muutawänä

C. G. Cloubergin firjakaupassa:

Händernas och fötternas sjukdomar, tillförlitligaste medel att bota dem af Dr L. J. A. Venus. 60 penni.

Den nyttiga Brefställaren för det enskilda och familjelifvet. Af P. L. Hoffman. 1 m. 20 penni.

Om Cirkulations- eller Wexelbruk i Sverige, lämpadt äfven för brukare af smärre jordlotter. Af E. Nonnen. 80 penni.

Betraktelser öfver Fodorodlingens vikt, med Beskrifning om odlingen af Rotfrukter och af Rotvor isynnerhet. Af E. Nonnen. 40 penni.

Om Rotodling. Utförlig beskrifning huru denna i 26 år med fördel idkats vid Degeberg och om försök som dermed skett på styfvare lerjord. Af E. Nonnen. 60 p. Om bästa sättet att odla Turnips. Diskussion i Londons farmers klubb 1855. Öfversatt af H. Natthorst. 40 p.

Wiipurissa, M. M. Jilinafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

Hinta:
Tältä vuodelta 8 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissa muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

Tilataan:
Billiakuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 36.

Perjantaina 4 päivänä Syyskuuta.

1863.

Wiipurista.

Päivät koko tämän viikon ovat wetäneet wer-
toja paraimmille sydäntesän päivillen; semmoinen
lämpimä on wallinna, milt' ei helle. Uima-huo-
neet owatkin olleet täpö-täynnä.

— Ensi sunnuntaina walitaan kaupunti-seura-
kunnista luote-miehiä, antamaan seurakuntien puo-
lesta wastunta jos mieli tekee lunastaa ne lisä-
huoneet, joita nykyinen tärkäläisten ruotsalais ja
suomalais seurakuntien kirkkoherra on omalla kus-
tannuksellaan rakennuttanut pyypilään „apulaisia
warten.“ Tämän ohessa ei saada olla kummas-
tumatta mistä niitä papis apulaisia tulwaapi uin-
kosolta Wiipuriin että entiset pappilan rakennukset
eiwät heille riitä. Muualla, Mrkhihippafunnassa-
kin yleiseen walitetaan apulais-pappien puutetta,
ja näiden huoneet owat tyhjinä. Eikä täälläkään
nykyään ole munta kuin nimeksi 2 kirkkoherran apu-
laista. Toinen muka on koulun opettajana eikä
kuulu millään tavoin welwoittaneen olemaan
kirkkoherran apuna. — Tämän kaiken pitäisi muis-
tuttaa kuinka tarpeellista olisi Wiipurisaki wi-
doin asettaa papis-wirat jille kannallen että apu-
laisista ei olisi niin suurta tarwista. — Kuinka
tarpeen olisi suomalaisen kirkkokuntamme jakaminen,
näkyi kyllä kirkkoherran nostajaisissaki wiimen.

— **Wilken koulun** otetaan taksi köyhää ta-
lonpojan lasta vapaa-oppilaaksi, joista koulun joh-
tounta tämän lehden taka-sivulla antaa ilmoituk-
sen, jota pyydämme kaupunnin sekä esikaupuntien
asukkaita lufemaan.

— **Waltiöpäiwä-mieheksi** Jääsen kihla-
kunnassa on walittu Herastuomari Paajanen
Jääsen pitäjäästä. Siellä sanotaan k. howioi-
teuden tästä asiasta antama kiertokirje tulkituksi
niin että ei semmoiset tilan isännät, joita joka-
päiwäsessä puheessa sanotaan herroiksi, pääsneet
ollenkaan waaliin osalliseksi, ja seurakuntien walit-
semat walitsijat walitsivat keskuudestaan ta-
lonpoikais-saadyn edusmiehen, kihlakunnalta.

Wiipurin käwelys-paikoista.

Wanhastaan on Wiipurin ensimmäinen käwelys-
paikka ollut ja vieläkin on se pitkä n. k. Turun
jilta. Ilman ollessa kauniina on näkynyt ja vielä-
kin aina nähdään käweliä, sekä miehiä että nai-
sia, tällä jillalla. Myös huonoilla ilmoilla näh-
dään käweliä, jotka terweytensä wuoksi askeleil-
laan ahkerasti mittaawat jillan pituutta ja waan
ankarin kuro-sade woi poistaa heidät jillasta.
Pyhä-päiwinä on se palveluswäen raffain kohtaus-
ja käwelys-paikka. Sillan lifeistä puutarhaa Ter-
waniemellä eiwät kaupuntilaiset pidä niin suuressa
arwossa, sillä melkein aina se on tyhjä ja waan

muutamina iltoina, herra Spohr'in taiturineen soit-
taessa, on siellä käweliä. Samanlainen on Ani-
nan puutarhan Pietarin lopotissa kohtalo, sillä tässä
puutarhassa käwelee waan wälistä joku sotija taikka
joku sotijan kiefailewa, ja ainoasti kofko-iltoina
taikka jonkun leikki-tulittelian konstinsa näyttäessä
on tässä puutarhassa elämä, oikea itämainen elä-
mä. Kaupunti uhraa ja on uhrannut näihin puu-
tarhoihinsa rahoja paljon ja kuitenni eiwät kau-
puntilaiset niissä useasti käweli. Synt tähän lie-
newät monenlaiset. Ennen kaikkea luulemme pai-
nawimman syyn olewan että puutarhat owat huo-
nossa tilassa ja ei hoideta niinkuin woiisi waatia,
sillä tarkemmin tutkisteltuaan hawaitaan puutar-
hoissa ei olleen aikoja sitte jonkun tarhurin hywä-
tekwää fättä — tiet owat karhittamattomat, kufat
kaswawat korjauksetta, rikka-ruohot saawat wapaasti
kukoistaa, — heiniestä waan pidetään huolta ja
luonnollista se on, sillä siitä tulee joku tulo ja
woitto — kaupunnille (!?). Walitus-wirjia wei-
sataan myöskin niiden rawintoloista. Wälistä ei
saada mitä tahdotaan, wälistä taas saadaan, mutta
kyllä kulkaro saa silloin karsia. Se onkin luon-
nollinen asia, sillä kummoinen tarha on semmoinen
on sen rawintolakin. Muuten täytyy rawintoloi-
den isännät jollakulla tavalla hankkia itselleen tu-
loja ja heidän täytyy ottaa kalliita hintoja tawa-
roistansa saadakseen joku woitto ja sillä sekä elääk-
seen että maksaaakseen arrenti-hintojaan kaupun-
nille. Toiselta puolelta katsoen woiiswat hinnat
olla kohtuulliset, enemmän wieraita rawintoloissa
käwisi silloin. Ainoa paikka, jossa kaupuntilaiset
käwät useasti, on Wokshalli Neitsyniemellä. Tää-
lä pidetään kahdesti wiikossa tanssia, ja näissä
käy hywin ahkerasti sekä kaupuntilaisia että täällä
asuvia itämaisia wieraita. Täälläkin on puutar-
ha, waikka vielä pieni, mutta toiwomme on että
ajan pitkään tämä tarhanen laajenee, anastaa noi-
den wieressä olewien kaalimaiden tilan ja sillä ta-
woin kaswaa melkoiseksi tarhaksi. Että se tulisi
kauniiksi tarhoitukseksi täyttäväksi woimme toiwoa
isännän taidosta ja launeus-tunnoista.

Kaupunnin ulkopuolella on puutarha, koko Suo-
messä ja ulkomaissakin tunnettu — Wanhä Wii-
puri. Mutta siitä ei kaupunti woi ylpeillä, sillä
se on ystytysen, ja siellä ei woi joka päiwä käy-
kädä, sillä sinne on ensin pitkä matka ja toiseksi
kuluu kokonainen päiwä puutarhaa ja sen kaikkia
kauneuksia katsellakseen.

Nämät owat kaupunnin nykyiset käwelyspaikat
ja näistä on nyt jilta kaupuntilaisten enimmän
käyttämä. Tulewaisuudessa kaupuntilaiset saawat
vielä toisen siitä ehdotellusta esplanadista, mutta
jos se tulee ottamaan voittoa jiltalta on tulewa
aika näyttävä. Jos se pidetään samassa hoidossa

kuin kaupunuin molemmat tarhat nyt, niin tulee sen kohtalo samaksi kuin niiden ja kaupuntilaiset saavat niinkuin ennen tyytyä vanhaan siltaansa. Toivokaamme kuitenni että asiat luonnoistuvat paremmiksi ja että kaupuntilaisilla on tulevaisuudessa enemmän fun yfii paikka, jossa saavat kävellä ja kesän helteessä nauttia puiden wiherjäisyydestä ja raitista ilmaa.

R. Wilffa.

Tunnettu fuwaus.

(Lähdetetty.)

Oli kaupan lytkettyinä,
Wangittuna wanha lapsi,
Kapalossa kaswatettu,
Kätkettyinä kätkeyssä.
Senpä syntyä sukumme,
Tuskin waltawanhempamme,
Tietänöhöt tiismallehen,
Wisimmästi wirkkaella.

Wihaksi jo pisti viimein,
Pojan olla partasuuna,
Lapsen waiwasen wa'ussa,
Toisen tuu'iteltawana:
Poika pyysi pulsteasti,
Wakahasti wanha lapsi,
Kätkeystä pois kätkeä,
Päästä' irti pälfähästä,
Tekemähän työnsä itse,
Ajamahan sa asiat.

Silloin katsoi karsahasti,
Nurissilmin nulkahutti,
Kierossilmin kiefahutti,
Tuo fu tuolilla tojotti,
Pöyhkeänä pöydän päässä.
Käski suunsa sulkemahan,
Pitämähän fielen tiini,
Runnes kieli karkenisi,
Jäsenensä jäykistyi.
Jossus vielä jorkahutti,
Wihapäässä wimmattuna:
„Allös sie sinä ifänä,
Ruuna kullan walkeana,
Pojas käykö kätkeystä,
Päästö irti pälfähästä.”

Pojan näitä nähtyänsä
Silmin, forwin kuultuansa,
Eipä uni uuvuttanut,
Torffu tuutuhun tupannut;
Poika pyrki ponnisteli,
Rinnusteli, reutoeli,
Sai siitehen siirtäneeksi,
Suunsa e'estä surwanneeksi,
Kohota äänensä korotti,
Wakahasti wastaeli:
„Kapalossa mies ei kaswa,
Ifänä isoksi pääse,
Kun on köytetty kowasti,
Käärretty kapalo-wyöllä.
Jo olen wirunna wiikon,
Kapalossa ollut kaupan,
Mit' ois päästä' astumahan,
Sekä itse istumahan,
Isumille istumille,
Laajemmille lautoille.”

Nytpä kulkui kauvemmassi
Pojan yritys, ylemmä,
Korwihin korkeenki miehen,
Miehen kuulun kuultamaksi.
Kuultuansa kuulu miesi,
Itse-waltias Ifäntä,
Hartahasti hallitsia,
Buhuman pojan tosia,
Kapalossa kalfuttawan,

Käski lapsen lattialle,
Päästi pojan pälfähästä;
Sanoen sanalla tällä,
Läusui tuolla lausehella:
„Tee nyt työtä jonka jaksat,
Kubun kynsiksi kynnet,
Mifana ala-ifäisnä,
Ifännäksi o'ottacessa. —
Wuosi kun jätät jalelle,
Kalkitymmentä kulutat,
Sillon on ifäsi sulle
Pailisefsi laskeuttawa;
Olet työsi toimittawa,
Itse ajawa asiat.” —

Mouse nyt norea poika,
Karkoa Kalewan heimo,
Heimo wanhan Wäinämöisen,
Heimo itsen Ilmarisen,
Kun wiruit wa'ussa wiikon,
Säilyit kaupan kätkeyssä,
Käy nyt käsin karkkähämin,
Uro-toihin urhakaammin —
Käy nyt suoriin keski tieiä,
Waike' ois neulojen neniä,
Tahi tappuran teriä;
Wäännä pois tuo wäärä silmä,
Kiero silmä kiefahduta,
Suuresta salituwasta,
Pöydän päästä pöyhkimästä.
Tuo läheta Länнемmäksi,
Poikki meren poikemaksi,
Sielt' on tullut, sinne menköön;
Siell' on isänsä asunut,
Elänyt emonsa wanha.

D. B—g.

Kaban himo.

(Lutke n:roon 33.)

7:mäs Kohtaus.

Pori (perältä, hän kantaan nahka-kontin kädessänsä, kohta hänen perästänsä Juhana). Ihaksinen (owessa oikealla kädellä).

Pori. Kas niin, alkaa pimetä, ei ole mitään aikaa mänettää.

Juhana (perältä, kantaan kaksi sytytettyä kynttilää jotka hän panee pöydälle). Armollinen rouwa kysyy kääsekö Herra Arkitehti jottaan?

Pori (irwistäen itseeseen). Hml (äänessä). En, paljon kiitosia, minä en voi oikeen hywin, minä käyn mafaamaan, (palwella menee). Paikalla työhön! (istui pöytäan). Oli hywä että muistuin tämän wanhan nahka-kontin (ottaa ylös raha-tupakan). Ah! ne oikeen tarttawat formihini tiini, on waikea todella jättää ne (panee setelit kontin pohjaan). Kas tässä muutamia wanhoja waatteita, (ottaa taskustansa waate-räpäleitä, jotka hän panee setelien päälle konttiin), pelkkiä repaleita, oiwallista kerjääjälle (nousee ylös, menee kaappiin ja ottaa sieltä muutamia leipä-palan, jonka panee konttiin waatteiden päälle). Sitte nämät leipä-palaiset, laupiuden lahjoja (panee kontin tiini). Kas niin, nyt on kaikki valmiina; ei kukaan voi aawistaa'kaan, että tässä löytyy niin paljon rahoja. — — — Ah, todella minun täytyy ilmoittaa armolliselle rouwalle minun lähtöäni ja kiittää hywästä asunnostani, muuten woihi hän muka luulla minun karanneen tieheni rahoineen päiwineen, ja kuinka sitte käwisi sukulaisuuden kanssa. Enkä minä juuri voi heittää tyttö-raukkaa ilman mitäkään (panee kontin tuolille taakseen. istui pöytäan ja kirjoittaa).

(Ihaksinen tulee oikealta kädeltä, kengät kädessänsä, hän hiivii hiljalleen yli teaterin sille tuolille, missä kontti on ja tarttuu siihen tiini. Pori liikahtaisi, Ihaksinen jättää wiskaahti saatiinsa ja kääntyy alas tuolin taakse).

Pori. Mikä kummallinen tuoka minua waitmaa, (joutuun) minun täytyy kiirehtiä! (kirjoittaa vielä).

(Thakssinen pistää kätensä kottiin, ottaa setelit, pistää ne taskuunsa, hiipii sitte perälle, panee kengät jalkahansa ja aivaa perä-oven ikään-kun olisi ulkosta tulewa).

Pori (joka sil'aitaa on pannut kirjeen sinetillä kiini). Kos niin (kääntäytyy wilkkaasti ympäri kuulua ovia awat-taman). Ken siellä on?

Thakssinen (tawalliseesä äänessä, waan kuitenk'unnäht-tämä riitaa joka hänen sydämesänsä taistelee). Oh, minä waan, rafas appiseni, minusta oli hywin ikävä kapakassa ja senwuoksi tulin tänne.

Pori (tarttuu pikaaisesti kottiin). Mitä sinä tahdot?

Thakssinen. Kuulkaapa nyt, Pori! minä olen ikään kun saanut ajatusten päähäni, he ovat oi-feat juopot nuo towerit siellä alhaalla, niin Su-mala ties' lieneeköhän rahojen jakaminen ihan hy-wää.

Pori. Todella, sitäkö luulet.

Thakssinen. Niin kyllä Pori, ja eikä sitä tu-lekkaan niin paljo joka osalle, mutta jos sitä was-toin ottaimme puolet molemmat, niin voisimme elää iloisia päiviä aina.

Pori (itseeseen). Kuinka on hänestä pääseminen! (äänessä) Ha, ha, ha! ei sinulla olekkaan niin wää-rin siinä asiassa, ei ollenkaan; kuuleppa Thakssinen, tule huomen aamuna warhain luokseni, niin ja'am-me rahat keskenämme.

Thakssinen. Kyllä; oletko semmoinen?

Pori. Mitä sanot?

Thakssinen. Että kyllä ymmärrän asiaan, sinä matkustat tiehesi ja petät minut yhähywin kun nuo toisetkin.

Pori. Hal

Thakssinen. Sinä olet wietelnut meidät kaikki työstämme pois ja tehnyt meidät kuleksioiksi, sinä olet saattanut meidät uetomaan että kaikilla ihmi-sillä pitäisi olla yhden werran ja kuitenkin tahdot sinä, näet, vähemmin kun joku toinen jakaa omai-suuttaasi. Hyi hitto, mimmoinen fatala mies sinä olet, Pori!

Pori (siiruaasti, menee oikealle ruoalle teatteria). Mi-tä minun on sinun kanssasi tekemistä! tahdotko että huudan tänne ihmisiä jotka wieskuovat sinut ulos?

Thakssinen. No, koska sanot sydämesi aja-tukset, niin sanon minä minunfin. Minä en huoli noista rahoista, kyllä me voimme elää ilman nii-täkin, mutta Pori ei saa pakoittaa mamseli An-naa naimaan luutnanttia; Pori ei saa tappaa omaa tytärtänsä!

Pori (samalla taroin). Se ei ole sinun asiast, sanon minä.

Thakssinen. Jos Pori tahdo beittää naimiset hillesi, niin ei Perin tarvitse kottiaan enempää kuulla sanaa minulta eikä temeriltakaan, ja saapi itse hoitaa rahojansa miten waan lystää.

Pori. Ahah, tahdotko opettaa minua lakia tun-temaan, lurjus!

Thakssinen. (kewimmassa janteuudessa). Kawata it-seäsi Pori! monen anferiaan olen nähnyt liukaa-telewan yhtä hywästi kun sinäkin, mutta nahkansa on kuitenni wiimisiälläan riippunut aidan-seipästä.

Pori (raivoisinaan). Mene tiehesi tahi — — —

Thakssinen (ottaa setelit ja pistää ne sellänsä takana). Wiimisen kerran Pori, wapaustatteko tyttärenne wai-ei?

Pori (rentistyllään). En.

Thakssinen (joka hiljastseen on astunut yöydälle, panee setelit kyntilä-tuleen, ne syttyvät tuleen. Haastaa hywin harmaan). Wai niin, Pori ei tahdo. (noottaa palawat paperit ilmaan). No luokaa silmämme tännel nytpä Pori taitaa herätä häntä onnettomaksi tekemästä! (wiskaa palawat paperi-palaiset Perin jalkoihin).

Pori. Mitä tää on? (nyhtää waatteet kottiansa ja huutaa pelästyksensä kun ei löydä rahojansa). Ah! mi-nun rahani! (wiskeitsee paperien yti, jotka samassa hiil-tyvät). Minun rahani!

Thakssinen (kewin liikutettuna). Tuossa ne owat, jaa! (astuu Porin luokse). Pori! (kimmastuen, nähdesään Porin tuokan). Mitä minä olen tehnyt! (juoksee ulos ovesta).

Pori (polwillaan, repii kassillansa ympäri tuhkaa). Mi-nun rahani! (ryöpsähtää ylös) Thakssinen! — — — minun rahani! (juoksee hänen perästänsä).

(Wiutama hetki hiljaa, sitte kuuluaan huutoja ulkopuolella).

8:sas Kohtaus.

Juhana (perältä). Sittenmin monta palweltaa, jotka kulettawat Thakssisen kerollansa. Sitten rouwa Haafuna ja Emilo.

Juhana. Hän on waras, sanon minä teille, hän on warmaanfin ollut täällä ennen warasta-masta.

Thakssinen (pyrkii päästä irti). Käskelää minua! — — — käskelää minua! minä esyyn, antakaa minun mennä! — — —

Rouwa Haafuna (perältä). Mitä jyskäminen täällä on?

Juhana. Armollinen rouwa, me olemme otta-neet tämän miehen kiini suuressa salissa, hän oli warmaan tullut tänne warastamaan.

Rouwa Haafuna (itseeseen). Hän on?

Emilo. Toisipa olla monta warasta, sillä yski ryöpsähti minun sirutteni rappuihisa.

Rouwa Haafuna (itseeseen). Tuumani owat onnistuneet!

9:sas Kohtaus.

Anna (perältä). Rouwa Haafuna. Emilo.

Thakssinen. Juhana. Palwelioita.

Anna (tuntee Thakssisen). Ah, minun Jumalani!

Juhana. Käskelää armollinen rouwa hakemaan poliisia tänne?

Anna (juoksee eteen). Ei, ei! minä tunnen hänet, hän on wiaton.

Rouwa Haafuna (rutistaa kowasti Annan kättä). Te ette tunne häntä! — (palwelioille:) Antakaa oikeu-den käydä käymiänsä!

Esirippu lankee.

(Jatt.)

Sitä tätä.

Suometar n:ssaan 68 penää „himeät" sytytöf-sensä Otawaa eli, miten nyt selwästi sanoo, ala'fir-joittainutta vastaan yllättämisestä „kapinaan tahi muuhun wäkimaltaan." Tämä penäys tosin tapah-tuu (joten sytytöskin) epäselwästi ja luifertelemalla; waan waikoa on kuitenki sitä E:ren firjoitusta muu-na pitää. Tyydyymmä siis mielellämme siihen ja suomma E:relle, ku ei ehkä aawista'kaan mitä pahaa Hän jo sytytöksillänsä on woinna aikoin saada, an-teeksi että Hän, „laittomuuteen" suuttuneena, ei ole malttanut miettiä että wastustajoillansaki woipi olla turmaa — la'illisuudessa, joka yleiseen ei lie, waik-ka kansallis asian suhteen, maasamme heikko.

H. K. K.

Kuulutuksia.

Jemlikt Magistratens derom i dag vidtagne beslut var-der Löitnantskan Julie Eleonore Osipoff, hvilken afvikit orten utan att kändt är hvarest hon vistas, härmedelst uppmanad att personligen eller genom Ombud inom tre månader härmed sig härstädes infinna, för att afgifva genmäle till Handlanden Fredrik Richards utförda påstå-ende att i albetalning å sin hos Löitnantskan Osipoff egande fordran tvåtusens tvåhundra sem rubel 88 kopek silfver så omhändertaga särskild till Handlanden Richardt pantförskrifven egendom: Och erinras fru Osipoff att ärendet derest hon uteblifver, skall utan hennes hörande afgöras. Wiborgs Rådhus, den 13 Augusti 1863.

Ex officio

Fred. Wilh. Poppius.

Yksityisiä ilmoituksia.

Vauxhall.

Sonntag den 6:ten September 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herrn zahlen 25 Sp. Sr. M., Damen 10 Sp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7½ Uhr Abends.
Um 10 Uhr fängt der Ball an.

S. Wild.

Kun Wilken kouluun nyt tulee otettavaksi kaksi vapaa-oppilasta joiille koulu kustantaa asunnon, ruu'an, vaatteen ja kirjain, niin kehoitetaan niitä jotka haluavat ottaa nämät lapset huostaansa ilmoittamaan itsensä koulun johtajan, magister Molanderin luona, mitä pikemmin sitä parempi, saadaksensa tietää ehdot tarkemmin.

(2) 1 Koulun johtajunta.

Sörryvene Pontus

lähtee sunnuntaina 6 p. Syysk. Wiipurista Uuraasen k:lo 6 aamup. sekä Uuraasta Wiipuriin k:lo 8 aamup., tehden samana päivänä jello 3 iltap.huvi-matkan Uuraasen.
Hackman ja Rumpu.

Ångslupen Pontus

avgår söndagen den 6 September ifrån Wiborg till Trångsund kl. 6 f. m. ifrån Trångsund till Wiborg kl. 8 fm. och gör dessutom samma dag kl. 3 eft. en lusttur till Trångsund.

Hackman & C:o.

ВИНТОВАЯ ШЛЮКА ПОНТУСЪ

ходить въ Воскресение 6-го Сентября изъ Выборга въ Транзунтъ въ 6 ч. утра, изъ Транзунта въ Выборгъ въ 8 час. утра, и дѣлаетъ сверхъ того, въ тотъ же день въ 3 ч. по полудни, поѣздку въ Транзунтъ.

Гакманъ и К-о.

Zum Namensfeste Seiner Majestät des Kaiser

ALEXANDER II.

Freitag den 11:ten September 1863

GROSSER BALL im VAUXHALL

mit Feuerwerk, Illumination, und Dekorirung des Saales mit Guirlanden.

Eutree für Herrn 50 kop. Silber, für Damen 25 kop. und Kinder 10 kop. Silber.

Um freundlichen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Wuokrataan.

Uthyres genast en bodlokal i Pet. Sopotoffs arfv. gård N:o 37 i f. d. fästningen; närmare underrättelse lemnar T. Tulander.

Въ домѣ наследниковъ П. Сопетова подъ № 37-мъ отдается въ наемъ лавка; подробности узнать можно у Т. Туландера.

(3) 1

Nu genast 2:ne rum i gården N:o 41 inom fästningen invid Svenska kyrkan. Närmare underrättelser lemnas å stället, då inhysningsgenuman "Lisa" efterfrågas.

Nyt heti kaksi kammaria kartanossa N:o 41 Ruotsinlinnan tienoilla kaupungissa. Tietoa annetaan paifalla Eefuäis eu-folta "Lisa".

Отдаются въ наемъ три небольшихъ комнаты съ кухней, въ городѣ, въ Домѣ Комелова № 89.

(3) 1

Uthyres ett qvarter bestående af sju rum och alla nödvändiga uthus i gården N:o 67 inom före detta fästningen, och efterfrågas hos A. Hirn.

(3) 2

I undertecknads gård under N:o 52 inom fästningen härstädes, uthyres ifrån den 1 instundande Oktober dels större, dels mindre qvarter. Den eller de som härå reflektera behagade ju förr dess hellre anmäla sig å stället. Wiborg i Augusti 1863.

(3) 3

A. Motti.

Myötläänä.

2:ne Fortepiano, en häst och åkdon i Kollegi-Assessoren Mottis gård N:o 52 inom fästningen.

(2) 1

En nära fem år gammal och efter sex veckor bärande Ko för 200 mark å Kommendantshuset hos Feldfebeln Simen Wasilieff.

Engelskt Blekvatten till Blekning och uttagning af fläckar, förorsakade af vin, mögel, etc. från bomulls- och linnetyger finnes till salu å Apotheket i St Petersburgska förstaden.

(3) 3

Ett 6½ octavs fortepiano för mycket billigt pris eller om så åstundas att hyras uti gården N:o 248 i St Petersburgska förstaden.

(3) 3

En trilla uppå Linealer hos Bagar

(3) 3

Wickman.

Ångslupen PONTUS

kommer ifrån Måndagen den 7 September att afgå ifrån Wiborg till Trångsund kl. 8 f. m., kl. 1 middagstiden och kl. 4 eft. m., från Trångsund till Wiborg kl. 9½ f. m. kl. 2½ och 6 eft. m.

Hackman & C:o.

Sörryvene Pontus

tulee Maanantaista 7:nestä p:stä Syyskuuta alkain lähtemään Wiipurista Uuraasen k:lo 8 aamup., 1 puolipäivänä ja k:lo 4 iltapuolessa; sekä Uuraasta Wiipuriin kello 9½ aamup ja k:lo 2½ ja 6 iltapuolessa.

Hackman ja Rumpu.

ВИНТОВАЯ ШЛЮКА ПОНТУСЪ

будетъ ходить, начиная съ понедѣльника 26-го Августа (7 Сентября) изъ Выборга въ Транзунтъ въ 8 ч. утра, въ 1 ч. въ полдень и въ 4 ч. по полудни; а изъ Транзунта въ Выборгъ въ 9½ ч. утра и въ 2½ и 6 ч. по полудни.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. P. Palmgrön.

Livätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 36.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Wiikon päivät on jo taas kaupuntimme elämän meno näyttänyt kotoisemmalle ja rattosammalle kuin edesmenneinä wiikkoina. Koulut ovat taas alkaneet syyslukukautensa. Tähän asti nähtiin kaduillamme ja muissa julkisissa tiloissa enimmäkseen uniwormuja ja muuta idänpuolen kirjamaa väkeä; nyt on koulu-nuoriso ja monet maalta kesailemasta muuttaneita pereitä tuottaneet omistuisen tutumman eloisuuden. Idänpuolen loistavaa väkeä on tosin vielä kyllä, vaan kuitenkin tuntuu jo Wiipuri taas Wiipurille. Mutta kuinka koriaaksi Wiipuri tulee tämän wiikon lopulla — sitä osaa tuskin kukaan vielä arvata, lufematta meidän juhla-komiteaa, jolla nyt lienee kyllä telemistä sen asian kanssa. Oleisempänä puheen aiheena kuullaan nyt vaan pian kaikkisissa tiloissa H. M. Keisarin tänne tulo, jonka sanotaan tapahtuvan ensi sunnuntain aamuna 13 p. t. k. — Maanantaina 14 p. taitaa höyrylaiva Wiborg tehdä erityis-matkan täältä Helsinkiin, jonne, paitti waltio-päiwä-miehiä, matkustaa luultavasti paljo „suokawieraita“ waltio-päiwien awajaisille. — Ilman laatu kestää yhä erinomaisesti kauniina ja totisesti kesaifena.

— Tärppätiini-tehdas Kananojalla Wiipurin pitäjää kuulun palaneen pari wiikkoa sitte.

— **Päiwätär**, Wiikko-sanomia Helsingistä (N:o 1) tuli näkyyiin ja näytiksi viime postilla Helsingfors Dagbladın mukana. Lehti on kaunis ja komeia päältä nähden, yhtä suuri kuin H. Dagbl., painettu latinajilla kirjaimilla. Sisältö on waihettelewainen, fieli kaunistä, siwistynyttä suomea. Näyttönumerossa löytyvät kirjoitukset ovat nimittäin seuraawaiset: Nyky-ajan toivoista ja wautimuksesta; — Pari sanaa wanhasa ajassa; — Suomi waltakielenä (H. Dagbladista); — Juhrenin kosto (suomennos — kaunokirjallisuutta). Näitä paitse on vielä kirjoituksia pää-nimityksillä Helsingistä, Maaseuduilta, Ilkomaalta, Seka-sanomia ja lopuksi Yksityisiä ilmoituksia (nämätki kaikki suomeksi). — Me toiwotamme terwetulleeksi ja onnelliseksi sanarikiksi tätä Päiwätärtä, jota nyt on komein lehti koto meidän maassa. Me kehoitamme lufioitamme tilaamaan nyt jo täksi wuodeksi Päiwätärtä, etenki aikakauden tärkeiden suhteiden. Hinta on vuoden loppuun asti maaseuduilla 2 markkaa.

Porwariston edusmies-waalista.

Niinkuin tietty tapahtui mainittu waali 5 p. elof. Edusmiehiksi walittiin h:ra kauppaneuvos Fr. Hackman ja herra pormestari Örn. Waalin päätettyä ilmoittivat kaupunnin käsityömestarit tyytymättömyydestä waaliin, niinkuin sanotaan, ja ovat nyt laillisessa järjestyksessä tehneet sen, pyytäen herra pormestari Örnä pois esimiehyydestä ja jonkun omistamaan hänen sijaansa. Asia on mielestämme hywin kummallinen, koska tietäksemme käsityöläis-porwaristossa ei löydy edusmieheksi sopiwaa ainoatakaan. Sa-

namme woipi lufijasta olla liiallista, mutta me olemme itsellemme tehneet luettelon kaifiista kaupuntimme käsityöläis-porwareista ja niiden joukossa emme löytäneet ketään siihen sopiwaa. Kyllä paritai kolme woiji edusmieheksi keltata, mutta jos niiltä waaditaan kaiffia sitä mikä on semmoisilta waadittawa niin tähtyy hylätä heitäkin. Ennen kaiffia waaditaan semmoiselta totista isänmaan rakkautta, tarkistuminen yhteisen, ei omien etujensa edistämiseen. Sitte että hän tuntee ja tietää sääntynsä welwollisuuksia ja oikeuksia, että hänellä on keltwä ja järjellinen päättämys, yhdistettynä tahoon ja woimaan oppimaan niiden kysymysten, jotka waltio-päiwillä hänen eteen tulewat, tunteminen. Sanalla sanoen, hänellä pitää oleman rehellisiä, kunnollisia omaisuuksia, tietoja ja uskottawa toteennäyte. Kauno-puhelija hän ei tarwitse olla, sillä me emme ole tottuneet koristelemisiin ja meitä waututetaan vaan keltwällä ja asian suoraan sanowilla todistuksilla. Mainittuja edusmiehen omaisuuksia waadinme waltio-päiwä-miehellä ja mielestämme ei käsityöläis-porwaristossamme ole ainoatakaan, jolla mainittuja edusmiehen omaisuuksia yhdesä olisi. Asia on kyllä walitettawaa. Dutoa woipi asia kummastuttaa, kun ei tunne eikä tiedä millä siwistykseen kannalla käsityöläis-porwaristomme viimeisinä aikoina on ollut. Hywin harwat niistä ovat saaneet nauttia koulu-opetusta ja siwistawää kaskwatusta ja mestariksi päästyään on heillä ollut toista ajattelemista kuin itsensä tarpeellisuusmissa kansalais-tieteisiä harjoittaminen. — Niin kuin sanottu woiji mahdollisesti löytyä kaffi tai kolme käsityöläis-porwaria sopiwa edusmieheksi, mutta lopuksi tahdomme vielä sanoa, ett'ei niilläkään ole kaiffia edusmiehen omaisuuksia, joita waltio-päiwä-miehellä pitää oleman ja toista on olla porwariston edusmiehenä waltio-päiwillä, toista taas raastuwasä tuumitella ja wäitellä.

R. Wilka.

Mietteitä uudesta kirjoitus-tawasta.

(Kähetetty.)

Lieneekö warjin turhaksi katsottu, wai tahtone-watko „hyrjä-sensuurit“ sitäkin wiimyyttää; ei muka liene aika vielä tullut, „se sopiwa aika“, jota kaikkisja suomalaisuutta kaskewissa wehkeissä meillä aina pari eli kolme wuosisataa odotellaan ennen kuin hirwitään kokeakaan, jos kuinka helppo sen aikoin saaminen olisi.

Waikia olisi uskoa, että se olisi warjin turhaks katsottu koto uusi kirjoitus-tapa. Ei! jo olenkin wäärässä; mutta, suokaa anteeksi! Johan toden-totta löytyykin ufiampia kirjoja, uuteen tapaan painetuita; ei se sitten olekkaan warjin turhaksi katsottu, ei, alku siin' on tehty ja hywä. — Mutta mitäs nyt odotellaan, koska ovat niin harwat, jotka tunteewat koto yriytystä. Raskain paino tässä ajassa taitaa lanketa jos'ainoalle keltuamattomalle itselleen; vaan löytyy, kenties, siihen pieniä syitä paljonkin. — Ois keltin hywin ankara asia, jos sa-

Kuullakseni vois kaikki uudet painokset jo tästä-
 lähin painaa surematta uuteen tapaan. Hyvin
 olis huwittawaista, jos vielä kerran edistyiimme
 niin paljo, että kaikki sanomalehtemmei voisivat
 siihen uuteen pukuun pukeida. Wastukset, mitä sen
 kautta syntyisi, jos alettaisiin painaa uuteen tapaan,
 olisivat pian voitettut, kuinhan waan ehk' edes
 nyt lufutaitoa tuntemaan opettelewiin istutettaisiin
 uutta tointa — mutta, päin wastaoin; tuntenewatko
 koko tointa kaikki opettajatkaan, sitä vähemmin ope-
 tettawat. Niin vähintäänki on täällä laita, *)
 miten lieene muuallaki.

Toimituksen muistutus. Lähettäjän „miet-
teille" olemme antaneet sian, waikka hän ei sanal-
lakaan selitä mitä eli minfälaista „uutta firjoitustapaa" hän tarkoittaa; sillä uusia tapoja saat-
taa olla monta, yksi enemmän, toinen vähemmin
eroawa siitä mikä vanhastaan ja yleisemmin on
tapana pidetty. Me kuitenkin luulemme eli oikeem-
min arwaamme, että lähettäjämme tarkoittaa „uu-
della firjoitus-tavalla" firjoituksen ulkomuotoa ja
niinmuodoin Kilpisen wenyffeitä. Jos niin on,
niin lähettäjän se luulo, että „wois kaikki uudet pai-
nokset jo tästä lähin painaa surematta uuteen ta-
puan", on asettunut kummallisen ajattelemattomuus-
den perustukselle. Niin itsewaltaista kansaa kohtaan
eiwät ole yleensä firjojen eikä sanomalehtien toi-
mittajat, jos kohta muutamia löytyneekin, että tu-
kitšiwat sille sellaista uutta, jonka etu ei taida
wastata siitä syntywää hankaluutta. Muistetta-
wa on, ettei kaikki aina hywää ole, mikä on
uutta ja ettei yhden eli muutamien hywä ole kaik-
kien hywä. Wasta silloin kuin joku uusi ajate
ja soete on woittanut ajattelewasta ja hymmästä
wästä yleisöstä enemmistön puolelensa, woisi
olla wakuutettu sen otollisuudesta. Kilpisen we-
nyffeet eiwät ole vielä sellaista woittaneet. Näiden
wenyffeiden arwo on wasta niiden uutuudessa, mut-
ta ei vielä niiden käytteesen kelpaawaisuudessa. —
Me ehdottelemme sentähden lähettäjälle ja monelle
muulle sitä tapaa, että firjoitettaisi nyt vielä kui-
tenki 20 vuotta, jolloin ruotsin walta vielä on maas-
sa, tällä vanhalla tavalla, siksi kunne oikeudet ja
wirsakunnat ennättäwät tarttua Suomen kielen käyt-
tämiseen. Kelpaahan tämä wanha firjoitustapa
asioissa meifäläisten wälillä ilmaisi sitä uutta uni-
wormua eli miten häntä sanoisi — wenyse-pukua.

— — — Dö oli Wiipurissa. Raikfiolla oli hiljaa, äänettä kun kuolleiden haudoissa. Unen syliin oli vaipuneet työstä, asfareista väsyneet asukkaat. Nuori munkki oli walweella luolassaan mustien munkkien luostarissa. *) Pamppu pöydällä haamoitti. Munkki luki kädet ristissä. Hän luki hartaasti ja syvästi painuiwat hänen sydämeensä ne pyhät sanat, ne selwät todet, jotka kirjassa seisoivat. Kirja oli kirjoitettu uusi testamentti. Sen oli hän, toisten munkkien kanssa kirjastoja järjestykseen pannessaan, löytänyt ja salaisesti wienyt

Waltiöpäiwämiesten waalit. Porwariston edusmieheksi Jyväskylän kaupunnissa on valittu pormestari J. Frank; Sortavalan kaupunnissa kauppias Edward Boehm ja Rauman kaupunnissa konsuli S. J. Wesander. Oulussa on konsuli Bergbomin jään valittu pormestari G. G. Bergstedt ja Turussa kauppaneuvos Julinin jään muurari-wanhin S. Träskelin. — Talonpojan säädyn edusmieheksi on valittu: Rasenporin itäisessä kihlakunnassa ruothollari Fred. Simolin Kyrkölästin pitäjästä; Korsholman eteläisessä kihlak. tilanhaltia R. H. Hagman; Olsin Satakunnan yläisessä kihlak. talossinen August Mäki-Peska; Rajaa-

nin kihlak. talollinen Lauri Määttä Rukhmonien pitäjistä; Käkisalmen kirkkikolossa kihlak. talollinen Lauri Tiainen Parikkalasta; Jisalmen kihlak. kirkonmiehen Pekka Rumpulainen Jisalimesta; Remin kihlak. talollinen P. A. Mkola Jistä; Wiikön ja Halikon aliosessa kihlak. tilanhaltia Robert Stenroth Remin pitäjistä; Alla Satafunnan kihlak. J. Simula Kolemään pitäjistä; Keskisen Pohjanmaan yliosessa kihlak. talollinen J. Slotte Koffolan pitäjistä.

Erään tuomarikunnan waalista Itä-Suomesa (luultawasti Käkisalmen puolessa) kertoo „Tapi“ seuraawaista: Walitsija miesten joukossa oli, pitäjäänsä puolesta walitsiaksi walittu eräs, joka oli jäsenenä jo waliofunnassa ja siellä näytti kelloisuutensa, ollen etewimpiä talonpoijistamme sekä tiedolta että mieleltä ja fieleltä, jonka wuoffi kaikki ymmärtäwäisimmät luuliwat ja toiwoiwat häntä walittawan waltio-päiwillekin, warsin tällä kertaa kuin on enimmäkseen samat kysymykset kuin silloinkin, joita siis oli jo tullut ajattelemaan useammaltakin puolen; mutta mitenkäs käwi? Kaikki miestä kyllä huutiwat tätä, mutta eräs kolmas, jonka pitäjäässä oli enimmäan manttaalia talonpoikain haltuussa, huuti toista ja se pääsi tämän yhden miehen huudolla. Ne toiset oliwat ruwenneet sitte moittimaan tätä, kuin ei hänkin huutanut sitä waliofunnassa ollutta miestä, waan tämä oli wastannut: „Hulluthan tefin olitte, kuin sitä huusitte, sillä tämä toissa talwena waliofunnassa esitteli uutta aita-lakia ja koti-wiinan polttoa pois, ja wielä kummempata kuin tahto meidän pojat sotamiehiksi. Jos se olis nytkin päässyt, niin se olis meidät itsemmeikin saattanut orjiksi. Kaikki ne semmoiset asiat pitää olla entisellään!“

— **Selsingistä.** Waltiopäiwien awaaminen ja Keisan vastaanottaminen owat antaneet Helsingin sille paljon miettimistä, waan tähän saakka ei ole vielä wisittä tietoa kuinka ne päiwät oikein tulewat wietettämiksi. Muutamit tahtowat laittaa isot tanssit, toiset taas katsowat sen mietteen liian kalliiksi näinä köyhinä aikoina, ja toisaan semmoisia pitoja ei pidetä wähällä rahalla. Ensiksi mainittuun tahtoi-puolueeseen kuuluwat kaikki ne, joilla on liian paljo rahaa, toiseen kaikki köyhät ja ymmärtäwäiset. Wiikon uutisiin kuuluu myös se kummallinen ja merkillinen tapaus, että Päiwätär tällä numerolla ottaa olonsa. Rehelliellä mielellä ja awonaisella wiisirillä sanoo hän tällä lailla wanhemille towe-
rillensa „hywää päiwää.“ (Päiwätär.)

Förteckning öfver qvarliggande bref vid Wiborgs Postkontor för Juli och Augusti Månader innevarande år.

Recommenderade:

H. Rosenfeldt, 10 kop. серебромъ; H. Гороху, съ Паспортомъ; H. Лезскъ, съ передачею; M. Михайлову, два Рубля; H. Петрову страховое; H. Яковлеву съ передачею; M. Семенову; H. Кузнецову, 25 Рублей; Фотографу К. Нитчу; Подрячку Байкову, В. Безарабской, 1 Рубль 20 коп.; А. Каренскому; А. Судакъ, два рубли; В. Пузынкой, Рублей; С. Alsthan, rekommend.; Härads höfdinskan A. M. Stråhlman 25 Mark; A. Kohn, 20 Rubel Silver.

Retournerade orekommenderade:

H. Мармону, страховую; А. Симову Р. Качпемо; H. Закревскому; Е. Райзеру; Лазаревихъ;

Orecommenderade:

A. Стабеусу; А. Ruynänen; Е. Сухтеленъ; H. Пенковой; H. Пеньковой; В. Гримшу; Kōk; H. Козимову, A. Wenäläinen; C. Sundman; Я. H. Ерибергъ; A. Bisvig; Бахлау съ передачею Ля; A. P. Asplund; M. Salenius; M. Rendig; Hellsing; H. Pajanen, M. Niman; L. Sjöberg; M. Kothia; M. Jokela; M. Toruselle; K. Keiskille; G. Wihaiaainen; K. Föönqvist; Z. Määttäläle; Maelim Buka tiresesalle; Элкис; A. Leviäkangas; K. Niemelälle; P. P. Macksimoff; A. Калинин; K. Суворову; M. Gustafsdotter; Начальнику H. Одавленія H. Округа pyrca Сообщения; Пажурграфу Стенбоку.

Retournerade orecommenderade:

A. Вчинске; P. Бахъ; Тверскому; Новаковскому; Ф. Личаему; Нормuth; Б. Неовису; Шенбергу; Э. Гернстъ; H. Панову; E. Loven; Кризовскому; W. Willandt; S. Kortourbanne, J. Armotrony; H. Куренкову; В. Николаеву; Ф. Костромскому; A. Батиеву; Торнау, P. Бахъ; В. Александровой.

Med ryska frimärken i ladan besunne bref, H. Чубок, сарову; A. Богдановой; Аюссаръ; F. Wittinsky; A. Мерлину; H. Наумову. Wiborgs Postkontor, den 4 September 1863.

Yksityisiä ilmoituksia.

Härmed underrättas den högtärade allmänheten, att jag ifrån och med denna dag öppnat mitt fotografiska atelier i herr Muraremästaren Silanders gård, och att jag icke allenast emottager beställningar på visitkort, utan äfven förfärdigar fotografiska colorerade porträtter i större format.

Min atelier är öppet hvarje söcknedag ifrån klockan 10 f. m. tills kl. 3 e. m.

J. Behse.

målare och fotograf.

Dem hochgeehrten Publikum die ergebnste Anzeige daß ich heute mein photographisches Atelier im Hause des Herrn Maurermeisters Silanders eröffnet habe und daß ich nicht allein Visitenkarten, sondern auch Photographien von verschiedener Größe in Farbendruck liefere.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst,

Behse.

(3) 1

Malers und Photograph.

Observera.

Den respektive publiken har jag äran tillkännagifva att jag emottager Gummi gloscher Regeuråker till reparation samt allt vad som till mitt yrke hör äfven finnas färdiga arbeten, mjölksugare Guttabercha smörja Radergummi m. m., samt att jag även emottager glas, porslin, fajans och stenkolsarbeten till reparation, boende hos Wilpert. Wiborg i September 1863.

A. Laube,
från Helsingfors.

Kun Wilken koulun nyt tulee otettawaksi kaikki vapaaoppilasta joille koulun kustantaa asunnon, ruu'an, waatteet ja firjat, niin kehoitetaan niitä jotka haluawat ottaa nämät lapset huostaansa ilmoittamaan itsensä koulun johtajan, magister Molanderin luona, mitä pikemmin sitä parempi, saadaksensa tietää ehdot tarkemmin.

(2) 1

Koulun johtofunta.

Ell års extra inbetalning till Städernas Allmänna Brandstodsbolag i Finland.

I följd af Direktionens tillkännagifvande i landets tidningar får jag uppmåna vederbörande försäkringshafware i staden Wiborg och socknarne häromkring, att ofördröjliggen och sednast den 14 September inbetala till under-tecknad ett års extra afgift, emedan, om sådant försummas, afgiften kommer att med 10 procents förhöjning infordras. Wiborg den 22 Augusti 1863.

C. G. Clouberg,
Agent för Städernas Allmänna
Brandstodsbolag i Finland.

Yhden wuoden lisä-maksu Kaupuntien Gleiseen Palowakuus-yhtöyteen Suomessa.

Johtokunnan ilmoituksen mukaan maamme sanomalehdissä saan minä kehoittaa asianomaisia wakuuden omistajia Wiipurin kaupunkissa ja pitäjissä tällä ympärystöllä, että wiipymättä ja viimeistään 14 p:nä Syyskuuta maksaisiwalat alati-joitetulle yhden wuoden lisä-maksun, koska, jos sellainen laimin jääpi, maksu tulee 10 prosentien korotuksella waadittawaksi. Wiipurissa 22 p. Elokuuta 1863.

G. G. Clouberg,
Kaupuntien Gleisen Palowakuus-yhtöyden Asiamies Suomessa.

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom under-tecknad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag af bolagets statuter äfvensom blanketter till de behöfliga deklarationerna utdelas af

W. von KARL.

Zum Namensfeste Seiner Majestät des Kaiser

ALEXANDER II.

Freitag den 11:ten September 1863

GROSSER BALL im VAUXHALL

mit **Zwei Chören Musik, Illumination,** und Dekoration des Saales mit Guirlanden.

Eutree für Herrn 50 kop. Silber, für Damen 25 kop. und Kinder 10 kop. Silber.

Um freundlichen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Peruanska regeringens Guano-Depot i Tyskland.

Vi tillkännagifva härigenom, att priserne på **Guano** hos oss oförändrade äro, som följer:
B:co Mark 160 per 2000 ff:d brutto Hamburgsk vigt eller 20 centner, vid uppköp af 60,000 ff:d och derutöfver.

B:co Mark 174 per 2000 ff:d brutto Hamburgsk vigt eller 20 centner, vid uppköp af 2000 ff:d till 60,000 ff:d,

i säckar, att betalas per kontant, utan afdrag af tara, godvigt, afslag eller decort.

Hamburg i Augusti 1863.

(3) 2

J. D. Nutzenbecher Söner.

Musikalische-Abendunterhaltung

für Orchestermusik.

Jeden Donnerstags in S:t Anne Bremenade.

Anfang 7 Uhr Abends. Entrée nach Belieben.

G. Spehr.

Palwelukseen haluama.

Syvässä maamieskoulun sekä kahden muodon palwelus
töistussella suuremmasta hoviasta, jos kella olisi tarwis niin
hyvän tahtoifesti saii kansani keskustella mitä yfemmin sen
parempi Chesleffin hoviassa Kawanisaarella, päällefirjoitussella
Nuorufainen.

Ett medelsåldrigt fruntimmer som är van vid hushåll
önskar sig från den 1 November tjenst som hushållerska,
men helst på landet det närmare å detta blads tryckeri.
(2) 1

Pudonnut:

Ett munstyck jemte tvenne delar af en trumpet, hvil-
ket upphittaren häraf torde godhetsfullt återlemna till
Herr Ehrenburg.

Muokrataan.

Uthyres genast en bodlokal i Pet. Sopotoff's arfv. gård
N:o 37 i f. d. fästningen; närmare underrättelse lemnar
T. Tulander.

Въ домъ наследниковъ Н. Сопетова подъ № 37-мъ
отдается въ наемъ лавка; подробности узнать можно у
(3) 2 Т. Туландера.

Отдаются въ наемъ три небольшихъ комнаты съ кух-
нею, въ городѣ, въ Домѣ Комелева № 89.
(3) 2

Uthyres ett qvarter bestående af sju rum och alla nöd-
vändiga uthus i gården N:o 67 inom före detta fästnin-
gen, och efterfrågas hos A. Hirn.
(3) 3

Halutaan vuokrata:

Ett rum med möbler, eldning och uppässning, helst
inom Petersburgska förstaden. Närmare underrättelser
hos Lektor Modeen.

Muötämänä.

2:ne Fortepiano, en häst och åkdon i Kollegi-Assesso-
ren Mottis gård N:o 32 inom fästningen.
(2) 2

Ugnar af skilda dimensioner, vannon så väl större som
mindre samt ämbare, alt af jernblåtar hos
(3) 1 J. Kainsson.

Förra Halonens gård N:o 193 i S:t Petersburgska för-
staden; närmare att efterfråga hos Löjtnantskan
(2) 1 A. Petroff.

Gården N:o 120 i S:t Peterb. Först. i närheten af röda
brunnen, hvarom närmare å stället.

Kartano N:o 120 Pietarperin esikaupunkiissa punasen läh-
teen tienoilla. Tarfempia tieteja saadaan samassa paifassa
(2) 2

En god och starkt Droschka med kur säljes för mycket
billigt pris hos W. von Karm.

Yksi hyvä ja vahva Droschka luomin kanssa myödään hy-
vin huokeasta hinnasta W. von Karmilla.

Höyrylaivain Liike.

Ångfartyget Aljo fördr af Capten F. L. Henell
kommer den 7:de innevarande månad att afgå sista gån-
gen från Wiborg till Kuopio och den 10:de derifrån till
Wiborg, hvarmed dess reguliera tourer slutas för i år.
Wiborg den 4 Sept. 1863.

Direktionen.

Höyrylaiva Aljo, jota johdattaa Kapteeni F. L. Henell,
tulee 7:tenä p:nä tätä luuta lähtemään viimeisen kerran Wi-
purista Kuopioon ja 10 p:nä t. f. sieltä takaisin, jolla sen
jäännöllinen kulku tänä vuonna loppuu. Wiipurissa 4 p.
Syyskuuta 1863.

Sehtelunta.

Ångfartyget Aljo kommer Måndagen den 14
Sept. att afgå ifrån Wiborg till Warkaus och återvän-
der derifrån Thorsdagen den 17 Sept. till Wiborg. Wi-
borg den 4 Sept. 1863.

Direktionen.

Höyrylaiva Aljo tulee Maanantaina 14 p. Syyskuuta
lähtemään Wiipurista Warkauteen ja takaisin lähtyy sieltä
Torstaina 17 p. Syyskuuta Wiipuriin. Wiipurissa 4 päivä
Syyskuuta 1863.

Sehtelunta.

Wiipurissa, M. A. Billiafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Sillatukkeen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifonttoreissa.

N:o 37.

Perjantaina 11 päivänä Syyskuuta.

1863.

Wiipurista.

Maamiehillä alkaa olla wiljat forjuusja, paitti potaattia, ja selwä niistä on, että vuodentulo näillä seuduin on tullut yleensä hyvä. Ruhiin lähtö on kanttusa eli niinkuin se keskinäisessä puheessa kuulun -- karisee hyvästi. Toukowiijat ovat nykyisen pitkällisen tasaisen ja lämpymän ilman ollessa saaneet hyvästi kypsyä. Se hirwittelewä halla kesti-kesänä ei ole näillä seuduin tehnyt mitään suurempia wahinkoja. Heinän saalis on ollut waan huonon läntä. Maamiehet ovat tällä wiikolla wedelleet kaupuntiin enimmite nauriita ja puoloja.

— Maalle-nousu-porrasta H. M. Keisarille rakennetaan kiwi-laiturille entisen „Huokunan“-portin kohdalle ja kunnia-porttia juuri sille paikalle missä sama Huokunan portti ennen oli.

— **Kirkonkokouksesta.** (Lähetetty). Kuinka vähäissä arwosja pidetään seurakunnan yhteiset asiat eli oikeemmin sanoen kuinka huolimattomia niissä ollaan, nähtiin taas viime sunnuntaina pidetyssä kirkonkokouksessa, jossa kaupungin „Nuotjin ja Suomen“ seurakuntien piti walita syyni- eli luote-miehet siihen jo Otawan 36:sa n:sa puhuttuun Pappilan apulais-pappien lisä-huonetten sekä sen wanhon kirkon lunastamisen juttuun. Sanotussa kokouksessa ei ollut kuin kaksi enstijä sanotun ja puolikymmentä jälkeen mainitun seurakunnan jäsenistä saapuvilla; ja kuitenkin päätettiin siinä lähettää kaupungin Nuotjin seurakunnanki puolesta syyni- eli luote-miehet puheena olemaan asiaan, — niiksi katsottiin herrat apteekari Clouberg ja nikkarimestari Eilja Nuotjin seurakunnasta sekä muurarimestari Silander nuorempi ja räätärimestari Rajander kaupungin Suomen seurakunnan puolesta. Syyni tapahtuu 24 p. tässä syyskuussa. — Muuten se on kummallista ja walitettavaa, kuinka kysymyksessä olevaa asiaa on saatettu kaupungin seurakuntien hartioille pantawaksi esin tuoda, sillä mitähan kaupungin seurakuntain pitäisi olla tekemistä maan pappilan kanssa, koska asia on jo wanhuudesta sellainen, että maalaiset pitävät sen woimassa pitämän, jota vastaan kaupunkilaiset pitävät huolen kappalaisten asunnosta ja ovat wuosittain maksaneet molemmille kappalaisille kortterihyrryn kaupungissa. Waan milloin ovat maalaiset pappilansa parantaneet, sen vähemmin uudestaan tehneet? Wastaus: ei suinkaan nyt eläwien ihmisten aikana. Ja kuitenkin he nyt tässä vähäissä kysymyksessä riitelewät puolen kopekan kanssa hengeltä, eli talolta kenties 10 kopekkaa! Se ei ole kauris tefo että maan seurakunnan aiamiehet kehawat eli kohdalleen sanoen julkiawat noin jou-

tawaan maksuun waatia kaupunkilaisia. Kuitenkin, jos saapi asian kohdalleen sanoa, niin heidän pappilansa kirkkano (huoneet) on niin huonolla kannalla, että tavallinen talonpoika paremmin pitää, kuin Wiipurin maan seurakunta pappilansa kirkkano.

— **Uuraasta** Syyskuun 9 p. Taas muutamia sanoja täältä. Rawansaaren pateri on saatu niin walmiiksi että se tulewana perjantaina 11 p. t. l. wihitään. Kenraalin Todleben, joka käwi täällä sunnuntaina 30 p. viime kuuta, sanotaan olleen hyvin tyytyväisenä tähän pateriin. Paterin takana rakennetaan kasarmi, jossa 400 miehen sanotaan tulewan majoilemaan tulewana talvena. Puuttiin myöskin paterista, joka olisi rakennettava Uuraan saarelle Nuotjinrannalle, mutta jos siitä mitä tulee ei vielä ole wisiä tietoa. — Upotustöihin on taas ruwettu, waikka luultiin niiden jo olewan tehtyinä, mutta syhy niiden uudistamiseen oli katselmus-herrojen tyytymättömyys, he waan käsivät lisätä kiwä upotus paikkoihin ja sentään on taas alkera kiwen-soutaminen alkanut. — Tämän kuun alussa palautui eräs hollantilainen laiw „Hermine & Elise“, — joka muutamia päiviä ennen oli lähtenyt täältä puulastine, — sillä se oli karsunut wahinkoa Marwi-saaren luona, tuntematoin suomalainen laiw näet oli yöllä purjehdinut hollantilaisen päälle ja särkenyt sen kofan pahasti ja tehnyt muutamia pieniä wahinkoja sille. Nyt se vielä täällä wiipyy korjataksensa. — 5 p. tätä kuuta paloi Popowan Uuraan-saaren itäisellä rannalla olewa rawintola myöskin uulla tubakki. Tulen sanotaan päässeen irti eräästä siwuhuoneesta, jossa oli ollut olkia lewitettyinä lattialla ma- fuutiloiksi wäsyneille juoma-urhoille. — Keisarin kruunaus päivänä, viime maanantaina, oli täällä, Rawansaarella näet, oikea itämaalainen ilo. Sotijat wiettiwät päivän ensin aamulla jumalan-palveluksella, ekseringillä ja hurraa-huutamisella, joka viimeinen kesti melkein koko aamu-puolen päivää, sitte iltapuolella laulamisella, juhla-walkeiden polttamisella ja soitannolla. Myöskin meidän työmiehet iloitsiwt, mutta afat ja tytöt eiwt liene oikein tyytyneet siihen itämaaiseen kohtelemiseen, jotsaiwat kärkeä. Kaikki oli kuitenkin, waikka loistosa, kuten eräs katsojista arweli, oikea — koiran ilo. — Pimeiden syysiltojen tultua on riitoja ja tappeluja vähän wälillä ollut ja sotamiehet ovat olleet wälistä poliijina ja waiwaneet itsensä ottamalla kiinni tappelioita ja pistämällä heitä kurrään. Ilmat ovat olleet kauniit, muutamia päiviä waan sateisia ja myrskyisiä. Kiirettä on ollut, sillä paljon laivoja on lastattu ja enemmän niitä odotetaan. — Toiste saan sanella kolmesta meille Uuraalaisille merkillisestä tapahtumasta, pa-

terin wiikimisestä, Suuriruhtinaamme H. R. M. tulosta ja — mutta kolmannelta olkoon toistaiseksi. R. Wilffa.

Alfa ja matkustaja.

(Amerikasta.)

(Annettu.)

Otti matkustaja, katsellen Babylonin raunioita, seisoi ristiäsi käsin ja lausui tässä ympäröitsessä hiljaisuudessa ajatuksiansa, joita tämä näytelmä johdatti mieleen, näin:

„Missä, oi, missä on Babylon se suuri, voitettamattomilla muurillaan ja waskisilla porttiloilla, sen rönkeät tornit ja sen riippuvat rhytinaat? Missä ovat sen loistavat palatsit ja sen wäkirikaat kulkupaikat? Kuoleman hiljaisuus on seurannut sen monin-kertaisen kansan-paljouden wilkasta hälinää ja sen hupaista iloisuutta — tuosin on merkkiä sen muinaisesta loistosta jälellä, ja sen sadat tuhannet asukkaat ovat aikoja sitte maanneet kuoleman unessa tuntemattomissa ja merkitsemättömissä haudoissa! Tässä sinä olet ollut toimesfasi, oi Alfa, sinä mahtawa kufistaja!”

Matkustajan sanottuansa tätä, ilmestyi hänen etehensä funnian-arwoinen henkilö lempeällä muodolla, joka tällä tavoin puhutteli häntä:

„Waeltaja, minä olen Alfa, jotas mainitsit mahtawaksi kufistajaksi, ja jonka hirmu-wallaksi sinä sanoit tämän kowa-onnisen häwityksen, joka tällä näky-alalla on edessämme. Tästä sytyt minua wäärin. Kuolewaiset ovat erehtyneet minun luonostani ja toimestani. Heidän kuwailemisissa olen aina heikkuwa wiikate, ikäänkuin ainoa tarfotukseni olisi merkitä juoksujani häwittämällä. Mutta, tarkastele minua! — waikka olen wanha, on askeleillani nuoruuden jäntewäisyys; käteni eiwät tartu mihinkään sortamaan aseeseen; muotonifin ei ole julman-näköinen. Wäärin syytetään minua ryöstöistä, ja tästä minä tulin puolustamaan nimeäni. Samaasta tämän ihanan maailman alusta, jefasofaisuudesta, olen minä alati awullani ppyhtänyt pitkittää tämän kauneutta, ja iaella onnea sen asukkaille. Hallitukseni on ollut lempeä ja säilyttäväinen. Minä olen nähnyt aurin gon, kuun ja tähtien juoksut, ja niiden tuhansien vuosien kulussa, joina ne ovat pyörineet ääretömissä awaruuksissa, minä en niiden fiertoa ole wähentänyt — ne loistawat yhtä firkkaina ja suloisina, ne liikkawat radoissansa yhtä mukaisesti, niinkuin maailman alusfakin. Katso noita pysyväisiä wuoriloita; ne seisowat yhtä pöyhkeinä ja kestäwinä, kuin noustessansa kaikki-waltian Luojan käskystä. Katsele waltamertä sen alinomaisella luodella ja wuoksella; minä en ole wähentänyt sen woimallisia tafa-warvoja. Mutta ehkä sanot, että ihmisten tekoja kalwaa minun koskema, ja että ihmis-kauneus ja elämä pakenewat minun lähennesä. Myöskin tässä olet wäärässä. Minä olen nähnyt waltakuntia syntywän ja katoawan, olen myös nähnyt lufemattomia ihmis-polwia lähtewän ihmis-elämän näytelmä-paikalta, mutta en missäkään kohdassa ole fiiruhthanut tuomiota. Synti on ollut se suuri turmelia — ihmisten pahudet owat lewittäneet häwitystä luonnon ihanan muodon yli. Niitä tuhansia, jotka kaatuivat tappelu-tantereilla, ei minun käsi ole kaatanut; ne hajotetut rauniot näistä kerran wäkewistä kaupunkiloista, joista muisto melkein on kadonnut, eiwät ole hajotetut minun kädelläni, mutta maallisten walloittajain kautta, jotka owat poleksineet woiroretkellänsä rikkaiden howit ja köyhäin majat. Ihmisen suuria töitä, joilla on alku-peränsä ylpeydessä, on hurjuus ja julmuus kumonnut. Muinoin pöyhkeät, asukkailla täytetyt ja komeat linnat owat pe-

räti häwinneet, ei ajan waikutuksella, waan ihmisten riitain ja Jumalan waanhurskain tuomioin kautta.

Ulammat taudit saawat alfunsa tahi myrkytyksensä ihmis-syistä tahi hulluudesta, ja ihmisten himoista ilmantuwesta sodista lisäytywät luettelot kuolleista. Moni kurttu on painunut ihmisen otalle, jota sanotaan Aljan waikuttamaksi, waikka se ei olisi ajan tefemä; ja moni horjuu hautaan ennen aikojaan, eikä vuosien painosta. Ennen wanhahan eliwät ihmiset liki tuhatta vuotta (!) ja nyt täyttäwät harwoin seitsemänkymmentä. Ei se ole sentähden, että nyt olisiin ankarampi häwittäjä, mutta koska heidän synnit ja hurjuudet lyhentäwät olonsa määrän. Myöskin ihmisten muinais-teot seisoiwät vielä katseltawaksi, jos ei toista kun minun waikuttamia olisi liikkunut. Jerusalemin tempelin fiwä ei enään huomata, mutta ne oliwät vielä paikallansa siinä oiwasssa rakennuksessa, jos ei Jumala olisi muutoin säätänyt (häwitystä) rangaituiksi ihmisten synneistä. Katso Egyptin särmä-kufuroita (Pyramidia); siellä ne vieläkin seisowat, ne korkeat ja wahwat muisto-patsaat kuluneista wuosisadoista; minä olen ainoasti soennut (?) niiden ylpeidenkin rakentajain nimet. Matkustaja! Minä en ole hirwittäwä kufistaja. Minä olen ihmisen ystämä; minä jätän hänelle kaikki tilaisuudet; minä lepytän hänen raskaimmat waiwat; minä saatan hänelle kylwö- ja elon-ajat, kesän ja talwen, mie-luiseksi waihetellen; olkoon hän hywä, sitte ei enään sanottaisi, että pilaa töitänsä.” Se funniallinen henkilö katosi näin puhuttuansa, ja matkustaja, tunnustaen mielessänsä, hänen puolustamisen oisfentta, waelsti etemmä, tarkemmalla eroittamisella merkitsemään sen lawean häwityksen, jota ihmis-pahuus oli saattanut maailmaan. —n.

Kaarle Pietariupoika.

(Kertomus Wiipurin muinaisuudesta III.)

— — — Kaarle Pietariupoika lausui isälleen, Wiipurin päällikölle, urholliselle Pietari Juhananpojalle: „— Isä! Tänäpäni olet mulle miehen antanut! Anna minä koetan sen terää Nowgorodilaisten niskoille! Mä tahdon seurakseni walita nuorimmat ja urhollisimmat miehet sotajoukosta.” Urhoollinen päällikkö Pietari hymyili, katseli poikaansa mielisuosiolla ja wastasi: „— Rohkea poika! Mene! Jos voitat, annan sulle ritarin kannukset. Onni seurakoon sinua!”

Nowgorodilaiset piirittiwät Wiipuria. Nyt oli yö ja unen iylissä oli piirittäjien julma sota-joukko. Yö oli pimeä, kaikkialla oli hiljaa ja mustana kofona näkyi kaupunki ja linna. Siellä täällä kaupunnissa näkyi walkea kuumoittawan. Muurien päällä kulkiwät wartijat ääneti kuin haahmot. Se oli kessi-yö.

Erästä kaupunnin portista hiiwi haahmuja hiljaa, ääneti. He lähestyiwät Nowgorodilaisten telttiä. Tultuansa telttien eteen hajoowat he, wihellys kuuluu, miekat paljastetaan, ne iskiwät tulta, ja haahmut fiiruhkawat telttiin, miekat helstäwät, huokausta kuullaan — Nowgorodilaiset murhataan yön hiljaisuudessa. Mies syöksäe erästä teltistä ulos, hänestä juoksee weri wirtana, hän kompuroitsee päällikön teltille, hän pääsee teltin owelle, täällä hän lankee maahan, hän lömpii sisään ja huutaa: „— Kuotsalaiset owat meillä!” Hän kuolee. Päällikkö, urhollinen Juri Danilowitsa, ryöpsähtää ylös, hän laskee sylistään kauniin neidon, tarttuu miekkaansa ja syöksäe ulos. Kuotsalaiset lewittäwät kuolemaa ja turmiota, Nowgorodilaiset pakenewat alastoinna metsään. Turhaan kutsuu Juri heitä tappeluun, he pakenewat taikka murhataan. Kuot-

salaiset ovat voittaneet, Juri pakenee ja Wiipuri on vapaa.

Urhoollinen päällikkö Pietari Zuhananpoika istui lamariissaan ja odotti poikansa tuloa. Hän odotti häntä voittajana taikka voitettuna. Huuto kaikui kaupunnissa, hän kuunteli — se oli riemuhuuto. Hän hymyili, nousi ylös ja lausui itseksensä: „— Urhoollinen poikani! Tänään olet voitannut kannukset!" Hyrinä kuuluu ulkoa, ovi avataan ja sisään astuu Kaarle werinen miekka kädessä. „— Nowgorodilaiset ovat paenneet! Zuhansia makaa kuolleina tantereella. Pietari hylkei poikaansa. Samassa astui sisään neito, hän oli kaunis, mustasilmäinen. „— Ja tässä on saaliini," sanoi Kaarle, tarttui neidon käteen ja talutti wapisevan neidon isänsä eteen.

„— Kuka olet, tyttö?" kysyi Pietari.

„— Olen ryöstetty neito Anuksen maasta. Isäni on ruhtinas Swatoslaw. Eilen minä tuotiin Jurin telttiin. Laittakaa minut takaisin kotiin" rukoili tyttö ja lankefi polvilleen Pietarin eteen.

„— Ei isä! Hänen pidän saaliinani ja ell'et siihen mitään jano, niin otan hänet waimokseni. Hän on kaunis kuin aamuruusko," lausui Kaarle.

„— Hän on sinun, mutta puhu ensin neidon kanssa, jos hän suostuu. Näistä ei milloinkaan pidä pakoitettaman," vastasi Pietari.

Kaarle lähestyi neitoa, pani werisen miekkansa pois, otti häntä kädestä kiinni ja kysyi lempeällä äänellä: „— Kaunis neito! Olen pelastanut sinut Jurin kädestä. Olen jalon ritarin poika, olen ruotsalainen. Etkö tahdo waimokseni? Sano, minä rakastan sinua. Sä olet kaunis, ihana!" Neito katsefi nuorukaista, nuorukainen oli kaunis, jalo ja jalous, hyvyys loisti hänen kasvoistaan. Neito punastui, hän loi silmänsä maahan ja kuiskutti: „— Tahdon!"

Ja Juri Danilowitsa hän tuli takaisin vielä suuremman, julmemman joukon kanssa. Hän wanoi häwittää Wiipurin maan tasalle, poroksi, mutta urhoollisesti ruolustivat Pietari ja Kaarle kaupunnin. Jurin täytyi viimein wetäytyä, jättää neito ja palautua joukkoon kotimaahansa. Ja neito hän jäi Wiipuriin, jäi Kaarlen waimoksi ja he elivät onnellisesti kauwan.

R. W. W—n.

Kotimaalta.

Waltiöpäiwämiesten waalit. Kymmin kihlakunnassa Wiipurin lääninä on talonpojan säädyn edusmieheksi waltiöpäiwille walittu talollinen Erik Klami Wirolahdesta; ja Sortavalan kihlakunnassa tilanhaltia G. F. Pousar Ruksialasta.

— **Käpiskälmen** porwariston waltiöpäiwämiesten waalista paljoki kummia ferrotaan. Kaikki kertomukset yhdistywät siihen, että walitsijoista useimmat waalitöimituksessa kutsuiwat käsityöläisen Tahwana Häyrenin edusmieheksensä. „Waalin toimittaja herra porimestari", niin kertoo yksi lähettäjä, „teki useamman kysymyksen onko nyt kaikilla yhtäläinen vaatimus Häyreniä? johon wastasimat kaikki, ja sen kanssa käskettiin walitsija-joukko majistraatista ulos. Kummaksi käwi kuitenkin kaupunkilaisten mielet, kuin sittemmin saatiin kuulla, että kauppias Hämääläinen olisi walittu". Wirallisesti ei lufaan tiedä ilmoitetuksi oikeata syytä siihen että käsityöläinen on hylätty ja kauppias sitaan pantu. Toivoisimmekin, että se olisi perätöntä kufupuhetta, kuin syyn sanotaan hylkäämiseen olleen siitä, ett'ei se walittu osannut muuta kuin suomen-

kieltä ja että kaupungin mahtawia häwetti lähettää ruotsin taitamattoman edusmiehen. Toinen lähettäjä kertoo niin tapahtuneen, että walitsijain mentyä ulos „yksi neuwofinnassa istuwa wenäläinen kauppias oli noussut ylös ja sanonut: ei tämä kelpaa; minä tahdon huutaa porimestarin! Silloin oli kaupungin palvelija laitettu ajamaan tafaa walitsijoita ja oli niin saatu palautetuksi pari kolme wenäläistä kauppiasta, joilla vielä sattui olemaan suurimmat weroitus-äännet. Heille sekä majistraatin owenwartijalle ja uuninlämmittäjälle oli sitte ilmoitettu, että nyt tässä tapahtuu uusi waali. Silloin sanotaan sen wenäläisen kauppias miehen jonka vaatimuksesta tämä uusi waali oli pidetty, unhottaneen herra porimestarin ja tahtoneen edusmieheksi kauppias Hämääläisen, johon waaliin ne palautetut kauppias miehet oliwat myös yhdistyneet. Porwaristoa hämmästytti kuin kuulin näin käyneen, waan tuli uusi toivo, kuin viime torstaina oli kutsutus majistraattiin ja silloin sanottiin pidettävän uusi laillinen waali. Mutta petyttiin taas; sillä nyt ei ollut waalista puhettakaan waan ainoastaan päiwärahan määräämisestä waltiöpäiwämiehelle. Kun äskensmainitut wenäläiset kauppias miehet ilmoittiwat pitävän päiwärahan olla 5 ruplaa ja 2 hemosen kyyti, niin asia oli päätetty. Minä en syhtä fetään, mutta waan oma huonouttamme, kuin meillä suomalaisparoilla ei ollut muuta kuin mennä pitkän nenän kanssa kottiin.

(S:tar.)

Sitä tätä.

Myöskin selitys. „Isä! Mitä se on, suomikiihkoinen?" kysyi poikani, joka kerran oli saanut kuulla puhetta suomikiihkoisista. — „Se on semmoinen hullu, joka tahtoo että jokaisen pitäisi muuttuman talonpojaksi ja waan puhuman suomea," wastasi isä.

Yksityisiä ilmoituksia.

Nytt etablissement.

Härmedelst har jag äran underrätta den ärade publiken derom, att jag härstädes i Major Jaenisch gård N:o 36 inom f. d. fästningen öppnat körsnärsvärelse, och rekommenderar mig under försäkran af prompt betjening till förfärdigande af alla slags peltier och moderna mössor i stort urval. Om godhetsfulla uppdrag beder ödmjukast

Rudolf Schulz.

Ilmoitus.

Kunnioitetulle yleisölle annan täten ilmi, että minä tässä kaupungissa herra majori Jaenisch wainajan kartanossa, N:o 36, olen ruwennut metsä-nahka-kauppiaksi, ottaen pääneni odottamatta valmistaa kaikenlaisia turkki-neuvoja, niinkuin myös monenlaisia nyhyisen tapaisia lakkia (myssyjä). Runsaaita tilaimia toivoo

Rudolf Schulz.

Etablissements-Anzeige.

Einem geehrten Publikum hiermit die ergebene Anzeige daß ich mich hierorts, in dem Hause des Herrn Major Jaenisch früh. Fest. N:o 36, als Kürschner niedergelassen habe, und empfehle mich mit Anfertigung aller Arten Pelzsachen, so auch einer Auswahl moderner Mützen, unter Zusicherung prompter Bedienung. Um gütige Aufträge bittet, sich ergebenst empfehlend

Rudolph Schulz.

ОПЪЯВЛЕНИЕ О ЗАВЕДЕНИИ.

Почтенной публикѣ честь имѣю извѣстить что завѣсь въ домѣ Поручика Яниша подъ № 36-тымъ завѣсь скорняжную мастерскую, гдѣ исполняются все издѣлки по пушной части такъ какъ и шьются фуражки новѣйшей моды въ большемъ выборѣ. Стараясь о скоромъ исполненіи данныхъ мнѣ порученій, честь имѣю рекомендоваться.

Рудольфъ Шульцъ.

Zum Namensfeste Seiner Majestät des Kaiser

ALEXANDER II.

Freitag den 11:ten September 1863

GROSSER BALL

im VAUXHALL

mit **Zwei Chören Musik, Illumination,** und Dekorirung des Saales mit Guirlanden.

Entrée für Herrn 50 kop. Silber, für Damen 25 kop. und Kinder 10 kop. Silber.

Um freundlichen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Sontag den 13:ten September 1863

GROSSER BALL

im VAUXHALL

mit **Zwei Chören Musik, Illumination,** und Dekorirung des Saales mit Guirlanden.

Entrée für Herrn 50 kop. Silber, für Damen 25 kop. und Kinder 10 kop. Silber.

Um freundlichen Zuspruch bittet ergebenst

S. Wild.

Subscribenter å **"Familjevänner"** behagade med det snaraste uttaga 1:a Bandets 12:te och sista häfte jemte praemier

uti C. G. Cloubergs bokhandel.

Ett års extra inbetalning till Städernas Allmänna Brandstodsbolag i Finland.

I följd af Direktionens tillkännagifvande i landets tidningar får jag uppmana vederbörande försäkringshafvare i staden Wiborg och socknarne häromkring, att ofördröjligt och sednast den 14 September inbetala till under-tecknad ett års extra afgift, emedan, om sådant försammas, afgiften kommer att med 10 procents förhöjning infordras. Wiborg den 22 Augusti 1863.

C. G. Clouberg,
Agent för Städernas Allmänna
Brandstodsbolag i Finland.

Yhden vuoden lisä-maksu Kaupuntien Gleiseen Palowakuus-yhtymään Suomessa.

Sohtofunnan ilmoituksen mukaan maamme janomalehdissä saan minä kehottaa asianomaisia wakuuden omistajia Wiipurin kaupunnissa ja pitäjissä täällä ympäristöllä, että wiipymättä ja viimeistään 14 p:nä Syyskuuta maksaisivat alafijoitetulle yhden vuoden lisämaksun, koska, jos jollainen taimiin jäävi, maksu tulee 10 prosenttia korotuksella waadittamaksi. Wiipurissa 22 p. Elokuuta 1863.

C. G. Clouberg,
Kaupuntien Gleisen Palowakuus-yhtymän Nämies Suomessa.

Observera.

Den respektive publiken har jag äran tillkännagifva att jag emottager Gummigloscher Regnrockar till reparation samt allt hvad som till mitt yrke hörer, äfven linnas färdiga arbeten, mjölksugare, Guttapercha smörja, Radergummi m. m., samt att jag äfven emottager glas, porslin, fajans och stenkolsarbeten till reparation, boende hos Wilpert. Wiborg i September 1863.

A. Laube,
från Helsingfors.

Palwelukseeseen haluama.

Ett medelåldrigt fruntimmer som är van vid hushåll önskar sig från den 1 November tjenst som hushållerska, men helst på landet; det närmare å detta blads tryckeri.
(2) 2

Wuokrataan.

Uthyres genast en bodlokal i Pet. Sopotoff's arfv. gård N:o 37 i f. d. fästningen; närmare underrättelse lemna
T. Tulander.

Въ домъ наследниковъ И. Сонетова подъ № 37-мъ отдается въ наемъ лавка; подробности узнать можно у
(3) 3 T. Туландера.

Muotläwänä.

Hos undertecknad finnes fotografiska porträtter af Keisar Alexander den II, i visitkortsformat, för 50 kop. st. efter nyaste upplaga. **Carolina Becker.**

Bei Unterzeichneter sind photographische Portraits von Kaiser Alexander den 2, in Visitenkartenformat zu 50 kop pr. Stück nach neuer Auflage zu haben. **Carol. Becker.**

Отдаются въ наемъ три небольшія комнаты съ кухней, въ городѣ, въ Домѣ Кошелева № 89.
(3) 3

Ugnar af skilda dimensioner, vanner så väl större som mindre samt ämbare, allt af jernplåtar hos
(3) 2 J. Kaiusson.

Förre Halonens gård N:o 193 i St. Petersburgska förstaden, närmare att efterfråga hos Löjtnantskan
(2) 2 A. Petroff.

Görylaiwain Liike.

Angfardtyget Alio kommer Måndagen den 14 Sept. att afgå ifrån Wiborg till Warkaus och återvänder derifrån Thorsdagen den 17 Sept. till Wiborg. Wiborg den 4 Sept. 1863.

Direktionen.

Görylaiwa Alio tulee Maanantaina 14 p. Syyskuuta lähtemään Wiipurista Warkanteen ja takaisin päätyy sieltä Torstaina 17 p. Syyskuuta Wiipuriin. Wiipurissa 4 päivä Syyskuuta 1863. Sohtofunta.

Wiipurissa, M. A. Gilliafutsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 37.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

H. R. Majesteetin nimipäivänä, viime perjantaina, oli kaupuntimme walaistu tavallisella tavalla, mutta kun H. R. Majesteettinsa, Suuriruhtinaamme, waltiopäiviä awaamaan mennessään, viime sunnuntaina, 13:s t. k., poikkesi Wiipuria hywittelemään, oli kaupuntimme sangen kauniisti koristettuna, josta tahdomme wasta laueamalta puhua. Kello puoli yhdeksän aamulla tuli H. R. M. Suuriruhtinaamme Uuraasen meritse ja siellä rakennettua uutta linnaa noin tunnin aikaa katseltuaan, tuli H. Majesteettinsa kello 11 e. p. p. Wiipurin satamaan. Maalle kalliille matolle astuttuaan oli Hänelle walkeasta waatteesta rakennettu kaunis katos, jossa pormestari, puhuen kaupunnin puolesta, Majesteettiä terwehti ja raati-mies Iwanofsky kullalla silatulla hopea-lautasella tarjosi Hänelle suolaa ja wehuaisen leiwän. Oli kato wakkama-torin oli kirjawa matto lewitetty, jonka molemmilla puolin oli walkeisiin waatteisiin puetut neitset, jotka Majesteetin edelleen astuesssa lewittiwät kuffaissa Hänen jalkoiensa eteen, kunnes Hän kunnia-portin läpi ehti. Siinä nousi H. Majesteettinsa waunuihin ja ajoi suurta katuä kuwernöörin asunnon edustalle, jossa Wenäen sotawäki puhalsi pilliä Hänen kunnia-aksensa. Heitä terwehtien pistii Keisari kuwernöörin asuntoon, ja tultuaan heti takaisin, terwehti Häntä portailla koulunuorisio „Samolaisen laululla," jota kuultuaan Majesteetti käwi jumalauppalwelusta Wenäen kirkossa kuulemassa, katsoi sitte sotamiehien marssimista ja tuli takaisin kuwernöörin asuntoon, johon kaupunnissa olewat wirtamiehet olivat kutsutut. Täällä kuwernööri osoitti ja nimitti joka wirtamiehen ja melkein joka kolmannelle oli Suuriruhtinaalla jotakin ystäwällistä wenäeksi sekä saksaksi sanottawaa. Muutama talonpoika oli myös tänne tullut ja niiden seassa lautamies Meskanen alkoi äkisti ja rohkeasti puhella, kiittäen lyhyillä waan selwillä suomien sanoilla siitä monesta hywästä, mitä tämä Suuriruhtinas on Suomen talonpoikais-säädylle tehnyt ja wakuutti suomalaisia Suuriruhtinaalle kiittoliksiksi ja uskolliksiksi, minkä puheen kihlakunnan tuomari, asessor Lawonius, Majesteetille saksaksi käänsi, waan sanoi sitte omastaki puolestaan tahdowan sa puhua erittäin Wanhan Suomen (Wiipurin läänin) uskollisuudesta ja puhui tästä pitkät sanat, wakuuttaen muun seassa myös „että ne länteiset puhallukset, mitkä lentokirjoina owat lewinneet ympäri maamme, eiwät Wanhasssa Suomessa mitään ole waukuttaneet." H. R. Majesteettinsa, sa, Suuriruhtinaamme, wastasi, kiittäen talonpoikais-säädyn puhemiesstä ja kehoitti talonpoikia pysymään uskollisuudessaan, jonka jälkeen Majesteetti myös kiitti wirtamiehittää heidän uutteruudesta ja kehoitti heitä uutteruuteen wastakin, jonka sanottua Majesteetti läksi Wanhaan Wiipuriin ja sieltä heti, noin kello yhden aikaan, höyrylaiwaansa takaisin, matkustamaan Haminatse waltiopäiviä Helsingissä awaamaan. — Sinä iltana oli kau-

punti kaasukoristuksilla sekä muuten sangen kauniisti walaistu. Kansaa oli Keisarin täällä ollessa sangen paljo; monta oli tänne tullut wieraista pitäjistä.

Morsiamen ferjäämisestä.

Itä-suomessa on muinaisuudesta peritty kaunis tapa, joka ajan fuluessa on muuttunut pelkäsi ferjäämiseksi. Tässä taroitamme tuota yleistä ja tavallista tapaa, että kihlattu neito jonkun waimon kanssa ennen häitä fuljeskelee ympäri naapurikylissä ja wälistä kaupunnissakin, ferjäten ja ottaen mitä waan annetaan. Tämä tapa oli muinoin morsiamen viimeinen käyminen lapsuuden ystäwiensä kodissa neitona ja silloin antoiwat ystäwät tilan ja waran jälkeen jonkun tawaran hänelle muistoksi. Nyt se on niinkuin sanottu pelkkä ferjääminen. Ei käyda ainoastaan koti-kylässä mutta myöskin wieraissa pitäjissä, joissa ei morsianta tunnetakaan. Tämä tapa ei ole ainoastaan naurattawa, mutta myöskin hylättäwä, sillä ensin tuhlaa sekä morsian että häntä seuraawa nainen useampia päiwä, jotka he woiwät käyttää tarpeellisiin töihin, toiseksi heittää morsian itsensä muiden pitkäsi, joka wälistä on oikein mieltä pahottawa, ja lopuksi on tämä tapa pidettävä sopimattomana meidän siwistettyinä aikoina; suorasti sanoen se tapa on pidettävä — julkeana häwyttömyytenä. Toiwottawa olisi, että neidot meidän maamme itäosissa heittäiwät pois tämän huonon tawan, koss' eiwät neidot muissa maamme osissa fuljeskele morsiamina ferjäten ympäri, waan sitä wastoin owat kotona ja ahkeruudella walmistawat yhtä ja toista tulewalle emännyytensä ajalle ja uudelle kodilleen. Sulhaisellenki pitäisi olemalla jo mielen-karwaista, tietää morsiamensa olemalla kylissä ferjuussa. Nuhteen alaisena on myöskin se waimo, joka rupee morsiamen johdattareksi semmoisilla ferjuu-matkoilla, sillä hän jättääpi sillä ajalla perheensä ja taloutensa jattumoihille ja laimiin lyöpi emännän ja äitin welwollisuudet.

R. Wilffa.

Wähäinen Lisäys.

(Lähetetty.)

Dis Otawan kunnioitettawa toimitus woinut wähemmilläki puheilla Lisätähdesään n:o 36 näyttää minut „ajattelemattomaksi," kuin sen muistutuksessa sanotaan. — Se on kyllä oikein „arwattu," että minä taroitin sitä, josta kunnioitettawalta toimitukselta sain niin suuret nuhteet; waan kuin jo ennen minua on Sanomalehdenki toimitus uskonut tulewansa ymmärretyksi sitä waan „uudeksi" nimittämällä, mitä muitta selityksittä, niin en minäkään ansainne niin suuria toria — jos satuin sen minäki niin tunnettuna pitämään. Ihminen erehtyy usein ajattelewaksi, eikä aina ajattelemattomuudessa; ja sentähden ei erehtynyt ole aina ajattelematon, — niinkuin Otawan kunnioi-

tettawa toimitus minut näyttää niin „ajattelemattomaksi,” että mielistyn muka kaikkeen mikä waan on uutta. — Peläten uusia toria, en tahdo mietteitäni jatkaa. Lienee ehkä wäärin että „meikäläinen” amallee suutaan niin suurissa asioissa. Jos „meikäläisyys” omistetaan yksinään sille säädylle, johon kunnioitettava toimitus tietää minun kuuluvan, niin minä tyydyn — mutta jos sillä tarkoitetaan kaikkia Suomalaisia, niin se on wäärin, sillä se näkyy siinä kuwailewan alhaisempaa. — Enkä minä niillä „mietteilläni” etsinyt mitään ystävyyttä „hyvää” itselleni. — On vielä muistutettava lufijalle, että jos „taimi” on siinä mainituksa „miete”-kirjoituksessani kirjoitus-wirheen kautta muuttunut „toimeksi,” niin sekin on minun wifani.

D. A—n.

Ote kirjelmästä, 8 p. Ehyöst. — — — Itäwältä näyttää Tapon N:o 35 luetuwa selitys erään tuomarifunnan walista Itä-Suomessa, kun siitä woipi arwamalla tulla siihen käsitykseen, että talonpojan säädyn edusmiesten joukosta on, jonkun tuhruksmaisen walitsia-miehen ölleryyden tähden, ja-lomielinen H. Jaatinen suljettu pois. Kyllä minun luuloni jälkeen senlaisia, jotka H. Jaatisten huutajia hulluksi sanovat, olisi H. Jaatisten huutajain sijaan kaipaustetta pois saanut jättää useampia kymmeniä walitsia toimitukseksi. Mutta Jaatisten poisjääminen on selwä todistus, että talonpoikaisen säädyn walitsiamiesten walikoiminen muutamissa paikoissa kaipa talonpoikaisen säädyn omain etuin tähden äly-koulua. Puutos, mikä H. Jaatisten poisjääminen waltiopäiwiltä tekee, tulee warmaan suureksi kaipausteksi jokaiselle ymmärtäwäiselle talonpojan säädyn edusmiehelle.

Luotfi ja hänen perheensä.

I.

Luotfin elämä on waaroja täynnä. Usein kun myrsky pauhaa ja raiwoo, täytyy hänen ulos weneensä, wiemään taikka tuomaan laiwa, eikä hän tiedä, jos takaisin tulee. Kuitenkin lähtee hän ulos ja hän tottuu tottumisistaan niin toimeensa ett’ei hän myrskystä, kuohuista aalloista eikä yön pimeydestä huoliakaan. Pienellä weneellään hän kiikkuu aaltojen selillä ja lujalla, tottuneella tädellä pitää hän sen perää. Useasti katsoo hän kuoleman silmiin, mutta tottuneena siihen ei wilkaise milloinkaan. Meri on hänen koti, mutta usein se tuleeekin hänen haudaksensa. Koti tai hauta, sama se, hän on tottunut siihen ja kerran luotiksi tultuaan jääpi hän luotiksi, hän ei toimestaan peräy, niinkauwan kuin kätensä on lujat wahu, sillä se on hänen elämä, ja waaroja merellä on hän oppinut rakastamaan. Mies on luotfi ja miehenä hän on arwossa pidettävä.

Monta vuotta sitte oli Suurisaarella luotfi Matti Helppi. Hän asui saaren pohjoisessa kylässä, ja talonsa oli ensimmäinen pohjoiseen päin niistä, jotka ovat likellä rannalla olewaa tuli-tornia. Täällä hän asui ja eli perheeseen, johon kuuluivat waimonsa, poikansa ja tyttärensä. Matti Helppi oli kessi-ikäinen mies, pitkä kaswuinen ja wahu ruusmielensä. Hän oli tunnettu wahuwimmaksi koko saarella. Kaswoiltaan oli hän musta-werinen, silmänsä olivat mustat ja teräwät kuin kotkan ja hiuksensa myös mustat. Nuorena oli hän nainut kauniin tytön eteläisestä kylästä. Kaksikymmentä vuotta olivat he jo eläneet onnellisessa awiossa ja kaffi lasta oli Anni synnyttänyt miehelleen. Anni oli vielä kauniin näköinen, waikka surut olivat jo uurtaneet hänen kaswonsa. Hän näet oli kadottanut yht’aitaa isän ja weljen, jotka bukkuiwat eräänä

myrskyisenä syksy-yönä, ja äiti taas oli tullut tästä mielihpuoleksi.

Luotfin lapset olivat Heikki ja Gewa. Heikki oli kaksikymmenwuotinen nuorukainen, pitkä kaswuinen kuin isä ja musta-werinen. Häntä isä ei rakastanut, sillä Heikki, oltuansa muutamia vuosia merellä laiwa-poikana, palasi kotiin turmeltuna ja kaikkiin pahuuksiin opetettuna. Hän joi wahuwasti, oli usein juowuksissa ja eli erään miehestään eroitetun naisen kanssa luwattomassa yhteydessä. Isä oli koettanut kaikkia keinoja saadaakseen häntä parempaan elämään ja käytökseen. Mutta turhaan oli kaikki. Heikki ei muuttunut. Äidin sanoista ja rukouksista hän ei huolinut, hän oli parane-maton.

Gewa oli kuudentoistawuotinen, kaunis, siunsi-mäinen neito ja oli äitinsä näköinen. Häntä rakastivat sekä isä että äiti ja hän ansaitsi sen myös, sillä hän oli kuuliainen, ahkera työssänsä ja hiljallinen, ja vanhempiansa ja weljiänsä rakasti hän koko sydämestään. Gewa suri usein weljensä elämää ja irstaisuutta ja usein rukoili hän weljeänsä, että hän rupeaisi parempaan ja siwollisempaan elämään. Wälistä tuli Heikki tästä liikitetuksi ja lupasi parannusta, mutta päästyään taas Tiina-Liisan — se oli miehestään eroitetun naisen nimi — luokse, unhotti hän lupauksensa wiinan ja himojensa tähden; wälistä hän taas suuttui Gewan sanoihin ja läksi ulos kylään, päästäksensä kuulemasta walitus-wirsiä, niinkuin hän silloin tavallisesti aina sanoi. Gewa rakasti kuitenkin weljeänsä, waikka hän tuotti usein surua ja murhetta vanhemmilleen. Gewa oli hywä tytär ja hywä sisar.

Semmoinen oli nyt Matti Helppi ja hänen perheensä. He elivät onnellisina ja tyytywäisinä, ja waan pojan paha elämä oli ainoa, joka wälistä tuotti heille surua ja murhetta. Mutta tahdon nyt kertoa luotfin surusta, ilosta, hänen ja hänen perheensä elämästä ja elämän-waiheista.

II.

Syys-iltat oli pimeä ja myrskyinen. Ulkona raju myrsky ja aallot kuohuivat wahuwasti ja pieksivät hurjistuneina kallioita saaren rannoilla. Ilmassa pauhoi kuin kannunain jyrinä. Hirmuinen oli ilta. Pimeys oli kaikkialla niinkuin sywimmässä haudassa.

Sinä iltana olivat kaikki Helpin talossa kotona. Helppi itse istui penkillä tuwan uunin edessä ja teli uutta peräjintä. Heikki, joka tän’iltana oli kotona, puhdisti pyssyvänsä. Anni teitti ruokaa. Gewa taas kutoi. Kaikki olivat he ääneti, Anni waan wälistä huokasi:

„— Voi, woi sitä ilmaa!”

Helppi mutisi itsekseen hm, hm! ja kuunteli wälistä kuinka myrsky ulkona raju.

„— Täytyykö teidän, isä, vielä tän’iltana lähteä ulos, jos waaditaan?” kysyi Gewa ja herkesi kutomasta kuullakseen vastaansta.

„— Täytyy, kultaiseni!” wastasi Helppi: „sillä minun on nyt wuoroni.”

„— Jumala sitä estäköön!” rukoiliwat Anni ja Gewa yhdellä suulla.

„— Onhan hirmuinen ilta kun tänä syksynä on ollut,” lisäsi Anni. Ulkoa sai Anni nyt wastauksen, sillä ulkoa kuului, waikka myrsky pauhoi, kowa tykin lausaus. Helppi ryöpsähti ylös, Anni ja Gewa kalpeniwat, Heikki herkesi työstään — kaikki kuunteliwat. Toinen vielä kowempi lausaus kuului.

„— Laiwa on waarassa!” sanoi Helppi, jätti työnsä, putentui takkinsa ja hattuunsa ja läksi ulos. Heikki kiiruhti isänsä jäljissä. Tultuaan saarelle, jossa wene oli, kuuluwat kolmannen lausauksen. Lausauksen walossa he näkiwat missä paikassa kol-

mimastoinen laiwa lamppaili myrskyn ja aaltojen kanssa. He työnsivät weneen ulos aalloille, panivat purjeet järestyksseen ja purjehtivat laiwaa kohti. Kohta näkyi loiste, neljäs laukaus, niinkuin hirvumainen räiske, kuului; samassa lensi tulenfieli laiwan siwusta, kohta toinen toisesta paikasta, ja laiwa oli tuleksa, sillä useista paikoista tunkentui tuli; tuli kasvoi kaswamistaan, pamaus kuului, laiwa halkei, palawat mastot kaatuivat mereen, vielä toinen entistä kowempi pamaus kuului ja palaen upposi laiwa meren pohjaan. Koko ajalla kuului laiwasta huutoja ja ääniä, ihmisiä nähtiin juoksewan laiwan täkillä edes takaisin, suuri wene souti laiwasta rantaan päin, mutta se täräsi pimeydessä korille, meni kumoon, julmia huutoja kuului, sitte tuli kaikki hiljaiseksi — wene oli ihmisten kaatunut samaan suureen hautoon, johon laiwa meni. Helppi koki joutuksasti päästä awuksi pelastaakseen edes jonkun näistä uppowista, mutta tuuli oli wastainen, hänen täytyi risteillä ja tuosin oli hän päässyt kumoon menneen weneen wierehen, kun se samassa upposi — ihmiset huusivat julmaesti, sitte ei hiiskua kuulstu eikä ketään nähty.

— "Katso mereen, ell'ei joku ui." kääski Helppi poikaansa. Tämä juoksi kofalle, nojautui reunan yli ja katsoi, mutta ei nähnyt mitään ainoastaan kuohuwan meren.

— "Etkö näe?" kysyi Helppi.

— "En, kun mustan weden," wastasi Heikki, mutta samassa täräsi wene jollekulle.

— "Mitä se? Joku on tarttunut weneen anturaan. Etkö näe?"

— "En. Odottakaa! Mies ui tässä. Seisattakaa wene! Sinne päin! Min! Vielä vähäisen syrjään! Min! Nyt olen saanut kiinni!" saneli Heikki ja weti kaifilla woimin weneen ruumiin.

— "Saitko hänet?"

— "Ei. Näyttää olewan taifka katteini taifka matkalainen, sillä hänellä on hyvät waatteet," wastasi Heikki.

— "Päne hänet pohjalle mafaamaan. Katsi, ell'ei joku toinen näy." Heikki lauski miehen weneen pohjalle, nojautui taas kofan reunan yli katsoakseen mereen. Muttei nähnyt mitään. Kaifialla näkyi waan kuohuvia aaltoja; viimein käänsi Helppi weneensä ja purjehti rantaa kohti.

— "Katsi, jos mies vielä elää!" kääski hän Heikkiä. Heikki alkoi tiedustella, hän awasi miehen waatteet, tunsi miehen sydämen tylyä, kuuli hänen hengittävän ja wastasi: "Hän elää! Jos pääsimme waan pian kofiin, niin kyllä hän kohta lämpymässä taintui." (Jatk.)

Sitä tätä.

Syy toista parempi. "Mintähden ette tahdo porimestaria walttiopäiwä-mieheksenne?" kysyttiin eräältä kättyöläis porwarilta. — "Sentähden emme tahdo, koska hän on — porimestari," wastasi porwari.

Papin määritys. Eräissä häissä tuli puheeksi sanomalehdistä ja niiden toimittajista. Pappi oli puheen johtaja, niinkuin tawallisesti, ja muun seassa määrittä hän sanomalehtien toimittajat seuraamalla tawoin: "Ostawat rakkaat! Maan päällä on paljo huonoja, pahoja ihmisiä. Pahimmat niistä on kuitenni awiisien firjoittajat. Mitä ne owat? Laiškuria, jotka eiwät kelpaa muuhun toimeen kun jumalattomien awiisien firjoittajiksi. Juonikkaita, jotka matkaan-saattawat waan rauhattomuutta ja wihaa ihmisten välillä. Wallan-kumouksellisia, jotka wihaawat esiwaltaa ja lakia. Wastetteliöitä, sillä he panettelewat kaikkea wanhaa hy-

wää ja jumalattomia, sillä he eiwät usko jumalan eiwättä pahan hengen päälle. Jumala meitä heistä auttafoon!" huokasi hän viimein hartaasti.

Tatja,

laadettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaaisille kuin myös Wenäjältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Syyskuussa 1863.

Tynnyri rukiita 6 r.; tynnyri kauroja 4 r.; 1:n sortti heiniä 36 f. ja 2:n sortti 30 kop. leiwiskä; hienot wenhäijauhot 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa säkki 12 r 30 f., 2:n sortti 9 rupl., ja leiwisköttäin 1:n sortti 1 r., 2:n sortti 73 kop.; ruisjauhot 1:n sortti 6 r. 30 f. tynnyri, ja leiwisköttäin 1:n sortti 33 f.; tattari rhyynit 11 r., hirs rhyynit 1:n sortti 13 r ja 2:n sortti 14 r., ohran rhyynit 10 r. ja kauran rhyynit 10 r. tynnyri; manna rhyynit 1. r. 40 f., perlrhyynit 1 r 20 f. leiwiskä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisältävä kuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hieno-laatuinen wenhäleipä 10 f. naula, $\frac{1}{2}$ haulaa 5 kop. ja $\frac{1}{4}$ haulaa 2 $\frac{1}{2}$ f., ruisleipä 3 f. naula, 2:n sortti 2 $\frac{1}{2}$ f. naula; 1 naula Suomen 1:stä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 8 kop., 2:n sortti eli hywä foppa-liha 6 kop. ja 3:s sortti eli huonompi samallinen 4 kop. naula; suomen suolattu liha 1:n sortti 6 kop., 2:n sortti 5 kop. ja 3:s sortti 4 kop. naula; suolattu fian liha 1:n sortti 13 kop., 2:n sortti 12 kop., tuores fian liha 1:n sortti 13 kop., 2:n sortti 12 kop., salustettu skinkku 16 kop., salustamaton samallinen 14 kop. naula; lampaan liha 1:n sortti 10 kop. 2:n sortti 7 kop. naula; wiskin liha 1:n sortti 10 kop., 2:n sortti 5 kop. naula; tuores woi 23 kop., ja rujan valmistukseen kelpaawa woi 18 kop. naula; liinawoi 17 kop. naula, ja 1 naula suelaa 1 sepeffa.

Wiipurin Maastuvasa, 29 p. Elokuuta 1863.

Viran puolesta
Fred. Wilh. Poppius.

Kuulutuksia.

Medelst offentlig auktion, som måndagen den 28 innevarande September kl. 11 f. m. härstädes anställes, utbjudes till den minstfordrande badhållningen för fångarne å läne slottshäktet i Wiborg, under tre års tid, räknadt från nästkommande års början, hvarom hugade spekulanter härmedelst underrättas, med erinran, att vid auktions tillfället vara försedde med till vederhäftigheten styrkte borgesförbindelser öfver åtagandets fullgörande, så framt de önska att något afseende å de skeende anduden skall hafvas. Wiborgs Landskontor, den 9 September 1863.

B. INDRENIUS.

E. Gråsten.

Maanantaina 28 p. nyllyistä Syyskuuta kello 11 e. p. p. tarjotaan täällä maankenttorissa vähimmän waativalle, urakalle Wiipurin linnan wankihuoneessa olemaisten wankien saunoittaminen kormena ruotena, ensitulewaisesta alkain; josta urakan halullisille täten tieto annetaan, muistutuksella että wakuutetut urakan täyttämisen takaukset owat urakkaa huutaessa edesannettawat, jos huutajat teiwoivat huudoillensa katsojantea Wiipurin Maankenttorissa 9 p. Syyskuuta 1863.

B. Indrenius.

N:o 2243

E. Gråsten.

Innevarande års höst brandsyner i denne stad, komma att förrättas nedanstående dagar nemligen:

Den 23 och 26 inom lästningen och salakkalahti stadsdel.

Den 28 och 29 i Wiborgska förstaden och Saunalahti stadsdel, samt

Den 30 allt innevarande September och den 1, 2 och 3 instundande Oktober n. st. i S:t Petersburgska förstaden Havis och pantsarlags stadsdelar; hvarom vederbörande gårdsägare underrättas, med erinran derjemte om hvad 46 §: i den för staden allernädigst fastställd brandordning i förenämndt afseende stadgar. Wiborgs Rådhus, den 9 September 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Stadens handverk idkande borgerskap kallas att infinna sig å Rådhuset Måndagen den 21 i denne månad kl. 11 f. m. för att höras och afgifwa utlåtande i anledning af Smedmästaren Johan Jakob Ståhlbergs ansökning om burskap å smedhandtverket i denne stad. Wiborgs Rådhus, den 9 September 1863.

På Magistratens vägnar:

ROBERT ÖRN.

J. G. Heinrichius.

Yksityisiä ilmoituksia.

I anseende dertill, att lokalen för den af mig till tisdagen den 15 dennes annonserade **Dramatiska Soirée** nödsakats till Stadens behof sedermera upplåtas för samma dag; är jag föränlåten att härigenom underrätta den högtärade Publiken, det samma tillämnade Dramatiska Soirée gifves Thorsdagen den 17 September 1863 å Vauxhallen.

Charles Beckman.

Uti C. G. Cloubergs Musikalie bokhandel emottages abonnement å musikalien på följande villkor: För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abonnentens eget val för 20 Mark.
20 Mark utan premier.
6 månader, 12 Mark.
3 månader, 8 Mark.
1 månad 4 Mark.
3 häften utlemnas på en gång. (6) 1

Uti C. G. Cloubergs bokhandel emottages subscription å

FAMILJEVÄNNEN,

Illustrerad Månadsskrift.

II Bandet.

Subscription är bindande för hela bandet, utkommande i 12 häften å 1 Mark. Såsom premier medföljer antingen 2 större eller 4 mindre litografier enligt subscribentens eget val.

Första häftet finnes redan tillgängligt.

Peruanska regeringens Guano-Depot i Tyskland.

Vi tillkännagifva härigenom, att priserne på **Guano** hos oss oförändrade äro, som följer:
B:co Mark 160 per 2000 ff:d brutto Hamburgsk vikt eller 20 centner, vid uppköp af 60,000 ff:d och derutöfver.

B:co Mark 174 per 2000 ff:d brutto Hamburgsk vikt eller 20 centner, vid uppköp af 2000 ff:d till 60,000 ff:d,

i säckar, att betalas per kontant, utan afdrag af tara, godvikt, afslag eller decort.

Hamburg i Augusti 1863.

(3) 3

Härmed underrättas den högtärade allmänheten, att jag ifrån och med denna dag öppnat min fotografiska atelier i herr Muraremästaren Silanders gård, och att jag icke allenast emottager beställningar på visitkort, utan äfven förfärdigar fotografiska colorerade porträtter i större format.

Min atelier är öppet hvarje söcknedag ifrån klockan 10 f. m. tills kl. 3 e. m.

J. Behse.
målare och fotograf.

Dem hochgeehrten Publikum die ergebnisse Anzeige daß ich heute mein photographisches Atelier im Hause des Herrn Maurermeister Silander eröffnet habe und daß ich nicht allein Visitenkarten, sondern auch Photographien von verschiedener Größe in Farben druck liefere.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst,

Behse.

(3) 2

Maler und Photograph.

Ilmoitus.

Koska Hänen Keisarillinen Majesteetti Armosa on käskennyt ala maan-wiljelys koulun asettamista Maaseulan tilalla liifi Wiipurin kaupunkia ja sen saman asettanut Wiipurin läänin maan-wiljelys-seuran hoidon alle, niin saapi johtokunta tämän kautta ilmoittaa, että 10 jaa owat awonaisia 1 p. tulewata Marraskuuta, ja saawat ne, jotka opetuusta siellä nauttia tahtowat, wanhemmilta eli edusmiehiltä myötä seurattuna sekä varustettuna papin- ja lääkärin todistuksilla, ilmoittaa itsensä Wiipurin läänin Maan-wiljelys-seuran johtokunnalle viimeistäänkin 30 p. ensitulewata Syyskuuta. — Siisään pääsy ehdot koulun, jossa oppilas nautitsee rahattoman ravinnon ja opetuksen, owat seuraawat:

a) Että oppilas on rehellinen, tuntee hywästi Kristin uskon opin ja on käynyt Herran pyhällä ehtoollisella.

b) Että hän taitaa lukea kirjaa selwästi sisäلت.

c) Että hän on työn-tekewä, ilman rnuuttia wifaa eli tarttawaisla tautia, sekä että hän jo ennen on toiminut maan-wiljelys aselareita.

d) Että hän lupaa jäädä koulun kahdeksi wuodeksi, jossa

En Dramatisk SOIRÉE

å Wauxhall

Thorsdagen den 17 September 1863.

Charles Beckman.

Demoiselle Blom, som i Willmanstrand har en småbarns skola, emottager äfven helpensionärer.

Enligt Direktionens för Wiborgs läns Landbrukssällskap fattade beslut, uppskjutes i anledning af förekomna orsaker, det till den 22 dennes berämda års mötet, till Tisdagen den 2:dra Februari nästkommande år; hvarom resp. Ledamöter härigenom underrättas. Wiborg den 9 September 1863.

På befallning

Carl Lille,
t. f. Secreterare.

Wiipurin läänin maawiljelysseuran johtokunnan päätöksen mukaan tulee ilmeistyneistä syistä se 22 päiväksi tätä kuuta määrätty wuosi-kokous ylöshyvätyksi Tiistäks 2 päiväksi helmikuuta tulewana vuonna; jota kunnioitetuille jäsenille täten ilmoitetaan. Wiipurissa 9 päivä syyskuuta 1863.

käshtä

Carl Lille
w. t. Sihtieri.

Se 18 p. Syyskuuta pidetään Kilpeenjoen kylässä pesäntäjäen Talenpoisien Thomas, Wilhelm, Johan ja Elias Skawalon välillä, ja fehoitetaan tämän kautta kaikki ne, jolla on asseita mainittuin miesten kanssa, jina päiwänä tulemaan; jota tämän kautta julistetaan. Wiipurissa 9 p. Syysk. 1863. Gerhard Henrikson.

J. D. Mutzenbecher Söner.

ajalla hän kuuluu palffa-wäen asetuksen alle. Wiipurissa, 20 p. Heinäkuuta 1863.

B. Indrenius.

(3) 2

R. J. Forsberg.

Löydetty.

En palitot upphittades den 11 dennes vid hörnet af Hotell Åbo som den rätta egaren på beskrifning kan återfå af Thomas Jaatinen uti f. d. Heinos gård vid nedra gatan.

Söndagen den 13 Sept. upphittades ett sidenparasoll, en garosduk och en större nyckel som på beskrifning kan återfås hos svarfvaren C. J. Schildt.

Den 12:te dennes upptogs ifrån gatan en guldbroche, hvilken ägarinnan efter beskrifning återfår hos Hofrådet Hasselblatt, boende uti Fru Schröders gård N:o 8 inom Fästningen. Wiborg, den 14:de September 1863.

Wuokrataan.

Från den 1 Oktober, två rum i gården N:o 138 nära finska kyrkan.

Ett qvarter bestående af 5 rum och kök uti gården N:o 106 i f. d. fästningen hos N. Zepennikoff; närmare å stället.

Отдаётся въ наемъ квартира въ 5 комнатъ и 1 кухня въ городъ, въ домъ Н. Цыценникова № 106, о ценъ узнать можно у хозяина.

(3) 1

Hakutaan ostaa.

Wälgroende twardigt korn uppköpes marknadsdagarne i Musikus Lemans gård i S:t Petersburgska förstaden.
A. A. F. Lindberg.

Wiipurissa, M. A. Jiliasfusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a n:
Bibliakuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 38.

Perjantaina 18 päivänä Syyskuuta.

1863.

Wiipurista.

Koristukset viime sunnuntaina olivat kaupunkisamme suuret. Olimalkaan woipi niistä sanoa, että olivat somat ja soivat. Waikaa on niistä kaikkia tässä kertoella, mutta tahdomme toki antaa niistä vähäisen kertomuksen. Keisarin maalle astumapaikalla oli valkeasta vaatteesta ja punaisesta sekä sinisestä werasta tehty ja liehuvilla laiva-lipuilla kaunistettu maja, josta kirjawa lattia-matto saattoi entisen Huonunan vortin kohdalle, johon sangen soma, kuvilla ja lipuilla, ruoho-hekkuleilla ja kukka-liehkuroilla kaunistettu kunnias-portti oli valmistettu. Vortin molemmilla puolin olemalla kruunatulla taululla luettiin Juteinimme sepittämät sanat: „Eläköön armias, Rakkahin ruhtinas, Suomen maa!“ Sitä alkava katu suurelle kadulle asti oli kaikki ruohonpäijillä hekkuleilla, laivalipuilla ja kukka-seppeleillä kaunistettu; rumemmat suojat ja paikat olivat tässä lehti- ja näre-puilla peitetyt. Sitte seuraava suuri katu oli samoten ja ehkä kauniimasti kaunistettu Turun-sillan ulkopäästä alkaen aina niin pitkälle kuin tätä katuja leisti. Vait kufista ja julkista tehtyjä, suurempia sekä pienempiä M kirjaimia, joita aina vähä vähä nähtiin, olivat seinät useimmissa paikoin tällä kadulla koristetut ikkunoista lewitetyillä kalleilla ja somilla matoilla. Muutama tähän koskewa ristikatu oli samalla tavalla varustettu. Maastuwan ja ruotien kirkon torit sekä kauppa-tori olivat myös kaunistetut vähä eri tavalla kukin. Kaikki oli hyvästi onnistunut ja päivä, joka oli sateinen, piti summin ki niin paljon väliaikaa, että liput paraana aikana pyyhvät kiviä liehuksissa. Näitä olki, woipi sanoa tuhansittain eli kessimäärin noin lippu joka sylelle. Maalle astumamajassa oli niitä 24 kappaletta ja kunnias-portissa 52, ja siten liehui niitä kaikkittain koko matkan. Se kullalla pilattu ja Pietarista ostettu hopea-lautainen, jolla leipää ja suolaa tarjottiin, maksoi 400 rupl. ja siihen kuulua ja Wenäen muotia tehty suola-astea 30 rupl.; siis molemmat yhteen 430 rupl. hopea. Lautaisen keskelle oli Wiipurin kaupunkin vaakuna piirretty seppeleen päälle. Seppeleen ylä-päässä oli Keisarin nimi-kirjain ja seppeleen alla päivä-luku: „Die XII Septembris anno MDCCCLXIII.“ — Viime tiistaina olivat koristukset vielä paikoillaan ja sinäki iltana oli kaupunki kauniisti walaistu, niin kuin sunnuntaina; eroitus oli waan se, että M kirjaimien sijaan oli nyt ilmestynyt Suomen vaakuna näkyviin ja päivä-luku: „15:s p. Syyskuuta 1863“ kauniilla kirjaimilla. Yhteiset rahat taikivat kumminki sunnuntai-iltana palaa täällä melkein loppuun, koska tiistai-iltana ei enää nähty kaasu-koristuksia palamassa, waan siihen saan näh-

tiin kynttilöitä tiistaina ystävien ikkunoissa enemmän ja tiwoli-lyhtyjä oli tiheämmältä. Niiden monien laivalippujen joukossa liehui täällä myös niitä Suomen laivastolle esitetyitä lippuja kolmea laatuja; Dagbladin kelta-sininen risti punaisella vaatteella, Topeliuksen valko-sininen lippu ja Wiipurissa äsköittäin keksitty uutinen, ollen punainen keltainen ja punainen, melkein samallinen kuin Espanjan sotailippu, kunha Espanian vaakuna jätetään pois. Väittämättä oli näiden tällä kertaa tuhansien lippujen seassa se soma Topeliuksen valkosininen lippu se kauniin ja miellyttävä. Paha waan että sitä sanotaan waikaksi merellä eroittaa; mutta onhan Greekalaisilla ja monella muulla sini-valkeita lippuja, joita warmaan woipi aalloista erottaa koska niitä käyttävät. Se äsköin keksitty uusi lippu on kieltämättä ruma, mutta sillä on se hyvä, että se myrskyssä näkyy jo kaukaa, osottaen Suomen vaakunan värin. Dagbladin lippua kiitettiin toiseksi waan ei kauniiksi.

— **Syvä järjestyks.** Seuraawalle kirjoitukselle on anottu sijaa Otawassa: „Meitä on kehoitettu mainitsemaan seikasta, joka viime torstaina tapahtui Uuraan satamassa eli salmessa. Itäpuolella tuli höyry „Wiborg“ Pietarista ja aikoi suoraan salmemme kautta jatkaa niinkuin tavallisesti matkaansa Wiipuriin, mutta täytyi seisahtaa, sillä keskellä salmea oli neljä wenäläistä lotjaa, jotka sulkiwat tien. „Wiborg“ sai odottaa melkein tunnin ja oli kenties saanut wiipyyä vielä kauemmin, ellei se lähettänyt omia miehiänsä nostamaan ylös wenäläisten ankkurit; sillä wenäläiset eivät ruvenneet mihinkään liikkeeseen, waan seisoiwat lotjinsa täällä aivosu-suin töllistellen. Kysymme, onko tämä järjestyks? Jos haminamestari, joka yht’aikaa lienee luotien wanhin, lähtee Pietariin, niin se on hänen welvollisuus asettaa toinen niinkauwan saansa, eikä jättää wirkaansa sillä tavoin. Kummallista vielä, että tähän wirkaan on pantu mies, jonka toinen wirka vähän wäliä waatii häntä olemaan pois ja toijissa asareissa. Eikö toijia jätetty löydy, jotka olivat paremmin sopivat siihen? Muuten oli, niinkuin olemme saaneet kuulla, paljon muuta vielä sanomista, mutta jätämme ne mainitsematta.“

— **Uuraasta 11 p. Syysk.** Jo warhain aamulla näyttäytyi täkäläinen sotawäki jubla-univormussa. Kello noin 10 läksiwät pataljuonat toisen toisensa perästä, jumalakawat ja soittoniekat päässä, uuteen pateriin ja sinne tultuaan asettuiwat jokainen paikoilleen. Odotettiin nyt kello 11 asti, kunnes amiraali Sorin kenraaline, ewerstine ja muine uppjerine ynnä pappine tuli höyryllä kaupunnista ja heidän maalle päästyä alkoi jumalanpalvelus ja paterin siunaaminen. Tämän päätettyä wedet-

tiin linnoitus-lafu ylös ja tykit toinen toisensa perästä laufesivat sekä uudeksa paterissa, joka sai „Petschora-paterin” nimen, että Hanstein-saarella ja rannan luona olemissa tykki-weneissä. Laukaukset olivat 101. Sen perästä sai sotawäki taas palata leiriinsä, upseeristo jäi pateriin; siellä näet sen menestyskiesi ja onnensi juodakseen maljoja. — Ilmat olivat sateiset. Gräs walokuwaaja, Strauch, kumasi eräältä hietamäen kuffulalta koko tapauksen ja kokoontuneen wäijoukon. Malla oli wäyhäinen illuminiertu. — Petschora paterin nimen sai se sentähden että entinen Kaluga eli nykyinen Petschora-rykmentti, joka koko kesän on täällä majailnut, on sen suurimmaksi osaksi rakentanut. — Meillä Rowansaarelaisilla on nyt siis linnoitus ja me voimme oifeudella kutsua itseemme linnalaisiksi eroitukseksi toisista. — En woi waikk’ei se kuulu paterin asiaan, jättää seikka mainitsematta. Tänään tuli aamupuolessa kolme laiwa satamaamme ja niiden päälliköt sanoivat heidän olleen pakoitettuna purjehtimaan Suursaaren luotsilla Uuraasen, kun eiwaik saaneet luotsia Tuppuran luotsi-paikasta. Mikä lienee siihen syy, ett’ei tässä luotsi-paikassa ollut luotsia? — Höyry Rowaja Ladoga, joka upposi Albrectsaaaren luona 19 p. viimekuuta, on nyt ylös saatu ja makaa salmessamme. Sitä wiedään, niinkuin kuuluu, Pietariin forjattawaksi.

R. Wilffa.

Luotsi ja hänen perheensä.

(Jatke n:roon 37.)

„— Kohda olemme rannalla,” wastasi Helppi: „— Pane niinkauwan takkisi hänen päälle. Tässä saat vielä minunkin. Wedä pois hänen waatteet. Niin. Tule perään!”

Rannalla olivat Anna ja Gewa sillä aikaa seisoneet ja nähneet kuinka laiwa paloi ja kuinka se viimein waipui meren pohjaan. Se seisoiwat kalpeina kuin lumi ja odottiwat sykkymällä sydämmillä isän tuloa. He näkiwät, laiwan palaessa, hänen weneen risteilevän laiwa kofhti ja kuuliwat pamaukset ja huudot ja näkiwät laiwan uppowan — sen jälestä oli kaikkialla taas pimeä ja kaikki ääneti. Myöskin toista kyläläisiä oli tullut rannalle, mutt’ei kukaan heistä rohennut weneellä ulos. Kaikki seisoiwat äänetönnä, wälistä waan kuului hiljanen kuisuttaminen joukosta.

„— Wene rannalle tulee! Se on Helppi!” huusi poikainen, joka oli kiiwennyt suuren kiwen päälle. Kaikki kiiruhtiwat likemmä rantaa.

„— Wiskaa nuora maalle! Otakaa vastaan!” kuului Helpin ääni. Nuora lensi rannalle, wene wedettiin ilo-hundoilla maalle ja nyt ympäröitiwät kaikki Helppiä kysellen ja huutaen.

„— Tanne miehiä! Otakaa tämä mies olalenne ja wietää hänet tupaan!” kääsi Helppi: „— Mäkö siinä seisoka ja rähistö! Pian!”

Neljä miestä otti miehen weneestä ja kantoiwat häntä Helpin tupaan, joka wähitellen tuli täpö-rähteen kyläläisiä, sillä jokainen tahtoi nähdä wierasta. Mies makasi Heikin wuoteella. Hän hengitti hiljaisesti, mutta oli vielä liikkumattomana. Anna peitti häntä lämmiin waatteisiin, ja wähän ajan mentyä awasi mies filmänsä, katsoi ympärilleen ja kysyi ruotsin kielellä: „— Missä olen!”

Helppi wastasi hänelle: „— Olette Suurisaarella. Laiwa on mennyt pohjaan. Te waan olette pelastettu.” Mies kuunteli Helppiä, sitte rupesti hän suomeksi waikka waifeasti kyslemään yhtä ja toista; hän sanoi itsensä olowan laiwan kateini, oli merihiiliä wiemässä Pietariin, mutta tiellä syntyi hiilet tuleen, tuli ei saatu millään muotoa sammutetuksi ja hän koki sentähden ajaa laiwa rannalle,

mutta myrsky repi purjeet palaisiksi ja laiwa alkoi taas mennä ulospäin merelle. Hän ampui silloin tykillä, saadakseen saarelta apua. Michensä olivat lasteneet sillä wälillä suuren weneen mereen, he astuiwat itse siihen ja wäkiwoimin olivat he wieneet hänetki weneesen. Wimeydessä kumoutui wene ja kaikki hukkuiwat. Hän uiksenteli airon kanssa aalloilla, meni viimein tainnukseen — ja muun tietää lufija.

III.

Talwi oli tullut. Rowa pakkaneen oli jään kahleisin pannut meren ja hewoilla pääsiwät nyt Suurisaarelaiset mannermaalle. Katteini oli neljä kuukautta sairasma ollut Helpin talossa ja koko tällä ajalla oli Gewa hoitanut häntä. Katteini oli suomalaisen, kotoisin Pohjanmaalta. Hän oli pitkäkaswuinen ja hartewa mies. Kaswonsa olivat kauriit ja jalot, filmänsä mustansiniset ja hiuksensa tummanruskeat. Lyhyt tummanruskea parta ympäröiti hänen suunsa. Hän oli kaswoiltaan kauriiniin näköinen, ehkä hänellä oli suuri arpi otsassa, joka juoksi tukan rajasta wasekman korwan ylhäiselle rennalle. Nimensä oli Artur Roos. Sairasma ollessaan oli hän wähitellen jo Gewan kanssa puhellen oppinut niin suomea että hän hywästi woi lausua ajatuksensa suomeksi. Mutta wähitellen oli myös se suhde syntynyt Roos’in ja Gewan wälillä, joka teli olon Helpin talossa Roos’ille suosioksesi. Roos oli, joka päivä katsoen katsomistaan viimein katsottuaan liian sywästi Gewan siinä, kauriiniin silmiin, rakastunut Gewaan ja Gewa, jonka sydän ei ollut kiwestä, rakastui häneen. Rakkaus ja nuoruus woittiwat sairauden ja jouluksi käwi Roos jo, Gewan häntä taluttaessa, ympäriltä. Joulun iltaa wietti Roos luotsin perheen kanssa ja Wiipurista oli Roos hankkinut lahjoja niillä rahoilla, jotka hän laiwasta pakeneessaan oli sattumalta pistänyt pomeensa. Hän antoi lahjoja kaikille, mutta kallimmat sai Gewa, kultasormuksen ja pienen kultaisen kellon kulta-witjoiheen. Punastuen kiitti Gewa waan silmäyksellä; mutta silmäys puhui paljon. Ei ollut kukaan talon asujista hawainnut mitä Roos’in ja Gewan wälillä oli syntynyt. Itse pitiwät myöskin rakautensa salaisena ja sanoihin ei kumpikaan heistä vielä rakkauttansa pufenut.

Warhain joulun-aamulla nousi wäki Helpin talossa wuoteiltaan, pukeutuivat ja kofhia juotuaan läksiwät kaikki kirkkoon, paitsi Gewaa, joka jäi koftiin pitämään huolta sairasma vielä olowasta Roos’ista. Roos makasi vielä. Gewa istui tuwan ifkunalla ja katsoi ulos. Kun paistoi korkealta taivaalla, tähdet loistiwat kirkkaina ja taivas oli pilwistä puhdas ja mustansininen. Lumi ulkona kiitti kun hopea-peite ja narsi kulkijain jalkojen alla. Gewa katseli luontoa siellä ulkona ja katesellessaan ajatteli hän lahjaa, jonka hän eilen sai Roos’ilta. Hän muisti kuinka Roos’in käsi wappi lahjaa antaessa ja kuinka Roos kaswoistaan lensi punaiseksi kun Gewa lahjan otti vastaan — ja Gewa punastui nyt itse, sydämmensä tuli suloisia tunteita täyteen. Roos heräsi samassa tuwan wieresessä olowassa kammarissa, pukeutui ja tuli hitaaisesti tupaan, jossa oli pimeä; kun walo waan walaisti paikan, jossa Gewa istui. Gewa nousi ylös, lähestyi Roos’ia ja kysyi, jos hän tahtoi juoda kahwia.

„— Tahdon, sillä tänään tunnen itseni ihan terweenä, jos waan enemmin woinia saisin,” wastasi Roos ja istuntui. Gewa sytytti kynttilän, asetti sen pöydälle ja toi kahwia Roos’ille.

„— Missä toiset owat?” kysyi Roos ottaessaan kupin.

„— Läkswät kaikki kirkkoon,” vastasi Gewa ja istuutui toisella puolella pöytää olevalle penkille. Roos joi kahvin ja Gewa katsoi häntä. Hän aikoi jotakuta sanoa, mutt’ei saanut sanaa suustaan. Roos asetti tyhjän kupun pöydälle, kiitti Gewaa, joka punastuneena loi silmänsä lattialle. Roos katsoi kauvan aikaa Gewaa. Viimein nosti Gewa silmänsä, näki Roos’in katselewan itseänsä ja punastui punastumistaan. Hän loi silmänsä taas lattialle. Roos nousi ylös, lähestyi Gewaa, istuutui hänen viereen ja otti hänen käden kätensä. Gewa ei wetänyt wapisewaa kättänsä pois.

„— Gewa! sinä olet hoitanut minua kuin rakastawa sisar weljeänsä. Isällesi olen suurensa kiittolisuuden welassa elämästäni, mutta vielä enemmän sinulle, sillä sinä olet waltvonut mun tähden monta, monta yötä ja hoitanut wierasta muukalaisista kuin omaa weljeäsi. Kuinka woin sinua palvita? Gewa! Kuule! Etkös tahdo tulla” ja Roos’in ääni wapii — „waimokseni? Sinua rakastan! Sä olet ensimmäinen, jota olen rakastanut! Tahdotkos?” kysyi Roos kiireesti ja lewottomasti. Gewa nosti päänsä, katsoi Roos’in silmiin, nojautui hänen rintaa vasten ja kuiskutti kyynele-silmin onnesta, ilosta: „Tahdon!”

Roos sulki Gewan syliinsä, hän puristi häntä rintaansa vasten ja painoi ensimmäisen, rakkauden muistun Gewan huulille. —

Toisten kirkosta tultua ilmoitti Roos Helppille rakkautensa ja pyysi Gewaa waimokseen. Helppi suostui kofta ja sanoi nauraen: „— Merestä olen hankkinut itselleni wäwön. Jumala siunatkoon aikomuksenne! Ottakaa Gewa, hän tulee teille hywästä waimoksi.”

Helppi pyyhki silmästään kyyneleen, ilon kyyneleen, ja hylei Roos’ia ja Gewaa. Anni antoi myöskin itsien ilosta myötäis-sanan ja Heikillä ei ollut mitään siihen sanomista vastaan.

„— Ja niin kofta kuin laivan saan pidämme häät ja sinä tulet kanssani ulkomaille,” sanoi Roos iloisenä ja onnellisena puristaen Gewaa rintaansa vasten.

„— Tulen ja seuraan sinua waikka maailman loppuun asti,” vastasi Gewa ja suuteli sulhastaan. (Jatk.)

Kotimaalta.

Helsingin powaristo piti viime tiistaina kokouksen keskuksellaisensa niistä pyynnöistä, joita kaupungin edusmiesten oli kaupungin puolesta esittuominen waltiopäiwillä. Edusmiesten esitettäwiksi määrättiin aikakautiset waltiopäiwät, jäätyjen esitysoikeus, käsityöammattia koskewain asetusten tarkastus, rautatien jatkaminen Tampereelle ja Lahtiin sekä kulkuneuvojen parantaminen jfsämaan järwissä. (S. U.)

Maasan läänin papiston waltiopäiwämiehisten waalisessa päätettiin seuramat papiston vaatimukset edusmiesten esitettäwiksi waltiopäiwillä: 1) aikakautiset waltiopäiwät (forkeintaan neljän vuoden wäli-ajalla); 2) sensuurin poistaminen eli täydellinen wopaus puheessa ja kirjoittamisessa, kuitenkin edeswastauksella la’in edessä, — jos tämä kysymys tulisi esin waltiopäiwillä; 3) jäätyjen esitysoikeus; 4) sen asian teroittaminen että wast’edes kaikki määräykset maan perustuslaeissa tarkoitetuin noudatettaisiin; esim. raha-asian suhteen; 5) papiston palkka-asian vanhalla-olo, jonkatähden 1743 vuoden asetus Pohjanmaalle olisi pysytettävä woiassa ja 6) Rappalais- ja luffarin puustellien wopauttaminen frunnu-kymmeneksestä. — Maasa-Wustasaaren pitäjän-apulaisten G. F. Chy-

denius’en tekemä vaatimus, että pitäjän-apulaiset, linnanfaarnaajat ja muut warfinaisessa papiuswiraassa olewat papiismiehet saisi oikeuden lappalaisten kanssa olla waalisessa osalliset, myönnettiin ja otettiin pöytäkirjaan.

(S. U.)

Kuulutuksia.

Thorsdagen den 24 (12) i denne månad, klockan 5 est. middagen, sammanträder Inqvarterings-Komiten å Rådhuset, hvarom vederbörande underrättas. Wiborg den 16 September 1863.

Ex officio
J. G. Heinrichus.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Onsdagen den 30 dennes klockan 5 est. midd., hvilket vederbörande till öfterrättelse kungöres. Wiborg den 16 September 1863.

Ex officio
J. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia.

Vauxhall.

Sonntag den 20:ten September 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herren zahlen 25 Sp. Gr. M., Damen 10 Sp. Gr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 Uhr Abends.

Um 9 Uhr fängt der Ball an.

E. Wild.

LETZTER BALL.

Dienstag den 22:ten September 1863,

am 1:sten Jahrmakstage.

Entrée für Herren 30 Sp. Gr.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um freundlichen Zuspruch bittet

E. Wild.

Ilmoitus.

Enomen seurakunnan Luffarin, Suntion, Roulumestarin ja Kellen-seittajien saatavia ylös kannetaan kaupunnin osassa 28 ja 29 p. tätä kuuta wanhasa Gymnasian kartanossa. F. Ronimus.

Enligt Direktionens för Wiborgs läns Landbrukssällskap fattade beslut, uppskjutes i anledning af förekomna orsaker, det till den 22 dennes beramade års mötet, till Tisdagen den 2:dra Februari nästkommande år; hvarom resp. Ledamöter härigenom underrättas. Wiborg den 9 September 1863.

På befallning

Carl Lille,

t. f. Secreterare.

Wiborin läänin maawiljelysseuran johtokunnan päätöksen mukaan tulee ilmeistyneistä syistä se 22 päiväksi tätä kuuta määrätty wuosi-kokous ylöshyfatyksi Tiistatiksi 2 päiväksi helmikuuta tulewana vuonna; jota kunnioitetuille jäsenille täten ilmoitetaan. Wiipurissa 9 päivä syyskuuta 1863.

käsytetä

Carl Lille

w. t. Sihtieri.

(3) 2

Subscribenter å ”Familjevänneren” behagade med det snaraste uttaga 1:a Bandets 12:te och sista häfte jemte praemier

(4) 2

uti C. G. Cloubergs bokhandel.

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring 12 miljoner rub. s:r) afslutar genom undertecknad,

dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas: i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

S:t PETERSBURGSKA
Brandförsäkrings Bolaget,
med ett grund Capital af 2,400,000 r.,
emottager emot billiga premier försäkringar mot Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på landet genom dess befullmäktigade agenter.
Bandholtz & Co.

Försäkrings-Aktie-Bolaget **SKANDIA,**

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt afslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Händlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & Co.

I Kuopio af Herr Kellgren.

I F:hamn af Herr C. H. Ahlqvist.

I Lovisa af Herr C. G. Majander.

I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Palmeluxseen hafuama.

En äldre person önskar sig plats såsom hushållerska, antingen på landet eller i staden. Närmare underrättelse lemnas benäget hos Herr Pastor Tornell.

(2) 1

Kadonnut:

En svart Newfoundland hund, lydande namnet "Bob" har förkommit och anhålles att densamma till undertecknad mot hederlig vedergällning återställes.

(3) 1

Carl Wahl.

Sumuntaina 13 p:nä tätä Syyskuuta kello 7: män ja 10: men välillä aamupuolella on warmaan faden fautta häwinnyt eräästä kartanosta kaupunnissa yhden asuin huoneen seinältä yksi hopeainen silinteri tasku-kello, jonka kansi on Numeret 85,340 ja 18,329 sekä nimi-merkki H. K. Jos kuka rehellinen ihminen löytää tästä kellosta jotain tietoa saada niin olisi hyvä ja ilmoittai sen palkintoa vastaan jollekulle tämän kaupunin Poliisi-palvelijalle eli suelanantajalle Henrif Ruusajelle kartanosta N:o 23, kaupunnin kirjassa.

Wuokrataan.

Ifrån första nästkommande Oktober till den 1 September 1864 i gården N:o 71 i f. d. fästningen tre rum och kök med utsigt åt quai samt nödiga uthus; närmare underrättelse lemnar Tull-Uppsyningsm. J. Lindberg.

Ett qvarter bestående af 5 rum och kök uti gården N:o 106 i f. d. fästningen hos N. Zepennikoff; närmare å stället.

Отдается въ наемъ квартира въ 5 комнаты и 1 кухня въ городѣ, въ домѣ Н. Цыпенникова № 106, о ценѣ узнать можно у хозяина.

(3) 2

Muotämänä.

Ugnar af skilda dimensioner, vannon så väl större som mindre samt ämbare, allt af jernplåtar hos

(3) 3

J. Kainsson.

Hakutaan ostaa.

Wälgroende tvåradigt korn uppköpes marknadsdagarne i Musikus Lemans gård i S:t Petersburgska förstaden.
A. A. F. Lindberg.

Myytämänä kaikkisa Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietariissa: (J. W. Villja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Kahden kirkonkirjan orpanan surma erään julman lain johdosta. Hirveä, mutta totinen mestaus-historia, tapahtunut muinoin Taimaasalon pitäjässä. N:o 117.

Benjamin Franklinin elämäkerta. N:o 118.

Ne, nautetaanpas nyt. Supaija tarinoita nuorisolle. N:o 119.
Uusia Suomalaisia Wirsiä suomentaant -t-t-t- 2. N:o 120.

Pikku Janne. Kaunis kertomus erään orpo-pojan elämän vaiheista ja hänen autuaallisesta kuolemastaan. N:o 121.
Enen opettavaisia kertomuksia lapsille. N:o 122.

Kuin yllä kirja jäsältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Myytämänä

C. G. Gloubergin kirjakaupassa:

Den skicklige Bokbindaren. Fullständig anvisning att häfta och binda böcker i papp, läder, pergament, siden och sammets band, färga, spränga, marmorera, förgylla m. m. Snitt, Rygg och Permar, med talrika Marmorerings och Färgnings sätt, Goda Grundvatten, Nya utmärkta Klustersorter, Planervatten m. m. Af Thon och Kirsch. 2 mark.

Den praktiska Smickare-boken, med anvisningar om de serskilda trädslagens olika användbarhet, jemte iakttagelser vid deras inköp och torkning; träarbetens hopsättning; äfvensom limmets tillredning, linolje rening, ferniszberedning, betsnig, polering målning m. m. Efter A. Stöckel och W. Hertel. 1 m. 60 penni.

Den nyttiga hjelparen vid Målning med Lim och Oljefärger, samt ett bihang om Vattenglasets, dess användande och beredning. Af E. Schreiber. 1 m. 20 p.

Fullständigaste Handbok för Betsning Polering och Lackering af trä, ben, horn och elfenben; jemte anvisning till Metallers lödning. Af A. Stöckel och G. Thon. 1 mark 20 penni.

Lackeraren i sin högsta fullkomlighet, eller lättfattlig och grundlig anvisning att på Trä, Bleck, Tenn, Jern, Sten, Gips, Papp och Läder anbringa den mest sköna, fina och varaktiga Lackering och Förgyllning, äfvensom sättet att bereda och blanda färger och fernissor. Af Ch. Sinn. 56 penni.

Den lilla Målereboken eller underrättelse för menige man att med ringa kostnad måla sina möbler, dörrar och fönster m. m. Af J. Boug. 40 penni.

Läder-recept-bok, innehållande: Skins och hudars färgning; flera slags förbättrade skovax och blanksmörjor, att göra lädret ogenomträngligt af vata m. m. 1 mark 20 penni.

Redskapsfabrikanten på landet. Anvisning att på egen hand förfärdiga kastmaskiner, hacksemaskiner, trönärtscharpor, hjulnar, hjul- och sellokor. Af J. Boug. 64 penni.

Handbok för Praktiska Ölbryggare. Af G. E. Habich. 1 m. 60 penni.

Allmännyttiga Anvisningar att Konservera och Renovera alla slags arbeten af guld, silfver, jern, stål, gips, elfenben m. m. Af G. Einander. 80 penni.

Höyrilainin Liike.

Höyrilainin Alio

lähtee Tiistaina 22 p:nä tätä Syyskuuta kello 6 aamulla Viipurista Warkauteen. Viipurissa 18 p. Syyskuuta 1863.
Johdoluuta

Ångfartyget Alio

avgår Tisdagen den 22 innevarande September, kl 6 på morgonen ifrån Wiborg till Warkaus. Wiborg den 17 September 1863.
Direktionen.

Viipurissa, M. M. Silfialusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sellii: J. F. Palmgren.

Lisätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista No 38.

Konju=aita Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Waltiopäiwämiehet ovat nyt, waltiopäiwien alettua, arwattavasti tietyissä laikki — paitsi Lapinmaalta, jonka edusmiehet sekä papit että talonpoikais säätyä eivät tässä kuussa warmaankaan ennätä paikalle. Papit säädyn jäseniä on nyt 32 waltiopäiwämiehenä, ja tulee siis 33, jos muka Lapin rowastifunta toimittaa omituisen edusmiehensä. Noista 32:sta puolet eli 16 on Arkhi-hippafunnasta, 9 Porsoon ja 7 Kuopion hippafunnasta. Merkkillisesti kyllä myös näiden parvessa on tohtoria puolet Turun ja toinen puoli muista hippafunnista, — ja samote maisteria. — Tohtoria mukana on

Arkhi-hippafunnasta:

Arkhi-piispa; rohweessorit Geitlin ja Schauman, *) ynnä kontrakti rowastit Granfelt ja Herberg; summa 5.

Porsoon hippafunnasta:

Piispa Ottelin, ja rohweessor Granfelt; s. v. 2.

Kuopion hippafunnasta:

Piispa Frosterus; tuomiorowasti Borg ja kontraktiprowasti Europaens.

Maisteria taas on: Turun hippafunnasta tuomiorowasti Renwall; rowastit Henrik Heifel Pietarsaaresta, Grönberg, Helander Laiwasalosta (Behmaan rowastifuntaa) ja Vilius, sekä kappalainen Ilmolassa, w. kirkkoherra von Esen; summa 6. Porsoon hippafunnasta, rowastit Maunu Gr. Mopaus, Hackzell ja Lehtori Borenius, ynnä kappalainen, w. kirkk. Sam. H. Nordström, s. v. 4; ja Kuopion hippafunnasta rowasti Jul. Jumm. Bergh ja Olaf-torneon kirkk. Alb. Heifel, se on 2.

Muut papit ovat: Turun hippafunn., kontraktiprowastit Hellen, Ehrström Waasasta ja R. Fredrik Stenbäck Kuortaneelta; rowasti Eulin ja kirkkoherra Rosengren; Porsoon h., rowastit Joh. Fr. Bergh ja Adolph Siren, ynnä w. kirkk. Frans Arw. Enellman; Kuopion hipp., rowasti Eerik Hyrynsalmelta, Rajaanan rowastifuntaa, ja kirkk. Safari Rastren.

Porwaris-saadyn edusmiehet taas ovat:

9 Pormestaria, nimittäin: Ern Wiipurista, Josefius Lowisasta, Bergstedt Dulusta, Holm Porsoosta, magister Tengström Pietarsaaresta, Thermen Hämeenlinnasta, Mölsä Sawonlinnasta, Hilén Brahesta ja Krank Jyväskylältä.

6 muuta kaupunki-hallinnon jäsentä eli neuvoimesta: laski-tieteen kofelas Öhrnberg Helsingistä, Bergh Rajaaniasta, Grönberg Haminaasta, ja muut 3 Torneon, Koffolan ja Naantalin kaupunnista;

23 kauppiasta: kauppa-neuwoiset Sundman Helsingissä, Hackman Wiipurissa, Wolff Waasassa ja Sneckenström Porsoossa; konsulit Hultman Tammissaaresta, Björnberg Porissa ja Grundfelt Poh-

jan eli Lapuan Joensuussa (Ny-Karleby); w. konsulit Otto Wendelin Kristinan, Malm Pietarsaaren ja Kandelin Dulun kaupunnissa; mag:r Lindqvist Porista, Kellgren Kuopiosta, Hämäläinen Kälisalimesta, Boehm Sortavalasta, Sawander Lappeenrannasta, Molander Mikkelistä, Lemström Heinolasta, Parviainen Karjalan eli Pielis Joensuusta, y. m.

Känttyöläis mestari: muurari-wanhin Träskelin Turusta.

Talonpoikais-säätyä, meidän tietien, etewimmät ovat: runoniekka Antti Puhakka Viperistä, herastuomari Pelkonen Kuopiosta, kirkonmies Pekka Kumpulainen Jisalmelta, ja maakauppias Kontiinen Kiteeltä, Kuopion läänistä, sekä Er. Klami Wironlahdelta, herastuomari Paajanen Jääskeltä, Tykki Kälästä, Leino Heinoelta ja Tiainen Parikkalasta, Wiipurin läänistä; Mäkipeska Kuowedeltä Turun läänistä; Mynttinen Mäntyharjussa ja Sinkko Ristiinan pitäjältä Mikkelin läänistä; Punttala Limingasta Dulun läänistä, — paitsi muutamia syntyään herras miehiä, esim. Hagelstam Helsingin maa-seurafunnasta, joiden siivistys niin-ikään lie ylewämpi.

Puhe-mieheksi on R. M., Suuri-ruhtinaamme, määränny: Pormestari Ern'in, porwaris saadyllen, ja lautamiehen Aug. Mäkipeskan Ollisatunnasta, talonpoikais-saadylle. Maamarsalkiksi ja aatelis-saadyn puhemieheksi on Kenraali-luutnantti y. m., wapaah. Nordenstam, ja talonpoikais saadyn sihteeriksi Waasan läänin sihteerin, ritari Ol. Joh. Ekström, armossa nimitetty.

— **Suomen laiwakalenteri** wuodelta 1863 G. G. Wolffin ulosantama on nykyään tullut ulos Waasassa. Sen mukaan on Suomen kaupunkien kauppalaiwasto nykyään 532 laiwaa, jotka sisältävät 67,723 lästää. Laiwain lästi-lu'un suhteen ovat maamme kaupungit seuraawassa järjestyksessä.

	Laiwanluku.	Lästiluku.
Wiipuri	124.	8,554.
Raabe	40.	7,826.
Dulu	38.	7,326.
Turku	35.	6,651.
Waasa	29.	5,239.
Nuiskaupunki	40.	4,973.
Pori	20.	4,966.
Nauma	41.	3,660.
Koffola	19.	2,581.
Kristiina	15.	2,569.
Pietarsaari	19.	2,490.
Helsinki	30.	2,265.
Porwoo	15.	1,854.
Lowissa	10.	1,556.
Nuiskaarlepvy	11.	1,234.
Hamina	9.	1,001.
Sawonlinna	11.	838.
Kuopio	9.	474.

j. n. e.

Tähän lukuun on olettu 109 Saimaalla kulke-
waa laiwaa Wiipurin, 9 Sawonlinnan, 5 Kuopio-

*) Prohw. Schauman on syntyään ollut aatelis säätyä, jonka jäseninä molemmat Hänen nuoremmat weljensä myös ovat waltiopäiwämiehinä — nuorin weljes, Helt. Tidén toimittaja, Lawast-heimon Wiipurista waltautettuna edusmiehenä.

pion, mutta ei 21 lotjaa, lästilu'uttaan 2,099, Joensuun.

Etewimmät laivan-omistajat ovat: C. G. Wolff Waasassa, jolla on 3,805 lästää, hänen jälkeensä ovat Hackman ja kumpp. Wiipurissa, Lundberg ja kumpp. Raahessa, J. Carlström ja kumpp. Porissa, Paul Wahl ja kumpp. Wiipurissa, O. ja C. Bergbom Dulussa, John Gust. Mein y. m. Braahessa, Rosenius ja Esemann Wiipurissa, J. Sowellius y. m. ja Joh. Lang y. m. Braahessa, E. Tihanowan pojat Wiipurissa . . .

— „Sirwen oli eräs mökin mies Juurusewedellä Raasurilan kylän tienoissa Kuopion pitäjää saanut tappaa uudessa nuijalla päähän lyömällä. Näitä harvinaisia eläimiä oli tässä ollut 4 uimassa eräsen saareen, mutta 3 oli päässyt hengissä karhuun." Näin kertoo Tapio. Waan eiföhän olisi ollutna paras jos kaikki 4 „näitä harvinaisia eläimiä" olisi päässyt pakoon.

Keisari Uuraassa.

15 p. Syyskuuta.

Lauvantaina 12 p:nä ruvettiin jo valmistamaan Keisaria vastaan ottamaan. Rawansaarella lafaiistiin ja puhdistettiin teitä ja polkuja, jota miehiä täydessä uniwormussa katjeltiin ja he saivat tehdä vielä kaikenlaisia harjoituksia ja tempuja; käsky tuli konsuleilta laivojen fatteineille seuraavana päivänä foristaa laivojansa kaikilla la-uilla ja lipuilla kun heillä suinkin oli. Sampo palautui vielä myöhään illalla täällä odottaakseen Keisarin tuloa ja ollakseen seuraavana päivänä pika-postina. Kaikki meikäläiset valmistuivat. — Seuraavana aamuna 13 p:nä kello 7 tuli amiraalin höyrylaiva kaupunkiin ja läksi ulos sataman suulle, siellä vastaan ottaakseen korkeaa wierasta. Kello noin 8—9 välillä nähtiin laivoja ulkona redillä ja Sampo kiirehtii nyt kaupunkiin siitä wiestä wiemään. Salmissa olemat laivat nostivat nyt launsa ja lippunsa mastoihin. Kello 9 $\frac{1}{4}$ pamahti ensimmäinen laukaus — wäki hyökkäi ulos huoneistaan rannoille, maa tärii laukauksista, kehta näyttäytyi keiserillinen höyry-laiva hiljaisesti fulfein salmen kautta, jota seurasi amiraalin höyry, paterista wastattiin, laukaus laukauksen päälle pamahti, ilma oli sawua täynnä, wäki wirtasi leirien luokse, — kaikkialla oli elämä ja liike. Kello 1 $\frac{1}{2}$ 10 astui Keisari maalle Rawansaaren paterin laiturilla, katkeli ensin pateria ja tuli sieltä seuruneen leirin luokse. Sotawäki kiiruhti, rummun tärähtäessä, kotoon ja sai nyt Keisarin edessä esierata, ensin Petschora-rylmentti, jätte sapöörit ja wiimellä se osa Wiipurin linnan-rylmenttiä, jota täällä nykyään olestelee. Kello 1 $\frac{1}{2}$ 11 astui Keisari taas laivaansa lähteäkseen kaupunkiin. — Kaikki, joilla elämää ja waimaa oli, olivat kountuneet leirien tienoille, ja mihin Keisari kääntyi, sinne wirtasi katsojienkin joukko. Wäkeä oli saarellamme niin että wiliä. Wäki sai estettämättä lifetä Keisaria ja ei mikään poliisinkaltainen näyttännyt täällä intoa ja ahkeruuttansa työntämisessä wäkeä takaisin. Ei, täällä pääsi jokainen niin lifelle, että näki Keisarin silmästä silmään. Wäki ei fuitenkaan tunkenut lifemmäksi kuin sopiwaa oli, muutamia wenäläisiä akkaja mainitsenatta, jotka eiwät paremmin ymmärrä. Sanotaan Keisarin olleen tytywäisenä uuden paterin rakennukseen, muttei sen paikkaan. Täällä olewan sotawäen esieraminen ei käynyt hywästi, sillä sotamiehet käyttiwät itsensä niinkuin pelästyneet fanat. Itäpuolella kello noin 2 läksi Keisari, Wiipurissa oltuansa, salmemme kautta suoraan Haminaan. — Jo viime maanantaina täältä kolme luot-

siamme lähti Pietariin, ja ne Häntä luotsasivat Pietarista tänne ja Wiipuriin, ja sieltä Haminaan.

R. Wilffa.

Rahan himo.

(Jatke n:roon 37.)

Kolmas Näytös.

(Kaunis sati rouwa Haakunan talossa. Kolme owea perällä. Keskimäisestä owesta nähdään rääty kauniita ja walaistuita huoneita. Oikealla kädellä pöytä pienellä soitto-kellolla ja kädellä synttilä jalalla. Vasemmalla puolella suuri tuoli.)

1:nen Nähtäys.

Anna (puettuna morsiameksi, istuu tuolissa, hänen näkönsä on tuskallinen. Ruffais-wihko makaa lattialla hänen jalkojensa wieresellä).

Anna (nostaa päätänsä). Minä siis vielä elän, ja joka heikki, joka huokaus wiepi minua lifemmäksi tuota hirmuista tuntia. Minä olen huutanut ihmisten sääliwäisyyttä awuksi, ja he owat nauraneet minun tuskalleni, minä olen rukoillut apua Jumalalta, mutta hän ei ole kuullut rukouksiani. Kaikki apu on häwinnyt. Muutaman hetken kuluttua on rikos muistella häntä, jota rakastan enemmän kuin omaa henkeäni. Mutta minfätähden minä sitä vielä te'en? Hänellä on toinen lemmitty, ja ei yksikään ajatus minuun ole häirittänyt hänen onneaan. Ah, enhän minä pyytännyt häntä minua rakastamaan, minä waan tahdoin itse olla wapaa että aina saisin mieltä hänestä, että saisin olla hänen, koko sielullani! Ah, minun isäni! myös tämän onnen olet minulta ryöstänyt.

2:nen Nähtäys.

Rouwa Haakuna (keskimäisestä owesta). Anna.

Rouwa Haakuna. Wieraamme jo alkawat tulla; mutta mitä minä näen, vielä surullisen katjannon; minä saan sanoa teille, että marttyyrit eiwät enempää ole muodissa, ja olla onnetonna, se teitä ei eninkään kauniista.

Anna. Säästäkää pilkkanne, minun rouwani! te olette nyt pääsneet toiwonne perille, olkaate siis tytywäinen.

Rouwa Haakuna (malttaen mieltänsä). Ah, te luulette siis että suurikin onni kohtaa minua ottakseeni muurari-tyttären perheeni?

Anna. Ei hänet, waan hänen omaisuutensa.

Rouwa Haakuna. Mitä uskallatte sanoa?

Anna. Ottakaa omaisuuteni! ottakaa! minä olen tuhatta fertaa pyytännyt teitä siitä ottamaan, mutta antakaa minulle wapauteni takaisin! — — — antakaa minun lähteä täältä yhtä köyhänä kun tulinne tullessani!

Rouwa Haakuna (tolmasti). Suurimmalla ilolla minä suostuihin teidän anomukseen, mutta kun nyt enempää ei ole mahdollista, niin jättäkäämme tämä puhe joka on ilkeä meille molemmille! Pyyhkiäkää siis pois kyyneleenne, tehkää näköenne iloisiksi, ja seurakkaa minua jalaa, sillä ennen wihkiäisiä tahdon minä esitellä teitä muutamille tulewaisille sukulaisille.

Anna (womalla). Ei vielä, rouwani, te unohdatte ehdon, jonka olen pannut suostumukseeni tähän naimiseen!

Rouwa Haakuna. Ah, velkkä juoni, jota en tarwitisi kokea, waan näyttääkseni teille että olemma toiwonne täyttäneet, niin tietäkää että Emilo suurimmalla waiwalla onnistui päästää häntä areetista.

Anna. Ja hän oli tok' wiaton.

Rouwa Haakuna. Sitä ei ole vielä todistettu. Mutta kaiketi on hän wapaa ja wihkiäisten perästä saatte josjaksija sopiwassa tilassa häntä tarwata.

Anna (jyrkästi). Ei! Ihakinen oli minun ainoa ystäwäni, minun tähteni oli hän walmis menettä-

mään kaikki, ja minä en jätä tätä huonetta ennen-
kun olen nähnyt häntä.

Rouwa Haakuna. Se on mahdotonta. Mita
jo on sisästä — — — pappi odottaa!

Anna. Ei, ei, rouvanil! — — — Vielä en
ole teidän wallassanne, minä woin wastata: ei,
papinkin edessä.

Rouwa Haakuna (salatulla wihalla). Uppiniis-
kainen lapsi, kaikissa teille sitte täytyy antaa pe-
rään (menee pöydän luokse ja helistyttää kelloa. Itsetseen).
Malta sinä!

(Anna waipuu jälleensä tuoliin ja alentaa päästä kättä vasten).

3mas Kohkaus.

Juhana (oikealta puolelta, kirje kädessä). Anna.

Rouwa Haakuna.

Juhana (hitjaan rouwa Haakunalle). Armollinen
rouwa! tohtori Ahokas on tullut takaisin.

Rouwa Haakuna. Ah!

Juhana. Hän on ulkona.

Rouwa Haakuna. Mitä hän tahtoo?

Juhana. Hän pyytää paikalla saada puhua
mamseli Annan keralla.

Rouwa Haakuna. Ja mitä te olette was-
tanneet?

Juhana. Armollisen rouwan käsken mukaan,
etteivät wallat ota vastaan ketään.

Rouwa Haakuna. Hyvä — — — ja sitte?

Juhana. Sitte hän tykkänään wimmastui ja
juoksi kotihinsa, mutta tuli paikalla takaisin tällä
kirjeellä, jonka pyysi minun antamaan mamselille.

Rouwa Haakuna. Anna tänne! (awaa kirjeen
ja lukee). „Anna! minua kielletään teitä tapaamas-
ta, se ei woi suinkaan olla teidän suostumukses-
lanne. Minä rufoilen, sallikaa minun heti tulla
teidän puheillenne hetkeksi! Ahokas.” (itsetseen) Kuin
rohkea! — — — (Juhanalle) Sano tohtorille että
mamseli on saanut kirjeen, ja että hän huomena
antaa vastausta.

Juhana. Hyvä, armollinen rouwa (aitoo lähteä).

Rouwa Haakuna. Vielä sana! Onko mun-
rari-sälli ulkona?

Juhana. On.

Rouwa Haakuna. Anna hänen tulla sisään!
(Palwelija menee oikealle kädelle.)

Rouwa Haakuna (Annalle). Minä olen käske-
nyt Thaksinen tänne tulemaan, ja sinulle näyttelji
että luotan sinuhun, jätän minä teidät yksinään;
wiidentoista minutin kuluttua tulen minä sinua ha-
femaan (menee perältä).

4:äs Kohkaus.

Thaksinen (oikealta puolelta). Anna.

Thaksinen (seisähtuu ovesa ja katselee ympärillensä).
Missä minä olen? (huomaa Annan ja ryöpsähtää hänen
luokseen). Mamseli Anna! (ottaa Annan käden käsihinsä).
Tetös se olette? todellako te?

Anna (wistailsee hänen syltinsä). Minun hyvä
Thaksineni!

Thaksinen (ittien). Herra Jumala, no wihdoin
olen saanut nähdä mamselia! pimeässä arestissa en
minä ole tehnyt munta kuin muistellut teitä, ja se
on ollutkin ainoa turwani.

Anna. Thaksinen on siis kärsinyt paljon?

Thaksinen. Oh, ei niin warsin paljo juur',
sillä näets, mamseli Anna! kun ollaan kahden kes-
ken, Jumalan ja oman tuntonsa kanssa, niin saam-
me toista ajatustia, ja kun minä käwin miettimään
kuinka minä olen elänyt tähän saakka, niin — —
— kaikki woipi vielä parantua, jos waan — — —
(katselee ympärillensä) mutta missä Pori on?

Anna. Kolme wiikkoa tästä taaksepäin, sa-
mana iltana jolloin Thakista wiettiin arestiin, mat-
kusti isäni pois keltäkään jää-hyväisiä ottamatta.

Thaksinen (pelästyen). Matkustiko pois? ei, ei
se ole mahdollista! — — — hän oli niin wimma-

päinen, niin tuskallinen, hän ei woinut matkustaa
tiehensä!

Anna. Hän jätti jälkeensä kirjeen Haakuna-
rouwalle, jossa hän ilmoitti matkastansa ja samassa
myös päätti onneni.

Thaksinen. Onnenneko! mitä, — — — mitä
sillä tarkoitatte?

Anna. Thaksinen sitte ei tiedä, että tänäpäi-
wänä on minun hääni?

Thaksinen (wimmasa). Häät! teidän häänne?
ja kenenkä kanssa?

Anna. Luutnantti Haakunan kanssa.

Thaksinen (centijälään). Ei, eil se on mahdoton-
tal rahojannehan hän tahtoi, mutta nyt ei teillä
ole mitään, ei penniäkään.

Anna. Thaksinen! minä en ymmärrä teitä?

Thaksinen (hitjaan). Ettekö tiedä rahojen lop-
puneen, minun ne häwittäneen?

Anna. Mitä sanotte?

Thaksinen. Nähdessäni surunne, tuskanne, tu-
lin hurjapäiseksi, en tietänyt mitä te'in, ja silloin
poltin kaikki rahat tuh'aksi.

Anna. Oi, Ukko Oli-jumala!

Thaksinen. Oli pahasti tehty, minä tunnus-
tan, ja minulla onkin ollut monta katteraa hetkeä
sitten, mutta minä ajattelin: kunhan te waan tuli-
sitte onnelliseksi, niin käyköön minulle kuinka ta-
hansa. Waan tuumani eivät ole onnistuneet, näen
minä.

Anna. Ja isäni! eikö hän tiedä mitään?

Thaksinen (wähäisen mietittyä). Ah! kaikki toivo
ei ole vielä häwinnyt! te ette vielä ole naitu,
minä tunnustan kaikki armolliselle rouwalle, minä
sanon ettei teillä ole penniäkään enää, te tulette
autetuksi! (tahtoo juosta ulos).

Anna (wetää hänet takaisin). Mutta Thaksinen ei
jaa sanoa olewansa rahojen häwittäjä; muuten pa-
newat teidät taas arestiin.

Thaksinen. No mitäpä siitä! — — — ah, to-
della, mitenkä sitte käwisi teille; — — — ei, ei,
minä en sitä tee, minä waan — — —

(Jatk.)

Hippakunnan sanomia.

(Perwoosta).

Armossa nimitetty kirkkoherroiksi: Mäntyharjun
kappalainen, w. kirkk. Aksel Imm. Berner, Pieksämäellen,
ja entisen meriwäen kirkkoherra Adolph Emerik Olsoni, Kur-
ttiiseen seurakuntaan. Waltantettu: kappalaiseksi Hiitolaan,
kappalainen Tuuloksesta w. kirkk. R. Fredrik Kockström.

Yksityisiä ilmoituksia.

LETZTER BALL.

Dienstag den 22:ten September 1863,

am 1:sten Jahrmarsstage.

Entrée für Herren 50 Cp. Gr.

Anfang 7½ Uhr Abends.

Um freundlichen Zuspruch bittet

E. Wild.

Nytt etablissement.

Härmedelst har jag äran underrätta den ärade publi-
ken derom, att jag härstädes i Major Jaenisch gård N:o
36 inom f. d. lästingen öppnat körsnärörörelse, och re-
kommenderar mig under försäkran af prompt betjening
till förfärdigande af alla slags pelterier och moderna mös-
sor i stort urval. Om godhetsfulla uppdrag beder ödmju-
kast
Rudolf Schulz.

Ilmoitus.

Kunnioitetulle yleisölle annan täten ilmi, että minä tässä
kaupungissa herra majori Jaenisch wainajan kartanossa, N:o
36, olen ruwennut metsä-nahkakauppiasiksi, ottaen päälleni
odottamatta valmistaa kaikenlaisia turkki-neuvoja, niinkuin
myös monenlaisia nytyisen tapaisia lakkia (myshyjä). Run-
saita tilaimia toiwoo
Rudolf Schulz.

Etablissemens-Anzeige.

Einem geehrten Publikum hiermit die ergebene Anzeige daß ich mich hierorts, in dem Hause des Herrn Major Zä-nisch früh. Fest. N:o 36, als Kürschner niedergelassen habe, und empfehle mich mit Anfertigung aller Arten Pelzsachen, so auch einer Auswahl moderner Mägen, unter Zusicherung prompter Bedienung. Um gütige Aufträge bittet, empfiehlt sich ergebenst.

Rudolph Schulz.

ОПЪЯВЛЕНИЕ О ЗАВЕДЕНИИ.

Почтенной публикѣ честь имѣю извѣстить, что здѣсь въ домѣ Поручика Янина подъ № 36-тымъ за-вѣлъ скорняжную мастерскую, гдѣ исполняются все издѣлки по пушной части такъ какъ и шьются фура-жки повѣйшей моды въ больномъ выборѣ. Стараюсь о скоромъ исполненіи данныхъ мнѣ порученій, честь имѣю рекомендовать.

Рудольфъ Шульцъ.

Uti C. G. Cloubergs Musikalie bokhandel
emottages abonnement å musikalier på följande villkor:
För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abbo-
nemens eget val för 20 Mark.
20 Mark utan premier.
6 månader, 12 Mark.
3 månader, 8 Mark.
1 månad 4 Mark.
3 häften utlemnas på en gång. (6) 2

Uti C. G. Cloubergs bokhandel emottages
subscription å

FAMILJEVÄNNEN,

Illustrerad Månadsskrift.

II Bandet.

Subscription är bindande för hela bandet, utkommande i 12 häften å 1 Mark. Såsom premier medföljer antingen 2 större eller 4 mindre litografier enligt subscribentens eget val.

Första häftet finnes redan tillgängligt.

(6) 2

Härmed underrättas den högtärade allmänheten, att jag ifrån och med denna dag öppnat min fotografiska atelier i herr Murarmästaren Silanders gård, och att jag icke allenast emottager beställningar på visitkort, utan äfven förfärdigar fotografiska colorerade porträtter i större format.

Min atelier är öppet hvarje söcknedag ifrån klockan 10 f. m. tills kl. 3 e. m.

J. Behse.

målare och fotograf.

Dem hochgeehrten Publikum die ergebenste Anzeige daß ich heute mein photographisches Atelier im Hause des Herrn Maurmeister Silander eröffnet habe und daß ich nicht allein Visitenkarten, sondern auch Photographien von verschiedener Größe in Farbendruck liefere.

Um gütigen Zuspruch bittet ergebenst,

Behse.

(3) 3

Maler und Photograph.

Enligt Direktionens för Wiborgs läns Landbrukssällskap fattade beslut, uppskjutes i anledning af förekomna orsaker, det till den 22 dennes beramade års mötet, till Tisdagen den 2:dra Februari nästkommande år; hvarom resp. Ledamöter härigenom underrättas. Wiborg den 9 September 1863.

På befallning

Carl Lille,

t. f. Secreterare.

Wiborin läänin maawiljelystöseuran johtokunnan päätöksen mukaan tulee ilmestyneistä syistä se 22 päiväksi tätä kuuta määrätty wuosi-kokous lyöshätyksi Tiistaksi 2 päiväksi helmikuuta tulevana vuonna; jota kunnioitetuille jäsenille täten ilmoitetaan. Wiipurissa 9 päivä syyskuuta 1863.

fästnättä

Carl Lille

w. t. Sihteri.

(3) 3

Lifränteanstalten i ÅBO.

Da jag emottagit ombudskapet här å orten för Lifränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söcknedagar samt att jag gerna lemnar upplysningar angående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glinskautinen rahakaswin-laitos Turussa.

Minä-miehenä täällä Glinskautisen rahakaswin laitokselle Turussa, saan minä ilmoittaa että wanoja nimitettyyn laitokseen saadaan maksaa minulle joka arki-päivänä ja että minä miellöni annan tietoja laitoksen tarpeituksesta j. m. m.

Paul Wahl.

Palmelukseen haluama.

En äldre person önskar sig plats såsom hushållerska, antingen på landet eller i staden. Närmare underrättelse lemnas benäget hos Herr Pastor Tornell.

(2) 2

Kadonnut.

Tiistaina 8 päivä Syyskuuta on alafirjeittaja unhottanut yhden parin Suoroffi saappaita Newonhännän laachtari puodin luokse yhteen isoon weneeseen; ja se funniallinen ihminen joka ne on kerjannut olis niin hyvä ja ilmoittais ne taipaa-
len funniallista palkintoa vastaan Järjari Hartberin taloon Pietarperin lepotiessa.

Carl Gustaf Blomqvist.

En svart Newfoundland hund, lydande namnet "Bob" har förkommit och anhålles att densamma till undertecknad mot hederlig wedergällning återställes.

(3) 2

Carl Wahl.

Wuokrataan.

Ett qvarter bestående af 5 rum och kök uti gården N:o 106 i f. d. fästningen hos N. Zepennikoff; närmare å stället.

Отдается въ наемъ квартира въ 5 комнатъ и 1 кухня въ городѣ, въ домѣ Н. Цепенникова № 106, о ценѣ узнать можно у хозяина.

(3) 3

Uthyses nu genast 3:ne rum med skild ingång i gården N:o 32 inom f. d. Fästningen, närmare upplysningar erhålles i nämde gård af Lisa Kotilainen.

(2) 1

Nu genast 2:ne rum uti murarmästar Beckmans gård i f. d. fästningen.

Gulutaan ostaa.

Wälgroende tvåradigt korn uppköpes marknadsdagarne i Musikus Lemans gård i S:t Petersburgska förstaden.

A. A. F. Lindberg.

Göörjälmain Liike.

Ångslupen PONTUS

kommer ifrån Onsdagen den 23 September att afgå ifrån Wiborg till Trängsund kl. 9 f. m. och kl. 2 eft. m., ifrån Trängsund till Wiborg kl. 11 f. m. och kl. 4 eft. m. Med denna månads slut kommer dess reguliera turer emellan Trängsund och Wiborg att upphöra. Wiborg den 21 September 1863.

Hackman & C:o.

Söörjwene Pontus

tulee Keöwiifesta 23 pöstä Syyskuuta alkain lähtemään Wiipurista Uuraasen fello 9 aamupuoella ja fello 2 iltapuoella sekä Uuraasta Wiipuriin fello 11 aamupuoella ja fello 4 iltapuoella. Tämän kuun loppuosa tulee sen säännöllinen kulkua Uuraan ja Wiipurin wälillä taukoamaan. Wiipurissa 21 p. Syyskuuta 1863.

Hackman ja Rumpp.

ВИТОВАЯ ШЛЮКА ПОНТУСЪ

будетъ, начиная съ среда 23 Сентября ходить изъ Выборга въ Транзунтъ въ 9 ч. утра и въ 2 ч. по пол.; изъ Транзунта въ Выборгъ въ 11 ч. утра и въ 4 ч. по полудни.

Съ окончаніемъ текущего мѣсяца правильные ходы его между Транзунтомъ и Выборгомъ прекращаются. Выборгъ, 21 Сентября 1863.

Гакманъ и К-о.

Wiipurissa, M. M. Jililafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otama,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a :
Tällä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettämällä.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a n :
Bililakuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifonttoreissa.

N:o 39.

Perjantaina 25 päivänä Syyskuuta.

1863.

Wiipurista.

R. Majesteetti on, waltiopäiviä awatesja pidetyssä puhressansa, muun muassa armollisesti luvanna: 1) waltio-päiviä wästedes Suomessa pidettäväksi joka kolmas vuosi; 2) waltar, waltio-päiviin kokountuneiden jäätysten esitellä waltio-päiwä-lysymyksiä, ja 3) että tästä lähtien ei waltio-lainaa oteta, jäätymiä kysymään. Tämöissä welkoja on muka kansan tietämättä tehty, ei ainoasti Ruotsin waltan aikaan, waan myös viime (1854 ja 1855 w.) jodan tarpeiksi ja rautatien luetaan nufia warten. — Näin muodoi Suemi pääsee hiukan, — eikä niinkään wähiisen waltan werran — Ruotsia edelle; Ruotsissa muka jäädyltä eli ainoasti anomus-, waan ei esitys-walta, nufiin waltio-päiwä-lysymyksiin.

— Viime perjantaina, jolloin waltio-päiwien toimi todella alkoi, oli kaupuntimme hallinnon huoneissa tanssi-pidot, joissa kaikki jäädylt olivat osalliset ja jotka siten olivat tawallista wilkkaammat. — Runnia-portti, joka wakkamassamme rakennettiin 13:nneksi p. tätä kuuta ja joesta, samete kuin muista koristuksista silloin, R. M. Suuriruhtinaamme oli ilmoittanu mielisuosiensa, oli pystyissä vielä Wiipurin markkinapäiwinä tällä wilkolla, milloin siis loitompaaki näiltä tienoilta kokountunut kansa sai sen nähdä ja sitä katselessa ihailta.

— Oppilainen Pietarin lukiosta, Henrik Winter on määrätty ja nimittetty loutteri-kirjoittajaksi Wiipurin posti-konttoriin.

— W. kirjb. Beyrath suulun oleman, miten aawistimma, myös waltautettuna waltio-päiwä-lysymyksiä.

Opettajoiden nykyiset palkat ja palkka-lisäyksen ehdot Ruotsissa, werrattuna samoihin Suomessa.

Ruotsin janomalehdissä (esim. „Nya Dagbl. Aftn.,” Half-week uppl.,” N:o 70) luetaan nyt, jellä tänä kesänä piotetyistä waltio-päiwistä, että jäädylt ovat yhtyneet jotenkin iioihin maksuihin alkeis-opistoille. Pääsi että uusia opettaja-wirtoja päätettiin asetettawaksi, on nykyisille rehtorille, lehterille, apulaisille, ala-opettajaille (kollegille) ja herjotus-opettajaille määrätty kaikkiaan 1,237,828 riksiä ja 72 äwriä palkkioiksi. -- Opettajat saawat joka wiides vuosi palkka-lisäystä, niin että Rehtorin palkka nousee, 20:n vuoden wirka-teen eli palweluksen perästä, neljään tuhanteen riksiin ja apulaisien sekä ala-opettajoiden ylä-alkeiskouluissa kolmeen tuh. riksiin (noin 4 tuh. markkaa).

Kansakoulun opettajaille taas on määrätty 300 riksiä waltiolta jokaiseen yhtiöön eli seurakuntaan,

joka itse määrääpi wähintään 100 riksiä lisäksi palkkaa. Kansakoulu-opettajain seminarioita siihen sijaan on wähenetty, ynnä seminarion esimiehen palkka määrätty olemaan 3,000 riksiä ja jokaisen neljän opettajan palkat tuhatta riksiä.

Jos nyt tähän werrattuna samoja kohtia Suomessa, niin pian huomaamme että kansakoulu-opettajain seminarioilla ja etenki niiden opettajilla on meillä paljo etuisampi puoli kuin Ruotsissa. Näillä opettajilla muka on palkkana Suomessa melkein saman verran hopearuplia, kuin Ruotsissa riksiä, — siis 3 kertaa paremmat palkka-edut. Opettajakokeista, jotka kuitenkaan eivät ole helpoimpia Ruotsissa, emme nyt ole ottaneet puhuaiksemme.

Peri-wastoin on Ylä-alkeiskoulun ja lufion opettajoiden laita meillä. Lehtoritkaan meillä eivät voi ehtiä korkeempaan ja tuosin samaanlaan palkkaan, kuin ala-opettajaksi Ruotsissa, — nimittäin neljään tuhanteen markkaan. Meidän ala-opettajista, joiden palkka on alussa 1200 markkaa ja ei voi nousta 2180 m. korkeemmaksi, paiti huone-ruokran rahoja, siis ei ole puhumistakaan; heidän palkat muka likimainlaan eivät wedä wertoja samallaisten opettajoiden palkoille Ruotsissa.

Tämän epä-tajaisuuden lisäksi tulee vielä se — ei suinkaan wähi-pätöinen — asia, että palkkalisäykset meillä — yleisessä muka alkeis-opistoissa — eivät tapahdu, miten Ruotsissa ja muullakin ja miten meilläkin on opettaja-suunnossa ykymielisesti esitelty, määrättyiden wirka-wuosien perästä (ei muka joka 5:s vuosi), waan ainoasti siten että wanhempi puoli samaa opettaja-luokkaa ja samaa hippakuntaa saapi palkka-lisäyksen. Haittoja, mitä tämänkaltaisesta palkka-lisäyksen järjestyksestä seuraa, on pahin että, kun esim. joku wanhempi ala-opettaja hakee lehtorin wirkaa, niin hippakunta-hallinnon jäsenistä, joiden waltassa tämöisen wiran joittaminen ensi kädesä on ja joita useimmat ovat lehtoria, nuoremmat joutunt siihen pulaan, että määräämällä tuon wanhajan opettajan samaan palkkaforoituksen luokkaan, jossa he itset ovat, wähentää omaa etuansa eli omia palkka-foroituksen toivoja. Kun laki kieltää istumasta sukulaisten astoita ratkaisemassa, niin ei kukaan pitäne outona, hippakunta-hallinnon jäsenien hywää mainetta loutsaawana eli alentawana, jos tuommoisissa tapauksissa edes ne mainituissa hallinnoissa istumat lehtorit, joilla ei vielä ole palkka-foroitusta, pidettäisiin sopimattomina asian ratkaisemiseen ryhtymään. Paras kuitenkin olisi että opettajoiden palkka-foroitus sekä hallinto, miten myös jo monesti esitelty on, tulisi toisellen ja paremmalle kannalle.

H. R. R.

Rahan himo.

(Jatke n:roon 38.)

5:des kohtaus.

Rouwa Haakuna (perältä). Anna. Thakfinen.

Rouwa Haakuna. Nyt, Anna minun luitiseni, on aika lähtee, sinua odottawat.

Anna. Suofaa armosta vielä silmänräpäys!

Thakfinen (kowasti sydämessänsä taistellen). Katsofokaapas, armollinen rouwa! se nyt on sillä tavoin että — — — tästä naimisesta ei taida tulla mitään.

Rouwa Haakuna (luopi silmänsä ylen-katseellisesti häneen; Annalle) Tule nyt!

Anna (tuskaasa). Minä en voi.

Rouwa Haakuna. Onko sama wimma tarttunut teihin, tahi oletteko unhottaneet — — —

Thakfinen (entisillään). Mutta jos hänellä nyt ei mitään ole, jos on taas tullut köyhäkki kun firfon-rotta parha, niin tahtooko teidän armonne kuitenni näyttää hänet pojallenne?

Rouwa Haakuna (irvistäen, itseeseen). Tuo raukka luulee osaawansa pettää minua.

Thakfinen. Katsofaa armollinen rouwa, nyt on temppu kuitenni semmoinen, ja sentähden minä luulen teillä ei enempää olewan hyötyä meitä laudemmin pidättää.

Rouwa Haakuna. Saattefin mennä kofaamaan tahdotte, ja teitä taas, Anna, läsken minä muistamaan nämät sanat isänne kirjjeestä: „Tärkähtämätön tahdoni, läskyni tyttärelle on, että tämä naiminen tapahtuu ennen minun palautumistani.“

Anna. Anna hyvä Jumala woiimia!

Thakfinen. Mutta mamfelilla on myös isä taiwaassa, ja tällä on toiset tuumat. Muistafaa, armollinen rouwa! että ferran saatte tehdä tiliä Hänelle, ja jos työt silloin katjotaan kelyoiksi, niin hän, totta Jumal'awita, ei kysy kuinka wanha aateli-suku on, tahi kuinka monta leiwiskää raharakku painaa!

Rouwa Haakuna (kiiwaasti Annalle). Tämä on siis kiitofsenne siitä että noudatin teidän tahtoanne? mutta kawahtafaa! (Thakfijelle) Te woitte vielä ferran nähdä wankeuden porttien awautuwan teille! (menee perälle).

Anna (estää häntä). Ei! te ette saa mennä! minä — — —

6:des kohtaus.

Juhana (perältä). Anna. Thakfinen.

Rouwa Haakuna.

Juhana. Armollinen rouwa, wieraat owat tulleet.

Rouwa Haakuna (Annalle). Päättä nyt! tuletko minun kerallani heti, tahiffa — — —

Thakfinen (kowimmaassa tuskaasa). Elköö menkö, mamfeli Anna! tämä on waan paula, hirmuinen petos! — — —

Anna. Ei, Thakfinen, minun täytyy nyt lähtee; kaikki wastustaminen on nyt enempää turha.

Rouwa Haakunalle) Minä tulen kerallanne.

Rouwa Haakuna (riemuten). No wiimenki! (hän wetää Annan kerallansa, he häwiävät kessimäijestä owesta).

Juhana (itseeseen). Tohtori kiusaa minua lemmon tawalla, saadassensa tietää mitä täällä tapahtuu; kyllä rouwa on kieltänyt meitä siitä haastamasta, mutta jos minä niin vähällä woin palwella häntä, niin — — — (kiihehtii ulos oikealta puolelta).

7:mäs kohtaus.

Thakfinen. Sitten Bori.

Thakfinen (joka Juhanan puhuesfa on seisnut hiljaan miettien). Laupias Jumala! onko siis kaikki toivo lopussa, enkö mitään woi tehdä häntä auttaakse-

ni? — — — ei wähintäkään? Herra Jumala! auta häntä sinä! — — — minä rupeen toisefi ihmiseksi, — — — minä mielelläin tahdon kärsiä kaiffia, mitä tahansa, mutta auta häntä!

Bori (tulee sisään oikealta puolelta, seisahtuu ja katselee ympärinsä, tiivistäwillä silmillä, filjaisee wiimen innolla). Rifas! Ha, ha, ha! — — — (kauhistuksella) Köyhä! Hu!

Thakfinen (kääntäisse hundolla). Boril

Bori (waiyyu tuoliin). Ah!

Thakfinen (tiikahtaa ikään-kuin pois juostassensa, mutta malttaa samassa). Bori! (ryömii polwilluan hänen luossensa). Herra Jumala, Bori!

(Bori katselee häntä tiivistäwillä silmillä).

Thakfinen (rukoillen). Rifas Bori, olettehan kofwin minuhun suuttuneet?

Bori (itseeseen). Tässä, juuri tässä hitto ne wei.

Thakfinen. Rahat, setelit, jotka minä poltin.

Bori (himolla). Rahaa! rahaa!

Thakfinen. Suofaa anteeksi, rifas Bori! minä rukoilen tuhannesti. Minä olen useasti katusnut pahaa tekoani. Mutta Bori on niin oudon näköinen; missä Bori on ollut nämät kolme wiikkoa?

Bori. Tiedätkö mikä helwetti on? minä nyt sen tiedän, minä; siellä on rahaa, näets (sepottaen) paljon rahaa, mutta kun niitä tahtoo ottaa, niin ne polttawat joraria.

Thakfinen. Boril Bori! elköö siitä nyt huotikol malttafaa mieltänne! Bori ei tiedä mitä he siellä siässä tefewät, he tahtowat firistää hengen pois omalta lapseltaanne. Tulkaa Bori, joutufaan! ehkä ei vielä ole myöhäistä.

Bori (wöpsähtää alas). Ei! puhu hiljaan! etkö näe tuota mustaa haamua tuolla? — — — se on waras, hän tawoittaa rahojani; etkö näe? Ha, ha, ha! hän poltti itsensä! — — — olipa waan tulta ja tubkaa.

Thakfinen (pelästyneenä). Onko Bori fipeä? — — — te oikeen minua säikäyttätte.

Bori. Tiedätkö kuinka paljon rahaa minulla on? (piستää kaden taskunsa). Pelkkiä tukaattia, waan puhdaista kulta. (maltaa yhräffia). Ha! ehkä jinäfin tulet niitä minulta ottamaan? elä tule tänne! mene pois, sanon minä!

Thakfinen. Laupias Jumala! hän on tullut wähamieliseksi.

8:fas kohtaus.

Ahofas, Anna, Emilo (perältä). Thakfinen. Bori.

Ahofas (kautaa Annaa wöertyneenä syli-sänsä; innolla). Ei; sanon minä! tämä naiminen ei saa tapahtua! (patee Annan lepetuoliin). Enin täytyy minun hänen omilta huuliltansa kuulla hänen suostamussensa.

Emilo (raiwessa). Mitä te teettä, minun herrani! luitetteko meidän eläwän la'ittomassa kansakunnassa; kuka on antanut teille oikeutta tunkenda wieraasen taloon ja temmaista morjamen sulhaiseltansa jina heksenä kun pappi on walmis alottamaan wihiäiset.

Ahofas. Sitäkö vielä kysytte! te, jotka olette peittäneet minun kirjjeeni hänelle; — — — te jotka olette kieltäneet palwelianne minua sisään laske-masta; — — — ah! minä olisin uskaltanut mitä tabansa, häntä pelastaakseni teidän kysistänne! — — — Katjelkaate näitä waaleita, laihettuneita laswoja, ja sanofaa sitte, ett'ette ole tuhansilla waiwoilla pakoittaneet häntä tähän julmaan pulaan.

(Jatf.)

Suomen Mahaseikka tätä nykyä.

Hypoteeti-yhteyden anomuksesta on Keis. M:ti myöntänyt että yhteys saa 5¼ prosenttin intressiä vastaan Suomen pankkiin laskea aina 12 miljoonaa markkaa semmoisissa ulkomaan walutoissa (wa-

kuutusarvoisfa), joita se lainaamalla ulkomailta tainee tulla saamaan. Yhteydelle taas on sama, jos se vastamaksoksi pankista saa pankin seteliä, jos waan nämät pankissa täyteen arvoonsa (al pari) lunastetaan; sentähden on Senati Keisarilliselle Majestetille esittänyt, että, niin pian kuin pankki on saanut hypothekiyhteydeltä 8 miljoonaa markkaa, kowa raha (metalli) julistettaisiin ainoaksi lailliseksi armomittajaksi Suomessa.

Tämä alamaainen ehdotus on se, johon Keisari, miten luotettavasti sanotaan, nyt on antanut armollisen suostumuksensa. Siis ovat kaikki tästä eroavaiset maineet sanomalehdissä väärät. Mitään määräämistä myyntijärjestämiselle ei ole taideettu säätää.

Pankin metallinen varasto tarvitsee mainitun lisäyksen siihen tarkoitukseen; sillä tätä nykyä on maamme liikkeessä niin aivan vähän metallista rahaa. Vallion lainamuutos, Rothschildi-lainan ottamalla, tuotti maahan aivan vähän hopia-arwoa; sillä katowuosi vaikutti, että samalla kuin mainittu laina sisään vedettiin, maasta meni ulos noin 16 miljoonaa markkaa ulkomaan walutoisfa. Siis rippuu nyt koko asia siitä kuinka pian hypothekiyhteys voi laskea pankkiin ne mainitut 8 miljoonaa markkaa. Mutta kaikessa tapauksessa on myyntireformi sopimaton niin kauan kuin kassi ja paperiraha on nousmassa. Odotetaan että Weppäjän paperiraha (ja sen seurassa myös Suomen) tammikuulla 1864 on joutuwa al pariin (hopian arwoon). Silloin on epäilemättä oikia ja otollinen aika.

Senatin viime mainittu esitys sisälsi myös että, jos hypothekiyhteys ei onnistuisi ulkomailta saamaan aina 8 miljoonaa markkaa, pankki kuitenkin saisi yhteydelle antaa hopiaa samasta arwoista (al pari) seteliensä riinnalla niin paljo kuin lainan wotuinen makso (annuitet) tulisi tekemään. Tämänkin ehdotuksen on Keis. M:ti nyt hyväksynyt.

Semmoinen myönnös olisi wälttämätöin, jos hypothekiyhteys ollenkaan uskaltaisi ruweta lainan ottamiseen ulkomailta. Kohtuullista oli se myös ei ainoasti yhtenden maata hyödyttävän tarkoituksen tähden, waan myös sentähden että yhteys lainallansa tarkoittaa tehdä myyntireformin mahdolliseksi.

Kolmanneksi oli hypothekiyhteys anonut Vallion takausta lainallensa. Senatin esityksestä on Keis. M:ti armossa käskennyt tämän anomuksen alistaa Walliopäiwän tutkintoon ja kahoittaa takaukseen menemistä. (Häm.)

Millon walkepi päivä?

(Lähetetty.)

Laiwa-miehen waimo
Jstuu ylönsään,
Lukee Noopinpoikaa
Mieli-murheessaan. —
Kullon palanneepi
Oma ystäwä,
Millon walkee päivä
Kallis, ilosa?

Kein.

Uuraasta 15 p. Syysk. Meidän täytyi taas waiwata lukijaa muntamalla sanoilla täältä. Meidän tienoillamme on nyt, pimeiden syys-iltojen tultua, ilmauntunut joukko warkaita. Nämät ovat olleet niin rohkeat että eräässä talossa, waikka ihmiset ovat olleet vielä walweella, he ovat ottaneet ikkunan ulos ja tunkentuneet sisään warastukseen. Ohi heistä otettiin kiinni. Toisessa talossa taas ovat murtaneet kellarin lufkoa, waikk'ei siellä ollut muuta kuin potaattia, joista eiwät kuitenkaan huolineet. Ja vielä toisissaki taloissa

ovat olleet. Nämät warkaat eiwät ole sotamiehiä, niinkuin tavallisesti aina luullaan, waan maan ympäri kulekšiwia roistoja, joita tänne on tänä syksynä tullut melkoinen joukko ja joilla ei ole papin-firjoja eikä mitään paperia, joka näyttäisi mitä ja mistä he ovat. Täällä on nyt semmoisille ollut tänä kesänä oikea Eldorado, jossa ovat saaneet elää wapaina ja muiden heidän firjoista kysymättä. — Kyllä täällä öillä käy patrulli, mutta semmoisia olii useita tarpeellisia. Jotaisen konttuorin, jos työtä etsiwinä ilmoittaa itsensä tuntemattomia miehiä, pitäisi aina kysymän jos heillä on todistus taikka papin-firjoja mitä ja mistä he ovat, sillä tänne on jo ennenkin tullut työ-miehiä, joilla ei ollut mitään suojelusta eikä firjoja. Myöskin pitäisi kieltämän sotamiehet suojelemasta ja elättämästä leirisäään ja työfissään kaikenlaisia irtolaisia ja laiskuria ja sitä wastoin pyytämän heitä otta-
maan semmoisia kiinni. Tämä olii asianomaisten tekeminen ja luullakseni kuuluu Rawansaari Wiipurin nimismiehen alle. Se olii siis etu-nenässä hänen asiansa farfoittaa irtolaisia saarestamme ja pait sitä olii hywin hyvä asia, jos millä lailla tahansa saataisiin pois noita lukemattomia salafrouwia, jotka, oikein sanoakseni, ovat kaswaneet maasta. Näiden salarawintoloiden isäntiä on sotamiesten akkaja, jotka myöwät maa-luolissaan tuon juoma-rattien kultaisten Wiron-wiinan. Se ja huokea sotamiehen ruoka, jota saadaan ostaa satawäen työfistä ja wälistä saadaan ilmaiseksi, ovat tänne wetäneet nyt kaikenlaisia irtolaisia, laiskuria, jotka waan kulekšiwat täällä tutkistellakseen missä ja mistä saisiwat warastaa. Olemme nyt tästä ferto-
neet ilmoittaaksemme tällä tavoin asianomaisille, että tietäisiwat saaremmes tulleen kaikenlaisten roistojen nykyiseksi onnelaksi. Toimottawa olii että asia muuttuisi ja me, niinkuin ennen, saissimme pelotta ja rauhasa elää

R. Wilkka.

Syntynyt.

Aleksandra Siwä Siwä, tohtori H. Ronst. Koranderin ja hänen awiofumppalinsa Sopenhia Ottel. Jugellin kahdeksas lapsi, syntyi 9 p. syysk. 1863 ja ristittiin 20 p. s. kunta; joka ainoasti täten etempänä asuville sukulaistensa ja ystäwillen ilmoitetaan.

Yksityisiä ilmoituksia.

Modemagasin.

Att jag flyttat mitt Mode-Magasin ifrån Doctor Holstii gård till gården N:o 59 vid stora gatan, midtemot Kommerse Rådet Wahls gård inom fästningen samt fortfarande emottager beställningar, äfvensom framdeles kommer att tillhandahålla en vördad allmänhet särskildte mode artiklar, får jag härmedelst tillkännagifwa.

Paulina Stenberg.

МОДНЫЙ МАГАЗИНЪ

Почтенной публикѣ честь имѣю извѣстить что мой модный магазинъ перемѣщенъ изъ дома Г. Гольстиуса на большую улицу въ домъ подъ № 59, наупротивъ дома Господина Коммерческаго Совѣтника Валя и что я какъ прежде принимаю заказы такъ какъ и разные модныя вещи у меня продаются.

Паулина Стенбергъ.

Subscribenter å "Familjevänneren" behagade med det snaraste uttaga 1:a Bandets 12:te och sista häfte jemte præmier

(4) 3

uti C. G. Cloubergs bokhandel.

Ilmoitus.

Koska Hänen Keisarillinen Majesteetti Armossa on käskennyt ala maan-wiljelys koulun asettamista Maasfolan tilalla Iiki Wiipurin kaupunkia ja sen saman asettanut Wiipurin läänin maan-wiljelys-seuran hoidon alle, niin saapi johtokunta tämän kautta ilmoittaa, että 10 flaa ovat awonaisia.

1 p. tulewata Marraskuuta, ja saawat ne, jotta opetusta siellä nauttia tahtowat, wanhemmista eli edusmiehiltä myötä seurattuna sekä warustettuna papin- ja lääkärin toistustilla, ilmoittaa itsensä Wiipurin läänin Maan-wiljelys-seuran johtokunnalle viimeistään 30 p. ensitulewata Syyskuuta. — Siisään pääsy ehdot koulun, jossa oppilas nautitsee rahattoman rawinnon ja opetuksen, owat seuraawat:

a) Että oppilas on rehellinen, tuntee hywästi Kristin uskon opin ja on käynyt Herran pyhällä ehtoollisella.

b) Että hän taitaa lukea kirjaa selwästi siistää.

c) Että hän on työn-tekewä, ilman ruumiin wifaa eli tarttawaisia tautia, sekä että hän jo ennen on teimittanut maan-wiljelys asfareita.

d) Että hän lupaa jäädä koulun kahdeksi wuodeksi, jolla ajalla hän kuuluu palffa-wäen asetuksen alle. Wiipurissa. 20 p. Heinäkuuta 1863.

B. Indrenius.

(3) 3

R. J. Forsberg.

Vauxhall.

Sonntag den 27:ten September 1863.

HORN-CONCERT

von dem neu angelangten Militair-Chor. Herren zahlen 25 Sp. Sr. M., Damen 10 Sp. Sr. — Damen in Begleitung von Herren haben freien Zutritt.

Anfang 7 Uhr Abends.

Um 9 Uhr fängt der Ball an.

S. Wito.

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknaadt grunkapital L. 2,000,000 Sterling.

Reservfonden L. 1,374,000 „

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste premier, och meddela beredvilligt närmare upplysningar.

Hackman & Co.

General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Palmelukseen haluawa.

Ett medelåldrigt fruntimmer som är van vid hushåll önskar sig från den 1 November tjenst som hushållerska, men helst på landet; det närmare å detta blads tryckeri.

(2) 1

Kadonnut:

En svart Newfoundland hund, lydande namnet "Bob" har förkommit och anhålles att densamma till undertecknad mot hederlig wedergällning återställes.

(3) 3

Carl Wahl.

Wuokrataan.

Pietärporin Iovetisja, kartanosja N:o 203, 1 väinwästä kofakuuta 1863 6 kammaria ja kyölli. Lieteja hinnašta antaa M. W. Edwénin.

На С. Петербургскомъ форштатѣ въ домѣ № 203 отдается въ наемъ квартира 6 комнатъ и кухня съ 1-го Октября сего 1863 года, о цени узнать отъ

A. B. Пымина.

Uthyes nu genast 3:ne rum med skild ingång i gården N:o 52 inom f. d. Fästningen, närmare upplysningar erhålles i nämnde gård af Lisa Kotilainen.

(2) 2

Myhtäwänä

G. G. Cloubergin kirjapainosja:

Den fullständiga Kitt-Boken eller Anvisningar att bereda och med fördel använda 150 slags Kitt, äfvensom att tillreda förbättrade Murbruk, Cement och s. k. Stucco. Af G. Thon. 80 penni.

Den lille Byggmästaren, eller underrättelse för menige man att sjelf grundlägga och uppföra sina byggnader. Af J. M. Boug 40 penni.

Fullständigaste Fläckottagare eller säkra anvisningar att, utan skada för tygerna, uttaga alla slags fläckar. Af D. R. Schmidt. 80 penni.

Svenska Fiskeriboken. Om Hafs- och insjöfisket i Sverige; beskrifning på fiskar inom Sverige och vid dess kuster; alla härstädes brukliga fiskredskap. Af C. R. Roselli. 80 penni.

Nyttiga Nöjen för Ungdom. Kolorering, Gipsgjutning, Fruktträds odling m. m. Af J. Metzger. 1 m. 20 p.

Svensk Örtbok. Afhaudlingar om mera än 300 Svenska Växters nytta och användbarhet. Af C. Roselli. 80 p.

Handledning vid Fåglars Uppstoppning, Kanarietåglars häckning och uppfödning, daras sjukdomars behandling samt att lära inhemska fåglar tala. Af H. Ahrendts. 40 penni.

Fullständig anvisning i Konsten att Baka, med största möjliga besparing, ett godt och närande Spisbröd, af säd ensamt, eller med tillblandning af potatis, samt finare Brödsorter. Efter Duttonhofer och Schmidt. 80 p.

Den skicklige Sockerbagaren och Likörfabrikanten, eller hvarje Husmoder sin egen Sockerbagare. Af J. Juliusson. 80 penni.

Den skicklige Pepparkaksbagaren, eller lättfattliga Anvisningar att baka nära femtio olika sorter såväl fina som ordinära Peppar-, Honungs-, och Sockerkakor och Nötter, ordinär Konfekt m. m. Af F. H. Stegman. 60 p.

Winberedning utan drufvor och med högst ringa kostnad, eller anvisningar att, af frukter, bär, potatis och spannmål, tillaga öfver 70 slags viner samt andra hel-sosamma drycker, deribland engelsk Porter. Af M. Chevalier. 80 penni.

Anvisning att efter nyaste metoder tillverka Pressjäst och andra jästsorter. Af H. Marquard. 80 penni.

Högrylabain Lifke.

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,

afgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags morgon kl. 9 ¹/₂.

.. Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje Fredags morgon kl. 4,

.. H:fors till Fshamn & Wiborg hvarje Söndags morgon kl. 6, och

.. Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags morgon kl. 8.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,

afgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags morgon kl. 9 ¹/₂.

.. Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Söndags morgon kl. 4.

.. H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.

.. Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag kl. 6

.. H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags morgon kl. 6.

.. Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. G. CONRADT,

afgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag

.. Åbo .. Helsingfors .. Onsdag.

.. Helsingfors .. Wiborg .. Torsdag

.. Wiborg .. S:t Paburg .. Fredags

.. S:t Paburg .. Wiborg .. Tisdag.

.. Wiborg .. H:fors .. Onsdag.

.. Helsingfors .. Åbo .. Torsdag.

.. Åbo .. Stockholm .. Fredag

Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-toiret.

Söyryläinwa Balamo

tulee tämän wuoden wuorichtimisen aikana joka wuikko kullemaan Pietaria ja Sortawain wailä, tayten niin mennessä kuin tullessa Syyskuussa (Wäätinälinnassa), Konewittasja, Kästijälmesja ja Balamosja.

Wähteräimät owat:

Pietariasta joka Perjantaina kello 9 aamulla.

Sortawalasta joka Sunnuntaina kello 9 „

Wiipurissa, M. H. Silfintusen kirjapainosja.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista No 39.

Rousu-aika Wiipurisja Päätähentenjä perästä.

Wiipurista.

R. Wiipurin howioisuus on, 14:tenä tätä kuuta, antanut politia pormestariille Wiipurin kaupunnissa R. J. Ernille wirlawapauden jiksi ajaksi kuin hän wiipyy kaupuntimme pormariston edusmiehenä waltioapäiwillä, kuitenkin niin, että se wapaus ei saa kestää yli kolmen kuukauden, joksi ajaksi justitia-neuwoismies F. W. Poppius on määrätty toimittamaan pormestarin wirlaa täällä.

— Menneellä wiikolla kuului taas seuđuillamme olleen suuri ja surkuteltawa tullimeteli: 8 wiinan wetäjää kuorminensa ja 4 tullimiestä rajawartioista ovat tawanneet yhtenä yönä toisensa Pyhäristin pitäjässä ja tehneet kauhian tappeluun omistusoikeudesta. Paikalle ei tainnut kuitenkaan kukaan henkeänsä heittää, mutta ne neljä tullimiestä makaawat nyt täällä kaupunnin sairashuoneessa pahasti haavoitettuin, yksi niistä niin pahasti, ettei luulla hänestä enää miestä tulewan. Miten wiina-hurrien laita nyt liene, emme ole kuulleet, mutta se waan kuului wisji olewan että werisäpäin ja sywillä haavoilla owat hekin saaneet tappelu-tantereelta eretä, koska se oli jäänyt kauhian weriseksi. W. S. Yksi tullimiehistä on eilen haavoistansa sairashuoneesen luollut.

— **Uffonen** jyräili täällä vielä wiime sunnuntain iltana ja iski tulta, ja muuten owat myös ilmat olleet nykyisin hywin lämpymät tämän ajan ilmoiksi. Nuktiin oraot owat maaseuduilla sangen kauniit ja niiden pelätäänki kaswawan tänä syksynä liiaksi.

— **Marffinat** menneellä wiikolla liene olleet merkillisimmät entisistä sensuhteen — että on tapahtunut tasku-warfaufia enemmän kuin milloinkaan ennen on kuultu täällä tapahtuneen.

Uusia hinaus-höyryjä Wiipurin ja Uuraan välillä.

Wiime-sodan perästä ostiwat Wiipurin kauppa-miehet Englannista höyry-laiwan „Sampo“ laivojensa ja lotjiensa hinaus-laiwaksi. „Sampo“ on filpa-weljettä saanut hinata tähän asti, mutta nyt on yht'äkkiä ilmauntunut uusia, omituisia hinaus-höyryjä. Joka päivä kulkee Wiipurin ja Uuraan välillä wenäläisiä frunu-höyryjä, jotka wiewät sotamiehiä edes ja takaisin, ja nämät owat ruwenneet hinaus-laiwoiksi. Heidän welwollisuus on hinata frunun aluksia, mutta jos heillä on oikeus tekemään sen hywyuden yksityisille, sitä emme voi uskoa, sillä luultawasti putoawat ne rahat, jotka he sillä tawoin tienaaawat, höyryjen päälliköiden taskuihin ja ei frunun kulkeroon. Että asian laita niin on, woipi jokainen ymmärtää, sillä ei frunu suinkaan rupee semmoisiin rahan-pyyntöihin eikä mikään muodoi sen aifomus liene lähettää höyryjensä tänne wetääkseen rahan-ansaitseminen yksityisiltä. Olemme tulleet puhumaan tästä seikasta seuraawaisesta syystä. Eräs wenäläinen kauppias, nimeltä Baikow, tuli Sampoön ja kysyi, mitä se

ottaisi wiemisestään 3000 hirttä kaupuntiin. Baadittiin hinaus palkaksi 10 kop. hop. hirrestä. Tämä oli kauppialle kallista. Hän meni frunu-höyryihin ja niiden päällikköiden kanssa hän suostui siihen että wähitellen wesiwät hirret ja hän maksaisi hirrestä 6 kop. hop. (toiset sanowat waan 3 kop hop.) — Sampo waaditti siis 300 rupl., frunu-höyryt 180 rupl. (tai toisten sanojen mukaan 90 rupl.) Luonnollisesti antoi Baikow frunu-höyryt hinata hirtensä. Kysymys on jos nämät 180 rupl. (eli 90 rupl.) tulewat frunnulle? Toisen kysymys on: jos frunu-höyryillä on oikeutta yksityisen hirttä wiemään perässään ja sillä tawoin wiivottamään jo ennalta hitaista kulkuaansa? Tähän lienee oikein ja luonnollisin wastaus: ei. Wait näitä hirttä owat höyryt myös kulettaneet yksityisten weneitä tawaroita täynnä ja sillä tawoin weneet sen rahankin meidän hinaus-höyryltämme. Nukija woisi kyllä tästä lufiesjaan ajatella: oma suu lähin, mutta tässä tapauksessa woiwat hinaus-höyrymme kyllä oikeudella pitää puoltansa ja waatia frunu-höyryt lakkaamaan semmoisista yrityksistä ja me puoleltamme olemme taas kertoneet asiasta osoittaaksemme yleisölle kuinka frunu-höyryt käytetään yksityisten tarpeesen, josta woitto sitte ei suinkaan pantane frunun kulkeroon, waan toisiin kulkaroihin. Jos vielä oikeasti tehdään, niin pitäisi asianomaisten ilmoittaman asiasta wenäläisen laiwaston korkeimmalle wäälläkshyhdelle, ja se ei eninkään haittaisi, jos niin tapahtuisi, sillä senpä kautta tehtäisi hywää tefoa wenäjän frunnulle. Meillä olisi vielä paljon sanomista tässä ja toisissakin asioissa, mutta ne kuuluwat semmoisiin, joita on parempi kätkeä pimeyden poween kuin mainita. Se, jolla on ollut niiden kanssa wähenkin tefomista, tuntee ne hywästi ja, jos niistä puheita ja saarnoja pidetäänkin, niin eiwät ne, niin kauwan kuin maailma seisoo, sen paremmiksi tule. Nii-den höyryjen nimet, jotka etenkin owat ruwenneet hinaus-höyryiksi, owat, jos oikein muistamme, „Dbereten“ ja „Schlem.“

R Wilffa.

Kahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

Muutamia wauhoja ja uusia tietoja Wälfjärwen pitäjän taloista ja tiluksista, kuinka ne owat joutuneet herrojen alle, jotka ennen joutaau olleen frunun alla, erinomattain Weikkolan aluskunnasta, minäläisiä muuttoja ja waiheita niille on tapahtunut sitte wuoden 1710 nykyseen aikaan asti.

II.

(Litteraturbladista).

Maaherran-formiin oli tullut, että toinen syh, jonkatahden ei tahdottu kontraktiin käydä, oli se wäärä luulo, että puumerkin paneminen sitoi orjuuteen. Tämä luulo, niin luonnottomin kuin se lieneekin, on kuitenki sywästi juurtunut kansaan. Warma on myös, että, jos kontrakti olisi ollut, niin se, joka yhdestä eli toisesta syystä tuli eroitetuksi tilalta, olisi tähtynyt työllänsä palkita (waif-

ka koto elinkautensa, jos welka oli suuri) kaiken sen wahingon, mikä hänen kauttansa katsottiin tapahtuneeksi. Waan nyt ollaan wapaat kaikesta. Tilan haltia saa pitää hywänänsä kaiken kehnon hoidon, jos ei katso perään. Monessa kylässä ollaan nyt erinomattain huolimattomia. Tilan haltia etsii palkintoa toisella tavalla. Wiheijäismistä kylistä on herra wiinan kautta saanut lusemattoman voiton. Sillä waikka toisen kehoituksella ei tahdota antautua orjuuteen, niin uhravat nämä orjat kaiken voimansa ja kaiken omaisuutensa wiinaan. Wiina on tehnyt kaiken suurimman wahingon kansalle. Silminnähtävästi tämä juoma on turmellut seurakuntaa aina siitä ajasta asti, kuin pyhä- ja arkiopäivinä on kirkon ääressä wiinaa poltettu ja sitä wanhat sekä nuoret yöt ja päivät ovat juoneet, kuin ei enää ole lufua pidetty jumalan eli esiwallan laista, waan tehdas on käynyt pyhäpäivinäkin. Siitä tuli orjuus; mutta tästä ei ymmärretty pelätä.

Edellä (tuonoin) mainitut wangitut henkilöt pidettiin aina syyskäräjiin asti Wiipurissa. Sen jälkeen tuotiin ne tutkittaviksi. Oma tuomari oli polun alainen („jääwi“) tutkimaan — minä en tiedä minfätähden. Kewätpuolella tuli yksi howioifeuden jäsen pitämään wäli-käräjää, jota pidettiin aina kuuden wiikon takaa. Silläwälistä wiettiin wangit linnaan. Lopulta päätettiin asia. Paawo Harsia, joka oli Tarpilaan sanaa wienyt, tuomittiin kapinan wirittämisestä 20 wuodeksi linnan työhön, kuin hän ensin oli saanut 40 paria raippa witsoja ja istunut mustassa penkissä. Halttinen, joka oli lyönyt kasakan upseria, sai samalaisen tuomion. Kaikki muut miehet tuomittiin kapinan osallisuudesta 28 päiväksi wedelle ja leiwälle, waimot 18 päiväksi. Kahkolalaiset pääsivät wapaiksi; minfätähden, sitä minä en tiedä. — En myöskään tiedä, mikä oifeus-istunto heidät wapautti; sillä asia pantiin Howioifeuteen ja sitte Senaattiin, joka langetti lopullisen tuomion 24 p. Tammikuuta 1839. Muut saivat rangaistuksensa, niinkuin Kihlakunnan oifeus oli tuominut. Samote Harsia ja Halttinen. Mutta sittemmin määrättiin heidän rangaistuksensa erityisen keisarillisen armon kautta 10 wuodeksi Swartholman linnaan. Heidän papin — nin rukous-firjoitus taisi auttaa ensimmäisen tuomion lieventämisestä. Swartholmaan tulivat he 15 p:nä Eysykuuta 1839. Siellä olivat he 6 wuotta. Mutta kuin wangit muutettiin pois sieltä, saivat myös hein waeltaa Sweaporiin. Paawo Harsia kuoli täällä, vähää ennen kuin hän olisi pois päässyt. Halttinen wapautettiin 24 p. Tammik. 1849, tuli kotiin ja kuoli kahden kuukauden päästä sen jälkeen.

Ey kanfan epäluuloon oli se, että katsottiin 1817 wuotuinen jääntö ilman mitään syöttä peruutetuksi. Wanhat tiesivät myös puhella, että Inferimaahan, jossa kanja Kuotiin aikana oli wapaata, orjuus oli silläwälin toimeen saatu, että, kuin maanwero tuli annetuksi herroille, niin nämä saivat kääntäneeksi talonpojat rupeemaan kontraktiin sillä wakuuttamisella, että se heille olisi edullista. Mutta siitä tuli paha. Tämä oli warmaanki tyhjää puhella; mutta ufot tiesivät nyt ainoastaan tämän — ja wieläkin, he uskoivat sitä. Tämä usko ei ollut hywä; ja kyllähän sen olisi woinut poistaa, jos olisi koetettu ihmifellisellä tavalla ja ei kasakan ruoskalla *)

(Jatk.)

*) Siinä ei kyllä, että sellaista julmuutta käytettiin talonpoikia kohtaan. Meillä oli wanha perintö, joista meille oli funnia edellä muuta. Meillä oli — n ollut Kirkoherkana lähes 60 wuotta. Kontraktirowasti — n oli elänyt koto elinkautensa tässä pitäjässä. Hän, joka jo aikaseen oli ollut op-

Hänen Majesteetin Keisari ALEKSANDER II sen,

Suomen Suuriruhtinan,

W u h e

Suomen Waltio-säädyille

awatesa Waltio-päiwä Helsingin kaupungissa 18 nä päiw. syyskuuta 1863.

Suomen Suuriruhtinaanmaan

Edusmiehet!

Nähdessäni teidät tässä kokountuneina tunnen Minä Itseni onnelliseksi, että olen woinut täyttää teidän toiwotuksenne ja oman mielihaluni.

Kauan olen minä tarkastanut useampia, maan parasta sywästi koskewia fyysymyksiä, jotka aika ajasta ovat ilmautuneet, waan joita ei ole woinut päättää sen tähden, että waltio-säädyjen osallisuus on niiden ratkaisemiseen tarpeellinen. Tärkeät waltiollliset syyt, jotka Minun yfminäni on tullut arwotella, ovat ensimmäisnä hallituswuosinani estäneet Minun kutsumasta Suuriruhtinaanmaan säädyt kokoon. Waan Minä olen kuitenkin niin warhain käskenyt toimittaa valmistuksia tätä warten, että nyt, kun pakoittawia syitä ylös-lykkäämiseen ei enää löydy, olen woinut teidät kutsua kokoon ja, kuul-tuani Suomen Senaattini, teille esitellä ne lain-ehdotukset ja muut asiat, jotka näillä waltio-päi-willä tulewat olemaan keskustelustenne aineina.

Näiden fyysymysten suuren painon tähden olen Minä ne edeltä-päin antanut tutkia miehiltä, jotka maan luottamus siihen walitsi. Se julkisuus, joka tämän kokouksen neuwoittelufille annettiin, on teille saattanut tilaisuuden jo edeltä-käin tulla tuntemaan keskustelustenne aineet ja miettimään, mitä kansan mieli-ala ja tarpeet niissä waatii. Sentähden on se olewa mahdollista, waikka fyysymykset ovat la-weat ja painawat, että woitte työhne päättää perustuslaisa säädyjen koossa-ololle määrätyn ajan sisään.

Niistä maan waltio-waroja koskewista tili-fir-joista, jotka Minun käskestäni saatte vastaan-ottaa, tulette tuntemaan, että waltion tulot aina ovat riittäneet juoksevien waltio-maksujen suoritamiseksi ja että tilapäisten tulojen runjas enene-minen, joka edullisesti todistaa maan nousewata warallisuutta, on hallitukselle antanut tilaisuuden wuosi wuodelta käyttää aina isompia waroja maan hengellisten ja aineellisten etujen waurastamiseksi.

Minut mies, työskenteli yhtähywin tässä pienessä seurakunnassa. Toim oli hänellän ollut toisinaan riitoja seurakunnan kanssa; mutta kuin pitäjän etu oli fyysymyksessä, puolusti hän sitä miehen tavalla ja jätti silloin yfistyiset asiat syrjään. Sellaisena epiin minä häntä tuntemaan, sekä silloin kuin hänellä palvelin ja ainian. Hän ei tainut myöskään suosia kontraktiin rupeemista, koska hän ei siihen kehoittanut. Hän waroitti ainoastaan kaikilla tässä asiassa lewollisuuteen, saadhyllisyyteen ja yfimieliisyyteen. Häntäkin kiusattiin rupeemaan kontraktiin jonkun tilan edestä mitä hänellä oli, sekä että hän esimerkillään ja puheillaan kehoittaisi muita siihen. Sitä — n ei tehnyt. Silloin kirjotettiin konsistoriumiin, että häntä pitäisi eroittaa papin wiran toimista niin kuin myös kontraktirowastinkin hoidannosta. Tuomiokapitulin käskestä tuli yksi pappi, joka ilmoitti syyn tuloonsa. Rowasti ei antanut kirkonfirjoja luotansa. Tuomiokapitulista tuli käske, että ne frunumpalvelijain lautta piti häneltä pois otettaa ja annettaa sille tänne määrätyle papille, joka silläwälin joutui wi-attemasti waitiaan tilaan. Mutta tämä tapaus waurutti kahden eli kolmen wuoden perästä senjälkeen tämän jalon — nin harmaat hapenet katteralla murheella hantaa. Eieneelöhän jotain senkaltaista muualla Suomesa tapahtunut? Se on helpo arwata, ettei wirkaa tekewillä papeilla ollut hywä olla, joka näkyy siitä, että he aina äkkiin muuttivat täältä pois. Jos pitäjänkokouksissa milloin waikka kuinka wähepäwäinen asia oli esissä, niin oli howin hoitaja aina saapuwilla, ja se piti käyda niinkuin hän tahtoi. Nyt oli koto pitäjä hänen hoideosansa; jos ten pitäjänkokouksessa sanoi jotain, joka ei ollut hänen mieltensä mukaan, ärjäsi hän karkasti: wait. — Tiedä, että minä sinut kyllä löydän.

Ainoastaan vuosien 1855 ja 1856 sota-kulun tien maksamiseen kuin myös Helsingin kaupungin ja Hämeenlinnan välisen rautatien kustantamiseen olen Minä suonut Suurruhtinaanmaan hallituksen ottaa valtio-lainoja. Näistäkin on teidän eteenne pantava tili, joka osoittaa, että niiden kasnut ja kuolitus voidaan suorittaa valtion nykyisistä varoista. Tahtoni on kuitenkin, ett'ei vast'edes valtiolainaa oteta ilman Suurruhtinaanmaan säätyjen osallisuudesta ell'ei vihollisen äkillinen katastrofi tahi joku muu odottamaton yleinen onnettomuus sitä tekisi välttämättömän tarpeelliseksi.

Ne uudet raha-määräykset, joihin minä näillä valtiopäivillä pyydän teidän suostumaan, tarkoittavatkin ainoastaan uusia toimia yhteisen siivistyksen ja varallisuuden korottamiseksi. Teidän vapaaasti päättääksenne jätän Minä näiden toimien soveliaisuuden ja laisuuden.

Useat säännöt Suurruhtinaanmaan perustuslaeissa eivät enää ole sopivat niissä suhteissa, jotka sen yhdistys Keisarikunnan kanssa on synnyttänyt; toisissa taas ei ole tarpeellista selkeyttä ja wakuutusta. Haluten saada nämä puutteet autetuiksi, tahdon minä valmistuttaa selitysten ja lisäysten ehdotuksia erinäisiin kohtiin perustus-laeissa, pantaviksi säätyjen tutkinnon alle tulevilla valtiopäivillä, jotka Minä aion kolmen vuoden kuluksua kutsua kokoon. Pysyvä sen perustus-luillisesti rajoitetun ruhtina-wallan pohjalla, jota Suomen kansan mieli-ala suosi ja joka on kasvanut maan laisien ja laitosten kanssa yhteen, tahdon Minä mainituilla ehdotuksilla laajentaa sen itseveroitus-oikeuden, joka säädysillä perustuslakia myöten nyt on, kuin myös antaa säädysille talaisin sen ehdotus-oikeuden valtiopäivillä, joka heillä vanhastaan on ollut, kuitenkin pidättäen ainoastaan Itselleni oikeuden nostaa kysymystä perustus-lakien muuttamisesta.

Se tunnette minun ajatus-laatuni ja kuinka rakas Minulle niiden kansojen onni ja menestys on, jotka Luoja on uskonut Minun huolenpitooni. Siinäkin teot Minun puoleltani ole saattaneet hämentää sitä luottamusta, joka on välttämätöin Hallitsijan ja kansan kesken. Olkoon tämä luottamus Minun ja Suomen rehellisen sekä uskollisen kansan välillä, tästä lähtien niinkuin tähänki asti, jina lujana liitteenä, joka meidät yhdistää. Se on sitten voimallisesti auttava onnellisuuden kartuttamisesta tässä kassassa, joka Minun sydämelleni aina pysyy kallisna, ja itse on antava Minulle uutta hyötä kutsua teitä määrä-ajoittain kokountuville valtiopäiville.

Teidän tulee, Suurruhtinaanmaan edusmiehet, armoisuudella, kohtuudella ja wakaisuudella keskustelussanne osoittaa, että wapaat waltamenot eivät saata mitään wauraa sille kansalle, joka käytännöllisellä järjellä harraistaa menestylsensä lisääntymistä.

Minä julistan tämän kautta kokoonkutsutut valtiopäivät awatuiksi. (S. II.)

Kotimaalta.

— Valtiopäiväin tapaukset:

Varjinaiseen wakitukseensa eivät säädys ole vielä nytkään päässeet, koska hallitus on wasta eilen saanut armolliset esitykset ja laki-ehdotukset tietääksemme waan aatelissäädylle painettuna jätettyiksi. Tähän wiipymiseen sanotaan syyn olleen siinä, ettei ole saatu mainittuja ehdotuksia aikansa suomenneutuksi.

Säädysillä on kuitenkin ollut kyllin työtä ja he ovat ahkerasti pitäneet istunnoita järjestyssääntöin ja muiden tarpeellisten esipuuhaan walmista-

misesä. Talonpoikaisäädyn järjestyssääntö suulu tulewan olemaan melkein sama kuin menneen vuoden waliofunnassa. Aatelissääty on jättänyt järjestyssääntönsä valmistuksen ritaristihuoneen waliofunnalle, johon viime tiistaina walittiin kolme jäsentä kustaki luokasta, siis yhdestään jäsentä. Viime keskiviikkona pitivät säätyin puhemiehet ensimmäisen puhelokokouksensa, johon kustaki säädystä oli walittu kassii wierasmiestä. Aatelissäädyn wierasmieliksi puhemiesten kokouksiin oli walittu freimi R. M. Greus ja presidentti Forsman sekä talonpoikaisäädyn R. H. Hagman ja E. G. Pelfonen. Puhemiehet olivat keskustelleet ja päättäneet, kuinka monen waliofunnan asettaminen olisi tarpeellinen ja säätyin päätettäväksi esiteltävä. Eilen eli torstaina oli talonpoikaisääty keskustellessa walinnut 13 walitsijamiestä, joiden tulee nimittää talonpoikaisäädyn jäsenet niihin waliofuntiin, jotka tulewat valmistamaan laki-ehdotukset säätyin täyskokouksiin. Näitä waliofuntia asetetaan 7, nimittäin laki-waliofunta, jolle tulee kaikki yleisen lain alaan kuuluvat ehdotukset, waltiowarain waliofunta, jolle tulee waltiowarain tili ja niitä koskewat ehdotukset, talous-waliof., joka saapi valmistettawassensa waltio-taloushoidon kysymykset, suostunta-waliof., valmistamaan suostuntaweron ehdotusta, pankki-waliof., jolle tulee Suomen Bankin ehdoteltu jättäminen säädysille ja siihen kuuluvat seikat, tutkinto- ja walitus-waliof., joka tarkastaa säädysissä nostetut puutteiden ja tarpeiden walitukset ja lanteet, ja toimitus-waliofunta, jonka tulee panna kokoon kaikki kirjoitukset, jotka säätyin nimissä tehdään, kuin myös waltiopäiväpäättöksen, säätyin tutkittawaksi ja hyväksyttäväksi. Säätyin täyskokouksiin on päätetty laskea kuultelijoita, aatelissäädyn täyskokouksiin kuitenkin nyt aluksi ainoastaan pääsypilettiä vastaan, joita saadaan ritaristihuoneen johtofunnalta.

Sihtieriksensä on papisääty walinnut Turun konsistorjumin notariuksen tohtori M. J. Hornborgin ja porwarissääty protokollasihtieri Sifstus Wilh. Salamiuksen. (S:tar.)

Kuulutuksia.

Upphörden af presterskapets vid stadens svenska och huska församlingar, aflöning för innevarande år, verkställes å Magistratens vanliga uppbördställe från klockan 9 tills 12 på dagen, i följande ordning:

Måndagen den 3 nästkommande Oktober, med f. d. fästningen tills gården N:o 100.

Tisdagen den 6:te med återstoden af fästningen.

Onsdagen den 7:de med Wiborgs förstad.

Thorsdagen den 8:de med Petersburgska förstad, på förmiddagen tills N:o 100 och på eftermiddagen tills N:o 200, samt

Fredagen den 9:de med återstoden af sistnämnde förstad, Papula, Pantsarlaks, Havis, Hiekka och Bäckbruket. Wiborgs stads kassörskontor, den 18 September 1863. Ch. Tavast.

Huutokauppoja.

Tisdagen den 6 instundande Oktober kl. 4 e. m. försäljes medelst offentlig, härstädes skeende exekutiv auktion hvarjehanda smedverktyg, äfvensom möbel, husgeråds saker och diverse. Wiborgs stads Auktionskamare, den 17 September 1863.

Wold. Ålgren.

Jäskityisiä ilmoituksia.

Underrättelse.

Från och med den 1 Oktober tillslutes Vauxhallen för innevarande år. S. Wild.

Zur Nachricht.

Vom 1:ten October 1863 wird der Vauxhall geschlossen. S. Wild.

Dienstag den 29 September 1863

Musikalische-Abendunterhaltung im Societetshaufe

ausgeführt von der Tyrolergesellschaft Baumann bestehend in
Nationalgesängen und Spiel auf der Alp-Bitter.

Anfang $\frac{1}{2}$ 9 Uhr.

Nytt etablissement.

Härmedelst har jag äran underrätta den ärade publiken derom, att jag härstädes i Major Jaenisch gård N:o 36 inom f. d. fästningen öppnat körsnärsvärelse, och rekommenderar mig under försäkran af prompt betjening till förfärdigande af alla slags pelterier och moderna mössor i stort urval. Om godhetsfulla uppdrag beder ödmjukast
Rudolf Schulz.

Ilmoitus.

Runnioitetulle yleisölle annan täten ilmi, että minä tässä kaupungissa herra majori Jaenisch mainaan kartanossa, N:o 36, olen ruvennut metsä-nahkakauppiaksi, ottaan pääseni odottamatta valmistaa kaikenlaisia turkki-neuvoja, niinkuin myös monenlaisia nykyisen tapaisia laffia (myöskin). Runnaita tilaimia toivoo
Rudolf Schulz.

Etablissements-Anzeige.

Einem geehrten Publikum hiermit die ergebene Anzeige daß ich mich hierorts, in dem Hause des Herrn Major Jaenisch fröh. Fest. N:o 36, als Kürschner niedergelassen habe und empfehle mich mit Anfertigung aller Arten Pelzfachen, so auch einer Auswahl moderner Mützen, unter Zusicherung prompter Bedienung. Um gütige Aufträge bittet, empfiehlt sich ergebenst
Rudolph Schulz.

ОПЪЯВЛЕНИЕ О ЗАВЕДЕНИИ.

Почтенной публике честь имѣю извѣстить что здѣсь въ домѣ Поручика Янина подъ № 36-тымъ завѣлъ скорняжную мастерскую, гдѣ исполняются все издѣлки по пушной части такъ какъ и шьются фуражки новѣйшей моды въ больномъ выборѣ. Стараюсь о скоромъ исполненіи данныхъ мнѣ порученій, честь имѣю рекомендовать.

(3) 3

Рудольфъ Шульцъ.

Uti C. G. Cloubergs bokhandel emottages subscription å

FAMILJEVÄNNEN,

Illustrerad Månadsskrift.

II Bandet.

Subscription är bindande för hela bandet, utkommande i 12 häften å 1 Mark. Såsom præmier medföljer antingen 2 större eller 4 mindre litografier enligt subscribentens eget val.

Första häftet finnes redan tillgängligt.

(6) 3

Uti C. G. Cloubergs Musikalie bokhandel emottages abbonement å musikalien på följande villkor: För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abonnentens eget val för 20 Mark.

„ 20 Mark utan premier.

„ 6 månader, 12 Mark.

„ 3 månader, 8 Mark.

„ 1 månad 4 Mark.

3 häften utlemnas på en gång.

(6) 3

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap
i London

grundadt år 1856,

stadfästadt genom särskild parlaments akt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 „ „

Årlig inkomst 232,021 „ „

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm. D. Kröger.

Subscribenter å "Familjevänner" behagade med det snaraste uttaga 1:a Bandets 12:te och sista häfte jemte præmier

(4) 3

uti C. G. Cloubergs bokhandel.

Palmelukseen haluawa.

Ett medelåldrigt fruntimmer som är van vid hushåll önskar sig från den 1 November tjänst som hushållerska, men helst på landet; det närmare å detta blads tryckeri.

(2) 2

Till salu hos C. G. Clouberg.

Följande Cigarrer af Häggberg & Willmans fabriks tillverkning:

(Vid partihandel lemnas 10 % rabatt.

Regalia Imperiales å	20	Mark	p:r	100	st.
La Norma	14	"	"	"	"
La Veneciana	12	"	"	"	"
Rio Hondo	11	"	"	"	"
La Favorita	10	m.	40	p:ni	"
Cabannos y Carvajal	10	"	40	"	"
La India	10	"	—	—	"
La Gloria	10	"	—	—	"
La Paulina	9	"	20	"	"
d:o mindre	8	"	—	—	"
Cabannos	8	"	80	"	"
Napoleon	8	"	—	—	"
La Fama	7	"	20	"	"
La Empresa	6	"	80	"	"
Dos Amygos	5	"	60	"	"
d:o superfine	8	"	—	—	"
Esmeralda	4	"	40	"	"
Bruna Prima	4	"	40	"	"
Carvajal	3	"	60	"	"
Superfine	3	"	20	"	"
Papyros, rullade till 48 p. & 1 mark	20	p:ni	p:r	25	st.
d:o vanliga till 60 penni & 80 p:ni	p:r	25	st.		

Kuin yllä firja jäsältävä 25 kappaletta ferraalla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut firjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Eijaruffet. N:o 123.

Mattusawa Kifäli. N:o 124.

Kaffi kummallista ja huvittavaista juttua. Suomalainen:

Muukun-Metsästä. Toinen: Mikkaasta Pefasta. N:o 125.

Kaffi huvittavaista juttua. Suomalainen: Tontista, joka keh-rää kulta ja hopea ja oljista. Toinen: Kulta-tolpille ra-fennetusta linnasta. N:o 126.

Kiiviasiat mettä ylen täynnä; eli Muutama sana totisesta parannuksesta. N:o 127.

Ustkon malitsemus eli J. G. Mylen saarna. N:o 128.

Myytävänä kaikissa Suomenmaan kirjakaupois-sa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Villja ja Rumpp. kirjakaupantaja-yhtey-den Turussa kustantamia.)

Myytävänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Finska Adels Gods och Ätter. 13 mark 20 p.

Familje-Bibliothek II. Franska Revolutionens Historia från År 1789 till År 1814. Af F. A. Mignet 5 m. 60 p.

15,000 Ord! Förklaring öfver fremmande Ord i Svenska Spåket. Af A. G. Andersson. 4 mark.

Handledning i Täckdikning af L. Vincent. 2 m. 40 p.

Naturvetenskapliga Läseböcker II. Djurriket. Naturhis-torisk Läsebok af H. Masius. 1:sta Afd. Däggdjur. 3 mark 20 penni.

Tal vid invigningen af offentliga döfstumsskolan i Borgå 1863. Af A. F. Borenus. 60 penni.

Om Finlands Flagga. Förslag af Arno. 60 penni.

Jordens inre med dess Skatter och under af D:r Georg Hartvig. Tredje Häftet. 1 m. 60 p.

F. Coopers Romaner i Svensk öfversättning XVI. Spio-nen. 4 mark.

Aftnar i Hemmet. Skildringar ur naturen och mennisko-lifvet. Andra häftet. 1 mark.

Jesu Lefnad af Ernest Renan. Svenska öfversättningen granskad och försedd med företal af N. Ignell. 1, 2, 3 Häftet å 1 m. 20 p. per häftet.

Endast. Af författaren till. Haruledes fångar man en Solstråle. 1 m. 20 p.

Amtmannens Döttrar. En norsk berättelse. Två Delar 4 m. 40 penni.

28iipurissa, M. M. Zilliatutjen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

Hinta:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

Lilataan:
Illiafusen kirjavainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 40.

Perjantaina 2 päivänä Lokakuuta.

1863.

Wiipurista.

Suomal. Kirjallisuusseura kokoukseen tule-
vana tiistaina, 6:8 p. Lokakuuta, kello 7 j. p.
ala-alkeskoulun huoneissa kuukauskokouksensa pi-
tämään.

— **Yhdyspankki.** Hywin usiat Suomen Yhdys-
pankin osakkaista täälläpäin ovat alkaneet kum-
meksia kuin täällä ei vielä ole saatavana suomen
kielisiä varsinaisia osake-kirjeitä, vaikka ruotinkie-
lisiä sellaisia on tullut jo aikaseen kessällä. Pieneekö
syytä että yhdyspankin pää-hallitus Helsingissä ei
ole vielä ennättänyt sellaisia valmiiksi saada, eli
onko siltä hallitukselta jäänyt muutoin niitä tänne
lähettämättä — sitä emme tiedä; mutta toivottavaa
oli, että niitä kuitenkin jo pian kukaan tänne joutuisi,
koska niitä kaivotaan.

„M. Luther.“

Viimeinkin on se laivan odotettu päivä tul-
lut. Lauvantai 19 p. tätä kuuta oli sateinen, il-
tapuoli tuli kuitenkin poutaiseksi. Rautasaaren
warwiin Uuraassa kokoontui väkeä paljon sekä
täältä että kaupunnista katsellakseen kuinka laiva,
jonka rakentamiseen oli ruvettu tään vuoden hel-
mikuussa, oli laskeutawa teloiltaan. Laiwan omis-
tajien tultua warwiin, vedettiin laivan kolmeen
väliaikaseen mastoon lankuja ja wiiriä. Kohta
sen perästä alkoi viimeinen laskeamisen työ, kii-
laaminen ja suopaaminen, ja kello 4, viimeisen
esteen, joka viimeisenä piti laivan teloilla, pois-
tettua, riehui laiva tasaisesti ja kauniisti weteen,
hurraahuutoja kaikui, tykin laukausta pamahdi ja
laiwan nimi „**M. Luther**“ tuli myös saarassa nä-
kyviin. Lauvan seisovat katsojat rannalla kat-
sellen kuinka uusi, kaunis ja ylpeä laiva liekkui
laineilla. Laiwan isännät, herrat P. Wahl ja
Kumpp., kutsuivat nyt tähän juhlallisuuteen jutui-
mansa wieraat eräasen tilaisuuden tähden puhdis-
tettuun warwissa olemaan työhuoneeseen, siellä juo-
dakseen maljoja uuden laivan onneksi ja menestyk-
seksi. Toiseen huoneeseen oli laivan työväki kut-
suttu työnsä perästä myöskin maljoille. Kohta kii-
tenkin tuli juhla yhteiseksi, joka kesti hyvän aikaa
ja oli iloisa ja wirkeä. — Rakennus-mestari on
ollut tanskalainen H. E. Smidt, työmiehet olivat
Pohjalaisia. Piirustus on Bremenistä, laivan-
tekijäin Chau & Oldtmannien tekemä. Laiwan las-
tiluku nousee 500:taan, eli ei enempään. — Meille
Uuralaisille on tämä päivä merkittävä ja muis-
tettava, sillä „**M. Luther**“ on ensimmäinen walta-
merillä purjehtijaksi aivottu kauppa-laiva, joka
täällä on rakennettu ja sen lisäksi suurin tähän asti
Suomessa tehty alus. Siltä syystä onkin asia Suo-
men kaupan-historiassa merkittävä. Kunnia tulee

ennen kaikkia laivan isännille, jotka ovat rohen-
neet ryhtyä semmoiseen työhön, vaikka ajat näyt-
tävät niin lewottomilta ja uhkaamilta. Tulewa-
na kewäänä se ihan warmaan tulee lähtemään ulko-
wieraille maille ja wierailla aalloilla onneansa koet-
tamaan. Onni ja menestys siis tälle uudelle, kau-
nille laiwalle!
K. Wilka.

Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Satt. Lisät. N:o 39.)

Entiäinä aikoina ei tiedetty mitään eroitusta pe-
rintö- eli muista tiluksista, joista oli immiissioni,
sillä kumpaisistaki maksettiin sama wero. Sen li-
säksi tuli vielä että, kuin 1817 annettiin lopulli-
nen wahwistus 1811 wuotuiselle asetukselle, ja
tämä sillä tawoin wahwisti talonpoikien olon, niin
tulivat he senkautta huolimattomiksi. 1826 wuo-
tuista sääntöä ei ymmärtänyt kukaan. Siinä to-
sin sanotaan, että jokaisen pitäisi todeksi wahwis-
taa, jos heidän maat ovat olleet perintönä. Mutta
tässä jauri temppu olisin. Luultiin krunnun maan
olewan perintöä, kuin lähin perillinen aina oli
wahwistettu sen nautintoon, eli toisilla sanoilla,
kuin luonnollinen perillinen sai perintöä. Ne tilus-
set, mitkä eivät olleet sellaista perintö-maata, eikä
myös tilan herran maata, kutsutaan nimellä ostos-
maa. Kuin kysymys tuli perintömaasta, niin näy-
tettiin esiin omia eli esi-isien immiissioni-kirjoja,
saada niillä muka wahwistetuksi, että niiden omis-
tajat olivat perillisiä ja luottamuksessa 1817 wuo-
tuiseen sääntöön. Sillä tawoin kului aika. Sitä
paitsi niin kukaan ei tiennyt, mistä ajasta lähtien,
jokso asetusten anto-ajasta eli sen kuuluttamisesta
lähtien, ne kassu vuotta luettiin, jolla ajalla piti
keskuudet selwille saataman. Kuin alettiin ruweta
ymmärtämään, kuinka tärkeä asia oli, rupeui kaikki
liikkeelle, mutta myöhään. *) Surullista on, että

*) Muuten oli siihen aikaan vielä Waskjärwellä wahwa
yhdistys, jota nykyinen kirkko todistaa, sillä se tehtiin lu-
wan laskeutusta. Kuin saatiin tietää mitä oli tarwis, joudut-
tiin sen maan ennen ennätti sitä auttamaan. Se piti raket-
taman niinkuin Jerusalemin temppeli jalestä wangeuden.
Tätäkin estivät krunnun palvelijat useimmat herrat, ja kir-
kon työ seijattui yhden herran, kuin seinät jo olivat nousseet
ikkunain korkeudelle. Syy tähän oli. paitsi riitaa papin kans-
sa, että piirustus, jonka jälkeen kirkko piti tehtävän, tuli pitä-
jän miesten pyynnöillä. Se oli tawallinen risti-kirkko. Si-
nä (piirustuksessa) löydettiin monta wifaa ja sitä katsottiin sen-
tähden sopimattomaksi ottaa. Pitäjänmiehet pitivät siis neu-
woa rakennusmestarin kanssa jotta tehtäisi sillä tawoin, että
alttari näkyisi josta paikkaan, ja että se, ehkä suurempi, piti
olla helpompi saarnamiehelle kuin entinen kirkko. Se usko-
wat senkautta aikoin saamansa ainoastaan hywää, eikä asiaa
niin maaralliseksi. Waroitusta katsottiin joutawiksi uhkau-
siksi. Si myöskään tietty, että asia jo oli keisarisessa. Mutta
sellainen itse otettu isännys luettiin nyt rikokseksi Majesteet-
tia vastaan. Kansa jouduttiin silloin selwittämään asiaa;
ja kuin Keisari sai kuulla asian toisen puolen, oli hän ei ai-

heidän asiansa ajaja pidätti heidän hyvässä luulossa, luultavasti sen vuoksi että saada enemmän ruplia.

Blandowasta on vielä sanottava, että hän oli suuressa welassa: sillä niin kauvan kuin — m hoisi hänen maa-omaisuutensa, meni koko wero hänen welkamiehillensä, ja sensuhteen eivät pitäjänmiehetkään saaneet häneltä mitään palkintoa siitä häwityksestä, mitä hän matkaan saattoi. Siihen aikaan, kuin asia oli oikeuden alla, istui oikeus Ruus-san kartanossa ja sittemmin Wälfjärwellä. Pautakunta oli Antrein pitäjässä. Kihlakunnan oikeus kyllä tuomitsi palkinnon kaikesta, waan häneltä ei mitään saatu, kuin koko wero oli pantattu welkojen eteen, joista yhdellä kaupiamiehellä Hamburissa sanottiin olevan saamista 220,000 ruplaa. Nämät riidat festiwät monta vuotta. Kuin Blandow kuoli, sai hänen poikansa Weikkolan frälsin Wälfjärwellä. Sanottiin että hän ei ollut oikea perillinen. Minä en tiedä, jos se oli sentähden, kuin hänen perimys-oikeutensa oli epäilyksen alainen, eli sentähden, että hän palveli kaufana Wenäjän rajoilla, mutta hän ei tahtonut pitää frälsiä edelleen, waan tarjosi sitä kaupaksi aluskunnalle. Eikä nytkään yhdistytty kauppaan. Kauppa-ehdot olivat heidän mielestänsä vaikeita, waikka ymmärtämättömyys nyt huomataan. Yhteishenki oli kadonnut. Rahat olivat tuhlotut edellisissä puuhissa; ei myöskään tietty, miten wakaata omistusoikeutta maahan olisi saatu. Ne edelliset tapaukset olivat tehneet kaikki aroiksi. Kukaan ei ottanut ajaaksensa yhteistä asiaa, kuin sellaisissa ennenkin oli tappuun käyty. Ei tietty mistä pankista olisi saatu rahoja lainata, kuin omia waroja ei ollut. Eikä ollut ketään, joka olisi asian oikeen selittänyt ja sitä toimeen pannut. Kuin nuoren Blandowan omistusoikeus oli epäilty, ei kukaan uskaltanut käydä hänen kanssa kauppaan. Hän ei myöskään myönyt kylittäin, waan koko frälsin. Jos yksi kylä osaltansa olisi mennyt kauppaan, niin toinen kylä ei olisi tehnyt sitä. Niin kului se lyhyt ajan aika. Sitte osti Taupilan paroni Friedrichs Weikkolan frälsin vuonna 1843 eli 1844. Samassa tuli käsky — mille, että kokonaan muutettiin pois Wälfjärwellä. Hän, jolla myös omistajalta oli yksi tila arennilla, sai laillisen muuttoajan, jota kukaan muu ei ollut milloinkaan saanut. Hänen tiluksensa tuli howin omaan wiljelykseen.

Baroni ei tyytynyt siihen weroon mitä — m oli pannut, waan lisäsi sen paljo korkiammaksi, paitti Kirkkolan kylää, joka sai wähenystä. Baroni wäheni nimittäin täällä raha-weron, mutta määräsi pakkotyön (ropotin) sillatavoin, että rasitus

noastaan armollinen wikapaita kohtaan, mutta antoi myös luwan kirkon tekemiseen sillatamalla kuin se oli aloitettu. Näitä wanhvoja wikoja wedettiin sitte aina esille, saada merkitä meitä kavinalliseksi, waikka se on warma, ettei kukaan olisi ruwenut niihin asioihin, jos olisi tietty, että se luettiin niin suureksi rikokseksi; etenki kuin sillä ei tarkoitettu muuta, kuin yhteistä parasta, joka myös tunnustettiin, sitte kuin Hänen Majesteettinsä oli saanut oisian selwityksen asiasta. Ei taitaneekaan ketään löytyä, joka nyt enempätä moittisi sitä; sillä se toinen kirkko olisi ollut selpaamatoin eikä niin affiin toisellaiseksi muutettu. Tämä, joka on hywin suuri, on juhlapäiminä täynnä wäkeä; ja yhtähywin sanoo papit, että he eivät missään ole tawanneet niin suurta kirkkoa niin helvoksi saarnaajalle. Jokinainen myös näkeekin papin kaikkissa hänen roimituksissaan. Kukaan ei silloin waltittanut, että yksi olisi tehnyt enemmän kuin toinen eli miten yhteisiä waroja käytettiin. Kaikki toimet oli jätetty talonpojille itselle. Sitä jälkeen on yhteishenki häwinnyt. Alku tapahtui, kuin Thm Moiranen soiki pitäjän paraat maa-riidat. Niina siitä ajasta lähtien waltitsee eriskummallinen henki kansassa. Jos waltitaan pitäjän asiamiestä miten hywänsä, ja hän innokkaasti rupee ajamaan asiaa, on asia lopulta kääntynyt kokonaan toiseksi. Mistä, joko howista eli muuvalta päin, mahtanee sellainen loihitiwa woiima tulla. Sana me on nyt enää tyhjääni, sillä jokainen on itse (oma itsensä).

tuli paljo suuremmaksi. Kolme kaupunti-reisua tehdään manttalilta. Wero lisättiin muuten siihen asti, että kuin — min aikana maksettiin keskiluwulla noin 68 ruplaa manttalilta ja 144 päivätyötä, on wero nyt 72 ruplaa sekä 192 päivätyötä. Niin owat ajat muuttuneet.

Howilaisen käytös ei nytkään ole aina sellainen kuin pitäisi olla; mutta siihen ollaan osittain totuttu, ja osittain rauhoituttu sentähden, että ruoskiminen on taukonut. Tänä rauhasena aikana on wihollinen tehnyt pahaa toisella tawalla. Baroni asetti wiina-tehtaan kirkon ääreen, ja wiina ei saanut puuttua missään nurkassa. Sitä paitse wedettiin siitä rankkia jokapaikkaan, ja siellä oli ylen aikaa kansan kokous, jossa moni opastutti itsensä turmeluksen tielle. Tapa siellä oli sellainen, että se kuka ei ottanut kattilaa kahwia, sai palata tyhjillään takaisin eli piti odottaa koko päivän. Päälysmies, jota kutsuttiin wiina-kurrikki, pani puolestansa wäkewää kahwin sekaan, ja sillatavoin wariistettiin mies siellä, siksi kunne hän oli kokonansa wiinan orja. Ennen ei löytnyt nuorisossa juomareita; nyt löytyy tuskin yhtään, kuka ei rhyypi. Hirmuisinta oli, että yhteen aikaan ei pyhäpäivinäkään pidetty wiina-tehdasta kiini, jossa ylen aikaa poltettiin. Sitte muutettiin polttaminen sillä tawalla, että se taukosi, silloin kuin mentiin kirkkoon; mutta kuin kansa walwoi koko yön, niin se ei jaksanut mennä kirkkoon, waan täytyi lewätä, sillä keskellä yötä piti taas ylös nousta. Se, ken tahtoi estää wiinan polttamista ja juomista, sai kyllä yhdellä eli toisella tawalla tulpan suuhunsa. Tawallisesti on hirwittelenen ja pois-ajamisen uhkaus köyhimmille näyttänyt olleen waiwuttawin keino. (Jatk.)

Luotsi ja hänen perheensä.

IV.

(Jatke n:roon 38.)

Kewät oli tullut. Meri oli taas wapautettu jään kahleista. Paimoja purjehti taas Suurisaaren ohitse ja useita oli Helppi ollut luotsimassa. Roos oli tullut terweeksi ja lähtenyt kotiin, Pohjanmaalle, hankkimaan itselleen kätteiniin paikkaa ja laiwaa. Gewa jäi kotiin kunnes Roos saisi paikan ja tilaisuuden päästä Suurisaarelle pitämään häitä. Waan häiden pidettyä, lähtee Gewa Roos'in kanssa ulkomaille. Niin oli päätetty.

Juhannuksen-päiwä tuli ja Suurisaarelaiset walmistiwat itsensä wiettämään wanhan tawan mukaan juhannus-iltaa. Helpin talossa oli päiwää ennen juhannusta paljon puuhaa, sillä Roos oli kirjoittanut ja luwannut tulla juhannus-iltana. Kirkossa oli jo kuulutettu kolmesti ja kofta Roos'in tultua oli häät pidettävät. Sitä ennen tapahtui surullinen seikka. Heikki oli wiikkoa kolme ollut pois ja ei kukaan tietänyt missä hän oli taikka mihin hän oli häwinnyt. Helppi oli etsiskellyt ja kysellyt, muttei saanut selwää mistään. Mualla ennen juhannus-iltaa tuli tuttawa toisesta kylästä Helpin taloon ja kertoi tapauksia, jotka saattoiwat surua ja murhetta Helpille ja hänen perheellensä. Tuttawan kertomuksen mukaan oli Heikki eräänä yönä ottanut wieraan jaalan ja Tiina-Viisan seurassa purjehtinut pois saarelta, mihin — ei tietty, Jaalan omistaja oli ollut useissa paikoissa jaalaa etsimässä, mutta ei sitä löytnyt. Samana yönä kun jaala häwisi oli warkaita ollut rikkaan lautamiehen talossa; he olivat murtaneet arkon lukon ja arkusta ottaneet suuren summan rahoja. Namulla wasta hawaitti lautamies warfaiden talossa olleen, muttei woinut alussa luulla ketään jhyppääksi, hän rupeisi tiedustelemaan ja sai wi-

mein eräältä naapuri-waimolta, joka yöllä oli nous-
sut ylös tuudittamaan lastansa, tietää, että Heikki
ja Tiina-Eiisa olivat yöllä tulleet ulos lautamie-
hen talon portista ja fiiruhaneet rannalle. Wai-
mo, joka luuli heidän niinkuin tavallisesti kuljes-
selewan ympäri yöllä, ei heistä paljon huolinut,
waan meni lapsen nukkuttua itse taas levolle. War-
malta näytti siis että Heikki ja Tiina-Eiisa oli-
wat ensin tulleet lautamiehen taloon warastamaan,
ja sitte lähteneet wieraassa jaalassa pois tietämät-
tömiin. Tuttawan vielä puhuesssa astui lautamies
sisään. Helppi joka yksinään oli kotona, kalpeni
vielä enemmän ja kyäyi:

— Sanokaa, Jumalan tähden! onko Heikki
— — —

— Siltä näyttää, ystäväni!" keskeytti lauta-
mies ja lisäsi: "Eikö tämä ole hänen weitsi?" Lau-
tamies antoi weitsen Helpille, joka katseli sitä ja
vastasi:

— Hänen on. Mistä olet löytänyt sen?"

— Sen löysin tänä aamuna porstuan lattiasta."

— Di Jumala! Se tulisi vielä! Poikani wa-
ras!" walitti Helppi ja katseli kalpeana weistä.
Anni ja Gewa tulivat nyt sisään ja saivat tie-
tää asian. Molemmat huudahdivat peljästyksellä.

Helppi päätti etsiä Heikkiä, maksoi lautamie-
helle warastetun raha-summan ja maksoi vielä jaa-
lantin. Molemmat, sekä lautamies että jaalan
omistaja, lupasivat antaa Heikin, jos hän löydet-
täisiin, olla lakiin kuttumatta ja lupasivat olla ää-
neti koko asiasta. Sihen tuttavakin sitoutui.

V.

Juhannuksen-iltana istui Gewa rannalla ja kat-
soi ulos merelle. Hän odotti Roos'ia ja katseli
jokaista laiwaa, joka purjehti ohitse. Murinko las-
kentui lascentumistaan, mutt'ei odotettu vielä tul-
lut. Wiimein näki Gewa laiwan purjehtiwan suo-
raan tulli-torniin päin. Hän näki miehen käwe-
lewän edes takaisin laiwan perän täällä, Gewan
poiset punastuivat — mies oli Roos'in näköinen.
Mies seisahdui, hän katsoi rantaan päin, näki Ge-
wan ja heilutteli hattuaan. Gewa huudahti iloista.
Samassa lensi ankkuri mereen, laiwan mastoihin
kohosi lukuja kaikenlaisia, wene laskettiin laiwa-
staa mereen, ihmisiä astui weneeseen, he rupe-
sivat sou-
tamaan ja vähän ajan perästä seisahdui wene ran-
taan, jossa Gewa oli. Weneestä juoksi Roos ma-
alle — Gewa oli heti hänen sylissään. Miehet we-
neessä hurrasivat ja tulivat Gewaa tervehtimään,
sillä he tiesivät hänen katteinin waimoksi tulewan.

— Pojat! Teillä on katki lupa-päiwää ol-
laksenne maalla. Perämies saa hankkia miehiä
maalta wartijoiksi laiwaan teidän sijaan ja huo-
menna tulette kaikki häihini. Joku teistä wieföön
tästä sanan perämiehelle ja toijille, jotka owat lai-
wassa," lausui Roos miehilleen.

— Kiitoksia paljon teille, jalolle katteinillemme!
Hurraa!" vastasivat miehet wiskatessaan hattua-
nsa ilmaan.

Roos ja Gewa läksivät kästysten kylään. Alo-
synyi Helpin tuwassa Roos'in sinne tullessa.

Saaren pohjoisella puolella on forkea wuori Mä-
kipäällys. Yhdellä sen rinteellä oli nuorisolaitta-
nut suuren kofon puista, hirjistä ja wanhoista
terwa-tyynyreistä. Auringon lascentua sytyttiwät he
sen tuleen ja rupe-
sivat tanssimaan sen ympärille. Se oli tynni ja lawealta kaifui tanssiwien laulut.
Tänne oli Roos Gewan seuraassa tullut, niinkuin
myös hänen laiwan sa wäki. Alo oli yleinen.

Amulla warhain suorittiin kirkoon, johon hää-
wäki myöskin kofeontui, sillä kirkossa oli wihkimi-
nen tapahtuma. Kirkko oli täpö-täynnä ihmisiä.
Wihkimisen perästä lähetettiin Helpin taloon, jossa
puolipäiwästä syötiin ja sen perästä muita hää-

menoja wietettiin. Häät festiwät seuraawan päi-
wän aamuun asti ja wasta auringon jo forkealla
taiwaalla ollessa herkesi tanssi ja sekä morsius-pari
että muu wäki menivät levolle, vielä samana päi-
wänä nuilla woimilla jatkaakseen häitä! Wasta
seuraawan päiwän iltana loppui kaikki. Roos mei-
Gewan laiwaansa ja yöllä nosti hän ankkurin pur-
jehtiakseen ulkomaille. Gewa seisoi laiwan täällä
itkuisin katsellen tuttuja lapsuudensa paikkoja ja
wanhempiaansa, jotka jäähywäisensä jättäessään sei-
soivat rannalla. Wiimein häwi-
sivät se-
hemmat että saari Gewan silmistä. Hän kääntyi
— hänen edessä seisoi Roos, joka sulki häntä sy-
liinsä ja sylkeili häntä sanoen:

— Älä sure, kultaseni! Kyllä Jumala saattaa
meitä taas kerran takaisin tänne ja silloin saat
taas nähdä wanhempiasi. Ole iloinen! Olen ha-
minä sinulla? Minunha sinä olet?"

— On, olen!" vastasi Gewa, otti Roos'in
kaulan ympäriltä molemmilla käsillään kiinni, kat-
soi luottavaisesti hänen silmiin ja hymyili kyhne-
leitä silmissä. Roos suuteli pois kyhneleitä. He
olivat onnelliset.

Tuuli puhalsi riefisti ja eteenpäin fiiruhti laiwa
kuohuilla aalloilla. (Jatk.)

Kotimaalta.

Suopioista. Ensimmäisen suomenkielisen wäitel-
män täällä Lufion juhla-salissa esittää julkisesti tule-
wana maanantaina 28 p. t. k., historiallis-kieli-
tieteen maisteri, w. t. rehtori Koffolan yli-
kouluissa Oskar August Frithiof Blomstedt,
latinan ja suomen kielten lehtorin wirkoihin pääs-
täksensä. Wäitös-kirjan nimi on: „Mietteitä
Latinan opetuksesta alkeis-opistossamme,
H. G. Borthan'in opetus-tawan johdolla." Suopiossa
painettu A. Mannisen ja Fr. Ahlqvist-
in kirjapainossa, 1863. 54 8:ksais-siwua.

(Lapio.)

Sitä tätä.

Kaifilla on syynsä. „Mintähden olette tänne
tulleet?" kysyi eräs talonpoika riidellessään wenä-
läisen ala-upstierin kanssa. — „Ah, sinä tolwana!
Etkös ymmärrä että olemme tulleet warjelemaan
teidän maata wihollisilta?" vastasi ala-upstieri. —
„Wihollisilta? Onko wihollisia? Mitkä ne nyt oli-
sivat?" — „Ei niitä ole, kyllä niitä wasta tu-
lee," oli ala-upstierin wastaus.

Difasi. Otawan 38:ssa n:ssa olemme wää-
rän ilmoituksen mukaan sanoneet uuden paterin
Rawanjaarella Uuraassa Petschora-pateriksi, jon-
ka oikea nimi lience Fort Alexander, s. o. Alex-
sanderin linnoitus.

R. Wilffa.

Qvarliggande orekommenderade bref för Sep-
tember månad innevarande år vid Postkontoret
härstädes.

Qvarliggande:

M. Gumbert; H. Golden; A. Rydzewy, U. Nikitiush; C. Wilykan; A. S. Karpinen; H. Kulnu; K. Petters-
son; A. Sorsa; H. Kärki; A. Weimstok; H. Kronqvist;
J. Lassila; A. Svanbeck; J. W. Murman, tvänne bref;
A. Ekluon; J. Blomqvist; M. Hognan.

Retournerade:

C. Wasiljew; C. Chuchnu; H. Zadorinoy, S. E. Alm-
qvist; Pyykköne; Michailu Filaredu; S. Porkallen; T. Sallo.

Suutokauppoja.

Vid den offentliga auktion, som anställes härstädes tis-
dagen den 6 innevarande Oktober kl. 4 e. m., försäljes
jemväl en å tomten N:o 20 inom Bäckbruket uppförd

mindre stuga af stock jemte förstuga af plankor, äfvensom en å berörde tomt belägen äldre badstuga af plankor. Wiborgs stads Auktionkammare, den 1 Oktober 1863. Wold. Älgren.

Yksityisiä ilmoituksia.

KONSERT.

Undertecknade gifver Onsdagen den 7 October med benäget biträde i Societäts-Salongen en

Konsert.

Närmare genom Affischer.

Elise Wächter.

Modemagasin.

Allt jag flyttat mitt Mode-Magasin ifrån Doctor Holstii gård till gården N:o 59 vid stora gatan, midtemot Kommerse Rådet Wahls gård inom fästningen samt fortfarande emottager beställningar, äfvensom framdeles kommer att tillhandahålla en vördad allmänhet särskildte mode artiklar, får jag härmedelst tillkännagifva.

Paulina Stenberg.

МОДНЫЙ МАГАЗИНЪ

Почтенной публикѣ честь имѣю извѣстить что мой модный магазинъ перемѣщенъ изъ дома Г. Гольетиуса на большую улицу въ домъ подъ № 59, насупротивъ дома Господина Коммерческаго Совѣтника Валя и что я какъ прежде принимаю заказы такъ какъ и разныя модныя вещи у меня продаются.

(2) 1

Паулина Стенбергъ.

Uti C. G. Cloubergs bokhandel emottages subscription å

FAMILJEVÄNNEN,

Illustrerad Månadsskrift.

II Bandet.

Subscription är bindande för hela bandet. utkommande i 12 häften å 1 Mark. Såsom premier medföljer antingen 2 större eller 4 mindre litografier enligt subscribentens eget val.

Första häftet finnes redan tillgängligt.

(6) 4

Uti C. G. Cloubergs Musikalie bokhandel emottages abonnement å musikalien på följande villkor: För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abonnentens eget val för 20 Mark.

20 Mark utan premier.

6 månader, 12 Mark.

3 månader, 8 Mark.

1 månad 4 Mark.

3 häften utlemnas på en gång.

(6) 4

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom undertecknad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag af bolagets statuter äfvensom blanketter till de behöfliga deklarationerna utdelas af

H. von KARNE.

S:t PETERSBURGSKA

Brandförsäkrings Bolaget,

med ett grund Capital af 2,400,000 r.,

emottager emot billiga premier försäkringar mot Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på landet genom dess befullmäktigade agenter.

Bandholtz & Co.

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring 12 miljoner rub. s:r) afslutar genom undertecknad, dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på

landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas: i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Försäkrings-Aktie-Bolaget

SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

öfver. Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier, samt afslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Händlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & Co.

I Kuopio af Herr Kellgren.

I Fhamn af Herr C. H. Ahlqvist.

I Lovisa af Herr C. G. Majander.

I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Löydetty.

Yhtiöhoivainen tee-luiffa ilman nimi merkitä on löydetty kadulta jällanpäässä upseeri-kartanon kohdalla. Omistaja veipi sen peria kartanoista N:o 17 Reittyniemessä suolan antajalta Juhana Korttiniita.

Yhtiö puukko-veittiuden tuven kansa on löydetty, ja on perittävänä kartanoissa N:o 3 kaupunkin lässä suolanantajalla Henrik Kuwasella.

Uuokrataan.

Uti S:t Petersburgska förstaden vid röda brunnen gården N:o 58—61 uthyres flera större och mindre kvarter, närmare svar lemnas å stället.

(2) 1

Myhtävänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Bröderna Stålkrona. Historisk Roman från Sigismunds och Carl den Niondes tid. Af Wilhelmina Stålborg. Två Delar. 7 mark 60 penni.

Aurora Floyd Bankirens Dotter. Af M. E. Braddon. Öfvers. Af C. Wingstedt. 4 m. 40 p.

Aurora Floyd, Öfvers. af M. Brätt 4 häften. 4 m. 80 p. Pariser Schavattens Historia eller Familjen Sansons Memoirer. Af H. Sanson. Tionde Häftet. 80 p.

Helsolära eller Kunskapen om den friska och sjuka människan. Af Dr C. Back. Första häftet: Den friska människan 6 mark. Andra häftet: Dietetiken. 2 m. 40 p.

Verldsligt och Andligt. Läsebok för Barn och Ungdom. Af B. J. Glasell. 1 m. 20 p.

Naturbilder. Karakteristiska Teckningar ur Djur och Växtverlden till lifvande af naturhistoriska insigter hos bildade och vettgiriga personer af alla Stånd. Af Dr Carl Vogel. Första häftet. 1 m. 20 p.

Handbok i Handelsvetenskapernas alla särskilda grenar. Af J. F. Corgii. 10 Häften. 14 m. 40 p.

Deutsches Echo von Ludvik Wolfram. En Samling tyska talesätt sådana de förekomma i umgängeslivet, med tysk och svensk Ordbok. Af G. Thomée. 2 m. 40 p.

Nyckel till Almanach eller Förklaring öfver tidsräkningen jemte en kort historia om uppkomsten af alla högtider och dagarnas namn, hela året igenom. 80 p.

Verldens Herre. Fortsättning af Grefven af Monte Christo. Roman af Adolf Mützelburg. Andra och Tredje Häftet. 1 m. 12 p.

Passionerna, uti deras förhållanden till Sjukdomarne, Lagarne och Religionen. Af I. B. F. Descuret. 7 m. 20 p.

Ett År i Sverige af Horace Marryat. Tredje häftet. 1 m. 60 penni.

Wiipurissa, M. A. Jämsen kirjapainosia.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 40.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Wilken koulun toimikunta, jossa on 16 jäsentä, piti viime perjantai-iltana kokousta, jossa monesta koulua koskevasta asiasta keskusteltiin. Siinä tilaisuudessa toimikunnan esimies h:ra Pappesen rovasti Hougberg ilmoitti, että hän yksinään hoitaa jätöjä koululapsia, sillä parillaan ei hänellä on riippi-koulu Pappesella hoidettava, eikä hän milloinkaan ole näissä toimituksissaan saivannut toisten apua. Sentähden hän esitteli, että Wilken koulu jätettäisiin waan yhden waltaan, joten koulun asiat kyllä vähemmillä puuhilla selwenisivät, ja katsoi kirkkoherran sowliaaksi tähän ammattiin, koska kirkkoherran haltuussa on muuttu köyhä-koulut ja waiwaisten huoneet. Mutta toimikunta ei woinut tähän suostua, sillä koska toimikunta ei ole itseänsä walinnut, niin se ei myöskään woi itseänsä häwittää. — Koulun johtaja, magister Molander, ilmoitti että ne lapset, jotka käytyänsä Wilken koulun läpi oliwat siitä viime kesänä erenneet, owat wanhempiensa tahdosta menneet osa Wiipurin ylä-alkeiskouluun ja osa taas Jyväskylän suomalaiseen ylä-alkeiskouluun, mutta waikka he muutamissa oppi-aineissa oliwat lufeneet melkein kaikki mitä ylä-alkeiskoulussa opetetaan ja toijissa aineissa vielä enemmänki, niin he eiwät kuitenkaan päässeet Jyväskylän koulussa kuin toiselle luokalle ja Wiipurin koulussa he pantiin koulun ihan ala-luokalle sentähden etteiwät olleet latinaa lufeneet. Wanhemmat aifoisimat sentähden käydä Senaattiin anomuksella, että Wilken koulun läpi käyneet oppilaat, jos tahtowat, saisiwat ruunun alkeiskouluihin sekä lufioissa oppiansa jatkaa latinaa lufematta, jontähden magister Molander wanhempien puolesta kysyi, jos ei toimikunta tahtoisi käydä tässä asiassa heille awuksi. Toimikunta katsoi asian kuuluvan Kirjallisuusseuran toimiin ja lykkäsi siis asian Seuran päätettäväksi.

— **Terweys-poliisi.** Mitä Wiipurissa on pahin haifewaa, sitä oli jo viime wiikolla kuletettu ja tyhjennetty täällä Uuden kaupunnin ihan kadun wiereen, eikä poliisia ollut siellä, niinkuin olisi tarwittu, sitä heti mullalla peittämässä, waan se ajaa vieläki tuon ofsettawan löyhkänsä sangen lawealta. Kaupunnin poliisi warmaan odottaa, kunnes jaaadaan terweys-poliisi Suomeen, mutta sitä odottaessa woipi tällainen järjestys tuottaa kaupunkiin pahan ja kowan rutan.

Kronstatista.

(Lähetetty.)

Suomenmaan waltio-päiwistä on Kronstatin ilmoituksessa Kronstadtskij Westnik N:o 101, jota meri-upserit toimittawat, ja Suomen maasta sekä sen asukkaista muutama lempeä sana, joista annamme tiedon „Otawan" lukijoille. Ne alkaswat näin:

„Julistusta waltio-päiwistä Suomenmaassa sopii wäittämättä lukea niihin kuuluwaihin tapauk-

siin nykyisessä hallituksessa, jotka ennen aikaa owat merkittyt meidän kansamme historiassa. Se on toinen ja luonnollinen askele siinä suuressa toimituksessa, mikä oli 19 p. Helmikuuta 1861. *) Suomen maa pitää juhla, ja me emme woi olla iloitsenatta hänen onnestansa, meidän likimmäisemmän naapurimme onnesta, sen kansan, jonka kanssa olemme yhdistetyt lauseamattomalla asetuksella; emme woi olla tuntematta sitä asian waiutusta, joka wäkiänsä johdattaa kaikkia siivistyneitä kansalaisia ajattelemaan tapauksia, jotka alkoiwat rinnakkaisen vuonna 1856 päätetystä rauhasta kansalle hywäksi, waikka oman mielen hyljäämisessä ja itseuhrauksessa, ja sitte firksaasti jatkantumat laillijilla neuwon asetuksilla, jotka owat tarkasti tutkitut wapaamielisyydessä ja ihmisyhden rakkaudessa.

„Meille merilaisille Suomenmaan onni on kahdella tawoin miellettäwä. Suomi mielletää meitä niinkuin likimäisin tieno ja niinkuin kaikkein merikuljain tärkeä nurkka meidän suuressa waltakunnassamme. Suomessa merikulku sekä laiwain rakentaminen on tiitetty pian kuin Englannissa, ja meidän kauppamme ja laiwastomme leweältä saawat hyödytystä siitä, mitä nämät yrittelijät, meidän ripfaat naapurimme, tuottawat.”

Sitte on lueteltu niiden laivojen nimet, joita on rakennettu Suomessa, wuodesta 1852 aina nykyiseen wuoteen asti.

Wuonna 1852 rakennettiin ja lasfettiin kaksi höyry-fregattilaiwaa: „Rurik” Turussa, jonka massina on 300 hewoiswoiman wertainen, ja sisältää 1,507 tonnia, laiwa massinan kanssa tuli hintaan 240,000 ruplaa. Toinen „Olof” Helsingissä, sisältäwä 1796 tonnia, tuli maksamaan 158,724 ruplaa; massina oli tehty Englannissa.

Wuonna 1854 rakennettiin Turussa kanunawene „Sterlad”, sisältäwä 179 tonnia tuli se maksamaan massinan kanssa 38,916 ruplaa.

Wuonna 1855 ruwettiin Helsingissä tekemään 53 tykkistä fregattia „Gromobon”, joka lasfettiin kesällä vuonna 1857 ja tuli maksamaan 203,553 ruplaa ja sisältää 3,199 tonnia.

Wuonna 1858 tehtiin Turussa forwetti „Kalevala”, 1392 tonnin wetoinen, ja 250 hewoisen woimainen, joka tuli maksamaan massinan kanssa 342,800 ruplaa.

W. 1859 ja 1860 rakennettiin kaksi flipperia Porissa: „Abrek” ja „Wsadnik”, jotka kumpainenki pitäwät 1069 tonnia ja maksawat „Abrek” ilman massinata 198,766 ruplaa, ja „Wsadnik” massinan kanssa 305,700 ruplaa, ja sanotaan että viimeisellä massina ei ollut kelwollinen. „Abrek” tuli merkilliseksi laiwaaksi koko laiwastossa sekä kauneutensa puolesta sekä siitä että sillä on hywä juoksu, niin myös kestäwäisyytensä puolesta, sillä se on tarkempi Englantilaisen rakentamia.

Sinä vuonna oli myös Turussa rakennettu kah-

*) Silloin ilmoitettiin Wenäjän maassa wapaus orjuudesta. Lähetetty.

tialus "Sabava" Suurelle ruhtinaalle Aleksei Aleksandrowitsille, joka sisältää 171 tonnia ja maksoi 28,925 ruplaa.

Wuonna 1861 ja 1862 rakennettiin Oulussa massinan kanssa 17 tykkinen formetti "Waräg" joka, pitäwä 2,156 tonnia, on 360 hewoisen woimanen; paitti massinata tuli se maksamaan 294,053 ruplaa.

Samana vuonna oli Porissa rakennettu myös 17 tykkinen formetti "Witäs". Se on 2156 tonnin ja sen massina on 360 hewoisen woimanen. Paitti massinaa maksoi se 290,000 ruplaa.

W. 1862 ja 1863 rakennettiin Porissa kaksi kanunawenettä "Gornostai" ja "Sobolj", 450 tonniset kumpanenkin; ne tulivat hintaan erikseen 68,950 rpl. hopiaassa.

Niin on meidän (Wenäjän) laiwastolle kymmenen vuoden sisästä rakennettu Suomenmaassa 12 sotalaiwaa, jotka sisältävät yhteensä 15,594 tonnia ja maksawat 2,237,337 ruplaa hopiaassa.

Popuksi on kiitetty niitä Suomenmaan merimiehiä, jotka vielä palwelewat.

Luotsi ja hänen perheensä.

VI.

(Jatke n:roon 40.)

Wuosi oli mennyt. Taas oli Juhannuksen päivä.

Helppin talossa vallitsi sairaus ja suru. Anni makasi sairaana wuoteellaan ja kamarissa, jossa Roos oli asunut, majaili nyt Annin äiti, joka oli tullut hurjapäiseksi ja jota ei voitukaan ulos, sillä hän raiwoi kuin peto ja häntä täytyi pitää kahleissa. Hän repi waatteensa palaisiksi, wiskoi ruokansa ympärille kamarissa ja huusi ja ulvoi kuin susi metsässä. Anni oli kohdellut ja hoitanut häntä hellästi, mutta eräänä päivänä syöksi äiti itsensä Annin päälle, tarttui hänen kaulaan ja heitti häntä laattialle ja Helppi, joka Annin apua huutaessa oli tullut auttamaan, sai käyttää kaikkia woimiansa saadakseen Annia hullun käsistä. Anni sairastui tästä. Heikistä ei Helppi koko wuoteen saanut kuulla mitään. Ei Tiina-Eiisak-takaan tullut tietoa mitään. Molemmat olivat tietämättömiin häwinneet. Mutta sitä wastoin oli Helppi tuttavalta, joka oli ollut Wiipurissa markkinoilla, saanut kuulla pahan sanoman nuorimmasta sisarestaan, joka kolme vuotta takaperin oli mennyt palvelukseen kaupunkiin, ja tämä sanoma koki hän sen sydäntä, sillä hän rakasti paljon tätä sisarta. Hän ei kuitenkaan siitä sanonut Annille, vaan kätki sen poweensa ja päätti lähteä kaupunkiin itse, saadakseen selwää asiasta. Roos ja Gewa olivat kirjoittaneet ja tämä heidän kirjeensä ilahutti sekä Helppiä että Annia ja molemmat kiittivät Jumalaa siitä, että tyttärensä oli onnellinen.

Juhannuksen-päivänä oli Helppi johdattamassa laiwaa Uuraaseen. Tultuansa sinne läksi hän Wiipuriin etsimään sisartaansa. Myöhään iltajella tuli hän kaupunkiin. Tuttavalta oli hän saanut tietää että Mari — se oli sisaren nimi — asui Pietarin esi-kaupunnissa. Hän läksi sinne. Tultuaan Punaisen lähteen lähelle kohtasi häntä kaksi ihmistä, mies ja nainen. Hän oli jo menemäissillään heidän ohitse, mutta kuuli naisen äänen ja seisahtui — ääni oli tuttava. Hän katseli naista, kalpeni, sillä hän tunsi naisen — se oli Mari. Hän käteli käsitysten miehen kanssa, puhuen ja nauraen. Helppi juoksi heidän luokse, tarttui naisen käteen ja huusi julmalla äänellä:

"— Mari! Oletkos ruwennut semmoiseksi, — iloitsetkö?"

Mari huudahti, weti kätensä irti ja kiiruhti kalpeana pois, wetäen miehen kansansa.

"— Kuka se on? Hän tunsi sinut? Miks juokset?" kysyi mies kummastuneena.

"— Tule, tule! Hän on hullu!" wastasi Mari wapiستن.

"— En, en ole hullu! Mari! Seisahda! Et pääse" — — sanoi Helppi, joka juoksi perästä, tarttui Marin käteen ja piti häntä kiinni. Mari huusi niinkuin käärme olisi pistänyt häntä, hän koki saada kätensä pois ja kutsui miestä awuksensa.

"— Laske irti! Mitä sinulla on tytön kanssa tekemistä?" sanoi mies ja tarttui Helppin käsiwarteen. Helppi surwasi miehen syrjään niin kowasti että hän lensi pitkälle ja wastasi:

"— Enemmän kun luulet. Tyttö on sisareni! Jos häneen kosket, lyön sinut kuoliaaksi! Ja sinä, Mari! sinä et ole tuntewinasi minua. Häpeä sinulle! Ja olet ruwennut häpeälliseen elämään, ruwennut kunnottomaksi ihmiseksi — kirous sinun yli! Nyt näen kaikki olewan totta. Ei wät ole walehtelleet minulle. Kirous sinun yli!" Helppi laski Marin irti ja kiiruhti pois. Mari juoksi tiehensä kalpeana kuin ruumis eikä katsonut taaksensa. Helppi tuli rannalle, astui weneesen ja saatuaan purjeet järjestettykseen risteili hän Uuraaseen, josta hän sitte tuulen käännnyttyä purjehti pois ja tuli seuraaman päivän iltapuolella kotiin. Hän oli muuttunut ja lyhykäiseen aikaan teki suru ja murhe hänet harmaapäiseksi ja monta vuotta vanhemmaksi.

VII.

Kolme vuotta oli mennyt siitä päivästä, jona Helppi tapasi sisarensa kaupunnin kadulla. Annin äiti oli kuollut, Anni itse oli ollut koko ajan kiwuloisena ja Helppi oli tullut vanhaksi, hiuksensa olivat walsenneet ja ruumiinsa käyristynyt.

Oli sunnuntai. Anni istui tuwaassa ja luki raamatusta korkealla äänellä. Hänen wieresssä seisoi tyttö, kädet ristissä, ja kuunteli. Tyttö oli Annin sisaren tytär, nimeltä Katri, seitsemäntoista wuotinen, siniilmänen ja kaunis neito. Hän oli kun tytär Annille ja rakkaudella kohteli ja hoiteli hän tätiänsä. Helppi seisoi pihalla ja piti puheita erään kyläläisen kanssa.

"— Tuolla purjehtii laiwa," sanoi kyläläinen yhtiä ja näytti formellaan laiwaa. Helppi katsoi ulos merelle.

"— Se on kolme-mastoinen. Perässä on sillä suomalainen lafu."

"— Niin on. Mutt'ei sillä ole luottilafua."

"— Ei ole. Kenties se aikoo seisahtua täällä, jos sillä on jotakuta forjaamista, ennenkuin se lähtee etemmäksi," mietti Helppi.

"— Mutta nyt se wetää ulos lafun — se on waan nimi-lafu. Odottakaal! Näen ensimmäiset puustawit. Ne owat i, l, m, a, r — —"

"— Eieneekö se Ilmarinen?" huusi Helppi iloisena.

"— Niin on. Ilmarinen on sen nimi. Sillä on nimi kokassakin ja kokassa on myös walkea kuwa."

"— Se se on. Wäwyni tulee sinä laiwaassa ja tyttäreni. Menen sanomaan waimolleni," wastasi Helppi ja kiiruhti sisään.

"— Anni! Katri! Gewa on tullut! Laiwa on liellä tornial!" huusi Helppi sisään astuessaan.

"— Tulkaa rannalle, niin saatte nähdä. Tulkaa! Missä hattuni? Joutukaatte!"

Helppi juoksi rannalle ja hitaasti tuli Anni perästä; Katri häntä talutti. Laiwa oli tullut liemmä, heitti ankkurin mereen ja purjeet käärittiin kokoon. Wene laskeettiin alas laiwasta ja Helppi näki ihmisten seassa, jotka astuivat weneesen, Roosin, Gewan ja kolme lasta. Hän juoksi pit-

fin rantaa heilutellen hattunsa, ja huudellen: „ter-
we tultuannel!”

Wene seisattui, Roos astui maalle, syleili Hel-
ppiä, Annia ja tervehti Katria. Hänen perästä
astui Gewa, lapsukainen sylissä, weneestä ja
kiiruhti vanhempiansa syliin. Helppi itki, nauroi
ilosta ja syleili wälistä Roosia, wälistä Gewaa
ja otti viimein kassi lapsista syliinsä ja kiiruhti
heitä lantaen tupaan. Hänen perästä tulivat toi-
set; Katri kantoi kolmatta lasta. Ilon jubla oli
astunut Helpin taloon. Helppi oli kuin nuorukai-
nen uudestaan ja Anni tunsti itsensä terveeksi näh-
dessään tyttärensä, wäwynsä ja heidän lapsensa,
jotka pian ystäwyiwät wanhojen ja Katrin kanssa.

Gewa jäi vanhempiansa luo niinkauwan kuin
Roos oli laiwan kanssa Wiipurissa. Saatunsa
lastin puretus ja jätettyänsä laiwan toiselle, pa-
lasi Roos ja oleskeli koko kesän Suurisaarella.
Syksyllä osti hän itselleen maa-tilan ja muutti per-
heenensä ja Annin kanssa sinne. Seuraavana ke-
wänä muutti Helppi, saatunsa wanhuutensa tähden
luotsi-wirastaan eron, wäwynsä luokse. Katri seu-
rasi häntä, sillä lapset tahtoivat Katria sinne. Suu-
ri oli heidän ilonsa, kuin ukko tuli, mutta oikein
iljuivat ilosta kun taas saivat nähdä Katrin.
Koko ensimmäisenä päivänä täytyi Katrin waan leif-
tiä heidän kanssa. (Jatk.)

Kotimaalta.

Helsingistä. Waltiopäiwien koko ensimmäinen
viikko on mennyt alkuvalmistuksiin. Warsinaisia
keskusteluja ei ole vielä aljettu.

Ritari- ja aateli-säädyn Täysikokouksessa
syysk. 24 p. Maamarsalkki ilmoitti, että hänelle oli
tullut kenraalikuvernöriltä kirjoitus, joka ilmoitti
ettei sanomalehtiin saisi painattaa mitään kertomus-
ta keskusteluista, ellei sihtierit ole sitä todistaneet.
Kun tällainen työ katsottiin waikaksi laskea siht-
tierien päälle, pidettiin muutos tässä wälittämättö-
mänä. Kaikki jäsenet esimieskokouksessa olivat täs-
sä asiassa yksimieliset, jonkatähden he meniwät ken-
raalikuvernöriin luokse pyytämään muutosta tässä
säännössä. Tällöisen muutoksen oli kenraaliku-
vernööri luwannut koettaa saada toimeen. Sen
ohessa päätettiin että otteita ritariston ja aateli-
ston pöytäkirjoista annettaisiin kelle sen tahtoisi.

Lahjoitus-maiden talonpoikain puolesta Wi-
purin läänistä on viime lauantaina alamainen
anomuskirja jätetty H. K. M. Suuriruhtinaalle.
Tässä kirjoituksessa rufoillaan että H. K.
Majesteettinsa ottaisi heidän surkean tilansa tar-
kastukseensa. Kirjoituksen loppupuoli kuuluu näin:
„Sywimmässä alamaisuudessa esitellen Teidän Kei-
sarillisen Majesteettinne korkeaan suosioon ne ru-
kouskirjat, joita erinäisistä seurakunnista Wiipu-
rin läänissä alamaismmasti Teidän Keisarillisen
Majesteettinne armollisen istuimen juureen Walio-
kunnan päiwän aikana annettiin lahjoitus-maiden
talonpoikain puolesta, rohkenemme sentähden koto-
naan jättää tämän ajallisen onnemme asian Tei-
dän Keisarillisen Majesteettinne armolliseen suosi-
oon sekä Suomen Säätyin rakkaaseen huoleen, wa-
kautettuina kuin olemme, että meidän asiamme sil-
loin on turwallisissa ja oikeissa käsissä.”

Syyskuun 15 päivä on wietetty yli ympäri-
maamme suurena kansallisena juhlapäivänä. Kai-
lista maamme kaupungeista tulee yhä tietoja lisää
tämän päivän wietännöstä. Turusta alkaen Kas-
lisiin saakka owat ihmiset tällä päiwällä olleet yhy-
dessä ilotunteitansa ilmoittamassa. Päiwän wiet-
tämisestä Kuopiossa, sisältää Tapio lawean ker-
tomuksen. Siellä pidettiin juhlliset päiwälliset

seurahuoneessa, joissa useita maljoja esiteltiin. Ku-
vernööri Antell esitteli ruotsiksi maljan Suomen Suu-
riruhtinaalle ja tohtori Nylander suomeksi Suomen
säädyille. Muista siinä tilassa juoduista maljois-
ta mainitsemme ainoastaan kassi maljaa, joita toht.
Nylander esitteli suomeksi, toinen senaattori Snell-
man'ille, niinkuin Suomen miehelle, „joka sano-
millaan on suuresti waikuttanut kansan miehisty-
miseen, ja toisen professori Schauman'ille, mi-
kä ensiksi, nykyisen Suuriruhtinaamme fruunaus-
juhlassa Helsingissä syksyllä w. 1856, uskalsi pi-
tää julkisen puheen Suomen kansan toivoista wal-
tiopäiwien ja monen muun asian suhteen.”

(S. U.)

Sitä tätä.

Wirfamiesten onnettomuus. „Nyt se on
loppu meidän,” huusi wiskali A., lukiesaan kei-
sarillisen julistuksen suomen kielestä, annettuna
tään vuoden heinäk. 30 p:nä: „meidän fuolemal
Jos edes julistus olisi annettu wenäjän kielestä,
niin olisi se ollut meille onneksi, mutta suomen kie-
lestä, tuosta tuhmosta, raa'asta kielestä — siitä
syntyy kapinaa, sillä nyt talonpojat ymmärtävät
kaikki! Voi meitä onnettomia! Se on loppu mei-
dän!”

Maamme paras sanomalehti. „Mintäh-
den olet waan tilannut Julkisia?” kysyi naapuri
toiselta. „Mitä mä toisilla teen? Julkisia sanomia
on paras lehti, sillä oiwallinen on sillä prantti,
jota woin lukea silmä-lasitta, ja muuton se puhuu
asioista oikein eikä niinkuin ne toiset, jotka waan
walhettelewat,” wastasi toinen.

Waltiopäiwät tarpeettomina. „Mitä me
niillä teemme? Eikö korkea esiwalta ja senaatti woi
niinkuin ennenkin päättää maan asioita? Ollaan
entisellään! Se on waan joutawaa turhaa kutsua
yhteen waltio-päiwämiehiä. Siitä syntyy waan
onnettomuutta maalle,” arweli eräs hywin ymmär-
täwäinen käsityöläis-porwari!

Tassa,

laskettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös
Wenäjältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Eoka-
kuussa 1863.

Tynnyri rukiita 5 r. 50 f.; tynnyri kauroja 3 r. 60 f.; 1:n
sortti heiniä 36 f. ja 2:n sortti 30 kop. leiwistä; hienot
wehnäjauhot 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa säkki 12 r.
2:n sortti 9 rupl., ja leiwisköttäin 1:n sortti 1 r., 2:n
sortti 75 kop.; ruisjauhot 1:n sortti 6 ruplaa tynnyri, ja lei-
wisköttäin 1:n sortti 30 f.; tattari ryynit 11 r., hirs ryynit
1:n sortti 15 r. ja 2:n sortti 14 r., ohran ryynit 10 r. ja kau-
ran ryynit 10 r. tynnyri; manna ryynit 1. r. 40 f., perl
ryynit 1 r. 20 f. leiwistä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisäl-
täwä kuli 16 r., 2:n sortti samote 14 r.; hieno-laatuinen weh-
näleipä 10 f. naula, 1/2 naulaa 5 kop. ja 1/4 naulaa 2 1/2 f.,
ruisleipä 5 f. naula, 2:n sortti 2 1/2 f. naula; 1 naula Suo-
men 1:stä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 7
kop., 2:n sortti eli hywä foppa-liha 5 kop. ja 3:8 sortti eli
huonompi samallinen 4 kop. naula; suomen suolattu liha 1:n
sortti 6 kop., 2:n sortti 5 kop. ja 3:8 sortti 4 kop. naula;
suolattu ilan liha 1:n sortti 15 kop., 2:n sortti 12 kop.,
tuores ilan liha 1:n sortti 15 kop., 2:n sortti 12 kop.,
sawustettu sfiinkku 16 kop., sawuttamaton samallinen 14
kop. naula; lampaan liha 1:n sortti 8 kop. 2:n sortti
6 kop. naula; wassikan liha 1:n sortti 8 kop., 2:n sortti
6 kop. naula; tuores woi 25 kop., ja ruuan valmistukseen
kelpaawa woi 18 kop. naula; liinawoi 17 kop. naula, ja 1
naula suolaa 1 kopetta.

Wiipurin Raastuvasa, 30 p. Syyskuuta 1863,

Ex officio

J. G. Heinrichius.

Kuulutuksia.

Stadens innevånare, som deltaga uti kostnaden för
eccclaireringen af stadens gator, anmodas att uppkomma
å rådhuset Måndagen den 12 i denne månad klockan 11
f. m. för att höras och afgifwa utlåtande i anledning af

väckt fråga om anbringande af gaslyktor å särskilda delar af staden, hvilka ännu icke äro försedda med slik eclclairering. Wiborgs Rådhus, den 3 Oktober 1863.
På Magistratens vägnar:
Fr. Wilh. Poppius.
f.d.
J. G. Heinrichius.

Yksityistä ilmoitusta.
KONSERT.

Undertecknad gifver Onsdagen den 7 October med benäget biträde i Societäts-Salongen en
Konsert.
Närmare genom Affischer.
Elise Wächter.

Ministutus.

Rehoitetaan makkamattomia toimittamaan Luffaria ja Sun-
tion saatavia, lauantaina 10 p. tätä funta Wiipurin wan-
haesa Gymnastisa.
F. Monimus.

Uti C. G. Cloubergs bokhandel emottages
subscription å
FAMILJEVÄNNEN,
Illustrerad Månadsskrift.
II Bandet.
Subscription är bindande för hela bandet, utkommande
i 12 häften å 1 Mark. Såsom prämier medföljer antin-
gen 2 större eller 4 mindre litografier enligt subscriben-
tens eget val.
Första häftet finnes redan tillgängligt.
(6) 5

Uti C. G. Cloubergs bokhandel
emottages abonnement å musikalier på följande villkor:
För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abbo-
nentens eget val för 20 Mark.
20 Mark utan premier.
,, 6 månader, 12 Mark.
,, 3 månader, 8 Mark.
,, 1 månad 4 Mark.
3 häften utlemnas på en gång. (6) 5

Palmefukseen haluama.

Ett ungt bättre fruntimmer önskar sig plats som Gu-
vernant för mindre barn samt tillika gå frun tillhanda; den
härå reflekterar vare god och lemna svar i förseglad
billjett till Jenny å tryckeriet i Wiborg.
(3) 1

Wuokrataann.

Ett liden i gården N:o 11 hos Lektor Modeen.
Nu genast en skild byggnad, bestående af tre rum jem-
te kök vindskammare och nödiga uthus i Wiborgska för-
staden. Närmare upplysning erhålles å uppfostrings-an-
stalten för värnlösa barn i nämnde förstad.
(2) 1
Ett rum med kök nthyres uti Rådman A. Ivanoffskys
gård invid paradplan.
(3) 1

Myytämänä.

Nyligen inkomna goda thésorter till nedsatt
pris hos Petter Antonoff II. N:o 19.
1 ½ thé ordinärt . . . . . — rub. 50 kop.
1 ½ thé . . . . . 1 „ 25 „
1 ½ thé . . . . . 1 „ 50 „
1 ½ bästa sorts ordinärt . . . . . 1 „ 50 „
1 ½ blomthé . . . . . 2 „ — „
1 ½ d:o . . . . . 2 „ 50 „
1 ½ blomthé, bästa sort . . . . . 3 „ — „

Можно получить по дешевымъ ценамъ
хорошіе сорта Чай у Петра Антонова въ
Домѣ Н-о 19.
1 ½ Чаю Ординарнаго . . . . . — руб. 50 коп.
1 ½ „ Фамилнаго . . . . . 1 „ 25 „
1 ½ „ Фамилнаго лутч . . . . . 1 „ 50 „
1 ½ „ Цвсточной . . . . . 2 „ — „
1 ½ „ Цвсточной Выс. . . . . 2 „ 50 „
1 ½ Цвсточный лутч. . . . . 3 „ — „
(2) 1

Myytämänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Lessing's Werke, in zehn Bänden. 21 mark 60 penni.
Buch der Lieder von Heinrich Heine. Achtzehnte Auf-
lage. 6 m 60 p.
Des Fährnrichs Stohl Sagen. Eine Liedersammlung von
J. L. Runeberg. In's Deutsche übersetzt durch A. Tk.
2 mark.
Nadeschda. Neun Gesänge von J. L. Runeberg. Aus dem
Schwedischen von Ida Meves, geb. Lappe. 1 m. 60 p.
Dramatisches Allerlei. Bühnenspiele in Uebersetzung und
Bearbeitung von W. Fridrich. 6 m. 40 p.
Kalevala, das National-Epos der Finnen, nach der zvei-
ten Ausgabe ins Deutche übertragen von A. Schiefner.
6 mark.
Kosmos. Entwurf einer physischen Weltbeschreibung
von Alex. von Humboldt. Fünfter Band. I. II. 30 m.
72 penni
Shakespeare. Von G. G. Gervinus. Dritte Auflage. I.
1. 2. II. 14 m. 40 p.
Almanach lebender Bilder, dramatische Kleinigkeiten zu
Bildern anerkannter Meister, für Stadt und Land, ge-
sellige Kreise und Liebhaber Bühnen von C. A. Gör-
ner. 7 m. 20 p.
Fürst Blücher von Wahlstadt. Der Held den deutschen
Freiheitskriege. Ein Lebensbild von Eduard Keller.
2 m. 40 p.

Jöyryläiwain Liike.

Ångfartyget WIBORG,

fördt af kapt. Th. NYSTRÖM,
avgår från S:t Petersburg till Wiborg hvarje Thorsdags
morgon kl 9 1/2.
,, Wiborg till Fredrikshamn & Helsingfors hvarje
Fredags morgon kl. 4,
,, H:fors till F:hamn & Wiborg hvarje Söndags
morgon kl. 6, och
,, Wiborg till S:t Petersburg hvarje Måndags
morgon kl. 8.

Ångfartyget VICTORIA,

fördt af kapt. H. I. HANSSON,
avgår ifrån S:t Petersburg till Wiborg hvarje Lördags
morgon kl. 9 1/2.
,, Wiborg till Lovisa & Helsingfors hvarje Sön-
dags morgon kl. 4.
,, H:fors till Åbo hvarje Måndags morgon kl. 8.
,, Åbo till H:fors hvarje Måndags eftermiddag
kl. 8.
,, H:fors till Lovisa & Wiborg hvarje Onsdags
morgon kl. 6.
,, Wiborg till S:t Petersburg hvarje Thorsdags
morgon kl. 8.

Ångfartyget AURA,

fördt af Kapten C. G. CONRADT,
avgår ifrån Stockholm till Åbo hvarannan Tisdag
,, Åbo „ Helsingfors „ Onsdag.
,, Helsingfors „ Wiborg „ Torsdag.
,, Wiborg „ S:t P:burg „ Fredags
,, S:t P:burg „ Wiborg „ Tisdag.
,, Wiborg „ H:fors „ Onsdag.
,, Helsingfors „ Åbo „ Torsdag.
,, Åbo „ Stockholm „ Fredag.
Närmare upplysningar å härvarande Ångbåts-Comp-
toiret.

Wiipurissa, M. A. Zilliafutsjen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Zittiafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifonttoreissa.

N:o 41.

Perjantaina 9 päivänä Lokakuuta.

1863.

Wiipurista.

Sangen huvittavaa on kuulla, että kaupunnin nuoriso tänä syksynä ja ehkä jo kohta antaa seuränäytelmät, ja ilolla saamme ilmoittaa, että silloin kuvaillaan se suomalainen ja huvittava, W. Hannikaisen mukailema „Antonius Putronius,” jota on niin hyväksitty. Tulot menewät näytelmä-koulun kasfaan. Toivomme on, ettei nuoriso tähän yhteen taukoa, vaan huvittaa kaupunkilaisia tänä syksynä ja tulevana talvena vielä muillaki suomalaisilla näytelmillä, joita nyt jo on niin paljon ilmestynyt, että walitaki jo woipi.

Huraasta 26 p. Syysk. Wiime yönä oli täällä tulipalo, joka uhkasi tulla julmaksi. Kello $\frac{1}{2}$ 10 syttyi tuli eräässä luotsin Jarwan ulko-huoneessa, joka pian oli tulen täydessä wallassa ja tästä tuli wiskautui wieressä olewiin ulkohuoneisiin. Kello 11—12 oli useita ulkohuoneita täydessä tulesa. Tulipalo kesti $\frac{1}{2}$ 2:een asti aamulla. Ei mikään asunto-huone palanut, mutta useampia ulkohuoneita ja aittoja, joissa oli waatteita, ruoka-aineita j. m. Tästä tuli wahinko muutamille perheille, sillä kaikki heidän waatteet paloiwat tuhaksi niin ett'ei niillä ole muuta kuin mitä päällään kantawat. Onni oli, ettei tuli wiskautunut pirtsiin. Ne, jotka kokiwat kaikin voimin sammuttaa tulta ja repiä palavia huoneita maahan ja jotka tekivät työtä kuin ihmiset, olivat ennenkaikkia etunenässä wenäläiset sotamiehet, sillä wälillä kuin meikäläiset twömiehet, jotka täällä owat tienanneet ja tienaatwat leipää ja rahaa, käyttiwät itsensä kuin kurtat. Etenki erään täällä kesa-aikana asuvan kauppa-firjurin käyriös tässä tilaisuudessa ei suinkaan ollut kiitetäwä. Suuri wika on että täällä olewat kauppiasten yhteiset sammutus-ruiskut eiwät vielä ole saaneet omia weneitä, niin että niitä soutamalla saataisiin paikasta toiseen. Ja ne ruiskut owat mainitun herran haltuussa. — Petchoraryfmentti lähtee tänä aamuna takaisin Wenäjään, oltuansa täällä koko kesa paterin työssä.

R. Wilffa.

Suomenkielen nykyisyys.

Se suomenkielestä wasta tullut asetus ei meitä kowin ilahuta. Sillä ei ole muuta voitettu kuin se, että suomenkielinen kirjoitus on nyt otettava tuomioistuimissa sekä wirtakunnissa vastaan ja että 20 vuoden perästä se, jonka tuomioistuin päättää umpisuomalaiseksi, saapi paperinsa suomeksi, jos hän erittäin niin waatii, mutta ei suinkaan kellenkään muulle wirtamies ole pakotettu suomeksi paperia toimittamaan, sillä „ruotsinkieli pysyy eteenpäin maan wirallisena kielenä.” Niin kauwan kuin

koulut owat ruotsalaisia ja etenki sitte kun kansa eli rahwas-souluislafi on 20 vuotta opetettu ruotsia, niinkuin on esitelty, niin lie siten harmassa se mies Suomessa tawattawa, jonka tuomioistuim woipi umpi-suomalaiseksi päättää, se on semmoiseksi, joka ei ole ruotsia lufenut eikä siis ainoaa ruotsin sanaa ymmärrä. Siitä woipi arwata, että 20 vuoden kuluttua taitaa tuhannesta wirta-kirjoituksesta yksi ehkä tulla suomeksi. Ja niin se tulee olemaan niin kauwan kuin „ruotsinkieli pysyy wirallisena kielenä” yli koko Suomenmaan, sillä kaks wirtakieltä samassa wirtakunnassa on mahdotonta: se waiikuttaisi waan pelkkää sekajotkua. Ei siis ole kowin iloittawa, ennenkuin suomenkieli pääsee ainoaksi wirtakieleksi Suomen maassa ja ruotsi jääpi waan niihin paikkakuntiin joissa kansa on ruotsalainen, niinkuin täkäläinen kirjallisuusseuraki jo esitteli. Taikka jos nykyinen asetus muuttasi alkusanansa ihan wastakkaiseksi ja alkasi näin: Waiikka suomenkieli tulee olemaan maan wirallisena kielenä, julistetaan Ruotsinkieli saman oikeuden nautitsewaksi kaikissa j. n. e., niin silloin wasta woisi laulaa: „Nytpä saapi suomenkieli Sysäellä syrjäkielen, Tulen itse isännäksi Rodisansa kaunosessa.” Mutta niinkuin lapsiki, ensimmäisen askeleen eteenpäin voitettuaansa, iloittaa riemuten enemmän kuin sittemmin jo satojaki askeleita astuttuaansa, niin suomme myös lähettäjälle, D. A—n, riemuuta „Suomenkielen nykyisyydestä” seuraawaisessa runossa.

A. G. G.

Jo on kielemme fitunut
Kowin kau'an kahlehisä,
Kahlehisä, kapaloisä
Wangittuna waiiasti,
Oman isänsä kotona,
Oman äitinsä sylisä,
Monet ajat armahiset,
Monet wuodet, wuorokaudet,
Ajatellen, aprikoiden,
Odotellen oiwallista
Sitä päiweä parasta,
Kupo-kullan kuulusinta,
Jona saisi surematta
Murhe-muurinsa sisästä
Tulla toisten tanhuwille,
Tanhuwille taibolliisten,
Aly-rikkaiden rikoiile,
Wirtamiesten wainioille.

Waan kun wanhimme walitti,
Kujerteli kurja-raukka,
Suruisansa suurimmissä,
Sysittynä, syytettynä,
Correttuna, soimattuna,
Ihan ipo-itsiltänsä

Suolo-suomen asujilta!
 Silloin tuli turwa sille,
 Joutui armas awun tuoja:
 Korkehimpi Reisareista,
 Suurin suuriruhtinoista,
 Aleksander armiaamme,
 Rafastettu Ruhtinaamme
 Määrä-ajan armossansa
 Suossossansa sukasi,
 Jona saapi suomenkieli
 Tehdä tiensä tasaisiksi
 Hywin laitella latunsa,
 Nullistella munkalaisen
 : Syysäellä syysäkielen —
 Tullen itse isännäksi
 Rodissansa kaunosessa.

Waan jo taasfin walittawat
 Werettömät weikkamme,
 Suomen sofiat asujat:
 „Ett'ei olla oikiasa.”
 Vielä waatiivat enemmän
 Ritu-wuosia fatalat.
 Toiset vielä wäittelewät,
 Syyttömästi syyttelewät
 Niitä armaita uroja, —
 Jotka sattuiwat sanoihin,
 Ennättämään ensimmäinä
 Ruikuttamaan Ruhtinaalle
 Rehoittivat kansan ääntä. —

Pojat potrat Pohjolasia,
 Suloisessa Suomen maassa!
 Alkate nukkuko nujulta
 Toki torffu-tuutuisanne,
 Rowin kau'an kättywisä,
 Luulo-lukkojen takana!
 Heilukaa nyt hengen miekka
 Kädessänne käppelästi,
 Sujuvasti sukkelaasti,
 Ett'ei kieleemme kituiji,
 Kärsis kansallisuutemme,
 Enää aikoja enemmän,
 Pakko-päiviä pahoja,
 Kun — se minä määräs sille
 Majesteetti mainittawa,
 Ruhtinas rafastettawa!

D. M—n.

Luotsi ja hänen perheensä.

VIII.

(Säthe n-roon 40.)

Onnellisina ja kunnioitetuina eliwät Helppi ja Anni lastensa luona. Minoa pilwi, joka wälistä pimenä heidän ilonsa aurinkoa, oli Heikki ja hänen kohtalo. Seitsemän vuotta oli mennyt siitä ajasta, jona Heikki häwisi Suurisaarelta ja hänestä ei sillä aikaa tullut sanaakaan Hespille. Et tietty jos hän eli taikka oli kuollut. Mutta eräänä päivänä saatiin hänestä viimein tieto. Roos oli mennyt Wiipuriin sieltä ostaakseen tawaroita. Kävellessään pitkällä sillalla näki hän linnasta joukon wankia tulewan, hän seisahdui antaakseen heidän mennä ohitsensa ja katsellessaan heitä ha waitti hän joukossa tuttavat kaswot. Hän kii ruhtii perästä ja katseli tarkasti — hän hämmästy i, se oli — Heikki. Hän ei uskonut silmiänsä, kii ruhtii wangiin-wartian luokse ja kyseli häntä. Tämä kertoi nyt että wanki oli Heikki, joka kau wan oli kuljeskellut erään naisen kanssa ympäri maaseuduilla, harjoitellen kaikenlaisia pahoja töitä; hän oli ollut mustalaisten parwisissa, oli ollut usein kiinni, saanut raippoja ja nyt viimeiseksi murhasta joutunut tänne. Hän oli tuomittu Siperiaan ja sinne oli hän lähetettävä kohtakin. Naïsesta, Tiina-Lii-

sasta näet, sai Roos tietää että hän oli lähetetty kiritus-huoneeseen Lappeenrannassa.

Roos meni iltapuolella linnaan, pyysi saada puhua Heikin kanssa ja wähän aikaa odotettua nsa näki hän Heikin tulewan raudoissa luoksensa. Hän kyseli Heikiltä hänen elämän vaiheista. Heikki alussa ei tahtonut sanoa mitään, mutta viimein rupe si hän katkerasti itkien kertomaan elämänsä.

„Kuulkaa minua ja kirotkaa sitte minua! Nuorena läksin merelle. Siellä opin kaikkia pahuuksia ja kotiin tultuani harjoittelin mitä olin oppinut. Join wähän wälistä itseni humalaan, tappelin, löin fortia ja rupe sin Tiina-Liisan kanssa, joka oli erotettu miehestään, elämään luwattomassa yhteydessä. Isäni nuhteli minua kowasti, äitini ja isäreni rukoiliwat minua parempaan elämään ja wuodattiwat usein katkeria kyyneleitä, mutta en huolinut tästä. Teidän tultuanne taloomme, rupe sin minä elämään siwollisemmasti, mutta salaisuudessa join kuitenkin ja kun ei kukaan nähnyt olin Tiina-Liisan luona. Yhtenä päivänä päätin hänen kanssa karata. Muutamana yönä ennen häitänne warastimme ensin lautamieheltä hywän summan rahoja, sitte otimme wieraan jaalan ja, tullen ollessa hywän, purjehtimme vielä samana yönä suoraan Wiipuriin, johon pääsimme seuraavana päivänä. Jaalan möin kohta toisena päivänä eräälle kaupuntilaiselle, joka kaunisti sen niin että se tuli tunteuttomaksi. Wiipurissa elin hywän aikaa, mutta kun poliisi rupe si tiedustelevaan minusta kaikenlaisia karkasin Haminaan naiseni kanssa. Täällä en kauwan ollut, sillä pelkäsin Suurisaarelaiten sattuman minua näkemään. Läksin siis Helsinkiin. Täällä elimme enemmän kuin wuosi. Rahat loppuiwat, Tiina-Liisa kääntyi lapsi-wuoteelle, minä etsiskelin työtä ja sain tyllä; mutta tottumattomana työhön rupe sin helpommalla tavalla hankkimaan itselleni waroja ja harjoitin — warakauffia. Minä onnistuin aina ja me elimme nyt warastamillani. Mitä warastin möin eräälle waimolle, joka toimitti tawarat pian Pietariin. Mutta viimein tapasi poliisi toisen warkaan teokistaan, hän tunnettiin warastaneen useissa taloissa ja tuomion edessä tunnusti hän ja ilmoitti akan tawaroiden kätijäksi. Alka otettiin kiinni, minä pelkäsin joutuwani samaan tilaan ja karkasin Helsingistä Mikkeliin. Tiina-Liisa seurasi minua. Lapsensa oli hän yöllä pistänyt erään porwarin talon porstuwaan. Siellä tapasin mustalaisia ja heidän parween antautuin minä. Mustalaisena elin nyt kolme kesää perätysten ja talwella asuimme milloin missäkin, jossa waan olimme rauhassa nimismiehistä. Tähän asti en vielä fertaakaan ollut kiinni. Mutta viimein menin paulaan. Olin toisen mustalaisen kanssa warastamassa ruokatawaroita eräästä talosta, jossa ei muita ollut kotona kuin wanha mummo ja muutama lapsi. Nimismies sattui tulemaan taloon ja nyt me otettiin kiinni. Meitä wiettiin wankuteen Heinolaan, tuomittiin warfandesta ja lufon murtamisesta ja saimme raippoja. Jonkun ajan mentyä me lasfettiin tästä wankiudesta. Minä lähetettiin Wiipuriin maankuleksiana, mutta tiellä karkasin ja tapasin mustalaiseni. Mutta kohta erosi mustalaisista ja läksin Kuopioon. Tiina-Liisa oli häwinnyt sillä aikaa kun minä wankiudessa olin. Häntä läksin nyt etsimään. Kuopiossa otettiin minut taas kiinni, mutta kun ei woi neet mitään todistaa, niin kuletettiin minua toisen kerran Wiipuriin, ja nytkin onnistuin tiellä pääsemään karulle. Kuljeskeltuani useissa pitäjissä, tulin viimein Sortawalaan, jossa par'aikaa oli kesä-marffinat. Täällä tapasin Tiina-Liisan, joka oli minua etsinyt kun yöllä mustalaisen kanssa häwisin. Warastamalla kotosin itsel-

leni rahoja ja pienempiä hopea-kaluja ja lähimme taas yhdessä Räkisalmeen. Uikomussemme oli menä Pietariin, siellä koettaa onneamme ja saada hopea-kalut myödyiksi. Räkisalnessa olimme päivän waan. Sumpulan kylässä ollessamme yötä eräässä mökissä, näin kaksi miestä tulewan sisään. Minä nousin penkiltä, jolla makasin, ja tunsin heidät. He olivat siitä mustalais joukosta, jonka parvessa ennen olin ollut. Sydän-yöllä tuli yksi heistä hiljaisesti luokseni, kuisuttu minulle korvaan muutamia sanoja ja läksi hiipien ulos. Minä seurasin häntä. Menimme hoviin sieltä muka warastamaan pehtuorin rahoja, joista mustalaiset olivat saaneet tietää missä huoneessa ne olivat. Kaikki onnistui. Mustalaiset läksivät tiehensä annettua osan rahoista minulle. Minä herätin mökkiin tultuani naiseni ja kiiruhdin hänen kanssa Walfjärween. Siellä kohtasin tuttawan, myös waraan, ja hänen kanssa menin yöllä taas erääseen metsä-torppaan, sieltä hewoista ja rattaita warastaksemme. Mutta isäntä heräsi, sillä yksi hewoista pääsi irti ja rupesti juoksentelemaan pihalla. Me seisoiimme ääneti ja piilossa tallissa, isäntä sai hewoisen kiinni, toi sen talliin, sitoi sen kiinni ja aikoi lähteä pois. Toinen meistä, joka pelkäsi jäävänsä suletuksi tallin sisään, syöksi itsensä isännän perästä päästäkseen ulos, mutta isäntä kääntyi samassa, tarttui miehen niskaan, tappelu syntyi tallin ovesta, kumppani weti weitsen, nosti sen ja löi sen isännän päähän. Sen tehtyvänsä, juoksi hän ulos ja wiskasi owen lufkoon. Isäntä ei kuollut, hän tointui, rupesti huutamaan apua ja mölisi julmasti. Minä koetin päästä ulos, mutta owi oli kiinni ja turhaa oli työni. Wäkeä tuli, minä piiloon, owi awattiin — isäntä kuoli samassa. Isäntä wiettiin tupaan ja miehet löysivät minut ja wiewät nimismiehen luokse. Hän pani minut rautoihin ja kauwan kesti tutkinto, sillä minä kielsin vastaan aina sanoen murhaajan olleen minulle tuntematon, waikka yhdessä olimme taloon tulleet. Wiimein tunnustin itseni murhaajaksi, sillä jo kyllästyin alinomaisiin tutkintoihin. Silloin sain tuomioni ja wiikon perästä lähdin Siperiaan. Semmoinen olen ollut. Kirotkaa minua jos tahdotte, mutta älkääte elämästäni wanhemmilleni puhuko, sillä he kuolivat. Luwatkaa se, minä rukoulen," anoi Heikki ja hyyneleitä wieri silmistään.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Selsingistä. Waltiopäiwäin tapaukset:

Aatelisäädystä on ollut kiihkeät kiistat kysymyksessä, jos säädyn jäseniksi otettaisiin semmoisia aatelmiehiä, jotka ovat Wenäen palveluksessa ja asuwat Wenäellä. Niitä oli 3 sentaista pyrkijää, nimittäin kapteeni-luutnantti Ugglä, wara-amiraali v. Schantz ja waltioneuvos Bruun. Taistelu heistä loppui viime keskiviikkona, milloin aatelisto ääntämisellä päätti, että näille herroille oli täksi waltiopäiwäksi annettava puhe- ja istunto-oikeus aatelisäädystä. Melkein yleinen näytti se mielipide olewan että olisi saatava selwä lain määräys siitä, jos ja miten semmoiset aatelmiehet, jotka asuwat ja palwelewat wieraassa maassa, niin kuin Wenät itse-asiaassa on waikka hallitsia on yhteinen, saisiwat puhewaltaa Suomen yhteisissä asioissa, koska semmoisilla ei ole etua eikä waaraakaan lakien muutoksesta ja weron määräyksestä.

Waltiofuntiin on nyt kaikissa säädyksissä saatu jäsenet sekä warajäsenet walituiksi ja armollisia esityksiä on luettu säädylle, niiden määrättäväksi mihin waltiofuntaan kufi esitys on lähetettävä.

Niistä H. K. M. Suuriruhtinaamme 33:s armollinen esitys ehdottelee säätyn tutkittavaksi seuraawat määritykset:

1:ksi. Hallituksen wallassa on, jos waroja muita puuttuu, Säätynen takauksella ottaa laina etenkin Suomessa, lunastaakseen sillä ne lahjoitusfartanojen alle Wiipurin läänissä kuuluwat talot, joita erityiset asujamet wiljelewät.

2:ksi. Ne lahjoitustalot, jotka Hallitus lunastaa, omistetaan nykyisille asujamillensa, jos ne tahowat talot vastaan ottaa sillä ehdolla, että he määrättyllä ajalla wuotisilla maksuilla kuolettawat sen lunastamiseen maksetun ostohinnan ja sille juoksewan intressin.

3:ksi. Ne siten asujamille täydellä omistusoikeudella annetut talot saawat perintömaan luonnon ja owat weroituksen alaiset samoilla perustuksilla kuin Wiipurin läänissä muutoin on woimassa taifsa wastapäin tulee säätyn.

4:ksi. Tämä werotus ja siihen yhdistetty isojako pitää olla tehtynä ennen kuolettusajan loppua; mutta weromakso, josta tilat sillä ajalla owat wapaudetut, taidetaan myös sentähden, vähemmäksi tahi suuremmaksi osaksi, lyhemmäksi tahi pitemmäksi ajaksi, lahjoitustalonpojille perään antaa, jotta siten matkaan saataisiin tasotus siinä toinen toisensa suhteen korkeammassa tahi halwemmassa hinnassa, joka maasta on maksettu.

5:ksi. Hallituksen wallassa on ryhtyä kaikkiin semmoisiin wehkeisiin, jotka aiwotun tarkoituksen woittamiseksi muutoin taitawat olla tarpeelliset.

(Suometar.)

Ulkomailta.

Wenäjä on nyt 7:nä p. Syyskuuta antanut lopullisen wastauksen wälittäjä-waltain kirjoituksiin Puolan asiaassa. Wastaus on hywin jyrkkä ja lyhyt, eikä siinä anneta myönnetyksiä mitään. Kirjoitus Englaunille sanoo muun seassa, että Wenät on halunnut päästä yksimielisyyteen Englaunin hallituksen kanssa, mutta Wenäen tähtyy mielipahalla päättää, ettei se ole onnistunut, ja kun tällaisen kirjoittamisen jatkaminen ainoastaan enemmän wahwistaisi näkö-alojen eriaiwaisyyttä, niin se olisi wastoin Wenäen sowingollista aikomusta sitä enää pitkittää. Kirjoituksessa Ranskalle on kiwas muistutus siitä, että Ranska on monella tavoin koettanut sekoittaa Wenäen länteiset maafunnat Puolan asiaan, johon Wenät suoraan sanoo, ettei se salli mitään ei edes ystäwällistä sekaantumista näiden maiden asioihin. Kirjoitus Itäwalalle on lauhkeampi kuin ne muut. Luultawasti on siis tuo pitkä waltiollinen kynä-sota Puolan asiasta nyt loppunut, jota on kestänyt kuusi kuukautta. Sowintoa ei ole saatu. Onko siis miekka wedettävä? — ei suinkaan, sillä rauhan pysyiwäisyys näiden waltojen wälillä pidetään ihan warmana, ja asiat Puolassa saawat käydä entistä menoansa. Ulkomaiden melkein kaikki sanomalehdet sanowat Wenäen lopettaneen waltiollisen keskustelemisen ja tunnustawat, Puolan asian nyt taas olewan auttamattomasti samalla kanalla kuin kynä-sotaa alettaissa. — Warsowassa owat puolalaiset koettaneet murhata Suomen entistä kenraal-kubernööriä, freiwi Bergiä, jolla nyt on Puolan asiat hallussaan. Syyskuun 7 p. kello 5 j. p. p. laukaistiin freiwiä kohti kaksi-piippunen kiweri, jonka yksi luoti teki reiän freiwin palttoosen ja sen perästä wiskattiin freiwi Zamoiskin fartanosta 5 Orsini-pompia freiwi Bergin wauunin. Yksi näitä pompeja puhkesi niin liikeellä freiwin niskaa, että se repi paltoon. Yksi kasakka tuli haawoitetuksi ja kaksi sai mustelmia; niistä yhdestästä kasakka-hewoisista, jot-

ka freiwiä wartio-wäestönä seurasivat, haamoitet-
tiin seitsemän ja samote myös freiwin molemmat
waunuhewoiset. Waunut owat 17 kohdasta am-
mutut läpi. Ne kaffi kartanoa, mittä owat mo-
lemmin puolin Zamoiskin kartanoa, owat otetut so-
tawäen tarpeeksi; asukkaat ajettiin pois ja pataljona
sotawäkeä asuu niissä nyt.

Tanskan ja Ruotsin välillä on nyt tehty suo-
jelus-liitto Saksaa vastaan. Liitto kuuluu olemaan
sellainen, ettei Ruotsi eikä Norja selsaannu Hol-
steinin eikä Lauenburgin asioihin, mutta pysyvät
siinä, että Schleswig on tanskalainen maakunta.
Ruotsalainen ja Norjalainen sotajoukko tulee aut-
tamaan tanskalaisia, jos saksalaiset aikovat ottaa
Schleswigia. Ruotsalainen apujoukko tulee olemaan
25,000 miestä, joista 8 tuhatta olisi norjalaisia.
Tanskan tulee elättää tätä apujoukkoa. Saksa-
laisten uhattu marssiminen Holsteiniin ei siis Ruot-
sia sotaan jekoita.

Amerikassa festää sota niinkuin ennen Poh-
jois- ja Etelä-valtojen välillä.

J. Mm. Tidn. ja Rusii Sm.

Yksityisiä ilmoituksia.

Modemagasin.

Att jag flyttat mitt Mode-Magasin ifrån Doctor Holstii
gård till gården N:o 59 vid stora gatan, midtemot Ko-
merse Rådet Wahls gård inom fästningen samt fortfa-
rande emottager beställningar, äfvensom framdeles kom-
mer att tillhandahålla en vördad allmänhet särskildte mo-
de artiklar, får jag härmedelst tillkännagifva.

Paulina Stenberg.

МОДНЫЙ МАГАЗИНЪ

Почтенной публикѣ честь имѣю извѣстить что мой
модный магазинъ перемѣненъ изъ дома Г. Гольстйуса
на большую улицу въ домъ подл. № 59, наупротивъ
дома Господина Комерческаго Совѣтника Валя и что я
какъ прежде принимаю заказы такъ какъ и разныя
модныя вещи у меня продаются.

(2) 2

Паулина Стенбергъ.

Uti C. G. Cloubergs bokhandel emottages
subscription å

FAMILJEVÄNNEN,

Illustrerad Månadsskrift.

II Bandet.

Subscription är bindande för hela bandet, utkommande
i 12 häften å 1 Mark. Såsom prämier medföljer antin-
gen 2 större eller 4 mindre litografier enligt subscriben-
tens eget val.

Första häftet finnes redan tillgängligt.

(6) 6

Uti C. G. Cloubergs bokhandel

emottages abonnement å musikalier på följande villkor:
För helt år, 32 Mark, då premier erhålles enligt abbo-
nentens eget val för 20 Mark.

20 Mark utan premier.

6 månader, 12 Mark.

3 månader, 8 Mark.

1 månad 4 Mark.

3 häften utlemnas på en gång.

(6) 6

Wuokrataan.

Nu genast en skild byggnad, bestående af tre rum jem-
te kök vindskammare och nödiga uthus i Wiborgska for-
staden Närmare upplysning erhålles å uppfostrings-an-
stalten för värnlösa barn i nämnde förstad.

(2) 2

Ett rum med kök uthyres uti Rådman A. Ivanoffskys
gård invid paradplan.

(3) 2

Uti St Petersburgska förstaden vid röda brunnen i går-
den N:o 58—61 uthyres flera större och mindre kvarter,
närmare svar lemnas å stället.

(2) 2

Myytävänä.

Nyligen inkomna goda thesorter till nedsatt
pris hos Petter Antonoff II. N:o 19.

1 ½ thé ordinärt	—	rub. 50 kop.
1 ½ thé	1	„ 25 „
1 ½ thé	1	„ 50 „
1 ½ bästa sorts ordinärt	1	„ 50 „
1 ½ blomthé	2	„ —
1 ½ d:o	2	„ 50 „
1 ½ blomthé, bästa sort	3	„ —

Можно получить по дешевымъ ценамъ
хорошие сорта Чайи у Петра Антонова въ
Домъ II о 19.

1 ½ Чаю Ордннарнаго	—	руб. 50 коп.
1 ½ „ Фамилнаго	1	„ 25 „
1 ½ „ Фамилнаго дучи	1	„ 50 „
1 ½ „ Цветочной	2	„ —
1 ½ „ Цветочной Выс.	2	„ 50 „
1 ½ Цветочный дучи	3	„ —

(2) 2

Mr. Galefin kirjakaupassa:

"Musikalier" för piano, såsom Landtdags-Polka m. fl.
af nyaste sorter, Instrumenter, Violer; qvintar och strän-
gar af alla sorter, såväl för Quitar som för Viol, samt
äfven "Harts" för violinister, m. m. för billiga priser.

Myytävänä kaikkia Suomenmaan kirjakaupoi-
sa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa:
(J. W. Villja ja Rump. kirjakaupantaja-yhtey-
den Turussa kaustantamia.)

Katarina von Bora, Martti Lutherin puolison lyhyt elämä-
kerta. N:o 129.

Muitamia pieniä juttuja lasten huvistukseksi. N:o 130.

Suomenmaan Mahajäivät. N:o 131.

P. Maamaton Muinais-tietoja Palestinaasta, Wapah-
jamme Kristuksen syntymämaasta ja sen asukkaista, histo-
riallisesti tiedoksi Itäisten kansain tawoista ja käytöksiä
ja meidän aikanamme kättämättömän himeitten Maama-
ton-janain selitykseksi kertoessut Wilh. Carlsson. I. N:o 8:
Maan ja Ilman laatu; Wuoden ajat, Wiljat ja Hedelmä-
puut. N:o 132.

d:o II. N:o 8: Karjan-hoito ja Maan-wiljelys. N:o 133.

d:o III. N:o 8: Kirjoitus-konsti ja Mahat. Mitden synty ja
alku. N:o 134.

Kuin yksi kirja sisältävä 25 lappaletta ferraalla
ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1
Markalla ja 60 pennillä.

Myytävänä

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Kuorien Läänin Maawiljelysseuran Toimituksia. Wuonna
1861 ja 1862. 1 markka 60 penniä.

Sehdatus Maawiljeliälle Kaswulajien kättännöstä ja ruo-
nosta. Kokoillut J. J. Hiltunen. 20 penniä.

Kuwia ja Kuwaelmia Suomen Maafunnista. I. Satafunta.
4 markkaa.

Kierro- tahi Wuoro-wiljelys Ruotissa. Kowitellut wähem-
piin wiljelys-aloihin Edward Ronnen. 1 m.

Köyhyydestä ja Oleisesta köyhäin holhouksesta Suomessa.
Kirjoittanut J. W. Rosenborg. 60 penniä.

Opiksi ja Suwiksi Lukemista Suomen perheille. Toimittanut
Ojo Koskinen. I. 1 markka.

Yhteinen Maailman Historia, Maamaton hengen mufaan fer-
roiltu, Perheitä ja kouluja waesten. Käännös kuudennesta
Saksalaisesta painoksesta. 2 markkaa.

Kristuksen Ihme-työt. Kirjaisten: "Taidatto rufoilla Isä
meitä?" "Kuka sydämeistäsi asuu?" ja uilampain tefiältä.
Suomentanut E. M. Palonen. 40 penniä.

Die Kaiserbrüder. Historischer Roman von Emilie Tegl-
meyer. In vier Bänden. 24 mark.

Juniuslieder von Emanuel Geibel. 10 m. 40 penni.

Neue Gedichte von E. Geibel. 10 m. 40 p.

Zeitstimmen. Gedichte von E. Geibel. 3 m. 60 p.

Pantheon deutscher Dichter. Herausgegeben von Elfried
von Taura. 8 m.

Gedichte von Friedrich von Schiller. 3 m. 60 p.

Sieglinde. Eine Tragödie von Oscar von Redwitz. 3 m.

Wiipurissa, M. A. Jilialuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Silliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikonttoreissa.

N:o 42.

Perjantaina 16 päivänä Lokakuuta.

1863.

Wiipurista.

Läänin wiskaaali täällä, luutnantti Petter Aschan on armoissa saannut Sota-kamreerin nimen ja arvon, 19 p. syysk.

† Wiipurin lakikunnan lakmani, waltioneuvos ja ritari k. Anna ordenin toista luokkaa keisarillisen kruunun, August **Lohman**, jätti tämän maailman, yöllä viime sunnuntaija waarten. Wainaja, joka aikoinaan oli ollut k. senaatin jäsenenä ja jolla oli kunnioitus-merkki 40:n vuoden nuhteetomasta wirka-palveluksesta, oli tuttu opistaan sekä yleiseen että erinomattain lakitieteessä. Wilkka ollen vielä wanhundenki päiwinänsä, otti wainaja nuraasti osaa lakioppineiden kokouksissa täällä ja oli vuonna 1862, k. senaatin papis toimikunnan puolesta, katsasteliana silloisen jwili-luokion wuositutkiossa täällä. Rauha tämän kunnioitetun ja ansainneen yläisen kansalaisen tomulle!

— Kirjanitoja-mestarille J. G. Sundströmillen on k. senaatti, 12 p. syysk., sallinnut wallan, Wiipurin kaupunkiissa perustaa ja pitää awonaisia kirjakauppaa.

— Tämän sanomalehden waastaava toimittaja sekä Uraan yfityisen kansakoulun opettaja, ylioppilas Gust. Wilhelm Jagerlund, ovat paidatut käännäri-oikenteen täksi päiväksi siitä kirjoituksista, mikä oli Otawan 39:n numeron lisä-tähdeksä Uraan salmeissa olewien Wenäen kruunun laivojen sekoittamisesta hinaus-rahtiin ja jonka kirjoittaja nimittäiksen: „K. Wilkka.“ Kantajoina kuuluu olewan Wenäen meriwäen upseeria.

— Sen surkean wäkiwallan suhteen, joka Pyhäriistien pitäjässä tapahtui luvattomasti kuletettua wiinaa ryöstäneitä tullimiehiä waarten ja josta tois wiikolla oli Otawassa puhe, kuuluu nyt asetetun 9 uutta tullipalveliaa sekä pyydetyn saada 300 ruotu-sotamiestä Ryyrölän kreikkalaiseen kylään, jossa eräällä Nasarowalla sanotaan olewan walta yhtenäen polttaa wiinaa Rajajoen kiwääritehdasta warten, — waan ei muualle wiedä, miten sitä yht-suoraan (pyhäpäiwinäki) valmistuwaa piwa-nestettä ylettyy. Onnellista ja toiwottawaa olisi että tuolle turmelewalles wiina-wirralle saataisiin wiimenki salpa. — Ofsi kapinoitsijoita hoetaan myös löydetyn ammuttuna läpi käden. Kapinan päämies oli sama, jolta wiina (60 kannua) päiwää ennen otettiin, ja hän — nimeltä Koironen eli Wirkki — oli yöllä hankinnut 7 apu-miestä wiedyn wiinansa palauttaakseen, joka menestyksin waiikka hirwittawällä ihmis hengen mänetyksellä ja terweyden haaskaamisella. Helsing. Dagbladin kirjoitetaan syystöksi paikan nimismiestä Appelqvistiä waastan, ku mika ei olisi ollut kyllin wal-

pas roskoja fiini tamottamaan. Nyt heitä kuitenkin useimmat ovat täällä linnassa.

— Hoetaan että uutta tietä valmistetaan, pohjois-puolitse Wiipuria, Rajajoen ja Lappeerannan wälillä, sota-yrityksiä warten.

— Eräs wenäläinen sotamies täällä Wiipurissa oli, ruutia worastettuan, tuomittu wanki eli arestantti-komppaniaan. Waan kun hänen upseerinsa wiran puolesta sen hänellen ilmoitti, oli hän nautannut upseerin pahapäiwäisefsi; josta pahateosta sotamies nyt on, sota-lakien mukaan, tuomittu ammuttawaksi.

Ruotsalainen kansakoulun opettaja-seminario Suomessa nykyään tarpeellinen eli edes hyödyllinen?

Niiden tarpeiden seassa, joihin hallitus pyytää kokoustuneilta jäädyltä suostunta-weroa, on myös uusi kansakoulun opettaja-seminari „ruotjia puhuvalle talonpoijistolle maassa, muutamien wuoden kuluttua.“ Kun tähän yhdistetään ensimmäiset sanat viimeisessä armollisessa julistuksessa Suomen kielen wallasta, jotka määrääwät Ruotsin kielen wästedeeksi pysymään (toisena) wirka-kielenä Suomessa, niin voidaan syystä kysyä, josko ei tuo ruotsalaisen kansakoulun-opettajain seminarion asettaminen, nyt jo ennenkuin suomi on pääsnä ruotsin tasallen edes, olisi koko suomalaisen kansallisuuden surma. Arwattawasti hallituksen tarkoitus tässäki kohden lie hywä, waan tämä ei estä siitä pahoja seurauksia syntymästä. Wilaiskame hätimitään niihin.

Kaikki tiedämme kuinka ruotsalaisten koulujen kautta wirkamiehet Suomessa ovat niin wierautuneet kansallisuudesta, että todella useammallen heitä — warmaankin erästen wanhempien — on melkeen mahdoton suomeksi toimittaa kaikki wirkakirjoituksensa. Suomen pääkaupunkiissa vielä wiimeisinä wuosina sen ruotsalaisten lapsukais-koulujen kautta suomenkielisten wanhimpien lapset ovat niin ruotjistuneet että eiwät enää kyy wanhimpiensa kanssa suomen seuralunnaassa ripillä. Nykyisessä Jyväskylään asetetussa kansakoulu-opettajan seminariossa kuuluu tuskin enää olewan yhtään oppilasta, joka ei ruotjia mongertaisi. Mitä siitä, jos vielä wärtawasten ruotsalainen opettaja-seminario asetettaisiin! Silloin epäilemättä kaikki kansakoulutki Suomessa muuttuisi uimpi-ruotsalaisiksi.

Tätä waastan ehkä wäitetään että ruotsalaisesta seminarioista ei otettaisi opettajaita suomenkielisiin seutuihin. Mutta meidän lyhyt wästus on että sitä ei ole takaaminen. Waiikka suomalaisella talonpojallakin jo olisi jonkunmoinen kansallisuustunto, niin ei ole kummekäminen jos hänki katsoo etujansa.

Ja niinkauan kuin kaikki edut ovat ruotsalaisuuden puolella, — s. o. toisilla sanoin: niinkauan kuin useimmat yläisemmät koulut maassa ovat ruotsalaiset ja siis siivistys ja ruotsalaisuus Suomessa meidän yhtä, — niin kauan suomalainen talonpoika tahdoo lapsensa koulutettuna ruotsalaisiksi. Wiipurissa meillä on weres esimerkki siitä, miten yläisempien koulujen eri-kielisyys woipi vaikuttaa kansa-kouluihin. Tänä vuonna täkäläisen Wilken koulun läpi käyneitä oppilaita läksi muutamatsi Jyväskylän toiset taas Wiipurin ylä-alkeskouluun. Jyväskylään siirtyneet pääsivät kaikki korkeemmalle luokalle kuin ne, mitkä jäivät Wiipuriin, — johon oli pää-syytä, että tuossa Jyväskylän alkeisopistossa opetus tapahtuu suomeksi, s. o. samalla kielellä kuin Wilken koulussa, waan ei muissa tämän hippakunnan ylä-alkeskouluissa, siis ei Wiipurissaakaan. Joku ehkä inttänee: eipähän Wilken koulu sentähden ole muuttunut ruotsalaisiksi. Waan sen se ehkä olisi tehynnä, jos ei sen perustaja testamentissaan olisi sitä asettanu Wiipurin suomalaisen kirjallisuuden hoidon alle ja warts-wästen waroittanu että siellä älköön kuuluto „muu kuin puhdas Suomen kieli.“ — Mutta missä seurakunta itse perustaa kansakoulut, siellä on asian laita ihan toinen; siellä tietysti seurakunta myös woipi määrätä koulujen kielen. — Siis, sanalla sanoen, ei suinkaan „muutaman vuoden perästä“ ole ruotsalainen kansakoulun opettaja-seminario Suomessa tarpeellinen, eikä hyödyllinenkään; peri-wästoin se on suomen kansallisuudelle pelkäsi haitaksi, jos ei surmaaksi. Wasta 20:n vuoden kuluttua, jos muka suomi silloin todella ennättää edes ruotsin tasalle, saattaa olla syytä miettiä semmoisesta ruotsin seminariosta, — waan ei silloinkaan vielä, jos eivät jo yläisemmät oppi-laitokset suomalaisissa seuduissa ole suomentuneet.

Me emmä ole, niinkuin muutamatsi, färkkäät warhain ja myöhään tarkastelemaan ja wästuotelemaan hallituksen tekemiä ehdotuksiaakaan. Mutta tämän asian pidämme niin tärkeänä, että emme saata olla funnioitettawia waltiopäiwämiehiä muistuttamatta kuinka „hukka perii“ Suomen kansallisuuden, jos tuohon esiteltyyn ruotsalaiseen seminarioon suostutaan. Toisella toiwolla odotamme myös ett'ei ainoasti talonpoikaissäätys, waan myös muut korkeat arwoiset säädys, — etenki papisäätys, jolle wirka-toimiensa kautta kansan keskuudet ovat tutummat, — tarfoin arwelee ja tutkii asiaa, ennenkuin siihen ryhtyy. Emme tarwinne näiden yhtä nerokasten ja älykästen kuin kokeneiden miehen mieleen teroittaa, että silleen, joka kansallisuutensa hylkää, tuokin mikään enää on pyhää, ja että sen, joka ei funnioita isää ja äitiänsä, „ei pidä kauwan elämän maan päällä.“

S. R. R.

Ruotsi ja hänen perheensä.

(Jatke ja loppu n:roon 41.)

„— Mutta mintähden tunnustit itsest murhaajaksi, waikk'et ollut?“

„— Kyllästyin niinkuin sanoin tutkintoihin. Muuten tahdonkin Siperiaan.“

„— Murhaajana sinua lähetetään kulta-kaiwoihin. Woithan pyytää itsest siirtolaiseksi Siperiassa.“

„— Tahdon päästä pois. Sama se jos lähetetään waikka kaiwoon.“

„— Se ei saa tapahtua. Minä tahdon puhua edestäsi. Uusi tutkio on aljettawa asiaksi kansa ja wanhempiest tähden rukouksen sinua sanomaan murhaajan nimen. Etkö niin?“

Heikki ei suostunut siihen. Wiimein sai Roos häntä kuitenkin talwutetuksi. Roos läksi vielä samana päivänä erään lain-oppi-neen luokse, uusi

tutkinto tapahtui, Heikki sanoi murhaajan nimen, tämä saatiin kiinni ja wiimein tunnusti; Heikki pääsi wapaaksi murhasta, mutta sai istua vielä linnassa koska oli ollut osallisena aiotussa warauksessa ja koska oli salannut murhaajan nimen tuomion edessä. Wiimein lastettiin hän irti käskyllä lähteä kotiin taikka hankkia itselleen suojelusta. Heikki ensin oli aikonut pyytää itsensä Siperiaan siirtolaisena, mutta kehoituksillaan ja rukouksillaan sai Roos hänet jättämään senkin ajatuksen, ja Roos'ilta hywät todistukset saatuaan rupeesi Heikki merimieheksi ja läksi fewällä ulos merelle. Heikki oli sitte koko elinaikansa merimiehenä ja kuoli ulkomaalla. Linnasta päästyään hän ei harjoittanut enää mitäkään pahaa, waan eli rehellisesti ja siivosti ja ne katteinit, joiden kansa hän oli merellä, pitivät häntä arwoissa, sillä hän oli hywä merimies.

Helppille ja Annille ei Roos kertonut sanaakaan Heikistä, waan Gewa sai tietää weljensä elämästä ja hän kiitti Jumalaa kun Heikki parempaan elämään rupeesi.

Tiina-Liisa kuoli furitus-huoneessa kolera-tautiin. Ja Mari, Helppin sisar, tuli wiimein wendäläisen sotamiehen waimoksi ja eli onnellisesti hänen kanssa. Kauwan elivät vielä Helppi ja Anni ja yhdellä aikaa menivät molemmat tuonelan, majoihin. Katri oli nimismies Balonen ottanut waimokseen ja onnellisesti elivät heki, sillä Balonen oli hywä ihminen, rehellinen wirkamies ja koheteli talonpoikia niinkuin rehellisen tulee.

Ajat ovat menneet, monta vuotta on ajan wirtaan wierinyt ja kauwan ovat Roos, Gewa, Katri ja toiset, joista olemme puhuneet, maanneet maan äidiilliesä powessa, kaikki ovat joutuneet unhotuksiin; mutta waikka tuonelan majoihin muuttaa suku suvun perästä, niin elää kuitenkin yksi, se on — rakkaus, rakkaus, joka kestää vielä toisella puolella hautaa. Me elämme aikamme tässä maailmassa, kamppailemme wästään-käymisten kanssa, färjimme wahinkoja, färjimme suruja ja onnettomuutta, wihaa ja wainoa; meitä ylönkatsotaan, pilkataan, petetään, — mutta kaikki woittaa rakkaus ja wähin rakkauden osoitus lepyttää meitä taas unohtamaan kaikki onnettomuudet ja färjymiset, lepyttää meitä maailman kanssa, ja haudan reunalla unhotamme kaiken, jota olemme färjineet, mutta muistamme jokaisen rakkauden osoituksen, ja rakkaus sydämissä astumme tuonelan majoihin. Totta sanoi runoilija laulaessaan: Ei reunall' haudan wihata enään.

R. W. W.—n.

Keisariillisen Majesteetin Armoallinen Esitys Suomenmaan Säädysille, koskewa tilain lohkomista ja maan erotusta fräls- ja perintötaloissa sekä wounehtoja jostakin senlaisten tilain osasta.

§ 1. Jos isojaetua fräls-tahi perintötalon omistaja tahdoo toiselle ylenantaa maata, omistettawaksi itse kannattawana tilana wälittömällä werollisuudella Kruunulle, olkoon hän semmoiseen lohkomiseen oikeutettu, jos waan päätälä ei wähenes siitä laajuudesta, kuin kuulutuksessa maaliskuun 1 p. 1852, koskewa talojen halkomista, 1:stä ja 7:stä momenteissa säätää ehdoksi asettumukseksi, ja jos erotettu osa samalla sisältää niin ison tilusalan ja sen laatuista maata että se wiljelemällä helposti saadaan samallaiseen asettumukseen. Kuitentakaan älköön tiluksia pantako semmoiselle uudelle talolle ustampaan kuin kolmeen lohkoon, eikä myös

Tään muuten kuin että päätilan ja erotetun osan manttaali taibetaan sopiwiissa murtoluwuissa kerran naimmin sadanneksissa määrätä.

§ 2 Jos weroja ja muita fuormia ei kohta taibeta sen uuden tilan päälle laskea, sopikoon asianomaiset keskenänsä wiisesteistä wapaawuosiista, joina kaikki senlaiset rasitukset ovat päätilasta suoritettawat.

§ 3. Maanomistaja, joka haluaa lohkominen yllä mainitusta laadusta, antakoon maamittarin panna maan kartalle; ja pitää maamittarin samalla antaman lauseen osain asettumuksesta ja, tehtyänsä luokkamäärityksen, ehdotteleman kuinka paljo lohkomattoman tilan manttaalista ja werosta on kunfin osan päälle pantawa. Sitten tulee Kihlakunnan oikeuden ilmoituksen saatua, siinä järjestyksessä kuin yllä mainittu kuulutus 3:ssa momentissa säätää, tutkia josko se aiwottu lohkominen on sallittawa ja siitä lausua päätöksessä, johon muutosta saadaan hakea Lakmannin oikeudessa ja sitte Olioikeuksissa, miten riita-asioista yleensä säättö on.

§ 4. Jos talon lohkominen on sallittu, olkoon erotetun tilan omistaja oikeutettu sitä laissa huu-dattamaan, ja Guvernörin tulee maamittarin ehdotuksen johdosta määrätä kuinka kolo talon manttaali ja wero on molemmille tiloille jaettava, josta pitää Guvernörin huolesta merkitys tehtämän läänin ja kihlakunnan maakirjassa.

§ 5. Talonosain tilusala ja wero näin ollen määrätty, pitää maamittarin, asianomaisen pyynnöstä, ilmoittaman jaon Kihlakunnan oikeuden wahvistettawaksi ja pyyhittämän erotetun tilan niin kuin asetukset isosta jaosta ja taloin halkomisesta säätävät, ja olkoon, siksi että semmoinen wahvistus ja pyyhitys on tapahtunut, päätilan omistaja edeswaastauksessa weron suorittamisesta, jos wapaawuosiä erotetulle osalle tingitty on taikka ei.

§ 6. Kysymyksissä taloin halkomisesta niiden perustusten mukaan, jotka löytyvät määrättyinä kuulutuksessa maaliskuun 1 p. 1852 ja muissa yhtä sen kanssa pitävissä asetuksissa, olkoon laki niinkuin siellä sanotaan, kuitentkin sillä muutoksella että puhetta waisten Lakmanni-oikeuden tuomiota taloin asettumuksesta saa Olioikeuksissa pitkittää, niinkuin yllä 3 §:ssä myönnetty on.

§ 7. Jos yhden taikka uisamman talon tilukset ovat isossa jaossa tulleet pannuiksi hajannaisiin taikka muutoin hoidolle ja wiijelykselle sopimattomiin lohkoihin, olkoon talonomistajain wallassa ostamalla taikka waihtamalla erinäisiä maakappaleita saattaa talojen tilukset mukawampaan yhteyteen. Jos yksi tila täten enenisi ja toinen wähenisi, pitää niiden manttali ja wero sen mukaan sovitettaman, miten 3 ja 4 §§:ssä yllä sanottu on; jota paitsi uusi jakokarita tiloista on tehtävä ja laillisessa järjestyksessä wahvistettawa.

(Jatk)

Kotimaalta.

Helsingistä, Uusia sanomalehtiä. Wiime syyskuun 12 p:nä k. senaatti on antanut kirjakustantajalle Theodor Sederholmille, entiselle yliopistolaiselle D. G. D. Europaeus'elle ja suomalaiselle kirjakustantajayhdistykselle kullekin luwan Helsingin kaupungissa ulosantamaan sanomalehden, Sederholm ja Europaeus suomenkieliset lehdet nimeltä: „Maiden ja merien takaa" ja „Ransakunnan Lehti," sekä kirjakustantajayhdistys ruotsinkielisen lehden nimeltä: Finskt Bokhandels-tidning (Suomalainen kirjakaupan-sanoma).

— **Pappisfäädyistä** nykyisillä waltiopäiwillä lämme on walittu, Laki-waliofuntaan: professori Schauman, kappalainen von Essen, promasti Helander, professori Granfelt, kirkherra Rosengren ja promasti Stenbäck. Waltiowarain-waliof.: promastit Borenius, H. Heifel ja Sirén. Talous-waliof.: professori Geitlin, rowasti Hackzell, tuomiopromasti Borg, tohtorit Granfelt, Herzberg ja Europaens. Suostunta-waliof.: promasti Alopaeus, tuomiopromasti Renwall ja kirkh. A. Heifel. Pankki-waliof.: promastit Hellen, J. J. Bergh ja Heifel. Toimitus-waliof.: tuomiopromasti Renwall, promastit Sirén ja Ehrström. Oleiseen walitus-waliof.: promastit Grönberg ja J. J. Bergh ynnä kirkh. Castrén; pappisfäädyn erityiseen walitus-waliofuntaan walittiin sen ohessa promasti Ehrström ja w. kirkh. Beyrath.

Porwarisfäädyistä, Laki-waliofuntaan: herrat Mölsä, Holm, Grönberg Haminasta, Kellgren, Hildén ja Lindegwist. Talous-waliof.: herrat Träskelin, Tengström, Öhrnberg, Thermen, Bergstedt ja Wolff. Waltiowarain-waliof.: herrat Dahlström Turusta, Brand ja ruukin patrona Frenckell. Suostunta-waliof.: herrat Sundman, Juselius ja Candelin. Pankki-waliof.: herrat Malm, Hackman ja ja Björnberg.

Laki-waliofunta on ottanut sihtieriksensä saman waliofunnan jäsenen, howioikeuden sihtierin Germund G. Aminoff'in; waltiowarain waliofunta taas kamreerin Suomen Pankissa, tohtori H. J. Wilhelm Ziliakuksen; talous-waliofunta kuuluu ha-lunneen professori J. W. Rosenborgia ja pankki-waliofunta taas kanselineuws J. Ph. Palménia sihtieriksensä. Suostunta-waliofunta on walinna laki-tieteen kofelas Eda. Berg'in.

Sitä tätä.

Merkillinen sattumus on, että, hr. lääkäntä-proh-wessorin von Willebrandin äskén myös päästyä waltiopäiwämieheksi Segerstråle-heimon waltauttamana, kaikki vuonna 1836 magisteriksi wihityt aatelis sukua ovat nykyään Suomen waltiopäiwämiehinä, nimittäin prohweessorit Brunér (jälemmin af Brunér wapaasukuiseksi noustuaan) ja v. Willebrand, piiri-lääkäri t:r Schildt, tuomari K. Wilhelm Späre (Brakel heimon puolesta) ynnä promasti t:r August Edw. Granfelt. Paitsi wiime mainittua (tohtor Granfelt), joka nyt on pappisfäätyä, on tämänki fäädyn jäseninä neljä sanottun vuoden maisteria: rowastit Julius Imman. Bergh Limingasta — äskettäin walittu Lapinki rowastifunnan puolesta, — Grönberg (samote kahden rowastifunnan edusmies) ja t:r Herberg, sekä Alfulan kirkh. Albert Heifel. Porwarisfäätyä taas lakitieteen kofelas Öhrnberg. Oleiseen siis waltiopäiwä-miehiä 10, s. o. kuudennes osa niistä 27:n wotta ennen wih'ityitä 60 magisteria, joista 23 (siis noin $\frac{2}{3}$ eli 0,4 osa) jo on mennynnä manalaan. — Sitä edellisestä eli ensimmäisestä magisterin wiikistäistä Helsingissä (w. 1832) on waltiopäiwillä pappis-fäädyistä 7: rohweessorit Borg ja Schauman, ynnä rowastit Alopaeus, Borenius, H. Heifel ja Vilius, sekä w. kirkh. Nordström. Lähinnä jälkimäisistä taas (w. 1840) on rowastit Renwall, Hackzell ja Helander, ynnä w. kirkh. von Essen, -- paitsi opetus-fäätyyn kuuluwaa, äskén aateloittua kanslineuws Arppea.

Sippakunnan sanomia.

(Porwoosta).

Kuollunna on Mäntsälän kirkkoherra, rowasti Abraham Ehroos.

Ruopioista. Ruollut: Pielaweben fappalainen, w. firfh. R. J. Uferman, 12 p. syysk. — Ufeimmat futsumus-huudot tois fappalaista waliteessa Jisalmella sai Rutafon rufoushuoneen saarnaaja, w. firfh. Er. Efelund.

Kuulutuksia.

Sedan Lagmansembetet i Wiborgs lagsaga genom Lagmannen, Statsrådet August Lohmans den 10 innevarande månad inträffade död blifvit ledigt, varda, jemlikt Kejserliga brefvet af den 5 April 1842 och Hofrättens i följd deraf den 19 i samma månad utfärdade Cirkulär, hugade kompetente sökande, som önska Lagmansembetet i sagde lagsaga under ledigheten förestå, härigenom antydde att i sådant afseende inom trettio dagar härefter, denne dag likväl oräknad, hos Kejserlige Hofrätten sig skriftligen anmäla och behörigen styrkte tjensteförteckningar tillika hit ingifva. Kejserlige Wiborgs Hofrätt, den 12 Oktober 1863.

N. K. Hornborg,
tf. Sekreterare i Kejserlige Hofrätten.

Jemlikt Magistratens denne dag fattade beslut varda stadens uti kostnader för gatuekläreringen deltagande innevånare, härigenom kallade att Onsdagen den 21 i denna månad kl. XI f. m. uppkomma å Rådhuset, för att afgifva yttrande i anledning af väckt fråga om gaslysningens utsträckande till följande gator och stadsdelar: 1:o) till den emellan finska kyrkotorget och sydvestra vallgatan ledande tvärgata, 2:o) till den del af sydvestra vallgatan som ligger emellan Kejsare tvärgatan och finska församlingens skolhus tomt, 3:o) till södra delen af Kejsare gatan, ifrån nya gymnasiihuset till Mekaniska verkstaden å tomten N:o 136, 4:o) till Salakkalahti stadsdel af f. d. fästningen, 5:o) till Saunalahti stadsdel af Wiborgska förstaden samt 6:o) till nya slobodsgatan uti S:t Petersburgska förstaden; Och erinras vederbörande att en eller annans utevaro icke kommer att hindra ärendets slutliga afgörande. Wiborgs Rådhus, den 14 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:
A. R. FREY.

J. G. Heinrichs.

Yksityisiä ilmoituksia.

Emedan vid det till den 14 i denna månad beramade sammanträde med danssällskapets härstädes medlemmar ett så ringa antal af dem sig infunnit att något beslut om sällskapets angelägenheter då icke kunnat fattas, ty varda samtelige medlemmar af sagde sällskap härmedelst ytterligare uppmanade att lördagen den 17 innevarande Oktober kl. 7 eft. m. uppkomma å Societetshuset för att öfverlägga och besluta huruvida dansnöjen under denna höst och iostundande vinter skola tillvägabringas samt, derest sådane komma att äga rum, utse föreståndare för desamma äfvensom emottaga redovisning öfver förvaltningen af sällskapets medel under sistförflutne år.

Härmedelst har jag äran underrätta att min verkstad för närvarande är flyttad och befinner sig hos Stads Chirurgen Herr Willpert.

Carl Marquén
genom Lindström.

Lifränteanstalten i ÅBO.

Då jag emottagit ombudskapet här å orten för Lifränteanstalten i Åbo, får jag anmäla att insatser i nämnde anstalt kunna inbetalas till mig alla söcknedagar samt att jag gerna jemnar upplysningar angående anstaltens inrättning och ändamål med mera.

Paul Wahl.

Glinfantinen rahakaswin-laitos Turussa.

Älän-miehenä täällä Glinfantinen rahakaswin laitokselle Turussa, saan minä ilmoittaa että vanaa nimitettyyn laitokseen saadaan maksaa minullen joka arkipäivänä ja että minä mielelläni annan tietoja laitoksen tarpeituksesta j. m. m.

Paul Wahl.

Palmelukseen haluama.

Öffä piika joka Sakian tielessä on taitawa. Halullinen woipi ilmoittaa itsensä fontitori

(3) 1

Wibidilla.

Wuokrataan.

Från den 1 November ett större gladt rum, inom varm tambur; närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

3 rum och kök jemte nödiga uthus uti gården N:o 193 i S:t Petersburgska stadsdelen hos

Fru Petroff.

Ett rum med kök uthyres uti Rådman A. Ivanoffskys gård invid paradplan. (3) 3

Myötämä.

En i utmärkt godt skick varande, 6½ Oktav "Flygel-Fortepiano" för ytterst billigt pris; vidare notis om instrumentet, som säljes på förmonliga vilkor, meddelas af Postexpeditören

K. J. A. Kortman.

Öffä sangen hywäsä rakennussesta olewa, 6½ oftawinen "Flygel-fortepiano" erinäisesti huofiasta hinnasta; lifemmän tiedon tästä tapincesta, joka myyhdään hywillä ehdoilla, antaa Postisuorittaja

R. J. A. Kortman.

Фангель новый въ 6½ октавъ за весьма сходную цѣну. Подробнѣе объ инструментѣ и о цѣнѣ за оный узнать у Почтоваго Экспедитора

K. J. A. Kortman.

Ein Flygel in ganz gutem Zustande um 6½ Octaven zum äusserst billigen Preise. Das Nähere hiervon beim Postexpediteur

(2) 1

R. J. A. Kortman.

Hvitt och grått strumpgarn af fin ull inlemnadt till försäljning uti gården N:o 93 inom f. d. fästningen, — anvisning att så köpa en ko som bär omkring julhelgen detta år, lemnas äfven derstädes.

Myytävänä kaikissa Suomenmaan kirjakaupoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Villja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Johno-Torni merellä. Toi kertomus lapsille. N:o 135.

Tummaali tutkiva, wakaasti wastaawa ukko. Räsikirjanen kaikille miattoman pilan ja armoitusten ystäville. Ranttiin teimitti Cero Vilasaffinen. N:o 136.

Suwin kaunis ja huwittawainen Juttu Weljistä Pekasta ja kuningas Laurista, jotka erinomaisen aikain menivät maailmaan, heidän kummallijseta elämän vaihteistansa ja Pekkan tappeluffesta kolmen noidan kanssa, joilla yhteensä oli 30 päätä, eli Eaimasta, Diekasta ja suuresta Mal-laspanoffesta. N:o 137.

Kuin yfä kirja jäsältävä 25 kappaletta ferraalla ostetaan, myyhdään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Myytävänä

G. G. Gloubergin kirjakaupassa:

Renan, Ernest. Jesu Lefnad IV:de Häftet. 1 m. 20 p. ni. Atterbom, P. D. A. Samlade Dikter IV. Lyriska Dikter. 3 Delar. 16 m.

Wallin, J. O. Witterhets Arbeten. Häft I. 1 m. 60 p. Prescott, William H. Mexikos Eröfring. Häft I. 1 m. 60 penni.

Afnar i Hemmet. Skildringar ur naturen och menniskolifvet. 2:dra Häftet. 1 m.

Qvinnans Kallelse. Öfvers. från Engelskan. 1 m. 20 p. Hjerte Ord till Vårt Lands Döttrar af Julie Burow (Fru Pfannenschmidt). 2 m. 40 p.

Braddon, M. C. Aurora Floyd, Bankirens Dotter. Öfvers af C. Wingstedt. 4 m. 40 p.

Braddon, M. C. Aurora Floyd. Öfvers. af M. Bratt. 4 m. 80 p.

Mützelburg, Adolf. Werldens Herre. Fortsättning af Grefven af Monte-Christo. 3 och 4 Delen. 1 m. 20 p.

Bögh, Erik. Ännu litet till. 1 m. 60 p.

Amtmannens Döttrar. En norsk berättelse. 2 Delar. 4 mark 40 p.

Collins, Wilkie. En hemlighet. Berättelse. 4 m. Nytt Sockenbibliothek för År 1864. Sednare halfåret. 2 m. 40 p.

Marryat, Horace. Ett år i Sverige. Tredje häftet. 1 m. 60 penni.

Berättelser af J. Förf. till "En ung flickas Historia. II. Innehåll: Den blinda Skalden. Jongsfru Bina. Ellen. Tre år af min lefnad. 1 m. 60 p.

Bock, Dr Carl Ernst. Helsolära eller Kunskapen om den friska och sjuka menniskan. Häft 1, 2. 8 m. 40 p.

Descuret, J. B. F. Passionerna uti deras förhållanden till Sjukdomarne, Lagarne och Religionen. 7 m. 20 p.

Stipendiä, M. A. Villjafuffen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 42.

Nonin-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Tilusten rauhoittamisesta ja tilain lohkomisesta.

Jos wiinanpolton sekä suostunta-weron ehdotukset ovat nykyisillä waltiopäiwillä tarpeelliset, että ne waltiolle tuottawat rahoja hyödyllisiin tarpeisiin, niin katsomme kuitenkin semmoisia Säätyjen päätettäväksi annettuja ehdotuksia vielä enemmän tarpeelliseksi, jotka sowelliaasti päätetyt voivat Suomen kansaa auttaa siihen tilaan, että tämä kansa woipi suostunta sekä muut werot maksaa, mutta taas sopimattomasti laiksi ja asetukseksi saatuina voivat mennä mitättömiin ja köyhyyttä suurimman osan koko kansaa. Kun suurin osa Suomen kansaa on maata wiljelewä, niin ehdotukset N:o 6 ja 39, tilain lohkomisesta ja tilusten rauhoittamisesta, tulewat symästi waijuttamaan suomalaisten tulemaan elämään ja oloon. Nämät lakit, jotka liikkeisesti riippuwat toijiskansa ja waatiwat laiksi päästyänsä ehkä muutosta myös nykyisessä maamittari-asetuksessa, ovat siis mitä tärkeimpiä ehdotuksia nykyisillä waltiopäiwillä. Niin haitallinen kun se tulewaisuudelle on, jos näitä sangen hyviä ja tarpeellisia ehdotuksia estetään laiksi pääsemästä, niin mitättömäksi muuttuu myös niiden hywä tarkoitus, jos niissä ei pieniä muutoksia tehdä.

Sallitus on ymmärtänyt, ettei tilain lohkominen estä weron eikä ulostekojen suorittamista eikä köyhyyttä enennä, waan päin wastoin antaa työttömälle ja asettumattomalle wäestölle tilaisuutta asettua omalle maalle ja siten päästä, suoraan sanottu, toisen orjuudesta, mikä wapaus ja itsenäisyys woi-mallisesti kehoittaa ihmistä ahkeruuteen ja siitä seuraamaan rikkauteen, jolloin werot sekä muut maksut ovat helpot suorittaa. Tästä annettu ehdotus tekee myös mukawammat osuudet maan jaossa mahdollisiksi, mikä kullenkii maawiljelijälle on niin tärkeä asia, että tuskin tärkeämpää on. Tämä kaikki sekä muu tekee ehdotusta tilain lohkomisesta tarpeelliseksi, ja kun tällainen maan lohkominen pie-niin osiin synnyttää elantokeinoja, jotka wälttämättömästi waatiwat nykyisen oitauswelwollisuuden lakkaamisesta, niinkuin Otawassa jo ennen on näytetty, niin on se toinenki ehdotus tiluksen rauhoittamisesta ihan wälttämättömästi saatawa laiksi sekä seurattawaksi asetukseksi. Mutta ehdotuksissa on, meidän luullen, wiisi pahaa paikkaa:

1:ksi, että jos maamittarin jaossa on tilalle sat-tunut sopimattomia osuuksia, niin niistä ei pääse waihdolla eikä kaupalla, jos ei naapuri siihen hywäntahtoisesti suostu.

2:ksi, että neljän tynnyrin pienempää maa-alaa ei saa toiselta wuokrata eikä ostaa, jos waikka mi-ten haitallinen ja rasittawa tuo pikku-pala olisi ki farjan kaitsemisen sekä muunki suhteen.

3:ksi, että maamittari on haakittawa kartat ja pyyhit tekemään, jos pikku pienenkii palan tahtoo toiselle antaa, waikka maamittarin palkka näissä asioissa woipi nousta satakertaa kalliimmaksi, kuin tuon pikku-palan koko hinta.

4:ksi, ettei ehdotuksessa sanaakaan ole wirketty,

miten niitä, useinki hywin pieniä ja keuhvoja niitty-palstoja farjalta säilytetään, joita maamittari nykyisen lain mukaan on lohaisnut wieraalle useinki ihan keskellä toisen tilan laituinta.

5:ksi, ettei ruunun tilan isännän kansa, kumer-nöyrin kauttakaan, saa sopia mistään pienemmä-kään maapalan waihtamisesta tai wuokraamisesta, waikka ruunun tilat voivat, sen uuden tilusten rauhoittamis-ehdotuksen sekä paremman maawilje-lyksen suhteen, olla yhtä sopimattomasti jaetut kuin perintötilatki. (Jatk.)

Keisariillisen Majesteetin Armoillinen Esitys Suomenmaan Säädyille, koskewa tilain loh-komisesta ja maan erotusta frälsi- ja perintö-taloissa sekä woureahtoja jostakin senlaisten tilain osasta. N:o 6.

(Sakko n:o 42.)

§ 8. Jos maanomistaja tahtoo tilastansa ylen- antaa maata toisen omaksi sitomusta wastaan että wiissi woura wuositain päättilaan maksetaan, ol- loon semmoinen erotus luwallinen, jos päättilan asettumus ja itsekannatus ei sen kautta joutu waa- ralliseksi. Erotettu osa pitää yhdesä kappaleessa sijältämän wähintäinkin neljä tynnyrin alaa; mutta kaupungin lähisyydessä ja saaristossa, taikka mil- loin erotus tapahtuu wesi-laitoksen, pruufin, tehtaan taikka muun keinollis-kehkeen rakentamiseksi, ei ole kielletty wähempiä osia erottamasta. Jos järwi tahti wesi-istö sattuu erotettuun maahan, ei ole jäl- kimäisen omistajalla ilman erinäistä wälipuhetta mitään oikeutta weteen.

§ 9. Milloin maata erotetaan wuotista wou- raa wastaan päättilalle, pitää maamittarin lausu- man jälille jääwän päättilan asettumuksesta ja josto- tingitty woura täydellisesti wastaa mitä koko ti- lan maksettawista, werraten tilusten lawuteen ja laatuun, tulee erotetulle osalle. Maanomistaja an- takaan maan erotuksesta tehdyn kirjjan hyinä far- tan ja maamittarin lauseen Kihlakunnan oikeuteen ja todistatsoon samalla että hänellä on oikeus maata menetellä; jonka tehtyä kysymys päättilan asettu- muksesta ja erotuksen luwallisuudesta ratkaistaan, miten yllä § 8:ssä sanottu on. Jos erotus sallit- taan, tulee Gubernörin tutkia sen suostutun wou- ran ja wahwistaa sekä antaa siitä merkityksen maa- kirjaan tehdä.

§ 10. Laillisesti erotetun maan omistajan pi- tää Kihlakunnan oikeudessa ylenantamiseen ilmoit- taman ja edeltäjänsä saannin oikiasi todistaman. Jos se saanti hywäksi katsotaan, pitää kirjat tule- waksi selwitykseksi laissa huudattamisprotokollaan otettaman. Sitten olkoon omistaja oikeutettu an- tamaan sanotun maan welausta waan ei eläkkeestä inteknata. Sen ylenantamista älköön perikanta- lunastuksessa moittitako; mutta jos maa ilman ulos- mittauspalkkoa myydään, olkoon päättilan omistajan wallassa, sen takasin lunastaa kolmen kuukauden kullessa todistettawasti tiedon kaupasta saatunsa.

§ 11. Päätilan pitäjä saakoon, niinkuin kuin hän siitä oikein werot ja maksettawat suorittaa, itse nostaa sen wouran, joka erotetusta maasta vuosittain maksettava on; ja nauttikoon hän sitte oikeutta ja etua, niinkuin 17 Luuvussa Maakaarsessa sanotaan. Jos päätilan pitäjä puuttuu maksettawainensa suorittamisessa, nostakoon yleinen ylöskantomies sen wouran, mitä erotetusta osasta maksettavaksi on, wajauden täyttämiseksi taikka pankoon takawarikkoon.

§ 12 Perimyksessä, milloin ustiampi on saanut osaa tilassa, jota ei käy halkoa, tehtävöön perintöjako lohkamalla taikka maata erottamalla yllä seikowain perustusten mukaan, jos waan perilliset siitä sopiivat.

§ 13. Jos maanomistaja tahtoo toisen pitoon elinkandeksi taikka wisseiksi vuosiksi antaa jonkun osan tilastansa, olkoon se sallittu, milloin wissi ja totinen woura wuodelta tingitty on. Toki pitää wälipuhe siitä kirjallisesti tehtämän ja olla se woi-
massa kolmatta miestä vastaan, inteknattaman, sekä muutoin waari otettaman mitä asetus kesäkuun 13 p:wä 1800 maanpestitistä ja wourasta maalla säätää.

Keisariillisen Majesteetin Armollinen Esitys Suomenmaan Säädyille, koskewa muntoista nyt woimassa olewissa lakisäännöissä tilusten rauhoittamisesta. N:o 39.

1:ksi. Että kulin, jolla on taikka joka pitää eläimiä, welwoitettaisiin niitä aitauksella, kaitsemisella taikka muulla hoidolla niin warjelemaan, ettei ne tule toisten tiluksille.

2:ksi. Että se, joka ehdollansa ja luwattomasti antaa eläimensä käydä laitumella toisen tiluksilla, pantaisiin welkopääksi palkittamaan kaiken siitä tulleen wahingon ja wetämään sakkoa tekonsa laadun mukaan wiidestäkymmeneestä markasta sataan wiiteenkymmeneen asti, sekä että se, joka laimin lyöden eläintensä hoidon on ollut syyllinen sellaiseen wahinkoon, welwoitettaisiin palkinnon antamiseen ja sakkoon wiidestä markasta wiiteenkymmeneen asti.

3:ksi. Että se aitauswelwollisuus ja se aitaus-oikeus, jonka nyt woimassa olewa laki säätää, peräti kumottaisiin.

4:ksi. Että se naapuri, joka tahtoo aittaa tehdä rajalle toisen naapurin maan ääressä, saisi kutsua jälkimäisen osaa ottamaan aitaamisen rajitukseksa, ja jos tämä wetäyhi semmoisesta osallisuudesta, mutta sitte kuitenkin hyödyksensä käyttäisi sitä aitausta, jonka edellinen yksin on tehnyt, saisi hänen, joka ei aitauksessa ollut osallinen, welwoittaa lunastamaan niin suuren osan siitä joka wastaa hänen etuansa, sekä siitä maksamaan osan täydellisen arwon ja puolen sen yli.

5:ksi. Että kaikki aitauswelwollisuus, joka on toimeen tullut nykyään woimassa olewain lakisääntöjen kannalta taikka suostumuksia naapurusten kesken taikka semmoisesta syyistä, kuin edellisessä momentissa mainitaan, ei saataisi keneltään aitauswelwolliselta yksipuolisesti kumota, ennenkuin welwollisuus on todistettawasti ylösanottu ja sitte alati täytetty aina kesäkuun loppuun asti seuraavana wuonna.

6:ksi. Että tilalliset kunnissa saisiwat tehdä liit-toja tilusten rauhoittamisesta ja aitauksesta sekä siihen taroitukseen määrätä tarpeellisia järjestyssääntöjä, jos waan eiwät sillä loukkausta yksien jäsenten oikeuksissa, jotka laissa ja wallitsemisessa asetuksissa ovat säädetyt.

Osotteeksi kuinka nämät yleiset perustukset taide-taisiin asetuksessa tilusrauhoituksesta toimeen pan-

na ja perille saattaa, liitetään tähän semmoisessa taroituksessa tehty ehdotus.

(Jatk.)

Kolme kokiata.

I.

— Kufapa nyt meille wieraaksi, koska kissa-murri itseänsä pesee niin ahkerasti", lausui Anttilan muori kahwia keittäessään.

"Kenties kotta kaunis, rikas ja nuori", nauroi Katri, Anttilan talon ainoa perillinen, ja kehräsi ahkerasti. Katri oli seitsentoista wuotinen, siinäilmänen, kaunis neito. Iloisena oli hän aina, nauroi wähän wälistä ja lauloi niin että kaikui hänen kämellesään metsissä.

"Kaikki vielä! Kuka täällä sitte naitawa olisi?" mietti muori.

"Wielä kysyttel! Enkö minä," wastasi Katri nauraen.

"Sinä! Silloin kaikki hassut woisiwat toiwoa itselleen miestä," lausui muori, mutta waiweni ja kuunteli, sillä joku kähistelä, kaaputti porstuwassa. Dwi awantui ja sisään astui pitäjän luffari ja hänen jäljissään pitäjän suutari, molemmat uussissa waatteissa ja suorat kuin aidan-seipäät. Muori hämmästyti ja hämmästyksessään pudotti hän kypin, jossa kahwia oli, nunin poroon. Katri jätti työnsä, nousi seisalleen ja hänkin alussa hämmästyti, mutta rupesti itseksään sydämmellisesti nauramaan kun luffari ja suutari kumarjivat ja muori niaasi, sillä se niaaminen ei tahtonut loppua.

"Olkaa niin hywät, olkaa niin hywät ja käykää istumaan! Antakaa anteeksi, että olen nyt sen näköinen, olkaa — —" saneli muori, niaasi, pyyhki eiliinallaan erästä penkkiä ja viimein sai hän wieraat istumaan. Nyt aljettiin puhetta ilmaista ensin, niinkuin tavallisesti, wuosi-kauswusta sitte j. n. e. Katri oli hiipinyt ulos, sillä hän ei woinut pidättää huuliansa naurusta. Hän meni sillä aikaa kylään ja ajatteli itseksään mitäpä luffarin ja suutarin juhlallinen käyntö tarkoittanee.

Muori teitti kahwinsa, juoksi aittaan ja pukeutui parempiin waatteisiin. Hänen tultuansa takaisin, nousivat luffari ja suutari ylös. Luffari rupesti pitkään puheesen, johon suutari wähän wälistä myöntyi kumartamisella, mutta josta emme tahdo laweammin kertoa, sillä puhe oli pitkä kun wirsta. Pää-aine oli: suutari pyysi luffarin kautta Katria waimokseen. Muori kiitti kunniaasta, niaasi ja lupasi puolestaan, sitte juoksi hän ulos Katria etsimään. Mutta Katri oli häwinnyt, turhaan huusi muori. Viimein palasi hän taas tupaan, sanoi Katrin kenties kohta tulewan ja tarjoi wieraille kahwia sanellen: "Sepäs kunnia Kattrille! Ei hän ansaitsi tulla teidän, kunnioitetun mestarin, waimoksi. Hän on liian hätikkö. Mutta kyllä hän naituna paremmaksi tulee."

"He, he, he!" wastasi suutari iloisena ja onnellisena kun wassika niityllä: "— Kyllä hän, he, he! on hywä, he, he!" Kahwia juotuaan, wielä lausui renskaakin, ja muorilta myötäisen wastauksen wielä kerran saatuaan läksiwät luffari ja suutari kumartellen ja kaappaellen tiehensä ja muori seurasi heitä porstuwaaan niaaskellen ja wielä owesfakin hän niaasi, waikka luffari ja suutari jo olivat häwinneet.

"Sepäs onni Kattrille!" sanoi muori lyöden nyrkkiä kätteensä; "kyllä Anttilan Eisan sappi rupee kiehumaan kun saa tietää. Mutta missä tyttö-hassu nyt lienee? Aha, siinäpä hän tulee." Dwi awantui. Katri juoksi nauraen sisään.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Selsingistä: Waltiopäivän tapauksia:

Mateliston täylikokouksessa 1 p. Lokak. esitteli herra Silfweröwan H. M:insä suostuntaweroehdotuksen johdosta, kuinka tärkeä olisi, että säädytfin puolestaan saisi sanansa lausua tullilakiin kuuluvissa asioissa, ja waati että tästä asiasta pitäisi tehtävän anomus hallituksen tykö. Tämä Silfweröwan'in esitys päätettiin jättää toiseksi kertaan keskusteltavaksi. — Täylikokouksessa 5 p. Lokak. luettiin muitten H. M:insä esitysten seassa myös se, joka koskee wiinan polttamista ja myymistä Suomessa. Herra Björkenheim, R., esitteli kuinka maawiljelijä wiinapolton poistamisen kautta tulisi tappioon, ja ehkä hän ei tahtonut puolustaa sen asian nykyistä laitaa, ehdotteli hän kuitenkin, että maawiljelijä saisi jonkun muun edun, jonka kautta mainittu tappio tulisi tasoitetuksi. Semmoinen etu olisi maaweron poistaminen, joka estää maawiljelyksen edistymistä ja waurastumista. Tämä kysymys jätettiin wiikon perästä keskusteltavaksi. — Samana päivänä otettiin taas hra Silfweröwan'in esitys keskusteltavaksi, waan ei ennätetty enään saada loppuun, sillä muut asiat olivat aikaa kuluttaneet, ja sentähden jätettiin sekin asia tulevaksi kerraksi. — Täylikokouksessa 7 p. Lokak. otettiin se kolmas kerta esiin, mutta Maamarsalkki ilmoitti ei saattawansa vastaanottaa sitä kirjotettua anomusta, sentähden muka että se perustuslakia selittäen ei ollut sen muotoinen, kuin anomuksen pitäisi oleman.

Vapissäädyssä on walituspyyntöjä esitetty useammilta jäseniltä. Näistä mainitsimme waan professori Schauman'in esitetty anomus perustuslakien muuttamisesta siinä kohden, että waltiopäiviä pidettäisiin joka kolmas vuosi. Tästä syntyi wilkas keskustelu, sillä muutamat katsoivat semmoisen anomuksen osoittawan epäluuloa hallituksen lupauksia vastaan. Sitä vastaan osoittivat taas muut, ettei siinä voisi minäänlaisista epäluuloa löytää, ja suurella äänen-enemmyydellä hyväksyttiin professori Schauman'in walituspyyntö, joka säädyitä päätettiin jättää walitus-walioikunnan tutkitavaksi. (Päiwät.)

— **Dulun** pitäjän sydänmaalla, noin 7 peninkulmaa kaupungista, lähti 11 wuotias orpotyttönen nimeltä Wilhelmina Willi keskiwiikkona 9 p. syyskuuta paimeneen Ojalan torpasta, jossa eräs pitäjään ulkometsän wahti asuu. Tällä matkalla hän ehyi metsässä lehmäin kanssa ja yötyi siinä. Yöllä karjasivat lehmät pois tytön tykö, ja tulivat ilman paimenetta kotiin. Näin oli tyttönen nyt yksin sydänmaassa aiwan ewäältä, eikä tietänyt mihinkä mennä, mistä ruokaa saada. Hakiesseen kotiansa joutui hän waan edemmäksi metsään, mutta löysi viimein tuorstai-iltana hewoisjoukon, jossa oli noin kymmenkunta hewoista. Wäyhtöissä koki hän niiden selsään päästä. Olisi niistä yksi tammahewoinen, jolla oli wara, tällä kertaan niin kesu, waikka se muutoin ei hewillä juwaitse ketään lähellään, että otti tytöksen selsäänsä. Sitten wietti hän päiwät enimmiten tammajelässä, yöt lewättiin yhdeksä waran kanssa tammajieressä. Muutamaksi yöksi sattui hewoisjoukko erään niittikodan tienoille. Siihen toimitti tyttönen itselleen wuoteen lähellä olewasta heinäsuowasta; waan kun hän heräsi aamulla olivat hewokset kadoksissa. Hämmästyksensä siitä oli arwattawasti hywin suuri, mutta onneeseen hewoiset palasivat takasi kodalle. Kündetta päiwää näin elettyään hewoisten kanssa, ja sillä aikaa ei syöttyään muuta kuin juolukoita, tapasivat hänen hewoismiehet ja ottivat hänen ko-

tiinsa keskiwiikkona 16 p. samaa kuuta. Kotiin tullessaan olivat kätensä ja jalkansa ajetuissa ja haawoilla, jotka kuitenkin pian paraniwat.

(D. W. S.)

Sitä tätä.

(Lähetetty.)

„Mikainen kaswatus on paljon tärkeämpi, kun me koskaan woimme arwata. Wiisit turha-uskot waan estäwät meitä ustiasti ajattelemasta tämän oikeutta; muuten pitäisi jokaisen uskontoa ja isänmaata rakastawaisen tehdä eri huoleksensa, ylen-tää waimot yleisesti korkeampaan tuntoon siitä mitä kutsutaan äidin kutsumukseksi, sillä siinä riippuu ei waan yksityisen onni ja onnettomuus, waan myöskin koko kansan luonto ja ihmiskunnan tila. — Me näemme, kuinka turhaan se abseroitseminen on, joka kokee paljaan opetuksen kautta hillitä himot, joita lapsuudessa jo olisi pitänyt joitella, sekä wahwistaa ne hengelliset woimat, joita jo nuoruudessa olisi pitänyt harjoittaa. Se ajatus kyllä ei näytä liialliselle että, huolimatta kaikista tieteiden ilmauksista ja kaikista tutkinnoista, se koko ihmiskuntaa edistytävä täydellisyys todella jo olisi paremmalla kannalla, jos äidit ja heidän sialliset yleisesti olisivat enemmän waurastuneet korkealle kutsumukseksensa.“ Näin sanoo Elisabeth Hamilton.

— „Totinen jumalan-pelko ja totinen onnellisuus on Jumalan rakkaudessa — siinä walisuudessa rakkaudessa, jossa into on hengen kanssa yhteydessä. Rakkaus on hyvien töiden lähde, joille siweys antaa todellisen loistonja,“ sanoo Leibniz.

— Bahat esimerkit owat yö-työmiesten kaltaiset, joiden alla nousewa touko-wilja kuolee; hyvät esimerkit owat niinkuin lauhkea sade, josta maat wahwasti kukoistuwat.

— Baha opitaan helposti, hywä — waikeasti.

Kuulutuksia.

Medelst offentlig auktion, som den 17 nästinstundande November anställes å Hirvois hemman i Impilaks socken, komma från Kronoskogarne inom Impilaks och Suistamo socknar att till den mestbjudande försäljas fjortontusen sexhundra till afverkning uti stemplade furustammar, emot följande villkor:

1:o att de utstemplade träden såväl till stam, som topp och qvistar tillfalla köparen samt att vid trädens nedfällande högre stubb än 1½ fot ej får lemnas, äfvensom att, innan virket afföres, stammarne och topparne skola afqwas och de gröfre qvistarne, till undvikande af eldfarligt bråte, samlas och hopläggas; ankommande det likväl å köparen att den afqvistade toppen afföra eller icke;

2:o att stammarne hvilka vid nedra skäret böra hafva en diameter af minst 10½ decimaltum samt vid 11½ fots höjd, derifrån räknad, en diameter af minst tio decimaltum, utbjudas, säljas och levereras under benämning sågstock, och är det för sådant virke de vid auktionen gjorda anbudet gälla; men skulle till följe af kärnröta eller bristande längd eller tjocklek någon stam icke lemnas ett sågblock af förenämnde dimensioner, står det köparen öppet att, derest han det önskar, sådan stock emot halwa auktionspriset emottaga;

3:o att kubikinnehållet af de försälda stammarne bestämmes sålunda att stammens längd beräknas från nedra skäret till den punkt å toppändan, der diametern uppgår till minst 8 decimaltum, hvarest innehållet i kubikfot kalkyleras såsom för en cylinder af stockens längd emellan nyssnämnde ändpunkter samt af en diameter lika med stockens diameter, tagen på midten deraf; börande i och för verkställigheten af denna kubering köparene, sedan fällning af virket i någon trakt skett, derom tillkännagifwa vederbörande forstmästare, hvilken det åligger att senast fjorton dagar efter sådan anmälan hafva kuberingen verkställd, på det virket derefter må kunna obehindradt afföras;

4:o att anbudet göras per kubikfot af den på nästnämnde sätt beräknade virkes massan;

5:o att köparen skall vara förbunden att senast inom den 1 Augusti 1865 hafva det inropade virket affördt och liqvideradt samt att köpeskillingen för det virke, som tidigare afföres, bör inom den 1 Augusti efter uttagningen erläggas;

6:o att köparen ansvarar för den skada, som genom bristande tillsyn öfver hans arbetsfolk tilläfsventyrs åstadkommes i skogen; samt

7:o att köpare, som önskar tillgodonjuta anstånd med betalningen, bör på sätt uti 28 § i Nådiga instruktionen rörande förvaltningen af Kronoskogarne, af den 13 Maj 1859 omförmäles för köpeskillingsens erläggande hit inlemna borgen eller annan godkänd säkerhet, samt intyg öfver på grund deraf erhållet anstånd vid auktionen förelä.

Hvilket samt att vid ofvannämnde auktion på enahanda sätt jemväl försäljas femtusen kubikfamnar blandved, som blifvit huggne inom Uomais revier uti förenämnde socknar hugade spekulanter härigenom tillkännagifves, med antydan att vederbörande forsmästare meddela närmare upplysningar åt den som önskar att före auktionen å ort och ställe taga kännedom om verkets beskaffenhet och öfrige till saken hörande omständigheter. Wiborgs Landskontor, den 5 Oktober 1863.

På Guvernörs-embetets vägnar:

E. L. Erikson.

E. Gråstén.

Sulfißella huutokaupalla, joka tapahtuu 17 p. ensi Marraskuuta Siirvoisen tilalla Impilahden pitäjässä, tulee ruunun metsistä Impilahden ja Siistamon pitäjissä enimmäen maffawalle myhtäwäff 14.600 poisotettawaffi merkitthä houkapaunta, seuraawaisilla ehdoilla:

1) Ulosmerkityt puut latwonensa ja offinensa saapi ostaja kättää hywäffensä; puuta maahanfaataisfa eli hakateisfa ei saa kantoja jättää forfiampia kuin 1½ jalkaa: ennen kun puut pois webetään, owat rangat ja latwat karfittawat ja suuremmat offat, tulenwaaran poisiamisefsi, läjin eli kofoin pantawat: karfitut latwuffet saapi ostaja wiedä pois eli jättää paitalle, tahdonfa mukaan.

2) Puut, jotka eiwät saa olla hienommat kun 10½ tuumaa ala leiffauksessa ja siitä 11½ jalkaa latwaanpäin 10 fyminenys tuumaa, tarjotaan, myhdään ja ulosannetaan saba tukkien nimellä, jota puulaatua myös kaupahuudot tulewat tarfoittamaan. Waan jos jhdämnen lahous, eli pituuden taikka paksuuden wajous, waifuttais ettei josta lusia rangesta kofonasta saba tukkia saatais, niin on ostajalla walta omistaa senkaltaiset wajaat puut, puolesta huutohinnasta.

3) Myhtyyn puiden eli tukkien nelisfulma-ffältö tulee määrättäwäff 11llä tawalla, että rangon pituus luetaan alaleiffauksesta sinne asti latwaan, jossa paksuus on wähintään 8 fyminenys tuumaa, ja että ffältö sitten lasfetaan nelisfulma jalka luvussa tufin kofa pituudesta ja sen kessi paksuudesta. Kun tufit owat hakatut, on ostaja welwoellinen sitä ilmoittamaan asianomaiselle metsänhoitajalle, joka neljanteista päiwän ajalla, ilmoituksen jälkeen, toimittakoon nelisfulma mittauksen, niin ettei puiden poisfulettaminen sen pitempään tule estetyff.

4) Kauppa tarjouffet owat ilmoitettawat tarfoittaen puiden määrää, edellä sanotun nelisfulma jalka luvun jälkeen.

5) Ostaja on welwoitettu wiimeistään 1 päiwään Elokuuta 1863 toimittamaan kaiffi osterut puut pois wiedhyiffi ja mafsetuiffi; hinta niistä puista jotka aifasemmin poiswebetään, on maffettawa ennen 1 p. Elokuuta ulosottamisen jälkeen.

6) Ostaja on welkapaä palkisfemaan kaifen sen wahingon, jonka hänen työwäfensä, waillinaisen peräänfasfemuksen tähden metsäisä matkaan saattawat.

7) Ostaja, joka teiwöopi wiiohyts aifaa hinnan matfuille, saattakoon hinnan edestä tänne tafauksen eli muun wafuutuksen, niinkun 13 p. Toukokuusta 1859 annetun armollisen ohjesäännön 28 § osoittaa, ja edesantakoon siitä todistuksen jo huutokauppaan kättesfänsä.

Samaassa tilaisuuksessa myhdään myös yhtäläisellä tawalla 5000 nelisfulma sultä sefa-wuita, hakatut ruunun metsistä Uomaan viirisä edelläsanotuisfa pitäjissä; joista osten halullisille tämän kautta tieto annetaan, ilmoitusjella että asianomaiset metsänhoitajat antawat selityffä niille, jotka ennen huutoa teiwöowat tarfempaa tietoa puiden laadusta ja muista asian haaroista. Wiipurin Maankontorisfa 3 p. Lokaf. 1863.

Guvernörin-wiran puolesta:

G. E. Grifson.

G. Gråstén.

N:o 2537.

(3) 1

För att utse taxeringsmän till bestämmande af inqvarterings afgiften för nästkommande år, anmodas stadens inqvarterings afgift betalande innewånare att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 28 i denne månad kl. 11 f. m. Wiborgs Rådhus den 12 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius.

f.d.

J. G. Heinrichius.

Jemlikt Magistratens denne dag fattade beslut warda stadens uti kostnader för gatuekläreringen deltagande innewånare, härigenom kallade att Onsdagen den 21 i denna månad kl. XI f. m. uppkomma å Rådhuset, för att afgifwa yltrande i anledning af väckt fråga om gaslysningens utsträckande till följande gator och stadsdelar: 1:o) till den emellan finska kyrkotorget och sydvestra

vallgatan ledande tvärgata, 2:o) till den del af sydvestra vallgatan som ligger emellan Kejsare tvärgatan och finska församlingens skolhus tomt, 3:o) till södra delen af Kejsare gatan, ifrån nya gymnasiihuset till Mekaniska verkstaden å tomt N:o 156, 4:o) till Salakkalahti stadsdel af f. d. fästningen, 5:o) till Saunalahti stadsdel af Wiborgska förstaden samt 6:o) till nya sloboddsgatan uti S:t Petersburgska förstaden; Och erinras vederbörande att en eller annans utevaro icke kommer att hindra ärendets slutliga afgörande. Wiborgs Rådhus, den 14 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:

A. R. FREY.

J. G. Heinrichius.

Huutokauppoja.

Medelst offentlig auktion, som thorsdagen den 22 och fredagen den 23 innevarande Oktober kl. 4 e. m. anställes i Handlanden Kravantinskijs gård inom Neitsyt-niemi, försäljes i mindre partier: mjöl, gryner, salt, kaffe, socker, the, viner, tobak, cigarrer, krydder, glas och porsliner samt balancer, vigler och diverse andra handelsvaror; hvarom köpare underrättas. Wiborgs stads Auktionskammare, den 19 Oktober 1863.

W. Ålgren.

Yksityisiä ilmoituksia.

Guttapercha-Galoscher

och regnrockar emottages till reparation; äfven finnas guttaperchasmörja, att användes till skoplag och ekipager, konserverar lädret och håller emot väta,

hos A. Laube,

boende i murar Silanders gård.

Dämän kautta ilmoitetaan että urmafari Carl Marquén on muuttanut juurelle kadulle tornifellon kartanoon ja luvataan että niin Seinään kuin Taatu felloit tulewat hywästi ja fiireesti rakennetuffi.

N. Lindström.

Palmelukseen halutaan.

Wiffi piika joka Saffan tielessä on taitawa. Halullinen weiri ilmoittaa itsensä fonttori

(3) 2

Wilbilla.

Löydetty.

I trädgården till härvarande kommandantshus upphittades den 3 innevarande Oktober omkring klockan 5 på eftermiddagen en packe blågrå vadmal, innehållande widpass 7 arschin, som egaren emot annonsafgiftens erläggande kan återfå i nyssnämnde gård.

Dämän kaupunnin komendantti kartanon puutarhasfa löhdettiin 3 p. tätä lokakuuta kello 5 paikoilla j. p. p. yffipankko barmaaninertämää sarfaa, jonka omistaja julistusmaksun suoritettua edeltä mainitusfa kartanosfa saa tafaijin.

Wuokrataan.

Två rum med kök, uthyres af undertecknad på öfverenskommelse pris, i Saunalahti stadsdel N:o 13.

J. Strömberg.

Katfi huenetta työfin kansfa wuokrataan halullisille sopi-wasta hinnasta, Saunalahden kaupunnin osalla N:o 13.

J. Strömberg.

Från den 1 November ett större gladt rum, inom varm tambur; närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

3 rum och kök jemte nödiga uthus uti gården N:o 139 i S:t Petersburgska stadsdelen hos

(3) 2

Fru Petroff.

Muötäwänä.

Åbo Finsk Ost

a. 13 kop. per lb

i Nya Colonialhandeln midtemot klocktornet.

Surin Suomen Smustoa

13 fep. uunla.

Kauppapöydissä kello tornin wastapäätä.

Wiipurissa, M. A. Silliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Zilliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifonttoreissa.

N:o 43.

Perjantaina 23 päivänä Lokakuuta.

1863.

Wiipurista.

Luento. Se Helsingin sanomalehdissä suurella kunnialla mainittu rohvesfori **Davis**, joka pääkaupungissamme on pitänyt oppi-luennoita, on tullut kaupunkiin ja aikoo täällä myös, niinkuin tämän lehden ilmoitusosasta on nähtävä, Maastuwan salissa pitää tulevana maanantaina oppi-luennon „Goethen Faustista.” Kun meidän seuduilla juuri harvoin on tilaisuus saada kuulla tällaisia luennoita, niin on luultava, että jättyneenä oja meidän kansaa ei jätä rohvesforia kuulihoita, etenkin kun luento tulee pidettäväksi jaksaksi, jota kieltä enimmäkseen täällä taitavat.

— **Merikoulun opetusta** voipi saada sen halua tänä talvena Uuraassa ja ehkä sitten eteenpäinkin. Kaiwakaptein Holmberg antaa tässä lehdessä tarkemman ilmoituksen tästä asiasta. Hänellä on jo muutamia oppilaita, mutta vielä muutama olisi saatava lisää, ennenkuin kannattaa koulua alkaa. Wirolahdella sekä Keivistöllä on moni kiva wannut tällaista koulua; nyt heillä on tilaisuus saada tätä haluttua opetusta. Me toivomme siis, että he mitä pikemmin ilmoittavat itsensä oppilaisiksi.

— **Vainowapausjuttu** Venäen meriväen upseerien ja tämän lehden vastaavan toimittajan välillä oli käynnäri-oikeudessa ensimmäisen kerran esillä 16 p. tätä kuuta. Asianajajana korkean runnun puolesta oli kaupunkin wisklaali ja laantajien puolesta tykkinäen ewesti herra **Örn**. Otawan toimittaja ilmoitti jutuksi joutuneen kirjoituksen olevan Uuraan kansakoulun opettajan herra **G. W. Jagerlundin** kirjoittaman, jontähden tutkiminen lykättiin 27:teen p. tätä kuuta, johon päivään runnun asianajaja manuntaleon herra Jagerlundin ja Otawan toimittaja selwittäköön silloin millä wäli-puheella hän on mainitun lehden vastaava toimittaja.

— **Kansakunnan lehti**, josta niin monta vuotta on ollut puhetta, on nyt ilmestynyt eloon. Sen ensimmäinen numero, näyttönumerona, seuraa lehteämme muutamille Otawan tilaajille, waan ei kaikille. Mitkä näyttönumeron saavat, näkewät siitä Kansakunnan Lehden taroituksen sekä hinnan. Me taas, joille ei näyttönumeroa piisaa, saawat tämän lehden takaswulla olewasta ilmoituksesta tietää mitä tarwitsewat. Lehti sanoo itsestänsä, että se, tämä „julkinainen waltiosali, nyt tottaka lie-nee niin tärkeästi tarpeelliseksi katsottawa, että kuinhan waan ei tämän ensimmäisen Kansakunnan Lehden rinnalle kymmenen uutta kohta sillänsä kaswane.” Koska se siis niin tarpeellinen on, niin toiwotamme meki sille kaikellaista menestystä julkisuuden kowasti koittawalla tantereella.

Tilusten rauhoittamisesta ja tilain lohkomisesta.

(Jatko n:o 42.)

Etä maamittari monissaki paikoin on tiloille jakanut hywinki sopimattomat osuudet, sen tunnustaa myös lohkomis-ehdotuksen § 7, mutta se sallii saattaa talojen tilukset mukawampaan yhteyteen ainoastaan siten, että molemmat tai kaikki talojen isännät siihen sowintoon suostuvat. Tällaiseen oli jo ennenki walta ja oliwa vielä enempäänki. Jos isännät suostuvat, niin ei nyt tarwita muuta kuin kuvernörin kautta hakea käsky maamittarille, joka muuttaa rajan niinkuin on kumminki puolin suostuttu. Mutta kun ne rajanaapurit owat harwaassa, jotka ystäwälliseen sowintoon käywät, niin saapi nykkyisen asetuksen mukaan se tyytymätön walittaa Hallitsijalle jo laillisen woimanki saaneen jaon sopimattomudesta; ja jos se todella sopimattomaksi nähdään, niin Hallitsija määrää rajan muutettawaksi, ja se muutetaan wasten toisen rajanaapurin tahtoa, — j. e. häntä voipi siihen pakottaa, waikka ainoastaan itse Hallitsijan kautta, niinkuin hän ompiki pakotettawa, jos hän kiuksesta, tuhmundesta tai muusta teko-syyistä ei muutokseen sowi. Mutta mainitun ehdotuksen § 7:8, jos se sellaisena laiksi pääsee, ei anna Hallitsijansa pakottaa uppinis-kaisista sowittamaan talojen tilukset mukawampaan yhteyteen, waikka olisi toiwottawa että jo kirkkunnan oikeus woisi hänet siihen welwoittaa, etenki nyt kun aitauswelwollisuudesta pyritään. Ehdotuksen 7:nnen §:n ensimmäisen lauseen perään olisi siis liitettävä seuraawat sanat: Jos toinen tahtoo, waan toinen ei, niin ratkaistoon Oikeus heidän wälinä.

Me talojen mailta usein löydettävät wieraat niittypalstat owat monestiki neljän tynnyrin alaa pienemmät ja useinki hywin pienet. Ollen joen reunoilla, owat ne tavallisesti pitkät mutta waan wiisi tai kuusi sylvä leweät, joten ne eiwät kannata aitaakaan ja owat siis monissaki paikoin metsämaiksi jo jätetyt. Mutta aitauswelwollisuudesta päästyä, alkaa luultawasti jokinakin pitää näitä niityn arwossa, niinkuin ne owat kartaasaki niityiksi merkittyt, ja juuri nämät niittypalstat tekewät karjan kaitsemiselle paljon pahaa, mutta näitä sekä muita yhtä haitallisia ja pieniä maa-osa ei ehdotuksen § 8:8 sallii wuokrallenkaan antaa sitä wähemmin toiselle myydä. Sopiwa oli siis, jos mainitun 8:nnen §:n alusanat muutettasiin näin: Jos maanomistaja tahtoo tilastansa myymällä eroittaa pienempää maa-osa toisen omaksi, olkoon semmoinen erotus luwallinen j. n. e. Ja seuraawa lause: „Erotettu osa pitää jäsältämän wähintäinkin neljätynnyrin alaa” olisi täten §:stä jätettävä pois ja samoten myös 9:stä §:stä sanat:” wuotista wou-

raa vastaan päätilalle," joiden sijaan olisi pantawa sanat: kaupan kautta. Sitä vastaan olisivat §:ssä 13 alkusanat saatavat seuraaviksi: "Jos maanomistaja" vuotuista vuokraa vastaan päätilalle "tahtoo toisen pitoon — — — antaa jonkun osan tilastansa, olkoon se sallittu" j. n. e. Siihen olisi vielä lisättävä: Jos vuokraajan oma tila jollaki tavalla toiselle menee, saakoon myös uusi omistaja nauttia vuokratirjassa olevat edut. Mutta nyt hän ei sitä tahdo; jättäköön silloin vuokrattu maapala päätilalle taksaisin samallaista kuin se siitä vuokrattiin. Jos riita syntyy, ratkaistoon tuomari asian. Ja tämän §:n perästä olisi § 11:8 sovelias seuraamaan.

Kun päätilan omistaja näin maksaa tilan werot ja muut maksut, niin maamittaria ei näihin vuokra-asioihin tarvita, jos asianomaiset eivät itse tahdo maamittaria. Omistajalle ihan hyödytön niitty woipi naapurille olla hyödyksi, jos hänellä ojan toisella puolella on samote pirtti ja tapea niitypala, jotka yhdistetyinä voivat kannattaa suojelusta ja niityn nimeä. Hän woipi siis maksaa palasta pienen vuotuisen vuokran ja siten hyödyttää maapalan oikeaa omistajaa. Mutta jos maamittari on siihen hankittava, niin tällainen kahdenpuolinen hyöty ihan häviää, sillä ei vuokraamisesta silloin tule mitään ja molempien niin kutsutut niityt menewät mitättömiksi, jos ei uusi maamittari-asetus kiellä maamittaria vaatimasta palkkaa maapalojen omistajoilta. Jos maamittari asun 50 wirstaa kaufana, lukee hän 5 rpl. matkarahaa 4 rpl. 50 kop. vuokratyötä niityä mitatesaan; rupla 50 kop. saapi hän kiertää valmistusesaan ja toista 9 rpl. 50 kop. kirkkuna-oikeudessa kiertää wähiwastesaan sekä saman werran vielä, kun hän sittemmin tulee vuokrattawalle maalle pyykit tekemään. Kaikki yhteensä tekee siis 30 rupl. hop. maamittarille ja kun asia, 9:nnen sekä 10:n §:n mukaan, vielä on kirkkunan sekä kuvernörin oikeudessa käytettävä, niin ei suinkaan mieli tee pientä paloja sowyttella wähiwäkselle eikä karjan hoidolle mukawiksi. Onhan ennenkin maata vuokrattu maamittarin siihen sekaantumatta ja owathan werot tähänki asti tulleet suoritetuiksi sekä riidat difendessa ratkaistuiksi. Woipihan ilman maamittaria wälipuhe olla kirjallisesti tehty, niinkuin § 13:8 esittää, ja inteknattu, ja woipihan tämä wälikirja todistaa, että asianomaiset itse owat, riitoja estääkseen, wierasmielien läsnä ollessa vuokratun maan pyyhittäneet ja rajoittaneet. — Toisen on asia, jos joku myyppi ja suoraa kaupan kautta tilastansa eroittaa pienen maapalan, jolloin hänen weronsa on wähennettävä ja uusi wero sille erotetulle osalle pantawa. Silloin woipi olla tarwis maamittaria hakea ja käyttää asia niinkuin ehdotuksen § § 8, 9, 10 ja 12 määräävät.

Tilusten rauhoittamisesta tehty laki-ehdotus sekä sitä seuraawa asetusehdotus eiwät kumpanenkaan mitään wirta, kuka wieraan maan siinäsi olevia niitty-palstoja on wellapää eläimillä suojelemaan. Kun niitty-palstan isäntä tuokin milloinkaan näissä karjaa syöttää, niin ehdotuksen 1:n § siis pakottaa sitä, kenen maan siinäsi nämät palstat owat, näitä toisen eduksi, joko paimentamalla tai aitaamisella, warjelemaan. Mutta tämä tulee hänelle kowin raskaaksi. Ensimmäinen teko näiden suhteen olisi uusi maamittari-asetus, jossa maamittaria ihan kielletään lohkomasta tammöisiä karjan kaitsemiselle kowin haitallisia niitty-palstoja, jotka eiwät ensinkään sowy yhteen nykyisen tilusten rauhoittamisesta tehdyn ehdotuksen kanssa. Sitten tosin näitä niitty-palstoja ei enää uusia jontyisi, mutta wanhaja on paljon ja miten on näiden kanssa tehtävä? Parasta olisi saada ne kaikki häviämään pois

joko waihtamalla tai ostamalla. Mutta jos niiden isäntä ei tahdo niistä luopua taikka ei kannata niitä ostaa, niin pysyköön wanha aitauswellollisuus vielä woimassaan niiden suhteen, koska ne owat syntyneetki sen asetuksen ja lain nojassa. Jolla siis semmoisia niittypalstoja on, hän pitääköön niiden ympärillä semmoinen aita, ettei toisen eläin pääse aidan yli eikä läpi; jos eläin wähiwoa tekee, olkoon se sen huwiksi, joka on saanut pysyä wanhassa, siinä hywässä entisessä. Waan jos ei näille niitty-paloille tahdota toista lakia ja toista muille niityille ja maa-osille, niin owat ne niittypalstat, jos ei muuten, niin toki pakolla hämitettävät. Ehdotuksemme siinä tapauksessa olisi siis, että jos se, kenen karjan-hoidolle tällainen niitty silmin nähtävästi on haitallinen, tahtoo ostamalla, vuokralla tai waihtamalla päästä tästä rasittawasta niitystä, mutta niityn isäntä siihen ei taiwu, niin on hän siihen pakotettava; ja jos eiwät hinnaista, vuokraista tai wäli-rahasta sowy, niin ratkaistoon tuomari heidän wäliinsä.

Kun maamittari on ruunutilatki saman wanhain lain jälkeen jakanut, niin woipi niissäki löytäwä sopimattomia maa-osia. Sentähden olisi, kuulaksemme, tilain lohkomis-esityksen § 1:n niin muokattawa, että ruunutilanki isäntä saisi tilan lohkomisessa seurata samaa lakia ja samoja asetuksia kuin perintötilanki isäntä, mutta sillä erotuksella waan, että ruunun maapaloja waihtaessa, myydessä tai vuokratesa pitäisi olla siihen kuwernööri-oikeudelta lupa, jolloin osto- ja waihto-raha menisi ruunun kassaan, mutta vuotuinen vuokratyö sille, kellä immisijoni on. Johan nytkin on ruunun maista lohaistu sellaisia torppia, jotka kyllä nimellisesti kuuluvat tilan alle, mutta eiwät tilaa hyödytä ensinkään. Torpan maat owat pyyhillä tilan maista erotetut ja torpan isäntä maksaa weronsa ruunulle suorastaan sekä suorittaa kaikki muutki maksunsa ja tekoja ensimmäiseen käteen, niinkuin tilanki isäntä. Ja koska tuo tähän asti on käynyt laatuun, niin woipihan tuota pysyttää ja sowyttella vielä wapaammalle ja paremmalle kannalle.

M. G. G.

Kolme kokiota.

(jatko n:sta 42.)

II.

"Ha, ha, ha!" nauroi Katri.

"Mitäs naurat? Minä siinä juoksentelet kun sinua tarvitaan. Voittos arwata missi suutari luffarin kanssa oli täällä? Suutari tahtoo sinua waimofseen", janoi muori.

"Minua?" kysyi Katri kummaistuneena.

"Minä, sinua juuri. Ja tiedätkös — —"

"Ha, ha, ha! Te pidätte minua narrina. Ei se ole mahdollista. Ha, ha, ha! Minä hänen waimona? Onko hän hullu!" nauroi Katri.

"Hullu? Sinä wasta hullu, ell'et siihen suostui. Hän on rikkain pitäjässä, mestari ja herra, ja pääkirkki — — mutta kuka taas tulee," keskeytti muori puheenja, awasi owen ja katsoi ulos. Samassa astui kaks miestä sisään, pitäjän räätäri ja pitäjän siltawouti.

"Mikää pahasti panko, armollinen emäntä, jos me tulemme ja häiritsemme, mutta meillä olisi wäihänen asia" — — janeli räätäri astuessaan kumartaen sisään, ja hänen jäljissään siltawouti myöskin kumartaen katsellessaan suloihin silmiin Katriä, joka wetäytyi nurkkaan nunin taakse.

"Olkaa niin hywät ja istukaat! Olkaa niin hywät, olkaa!" lehoitti muori niiasellen. Wieraat kumarteleiwat ja käwiwät istumaan. Katri sillä wälillä astui rappuihin myöten nurkasta nunin ta-

Eaa yläisten owelle, awasi sen ja astui yläisiin, johon piilotteli itsensä, sillä hän tiesi siltawoudin tulleen häntä waimofsi pyytämään. Siltawouti oli jo ferran ennen ilmoittanut rakkautensa hänelle. Niinpä olifin. Siltawouti oli tullut, räätäri pu- hemiesnä, Katria waimofseen pyytämään. Räätäri piti vielä pitemmän ja kauniimman puheen kuin luffari ja muori tuskiissaan lupasi myös siltawou- dille Katrin. Sen kuuluaansa siltawouti oikein hy- pähti ilosta, kiitti kiittämistään ja lensi nurkkaan Katria etsimään, mutta seisautui awossa suin kis- san eteen, joka makasi rappuilla ja peljästyneenä ryöpsähti nyt ylös sylkien. Muori lensi taas ulos Katria huutamaan mutta Katria ei kuulunutkaan, turhaan oli muorin huuto. Suuttuneena tuli muori sisään, kiitti funniasta ja tarjosi wieraille kahwia. Rohwit juotuaansa ja pitkiä puheita pidettyänsä läf- siwät wieraat viimein, siltawouti iloisena kun peura sammale-maalla.

Wieraiden mentyä tuli Katri näkyyiin.

„Missä olit?“ kysyi muori Katrille.

„Ulalla,“ wastasi hän.

„Mitä sinulla oli siellä tekemistä? ja täällä oli nyt meidän funniainen herra siltawouti ja pyysi sinua waimofsi ja minä — sillä minä tiedän pa- remmin mitä onneesi tulee — minä lupaan” — — lörpötteli muori wihoissaan.

„Mutta te lupasitte minua kenties jo suutarilleki,“ keskeytti Katri wiattomana. Muori hämmästy.

„Om! Kyllä kai, — mutta — etkös ymmärrä —“

„Enhän minä, äiti, voi tulla kahden waimofsi,“ keskeytti taas Katri nauru-siin.

„Ole waitil! Mene katsomaan elukoita, että saan rauhasa ajatella,“ käski muori. Katri kiiruhti ulos.

Yöllä muori ei saanut unta silmiinsä, sillä fun- malle näistä piti hänen antaman Katrin, — se aja- tus karkoitti unen.

III.

Sunnuntaina seuraavana oli tanssi Anttilassa. Muori oli tänä pänä päättänyt että Katrin pitäisi walitseman jommankunman näistä sulhofseen. Wal- jon kyläläisiä ja pitäjäläisiä oli täällä, sekä mie- hiä että naisia, sekä wanhoja että nuoria. Heidän seassa luonnollisesti suutari ja siltawouti. Näitä molempia wälitti Katri niin paljon kun mahdollista ja kun jompikumpi näistä tuli pyytämään Katria tanssiin, oli Katri joko jo toisen kanssa mennyt taikka hiipinyt ulos pihalle jonkun tytön keraalla. Koffat eiwät onnistuneet saada tanssia Katrin kans- sa. Muori oli wihoissaan ja nuhteli Katria wä- hän wäliä.

Tanssittiin polskaa. Katri seisoi uunin wiereessä katsellen. Yhtäkkiä näki hän sekä suutarin että siltawoudin kiiruhdawan luoksensa. Hän aikoi we- täntyä toisten tyttöjen taakse, mutta samassa tart- tui joku häneen. Katri katsahti ylös, näki wieres- sään kauniin, pulskan miehen jota waatteissa, ja Katri huudahti: „Antti! Mistäs sinä tulet?“

„Helsingistä,“ wastasi mies, otti Katria kaina- lon ympäriltä kiinni ja lensi hänen kanssa tanssiin. Suutari ja siltawouti seisautuiwat, katseliwat Ant- tia ja Katria awossa suin, suutari sai semmoisen tälläyksen että hän siltawoutineen lensi pitkälle laattialle. Pienen nauru ja hahatus syntyi, tanssi loppui ja kaikki kokoontuiwat suutarin ja siltawou- din ympärille. Muori tuli ulkoa ja lähestyi kii- reesti katsomaan mikä oli. Hän hämmästy kun näki Antin. Katri huusi iloisena muorille: „Antti on tullut. Kaskaal! Etkö hän ole kaunis ja pulskal!“

„On, on. Mutta mistä tulet? Mitä nyt olet?“ kysyi muori.

„Helsingistä tulen, jossa olen ollut kymmenettä vuotta kaarti-mieheksi. Nyt olen ottanut eron wält-

wääpelinä ja tullut tänne teitä katsomaan,“ was- tasi Antti puristaen salassa Katrin kättä. Katri punastui. Muori otti Antin kädestä, wei hänet pieneen kammariin, johon Katri seurasi heitä. Muo- ri tarjosi Antille jos jotaki, kahwia, ruokaa, wi- niä, mitä waan voi ja kyseli kaitenlaista. Muori unhotti molemmat koffat, jotka sillä wälillä oliwat päässeet jaloilleen ja nyt oliwat pihalla kowassa riidassa toistensa kanssa. Muu wäki seisoi hei- dän ympärillä, kuunteli heidän riitaa ja nautoi.

Tanssittiin aamuun asti. Silloin rupefi wie- raat lähtemään jokainen kotiinsa. Wiimeisenä me- ni Antti ja talon portille seurasi häntä Katri. Tääl- lä seisoiwat molemmat vielä wähen aikaa.

„Katri! Sinä olet tullut suureksi, kauniiksi; sinä olit lapsi kun sinua wiimeksi näin. Katri! Etkös tahdo tulla minulle?“ kysyi Antti.

„Tahdon!“ wastasi Katri punaisena kuin ruusu ja lankefi Antin syliin. Molemmat oliwat kauan toistensa sylissä ääneti. Antti nosti Katrin pää- tä, katsoi hänen sinisiin silmiin ja suuteli häntä. Katri pani kädet Antin kaulalle, suuteli häntä mon- ta kertaa, irroitti sitte itsensä ja kiiruhtii sisään. Antti seisoi portissa katsellen pois juoksewaa Kat- ria. Hän läfsi sitte pois, iloisena ja onnellisena, ja polkutielle tultuaansa alkoi hän laulaa iloista laulua — sydämensä oli täynnä iloa, onnea ja rakkautta. (Jatk.)

Kotimaalta.

Helsingistä. Suomen kielen asia kuuluu wis- sin sanojan mukaan Senaatissa nyt olewan sillä- lalalla, että siellä kohta asetetaan Senaatin jäse- niä koonpantawa istuntofunta eli komitea tefe- mään ehdotusta, kuin se Suomen kielen seikka nyt parahiten on saatettava siihen funtoon, johon Kei- sarin tahto sitä waatii. Se sen perästä kohta on lähetettävä hallituksen wahvistettawaksi. Se tuuma, josko sitä waltiopäiwäläisten kappelle lyfättäisiin, se ei ole kuulunut tulleen warteen otetuksi, waikka oli siitä kysymys ollut.

— Keisarin täällä olon ajalta lienee se sanoma lukioille mieluisin kuulla, että Keisari muutamille oli sanonut halnawansa vielä tulla tekemään ym- päri koko Suomenmaan samanlaisen matkustuksen, kun Keisari Aleksander ensimmäinen tefi.

(Kansak. L.)

Kuulutuksia.

Medelst offentlig auktion, som anställes inför Magistra- ten å Rådhuset Onsdagen den 28 i denne månad kl. 11 f. m. utbjudes till den mestbetalande 1:o restaurationen i theater husets hwardera buffeter ifrån den 1 instondande Januari till samma tid 1863, 2:o stadens mindre väg och 3:o försäljningen af sbitin och Saikor inom staden, de hwardera sistnämnde på fyra års tid från den 1 näst- kommande Januari samt till den minstfordrande anskaf- landet af 150 samnar torr björk kastved för Rådhuset och skole lokalens behof nästkommande år; hwarom hugade spekulanter underrättas. Wiborgs Rådhus, den 12 Ok- ber 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppins.

f.d.

J. G. Heinrichus.

Stadens brandvaks afgift betalande innevånare anmo- das att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 28 i denne månad kl. 11 f. m. för att för de trenne nästföljande åren utse tvänne ledamöter uti stadens brandkommission i stället för Handlanden Fredrik Richardt och bokbinda- remästaren Johan Gabriel Sundström, hvilka vid inne- varande års utgång komma att från Kommissionen afgå. Wiborgs Rådhus, den 12 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppins,

f.d.

J. G. Heinrichus.

Stadens innevånare, som erlägga inqvarterings afgift, anmodas att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 28 i denne månad kl. 11 f. m. för att utse ledamöter uti stadens inqvarterings komité för de tvänne nästföljande åren i stället för Herr Rådmannen Alexander Ivanoffsky, Handlanderne Leopold Krohn och Michael Alenoff samt Muraremästaren Johan Bäckman, hvilka vid innevarande års utgång från Komitén afgå. Wiborgs Rådhus, den 12 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:
Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Medelst offentlig auktion, som anställes inför inqvarterings Komitén å Rådhuset den 27 (13) i denne månad kl. 5 eft. midd. utbjudes till den minstfordrande leveransen under nästkommande år af så stort belopp talgljus, som erfordras för den härstädes förlagde militär, hvilken af Komitén förses med nämnde inqvarterings förmon; hvarom hugade spekulanter underrättas. Wiborg den 12 Oktober 1863.

På Inqvarterings Komiténs vägnar:
Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Stadens borgerskap anmodas att uppkomma å Rådhuset Onsdagen den 28 i denne månad kl. 11 f. m. för att sig emellan utse vissa medlemmar till bestämmande af en hvar af borgerskapet tillhörande skattören för nästkommande år. Wiborgs Rådhus, den 12 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:
Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Tisdagen den 27 (13) i denne månad, klockan 3 eft. middagen, sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset, hvarom vederhörande underrättas. Wiborg den 14 Oktober 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:
Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Yksityisiä ilmoituksia.

Uusi kansallinen sanomalehti nimeltä Kansakunnan Lehti

Ilmestyy nyt Helsingistä ja tulee rehellisellä suoruudella puhelemaan tärkeistä kansan yhteistä etua ja ylenemistä sekä valtiosta kaskewista asioista ja muista aikamme merkisissistä. Se tulee tästä päivästä lähtien joka toistaina utes melleän werran suurempana kuin Suometar ja on postin kautta tilattawana tämän wuoden ajalta kahteen markkaan, ja jos sitä jo nyt tulewakäsin wuodeksi yht'aikaa tilataan, niin pitten ei tarwitse kalliimpaa hintaa maksaa, kuin 6 markkaa kalfkiansa, eikä kummasafakaan tilassa mitään erinäistä postin tahi postimestarein maksua lisätä. Helsingissä tätä lehteä saapi tilata Seberholmin kirjakaupassa 33 teen kopeikkaan tältä wuodelta ja 5.teen markkaan tältä sekä tulewalta wuodelta yhteensä. Hywistä ja selwästi kirjoitetuista aistallista lähetyksistä maksetaan 30 kopeikkaa palstatla palkintoa.

D. G. D. Europaeus.

Ne, jotka tämän lehden omat näyttölehtenä saaneet, ne olfoot hywät ja antafoot sen fädestä fäteen muuallefin matkustaa.

Zwei Vorlesungen

mit

Deflamation

über

Goethe's Faust.

Herr William Dawis

Professor der modernen Sprachen und Literatur,
wird am Montage den 26 October 1863

Abends von 7½ bis 8½ Uhr,

im Saale des Societetshauses

seine erste Vorlesung mit Deflamation über Goethe's
Faust halten.

Herr Dawis, welcher mehrere Jahre an der Universität Heidelberg studirte, und von den besten Deflamatoren Deutschlands im Deflamiren Unterricht genommen hat, wird den bekannten Monolog und das Zwiegespräch zwischen "Wagner und

Faust" declamiren und dann die philosophische Auffassung des Verfassers erklären.

W. Dawis Prof.

Billette à 75 Kop. sind in der Buchhandlung von Clouberg und beim Eingange zu haben.

Matfirjoittanut aikoo Uuraassa 1 v:stä tulewata Marras-kuuta 15 p:ään Maaliskuuta w. 1864 antaa niille, jotka sitä haluawat, opetuista merifoulun alfeissa. Sinta tulee olemaan kelo ajasta 10 rupl. hop. Eifempia tietoja tästä antaa herro opettaja G. W. Fagerlund. Uuraassa 19 p. Lokak. 1863.
(2) 1 M. M. Holmberg.

Danssällskapets i Wiborg subscriberade Baler anställas under innevarande höst och instundande vinter, såvida ett tillräckligt antal deltagare sig anmäla, följande dagar:

År 1863.

1:sta November (20 Oct.)
13 de (3) November.
6:te December (24 Nov.)
26:to (14) December.

År 1864.

13:de (1) Januari.
24:de (12) "
7:de Februari (26 Jan.)
28:de (16) Mars.

De respective stadsboer, hvilka icke förut deltagit i ofvannämnde dansnöjen, men sådant nu önska göra, behagade anteckna sig å en i C. G. Cloubergs Bokhandel tillgänglig lista.

Afgiften är för [familj 7 Rub. och för enskild person 3 Rub. sillver.

(3) 1

Directionen.

Hiermit habe ich die ergebenste Anzeige zu machen daß mein Geschäft gegenwärtig im Quartire des Herrn Willpert sich befindet; in der Hoffnung daß ich gütige Zutrauen der werthen Kundschaft fortwährend beibehalten würde Accurates wird mit beibehalten.

Carl Marquén.

M. Lindström.

Симъ имѣю честь объявить что моя Мастерская Часовыхъ дѣлъ нынѣ переведена, на большую улицу въ квартиру Г-на Вильперта, желаю доверіе и общаю акуратность и всемъ по этой части.

Карлъ Маркентъ.

A. Линдстремъ.

Wuokrataan.

Från den 1 November ett större gladt rum, inom varm tambur; närmare underrättelse lemnas å tryckeriet.

Myytävänä.

Ifrån Hanhijoki gård säljes vid första vinterföret god torr, tre quarters lång björkved, lefvererad i Wiborg till 1 r. 60 kop. samt tallved till 1 r. 25 kop. per finsk famo. Skriftliga requisitioner inlemnas hos Pastor Segersvärd i Gamla Gymnasii huset och komma att fullgöras i den ordning som de inkommit.

Изъ мызы Ганхиюки продаются при первомъ зимнемъ пути хорошіе, сухіе, 10 вершковъ длины березовые дрова по 1 р. 60 к. и сосновые по 1 р. 25 коп. за финскую сажень, съ доставкою въ Г. Выборгъ. О количествѣ желаемыхъ дровъ просить объявить письменно въ домъ старой Гимназии у Пастора Сегерсверда. Заказы будутъ исполняться въ томъ порядкѣ какъ оны были подаваемы.

Vom Gute Hanhijoki wird bey der ersten Schlittenbahn gutes, trockenes, 18 Zoll langes Brennholz verkauft; in Wiburg geliefert kostet das Birkenholz per finn. Faden 1 r. 60 f. und das Tannenholz 1 r. 25 f. Schriftliche Requisitionen sind bey Pastor Segersvärd im alten Gymnasii-Hause abzugeben und werden in derselben Ordnung erfüllt wie sie eingefandt worden sind.

(3) 1

En äldre, stor och varm skjubbskins pels för 35 Rub. s:r i Håradsh. Palmroths gård då jungfru Lena efterfrågas.

Nyligen inkommet

af alla slags Fruntimmerskängor

hos I. Schavaronkoff
i Bandholtzska gården.

Wiipurissa, M. M. Jiliasuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 43.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Kirkkoherra waalissa Gordowalassa, 18 p. t. k., sai koulun rehtori A. F. Åkerblom enimmäkseen huudot, ranskankielen opettaja, w. t. kappalainen Wiipurissa A. Relander sai myös huutoja jotenki, ja Elimäen kappalainen R. E. Endell sai waan muutamia huudon.

— **Huokolahden** kappalainen, w. kirkkoherra J. E. Passenius halpautui, saarnatessaan sunnuntaina 11:nä p. t. k., ja kuoli sitte seuraavana tiistaina.

— **Mielitzin** saksalainen näytelmäseura on kaupunnissamme ja huvitti kaupunkilaisia ensimmäisen kerran jo perjantaina, 23 p. t. k. Silloin nähtiin seuran vanhoja jäseniä 5 herraa ja 3 naista ja uusia oli koko toiset puolet 4 herraa ja 4 naista. Sitä odotettua herra Schmidtä ei nähtykään. Tämä tänne tullut saksalainen joukko ei kuitenkaan tule seura-näytelmää häiritsemään, sillä Antonius Putronius on kumminki näytettävä ehkä jo noin viikkauuden perästä.

— **Ammuttu pahantekijä.** Wiime lauuantaina, 24:nä p. t. k., kello 9 aamupuolella päiwää ammuttiin täällä se sotamies, josta Otawan n:o 42 jo jutteli. Kun tämä onneton kärriksä istuen ja ratsastawien santarmien välissä Neitsyt-niemeltä wenäen hospitaalista wiettiin läpi kaupunnin, niin käänsi silmänsä pois jokainen hellä-tuntoinen ja olisi toivonut olla kaukana Wiipurista. Hän wiettiin entisen niinkutsutun Pietarin eiskaupunnin ulkopuolla olevalle Tiikan nurmelle, jossa kaupunnin koko sotawäki seisoi kolmestiwuisessa wartia-piirissä. Meljännän awonaisena olewan siwun keskupaikoilla oli patjas ja heti patsaan takana walmis hauta. Onnetoman tultua Pietariin kulkewaa maantietä myöten ampuma-paikalle asti, alkoi musikki soittaa hautaus-marssia ja ammuttawia, woiwottaen tuskiissaan, nostettiin kärriksä ja kassi sotamiestä taluttiwat häntä wartia piirin sisään. Tanne tultua taukosi soitto, ja kahleet päästettiin hänen jaloistaan. Tuomio luettiin ja joka kompanian päällikkö selitti sotawäelle asian. Pappi siunasi ammuttawan joka nyt puettiin walkeiseen pitkähihaiseen paitaan ja walkeinen waate sidottiin filmien eteen. Sydäntä särkewä piipatus-soitto alkoi ja molemmat saattajat taluttiwat ammuttawaa patsaan luo. Kädet pantiin ristiin ja paidan pitkillä hihhoilla hän sidottiin selin patsaasen kiini ja lakki pantiin hänen päähänsä. Soitto taukosi, mutta onnetonta woiwotusta ei enää kuulunut; 15 miestä astui kahdessa riwisessä keskelle wartia-piiriä. Alupstieri antoi hiljaisen komannon ja 15 kiweriä lauskesi yhtäikaa, mutta onneton notkisti waan wahan päätänsä ja polwiaan. Kiwerit ladattiin heti uudestaan. Lääkäri meni patsaan luo tiedustelevaan, ja sieltä tultuaan sanoi hän ammuttawan vielä elävän. Komanto annettiin. Ampujista tarffasi nyt yski sotamies erittäin ja lauskesi; kuolewan pää keikahutti heti plöss ja waipui heti alas rintaa wästen.

Toinen ampujista tarffasi nyt, hanki yskinään, ja lauskesi; onneton teki kowan keikauksen koko ruumiil-laan ja waipui kassin ferroin, pää maahan kiini. Lääkäri toisti ruumiin kuolleeksi ja joukko arestanttia irroitti ruumiin patsaasta ja nostiwat sen patsaan takana olewaan hautaan ja täyttiwät haudau. — Wäkeä on laikenlaista. Moneen aikaan ei ole Suomessa tällaisista tapahtunut. Siis oli kansaa paljon katsomassa. Muutamat luulivat onnetoman saawan armoa, niinkuin Adamson, vielä patsaan juurella, heillä oli siis luonto vielä iwailla; mutta kun näkimät kuoleman keikaukset ja hänen werisen paitansa, niin teki se heissäki wai-kutuksen. Toisellaiset oliwat ihmisten muodot sieltä tullessa kuin sinne mennessä. Jotka mestauksia tah-towat Suomessa uudestaan käytettäväksi, niiden olisi pitänyt olla täällä tuntemassa ja näkemässä mitä tuntoja kuolema-rangaistus wai-kuttaa.

Ehdotus asetukseen tilusten rauhoit-tamisesta wästen wahinkoa eläimiltä.

(Jatko n:o 42.)

§ 1. Kuka jolla on taikka joka pitää eläimiä, olkoon welwollinen niitä aitaussilla, paimentamisella taikka muulla hoidolla niin warjelemaan, ettei ne tule toisten tiluksille.

§ 2. Se, joka ehdollansa ja luvattomasti syöt-tää eläimiänsä toisen tiluksilla, olkoon welkapää wetämään sakkoa wiidestäkymmenestä markasta sa-taan wiiteenkymmeneen asti ja palkitsemaan laiken siitä tulleen wahingon. Jos joku on syhminen sen-laiseen wahinkoon laimin lyöden hoitaa eläimiänsä, olkoon myös welkapää palkitsemaan wahingon ja wetämään sakkoa wiidestä markasta wiiteenkymme-neen asti. Jos wahinko on tullut eläinten kautta, jotka ovat menneet toisen piiriin, ilman että eläi-men omistaja sitä on taitanut awiistaa taikka hy-wällä hoidolla estää, pelastettakoon hän sakosta ja palkitkoon ainoasti wahingon. Jos syhlyshyhtä on paimenessa taikka muussa, joka oli welwollinen eläintä hoitamaan, wetäköön tämä sakkoa huolet-tomuudestansa, niinkuin edellä sanottu on. Jos eläin on toiselle annettu wouraa wastaan taikka muutoin käytettäväksi, olkoon pitäjä welwollinen omistajan siassa eläintä hoitamaan ja siitä was-taamaan.

§ 3. Edellisessä §:ssä säätyjen perustusten mu-kaan pitää sen olemassa olemassa edeswastauksen alaisen, joka on ollut syhminen wahinkoon wilje-lyillä tiluksilla, jolla on ollut tunnetusti hillimät-tömiä eläimiä eikä niitä hoitanut tarpeellisen suu-remmalla huolella, joka sanan saatua ei ole koke-nut ennättää pelätyitä wahingoita hänen eläimil-tänsä, taikka joka muutoin wahingon sekä aikomuk-sen tahi huolettomuuden laadun mukaan haraitaan suuremman rangaistuksen alaiseksi.

§ 4. Maapurukset, jotka ovat osalliset sarfa-jaetuissa tiluksissa taikka jafamattomassa maassa, taikka jotka ovat suostuneet käyttämään isojakaisia tiluksia yhteiseksi laitumeksi, ovat welwolliset nou-

dattamaan niitä ehtoja maan syöttämiseksi, kuin lafi määrää taikka wälipuheella laillisesti tingityt omat. Alkoon osallinen muiden tahtoa vastaan wetäkö suurempaa etua laitumesta, kuin hänen maaosansa vastaan. Jos joku menec yli sen oikeuden kuin hänelle tulee, wetäköön sakkoa kolme markkaa eli enemmän aina wiiteenkolmatta markkaan saakka ja palkitkoon muille osallisille heidän osuutensa satuneessa wahingossa.

§ 5. Eläinten omistaja, jotka toisen maalla syömisellä, setkemisellä taikka muulla pahanteolla wahinkoa owat matkaan saattaneet, olkoon aina welkapää sen palkitsemaan täyteen arwoonsa, niin kuin 2 §:ssä sanotaan; jos joku muu on ollut syypää että eläin on päässyt wahinkoa tekemään, haakekoon omistaja erittäin häneltä korwausta kulunkinnsa.

§ 6. Joka wahinkoa on toisen eläimistä kärsinyt, antakoon sen kohta katsesta ja arvata kahdelta jääwittömältä ja ymmärtäwäiseltä mieheltä, ja kutsukoon siihen eläimen omistajan, jos hän tunnettu ja lähellä asuwa on ja kutsumus ilman waikeutta ja wiivytystä hänelle saada taidetaan. Rustannus semmoisesta katselmuksesta ja kutsumuksesta on palkintoon welwollisen eläimen omistajan maksettawa.

§ 7. Jos joku tiluksiltansa löytää toisen eläimen, joka sinne luvattomasti tullut on, ottakoon sen sisään, ja antakoon siitä kohta tiedon eläimen omistajalle ja hoitakoon sitä, niinkuin 3 §:ssä 10 Luv. Kauppa Raareissa pantista säättöy on. Jos omistaja ei ole tunnettu ja jos mitään tietoa hänestä ei ole saatavana likimmissä naapureissa, antakoon se, joka eläimen sisään ottanut on, siitä firkoissa seuraawana sunnuntaina kuuluttaa ja olkoon sitte oikeutettu käyttämään eläintä lain jälkeen niinkuin löytöä.

§ 8. Sisään otettua eläintä ei ole omistajalla oikeutta takaisin saada, ennenkuin hän palkitsee sen wahingon, jonka eläin on tehnyt, ja samalla suostumuksen taikka hywäin miesten arwion jälkeen korwaan sen kustannuksen, jonka wahingon arwaus sekä eläimen hoito ja elatus on matkaan saattanut, taikka tämän käyttämiseksi hywintunnetun miehen taikka krunnun palvelian tykönä panee laillisen wakuuden pantissa taikka takauksessa.

§ 9. Jos omistaja ei lunasta ulos sisään otettua eläintä neljäntoista päivän kuluessa siitä saatunsa kehoituksen, olkoon sillä, joka eläimen sisään otti, oikeus krunnun palvelian kautta antaa eläimen julkisessa huudossa myydä, ja saakoon huutorahasta welkomisensa korwauksen.

§ 10. Jos siitä wäitetään, että se, joka toisen eläimen on sisään ottanut, sitä ei ole tiluksiltansa löytänyt, ja jos hän ei woi todistajilla, muilla syillä taikka walallansa toteuttaa että hän eläimen sieltä on sisään ottanut, palkitkoon wahingon ja wetäköön sakkoa kahdestakymmeneestä markasta aina kahdeksaankymmeneen saakka. Jos se, joka toisen eläimen on sisään ottanut, laimin lyö siitä oikialla ajalla kuuluttaa, taikka jos hän eläimen pidättää laittomasti, olkoon sakko puolta wähempi. Se, jonka eläin on, turwakoon krunnun palveliaan sitä takaisin saadaksensa.

§ 11. Jos rajanaapurit, helpottaaksensa eläintensä kaitsemista, tahtowat yhteisesti tehdä ja woi-
massa pitää aitausta tilustensa wälillä, yhdistyköt siitä ja täyttäköön kulin mitä suostuttu on.

§ 12. Aitoja tehtäköön kahda lajia: 1:ksi taaja aita joka kelpaa warjoksi sekä isompia että wähempiä eläimiä vastaan, nimittäin hewoisia, nautoja, wäpikoita, lampaita ja sikoja; ja 2:ksi harwa aita, joka on turwaksi ainoasti isompia eläimiä vastaan eli hewoisia ja nautoja. Kumpikin laji olkoon niin

fokoon pantu että sillä tarfoitettu aiwoitus woi-
tetaan.

Jos naapurukset siitä eiwät ole erittäin tehneet suostumusta, noudattakoot mitä kullakin paikkakunnalla tawallista on ja molemmille tarpeelliseksi katsotaan.
(Jatk.)

Kolme kofiota.

(Jatko n:sta 43.)

IV.

Suutari kulki yffinänsä polku-tietä. Tie oli liian ahdas, sillä ukko oli lohduuttaakseen itseänsä juonut lafin enemmän kuin mitä tawallista oli. Häntä nifutti. Hän nulfutti kumminki eteenpäin ja wälistä puristi hän nyrkkiänsä. Askelleita kuului hänen takaa ja ääni ärjäsi:

„Sen hiiden lurjus! Jos häntä saan käsiini, niin rutistan jauhoksi!“ Suutari seisahtui. Siltawouti tuli esiin.

„Siinähän sinä, polwihihnainen, olet? Hirwiätkös minun katsoa? Häh?“ huusi siltawouti puristaessa nyrkkiään.

„Mitä? Mi—tä—tä minus—ta tah—dot?“ kysyi suutari.

„Tahdon musertaa sinut mullaksi, lurjus!“ möli siltawouti hyppien wihoissaan ja pistäen nyrkkiänsä suutarin nenän alle. — Toinen hoiperteli takaisin ja huusi:

„Älä minun koske! Mi—mitä minulla si—sinusta?“

„Etkö ole kofioinut Katria? Häh? Etkösur-
waissut minua laattialle? Häh?“ kiljasi siltawouti lähestyen.

„Itsehän lan—lankesit,“ wastasi suutari.

„Wai vielä walehtelet. Sinä penikka, sinä lurjus, sinä puhfuri, sinä se!“ ärjäskeli siltawouti, tarttui suutarin kaulaan, paiskasi hänet maahan ja rupesti antamaan suutaria silmille ja korwille. Suutari huusi, möli kuin riwattu ja kofi wastustaa, mutta siltawouti oli wahwempi, hän löi waan huuto-
taessaan: „Huuda, jos tahdot! Mutta selfääsi saat. Sinä se nahka-repale! Onko Katri sulle waimoksi? Kylläpä minä sen näytän.“ Samassa tuli Antti juosten paikalle. Hän eroitti kofia tappelijat ja kysyi:

„Mintähden olette tuffa-nuottasilla?“

„A—a—a, hän toh—tahtoo mi—minua mur—ha—ha—ta,“ sanoi suutari ja wapi si kun haawan lehti.

„Hän tahtoo minulta wiedä morsiamen. Mutta minä“ — — huusi siltawouti ja aikoi taas juosta suutarin niskoille, mutta Antti pidätti häntä sanoen: „Siljaa! Taikka saat mun kanssani tehdäkseksi. Mitä teillä toistenne kanssa on?“

„Tuo nahka-puhfuri tahtoo Katria waimoksi. Onko hän mies siihen? Minulle on muori hänet luwannut,“ sanoi siltawouti.

„Mi—minulle on muo—muori lu—luwannut,“ wastasi suutari.

„Walehtelet, lurjus!“ huusi siltawouti.

„Wai niin. Ehkä muori on luwannut teille molemmille? Mutta Katri itse on luwannut itsensä — minulle!“ sanoi Antti.

„Mitä?“ huusivat suutari ja siltawouti yht'aikaa.

„Niin totta. Huomena menen muorin luokse Katria pyytämään ja olen warma saawani myötäisen wastauksen, sillä olen perinyt tädiltäni Kaukolan ruetholli-tilan. Anttila ja Kaukola owat naapuri-tiloja ja yhteen pantuna tulewat suurimaksi tilaksi pitäjässä. Muuten rakastan Katria ja Katri minua ja teistä molemmista hän ei sanonut ensinkään huoliwansa, waikka olette rikkaat ja olette olewinanne kumpikin herra. Siis, hywät ystäwät, antakaa Katrin teistä olla rauhassa taikka

jaatte sotamiehen kanssa tefemistä. Ha, ha, ha!"
nauroi Antti ja läksi pois. Suutari ja siltawouti katseliwat toinen toistaan hämmästyneinä ja awos-
sa suin. Siltawouti ensin tointui.

"Wai Kaukola?" lausui siltawouti.

"Ja Anttila vielä!" lisäsi suutari.

"Viru wieföön!" kirosi siltawouti.

"Hiiden seikka!" wastasi suutari.

Molempien forwiin laikui laulu metsästä. Antti lauloi fultieksaan fottiin, ja kauniisti soi laulunsa tyhnessä metsässä. Antti lauloi:

Kuul, kun kaunis laulu laikuu!

Kuul' kun Wäinön wuoriss' raikuu!

Suomen laulu on.

Kuul sen korkeen hongan sohuu!

Kuul' sen syvän wirran kokuu!

Suomen laulu on.

Missä talwi on nietoinen,

Siellä päiwyt myös kesäinen:

Suomen laulu on.

Kas! miss' taimaan sini-kaari,

Leimuu remon-tulen liekki:

Suomen laulu on.

Raakso kaino ja suloinen!

Ruusu' kertoo siell' puromen:

Suomen laulu on.

Ja ne wuoret metsäffähät

Tähti-dinä kajahtawat:

Suomen laulu on.

Raikkiall' meit' ääni kutsuu,

Raikkialla lause kuuluu:

Suomen laulu on.

Weli, jos sull' sydän sykkii,

Siihen maahan ihastut sä.

Pauluamme kuul'!

V.

Ja Antti sai paikalla muorilta myötäisen wastauffen. Katri tanssi ja lauloi koko päiwät ja unissaankin kuului hänen huuliltaan hiljainen laulu rakkaudesta ja onnesta.

Kolmen wiikon mentyä oli häät. Onnellisempaa morsius-paria ei pitäjässä vielä nähty eikä kauniimpaa. Suutari ja siltawouti oliwat myös häissä; nyt ne oliwat jo hywät ystäwät, joiwat ja tanssiwat toinen toisensa kanssa ja yhdesä he myös itkiwät, kun onni oli heitä vastaan, ett'eiwät saaneet Katria.

"Mutta, ystäwä! Täällä on monta kaunista tyttöä nyt. Emmekö koettaisi kotoida," janoi suutari nyyhkiesään.

"Koettakaamme, weli! Minä menen Paawolan Riisan luokse", wastasi siltawouti myöskin itkulla.

"Ja minä menen Toiwolan muorin luo", janoi suutari.

"Menkäämme!" kehoitti siltawouti ja molemmat meniwät. Riisa oli wanha piika, noin kolmekymmennellä, mutta ei ollut pahan näköinen. Hän alussa vähän fursaili, mutta viimein hän suostui ja juoksi punaisena kuin frapu äidilleen ilmoittamaan. Siltawouti hänen jäljiesään. He tuliwat kihlatuiksi. Ja suutari, hänki sai nuorelta leskeltä myötäisen wastauffen, waikka leski mieluisemmin olisi tahtonut Anttilan renkiä, Jaakkoa mieheksen, waan koska Jaakko taas oli ottanut Anttilan piian Marin waimokseen, niin leski kostaakseen sitä suostui suutarin pyyntöön. Nyt oliwat molemmat onnelliset ja molemmat tanssiwat morsiantensa kanssa niin että tomu oli korkealla. Ja molemmat joiwat päällisest' niin että, käsitysfin käydesään fottiin häiden loputtua, tahtoivat fystä kumoon kaikki puut polkuten reunoilla. Suu-

tari kadotti vielä hattunsa matkalla. Mutta kolmen wiikon mentyä oli heilläkin häät ja ne pitiwät he yhdesä.

Onnellisimmasti näistä kaifista eliwät kuitenni Antti ja Katri ja eläwät vieläkin. Muoriki elää vielä onnellisena lastensa ja lapsen lastensa luona.

R. W. W—n.

Kotimaalta.

Helsingistä. Kiikettävä lahjoitus: Mäntälän prowasti Abraham Churoos wainaja, joka kuoli Helsingissä syyskuun lopulla, on testamentin kautta lahjoittanut Mäntälän seurakunnalle, jossa hän puolen elämän-ikänsä oli ollut sananvalwelijana, 12,000 ruplan suuruisen summan kansakoulun asettamiseksi.

Testamentti. Wiime-wiikolla kuoli täällä Helsingissä entinen sahan-omistaja Längman. Wainaja, joka oli lapseton, on jättänyt jälkeensä aivan suuren omaisuuden, joka sanotaan nousewan list määrin 1,300,000 markkaan. Tämän omaisuuden paitsi pienempiä lahjoituksia ja eläkerahoja erityisille kuuluu Längman testamentin kautta määränneen "Suomen ja Ruotsin kansoille", s. t. s. laifenmoittin hyödyllisiin laitoksiin sekä Suomessa että Ruotsissa (H. U.)

Kuulutuksia.

Medelst offentlig auktion, som den 17 nästinstundande November anställes å Hirvois hemman i Impilaks socken, komma från Kronoskogarne inom Impilaks och Suistamo socknar att till den mestbjudande försäljas fjortontusen sexhundra till afverkning uti stemplade furustammar, emot följande vilkor:

1:o att de utstemplade träden såväl till stam, som topp och qvistar tillfalla köparen samt att vid trädens nedfällande högre stubb än 1½ fot ej får lemnas, äfvensom att, innan virket afföres, stammarne och topparne skola afqvitas och de gröfre qvistarne, till undvikande af eldfarligt bråte, samlas och hopläggas; ankommande det likväl å köparen att den afqvistade toppen afföra eller icke;

2:o att stammarne hvilka vid nedra skäret böra hafva en diameter af minst 10½ decimaltum samt vid 11½ fots höjd, derifrån räknad, en diameter af minst tio decimaltum, uthjudas, säljas och levereras under benämning sågstock, och är det för sådant virke de vid auktionen gjorda anbuden gälla; men skulle till följe af kärnröta eller bristande längd eller tjocklek någon stam icke lemnas ett sågblock af förenämnde dimensioner, står det köparen öppet att, derest han det önskar, sådan stock emot halfva auktionspriset emottaga;

3:o att kubikinnehållet af de försälda stammarne bestämmes sålunda att stammens längd beräknas från nedra skäret till den punkt å toppändan, der diametern uppgår till minst 8 decimaltum, hvarest innehållet i kubikfot kalkyleras såsom för en cylinder af stockens längd emellan nyssnämnde ändpunkter samt af en diameter lika med stockens diameter, tagen på midten deraf; börande i och för verkställigheten af denna kubering köparene, sedan fällning af virket i någon trakt skett, derom tillkännagifva vederbörande forstmästare, hvilken det åligger att senast fjorton dagar efter sådan anmälan hafva kuberingen verkställd, på det virket derefter må kunna obehindradt afföras;

4:o att anbuden göras per kubikfot af den på nästnämnde sätt beräknade virkes massan;

5:o att köparen skall vara förbunden att senast inom den 1 Augusti 1865 hafva det inropade virket affördt och liqvideradt samt att köpeskillingen för det virke, som lidigare afföres, bör inom den 1 Augusti efter uttagningen erläggas;

6:o att köparen ansvarar för den skada, som genom bristande tillsyn öfver hans arbetsfolk tillfäventyrs åstadkommes i skogen; samt

7:o att köpare, som önskar tillgodonjuta anstånd med betalningen, bör på sätt uti 28 § i Nådiga instruktionen rörande förvaltningen af Kronoskogarne, af den 13 Maj 1859 omförmäles för köpeskillingens erläggande hit inlemna borgen eller annan godkänd säkerhet, samt intyg öfver på grund deraf erhållet anstånd vid auktionen förete.

Hvilket samt att vid ofvannämnde auktion på enahanda sätt jemväl försäljas samtusen kubikfamnar blandved, som blifvit huggne inom Uomais revier uti förenämnde socknar hugade spekulanter härigenom tillkännagifves, med

antydän att vederbörande forstmästare meddela närmare upplysningar åt den som önskar att före auktionen å ort och ställe taga kännedom om virkets beskaffenhet och öfrige till saken hörande omständigheter. Wiborgs Landskontor, den 8 Oktober 1863.

På Guvernörs-embetets vägnar:

E. L. Erikson.

E. Gråstén.

Sulkifella huutokaupalla, joka tapahtuu 17 p. ensi Marraskuuta Hirvoisen tilalla Impilahden pitäjässä, tulee ruunun metsistä Impilahden ja Suistamon pitäjissä enimmäen maksalle myytäväksi 14.600 poisotettavaksi merkittyä honkapuuta, seuraavilla ehdoilla:

1) Ulosmerkityt puut latwonensa ja offinensa saapi ostaja kättää hywäksensä; puuta maahanfaataissa eli hakateissa ei saa kantoja jättää korfiampia kuin 1½ jalkaa: ennen kun puut pois vedetään, ovat rangat ja latvat karjittawat ja suuremmat osat, tulenvaaran poisamiseksi, läjin eli kokoin pantawat: karjittut latvukset saapi ostaja wiedä pois eli jättää paikalle, tahdonsa mukaan.

2) Puut, jotka eivät saa olla hienommat kuin 10½ tuumaa ala leikkaussessa ja siitä 11½ jalkaa latvaanpäin 10 hymmenys tuumaa, tarjotaan, myhdään ja ulosannetaan saba tuffien nimellä, jota puulaatua myös kauppuhudit tulewat tarfoittamaan. Waan jos sydammen lahous, eli pituuden taikka paksuuden wajous, waisuttais ett'ei josta kusta rangosta kokonaista saba tuffia saatais, niin on ostajalla walta omistaa senkaltaiset wajaat puut, puolesta huutohinnaasta.

3) Myhthyn puiden eli tuffien nelisfulma-sifältö tulee määrättäväksi sillä tawalla, että rangon pituus luetaan alaleikkaussessa sinne asti latvaan, jossa paksuus on vähintään 8 hymmenys tuumaa, ja että sifältö sitten lasfetaan nelisfulma jalka luvussa tufin koko pituudesta ja sen keski paksuudesta. Kun tuffit ovat hakatut, on ostaja welvollinen sitä ilmoittamaan asianomaiselle metsänhoitajalle, joka neljäntoista päivän ajalla, ilmoituksen jälkeen, toimittakoon nelisfulma mitauksen, niin ett'ei puiden poisulettaminen sen pitempään tule estettyksi.

4) Kauppa tarjoukset ovat ilmoitettawat tarfoittaen puiden määrää, edellä sanotun nelisfulma jalka luvun jälkeen.

5) Ostaja on welwoitettu viimeistään 1 päivään Elokuuta 1863 toimittamaan kaikki ostetut puut pois wiedyiksi ja maksetuiksi; hinta niistä puista, jotka aikasemmin poisvedetään, on maksettawa ennen 1 p. Elokuuta ulosottamisen jälkeen.

6) Ostaja on welwava palkitsemaan taiken sen wahingon, jonka hänen tyowäkensä, wailinaisen peräänkatsumuksen tähden metsässä matkaan saattawat.

7) Ostaja, joka toiwooi miimythä aikaa hinnan maksuulle, saattakoon hinnan edestä tänne takauksen eli muun wakuutuksen, niinkun 13 p. Toukokuussa 1859 annetun armollisen ohjesäännön 28 § osoittaa, ja edesantakoon siitä todistuksen jo huutokauppaan käydesjansä.

Samaassa tilaisuudessa myhdään myös yhtäläisellä tawalla 5000 nelisfulma sulta saka-puita, hakatut ruunun metsistä Uomaan viirissä edelläsanotuissa pitäjissä; josta oston halullisille tämän kautta tieto annetaan, ilmoituksella että asianomaiset metsänhoitajat antawat selityksiä niille, jotka ennen huutoa toiwomat tarkempaa tietoa puiden laadusta ja muista asian haaroista. Wiipurin Maankontoriissa 5 p. Lokak. 1863.

Guvernöörin-wiran puolesta:

E. L. Erikson.

E. Gråstén.

N:o 2537.

(3) 2

Medelst offentlig auktion, som anställes inför Brand-Kommissionen å Rådhuset Lördagen den 31 i denne månad kl. 8 eft. midd. utbjudes till den minstfordrande:

1:o att under loppet af nästkommande år för brandvårdens behof underhålla sju hästar och för deras skötsel aflöna tre drengar.

2:o anskaffandet till brandlidren af torr björk och tall kastved till det belopp, som vid auktionen närmare bestämmes.

3:o upphuggandet af åtskilliga brandvak under instundande vinter jemte löshuggandet och undanskätandet af isen invid och omkring stadens samtliga brunnar, allt på sätt vid auktionen närmare uppgifves; och bör vederhäftig borgen för åtagandens behöriga fullgörande presteras. Wiborg den 12 Oktober 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,

f.d.

J. G. Heinrichus.

Sedan ansökning om inlösen af tomten N:o 13 vid Sakkalampi vik hos Magistraten blifvit gjord, så kommer samma tomt att försäljas till den mestbetalande medelst offentlig auktion inför Magistraten Lördagen den 31 i denne månad kl. 11 f. m. hvarom hugade spekulanter underrättas. Wiborgs Rådhus, den 17 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius.

f.d.

J. G. Heinrichus.

Medelst offentlig auktion, som anställes inför Magistraten å Rådhuset Måndagen den 2 instundande November kl. 11 f. m. utbjudes till den minstfordrande färgnings-, valknings-, ramnings- och pressningsarbeten vid Kronospinnhuset i Willmanstrand för nästkommande år; hvarom hugade spekulanter underrättas. Wiborgs Rådhus, den 19 Oktober 1863

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,

f.d.

J. G. Heinrichus.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Lördagen den 31 dennes klockan 5 eft. midd., hvilket vederbörande till efterrättelse kungöres. Wiborg den 14 Oktober 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,

f.d.

J. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia.

Härmedelst får jag tillkännagifva högt vördade Herrskaper att jag emottager allt hvad tillhörande Tunbindare arbeten; och lofvar med all accuratesse hafva omsorg för desamma med det fordaste som Tunbindare handtverket vidlåder.

Olga Göttling,
Tunnsbindare Enka.

Palmesukseen haluawa.

En ung rask och ordentlig tjenteflicka som tjent i bättre hus önskar sig plats nu genast; den härå reflekterar vare god och anmäla sig hos slottsuppsyningsmannen Lindberg.

Palmesukseen halutaan.

Offi piika joka Saffan kielessä on taitawa. Halullinen woipi ilmoittaa itsensä konttori

(3) 3

Wilhilla.

Wuokrataan.

3 rum och kök jemte nödiga uthus uti gården N o 139 i S:t Petersburgska stadsdelen hos

(3) 3

Fru Petroff.

Myötämänä.

Nyligen inkomna

flere sorters

**Tyska Äppel,
Päron och Bergamotter**

à 2 Rubel per kagge, samt

Åbo Finsk Ost

a 13 kop. per k

i Nya Colonialhandeln midtemot klocktornet.

Turun Suomen Juustoa

13 fop. naula.

(2) 1

Kauppapuolisja kellostornin wastapäätä.

En i utmärkt godt skick varande, 6½ Oktav "Flygel-Portepiano" för ytterst billigt pris; vidare notis om instrumentet, som säljes på förmonliga vilkor, meddelas af Postexpeditören

K. J. A. Kortman.

Offi sangen hywäessä rakennuksessa olewa, 6½ oktawinen "Flygel-Portepiano" erinäisesti huostiasta hinnaasta; lifemmän tiebon tästä tapineesta, joka myhdään hywillä ehdoilla, antaa Postisuorittaja

K. J. A. Kortman.

Флигель новый въ 6½ октавъ за весьма сходную цѣну. Подробнѣе объ инструментѣ и о цѣнѣ за оный узнать у Почтоваго Экспедитора

K. J. A. Kortman.

Ein Flügel in ganz gutem Zustande um 6½ Octaven zum äusserst billigen Preise. Das Nähere hiervon beim Postexpediteur

(2) 2

K. J. A. Kortman.

Wiipurissa, M. A. Biliatufsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissa etäänmualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Zilliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postikonttoreissa.

N:o 44.

Perjantaina 30 päivänä Lokakuuta.

1863.

Wiipurista.

Seura-näytelmä. Jo kauvan puheena ollut seuranäytelmä tulee annettavaksi tulevana maanantaina ja festiivikfona. Päänäytelmä on se suomenkielinen „Antonius Putronius” ja esi-näytelmänä „Inte en smula jalour.” Kun suurempi suomenkielinen näytelmä on vielä niin harvinaista Suomessa, niin toivomme naapuri-pitäjisiäki tulevan tänne monta huviokseja Antonius Putroniusta katsomaan. Niille umpisuomalaisille, jotka eivät ole tottuneet teaterissa käymään, tahdomme selittää, että tätä huvitusta saapi nähdä hywinki huokeasta hinnasta (20 kop.), jos ei kowin kauniista istuista itselleen lunastaa tahdo. — Ilmoitus taksawulla antaa asiasta tarkemman tiedon.

— **Onneton tapaus.** Muutama päivä sitten oli häät Makulan kylässä Kuolemajärven pitäjässä. Paraan hää-ilon aikana syttyi eräs kaubha-lato tuleen. Hääkansaa oli heti saapuilla tulta sammuttamaan ja onnistuiki saada tuli sammutetuksi, mutta wasta sitten kun kuusi ulko-suojaa oli palanut tuhaksi. Hääwieraista oli, kertojan puheen mukaan, eräs Martti Sirfiäinen häwinnyt. Häntä haettiin, mutta ei löydetty. Wasta seuraavana aamuna, niin kerrotaan, löydettiin hänen luunsa tuleen syttyneen ladon owensuussa ja piippu-raspiin luiden wieresjä. Hänen luullaan siis menneen lautoon lepäämään ja sytytettyänsä piipun nukkuneen.

— **Wainowapaus-juttu.** Wenäen meriwäen upsierien ja Otawan toimittajan välillä olewa juttu oli esillä kännäri-oikeudessa toisen kerran viime tiistaina, 27. p. t. f., jolloin samote kuin ensi kerrallaki oli läsnä asiaan kuulumattomia, jotka olivat tulleet asian tutkintoa kuuntelemaan. Pait ensiä asiaan kuuluvia oli nyt läsnä myös ylioppilas G. W. Jagerlund, joka tunnusti kysymyksessä olewan kirjoituksen olewan hänen kirjoittamansa. Otawan toimittaja antoi esille kirjallisen todistuksen, joka selittää hänen ottaneensa Otawan toimituksen „sillä wälipuheella, että hän on wastaawa ainoastaan niistä kirjoituksista, joiden kirjoittajaa hän ei woi ilmoittaa”, jontähden hän nyt, kun h:ra F. itsensä kirjoittajaksi tunnusti, anoi päästä jutusta irti, mutta kun ruunun asiamies ei sanonut pitäwänsä lufua tästä todistuksesta, niin toimittajaa ei jutusta irroitettu. Kantajien asiamies pani myös oikeuden pöydälle wenäenkielisiä kirjoja sekä erään kontrahdin, jonka sanottiin selittävän että ne kysymykseen tulleet 3000 hirttiä oliwat olleet ruunun, mutta että ruunu oli ne myynyt kauppias Baikowalle. Kun nämä kirjat oliwat wastaajille tuntemattomalla kielellä, niin he waatiwat niitä laillisesti suomen tai ruotsin kielelle käännettäwiksi. H:ra F. ilmoitti hänellä olewan neljä

wierasmiestä ja anoi niitä kuultawiksi, mutta kun kantajien asiamies, h:ra emersti Örn, oli yksi näitä wierasmiehiä, niin hän oli jääwi kantajien asiamieheksi, jontähden asiamiehen siä jäi miehettänsä, mikä waiokutti ettei wierasmiehiä tällä kertaa woiu kuulla. Asia lykättiin siis 17 päivään tulewa Marraskuuta, jolloin kantajilla olkoon toinen asiamies ja h:ra Baikow on myös kutsuttawa silloin kännärisä kuultawiksi.

— **Wiipurin suomal. kirjallisuusseura** koostuu tulewana tiistaina, 3:nä p. Marraskuuta, kello 7 j. p. p. ala-alkeskoulun salissa kuukauskokoustaansa pitämään, jolloin tulee päätettäväksi „Otawan” tulewaisuudesta sekä myös jos Seura käypi anomaan, että Wilken koulun läpi käyneet oppilaat saisiwat ruunun kouluisa jatkaa oppiansa latinaa lufematta.

Ydin-furpiti eli kaswu-ydin.

Eräs lähdeittäjä, H. P—th, Julkisen Sanomien n:osa 78 kysyy: „tunnetaanko tämä kaswu Suomessa?” ja jos se on tunnettu, niin hän anoo saada tietääkseen, mistä saadaa sen siemeniä. — Tähän saamme wastata, että jokainen kaswutarhan hoitaja Suomessa tosin tuntee tämän kaswun, mutta kun he, niinkuin muutki herrat, eivät suomea ymmärrä, niin siitä se tulnee, ettei H. P—th ole sen siemeniä saanut. Kuotiksi sitä kutsutaan „Jonaefurpiti” eli „wertmarg” ja kaaliryysät Wiipurissa kutsuwat sitä „pumpukki.” Wiipurissa niitä siemeniä saadaa h:ra Cloubergin kirjakaupasta ja jokaiselta kaaliryysältäki, ja warmaan niitä on Heltingistäki, koska niitä sieltä Wiipuriin tuodaan. Ne maksawat noin kopekka joka siemen. Mutta kun H. P—th niitä wasta anoo, niin on parasta anoa prohwetta Jonaan furpiti-siemeniä eli „wertmargin” tai „pumpun” siemeniä. — Kaswu on hywin iso, feltakukainen ja kaunis ja sopii siis kaunistukseksi ja ruman paikan peitteeksi. Kun se on furkun lajia, niin owat siemenetki kuin furkun siemenet, mutta suuria. Hedelmästä, joka on ympyräinen ja suuri kuin ihmisen pää, tulee wafkoille hywä welli ja ihmisille imelä ruoka, mutta niin imelä, ettei jokainen sitä syöda saata, waiikka ruoka kyllä on raitis. Siitä jo woipi ymmärtää, ettei tämä hedelmä potaattia kermää.

A. G. G.

Shdotus asetukseen tilusten rauhoittamisesta wasten wahinkoa eläimiltä.

(Sakko n:o 43)

§ 13. Jos suostumus aitauksesta on wailinainen ja jos siitä taikka muusta syystä nousee kysymys siitä perustuksesta, jonka jälkeen aitausraitus

on naapurufilta tähtettävä, tehköön ja voimassa pitköön kumpikin puolen aitauksesta. Mutta jos selvä on että kummankin osallisuus aitausrasituksesta tämän perustuksen mukaan ei vastaa sitä hyötyä, jonka aitaus heille tuottaa, olkoon aitauksesta osallisten seisova maantaa laillinen perustus jaolle.

§ 14. Jos naapurukset ovat suostuneet aidan tekoon, toimittakoot itse jaon maalla taikka turvafoot siinä jääwittömään mieheen, johon heillä on luottamusta. Jos he siitä riitauwat, toimittakoon maamittari jaon, ja se, joka jakoa on tahtonut, hankkikoon siihen kassaa. Semmoisessa jaossa on tarkastettava sen maan laatua, jolle aita tehdään, niin että kohtuullinen vähennys aidan pituudessa luetaan misä sen tekeminen ja voimassa pitäminen waatii isomman kustannuksen ja waikuden.

§ 15. Joka toimitettuun aitausjakoon ei tydy, hakukoon siihen muutosta oikeudessa, mutta olkoon sillä wälin welwollinen aidan tekemään ja voimassa pitämään toimitusmiehen jaon mukaan. Jos sitte hawaitaan että hänelle on annettu suurempi aidan osa kuin olisi pitänyt, nauttikoon ylimäärästä täyden palkinnon, niinkuin oikeus määrää.

§ 16. Milloin maanomistaja tahtoo maansa naapurin piiristä aidalla erottaa, olkoon jälkimmäinen welwollinen osaa ottamaan aitausrasituksessa, jos hän jotakin etua samasta aidasta nauttia tahtoo; olkoon myös siinä tapauksessa welkapää osansa siitä, sittekuin aidan jako on ehditty toimittaa, rakentamaan ennen kesäkuun loppua ensiseuraavana vuonna. Jos hän kieltää siihen osaa ottaa taikka jos hän laimin lyö antaa tarvan vastauksen, kuin häntä siihen todistettawasti kehoitetaan, tehköön edellinen yksinäänsä aidan tilusten rajalla. Jos sitte hawaitaan että se, joka osallisuutta siihen on wälittänyt, käyttää siihen sattuman maansa laittumeksi, pitämättä semmoista hoitoa jinne päästetyistä eläimistään, kuin ilman aidata olisi ollut tarpeellista niiden estämiseksi naapurin tiluksista, olkoon welkapää lunastamaan niin suuren osan aidasta, kuin § 13:ssä sääetään, sekä siitä maksamaan osuuden täyden arwon ja puolen sen yli. Oskoon myös welwollinen siitä lähtien vähintään wiihi vuotta voimassa pitämään saman osuuden.

§ 17. Jos kysymys nostetaan aidasta tanhuan, jota yksi taikka useampi käyttää, ja siihen sattumain tilusten wälillä, olkoon niiden osallisten wälillä kummaltakin puolelta, jotka tahtowat aita pitää, muiden wastahakoisten osallisten osuudet tehdä; ja ne, jotka todistettawan kehoituksen ennen saatua, niinkuin edellisessä §:ssä sanottu on, ei wät ole tahtoneet olla aitauksesta osalliset, älkööt saako oikeutta mitään turvaa siitä nauttia. Jos toisin tapahtuu, olkoot nämät welkapää mainitut aitausosuudet lunastamaan ja voimassa pitämään miten sanottu § siitä säättää.

§ 18. Jos naapurusten wälillä, jotka tahtowat aita tilustensa rajalla tehdä, sattuu semmoisen mielen erotus, että toinen wäittää taajaa ja toinen harmaa aita siitä laadusta, kuin § 12:ssä sanotaan, tehkööt naapurukset rajallensa taajan aidan ja jakakoot aitausrasituksen niin keskenäänsä, että yksi kynnärä taajaa aita lasjetaan wastamaan neljä kynnärää harmaa, jos toisin ei sowita. Kun joku tällä tawoin on osallinen vähemmässä suhdassa, älköön siis olko oikeutettu wieresessä olewilla tilustillansa hyöttämään wastakoita, lampaita ja siikojä, jos hän ei niistä pidä semmoista hoitoa kuin § 16:ssä mainitaan. Jos hän tätä vastaan rikkoo, olkoon welkapää lunastamaan lopun oikeasta osuudestaan taajemmassa aidassa samoilta ehdoilla maksossa ja voimassa pidosta kuin löytywät samassa §:ssä määrättyinä.

§ 19. Mitä, joka yhteiseksi hyödyksi tehty on,

pitää asianomailta aitauswelwollisilta voimassa pidettämän niin pitkän ajan, kuin suostuttu taikka muutoin määrätty on. Jos se rapistuu, on wajaus kohta korjattawa, taikka, jos kirkki maassa silloin sen estää, niin pian kuin este on lakannut. Jos aitauswelwollinen semmoisen tehtävänsä laimin lyö, sittekuin hän wajaudesta on tullut todistettawasti muistutetusti, kutsukoon se, joka siitä taitaa kättä haittaa, kassä jääwittöintä miestä määrättyinä päiwänä, josta laiminlyöjälle on tieto annettava, arwaamaan kustannusta wajauden korjauksesta, ja antakoon sitte itse aidan parantaa. Kaiken tästä seuraawan kustannuksen pitää aitauswelwollisen maksaman ja lisäksi kymmeneksen sen yli.

Jos se, jonka tulee aita tehdä ja voimassa pitää, hawaitaan tämän welwollisuutensa wastahakoisuudesta ja huolettomuudesta laimin lyöwän, wetakoon sakkoa kymmenestä markasta kolmeenkymmeneen asti.

(Jatk.)

Rahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Jatko n:sta 40.)

Ulkonainen rauha oli kuitenkin Prowasti —nin aikana, jota hän edesauttoi, tukauttaen myös paljo pahaa, ennen kuin se ilmiin puhkesi. Kohta jälleen hänen kuolemansa sattui sotamiehen otto. Siinä asiassa oli taas —m esimiehenä. Hän kuulutti kirkkokokouksen Waskjärwellä. Ennen sitä pyyhä piti hänen käsijänsä mukaan pidettämän kokouksen hankkimisesta läpi kulkewalle sotawäelle. Sotamiesten hankkiminen hämmästytti wahan ja puuasia ei ollut kokonaan selwä. Ensimmäiseen kokoukseen —m ei tullut, ja se tulewa kirkkoherran wiran toimittaja ei ollut vielä tullut. Kappalainen lähti kirkkoon jalestä Jumalan palweluksen, pitämään kokousta. Mutta sellainen kumma tapahtui, että, waikka hän oli ollut seurakunnassa kuusi vuotta, niin kukaan ei häntä tuntenut, kuin hän ei ollut käynyt kirkossa; ja hän oli nyt useampien mielestä niin puettuna, että häntä ei katsottu papiksi. Sanottiin, että hän oli joku —min asiamies. Kukaan ei mennyt edes lähelle häntä, eikä pitäjänkokouksesta tullut mitään. Toisena sunnuntaina oli —m saapuwilla. Kirkkoherran wiran toimittaja oli tullut. Silloin oli jälleen kappalainen saapuwilla. Hänen Keisariillisen Majesteettinsä kuulutuksessa oli ainoastaan, että maaomistajien oli hankittawa sotamiehiä. Kokoukseen ei kuulunut niinkuin muuten kuin paronin asiamies, Alesfori Kostilewan kylän hoitaja ja ne wapaat Vuosrintahä, Päiwäkiwi ja Uusikylä. Nämät työnnettiin kuitenkin syrjään; sillä —m, joka nyt wapaasti sai korottaa äänensä, piti suurta melua, saada pakotetusti paronin lampuodit toimittamaan puolestaan sotamiehiä. Siitä puheliwat myös toiset herrat. Ne muut saivat keskustella asiastaan muualla. Pitäjänkokous liikutti waan howilaisia ja lampuoteja. Täällä oli kaikki uhaufet liikkeellä. Mutta hän (—m) sai kowan kolauksen. Hän sanoi, että jos lampuodit ovat kowakowaiset isännillensä, niin otetaan jokin wäkiin sotamieheksi ja heidän pitää joutua orjiksi. Mutta joukosta kuusi rohka ääni: „miten uskallatte te sanoa, että armollinen Keisarimme menetteli silä tawoin, jonka sanat me vielä tänäpäiwänä kuulimme, että ne ovat maan omistajat, jotka nyt toimittawat sotamiehiä. Meidän ja maan omistajan wälillä sowittakoon jalemmi." Lampuodit sanoiwat ei woiwansa suostua sotamiehen hankintaan, ja jos he tänäpäiwänä pestawat miehen, woiwat he jo huomena olla pois tilalta. —m puheli kyllä weron korotuksesta, waan siihen wastattiin, että jos se tapahtuu, niin hylätään tila, kuin ei jakseta maksaa, ja eletään siten helpommasi. Hän koetti häm-

mentää asiaa, väittäen, että heidän vastahakoisuutensa toimittamaan sotamiestä oli tottelemattomuus estänyt koftaan, vaan tämänkin kumottiin terrassaan ja sanottiin, että ollaan heti valmiit tulemaan sotamieheksi, jos saadaan omistusoikeus maahan. Nyt tätä ei waadittu heiltä, vaan maan omistajilta. Sitä parempaa siitä ei tullut. Pöytäkirja luettiin ja alafirjoitettiin.

Kuin maan omistajan kaitenki täytyi hankkia sotamiehiä, ja hänen kuulutuksensa jossa hän uhkasi pois ajamisella, oli turha, niin pyysi hän — min frunnun weron kassassa ottamaan makso lampuotiloilta. Kolme eli neljä sai — m pelästytäneeksi, niin että ne maksoivat, ja niistä, joilla oli saamia, pidätti hän maksun. Muilta ei enempätä waadittu, ei heitä myöskään pois ajettu; sillä se ei ole enempätä niin peloittawaa. Werot ovat ylimääräisesti korotetut. Maanomistaja on ottanut pois parhaat tilukset, ja muut ovat huononnetut. Maanomistaja on jo pulassa, kuin useempia tiluksia joka vuosi jääpi autioksi, ja asukkaat muuttawat wendän puolelle.

Wuotta jätemmin käwi hirwittävä huhu frälsin aluudella. Jokinainen tiesi kertoa, että paroni waatii käymään kontraktiin, ja että entinen ruoskiminen tulee jälleen käynteeseen. Sitä kuulusteltiin ja perusteltiin asia tarkemmin; ja se taisi myös olla kysymyksessä. Guvernöriltä oli tullut käsky papille, että hän kaikella tawalla kehoittaisi kansaa kontrahdin tekoon. Mutta ei mikään auttanut. Maan omistajan parhaat tilanmiehet eivät tehneet kontraktia; ja niinkuin asiat nyt ovat, niin ei ole toivomista, että kontraktiin käydään. Se wanha usko, että joutuisi orjaksi, ei tosin enää ole esteenä. Waan ensiksi paroni ei käy pitemmäksi ajaksi kuin kymmeneksi wuodeksi; ja tämän lisäksi tulee että maa on rajoitta. Maan omistajalla on paraat wilje-lykmaat. Niitut ovat annetut monelta haartalalta. Yhdellä on maansa paperilla kolmella, neljällä haaralla, waikka hänen tiluksensa ovat aivan luonansa. Toinen taas asuu yhdessä kylässä, ja paperilla on hänen maansa toisessa. Waikaksi käwisi talonpojille, että taas itse kustantaa maamittarin. Nyt ovat tilat rappiolla, kuin kellään ei ole halua rakentaa niitä. Jos joku riihi palaa niin ottaa maan omistaja palo-rahaa. Jos on tarwis saada waikka yhden puun, niin pitää mennä uittamon kerran hoviin, ja sellaiset käynnit eivät ole joka miehen tehtävä. Wieras tuomitsee kyllä kowasti, ettei käydä kontraktiin; mutta jos se tulisi hänen itsensä osaksi, niin minä luulen että waikaksi se käwisi hänen siihen ruweta. Tawaraa ei osteta näkemättä, ei myöskään tilan kontraktiin käydä, ennen kuin sen rajat määrätään, niin että nähdään miten laaja ja edullinen se on. Tässä tulee jälleen sama synty, mikä ennen katsottiin niin suureksi, nimittäin se että usalletaan epäillä maan omistajan rehellisyyttä. Uusiampi wuosi sitte oli yksi maamittari 6:ssa pieneessä kylässä, joilla oli wä-
hänen manttali-luku. Siellä hän jakoi niitot ja pellot, mutta metsä jäi jakamatta. Muissa kylissä, jotka ovat wanhat ja suuret manttali-luvultaan, niissä ei mitään maamittaria ole ollut. Sellaisia on ensin osa, ja tuosin sellaiselle manttali-paljoudele saihkaan niin paljon maata kuin niissä mitatuissa kylissä, jos samaa weronlaskemusta seurattaisiin. Ne, mitä on mitattu, ovat rajakylä la-
wealla maa-alalla. Niin on Wakkiamatkan ja Lankilan kylissä yhteen 60 haikua eli 10 $\frac{1}{2}$ manttalia, ja tiloilla on niin wähän ja niin huonoa peltoa sekä niittyä, etteivät ne nouse puoleensa siihen armoon, mitä Sarkolan ja Jutikkalan kylillä on, waikka näillä on waan 3 manttalia. Ensimmäisissä kylissä on ahdinko niin suuri, ettei tiloja

enää woi lawentaa. Pellot ovat niin pienet että $\frac{1}{12}$ manttalin tilalla kylwetään ainoastaan puoli tynnyriä ruista. Sitä vastaan kylwetään niissä toisissa kylissä, samallailla tilalla neljäksi tynnyriä ruista. Niissä kylissä, joilla ei ole maamittaria ollut, on taas epätasaisuus niin suuri, että samassa weronmaksu-luokassa on $\frac{1}{12}$ manttalin tiloja, jotka kylwäwät 3 tynnyriä, ja taas semmoisia jotka kylwäwät waan puolet siitä. Myös on tiettäwä, ettei ole tilaisuutta niitty-wiljelykseen, millä peltoa woimassa pidettäisiin. Epätasaisuus ei olisi niin tuntuma, jos wero olisi sowiteltu tilojen hywyhden mukaan. Mutta kun sellainen epätasaisuus on samassa weroluokassa, niin tuntuu se waikealle. Että taas itse kustantaa maamittaria wieraan maalle ei ole köhän työ, etenki kun siitä nou-sewat riidat useinki kestävät kymmenkunta vuotta. (Jatk.)

Suomen poika.

(Lähetetty.)

Jo muinoin Suomen poika

Oli tuttu miekka-mies:

Tallossaan maansa soita

Hän uro olla ties.

Kun kuultiin wihoisansa

Hän lähestywan waan,

Niin harwa hänen kansa

Kiiruhti kalpoimaan.

Hän myrsky metsänsä

Oli sodan soideissa,

Sydänt' ei lempeämpää

Kuin sieltä poikeissa.

Sen lippu kamalaksi

Jo joutui kaikille,

Ja rauha rakkahaksi

Jäi meidän pojille.

Waan vielä Suomen poika

Muistaapi miekkansa,

Jos kansa kuka koittaa

Rifkoa rauhanja.

Hän käypi hengen teitä

Nyt warsin wakaasti;

Jär'en ei miekkaa heitä,

Sen näkee parhaaksi.

Hän ojentaapi tielle

Harhaawan welsensä,

Ja maansa onnen työlle

Antaapi kätensä.

D. A—n.

Kuulutuksia.

De af stadens innevånare, som försummat att erlægga Presterskapets, wid Wiborgs stads svenska och finska församlingar, aflöning för innevarande år, uppmannas härmedst wid utmättnings äfventyr, att inbetala densamma hos undertecknad senast Tisdagen den 3 instundande November på efter middagen. Wiborg den 27 October 1863.
T. Tulander.

Yksityisiä ilmoituksia.

Danssällskapet i Wiborg första Bal under innevarande höst anställes Söndagen den 1:sta November uti Societets huset. Inträdeskort för aftonen säljas wid ingången å 30 kop. för Damer och 1 Rub. för Ungherrar och Herrar Militärer.

Direktionen.

G. H. Gereden

**Piha- ja makkara-kauppa „Wiipurin”
rawintolassa.**

Kunnioitetulle yleisölle ilmoitan minä tämän kautta asettaneeni piisapakadun warrella uuden lihapyödin, missä minä lakkaamatta tulen pitämään joka lauantua lihaa ja makkaraa, niin

Kun myös hafattua härän-lihaa beaffteiffi: ja ahferoitten minä aina tolmittamaan hyvää tavaraa. Halullisia ostajia toivoo
G. H. Gerecke.

Fleischwaaren Handlung von G. H. Gerecke im Hotel Wiburg.

Hiedurch empfehle ich Dem Hochgeehrten Publicum mein neu eingerichtetes Fleischmagazin in der Bischofsstrasse, wo ich fortwährend alle mögliche Arten Fleisch und Wurst, so auch gehacktes Ochsenfleisch zu Beafftefs vorräthig halten werde; und soll es mein Bestreben sein fortwährend gute Waaren zu liefern. Um gütigen Zuspruch bittet
G. H. Gerecke.

G. H. Gereckes Försäljning af köttvaror å hotel Wiborg.

En högtärad Allmänhet rekommenderar jag härmedelst mitt nyss etablerade köttvarulager å biskopsgatan, der jag fortfarande kommer att hålla i förråd all slags kött och korf samt hackad oxkött till beaffstek; och skall jag alltid vinlägga mig om att prestera duglig vara. Om talrikt besök beder
G. H. Gerecke.

ПРОДАЖА МЯСНЫХЪ ТОВАРОВЪ И КАЛ- БАСОВЪ ГОСПОДИНА ГЕРЕККЕ ВЪ ГОС- ТИНИЦЪ ВЪ ВЫБОРГЪ.

Почтенной публикѣ честь имѣю рекомендовать мой вновь открытый мясной магазинъ на епископской ули-
цѣ, гдѣ ежевременно можно получить все сорта мяса и калбасовъ также какъ и готово битую бычачью го-
вядину для бифштексовъ и постараюсь всегда угодить почтеннымъ покупателямъ. О почтенномъ вниманіи просить калбасникъ
ГЕРЕККЕ.

Seura-näytelmä.

Maanantaina 2:na ja Keßiwiikkona 4:nä
p:nä Marraskuuta näytellään teateri-huoneessa:

"Inte en smula jaloux"

Huotsalainen ilweilys yhdesä näytelmässä
ja tämän jälkeen.

Antonius Putronius

eli

Antto Puuronen,

Ilweilys viidesä näytelmässä, Holbergin mukaan suo-
mennettu

Amatörs-spektakel.

Måndagen den 2 och Onsdagen den 4 Novem-
ber uppföres å härvarande teater:

Inte en smula jaloux!

Lustspel med sång i en akt
samt derefter:

Antonius Putronius

eli

Antto Puuronen.

Ilweilys viidesä näytelmässä, Holbergin mukaan suo-
mennettu.

Närmare genom affischer.

W. Beckers Enkas

Tappisseri och Sko-Magasin

i Wiborg Sopetoffs gård å Gymnasiigatan,
rekommenderar sitt väl sorterade lager af Berliner ullgarn,
perlor, sy-, fyllnads- och virksilke, påbörjade arbeten,
åtskilliga canavas, korgmakarearbeten, färdiga barnklä-
der och virkade dukar, såväl som ett rikt urval af di-
verse mönster etc. Vidare:

Ett ständigt och stort urval af

Wiener, St Petersb. och Åbo Skofabrikater

af alla slag, för fruntimmer, herrar och barn, såsom jagt-
och resstöflor, dansskor och tofflor samt guttaperka ga-
loscher. — På beställning förfärdigas alla slags handar-
beten, och finnas Bazar och Victoria Tidningarne städsö
till påseende i magasinet.

У ВДОВЫ В. БЕККЕРА

Въ Выборгѣ

Всегда находится: начетые рукодѣлія, Берлинскій
Гарусъ, перлы и шелкъ разнаго рода и проч.

Кромѣ того: Дамскихъ, Дѣтскихъ и Мужескихъ са-
пожныхъ и башмачныхъ издѣлій въ большемъ выборѣ.

Alafirjoittanut aikoo Nuraassa 1 p:stä tulewata Marras-
kuuta 13 p:nä Maaliskuuta w. 1864 antaa niille, jotka sitä
haluavat, opetusta merifoulun alkeisja. Sinta tulee olemaan
foko ajasta 10 ruyl. hoy. Eifempia tietoja tästä antaa herra
opettaja G. W. Fagerlund. Nuraassa 19 p. Lokaf. 1863.
(2) 2 R. M. Holmberg.

Pudonnut:

Lördagen den 24:de Oktober förlorades på vägen från
Salakkalahti nya stadsdel uppför stora gatan ända fram
till klocktornet ett guld fruntimmers armband, hvilket
den rättsinnige upphittaren mot hederlig vedergällning
torde aflemna å Paul Wahl & Co kontor.

(3) 1

Wuokrataan.

Uusi suurempi kamari nyt heii Leipoja Ettingerin karta-
noesja, joista lähempiä tietoja annetaan Mamseli Hällströmiltä
jamaesja kartanoesja.

Ett större rum uthyres nu genast i Bagar Ettingers
gård. Närmare underrättelser lemnas hos Mamsell Häll-
ström, boende i samma gård.

(2) 1

Uthyres nu genast 2:ne handelsbodor vid stora gatan
i P. Sopetoffs arf. gård No 37 i f. d. fästningen; när-
mare underrättelse lemnar Tulander.

Отдаются въ наемъ двѣ лавки по большой улицѣ
въ домѣ наследниковъ Н. Сонетова подъ № 37-мъ. По-
дробнѣе узнать можно у Туландера.

(3) 1

In der Peterburger Vorstadt am Rothen Brunn No 58.
61, sind 3 Zimmer mit Möbeln zu vermieten.

Migötawänä.

W. Beckers Enka

rekommenderar i synnerhet för skolungdomen passande
Barnskofabrikater, till olika priser, och
Barnskofabrikater å 20 kop. per stycke.

Bei W. Beckers Wittwe zu haben

und der Schuljugend besonders zu empfehlen

Wasserstiefel zu verschiedenen Preisen.

Jeder Riemen zu Schlittschuhen å 20 kop. per Stück.

Från Hantijoki gård säljes vid första vinterföret god
torr, tre quarters lång björkved, levererad i Wiborg till
1 r. 60 kop. samt tallved till 1 r. 25 kop. per finsk samn.
Skriftliga requisitioner inlemnas hos Pastor Segersvärd
i Gamla Gymnasii huset och komma att fullgöras i den
ordning som de inkommit.

Изъ мызы Ганхиюки продаются при первомъ зим-
немъ пути хорошіе, сухіе, 10 вершковъ длины бере-
зовые дрова по 1 р. 60 к. и сосновые по 1 р. 25 коп.
за финскую сажень, съ доставкою въ Г. Выборгъ. О
количествѣ желаемыхъ дровъ просить объявить пись-
менно въ домѣ старой Гимназиі у Пастора Сегерсверда.
Заказы будутъ исполняться въ томъ порядкѣ какъ оныя
были подаваемы.

Dem Gute Hantijoki wird bey der ersten Schlittenbahn
gutes, trockenes, 18 Zoll langes Brennholz verkauft; in Wy-
burg geliefert kostet das Birkenholz per finn. Faden 1 r. 60 f.
und das Tannenholz 1 r. 25 f. Schriftliche Requisitionen
sind bey Pastor Segersvärd im alten Gymnastii-Hause abzu-
geben und werden in derselben Ordnung erfüllt wie sie ein-
gesandt worden sind.

(3) 2

Siipuriissa, M. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Eläätähhti Stawalle,

Sanomille Wiipurista No 44.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Elämän ja eläkkeen wakuutus-yhtiöistä.

II.

Ihmisen elämä ja siihen yhdistetyt ruumiilliset ja hengelliset voimat voidaan pitää pää-omana, jota taroituksen-mukaisesti käyttämällä hän saattaa hankkia itselleen ja omaisilleen monellaisia etuja. Onni kuitenkin ei ole kailillen yhtä myötäinen. Moniaat se jäykkä-luontoinen kuolema tempaisee pois heidän ifänsä kukoistuksessa; toiset taas eiwät koskaan saa tilaa, niin käyttäköseen voimiansa, että he elin-aikansa syksynä taitaisivat suojella itsiänsä tahi likimäisiään puutteesta ja köyhyydestä.

Warmalla ja mitä huokeimmalla tavoin formata wahinkoa, mikä semmoisten sattumusten kautta tapahtuu, — se on elämän ja eläkkeen wakuutus-yhtiöiden taroitus.

Kuolemaisuus-laskujen nojassa ja johdolla aprikoitua maksua („praemio“) waften, joka suoritetaan joko kerrallaan tahi vuosittain, senkaltainen yhtiö welwoitaksen maksamaan, erästen (wakuutetuitten) henkilöiden kuoltua taikka edeltäpäin määrättyllä ajalla, jottut wakuutus-kirjeissä („poliis“) osoitetut summat, taikka niin-ifään määrättyt koko elin-ajan kettäwät eläke-rahast.

Ei mikään laitos siis liene Elämän wakuutus-yhtiötä enemmin hyweksittäwä; se todella ansaitsee ihmis-hengen siihen ylpeydeellä iekä silmänsä. Täähän asti kuitenkin sen arwo ja suurta tarkeitä on oikeen tajunna ja oiwaltanunna ainoasti wähäinen, walistuneempi osa ihmis-lukua. Tämä wakuutus-yhtiö tosin ei kohdasteen wiehätä isoa joukkoa; ei se kehu tähdellisyhdellään, eikä pidä näytteeksi koko maailmalle merkityetänsä. Waan se on, miten muutama wakuutus-asiaa suuret kuitokset ansainnut kirjaelia (Tohtori Masius) niin sopiwaasti wirkkaa, hiljaisiin emäntiin werrattawa, jotka wakuuttat siunausta piirisjään; se on wiisaan waltiomiehen kaltainen, jonka wakuutus ehkä waan sen-uoksi halweksitaan eli unohtuu, koska hänen menettelemisensä on warowainen ja tulewaisten sukupolvien hyödyksi työskentelewä.

Kuinka muutoin selitettäisiin että koko Euroopassa, — paitsi Englannissa, jossa maassa elämän-wakuutus ensin raiwasi itielensä radan ja missä kailfi käytännölliset kessinnöt löytää hedelmällisen maa-laadun, elämän wakuutus-yhtiöt kottaawat niin wäkä kohoitusta ja mieltymystä ei ainoasti kansastossa, mutta myös monen hallituksen puolelta.

Ollaan nyt ennätetty sinne edes, että wakuutetaan tawarat wahingoita waften, jotka wiawat niitä tawata tulen, weden eli rakehien y. m. kautta, waikka nämä wahingot eiwät wälttämättö-mästi tapahdu; ei mika jokainen huone pala, eikä joka laiwa huku, eikä mäne joka pelto-wilja peritaton; — waan jokaisen ihmisen on aikaisemmin tahi myöhemmin kuoltawa; ja ei tunne lukaan edeltäpäin päiwää eli hetkeä, milloin hänet kuolo ehtii.

Waikkapa tämä niin hyödyllinen laitos vielä ei nauti ansaittua arwoa, waikka ihmiset yleiseen vielä

olisiwat kuinka suuressa epäluulossa eli kuinka wäärässä tahansa elämän wakuutuksen merkityksestä, on se aika kuitenkin tulewa, milloin pidetään jo kasta pereen-isäntää tunnotonna ja lyhytmielisenä, ku heittää oman eli lastensa elämän wakuuttamatto. Silloin sekä yläisen että alaisen läpi tuntee se totuus että elämän wakuutus on woimallisin nostatin kansan onnellen ja perustus pereen menestykselle joka säädys.

Isännät semmoisilla konnuilla, jotka jääwät wanhemmalle pojallen yksinään, wiawat säästöilläään wakuuttaa pää-omia, siten toimittaaksen muillekin lapsilleen warallisuuden puolesta wakaan tilan. Myös „Perintö-talot“ ja muut jaon alaiset tilukset wiadaan pysyttää jakamattomina ja welattomina, kun eikö-lapsi, elämän wakuutuksesta huolta pitäneen isän kuoltua, tulee saamaan waroja, joilla hän saattaa siskoiltaan lunastaa heidän osat jaettawaa koutua. — Peskillen ja lapsille wirkamiesten, lääkärien y. m. perästä, jotka eiwät ole eläneet semmoisissa kottaloissa että olisiwat woinunna panna isompaa summaa säilöön, tulee elämän wakuutus auttawaksi ystäwäksi. Täällä antaa se warattomien eli wähä-waraiten wanhimpien lapsillen hywän awun, heidän astuessansa elämää omantakaisesti; tuolla taas iäkkäällä hänen ifänsä loppuun kettäwät tulot hänen entisen säästämänsä palkaksi. — Kauppiaille se antaa keinoja, wälttämään kowan onnen kottouksia ja wastustamaan waasta-tuulet kauppa-liikkeessä; ahkeran käftyöläisen se totuttaa säästäwäisyyteen, ja suojelee murheista ja huolista hänen wanhuutensa päiwinä. — Elämän wakuutus-yhtiön käftissä pienet säästöt kaswaat isoiksi summiksi. Se siis lewittää säästäwäisyyttä ja wiihtymistä, mytywäisyyttä ja järjestyks-mieltä, ne pylwää, joihin perheiden ja waltakuntien onni nojautuu. Ja kun elämän wakuutus-yhtiö niin muodoiin korottaa warallisuutta eli aikoin-tulemistä, on se aikaa-woittaan wakuuttawa siwenyenfin ja siwistuksen ylenemiseen, siis seisowa siwistyttäwänä siwenydekkis-laitoksena kansan puolella.

Kuta enemmin semmoisten yhtiöiden arwo ja hyöty, sekä yskityksellen että yleisölle, tulee ilmi ja tutuksi, sitä enemmin tekee mieli niitä enentää ja ennestään olewia laajentaa, että mika se wahinko, ku erityisissä maissa ja tienoissa syntyy koleran, ruton j. n. e. kautta, paremmin jaataisiin jaksuttamaan. Yleisöllä on jo yhtiöiden lewenemisestä ne edut, että sille ei ainoasti tarjota kailkea mahdollista wakuutta, waan myös ne ehdot, joilla wakuutukset wiadaan saada aikoin, ovat tullunna yhä helpommiksi ja edullisimmiksi.

S. K. K.

Outo kirjoherra-tutkion jyrkkä lausuttaminen todella hyödyllinen?

I.

Wiime aikoina on sanomalehdissä ja jo waltio-päiwilläki papis-jäädysä nostettu kysymykseen, tykänään häwittää kirjoherra-tutkio. Arwattawasti

saikki tämän esitteliät eivät kuitenkaan pidä oppia tarpeellomana, papille. Sillä mitä tällä „opetus-säädyllä” tehtäisiin jos ei sillä olisi kylliksi oppia, opettaakseen muita — seurakuntalaisiansa muka. Mutta jos ei mitään panna kirkkoherra-tutkion sijaan, niin tietysti seuraus on että papis-sääty alenee tieoosssa ja taidoosssa. On kyllä, kulk-puheessa warmaanfi, kuultu että papis tutkio tulisi sen sijaan lujemmaksi. Waan meidän luullen tämä ei wie perille. Jhan vastoin suomalainenfi sananlasku sanoo: Itä ompi oppiakses, Etä waan eleäkses. Euterilais pappien joukossa myös toivomma harvoja, jos ketään, löytyvän ku olisi samasta mielestä muutaman wieras-uskolais papin kanssa, joka muinoin aikoinaan kehui kuinka vähän hän oli tarwinnu lukea, ja Piispa Alopaeus wainajan siihen wirkkaessa lufeneensa kaisen ikänsä ja wieläki lufewansa, eikä sittenkään koskaan pääsewänsä täysi-oppiseksi, änkäsi: kas kowa pää.

Kalffia vähemmin luulisi nykyis aikaan olewan syytä korottaa waatimuksia papis tutkiossa ja helpottaa eli tykkänään poistaa kirkkoherra-tutkion, — nyt, kun papis-säätyyn on moneen wuoteen olnu niin vähän pyrkijöitä, että yleiseen koto Suomessa papiksi on wihitty tuskin kymmentä, waan kirkkoherra-wirkoihin on, jo Porsoon hippafunnassa yfsinään, la'illisesa järjestyksesä hyweksytyitä hakijoita wiisi kuusi kymmentä, paitsi niitä joilla jo on kirkkoherra-wirka. Asioiden saadesa käydä waapaata menoansa, — miten esim. kauppa-liikkeessä —, arwattawasti tyhydytään huonompaanki tawaraan, milloin tawaraa on vähemmin tarjona, waan waaditaan parempaa, jos tawaran tarjous enenee. Samote yfsityisten palvelioiden puutteessa kehnompi heitä kelpaa ja woipi wielä saada korkeemman palkan kuin moni kunnollisempi toiseen aikaan, esim. katowuonna, jolloin palvelus-wäkeä on yltäkyllin tarjosti.

Emme siis mitenkään saata pitää, nykyis aikaan, kirkkoherra-tutkion wälitöntä lauffauttamista tarpeellisenä, etenki kun muutamit kirkkoherran-alueet wielä owat niin julman isoja että niiden kunnolliseen hoitoon — jos se ollenkaan on mahdollinen — tarwitaan erinomaiset hengen lahjat, ylewin ymmäryk, tieto ja taito. Emme edes papis-tutkioalakaan hennoisi helpotettawaksi esitellä, koska papis säädyn sekä arwo että hyödyllinen walfutuks on suurimmaksi osaksi sen opissa. Eihän koulujen ja yli-opiston opettajojen eikä lääkärien ole suotu helpotusta oppi-näytteissä ja kunnollisuutensa kokeissa, waikka wafinaisiinki lääkärin ja opettajan wirkoihin ei pyydy olla hakijoita, — mimmoinen asian laita ei ole muiden wirkojen suhteen. Samote kuin opettaja- ja lääkäri-wirkoihin korkea kruunu kokee, palkkoja lisäämällä, saada hakijoita, niin-ikäan on wafinaistenki pappien tekeminen saadaksean apulaisia, jos ja milloin heidän on niitä todella tarwis. On kyllä wielä niin huonoosti palkatuita warfinaisia papis-tiloja, että ei käy apulais-palkkaa siellä korottaminen, koska muka „pyydsä ei ole jakoa.” Waan tiedämmä myös että hallitus viime aikoina on ruwennu, Turun hippafunnassa warmaanfin (jossa pieniä seurakuntia on enimmin), awulliseksi papis-apulaisia palkkifemisesä — siisi kunnes papis tiluksien tulot ennätetään saada paremmin tasatuiksi.

Toinen asia on jos kirkkoherra-tutkio nykyisesä järjestyksesään on sowellias. Waan „oli miten oli”, ainaki lie koftuus ja oikeus että ne, jotka owat kirkkoherra-tutkion läpi käyneet, päästetään waliin niiden edellä, jotka eivät ole sitä tehnyttä; niinhän tuomarinki wirkoihin tuomarin nimen ja arwon saaneilla on etu-oikeutta.

Wastedes ehkä, todistufekfi sanoillemme, annam-

me kaifista kirkkoherra-wirkaan tutkiossa hyweksytyistä, joilla wielä ei ole kirkkoherra-sijaa, Porsoon hippafunnalta täydellisen luettelon.

Wiina-asia, säätyjen ratfaistawana.

Saettaessa weroitettawia aineita, tietysti pistää silmään, miten H. Uutiset myös viimeksi tänne tullessa numeroossaan lopulla lausuu, — wiina, olut ja tupakka. Nämä muka eivät ole mitään luonnolliset tarpeet, waan pelkkää ylellisyyttä. Näistä kuitenkin hallitus tällä kertaa ei ole kokountuneille säädyillemme esitelny muun kuin wiinan korkeemmin weroitettawaksi. Epäeltämätöntä onkin että wiinan nautinto on se, joka enimmin wabingoittaa, ei waan warallisuuden, mutta myös terweyden ja siweydenki puolesta. Hywin toiwottawa asia siis olisi, että Suomen talonpoikainenki sääty nyt jo waltiopäiwillä esiteltyyn wiina-weroituksen korottamiseen suostuisi ja niin tekisi häpeää Ruotsin talonpojillen, joita ei hywällä saatu luopumaan koto-wiinanpoltoosta waan jotka nyt, hallituksensa kuitenkin wiinan-poltton asetettua tehtaiden toimitettawaksi, owat hywinki tyytywäiset, koska wiinan nautinto ja tästä seuraawa irstaisuus ja sekä sielun että ruumiin huonous siten on vähenny ynnä warallisuus ja raittius enennynnä. Mielellämme siis Otawaan painattaisimme Suomen hallituksen nyt esittelemän wiinanpolto- ja myynti-asetuksen koto-naan, waan palstojemme ahtaus waatii meitäki, Päiwättären mukaan, antamaan waan lyhyen kertelman sen sisällöstä, joka on seuraawainen:

15 p. Kesäk. 1800 annettu asetuk, jonka kautta wiinanpolto-oikeus annettiin maan-omistajille siisi että hallitus ja säädyt siitä toisin määrääwät, tulisi kumottawaksi, ja se tästä oikeudesta maksettu „wiina-arenti” tulisi poistettawaksi. Eitetty uusi järjestyk olisi aluksi wiisi wuotta woimassansa piddettävä. Sillä aikaa olisi wiinan polttamisen oikeutta jokaisella suomalaisella, joka on kaupungin porwari, tahi jolla on weron-maata. Jos ei tarkeitä esteitä ilmaantuisi, olisi wiinanpolto suwaittuneljä määrä-aikaa wuodesa, nimittäin, 15 p:stä Tammi. 15 päiwään Helmik., 15 p:stä Helmik. 15 päiwään Maalis., 15 p:stä Lokak. 15 päiwään Marrask. ja 15 p:stä Marrask. 15 päiwään Jouluk. Lyhemmäki ajaksi kuin kuukaudeksi ei annettaisi poltto-oikeutta.

Wuorokaudessa ei saisi polttaa enempää kuin 1000 eikä vähempää kuin 500 kannua tawallista 6 pykälään wälewää wiinaa. Jos useampia polttajia yhtyy yhtiohön, omalla maallansa polttaakseen, olkoon suwaittu. Joka tahtoo wiinaa polttaa, hänen pitää ensin hakeman luwan läänihallitukselta ja sitten samalle hallitukselle viimeistään 6 wiikkoa ennen ilmoittaman millä ja kuinka monella määrä-ajalla hän tahtoo polttaa.

Wero wiinan poltoosta esitetään 1 marffa 50 peniä joka poltetusta kannusta 6 pykälään wälewyydestä, ja maksetaan läänin rahastoon (ränteri) edeltäkäsiin joka puolesta määrä-ajasta.

Jokaiseen polttohuoneesen asetettaisiin poltto-ajaksi walan tehnyt koetus-mies (kontrollöri), joka läänihallitukselta nimitetään erittäin joka määrä-ajaksi, ja kruunulta saa palkkansa wähintäin 16 ja korkeintaan 24 marffaa päiwältä. Paiti sitä tulisi polttajan hänelle antaa ruokaa, huonetta ja kyytirahaa 8:nnesä luokassa. Polttohuoneen pitäisi olemalla rakennetun, että poltettu wiina johdatettaisiin niin isoon astiaan että siihen mahtuisi wähintäin wuorokauden poltto-paljous. Tämän astian kannen lufitsee koetus-mies, ja se awaistaan waan mittamista warten, joka tapahtuu walan tehneen wierasmiehen läsnä-ollessa. Mainitun wierasmiehen

pitää olla uskottava ja työhään kykenevä mies, joka ei itse polta eikä myy viinaa. Hän nimitetään joka määrä-ajaksi kaupungissa porvariston vanhimmilta ja maafunnissa pitäjän-kokouksissa.

Kruunu ottaa lunastaaksensa semmoista viinan-poltto-kaluja luparista, joita tähän asti on käytetty, ja maksaa 1 mark. 20 penn. naulalta.

60 kannua vähintään, waan enempiä saisi jokainen kerrassa ostaa ja myydä, mitään eri weroa maksamatta kruunulle tahi kunnalle, jos poltto-wero 1 markka 50 penn. jo on maksettu. Sitä vastaan tulisivat myöntiweroa, 50 penn. kannulta, maksamaan 1:ksi kaikki ne, jotka pienemmässä paljoudessa myyvät viinaa, ja 2:ksi kaikki, jotka myyvät ryyppyttäin. Ensiksi mainitut eivät saisi myydä vähempää kuin puoli kannua, jonka nauttiminen ei saisi tapahtua myöntipaikassa Ryyppyttäin-myyminen, johon annettaisiin lupa kestiksiwareille, ravintolain ja kapakkojen isännille j. n. e., saisi tapahtua ainoastaan jos ostaja nauttii ruokaakin. Ryyppyttäin-myyminen oikeus annettaisiin sille tahi niille, jotka julkisessa huutokaupassa ottaisivat maksettawaksensa korkeimman kannulu'un jälkeen.

Niistä maksuista, jotka viinan myönnin edestä tulisivat kootuiksi joka läänissä, jaettaisiin $\frac{1}{5}$ läänin maawiljelys- tahi talous-seuralle ja $\frac{4}{5}$ läänin kaikille kaupunki- ja maafunnille asukkaiden paljouden suhteen, hyödyllisiin kunnallistarpeisiin käytettäväksi.

Semmoista viinaa ei saisi ollenkaan myydä, jossa löytyy jonkulaista terweydelle waarallista ainetta, eikä myös semmoista, jota ei ole oikein puhdistettu.

Jos tämä tärkeä asia tulisi järjestetyksi yllämainitun esityksen mukaan, ja jos esitetty uusi viinan-poltto-wero nousee enemmän kuin vanha „viina-arenti“, niin H. M:tinsä tahtoo, säätyjen kanssa, säätää tämän enemmyyden käyttämisestä. Tästä enemmyydestä asetettaisiin muun seassa kruunun käytettäväksi seuraawat jokavuotiset summat:

1:ksi. Viina-arennin poistamisen edestä, joka tekee	660,000.
2:ksi. Viinapolton tutkintoa (kontrolli) seuraavia maksuja, nykyisten luparis wiinakalujen lunastaminen, maksut enen- netystä tullis- ja muista warii-laitos- siesta luvvonta viinaa maahan tuo- misen, polttamisen ja myymisen estä- mistä warten, noin	200,000.
3:ksi. Korvausta warten maawiljeli- öille viinan poltto- ja myönti-oikeuden poistamisen edestä, sekä niiden werojen huojennukseksi, jotka painawat maawil- jelystä, olisi asetettava yhteensä	990,000.

Summa 1,850,000.

(Kupl. h. 462,500)

Jos kruunulle tulewa osa viinan poltto- ja myönti- weroista nousee enemmän kuin yllämainittu sum- ma, tahtoo H. M:tinsä jättää säätyjen määrätä- väksi mihin tarpeesen tämä jäännös käytetään, ja jos ei sopisi jotakin osaa tästä jäännöksestä jättää hullituksen käytettäväksi, niinkuin awuksi katowuo- sina ja muihin erinomaisiin tarpeihin, josta sitten tulevilla waltiopäiwillä tehtäisiin tiliä säädhyille.

Kotimaalta.

Helsingistä. Suomal. Kirjallisuuden Seura. Ilolla saamme ilmoittaa, että keisarillinen Suomen Senaatti, 6:na päiw. t. f., on Suomalaisen Kir- jallisuuden Seuralle kerraksensa määrännyt 6,000 markkaa muutamien nimitettyjen kirjojen painatta- miseksi.

— **Papissäädyn pöytäkirjoja** saadaan ti- lata joko säädyn kansliassa tai Seberholmin ja Rumppanien kirjakaupassa. Tilaushinta kustakin painetusta arkista on 16 penniä. Edeltäpäin mak- setaan tilaus 25:stä arkista kerraltaan. Lisäksi saa- wat tilaajat wihon, sisältäwä waltiopäiwä-esitykset sekä waliofuntain lausunnot ynnä niihin kuuluvat epäykset. Jokainen tilaaja on welvollinen lunas- tamaan koko teoksen. (S. U.)

Hippakunnan sanomia.

(Porwoosta).

Kirkkoherra-walissa Kymissä sai kappalainen, w. kirkk. Häy- ren useimmat huudot. Määrätty: kirkk. apulainen Mänt- sälässä M. Kotilainen, kirkkoherran wirtaa toimittamaan siel- lä, ja ylioppilas R. S. Gotth. Korander w. t. opettajaksi Kätilälmen alkeiskoulussa.

Sitä tätä.

(Lähetetty.)

„Totiset anastamiset, ainoat, joita meillä ei kos- kaan ole sytty pahoitella, owat walloittamiset tie- tämättömyyden waltakunnassa. Kunnioitettawin ja kansoille etuisin toimitus on, ihmis-käsitysten lewit- tämistä edesauttaa.“ Näin sanoo Neoptolem Bo- naparte.

— Kun muinoin yksi ystäwä Kampaniasta kä- wi Graffein äitiä, Korneliaa, terwehtimässä, ja turhamielisesti puhutellen hänelle ensin kehui ja näytteli kalliista foristustansa, ja sitten pyysi häntä näyttämään foristustiansa, niin Kornelia wiipytti tätä siinä, kunnes molemmat kukoistawaiset poikan- sa, Tiberius ja Sempronius, palausivat koulusta, ja silloin hän esitteli ystäwällensä näitä poikia, sanoen: „Nämät owat foristukseni!“

— „Waimopuoli on waan ruumis-woimassansa heikompi miespuolta, se woipikin siis kaiketi voit- ta kaikenlaisia tietoja. Waan emännän pitää ole- man metiäisten emän tapainen. Niinkuin tämä aina jääpi pesähänsä ja pyytää säilyttää, mitä ulos lähetetyt mehiläiset sisään tuowat, niin tulisi emännän myös hoitaa sisällistä taloutta, ja ottaa hankittua vastaan; hänen pitäisi jaella kun tarwi- taan, mutta katsoa, ettei yhdessä kunkaudeksa an- neta ulos sitä, millä koko wuosi voitaisiin aikoin tulla.“ (Sokrates).

Qvarliggande orekommenderade bref vid Post- kontoret härstädes för October månad inneva- rande år.

Qvarliggande:

C. Вильямайнъ; C. W. Åberg; Ф. Хомякову; A. Uoti- selle; И. Богданову; Е. Камонъ; J. A. Fernelius; J. Kumlin; Логинову Саматокину; A. L. Willervale; K. Фонтъ де Блемъ; M. Lönnrot; A. W. Söderberg; K. Pettersson; Wapensmeden Leinonen.

Retournerade:

W. F. Ljung; A. Жуковскому 2 stycken; S. Dyster; A. Соловьеву; W. A. Sandell; M. Калиповской; D. E. D. Europaeus; И. Пикову; A. Фальку; T. Якубовскому; S. Cederfelt; Шамкевичу; Петровой; Служанкѣ Софii; I. Столбергъ; Шталю; Якову Григорьеву; Генриксенъ; въ домъ Бернардаки; A. Висникову; С. Комару; Ф. Штамо.

Kuulutuksia.

Som någon af borgerskapet icke tillstädeskommit denne dag för att sig emellan utse vissa medlemmar till be- stämmande af en hvar af borgerskape tillhörande skatt- ören för nästkommande år, så warden stadens borgerskap anmodadt att i förenämnde afseende infinna sig å Rådhu- set Måndagen den 16 instundande November kl. 11 f. m. Wiborgs Rådhus, den 28 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Stadens brandvaks afgift betalande innevånare, af hvilka ingen tillstädeskommit i dag för att för detrenne nästkommande åren utse ledamöter uti stadens brandkommission i stället för Handlanden Fredrik Richardt och bokbindaremästaren Johan Gabriel Sundström, anmodas att i ofvanantydtt afseende uppkomma å Rådhuset Måndagen den 16 instundande November klockan 11 f. m. Wiborgs Rådhus, den 28 Oktober 1863.

På Magistratens vägnar:
Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Huutokauppoja.

Fredagen den 6 innevarande November försäljes medelst offentlig auktion, som ifrån kl 4 e. m. anställes uti Korsininska gården inom Neitsytniemi, åtskillig lösegendom, bestående af hvarjehanda möbel, pläter- och koparsaker, sängkläder, en kasansk släde, särskilda hästredskap samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare, den 2 November 1863.

Wold. Ålgren.

Yksityisiä ilmoituksia.

Seura-näytelmä.

Keskiwiikkoa 4:nä p:nä Marraskuuta näytellään teateri-huoneessa:

"Inte en smula jaloux"

Ruotsalainen ilveily yhdeksä näytelmässä ja tämän jälkeen.

Anttonius Putronius
eli

Antto Puuronen,

Ilveily yhdeksä näytelmässä, Holbergin mukaan suomennettu

Amatörs-spektakel.

Onsdagen den 4 November uppföres å härvarande teater:

Inte en smula jaloux!

Lustspel med sång i en akt
samt derefter:

Anttonius Putronius
eli

Antto Puuronen.

Ilveily viidessä näytelmässä, Holbergin mukaan suomennettu.

Närmare genom affischer.

Att, undertecknad antagit en ny, uti yrket skicklig verk-Gesäll, derom får jag ärade kunder äfvensom stadens respektive innevånare vördsamligen underrätta, Recommenderande honom derföre till gunstbenägen ihugkomelse — prompt expedition utlofvas.

(2) 1

Boende uti Packhus Inspektoren Hirrns gård.

Jakob Björklund,
Snickare-mästare.

Danssällskapets i Wiborg subscriberade Baler anställas under innevarande höst och instundande vinter, såvida ett tillräckligt antal deltagare sig anmäla, följande dagar:

År 1863.

15:de (3) November.

6:te December (24 Nov.)

26:te (14) December.

År 1864.

13:de (1) Januari.

24:de (12)

7:de Februari (26 Jan.)

28:de (16) Mars.

De respective stadsboar, hvilka icke förut deltagit i

ofvannämnde dansnöjen, men sådant nu önska göra, behagade anteckna sig å en i C. G. Cloubergs Bokhandel tillgänglig lista.

Afgiften är för familj 7 Rub. och för enskild person 3 Rub. silfver.

(3) 2

Directionen.

Pudonnut:

Lördagen den 24:de Oktober förlorades på vägen från Salakkalahti nya stadsdel uppför stora gatan ända fram till klocktornet ett guld fruntimmers armband, hvilket den rättsinnige upphittaren mot hederlig vedergällning torde aflemna å Paul Wahl & C:o kontor.

(3) 2

Wuokrataan.

Nu genast ett större rum inom varm tambur, jemte möbel och värme, i f. d. fästningen af denna stad; närmare underrättelse vinnes å boktryckeriet.

Uthyres nu genast 2:ne handelsbodor vid stora gatan i P. Sopotoffs arf. gård N:o 37 i f. d. fästningen; närmare underrättelse lemmar Tulander.

Отдаются въ наемъ двѣ лавки по большой улицѣ въ домѣ наследниковъ П. Сопетова подъ № 37-мъ. Подробнѣе узнать можно у Туландера.

(3) 2

Muötämäni.

Välgödda gäss till 3 rub. s:r. paret, då derom anmäles i gården N:o 167 i S:t Petersburgska förstaden hos handlanden Bogatireff.

(3) 1

En häst, seldon, trilla med lös kur samt tvenne slädor. Att beses i förra proviant huset vid nedra gatan.

(3) 1

Nyligen inkommen

utmärkt god Ekenäs Wassbuk äfvensom god stockfisk och 10 Åkerbärssylt, hos W. Schavaronkoff vid paradplan.

Ifrån Hanhijoki gård säljes vid första vinterföret god torr, tre quarters lång björkved, levererad i Wiborg till 1 r. 60 kop. samt tallved till 1 r. 23 kop. per finsk famn. Skriftliga requisitioner inlemnas hos Pastor Segersvärd i Gamla Gymnasii huset och komma att fullgöras i den ordning som de inkommit.

Изъ мызы Ганхійоки продаются при первомъ зимнемъ пути хорошия, сухіе, 10 вершковъ длины березовые дрова по 1 р. 60 к. и сосновые по 1 р. 23 коп. за финскую сажень, съ доставкою въ Г. Выборгъ. О количествѣ желаемыхъ дровъ просить объявить письменно въ домѣ старой Гимназии у Пастора Сегерсверда. Заказы будутъ исполняться въ томъ порядкѣ какъ оныя были подаваемы.

Vom Gute Hanhijoki wird bey der ersten Schlittenbahn gutes, trockenes, 18 Zoll langes Brennholz verkauft; in Wiburg geliefert kostet das Birkenholz per finn. Faden 1 r. 60 f. und das Tannenholz 1 r. 23 f. Schriftliche Requisitionen sind bey Pastor Segerswärde im alten Gymnasii-Hause abzugeben und werden in derselben Ordnung erfüllt wie sie eingefandt worden sind.

(3) 3

Nyligen inkomna

flere sorters

Tyska Äppel,
Päron och Bergamotter

å 2 Rubel per kagge, samt

Åbo Finsk Ost

å 13 kop. per ½

i Nya Colonialhandeln midtemot klocktornet.

Eurm Suomen Juvstoa

13 kop. naula.

(2) 2

Kauppahuoissa felloiternin vastapäästä.

Siipurissa, M. M. Gyllafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a :
Tältä vuodelta 3 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n :
Zilliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkissa maamme postikonttoreissa

N:o 45.

Perjantaina 6 päivänä Marraskuuta.

1863.

Wiipurista.

Ilmat ovat lämpymät niin että ruoho täydelleen kukoistaa. Keli kuitenkin tällä viikolla muuttui huonoksi; etenkin esikaupunkiloissamme on likaa tiiläsi. Salakkalahti on sateesta paisunut niin että sen yli äsken rakennettu tie on veden alla.

— Seura-näyttelöissä viime maanantaina ja keskiviikkona oli melkeen täydet huoneet katselijoina, miten saattoi arvata. Etenkin herra Hougberg, jolla oli molemmissa eri näytelmissä sijansa, — suomalaisessa ollen itsenä Anton Putroniuksena ja ruotsinkielisessä tohtorina, — sekä herra Lagerstam luffarina ja herra Björnholm Sipri Puurosena, Anton isänä, ansaitsevat yleisöltä erinomaiset kiitokset. Myös herrat Thalus ja Stiggelius, edellinen ryöstö-woutina ja jälkimäinen setänä, tekivät paraansa. Rouvaswäen puolelta taas on mamfeli Palmgrén, tohtorin rouvana esi-näytelmässä, ja mamf. Winter, Putroniuksen morsiamena pää-näytelmässä, mainittawimpia. — Itsen pää-näytelmän loppu ei tuntunut täydellisesti miellyttävän yleisöä. Putronius muka, — kaikin pyyhistelemisensä hänki — kuitenkin tähti-tieteessä oli oikeessa, kun esitteli maata ymmärränsä, pimeäsi ynnä loistawan auringon ympäri kulkewaksi, j. n. e. — Ihottawaa siis on että hän tätä totuutta puolustamisensa vuoksi ei ainoasti tehty sotamiehensä, vaan vielä alensi itsemään sota-kurin alla — jopa viimeksi koko oppinsa. Kohduttawasta ja siweystuntoa sowittawaa kuitenkin oli tämän epäyksen naurattawa muoto. „Maa on litteä“, tunnustaa hän, „kuin pannukakku“; nämä viimeiset pila-sanat, jotka Putronius lisää oppinsa epuuttamiseen, säilyttävät muka tunnon että tämä epäys oli waan ulkonaisen pahan waikuttama. Hän näetse ei olnu mikään Galilei, jonka tutut sanat, noustesaan yhdelläisestä syystä tuli-rawiollen, ovat ihan toista: Attamen terra moveris. — Ruotsinkielisen näytelmän päätös sen-sijaan oli kaikin puolin tyydyttävä; siinä sekä tieto ja taito että siweyös pääsivät täydellisesti voitolle. Sängin toiwottamaa olisi että Seura-näyttelöissä wast'edes walittaisiin samallaisia suomenkielisiä näytelmiä; sillä niitähän jo, Juma-lan kiitos! on, — esim. äsken Otawassa ollut: „Rahan himo“. Miika muka jo olisi näytelmä-huoneenki lattealla heretä vanhasta hapatus-luulosta että suomalaisuus ja raakius ovat — jos ei yhtä, kuitenkin — sowelliaat käymään käsi kädessä, wieteysten.

— Hr. Dawis'ista, joka nimitti itsensä Proh-wessoriksi ja täällä, miten Otawastakin on näkynyt, piti luennoita, Helsingin sanoma-lehdet tietävät kertoa, hänen sieltä lähteneen, luwattuja ja jo ma-

setuita luentoja pitämättä. Semmoinen menetyks lieneeki sillä „proh-wessorilla“ tapana; tältä muka kuuluu hän myös samalla tavoin karanneen, — wieläpä heittäneen wuofransaki suorittamatta.

Kirjallisuus-seuran kokouksessa viime tiistaina oli keskustelu-aineena: 1:ksi kuinka Wilken koulun johtokunta kokee kutsuttajin suuntoihinsa. Oli muka ennen päätetty että ilmoitus Johtokunnan kokouksesta annettaisiin sanomalehdissä, waan koska ei ollut määrätty kenen kautta tämä ilmoitus oli toimitettava, niin ei semmoista kutsunusta ollut tapahtununnakaan. Sen vuoksi ja kun monta kertaa oli tapahtunut että moni mainitun johtokunnan jäsen, etenki loitommalla asuwaiset, eivät olleet saanna tietää Johtokunnan kokouksesta, eräs Johtokunnan jäsen, jolla itsensä puolesta ei ollut mitään walittamista, kuitenkin paremman järjestyksen vuoksi pyhyi että seura sihteerinsä kautta ottaisi tuon kutsunuksen toimittaaksensa sanomalehtiin. Ja kun ei seura siihen suostunut, ilmoitti sama jäsen tuntuksa ei myöten antawan hänen enää fantaa sanotun johtokunnan jäsenen nimeä, koska muka johtokunnan esimies sitä vähemmin wastedes otta-nee jäseniä oikeassa järjestyksessä kokoon kutsuaksensa, kun viime kokouksessa pyhyi häwittää koko johtokunnan, miten Otawassa jo on ferrottu.

2:ksi otettiin Wilken koulun hr. opettajan esitys saada seuraa awulliseksi niiden mainitun koulun läpi pääsneiden oppilasten wanhimmille, jotka aikosivat hakea armollista lupaa lapsensa käydä, Latinaa lufematta, niissäkin julkisissa opetus-laitoksissa, joissa Latina on wälittämätön opetus-kappale. Seura waati nähdäkseen wanhimpien anomus-paperit, ennen kun rupeisi mihinkään päätöksen asiaan.

3:os tuli Otawan tulewaisuus puhceksi, ja piti Seuran w. esimies ynnä muutama muu tämän sanomalehden tukkanaan alkautettawana. Waan koska kuitenkin oli niitähän, jotka pelkästä lemmeestä Suomen köyhää kirjallisuutta kohden tarjosivat Otawaa kustantamaan, Seuralle wähintäkään waaraa sen menestyksestä saattamatta, ja pitiwät sopimat-omana, että Seura, joka wuosina 1860 ja 1861, milloin sitä aikoinaan kuuluisaa sanomalehteä „Wi-borg“ vielä täältä toimitettiin, kustansi Otawata tappiolla, nyt heittäisi Otawan, kun se todella kannattaa kustannuksensa. Miika siis lyfättiin wälisuuntoon 15 p. marrak. k. 5 j. puolip., ja Seura määräsi sihteerinsä ynnä w. maakamreerin Olsoni ill'aikaa keskustelemaan Otawan kustantajoiden ja kirjoittajoiden kanssa sekä, jos niin tarwittaisiin, tiedustelemaan nusia semmoisia.

(Lälydetetty.)

Sentähden D. B—g wäittää sitä nimestä; kun

2. 3.

(Zašto n:šta 43.)

§ 24. Niille, jotka talvikaikana lumiauralla voimaansa pitävät yhteisiä teitä, pitää olla sallittuna,

fitte kuin wafaa talwi on alkanut, maahan ottaa semmoisten teitten äärellä tehdyt aidat, melwolli-
suutta vastaan että kewällä aikaijin ne panewat
entiseen funtoonsa. Jos maanomistajille joku wa-
hinko sen kautta sattuu, pitää sen, joka siihen syh-
pää on ollut, sen paljitseman ja wetämän sakkoa
asianhaaran mukaan wiisi markkaa taikka enempi
aina wiiteenymmeneen markkaan asti.

§ 25. Laillinen oikeus kaifiösa kysymyksissä ti-
lustrauhasta ja aitauksesta on yleinen alioikeus paif-
kakunnassa. Jos kunta yhdistyksessä on määrän-
nyt että senlaiset asiat ensin owat ensin otettawat
ja käyteltäwät erityisessä wallassa niinkuin 23 §:ssa
on myönnetty, olkoon se noudatettawana; älköön kui-
tenkaan semmoinen wasta lopullisesti ratkaisu asi-
oita, jotka koskewat ehdollisia rikoksia. Jos joku
sen wehkeesen ei tydy, hakoon siinä muutosta ylei-
sen alioikeuden tyfönä siinä järjestyksessä kuin kunta
on määrännyt.

§ 26. Ranteita rikoksista, joista tämä asetus
puhuu, älköön kukaan muu tehdä kuin oikia asian-
omainen taikka hänen asiamiehensä.

§ 27. Sakot, johon joku tämän asetuksen mu-
kaan tuomitaan, menkööt kolmijakoon yhteisen lain
jälkeen. Jos sakotettu ei voi sakkojansa maksaa,
owat ne muutettawat wanhuudeksi wedellä ja lei-
wällä 4 §:n 5 luv. Rantaisetus Kaaren jälkeen.

§ 28. Tämän asetuksen toimeen pano alkaa
186 , jolloin asetus aitauswel-
lollisuudesta helmikuun 9 p 1802 koko laweudes-
sansa sekä munt yhteisessä laissa ja erinäisissä ase-
tuksissa löytywät määräykset, missä ne nyt owat
joutuneet muutoksen alaisiksi, lakkaawat voimassa
olemasta. Mainitun ajan perästä älköön myös-
kään tuomittako ulos mitään uhkasakkoja, joita oi-
keudet ja wirkakunnat tätä ennen owat aitauksesta
ja luwattomasta syöttämisestä säättäneet.

Ronna.

(Wanhan Kreikkalais kirjailijan Hifopon sadun mukaan.)

Eläin pieni pikkorainen,
Koukku-jalka konnikainen
Härän häijyn kerran ketti,
Suuret sarwet tällä ketti.

Ronna parha
Miwan arka
Siitä suuttui suuttumistaan,
Huusi hullu hurjuuksissaan:
Se on walhe
Ett' en ole'
Tätä härkää yhtä suuri.

Ronnan poika konnikainen,
Mewä on ylpeäinen,
Wasten tuulta käänti suunsa,
Ilman lappoi watsahansa,
Pönnisteli,
Pöyhistelii,
Siksi kunne siitä halkeis,
Repaleiksi ruumis ratkeis.
Täten päättyi,
Myöski loppui
Sikä konna että — satu.

G. Gdr.

Kotimaalta.

Selsingistä. Uutta kirjakaupasta. Professori
M. Afanderin teosta: Tietoja hengellisistä
liikkeistä Suomessa (Upplysningar om reli-
giösa rörelser i Finland) on 7:8 ja viimeinen osa
ulostullut. Tässä osassa löytyy Henr. Renqvist-
in muotokuva.

Wirolahdelta 22 p. Lokakuuta 1863. Du-

nettomuus Merellä tapahtui tämän kuun 15 päi-
wää vasten yöllä. Purjehtiesaan Suomen lah-
della eräs tuntematon priki-laiwa oli ollu fiinni
mainittuna aamuna Itäkiwi nimisellä pienellä kal-
lio luodolla, pohjois puolla Someroa; waan jo
päiwän noustessa alkoi nousta meri sekä tuuli pai-
sui kowemmaksi, niin että noin kello 7½ aamulla
laiwa läksi matalalta walloilleen ja alkoi ajautua
tuulen waltaan. Noin 3 eli 4 wirstaa ajettuaan
kaatui laiwa syrjälleen, ja wähän ajan perästä ka-
tosti se meren pinnalta, upoten meren pohjaan. —
Miehistä ei ole mitään sen selwempää tietoa saa-
kuin että Pitkäpaaden kalliolla nähtiin olleen toi-
nen priki-laiwa, juuri sen ajettuaan laiwa-raakin
luona paikallaan lafu lahvelissa, — waan siintä ei
ole selwää saatu, jaksiko se laiwa pelastaa ne
onnettomat miehet. Wasta seuraavana päiwänä
kuin tuuli heitti wähemmäksi, on woitu purjehtia
jaalain kanssa tarkastamaan uponneen laiwan paik-
foja, waan ei meren päältä ole löydetty muuta kuin
1 matrosin tyhjä firstu ja wallollista puun romua.

M. M—lä.

Kuulutuksia.

Emedan ingen af stadens innevånare, som erlägga in-
qvarterings afgift, denne dag tillstådeskommit för att utse
taxeringsmän till bestämmande af inqvarterings afgiften
för nästkommande år och Ledamöter uti stadens inqvar-
terings komite för de tvänne nästkommande åren i stäl-
let för Herr Rådmannen Alexander Ivanoffsky, Handlan-
derne Leopold Krohn och Michael Alenest samt Murare-
mästaren Johan Bäckman, ty anmodas stadens förenämnde
innevånare att i ofvan antydt afseende infinna sig å Råd-
huset måndagen den 16 instundande November kl. 11 f.
m. Wiborgs Rådhus den 28 October 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius.

f.d.

J. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia.

Uti f. d. kaptenskan Leonoffs gård nära Karelska ga-
tan i S:t Petersburgska förstaden, emottages fruntimmers
arbeten, Corsetter, tvättsöm m. m. och förfärdigas med
skyndsamhet och akkuratess.

G. H. Gerecken

**Piha- ja makkara-kauppa "Wiipurin"
ravintolassa.**

Kunnioitetulle yleisölle ilmoitan minä tämän kautta asetta-
neeni piispaakadun warrella uuden lihapuodin, missä minä laf-
kaamatta tulen pitämään joka laatua lihaa ja makkaraa, niin
kun myös hakattua härän-lihaa beasstefiksi ja ahkeroitsen minä
aina toimittamaan hyvää tawaraa. Halullisia ostajia toiwoo
G. H. Gerecke.

**Fleischwaaren Handlung von G.
H. Gerecke
im Hotel Wiburg.**

Hiedurch empfehle ich Dem Hochgeehrten Publicum mein
neu eingerichtetes Fleischmagazin in der Bischofsstrasse, wo ich
fortwährend alle mögliche Arten Fleisch und Wurst, so auch
gehacktes Ochsenfleisch zu Beassteks vorräthig halten werde;
und soll es mein Bestreben sein fortwährend gute Waaren zu
liefern. Um gütigen Zuspruch bittet

G. H. Gerecke.

G. H. Gereckes

**Försäljning af köttvaror å hotel
Wiborg.**

En högtärad Allmänhet rekommenderar jag härmedelst
mitt nyss etablerade köttvarulager å biskopsgatan, der
jag fortfarande kommer att hålla i förråd all slags kött
och korf samt hackad oxkött till beasstek; och skall jag
alltid vinlägga mig om att prestera duglig vara. Om
talrikt besök beder

G. H. Gerecke.

ПРОДАЖА МЯСНЫХЪ ТОВАРОВЪ И КАЛ- БАСОВЪ ГОСПОДИНА ГЕРЕККЕ ВЪ ГОС- ТИНИЦЪ ВЫБОРГЪ.

Почтенной публикѣ честь имѣю рекомендовать мой вновь открытый мясной магазинъ на епископской ули-
цѣ, гдѣ ежевременно можно получить всѣ сорта мяса
и калбасовъ также какъ и готово битую бычачью го-
вядину для бифштексовъ и постараюсь всегда угодить
почтеннымъ покупателямъ. О почтенномъ вниманіи
просить калбасникъ

ГЕРЕККЕ.

Från söndagen den 8 November förevisas i P. Sopen-
toffs arfvingars hus midtemot guvernörs residenset
en stor

Italiensk och Automat-utställning med öfverraskning genom present.

Sonntag den 8:ten November und folgende Tage wird im
Hause der Erben von P. Sopenoff gegenüber der Gouver-
nörresidenz

eine große

Italienische und Automatische Exposition nebst Überraschung durch Presente vorgezeigt.

Sunnuntaina 8 p. tätä Marraskuuta ja seuraavina päi-
minä tulee P. Sopenoffin perillisten kartanoissa, kuvernöörin
asunnon vastaisissa näytettäväksi

yläsi suuri

Italian ja Automaatti näyttelys lahjan kanssa.

Воскресенье 8 дня Октября и слѣдующія дни въ
домѣ наследниковъ П. Сопетова наспротивъ кварти-
ры Г. Губернатора

представляется большая

ИТАЛЬЯНСКАЯ И АВТОМАТСКАЯ ВЫСТАВКА СЪ СЮРПРИЗАМИ,

Paimelukseen haluava.

De af Herrar Landthnkare å större eller mindre egen-
domar, som önska Inspektor, för ett år sedan från Insti-
tutet utskrifne; behagade godhetsfullt anmäla sig hos Hr
Smedmästaren Hellman å Saunalahti.

Henrik Hellman.

Met funnioitettawista Herroista joilla ovat hallittawana
suurempia eli vähempia maan tiloja ja tarwittawat Behto-
ria; pyydän nöyryydellä, siinä est-maallista ilmoittaa itseensä
Herra Seppä mestarille Hellmannille, Saunalahdella.

Henrik Hellman.

(3) 1 Ulostirjoitettu maanviljelys Opistoista.

Pudonnut.

Lördagen den 24:de Oktober förlorades på vägen från
Salakkalahli nya stadsdel uppför stora gatan ända fram
till klocktornet ett guld fruntimmers armband, hvilket
den rättsinnige upphittaren mot hederlig vedergällning
torde aflemna å Paul Wahl & Co kontor.

(3) 2

Emellan ångbåtskontoret och Hötell Wibourg borttap-
pades en perat med inneliggande 2:ne bref, en fullmakt
och 41 Rub. Silfv. samt litet små penningar; den rättsin-
nige som upptagit nämnde perat erhåller hederlig veder-
gällning, då den anmäler sig å poliskammaren eller å
Hötell Wibourg.

Wuokrataan.

I huset N:o 6 vid biskopsgatan af denna stad uthyres
ett qvarter, bestående af 6 rum och kök.

Zu vermietben ein Quartier von 6 Zimmern und Küche an
der Bischofs Strasse im Hause N:o 6 in der Stadt.

Nu genast en kammare med egen ingång jemte ett
kallt kök med kontor uti gården N:o 44 vid stora gatan
i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 1

Jon. Åkerblom.

Отдается квартира въ наемъ, въ Городъ въ Домѣ
Комелева № 89.

(3) 1

Uthyres, nu genast tre möblerade rum i S:t Peters-
borgska förstaden N:o 58—61. vid röda brunnen, närmare
underrättelse lemnas hos bagaren N. Ettinger.

Nu genast ett större rum inom varm tambur, jemte
möbel och värme, i f. d. fästningen af denna stad; när-
mare underrättelse vinnes å boktryckeriet.

Uthyres nu genast 2:ne handelsbodor vid stora gatan
i P. Sopenoffs arf. gård N:o 37 i f. d. fästningen; när-
mare underrättelse lemnar Tulander.

Отдаются въ наемъ двѣ лавки по большой улицѣ
въ домѣ наследниковъ П. Сопетова подъ № 37-мъ. По-
дробнѣ узнать можно у Туландера.

(3) 3

Yhki suurempi kamvari nyt heli Seiroja Ettingerin karta-
noissa, joista lähempiä tietoja annetaan Mamseli Hällströmiltä
jamaissa kartanoissa.

Ett större rum uthyres nu genast i Bagar Ettingers
gård. Närmare underrättelser lemnas hos Mamsell Häll-
ström, boende i samma gård.

(2) 2

Myytävänä.

Tvänne bärande kor, af hvilka den ena bär redan ef-
ter en månad, hos Invalid-Fältväbeln Michail Paulovitsch.

En symaschin, hos

E. R. Lax.

Mättijärven rannalla on myytävänä 62 siltä koiwusta ja
162 siltä mäntyä kuitreja halkoja rupeasta syli.

На берегу озера Ряттиярви продаются сухие бере-
зовые и сосновые дрова по 1 рублю за сажень.

(2) 1

Välgödda gläss till 3 rub. s:r. paret, då derom anmäles
i gården N:o 167 i S:t Petersburgska förstaden hos hand-
landen Bogatireff.

(3) 2

En häst, seldon, trilla med lös kur samt tvenne slädor.
Att beses i förra proviant huset vid nedra gatan.

(3) 2

Myytävänä kaikkisja Suomenmaan kirjakaupoi-
sa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietariissa:

(J. W. Villja ja Rump. kirjakaupantaja-yhtey-
den Turussa kustantamia.)

Suomen maan Raitwajat. N:o 138.

Wapaus ja Seuraelämä. N:o 139.

Kotieläimet ja Kotitarwefasmit. Mufaelma. N:o 140.

Kutsumus Pahalle ja Hywille: "Kaikki ewat valmistetut,
tulkaat häihin"! Saarna 20 Sunn. Kolm. päiw. kirjoitta-
nut W. Carlsson. N:o 141.

Kaikki nais-luningasta Englannin Elisabeth ja Skottlannin

Maria Stuart. Kappale ihmiskunnan historiasta. N:o 142.

Muutamia weroitus- ja lehdutus-sanoja merimiehille. N:o 143.

Kertomuksia. 1 Kolffe Saari. 2 Jumalan kaikkivaltaisuus ja

hywys. 3 Piikainen awuliaa Jusu. 4 Veski Teherassa.

N:o 144.

Kuin yhi kirja sijältämä 25 kappaletta tervalla
ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1
Markalla ja 60 pennillä.

Myytävänä

G. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Willkomm, Ernst. Wid Gröna Bordet Fyra Kriminal-
historier. 3 m. 20 p.

Lufthafvet. En fysisk framställning för bildade Läsare.

Ur E. J. Reimanns efterlemnade manuskript. 3 m.
60 penni.

Upp och Ned. Teckningar ur olika kretsar af Anders
R—n. 1 En Vanien. 2 Hvad man kan blifva. 3 Tven-
ne bland många. 4 Vexlande Öden. 2 m. 40 p.

B—e—der. (Sophie Bolander.) Johan Gyllenstjerna eller
Kärlek och Politik. Romantiserade Skildringar från
Fredrik den 1:s tid. 2 Delar. 3 m. 60 p.

Burrow, Julie. Barnavård och Flickors Uppfostran i hem-
met och skolan. 2 m

Siipurissa, M. M. Jiliasfutsen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Stawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 45.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Walitettava kofta köyhäin kouluissa.
Nykyjään on taas kuultu, kuinka työläs vielä alin-
omaa on saada sowliaista opettajata Jumalan sa-
nan neuwomista warten köyhäin lasten kouluhin,
joita muutamat armeliaat rouattaret owat kaupun-
nissamme toimittaneet. Wälttämättömästi muistuu
mieleen ne sanat, joilla pyhä Pietari neuwoo sa-
nanpalwelijoita, koska hän sanoo heille: „Raitkaat
Kristuksen laumaa, joka teidän hallussanne on, ja
pitäkää sitä waari, ei waaditut, waan hywällä
mielellä: ei turhan woiton tähden, waan hywästä
tahdosta” (1 Pietar. 5: 2). Eiköhän nämät sa-
nat ole siten ymmärrettävät, että se on sananpal-
weliain erinomainen welwollisuus seurakunnassaan
kaiella muotoa edesauttaa Jumalan sanan tunte-
mistä, ulkonaista waatimusta odottamatta ja tur-
haa voittoa katsomatta. Wai mitä tarkoittanewat
ne sanat: „ei waaditut, waan hywällä mielellä,”
jos ei juuri sitä, että pappien kristillinen mieli,
se kristuksen rakkaus joka heissä on, on waatiwa
heitä senkalttaijinki kristuksen lauman kaitsemista
kosewiin askareihin, mihin kansalliset ja kirkolli-
set asetukset eiwät edeswastauksen uhkauksella ole
tietäneet heitä pakoittaa. Tämän, joka myös on
kristuksen seuraajainki yhteinen welwollisuus, —
tämän näkyvät kuitenkin ne seurakunnan jäsenet
huomanneen, jotka kaupunnissamme löytywiä köy-
hain lasten kouluja owat asettaneet. Ja että kris-
tillinen henki on heissä tämän waikuttanut todis-
taa se asia, etteiwät ole itsekään säästäneet wo-
miansa eikä waiwojansa näissä kouluissa antaessa
woimainsa ja taitonsa mukaan opetusta. — Kat-
simuksen selittämisessä kuuluu sitä vastaan ole-
wan opettajasta walitettava wajaus. Olisi sen-
tähden tässä syy toiwoa, että sananpalwelijat kii-
ruhtaisiwat ottamaan osaa näissä yrityksissä siten,
että hefi puolestaan kaitisiwat tätä kristuksen kas-
wawaa laumaa, joka heidänki haltussaan on. Tä-
hän heitä pitäisi kehoittaa se usko ja kristillinen
rakkaus, josta joka sunnuntai sanankuulijoilleen
saarnaawat, — waikk’ei ulkonaista lasiafaan olisi,
joka heitä tähän welwoittaa, ja waikkaki heille ei
tarjottaisikaan 50 kopekkaa ja ruplaaki joka tun-
nista, mitä näissä kouluissa wietäsiwät — niin
kuin kumminki sanotaan tarjotuksi. On myös kuultu
sanottawan, että löytyy jonkumoinen forkian kon-
sistorion antama käsky, jotta pappien pitää kai-
fella ahferuudella tarkastella sunnuntai-kouluja seu-
rakunnissaan. Tosin nämät köyhäin koulut eiwät
ole ihan sunnuntai-koulujen kaltaiset, koska näissä
opetetaan arkipäiwinä. Kuultawa kuitenkin on, että
woipi arkipäiwinäkin tarkastella ja kyselyisellä tut-
kia, miten lapset kaitsimuksen opissa owat edisty-
neet, joka olisikin hywin sowliaas arkipäiwinä toi-
mittaa näissä kaupunnin köyhäin kouluissa, jos
sunnuntai-iltoina täytyy maalla muka olewissa sun-
nuntai-kouluissa käydä. — Saadakseen nähä seu-
rakunnan opettajia näissä kaupunnissa olewissa
armottomain lasten kouluissa, luulemme myös kai-

feti näiden kouluin hoitajatarten aiwan mielellään
sihenki suostuwan, että kutsuisiwat koululapset myös
sunnuntai-iltoinaki kouluhuoneesen, jos siten edes
seurakunnan sananpalwelijat asetuksen mukaan
muistaisiwat näitä köyhiä lapsi-raukkoja. — Olem-
me ehtiä jonkun mielestä tässä asiassa kufatiefi ylen
paljon jo puhelleet, mutta on kumminki, jos papit
joskus esteenä syystäki kantawat esille, „ettei ole
aikaa” — vielä lopuksi wastattawa: käyppihän min-
kä kerkiiä, ja jos turhimmissa toimisissa ei käytäisi
kuin näissä, niin olisi tosin hywin kiitettävä asia.

— Ilma on alkanut rumeta talwisesti, tuuli on
ääntynyt pohjoiseen ja eilen aamua vastaan satoi
parin tuuman paksuudelta lunta. Haaksirikkoja me-
reltä, sekä isompaa että vähempää laatua, kuuluu
paljo. Uuraassa puhellaan eräänä myrskyisenä yönä
menneellä wiikolla kadonneen mies lotjasta, kenen-
kään huomaamatta. Hänen luullaan pudonneen
lotjan kannelta mereen.

Rahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Satto n:sta 40.)

Warallinen elämä, frälsikunnassa on vähenty-
nyt ja vähentyy suurilla askelilla, ja sellaisessa ti-
lassa menee maawiljelys manalle. Se ken on pan-
nut tilansa hywään woimaan, on saanut weron
lisäystä. Kuin ei ole mitään hyötyä maanwilje-
lyksestä, ei ole myös halua maata hoidella. Ta-
loumiehet M. ja J. Turkki oliwat warhin toi-
melliset taloutensa hoitajat. M. Turkki, joka pe-
reinceen erkeni weljestänsä, anoi samaa tilaa isän-
nältänsä ja sai sen. Ilman waatimusta lupasi hän
maksaa pois-muuttawille 80 ruplaa, sensuhteen että
hän sai kaikki niin hywässä kunnossa. Tästä pu-
huttiin taas maan omistajan kanssa, ja hän myön-
tyi siihen. Mutta jo toisena päiwänä tuli sana
lautamiehen kautta, että Matti ei saa tilaa. Siitä
ei tietty kuka sen piti saada. Henkipanossa jakoi
hoitaja weron koko kylän päälle ja moi huoneet.
Ne toiset jäiwät saamatta rahansa. Monta tilan
numeroa ja vielä ujampi tilan sawu owat kadon-
neet, joiden asukkaat, niinkuin sanotaan, owat wie-
neet awaimet howiin. Tämä huolestutti kyllä maan
omistajaa, kuin howin piti maksaa kaikki ulosteot,
ja mitään siisäntuloja ei ollut. Tällaista epäkoh-
taa alkoi herra sentähden auttaa toisella tawalla.
Hän määräsi, että joskeli joku eli joku warakkaimmista
piti maksaa myös autioiksi jääneen tilan edestä.
Jos he eiwät sitä tee, saawat he mennä matkoi-
hinsa. Jos sellainen on lähellä asawa, niin käypi
se vielä laatuun jos mäet jotain kaswaa. Mutta
jos hän on toisesta kylästä, ja autio-talon tilukset
owat hajallaan, niin hänellä ei ole siitä mitään
hyötyä. Kiwennawan rajalle asetti hoitaja kapa-
lan, jonka arentimies wiljeli maat pelloiksi: ja heti
welwoitettiin hän maksamaan wero autio-taloista
Karkealan ja Mirikkalan kylissä 7 wirstan päässä.
Sellaisia löytyy, jotka maksawat weroa kahdesta ja
kolmesta autio-tilasta. Nykyinen hoidanto ei pidä
ollenkaan lufua maan woimassa pitämisestä. Nyt

wielä on yksi eli toinen tavallinen talo, mutta kaikki waipuwat perikatoonsa päin.

Metsän hoito näyttää fiintialle, mutta on itse asiassa niin huono, että sekin (metsä) loppuu. Toisin ei saa hakata pienintäkään puuta ilman herran luvatta. Sepä on kowaa. Mutta saadaan paljo, jos waan käytään ustiasti hoidossa. Ruin pellot ovat niin furjat, niin tahtoo jokainen kernaasti kaskea wiljellä. Tästä asiasta täytyy ustiasti hoidossa käydä. Ensiksi herralla ei ole aikaa; toisena kertana hän kieltää; kolmantena kertana hän lupaa ajatella asiaa; neljäntenä kertana hän ei saata tulla, kuin pyytäjällä ei ole hewoista mukana; ja jos hän wiimenki tulee, niin on se jo niin myöhään, että lehdet ovat pudonneet puista. Walsjärwellä on hakattu kaskea Marraskuussa!

Ruin maasta ei saada leipääkään omiksi tarpeiksi, pitää neuwotella monella haaralla, saada wero maksetuksi. Sentähden käypi yksi osa kärryjen eli rattaiden tekoon, joista Pietarissa saada toisinaan hywä hinta. Toiset keräävät rätiiä, joilla enimät werot maksetaan. Tästä ei ole maan omistaja waatinut erityistä weroa. Mutta refilöistä ja rattaista maksetaan, waikka kaikki aineet pitää muuwalta hankkia; sillä tällä puolella Wuoksen ei ole koiwu-metsää.

Tästä tuli riita Kostilewan kylissä. Hoitaja oli siellä pannut 3 ruplan weron miestä kohti refien walmistamisesta, waikka ei sielläkään saada sellaisia aineita; mutta miehet tekivät kuitenkin refiänsä hänen maansa päällä. Weroa he maksawat 25 ruplaa hopiassa $\frac{1}{12}$ manttalilta. Hänkin oli waatinut sotamies-rahaa lampuodeiltansa. Waan kuin maksu oli aiwan epätasainen, ja luultawa oli, että hoitajalla asiassa oli omat tarkoituksensa (hän oli yksi kansasta, waikka oli saanut niin edullisen palkan), niin yksi osa ei maksanut. Waalimon kylä ei maksanut. Hosukainen (hoitaja) ei heittänyt kuitenkaan asiaa silleen. Ilman ettei kukaan osanut aawistaakaan, tuli, senjäljestä kuin fewä-kylwy oli tehty, guwernörin käske nimismiehelle, että heitä pitää kahdeksan päivän sisään pois ajaa, sentähden kuin ovat olleet tottelemattomat isännällensä. Alia ei toimitettu kenenkään selwitettäväksi. Ennen kuin he kuitenkin kylwyttiänsä jättivät, maksoi yksi 10 ruplaa, toinen 15 ruplaa Hosukaiselle, ja hän kielsi nyt nimismiehen heitä pois ajamasta. Sellainen on tähän asti ollut pois ajamisen laita.

Nyt jattui toinen tapaus. Kostilewan omaisuus joutui naimisen kautta yhdelle upserille nimeltään Rudakoff. Hän otti toimituksen pois Hosukaiselta ja antoi sen Buttenhoffille. Mutta tämä oli peräti ojentamaton ja tuhma. Nyt tuli hoitajaksi Rönni, joka useimpia wuosia oli hoitanut Weikkolan herran toisia omaisuuksia, ja josta yleensä sanottiin, että hän oli tullut eroitetuksi ginoastaan rehelliisyytensä ja funnollisuutensa wuoksi. Maan omistaja itse oli pyytännyt guwernöörissä Hosukaisen pois erottamisesta. Mutta hän ei lähtenyt, wanhan tawan mukaan. Alia tuli Hosukaisen selwitettäväksi. Hän sai laillisen lähtö-ajan. Tällainen annetaan nyt kihlakunnan oikeudessaakin. Wähää ennen sitä oli eräs toinen Hosukainen juttunut aina Senaattiin asti, eikä saanut ei laillista lähtö-aikaa eikä palkintoa kylwyksistään. Silloin kulki asiat sillätaoin sentähden, että hänellä ei ollut lampuodin kontraktia. Nyt taas ei kysytty kontraktia ollenkaan. Niin muuttuwaiset ovat asiain menot olleet ja kuin mitään uutta asetuksista ei ole tullut, niin ei ymmärretä mitenkä vielä vuonna 1857 meneteltiin, niinkuin Waalimon kylästä ylempänä on sanottu, ja minäkähden nyt

toisin. Tämä wahwistaa kansassa sitä wanhaa lunloa, että herrat tekewät mitä tahtowat.

(Jatk.)

Siiden metsästäjä.

I.

Linna isännän päätös.

Enäjärwen rannalla seisoi noin pari sataa vuotta sitte ylpeä, walkoinen kaksinkertainen rakennus ja kaks forkeata tornin muotoista rakennusta sen molemmilla puolilla. Tämä rakennus, josta se kaiten häwittäwä aika ei antanut jäädä siweäkään jällelle, kutsuttiin linnaksi. Tässä linnassa asui se rikas ja mahtawa Ruutaa Stjernstorm, wanha soturi kolmekymmenen vuoden sodasta. Nyt eli häntäällä rauhasa wanhoilla päiwillään ja ainoa ilonsa oli hänen kaunis, seitsemäntoista wuotinen tyttärensä Alfchild, jonka hänelle oli synnyttänyt, mutta kohta sen perästä kuollut, rakastettu puolisonsa, Saksalaisen ruhtinaan tytär. Alfchild oli kaunis, kaunis kuin kauniin fewät päivä. Hänen silmänsä olivat taiwaan siniset, kullankeltaiset käherät ympäröitsi hänen puhtaan otsansa ja hieno punoituspaitti hänen poskensa — sanalla sanoen, hän oli Bohjolan kaunotar. Monta ritarillista ja suurisukuista nuorukaista oli tarjonnut hänelle rakkautensa, rikkautensa ja kätensä, mutta Alfchild oli jo walinnut itselleen sulhon. Se oli jalo ja kaunis kapteini funinkattaren wartia-wäessä, Alrik Stålarin.

Tänä päivänä oli Alrik astunut ufon Stjernstormin eteen ja pyytännyt häneltä hänen tyttärensä puolisojseen. Rooffaana ja jalona seisoi hän nyt linnan salissa ufon edessä, odottaen wastausta. Stjernstorm istui lauwan ääneti nojaustuoliissaan ja näkyi olewan sywissä ajatuksissa. Wihdoin nosti hän päänsä, katseli nuorukaista ja lausui:

— Kapteini! Te olette jalo nuorukainen, suurta jaloa sukua ja teistä olen kuullut waan hywää, sentähden täytyy mun suostua pyyntöönne. Mutta kaks ehtoa annan teille tehtäväksi. Ensimmäinen on, että niinkauwan kuin minä elän, te asutte linnassani. Suostutteko siihen?

— Mielelläni! wastasi Alrik kumartaen.

— Toinen on, ja kuulen teidän woiwan se täyttää, että huomena, alamaisteni kokuuttua linnan pihalle wiettämään Pietarin-päiwää ja pilkkaan ampumaan, ammutte alas luotilla saikon päänsä kiini sidotun kottan. Tämä on tärkein ehto, sillä ilman sitä en woi suostua pyyntöönne. Suostutteko tähän?

— Suostun! wastasi Alrik kumartaen, waikka hän kalpeni.

— Te woitte luulla minut lapselliseksi, koska määrään teille semmoisen työn, mutta syyn siihen on, että olen jo ennen päättänyt antaa tyttärentiille, jota Alfchild rakastaa ja joka suostuu ja täyttää nämä ehdot. Minä kerran olen päättänyt, siitä en peräy. Kuitenkin jos niin tapahtuisi ette huomena onnistu, niin saatte vielä toiste kottaa onneanne. Mulla on kaks eläwää kottaa, jomman kumman suolema niistä on teidän woihto.

Alrik kuunteli ufon puhetta sanaakaan wastaamatta.

— Terwe tultuanne siis huomena! sanoi Stjernstorm noustessaan ylös ja puristi Alrikin kättä. Tämä kumarsti nöyrästi ja meni pois. Mutta kalpeana astui hän linnasta kotiinpäin, sillä kottan saikon päästä ampuminen oli siinä aikana waikein asia ja tuskin löytyi ketään joka olisi woinut tehdä sen. Alrik oli kyllä pyssymies, mutt' ei hän ollut harjoittanut itseänsä siinä asiassa niin että hän olisi woinut täyttää Stjernstormin tahdon. Ja il-

man sitä — ei hän Alfhibiä saisi, niinhän oli ufon sanat. Sywiissä ajatuksissa astui Alrif polutietä, joka wei pari wirstaa linnasta olemaan asuntoonsa, ja ajatteli keinoja kaikenlaisia, muttei mikään ollut sovelias. Tultuaan kotiin, istui hän kauwan huoneessaan ajatellen, mutta viimein heitti hän kaikki ajattelemiset ja jätti asian huomiopäiwälle ja onnellleen.

II.

Pietarinpäiwän juhla.

Suuri joukko Stjernstormin alamaisia oli tullut kotoon linnan pihalle ja jokainen oli juhlaaateissaan. Tänäpäiwänä oli Pietarinpäiwä taas wietettävä. Se wietettiin wuosittain muistoksi sille että Stjernstorm kaksikymmentä kahdeksan vuotta sitte oli samana päiwänä ensimmäisen kerran paljastanut miekkansa ufon puolesta Saksanmaan keddolla. Miehillä oli kaikilla aseita. Millä oli pyssy, millä joutsi, millä keihäs ja millä mitäkin. Joukko neitoja seisoi miesten ympärillä ja monella niistä sykki sydän kiiruummin kuin tawallisesti, sillä rakastettu oli näyttävä taitoansa. Ensiksi aljettiin keihään heittämisellä pilkku-tauluun. Siinä woitti paras heittäjä hopea-pikarisen, jonka Stjernstorm itse lahjoitti woittajalle, eräälle talonpojan nuorukaiselle. Sitte saivat joukko-miehet näyttää taitoansa. Wanha soturi ampui kahdesti pilkun keskseen ja woitti hopea-pikarisen, joka oli entistä vähän suurempi. Nyt tuli pyssymiesten nuoro. Pilkku-taulu tuli hetki hetkestä luotia täydemmäksi, mutta kauwan wiipyi, ennenkuin viimein eräs talonpoika sai luotinsa ihan keskelle. Hän ampui vielä kerran ja samalla onnella.

— Karhu-Matti on ampunut keskelle! kaikui huuto ja joukko hurrahi.

— Mitäs siinä huutamista? Peikkiähän tämä waan on. Toinen on asia kuin karhu silmiisi katsoo, sanoi Karhu-Matti ja saatuaan hopea-pikarin läksi hän joukon keskseen.

Stjernstorm wiittasi nyt ja kotka siidottiin saikon päähän.

— Eikö Stälarm ole täällä? kysyi hän palwelialta, joka seisoi takana, kuin hän ei nähnyt Alrifia.

— En, teidän armonne, ole häntä vielä nähnyt, wastasi palwelia.

— Juokse saliin katsomaan, käski Stjernstorm. Palwelia kiiruhti saliin, palasi pian ja häntä seurasi Alrif rauhallisena mutta kalpeana.

— Terwe tultuanne! Nyt on kotka siidottu kiinni. Tarttuka pyssyynne ja ampukaa se alas! lausui Stjernstorm. Alrif kumarri äänettömänä, otti pyssyn häntä seuraavalta palwelialtaan, meni joukon läpi ja seisahdui määrätylle paikalle, josta hänen tuli ampua. Joukko katseli ääneti tätä. Kaikkialla vallitsi hiljaisuus. Alrif nosti pyssyn ja tähtäsi. Pyssy lausui — sawu peitti näön, mutta sen hajottua nähtiin saikon olewan ylhäältä poikki ja kotkan pois. Alrif wapii iloista, mutta mikä siellä ilmaissa oli? Se oli kotka, luoti oli pelastanut sen ja nyt lenneskeli se pois korkealle ilmaan. Alrif kalpeni.

— Haa, kotka pakenee! Huonosti! lausui Stjernstorm itseksensä ja weti kulumiansa ryttyyn. Samassa kuului laukaus, joka tuli metsästä. Kotka putoi maahan pellolle. Metsästä tuli mies wiherjäihsä waatteissa juosten, kiiruhti pellolle ja tultuaan paikalle, johon kotka oli pudonnut, otti hän sen ylös ja näytti sen joukolle, joka äänetöinnä ja awo-suin kummaستuneena oli katsellut tätä.

— Kuka se on? kysyi Stjernstorm kummaستuneena.

Hiiden metsästäjäl wastasi joukko mutisten ja weti itse niinkuin peljästyneenä yhteen. Mies, joka

oli ampunut kotkan, astui nyt pihalle, lähestyi suoraan Stjernstormia ja tultuaan hänen eteen heitti hän kuolleen kotkan tantereelle lausuen:

— Siinä nyt karfulainen. Wäli oli kyllä pitkä, mutta onneni auttoi niinkuin aina minua. Semmoisia olen ennenkin tehnyt. Ransa ei syöttä minua hiiden metsästäjäksi kutju, sanoi hän nauraen. (Jatk.)

Kotimaalta.

Porwoosta. Tämän kaupunnin lähi-pitäjässä on, Porwon lehden mukaan, tapahtunut nykyisin seuraawaista ilkeyttä: Wiime sunnuntaina oli tuomioprowastin apulainen w. kirkkoherra Ekman matkustanut Porwoosta Askolan kappeli-kirkkoon toimittamaan siellä jumalanpalvelusta. Wäen joukoon oli joutunut monjaita wenäen sotamiehiä, wähiin päihtyneinä, jotka eivät käyttäineet juuri sillä tawalla kuin templin pyhyys waatisi. Tämä olisi kuitenkin jäänyt kenties sillensä, muistuttamatta, jos ei muutamat näitä sotamiehiä olisiwat ottaneet työnsensä kiiwetä kellotapuliin ja alkanee keskellä saarnan aikaa soittaa kelloja. Kappelin kappalainen herra w. kirkkoherra Hjerpe katsoi täytywänsä nousta itse kellotapuliin hillitsemään näitä wallattomia rauhan rikkojaita. Mäiä taitaa tulla annettawaksi oikouden eteen.

Eräs talon-isäntä kaupunnin lähisyydessä meni jostakusta syystä yöllä jonkun kylässä asuwan ystäwänsä luoksi. Hän, kun tuli tupaan, näki sen olewan jätetyn wenäläisen majoituswäen waltaan. Mäiä makaawista sotamiehistä nousi ylös, heräten siitä kun yökulkija tuli sisälle, sytytti tulitikun ja pani tämän aiwan lifelle sisälle-tulleeseen kassvoja. Tämä lienee silloin tuuppinut sotamiehestä vähän tyylysti. Nyt syntyi yleinen melu. Makaawat sotamiehet nousi wat kaikki ylös ja karkasivat talon-isännän päälle ja rupeivät häntä lyömään ja hoksumaan. Tämä luonnollisesti koetti suojella itseään siitä kowasta rangaistuksesta, jonka hän erehdyksestään sai. Mutta sotamiehet eivät päästäneet häntä, waan sitoi wat hänen kätensä selän taakse ja pieksivät häntä juuri kelpolaila, kunnes mies viimein yhdellä tai toisella tawalla pääsi pakoön.

Kaupunnissa majoitetun sotawäen päällikköfunta on maistraatin edessä tehnyt walituksia „Borgåbladin" toimitusta vastaan siitä, että tämä lehti on siältännyt waroituksen kaupunkilaisille ettei wät jättäisi awaimia owiensa suuhun, jittenkuin wenäläinen sotawäki on kaupunkiin majoitettu. Kun kanne ensi kerta sanottiin wenäjän-kielellä, ei woitu siitä mitään lukua pitää. Paikkakunnan kielenkäytäjänsä kautta on nyt saatu käännös kannepyhäleistä, jotka lienee tuumattu jättää oikouden eteen.

(B. B. ja S. U.)

Takja,

lastettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Wenäjästä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Marraskuussa 1863.

Tynnyri rukiita 4 r. 30 f.; tynnyri kuroja 2 r. 40 f.; 1:n sortti heiniä 18 f. ja 2:n sortti 13 fop. leiwiskä; hienot wehnäjahot 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa salkki 11 r. 2:n sortti 8 rupl., ja leiwisköittäin 1:n sortti 90 f., 2:n sortti 70 fop.; ruisjahot 1:n sortti 3 ruplaa tynnyri, ja leiwisköittäin 1:n sortti 40 f.; taurari rhyynit 10 r., hirs rhyynit 1:n sortti 14 r ja 2:n sortti 1. r., ohran rhyynit 9 r ja kauran rhyynit 9 r. tynnyri, w. anna rhyynit 1. r. 40 f., perlrhyynit 1 r 20 f. leiwiskä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa siäl-täwä kuli 13 r., 2:n sortti samote 13 r.; hieno-laatuinen wehnäleipä 10 f. naula, $\frac{1}{2}$ naulaa 8 fop. ja $\frac{1}{4}$ naulaa $2\frac{1}{2}$ f., ruisleipä 8 f. naula, 2:n sortti $2\frac{1}{2}$ f. naula; 1 naula Suomen 1:stä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 7 fop., 2:n sortti eli hywä joppa-liha 5 fop. ja 3:s sortti eli huonompi samallainen 3 fop. naula; suomen suolattu liha 1:n sortti 3 fop., 2:n sortti 4 fop. ja 3:s sortti 3 fop. naula; suolattu sian liha 1:n sortti 12 fop., 2:n sortti 10 fop., tuores sian liha 1:n sortti 12 fop., 2:n sortti 10 fop.,

savustettu sfinffu 14 fop., savustamatoin samallinen 12 fop. naula; lampaan liha 1:nen fortti 6 fop., 2:nen fortti 5 fop. naula; waffan liha 1:nen fortti 8 fop., 2:nen fortti 6 fop. naula; tuores woi 20 fop., ja ruuan walmistukseen kelpaawa woi 18 fop. naula; liinawoi 17 fop. naula, ja 1 naula suelaa 1 kopeffa.

Wiipurin Raastumassa, 31 p. Eufafunta 1863,
Ex officio
J. G. Heinrichius.

Kuulutuksia.

Medelst offentlig auktion, som den 17 nästinstundande November anställes å Hirvois hemman i Impilaks socken, komma från Kronoskogarne inom Impilaks och Suistamo socknar att till den mestbjudande försäljas fjortontusen sexhundra till afverkning uti stemplade furustammar, emot följande villkor:

1:o att de utstemplade träden såväl till stam, som topp och qvistar tillfalla köparen samt att vid trädens nedfällande högre stubb än $1\frac{1}{2}$ fot ej får lemnas, äfvensom att, innan virket afföres, stammarna och topparne skola afqvitas och de gröfre qvistarne, till undvikande af eldfarligt bråte, samlas och hopläggas; ankommande det likväl å köparen att den afqvistade toppen afföra eller icke;

2:o att stammarna hvilka vid nedra skäret böra hafva en diameter af minst $10\frac{1}{2}$ decimaltum samt vid $11\frac{1}{2}$ fots höjd, derifrån räknad, en diameter af minst tio decimaltum, utbjudas, säljas och levereras under benämning sågstock, och är det för sådant virke de vid auktionen gjorda anbuden gälla, men skulle till följe af kärnröta eller bristande längd eller tjocklek någon stam icke lemna ett sågblock af förenämnde dimensioner, står det köparen öppet att, derest han det önskar, sådan stock emot halfva auktionspriset emottaga;

3:o att kubikinnehållet af de försälda stammarna bestämmes sålunda att stammens längd beräknas från nedra skäret till den punkt å toppändan, der diametern uppgår till minst 8 decimaltum, hvarefter innehållet i kubikfot kalkyleras såsom för en cylinder af stockens längd emellan nyssnämnde ändpunkter samt af en diameter lika med stockens diameter, tagen på midten deraf; börande i och för verkställigheten af denna kubering köparene, sedan fällning af virket i någon trakt skett, derom tillkännagifva vederbörande forstmästare, hvilken det åligger att senast fjorton dagar efter sådan anmälan hafva kuberingen verkställd, på det virket derefter må kunna obehindradt afföras;

4:o att anbuden göras per kubikfot af den på näst nämnde sätt beräknade virkes massan;

5:o att köparen skall vara förbunden att senast inom den 1 Augusti 1863 hafva det inropade virket affördt och liqvideradt samt att köpeskillingen för det virke, som tidigare afföres, bör inom den 1 Augusti efter uttagningen erläggas;

6:o att köparen ansvarar för den skada, som genom bristande tillsyn öfver hans arbetsfolk tilläfventyrs åstadkommes i skogen; samt

7:o att köpare, som önskar tillgodonjuta anstånd med betalningen, bör på sätt uti 28 § i Nådiga instruktionen rörande förvaltningen af Kronoskogarne, af den 13 Maj 1839 omförmäles för köpeskillingens erläggande hit inlemna borgen eller annan godkänd säkerhet, samt intyg öfver på grund deraf erhållet anstånd vid auktionen förete.

Hvilket samt att vid ofvannämnde auktion på enahanda sätt jemväl försäljas femtusen kubikfamnar blandved, som blifvit huggne inom Uomais revier uti förenämnde socknar hugade spekulanter härigenom tillkännagifves, med antydan att vederbörande forstmästare meddela närmare upplysningar åt den som önskar att före auktionen å ort och ställe taga kännedom om virkets beskaffenhet och öfrige till saken hörande omständigheter. Wiborgs Landskontor, den 3 Oktober 1863.

På Guvernörs-embetets vägnar:

E. L. Erikson.

E. Gråstén.

Tisdagen den 17:de i denna månad kl. 9. f. m. anställer Fattig Direktionen i stadens fattighus vanlig fattigmönstring, hvarvid alla, som redan åtnjuta eller vilja söka understöd ur fattigkassan, böra sig personligen infinna; men om de af sjukdom, ålderdomssvaghet eller kroppsligheten äro förhindrade, att sjelfva tillstädeskomma, böra de genom trovärdiga personer bevaka sin förmån, vid den påföljd, att, om sådant försummas, kommer på ansökan om understöd intet afseende att fästas och den fattighjelp som redan är beviljad att gå förlorad. Wiborg den 6 November 1863.

På Fattigvårds Direktionens vägnar:

E. R. W. Castegren.

Yksityisiä ilmoituksia.

Den, som halsstonden den 1 innevarande månad å Societetshuset härstädes tillbytt sig en svartsiden paraply med fiskbensspännare och svart handtag samt å hvars inre sida var fästad en hvit lapp med derå tecknade bokstäfverne C. F. H., behagade fordersammast ändra misslaget dersammastädes.

Derjenige, welcher am Ballabende den 1 dieses Monats im Societetshaus hieselbst sich zu einem schwarzseidenen Paraply mit dem Gestell aus Fischbein und einem schwarzem Griff, an dessen innerer Seite ein weißer Klee mit den Buchstaben C. F. H. angebracht war, getauscht, wird hiedurch aufgefordert ehestens sein Versehen an oben erwähntem Ort zu berichtigen.

Palmelukseen haluama.

De af Herrar Landtbrukare å större eller mindre egendomar, som önska Inspektor, för ett år sedan från Institutet utskrifne; behagade godhetsfullt anmäla sig hos Hr Smedmästaren Hellman å Saunalahti.

Henrik Hellman.

Net funnioitettawista Herroista joilla ovat hallittawana suurempia eli wähempiä maan tiloja ja tarwittawat Behtoria; pyydän nöyryhdellä, sinä est-maalissa ilmoittaa itseensä Herrä Seppä mestarille Hellmannille, Saunalahdella.

Henrik Hellman.

(3) 2

Ilmoitettawista maanviljelys Opistosta.

Att, undertecknad antagit en ny, uti yrket skicklig verk-gesäll, derom får jag ärade kunder äfvensom stadens respektive innevånare vördsamligen underrätta, Recommenderande honom derföre till gunstbenägen ihogkom-melse — prompt expedition utlofwas.

Jakob Björklund,

(2) 2

Snickare-mästare.

Boende uti Packhus-Inspektoren Hiras gård.

Pudonnut.

Lördagen den 24:de Oktober förlorades på vägen från Salakkalahti nya stadsdel uppför stora gatan ända fram till klocktornet ett guld fruntimmers armband, hvilket den rättsinnige upphittaren mot hederlig wedergällning torde aflemna å Paul Wahl & Co kontor.

(3) 3

Wuokrataan.

Nu genast 3 rum, kök och nödiga uthus uti Bugrejffs gård i S:t Petersburgska förstaden, nära Gorätschjeffs brunn; Närmare underrättelse lemnas å stället.

Muotawänä.

Hos undertecknad äro nu inkomna Fransyska Modeller på Hattar, Mössor, Coifyrer, Band, Spettsar och Garnetyr band, säljes för nedsatta priser i modemagasinet hos Wilhelmina Sopotoff.

Bei der Unterzeichneten sind neulich eingekommene Französische Modelle zu Hüten, Aufzügen, Coifyren nebst Bändern, Strümpfen und Garnituren zu haben und werden zu herabgesetzten Preisen verkauft in dem Modemagazin bei

Wilhelmine Sopotoff.

En skrifpulpet, en bokpress och en päls af Hiller med äkta krage, säljes för godt pris hos Wilhelmina Sopotoff.

Ein Schreibepult, eine Bücherpresse und ein Stülpvelz mit echtem Bibertragen werden zu billigen Preisen verkauft bei Wilhelmine Sopotoff.

En i Jääskis härad belägen egendom af frälsnatur, om $4\frac{1}{2}$ mantal, hvar till äfven höra tvenne öar i Saimen, med ved- och stockskog till husbehof, försäljes på för köparen förmonliga villkor; närmare underrättelser lemnas å boktryckeriet i denna stad.

Rättijärwen rannassa on myytävänä 62 syltä koiruusia ja 162 syltä mäntyä koiruusia halvoja rupeasta syli. Paremmiin saapi tiedustella Pastor Segerwärdiltä wanhassa Gymnastin kartanassa Wiipurissa.

На берегу озера Раттиярви продаются сухие березовые и сосновые дрова по 1 рублю за сажень. Подробности узнать у Пастора Сегерсверда в домъ старой Гимназии въ Выборгъ.

(2) 2

Wiipurissa, M. M. Jilinafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Silliafuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postikontoreissa.

N:o 46.

Perjantaina 13 päivänä Marraskuuta.

1863.

Wiipurista.

Wiipurin suomal. Kirjallisuusseura koutuu huomena, 14 p. Marrask., kello 5 j. p. p. ala-alkeiskoulun salissa wälikokoukseen, jossa on „Otawan” tulevaisuus lopullisesti päätettävä sekä muutenki keskusteltava erästä muustaki hywin tärkeästä asiasta.

Rahjoitusmaista Wiipurin läänissä.

(Jatko n:sta 43.)

Silloin kuin Buttenhoff tuli hoitajaksi, oli myösfin vähäinen riita. Useimpia vuosia takaisin päin oli maamittari käynyt rajan Weikkolan ja Hosufalan herrojen wälillä, jossa käynnissä eräs maakappale tuli Hosufalan puolelle, mutta Weikkolan piti saada ottaa määrätyn ajan puuta sieltä. Käsky annettiin, että kaikki puut piti otettaa siitä metsästä, waan ei muista paikoista. Mutta puut voitiin wasta reki kelillä saada pois. Sinä syksynä, kuin aika kului loppuun, kuulututti hoitaja niinkuin ennenkin, että koko wuotuiset puu-tarpeet pitää ottaa likwiitti-metsästä. Siihen luotettiin. Lopulla Marraskuuta alkoi Buttenhoff webättää ihmisten puu-pinoja Rautuun, jossa hän asui, ja toisilta, joiden myösfin piti wetää pois puitansa, antoi hän metsässä hakata poikki sawerikot. Hoitaja ei ollut ilmoittanut kansalle, että puut piti lumettomalta maalta pois otettaman, kuin aika oli lopussa; ja talonpojat luuliwat, että he, niinkuin ennenkin, pitivät saada talwen aikana ottaa sieltä puu-tarpeensa. Hoitaja wäitti nyt, että ainoastaan puiden kaatamisen oikens oli lopussa 17 p. Marraskuuta, jota vastaan Buttenhoff selitti, että sen jalestä ei yhtään puuta saa pois kulettaa. Mahdotoin oli saada kesä-aikana kaikkia pois. Mitäs hätää olisi ollut, jos nämä hywät herrat olisimat, niinkuin olisi pitänyt, sopineet asiasta keskenänsä; mutta niin he eiwät tehneet. Seuraus oli, että warakkaimpien ja howin puut säästettiin ja ne saatiin pois. Köyhimpien puut kuletettiin Rautuun, ja heiltä hakattiin sawerikot poikki. Tästä tuli jutun käymiset, ja siitä oltiin monessa käräjässä. Asia päätettiin tavallisella tavalla, niin että talonpojat eiwät saaneet muuta kuin maksaa lunastuksen juttu-kirjoista. Suuremman osan sellaisia asioita saattoi kuitenki hoitaja päättää ilman juttuamista käräjässä. Siellä käydään, ja asia jääpi siunsa: sillä se koskee herraan.

Wapaaääi pääseminen maanomistajasta on kansan alinomainen ajatus, ja siihen wakuutukseen on tullu, että se asia muuten ei käy laatuun, kuin että kruunu antaa apua sillätawoin, että rahat lainataan, ja maa pidetään panttina, eli että kruunu kostonansa ostaa sen, ja että talonpojat tulewat

kruunun talonpojiksi, joka aikaa woittain olisi edullista Suomen waltiolle, kuin maa tulisi weron alaiseksi. Eräs tietty mies oli jo sitä kuulustamassa. Hän koki rahaa, oli Helsingissä ja kerskasi että asia siellä otettiin hywään suosiioon. Hänen ylh. genraali guwernöri oli pyytännyt häntä tulemaan Pietariin ja luwannut haastaa asiasta paronin kanssa. Waan tämä joutui miehen kotiin tultua kuuluviksi; ja kuin yksimielisyyden henki on kadonnut, niin jäi asia siunsa. Olki sopaus hoitajan puolelta on niin lohtiwa, että sellaista miestä ei taida löytyä, joka woisi hänen woimaansa wasten olla, jos waikka hänellä milloinkaan ei olisi oikeen.

Samana kesänä oli genraali-guvernöri wirkamatkallaan sekä puhutteli talonpoikia warsin lempeästi ja kehoitti heitä jatkamaan tointansa. Syksyllä kohtasi kansa hänet jälleen Kiwiniemen kanawan awajaisissa. Milloinkaan ei tiedetä niin forlian wieraan kohdelleen kansaa sellaisella lempeydellä. Se oli herroille oikia närfästys. Kiwiniemessä koettimat he kaikella tavalla estää talonpoikia pääsemästä hänen puheillensa, sentähden että hän silloin ei ollut wirkamatkallaan. Waan hänen hofsaawa silmäyksensä näki jo etäältä sen, joka tahtoi häntä lähestyä. Hän sanoi silloin yhden sanan, niin se talonpoikaa rintaan tyrffääwä herrasmies eli sellaisen kalttainen katosi joukon sekään, ja tie oli awoin. Kewäillä oliwat he antaneet kirjallisesti aikomuksensa hänelle tiedoksi. Se oli suomen kielinen kirjoitus. Nyt syksyllä, kuin häntä puhuteltiin, ja hän paikalla ei woinut ratkaista asiaa, pyysi hän heidän kirjoittamaan itsellensä Helsingiin. Kun walitettiin, että kukaan ei heidän puolesta kirjoita, kuin nimismiehet wirkansa menettämisen uhalla owat kiellelyt kirjoittamasta talonpoikien puolesta, sanoi hän, että se talonpoika, joka kesällä kirjoitti, se kirjoittakoon nytkin; ja enemmän siihen ei tarwittu. Hän neuvoi sitäpaitse talonpoikia, miten heidän piti käyttäidä, jos ei kukaan tahtoisi toimittaa heidän kirjoitusta postiin. Mutta jos he saisimat kirjoituksen walmiksi hänen takaisin tuloksensa, niin tahtoo hän sen ottaa vastaan.

Kukaan ei muista niin lempiätä kohtelemista. Sakkolassa pääsi moni wasta pois ajettu jälleen tilallensa. Wälfjärwellä ei ollut sellaista rapausta, sentähden että täällä liiakikin omin päin tartutaan tilalle. Hän oli kowasti kieltänyt herroja lyömästä ja pahasti käsittelemästä talonpoikia. Niina siitä lähtien on ikään kuin toinen aika tullut käsiin. Nimismiehet uskaltawat jo kirjoittaa talonpoikien puolesta. Tuomari lupaa tuomita jokaiselle lampuodille, joka kunniallisesti on weronsa maksanut, laillisen lähtö-ajan, eli jos hän suorastaan on pois ajettu, osan maan kaswuista. Ja

mitäs pitäisi herran muuta tahtoa, kuin jokin maksaa, mitä hän vaatii. Alkoon sitä luettako talonpojalle wiaffi, että hänellä ei ole waraa ensimmäisellä kuulutuksella tulla maksamaan, kuin hän kuitenkin kaikella muotoa maksaa. Se, ken ei maksaa, hän ei myöskään tahdo asuaakaan paikallaan. Niin sitä on aina huomattu. Ja jos hoitaja ei tahdo lumoa nimismiehen silmiä, niinkuin wiina-wuosina warsinkin oli tarpeen, niin jokin kyllä itsestään maksaa weronsa. Mutta asia pannaan kulkemaan tällä tavoin: talwella omat rahat kiini kauppa-toimissa, eikä juuri kukaan voi silloin maksaa, ennenkuin hän saapi jotain toimistansa; mutta vähää ennen toimittaa herra nimismiehelle rästikirjat, johon on pantu useimpia satoja nimiä. Tämä lentää ulos ryöstö-retkille ja kerrä hyvät saaliit. Pyhäinmiesten päivänä tekee nimismies tilin herralle. Wasta nyt pari vuotta aikaa on herra erityisistä syistä pidättänyt rästikirjan eloin forjuu-aikaan: ja vuonna 1860 tapahtui, että weroa ei tarvittu keltään ryöstää.

Tällatavoin minä olen koettanut läpi käydä nämä tapaukset, ehkä vanhempia ei ole woinut saada kokonaan tarvoilleen. Kuitenki ovat ne otetut, niinpä jo kuin vanhimmilta ihmisiltä on saatu tietoa. Wanhvoja kuittiloita on pian kaifiesta ajoista. Mitä nykyiseen aikaan tulee, niin ovat keskuudet hyvin tunnetut.

Hiiden metsästäjä.

III.

Hiiden metsästäjä.

— Mutta kuka olette? Nimenne? kysyi Stjernstorm.

— Nimeni on Antti Pyy, entinen luutnantti kolmenkymmenen vuoden sodasta. Herra ewestil! Olemme ennenkin nähneet toistamme. Muistatteko Suomalaisen rakuunan tappeluissa Lytsenin luona ja Kroatilaisen, joka sai surmansa hänen miehestä?

Oletteko te se, joka haltaisi kahtia Kroatilaisen, joka oli tappamaisillaan minua? kysyi Stjernstorm kiiruusti.

— Se sama olen. Olin silloin vielä poika, mutta kädesäni oli wälewyyttä jo silloin. Siitä hetkestä emme ole toistamme nähneet.

Terwe tultuanne linnaani, te elämäni pelastaja! Waatikka mitä waan tahdotte, kaikki saattel hunsi Stjernstorm iloisena ja puristi sydämmellisesti Pyyn kättä.

— Kiitoksia! Minä en tarwitsse mitään. Rufoilen waan, että Strålarin saa tyttärensä puoliso, sillä hän on jaloin mies mitä tunnen.

Stjernstorm weti kelmiansa ryttyyn ja wastasi wakailesti:

— Olen luvannutkin tyttäreni hänelle, mutta hän ei täyttännyt ehtoa, jonka määräsin. Wasta silloin kuin hän on täyttännyt tahtoni, saa hän Alfshildin. Päätöksesäni en peräy.

— Tahtonne on Alrik täyttävä. Rufoilen waan hänen puolesta, että tämä toinen koetus olisi tapahtuma wasta wiikon perästä, wastasi Pyy.

— Hywä, olkoon niin! Stjernstorm kutsui nyt luoksensa woutin, jonka hän käski tuottamaan kansalle olutta ja mettä ja aloittamaan tanssit salin ympärillä. Sillä wälillä kääntyi Pyy, otti Alrikin kädestä ja sanoi hänelle hiljaisella äänellä: „Ole rauhallinen! Minä sun autan ja sinä ammut kottan alas. Tule huomena luokseni niin saat kuulla millä tavalla sun autan.“

Samassa lausui Stjernstorm heille: — Ja te, ystäväni! Tulkaatte nyt saliin, niin saamme siellä juoda maljan tämän ja entisten päiwäin muistoksi.

Pyy ja Alrik kumarjivat nöyrästi ja seurasivat häntä saliin.

Antti Pyy, jonka kansa nimitti hiiden metsästäjäksi, oli keski-ikäinen mies, waikka hän vielä oli nuorukaisen näköinen. Hänellä oli hyvin päiwettyneet kaswot, korkea otsa, kottanenä ja pihmus, tuliset olivat hänen silmänsä. Hiwuffensa olivat pitkät ja tumman-ruskeat. Tawallinen työnsä oli metsästäminen ja kaiket päiwät, aamusta iltaan oleskeli hän synkissä metsissä, joista hän ei palaunut runsaatta saaliitta. Usein oli hän, astuessaan yhtäkkiä kookaana ja wiheriäisissä wästeissaan eteen, pelästytännyt paimenia ja marjoja poimivia naisia ja tästä ja ainaisesta metsästä olemisestaan oli hän saanut nimen: hiiden metsästäjä.

IV.

Alrik ja Alfshild.

Päiwä oli ihana ja kaunis. Hiljainen raitis tuuli liikutti puiden lehtiä, aurinko paistoi firskauksessaan sinisellä taiwaalla ja kuwastui järween, jonka pintaa tuuli keweästi röhelteli. Korkealla ilmassa lenneskeli kotta, siuru liritteli weisujansa kiittäen luojaa ja puiden offilla lauleskeli metsän sata-höyheniin puettua runoiljaa iltojen kaunistapäiwää. Perhot harhailivat kufasta kufalle ja mehiläiset hurjivat toimeliaasti ympärillä. Kaikki luonnossa iloitsi ja riemuitsi.

Linnan puutarhassa käweli Alfshild edes takaisin. Hän oli kaunis tämä neiti, kaunis kuin enkeli. Hän yksinään oli surullinen kaikkien iloisina ollessa ja hän suri Alrikin onnettomuutta Pietarinpäiwänä ja isän päätöstä. Hän ei katsellut kuffia, jotka tuoksuiwat hänen ympärillään, ei perhoja, jotka lenneskelivät kuffien ympärillä, eikä hän kuullut lintujen lauluja — hän ajatteli Alrikia, isän päätöstä ja rakkauttaan. Symissä ajatuksissa lähestyi Alfshild yhtä pientä huonetta, joka oli tarhan perällä, awasi sen owen ja astui sisään. Hän istuutui penkille.

Owessa näkyi warjo. Alfshild katsahti ylös, hän juoksi warjoa vastaan iloisesti huutaen: Alrik!

Alrik otti häntä syliinsä, puristi häntä rintaan sa vastaan ja lausui:

— Alfshild! Oletthan minun, waikka isäsi päätös uhkaa onneamme. Ah, kuin olet ihana, kaunis!

— Alrik! Toiwo että kaikki vielä hywästi päättyy. Jos et täyttäisikään isäni tahtoa, niin tahdon minä kyyneleillä ja polwillani rufoilla häntä — silloin hän ei woi kieltää, sillä hän rakastaa minua. Toiwo! Onni ei ole meitä jättämä.

— Niin, mä tahdon toiwoa. Pyy on luvannut auttaa minua ja minä tiedän että hän woi sen. Millä tavalla, sitä hän ei sanonut, mutta minä luotan hänen sanoihin. Hän ei milloinkaan vielä ole luopunut sanoistansa.

— Pyy? Hiiden metsästäjä? kysyi Alfshild pelästyneenä.

— Niin, hän on luvannut auttaa minua. Mutta miksi niin, niinkuin kaunistunut, sanoit: Pyy, hiiden metsästäjä? Pelkäätkö sinä häntä?

— Hän . . . hänen sanotaan olevan paholaisen liittolainen, kuisutti Alfshild.

— Ha, ha, ha! nauroi Alrik: Oletko sinäkin, Alfshildiseni, niin taifuuskoinen kuin muut. Ei, Pyy on paras ja rehellisin mies mitä tunnen. Se on waan pelkurin puhe, että Pyy on liitossa paholaisen kanssa.

— Mutta hänen silmänsä . . . hän ei milloinkaan ole nauranut, sanoi wanha Katri, ja se on aina todistus —

— että Pyy on wiisas mies, joka ei nauru kuin narri, mutta on totinen kuin soturin tulee.

Muuten on hän pelastanut isäsi fuolemaasta. Ja eilen pelasti hän miehen karhun kynsistä ja wiikko sitte ampui hän suden, joka oli warastanut lapsen, ja sai sillä tavalla lapsen terveenä kotiin. Voiko hän olla paholaisen liitossa, Alfhib?

— Ei. Mutta . . . tee kuin tahdot. Tahdon uskoa sanasi ja uskon vielä enemmän jos Pyy voi sinua auttaa. Minä puolestani tahdon rukoilla ahkerasti isääni, wastasi Alfhib.

— Minä luotan Pyyn sanoihin ja kolmen päivän perästä, Alfhib, silloin täytyy isäsi antaa sinut minulle, sinun täytyy olla minun! huusi Alrif, kasmonsa loistivat ja silmänsä iskiwät tulta.

— Niin, Alrif, sinun olen fuolemassa ja elä-mässä, wastasi Alfhib ja painoi polttawat poskensa Alrifin rintaa vastaan.

Rakastawat oliwat lauman äänetöinnä. Se kuunteliwat kuinka ilo-lintu auringon laskeutuesssa lausoi pensastosta rakkaudesta, eiwätkä tahtoneet häiritä laulua puheellansa. Ilolintu waifeni. Alrif katsoi Alfhibin silmiin ja lausui:

— Kuulitko? Ilolintu laulaa meille onnea ja menestystä. Mutta aurinko laskeutuu, se tulee myöhäksi ja sinua voidaan kaiwata linnassa, sentähden jää hywästi Alfhibini ja toiwol! Kolmen päivän perästä olet sinä minun! sanoi Alrif, puristi Alfhibin rintaansa vastaan, suuteli häntä ja kiiruhti pois.

— Pyy pitää sanansa. Kolmen päivän perästä on Alfhib Alrifin, sanoi Pyy itsekseen, tul-tuaan esiin pensastosta, johon hän oli kätkeytynyt saadakseen nähdä mitä Alrifilla oli tekemistä siinä pienessä huoneessa.

(Jatk.)

Ulkomailta.

Puolassa ovat Wenäläiset löytäneet kansallishallituksen kirjapainon, ja paljon ihmisiä on wangi-ttu, niitten seas-sa myös Warsowan salainen pääliffö. Muuan wenäläinen sanomalehti (Ruski In-walid) kertoo näistä asioista seuraawaa: Kansallishallitus, jonka kassajä 17,000 miestä toimittawat, on ainoastaan muutamain jäsenten käsissä, ja näitä päämiehiä muut astain ajajat eiwät wähääkään tunne. Kassyn toimeen saattaja ei tiedä kuka hä-nelle on kassyn antanut; sen hän waan saa tie-tää, että kassu tulee kansallishallituksen jäseniltä. Sekä poliisi, että sotawäki owat monta kertaa on-nistuneet saamaan käsiinsä yhden ja toisen näitä miehiä, mutta tähän asti eiwät ole saaneet min-käänlaista tietoa kansallishallituksen kokous-paifasta ja jäsenistä. Semmoisia, joitten olisi pitänyt tie-tää kaikenlaisia, oliwat esim. wangit Schwarz ja Raschinsky, mutta ensimmäinen ei tunnustanut mi-tään ja toinen antoi kyllä ilmi koko joukon, mutta siitä joukosta oli yksi osa jo tapettu ja toinen wan-gihuoneissa. Kansallishallitus on aina ollut niin warowainen, ettei koskaan kaikki jäsenet ole sa-maan kokoukseen tulleet, ja joka kerta kuin wenä-läiset owat muutamia siepanneet pois, on aina uusia sijaan kutsuttu. — Nykyjään hawaitti eräs upstieri Onoprienko nimeltä miehen, joka kulki hu-neesta huoneeseen. Tämän miehen onnistui Onopri-enko saamaan kiini. Hänen tykönä löydettiin lu-ettelo kaifista miehenpuolista 6 ja 45 vuoden wä-lillä Warsowan ensimmäisessä piirikunnassa, jonka pääliffö hän oli. Hänen taffinsa sisään oli om-meltu kirje, jonka kautta hän nimitettiin piirikun-nan päälifföksi. Koko Warsowan kaupunki on ja-ettu 12 piirikuntaan ja joka piirikunta taas useam-piin osakuntiin, joilla on pääliffönsä kullakin. Näitten päälifföjen seas-sa on luultawasti useam-pia poliisimiehiä, ja sentähden poliisi ei ole ollut

kaan kansallishallitukselle erinomaisen pelättävä. — Näin kertoo yllämainittu lehti. — Kun murha-prityö kenraali Berg'iä vastaan tapahtui, määräsi hän 290,000 ruplaa Warsowan kaupungilta mak-settawaksi krunulle. Määrä-ajan loppuun ei ole enään kuin neljä päivää, mutta tähän asti ei ole vielä saatu kokoon enemmän kuin 16,000. Syy siihen lienee se, että kansallishallitus on kieltänyt tätä uutta weroa maksamasta. Berg on nyt, sa-maten kuin weritowerinsa Murawieff Wilnassa, alkanut jakottaa rouwasihmisiä siitä, että käyttä-wät murhe-waatteita.

Preussista ferrotaan, että 349 tietyistä waa-lista oli wapaamielinen puolue saanut 260 ääntä, wanhalla-olon puolue 37, paawilaiset 24, puola-laiset 26. Kas-si owat semmoisia, joita ei voi lu-kea mihinkään puolueeseen. Sekä paawilaiset että puolalaiset luullaan moneessa seikassa tulewan yhytymään wapaamielisten tuumiin. Seitsemästä waa-lista ei ole vielä tullut tarkempaa tietoa.

(Päiwälär.)

Virallisia ja laillisia ilmoituksia.

Menneen Lokakuun kuluessa on Keisarillisesta Wiipurin Somioiseudesta ilmoituksen mukaan annettu seuraawaisia Pää-töksiä: 8:nä p:nä: Torpparin Niilo Böhmön kirjoituksesta; ja 23:nä p:nä: entisen hentiherran D. R. von Beckerin kirjoituksesta. — Otteita pöytäkirjasta: 20:nä p:nä: Kauppa-kir-jurin A. Mathelinin webotusta jutusta; 26:nä p:nä: Kau-punnin wiskaalin G. W. Bjuggin kirjoituksesta; 31:nä p:nä: Kauppiaan G. Blomqvistin webotusta jutusta. — Wälpää-töksiä: 14:nä p:nä: wara Tuomari G. J. Lagerstamin ano-muksesta; 15:nä p:nä: Teurastajien Simo Romin ja Alek-sander Romanowan walitus-jutusta; 20:nä p:nä: Gymnaas-in opettajan R. G. Roos'in samallaifesta jutusta; 22:nä p:nä: lampuodin Henrik Koirasen ynnä muiden sam. j:sta; Kau-piaan A. J. Mustosen y. m. sam. j:sta; 29:nä p:nä: Kau-piaan Feodor Andrejewan sam. j:sta; Kauppiaan Henrik Hy-pöläisen sam. j:sta; 31:nä p:nä: wara Maamittarin J. Kum-jinin sam. j:sta; Talonpojan Johan Matinpojan Koljosen sam. j:sta; Talonpojan Matti Rifusen sam. j:sta; ja Talon-pojan A. J. Sepasen sam. jutusta.

Kuulutuksia.

Julkisella huutokaupalla, joka tapahtuu 17 p. ensi Marras-kuuta Hirvoisen tilalla Impilahden pitäjässä, tulee ruunun metijistä Impilahden ja Suistamon pitäjissä enimmäin maks-walle myytäväksi 14,600 poisotettawaksi merkittyä honkapuuta, seuraawaijilla ehdoilla:

1) Ulosmerkityt puut latwonensa ja offinensa saapi ostaja käyttää hywäksensä; puuta maahanfaataissa eli hakateissa ei saa kantoja jättää korfiampia kuin 1½ jalkaa: ennen kun puut pois webetään, owat rangat ja latwat karfittawat ja suurem-mat offat, tulewaaran poisiamiseksi, läjin eli kokoiu panta-wat: karfittut latwukset saapi ostaja wiedä pois eli jättää pai-falle, tahdonsa mukaan.

2) Puut, jotka eiwät saa olla hienommat kuin 10½ tuumaa ala leikkaussessa ja siitä 11½ jalkaa latwaanypäin 10 hymme-nys tuumaa, tarjotaan, myyhdään ja ulosannetaan saka tukkien nimellä, jota puulaatua myös kauppa-huudot tulewat tarfoit-tamaan. Waan jos sydämmen lahous, eli pituuden taikka pak-suuden wajous, waifuttais ett'ei josta lusta rangosta koka-naista saka tukkia saatais, niin on ostajalla walta omistaa senkaltaiset wajaat puut, puolesta huutohinnasta.

3) Myyhyin puiden eli tukkien nelisfulma-sifältö tulee mää-rättäväksi sillä tavalla, että rangon pituus luetaan alaleik-kauksesta sinne asti latwaan, jossa pakisuus on wähintään 8 hymmenys tuumaa, ja että sifältö sitten lasfetaan nelisfulma jalka luvussa tukin koko pituudesta ja sen keski pak-suudesta. Kun tukit owat hakatut, on ostaja weluollinen sitä ilmoitta-maan astanomaiselle metsänhoitajalle, joka neljäntoista päi-män ajalla, ilmoituksen jälkeen, toimittakoon nelisfulma mit-tauksen, niin ett'ei puiden poisfulettaminen sen pitempään tule estetyksi.

4) Kauppa tarjoukset owat ilmoitettawat tarfoittaen puiden määrää, edellä sanotun nelisfulma jalka luvun jälkeen.

5) Ostaja on weluottettu viimeistään 1 päivään Elokuuta 1863 toimittamaan kaikki ostetut puut pois wiedyiksi ja mak-setuiksi; hinta niistä puista, jotka aikasemmin poiswebetään, on maksettawa ennen 1 p. Elokuuta ulosottamisen jälkeen.

6) Ostaja on velkapaad palkittsemaan farken sen wahingon, jonka hänen työmälensä, wailinaisen peräänkatsomuksen tähden metsästä matkaan saattawat.

7) Ostaja, joka toivoopi wiiluyths aifaa hinnan maksuille, saattakoon hinnan edestä tänne takauksen eli muun wakuutuksen, niinkun 13 p. Loufokuussa 1859 annetun armollisen ohjesäännön 28 § osoittaa, ja edesantakoon siitä todistuksen jo huutokauppaan käydessänsä.

Samaassa tilaisuudessa myydään myös yhtäläisellä tavalla 3000 nelisulma sultia saka-puita, hafatut ruunun metistä llo-maan viirissä edelläänotuisia pitäjissä; joista oston halullisille tämän kautta tieto annetaan, ilmoituksella että astanomaifet metsänhoitajat antawat selityksiä niille, jotka ennen huutoa toivoomat tarkempaa tietoa puiden laadusta ja muista asian haaroista. Wiipurin Maankontorisissa 3 p. Lokaf. 1863.

Guvernörin-witan puolesta:

G. E. Grifson.
N:o 2337.

G. Gråsten.
(3) 3

Yksittäisiä ilmoituksia.

Danssällskapets i Wiborg 2:dra subscriberade Bal anställes Söndagen den 15:de (3) November. Inträdeskort å 30 kop. för Damer och 1 Rub för Herrar säljas vid ingången.

Direktionen.

Northern Assurance Company

Eld- och Lifförsäkringssällskap i London

grundadt år 1836,

stadfastadt genom särskild parlaments akt.

Kapital 1,259,760 Pund Sterl.

Reservfonden 445,029 " "

Årlig inkomst 232,021 " "

motsvarande tillsammans öfver

Tretton Millioner Rbl S:r.

Försäkringar emottagas genom

Herm. D. Kröger.

Palmelukseen haluama.

De af Herrar Landtbrukare å större eller mindre egen-domar, som önska Inspektor, för ett år sedan från Institutet utskrifne; behagade godhetsfullt anmäla sig hos H:r Smedmästaren Hellman å Saunalahti.

Henrik Hellman.

Net funnioitettamista Herroista joilla ovat hallittawana suurempia eli vähempia maan tiloja ja tarwittsiwat Behtoria; pyydän nöyryydellä, siinä esi-maalissa ilmoittaa itseensä Herrä Seppä mestarille Hellmannille, Saunalahdella.

Henrik Hellman.

(3) 3 Uloöfirjoitettu maanwiljelwö Dpietoosta.

Wuokrataan.

Nu genast ett större rum inom varm tambur, jemte möbel och värme, i f. d. fästningen af denna stad; närmare underrättelse winnes å boktryckeriet.

Nu genast tre eller 3 rum med kök och nödiga uthus i S:t Petersburgska förstaden uti Schuschins gård vid Revonhientä gatan.

(3) 1

Ett rum att hyras i Vaktm. Eklunds gård i Wiborgska förstad N:o 116.

Отдаётся квартира въ наемъ, въ Городъ въ Домъ Кошелева № 89.

(3) 2

Nu genast en kammare med egen ingång jemte ett kallt kök med kontor uti gården N:o 44 vid stora gatan i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 2

Jon. Åkerblom.

Myötämäniä.

Kn skrifpulpet, en bokpress och en päls af Hiller med äkta krage, säljes för godt pris hos Wilhelmina Sopetoff.

Ein Schreibepult, eine Bücherpresse und ein Iltisvelz mit echtem Bibertragen werden zu billigen Preisen verkauft bei Wilhelmine Sopetoff.

Hos undertecknad äro nu inkomna Fransyska Modeller på Hattar, Mössor, Coifyrer, Band, Speltsar och Garnetyr band, säljes för nedsatta priser i modemagasinet

hos Wilhelmina Sopetoff.

Bei der Unterzeichneten sind neulich eingekommene Französische Modelle zu Hüten, Auffägen, Coifyren nebst Bändern, Spigen und Garnituren zu haben und werden zu herabgesetzten Preisen verkauft in dem Modemagazin bei

(2) 2

Wilhelmine Sopetoff.

Mans stöflar och galoscher, fruntimmers-skor och kängor och alla slags varma skodon såväl eleganta som ordinära försäljas partivis till i S:t Petersburg gällande priser i Bandholtzskas gården hos

(3) 1

Ivan Schawaroukoff.

Engelsk garus, mans- och fruntimmers skoplugg, varma kängor och galoscher af flera slag försäljas till billiga priser hos

(3) 1

Fedor Menschugin,
i Bandholtzskas gården.

Välgödda gäss till 3 rub. s:r. paret, då derom anmäles i gården N:o 167 i S:t Petersburgska förstaden hos handlanden Bogatireff.

(3) 3

En ny Kursläde hos Sadelmakaremästaren

Otto Walin,

boende uti gården N:o 51 snedtemot Guvernörs kansliet.

En häst, seldon, trilla med lös kur samt tvenne slädor. Att beses i förra proviant huset vid nedra gatan.

(3) 3

Myytämänä kaikissa Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietariissa:

(J. W. Lillja ja Rumpp. kirjakaupantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Pikkuinen kertomus Seitsemästä Uni-kekoista. Seitsemän nuorta miestä, jotka maksimat kolmesataa ja kaikkialheksattaikymmentä vuotta. N:o 145.

Melja huwittawaa ja Sufferaa Juttua. 1 Tomppeliinin elämä. 2 Se on toinen tosi. 3 Kaikki-tietävä tohtori. 4 Kettu ja Jänis.

B. Raamatun Muinais-tietoja Palestiina, Wapahtajamme Kristuksen syntymämaasta ja sen asukkaista, kertoeellut Wilh. Carlson. IV N:o. Kaupungit ja Jerusalemin Temp-peli N:o 147.

Se sama. V N:o. Huone-rafennus.

Se sama. VI N:o. Aivain ja Huone-kalut; Ruoka ja Suotawa. N:o 149.

Atillinen fihlaus. Leikki-näytelmä yhdesä näytöksessä. N:o 150.

Kuin yllä kirja siältävä 25 kappaletta kerralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Myytämänä

G. G. Cloubergin kirjakaupassa: Musikalier:

Wick, Fr. Landtdags-Marsch för Piano, Finlands Ständer vördsamt tillegnad. 2 m.

Bendix, J. Skarpskytte-Marsch öfver Italienska National-Melodien "Evviva Garibaldi." 1 m. 20 p.

Marsch ur Operan Tannhäuser af Wagner. 2 m.

Sjöberg, Fr. Rigoletto-Marsch. 1 m. 20 p.

Rosbeck, G. Marsch ur Vaudevillen Den svaga sidan. 1 m. 20 p.

Marsch ur Operan Faust af Ch. Gounod. 1 m. 20 p.

Foroni, Jacopo. Triumf-Marsch. 1 m. 20 p.

Chopin, Fr. Marsche Funébre. 1 m. 20 p.

Strauss, J. Finlands-Landtdag. Polka för Piano. 1 m. 20 p.

Achenbach, C. Erinnerung an Wiburg. Marien-Polka. 40 penni.

Albert D'. Ch Sultan Polka. 80 p.

Ascher, J. Trumpet Polka. 1 m. 60 p.

Aurich, J. Saladin Polka. 80 p.

Danielson, Skarpskytte Polka. 80 p.

Holmberg, Wilhelmine Polka. 64 p.

Kuhe, G. Grand Polka di Bravura. 1 m. 60 p.

Lanner, Kyss Polka, efter Arditis H. Bacio. 80 p.

Schnötzing, A. Nam-Nam-Polka. 80 p.

Strauss, J. Angelica Polka. 80 p.

Wiipurissa, M. A. Jilialutjen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 46.

Roujun-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Raha-kurssi.

Pietarissa 13 (1) Marraskuuta.

London	37 $\frac{1}{2}$, 35, 35 $\frac{1}{2}$
Amsterdam	183
Hamburg	33 $\frac{1}{2}$, 32
Paris	396, 367

Wiipurista.

Suom. Kirjallisuusseuran Kokous. Wälikokouksessa lauantaina, 14 p. t. k., oli seuralla keskusteltavana ja ratkaistavana „Otawan” tulevaisuus. Entisen sanomalehden Wiborg'in kustantaja-yhtyyden puolesta, joka mainitun Wiborg'in tauottua oli sitoutunut pitämään Otawan kustantamisesta huolen kolmena vuotena, oli nyt kuultu, että se tahtoo luopua tästä liitosta tämän vuoden loputtua, etenki sentähden kuin M. Alfthanin kauppa-talon häviämisen kautta myös häviisi paljo osakkeita Wiborg'in kustantaja-yhtyydestä. Kysyttiin sitte Kirjallisuusseuralta, jonka asiana oli ollut hankkia lehdelle toimittaja eli toimittajat, jos tämä tahtoi ruweta kustantamisesta tästä taas huoltapitämään. Otawan toimittaja, Seuran sihteeri, ilmoitti, että Otawa tänä vuonna on kannattanut itsensä niin hyvin, että siitä on noin 60 ruplan paikoille voittoakin, sillä Otawalla on tänä vuonna noin viisi ja puoli sataa tilaajaa. Mutta kuin sihteeri tämän lisäksi vielä ilmoitti, että herra kirjapainaja Zilliacus ei ole luvannut painaa Otawaa tulevana vuonna vähemmästä kuin 600 ruplasta, waikka hän edellisinä vuosina on painanut sen 400 ruplan jälkeen, ja myös että herra Zilliacuksella on aikomus ruweta toimittamaan täältä ensi vuonna ruotsinkielistä sanomalehteä, joka luultavasti tulisi saamaan täällä enimmäkseen ilmoitustekstiä, joista on lisääntuloa neljän sadan ruplan paikoille vuodessa, — niin oli selvästi huomattava, että Otawan kustantamisesta tulevana vuonna tulisi seuralle jotenki tuntuva tappio. Enemmistö läsnäolleista jäsenistä, yhdeksän wiittä vastaan, äänsi sensuhteen Otawaa — kuolemaan. Otawan täytyy siis kuolla. „Mennä määrätyn pitää,” sanoo sananlasku. Tosin ehdotteli eräs seuran jäsen, sama joka jo edellisessä kokouksessa oli ehdotellut, että seura antaisi lehden hänen huostaansa kustannettavaksi ja toimitettavaksi, mutta sillä ehdolla, että hän saisi heretä tästä toimesta, jos näkisi ettei tilaajia tule niin paljo että lehti kannattaisi itsensä. Seura ei suostunut siihen, kuin ei saanut wakuutta että lehti tulisi elossa kestävässä tapauksessa hywänsä koko vuoden. — Toiseksi seuran keskusteltavaksi asiaksi ilmoitettiin sellainen tapaus, että Porwoon tuomiokapituli on ilmoittanut ei woiwansa wirkaan wahwistaa Wilken koulun mutta opettajaa herra maisteri Molanderia, siitä syystä, kuin Wilken koulun johtokunta ei esitellyt opettajaa, vaan kirjallisuusseura. Roulu-asetuksia wahwistaessaan K. Majesteetti on määrännyt sen toimen koulun johtokunnalle. Tämä

asia, jota warten tätä wälikokousta ei ollut julistettu, lykättiin ensimmäiseen kuukauskokoukseen keskusteltavaksi.

— Lauvantain iltana 14 p. t. k. on Uraan ja kaupunnin välillä kiewelle hairahunut suuri suola-lotja ja painunut senkautta kanta myöten wetten. Lotjaan sanotaan lastatun Uuraasta 1000 tynnyrin paikoille suoloja, ja lotja sekä suolat olewan kauppa-yhtyyden: Rosenius ja Sefeman.

— Herra B. Hannikainen kuului tulewan päätoimittajaksi siihen unteen jokapäiväiseen, osakkeille perustettavaan suomalaisen sanomalehteen, jota ensi vuoden alusta lähtien on aikomus ruweta antamaan Helsingistä.

Onnettomuus merellä.

Rauhastawaa on kuulla että se kowa raakuus vielä makaa meidän Suomalaisen sydämissä niin sanomattoman kowalla perustuksella, ettei se siisti ja hyvän maineinen ihmisrakkaus ole saanut suolaisia hyviä hedelmiään kukoistaa seassamme. Ruin merellä hukkuvat taistelewat weden kuohuilla aaltojen harjanteilla, ei suinkaan ujjalla ihmisellä ole rakkautta eikä rohkeutta sieltä heitä onnettomia pelastaa, vaan täytyy heidän wajoa wetehisen loppuun. Ei kauwan siitä, kuin kappi Suursaaren luotista hukkuiwat. He luotsasivat yhtä runnun höyrylaiwaa — se oli Marraskuun alku päiwinä. Palatesaan takaisin, kowan ilman kautta seilasivat onnettomat itsensä weneineen päiwineen kumoon, jossa he kumminkin kylliksi olivat sukkeloita merimiehiä, että pääsivät molemmat kumossa olewan weneensä pohjalle, jossa hädässä aikowat henkensä pelastaa. Eräs pitäjämme Koskelanjoen laiwa tässä Suomen lahdella tullen Pietarista, purjehti heidän siwutse, ja se ei onnettomia pelastanut. Oliko ollut tämä niin waikaa työ, jos ihmisrakkaus olis heidän sydämissänsä sykkänyt? Ei suinkaan. Sillä tämä hyvä työ kansa-weljiä kohottaa olis waatinut hywää sydäntä, rakkautta ja rohkeutta. Laiwan jo täydessä purjeissa ollen olis he woineet kiertää onnettomien ympäri, siksi kuin laiwa olis saawuttanut niin lähelle, että olis saanut ulos heittää heille jonkuun kyöden pään, ja laiwalta seisattanut purjein kansa kulkunsa. — Jos niin totta on, että he heitä näkivät niin onnettomassa tilassa, eiwätkä kurtia auttaneet, niin heillä oli julmempi kuin petojen sydän, kansa-weljiä kohottaa, ettei hengen waarasta lähimäistä auteta, vaan jätetään hädässä olewat weljet meren syvyyteen waipumaan ijäiseksi päiwäksi.

J. A.

Siiden metsästäjä.

V.

Pyhy kertoo elämänsä.

Noin peninkulman matka Enäjärwen linnasta oli Pyhy talo, joka, punainen rakennus walloi-

sillä affuaan-pielillä, oli rakennettu synkän metsän reunalle. Sen edessä oli suuri pelto ja pellon takana niitty; sen oikealla puolella juoksi luenta joki, joka laskeutui Enäjärveen; sen vasemmalla puolella oli pellot ja niittyjä. Pellot olivat hyvässä järjestyksessä ja niityillä kasvoi kaunista heinää. Väivä oli jo puoleksi kulunut. Pyy istui penkillä talon oven vieressä ja puhdisti pyssyvänsä. Hänen jalkojensa vieressä makasi kaksi suurta koiraa ja penkin alla pieni karhunpoika, jonka Pyy oli itse metsästä tuonut ja kesyttänyt. Joen rannalla istui vanha, harmaapäinen ukko ja teli pyttyjä.

Pyssy oli puhdas. Pyy nousi ylös miedäkseen sen sisään, mutta samassa ryöpyhtivät koirat ylös, juoksiivat pellon aitausten luokse ja haukkuiwat sinä vihaisesti. Karhunpoika nousi ylös ja katseli ympärilleen muristen. Pyy kääntyi ja näki Alrifin tulevan.

— Hiljaa! Ääneti, Rimmo ja Lempol! Paikoille! ärjyi hän koirille ja nämä läksivät muristen penkin viereen ja istuivat.

— Terwe tultuasi, ystäväni! sanoi Pyy pihalle astuvalle Alrifille.

— Kiitos! Kyllä tiedät minkätähden nyt täällä olen, vastasi Alrif.

— Sinä tulit siis kuulemaan auttamiseni teinoista?

— Niin ja katsomaan kuinka täällä elät.

— Elen kuin talonpoika. Mutta istu puulle. Risto, hoi! tuo meille kaksi pifaria olutta, huusi hän rannalla istuvalle ukolle. Alrif istuutui ja Pyy toi pöytäsen penkin eteen ja kävi istumaan Alrifin viereen. Kohta sen perästä toi Risto pifarit ja asetti ne heidän eteen.

— Ennenkuin tulemme pää-asiaan, niin juokaamme, ja sitte tahdon kertoa sinulle elämäni historian, jonka sinulle lupasin. Juo! sanoi Pyy, tarttui pifariin ja tarjoi toisen Alrifille. He joivat.

— Jäni, alkoi Pyy, oli rikas talonpoika, matava mies pitäjässään ja suuressa arvoissa pidetty. Varhain kuoli äitini. Minä olin ainoa perillinen, kasvoinkin täällä pojaksi, nuorukaisiksi ja hyvin nuorena läksin, isältäni luwan saatua, Saksanmaalle, siellä taistellakseni urhoollisen kuninkaan väessä. Pääsin halpana sotamiehenä Etälhandsten sota-joukkoon, otin osaa suurimmissa tappeluissa ja olin monta kertaa vangituksessa, mutta vapautin aina itseni vankien keskeltä ja pelastin usein itseni kuolemasta, sillä ne hullut Katoliikkiläiset tahtoivat aina polttaa vankinsa elävänä, etenki tahtoivat he polttaa Suomalaiset, joita he pitivät pakanoina ja noitureina. Ensimmäisessä tappeluissa, Rüttsenin luona, pelastin Etjerustormin ja siinä näin kuninkaan kaatuvan. Viimeinen tappelu, jossa otin osaa, oli Pragan valloittaminen. Rauha tuli, me läksimme takaisin Ruotsiin ja sieltä, eron otettuani, kiirehdin kotiini. Jäni oli iloinen kuin näki poikansa palautuvan terveenä ja kookkaana rakennusluutnanttina, mutta ukko kauvan ei elänyt, sillä hän kuoli kahden kuukauden perästä sen jälkeen ja minä sain perin talon ja tilan. Minä en ollut maanviljelijä, mutta vanha Risto, ukko tuolla rannalla, hoiti kaiken ja minä oleskelin vaan metsissä taistellen karhujen ja juttien kanssa. Aluska kävi kaikki hyvästi. Mutta ainainen ja usein moren päivän oloni metsissä ynnä ihmeellinen onneni, sillä en milloinkaan palaunut saalista, teli väkeni hulluksi. Ne rupešivat nyt kuulemaan minun olevan paholaisen liitossa, vähitellen rupešivat toinen toisensa perästä menemään pakoon ja viimein ei talossa ollut muita kuin vanha Risto, poikansa, vaimonsa, sisarensa ja kolme vanhaa soturia, jotka ovat palvelleet kansani sodassa. Minä sain nimet: hiiden metsästäjä, ja muutamat kutsuivat mi-

nua perheeseen liittolaisiksi. Pappikin pitäjässä pelkäsi minua, hän ei tahtonut laskea Ristoa perheensä eikä sotureita herran ehtoolliselle, koska olivat talostani, ja kuin minä terran astuin kirkkoon rupešin hän taivoittelemaan saarnatessaan, katsohti pelkolla sille paikalle, jossa olin, ja viimein lopetti hän saarnansa wapiusten, ikään kuin olisi ollut wilaudissa ja juoksi kalpeana karkastiaan. Sanankuulijat olivat kofoutuneet yhteen ja katseliwat minua kuin hirmuista petoa. Jos joku talonpoika tulee minua vastaan niin hän aina sinua itsensä ja väistää tieltä ja moni pakenee metsään. Se on kyllä harmittavaa, vaan muuta en voi tehdä kuin nauraa. Mutta minä olen tyytyväinen. Elen hyvästi, peltoni ovat hyvät ja Risto hoitaa asiat niinkuin ennen, vaikka vähemmällä työ-wäellä. Hän, poikansa ja soturit tekewät ulko-työtä, Riston waimo emännöitssee ja Riston sisarella on tarjajoukko hoidettavana — kaikki menee hyvästi niin kuin ennenkin. Siinä nyt yksinkertainen elämäni historia. Mutta nyt juo, sillä nyt tulemme pää-asiaan.

Ystäwät tarttuivat pifariin ja joivat.

— Minä lupasin auttaa sinua ja sen teen. Mutta ensin kysymys. Oletko taika-uskoinen? kysyi Pyy.

— Taika-uskoinen? En, en milloinkaan ole sellainen ollut, vastasi Alrif.

— Siis et pelkäsi painaa lumottua luotia pyssyysi?

— Lumottu luoti? Minä luulen että sinä teet pilkkaa minusta, mielti Alrif.

— En sinukaan. Minä puhun tosia sanoja. Tahdon hankkia sulle semmoisen luotin ja sillä saat sotkan saikon päästä. Muutoin et vastasi Pyy wakaudesta.

— Kyllä teitä Suomalaisia sanotaan noitureiksi, mutt'en sitä luulisi, jos en sinulta nyt kuulisi lumottuista luodeista. Mutta mistä sen saat?

— Hyvä. Saat kohta kuulla. Mutta ensin juokaamme! vastasi Pyy.

(Jatk.)

Rotimaalta.

Helsingistä. Waltiopäivät jatkawat nyt hiljaisuudessa tointania. Pari laki-ehdotusta on jo tullut säädysille lakivaliokunnasta.

Komitea on asetettu antamaan lausuntonsa suomalaisen rahan metalli-arvosta sekä rahakappaleiden koston ja keskinäisestä suuruuden suhdasta. Tähän komiteaan, joka kokoontuu täällä marrask. 19 p., kuuluu seuraawat jäsenet: wuorihallituksen intendentti, wuorineuvos G. Laurell, professorit, kanslian neuvos A. E. Arppe ja A. Moberg, rahalaitoksen tirehtöri A. J. Soldan sekä opetus-upseeri Haminan kadettikoulussa, kapteeni E. Neowius.

Yliopistoissa käy asiat vanhaa rataansa. Yliopistolaiset lufewat ahkerasti, mutta keskustelewat ja wäittawät sen ohessa kiivaasti sekä opistolaiskunnan että waltion asioista. Mainittawaa on Pohjanmaan yliopistolaisien vuosijuhla Porthanin muistoksi viime maanantaina. Siinä oli saapuvilla Pohjanmaalta tulleet waltiopäiwämiehet sekä ne kansan edusmiehet muualta, jotka ovat tästä maakunnasta syntyperää. Kandidati Calamnius piti esitelmän Suomalaisista vanhasa Permasa. Hartaat kunnioitukset osoitettiin tässä tilaisuudessa erittäinkin senaattori Snellman'ille ja professori Cygnaeus'elle.

(S. U.)

— **Jokapäiwäinen lehti suomeksi.** Jo kauan on tunnettu ja hawaittu, miten tärkeä olisi kansallisuutemme edistymiselle saada toimeen täällä Helsingissä jokapäiwäinen sanomalehti suomenkielellä. Ne pienet suomalaiset sanomalehdet, joita tähän

saakka on löytnyt, eivät tyydytä enään edistyneen valtiollisen elämämme ja kohoavan kansallisuutemme vaatimuksia. Sen tähden piti viime tiistaina suuri joukko suomalaisuuden ystäviä, joissa erittäin oli paljon valtiopäivämiehiä kaifiosta säädystä, kokouksen tämmöisen jokapäiväisen suomalaisen lehden toimeenpanemiseksi. Siinä päätettiin panna yritys alkuun. Mutta kun tämmöisen lehti ei aluksi ainakaan voisi ilman avutta kannattaa, päätettiin lehti panna osakkeille, joita pitäisi saataman yhteensä 300, kufin vuodelta maksawa 40 markkaa. Osakkaat melwoittaisi itsensä kahdena vuotena tällä tavoin kannattamaan mainittua lehteä. Sanomalehden toimeenpanemista warten asetettiin johtokunta, johon walittiin kanslianeuvos G. Rein, professorit M. Aflander, A. Ahlqvist ja Drjö Koskinen sekä tohtorit B. Tiffanen ja R. Polén. Rahawartiafi määrättiin prow. Koskinen. Osakelistoja on painettu ja lähetetty sinne tänne ympäri maan. Me otamme tähän johtokunnan ulosantaman keloituksen tämän uuden suomenkielisen lehden osallisuuteen:

„Kieltämättä on sanoma-kirjallisuus meidän aikana yksi siwistyyksen, kansallisen wapauden ja aineellisen waurastumisen wälewimpia edistys-keinoja.

Jokaisen kansalaisen melwoollisuus on siis toiwota maallensa ja kiehellensä kelmollisia sanomalehtiä, jotka tarkalla silmällä seuraawat maan asioita ja pitawät huolta siitä, että kansan lafia ei rikota, oikeutta ei poljeta eikä kansallisuutta sorreta.

Täänkaltaisia yhteisten ajoin keskustelijoita ei Suomen kansalla vielä ole omalla kiehellänsä. Suomen-kieliset sanoma-lehdet ovat tämmöisiksi kowin heikot. Sitä olekaan toiwota, että ne vielä kukaan aikaan woisiwat kohota maan ruotsalaisten sanomalehtien arwoisiksi, ell'eivät kansalaiset rupea niitä waroilla auttamaan, niinkuin ruotsalaifiakin lehtiä on autettu.

Tällä wakuutuksella rohkenewat alle-kirjoitetut kutsua maamiehiänsä yhteisillä woimilla perustamaan joka-päiväisen suomen-kielisen sanoma-lehden, joka toimitettaisiin täältä Helsingistä.

Kutua laskien ja ajata tarfoin ajatellen olemme me tulleet siihen luuloon, että isompi suomalainen lehti ei woi itse kannattaa kustannuksiansa ennenkuin kahden vuoden kuluttua, ja että jittä wähintään tämä aika olisi yhteisillä woimilla autettava. Sentähden on päätetty waatia Suomen kieltä ja ajtaa rakastawia kansalaisia tätä yritystä kahdena vuotena auttamaan osuuskilla, joista kufin maksaa 40 markkaa wuodessa. Ensimmäisen vuoden maksu on heti suoritettava nimeä tälle listalle kirjoitetaessa. Nimi sitoo kirjoittajansa toisenakin vuonna wastaamaan 40 markasta tahi wähemmästä, jos tarwis ei koko tätä summaa waatiji, jota edeltäpäin on waikaa sanoa.

Alle-kirjoitetut wastaawat rahojen käyttämisestä ilmoitettuun tarfoitukseen, ja maksuista toimitetaan osakkeille kuitit, jotka maksuja myöten antawat osakeliden näin perustettawan sanoma-lehden omistukseen. Helsingissä 20 päivä Lokakuuta 1863."

Gabr. Rein. M. Aflander. G. J. Forsman. Rieter. Polén. B. Tiffanen. Aug. Ahlqvist.

Kopuksi on meidän mainitseminen että joku ennen löytywistä suomalaisista sanomalehdistä luultawasti tulee häwiämään. (H. U.)

— **Wirolahdesta** 11 p. Marrask. Tämän kuun alku-päiwinä on tapahunut merellä liikkuwille kowan ilman kautta paljo wahinkoita. 5:detä päivää wästen yöllä ajoi myrsky Marwin kallioon 3 ulkolaiista laiwaa kiini. Kaksi näistä sai paikalla loppunsa, jotka olivat Kronstaadista lastatut

kuusikilla 3 tum. plankuilla; mutta kolmas, joka ei käynyt niin kowasti kiini, läksi weden nousteessa wälilleen. Miesten pois mentyä kufi laiva liikkeelle Lawansaarta, jossa mainitun saaren asukkaat ottiwat sen kiini, aikoen wiedä Haminaan, mutta se waipui ennen perille pääsyään Haminan lahden suulle. Sanotaan Raaskelin kalliioon ikään yhden ajanneen, joka piti olla liinan siemenillä lastattuna, aiwan murskaksi. Tässä sanottiin wäen olleen suuressa wاراassa, mutta on kumminkin pelastettu, waikka raaja-rikkoina, feltä käsi, feltä jalka pahoin mufertuneena.

J. A—n.

Sitä tätä.

Käännöksiä.

(Annettuja.)

Niinkuin perho kufalta kufalle, liihoteltoon kelpä ajatus yhdestä ihanuudesta toiselle, kufastakin parasta omistaen; waan toden-peräisestäkään ei saa wierastua, koska siinä siweydellisen elämän sailuimmat ja toimelluimmat woimat löytyy; ja itse ilofonkin ajatus on toifiinaan terwetullut, sillä se saattaa elämän katsantoihin ja tuntoihin, kuuluwia hengen ja sydämen kalliimpain aarteitten lufuun.

Fr. Ehrenberg.

Niinkuin lintuja ei woi estää pään ylitse lentämästä, mutta kuitenkin, ett'ei ne pesäänsä pähämme te'e, niin ei pahojakaan ajatuksia woi estää, waan kyllä, ett'ei ne meihin juurru ja pahoja tekoja waikuta.

Luther.

Nöyryys on ihmisen totinen korkeus.

Rainoin on, jonka toimien alla paljon mielen kumwittelomia kyttee; rohkeimmalla ne leimahtawat.

Jean Paul.

Käyneekö wäärin-tunnetulle hengelle ennen aikaansa paremmin kuin kaulaifiille aurinkoille! Wasta wuosifatojen perästä niitä taiwaan kohdalla huomataan ja yhteen luetaan, johon ne ehkä jo tänä yönä ovat ilmestyneet; sillä säteinsä matka maahan asti tarwitfi paljon aikaa.

Jean Paul.

Kuostunut kilpi runoili: Aurinko, kirkasta minuutille aurinko wastaafi: Puhdisti itseäsi!

E. Börne.

Kuulutuksia.

Sedan en del af de vid i dag inför Direktionen för arbets och Korrektions-inrättningen här i länet hållen entreprenad auktion gjorde anbud å leveransen af lifsförnödenheter m. m., icke blifwit godkände, så har Direktionen beslutit, att vid ytterligare anställande auktion Thorsdagen den 3 nästinstundande December, kl. 4 eft. midd. utbjuda leveransen af 1:0 omkring 6 tunnor hvita ärter, 180 lispund salt kött, 360 lispund saltströmming, aderton lispund smör och 25 tunnor poteter samt 2:0 det belopp läder som under loppet af år 1864 erfordras vid inrättningens skomakare verkstad; hvarom och att nämre föreskrifter för ifrågavarande leverans komma att vid auktionen meddelas, hugade spekulanter härmedelst underrättas. Wiborg den 3 November 1863.

På Direktionens vägnar.

A. R. FREY.

Abr. Häggberg.

Suutokauppoja.

Medelst offentlig dels frivillig, dels exekutiv auktion, som anställes härstädes thorsdagen den 19 innevarande November och derpåföljande dagar ifrån kl. 4 e. m., försäljes åtskillig lösegendom i möbel, deribland ett fortepiano, koppar-, bleck- och jernsaker, porslin och glas, ett guldur, en fruntimmers pels af gräverk med siden öfverdrag, åkdon samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare, den 15 November 1863.

Wold. Ålgren.

Tisdagen den 24 innevarande November kl. 3 e. m. samt derpåföljande dagar kl. 4 e. m. försäljes genom

offentlig auktion, som härstädes anställes, atskillig Hand-
delshuset A. Alfthans Konkursmassa tillhörig lösegendom,
bestående af sommar- och vinteråkdon, guld, silver och
nipper, glas och porslinder, linne-, gång- och sängkläder,
möbel, speglar och ljuskronor, koppar-, bleck- och tenn-
saker samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare,
den 16 November 1863.

(3) 1

Wold. Algree.

Yksityisiä ilmoituksia.

Yksi rehellinen ja toimellinen Lampuotin perhekuunta jolla
on tarpeelliset eläimet, hevot ja muut työkalut, saapi
ensimmäisenä Maarianpäivänä 15 wero-kapan tilan Mäntälän
kartanoissa N:o 1, ja tulloon etjää sopimaan wälipuheista ala-
kirjoitetun kanssa Wiipurin kaupunkiin ennen tulemaa Joulua.
Wiipurissa, 14 p. Marraskuuta 1863.

(2) 1

Jon. Åkerblom.

Willmanstrand.

Uti Rådhuslokalen härstädes anställas följande Baler
och Soiréer.

År 1863.

Den (30 October) 11 November	Soirée.
„ (13) 23 November	„
„ (27 November) 9 December	„
„ 6 (18) December	Bal.
„ 14 (26) „	Bal.

År 1864.

Den (1) 13 Januari	Bal.
„ (15) 27 „	Soirée.
„ (29 Januari) 10 Februari	„
„ 7 (19) Mars	„

Resp. resande kunna lösa inträdes kort vid ingången
till Balerna och Soiréerna, som börja kl. 7 eft. m.
Direktionen.

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom underteck-
nad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag
af bolagets statuter äfvensom blanketter till de be-
höfliga deklarationerna utdelas af

W. von KARM.

S:t PETERSBURGSKA

Brandförsäkrings Bolaget,

med ett grund Capital af 2,400,000 r.,
emottager emot billiga premier försäkringar mot
Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på
landet genom dess befullmäktigade agenter.

Bandholtz & Co.

PROVIDENTIA

Frankfurter försäkringsbolag,

med ett grundkapital af 20 miljoner gulden (omkring
12 miljoner rub. s:r) afslutar genom undertecknad,
dess befullmäktigade hufvudagent, försäkringar mot
brandskada å fast- och lösegendom i stad, och på
landet. Uppgift om premierna o. s. v. meddelas:
i Fredrikshamn af herr N. Simberg, i Willmanstrand
af herr C. R. Lilius.

F. W. Mielck.

Löydetty.

Manimitetty on löytänyt 14 p:nä tätä f. tämän kaupungin
ja pietarporin eijkaupungin wäliltä yhden silkki hatun, jonka
omistaja peritöön minulta Maasolan maawiljelys koulusta.

Joh. Efräddars,
oppilainen.

Wuokrataan.

Nu genast tre eller 5 rum med kök och nödiga uthus
i S:t Petersburgska förstaden uti Schuschins gård vid
Revonhantä gatan.

(3) 2

Отдается квартира въ наемъ, въ Городъ въ Домѣ
Камелева № 89.

(3) 3

Nu genast en kammare med egen ingång jemte ett
kallt kök med kontor uti gården N:o 44 vid stora gatan
i S:t Petersburgska förstaden.

(3) 3

Jon. Åkerblom.

Halutaan vuokrata:

Tre å fem rum jemte kök, inom sjelfva fästningen eller
omedelbart derinvid, att tillträdas antingen genast eller
sednast om en månad. Anvisning derå inlemnas å tryc-
keriet.

(2) 1

Myötämänä.

Med första vinterföre etthundrade tjugu (120) samnar
god och torr björkved, som äfven kan levereras uti
mindre partier för en Rub. 63 kop. samnen om veden
levereras i staden, men för 5 kop. mindre om densamma
kan ställas i S:t Petersburgska förstaden. Köparen be-
hagade anmäla sig hos undertecknad

(2) 1

Jon. Åkerblom.

Yksi lehmä joka poikii vähä jälestä Joulun, myydään Ro-
mendantin kartanoissa.

Mans stölar och galoscher, fruntimmers-skor
och kängor och alla slags varma skodon så-
väl eleganta som ordinära försäljas partivis till i S:t Pe-
tersburg gällande priser i Bandholtziska gården hos

(3) 2

Ivan Schavaronkoff.

Engelsk garus, mans- och fruntimmers sko-
plagg, varma kängor och galoscher af flera slag
försäljas till billiga priser hos

(3) 2

Fedor Menschugin,
i Bandholtziska gården.

En i Jääskis härad belägen egendom af frälsenatur, om
47, mantal, hvartill äfven höra tvenne öar i Saimen,
med ved- och stockskog till husbehof, försäljes på för
köparen förmonliga villkor; närmare underrättelser lem-
nas å boktryckeriet i denna stad.

(3) 3

Ifrån Hanhijoki gård säljes vid första vinterföret god
torr, tre quarters lång björkved, levererad i Wiborg till
1 r. 60 kop. samt tallved till 1 r. 23 kop. per finsk famn.
Skriftliga requisitioner inlemnas hos Pastor Segersvärd
i Gamla Gymnasii huset och komma att fullgöras i den
ordning som de inkommit.

Изъ мызы Ханхиоки продаются при первомъ зим-
немъ пути хорошіе, сухіе, 10 вершковъ длины бере-
зовые дрова по 1 р. 60 к. и сосновые по 1 р. 23 коп.
за финскую сажень, съ доставкою въ Г. Выборгъ. О
количествѣ желаемыхъ дровъ просить объявить пись-
менно въ домъ старой Гимназіи у Пастора Сегерсверда.
Заказы будутъ исполняться въ томъ порядкѣ какъ оныя
были подаваемы.

Vom Gute Hanhijoki wird bey der ersten Schlittenbahn
gutes, trockenes, 18 Zoll langes Brennholz verkauft; in Wy-
burg geliefert kostet das Birkenholz per finn. Faden 1 r. 60 f.
und das Tannenholz 1 r. 23 f. Schriftliche Requisitionen
sind bey Pastor Segerswärd im alten Gymnasii-Hause abzu-
geben und werden in derselben Ordnung erfüllt wie sie ein-
gesandt worden sind.

(5) 4

Myytävänä kaikki Suomeenmaan kirjakaupoi-
ja, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa:
(J. W. Lillja ja Rumpp. kirjakaupantaja-yhtey-
den Turussa kustantamia.)

Uusia Suomalaisia Kirjia. Suomentanut —t—t—t— III.
N:o 151.

Lutheri Luostariassa. P. Palmqvistin kertoelma. W. G:n
suomentama. N:o 152.

Kaksi kertomusta ihmiskunnan historiasta. Ihmisen julma
kiittämättömyys ja Pedon jalo kiittolisuus. N:o 153.

Yhteinen Ihmiskunnan historia I. Franckien kuningas, Roo-
malainen Keisari Kaarle suuri ja ruhtinas-sutunsa.
N:o 154.

Sengellisiä Tarinoita. Suomentama. N:o 155.

Kuin yksi kirja sisältävä 25 kappaletta kerralla
ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1
Markalla ja 60 pennillä.

Wiipurissa, M. A. Zilliafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 3 marffaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Silliafuffen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifontoreissa

N:o 47.

Perjantaina 20 päivänä Marraskuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 17 (5) Marraskuuta.

London	33, 33 ⁵ / ₈ , 33 ¹ / ₈
Amsterdam	172, 173
Hamburg	31, 31 ¹ / ₈
Paris	367, 370

Wiipurista.

Pohjanmaalla ja Savossa kerrotaan olevan jo täydellinen reki-talvi; täällä Wiipurissa ei ole lunta nimeltikään. Meri on myös vielä auki laivakululle. Muutamit rantapuolen alus miehet, jotka ovat Pohjanmaalta maata myöten kotiin tulleet, kertovat aluksensa jo enemmän kuin viikko aikaa sitte jäätyneen Braahen haminaan.

— **Kuoleman sanoma.** Savosta kuuluu että Kristiinan kirkkoherra Roschier on aiwan nykyisin kuollut.

Hiiden metsästäjä.

VI.

Hiidenkellarinmäen haltiaasta.

— Oletkos kuullut puhuttavan Hiidenkellarimäestä? kysyi Pyy.

— Olen. Siellä sanotaan pahojen henkien asuwan ja pitävän menoansa, vastasi Urif.

— Niin tavallisesti sanotaan. Mutta se on puhdas walhe, sillä minä olen usein ollut siellä ja olenpa ferran yötäki ollut siellä määllä. Luolassa asuu ihminen — Suomen viimeinen pakana ja runo-laulaja.

— Pakana? kysyi Urif kummaastuneena: Ja viiksitataa vuotta on Suomi jo ollut kristitty. Nyt en sinua ymmärrä.

— Hyvä. Minä tahdon sulle kertoa kuinka tulin tuttavaksi tämän pakanan kanssa. Eräänä iltana olin metsä-matfällani etsynyt niin, ett'en enää löytänyt kotiin. Aurinko oli laskeutunut ja syys-yö lähestyi lähestymistään pimeänä ja synkkänä. Minä päätin nyt jäädä yöksi metsään ja etsiin sentähden soveliaan makuu-paikan. Sattui niin, että tulin eräälle mäelle, joka oli suuria fiiviä, kallioita ja fiivi-raunioita täynnä. Täällä nyt soveliaan paikan erään kallion alla löydettyäni, päätin mennä levolle. Mutta sita ennen tahdoin syödä ja rupe-
sin nyt etsimään poltto-aineita, tehdäkseen roihun, josta saisin sekä waloa että lämmintä. Minä löysinkin kohta suuren joukon puu-kappaleita ja oksia, otin muutamia ja palasin paikalleni. Kohta paloi roihu ja minä otin jahti-laukustani ewääni ja rupe-
sin syömään. Yhtäkkiä näin haahmon seisovan edessäni. Roustin ylös, tartuin miekkani ja a-
woin paljastaa miekkani, kuin haahmo awasi suunja

ja lausui: — „Kufas olet, rohkea?“ — „Kufas sinä olet? Wastaa ensin!“ wastasin minä. — „Mies! olen mäen haltia,“ wastasi nyt haahmo. — „Hyvä. Minä olen luutnantti Antti Pyy. Oletkos ihminen wai henki?“ — „Olen viimeinen Suomalainen,“ wastasi se walfoisiin waatteihin puettu wanhus. — „Mitä? Viimeinen Suomalainen?“ kysyin minä kummaastuneena. — „Niin, viimeinen Suomalainen, joka ei vielä ole autanut ajaa wettä päällensä, joka ei ole unhottanut wanhaa uskoa ja wanhoja runoja, joka ei usko noita Kristillisten walheita, joka ei milloinkaan ole notkistanut päätään näiden muukalaisten herrojen edessä, joka ei ole tullut heidän orjaksi, joka elää ja kuolee wapaana Suomalaisena, niin, olen viimeinen, viimeinen wapaa Suomalainen,“ lausui wanhus korkealla äänellä ja innoastuneena. Minä katselin hämmästyneenä wanhusa. — „Olethan siis pakana,“ lausuin minä hänelle. — „Niin minua nämä wettyneet kristityt kutsuwat. Kosto heidän yli! Ne ovat unhottaneet uskonsa, runonsa ja kieltensä ja ovat nyt muukalaisia nöyriä orjia. Oletkos sinäkin yksi niistä?“ — „Se olenkin ja miekallani tahdon näyttää sinulle että minäkin olen Suomalainen, waikk'en niinkuin sinä metsässä asuja ja hullu pakana,“ wastasin minä ja paljastin miekkani. — „Anna miekka olla, sillä minulle et woi mitään tehdä. Sana waan suostani niin sinä olet — kuollut,“ wastasi wanhus laubistawalla äänellä. — „Sinun sanasi on tyhjyyttä waan, mutta minun miekkani on rautaa ja rautaa et niin helposti woi tyhjäksi tehdä. Minä en pelkää sinua, waikka kuinka uhfaat. Sinun pitää kuoleman, sillä minä en kärsi pakanoita ja Katoliikkilaisia,“ oli wastaukseni. Minä nostin miekan lyödäkseeni maahan wanhusen. Hän seisei liikkumatta ja katseli minua. Hänen kaswonsa loistiwat, silmänsä iskiwät tulta — hän oli jumalan näköisenä. Minä pudotin miekan, mulla ei ollut woimaa ruweta häntä tappamaan. — „Eyö!“ lausui hän. — „En. Saat elää; en tahdo werelläsi saastuttaa kästäni,“ wastasin minä. Wanhus katseli minua hetken ääneti. Viimein lausui hän: — „Seuraa minua!“ ja kääntyi. Minä pistin miekan tuppeen ja — seurasin häntä. Tulimme luolalle, wanhus läksi ensin sisään, sitte minä ja kohta olimme suuressa luolassa, jonka keskessä oli pöytä ja sen päällä palawa lamppu. Minä katselin ympärilläni. Seinät oliwat jousenia, keihäitä, sursia, miekkoja, tapparoita, pyssyjä ja muita aseita täynnä. Pöydän takana oli penkki. Luolan perällä oli suuri karhun talja lattialla lewitetty. Ohdessa nurkassa näkyi lieksi olewan. Lieden wiesressä oli kaikenlaisia astioita. — „Sinä olet ensimmäinen Kristitty, joka olet astunut tähän luolaani. Sinussa näkyy Suomalainen rohkeus, urhollisuus

wielä elävän. Sinä et ole niin arka kuin muut kirstityt. Sinulle tahdon kertoa elämäni sadun. Istuntu wiereeni!" sanoi wanhus. Hän kertoi minulle nyt elämästään, esi-isistään ja toivoistaan. Siitä tahdon toiste sulle kertoa. Oö meni ja aurinko oli jo noussut kuin tulen luolasta ja palasin kotiin. Useasti olen sen perästä käynyt katso-
massa wanhusa. Niin lahjoitti hän minulle ker-
ran luonansa ollessani kolme lumottua luotia. Mi-
nä otin ne vastaan ja että ne olivat oikein lu-
mottuja tahdon todistaa sulle. Toisella niistä am-
muin suden, joka oli warastanut lapset, ja wai-
la susti oli niin etäällä ett'ei mikään olisi saanut-
tanut häntä, otti kuitenkin luoti häneltä hengen.
Toisella ammuin sarhun, joka oli murhaamaisillaan
erään ufon, ja se kaatui kuolleena, waikka olin pit-
kän wälin hänestä ja kolmannella pudotin, niinkuin
itse näit, kottan ilmast. Uskottos nyt?

— Täytyy uskoa, koska itse olen nähnyt yhden
niiden waikutuksen, wastasi Alrik.

— No, tahdotkos käyttää semmoista? kysyi Pyy.

Alrik oli hetken ääneti. Wiimein nousi hän ylös,
otti Pyyin kädestä ja lausui: — Wäärin teen, mutta
minä olenkin nyt noiturin maassa. Minä tahdon
käyttää semmoista, sillä Alfhyldin pitää tuleman
minun omakseni, ja jina hankit mulle semmoisen
luodin?

— Minä hankin sen. Sanani sen päälle. Tu-
lewana yönä lähdet sinne, sillä usko on tawattawa
waan öillä. Ja huomana on se sinun. Luota waan
minuun ja Alfhyld on sinun! wastasi Pyy.

— Kiitoksia! Sinä minua pelastat. Ostäväsi
olen iäisestii huusi Alrik.

VII.

Hiidenkellarimäen luola.

Kesä-yö oli kaunis ja waloinen. Pyy kulki kii-
reillä askelella metsän kautta Hiidenkellarinmäelle.
Kohota astui hän jo mäelle ja tiirusti luolaan.
Tultuaan luolan aukon luokse kuuli hän ääntä luo-
lasta. Tämä häntä kummaututti, sillä hän tiesi,
wanhus oli sen itse sanonut, itsensä olevan ainoa,
joka oli saanut astua luolaan. Kuka se toinen
woisi olla? Kosko! Pyy tarttui pyssyyn ja kii-
ruhti luolaan, mutta seisautui käytävässä, sillä hän
näki istuvan wanhusen jalkojen juuressa naisen
polvillaan joka itki ja rufoili jotakuta anteeksi.

— Antakaa anteeksi! Minä en woinut muuten
tehda. Kristin usko on niin ihana, se on niin
rakkautta täynnä, se on elävä usko, ei, niinkuin
esi-isien, kuollut ja toiwotta! lausui nainen hywä-
sointuisella äänellä.

— Pois! Se on muukalaisten usko. Se polkee
kieleemme jalkojensa alle, se hävittää runomme, woi-
mamme ja tekee, niinkuin se jo on tehnytkin, Suo-
malaiset orjiksi. Pois minusta! Sinusta en tahdo
enää tietää. Pois! Kirous, kowin kiroukseni seu-
ratkoon sinua! huusi wanhus.

— Oi isä! Älä lausu kirousta ainean lapsesi
yli! Olenhan — —

— Pois! Eä et enään ole lapseni. Pois, jä
firottu — —

— Pidätäl huusi samassa Pyy ja astui heidän
eteen. Wanhus katsautti ylös, nainen nosti päänsä
ja Pyy näki nyt naisen olevan nuori, kaunis ja
ihana. Pyy lähestyi wanhusa ja lausui:

— Wanhus! Älä firow lastasi! Onhan hän sa-
maa werta kuin jina ja kirouksesi lankeaa takaisin
itseä päälle. Ota takaisin se!

— En, sillä hän on hyljännyt uskonsa, lielenä
ja isänsä. Hän on antanut ristiä itsensä ja tul-
lut, hän on wopaan Suomalaisen tytär, Ruotsin
orjaksi.

— Wanhus! Erhetyt. Me emme ole Ruotsin

orjia. Meillä on niiden kansa sama funingas,
meillä on lafi, joka on funinkaan yli, ja me olem-
me kaikki wapaat. Orjaa ei ole meidän seassam-
me, wastasi Pyy. Hän rupesti sitte puhumaan us-
kosta, joka oli rakkautta täynnä, joka opettaa meitä
rakastamaan sekä wihollisia että ystäviä, sekä köy-
hiä että rikkaita; hän kertoi wanhuselle wapahtas-
jan kärsimistä, hänen opista, elämästä ja fuole-
masta ihmisten tähden; hän puhui mitä wapahtas-
taja oli opettanut meitä tekemään toinen toisellem-
me, kuinka kristin usko on puhdas ja suloinen,
waikka ihmiset ovat wäärin käsittäneet ja käyttä-
neet sen — sanalla sanoen hän puhui semmoisella
innostuksella, että nainen kummautuneena katseli
ja kuunteli häntä ja wanhusen silmissä näkyi kyy-
neleitä. Wiimein waikeni Pyy ja wanhus kurotti
kätensä tyttärelleen sanoen:

— Tyttäreni! Minä annan sulle anteeksi. Mut-
ta sin pitää jättämän minut, sillä jina olet nyt
kirstitty ja minä en luowu wanhasta, esi-isien us-
kosta ja semmoisena tahdon mä kuolla. Mene ja
ole onnellinen!

Wanhus peitti kaswonsa käsillään — hän kamp-
paili itsensä kansa.

Nainen nousi lattialta, kiitti silmäyksellä Pyytä
ja läksi, useasti taaksensa katsellen, luolasta. Pyy
seisoi marmorikuwana liikkumattomana ja ääneti.
Hän tirkisti naisen perästä ja wanhusen sanoilla
hawautui hän niinkuin unesta. Hänen ensimmäi-
nen kysymyksensä wanhuselle oli naisesta. Nyt
sai hän tietää, että wanhus oli ollut nainut, wai-
monsä oli warhain kuollut ja ainoa perillissensä oli
nainen, jonka hän lapsena oli jättänyt eräälle wan-
halle enkelle kaswatettavaksi. Wiiteentoista wuo-
teen hän ei häntä ollut nähnyt ja nyt oli hän tul-
lut häntä katsomaan, mutta kirstittynä — tämä
mursutti wanhusen sydäntä.

Saatuansa luodin palasi Pyy kotiin. Koko tiellä
ajatteli hän waan naista. Hän oli hänen silmi-
ensä edessä kaikessa kauneudessaan, jalo kuin ku-
funingatar ja kaunis kuin etelämaiden tytär.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Waltiopäiwäin tapaukset:

Itse säädyt eiwät wiime wiikolla ole pitäneet niin
tiheään yhteis-istunnoita, waan waliofunnat ovat
sensijiaan olleet sitä ahkeramassa työssä. Waltio-
päiwäin hitautta ja tyhjän tointa ovat kyllä soi-
manneet kaikki ne, joille kansan osallisuus yhteis-
ten asiain johdossa ja määräämisessä on kauhistus
ja harmi. Jotka sydämeensä tätä mieli-alaa kan-
tawat, kofewat säätyin tointa itsekullakin tawalla
kuwata nurjalta puolelta, waikka ovat itseänsä sää-
tyin asetusta kunnioittawinaan. Suomen säädyt
ovat kuitenkin tällä waltiopäiwällänsä tehneet, mitä
heiltä on kofuudella woinut waatiaksi, eikä se heille
olekkaan syyksi luettawa, jos eiwät ole kaikissa osan-
neet niin taitawasti liikkua kuin asiain käytöksen
tottuneilta ystävään saattaa odottaa. Enemmän kuin
50 vuotta oli siitä kulunut kuin tätä ennen wiime
ferran waltiopäiwää pidettiin, jonkatakuden nyt ko-
foontuneissa säädyissä ei liene ainoatakaan jäsentä,
joka olisi oman silmän näöltä woinut neuwoa, mi-
ten mifi waltiopäiwän toimi olisi ollut asetettawa,
waan on säädyiltä mennyt paljo aikaa hukkaan oi-
kean järjestyksen kessintä-puuhissa. Sama harjaan-
tumattomuus hallituksenski puolelta on wienyt wal-
tiopäiwältä paljo aikaa. Mutta sittekuin waltio-
päiwä ferran pääsi täyteen reilaan, on sen toimi
muodostunut niin wakaiseksi, ettei luulisi olevan
tyhtymättömmimmällänsä syytä nurkumiseen. Talon-
poikaissäätö on kaiken aikaa ottanut toimensa hy-

win wafaiselta kannalta, tahtoen se saada kaikki päätöksensä hywin tarfan tutkinnon ja keskustelun perustukselle. Päätti yhteis-istuntojansa on se melkein lunaki arki-iltana pitänyt erinäisiä keskusteluja, joissa säädyn jäsenet ovat keskustelleet sekä semmoisia kysymyksiä, jotka yhteis-istunnoissa ovat tulleet esille, että myös muita maan ja kansan asioita.

Mutta waltiopäiwän määräisestä 3-kuukautisesta kestämys ajasta on enää ainoastaan kuukaus jäljellä, ja silmin nähtävä on etteivät tällä lyhyellä ajalla säädyn ennätkä saada neljättäkään osaa toimitettawistansa walmiiksi, jonka tähden säädyn kuulumat päättäneenki lähestyä H. R. M:ttiansa Suuriruhtinata alamaisella pyynnöllä neljän kuukauden pitkityksestä waltiopäiwälle. Eivät säädyin jäsenet kuulu saawan kodiissa käynnin wapaantakaan joulukuun.

(S:tar.)

— **Parikkalasta**, 9 p. Marrask. Täältä ei ole mitään huwittawaa yleisölle kertoa, sanon waan sanan muutaman semmoista wieraista, joilla on „laukku semmonen selässä kuin on pitkä poikkipuolin.“ Liikkuneeko muualla missään Suomeamme seurakunnissa nämät epärehelliset wieraat niin wilkkaasti kuin tässä pitäjässä, koska jo äskö-aikoina pidettiin aika huhua melkeen ympäri Suomen niitten laukku-kauppain häwittämisestä, ja luultiinkin tuon häpeällisen laukku-kaupan lopen lokaatuwan silloin koska hallituksemme säänti maa-kauppiaat; waan eikö mitä! Mitä waan niinkuin monta muunkin pahaa wirhettä tuhimmimat ihmiset itselensä ja koko Suomen kansalle häpiälliseksi wahingoksi elähyttää. Se tapahuu siten kuin tässäkin pitäjässä „laukkuryssä“ on semmoiset kortteeritalot joissa kortit korjataan ja sakat samoin kuin wäryt suojihinsa suojataan. Ne puolityhmentä kortteeritaloakin tulisi helposti nimitetyiksi, waan naapurirakkaus kieltää tällä kertaa ettei itulisi tie wiehkoitetuksi ruunummiehille semmoisiin paikkoihin, joista todella usiampana aikana woiisi tawata mainitut sakat, ja niistä woiisi seurata wahinkoa heidän suojeltoillensa, jonka he tästedes woiwat helposti wälttää siten etteivät hywäile semmoisia wieraita. Kuin siitä mitä laukkurysäin kiertelemisestä seuraa, on jo maamme sanomalehdissä paljon puhetta pidetty niin en enää tarwinne kaikkia luetella.“ Waan tahdon kuitenkin sanoa, että se on suuri wahinko weroa maksawille pitäjän kauppamiehille että Repolaiset narrawat typerämmillä ihmisillä heidän huonoilla wenäjän waate-räsymillä raha kopekat, niinkuin esim pankoissa mädänneillä weran tauloilla, minkä he polkuhinnasta Wenäjältä ostawat, joita toki ei rehelliset pitäjän kauppamiehet puotihinsa kulettane.

J. H. J—n.

— **Wirolahdesta**, 12 p. Marraskuuta. Menneen ja tämän kuun waiheilla olleet hirwiän kowat ja pitkäliiset myrskyt teliwät paljo suuria meri-wahinkoja täällä Suomenlahdella. Niin tapahtui Marraskuun ensimmäistä päiwää wästen yöllä että 2 Englantilaisista laiwa oliwat purjehtineet fiini Marwin luodolle (1 Hullilainen parkki ja 1 Hartlepoolilainen priki) lastatut plankuilla ja rautakanilla. Niin myös 2:sta päiwää wästen yöllä särkeinty eräs Hollantilainen kuffi Säkijärwen pitäjän rannalle. 4:jättä päiwää wästen yöllä purjehti eräs Hampurilainen iso fregatti-laiwa fiini mainitulle Marwin luodolle, jossa häntä täräsi kowa tuuli koko tunnin, mutta pääsi siitä jälleen wallolleen ja alkoi purjehtia Suursaaren päin, waan laiwa alkoi wuotaa kowasti kuin pääsi lähelle Haapasaaren (Uspö) maita. Miehet läksiwät pois laiwastansa isolta weneellä. Päiwän tulien meniwt Haapasaaren miehet laiwaan ja tahtoivat pelastaa sitä

haminan paikkaan. Waan heidän purjehtiesaan upposi laiwa 15 sylen sywyydelle meren pohjaan. Se laiwa oli lastattu hampuilta, pellawilla, purjewaatteilla ja nuoralla. Wiimeksi mainittuna yönä rikkaantut myös yksi Ruotsalainen skunnari Some- rin tulli-reinikan tienuwilla (lasti oli rukiita ja jauhoja) jonka Paationsaaren jaala-miehet pelastiwat. Sen tawara sekä laiwa on saatu korjatuksi Paation rannalle hywästi, waikka märkänä.

Haapasaarella sanotaan olewan myös yksi Englantilainen priki-laiwa rikki planku lastilla. Monta muuta tässä nimittämätöntä wahinkoa on tämä myrskyinen syksy tuottanut. Niin on meidän pitäjäläisiltämme tänä syksynä mennyt meren huurien aaltojen hywäksi neljä laiwa.

A. M—lä.

Sitä tätä.

Käännöksiä.

(Annettuja.)

O sallimus! miksiä loit ihmiseen rakkauden samentä, jonka pitää tukehtuman oman sydämensä weressä? Eikö meissä kaikkissa lepää lemmityn ihanuwa, jonka edessä me itsemme, jota me etsimme ja toivomme, woi ja niin tyhjiään, niin tyhjiään? Eikö ihminen seis ihmisen rinnan edessä, niin kuin kyyhkyinen peilin edessä, ja eikö hän niinkuin tämäkin kuherra äänensä sorkkuihin, yhden siinä näkyvän hengettömän ja litteän kuwan edessä, jota hän pitää kaipaawan sielunsa sijarena? Miksiä meiltä siis jokainen kaunis lewät-ilta, jokainen sulawa laulu, jokainen yltä-wuotawa riemu, kysyypi: „Missä on siinä se armas sielu, jolle siinä intosti sanot ja annat? Miksiä säweleat ei rauhoita lewotonta sydäntä, waan panewat sitä enemmän lainehtimaan, juuri kuin kelloin soitto ei poista ukkoisen ilmoja, waan wetääpi ne alas? Ja miksiä huutelee ulkona ihanalla, waloisalla päiwällä, siun katsellessa koko maiseman lewitetyä kuwan, siinä wapisewain fuksasto-merien, ja kuffulalta toiselle waeltawain pilwien warjojen ylitse, miksiä siis silloin siunsa lausumatta huutaa: Woi! noiden sawuawain wuorten, ja nousewain pilvien takana, siellä on ihanampi maa, siellä asuu se siunlta etjitty, siellä on taiwas likempänä maata!“ — Mutta woi! sen wuoriston ja pilwiston takana huokailee myöskin wädrin tunnettu sydän, katselee taiwaan rannan wuollesille, ja ajattelee: Woi, tuolla etäisyydessä olisin kyllä onnellisempi!

Jean Paul.

Kuulutuksia.

Thorsdagen den 26 (14) i denne månad. klockan 8 eft. middagen. sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset, hvarom vederbörande underrättas. Wiborg den 16 November 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Måndagen den 30 dennes klockan 3 eft. midd., hvilket vederbörande till efterrättelse kungöres. Wiborg den 16 November 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius

Huutokauppoja.

Tisdagen den 24 innevarande November kl. 3 e. m. samt derpåföljande dagar kl. 4 e. m. försäljes genom offentlig auktion, som härstädes anställes, åtskillig Handelshuset A. Allthans Konkursmassa tillhörig lösegendom, bestående af sommar- och vinteråkdon, guld, silver och nipper, glas och porslener, linne-, gång- och sängkläder,

möbel, speglar och ljuskronor, koppar-, bleck- och tennsaker samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare, den 16 November 1863.

(3) 2

Wold. Ålgren.

Genom frivillig auktion försäljes Onsdagen den 23 November kl. X före middagen å Maaskola hemman N:o 1 några hästar, kor, svin, tort virke och åtskilliga jordbruks redskaper.

Wapatahtoisella huutokaupalla myydään Keuhkuihkon 23 p. tätä Marraskuuta kello 10 e. p. p. Maaskolan tilalla N:o 1 eräitä hevosia, lehmiä, siroja, kuuwia rakennus-aineita ja muutamia maaviljelys-kapineita.

(2) 1

Yksityisiä ilmoituksia.

Korkeasti kunnioitettavalleni Oleifelle saan ilmoittaa, että luonani otetaan wärjätä ja puhdistaa kaikenlaisia silkis ja villais kankaita; samote kaikilla waatteita, Turkinmaan sjaalit, ynnä kartiinia. Niin-ikään toimitetaan hakemuksia kaikkia tanssiais-wärisiä, — krep, tylli, gaas, musliin, blonidia ja pihymia (strutji-höyhieniä); Apreturia sametiissa, sekä werkojen dekateerausta. Kaikki hakemukset valmistetaan siinä västi ja huolellin hintoihin.

W. Wallenius.

Högtärade allmänheten har jag äran underrätta, att hos mig emottagas till färgning och rengöring hvarjehanda siden- och ylletyg; så och alla slags väfnader, turkiska shawlar, samt gardiner. Äfvenså beställningar i alla balfärger, — crep, tyll, gas, muslin, blonder och strutsfjädrar; apreturer i sammet, äfvensom dekatering af kläden. Alla beställningar förfärdigas fort och till billiga priser.

W. Wallenius.

Automat utställningen

jemte

Stereoskopiska och Fotografiska Kapinettet

i

Enkefru Sopetoffs gård midtemot Gouvernörs-residenset är Söndagen den 22 November för sista gången öppen för allmänheten.

Entré 2 mark med och 1 mark utan present. Barn under 10 år betala 40 penni.

L. Israelsohn
från Kurland.

Automaatti-näyttelö

Sopetowan lesken kartanossa, Kuvvernörin asunnon vastassa on

Sunnuntaina 22 p. tätä kuuta
viimeistä kertaa yleiselle auki.

Eisään pääsyä maksetaan 2 markkaa lahjan kanssa ja 1 markan ilman lahjata. Lapset jotka ei ole 10 vuotta vanhat, maksavat 40 penniä.

Yksi rehellinen ja toimellinen Lampuotin perhekuuta jolla on tarveelliset eläimet, hevoset ja muut työkalut. Saapi ensimmäisenä Maarianpäivänä 13 wero-tapan tilan Näätälän kartanossa N:o 1, ja tulkeon etjää sopimaan wälipuheista alajirjoitetun kanssa Wiipurin kaupunkiin ennen tulewaa Joulua. Wiipurissa, 14 p. Marraskuuta 1863.

(2) 2

Jon. Åkerblom.

Försäkrings-Aktie-Bolaget

SKANDIA,

hvars grundfond uppgår till

Femton miljoner Svenskt Riksmünt

(öfver Fem Miljoner Silfver Rubel) emottager försäkring å lif, och afslutar försäkring mot brandskada i städer och å landet för allmänna och enskilda byggnader, fabriker af alla slag, qvarnar, sågverk, trädvaru-upplag, samt å varulager i allmänhet, möbler och husgeråd, landegendoms inventarier (döda och lefvande) inbergad skörd m. m. äfvensom å fartyg i hamn och under byggnad, till billigaste premier,

samt afslutar alla brandförsäkringar genom Bolagets Agent i Helsingfors Handlanden Abr. Oldenburg; upplysningar meddelas, prospekter och formulärer lemnas, äfvensom ansökningar för expediering till Bolagets General-Agent emottagas:

I Wiborg af Herr Bandholtz & C:o.
I Kuopio af Herr Kellgren.
I Fhamn af Herr C. H. Ahlqvist.
I Lovisa af Herr C. G. Majander.
I Borgå af Herr C. L. Söderström.

Pudonnut:

Tisdagen den 17 November förlorades vid theater ingången en portemonneue med inneliggande 43 mark; den hederlige upphittaren anhålles att återlemna den i Wiborgska förstaden i pastorskan Grenqvists gård N:o 98.

Tiistaina 17 p. tätä kuuta pudotettiin teatterikartanossa tai sen tienoilla kadulla yksi rahakukaro (portemonnaie), sisältävä 43 markkaa, ja rufoillaan että rehellinen löytäjä saattaisi sen takaisin omistajalle leskirouvan Grenqvistin kartanoon N:o 98 Neitsyniemellä.

Wuokrataan.

Gården N:o 80 vid Kejsaregatan inom f. d. fästningen. Närmare upplysningar erhålles å Herr N. Zilliaci tryckeri.

(3) 1

Nu genast tre eller 5 rum med kök och nödiga uthus i S:t Petersburgska förstaden uti Schuschins gård vid Revonhanta gatan.

(3) 3

Gafutaan wuokrata:

Tre å fem rum jemte kök, inom sjelfva fästningen eller omedelbart därvid, att tillträdas antingen genast eller sednast om en månad. Anvisning derå inlemnas å tryckeriet.

(2) 2

Myytävänä.

Med första vinterföre etthundra tjugi (120) samnar god och torr björkved, som äfven kan levereras uti mindre partier för en Rub. 63 kop. samnen om veden levereras i staden, men för 3 kop. mindre om densamma kan ställas i S:t Petersburgska förstaden. Köparen behagade anmäla sig hos undertecknad

(2) 2

Jon. Åkerblom.

Mans stöflar och galoscher, fruntimmers-skor och kängor och alla slags varma skodon såväl eleganta som ordinära försäljas partivis till i S:t Petersburg gällande priser i Bandholtziska gården hos

(3) 3

Ivan Schavaronkoff.

Engelsk garus, mans- och fruntimmers skoplugg, varma kängor och galoscher af flera slag försäljas till billiga priser hos

(3) 3

Fedor Menschugin,
i Bandholtziska gården.

Myytävänä kaikkia Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Villja ja Rumpp. kirjakaupantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Yhteinen ihmiskunnan historia. II Paawi Gregorius VII ja Saksan Keisari Henricki IV. N:o 136.

Jesús Maahanlaskiänä eteenasetettu saarnaaja joulupäivänä. R. B. Hagbergilta. N:o 137.

Alkan ilma-matkusius. Toji tapaus Turun tienoilla w. 1838. N:o 138.

Tämän elämän wiheleisyys ja Sjaunlaikkisen elämän autuus, ynnä sehoitus tätä elämää halwasti arwaamaan ja ijanlaikkista armoa pitämään, kirjoittanut G. Roslöf. N:o 139. Koiveliiniinin linnustus. IV. N:o 160.

Kuin yksi kirja sisältävä 25 kappaletta ferralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Markalla ja 60 pennillä.

Wiipurissa, M. M. Ziliatoffen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 47.

Koulu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Sunnuntaina 15 p. marrask. oli kappalais wali kolmessa kohdin Wiipurin läänissä, — Pyhtäällä, Taipalsaareissa ja Heinjoella. Wiime mainituksa seurakunnassa w. kirkkoh. Sortavalassa Streng sai $8^{134}/_{315}$ manttalia, w. kirkkoh. Brander Ruokolahdelta $3^{89}/_{2888}$ ja Sumiaisten kappalainen, w. kirkh. Lagus, $5^{809}/_{8640}$ manttalilta huutoja. Tämän waalin suhteen on merkillistä, että emä-seurakunnan asukkaillen, jotka osittain palkkaawat Heinjoenki kappalaista ja joita siis nytkin oli wali-kirjaan otettu kaikki huutamaan otolliset, ei kuulu heidän omassa, Moolan eli Pyhäristin, kirkossa julistetun koko valista. Muutama heitäkin oli kuitenkin huutamassa.

— Kuopion hippakunnan hallinto sanotaan alamaisuudessa pyytäneen Kuopionki lukiota suomenkieliseksi. Dulun alkeis-opisto on jo siis armoissa määrätty.

— Wiipurin ala-alkeiskouluun, joka wiime vuonna sai yhden lisä-opettajan, on oppilaisia niin karsunut, että nyt jo on toinen lisä-opettaja sinne armollisesti määrätty asetettavaksi. Oli-oppilas Alopaus toimittaa paraikaa tätä toista lisä-opettajan virkaa.

— Sääät ovat olluina jotenki epä-tasaisia. Toisinaan wesi-sadetta, toisinaan kylmää, wälillä taas lumi-räntää reki-keliksi asti, miten nyt, tuomio-sunnuntaista alkaen.

Oso kirkkoherra-tutkion jyrkkä lausuttaminen todella hyödyllinen?

II.

N:sa 44 (lisät.), näyttäessämme kirkkoherra-tutkion wälittömän häwittämisen tarpeettomuutta, sanoimma olewan, „jo Poroon hippakunnassa ykfinään, laillisessa järjestyksessä hyweksittyä hakijoita" kirkkoherra-wirkoihin yli wiiden kymmenen, — ja lupasimme antaa näistä, „joilla vielä ei ole kirkkoherra-sijaa, Poroon hippakunnalta täydellisen luettelon, todistukseksi sanoillemme." Se luwattu luettelo seuraa nyt tässä nimien aakollisessa järjestyksessä:

Alander, Brohweßfor y. m.
Boisman, Wenäen kielen opettaja, w. kirkkoh.;
Bonsdorff, K. Reinh., entinen meriwäen kirkkoherra;
Brummer, Robert Wilhelm, rukoushuoneen saarnaaja, w. kirkh.;
Brunon, Koulun konrehtori Heinolassa;
Elewe, Otto Henrik, w. kirkh., nimitetty lehtori;
Gorander, H. Konst., tohtori, lukion opettaja;
Gygnaeus, Petter August, Pataljonan saarnaaja, w. kirkh.;
Daniellson, kappalainen Hauhossa, w. kirkh.;
Endell, Rob. Tousaint, w. kirkh. ja kappalainen Elimellä.
af Enehjelm, Gust. Leonh., w. kirkh. ja kappalainen Anjalassa;

Forsten, R. Fredrik Wilh., Wenäen opettaja;
Gestrin, Krist. Fred., Strömforsin (Ruotsin Pyhtään) kappal. ja w. kirkh.;

(Grönlund, kaartis pataljonan saarnaaja y. m. Turun hippakuntaan wih'itty)

Hougborg, Bror Swen, Wiipurin esimäinen kappalainen, w. kirkh.;

Hultin, Helsingin pitäjään kappal. ja w. kirkh.;

Häyrén, kappalainen Wiipurin läänissä ja w. kirkkoherra;

Krogell, w. t. ruufin-saarnaaja;

Lindbohm, kirkh. apulainen;

Lindeqwist, Gabr., kappalainen Padasjoella, w. kirkkoherra;

Moberg, K. Petter, Poroon kaupungin kappalainen, w. kirkh.;

Molander, Ewert Theodor, Pinnan saarnaaja Mikkeliissä;

Molander, Al. Israel Joakim, koulu-opettaja Wiipurissa.

Nevander, kappalainen Luhangossa, w. kirkh.;

Nordström, Otto Maur., lehtori Porooksa, toht.;

Pesoniüs, Viktor Ol., kappalainen Suomenniemessä, w. kirkh.;

von Pfaler, K. Alfel, entuudesta meriwäen saarnaaja, Jumaluus-opin kofelas.

Plathan, Gabriel, Luuwunniemen kappalainen, kirkkoherra;

Poppius, Abraham, Ju'an esimäinen kappal., w. kirkkoherra.

Relander, Adolph, w. kirkh., ranskan kielen opettaja;

Renqwist, Henrik, Luumäen kappalainen, w. kirkkoherra;

Rosberg, w. kirkh.;

Runeberg, rohweßfori y. m.

Ruuth, Aleks. Eduard, kappalainen Heinäwellä, w. kirkh.;

Schildt, rehtori Heinolassa y. m.

Schulman, pataljonan saarnaaja;

Sieberg, kirkh. apulainen;

Smalén, lehtori y. m.

Stenroth, toinen Mikkelin kappalainen, w. kirkh.;

Strählmán, Kasimir, koulu-opettaja Wiipurissa;

Swinhuswud, Heinolan kaupungin saarnaaja, w. kirkkoherra;

Tengén, Joh. Immanuel, w. kirkh., uskon-opin kofelas.

Waenerberg, tohtori y. m.;

Wallenius, Imman. Rob., Jämsän kappalainen, kirkkoherra;

Winter, Adolph Maunus, kirkh. wiran toimittaja;

Åkerblom, alkeiskoulun rehtori Sortavalassa.

Päiti näitä on Poroon hippakuntaan wih'ityitä, waan Kuopion läänissä, joka nykyään on Kuopion hippakuntaa, wirassa olewia pappia, seuraawaiset kirkkoherra-wirkoihin otolliset:

Mander, Pieliis-joensuun kaupungin saarnaaja, w. kirkkoherra;

Beyrath, Joh. Ernest, Kuopion kaupunkin kappalainen, w. kirkk.

Bläsielb, magisteri y. m.

Igoni, linnan saarnaaja, w. kirkk.

Ingman, Albert, Kuopion emäseurakunnan esimäinen kappalainen, w. kirkk.;

Lampén, Ulfon-opin lehtori ja tohtori;

Molander, R. H. Oskar, piispa-hallinnon w. notario, w. kirkk.;

Nykopp, Niiles Gust., w. kirkk.; mag:r;

Rahm, Kiuruveden kappalainen, w. kirkk.

Valitus- ja pyyntö-esityksiä Waltiopäivillä.

Wapisaädystä.

Warakirkkoherra von Essen'in esitys, koulutointa uudellensa järjestämisestä, kuului näin:

„Koska suomen kieli, pitkällisen polkemisen jälkeen, yleisessä ajatuksessa wihdoin on woittanut oikeutensa olla Suomen kansan kielenä, niinkuin se oikeastansa onkin; koska keisarikunnassa käsityksessä Heinäkuun 30 p:ltä tänä vuonna armossa on wahvistettu, että maan tuomareilla ja wirtamiehillä viimeistensä kahdenkymmenen vuoden kulluttua tulee olla semmoinen taitawaisuus maan kielessä, että sillä kielellä woivat toimittaa kaikenlaisia julkisia kirjoituksia; ja koska maamme vielä woipi toivoa perustuslaillisten oikeuksiensa wastapäistä nautitsemista, armollisesti lausuttua puhetta myöten määräämistä waltiopäivistä, joilla waltiopäivillä myöskin taloupoikais-säädystä, jonka jäsenet melkein kaikki kuuluwat suomen kieltä puhumaan osaan kansaa, ynnä toisista säädystä on edusmiehiä, ja kun tällä lyhyellä ajalla, jona maan säädys nyt ovat olleet kosoontuneina, on näyttänyt, mitä wastuksia, ettei sanoa kustannuksia waltawaroille, kassii kieltä tuottaa; ja koska wihdoin tämä eduskunta-menomme tekee sen vielä enemmän kuin muutoin tarpeelliseksi, että Suomen rahwaalle hankitaan tilaisuutta saawuttamaan etewämpää tiedollisuutta ja taitoa: näkyy minusta kaikki tämä waikuttawan woimallisten hankkeiden tarpeellisuutta siinä tarkoituksessa, että niinhyyin tulewille wirtamiehille valmistetaan mahdollisuus suomen kielen perinpohjaiseen oppimiseen, kuin myös kansalle itsellensä, päästä osalliseksi nykyaajan yleisestä siwistyksestä, joten maan eri kansalaisten kansallinen yhdistyminenkin woitaisiin saada toimeen.

Tämän tarkoituksen perille päästään minun ajatukseni jälkeen ainoastaan siten, että maan koulutoimi jowelliaasti järjestetään, ja saan minä siinä tarkoituksessa forkeasti funnioitetun säädyn tulkittawaksi jättää seuraawan esityksen, funnioittamisella pyytäen, että se lähetettäköön asianomaiseen walitus-waliofuntaan:

1) Kaikissa niissä maan osissa, joiden suomen kieltä puhuma kansasto on woiton puolella, on kaikissa opetuslaitoksissa niinhyyin tiede- kuin myös taide-kouluissa opetuksen pääkielenä käytettävä suomen kieltä;

2) Wirtamiehiä valmistawissa kouluissa tulee, sitä myöten kuin ne ovat suomalaisia, ylemmillä luokilla, muutamia aineita opettaa ruotsin kielellä, ja päinwastoin kaikissa samaan lahkoon kuuluwissa ruotsalaisissa kouluissa muutamia aineita suomen kielellä;

3) Suomen yli-opistoon, jossa jo on myönnetty wileus kirjoitus-näytteiden tekemiseen sekä wäistösten ulosantamiseen ja niiden pitämiseen suomen kielellä, on yleiseen asetettava ainoastaan tätä kieltä taitawia opettajia;

4) Niiltä, jotka yli-opistosta päästetään waltakunnan tahi kirkon palvelukseen, pitää waaditta-

man hywää wertaa parempi sekä taiteellinen että käytännöllinen taitawaisuus tässä kielessä, kuin mikä nykijään on tapauksena."

Taloupoikais-säädystä.

Maanwiljelijä R. H. Hagman'in, esitys maan nimismiesten tilan ja palkka-ehojen parantamisesta kuului näin:

„H. R. M:nsa ilmoitus-kirjan, Tammik. 24 p:ltä 1831, mukaan on Kuvernööreillä oikeus suorastansa panna wirtalta pois ne ruunun-nimismiehet, jotka ovat wahvistus-kirjalla (konstitutoriallilla) asetetut wirtaansa, ja wirtaansa hawaitaan huolimattomiksi tahi käytöksensä puolesta menettäneiksi Kuvernööriin luottamuksen ja sen funnioittamisen, joka heille, julkisina wirtamiehinä ollessansa, on tulewa.

„Maan kaikki nimismiehet palwelewat nykijään wahvistus-kirjan perustuksella, joski heillä siis ei ole mitään wakuutta wirtojensa pitämiseen kauemmaksi aikaa, kuin Kuvernöörit tahtowat heitä suositella. Jonkun mahtawan hengen kielminen woipi siis waikuttaa nimismiehen heittämistä wirtaltansa tahi muuttamista johonkuhun toiseen piiriin, jostämä wirtamies olisiikin miten kelowollinen ja rehellinen hywänsä. Tammöijä seikkoja on tapahtunutkin.

„Nimismiehen palkat ovat myöskin liian wähyt, että perhe niistä eläisi ja tulisi toimeen. Näistä osoitetuista suhteista on myöskin seurannut, että nimismiehen-wirtoihin useasti on pantu aiwan taitamattomia ja sopimattomia miehiä. Ja kelpä toisiltaan, joka muutoin näkisi tulewansa toimeen, heittää tulewaisuutensa Kuvernööriin mieli-waltaan sekä semmoisillen ehdoillen, että kansa-ihmistensä kustannuksella on hankkiminen tuloja. Witen wirta, suhteiden ollessa semmoiset, on hoidettu, sen hawaitsee pian. Monen nimismiehen toimellisuus on nimitäin pää-asiallisesti ollut rajoitettu semmoiseen toimeen, josta hän on katsonut woiwansa saada warman tulon. Tämä uutera harrastaminen on siis useasti saattanut hänet siweyttömiin ja toisinaan laittomiin tekoihin, joka taas rahwaassa on nostanut epä-luuloa tätä wirtamiestä kohtaan. Nimismiestä funnioittaminen, jonka perustuksella hän kuitenkin saa pitää wirtaansa, on mainitusta syystä usein ollut aiwan wähyinen, tuskin mikään, joski pitämisenäkin wirta on ollut Kuvernööriin hywän-tahtoisuudessa.

„Kunnollisen waltio-järjestyksen ja kuntain todenperäisen edistymisen pää-asiallisena ehtona on se että nimismiehet ovat taitawia ja rehellisiä, koska juuri nämä waltakunnan wirtamiehet ovat kansaa lähinnä ja joiden kelowollisuudessa rahwaan siweydellinen edistyminen suureksi osaksi on. Nimismiesten on walwottawa lakien noudattamista ja heidän tulee siis nauttia ei ainoastaan yleistä luottamusta muilta, waan myöskin olla taloudellisesti kannalta kaikki puolin omawaltaiset. Heidän tulee olla wakuutetut wirtaansa samoin kuin toistenkin wirtamiesten, ja niinmuodoin olla siihen waltutetut, sekä nykijän wähyisen palkkansa sijaan saada isompi waltawaroista. Heitä ei saa eroittaa wirtaansa edellä-käyneestä laillisetä tulkintotta ja tuomiotta, sillä hekin ovat kansalaisia, jotka tarwitsewat suojelemista; ja waltion tulee heille antaa niin suuret palkat, että taloutensa suhteen woivat olla huoletoinna.

„Toiwotun muutoksen woittamiseksi siinä, mitä nyt olen muistuttanut, pyydän minä Kunnioitettawaa Taloupoikais-säädystä yhtymään minun kansani siihen alammaiseen pyyntöön, että H. R. M:nsa armossa tahtoisi kumota edellä-mainitun julistuksen Kuvernööriin tulewasta oikeudesta, että tutkimatta

ja tuomiotta eroittaa nimismiehet wirastansa, sekä että säätyjen päättämiseen ensitulevilla waltiopäiwillä armossa jätettäisiin isomman ja sowelliaan palkan määrääminen näille wirkamiehille sillä ehdolla, että runnulle lankeaisi suurempi ja nimismiehille vähempi osa sakkorahoista, kuin minä nykyään woimassa olewa laki säättää."

(Waltiop. lehti.)

Kotimaalta.

Sofeita Suomen Lutherilaisissa seurakunnissa on wirallisten tietojen mukaan w. 1862 ollut Turun hiippakunnassa 543 miehen- ja 906 waimonpuolta, eli yhteensä 1,449 henkeä; josta tulee koko hiippakunnan väestöä olemaan josta 491:8 henki sofeita. Porwoon hiippakunnassa taas oli sofeita miehissä 627 ja waimoissa 1,162, ja siis yhteensä 1,789 henkeä, eli josta 340:8 henki sofeita. Kuopion hiippakunnassa sitawastaan oli 439 miehistä ja 914 waimoista, tahi yhteensä 1,353 sofeita, ja niin muodoin josta 285:8 henki. -- Tässä selwästi nähdään, miten sawu-pirtit, joita pidetään vielä melkein yleen Kuopion hiippakunnassa eli koko itä-Suomessa, waiwuttawat paljo enemmän sofeita näihin maakuntiin; johon vielä tulee puolestansa lisäksi kasken polttokin. Myös nähdään tässä, miten sofeissa on yleensä lähes toista wirtaa enemmän, ja Kuopion hiippakunnassa enemmän kuin toinen mokoma, waimoita, — josta warmaan tulee siitä, että waimopuolet saawat tuhruksia sawun kanssa aina enemmän kuin miehet.

Sähkölennättimen saamisesta Kuopioon saatamme luottawien tietojen mukaan kertoa, että esitys siitä on näinä päiwinä lähetetty maamme kenraali-kubernöörille. Tämän esityksen mukaan tulisi lanka alkamaan Joensuuista ja menemään Kuopion, Warfanden ja Sawonlinnan kautta Wiipurin, jonka hankkeen awuksi owat Joensuun kauppiat sitoutuneet kustantamaan pylwäät ensimmäiseen pysäyspaikkaan, josta siis tämän esityksen mukaan tulisiwät Joensuuista Kuopioon. Kuopion kauppiat taas owat lupanneet antamaan wähillen 4000 markkaa rahaa ja 570 pylwästä sekä Warfanden ruukin omistaja pylwäät kolmen peninkulman matkalle, kumminkin tämä viimeksi mainittu sillä ehdolla, jos saapi loppuun Warfanteen.

(Tapio.)

Waltio-arkistomme on näinä päiwinä saanut oiwallisen lisäyksen tärkeitä todistus-kappaleita, nimittäin 633 nidettä kaikenlaisia kirjoituksia oikeusministeristön arkistoista Moskowasta. Nämä, jotka ennen kuuluiwät Wiron ja Suomen kassamarkkitorin ja jo keisari Aleksanteri I:n käsken mukaan olisiwät olleet Suomeen annettawat, sisältywät 4 eri osastoa, nimittäin: 1:ksi "Kniga," (s. t. s.) tilikirjoja ja wero-luetteloja, ollettiin Wanhasta Suomesta, Joon wihan aiasta alkaen (näkyyn olewan ruotsinkielisiä); 2:ksi "Protokoll" (wenäjänkielisiä); 3:ksi "Journali" (myöskin wenäjänkielisiä); 4:ksi "Djälä", s. t. s. todistus-kappaleita (wenäjänkielisiä, joku osa ruotsiksi). Väitsi näitä löytyy tässä kokoilemassa yksi wahwa nide Wiipurin kaupungin etu-oikeuksia w. 1316—1694, sekä kaksi nidettä saman kaupungin Wenäjän-aikaisia etu-oikeuksia (Mahdollista, että nämä viime mainitut owat ainoastaan kopioita niistä etu-oikeuskirjoista, mitä Wiipurissa säilytetään).

(S. U.)

Ulfomailta.

Ranskan keisarin, lakia-laatiwan seuran kokouksia awatessa, pitämä waltio-istuinpuhe, joka aina on katsottu ennustawan mihin suuntaan maailman

waltiolliset asiat muodostuwat, on, mitä Puolan fysiomykseen tulee, seuraawasta sisällöstä:

"Puolan fysiomykseen waatii laweamman selityksen. Kun Puolan kapina syntyi, oliwät Wenäjän ja Ranskan hallitukset hywässä sowinnossa toistensa kanssa. Mina Pariisin rauhanteo najasta asti owat he olleet yksimieliset kaikissa Europan tärkeissä fysiomyksissä, ja, en epäile sitä sanoessani, Keisari Aleksander on osoittanut todellista mielifuosiota, sekä sodan aikana Italiassa, että myös Nizza'n ja Sawoyen'in yhdistämiseen.

Tämä sopu on waatinut waroisuutta, ja minun on pitänyt katsoa Puolan fysiomyksen olewan kyllin kansan mieleisenä Ranskassa, ennenkuin olen tahtonut luopua semmoisesta liitosta, joka on esimäisiä Europassa, ja korottaa ääneni erään kansan puolustamiseksi, joka Wenäjän katsannon mukaan on kapinallinen, waan meidän mielestä historiaan ja sowintoihin firjoitetun oikeuden perillinen. Mutta tämä fysiomykseen koski Europan tärkeimpiä asioita ja ei ollut ainoastaan Ranskan ratkaistawa. Puolan kapina, jolle sen kestäwäisyys on antanut kansallisen luonnon, on yli koko maailman synnyttänyt myötä-tuntoisuutta, ja waltiomiesten tarkoitus on ollut tähän koota niin monta hywäksiwää ääntä kuin mahdollista, sillä tawoin waiwuttuaksensa Wenäjän tuumiin, Europan yleisen mielen täydellä painolla. Semmoinen melkein yksimielinen ilmoittaminen toivoistamme näytti mielestämme olewan paras keino wakuuttamaan Pietarin hallituskuntaa. — Walitettawasti owat meidän suorat neuvot tulkitut uhkauksen koetuksi; Englannin, Itäwallan ja Ranskan välittämiset eiwät ole woineet sotaan pysähdyttää, waan tehneet sen vielä kiiwaammaksi. Mitä tässä on tehtäwää? Onko meillä pakko walita sotaan tahi äänettömyyttä? Ei; ilman aseihin ryhtymistä ja waiti olemista, on meillä vielä yksi keino: se on Puolan asian asettaminen koko Europan ratkaistawaksi. Wenäjä on jo wakuuttanut, että neuwottelu-kokoukset, joissa kaikki muut Europpaa rasittawaiset fysiomykset tulisiwät keskusteltawiksi, eiwät millään lailla loukkaaisi Wenäjän arwoisuutta. Otakaamme tämä wakuutus täytenä aikomuksena. Olkoon se meille tilaisuus poistaaksemme kaikki riitaisuuden kuohuwat aineet, jotka owat puhkeamaisillaan josta haaralla, ja synnyköön uusi järjestyksen ja rauhallisuuden aika siitä ahdistuksesta, joka nykyään rasittaa Europpaa. Eikö nyt ole aika uusille perustuksille asettaa tuota kumouksen ja ajanwaatimuksen wähitellen häwittäwää rakennusta? Eikö nyt ole wälttämättömästi tarpeellista uusien sowintojen kautta tunnuistaa mitä jo peruuttamattomasti on tapahtunut, ja yhteisen sawun kautta täyttää mitä maailman rauha waatii? 1815 wuoden sowinnot owat melkein josta paikassa joutuneet mitättömiksi; ne owat rifotut Kreikanmaassa, Belgiassa, Ranskassa, Italiassa ja Donauan rannoilla. Saksanmaa koettaa niitä muutetuiksi saada; Englanti on jalomielisesti niitä muodostanut, Jonian saarista luopumalla. Mitä löytyy siis luonnollisempaa ja laillisempaa, kuin waltioiden kokoonkutsumus yhden korkeamman oikeuden eteen?

Rohkaistaamme mieleemme ja asettafame lujaa järjestyksen tuon kiwulloisuuden jään, jos se tuo kyllä waatijikin uhrauksia. Yhtykäme, ilman edeltäpäin tehtyä järjestyksiä, synnyttämään semmoisen asoiden järjestyksen, joka wastedes perustuu hallitsioiden ja kansojen todelliseen hyötyyn. Tätä kehoitusta tulewat kaikki kuuntelemaan, sen minä warmaan uskon. Kiello on perustettu salaisissa aikomuksissa, jotka pelkääwät päiwän waloa. Mutta jos tämä esitys ei tulisiukaan yksimielisesti hywaksyttäväksi, niin se on kuitenkin Europpalle osoittanut missä waara on

ja miösä pelastus. Kaffi eri tietä tarjoupi: toinen wiepi ebistymiseen sowun ja rauhan fautta; toinen wiepi, ennen tahi myöhemmin, wäältämättömästi fotaan, uppiniskaisesti ylläpitämällä tuota mennyttä, häwinnyttä. Nyt tiebätte, hywät herrat, minfälaista puhetta minä aion pitää Europan edessä. Jos te hywäksytte sen ja yleinen mieli siihen suostuu, niin se epäilemättä tulee kuulumaan, sentähden että minä puhun Ranskan nimesä." (B:r, F. A. T.)

Wenäjä. Suuriruhtinas Konstantin on omaa ta pyhynöstään saanut eron, maanhaltia-wirasta Puolasä, ja freiwi Berg tehty hänen jälkeisensä.

Kuulutuksia.

Sedan Magistraten tillagt bagare gesällen Aleksander Prokoffjeff burskap å bagareyrket i denne stad, men Hans Kejserliga Majestät i anledning af deröfver anförda underdåniga besvär i Näder upphäfwit Magistratens förenämnde åtgärd och hit återförwist ärendet, så och efter det Prokoffjeff nu mera ånyo härstädes anmält samma ärende, warda stadens handtverkidkandeborgerskap anmodadt att uppkomma å Rådhuset Måndagen den 30 i denne månad kl. 11 f. m. för att deröfver höras och afgifwa utlåtande. Wiborgs Rådhus, den 16 November 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius.

f.d.

J. G. Heinrichius.

Huutokauppoja.

Tisdagen den 24 innevarande November kl. 3 e. m. samt derpåföljande dagar kl. 4 e. m. försäljes genom offentlig auktion, som härstädes anställes, åtskillig Handelshuset A. Alstans Konkursmassa tillhörig lösegendom, bestående af sommar- och vinteråtkdon, guld, silfver och nipper, glas och porsliner, linne-, gång- och sängkläder, möbel, speglar och ljuskronor, koppar-, bleck- och tennsaker samt diverse. Wiborgs stads Auktionskammare, den 16 November 1863.

(3) 3

Wold. Ålgren.

Genom frivillig auktion försäljes Onsdagen den 25 November kl. X före middagen å Maaskola hemman N:o 1 några hästar, kor, svin, tort virke och åtskilliga jordbruks redskaper.

Wapatahtoisella huutokaupalla myydään Keskiwikkona 25 p. tätä Marraskuuta kello 10 e. p. y Maaskolan tilalla N:o 1 eräitä hevosia, lehmii, siikojä, kuuwia rafennus-aineita ja muutamia maawiljelys-kapineita.

(2) 2

Yksittäisiä ilmoituksia.

Willmanstrand.

Uti Rådhuslokalen härstädes anställas följande Baler och Soiréer.

År 1863.

Den (13) 23 November	Soirée.
.. (27 November) 9 December	..
.. 6 (18) December	Bal.
.. 14 (26) ..	Bal.

År 1864.

Den (1) 13 Januari	Bal
.. (15) 27 ..	Soirée.
.. (29 Januari) 10 Februari	..
.. 7 (19) Mars	..

Resp. resande kunna lösa inträdes kort vid ingången till Balerna och Soiréerna, som börja kl. 7 eft. m.

Direktionen.

Danssällskapets i Wiborg subscriberade Baler anställas under innevarande höst och instundande vinter, såwida ett tillräckligt antal deltagare sig anmäla, följande dagar:

År 1863.

6:te December (24 Nov.)

26:te (14) December.

År 1864.

13:de (1) Januari

24:de (12) ..

7:de Februari (26 Jan.)

28:de (16) Mars.

De respective stadsboer, hvilka icke förut deltagit i ofvannämnde dansnöjen, men sådant nu önska göra, behagade anteckna sig å en i C. G. Cloubergs Bokhandel tillgänglig lista.

Afgiften är för familj 7 Rub. och för enskild person 5 Rub. silfver.

(3) 3

Directionen.

I C. G. Cloubergs Bokhandel

emottages abonnement å Musikalier på följande villkor:
För helt år 32 mark, med premier för 20 mark.

.. 20 .. utan ..

.. halft år 12 ..

.. 3 månader 8 mark utan premier.

.. 1 .. 4 ..

Bibliotheket har i dessa dagar blifwit tillökt med öfver 400 numror.

(6) 1

NORTH BRITISH and MERCANTILE INSURANCE COMPANY LONDON och EDINBURG.

Stiftadt 1809

konstitueradt under Kungligt Privilegium och särskildta Parlaments Akter.

Tecknadt grunkapital L. 2,000,000 Sterling.

Reservfonden L. 1,374,000 ..

Undertecknade, hvilka öfvertagit Generalagenturen för hela Finland, äro befullmäktigade att afsluta försäkringar mot brandskada till de billigaste præmier, och meddela beredwilligt närmare upplysningar.

Hackman & Co.

General Agenter.

Wiborg i Juni 1863.

Palmelukseen halutaan.

En i matlagning kunnig person och en kypare kan erhålla condition, då anmälan göres å Hôtel de Wibourg hos Herr Hoffman.

(3) 1

Wuokrataan.

I St Petersburgska förstaden vid karelska gatan uthyres ett qvarter bestående af två rum och kök. Närmare upplysningar erhålles hos D. Aleneffs arfwingar.

На С. Петербургскомъ форштатъ по карельской улицѣ отдается въ наемъ квартира о 2-хъ комнатахъ и кухней. О условіяхъ спросить наследниковъ Д. Аленева

Ilmötämänä.

Gården N:o 80 vid Kejsaregatan inom f. d. fästningen. Närmare upplysningar erhålles å Herr N. Zilliacs tryckeri.

(3) 2

Ifrån Hanhijoki gård säljes vid första vinterföret god torr, tre quarters lång björkved, levererad i Wiborg till 1 r. 60 kop. samt tallved till 1 r. 25 kop. per finsk famn. Skriftliga requisitioner inlemnas hos Pastor Segerswärd i Gamla Gymnasii huset och komma att fullgöras i den ordning som de inkommit.

Изъ мызы Ганхійоки продаются при первомъ зимнемъ пути хорошие, сухіе, 10 вершковъ длины березовые дрова по 1 р. 60 к. и сосновые по 1 р. 25 коп. за финскую сажень, съ доставкою въ Г. Выборгъ. О количествѣ желаемыхъ дровъ просить объявить письменно въ домъ старой Гимназіи у Пастора Сегерсверда. Заказы будутъ исполняться въ томъ порядкѣ какъ оныя были подаваемы.

Vom Gute Hanhijoki wird bey der ersten Schlittenbahn gutes, trockenes, 18 Zoll langes Brennholz verkauft; in Wiburg geliefert kostet das Birkenholz per finn. Faden 1 r. 60 f. und das Tannenholz 1 r. 25 f. Schriftliche Requisitionen sind bey Pastor Segerswärd im alten Gymnasii-Hause abzugeben und werden in derselben Ordnung erfüllt wie sie eingefandt worden sind.

(5) 5

Wiipurissa, M. A. Zilliatuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander
Painamisen salli: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

Hinta:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissa muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

Siilataa n:
Siiliatukseksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa maamme postifontoreissa.

N:o 48.

Perjantaina 27 päivänä Marraskuuta.

1863.

Wiipurista.

Ensimmäinen opettaja Wiipurin wallas naiskou-
lussa Mik. A. Siiliatukse on 10 p. marrask. saannut
armollisen luovan, antaa kirjapainostaan täällä
sanoma-lehden, nimeltä „Wiborgs tidning“, joka
tulee, paitsi julistuksia, sisältämään ulkomaan paif-
kakunnan uutisia, rikos-asoiden tutkintoja, Wiipu-
rin laiva-luetteloja, kirkko- ja kauppa-ilmoituksia j.
n. e.

Oikeo suomalaisuus Wiipurissa to- della heikompi kuin muissa Suo- menkielissä seuduissa?

On jo lähes pari vuotta kulunut siitä kun
Ottawaassa koettiin todistaa, „Suoniosu“ nimittä-
wää kirjallista vasten, että Wiipurissa yhtä hy-
vin kuin muissa suomenkielissä seuduissa käviin
asettaminen suomalaisia kouluja, ruotsinkielisten si-
jaan. Nyt kun täällä tulee ruotsinkielinen sano-
malehti suomalaisen sijaan, niin ehkä voitaisiin päät-
tää periwastoin. Meidän ajatus kuitenkin pää-
asiassa on sama kuin tuo ennen Ottawaassa lausuttu.
Suomenkielisiä sanomalehtiä täällä on ilmestynyt
monta: Sanansaattaja Wiipurista (2 à 3 kertaa
eri jaksossa); Kanawa; Maawiskelys-sanomia; Sa-
nanlennätin; Sunnuntai- ja Pyhä-lehti; Namu-
rusko, ja Ottawa; — ruotsinkielisiä sen sijaan aino-
asti pari kolme: „Wiborgs Tidning“ (2 kertaa) ja
„Wiborg“. Tosin tämä viimeksi nimetty kan-
natti kustannuksensa alkuaikoinansa paremmin ehkä
kuin suomenkieliset; waan siihen ei suinkaan olu
Wiipurin seudun ruotsalaisuus syynä. Wiborg-
sanoman tilaajat olivat silloin suureksi osaksi
alla Suomessa. Myös Sunnuntai- ja Pyhä-
lehdellä, joka ilmestyi samaan aikaan (w. 1860),
enimmäkseen tilaajansa olivat läntei-
Suom. — waikka siellä siihen aikaan tuli sama-
aineisia lehtiä, v. o. hengellisiä — sanomalehtiä useampi kuin
ennen koko Suomessa. „Ranhan Sanansaattaja“
annettiin muka silloin Raumasta j. n. e. —
„Suomenkielinen Sanansaattaja“ Hämeen-
linnasta.

Mitä siis on syy että eivät suomenkieliset sano-
malehdet täällä pyydy kannattajia? Tähän kysymykseen
voitaisiin toimittajaisaksi. Waan ei se ole ainoa ja yksi-
nänsä saata olla syynä, kuin 6 à 7 p. sanomalehteä,
eri aikoina ja eri toimittajilla, m. o. o. katoon, —
waikka toimittajoiden joukossa ei ole kuin fer-
ran on ollut mies, jota on haettu ja parailaan
sanotaan haetun itseensä pääkaupungin sanomaleh-
den toimittajaksi, ja jolle siellä tuhat rupla tar-
joellaan waiwansa palkkiossi. — Ei sanomalehti
suoraan. Mitä on siivistyksen puutteesta. Siivistys
tässä Suomessa, ja semminki Wiipurin lää-
nissä, ei vielä ole samalla kannalla kuin läntei-

Suomessa. Sen vuosii tässä läänissä vielä viime
vuonna häwisi eli, oppilaiden vähyyden suhteen,
häwitettiin kaksikolmeempaa oppilaitosta, — Wi-
ipurin lukio muka ja Haminan ylä-asteiskoulu. —
Sentähden täällä, waan ei muualla, on vuosikautia
olnu awoinna melkeen puolet piiri-lääkärien wirto-
ja, ja vieläkin on kolmannes osa: Kurkijoen, Ant-
rein ja Salmien piiriloissa; lääkärien muka ei tee
mieli hakea wirtoja semmoissa tienoissa, missä ei
vielä siivistys ole sillä kannalla että lääkärien hoit-
toa etsittäisiin ja silleen arvo annettaisiin. — Senpä
vuosii wihdoin Wiipurin läänissä on tapahtunut,
vielä noin vuonna 1850, semmoista kummaa ja
häpeää jota niin-ikään ei toki ole muualta Suo-
messä kuulunut, että muka isä, poika ja pojan poika
oliwat samalla kertaa rippi-koulussa.

Pikkaraisten selitystä h:ra A. P:selle.

(Lähdetetty.)

En ymmärrä missä tarfotuksessa herra A.
P(arkkonen) on nähnyt tarpeelliseksi Ottawaassa n:o
45 sommitella oikeen pitkälänän „waastineen“ si-
hen kirjoitukseni, ku mainitun lehden 28 n:ssa löy-
tyi, — waikk'en siinä ollut wäähääkään kumoowa-
uani mitä h:ra A. P. on esittänyt, jotta muka Uu-
kuniemen pitäjän nimi olisi vanhastaan Uupuniemi.
Nyt kuitenkin h:ra A. P. kuwailee minua jos
ei suoraan „wääröyden“ synnyttäjäksi niin kummin-
sen kiiwaimmaksi puolustajaksi, syystä kuin en ole
hawainnut asiaa niin painawaksi ja wääröyttä niin
suureksi kuin h:ra A. P.; waan olen luullut pa-
raaksi käyttää nimeä joka nyt on yleisölle tutumpi,
ja tähän katsoen en ole alennyt mitään muuta wä-
röyttä koko asiassa kun sen, minkä p on karsinyt
antaisjaan jansa P:lle. Siitte rupeaa h:ra P. P.
— todellako wai leikkillä — harffimaan syytä miksi
oliin tuon onnettoman wääröyden puolustaja ja
näissä luuloissaan sulan suotta latelee että jos h:ra
A. P. tietäis minun pitävän „ruotsalaisuuden taif-
ka muun wenälaisyyden puolta kieliasiasa niin
sitte se ei olisi mikään ihme“, tämä taas tuntuu mi-
nusta oudolta, sillä mitä warten esim. hartainkaan
ruotsinkielikoinen pitäsi Uuku- tai Uguniemiä, pa-
rempana kun Uupuniemi, sitä en käsitä. Mitä h:ra
A. P. surkuttelee että muka suomalaiset noppii-
wat herraswäen epäsuomalaisia sanoja ja puheen
paria, on walitettawasti paha ja runsaita kielis-
warojamme halwentawa tapa; waikka tästä yli-
päättään taikkia suomalaisia ei tarwinne h:ra A.
P:n eikä kenenkään muistuttaa, jos joku kewyt-
mielinen niin tekee ja osa herraswäen pii'oista sy-
syy: „oletteko olleet runfostilla?“ — Waastineensa
lopulla sanoo h:ra A. P:n sentähden minun wäit-
tävän siitä nimestä (Uukuniemi), „kun muka her-
rat owat alottaneet sitä näin nimittää ja kirjoittaa,

niin sitä ei saada nyt missään tavalla eli toisin kirjoittaa." Tässä nyt on nähtävästi se painin minä päälle h:ra M. P. on wastineensa pannut, waikka h:ra M. P:n ei pidä paheskuman jos en tätä paininta saada omakseni tunnustaa, waan luulen sen saman mestarin tekemäksi ku teki wastineenkin; niinkuin ei todella siinä kirjeesäni, mihin h:ra M. P:sen wastine on määrätty, ole'kaan mitään wäitöistä tehty sinne tahi tänne päin, — waan, myönnytettyäni h:ra P:sen olevan oikeessa, te'in ehdollisen muistutuksen wanhan sananlaskun mukaan: „ei nimi miestä pilaa, niin ei se pilanne pitäjääkään." Mutta jos sitte pitäjäin nimen kansa on toinen laita, niin silloinhan minäki selvästi huomaan ettei tämä sananlasku sowy pitäjille, waan miehille. — Wiimeiseksi tahdon wuorostani wähän muistuttaa h:ra M. P:sta, ett'ette wasta rupea sille joka esityksenne myöntää, wastinetta kirjoittamaan. Siinä tapauksessa tahtoo ennen tulla suorasta wäärä kuin wäärästä suora.

D. B—g.

Walitus- ja pyyntö-esityksiä Waltiopäiwillä.

Porwarisäädyssä.

Porimestari Schilden'in muistine sähkö-lennätin-laitoksen lunastamisesta hallitukselta kuului näin:

„Wenäjän hallituksen sotawuosien 1854—1856 kulussa rakennettua sähkölennätin Pietarin ja tämän Helsingin kaupungin välille sekä viimeksi mainitusta kaupungista Turkuun, hakiwat muutamat toimeliaat kauppa miehet S. R. M:ltansa lupaa sähkölennättimen rakentamiseen Pietarin ja Tornion välille, jota warten pysähdys-paikkoja oli rakentaminen kaikkein rantamailla olewiin kaupunkeihin. Kustannukset tästä sähkölennättimestä, joka Haaparanassa olisi yhdistettävä Ruotsin samanlaiseen laitokseen, laskettiin 250,000 ruplaan tahi yhteen miljoonaan markkaa. Tähän hakemukseen suostui keisarillinen Suomen senaatti 17 p. Kesäk. 1857, erinäisillä siinä määrättyillä ehdoilla; waan kun asia niinmuodoin valmistettuna ja päätettynä Suomen hallitukselta esiteltiin S. R. M:n wahvistettawaksi, katsoi Wenäjän sähkölennätin-laitoksen hallitus, jonka lausunto asiassa waadittiin, sähkölennätin-laitoksen heittämisen yksittäisille yhdyshunnille olevan wastoin niitä perustus-ajatuksia, joita keisarikunnassa tässä kohdassa oli noudatettu; jossi yhdyshunnan mainittu ehdotus, ehkä hywinkin yhtyvä maan totiseen hyötyyn, jäi sille, jota vastaan S. R. M:nsä käski sähkölennätin-laitosta ojentamaan tätä linjaa Turusta Tornioon, Ruotsin linjan yhteyteen siellä asetettawaksi. Tämä pantiinkin toimeen fewäen ja kesän aikana 1859 ja pysähdys-paikat muutamissa tällä wälillä olewissa kaupungeissa awattiin osittain samana vuonna, osittain seuraawan vuoden alussa.

„Ehkä tämä maalle wälttämätöin laitos yleiseen ei näy olevan järjestetty jiten, kuin toiwottawa olisi, koska useampiin kaupunkeihin ei ole asetettu pysähdys-paikkoja, ja toiset taas owat saaneet tämän edun suurten uhrausten kautta, on laitos kuitenkin sillä lyhyellä ajalla, jona se on ollut toimesta, mahtawasti waikeuttanut koko Suomen kauppaan ja merikulkuun, etenkin rahan ja kaupan puolen walliteissa ulkomaalla ja sen yleisen katoisuuden alla, joka viime vuonna kohtasi koko Pohjanmaata ja suurinta osaa itä-Suomea. Maan tarpeen täyttämiseksi täytyi ulkomaalta tuotaman eloa noin kolmen ja puolen miljonan ruplan arwosta. Ellei ulkomaan sähkölennättimen kansa yhteydessä olewaa sähkölennättintä maassamme olisi ollut, on hywinkin warma, että eloa piisaawaksi asti ei olisi

ennätetty tuoda maahan, jossi taas mainittu, wasta Elokuun puoliwälissä ilmautunut, katoisuus olisi matkaan-saattanut aiwan arweluttawaa turmiota niiden paikka-kuntien kansastolle, joissa se oli wälillä. Puheena-olewan laitoksen hyötyä liiemmältä perustamatta, olen minä wakuutettu siitä, että jokainen meistä hawaitsee ja myönnyttää, että Suomen kaikissa rantamailla olewissa kaupungeissa tulee olla sähkölennätin-pysähdys-paikkoja, sekä myöskin sisämaan suuremmissa kaupungeissa. Nykyään maassa olewa sähkölennätin-laitos on, niin sanoakseni, maalle wieras, koska se kuuluu Wenäjän sähkölennätin-hallituksen alle ja hoidetaan wiskamiehillä, jotka eiwät missään oikeudeellisissa suhteissa ole Suomen la'in alaisia. Toiwottawa siis on, että Suomella olisi oma sähkölennätin pysähdys-paikkoinensa kaikissa merikaupungeissa sekä niissä sisämaan kaupungeissa, jotka katsottaisiin olevan niiden tarpeessa. Robkenen siis nöyryimmästi ehdottaa, että maassa nykyään olewa sähkölennätin lunastettaisiin maan hallitukselta ja järeätettäväkseen uudestansa, tahi, ellei se yhdestä eli toisesta syystä woiisi tapahtua, erinäinen Suomen, aluksi kumminkin rantamaata myöten ulottuwa ja sittemmin sisämaan kautta juoksewa, sähkölennätin rakennettaisiin sekä annettaisiin yksittäisen keinottelemisen pantawaksi toimeen, — joten sen rakentaminen ja woinassa pitäminen epäilemättä käypi paljoa huokeamaksi kuin nyt, josta taas seuraisi, että sitä woiisi helpommin ojentaa, sekä myös kohtuullisefi huoventaa nykyistä, toisiin maihin werraten, ylen kalliista maksua sähkölennättimen käyttämisestä".

Kauppiaas E. Boehm'in yhteis-istunnoissa viime Lokak. 27 p:nä jättämä pyyntö-esitys kuului seuraawasti:

„Herra Puhemiehelle ja kunnioitetulle Porwarisäädylle tarwinnan ainoastaan osoittaa Sortawalan kaupungin erillensä olewaa tilaa, saadakseni myödytetyksi, että tämä kaupunki jo mainitun tilansa wuoksi on ylhäisemmän opetus-laitoksen tarpeessa, katsomatta tähän asiaan vielä waikeuttawaa seikkaa, että siinä osassa Wiipurin lääninä, jossa Sortawala kaupunkaynnin suhteen on keskuksena, w. 1860 oli 54,531 asukasta, joita warten tähän asti ei ole ollut yläalkeis-koulua Wiipuria liempänä, johon Sortawalasta kuitenkin on 200:n ja Salmiin pitäjästä yli 300:n wirstan matka. Minä toiwon kunnioitetun Porwarisäädyn yhtyvän edellä-mainittuihin syihin perustettuun pyyntö-esitykseni semmoisen ylä alkeis-opetuslaitoksen asettamisesta Sortawalan kaupunkiin, jossa suomen kieli olisi opetus-kielenä."

Matelisäädyssä.

Yhteis-istunnossa 10 p. Marrask.

Piirilääkäri, tohtori Schildt'in pyyntö-esitys ehdotuksesta paino-lakiin Suomelle otettiin taas keskusteltawaksi. Tämän esityksen keskusteleminen oli neljätoista päiwää sitte, jolloin asia myöskin oli eillä, jätetty tähän istuntoon siinä toiwossa, että hallituksen esitys samassa tarkoituksessa mahdollisesti sillä aikaa jätettäisiin säädylle. Waan koska niin ei tapahtunutkaan, jätti maamarsalkki säädyn päätettäväksi, jos asia oli vielä jossikussajaksi lykättävä tahi paikalla otettava käsiteltäväksi. Herra Aug. Schauman'in ehdotuksen johdosta pantiin esitys pöydälle kahdeksaksi päiwäksi. — Sen jälkeen vastaan-otettiin porwarisäädyestä tullut lähetyskunta, ilmoittawa mainitun säädyn hywäksineen yhdistetyn laki- ja talouswaliofunnan tekemää ehdotusta laki- ja talouswaliofuntien ja'antoon ja yhdistämiseen.

Waltiop. lehti.

Notimailta.

Uudet sanomalehdet Päivätär ja S. Uutiset ovat lauan aikaa erinomaisen kiivaasti kiistäneet „rauta-tulliästä“. Itseässä asiassakin on wäitöksen innossa lyöty yli laidan, miten nuorille taistelijoillen usein pyytää tapahua. Uutiset mufa, meidän nähden, eiwät alustakaan ehdottomasti ruwenneet puolustamaan suojelus-tullia yleiseen, waan ainoasti sifsi-kunne se alkaisi itsensä kannattaa. Ja tässä emme huomaa mitään pahaa. Eitämättömästi esim. yläisimmillä wirkamiehillä ja yleiseen siwistyneimmillä säädillä on paremmat tulot kuin talonpoikaisella maa-wiljeliällä. Waan edellisillä kuitenkin on enemmän toisten — jos ei muiden, niin edes wanhimpien — apua tarwis, päästäksensä tuohon hakemaansa edulliseen tilaan. Samate jo luonnon waltakunnassa itse „luonnon herra,“ ihminen, tarwitsee „piennä pahana“ enemmän apua ja hoitoa kuin muut luonto-kappaleet. — Siis, jos ei mitään ylewämpää maailmassa ruwettaisi alussa auttamaan, waan heitettäisiin kaikki omaan nojaansa, niin täytyisi wirkamiehiäkin ulkomaalta hakea, jopa viimein — ihmisiäki, sillä ainoasti järettömät luonto-kappaleet, ja tuskin kaikki eläimetkään, tulewat toimeen toistensa awutta, al-kawina warmaanfi. Mitähän, jos vielä ulkomaalla tultaisiin yhtä wiisaijfi, niin kuustako sitte siwistyneitä ja ihmisiäkin olisi hakeminen. — Tuultemme siis Päivätär oli alussa wäärin tajunnu Uutisten mietteet asiassa; joka sitä vähemmin on-faan kummasteltawaa, kun Uutiset alusta pitäen pitivät liifaa melua keshinnöstänsä, — itään-kuin se olisi ollut ihan uusi waltio-wiisaus. — Melkeen samalla tawoin se wallan reimakas „Kansakunnan lehti“, toisessa näyttönumerossa (muuten n:o 3), näkyy wäärin oiwaltaneen Otawan eli H. K. K:n kirjoituksista „ruotsalaisesta kansakoulun opettajain seminariosta Suomessa“. Ei kukaan Otawassa eikä, tietemme, muuallakaan ole kieltäny semmoisenki seminarion hyötyä Suomessa wastedes. Olemma waan pitäneet sitä tarpeettomana, wieläpä wahingollisenafi, nyt „ennenkuin Suomi edes on pääsnny wirta-kirjoituksissa samanvertaiseksi eli tasalle ruotsin kansa Suomenmaassa“. Ja kun tästäkään ei ole toiwoa vielä „muutaman vuoden perästä“, jolloin hallitus waltiopäiwille antamassa esityksessään, ruotsinkielistäki seminarioa jo pitää tarpeellisna, — waan wasta muutaman wuosi-kymmenen perästä, armollisen asetuksen mukaan 31 p. elok, — niin ei suinkaan nykyisillä waltio-päiwillä vielä tarwitse hätäellä semmoisesta ruotsalaisesta oppilaitoksesta. Yläisimmä kyllä vielä senki waatimuksen, että ne yleiset opetus-laitokset yläisempää oppia warten, jotka owat suomenkielisissa seuduissa, myös olisiwat muutettawat suomenkieliksi, ennenkuin tuohon ruotsalaisen opettaja-seminarion hommaan ruwettaisiin; waan emme tästäkään lauseestamme peräy, ennenkuin ne syyt owat kumotut, johon sen perustimma — ja semmoista kumouttamista ei kukaan tietämme vielä ole yrittänytkään.

— Dulun Wiikko-sanomissa 14 p. marraskuuta luetaan: „Kruunun tuffi-auktionit Dulun läänissä owat nyt pidetyt. Niissä ostettiin noin $\frac{1}{8}$ osa yleensä kaupaksi tarjotuista 406,000 puista. Kauppoja tapahui ainoastaan Kemissä ja Jisä; Dulussa ja Rajaaniessa kruunu ei hywäksinyt yhtään tarjousta. Vieneekö tammoinen asian laita hyödyllinen waltio-waraille, emme moi käsittää, — waan ei siitä ole hywää maakunnalle eikä kauppiaille, eikä sahan-omistajille. Pienin liife taukoui, raha fatoaa maasta, kun uloswietäwä tawara vähenee. Ja kuitenki sekin on tietty, että myyhyin tuffein

hinnat owat nykyisten ulkomaan hintain suhteen niin korkeat, että niistä tappio uhfaa ostajia, war-sinki koska meidän pohjoinen puu-lai viime aikoina on tullut kokenuksen kautta Englannissa halwempaan arwoon siitä syystä, että sitä on hofsattu kuuwaessa pahaksi halkeilemaan, jonka tähden täällä on käritty paljo wähennystä eli rabattia plankkulaupoissa.“ — „Liikkuwan rahan wähyttä wali-tetaan yleisesti läänissämmä, eikä se olekkaan kumma, kun tiedämme, että noin 650,000 ruplasta, joita viime syksynä tähän läänin waltiowaroista elon ostoa warten ulkomaalta kauppiaille lainattiin, melkeen wähy eli tuskin 50,000 ruplaa on lakasti-maksamatta kruunulle, mutta luultawasti monta sataa tuhatta vielä maakunnissa kauppiaille welkana; waan nämät taas, jotka kowin hätäisesti kokiwat määrä-ajoilla suorittaa lainojaan kruunulle ja melkeen 300,000 ruplan edestä omilla waroillaan eloa oliwat viime wuonna tuottaneet ja tänä wuonna samoten noin 150,000 ruplan edestä, nyt eiwät uuden katuwuoden ja helppoin terwa- ja puu-faluhintain sekä tämän liikkeen wähenemisen tähden saa welkansa maksetuksi, eiwätkä waltiopankista parailta wakuuksillakaan saa tarpeellisia juoksewia waroja, paitsi joita kauppa ferraasaan pysähtyy. Mainittuin lainain hätäinen maksu oli yleiselle liif-keellemme haitallinen, waan vielä onnettomammat tuntuwat waltiovara-hallituksemme määräykset ja hankeet luottamuksen suhteen nykyaisoihin täällä Dulussa; ne wiwastawat wähy kurtus-järjestykseen päin. — Tuonain waati esim. yksi täkäläisen kauppahuone 40,000 ruplan waltiolainakirjoja (Stieglig) vastaan waltiopankista 30,000 ruplan lainan, waan sille tarjottiin ainoastaan 18,000 ruplaal Mitä sitten muille!“ — Näin D. W. S. — Meidän mieli, jälkimäisessä asiassa etenkin, on ihan toisellainen. Emme pölkky- eli „tuffi“-hinnastakaan henno hallitusta moittia. Barempihan se maakunnallen on että kruunu, pitämällä metsätuotteitansa korkeassa hinnassa, antaa köyhilleen yfityksille — joiden ei, miten kruunun, käy hinnan nousemista odottaminen — tilaisuutta myöä hirtensä. Jos mufa kruunu halwentaifi hinnan, niin maakunnalle siitä olisi pelkkä wahinko. — Waan olkaan tämän asian laita kuinka tahansa. Se warmaan on tietty, että kruunu tätä ennen on liian paljo lainannut kauppiailten ja siten, ylölsihyttä maassa ylyttäen ja enentäen, tehny monelle miehellen ja koto pere'kunille sangen tuutuwia wahingoita sekä itästä kauppiaitaki saattanu peri-katoon ja siis maallisesti onnettomiksi. Kauppa itesensä kyllä on hywä asia, kun se käypi luonnollista rataa, s. o. omilla waroilla. Waan joka alituiseksi ostaa wierailla eli lainatuilla rahoilla, t. s. jonka kauppa kulkee yhä toisen nojassa, hänen täytyy ennen tahi myöhemmin kompastua. Maa-wiljely meillä, Pohjanmaallaki, lie enemmän kruunun lainojen tarpeessa.

Ulkomailta.

Danstan kuningas Fredrik VII:s on, sunnuntaina 15 p. marrask. k. 3 j. puolip., kuollunna, ruusuista kaswoissa. Prinssi Kristian on nousnu kuningas-istuimelle, nimellä: Kristian IX.

Kuulutuksia.

Mantalsskrifningen i Wiborgs stad för nästkommande år 1864 kommer att förrättas å Rådhuset på följande dagar, från kl. 10 till 1 föremiddagen och kl. 3 till 6 eftermiddagen:

Måndagen den 7 December på föremiddagen med fästningen från gården N:o 1 till 74 och på eftermiddagen med återstående delen af fästningen samt Tervaniemi.

Tisdagen den 8 December på föremiddagen med Wiborgska förstaden från gården N:o 1 till 100, på efter-

middagen med återstående delen af nämnde förstad samt af S:t Petersburgska förstaden från N:o 1 till 80.

Onsdagen den 9 December med S:t Petersburgska förstaden från gården N:o 80 till 120 och på eftermiddagen från N:o 120 till 190.

Thorsdagen den 10 December på föremiddagen med S:t Petersburgska förstaden från gården N:o 190 till 260; på eftermiddagen med återstående delen af nämnde förstad, Papula stadsdel, Soldat slobodden, Bäckbruket, samt de nya gårdar vid Salakalahti som ännu ej äro äsatta Nummer. Stranda Hjäradsskrifvare kontor den 22 November 1863.

A. Jönisch.

De som önska betjena stadens innevånare och hit anlände resande med hyrkuskar eller så kallade isvostschiker, böra anmäla sig hos Magistraten å Rådhuset, Onsdagen den 9 instundande December kl. XI före middagen. Wiborgs Rådhus, den 25 November 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius.

f.d.

J. G. Heinrichus.

Yksityisiä ilmoituksia.

Litterär Tidskrift

utgifven i Helsingfors.

(Kirjallinen aikakauskirja toimitettu Helsingissä).

1864 vuoden alusta ulosannetaan allekirjoittaneilta ruotijänsä kaksikymmentä viikkoa, josta yksi viikko, sisältävä 4 artikkelia kahdeksantaitteijina, jaetaan joka kuukauden 15 päivänä.

Tämä aikakauskirja tulee sisältämään: helposti ymmärrettäviä kirjoituksia tieteellisessä aineissa; kirjoituksia valtiollisissa ja kansallisissa kysymyksissä; kaunokirjallisuutta ja kuvaelmia; kirjallisia tarjoustuksia ja ilmoituksia, sekä katsauksia koti- ja ulkomaan tärkeimmistä valtiollisista tapahtuksista.

Tätä saadaan tilata H. H. Grennell ja Pojan kirjakaupassa 12 markkaan koko vuosikerta, ja 6 markkaan puolivuositerta, sekä posti-johtokunnassa Helsingissä, niinkuin myös postitoimistossa maaseuduilla 14 m. 20 p. koko vuosikerta ja 7 m. 10 p. puolivuositerta.

"Litterär Tidskrift" in Näyttö-wiikko jaetaan Helsingissä tulewan Joulukuun alusta, josta sanomalehdissä tulee lisempää tietoa annettavaksi.

Helsingissä 12 p. Marraskuuta 1863.

G. Frosterus.

R. Gollan.

A. H. Ghydenius.

J. J. Ghydenius.

Då jag med det första är sinnad afresa från staden, emottager jag ej vidare några fotografarbeten och afsläpper tillika för denna stads och den kringliggande nejdens högtärade publik härhos min ödmjuka tacksägelse för dess talrika besök.

högaktningfullt

M. Seifert,

Fotograf.

Samtidigt försäljer jag min atelier jemte en ugn och några möbel mycket billigt.

Da ich nächstens von hier abreisen werde, nehme ich keine Photograph-Arbeiten mehr entgegen und sage zugleich einem Hochgeehrten Publicum hiesiger Stadt wie der Umgegend für den so grossen Besuch meinen besten Dank.

Hochachtungsvoll

M. Seifert, Fotogr.

Gleichzeitig verkaufe ich meine Glaseinrichtung mit einem Ofen und einigen Möbeln ganz billig.

Respektive principaler och insättare uti härvarande Sparbanks-inrättning kallas till allmänt sammanträde i Magistratens sessionsrum den 5 näst instundande december kl. 3 eftermiddagen, för att ut-e revisorer för detta års räkenskaper och välja direktörer i de afgäendes ställe m. m. Wiborg den 26 november 1863.

På Direktionens vägnar:

C. G. Clouberg.

Säästörahaston kunnioitettavia perustajia ja panioita kutsutaan se 3 päivä tulewassa kuussa kello viisi iltapuolella yhteiseen kokoukseen Maistraatin salissa, että katsoa Tullinust-miehiä perustelemaan tämän vuoden rahaston hoitantoa ja tululaskutuksia kuin myös valita uusia Jäseniä Toimituskuntaan eroavien tilaan. Wiipurissa 26 päivä marrask. 1863.

Säästörahaston Toimituskunnan puolesta:

(3) 1

C. G. Clouberg.

I C. G. Clouberg's Bokhandel

emottages abonnement å Musikalier på följande villkor: För helt år 32 mark, med premier för 20 mark.

20 " utan "

" halft år 12 "

" 3 månader 8 mark utan premier.

1 4 "

Biblioteket har i dessa dagar blifvit tillökt med öfver 400 numror.

(6) 2

Palmesukseen haluama.

Observera!

En med ordentligt uppförande ung man, som är kunnig uti Ryska, Tyska, Finska och Svenska språken, önskar sig anställning vid handel, på lön göres ej afseende då fri vivre erhålles, reflekterande häraf, behagade godhetsfullt insända en förseglad biljett till X. som inlemnas i Herr N. A. Zilliaci Boktryckeri eller också till undertecknad, under adress Wiborg & Sakkjärvi, Edvard Lindegren, Landthandlande.

Palmesukseen halutaan.

En i matlagning kunnig person och en kypare kan erhålla condition, då anmälan göres å Hôtel de Wibourg hos Herr Hoffman.

(3) 2

Wuokrataan.

Nu genast tvenne rum med skild ingång i gården N:o 41 inom f. d. Fästningen. Närmare upplysningar erhålles i Mottis gård af Lisa Kotilainen.

Muutawänä.

Gården N:o 80 vid Kejsaregatan inom f. d. fästningen. Närmare upplysningar erhålles å Herr N. Zilliaci tryckeri.

(3) 3

En i Jääskis härad belägen egendom af frälsenatur, om 47/8 mantal, hvartill äfven höra tvenne öar i Saimen, med ved- och stockskog till husbehof, försäljes på för köparen förmonliga villkor; närmare underrättelser lemnas å boktryckeriet i denna stad.

(3) 3

Skrinnskoremnar,
Utmärkt Engelsk Blanksmörja
och Skoborstar uti skomagasinet
af W. Beckers Enka.

Quistin-hihnoja,
Grinäisen hywää Engelskan kuitto-raswaa ja kenfäharjoja kenfäpuodisja

W. Beckerin Restellä.

(3) 1

Färsk Caviar,
Songa,
Ekenäs Wassbuk och
utmärkt god Stockfisk

hos W. Schawaronkoff vid paradplan.

En ny Kursläde hos Sadelmakaremästaren

Otto Walin,

boende uti gården N:o 31 snedtemot Guvernörs kansliet.

Wiipurissa, M. A. Zilliacuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.

Painamisen salli: J. F. Palmgren.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista No 48.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Vainowapausjuttu täällä elostelewien Wenäen meri-upserien ja Iluraan kansakoulun opettajan Fagerlundin välillä oli kämnerin oikeudessa taas tutkittavana menneen kuun 17 p:nä. Kahdeksan wierasmiestä kuultiin nyt, mutta kuin kuitenki kolme oli näitä paitse vielä pois jäänyt, niin lykättiin asia vielä tämän kuun 8:teen päivään, jolloin asia pitäisi lopullisesti tässä oikeudessa päätettämän.

— "**Wiborgs Tidning**"-niminen Wiipurin kaupunnin uusi ruotsinkielinen ilmoituslehti lähetti viime sunnuntaina kaupunkilaisille näyttonumeronsa. Herra kirjapainaja M. M. Ziliacus, joka sanotaan olewan lehden kustantaja sekä toimittaja, on näyttonumerossa tawattomana pääkirjoituksena ja warmaan waan täyttäänsä lehteänsä kokenut wääräksi tehdä sen tilin minä Otawan toimittaja (M. G. G.) kokouksessa 14 p. marrask. teki kirjallisuusseuralle Otawan mahdollisesta kannattawaisundes- ta. Kopeekalle tarkkaa tiliä oli mahdoton Seuran kokouksessa tehdä, eikä Seura sitä waatinutkaan. Mikomus oli ihan pikimältään saada tietää Otawan viime wuotiset tulot sekä kulungit, että siitä voisi päättää jos oli mahdollista sitä vielä pitkittää. Mutta waikka Seuran sihtieri niin pikimältään tämän teki, niin ei sitä herra Ziliacus kumoa kahden wiikon aprikoimisella. Ziliacus saapi Otawalle 150 ruplan tappion, mutta ei rohke- ne ilmoittaa mistä se tappio syntyy. Jo seki näyt- tää, että Ziliacuksen puoli on vähän kipeä. Asia ei ehkä ansaitsi selwikettä enempää, mutta kun herra Ziliacus on kirjoituksessaan vähän liiaksi suur-suinen, niin lupaamme hänelle tulewalla wiikolla selwikettä tässä asiassa suun täydeltä ja pyydämme näyttonumeron luki-joita siiksi odottamaan, ennenkuin kowin tuomitsewat Otawan toimittajaa.

— **Wiipurin Suomal Kirjallisuus-seura** kokoontuu tänä iltana kello 7 ala-alkeskoulun salissa kuukaus-kokouksensa pitämään.

Walitus- ja pyyntö-esityksiä Wal- tiopäiwillä.

Worwarisfäädyssä.

Esitettiin säädyn erityisestä walitus-waliofun- nasta lähetetty lausunto ehdotuksesta pyyntöön maas- sa olewan sähkölennätin-laitoksen järjestämisestä. Tämä lausunto sisältää ensin historiallisen kumauk- sen sähkölennätin-laitoksesta Suomessa. Sitte esi- tellään siinä tämän laitoksen hywin tunnetut wai- linaisuudet ja ne wastukset, jotka owat estäneet sen ulottamista. Koska puheena-olewa sähkölennätin kuitenkin lienee järeätetty Wenäjällä tässä suhtees- sa wallalla-olewien perusteitten mukaan, katsottiin näiden muistutettujen wastuksien ei woivan tul- la poistetuiksi muutoin, kuin että Suomen hallitus pantaisiin tilaisuuteen ottamaan waari tästä maalle tärkeästä laitoksesta sekä pitämään huoli sen järe-

tämisestä ja hoitamisesta, samoin kuin maan muis- taki kulkulaitoksista. Sen wuoksi ehdotettiin lau- sunnossa alamainen pyyntö siinä tarkoituksessa, että Suomen waltion myönnettäisiin Suomessa rakentaa tarpeellisia sähkö-lennätin-jaksoja, joita se saisi yksin- omaisesti käyttää kaikissa muissa tapauksissa, paitsi sitä, että Wenäjän hallituksen ilmoitukset sota-as- oissa olisimat säilytetyt yksinänsä sille laitokselle, joka näitä asioita warten jo on rakennettu, joten tämä laitos täydellensä pidettäisiin sitä tarkoitusta wasten, jota se on rakennettu; ja olisi sille Suo- men ruunun wapaassa tahdossa että aina sen mu- kaan miten hyödylliseksi näkisi, joko itse suorastaan omaksi waraksensa käyttää sähkölennätin-liikennettä tahi jättää se jollekulle yhdyshunnalle, joka saat- taisi olla halullinen sitä käyttämään, semmoista wa- kuutta ja niitä etuja wastaan muutoin, joista yh- dyshunnan kesken voisi sopia. Waliofunta ei ole luullut minäänlaisia esteitä kohtaawan senlaisen pyynnön myöntämistä, joka sisältää ainoastaan toi- wotuksen, että maan hallitus pääsisi käyttämään oi- keuttansa eräässä waltio-hoinnollisessa asiassa, joka oikeimmiten sille kuuluu. Siinä tapauksessa, että esteitä tässä kuitenkin kohtaisi, olisi sen wuoksi sa- malla esiteltävä, että kumminkin kaikkiin meri- ja tapuli-kaupunkeihin sekä suurempiin maakaupunkei- hin Wenäjän sähkölennätin-hallituksen kautta asetet- takoon sähkölennätin-pysähdyspaikat. Jos Wenä- jän sähkölennätin-laitoksen hallitus ehdottaisi tahi waatisi, että Suomen hallituksen olisi lunastettava Suomessa olewa laitoksensa, ei tämä olle hyväk- sensä käyttämättä senlaisia tarjomusta, maksamalla siitä sen kuin laitos, jonka käyttämisestä julkisten ilmoitusten mukaan olisi suuri tappio, totisen ar- wonsa jälkeen katsottaisiin ansaitsewan. — Tätä lausuntoa hyväksyi säätö perustussena pyyntöön, jo- hon toiset säädyn olivat ehdotettawat yhtymään.

(Waltiop. lehti.)

Siiden metsästäjä.

VIII.

Kotka putoo.

Päiwä oli tullut, jona Alrik olisi ampuwa kot- kan ja täyttävä Sjernstormin tahdon. Kotka oli jo sidottu saikon päähän ja turhaan koetti se py- ristellen ja kiljuen saada jalkojansa irti.

Uinnasta astui ulos Sjernstorm ja häntä seu- rasivat Alrik, pyssy kädessä, Pyy ja muutamia toisia korkeita wieraita, jotka olivat tulleet terweh- timään Sjernstormia. Sjernstorm istuutui noja- ustuoliin. Muut seisoiwat hänen ympärillä. Hän wiittasi Alrikille. Tämä kumarssi, meni määrätulle paikalle ja painoi Pyhltä saadun luodin pyssyyn. Hän nosti sitte pyssynsä, katsahdi linnan ikkunoi- hin, joista yhdestä Alfshild wiittasi kädellään, ja tähtäsi. Alrik ampui. Paksu sawu peitti saikon pään, mutta sen hajottua — ei kotka enää sai- fon päässä pyristeltyt, se makasi fuolleena pihalla. Alrik wapii iloista.

Stjernstorm nousi ylös, hän kääntyi ja lausui iloisena vieraille:

— Vastawänil Minä saan nyt ilmoittaa teille että olen antanut tyttäreni Alrif Stälarmille. Väh-
tekkäämme saliin, siellä juodaksemme maljan nuor-
ten onneksi.

Bieraat toivottivat onnea Alrifille ja kaiffi seu-
rasivat Stjernstormia. Heidän tultua saliin, awau-
tui siwun-owi, palvelijat kantoivat sisään pöydän,
jonka päällä oli suuri malja kallista wiiniä ja kul-
tasia pikaria, joita palvelia täytti, ja viimein as-
tui Alfchild sisään. Stjernstorm otti pikarin.

— Alfchild! Alrif Stälarm on pyytännyt sinua
puolisokseen. Minulta on hän jo saanut sanani ja
sinä, sinä warmaan rakastat häntä?

— Rakastan. Hänellä onkin sanani, wastasi
Alfchild wienolla äänellä katsellen laattiata.

— Hyvä. Alrif! Hän on nyt sinun. Vastawä-
nil Juokaamme maljal Bieraat ottivat jokainen
pikarinsa ja joivat nuorten muistoksi ja onneksi.
Nyt oli Alfchild Alrifin ja hän Alfchildin. Illo ja
riemu ottivat nyt siansa heidän sydämissä, suru
ja murheet pakenivat ja ne olivat onnellisimmat
kaikista. Stjernstorm tuli niinkuin nuoreksi uudek-
kaan nähdessä heidän onnea. Päiwä meni juhlan
riemuissa. Ja muutama päiwä sen perästä oli
häät. Kaiffi, mitä Suomella silloin oli rikasta
ja kaunista, oli kokountunut viettämään häiden
juhlaa, myöskin Pyy, mutta hän waan yllinään
oli wakaifena ja surullisena — hän ajatteli naista,
jonka hän oli nähnyt luolassa ja jota hän ei löy-
tänyt waikka hän kauwan oli etsinyt. Pakanan
tytär oli niinkuin kadonnut. Sydän-yöllä läksi Pyy
muiden tietämättä pois häistä — hän kiiruhti met-
sän kautta suoraan Hiidenkellarinmäelle. Hän tah-
toi wanhukselta tietää missä sen tytär oli.

IX.

Viimeisen pakanan kuolema.

Päiwä rupefi wähitellen koittamaan. Aurinko
punastutti itäisen taiwaan rantaa ja linnut ha-
wahtuivat toinen toisensa perästä. Kuonto heräsi
unestaan.

Sywisä ajatuksissa lähestyi Pyy luolaa, astui
sen sisään, mutta palasi kohta ja katseli tarkasti
ympäriinsä. Hän kummautui. Luolassa ei wanhus
ollut. Hän astui eteenpäin, mutta seisahdusi, sillä
hän kuuli laulun. Hän kääntyi ja näki nyt wan-
huksen istuvan kalliolla laulaen ja soittaen kan-
teletta. Hän kuunteli wanhuksen laulua. Wanhus
lauloi kuolema-runonsa. Hän lauloi Suomalais-
ten esi-isiä, jotka olivat asuneet Altai-wuorella
ja sen laaksoissa; hän lauloi heidän matkoista län-
teenpäin, heidän taisteluista wihollisia ja hirmuista
petoja vastaan; hän lauloi rikasta Permaasta ja
Jumalan kuwasta, hän lauloi Permalaiisten taist-
eluista Rutjalaiisten kansa, heidän voitoista ja
saatumuksista; hän lauloi Wäinämöisestä, hänen
tekemästä kanteleesta ja runoista, Ilmarisesta ja
urhoollisesta Lemminkäisestä; hän lauloi Aldokaan
siniistä aalloista, Saimaan tuhansista saarista ja
Suomen ihanuudesta, hän lauloi esi-isten taiste-
luista Ruotsalaisia vastaan, lapsuudestaan, mat-
koistaan maailman ympäri, ensimmäisestä rakkaudes-
taan ja kuolemastaan ja lopuksi lauloi hän Suo-
malaiisten tulewista riidoista, taisteluista ja kät-
simisistä, hän lauloi ennustaen siitä päivästä, joka
oli tulewa, jona jokapailassa Suomessa taas kuu-
lun waan Suomen ihana kieli ja Suomen kauniit
runot kaikuwat. Nyt wakeni hän. Kantele putoi
käpistä ja lensi palautuksi kalliota vastaan. Pyy oli
juoksemallaan wanhuksen luokse, mutta jäi pai-
kalleen, sillä hän näki naisen kiiruhtawan wanhuks-
sen luokse ja lankeawan polvilleen. Wanhus awasi
ilmänsä, katsahdi taiwasta kohti ja pani käten-

sä tyttärensä pään päälle. Samassa nousi au-
rinko taiwaalle ja walisti ensimmäisellä säteillään
wanhusta ja hänen tyttärtä. Pyy astui hiljaisesti
heidän luokse. Tultuaan paikalle näki hän wan-
huksen olewan kuolleen. Hänen kaswonsa olivat
puhtaat ja walkeat kuin enkelin, hänen pitkät hiwet-
sensa riippuivat lumi-walkoisina hartioilla ja au-
tuus hymy oli hänen huulillaan. Pyy otti hat-
tunsa päästään ja kuisutti hiljaisesti siunauksen
kuolleen yli. Samassa nosti tyttö päänsä ja näh-
tyään isän olewan kuolleen, lausui hän katsoen tai-
waasen ja kädet ristissä:

— Kiitos, suuri luoja! Hän kuoli siunaten mi-
nua. Kirous on minusta pois otettu. Kiitos!

— Amen! lisäsi Pyy.

Seuraavana päivänä tuli Pyy ja Risto mä-
elle, kaimoiwat haudan ja siihen laskiwat he wan-
huksen ruumiin. Tytär oli läsnä ja luki siunauk-
sen isänsä yli. (Jatk.)

Kotimaalta.

Uudesta suomenkielisestä lehdestä, sanoo
Helsing. Uutiset, olemme saaneet joitakuita kysymyksiä,
joihin tahdomme tässä lyhyesti wastata. Ensimmäin
luulemme woivamme wakuuttaa, että tämä tuuma
jo on niin wahwoilla perustuksilla, että lehti epäi-
lemättä tulewan vuoden alusta tulee ilmestymään.
Suomettaren toimitukselta on tuo wanha tunnettu
nimi lunastettu; nykyinen Suometar siis lakkaa.
Myöskin Helsingin Uutiset aikowat tulewaksi wuo-
deksi astua tämän uuden yrityksen tieltä. Uuden
lehden tilaushinnasta emme vielä voi antaa tietoa;
sen wain woimme wakuuttaa, että jos osafkeita
runsaasti kertyy ja lehden perustus-summa siis
tulee jotenkin wahwaksi, myöskin koetaan määrätä
tilaushinta niin helpoksi kuin suinkin mahdollis-
ta. Emme muuta voi, kuin kehoittaa kaikkia niitä
jotka käsittävät nykyisen ajan tarkeyttä Suomalai-
suuden asialle, ottamaan toimella ja rahalla kan-
nattaaksensa tätä yritystä. Tarpeellista olisi, et-
tä osafkeen-otto tapahtusi niin pian kuin mahdol-
lista, koska aika jo alkaa kiirehtiä. Joka ei ole
sattunut saamaan käsinsä mitään osafke-listaa, voi-
pi kääntyä kirjjeellisesti jonkun johtokunta-jäsenen
luoksi ja sille lähettää osafke-maksunsa ensi vuodelta
(40 markkaa). Kaikille osafkeen-ottajille lähetetään
erinäinen kuitti-kortti. — Lehden nimi tulee ole-
maan: „Suometar, Sanomia Helsingistä”.
Sen wäristä on meiltä myöskin kysymystä tehty.
Tietysti se kansallijissa kysymyksissä tulee olemaan
suomalainen. Wäliollisista asioista luulemme tie-
tämämme, että aiotaan tasapuolisesti sallia kaikille
siivoille mielipiteille täysi sanan-wuoro. Toiwom-
me, että runsas osafke-otto ja sitten runsas tilaus-
lin tulee todistamaan, että Suomen kansa kaikissa
jäädhyissä todenteolla tahtoo kielensä ja kansallisu-
tensa nostamista. Että kansallisuuden asia mei-
dän maassa hitaammin ja kylmäksioisemmin ajetaan
kuin esim. Unkarissa, Pyömissä j. n. e., saattaa
olla luonnollista. Me olemme kylmän pohjan
asukkaita; meillä on jäätä ei ainoastaan järwissä,
waan meidän suonisammekin. Mutta senlainen
kylmyys saattaa olla kuolemaksikin, jos se aiwan
waltaan pääsee. Wähäsen lämpimyyttä waa-
tii wälttämättömästi Suomen kielen ja kansalli-
suuden asia.

Ulkomaalta.

Tanska. Runingas Fredrik VII:n kuolema on
synnyttänyt yleisen surun Tanskassa, sillä harwat
hallitsijat owat nauttineet niin yleisen kunnioitus-
sen ja rakkauden kansaltaan kuin Fredrik VII. Hän
nousi 1848 Tanskan waltastuimelle. Siihen ai-

kaan oli Tanska kiivaassa taistelussa Saksalaisia vastaan. Suurella innolla puolusti Fredrik kansansa oikeudet ja pani rajan saksalaisuuden esiintuntemiselle. Mutta se joka tekee hänen ikimuistettavaksi kansansa historiassa on se, että hän perusti maassaan perustuslaillisen hallitusmuodon. Tämän tefi hän vapaasta tahdosta. Hän näki, ettei yksinvalta enään ollut sopiva Tanskan kansalle ja sitä vasten riisui hän itseltään yksinomaisen vallan ja sai sen sijaan kansansa rakkauden. Siitäpä hänen kunniansa. — Fredrik VII oli lapseton. Hänen jälkeisensä Kristian IX on toista sukulinjaa ja kantaa entiseltään nimen: Sleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburgin herttua. Tämä sukulinja määrättiin kruunun perilliseksi Lontoossa 1852, jolloin Tanskan ja Saksan väliset seikat selvitettiin. Nykyinen kuningas olihin ainoa Tanskan kuningas-huoneen sukunainen ruhtinas, joka 1848 vuoden kowassa taistelussa lujasti pysyi Tanskalaisen puolella. — Fredrik VII:n kuolema ei ole ainoastaan herättänyt surua ja kaipausta, se on myöskin herättänyt suurimmat waarat Tanskan pienelle valtakunnalle. Toinen kuningashuoneen sukulinja, nimeltä Sleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburg, on kohonnut kuningas Kristianin vastustajaksi. Prinsfi Fredrik tästä sukukunnasta on julistanut itsensä Sleswig-Holsteinin herttuaksi. Myöskin tämän isä oli 1848 vuoden sodassa Saksalaisten puolella. Niin on nyt poikansakin huuttanut avukseen Saksan liittokunnan, ja muutamat saksalaiset ruhtinaat ovat jo tunnustaneet hänen Sleswig-Holstein'in herttuaksi. Mutta epäilemättöä on, että Tanskalaiset tulevat lujasti puolustamaan maansa ja kuninkaansa oikeuksia Sleswiigiin, jota juuri näinä aikoina ovat olleet toisessa Saksalaisten harmiksi yhdistää kokonaan valtakuntaansa. Nämät tapaukset tulevat nyt antamaan uutta sytykettä Tanskan ja Saksanmaan väliselle riidalle, joka jo ennaltaankin on hyvin mutkainen. Uusi perustuslaki, joka yhdistää Sleswigin Tanskan kuningaskuntaan ja siis eroittaa sitä Holsteinista ja Saksasta on nykyään hyväksitty waltioneuvoskunnassa (rigsraad) Myöskin uusi kuningas on siihen antanut suostumuksensa. Siis ei taida prinsfi Fredrik aiwan äkkiä päästä Sleswig-Holsteinin herttuaksi.

Kristian IX:llä on kuusi lasta. Wanhin poikansa, nykyinen kruununperillinen Kristian Fredrik, on syntynyt 1843. Wanhin tyttärensä on naitu Englannin kruununperilliselle. Kolmas lapsensa on Kreikan nykyinen kuningas.

(S. H.)

Sitä tätä.

Käännöksiä.

(Annettua.)

Rakkaus tekee haluttomaksi kunniaa ja hohtoa kofti, waan ei ihmis-kuntaa kofti, se kytkee sydämen, waan se laajentaa sen myöskin. Yksi rakastaa waan yhtä, kuin mies ja waimo, kaikkia ihmisiä taas kuin siirtä ja weljeä. Rakkaus on täydellinen uhraus. Se hyvät sydämet, jotka hemmitte warpuista, jonka pesästänsä poika warasti, jättääksensä sitä pehmitetyllä leiwällä orjaksi, ymmärrätte, linnun paettua wankuudestaan, sen hirmuvaltiansa läheiseltä kastanja-puulta taroitettua iwa-laulua. Se hyvät sydämet, jotka iloa woiitte nähdä kaswuissa, puutarhurin sitä luffaspotista pannesja awaraan multa, tai wiikuna-puussa, kun sen omistaja pohjaisseuduissa sitä ikkunasta lauhkeaan sateesen asettaa. Se muutamat jalot, jotka, kun parulla ryytimaassanne on waikea synnytyös, sitä autatte ja fuoria poistatte, saattaaksenne siihen henkeä, ja tuffaa, jota myrsky niinkuin leskeä lannietaa, loh-

Duttawalla kädellä pyörittä te, että se, niinkuin te itse, taiwasta kofti näkisi. Se, jotka kuulette ja näette, mitä moni awonalla silmillä ei näe, ja aukein silmillä korwilla ei kuule, käsitätte, mitä rakkaus on. (Hippell)

Biattomuus ja toiset anstot wiettävät lopulla tavallisesti woihto-riemua kaikkein parjausten yli. Runhan waan sydämen laatu on oikea, silloin ei ole juuri hätää ikkain ihmisten panettelemisistä. Murinko woipi kyllä toisinaan sumun sautta tulla näkymättömäksi, mutta miltä waan. sumun pitää ennen tahi myöhemmin painuman alas, ja sitten se kirkas maailman walo taas näkyy wähentymättömässä loistossaan. Samoin hywä awukin. (Lampe.)

Sairasnakin tulisi meidän olla hiljaiset ja kärsiwälliset, ja hywin ajatella, että yksi elää joka etenkin semmoisia aikoja omiansa pitää. Suuri sentähden seisattaa hän usein niin äkkiä jokapäiväisen elämämme rämsien myllyn, ja siinä hiljaisuudessa hän silloin meitä opettaa, että meissä vielä jotakuta isoa, ja ettei taiwaan waltakunnan jokapäiväiseksi leiwäksi tässä myllyssä lauheta. (Bilder ohne Rahmen.)

Rateus on monen pahuden yhdistys ainoaksi pääpahaksi; siinä löytyy vhaikaa tyytymättömyyden, pöyhkeyden, ja ihmis-wihan inhottawaisuus. Rateus ei ainoasti kufista elämän rauhaa siltä, kessä se asuu, waan himoitsee myöskin toisten onnea häwittämään. Sikiönsä owat ilo toisen wahingosta, panetus, wästyys, wiekkaus, waino. Rateus on tyytymättömyys suosioista ja eduista, joita ei itsellään ole, ja harmoin tahdottaisi; kofeminen ryöstää ne siltä, jolla niitä on, omistaakseen ne itsellensä, eli waan menettäaksensä ne toiselta, kun niitä itse ei woi saawuttaa. (Zscholle)

Niinkuin manietti (randanweturi) tulee wäkewämmäksi aina raskaammalla kantamisen sautta, niin hengellemmekin tiedon paino tuntuu waan kepeämpänä, jota enemmin sitä lisäyntyä. (Wolfg. Menzel.)

— — — — —

Dikaita wa:

N:o 48, 5:nnen palton riw. 9: „siksi-kunne se alkaisi itsensä kannattaa”; Luettawa: siksi-kunne sen suojeltawa alkaisi j. n. e.

Tassa.

lasfettu Wiipurin Maistraatissa, niin kotimaisille kuin myös Weraijältä Wiipuriin tuotujen ruoka-aineiden hinnoille Joulukuussa 1863.

Tynnyri rukiita 5 ruplaa; tynnyri kuroja 3 ruplaa; 1:n sortti heiniä 18 f. ja 2:n sortti 15 kop. leiwiskä; hienot wehriajauhot 1:n sortti, 9 leiwiskän painawa säkki 11 r. 2:n sortti 8 rupl., ja leiwiskettäin 1:n sortti 90 f., 2:n sortti 70 kop.; ruisjauhot 1:n sortti 5 r. 30 f. tynnyri, ja leiwiskettäin 1:n sortti 40 f.; lamari rhyynit 10 r., hirs rhyynit 1:n sortti 14 r. ja 2:n sortti 13 r., ohran rhyynit 9 r. ja kauran rhyynit 9 r. tynnyri, manna rhyynit 1 r. 40 f., perle rhyynit 1 r. 20 f. leiwiskä; herneet 1:n sortti, 36 kappaa sisäl-täwä kuli 15 r., 2:n sortti samote 13 r.; hieno-laatuinen weh-näleipä 10 f. naula, 1/2 naulaa 5 f. kop ja 1/4 naulaa 2 1/2 f., ruisleipä 3 f. naula, 2:n sortti 2 1/2 f. naula; 1 naula Suo-men 1:stä sorttia täällä teurastettua hywää paisti-lihaa 7 kop., 2:nen sortti eli hywä soppa-liha 5 kop. ja 3:8 sortti eli huonompi samallinen 4 kop. naula; Suomen suolattu liha 1:nen sortti 3 kop., 2:nen sortti 4 kop. ja 3:8 sortti 3 kop. naula; suolattu siian liha 1:nen sortti 12 f. kop., 2:nen sortti 10 kop., tuores siian liha 1:nen sortti 12 f. kop., 2:nen sortti 10 kop., sawustettu sfinffu 14 kop., sawustamaton samallinen 12 kop. naula; lampaan liha 1:nen sortti 6 kop. 2:nen sortti 5 kop. naula; wäiskan liha 1:nen sortti 8 kop., 2:nen sortti 6 kop. naula; tuores woi 20 kop. ja runan walmistukseen kelpaawa woi 18 kop. naula; siina woi 17 kop. naula, ja 1 naula suolaa 1 kopekka.

Wiipurin Raastuwaassa, 30 p. Marraskuuta 1863,

Ex officio

J. G. Heinrichus.

Kuulutuksia.

Mantalsskrifningen i Wiborgs stad för nästkommande år 1864 kommer att förrättas å Rådhuset på följandedagar, från kl. 10 till 1 föremiddagen och kl. 3 till 6 eftermiddagen:

Måndagen den 7 December på föremiddagen med fästningen från gården N:o 1 till 74 och på eftermiddagen med återstående delen af fästningen samt Tervaniemi.

Tisdagen den 8 December på föremiddagen med Wiborgska förstaden från gården N:o 1 till 100, på eftermiddagen med återstående delen af nämnde förstad samt af S:t Petersburgska förstaden från N:o 1 till 50.

Onsdagen den 9 December med S:t Petersburgska förstaden från gården N:o 50 till 120 och på eftermiddagen från N:o 120 till 190.

Thorsdagen den 10 December på föremiddagen med S:t Petersburgska förstaden frångår den N:o 190 till 260; på eftermiddagen med återstående delen af nämnde förstad, Papula stadsdel, Soldat slobodden, Bäckbruket, samt de nya gårdar vid Salakalahti som ännu ej äro äsatta Nummer. Stranda Häradsskrifvare kontor den 22 November 1863.

A. Jänisch.

Medelst offentlig entreprenad auktion, som anställes inför Fattigvårds Direktionen i stadens fattighus härstädes Tisdagen den 8 nästinstundande December kl. 5 e. m. utbjudes till den minstfordrande leverancen af 50 samnar god torr björk och 190 samnar god torr tallved, hvarom hugade spekulanter härigenom underrättas, jemte erinran, att den som vid auktionen vill göra anbud bör vara försedd med till vederbörligheten styrkte borgen för åtagandets fullgörande. Wiborg den 17 Novemb. 1863.

På Fattigvårds Direktionens vägnar:

E. R. W. Castegren.

Respektive principaler och insättare uti härvarande Sparbanks-inrättning kallas till allmänt sammanträde i Magistratens sessionsrum den 3 näst instundande december kl. 5 eftermiddagen, för att ut-e revisorer för detta års räkenskaper och välja direktörer i de afgäendes ställe m. m. Wiborg den 26 november 1863.

På Direktionens vägnar:

C. G. Clouberg.

Säästörahaston funnioitettavia perustajia ja panieita kutsutaan se 5 päivä tulewassa kuussa kello viisi iltapuoella yhteiseen kokoukseen Maistraatin salissa, että katsoa Tutkimusmiehiä perustelemaan tämän vuoden rahaston hoitainta ja lufulaufukirjoja kuin myös walita uusia Jäseniä Toimituskuntaan eroawien siian. Wiipurissa 26 päivä marrask. 1863.

Säästörahaston Toimituskunnan puolesta:

C. G. Clouberg.

Yksityisiä ilmoituksia.

Kansakunnan Lehti

tulee Helsingistä tulewanafin vuonna ulos ja lupaa aina rehellisellä suoruudella puhella kaiken maamme kansan, niin herrasäätyisten kuin talonpoikaistenkin, yhteistä etua ja kättumista sekä maallista ja hengellistäkin walistusta ja siwistystä koskewista tärkeimmistä asioista ja muista aifamme merkiliisyyksistä, joista niin kotimailta kuin ulkomailtakin aina tärkeimmät tiedot wääristelemättä ja peittelemättä annetaan. Maamme erinäisten säätyin sekä ruotsalaisen ja suomalaisen wäestön wälinäistä luonnottointa härshyttelemistä ja tulistuttamista tullaan aina waan jyrkästi waesten lyömään. Lehti tulee jofa torstaina ulos yhtä suurena kuin nytkin ja maksaa tulewalta wuodelta 90 kopeikkaa tahi postin kautta kaikkein postimaksiin kansja 5 marffaa ja puoleksi wuodeksi tilattuna puolikolmatta marffaa, siis puolta huokeampaan, kuin mitä Suometar ja Uutiset nykyiin owat maksaneet.

Ja ettei toki tämän lehden numeroita tielle häwiämään tulisi, niin sitä tulewana vuonna tulee kufin postikonttuoreista ulos menewä tuffu kirjapainosta läsin eri paketiissa waetaan ottajan nimelle lähetettäväksi siisään pantuin numeroin lufu päälle firjoitettuna. Kaikki tilaukset tulewat liimäisessä postikonttorissa tehtäväksi.

Pyhdetään funnioitettawia maanmiehiä tätä lehteä nyt ajoissa tilaamaan sekä tilauksia yhtä joutumiseen muualtakin innollisesti feräämään, niin että painoffen suuruus jo tulewan wuoden alusta pitäen tarfemmin woi si määrättyä tulla. Ja ottafoot kaikki muutkin maamme sanomalehdet tämän ilmoituffen hywäntahitoisesti palstoihinfa.

D. G. D. Europaeus.

Den person, som under Fredags representationen af Lucretia Borgia, wet sig hafva å korridoren vid sidan af s. k. ranglogen, till höger om scenen, utbytt ett par höga gummigaloscher, helt och hållet fodrade med röd flanel, emot ett par litet mindre dylika, med foder af blå flanel å framstycket, behagade godhetsfullt fordersammast rätta misstaget å Hackmans kontor.

I C. G. Cloubergs Bokhandel

emottages abonnement å Musikalier på följande vilkor: För helt år 32 mark, med premier för 20 mark.

20 " utan "
" halft år 12 " "
" 3 månader 8 mark utan premier.
" 1 " 4 " "

Bibliotheket har i dessa dagar blifvit tillökt med öfver 400 numror.

(6) 3

Palwelukseen halutaan.

En i matlagning kunnig person och en kypare kan erhålla condition, då anmälan göres å Hôtel de Wibourg hos Herr Hoffman.

(3) 3

Myytämänä.

Skrinnskorenmar,
Utmärkt Engelsk Blanksmörja
och Skoborstar uti skomagasinet
af W. Beckers Enka.

Luistin-hihnoja,
Erinäisen hywää Engliskan fiilto-raswaa ja kenfäharjoja kenfäpuodissa

W. Beckerin Leskellä.

(3) 2

Myytämänä kaikki Suomenmaan kirjakauppoissa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietarissa: (J. W. Piltja ja Rumpp. kirjakustantaja-yhteyden Turussa kustantamia.)

Keiseliin linnustus IV. N:o 161.

Yhteinen Ihmistunnan historia III. Kuningas Kaarle XII, selwästi sumattu. N:o 162.

Tulholman Beri-sauna eli Kuningas Kristiani II hirttu-työt Ruotissa w. 1520. N:o 163.

Yhteinen Ihmistunnan historia IV. Wenäjän Keisari suuren wilpitön elämä-ferta. N:o 164.

Yhteinen Ihmistunnan historia V. Prössiin Kuningas Fredrik II, kutsutin ainoaksi. N:o 165.

Kokka-tarinoita I. N:o 166.

" II. N:o 167.

" III. N:o 168.

Yhteinen Ihmistunnan historia VI. Wapaus-sota Pohjois-Amerikassa w. 1773—1783 ja yhdistettyin wapaawaltain nykyinen tila ynnä lyhyt kertomus Benjami Franklinista. N:o 169.

Wirolainen. N:o 170.

Kuin yllä kirja sisältämä 25 lappaletta ferralla ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1 Marfalla ja 60 pennillä.

Wiipurissa, M. M. Jilistuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgren.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 49.

Nonju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Sywät „Annit!” antakate anteeksi että on täy-
tymys wähän ehkä kowinki aikaseen tervehtiä Teitä
seuraamalla lähetetyllä onnentoivotuksella:

Uuden ajan onnentoivotus.

(Annin-päivänä).

„Monta kyllä meidän maassa,
Anniksiin kastettiin,
Tytäriä onkin maa'assa
Enemmin, kun luettiin.

„Osi rikas, toinen köyhä,
Miten kulle suotu lie,
Kolmas waka, neljäs löyhä,
Minä monesta on mie.

„Omaa itseänsä kuuli,
Luonnon lapsi hyväksi,
Kriste'n henkeä sen kuuli,
Yhteyttä hyväksi.

„Onhan sekin Luojan henki,
Kun kesiöissä waikuttaa,
Että piika sekä renki,
Joutuis' muhun taimuttaa.

„Sillä wähitellen kone,
Meillä töitä ennättää,
Höyry- tai kaasu-wene,
Ilmoin halki lennättää.

„Siitä seuraa helpotusta,
Kunfin ruumiin voimille,
Poistaaksensa pahennusta;
Jhmiset! siis toimille!

„Tuossa jouten furjain lapset,
Wallatoinna riehuilee,
Woiin wiisain opetukset,
Saada, ett'ei sitä tee.

„Jos nyt kunnat paikoillensa,
Perustaisi kouluja,
Palkkaisivat tietoinensa,
Niihin opettajia.

„Jotka lasten ymmärrystä
Selwittäisi ensinkin,
Kufua ja piiritystä,
Tarpeellista oisikin.

„Että hyvän tiedon neeste,
Sieluloihin waluisi,
Eikä oisi kelle este,
Mihin kyky haluisi.

„Neidot sulosydämiset,
Dikein opin saatua,
Turhuudensa hyljännehet,
Osi kunnan laatua.

„Uskon öljyn hankkikamme,
Lampuillemme Sanasta,
Sulhon tuloks' loistakamme,
Wälttäkämme warasta.

„Annit, Antit, mitkä liette,
Dotte ihmis-suwuista,
Käsitysten toista wiette,
Alku wasta-hakioista”.

Herra N. A. Zilliacukselle.

N. A. Ziliacus on julkisuudessa ihan uusi nimi.
Se syntyi Wiipurin uuden ruotsalaisen ilmoitus-
lehden näyttönumerossa, mutta kowin paksun tör-
feänä tämä julkisuuden lapsukainen potkaisu itsensä
näkywiin. HänCOMPASTUI meihin koko kowasti
jo alussa, ihan näyttönumerossaan. Jos hän sii-
hen tapaan rupee koko vuoden neliistämään, niin
auta, hyvä isä, meitä tiepuoleen jo ajoissa. Eufi-
jamme tietävät jo Otawan lisätähdestä n:o 48,
että kirjapainaja N. A. Ziliacus on hätäillään siitä,
ettei Otawa tänä vuonna antanut kustantajaille,
kun N. A. Ziliacus oli kustantajien asiamiehenä
ja rahankantajana, sitä voittoa kun se olisi anta-
nut, jos ei sellaista asiamiestä olisi ensinkään ollut,
waan kustantaja itse olisi rahat kantanut. Työn-
tekijällä pitää olla palkansa, tietty se; ja kernaasti
suomme h:ra Z:kusselle wainastansa palkan, mutta
ei sen tautta olisi tarwinnut Otawan kannattawai-
suudesta tekemää tiliämme sortaa. N. A. Zilia-
cus tosin tietää koko meidän tilimme sekä kaikki sii-
hen kuuluvat seikat, mutta koska waaditaan, niin
tehkäme tilit uudestaan ja julkisesti.

Lisätähdessä N:o 46 sanottiin, että „Otawalla
on noin wiisi ja puoli sataa tilaajaa ja että se
antaisi voittoa noin 60 ruplan paikoille.” N. A.
Ziliacus wäittää tilaajojta olewan waan 476 ja
Otawan antawan tappioa noin 150 rupl. ja sa-
noo meidän „ilmasta” saaneen ne 74 tilaajaa,
joita ei ole hänen tilisjään. Herra Z—kussen kir-
japainon huostassa ovat Otawan tilauslistat, mut-
ta rahat ovat h:ra Z—kussen huostassa, sillä hän
on kustantaja-seuran rahawartija. Se oli maini-
tusta kirjapainosta kun me saimme seuraaman wie-
lä tallella olewan ilmoituksen:

Otawia menee:

Helsingin kautta anotuita	213.
Postkonttorin kautta anotuita	33.
Raupuntiin kannettawia	254.
Wiipurin esikaupuntiin	15.
Pietarporin esikaupuntiin	46.

Yhteensä 561,

ja 9 kappaletta, joita on pakko ilmaiseksi lähettää.

Kirjallisuus-seuran kokouksessa, 14 p. Marrask.,
luettiin pait mainituita 9 kappaletta vielä pois
11 kappaletta ilmaiseksi menemiä Otawia, ja siten
saatiin tilaajoiden määrä olemaan 550, tietämättä
paljoko oli koko vuosikertoja paljoko puoli-wuosi-
kertoja. Että mainittu luettelo on kirjapainosta
saatu, sen N. A. Ziliacus hywin hyvästi tietää ja
tulemme vielä etempänä sen todistamaan. Kun
N. A. Ziliacus siis sanoo meidän ilmasta tämän
ilmoituksen saaneemme, niin olkoon sanomatta ketä
hän silloin „ilmaksi” nimittää. Wasta seuran ko-
kouksen perästä antoi N. A. Ziliacus toisen luette-
lon, mikä ei ensinkään käynyt yhteen sen ennen an-
netun luettelon kanssa muussa kuin Helsingin kautta
anottujen Otawien määrässä, joista oli selwät Pos-
titoimituksen antamat anomuskirjat. Nämät wi-

miset kävivät vieläpä niin yhteen, että kun M. A. Zilliacuksen mainitsemaa 28 puoli-vuosikertaa tehtiin 14:ksi kokovuosiserraksi ja pantiin 199:ään anottuun kokovuosisertaan, niin saatiin niitä 213 kappaletta, mikä oli tismalleen se ennen ilmoitettu määrä. Herra 3—kuksen antama luettelo on muka seuraava:

Helsingin kautta anotuita . . .	199 koko w. kert.
	28 puoli w. kert.
Wiipurin postikonttorin kautta anotuita	54 koko w. kert.
	5 puoli w. kert.
Kirjapainossa tilatuita . . .	176 koko w. kert.
	14 puoli w. kert.

Yhteensä 476 kappaletta.

Ketä siis on uskottava, herra 3—kusta wai hänen kirjapainoansa, sillä uskon asia se ainaki on mitä niihin Otawiin tulee, joita kirjapainossa on tilattu ja kaupunnissa jaetaan, koska kowin työlläkösi kääntäisi käydä kartanoesta kartanoon kysymässä owatko Otawaa tilanneet wai ei, että siten tulisi selwä tieto, onko h:ra 3—kuksen ilmoitus oikeassa wai se toinen. Mutta uskokame h:ra 3—kuksen ilmoitusta, ja tehkämme tili senki mukaan. Seuran kassuksessa tiliä tehdesä luettiin § 3 Seuran pöytäkirjasta 29:nä p. Lokakuuta 1860, jossa on sowitzu maksamaan h:ra Zilliacukselle paino-palkkaa 200 ruplaa 1000:sta Otawasta ja 4 ruplaa joka lisätähdestä, joka 52 lisätähdestä teki 208 ruplaa, mutta kun M. A. Ziliacus ei tarwitsse 1000 kappaletta Otawaa painaa, niin otettiin painopalkka tekemään määräkseen 400 ruplaa, ja paperiksi oli sama pöytäkirja määrännyt 2 ruplan paperia. Kun Otawan toimituksella ei ole tähänkään asti ollut omantakeisesti tilattua ulkomaan sanomalehteä ja kotimaisia lehtiä jo on lupa vaihtamalla saada, niin ei nykyisiä sanomalehtiin määrättyjä rahoja (35 rpl. 51 kop.) lukuun otettu. Tämän mukaan tehty tili, saada nähdä miten Otawa yksityiselle annettuna tulisi kannattamaan (sillä siitä oli Seurassa kysymys), siis mukaantuisti seuraawaisesti:

Otawan tulot: rpl. kop.

Helsingin kautta tilatuista 213 koko vuosikerrasta, à 1 rpl.	213:
Wiipurin postikonttorin kautta tilatuista 56½ koko w. f., à 1: 15 kop.	64: 97.
Kirjapainossa tilatuista 183 koko w. f., à 1: 35 kop.	247: 05.
Ilmoituksista sanoo Zilliacus kättuneen	400: —

Yhteensä 925: 02.

Otawan kulungit:

Painopalkka	400: —
Ensimmäisenä 8:na wiikkona painettu 600 Otawaa ja sitte 500 on wienyt paperia 54 riissä, à 2 rpl.	108: —
Toimittajien palkka	350: —
Siis jäisi voittoa	67: 02.

Yhteensä 925: 02.

Kun kirjallisuusseura antoi Otawan entisen sanomalehden „Wiborgin” kustantajakunnalle mainitun pöytäkirjan 3:ssa §ssä olewilla suostumuksilla ja kysymys Seurassa nousi, jos kustantajakunta on käynyt tappiolle wai ei, niin lasimme silloin, sen käsillä olewan ilmoituksen mukaan, seuraawan tilin:

Otawan tulot:

Helsingin kautta 213 Otawaa, à 1 rpl.	213: —
Wiipurin postikonttorin kautta 33 Otawaa, à 1: 15 kop.	37: 95
Kaupunnissa (276 koko ja 28 puoli w. f.) 290 Otawaa, à 1: 35 kop.	391: 50.
Ilmoituksista	400: —

Yhteensä 1042: 45.

Otawan kulungit:

Painopalkkaa	400: —
Paperia, 600 Otawaa wiikossa tekee 63 riissä, à 2 rpl.	126: —
Toimittajien palkka	350: —
Sanomalehtien hankkimiseen	35: 51.
Kustantajien asiamiehelle ja kantaja-pojalle palkkaa	70: 94.
Siis voittoa noin	60: —

Yhteensä 1042: 45.

Sellainen oli nyt se kirjallisuus-seuralle pifimäl-tään tekemä tilimme. Mutta koska nyt kumpainkaan näistä ei ole oikea, sillä ensimmäinen näyttää mitenkä Otawa olisi mukaantunut yksityisen kustannettavana ja toinen taas on tehty, niinkuin M. A. Ziliacus sanoo erehtyvien ilmoitustien mukaan, niin tehkämme vielä kolmas tili Otawan tään wuostifesta kannattawaisuudesta, ja tehkämme se h:ra 3—kuksen jo myönnettyjen numerojen mukaan. Se olisi taas näin:

Otawan tulot:

Ensimmäisen tilin mukaan h:ra 3—kuksen myöntämät	925: 02.
--	----------

Otawan kulungit:

Painopalkkaa	400: —
Paperia, 54 riissä, à 2 rpl.	108: —
Toimittajien palkka	350: —
Sanomalehtiin	35: 51.
Siis voittoa	31: 51.

Yhteensä 925: 02.

Tästä nähdään että Otawa niillä wälipuheilla, joilla kirjallisuusseura sen antoi „Wiborgin” kustantajakunnalle, sittenki on antanut voittoa tänä vuonna, jos ei 60 rpl., niin kumminki 31 rpl. 51 kop., vaikka h:ra 3—kuksenki ilmoituksia seurataan.

Mutta mistä sitte se h:ra 3—kuksen mainittu 150 ruplan tappio tulee? Se syntyy siitä, että kustantajakunta on suostunut maksamaan h:ra Zilliacukselle 60 rpl. ilmoitus-rahojen keräämisestä (se on 60 rpl. palkkaa siitä, että hän noin vuosikauden säilyttää 400 rpl.), ja 64 rpl. 5 kop. siitä että hän kannattaa Otawat kotiin tilaajaille kaupunnissa; tappio tulee myös siitä, että M. A. Ziliacus sanoo jättäneensä Otawan rahoja 8 rpl. 47 kop. Wiipurin postimestarille ja myös siitä, että kustantajakunta maksaa Otawan nykyisestä paperista 2 rpl. 85 kop. riisiltä, mikä paperin hinnassa tekee 45 rpl. 90 kopeekan eroituksen. Kaikki tämä tekee yhteensä 178 rpl. 42 kop. ja jos siitä otetaan pois ne 31 rpl. 51 kop., mitä Otawa antaa voittoa, niin jääpi todella kustantajakunnalle tappiota 146 rupl. 91 kop. Tähän tulee vielä että kustantajakunta on suostunut maksamaan h:ra 3—kuksele 900 rpl. painopalkkaa, mikä taas painopalkassa tekee 500 ruplan eroituksen. Nämä lisäkulungit tekewät siis kustantajakunnalle tappiota yhteensä 646 ruplaa 91 kop. kop., mutta ompiko tuo — Otawan syy? Pikkä poika kantaa Otawaa kätt kertaa wiikossa, ja siitä maksetaan 64 ruplaa, mikä on enemmän kuin hywän rengin palkka, ja kun kaikki nämät muutki lisämaksut owat sen mukaan, niin onko siis ihme että asiat tappiolle kääntywät! Jos h:ra Ziliacus, joka ei Otawan toimitukseen ensinkään kuulu, olisi ymmärtänyt sowitzaa sanansa vielä niinki hywästi, että hänelle olisi annettu kaikki ilmoitusrahat ja 100 ruplaa siitä, että poika juoksee Otawaa kantamassa, niin olisi hänelle kättunut vieläki enemmän ihan luwallista tuloa ja kustantajakunnalle saman werran myös ihan luwallista tappiota, mutta eihän tuo koske ensinkään siihen tiliin, mikä tehtiin kirjallisuusseuran päätös-

sen mukaan, joissa näistä lisämaksuista ei mitään puhuta, sillä kirjallisuusseura ja Otawan nykyinen kustantajakunta ovat ihan eri yhtyydet. — Tästä sanotusta pitäisi siis näkyä, että Otawaa olisi hyvästi kannattanut antaa, jos ei ruotsinkielistä ilmoituslehteä olisi Wiipuriin syntynyt, mutta kun se luultavasti olisi wienyt melkein ehkä kaikki ilmoitusrahat (400 ruplaa), niin oli waikea Otawaa enää hengissä pysyttää, etenki kun h:ra Ziliacus, joka oli tottunut Otawasta saamaan 900 ruplaa painopalkkaa, ei enää käynyt sitä painamaan 400 ruplan jälkeen, vaan tahtoi 200 ruplaa vielä lisää. Nämät voisivat siis tehdä tulewana vuonna Otawalle ehkä 600 ruplan tappion, ja se olisi tappio suurempi kuin tuo h:ra Z-luksen mainitsema 150 ruplan tappio.

(Jatk.)

Ojennuksia ja muistutuksia.

Otawassa olleeseen kirjoitukseen: „Lahjoitusmaista Wiipurin läänissä“, on lähetetty seuraavia ojennuksia ja muistutuksia:

N:o 24, toisen sivun toisella palstalla seisoo „Wunnerfalan kylä“; siinä pitäisi olla Waunufalan kylä.

Lisätähti N:o 24, toisella sivulla seisoo: „16⁷/₄ (?) 86“; vaan pitäisi olla 16⁷/₄ 86. — Muotintajan muistutus samalla sivulla on wiisiiin epäselvä. Vuoden 1817 asetuk, joka asiaan kuuluu, sanoo: „Wääräämättömäksi ajaksi annetut ovat ne maat ja tilukset, — — —, kuin myös ne oikialla puolella sitä Wiipurista Kälisalmeen menewää suwitietä olewaiiset maat, kuin ennen vuotta 1720 ovat lahjaksi annetut.“ Ja niin on Weikkolan alue. Toisin tainnee taroitettaa sitä tietä, joka menee Papulan kautta, vaan eihän sekään asia munta.

Lisätähti N:o 27. Ensimmäisen sivun loppuun on liitettävä, että se mies jolla ruutia oli, todistaa vielä wälällä, että hänellä, ollen nuori poika, oli aitan seinään, koloon kätetty 50 rupl. hop., jotka —im sotajoukon kanssa rauta-seipäällä kisko irti ja wei pois; ja miten häntä linnassa kuletettiin, on hirmuista. Itä ei lasettu näkemään poikaansa, jos ei tehnyt kontraktia. Häntä niin pakotettiin, kun oli kylän mahtawia mies, sillä ehkä muutkin oliswat sitte tehneet. — Toisella sivulla on nimi „Syronen“, vaan pitäisi olla Sipponen; samote pitäisi nimi „Halttinen“ joka paikas- sa olla Holttinen ja „Niukkola“ olla Nirkkola, eikä myöskään „Korteala“, vaan Karkeala, eikä „Juwa“ vaan Juwaka.

N:o 28, ensim. siv. 2 palst. „Eiparila“ pitäisi olla Siparila, ja „Kama, Soukola“ pitäisi olla yksi nimi: Kamajauhola; toinen on taas „Jauhola“, erittäin. Samote „Kahkola“ pitäisi olla Kahkala.

N:o 44, toisella sivulla on wiisiiin erhetyk nimimerkinnoissa: „Prowasti —nin“ aikana. Ei se ole Prowasti Strälman, vaan Salenius, josta siinä puhe on. Samote on muistutettava, että siinä mainittu „sotamiehen otto“ ei ollut refryytin tekoa, vaan ruotuwäen asettamista vuonna 1856 ja siinä mainittu kirkkoherran wiran toimittaja oli Boman.

Lisät. N:o 45. Ensimmäisellä sivulla on muistutettava että „M. ja J. Turkki“ ovat M(ichel) ja J(oseph) Turkki, ja sittemmin seuraawa „M. Turkki“, joka weljestään erkani, on Martti, etäinen sukulainen edellisille weljeksille. — Toisella sivulla miehen ja kylän nimien ei pitäisi olla „Hosufainen“, vaan Hosufain ja Hosufkala. Mitä nimi merkinnee emme tiedä.

N:o 46. Toiseen palstaan on lisättävä että se joka Helsingissä käwi on Walfjärwen suuri kirjuri ja juttumies, eräs talonpoika, joka on jokaiselle lain tulkittiä. Se on nyt niin muuttunut että se huutaa Herran alla olon autuudeksi ja onnettomuudeksi taas olla omillaan. Hänellä onkin totuus. Jälkimäisessä kohdassa pitäisi hänen tyhtymän osansa, vaan nyt on hänellä lawea nautinto-oikeus. — Miksi Herra parina wuotena pidatti rästikirjat, siihen oli syy se, että Wirzenius oli kowa Herralle, waati hänet, niinkuin muutkin, tiensä tekemään. Ei hän antanut kiellon aikana wiinaa polttaa. Hän häwitti vielä powarista höyrypannunki eikä antanut, Howin muualta tuoda wiinaa myydäkseen.

Popuksi tahdomme osoittaa, että tämän wuotisen Suomettaren numeroissa 82—88 on kirjoitus, „Wiipurin läänin lahjoitusmaiden lunastus“, mikä ehkä kaikkein paraiten selwittää miten näistä lahjoitusmaista ja niiden pahasta waihtuksesta paraiten ja helpommalla tavalla päästäisiin. Kuka tätä asiaa tärkeänä pitää, hänelle osotamme mainittua kirjoitusta luettavaksi.

Kuulutuksia.

Sedan hos Magistraten ansökning blifvit gjord om inlösen af tomten N:o 30 i Pantsarlaks stadsdel, så kommer samma tomt att försäljas till den mestbetalande medelst offentlig auktion inför Magistraten å Rådhuset Onsdagen den 16 i denne månad kl. 11 f. m. hvarom huggade spekulanter underrättas. Wiborgs Rådhus, den 2 December 1863.

På Magistratens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,

f.d.

J. G. Heinricius.

Yksityisiä ilmoituksia.

Päiwätärtä

toimitetaan w. 1864 saman näköisellä ja kotoisella, sekä samalla taroituksella kuin tähän asti. Lehteä saadaan tilata Helsingissä Frenckellin ja Pojan kirjakaupassa ja maaseuduilla postikonttuo- reissa. Hinta on: Helsingissä koto wuosikerta 4 markkaa, puoli-wuosikerta 2 markkaa ja neljännes wuosikerta 1 markka; maaseuduilla koto wuodelta 5 m. 40 p., puoli wuodelta 2 m. 70 p., ollen kaikki posti-maksot siihen luetut.

Ilmoitus.

Ensitulewana vuonna 1864 toimitetaan Helsingissä suomentielistä kuuwalehteä, nimeltä

Maiden ja Merien Taka,

joka on ulos tulewa koto arkin kotoisena, kahdeksan sivuisena 1:n ja 15:8 p. joka kuukautta.

Lehti tulee sisältämään kertomuksia historiasta, maista ja kansoista, luonnontieteeseen ja waltatalouteen koskewia kirjoituksia, niin myös matkamui- telmia, jutelmia ja runoelmia ynnä tietoja ja sano- mia koti- sekä ulkomaan tapauksista. Joka numero tulee, paitsi nimen alla olewaa Helsingin kuwaa, sisältämään vähintään kaksi huolella tehtyä puu- piirrosta, toinen kuwaelleen jotakuta mainiota oman tai ulkomaan miestä, toinen historiasta kuuluisaa paikkaa tai tapausta, taikka jotain muuta huwit- tawaa esinettä. Muotokuwien suhteen olkoon mainittu, että kustantaja on yrittävä lehden lukijoille hankkia niin täydellistä aikamme etewimpäin mie- sten kuwastoia, kuin vaan lehden tila sallii, ja tulee kuwien mukana aina seuraamaan elämäkerta. Lehden ensimmäiseen numeroon saadaan koristukseksi Elias Lönnrotin hywin onnistunut kuwa, ja jos

ei esteitä ilman, on aikomus haufkia lehteen muutamien näissä waltiopäiwissä olewien maamme edusmiestenfin kuwat.

Liedustelemisiin, joita lehden tilaajat toimitukselle lähettävät kirjaisä, joista postiraha on maksettu, vastataan mahdollisuutta myöten kohta paikalla lehden kirjewaihto-osastoissa.

Näyttönumero tulee Päiwätär'tä ja Suometar'ta seuraamaan.

Ellata tätä lehteä saapi Helsingissä Sederholmin ja Rumpp. kirjakaupassa, ja maaseuduilla kaikkissa sekä postikonttoreissa että kirjakaupoissa, 7:llä markalla vuositerrasta. Yksityisille tilaajain keräisille, jos tilauhinnan lähettävät Helsingiin toimitukselle, laitetaan lehtensä mihin postikonttoriin ha-
luavat, ja annetaan joka 12:sta tilatusta kappa-
leesta 13:s lahjaksi. Helsingissä 28 p. Marras-
kuuta 1863. Rustantaja.

Freitag den 11 December

zum Benefiz von

Fräulein Franziska und Alma Krause

Marie Alma,

die Mutter aus den Wolke

Volkschauspiel in 3 Akten von Mendelssohn,

wozu ergebenst einladen

Franziska und Alma Krause.

Befanntmachung.

Wie in früheren, so wird auch in diesem Jahre eine aus-
gewählte Ausstellung von Confecturen, Cartonagen etc. zum
bevorstehenden Weihnachtsfeste in meinem Locale zu finden
sein. Die Ausstellung beginnt am 14:ten December.

Am 21:ten, 22:ten, 23:ten und 24:ten December sind alle
Sorten Gebäcknisse, wie Pyramiden, Körbe, Fontainen, Pa-
sen, Kuchen, Wyburger Marzipan etc. vorrätzig. Um gütigen
Zuspruch bittet

S. Wild,
Conditior.

(3) 2

Jul-utställning.

Härmedelst tager jag mig friheten underrätta den ärade
allmänheten derom att jag älfven i år till Julen, som till-
stundar, försett mig med ett stort urval

Pepparkaks Figurer

passande såväl till skänker som till julträd. Utställning-
gen tager sin början den 15 December.

Leopold Wickman,
Bagare.

(3) 1

Zu der diesjährigen Weihnachts Ausstellung. werde ich
wie gewöhnlich, mir alle Mühe geben, meine geehrten Kun-
den, zufrieden zu stellen.

Josef Durisch,
Conditior.

(3) 1

I C. G. Cloubergs bokhandel

emottages prenumeration

å

Utländska Journaler och Tidskrifter för 1864.

(3) 2

I C. G. Cloubergs Bokhandel

emottages abonnement å Musikalier på följande villkor:
För helt år 32 mark, med premier för 20 mark.

20 " utan "
" halft år 12 " "
" 3 månader 8 mark utan premier.
" 1 " 4 " "

Bibliotheket har i dessa dagar blif-
vit tillökt med öfver 400 numror.

(3) 4

Palmelukseen haluama.

Ett äldre fruntimmer, hvilken en längre tid tjenat som
hushållerska och är kunnig i finska, svenska, ryska och
tyska språken, önskar sig antingen dylik befattning eller
som barnsköterska uti ett bättre hus, den som reflecte-
rar härtill vore god och lemna de svar i gården N:o
209 i Petersburgska förstaden.

(3) 1

Wuokrataan.

Отдаётся квартира въ наемъ въ домъ Кошелева №
89 въ Городъ.

(3) 2

Tvenne mindre våningar uti gården N:o 71 och 72
inom f. d. fästningen.

(3) 1

I St Petersburgska förstaden vid karelska gatan ut-
hyres ett qvarter bestående af två rum och kök. När-
mare upplysningar erhålles hos D. Alenoffs arvingar.

На С. Петербургскомъ форштадѣ по карельской ули-
цѣ отдается въ наемъ квартира о 2-хъ комнатахъ и
кухней. О условіяхъ спросить наследниковъ Д. Алеева.

Myytämänä.

En ny Kursläde hos Sadelmakaremästaren

Otto Walin,

boende uti gården N:o 51 snedtemot Guvernörs kansliet.

Myytämänä kaikkissa Suomenmaan kirjakaupois-
sa, kuin myös Suomen kirjakaupassa Pietariissa:
(J. W. Piltia ja Rumpp. kirjakustantaja-yhtey-
den Turussa kustantamia.)

Kertomuksia. I Piffu Piisa. II Romaa tyllä. III Ahri-
lainen koulu-tyttönen. IV Annafos sydämeestäni anteeksi.
N:o 171.

Frans Mik. Franzénin Saarna "oikasta autuaaksi tekemäi-
sestä usosta" esin asetettu 2:na sunnuntaina paastossa.
N:o 172.

Leikkiä ja Totta, eli kolme tapuusta meidän maasta: 1 Tulli-
herran kalafukko 2 Paha elämä ja totinen raffaus. 3
Paiisti-reisu Paltinalla. N:o 173.

P. Raamatun Muinais-tietoja Palestinaasta, Bapah-
jamme Kristuksen syntymämaasta ja sen asukkaista, VII
Nios kertoellut Wilh. Carlsson: Hebrealaisten waatteus.
N:o 174.

P. Raamatun muinais-tietoja VIII Nios: Koritukset ja Wo-
teet. Käsi-työt. N:o 175.

P. Raamatun muinais-tietoja IX Nios: Johanne-taidot.
N:o 176.

Penttinen ja Anni. N:o 177.

Kuin yksi kirja sisältävä 25 kappaletta ferraissa
ostetaan, myydään kaikki tässä luetellut kirjat 1
Markalla ja 60 pennillä.

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Musikalier:

Goria, A. Nadiejda, Original. Mazurka. Mayer, Ch. Ett
Skämt, Karakterstycke. 1 m. 60 p.

Voss, Ch. Melodie. Ketteres, E. Silfversken, Fantasi-
Mazurka. 1 m. 60 p.

Spindler, F. Tonsaga. Richards, B. Om Aftonen, Ro-
mance. 1 m. 60 p.

Richards, B. Bianca, Romans. Spindler, Fr. Blomknop-
pen, Klaverstycke. 1 m. 60 p.

Oesten, Th. En Flickas bön på förlofningsdagen, Melo-
die. Krug, D. Violblomman, Blomsterstycke. 1 m. 60 p.

Jungmann, A. Fantasi öfver en rysk sång. Kölling, C.
Harpspelerskans Kärleksqväde. 1 m. 60 p.

Jungmann, A. Fogelns Locktoner, Klaverstycke. Behr.
F. Skurze Röckerl, Transcription. 1 m. 60 p.

Ascher, J. En Dröm från Fordom. Jungmann, A. O du
min Aftonstjerna huld! (ur Operan Tannhäuser). Tran-
scription. 1 m. 60 p.

Voss, Ch. Militair-Galopp. 1 m. 20 p.

Clark, F. Erkänsla, Nocturne. Kuhe, W. Winterrosen
Nocturne. 1 m. 60 p.

Wiiurissa, M. M. Ziliatusten kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 50.

Rouju-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

ME ALEKSANDER Toinen Jumalan armos-
ta, Keisari ja Itsevaltias koko Wenäjänmaan ylit-
se, Puolanmaan Tsaari, Suomen Suuriruhtinas,
y. m., y. m., y. m.

Tarjoamme Teille, Meidän rakkaille ja uskelli-
sille alamaisillemme, Suomen Suuriruhtinaanmaan
Maansäädysille, Meidän armollisen termehdyksemme,
Jumalan Kaikkivaltiaan kansa ystävällisesti;

Sen johdosta että Te alamaisuudessa olette ano-
neet ajan pidennyystä nykyisten waltiopäiwäin koos-
sa-ololle, tahdomme Me Armossa sallia että tämä
Maansäädysten kokous, päälle niiden kolmen kuukau-
den jotka 21 päivänä Elokuuta 1772 annetun
Hallitusmuodon 46 §:leessä ovat waltiopäiwille
määrätyt pitemmäksi ajaksi, vielä kestää yhtä-
laisen aikaa eli nousewan vuoden 1864 Maalis-
kuun $\frac{3}{15}$ päivään saakka.

Me pyysimme Teitä kohtaan kaikella Keisarilli-
sella Armolla ja lemmellä mielisuohtollisena. An-
nettu Tsaarien-Hovissa 5 Joulukuuta (23 Mar-
raskuuta) 1863.

ALEKSANDER.

Ministeri-Waltiosihteri, Kreivi Arnjelt.
(S. J. S.)

Sanoma-lehtiä suomeksi on jo ilmoitettu
myös tulewaksi wuodeksi, ja suomenkieliset paljou-
deltaan nytki, miten muutamina vuosina nykyisin-
min ennenkin, ovat voitto-puolella. Ompa vielä
yksi edes jokapäiwäinenki lehti suomeksi wuodelta
1864 ei ainoasti toivoossa, mutta jopa tilattawak-
sikin ennättänyt. Sille tempullen, että wirallisilla
ja laillisilla julistuksilla saattaisi olla sama woima
suomalaisissa kuin ruotsinkielisissä sanomissa, ei siis
esteeksi enää käy wetäminen tuota teko-syytä että
julistukset ei wät saattaisi tulla sama-aikaisesti suo-
men- kuin ruotsinkielisiin lehtiin. — Waan jos siis
on syytä iloita Suomen sanoma-kirjallisuuden edis-
tymisestä yhdeltä puolen, — niin on todella syytä
suruunki tämän suhteen. Mehiläinen kuoli keskellä
wuotta, ja samaan aikaan Pitteraturbladin jalo ja
nerokas toimittaja — kaikkiä ruotsinkielisistä
kirjoittajista hartain Suomalainen — heitti leh-
tensä. Mehiläisen asemesta taikka sen toiselta toi-
mittajalta tosin ilmestyy nyt: „Maiden ja merien
takaa", josta Suomen kirjallisuudellen ja kansalli-
suudelle on syytä paljo toivoa, etenki kun sen kieli
on sangen puhdasta, sujuvaa ja somaa. Mutta
J. W. Enellman on kirjallisuudesta wallan eres
ja, mikä vielä pahempi on, Helsingin Utiset, joissa
toivoimma hr. Sn—lle mahdollisen seuraajan, —
nämäki katoowat ensi wuodeksi. Lohduttawaa kui-
tenkin on lukea Utisten tunnuetus (n:o:sa 97)
tästä herkeämistään ja sen syistä sekä sen eh-
doista. Utiset muka sanooot:

„Me te'emme sen erittäinkin sentähden, ett'em-
me tahdo olla tiellä uudelle jokapäiwäiselle lehdelle,
jonka huostaan pyydämme saada jättää kaikki tilaa-
jamme. Tällä ei ole sanottu, ett'emme woi mil-

loinka hywänsä jälleen astua julkisuuden tanterelle,
jos luulemme asianhaaran sen waativan.”

Muutamia muistutuksia Gurénin Suomalais-ruotsalaisen Sanakirjan kieliopillisesta johdannosta.

H:r Lehtor Gurén, entuudesta jo tuttu Suomen
kieli-opillisista teoksistaan, on myös' vuonna 1860
antamansa Suomalais-ruotsalaisen Sanakirjan al-
kuun liittäny lyhyen kieli-opillisen johdannon, al-
kawallen. Että Sanakirjan arwo siten yleni, on
epäiltämätöntä.

Sillä kieli-opilla ei näy olleen eikä pitänytkään
olla tarkotuksena täydellisyyttä awaruuden puolesta;
toihin sanoen, sen ei huolinut sisältää kaikkia niitä-
kään kieliopin sääntöjä, jotka ovat tarpeelliset ja waa-
ditaan koulunki kieli-opissa eli jossakussa sifi war-
tawasten aiotussa kirjaossa. Mikä kuitenkin myös sem-
moisessa Sanakirjan kieli-opillisessa johdatuksessa
oli oollunna tarpeen, se on tarkka huoli että kaikki
siihen otetut kieli-la'it todella pitäisi wät ryhtinsä.
Tätä kuitenkin emme saata myödyttää täysin ta-
pautuneeksi, tässäkin hr. Gurénin teoksessa. Ja
koska teos on laatuaan senkaltainen että sitä enem-
män kuin monta muuta kirjaa nykyään Suomessa
käytetään, niin emme pidä hyödytönä työnä, tässä
osoittaa muutamia, luultawasti epähuomioista syn-
tyneitä wirheitä.

Ensi siwulla (2) sanotaan että suomen e äänne-
tään kuin „puhdas” ruotsin e; esim. sanassa „egen”.
Soweliaampia esimerkkiä kuitenkin olisi oollunna:
ingen, trogen j. n. e.; Ruotsin „egen” muka kuu-
luu melkeen kuin, suomen kirjoitus-tawan mukaan:
iegen. — Suomen ä äännetään leweämmästi kuin
ruotsin. Ainoasti Pohjanmaalla ehkä Ruotsin ä
sanassa „hänga”, jonka hr. G. on ottanu esimer-
kiksi, kuuluu kuin suomen ä, — muualla aina kuin
suomen e eli, pitkänä ollen, ee; — esim. „hof-rätt”,
suomeksi howretti (ei: —rätti); „räf”, repo; „wäl-
ling”, welli; „häradsdomare”, herastuomari. Ku-
fatiesi Ruotsinkin ä muinoin äännettiin leweäm-
mästi; waan nyt sitä tuskin tarwittasi — lyhy-
enä warmaankaan ei — muuta warten kuin mer-
kitäksään milloin se on alkuaan oollunna a, —
esim. sanoissa „länder” ja „männer”, jotka ovat
taiwutuksella syntyneet sanoista land ja man, ja
joissa siis a on sanan wartalossa.

Siw. 2, se tärkeä oppi ääniffeiden soppu- eli
yhtä-soinnosta (5) tosin ei ole wäärin esitelty, waan
liian laweasti — kahdeksalla ja, esimerkkinensä,
12:lla riwillä. Lyhimmin ja kuitenkin selwemmin
se kuuluu näin: Roman ääniffeen (a, o, u) pe-
rästä ei sowi samassa (yksinfertaisessa) sanassa peh-
myt äänife (ä, ö, y), waan ä muuttuu a:ksi, ö
o:ksi ja y u:ksi; esim. pettää, pettääköön, petetty;
itkeä, itkethän; kiwellä, Bergillä, helmiä, — mutta
opettaa, opettaakoon, opetettu; itkua, kiwulla, Ru-
nebergilla, Ruohelmia.

Sittemmin (6) Supistumisesta puhuttaessa on
ihan lopulla todellinen wirhe, kun e:n (ääntiön jä-

lestä) muuttumisen i:ksi on esimerkiksi otettu: „talo- en, taloin gärdarnas”. — Koska i (j) on tuntu- merkinä Monikon taiwutuksessa yleiseen (esim. eräät häät, insuit. erähiä (eräitä) häitä, gen. erähien häiden; paimenia, —njen), niin armattavasti myös alkuperä tuolle „taloin, gärdarnas”, on: talojen, eikä „taloen”. „Talojen” näet-sen ei, miten siw. 5 esitellään, saata syntyä sanasta „taloin”; waan peri-wastoin woipi kyllä tapahtua, supistamalla.

Siw. 5 Infinitiwo-sija sanotaan päättyvän, **Infitiösä**: —ta, tä, — ja Monikko-lu'ussa: —ita, —tä; Genitiwo monikossa taas: —iten, —ten. To- sin alempana (12, b ja c) ilmoitetaan että noissa Infinitiwoissa ja Genitiwoissa t katoaa, „jos war- talon pääte-äänike ei häwiä (jā snart stammens slutwokal ei bortkastas), paitsi yfittawuissa sa- noissa” Waan i:o ei ainoasti „yfittawuissa sanoissa” tuo t pöy, mutta myös yleiseen milloin sen eteen sattuu kaffi äänikettä perättäin; esim. **wapaata, wapaita, —paiden**; „eräitä” j. n. e. — Toiseksi, Monikossa Infinitiwo kadottaa t:n ja Ge- nitiwo d:nsä, waikka sana-wartalon pääte-äänike onkin jätetty pois, esim. **seiniä** (ei seinitä), seinien, kühia, färkiä, fäsiä, wartaloista seinä, kuba, färfe, fäte. — Sääntö lyhyesti on seuraawa:

Infinitiwon pääte on: **Infitiösä**, —ä eli a, ja Monikossa jä (iä), ja; Monikko-Genitiwon taas jen (ien). Waan jos edelle päättyy kaffi ääntiä, niin t ääni pääsee sija-päätteen edelle; — joten Infinitiwo tulee päätymään **Infitiösä** —tä, ta, Monikossa itä (ita), ja Mon. Genit. —iden, — esim. **jäätä, maata; jäitä, maita; jäiden, maiden.** (Loppu toiste.)

Otawan lufijoille ja fustantajille.

(Lähetetty.)

Kun Wiipurin uuden ruotsalaisen sanomalehden näytönumerossa oikaisimme ne wäärät summat, jota Otawan toimittaja lehensä lisätähdessä n:o 46 julisti Otawan tämän wuotifesta kannattawaisuu- desta ja tilaajoiden määrästä, luulimme firjoitta- wan siwisthynelle wastustajalle, joka, jos hänellä olisi jotain-wastaamista, tulisi seuraamaan siwis- tynein wälillä tawallista kiihtäisillä olemista, waan kun hänen pian kuusi palstaa pitkä wastaus osoit- ta, että hän waan woi käyttää sellaista puhetta, mitä tuskin kuullaan hollituwassa, waan ei siwis- tynein ihmisten seurasia, niin näemme meidän suu- resti erhettyneen ja kuin katsomme tammöisen tais- telustawan olewan armomme alla, niin Otawan toimittajalle emme tule waastaamaan mitään. — To- sin tahdomme tässä Otawan lufijoille ja fustanta- jille lyhyesti selittää, kuinka todenmukaiet ne mai- nitussa wastauksessa löytyvät funnia loukkaawat soimaufset owat.

Mistä Otawan toimittaja lehdelleen on saanut 550 tilajaa, sitä emme tiedä nytkän, waikka hän wastauksessaan kabbesti wakuuttaa, että me sen kyllä tiedämme, sillä kirjapainon waktori, jonka hän sanoi itselleen autaneen tämän määrän, wäittää että hän ei koskapa ole puhunut enemmästä kuin noin 200 kappaleesta, jotka jaetaan ulos tässä kaupun- gissa, eikä 315:ta, niinkun Otawan toimittaja il- moittaa. Ja että niitä ei woi löytyä enempää kun se meiltä ylösannettu määrä, tieji Otawan toimit- taja kyllä, sillä hän oli kuullut sen meiltä kolme eri kertaa, niinkun hänen myös olisi pitänyt huomaa- man että se häneltä julistettu määrä 550 oli wää- rä, kun tieji Otawaa nyt waan painettawan 540 kapp., näistä menewän kaikkiaan 40 kappaleta il- maiseksi, ja noin 20 tai 30 jääwän jalelle kirja- painoon.

Otawan kannattawaisuus, jonka sen toimittaja

niin kiiwaasti wakuttaa, ja myös yhden tilin fautta, mistä lifemmiten kolmas osa paperin hintaa on heitetty pois ja jossa monta muuta wälttämätöntä maksua ei löydy ensinkä, koettaa todistaa, on tänä wuonna todenmukaisesti lifipitäen seuraawa.

Kulungit:	rupl. kop.
Bainopalkka	400: —
Ensimmäisenä 3:na kuukautena painettu 600 ja sitte 540 Otawaa, on wienyt 57½ riisiä paperia, à 2: 85 riisiltä	166: 59.
Toimittajille	350: —
Sanomalehtiin	35: 51.
Yhteensä	952: 08.

Tulot:	
450 koko wuosikertaa	450: —
400 rupl. ilmoituksista, waan mistä 15 % jää näiden keräämisestä	340: —
Wanhoista kaseteista noin	6: —
Siiis tappioa	156: 8.
Yhteensä	952: 8.

Niinkun tästä näemme on kannattawaisuus jo- tenkin heikko, ja tässä painopalkka tosin waan on otettu 400 rupl. Että Otawaa ei kannata siitä painaa, on jo toimittajain myöntänyt, ja syi siihen, että alussa otimme sen siitä palkasta painaaf- semme, oli se, että kirjapainossamme siihen aikaan, kun sen ostimme, löytyi suuri wara kirjaimia joita ennen oli käytetty suomalaisten silloin ei enään il- mantuwain sanomalehtien painamiseksi, kun myös koko joukko latojaoppilaisia, joille ei kyllä pii- sanut työtä

Kuinka se on mahdollista, että hänen tilinsä an- taa voittoa ja meidän tekemämme noin 150 ruplaa tappioa, on hän jo osaksi koetellut selittää, waan ko- win epäilemme, että hänelle on onnistunut saada se- tään uskomaan, että Otawa tänä wuonna antaisi voittoa, sillä jos kirjallisuusseura määräisi paperin hinnan vielä halwemmaksi kuin 2 rupl., niin sillä ei ole sanottu, että myöjä siitä pitää mitään lufua, ja että me Otawan paperista olemme maksaneet 2 r. 85 kp. riistä, sen saa jokainen todistetuksi, kun waiwaa itsensä G. B. Gloubergin kirjakauppaan. Niin se myös on sen hirmuisen summan kanssa, joka tilaus- rahoista menee Otawan kottiin kantamisesta kau- punnissa asuville tilaajille, sillä kohtuus waatii, että kaupunkilaiset, mitkä maksawat saman tilaus- rahan, kun ne tilaajat, joille sanomalehti toimit- taan postin fautta, myös saawat Otawan kottiin kan- netuksi, ja että ne 35 kop., jotka tilausrahasta owat fustantajilta määrätty tähän tarkoitukseen, ei ole niin hirmottoman paljon, taitaa jokainen arwata kun kuulee, että niille, jotka kantawat Otawaa fun- paisessakin lopetissa maksetaan 24 ruplaa, ja myös ymmärtää, että sille „pikku pojalle”, joka toimittaa kantamisen kaupungissa, tarwitaan waatteita ja saappaita, ja vielä söömistäkin.

Mitä taas siihen 15 prosenttiin ilmoitusrahoista koskee, (joista Otawan toimittaja sanoo, että se on palkka siitä, että me noin wuosikauden säilytäm- me 400 ruplaa,) niin nämä tarjottiin minulle fustantajilta, jos ottaisin toimittajieni sanomaleh- tää postiin ja keräämään ilmoitusrahoja, mitkä ei vielä wuoden alussa ole kooissa, niinkun toimit- taja rebellisesti ja todenmukaisesti wakuuttaa, waan ainoastaan kolmanneski osaksi wuoden lulu- essa juoksawat siidän, kun sitä vastaan 2/3 osaa jää welaksi ja siis pitää joka n:o ulosannettua fir- joittaman muistofirjaan, josta sitte wuoden lopussa luwunlaskut firjoitetaan ulos ja waasta näitä was- taan rahat kannetaan ylös.

Se on mahdollista että Otawan toimittaja selit- tää nämä lifamaksut turhiksi, waan tuskin luu- semme että kukaan maksutta olisi ottanut nämä toi-

mitukset päälle, ja jos muistomme ei meitä petä, niin sai kirjallisuusseurakin Otawaa kustantaisiensa maksaa näistä toimituksista kirjankauppiaille Gal-
fille, waikka sanomalehteä silloin waan painettiin
ferran wiikossa ja wuotiset ilmoitusrahat tuskin te-
kivät 10 hopea ruplaa.

Ne rahat, jotka niinkun postifonttorin kuittikirja
todistaa ovat pidätetyt sinne siinä, koskewat jo
kuolleeseen mieheen, ja niistä siis ei enään ole pu-
humista.

Etä kustantajakunta meille on maksanut 900
ruplaa vuodessa ei ainoastaan Otawan painami-
sesta waan osaksi myös että luowuimme siitä kus-
tantajakunnan ja meidän välillä tehdystä kontrah-
tista, joka meille maksutti 1200 rupl. wuotisen si-
fääntulon, näkyy kowasti pakottawan Otawan toi-
mittajaa. Tästä kiwusta voisimme toki osaksi hän-
tä pelastaa, jos ilmoitaisimme että meille tänä
vuonna ei likimaillaka ole karrttunut tätä summaa,
waan kuin se ei koske muihen, kun meihen, niin
jääköön se selittämättä. Syy siihen että hän alkoi
puhua siitä, mitä kustantajat mulle maksawat, mah-
toi olla se, tämän kautta näyttää yleisölle, kuinka
he wetäin niin suurta tappiota eivät enään voi-
neet Otawaa kustantaa, waan se kun tietää, että
he eivät ole säikähtyneet suuremmistaka wahin-
goista, niinkun sinä wuotena, jona „Wiborg” an-
toi 1750 rupl. tappion, ymmärtää että se Otawan
kuolemaa waihattawa syy pitää etsittämän muu-
alta. — — —

Niinkun sanotusta on nähtävä ovat siis mei-
dän tulomme olleet luwalliset, mutta kuinka se on
niiden rahojen kanssa, joita Otawan toimittaja
kattaa ylös sanomalehtien hankkimiseksi, waikka hän
itse tunnustaa hankkiwan nämät waihtamalla, sen
älhy jokainen. *)

Wihdoin julistaa Otawan toimittaja, etsien syys-
tä minkä tähden hän heitti sen hänen antaman wää-
rän tilaajoiden määrän oikaisematta, meidän kir-
jeemme ja wääristää, tätä suomentaisi, meidän pu-
hemme; sillä ei kukaan muu kun hän voi ymmär-
tää sanamme „in för du derjöre blott beriktigandet
beträffande prenumerantantalet” muuten, kuin jos
suomeksi olisimme sanoneet „oikaise waan sinä siis
tilaajoiden määrä” (niinkun lupasit). Tämän lu-
pauksen, josta hän nyt ei tahdo tietää mitään, hän
antoi saman päivän iltana, kun hänen wäärä ju-
listuksensa ilmautui Otawan lisätähdeissä N:o 46.
Silloin oli myös syhyys siitä että Otawassa ju-
listaa sanomalehden tämän wuotiset niin tulot kun
kulungit, waan kun hänen ja meidän tili jo mai-
nitusta syistä ei eninkään käyneet yhteen ja em-
me tienneet, mikä welwollisuus meitä pakoitti käydä
rättämään Otawan palstoja, semminkin kun hän
oli woinut julistaa kumpaiselki tilit, niin omansa
kun meidän, sillä hän oli ottanut kopian meidän
tilistä, ja wihdoin myös siitä syystä, että emme voi
tehdä täydellistä tiliä ennenkun näemme mitä il-
moitukset tuowat siinä, lähetimme hänelle edellä mai-
nitun kirjeen. — Tämän kautta heitimme siis hänen
waltaan, jos tahtoi ilmoittaa tiliä tai ei, waan käs-
simme tokin häntä oikaisemaan tilaajoiden määrää,
„sillä muuten olisimat kustantajat woineet luulla, että
me olimme kirjoittaneet seitsemän numeron kahden
siaan, jota toki emme me waan Otawan toimittaja on
tehnyt”. Tähän nyt lopetamme nämät selitykset,
emmekä Otawan lukijoita semmoisilla enään tule
waiwaamaan. Jos Otawan toimittaja vielä uu-

*) Ne rahat ovat parempia lähdetetyitä kirjotuksia warten.
Waan että Ot. toimitus on tilannutki monta sanomalehteä,
— etenki kallimpia, — voidaan jo siitä arwata, että Ot-
wallen joka postissa tulee muutamia sekä ruotsin- että su-
omenkielisiä lehtiä kassittain.

destaan tulisi meitä soimaamaan, niin emme hä-
nelle vastaa mitään, sillä sellaisen wastustelijan
kanssa, joka sortaaseen lähimäistään puhuu mui-
den ja omaa parempaa tietoa ja tuntoa was-
taan, emme enään waihda puhetta, ei suulla, eikä
synällä.

N. N. Zilliacus.

Sitä tätä.

(Käännöksiä.)

Elämässä löytyy harrastamisia, forfeita luonnos-
tansa ja nähtävästi hyödyttämättä, joilla kuitenkin
on jotakuta itsesjansa, mikä melkein wälttämättö-
mästi ottaa ihmisluonnolta sitä laatusa suloisuut-
ta, ku on niin tärkeä onnellisuuteen. Etewin
näistä riennoista on se waltiollinen. Josko sen
on maansa waltiollisissa toimissa, taikka waan tar-
kastelia ja selittäjä, niin kaikissa tiloissa löytyy
niin paljon häwyttömyyttä ja wääryyttä merkitä-
wänä, puhdistettawana tabi harmina, että hellä-
mielisesä haiea haluttomuus tabi kiwas puolus-
tuntaisuus pian warmaan on olewa seurausena.
Kumpainenkin on haitallinen awulle ja onnelle, ja
edellinen on näistä kahdesta pahempi. Mika woipi
wähentää ihmisen intoa, ja hän woipi wajota tut-
kimisiin, mutta sen saapi tawaksensa wihaawan
ylenkatseen ihmisten menoa vastaan, heidän tärkeim-
missäkin toimissa, ja sen niin muodoin epäilee
mistä oikouden tabi hywän pysyväisestä voitosta,
on lultawasti pilkkaajana jo ihmis-wihaajana me-
newä hantaansa. Jos hän on arwelewasta mielen-
laadusta, niin tämä toiwoton katsanto ihmis-me-
noista woipi hänessä muuttua paljaaksi alakuloi-
juudeksi ja surkuttelemiseksi; mutta tämä ei ole laita
niiden kanssa, jotka elämän toimissa kestävät. Jo-
ka päivä on antawa heille uutta todistusta hulluu-
desta, ja uutta aihetta ylenkatseelle, ja he kulke-
wat tietänsä katkeralla hymyllä huulillansa, kylmä
ylenkatse ollen voitolla kowentuneissa sydämissä-
jansa.

(Chambers Edinburgh Journal 1840.)

Yksityisiä ilmoituksia.

Suometarta

toimitetaan tulewana vuonna nimellä: **Suome-
tar, Sanomia Helsingistä.** Sitä annetaan
joka arki-päivä sen kokoinen numero kuin tämä
lehti on. Sen sijallns tulee olemaan samanlaista
kuin nykyisenkin Suomettaren: wapaa-mielisiä kes-
kusteluja koti- ja ulkomaan asioissa, lähetys- ja maan-
senduilla, tietoja kauppa-liikkeestä, raha-asioista,
katsuja j. n. e. Suomalaisuus kuin myös kaikki
muu wapaampiin oloihin pyrkiminen tulewat ole-
maan lehden tärkeimpinä harrastuksina. Ulkomaan
asioita aiotaan sinä seurata erinomaisella tarkkuu-
della. Muuten tulee lehdesä alinomaa olemaan
alkunaiina kertomuksia ja muuta kaunokirjallista ai-
netta tekijältä, joka näissä on etewin Suomen kie-
lellä.

Lehden toimittajat ovat: B. Hannikainen ja P.
Tikkanen ynnä muita nuorempia taitawia apulaisia.

Lehden tilaus-hinta on Helsingissä koko wuodelta
3 ruplaa ja puoli-wuodelta 1 rupla 75 kop.; maan-
senduilla koko wuodelta 4 ruplaa ja puoli-wuodelta
2 ruplaa posti-kulunkien kanssa. Tilaus tehdään
Waseniuksen ja kumppanien kirja-kaupassa ja muu-
alla kaikissa posti-fonttuoreissa.

Ruometarta

Sanomia Porista,

annetaan myös tulewana vuonna joka keskiwiikko
samalta toimittajalta kuin tähänki asti, mutta suu-

rennetaan „Björneborgs Tidning'in" kokoskoffi. Tä-
tä lehteä saadaan tilata M. Thiesen'in kirjapai-
nossa, ja maksaa koko vuodelta 4 markkaa ja puo-
lelta vuodelta 2 m.; mutta talonpojat ja työväki
kaupungissa maksavat ainoastaan koko vuosiker-
rasta 3 m. 20 p., puolesta 2 m., ja neljänne-
sestä 1 m. — Postikonttooreissa maksetaan koko
vuodelta 4 m. 48 p. ja puolelta 2 m. 70 p.,
kaiikki postimaksut tähän jo luettuina. — Ilmoi-
tuksia otetaan julkaisutaviksi myös ruotjin kielellä.

Theater-Anzeige.

Freitag den 18:ten December 1863.

Zum Benefiz für die Familie Rogall.

Zum ersten Male:

Die Verlobung bei der Laterne.

Romische Oper in einem Akt.

Diesem folgt.

Zum ersten Male:

Deutschland wird einig.

Lustspiel in einem Akt.

Hierauf,

Zum ersten Male:

Sachsen in Preußen.

Baudewille in einem Akt.

Zum Schluß:

Zum ersten Male.

Die Bürgschaft.

Von Friedrich Schiller, in acht Tableau.

Zu dieser Benefiz-Vorstellung ladet ergebenst ein:

M. Rogall.

Die Popular-Naturwissenschaftlichen Vorträge

für Gebildete beiderlei Geschlechts

beginnen im Saale des hiesigen Societäts-Hauses Mon-
tag, den 21:te d., und werden jeden Montag von 7^{1/2}
bis 9 Uhr Abends stattfinden.

Billete sind zu haben in der Buchhandlung des H:n
G. G. Clouberg; Einzelbillete für einen Vortrag auch
beim Eingange in den Saal.

(3) 2

Konstantin Philippus.

En Land Egendom i närheden af Trångsund önskas
snart att Arendera. Den som härå Reslegerar er god
att uppgifva sin Adress till Boktryckeriet i Wiborg, som
uppgiver den Sögende.

Observera.

Stor Julutställning bestående af alla sorter Mode-
artiklar, som Hattar, Mössor, Couffurer, Kransar,
Blommor, Band, Spetsar och Toaletsaker, säljes efter
nummer för 75 kop. för hvarje Pjes. Äfven utför-
säljning af hela Lagret för billiga priser.

Julutställningen börjas Måndagen den 14 Decem-
ber 1863.

Wilhelmina Sopotoff.

Große Ausstellung.

Bestehend aus Modeartikeln in allen Sorten so wie
Hüten, Hauben, Goffüren, Kränzen, Blumen, Bän-
der, Spitzen und allen übrigen Toilettfachen welche
werden nach Nummer verkauft. Der Preis für jedes
Stück ist 75 kop und das Lager der Unterzeichneten
wird für billigen Preis verkauft.

Die Ausstellung beginnt Montag den 14 December
1863.

Wilhelmina Sopotoff

De resp. aktionärer i Förenings-Banken i Finland, hvil-
ka tecknat sig å denna ort, men ännu ej utbytt sina in-

terims qvittenser emot aktiebref, behagade med första
låta verkställa detta ytbyte å härvarande Filialkontor.

Äfven de finska aktiebrefven stå att erhållas, med un-
dantag af dem emot Interimsqvittot, N:ris: 9235—634—,
hvilka aktiebref ännu ej hitsändts. Wiborg den 8 De-
cember 1863.

(2) 2

Bestyrelsen.

Jul-Utställning.

hos bokbindar Sundström.

ВЫСТАВКА КЪ ПРАЗДНИКАМЪ.

у Переплечика Сундстема.

(2) 1

Jul-utställning.

Härmedelst tager jag mig friheten underrätta den ärade
allmänheten derom att jag äfven i år till Julen, som till-
standar, försett mig med ett stort urval

Pepparkaks Figurer

passande såväl till skänker som till julträd. Utställnin-
gen tager sin början den 13 December.

Leopold Wickman,
Bagare.

(5) 3

Zu der diesjährigen Weihnachts Ausstellung, werde ich
wie gewöhnlich, mir alle Mühe geben, meine geehrten Kun-
den, zufrieden zu stellen.

Joh. Durisch,
Conditör.

(3) 3

Halutaaan vuokrata:

Ästundas ett qvarter, bestående af 3 till 5 rum, i fäst-
ningen eller någondera af förstäderna.

Reflekterande behagade lämna sina skriftliga adresser
under Lit. F. A. å boktryckeriet.

Es wird gesucht ein Quartier von 3 bis 5 Zimmern, in
der Festung oder in einer der Vorstädte gelegen.

Reflektirende wollen gefälligst ihre schriftlichen Adressen
sub Litera F. A. in der Druckerei Abkiefen.

Желають квартиру о трехъ или пяти комнатахъ въ
бывшей крепости или въ форштатяхъ. Обращающіе
вниманіе благоволятъ адресоваться подъ Литтерами
Ф. А., гдѣ эти вѣдомости выдаются.

Mjölkåwänä.

Färskt Smör från Åwäns hos W. Neustrojoff.

(2) 1

Ett stort urval

barnleksaker hos Petter Antonoff 2 gården N:o 19.

Gue große Auswahl

von Kinderspielsachen bei P. Antonoff 2 im Hause No 19.

Ein besseres Forte-Piano, von 6^{1/2} Octaven, zu billigem
Preise zu Vermietten oder Verkaufen: S:t Petersburger Vor-
stadt im Hause No 248.

G. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Böcker för barn och ungdom:

Egypten, Pyramidernas land. Geografiska, historiska och
Kulturhistoriska bilder ur Egyptens forntid, dess blom-
stringsperiod och förfall af Dr K. Oppell. Med plan-
cher. 6 mark 4 penni.

Müller, De unga Boerne. En Tropikmålning från Syd-
Afrika. 3 m. 60 p.

Album för ungdom. Rese och lefnads bilder från alla
verldsdelar. Med 22 plancher. 8 mark.

Cooper, Wildbane. För ungdom bearbetad af Frans Hoff-
man. 4 m. 80 p.

Cooper, Den siste Mohikanen. För ungdom, bearbetad
af Frans Hoffman. 4 mark.

Wiipurissa, M. A. Jiliasuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
pennia sekä Wiipurissaettä muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

T i l a t a a n:
Billiakuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikissa muualla postifontoreissa

N:o 51.

Perjantaina 18 päivänä Joulukuuta.

1863.

Raha-kurssi.

Pietarissa 16 (4) Joulukuuta.

London	34 ³ / ₁₆ ³ / ₁₆ ¹ / ₄
Amsterdam	167 ¹ / ₂ 168
Hamburg	30 ¹ / ₁₆ ³ / ₁₆
Paris	336 ¹ / ₂ 339

Wiipurista.

Polii-kammarista on Otawalle tullut tällä viikolla ruotsinkielinen kertomus niistä vallattomuuden harjoituksista, joista Otawan n:o:sa 49 oli puhe. Kii-tollisuudella suomennamme sen, tämän n:o lisätäh-teen. — Nyt saamme waaan ilmoittaa, että on jo paljo rauhallisempi kaupunnissamme.

Ulkomaalta.

Pietarin sanomien mukaan, Sakseni ja Hannoveri jo olisivat asettanu sotawäkeä Altona'an.

Muutamia muistutuksia Curénin Suomalais-ruotsalaisen Sanakirjan fieliopillisesta johdannosta.

(Katso n:o:sta 43.)

Ilatiwon eli Yhdyntään pääte sen (se'en), joka on ainoa milloin edelle sattuu kaksinkertainen äänike, minkä wäliin voidaan pistää h:n, — esim. sanoissa wiera'asen, wene'esen, — on tykkänään jäänyt pois. Tämä kuitenkin olisi, ei ainoasti täydellishyden wuoksi, oluu edes liitettävä päätteeseen „h—n" wiereen. Siten, näet sen, tuon „h—n" ki laita olisi paremmin selwennetty; siinäki päätteessä on mika alkuaan ollut e, miten näkyy sanoista woihen, piihen j. n. e.

Periwastoin siwulla 3, Kerake-pehmenneystestä (8) puhuttaessa, koto se 5—10 riviä pitkä e pykälä olisi saanna — jos ei jäädä tykkänään pois, niin edes — ihan yksinkertaisesti ja lyhyesti kuulua näin: K muuten (yksinkertaisena ollen, peh-metessään,) häwiää tykkänään; esim. „jalfa, jal'an, takoo ta'on, sylki syl'en. Koska hr. E. rupee puolustamaan sanoja „sylvien, järjen, puh-jetsoon", niin minkä wuoksi siitä ei myösk: här-jän, pelwon, halwon, — jommoisia myös tawa-taan wanhaassa epä-wakaisessa kirjoitus-tawaassa, — eli paraan (par'an asemesta), wiraan, „ajaan", joita niin-ikään muutamissa paikoissa län-teis Suomessa käytetään, wieläpä tawataan kirjois-saki (esim. „Hyödyllisiä Ajaan fuluja").

Hr. E. sanoo „nimikko"-sanojen wartalon, jo-hon sija-päätteet liitetään, saatawan Genitiwosta. Waan siihen tarwitaan Nominatiwo awuksi, mil-loin kerake-pehmenneys tapahtuu Genitiwossa, johon tämä (pehmenneys) sattuu kuin useammin kuin Nomi-natiwoon. Mutta eipä tuossa wielä kyllä. Esim.

sanoille „kansi" ja „warssi", joilla on Genet. „kannen, warren", ja jotka hr. E. itse'kin on ot-tanu esimerkiksi siw. 6 (13), ei saada heidän war-talonsa („kante, warte"), jos ei warta-wasten laa-dita uutta fieli-sääntöä että mika, milloin f on Nominatiwon wiiminen kerake pysymättä Geni-tiwossa, tulee t wartaloon viimeis kerakkeen sijaan, eli asemesta. — Ilatiwossa ja useimmittain Gessi-wossa eli Dlennessa saadaan sanan warssi puhtaa-na johdasteen: „kante'en, warte'en; kantenä, wartena".

Accusatiwon on hr. E. tykkänään unouttanu — Itse'nsäkin Asemoissa eli Nimikkeissa (pronom. person.), joissa sillä kuitenkin samote kuin ruotsiksi on oma muodostuksensa: minut, mig; sinut dig, hänet honom, henne; meidät oss j. n. e.

Siw. 11 on (19) esimerkiksi Itse'nsä (reflex.) Lausukoiden eli Tehdikköjen käytännöllä otettu: „muutan jag förändrar, muuttain jag förändrar mig" j. n. e. — Huolimatta siitä että ainoasti pehmenemätön muodostus (kahdella t:llä) on ai-noana käytetty, waikka lyhempi pehmenneys (muu-tain) on melkeen yhtä tawallinen, täytyy merkitä että taimutukset lopulla (koncessiwosta, Dpinatiwo eli Armelo-tawasta alkaen) ovat ihan syyttä liian pitkiksi wenytytyt. Hr. E. kirjoittaa: „konc. muut-tainnen, muuttainnet, muuttainnee m. m. kond. muuttaisisin, muuttaisit m. m. opt. muuttait-fos, muuttaitfoon m. m. imp. muuttai, muut-taitkaan m. m. subst. muuttaita att förändra sig. Pass. muuttaitaan man förändrar sig." Ly-hemmin ja oikeen nämä ovat: muuttainen, —inet, —inee; muuttaisiin (—i'in), aisiit, muuttai(os), muuttaifoon, —aifaan; muut-taida'; muuttaidaan.

Siw. 14 (6) on kirjoitettu: „Penttitär Bengts-dotter", „Runingatär". „Pentitär, Runinkaa-tär", on kuitenkin ainoa oikee muouustus; ne sa-nat näet sen ovat supistuneet sanoista „Penti(n ty)-tär, Runinkaa(n ty)tär", ja niillä on wartena (alku-peräis Nominat.): Pentittäre, Runinka'attare. — Niin-ikään, siw. 17 (14), „joutukas" oikeittain on joudukas; sillä on mika Genit. „joudukka'an, wartalo: joudukka'a.

Siw. 17 (13) johdanto-päätteet „—as, —äs (—aan, —ään), —las, —läs (—laan, —lään)", oikeittain eli täydellisinä ovat: —iäs, —ias; —läs, las. Se näkyy niistäki sanoista, joita on esimer-kiksi otettu: „puhelee talar, puheliäs pratsam; potee sjukas, potilas sjukling; syöttää göder, syöttiäs gödfräl". . . .

H. R. R.

**Taulu, osoittawa Suomen kirkko- ja koulu-wiraston leski- ja orpo-
kasen asennon, papis vuosilta 1860—62.**

Tuloja.	1860			1861			1862		
	Rupl.	fop.	1/4	Rupl.	fop.	1/4	Rupl.	fop.	1/4
Rahaa kassassa, vuoden alussa	24,921	34	1	36,792	6	1	10,675	—	2
Saatuja warfinaisten wirtamiesten pensioni-maksuja	13,894	36	1	13,866	12	1	15,172	74	—
" wirtaa toimittawien maksuja	3,179	37	3	2,551	8	2	2,355	99	—
" palkka-säästöjä	10,989	9	2	19,353	93	1	5,739	67	—
" korko- eli intressi-rahaja	30,076	3	2	22,582	44	2	30,509	8	3
" rangaistus-korvoja	82	96	2	67	27	2	338	35	2
Waltion apua kahdelta wuodelta	20,000	—	—	—	—	—	—	—	—
Maksetuita welkoja kasalle	40,237	30	—	58,359	39	—	62,406	66	1
Saatu hartko-raudasta Teion tehtaalta	—	—	—	—	—	—	25,701	71	—
„Kassa-kreditiv" lainaa Suomen waltio-pankista	—	—	—	—	—	—	21,250	—	—
Muualta lainattua rahaa	10,000	—	—	—	—	—	15,000	—	—
Posti-laitokselta palautun. pens. rahojaja a) 1046: 25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brahen rowastifunnasta takaisin laitettui- ta pensionia 65: 42	—	—	—	—	—	—	1,111	67	—
Summa	153,380	47	3	153,572	31	1	190,260	89	—
Maksuja.									
Wuoden kullessa ulos annettuita lainoja	54,550	—	—	69,700	—	—	61,583	—	—
Takaisin maksettuita palkka-säästöjä	29	16	3	—	—	—	—	—	—
" wafinaisia pensioni-maksuja	54	94	3	18	—	—	1	50	—
Ulos annettu leski-apua	68	29	—	119	14	2	63	64	2
" kustannuksia	390	57	—	781	69	2	56	47	2
" kassan hoitajoiden ja wirtamiesten palkkoja	800	—	—	2,258	33	1	2,250	—	—
Ulos jaettu pensionia	26,245	78	3	26,925	83	2	29,375	20	—
Kassan takaisin maksamia lainoja	—	—	—	10,000	—	—	12,000	—	—
Korko näille	—	—	—	302	78	—	61	66	3
Ostettu tarwis-kaluja ja kapineita	—	—	—	21	—	—	20	65	—
Kassan takaisin maksama „kreditiv"-welka	—	—	—	—	—	—	21,250	—	—
Maksettu Teion (Tykö) ruukista	34,449	65	1	32,770	52	—	35,669	21	2
Maksettu Ohdys-pankkiin kassulle	—	—	—	—	—	—	27,825	—	—
Puhdasta rahaa kassassa, vuoden lopulla	36,792	6	1	10,675	—	2	104	53	3
Summa	153,380	47	3	153,572	31	1	190,260	89	—

Tilinteoisja oli leski- ja orpo-kassan warat:

	1859.										
	Rupl.	fop.	1/4								
Puhdasta rahaa kassassa	24,921	34	1	36,792	6	1	10,675	—	2	104	53 3
Kapineita	201	90	3	201	90	3	222	90	3	243	55 3
Maksamattomia intressia	13,285	39	—	10,222	43	1	14,734	71	—	11,902	16 2
Miin-ikään rästinä olewia wafi- nais wirtamiesten pensioni-maksf.	1,814	36	—	2,507	98	3	3,528	63	2	3,456	92 —
Samote wirtaa toimittawien	142	71	—	236	4	—	287	6	—	236	49 2
" palkka-säästöjä	124	30	3	13,900	27	—	3,170	73	1	2,898	85 2
Saamisia ystityisiltä	529,295	—	—	543,607	70	—	554,948	31	—	554,124	64 3
Teion tehdas, liifunta-waroinensa	41,320	84	—	106,151	62	3	142,829	72	3	b) 158,538	71 3
Maksamatta jääneitä rangaistus- korvoja	—	—	—	413	44	—	610	67	—	416	47 —
Pantu Ohdys-pankkiin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27,825	— —
Korko tästä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	86 2
Summa	611,105	85	3	714,033	46	3	731,007	75	3	759,796	23 —
Pois otettawa kassan welat ym- nä niiden korot	—	—	—	38,453	33	1	28,203	33	1	31,480	98 1
Jääpi järeille kassan todellisekji warakji	—	—	—	675,580	13	2	702,804	42	2	728,315	24 3
Waurastuminen siis wuodelta	—	—	—	64,474	27	3	27,224	29	—	25,510	82 1

Muistutus: Se iso waurastuminen, wuodelta 1860, tulee siitä että kassa sinä vuonna on saannu kahden vuoden waltio-awun, ynnä siitä että maksamattomat palkka-säästöt awonaisuista kirkko-herra-aloista sekä rästinä olewat rangaistus-korot owat otetut lukuun, waikka semmoisia rästä ei edel-lisinä vuosina ole otettu tiliin, ennenkuin ne owat suoritetuina.

a) Näyttää ikään-kun kassan hoitokunta olisi postin kautta, hairahduffesta, lähdeittäny jaettawia pensionia, päälle tu-hannen ruplan liiaffi.

b) Tämän seassa on 62,000 ruplaa 22 fop. tawaroissa (3,167 1/2 Rippuntaa walmista hartko-rautaa, jonka arwo saatetaan arwata lähes 20 tuhanteen ruplaan) ja koneissa sekä eläimissä ynnä 18,567 ruplaa saamisissa.

Glämän ja eläkkeen wakuutus-yhtiöstä Wenäellä.

Buhnessamme tuonoin Glämän ja eläkkeen wakuutus-yhtiöistä, lupasimme antaa lyhyen osoitteen, miten semmoisen yhtiön laita on Pietarissa. Tämän osoituksen pidämme soweliaana — ei sen vuoksi että tuo Pietarin yhtiö olisi paras, vaan sentähden että sen ylen hyvä kannattavaisuus tuli tummaksi ja ehkä herättäisi raha-rikkaita Suomesfaki samallaisiin hommiin. Meidän edessä sattuu olemaan mainitun Yhtiön lu'un-lasku eli tili wuodelta 1860. Toisin sittemmin maksut Yhtiölle on helpotetut ja sen voitto wakinäistä tuloistaan siis ehkä vähempi. Waan sen wara-rahasto onkin jo niillä 28:lla wuodella, jonka se Yhtiö jo on ollut elossa, noussut paljo korkeemmalle kuin itse alku-peräinen rahasto, mikä kuitentki teki koko miljonan rupla. Tilin-teko on seuraawainen:

1:sestä p. Tammik., 31:een p. Jouluk. saatuja	Rupl. kop.
Maksuja, A nimisessä haaraassa	233,094 94.
B—haaraassa *)	2,343 96.
Pää-omia ja lisä-maksua C—haaraassa **)	23,260 92.
Maksuja D—haaraassa ***)	3,389 —
Korvoja eli intressiä Yhtiön ulos lainwamiesta ja pankkiin panemista rahoista	121,703 39.
Summa	402,792 21.

Pois otettava:

Palkat Yhtiön wirka-miehille pää-konttorissa, huoneen wuokra ynnä pää-asioitsoitten palkkiot Niigassa, Moskowassa ja Kiemiassa	11,625: —
Ammatti-rahast ("Gilde-Abgabe")	1,123: 3.
Muut hoidanto-kustannukset Pietarissa, ynnä kaikilla asioitsoilla	7,987: 18.
Palkintoja asioitsoijien eritwissä laupunnissa	5,646: 81.
Maksetuista kuolon koutauksista, A haaraassa	136,478: 57.
Takaisin puolia maksuja vastaan lunastetuista Wakuutus-kirjeistä, 83,874 Rpl. 29 kop. arvoltaan, A haaraassa	13,502: 48.
Maksettu Pensioni, haaraassa C (ynnä B ja D?)	31,430: 52.
Maksettu pää-omia haarak. D	5,800: —
Palkinto hr. hoitajaille, Sääntöjen 24:nneen §:n mukaan	4,000: —
	219,593: 59.
Voittoa siis	183,198: 62

Raikkien wakuus-kirjeiden yhteen-luettu tode llinen X) arwo, 1860 wuoden lopulla, nousee	1,432,313: 89.
Wara-rahasto w. 1859 eli	1,329,152: 7.
Näiden summien wäli on, Sääntöjen 33:nneen §:n mukaan, wara-rahastoon lisättävää	103,161: 82.
eli jotta osake-maksut Yhtiön perustajaille saadaan pyöreiksi eli tasaisiksi rupl.	103,198: 62.

Siten puhdasta voittoa jääpi R. 80,000: —;

*) Ne jotka wakuuttaiwat A nimisessä haaraassa, eivät itse saa mitään, vaan heidän perillisensä. B haaraassa sen sijaan wakuuttaiwa woipi saada itse'ki, määräämäänsä ikä-wuoteen ehdittyä, joko pää-oman tahi elin-ajaksi wuotuisen pensionin.

**) C haaraa sopii rahakkaalle sekä työ-ansioilla elättäiwälle naimattomalle, joka ei tarwitse huolta pitää perillistään vaan hankkia itsellensä mitä korkeimmat tulot. Panemalla rahansa tämän Yhtiön omaksi, joko kerrallaan tahi wähitellen ansaitsee hän itselleen Yhtiöstä hymän elinkautisen pensionin.

***) D haaraassa wakuutetaan lapsillen, heidän ennätettyänsä la'illiseen ikään, joko pää-oma taitka niiden elin-ajaksi pensioni.

X) Tämä "tode llinen" eli, niin sanoakseni, netto arwo aprikoidaan pensionillen arwattawasti siten että haetaan arwolta pää-oma, joka moniaat tawallisen ihmisen iän mukaan määrätty wuodet antaksi anotun pensionin ennenkuin uupui

joka tekee 8-ruplaa Yhtiön joka osakkeelle (kun muuta osakkeita on 10,000, kuki sadan ruplan suuruinen).

Yhtiöllä on asioitsoita Suomesfaki, joiden tyfönä käypi wakuuttaminen ja maksuja suorittaminen, nimittäin (w. 1860 warmaanfi): Wiipurissa, hr. käänin arkhitehti Wilhelm von Karm; Helsingissä herra Fr. Wilh. Trenchell, Turussa „E. N. Jammerrmann" ja Kuopiossa „Kellgrénin leski-rouwa (Wittwe Kellgrén)".

S. R. R.

eli peräti loppui. Ei wakuutetuille pääomillensa anneta toiwottua täyttä eli lopullista arwoa tässä lu'un-laskussa. Täysi eli "brutto" arwo wakuutetuille pää-omille tekee, A haaraassa yfinsään, samalta wuodelta: 7,167,469 Rpl. 96 kop.

Kuulutuksia.

Onsdagen den 23 (11) i denne månad, klockan 5 est. middagen, sammanträder Inqvarterings-Komitén å Rådhuset, hvarom vederbörande underrättas. Wiborg den 14 December 1863.

På Inqvarterings-Komiténs vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Brand-Kommissionen sammanträder å Rådhuset Tisdagen den 22 dennes klockan 5 est. midd., hvilket vederbörande till efterrättelse kungöres. Wiborg den 14 December 1863.

På Brand-Kommissionens vägnar:

Fr. Wilh. Poppius,
f.d.

J. G. Heinrichius.

Yksityisiä ilmoituksia.

Kuwaalehtä „Maiden ja Merien Takaa 1864", jaadaan tilata C. G. Cloubergin Kirjakaupassa, ja maksaa koko wuodelta 7 hopea-marffaa.

Die Popular-Naturwissenschaftlichen Vorträge

für Gebildete beiderlei Geschlechts

beginnen im Saale des hiesigen Societäts-Hauses Montag, den 21:te d., und werden jeden Montag von 7 1/2 bis 9 Uhr Abends stattfinden.

Billete sind zu haben in der Buchhandlung des H:n C. G. Clouberg; Einzelbillete für einen Vortrag auch beim Eingange in den Saal.

(3) 3

Konstantin Philippen.

En Landtegendom i närheten af Trångsund önskas att nu genast arrenderas: den som härå reflekterar vare god och uppgifve sin Adress å boktryckeriet i Wiborg, der äfwen upplysning lemnas om den sökande.

(3) 2

Observera.

Stor Julutställning bestående af alla sorter Modeartiklar, som Hallar, Mössor, Couffurer, Kransar, Blommor, Band, Spetsar och Toaletsaker, säljes efter nummer för 75 kop. för hvarje Pjes. Äfwen utförsäljning af hela Lagret för billiga priser.

Julutställningen börjas Måndagen den 14 December 1863.

Wilhelmina Sopotoff.

Große Ausstellung.

Bestehend aus Modeartikeln in allen Sorten so wie Hüten, Hauben, Coiffuren, Kränzen, Blumen, Bänder, Spitzen und allen übrigen Toilettfachen welche werden nach Nummer verkauft. Der Preis für jedes Stück ist 75 kop. und das Lager der Unterzeichneten wird für billigen Preis verkauft.

Die Ausstellung beginnt Montag den 14 December 1863.

Wilhelmina Sopotoff.

Jul-utställning

i C. G. Cloubergs bokhandel.

Ny tysk och svensk Literatur, illustrerade barnböcker på finska, svenska, tyska, ryska och franska språken; andaktsböcker, såsom predikosamlingar, biblar, psalmböcker m. m. på svenska, tyska och finska språken.

Album för fotografi porträtter, Glober, Skrifportföljer, fina Franska brespapper, Kuverter, Bläckhorn, Sigill, Oblater, Blyertspennor, Skrifspennor, Stålpennor, Pennknifvar, Skrifhäftan, Pappersprässar, Gummielastikum, Papperier, Griffeltafflor, Guldspennor med diamanpets, hvitt och kulört Sugpapper, Pinaler, Alizarinbläck, Papperssaxar, fina Brynstenar, Stålpennskaft, Penntorkare, Annotationsböcker, Linnekuverter för penningebref, Copierbläck, Märkläck att begagnas utan lut, Linierstift, Sydnålar, Knoppnålar, Sylador, Saxar, Brodersaxar, Strumpstickor, Syskrufvar, Virknålar, Perlnålar, Sprättknifvar, Cirklar, Cirkelbestick till skilda priser, Linealer med och utan stålinsatningar, Vinkelbakor, Oljetafflor i förgyllda ramar, Plancher, Förgyllda ramar till afflor, Färglådor till skilda priser, Pastellfärger, Bilderark för barn, Oljefärg i tuber, Spattlad målarduk, hvitt och kulört Ritpapper, Kalkerpapper och Kalkertyg, Penslar, Tusch, Paletter, Palettknifvar, Oljor och fernissor, Guld och Silfver i snäckor, svart Krita, Stomper, Carmin i flaskor, Rit- och Skrif-förskrifter, Franska kulörta papper, Guldborder, Guld- och Silfver-papper, Plånböcker, Violiner, Flöjter, Violstråkar, Strängar, Rostraler, Colophonium, Notpapper, Thermometrar, Alkohol-metrar, Munlim, Bokknifvar, m. fl. till julklapp passande saker.

Tillkännagifves:

Att den försäljning som jag haft uti Listvenikoffs arvingars gård gentemot Apothekeket numera är avslutad.

(2) 2

Leopold Wickman,
Bagare.

Befanntmachung.

Wie in früheren, so wird auch in diesem Jahre eine ausgewählte Ausstellung von Confecturen, Cartonagen etc. zum bevorstehenden Weihnachtsfeste in meinem Locale zu finden sein. Die Ausstellung beginnt am 14:ten December.

Am 21:ten 22:ten, 23:ten und 24:ten December sind alle Sorten Gebäcknisse, wie Pyramiden, Körbe, Fontainen, Backen, Kuchen, Wiburger Marzipan etc. vorrätig. Um gütigen Zuspruch bittet

(5) 3

E. Wild,
Conditex.

Jul-Utställning.

hos bokbindar Sundström.

ВЫСТАВКА КЪ ПРАЗДНИКАМЪ.

у Череплечика Сулестема.

(2) 2

Jul-utställning.

Härmedelst tager jag mig friheten underrätta den ärade allmänheten derom att jag äfven i år till Julen, som tillstundar, försett mig med ett stort urval

Pepparkaks Figurer

passande såväl till skänker som till julträd. Utställningen tager sin början den 13 December.

(5) 4

Leopold Wickman,
Bagare.

Härmedelst har jag äran underrätta att min verkstad är flyttad och befinner sig hos stads Chirurgen Herr Willpert: äfvensom att jag framdeles som tillförene genom accuratess och skyndsamhet hoppas tillvinna mina ärade kunders och en högtärad allmänhets gunstbenägna åtanke

Carl Marquéen,
gen. A. Lindström.

Tämän kautta ilmoitetaan että urmakari Carl Marquéen on muuttanut suurelle kadulle tornikellon kartanoon ja lumataan että niin Seinän kuin Taasku kellot tulevat hmyästi ja kiiireesti rakennetuksi. A. Lindström.

Hiermit habe ich die ergebenste Anzeige zu machen daß mein Geschäft gegenwärtig im Quartire des Herrn Willpert sich befindet; in der Hoffnung daß ich gütige Zutrauen der werthen Kundschaft fortwährend beibehalten würde Accurates wird mit

Carl Marquéen.
A. Lindström.

Симъ имѣю честь объявить что моя Мастерская Часовыхъ дѣлъ нынѣ переведѣна, на большую улицу въ квартиру Г-на Вильперта, желаю доверіе и общаю акуратность и всемъ по этой части.

Карлъ Марькенъ.
А. Линдстремъ.

Den som Tisdagen den 13 d:s, vid utgåendet från härvarande theater, utbytte sin högra gummigalosch mot en annans venstra, torde med skyndsammaste rätta misstaget å Hackmans kontor.

(3) 1

Palmelukseen haluama.

En ifrån Sverige i matlagning och allt hvad till hushåll hörer kunnig hushållsmamsell, önskar sig tjenst ju förr dess heldre; närmare härom å tryckeriet.

Ett äldre fruntimmer, hvilken en längre tid tjenat som hushållerska och är kunnig i finska, svenska, ryska och tyska språken, önskar sig antingen dylig befattning eller som barnsköterska uti ett bättre hus, den som reflecterar härtill vore god och lemnade svar i gården N:o 209 i Petersburgska förstaden.

(3) 3

Muokrataan.

Tvenne mindre våningar uti gården N:o 71 och 72 inom f. d. fästningen.

(3) 3

Halutaan muokrata:

Åstundas ett kvarter, bestående af 3 till 5 rum, i fästningen eller någondera af förstäderna.

Reflekterande behagade lämna sina skriftliga adresser under Lit. F. A. å boktryckeriet.

Es wird gesucht ein Quartier von 3 bis 5 Zimmern, in der Festung oder in einer der Vorstädte gelegen.

Reflektirende wollen gefälligst ihre schriftlichen Adressen sub Litera F. A. in der Druckerei Abliefern.

Желаютъ квартиру о трехъ или пяти комнатахъ въ бывшей крепости или въ форштатахъ. Обращающіе внимание благоволятъ адресоваться подъ Литтерами F. A., гдѣ эти вѣдомости выдаются.

Myyötäänä.

Färskt Smör från Äikääs hos W. Neustrojeff.

(2) 2

Ett stort urval

barnleksaker hos Petter Antonoff 2 gården N:o 19.

Eine große Auswahl

von Kinderspielsachen bei P. Antonoff 2 im Hause N:o 19.

(2) 2

En alldeles ny såkallad Utskela Släde, till billigt pris, i gården N:o 11 St Petersburgska förstaden invid stora gatan.

Nyligen inkommit:

Krimska Äppel,
Malaga Windrufvor och
Fikon

hos W. Neustrojeff.

(2) 1

C. G. Cloubergin kirjakaupassa:

Kann nicht! Familienbild in 2 Aufzügen von J. L. Runeberg, ins deutsche übertragen von K. E. Elfström. 1 mark 40 penni.

Nädändals Kloster-Ruiner, beskrifna af S. G. Elmgren. 1 m. 40 p.

Läran om Christi Kors. Utgifven af en förening kristligt sinnade män. Med 10 bilder. 50 penni.

Kristuksen Risti jonka on kuvailut yksi Kristillinen Yhteyskunta. Suomentanut F. O. M. Elfving. 50 penni.

Kahdesta kielestä Belgiassa Kirjoittanut J. Dierckx. Suommennettu. 40 pennä.

Wiipurissa, M. M. Jiltiafusen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Paimgrén.

Lisätähti Otawalle,

Sanomille Wiipurista N:o 51.

Nousu-aika Wiipurissa Päätähtensä perästä.

Wiipurista.

Suoloja ja sillia on nyt kuluneena kesänä tuotu Wiipuriin pian kahta kertaa enemmän kuin muina kesinä on tavallista ollut. Meille on hywäntahoisesti ilmoitettu, niiden tuonti olleen seuraavainen:

	Suoloja.	Sillia.
B. Wahl ja Rumpp.	35,782 $\frac{1}{2}$	1,965 $\frac{1}{2}$
Hackman ja Rumpp.	26,542	3,248 $\frac{1}{2}$
Rosenius ja Seseman	23,425	2,623 $\frac{1}{2}$
J. Dippell.	11,834	2,116 $\frac{3}{4}$
P. Tschusowan Leski ja Poika	6,076	—
E. Tichanowan Pojat	3,790	—
A. Rothe ja Rumpp.	2,635	1,983 $\frac{1}{4}$

Summa tynnyriä 110,084 $\frac{1}{2}$ 11,937 $\frac{1}{3}$.

— Uraan kansakoulun opettajan Fagerlundin ja wendän meri-upserien riita-asia oli taas esillä kämnerin oikeudessa viimeis tiistaina, 15 p. t. k., ja päättyi nyt sillätauloin, että h:ra Fagerlundille tuomittiin sakkoa 200 taalaria eli 96 ruplaa hopeassa sekä julkinen anteeksi pyyntö. Päätös kuului niin, että h:ra Fagerlundin firjoitusta, josta riita oli noussut, ei saata lukea kunniaa louffakka-waiseksi, mutta kuitenkin asiaan kuuluvien pääliffö-upserien hywää nimeä ja mainetta alentawaiseksi. Otawan toimittaja, konrehtori N. G. Gorander tunnustettiin wapaaksi asiasta. H:ra Fagerlund ilmoitti tahtowansa wedota howioikeuteen, samoin myös kruunun asiamies, kaupunnin wiskaaali Granfelt, joka katsoi tuomioa liian helpoksi.

Selitystä.

(Lähetetty)

Sanomalehden „Otawan“ 49:ösä N:rossa olleen kehoituksen johdosta, jotta poliisikammari julkaisisi mitä sen tietoon on tullut niistä kaupunnissa lewineistä ja kululla olewista monenlaisista puheista, että tuntemattomat miehet owat rumenneet, pimiän tultua, hätyyttelemään ja tekemään rauhattomuutta, etenki naiswäelle, niin kaupunnin kaduilla, kuin myös tämän ympäryksillä, saapi Poliisikammari tämän kautta antaa tiettywiksi, jotta poliisikammari tästä tiedusteltuaansa on saanut tietoonsa: että leskirouwa Homanin kimppuun 19 p:nä mennyttä Marraskuuta, noin kello 5 illalla, yleisellä tiellä lähellä Kauppias Leonowan kartanoa Saunalahden osassa kaupuntia, on käynyt yksi hänestä tuntematon mies-eläjä, joka, samassa kuin se telläsi häntä rintaa wasten, tahtoi riistää häneltä kappaa ja hattua, mutta, koska yksi mies rouwa Homannin hätähuudolla riensi siihen, se ei onnistunut irtityksensäan waan juoksi pois; jonka jälestä leski Homan ja se hänen apuunsa tullut mies, joka sanoi olewansa renki Hietalan maakartanosta, wähän maikan päästä siitä kuulivat waimo-ihmisen hätähuudon, jonka wuoksi leski Homan myöskin osoitti renkiä rientämään sille awuksi, jolloin tämä, takaisin tultuaansa, kertoi, että yksi hänestä tuntematon waimo-ihminen hänelle oli sanonut, jotta yksi matruusi Hietan lastauspaikalle wiewällä tiellä oli

tarttunut hänen kimppuunsa ja tufennut mullalla hänen suunsa, saada estetyksi hänet huutamasta; matruusi oli kuitenkin jo rengin tultua ollut poikeessa: — että Inwaliidi sotamiehen Petrowan waimon Helena Stepanowan kimppuun samana päivänä noin kello $\frac{1}{2}$ 7 illalla, wallien välissä pieneestä walliportista Hietkaan päin, oli käynyt yksi tuntematon mies ja tahtonut häneltä ryöwätä päällänsä ollutta kappaa; kuitenkin oli mies, kuin eräs ihminen oli nökynyt liki tienoilta, jättänyt Helena Stepanowan rauhaan ja mennyt pois: — että suutarin waimoa Maria Hywöstä niinikään 19 p:nä Marrask. noin kello 5 iltapuolella oli wasta mainittujen wallien välissä takaa ajanut yksi tuntematon ihminen aina Hietan kankaalle asti, jossa se oli takaisin kääntynyt tekemättä Maria Hywöselle mitään pahaa, sekä että piikojä Edla Johanin tytärtä, Maria Sorodonowaa ja Fella Michailowaa sanottuna päivänä ja aikana mainittujen wallien välissä hätyytteli yksi matruusi, mutta jos sillä oli aikomusta ryöwätä heiltä waatteita, sitä he eivät woineet sanoa; ja saapi Poliisikammari siihen lisätä, että mitään walituksia yllä nimitetyt waimot itse eivät ole esin tuoneet, waan on poliisikammari näitä kuulusteltuaansa, sen hubun mukaan kuin tästä oli noussut kaupunnissa, saanut nämät tiedot heidän puheistaansa.

Mitä taas siihen „Otawassa“ mainittuun murhaan tulee, niin on se tapauksellisesti että yksi Luutnantti Beläffskin asialla käwiäksi määrätty sotamies 24 p:nä mennyttä marraskuuta menetti hengensä niinkuin luullaan toisen käden kautta, josta tutkintoa nykyjään pidetään, waan että murhamiestä vielä ei ole keksitty. Mitä siihen kuuluu että yksi sotamies on tawattu pyönnikillä teppä Fagermanin talossa, niin on siitä tietoon tullut, että yksi sotamies, aikomuksessako warastaa eli ei on tuntematointa, oli kiiwennyt pyönnikille, josta sen paifalle kutsuttu kwartali-uppshningsmanni Kotowalko tapasi loikowassa tilassa ja wähin päihtyneenä, — toisen sotamiehen, joka seisoi Fagermanin talon portilla ja oli ollut sangen kowasti päisäänsä, otti Kotowalko samassa kiini ja molemmat kuletettiin hyökwahtiin. — Muuten on Poliisikammariin ilmi annettu, että kaksi sotamiestä marraskuun 29 p:nä noin kello 7 illalla owat Bläkkiseppä Weiffasen talon luonna karanneet yhden iswossikan päälle ja tehneet sille rauhattomuutta; tästä toimitetussa tntfimukseksa kertoi iswossikka, että kuin hän sanottuna iltana kahden sotamiehen kanssa Pietarporin esikaupunnista ajoi kaupuntiin päin, oli Weiffasen talon kulmassa kolme sotamiestä käyneet keskellä katuria ja kuin ne hänen huudettuaansa eivät tahtoneet antaa tietä, ajoi iswossikka hiljalleen hewoisensa heidän siwuitse, jolloin mahdollisesti wemmel kosketti sotamiehen käsvarteen. Sotamies oli silloin tarttunut hewoisen suitiin sekä wienyt sen sekä droskat tien puoleen yhden kiwi-läjän luo, jossa niin hywin ne droskissa olleet sotamiehet kuin nekin kolme muita latosivat, — mitään muuta pahaa sotamiehet ei-

wät olleet tehneet; — senlisäksi noin kolme viikkoa ta-
kaisin päin ilmoitti Herra Roulu-inspehtori, Reh-
tor Ahrenberg, että oppilaille naiskoulussa täällä,
kuin ne kello 5 iltapuolella ovat päässeet koulus-
ta ja tahtoneet mennä kotiinsa, on kaduilla ja Tu-
run sillalla matruusit tehneet rauhattomuutta sii-
hen määrään että ovat säikäyksiin tulleet. — Ja
tämän oheessa saapi poliisikammari mainita, että ne
monellaiset muut liikkeessä olevat saman kaltaiset
puheet peräänkuulusteltaessa ovat löytyneet olevan
joko kofonansa perättömiä, eli myös niin vääris-
teltyjä, että niistä ei ole voitua mitään warte-
en ottaa, ilmoittaen tiettyiksi, että asianomaiset wir-
miehet ovat jo aikaa sitte käyneet wakaiseen toi-
meen saada hillityksi tuollaisia wallattomuuksia. Wi-
purissa Joulukuussa 1863.

A. Löfström.

Tunnetko Tuttusi?

(Lähetetty.)

Neitinen nuori
Istui ja suori
Tympeätä tukkoansa,
Mutisten murheisansa:
„Ruhunk uupui Atu,
„Surman suuhunko kaatu?
„Hän mun lemmellä saatu,
„Maalla wieraalla matkallansa.”

Tuon oli tullut
Mies nuori kuullut,
Wirkipä wastineeksi:
„Kyllä tiedän todeksi,
„Että Atusi elää;
„Tosko tuntisit enää
„En sitä tietäne mä,
„Kuin on tullut hän kaswaneeksi.”

(Tyttö) Hulluhan oisin
„Jos mä toivoisin
„Sitä, jota en tunne.
„Waan sanokaapa funne
„Ompi jo männynnä hän?
„Ei!! ette ensinkään
„Ole häntä nähneetkään;
„Te'ette leikkiä waan nyt mulle”.

(Poika) „Atusi näin
„Mina kun kävin
„Olinpa minä missä
„Siinä hän mun silmissän:”
Poika ei wirka muuta,
Ristipä silloin suuta, —
Nyt sai neititi tuta
Olewansa, Madun sylissä.

D. Wuorinen

Sopca-maljat.

(Suomennos).

I.

Itämailla on tapa, joka on niin liittynyt kan-
san elämän ja mielen kansa yhteen, että se on
melkein eriamätöin: se on wieraanwaraisuus.
Mäissä maisissa, joissa niin suunnattomia erämaita
wuoroilee hedelmällisten maiden kanssa, ovat ih-
miset ihmeteltävällä tawalla tunteneet tarpeen aut-
taa toinen toistansa keskenään ja osoittaa toinen
toiselleen wieraanwaraisuutta: matkustaja on sun-
nietettu, wieras pyhä henki. Niinkuin uskonnoilla
on jumaloitettuja ja loukkaamattomia kuwauksia,
niin on wieraanwaraisuudellakin; myös hänelläkin
on ulkonaisia merkkiänsä. Ne maljat, mitä isän-
tawaksi tarjoaa niille, jotka etsiwät majaa, ovat
aina hywäntahtoisuuden suurin todistus, johon war-
muudella voi luottaa.

Myös Armeniassa, tässä rikkaassa ja kauniissa
maakunnassa Eufraatin lähteiden ympärillä, elää
vieläkin wieraanwaraisuus kaikesa sen isänwal-
taisessa yhsinfertaisuudessa. Joka armenialaisella
perheellä on malja. Sen rakkaus, loiste ja ifä,
sen konstittomuus tahi uutisuus näyttävät meille
myöskin perheen ulkonaisia waroja. Malja käyte-
tään kaikissa talonjuhlissa. Siitä imewät lapset
sisähänsä ensimmäisen juomansa, siitä juovat nuoret
awioitumypanit häissään, siitä parantuwat terveiksi
äidit sinä päivänä kun he synnyttävät, siitä juo-
wieras ensimmäisen atrian jälkeen kun hän on nautin-
nut isäntänsä talossa, siitä perhe kaikissa vuoden
tärkeimmissä ajanmuutoksissa; kaikki kallistawat sen
huulilleen. Wälistä sisältää se juowuttawia juo-
mia, wälistä hywän ja wahwistawan mehun, wä-
listä maitoa ja mettä tahi jonkun toisen makean
ja sulaisen sekoituksen sopiwan naisille ja lapsille.
Myöskin on se se malja, josta kiinni pitäen ra-
kastettawat keskenänsä wannoiwat toisilleen iäisen
uskollisuuden.

II.

Siitä on nyt kuusikymmentä neljä vuotta sitte
kuin nuori armenialainen, siitä seudusta joka koski
Georgiaan, ja kuuluwa wanhaan, rikkaaseen ja ar-
wossa pidettyyn perheeseen, ojensi kihlaus maljan
Nephthalialle, kauniimmalle tytölle koko wuorimaassa.
Molemmat nuoret ja kauniit, nautinnossa kaikkea,
joka woi tehdä elämän helpoksi ja suloiseksi, nau-
tinnossa sululaisten ja ystäwäin hellhyttä, heittäy-
tyiwät Rustan ja Nephthalia jo edeltäkäsin koko tu-
lewan onnen ihastuksiin, jota toivo heille kuwaili
suloiimmilla wäriillä. Mutta yhtenä päivänä tuli
Rustan, pitkällisestä ja waiwaloisesta metsästyk-
sestä palattuana, yht'äkkiä sairaaksi; hänen täytyi
kärsiä paljon waiwaa ja kenties sairauden wäli-
waltaisuus oli myöskin woittanut hänet, ellei
Nephthalia koko rakkauden huolella olisi walwonut
hänen wuoteensa wieressä. Sairaus woitettiin wä-
hitellen; se jätti harwoja muistoja. Sitaisella pa-
rantumisella oli se molempien nuorten korkein hu-
witus toinen toiselleen ilmoittaa tunniansa, aja-
tuksansa tulewaisuudesta: kaikilla niillä pienillä
asianhaaroilla, joiden esittelemisellä on niin sano-
matoon yllätys kadelle rakastawalle. Sairas oli
parantunut; ilon punoitus näkyi taas Nephthalian
otsalla, kun perhe kofountui, ja kiitoksia lausuttua
taiwaalle, joka oli täyttänyt nuorten toivoja, otet-
tiin malja esiin ja täytettiin sata kertaa ja tyhjen-
nettiin juhlan wietämisiksi. Oli ainoa wieras
näytti surulliselta ja tuimalta kesken tätä iloa: se
oli Mlib, Rustanin lapsuuden ystäwä ja leikki-
kumppani, seudun rikkaimman miehen poika; Mlib,
ylpeä wahwuudestaan ja sotaisesta funniastaan;
Mlib, johon nuoret tytöt loiwat silmänsä niin suu-
rella mielisuosiolla, mutta joka waan rakaasti yhtä
heistä, Nephthaliaa, Rustanin morsianta, Mlibin
ystäwän morsianta.

Silmän luomiansa alla hohyi synkkä tuli, kun
Rustan malja kädessä ja suudellen Nephthalian ot-
saa huusi: „Oi, rakastettuni! Tällä esijsemme mal-
jalla wannon, että tahdon olla waan sinun! Ol-
foon se uskollisuuteni panttina, olfoon se liittomme
lupaus! Sinun iäksi, Nephthaliani!” — „Ja minä,”
sanoi Nephthalia ihastuksella — „tästä hetkestä olen
Rustanin, niinkuin tämä malja, sen wannon py-
hästi!” — Mutta mikä tapahui sillä wälillä Mli-
bin sydämessä? Se oli salaisuus erämaiden häi-
jien ja hänen wälillä; mutta kolkko, ilwekäs nauru
hiwi hienojen, yhteen sulottujen huuliansa yli ja
liikutti hänen wiiksiansä.

Muutamia päiviä sen perästä, kuin perhe taas
oli kofountunut onnen toivotus-juhlaan, etsittiin
turhaan maljaa; se oli kadonnut. Nephthalia itki

Katkerasti sitä. Rustan syöksi ulos hirmuisimman huudon wimmalla; hän kääntyi joutuisasti nuorille päin, niinkuin hän olisi tahtonut syöstä saaliin perästä, jonka hän oli warma ennättääkseen. Koko wiikko meni ennen kuin äiti, kynelillä ja rukousissa, näki poikansa palaawan. Mutta hän oli kalpea, alakuloinen ja wäsynyt; ja kuitenkin koki hän kaiken voimansa ja wäkinsä huokuakseen ulos kaiken wimman mitä hän tunsi. Hän syleili äitiänsä suurimmalla kiireellä, ei puhunut enää Neph-taliasta, katsoi kauwan pois rakastetun asunnolle ja katosi sen perästä uskomattomalla kiireellä.

III.

Egyptin kato kaifui sodan pauhinasta. Rafi suurta kansaa oli täällä, niinkuin feihäskentällä, mennyt kimppuun toinen toistaan vastaan. Meren ja Pyramittien välillä, Niilin rannoilla taisteli Ranskalaiset ja Englantilaiset wallasta idän yli; ja rauhallinen Egypti, hämmästyen sotaisesta pauhinasta, jota käytiin voittojen puolesta, joita se ei tuntenut, kutsui Muhamedin, wanhat juma-lansa ja arapialaiset joukot awuksensa ja sytytti kapinan tulta ja yltäen sen werisellä pistokkaalla. Mies, jonka taiwas itse näkyi ottaneen suojelukseensa, mies joka niinkuin loistawa tulipallo, päiwän huikaili kummaastunutta Eurooppaa, sitte iäksi kadotakseen mereen, antoi sillä aikaa Suetšin ranta-amaalla alkajaisia niiden suurten voittojen, jotka wastapäin ilmääräpäyksessä tekivät kokonaisia waltakuntia toisen muotoiksi. Egyptiläiset näkivät pian että siinä suuressa taistelussa, jonka esine he olivat, koko kansallisuutensa oli waarassa. Wanha Egypti tärisi ja täytettiin ylenmielisyydellä ja Kairo nosti ensimmäisen kapinan huudon. Se oli niinkuin suunnaton tulipalo, joka uhkasi häwittää koko ranskalaisen sotajoukon, mutta se sammutettiin taas.

Silloin nähtiin kansakuntien päämiesten, nöyristettyjen ja päät painuksissa maata wasten, tulewan ja auoman anteesi antamusta. Yhtenä päiwänä otti Napoleon — koko fenraalistonia ympärillään — vastaan Sheikin, pääliikö Kairossa, joka tuli sopimaan voittajan kansa ja tarfoitus-
 sessa kartuttamaan hänen waltansa kiistattelihoitaan vastaan. Se oli nuori siinä hetkessä, kuin nuori fenraali jo ajatteli lähteä takaisin tuohon kauniiseen Ranskanmaahan, jonka hän oli asettanut harrastustensa peräksi, ja, iloisena ajatuksista, jota hän ei vielä ilmaissut ja rohkeasta luottamuksesta loistawalla katsannolla, upseeriansa kansa tyhjensi maljan heidän kauniin isänmaansa edestä, heidän rakauden, woiton ja kotolähdön muiston edestä. Semmoisilla wiettelewillä asteinhaaroilla unhotti Sheikki Muhamedin käsijä, otti lasin sampanjaa, jonka Napoleon tarjosi hänelle, tyhjensi sen henkäyksessä ja rufoili rohmetaa antamaan hänelle tätä rikosta anteesi siinä päiwänä kuin hänen, Sheikin, piti tuleman sitä tulijärwen yli heiluwata siitaa.

Rafi arapialaista hewoista hirnui pääfartanon pihalla. Molemmat olivat loistawasti puettuna ja suurta arwoa — Sheikin lahjoittama Napoleonille. Tämä katseli jaloja eläimiä ilomielellä, mutta enemmin kuin niitä tarkasteli hän nuorta mame-luffia, joka seisoi heidän wieresessä. Hän oli noin 18 vuotta; hänen ympyriäiset kaswonsa, hänen hieno, mutta kuitenni wähdän ruskea muoto, hänen kaunis läytös, hänen puwan loiste ja kauneus, hänen sotaisa ja kuitenkin lempeä muoto, myös fin joku omituinen uskolaisuuden ja kiintymyksen fu-
 waus ihastutti fenraalia. — „Ken on tää nuorukainen?“ kysyi hän Sheikiltä. — „Hän kuuluu perheeseeni.“ — „Semmoisen palvelian pitäisi mulla oleman.“ — Katson itseni onnelliseksi saada tarjota hänen teille.“ — „Ja siinä, tahdotkos seurata minua?“ — Mameluffi kumarui; koko olemuksestaan

puhui niin paljon iloa ja kiintymystä, että olisi voinut nähdä korkeamman tahdon iäksi fiinnittäneen häntä Napoleonin onneen. — „Missi sinua kutsutaan?“ — „Minä kutsun itseni Rustaniksi.“

Niin, se oli hän, se oli Rustan, Neph-tatian sulho, jolta malja warastettiin, joka, kaukaa isänmaaltaan ja perheestään tahtoi wälttää taiwaan wihaa, joka, uskonsa jälkeen, uhkasi häntä ja sitä tyttöä jonka hän oli walinnut waimokseen. — „Siinä olet Mameluffini.“ — Tästä päivästä oli Rustan Napoleonin: Tämä palasi Ranskanmaahan; muutamia vuosia kului ja historia kertoo, mitä niiden fuluessa tapahtui.

(Jatk.)

Kotimaalta.

Mikkelin W. S. julistaa erään welka-kirjan, jonka G. J. Längman wainaja oli Rorpilahdes-
 dessa 2 p. tammik. 1859 antanut sahan hoitaja Adam Jennander wainaaillen ja jonka tämä on siirtänyt pojalleen R. Gustalle. Tämä welka, kun on suurempi koko Längmannin perua, saattaisi tehdä E:n malnion testamentin mitättömäksi, — kun waka M. E:n „Puumalan pitäjässä asuwat perilliset parailaan kuuluvat olewan täydessä puuhassa panna asiata riitaan.“ — Tuo kumma muistuttaa, enemmän kuin yhdeltä puolen, kuuluisaa Augustenburghalaisen pyrinöstä Holsteinin ja Sleswigin waltiaaksi, koska isänsä, w. 1852 luowuttua koko tästä walta-perillisyydestä, nyt siirsi saman hänelle.

Yksityisiä ilmoituksia.

Lördagen den 26 te (14) December anställes Danssällskapets i Wiborg 4:de Subscriberade Bal. Inträdeskort till 30 kop. för Damer och 1 Rmb. för Herrar seljas vid ingången.

Direktionen.

Beneiz-Anzeige.

Dem geehrten Publico erlaube ich mir hiemit die Mittheilung zu machen, daß am Dienstag den 22 December, mein Beneiz stätfinden wird, zu welchem ich:

Fennella

oder

die Stimme von Portici,

Große Oper in 3 Acten von Auber, gewählt habe. Mit der Vorführung dieses Meister-Werkes des genialen, begeisterten Tonhöpfers darf ich hoffen, mir den Dank aller Freunde der edlen Tonkunst zu erwerben und wage daher um gütige Theilnahme ergebenst zu ersuchen.
 Gustav Schlüter.

En Landtegendom i närheten af Trängsund önskas att nu genast arrendera: den som härå reflekterar vare god och uppgiwe sin Adress å boktryckeriet i Wiborg, der älwen upplysning lemnas om den sökande.

(3) 3

Jul-utställning

i C. G. Cloubergs bokhandel.

Ny tysk och svensk Literatur, illustrerade barnaböcker på finska, svenska, tyska, ryska och franska språken; andaktsböcker, såsom predikosamlingar, biblar, psalmböcker m. m. på svenska, tyska och finska språken.

Albumen för fotografi porträtter, Glober, Skrifportföljer, fina Franska brespapper, Kuverter, Bläckhorn, Sigill, Oblater, Blyertspennor, Skrifpennor, Stålpennor, Pennknivar, Skrifhållen, Pappersprässar, Gummielastikum, Pape-
 terier, Griffeltastor, Guldpenor med diamantspets, hvitt och kulört Sugpapper, Pinaler, Alizarinbläck, Papperssaxar, fina Brynstenar, Stålpennskaft, Penntorkare, Annotationsböcker, Linnekuverter för penningebref, Copierbläck, Märckbläck att begagnas utan lut, Linierstift, Synål-
 ar, Knoppnålar, Sylådor, Saxar, Brodersaxar, Strump-

sticker, Syskrufvar, Virknålar, Perlnålar, Sprättknifvar, Cirklar, Cirkelbestick till skilda priser, Linealer med och utan stålinsattningar, Vinkelhakor, Oljetaflor i förgyllda ramar, Plancher, Förgyllda ramar till taflor, Färglådor till skilda priser, Pastellfärger, Bilderark för barn, Oljefärg i tuber, Spattlad målarduk, hvitt och kulört Ritpapper, Kalkerpapper och Kalkertyg, Penslar, Tusch, Paletter, Palettknifvar, Oljor och fernissor, Guld och Silfver i snäckor, svart Krita, Stomper, Carmin i flaskor, Rit- och Skrif-forskrifter, Franska kulörta papper, Guldborder, Guld- och Silfver-papper, Plånböcker, Violiner, Flöjter, Violstråkar, Strängar, Rostraler, Colophonium, Notpapper, Thermometrar, Alkohol-metrar, Munlim, Bokknifvar, m. fl. till julklapp passande saker.

Befanntmachung.

Wie in früheren, so wird auch in diesem Jahre eine aus-
gewählte Ausstellung von Confectüren, Cartonagen etc. zum
bevorstehenden Weihnachtsfeste in meinem Locale zu finden
sein. Die Ausstellung beginnt am 14:ten December.

Am 21:ten, 22:ten, 23:ten und 24:ten December sind alle
Sorten Gebäcknisse, wie Pyramiden, Körbe, Fontainen, Was-
sen, Kuchen, Wnburger Marzipan etc. vorrätzig. Um gütigen
Zuspruch bitten

S. Wild,
Conditior.

(5) 5

Jul-utställning.

Härmedelst tager jag mig friheten underrätta den ärade
allmänheten derom att jag äfven i år till Julen, som till-
stundar, försett mig med ett stort urval

Pepparkaks Figurer

passande såväl till skänker som till julträd. Utställnin-
gen tager sin början den 15 December.

Leopold Wickman,
Bagare.

(5) 5

Att jag flyttat min skomakarverkstad till Handlanden
Sopetoffs gård midtemot katolska kyrkan får jag härmed
mina ärade kunder tillkännagifva äfvensom att jag liksom
tillföre emottager beställningar af allt hvad till mitt
yrke hörer.

A. Ekholm.

Savonlinna 3 p. Lokaf. on mieraan käden fautta pois
tullut, yhti 13:an fiiven päässä täynnä Anttarkalle Sopijai-
fella taulussa, kappeliissa ja vujetiissa, ja kellen takafanneissa
Pietär I:n kuvapiirroa. Jos kuka hyvä ihminen voisi tästä
tiedon antaa, niin olisi hyvä ja ilmeittäis Pynnijän farta-
noissa, Räätelimestar Westströmin verstaassa.

J. Witiffa.

Palwelukseen halutaan.

En ordentlig tjensteflicka som talar ryska språket och
önskar resa till St Petersburg erhåller en förmånlig plats
hos ett tyskt Herrskap då hon med det snaraste anmä-
ler sig å boktryckeriet härstädes.

Pudonnut:

Under gåendet emellan båda förstäderna borttappades
den 15 dennes en lädergalosch, hvars upphittare torde
hafva godheten emot hittarlön aflemna tryckeriet.

Wuokrataan.

Nu genast eller från den 1 Januari ett större gladt rum
inom varm tambur jemte möbel inom f. d. fästningen af
denna stad; närmare upplysning vinnes å N. A. Zilliacci
tryckeri.

Uthyses en mindre våning bestående af 2 rum och kök
i Koscheleffs hus N:o 89 i f. d. fästningen.

Eine kleine Wohnung von 2 Zimmern und Küche ist zu
vermieten im Hause Koscheleff N:o 89 in der Festung.

Небольшая квартира въ 2 комнаты и кухни отдается
въ домъ Коселева подъ № 89 въ крепости.

Ett ungarlsrum uti Saunalahti stadsdel hos fru
J. Homan.

Muötämää.

Nyligen inkommit:

Krimska Äppel,
Malaga Windrufvor och
Fikon
(2) 2

hos W. Neustrojeff.

En Sufflette släda och en vanlig kursläda till billiga
priser uti enkefru kaptenskan M. Hackmans gård midt-
emot finska kyrkan.

Ein verbedter Stadtschlitten und ein einfacher verbedter
Schlitten zu billigen Preisen, zu erfragen im Hause der Frau
Kapitainin M. Hackman, gegenüber der finischen Kirche.

Pepparkakor

till julträd och diverse sockerbröd äro till salu hos baka-
ren
N. Ettinger.

Pfefferkuchen

zu Christbäumen und verschiedenes kleines Zuckergebäck, wird
verkauft beim Bäcker

N. Ettinger.

En ny Kursläde hos Sadelmakaremästaren

Otto Wallin,

boende uti gården N:o 51 snedemot Guvernörs kansliet.

C. G. Cloubergin firjakaupassa:

Kungarne på Salamis. Trageti i fem Akter af J. L. Ru-
neberg. 4 mark.

Daniel Hjort. Sorgespel af J. J. Wecksel. 3 m.

Finlands Stats-Kalender för 1864. 4 m.

Svea. Folk-Kalender för 1861. 2 m. 40 p.

Norden. National-Kalender för år 1864. 2 m. 40 p.

Winterblommor. Toilett-Kalender för Damer 1864. 3 m
20 penni.

Freja. Kalender på Vers och Prosa för 1864. 3 m. 20 p.

Violblomman. Toilett-Kalender för 1864. 1 m. 60 p.

Säkeniä, Kokous runoutta A. Oksaselta. Ensimmäinen parvi.
(Toinen lisätty painos.) 2 m.

Suomen Kansan Satuja ja Tarinoita. 3 Osa. 1 m. 50 p.

Almanach de Gotha. Pour l'année 1864. 8 m.

Gothaischer genealogischer Hofkalender 1864. 8 m.

Certhold Auerbach's Volkskalender, 1864. 2 m. 20 n.

Gubitz' Volks-Kalender, 1864. 2 m. 20 p.

Nieritz deutscher Volkskalender für 1864. 1 m. 80 p.

Krtng Julgranen, Samling af lätt och omtyckt Dansmusik
för Piano, 1864. 1 m.

Böcker för barn och ungdom:

Mayne Reid, Paraviset i öknen. 4 mark.

„ De unga flodfararne. 3 m. 20 p.

„ En sjöresa i mörker. 3 m. 20 p.

„ Wäxtjägarna i Himalagabergen. 3 m. 20 p.

„ En frivilligs äfventyr. 3 m. 20 p.

Dielitz, Spaniens Historia, framställd i berättelser, inb.
4 mark 80 penni.

Resedan. En liten sagokrans för barn af Gerda. 1 m. 20.

Rebusleken. En samling af 50 rebus. 80 penni.

Saner ur Skogslifvet i Mexiko. 2 m.

Skildringar ur Djurlifvet, samlade och utgifna för barn.
3 m. 20 p.

Truls Näfverskeppa. 1 m. 60 p.

Gossar och Flickor små. Sex berättelser. 80 p.

Barnens aftonstunder. 80 p.

Hoffman, Frans. Gods son och gods soldat. 1 m. 20 p.

Stiehler, Äfventyr under vandringar i gamla och nya
verlden. 3 m. 20 p.

Cooper, Beduinerne i öknen Sahara. 1 m. 60 p.

Zeune, Rosa Maria eller Hitebarnet. 2 m. 40 p.

80 omvexlande och lärorika berättelser om barn och djur.
1 m. 60 p.

För den lilla barnaverlden taflor och verser. 1 m. 60 p.

Taflor ur lifvet, för snälla gossar och flickor. 1 m. 69 p.

Lek och lärdom för de små. 1 m. 60 p.

Då vi voro små. Berättelser för något större barn. 80 p.

Lotsens dotter. Minnen från en utflykt i Bohusländska
skärgården. 1 m. 20 p.

Bilder ur lifvet och naturen. Karaktersskildringar och
berättelser ur främmande länders natur, folklif och hi-
storia. 3 m. 20 p.

Nordiska Guda- och Hjeltesagen Läsning för lädernes-
landets ungdom af G Thomée. 3 m. 20 p.

Broderne Grimms Barn- och Folksagor. 3 m. 20 p

Andersen, Nya sagor och historien af H. C. Andersen.
4 mark.

Andersens Historier, med illustrationer efter handteck-
ningar af V. Pedersen. 3 m. 20 p.

60 Berättelser, kortare och längre för barn. 1 m. 60 p.

Wiipurissa, M. A. Zilliafusen firjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.

Otawa,

Sanomia Wiipurista,

S i n t a:
Tältä vuodelta 5 markkaa ja 40
penniä sekä Wiipurissa että muualla.

Wiipurin Kirjallisuus-seuran antama.

S i l a t a a n:
Siltiatuksen kirjapainossa Wiipurissa
ja kaikkialla maamme postikontoreissa

N:o 52.

Tiistaina 29 päivänä Joulukuuta.

1863.

Wiipurista.

Wiimenki olemme saaneet refikelin. Lunta oli jo tarpeeksi asti ja tuli kylmettyneelle maalle, mutta molempina joulupäivinä on taas wettä satanut, mikä lunta jälleen vähensi. Maatavarata tuotiin siis joulun aatto-päivinä paljon kaupunkiin, mutta pitkästä puutteesta tautta pysyivät tavarat vielä korkeassa hinnassa. Voi on maksanut 18 ja 19 kop., siian liha 8 kop., palvattu raawaan liha 5 kop., lampaan liha 7 kop. naula ja potatit 2 rpl. 40 kop. tynnyri. Liikkuwa sotawäki ja etenki hewoisväki Lappeenrannassa ovat korottaneet heinienkin hinnan. Heinä-rikkaassa Wiipurissa maksivat heinät ennen 15 ja 18 kop. puuta, waan nyt ovat ne maksaneet 30 kopekkaa ja enemmänki. Kahwit, sokerit ja suolat ovat myös nousseet hinnoissa huonon kirsun ja uhkaawan sodan tautta. Tavalliset kahwit maksawat 38 kop. ja sokeri 22 kop. naula. Suoloja tosin tuotiin kesällä Wiipuriin paljon, mutta talonpojat sekä muut ovat niitä myös paljon jo ostaneet, sotaa pelätessään, ettei taida tuotuja suoloja tuskin puoliakaan enää olla jäljellä; ne maksawat nyt pienot 2 rpl. 50 kop. ja järeät 3 rpl. tynnyri. Polttopuut ovat sita vastaan tavallisesa hinnassaan: koiwuiosta on maksettu 1 rpl. 50 kop. ja petäjäisistä 1 rpl. 25 kop. syltä, ja elot ovat melkein jo polku-hinnassa. Rukkiosta tarjotaan tuskin 4 rpl. 50 kop. ja kaurista waan 1 rpl. 80 kop. tynnyristä.

— Jouluksi ilmantui kirjakauppaan se niin haulla toivottu kirja "Kungarne på Salamis" (Salamis kuninkaat) ja ilolla riensi ostajia kirjakauppaan, mutta heidän ilonsa muuttui kohta suruksi, sillä samassa tuli myös sanoma, että kirjan kirjoittaja, Suomen riemu ja kunnia, h:ra professor Joh. Ludwig Runeberg on kovaasti sairastunut. Metsästämässä ollessaan oli hän halwautunut.

— Kun viime perjantaina oli ensimmäinen joulupäivä, niin Otawan viimeinen numero ilmantuu vasta nyt, eikä tälle numerolle muuta lisätähteä tule kuin Otawan nimilehti.

Otawan lukijoille.

Puoleen sataan vuoteen ei ole Suomen waltiossessa elämässä ollut niin tärkeää aikaa, kuin nämä kuusi kuukautta, joilla tämä vuosi loppuu ja tulewa vuosi alkaa. Suomen waltiossädystä istuivat Helsingissä maaliskuun 15:teen päivään 1864. Se on seikka, mikä on nostanut toivoja jokaisessa, sen waan vähänki woipi nähdä etemmäksi joulupäivänsyynen ahdasta piiriä. Uusi ja awara näköala on yhtäkkiä awautunut ja jokainen tuntee henkensä ihan toista ja keweämpää ilmaa, kuin tätä ennen. Painsäädäntö Suomessa on seisnut wiisi-

kymmentä vuotta, minkä ajan kuluessa maailma ympärillämme on muuttunut sängen paljo. Meidän, toisissa keskuksissa syntyneet, lain pykälät eivät enää voi olla kaikin puolin meille soveliaat. Kauwan siis jo kaitwattiin sitä wapautta, jossa Suomen säädys pääsivät jälleen lafia säätämään. Nyt on se aika käsillä, nyt toiwotaan uusia laisfääntöjä Helsingistä. Helsingistä toiwotaan wapautta sanomakirjallisuudellenki, wapautta siinä julkisuudessa, jonka nojassa kansan yleinen mieli ja yhteiset tarpeet pääsewät tunnetuiksi. Helsingistä myös toiwotaan Suomen kielelle luonnolliset oikeutensa. Sanalla sanoen, kaikkia mitä kansallemme on kallihinta sitä toiwotaan nyt Helsingistä. Helsinkiin ovat nyt kaikkien ajatukset, kaikkien mielet ja toiwot. Utisista Helsingistä tahtoo jokainen, muista uutisista ei nyt pidetä lukua paljon ensinkään. Uutisten niin ollessa unhotetaan pienen Otawan uutiset ja "wähät waikutukset." Otawa on kowin vähäinen näin suurina ja muuttuneina aikoina. Sentähden lakkaaki Otawa tämän numeron tultua. Eikä Otawa mikään riemupäivän lapsi olekkaan ollut. Siihen on moni jo närkästynyt. Pappit ja koulumestarit on se suututtanut, nimismiehet, tuomarit on se wihoittanut, käynyt kämnärit ja oisendet, ja talonpojiltaki on se tahtonut raastuutta, wiinaa ja aitaus-welwollisuutta vähentää — lahjoitusmaiden "herroista" ei puhettakaan, niiltä on Otawa tahtonut wuoretki wiertää. Paljon on siis Otawa pahaa tehnyt, eikä hywää ensinkään. Mutta nyt se jättää kaikki lewolliseen rauhaan, tämä "wihattu lehti." Ei se enää tule kenenkään yölepoa häiritsemään eikä kenenkään iloista iwailemaan. Sen toimituski on jo uupunut ja toimituksen kynä tynsynyt, syntäessään Sananlennättimen, Aamurusekon sekä Otawan epätasaista kiwikkaa. Tällä numerolla ottaa siis Otawa toimituksineen lukijoiltaan jäähyväiset ja kiittää kaikkia niitä, jotka joko suutuksissa eli muuten ovat lähettäneet Otawalle kirjoituksiaan. Jos lähettäjät ovat vuoden kuluksa saaneet hawaita lähetyksensä joko kokonaan painattamatta jääneen eli muuten lyhennettyinä painetuiksi tulleen, niin siihen on ollut muun syyn seassa myös syynä sopimattomuus Otawan mainittuun tarkoitukseen. Mutta tuo on toimituksen vähempiä wikoja. Kernaasti tunnustamme wikaamme ja sopimattomuutemme nyhyajan vaatimuksiin. Sentähden Otawa kuoleeki. No niin, kuolla kuolewan pitää, mutta Otawa kuolee sillä wakaalla toiwolla, että se Wanhassa Suomessa jo herännyt henki ei niin pian kuole, waan on tulewaisuudessa waatiwa Wiipuriin vieläki suomenkielisen sanomalehden, jonka nojassa se henki on waurastuwa ja eteenpäin rientäwä, ja me toiwomme sille nuorisosta nousewasta uudet pireät toimittajat, jotka "yhdistäwät rehel-

lisen suomalaisen mielen suurempaan kyfyyu ja selwempään käsitykseen," kuin mitä nykyisen toimituksen wallassa on ollut.

A. G. G.

— Toimitukselle on lähetetty seuraawa kirjoitus: „Hywin hywä oli „Dtawa“, josta toivoimme tietoja kauppa-hinnoista, massinan fulusta Pietarin ja Wiipurin välillä, joita sieltä kuitenkin aiwan puuttuwaisesti saatiin. Niin! sen parempi on nyt tämä uusi sanomalehti, nimeltä: „Wiborgs Tidning.“ Nyt meitä wälisten pyhdetään tehdä Ruotsalaisiksi. Ja Wiipurilaiset tahtowat nyt wisfiin kokonaan Suomea juurittaa pois, waan ei se meille kuitenkaan kelpaa. Sentähden lähetän tässä koko teidän hywässä tarkoitukseksanne lähetetyn näytölehdenne takasi, *) — kiitoksia waan lähetysenne edestä. Aldinkielenä rakastaja suomalainen Mikkeliissä.”

*) Ei Dtawan toimitus ole „Wiborgs Tidning“tä kellekään lähettänyt. Sen on warmaan joku hywäntahtoinen mies tehnyt. Dtawan toimitus on siis tähän ihan syystein.

Teim.

Paula Kultani!

(Lähetetty.)

Hilpiästi.

G. dur. : : : : :
2 5 | 7 7 6 6 | 5 2 5 7 |
Paula kulta! mulle vielä Wirsi
2 2 3 3 | 6 pr. 6 7 | 8 8 7 7
kaunis kaikuwa; En mä koskaan sua |
6 3 8 6 | 5 5 4 4 5 pr.
kiellä Paula=masta ainian.

Weisaa mulle wirsi wieno
Säweleillä foreilla,
Waikk' on äänes warjin hieno,
Kuuluu toki foreelta.

Paulus ompi lohduttanut
Surullisen sydämen,
Wirtes ompi wiehättänyt
Minut puolees lifemmin.

Elä laffaa laulamasta,
Korwani sua kaipaawat,
Elä wäsy weisaamasta,
Silmäni sua seuraawat.

Sinä olet kaunis kukka
Suomen neiti suloinen,
Sinuun en mä luota hukkaan,
Ole aina iloinen.

Katsantosi kaunihimpi,
Kuin on monen tuhannen,
Ilmainen ja ihanainen,
Sinuu aina ihailen.

H. R.

Hopea-maljat.

IV.

Rustan, joka aina oli Keisarin luona, oli hänen voittojen todistaja, näki hänen loistawan loisteessa, josta tuskin Itämaiden sadut woineet antaa kuvauksen, siis Rustan myös näki hänessä jumalansa, ja uskollisuutensa ei tuntenut rajoja. Mutta myöskin Keisari rakasti Mameluffiansa; hän piti häntä korkeamman wallan lähettämänä palveliana ja tahtoi, että hän ympäröitsi itsensä loisteella ja rikkaudella, jonka loisteessa, niin sanoakseni, kei-

sari mielellään itseänsä peilaili. Mutta Keisarin voitollisilla sotaretkillä, walloitusten pauhinassa ja Tuilleriiden salissa, ajatteli Rustan isänmaataan. Ei hän juuri halunnut sinne takaisin, sillä ei mitään maailmassa woinut eroittaa häntä Napoleoneista; mutta hän ajatteli äitiänsä, wuoria fotosedussa, hän muisteli tasamaita karjoiheen ja niitä onnellisia päiviä, joita hän oli toivonut tulewaisuudelleen, hän muisteli Nephthaliaa, jota hän oli toivonut seuraajakseen elämässä. Eräänä aamuna oli Keisari hywin iloisella mielellä, otti Rustania kormasta ja sanoi hänelle: „Rustan, saat nähdä maamiehiäsi.“ — „Kuinka, herra?“ kysyi Rustan pelästyneenä. — „Ei, ei, rauhoita itseäsi,“ lisäsi Keisari, joka arwasi Mameluffin ajatukset, — „sinä et tarwitse lähteä pois, ne tulewat luoksemme.“ — „Ah!“ — „Niin, mulla täytyy olla rykmentti Mameluffia kartiwäessäni. Tahdotkos komtierata niitä?“ — „Herra, aina olen walmis täyttämään tahtonne, mutta jos Teidän Majesteettinne sallii, niin rufoilen, että milloinkaan tarwitse jättää teitä.“ — „Hywä, ystäwäni. Niin, Rustan; jää aina luokseni ja ano multa kaikki mitä tarwitset.“ — „Herra, en mitään tarwitse, pait läsnä-oloanne ja hywä-tahtoisuuttanne.“ — „Sano mulle, Rustan, kuinka asut?“ — „Asun pieneessä huoneessa Floran pawillionissa.“ — „Oletkos walmistuttanut sen sisuspuolen turkkilaisella tawalla?“ — „En, herra.“ — „Olet tuhma. Teetä huone turkkilaiseksi, poikaseni.“ Keisari läksi ja Rustan walmistutti, herransa tahdon mukaan, huoneen sisuspuolen turkkilaisella tawalla, tosin yksinkertaisesti, mutta tykkänään isänmaansa tawalla.

Mameluffit tuliwat Pariisiin ja nostattiwat yleisen hämmästyksen. Se oli eläwä witoon merkki, jonka Egypti lähetti Napoleonille ja hän otti sen vastaan wittajan tydytetyllä ylpeydellä, mutta myös niin suurella hywätahtoisuudella, että wieraisten täytyi enemmän löytää funniata kuin tuntea nöyryyttämistä häntä palveluksessaan. Rustan katseli heitä tarkasti; nämät kaswot herättiwät hänessä monta muistoa.

Kun upseerit wiettiin Keisarin eteen, seisahdutti yllä heistä arkana joukon taakse. Rustan meni hänen luo, puhutteli häntä äidinkiielellä ja tunsi hänet; se oli Alib, Alib, joka kihlaus-päiwänä oli juonut hänen kanssa jättänyt kadotetusta maljasta. — „Ja Nephthalia?“ kysyi Rustan, mil'ei wästen tahtoaan. — „Hän on kuollut!“ — Molemmat oliwat hetken ääneti. — „Kuollut naimatoinna?“ jatkoi Rustan, luodessaan Alibin silmänsä, jotka jäihkywät kuin syrialaisen pistokkaan terä. — „Ei!“ — „Ja kenen kanssa oli hän naimisessa?“ — „Minun kanssani.“ — „Sinun kanssasi!“ Rustan jätti Alibin käden; hän katseli häntä, mutta silmänsä ei ollut wihaa eikä ylenmielisyttä, mutta siinä oli sanomaton sekoitus kummastusta ja surfuttelewaisuutta.

V.

Koko kaffi wiikkoa oli mennyt. Keisari oli jo pitänyt ensimmäistä rykmentin katselmusta ja tahtoi illoin että Rustan olisi länä pidoissa Mameluffien kanssa; täällä lupasiwat toisilleen, Alib ja Rustan, uudesta ystämyydestä ja menneen ajan unhottamisesta. Sill'aikaa piti salainen tuuma Keisarin mameluffia alinomaa työssä. Hän käwi usein taitawan kultasepän Odiotin luona, wietti kokonaisia tunteja hänen työhuoneessa ja eräänä päiwänä nähtiin hänen sieltä salaisesti wiewän jotakuta takkinsa alla. Seuraawana päiwänä kutsui hän luutnantti Alibin luokseensa.

Alib tuli tarkasti paikalle ja Rustan otti häntä ystäwällisesti vastaan. Niillä oli niin paljon sanomista toisilleen. Rustan alkoi ensin puhua Ar-

meniasta, muistoistaan; sen perästä kertoivat he elämä-retkensä. Alib oli jättänyt Armenian Neph-talian kuoleman perästä. Kuolema oli tullut sa-laisesta mielipahasta, jonka syytä Alib ei milloin-kaan tahtonut ilmaista. Mintähden hän oli suos- tunut menemään naimiseen Alibin kanssa oli sa- laisuus, jonka syyksi Alib waan tiesi selittää nais- ten luonnollista vaihetteliaisuutta ja Rustanin poisoloa, minkä Nephthalia luki rakkaudeksi toista kohta. Ei sanaa maljasta! Mifä meni joutui- sasti puheissa, jotka saattoivat nuorukaiset takaisin fotoseutuun ja entisiin aikoihin. Rustanin huoneen sisustaus lisäsi vielä kuwittelemisen ja ne ruuat, joita esiin tuotiin olivat kotomaan. Nyt wiittasi Rustan; yski armenialaiseksi puettu palvelia astui sisään ja jätti herralleen, tavallijalla käyöksillä, maljan. Rustan nousi ylös, koski maljaa huulil- laan ja tarjosi sitä wieraalleen. Nähdessä maljan lankei Alib hämmästyneenä takaisin, niinkuin ufon nuoli olisi saavuttanut häntä. Rustan saattoi heti wäkensä pois ja kiiruhtii auttamaan ystävää. Ali- bin silmäykset olivat epäwakaat, sanansa olivat epäselvät. Mitä sanoo hän? Hän puhuu maljan warastamisesta, työstä joka wastustelee wäkiwal- taan, joka itkee ja rukoilee ja jota wedetään alta- rille wannomaan wäärän walan. Mistä nämät rikoksen ja katumuksen sanat, joita hän jopertaa? Miksi tahtoo hän, että hänen luontansa wietäisiin pois se hento, walkea ruumis, johon kuolema, sa- noo hän tuskin näkyy koskeneen? Miksi kertoo hän, että hän tahtoo yhäjäksi tehdä sen elämän, jonka oli kironnut se, jota hän niin korkeasti rakasti, että hän saadaksen häntä waimokseen oli rikkonut pyhää ystäwyttä? — „Alib!“ sanoi Rustan: „me- ne, minä annan sulle anteeksi. Sinä olit waan sokea wälikappale onnelle, joka oli määrännyt mulle paikan Napoleonin wieresssä. Toinnu! Koetus oli liian kova!“ Alib tointui wähitellen; silmänsä loi hän hätäisesti pöytään ja hän näki maljan. Se oli sama, jonka hän ferran oli warastanut pois, Rustanin malja, jonka kanssa Nephthalian nautinto oli yhdistetty. Kuinka oli tämä malja tullut Pa- riisiin, Tuilleriihin, koska hän omakätisesti oli wis- kanut sen Eufraatin wirtaan ja piti waan tuskan- sa ja katumuksensa itsellään, joista hän ei woinut wapauttaa itsensä? Sitä ei Alib milloinkaan saa- nut tietää.

Rustan näki, ajasta ja kaukaisuudesta huolimatta, vielä aina maljan edessään ja oli niin tarkasti kuwaillut sen Odiorille että taituri wiehättävästi oli woinut tehdä toisen ihan samannäköisen.

VI.

Monta vuotta aamiaisen perästä Tuilleriissa, oli tappelu Leipäsin luona. Silloin tuli eräs ma- meluffi Rustanin luokse ja rukoili häntä tulemaan ja lohduttamaan kuolemaa, joka Rohwetan nimes- sä rukoili häntä siinä. Rustan seurasi sanan-saattajaa. Kartiväen joukossa, puoleksi sammutettujen kela- leiden walossa, näki hän Alibin mahaawan, joka korotti kätensä hänelle ja luki rukouksia Koraanista. Tuskin oli Rustan ottanut tämän käden, kuin se kylmeni. Alib kuoli haawasta, jota hän ei sidot- tanut.

Ulkomaalta.

Waikka Joulukuun jo on käissä ja sotaan tawal- lisesti ei puuhata talweksi, alkaa kuitenkin nyt näyt- tää niin sotaiselta, ettei voi tietää milloin sodan liekki yhtäkkiä leimahtaa yli koko Europan. Puo- lan fyshymys on nyt lyfätty syrjään, ja Tanskan ja Saksan välillä nousnut riita on se, josta tuo yleinen europalainen sota luultawasti tulee sytty- mään. Saksalaiset eiwät tahtoisi antaa Tanskan

nykyisen kuninkaan hallita Holsteinia eikä Sles- wigia, mitkä tähän asti ovat Tanskan hallitsijan alle kuuluneet. Preussi ja Wenäjä kuuluvat teh- neen liiton Ranskaa vastaan. Preussin hallitus on perustuslakien alinomaisen rikkomisen kautta jou- tunut epäluulon alaiseksi. Sentähden puuhaa se nyt sotawarustuksia Ranskaa vastaan, joka sota on Preussiläisten mieltä myöten, toivoen sillä lailla saadaksen kansaa unhottamaan kaikki muut asiat. Ranskan keisari kutsui hallitsijat yhteiseen europa- laiseen kokoukseen, jossa asiat kaikki selwitettäisiin; mutta siitä kokouksesta ei nyt enää näy tulewan mitään, siis olisi keisarin puheen mukaan sota odo- tettawa, mutta Ranskan keisari tulee luultawasti odottamaan, niinkauwan että Englanti ensin lä- hettää sotalaiwastonsa Tanskalaisten awuksi, ja kuin Englanti ei enään voi peräytyä, walloittaa hän ehkä sen osan Preussin waltakuntaa, joka on Rhein-joen wäsemällä puolella, ja jota sopii Rans- kanmaahan yhdistää senki puolesta, että mainitus- sa osassa puhutaan ranskan kieltä. Samassa on Ita- lia myös walmis Itäwaltaa ahdistamaan ja Tur- kilaiset ryntäymään Wenäläisten päälle. Siis tu- liiswat yhtä pitämään Wenäjä, Preussi, Itäwalta ja kaikki muut Saksan waltakunnat, ja heitä was- taan toisella puolella Ranska, Englanti, Ruotsi ja Norja, Tanska, Italia, Turkki sekä Puola ja Kau- kason wuorikansat. — Tähän yleiseen sotaan ei tarwita munta alkua kuin että Saksalaiset mar- shivat Tanskan rajojen yli. Englanti ei woi ristisä kä- sin katjella kuinka Tanska ahdistetaan, jos Eng- lanti ei mielellään tahdokkaan sotaan ryhtyä, ja Eiderjoen rannalla tulewat myös Ruotsalaiset ja Merjalaiset Saksalaisia vastaanottamaan. Kun Saksan sotawäki astui Altonan kaupuntiin, niin luultiin sen jo sodan sydyttäneen, waan nyt ilmoi- tetaan, että Tanskan hallitus ei tule Saksan sota- joukkoa Holsteinissa wastustamaan ja toivoo yhä rauhan pysyttämistä. Saksassa oli sota-into kor- keimmallaan. Kansankokouksia pidettiin kaikissa isom- missa kaupungeissa, ja pitkiä puheita laskettiin. Niin pidettiin nykyään Hannover'in kaupungissa kansankokous, jossa oli läsnä 12,000 ihmistä, ja samanlaisia on muuallakin pidetty. Sanomalehdet, eduskunnat, kansalliset yhteydet j. n. e. koettawat kaikin mokomin pakoittaa hallituksiansa sotaan julis- tamaan. Kuitenki näkyy tämä into jo monessa pai- koin olevan asettumajillaan, kuin Saksalaiset ta- wallisuuden mukaan eiwät sowy tuumissaan.

(Wäiwäfar.)

Sitä tätä.

(Käännöksiä.)

(Annettuja.)

Ei torkkuen tulla jumalliseksi. Ainoasti waiwalla ja tuskalla ja monenlaisten taitojen awulla pääs- tään sen jyrkän mäen päälle. Täällä on taistelun, eikä rauhan kohta.

(Young.)

Wiheriäiselle elämän wuorelle nousta, kuol- laksenne sen jäisellä kuffulalla.

(Jean Paul.)

Uskonto on paras saattaja elämän läpi, paras johdattaja iloijsina päiwinä, paras lohduttaja on- nettomuudessa. Kaiken uskonnon perustus on lusa ja järkähtämätön wakuus Jumalan olemisesta, hä- nen huolen-pidoostaan, siitä korkeasta, kaikista woitta- wasta hyvän awun arwosta, olentomme kuolema- tomuudesta, ja palkinnosta kuoleman jälkeen elä- mästämme täällä maan päällä.

(Seume.)

Missä ei luottamusta ole, siinä on rakkauden sep- pele ihaninta kuffaa waila.

(Goethe.)

Kuulutuksia.

Keisarillisen Suomen Senaatin, 30 p. viime Syyskuuta annetun säännön mukaan, tulee Nuunun omistaminen, Pero-niminen heinä niittu Wiipurin pitäjässä, julkisella huudolla 9:nä p. enä Maaliskuuta kello 11 e. p. p., niin hyvin tääl-lä Maankontoriissa kun mainitun pitäjän fihtakunnan oiseu-deissa, enimmäen maksamalle annettavaks' vuokralle 23 wuo-deksi, lusein puolipäästosta tulewana vuonna 1864, seura-wailla ehdoilla.

1:o Niittu tarjotaan sekä kokonaan, että neljäsä eri osaf-keessa, joista osa N:o 1, kartalle pantu merkillä 1 ja olewa Perojoen waseimmalla puolella, piirittää Turaffarajusen niit-tun Rajasuovan ja osan Nuunnunniitusta, yleisesti 67⁹⁸ mit-taus tynnörin-alan amaruuden, osale N:o 2, merkitty kartalla litt: II, mainitun joen oitalla puolella, pitää sijallansa Mäl-fäsaaren niitun, Kortteikon ja Kortteikonpäähyönitun ja osan Nuunnunniitusta, yhteen 53⁹⁸ mittausfelliistä tynnörin alaa; osale N:o 3 kartalla litt: III, wimmemainitulla puolella Pe-rojofee, piirittäwa Turikkalahden ja osan Nuunun niitusta, amaruudeltaansa 41²³ mittaus tynnörin alainen, ja osale N:o 4 kartalla litt: IV, myös Perojoen oitalla puolella, sijältäwa Kurikkalan wierunniitun sekä osan Nuunnunniitusta 52⁶⁹ mittaus tynnörin amaruudelta.

2:o tulwa weden esteeksi owat niitun alaisemmat paikat, wuokra miehen ojitettawat, yhtä tynnärää swillä, pohjassa kahta ja pinnassa kolmea korttelia lewiäillä ojilla, wiisi sy-leisiin farkoin, joiden suunnan ja asennon Maanwiljelyksen opettaja Hornbostel enä fewäänä osoittaa ja määräpi, kuitenki niin, että mainituille osafkeille tulee: N:o 1:dele 18,000, N:o 2:le 15,000, N:o 3:le 7,600 ja N:o 4:le 10,500 sultta oja, jotka owat wuokra miehen kaitwettawat wiitenä ensimmäi-senä wuotena.

3:o niitun ojat ja aidat owat wuokramiehen pidettäwät lail-lisessa woiressa; ja saapi hän ojista, 16 pennilla joka sy-leltä, palkinnon, joka luetaan wuokra summan lyhennösekse; ja

4:o saapi wuokra mies, wuokra ajan kuluttua, Nuunnulta arwion jälkeen palkinnon niistä heinä ladoista jotka hän woi-pi niitulle rakentaa.

Joka tämän kautta wuokran halullisille tietä annetaan, muis-tutuksella, että wakuutetut wuokra ehdein täyttämisen taksau-fet owat huutaessa edesannettawat, jos huutajat toiwowat katsantoa huudoillensa, jotka lähetetään Keisarillisen Senaa-tin tutkittawiksi. Wiipurin Maankontoriissa 9 p. Joulukuuta 1863.

B. Jndrenius.

N:o 3035.

G. Grästen.

Sedan Hans Kejserliga Majestät den 26 nyssförwikne November i nåder utnämnt och förordnat Häradshöfdin-gen i Sordavala domsaga Alexander Brunou att vara As-sessor i denne Hofrätt samt Häradshöfdinge tjensten i nämnde domsaga således blifvit ledig, så äga lugade kom-petente sökande, som önska berörde tjenst under ledig-heten förestå, inom trettio dagar härefter, denne dag likväl oräknad, med skriftliga ansökningar derom, åtföljde af behörigen styrkte meritförteckningar, till Kejserlige Hofrätten inkomma. Kejserlige Wiborgs Hofrätt, den 19 December 1863.

Enligt befallning.

N. K. Hornborg.

tf. Sekreterare.

Yksityisiä ilmoituksia.

På

WIBORGS TIDNING,

hvilken från nästa års början kommer att ut-delas hvarje helgfri onsdag och lördag i halft ark — samt innehålla officiella och legala kungörelser, utrikes- och lokalnyheter, brottmålsreferater, korrespondentartiklar, Wi-borgs skeppsslista, kurs- och handelsnotiser m. m. som kan egna sig för ett landsortsblad, — kan prenumereras å alla postkontor i landet med 2 r. 30 kop. för hel och 1 r. 15 kop. för half årgång, samt å N. A. Zilliaci bok-tryckeri och C. G. Cloubergs bokhandel i Wi-borg med 2 rub. silfver.

Mittelin Wiikko-Sanomia

tulewana vuonna 1864 toimitetaan samalla tar-toituksella, saman kotosena sa saman hintasena kun

tänäfin, ja annetaan lunafin torstaina kello 3 ipp. Raupan tefiäisiksi luwataan moniaita lisä-lehtiä. — Lehteä saadaan tilata toimikunnalta ja kaitissa maamme postifonttoreissa, maksan kaitfiansa koto wuositerta 3 marffaa, puoli wuositerta 1½ marff. ja kolmas osa 1 marffa.

Maskerad.

Till förmon för härvarande uppfostringsanstalt för värn-lösa barn tillställer fruntimmersföreningen, torsdagen den 7 Januari 1864, en maskeradbal i societetshuset. — En-trée-biljetter å 75 kop. för Herrar, 50 kop. för damer och 30 kop. silfver för barn, finnas till salu i herr C. G. Cloubergs bokhandel och vid ingången. Balen öppnas kl. half till åtta est. midd.

Masquerade.

Zum Besten der hiesigen Waisen-Anstalt wird vom Frauen-Bereine, Donnerstag den 7 Januar 1864, eine Masquerade in dem gewöhnlichen Ball-Sofale veranstaltet, wozu Entrée-Billette a 75 kop. für Herren, 50 kop. für Damen und 30 kop. Silber für Kinder verkauft werden in der Buchhandlung des Herrn Clouberg und am Eingange. Anfang um halb acht Uhr Abends.

МАСКЕРАДЪ.

Въ Четвергъ 26-го Декабря 1863-го года, въ залъ ратуши данъ будетъ маскерадъ въ пользу здѣшняго сиротнаго дома. Билеты продаются въ книжной лавкѣ Г-на Клауберга и при входѣ по 75 коп. для господъ, 50 коп. для дамъ и 30 коп. серебр. для дѣтей. На-чало въ 7½ часовъ по полудни.

Ryska Lifförsäkringsbolaget

afslutar fortfarande försäkringar genom underteck-nad dess befullmäktigade ombud härstädes. Utdrag af bolagets statuter äfvensom blanketter till de be-höfliga deklarationerna utdelas af

W. von KARM.

Den som Tisdagen den 13 d:s, vid utgåendet från här-varande theater, utbytte sin högra gummigalosch mot en annans venstra, torde med skyndsanimaste rätta missta-get å Hackmans kontor. (3) 1

I C. G. Cloubergs Bokhandel

mottages abonnement å Musikalier på följande villkor:
För helt år 32 mark, med premier för 20 mark.

20 " utan "
" half år 12 " "
" 3 månader 8 mark utan premier.
" 1 " 4 " "

Bibliotheket har i dessa dagar blif-vit tillökt med öfver 400 numror.

(6) 4

S:t PETERSBURGSKA

Brandförsäkrings Bolaget,

med ett grund Capital af 2,400,000 r., emottager emot billiga premier försäkringar mot Brandskada å fast- och lösegendom i städer och på landet genom dess befullmäktigade agenter.

Bandholtz & C:o.

Möötawänä.

I A. Faleks bokhandel

i Wiborg och Sordavala.

Finlands Stats-Kalender f. 1864 å 1 Rub.
Kann Nicht! von J. L. Runeberg im Deutsche übertragen von K. E. Elfström.

Contours och Miniatur Almanachor för 1864 å 12 kop.
Tammerfors bruks papper till brukspris.

Wiipurissa, M. A. Zilliacuksen kirjapainossa.

Toimituksesta vastaa A. G. Corander.
Painamisen sallii: J. F. Palmgrén.